ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ν. ΓΕΡΟΝΤΟΥΔΗΣ

ἡ νῆσος ΛΗΜΝΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

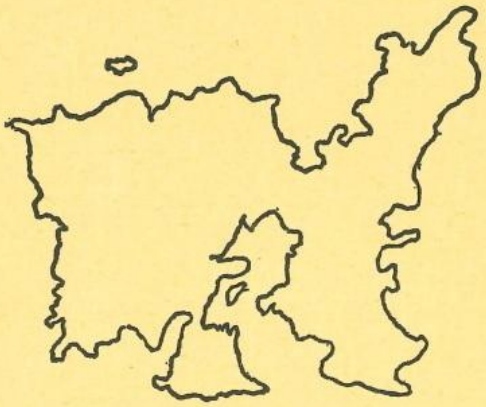

ΑΘΗΝΑΙ 1971

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ν. ΓΕΡΟΝΤΟΥΔΗΣ

Η ΝΗΣΟΣ

ΛΗΜΝΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ ΠΕΖΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΗΜΝΙΑΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΛΕΞΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1971

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Ἀρχικὸς σκοπὸς τοῦ παρόντος ἦτο ἡ εἰς τὸ πρῶτον μέρος προβολὴ τῆς Γραμματικῆς τῆς Λημνιακῆς Διαλέκτου, εἰς τὸ δεύτερον τοῦ Πεζοῦ αὐτῆς Λόγου καὶ εἰς τὸ τρίτον τοῦ ἐλευθέρου Λημνιακοῦ Στίχου ἤτοι ἡ κληροδοτηθεῖσα Λημνιακὴ Διάλεκτος εἰς τοὺς ἀπελευθερωθέντας Λημνίους τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1912 εἰς ὅλας τὰς ἑαυτῆς ἐκφάνσεις.

Πρὸς τοῦτο ἐπιμόχθως εἰργάσθημεν ἐπὶ ἐννεαετίαν τὸ πρῶτον καὶ τριετίαν τὸ δεύτερον, ὅτε ἐνθουσιωδῶς διὰ δημοσιεύσεώς του εἰς τὰ «Λεσβιακὰ Χρονικὰ» τῆς Μυτιλήνης ἐξεδηλώθη ἐν ἀγνοίᾳ μας ὁ καθηγητής, συγγραφεὺς καὶ Γυμνασιάρχης Λήμνου κ. Δημήτριος Μαντζουράνης οὕτω :

ΤΟ ΛΗΜΝΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

— Ὁ Κωνσταντῆς τὸ πρῶτο παλληκάρι

Ὁ κ. Λεωνίδας Γεροντούδης ἔχει ἕτοιμο ἕνα βιβλίο μὲ λαογραφικὰ καὶ ἱστορικὰ θέματα γραμμένα σὲ στίχους στὴ Λημνιακὴ Διάλεκτο. Στὸ βιβλίο του προτάσσει τὴ γραμματικὴ τῆς γλώσσης ποὺ χρησιμοποιεῖ.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἀξίζει γιὰ τὴ Λῆμνο καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ κομμάτι ποὺ δημοσιεύεται εἶναι ἀποσπάσματα δημοτικοῦ τραγουδιοῦ ποὺ περιέσωσε ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ παλιὸ Λημνιὸ χωρικὸ καὶ ποὺ δυστυχῶς λόγω ἐλλείψεως χώρου δὲν μποροῦμε νὰ δημοσιεύσωμε ὁλόκληρο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗΣ

Φιλοτιμηθέντες καὶ ἐνθαρρυνθέντες ὅθεν, ἐνετείναμεν ἔτι μᾶλλον τὰς πρὸς ἐμπλουτισμὸν τοῦ παρόντος προσπαθείας μας καὶ ἐπεδόθημεν εἰς τὴν συγγραφὴν καὶ τοῦ τετάρτου βιβλίου, πεποιθότες ὅτι διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἱστορικοῦ μέρους, ἀποτίομεν πληρέστερον τὸν ἐκ μέρους ἡμῶν ὀφειλόμενον φόρον ὑπερτάτης τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἀρχαιοτάτους κατοίκους τῆς Λήμνου καὶ τοὺς ὑποδούλους τῶν Τούρκων προπάτοράς μας.

Οἱ Λήμνιοι καυχώμενοι ὅτι εἰς τὰς φλέβας των ἔρρεεν αἷμα Ἑλληνικὸν καὶ

(Βλέπε ἐφημ. «Λεσβιακὰ Χρονικὰ» ἔτος Α'. ἀριθ. φύλ 5— 1 Αὐγούστου 1952)

δὴ τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ ἀκραδάντως πιστεύοντες εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἀπωλεσθείσης ἐλευθερίας, δὲν ἠνέχθησαν μοιρολατρικῶς τὸ ἐπαυχένιον τῆς τουρκικῆς βαρβαρότητος. Ἐξηκολούθησαν μετὰ πάθους διδασκόμενοι ἐν ὑπαίθρῳ ἢ εἰς τὰς μάνδρας τῶν ἀγροκτημάτων τῶν Τούρκων, τὰ ὁποῖα ἐκαλλιεργοῦντο ὑπὸ Λημνίων γεωργῶν, ἢ ἐν ὑπογείοις ὑπὸ τὸ ἀσθενὲς φῶς τοῦ λιχνιδίου, τὴν ἑλληνικὴν γραφὴν καὶ τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν, εἰς ἣν ἀποβλέποντες καὶ ἣν ἐπιποθοῦντες νὰ παραμείνωσιν Ἕλληνες. Τοῦτο ἐπιθυμοῦντες νὰ διατρανώσωμεν ἤλθομεν εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Νήσου καὶ συναποκομίσαντες πλουσίαν συλλογὴν λαογραφικοῦ ὑλικοῦ ἐπεδόθημεν εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐνιαίας Λημνιακῆς Διαλέκτου, τῆς καταληπτῆς καὶ ὁμιλουμένης ὑπὸ πάντων τῶν Λημνίων. Ἵνα δὲ ἀποδώσωμεν ἐναργέστερον τὰς ποικίλας αὐτῆς ἐκδηλώσεις καὶ ἵνα τὸ ὅλον ἔργον μας εὐχερέστερον κατανοῆται καὶ χρήσιμον ἀποβαίνῃ τοῖς λογίοις, ὧν τὴν συγγνώμην καὶ ἐπιείκειαν ἐπικαλούμεθα, ἐχωρίσαμεν τοῦτο εἰς τέσσαρα μέρη α) τὴν Ἱστορίαν τῆς Λήμνου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον β) τὸν Πεζὸν Λόγον διὰ διαλόγων, τινὰς τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὴν ἐφημερίδα ἡμῶν «Φωνὴ τῆς Λήμνου» ἐν ἔτεσι 1946-1947-1948-1949-1950 γ) τὸν Ἐλεύθερον Λημνιακὸν Στίχον, Μύθους, Ἄσματα καὶ ὅλους τοὺς χορούς μελοποιηθέντας τῇ φροντίδι μας καὶ δ) τὴν Γραμματικὴν τῆς Λημνιακῆς Διαλέκτου ὑφ' ἡμῶν τὸ πρῶτον ἐκπονηθεῖσαν ἄνευ τινὸς βοηθήματος, εἰς ἣν συμπεριλάβομεν τὰ Ὑποκοριστικά, τὰ Γνωμικά, τὰς Παροιμίας, τὰς ὕβρεις, τὰς ἀράς, τοὺς ὅρκους, τὰς εὐχὰς καὶ τὴν προφορὰν ἀριθμήσεως.

Σκόπιμον ἔτι ἐθεωρήσαμεν νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς τὸ παρὸν καὶ δύο ἐνδιαφέροντα ἔγγραφα. Βεβαίωσιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λήμνου Νεκταρίου τοῦ 1833 καὶ Δήλωσιν τοῦ Κωνσταντῆ Ντενερίκου τοῦ 1838, ὡς ἀναγόμενα εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Ἑλλάδος εἰς ἐλεύθερον κράτος, καθ' ἣν, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἐμβριθὴς ἀναγνώστης, οἱ ἐγγράμματοι ὑπόδουλοι Λήμνιοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδώσωσι πλήρως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, μετεχειρίζοντο ἐν ἡμιεπισήμοις ἐγγράφοις λέξεις καὶ φράσεις εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ ὡς ἀναγόμενα εἰς κτηματικὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν ἐκ μητρὸς προγόνων μας καί δὴ τοῦ πλοιάρχου Κωνσταντίνου Μάκρα, τοῦ πρώτου ἐκ τῶν Λημνίων θαλασσοπόρων, πλεύσαντος εἰς Αὐστραλίαν ἐπὶ ἰδιοκτήτου ἱστιοφόρου, ἐν ἔτει 1867.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ κειμένου τῶν α), β), καὶ γ) μερῶν τοῦ βιβλίου ἀριδήλως ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ Λήμνιοι ἐπὶ 443 ἔτη δουλείας, τό τε θέμα τῶν λέξεων ἐν πολλοῖς διεφύλαξαν καὶ μίαν τῶν καθαρωτέρων Ἑλληνικῶν διαλέκτων νὰ κληροδοτήσωσινεἰς ἡμᾶς κατώρθωσαν,

προσφέρομεν τὸ παρὸν ὑπερηφάνως εἰς πάντα καλὸν Λήμνιον, τιμῶντα τὴν μνήμην τῶν προπατόρων του ὡς μίαν σελίδα τῆς ἱστορίας τῆς μικρᾶς πατρίδος του καὶ ὡς ἐγχειρίδιον τῆς ὁμιλουμένης Λημνιακῆς διαλέκτου, εἰς ἣν ὁ χρόνος ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐπιφέρει τῆς ἐξελίξεως τὴν φθορὰν καὶ ἀλλοίωσιν.

Ἐν Κοντιᾷ τῆς νήσου Λήμνου, 17 Αὐγούστου 1943

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΕΡΟΝΤΟΥΔΗΣ

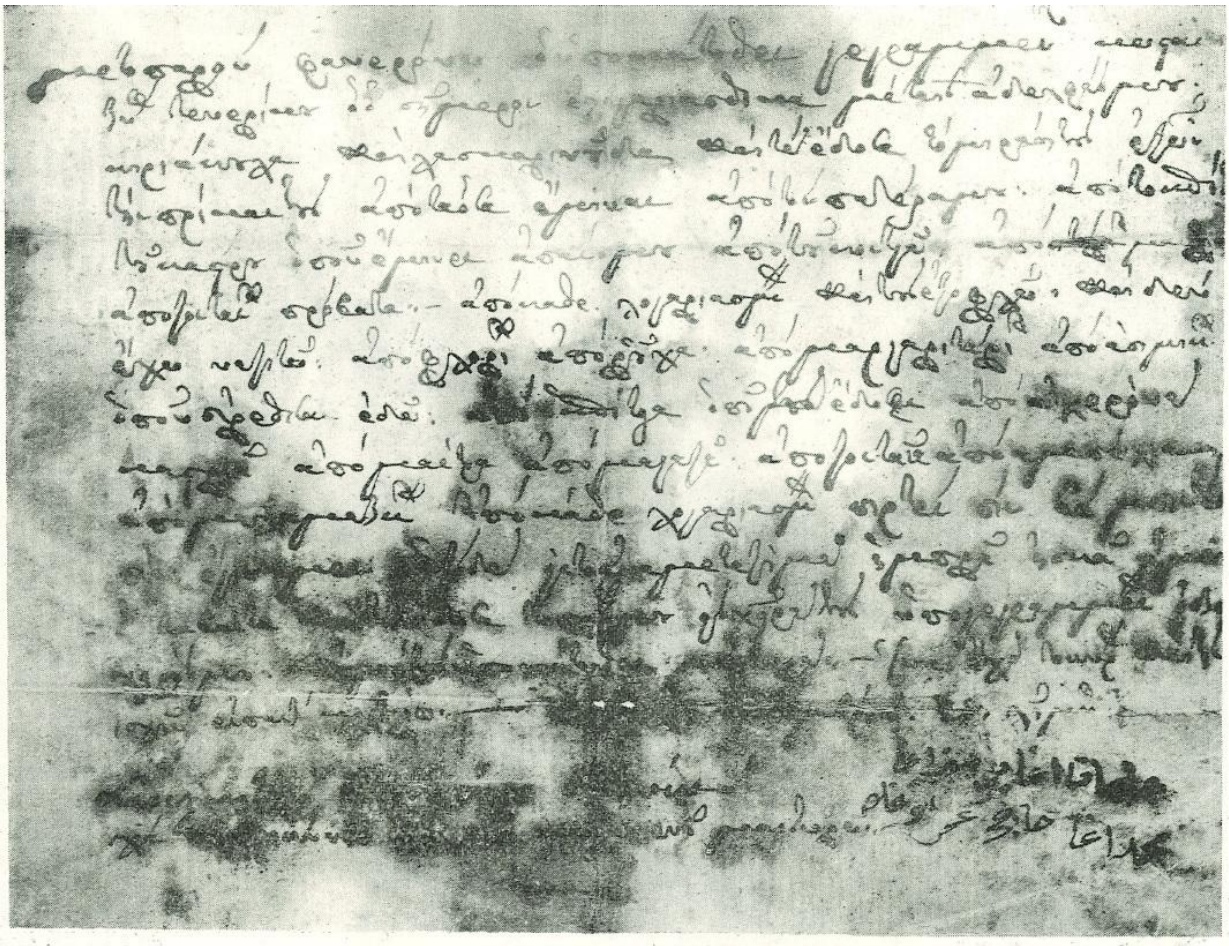

ΑΥΤΟ ΕΠΑΚΡΙΒΩΣ ΕΧΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ :

Μὲ τὸ παρὸν φανερόνω ὁ ὑποκάτωθεν γεγραμμένος κωνσταντὴς τενερίκος ὅτι σήμερον ἐλογαριάσθικα μὲ τὰς ἀδελφάς μου Κυριάκουλα καὶ Λασκαρινούδα καὶ τὰς ἔδωσα τὸ μοιράσι τους ἐξῶν τὴν πρίκαν τους ἀπὸ τὰ ὅσα ἔμιναν ἀπὸ τὸν πατέρα μου· ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ κάστρου ὁποῦ ἔμινεν ἀπάνω μου ἀπὸ τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ μάντρα ἀπὸ ζοντανὰ πρόβατα : ἀπὸ κάθε λογαριασμὸ καὶ τὰς ἐξοφλῶ καὶ δὲν ἔχω νὰ ζητῶ : ἀπὸ φλορὶ ἀπὸ ροῦχα ἀπὸ μαγαριτάρι ἀπὸ ἀσημικὰ ὁποῦ εὑρέθισαν ἐδῶ : ἀπὸ ὁσπίτια ὁποῦ ταῖς ἔδωσα ἀπὸ ἀχυρόνες καστριὰ ἀπὸ μάντρα ἀπὸ μαγαζὶ: ἀπὸ ζοντανὰ ἀπὸ ἀμπέλια ἀπὸ μαλάματα ἀπὸ κάθε λογαριασμὸ πιρτὰ πὶν μπινεριπὶρ Ἐγιναμεν βαζίδα μὲ τὸ ἀναμεταξύ μας ἡμπρᾶ ἠσπᾶ ἀμεστ σταβαιτα καὶ τοὺς ἔδωσα τὸ παρόν μου εἰς χεῖρας τοὺς ὑπογεγραμμένον ἰδιασχερός μου καὶ μὲ τοὺς ὑποκάτωθεν μάρτυρας ἵνα ἔχη τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὴν ἐν παντὶ κριτηρίω.

(1216). Ὀκτωμβρίου : 20: λήμνου Κωσταντῖνος Δενερίκος βεβαιώνω
ΧΗ παλογιάννης παπᾶ κωμνὲς μαρτυρῶ
Μεχμὲτ Ἀγᾶ ΧΗ Ὀμὲρ Ὀγλοῦ

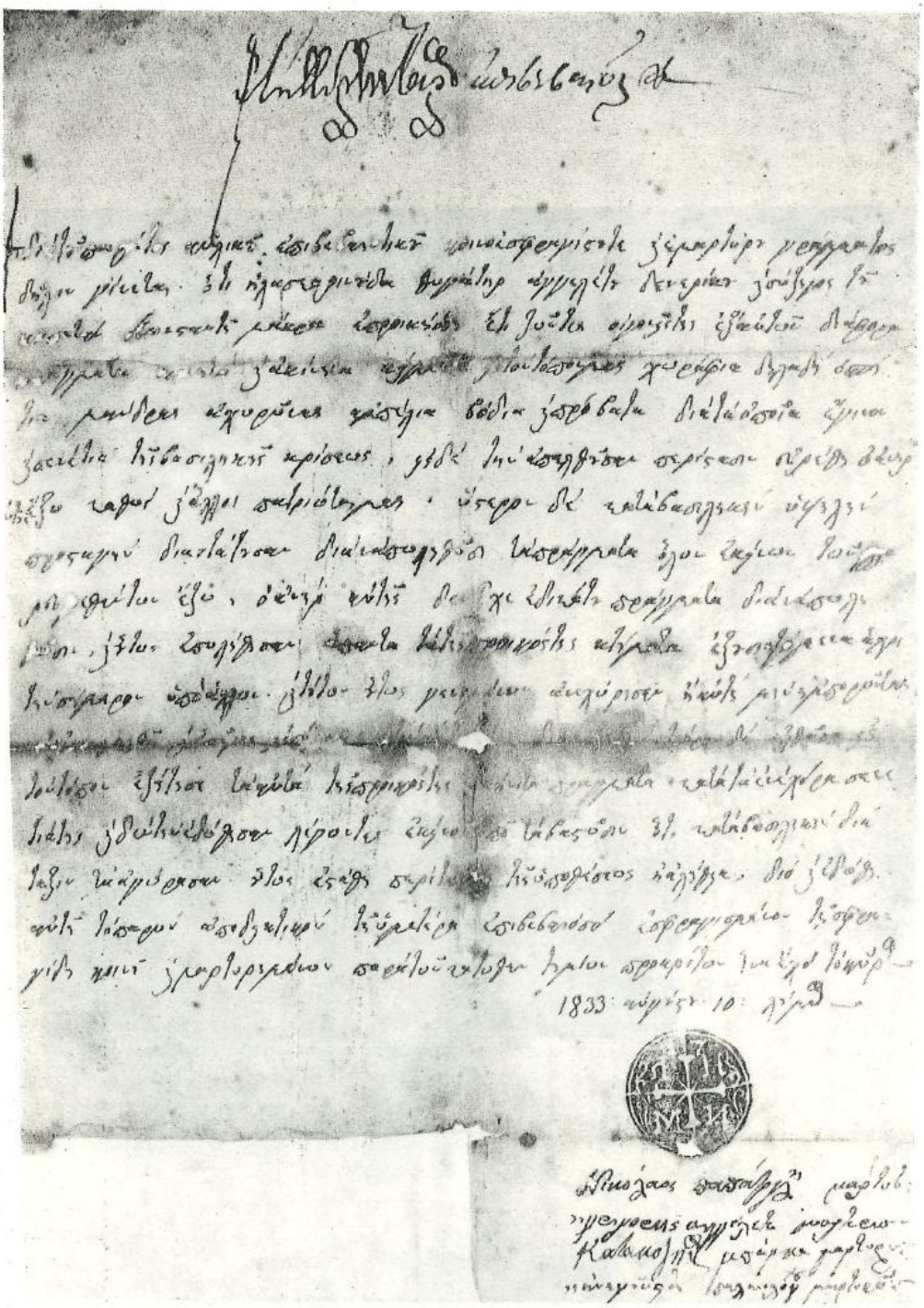

ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΓΡΑΦΟΝ ΕΧΕΙ ΕΠΑΚΡΙΒΩΣ ΟΥΤΩ :

Ὁ Λήμνου Νεκτάριος ἐπιβεβαιοῖ:

διὰ τοῦ παρόντος αὐλικοῦ ἐπιβεβαιοτικοῦ κοινοεσφραγίστου τε καὶ ἐμαρτύρου γράμματος δῆλον γίνεται ὅτι ἡ λασκαρινούδα θυγάτηρ ἀγγελέτου δενερίκου καὶ σύζηγος τοῦ καπετὰν Κωσταντῆ μάκρα ἐπροικήσθη ἔτι ζῶντες οἱ γονεῖς της ἐξ αὐτοῦ διάφορα πράγματα κινητὰ καὶ ἀκίνητα κήμενα εἰς τὸν τόπον μας χωράφια δηλαδὴ ὁσπίτια μάνδρες ἀχυρῶνες ἀμπέλια βόδια καὶ πρόβατα διὰ τὰ ὁποῖα ἔγιναν καὶ σενέτια τῆς βασιλικῆς κρίσεως εἰς δὲ τὴν ἐπελθοῦσαν περίστασιν εὑρέθη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἔξω καθὼς καὶ ἄλλοι πατριῶται μας. ὕστερον δὲ κατὰ βασιλικὴν ὑψηλὴν προσταγὴν διατάττουσαν νὰ πωληθῶσι τὰ πράγματα ὅλων ἐκείνων τῶν παρευρεθέντων ἔξω, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δὲν εἶχε ἐδικά του πράγματα διὰ νὰ πωληθῶσιν, καὶ οὕτως ἐπωλήθησαν ἅπαντα τὰ τῆς προικός της κτήματα ἐξουσιαζόμενα ἄχρι τὴν σήμερον ὑπὸ ἄλλων, καὶ τούτων οὕτως γενομένων ἀνεχώρησεν καὶ αὐτὴ μὴν ἠμπορῶντας νὰ οἰκονομηθῇ καὶ ἐπῆγε καὶ ἐσύραν εἰς τὸν ἄνδρα της διὰ νὰ ζήσῃ. Τώρα δὲ ἐλθοῦσα εἰς τὸν τόπον ἐζήτησε τὰ αὐτὰ τῆς προικός της ἀκίνητα πράγματα κατὰ τὰ ἐνέχυρα συνέτιά της καὶ δὲν τὴν ἐδόθησαν λέγοντες ἐκεῖνοι ὁποῦ τὰ βαστῶσιν ὅτι κατὰ βασιλικὴν διάταξιν τὰ ἀγόρασαν. Οὕτως ἐστάθη περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἡ ἀλήθεια διὸ καὶ ἐδόθη αὐτῇ τὸ παρὼν ἀποδεικτικὸν τῇ ὑμετέρα ἐπιβεβαιόσει ἐσφαγισμένον τῇ σφαγίδι κοινῇ καὶ μαρτυρημένον παρὰ τῶν κάτωθεν τιμίων προκρίτων ἵνα ἔχει τὸ κῦρος.

1833 αὐγούστου - 10 - λήμνου

Νικόλαος παπάζογλου μάρτυς

γεργοεus ανγγελέτο μαρτυρῶ

Κατακοζηνος πάρκα μαρτυρῶ

ἀνεγνώσθης παλαιολόγου μαρτυρῶ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ—ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

Ἐξ ἐπισταμένων μελετῶν, γενομένων ἐπὶ πολλῶν λιθίνων ἐξ ἀνασκαφῶν, ἀρχαιολογικῶν εὑρημάτων, γνωρίζομεν ὅτι περὶ τὰ τέλη τῆς Παλαιολιθικῆς ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς Νεολιθικῆς ἐποχῆς, ἡ δεσπόζουσα τοῦ Β. Αἰγαίου νῆσος Λῆμνος, κατωκεῖτο ὑπὸ φιλησύχων ἀνθρώπων, ἐκ τῶν ἀρχεγόνων ἔργων τῶν ὁποίων πειθόμεθα ἀπολύτως περὶ τῶν πρώτων βημάτων των πρὸς τὸν πολιτισμὸν, διότι ἔπαυσαν νὰ ζοῦν ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ κυνηγίου. Ἔμαθαν νὰ καλλιεργοῦν τὴν γῆν, νὰ ἐκτρέφουν κατοικίδια ζῶα καὶ πτηνά ἔτι δὲ νὰ λειαίνουν καὶ τὸν λίθον.

Ὁ τόπος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀφήσει πολλὰ ἴχνη τῆς ἐπὶ τῆς Λήμνου ἐγκαθιδρύσεώς των εἶναι τὸ παραθαλάσσιον ὕψωμα τῆς πρωτευούσης τῆς Νήσου,

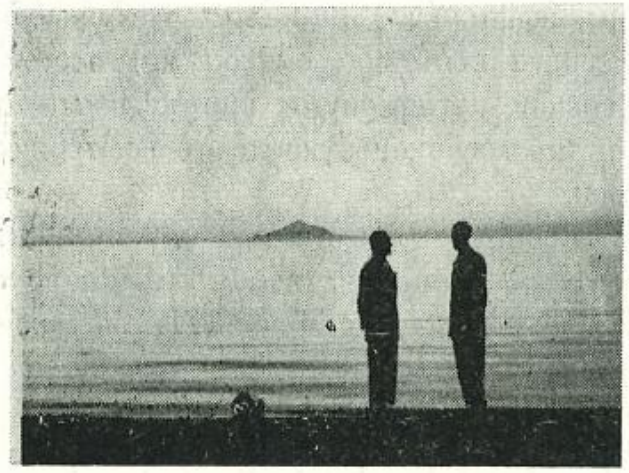

Τὸ Ἅγιον Ὄρος (Ἄθω) κατὰ μίαν δύσιν θεώμενον ἐκ τῆς παραλίας τῆς Μυρίνης «Ρωμέϊκος Γιαλός».

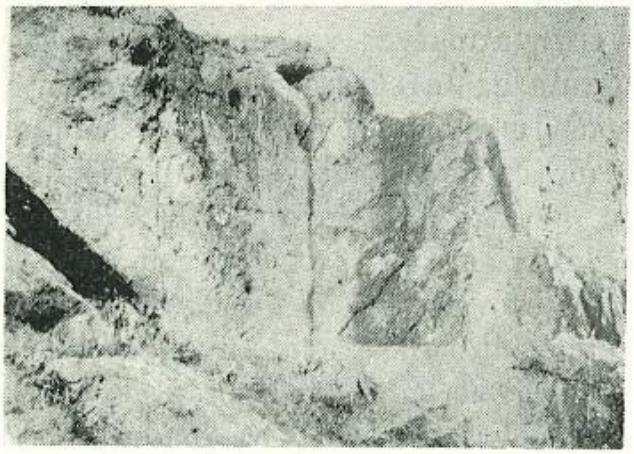

Τὰ πρῶτα ἐπινοηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου δίπλευρα δωμάτια.

Μυρίνης, ἐφ' οὗ τὸ Ἐνετικὸν φρούριον. Ταῦτα παραμείναντα εἰς ἀφάνειαν ὁλοκλήρους χιλιετηρίδας, ἀπεκαλύφθησαν πρὸ δεκαετίας ὑφ' ἑνὸς καλοῦ Λημνίου, ἐγκατεστημένου εἰς Αἴγυπτον, ἀρχαιολόγου τῆς Φαραωνικῆς Ἐποχῆς, τοῦ κ. Τρύφωνος Μαραγκοῦ ἐκ Μυρίνης, τοῦ καλέσαντος ἐπί τόπου τότε τὰς ἀρχάς, ἵνα διαπιστώσουν μίαν προϊστορικὴν πραγματικότητα μεγίστης σπουδαιότητος.

Ὁ λόφος οὗτος, κείμενος ἔναντι τοῦ Ἄθω, ἔχει ὕψος 100 περίπου μέτρων,

περίμετρον περὶ τὰ 1.000 μ. καὶ χωρίζει τὴν θαυμασίαν ἀμμώδη παραλίαν τοῦ «Ρωμέϊκου Γιαλοῦ» ἀπὸ τὸν ἐμπορικὸν λιμένα «Τούρκικον Γιαλόν» διὰ τοῦ ἐκ 300 μέτρων ἐκτεινομένου μήκους του ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Ἐπ' αὐτοῦ, ὅταν οἱ προϊστορικοὶ ἐκεῖνοι κάτοικοι τῆς νήσου Λήμνου δὲν κατώρθωνον νὰ διανοίξουν σπήλαιον, περιωρίζοντο εἰς τὸ νὰ τάμουν μεγάλους βράχους, οὓς καθίστων διπλεύρους, σχήματος ὀρθογωνίου τριγώνου. Ἀκολούθως ἐλάξευον τὰς δύο πλευρὰς καὶ τὸ δάπεδον καὶ τέλος ἐστέγαζον τὴν δίπλευρον κατοικίαν των διὰ συναρμολογημένων κορμῶν δενδρυλλίων καὶ κλάδων. Ὅτι ἡ στέγη ἦτο ἀπαραίτητος εἰς αὐτοὺς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὀπῆς ἣν φέρει εἰς τὸ ἄνω μέρος μία τῶν πλευρῶν καὶ ἑτέρας τοιαύτης ἣν φέρει τὸ λαξευμένον δάπεδον. Εἰς μὲν τὴν πρώτην ἐφηρμόζετο ἡ δοκός, ἥτις ὑπεβάσταζε τὴν στέγην, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὁ στύλος ὁ στηρίζων τὴν δοκόν.

Ὁ ἐπισκέπτης δὲν συναντᾶ ἐπὶ τοῦ λοφίσκου μόνον μεγάλους βράχους οὕτω πελεκημένους καὶ σχηματίζοντας τὰ πρῶτα, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἐπινοηθέντα ὑπὸ τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου δωμάτια, ἀλλὰ μικρὰ καὶ μεγάλα λίθινα ἀνάκλιντρα,

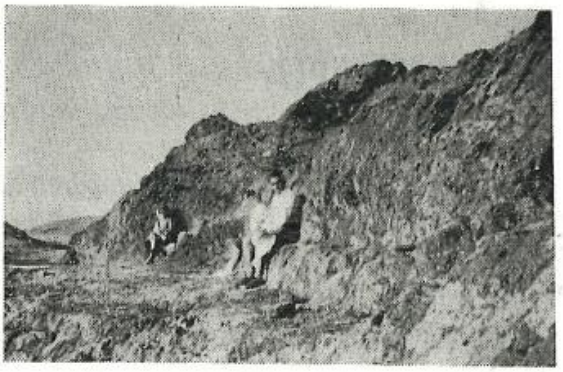

Ἓν τῶν λαξευμένων λιθίνων ἀνακλίντρων ἐπὶ τοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου τῆς Μυρίνης.

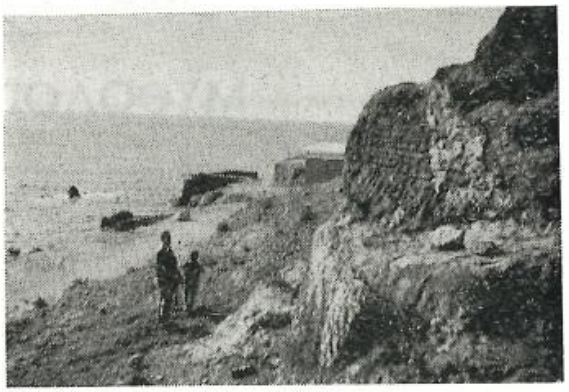

Ἡ ἐπιγραφὴ ἀπὸ μικρᾶς ἀποστάσεως

θρόνους ποῦ μὲν ἕνα ποῦ δὲ δύο ἡνωμένους, ἐφθαρμένας βαθμίδας, χονδροειδῶς ἐσχηματισμένας ἐπὶ μεγάλων βράχων, λαξευμένα εὐρύχωρα δάπεδα καὶ στενοὺς αὐλακας λαξευμένους ἐπὶ βραχωδῶν κατωφερειῶν, μεταφέροντας ὄμβρια ὕδατα ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων σημείων εἰς διάφορα μέρη τοῦ λοφίσκου ἔγκοιλα, τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ὁποίων ὁμοιάζει πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν πίθου.

Εἰς τὸν μετὰ προσοχῆς ἐξετάζοντα τὴν τοσοῦτον ἐπιμεληθεῖσαν ἐργασίαν, εὐκόλως γενᾶται ἡ ἀπορία, τοῦ πῶς κατώρθωνον νὰ φέρουν εἰς πέρας τοιαῦτα ἔργα εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἦτο ἄγνωστος καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ σιδήρου. Ἡ προέλευσίς των καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐπὶ τῆς Νήσου παραμονῆς των εἶναι ἐρωτήσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ τύχωσι ποτὲ ἀπαντήσεως. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι ἄνθρωποι τῆς Νεολιθικῆς ἐποχῆς ἔζησαν ἐπὶ ὁλοκλήρους χιλιετηρίδας ἐπὶ νησίδος, ὡς ἡ Λῆμνος ἔχει μεγίστην σημασίαν.

Ἐκτὸς τῶν ὅσων ἀνεφέραμεν, ὁ κ. Μαραγκὸς ἀνεκάλυψε καὶ τρεῖς ἐπιγραφάς. Ἐξ αὐτῶν αἱ δύο μικραί, λόγῳ τῆς μεγάλης φθορᾶς ἣν ὑπέστησαν, οὐδὲν ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν. Ἡ τρίτη ὅμως, ἡ μεγαλυτέρα καὶ πλησιεστέρα πρὸς τὸν λιμενοβραχίονα, δεξιὰ τῷ ἀναβαίνοντι, ἔχει μεγάλην ἱστορικὴν ἀξίαν διὰ τὴν Λῆμνον. Ἐπ' αὐτῆς εἰκονίζεται πλοιάριον μετὰ πολλῶν κωπῶν, ἐντέχνως σχεδιασθὲν ἐπὶ λαξευμένου βράχου. Ὁποίαν ἔννοιαν ἔχει ἡ ἐκδήλωσις αὕτη καὶ πότε περίπου ἀπεικονίσθη εἶναι ἄγνωστον. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀτομική μας γνώμη εἶναι ὅτι οἱ τότε κάτοικοι τῆς Λήμνου, ἀναγκασθέντες νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν παρὰ τὴν θέλησίν των, ἐσκέ-

φθησαν νὰ διαιωνίσουν τὴν ἀπώλειαν τῆς γενετείρας των διὰ τῆς ἀπεικονίσεως ἑνὸς πλοιαρίου. Καὶ τὸ αἴτιον τῆς φυγῆς των; Ἴσως ἡ ἐγκαθίδρυσις ἐπὶ τῆς Νήσου των μιᾶς νέας φυλῆς πολυανθρωποτέρας μεθ' ἧς ἐφοβήθησαν νὰ ἔλθουν εἰς σύγκρουσιν. Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην, ἐπειδὴ κινδυνεύει νὰ ὑποστῇ φθορὰν ἀνεπανόρθωτον, ὡς αἱ προαναφερθεῖσαι δύο μικρότεραι, οἱ Λήμνιοι καθῆκον ἔχουν νὰ φροντίσουν νὰ τὴν μεταφέρουν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Λήμνου τὸ ταχύτερον. Εἶναι κειμήλιον ἱερώτατον ὡς ἀντιπροσωπεῦον κληρονομίαν, προερχομένην ὑπὸ παλαιτάτων προγόνων των.

Τὰ ἀνωτέρω περιγραφόμενα ἔργα τῶν προϊστορικῶν προγόνων τῶν σημερινῶν Λημνίων, δύναται πᾶς τις νὰ θαυμάσῃ ἐπὶ τοῦ φρουρίου τῆς Μυρίνης, τὸ «Κάστρον», τὸ ὁποῖον ἀπὸ πενταετίας, φροντίδι τοῦ ἀγρονόμου Λήμνου κ. Ἐμμ. Πρεβελάκη, τοῦ καὶ Προέδρου τῆς Φιλοδασικῆς Ἐπιτροπῆς Λήμνου, προφυλάσσεται δι' ἀκανθωτοῦ συρματοπλέγματος.

5η, 4η καὶ 3η π.Χ. Χιλιετηρίδες

Αἱ διὰ πρώτην φορὰν λαβοῦσαι χώραν ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τῆς Λήμνου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀειμνήστου Ἰταλοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας ALESSANDRO DELLA SETA τὸ ἔτος 1937 εἰς θέσιν «Πολιόχνη», ἥτις κεῖται εἰς τὸ ΝΑ τμῆμα τῆς Νήσου ἔναντι τῆς Τροίας, κατέδειξαν ὅτι οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Λήμνου δὲν ἦσαν οἱ Σίντιες, ὡς μέχρι πρὸ τεσσαρακονταετίας ἐπιστεύετο. Προηγήθη αὐτῶν ἕτερον πολυάνθρωπον φῦλον, ἐγκατασταθὲν ἐπ' αὐτῆς τὴν 5ην ἢ 6ην χιλιετηρίδα π.Χ., ἡ προέλευσις τοῦ ὁποίου παραμένει ἄγνωστος. Παρὰ ταῦτα διατυπώνομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐγκαθιδρυθεῖσα εἰς τὸ ΝΑ, τὸ ΒΑ καὶ τὸ Β τμῆμα τῆς Λήμνου τὴν 6ην ἢ 5ην π.Χ. χιλιετηρίδας φυλή, ἦτο συγγενὴς πρὸς τοὺς ἐγκατασταθέντας χίλια περίπου ἔτη ἀργότερον εἰς τὴν Τρωάδα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἴσως δὲ καὶ τῶν Φοινίκων καὶ λοιπῶν Σημιτικῶν φύλων, τῶν ἐμφανισθέντων τὴν 3ην π.Χ. χιλιετηρίδαν.

Οἱ ἐγκατασταθέντες εἰς τὴν Τρωάδα Τρῶες τὴν 4ην χιλιετηρίδα π.Χ., ὡς ὑπεστηρίχθη ὑπὸ πάντων τῶν ἀρχαιολόγων, τῶν ἐνεργησάντων τὰς ἀνασκαφὰς εἰς τὴν Τροίαν, τῶν Ἑνρίκου Σλῆμαν, Γ. Δαῖδπφελδ, Χ. Σμίθ, Κάρλ Μπλέκεν, ἔκτισαν τὴν Τροίαν τὸ —3.000— π.Χ. Τοῦτο παρεδέχθησαν καὶ ὑπεστήριξαν ἀργότερον καὶ οἱ ὑπὸ τὸν ALESSANDPO DELLA SETA κ.κ. DORO LEVI καὶ LUIGI BERNABO BREA, οἱ τόσον ἐπιτυχῶς διεξαγαγόντες τὰς ἀνασκαφὰς εἰς τὴν Πολιόχνην, τὴν Ἡφαιστίαν καὶ τὴν Χλόην.

Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Πολιόχνης, τὰς ἐνεργηθείσας ὑπὸ τοῦ δόκτορος BERNABO BREA, ἀπεκαλύφθησαν τρία στρώματα ἐρειπίων ἀρχαιότερα τῆς πρώτης Τροίας, τῆς κτισθείσης, ὡς προείπομεν, τὸ 3.000 π.Χ. Τὸ ἀρχαιότερον ἐξ αὐτῶν ὠνομάσθη «Μαῦρο». Τὸ ἀμέσως ἑπόμενον «Κυανοῦν» καὶ τὸ τρίτον «Πράσινον». Ὑπεράνω τοῦ «Πρασίνου» ὑπῆρχε τὸ «κόκκινο» στρῶμα ἐρειπίων, τὸ ὁποῖον εἶναι σύγχρονον πρὸς τὴν πρώτην Τροίαν. Ἡ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν δευτέραν Τροίαν «Πολιόχνη» ἦτο πόλις μὲ καλὴν ὀργάνωσιν, μὲ πλουσίας οἰκίας, δρόμους, φρέατα ἔτι δὲ καὶ ἀποχετεύσεις. Ὡς δὲ παρὰ πάντων ὑποστηρίζεται οὐδεμία Μεσογειακὴ πόλις τῆς ἰδίας περιόδου (—2.600 — 2.300— π.Χ.) δὲν εἶχε τόσον τελείαν ὀργάνωσιν. Εἰς τὴν Πολιόχνην τῆς ἰδίας αὐτῆς περιόδου ἀνεκαλύφθη καὶ θησαυρὸς χρυσῶν κοσμημάτων γυναικός, ὁ ὁποῖος διὰ λόγους ἀσφαλείας ἐκτίθεται ἐν τῇ «Αἰθούσῃ Λήμνου» τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν τῆς ὁ-

δοῦ Πατησίων. Τοιαῦτα κοσμήματα ἀνευρέθησαν καὶ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Τροίας.

Ἀρκούμενοι εἰς ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν περὶ τῆς προϊστορικῆς περιόδου τῆς Λήμνου, συνιστῶμεν εἰς τοὺς μεταβαίνοντας εἰς τὴν νῆσον ταύτην νὰ ἐπισκέπτωνται τὸ Ἀρχαιολογικὸν αὐτῆς Μουσεῖον, ἵνα ἀποθαυμάσωσι τὰ ἐν αὐτῷ ἐκτιθέμενα ἀξιόλογα εὑρήματα ὅλων τῶν ἐποχῶν, ἐν ταυτῷ δὲ ἀναγιγνώσκωσι καὶ τὰ περισπούδαστα συγγράμματα, σχετικὰ μὲ τὰ ἐν λόγω ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα, τῶν ALESSANDRO DELLA SETA, DORO LEVI καὶ δόκτορος LUIGI BERNABO BREA, τοῦ τελευταίου τρίτομον καὶ μείζονος ἐνδιαφέροντος. Δυστυχῶς αἱ ἐπὶ τῆς Λήμνου ἀνασκαφαὶ περιωρίσθησαν κυρίως εἰς τὸν χῶρον τῆς Πολιόχνης, ὀλιγώτερον εἰς τὸν τῆς Ἡφαιστίας καὶ ἐλάχιστα εἰς τὸν τῆς Χλόης. Δὲν γνωρίζομεν συνεπῶς ὁποίας ἐκπλήξεις μᾶς ἐπιφυλάσσουν αἱ εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Νήσου ἐπισημανθεῖσαι τοποθεσίαι ὑπό τε τῶν Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων καὶ δὴ τοῦ δόκτορος LUIGI BERNABO BREA πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἀρχαιολόγου τῆς Φαραωνικῆς Ἐποχῆς, Λημνίου κ. Τρύφωνος Μαραγκοῦ, τοῦ μετὰ ζήλου καὶ ἀόκνως ἐργαζομένου, ἵνα ἀναδείξη καὶ προβάλη τὴν Λῆμνον ὡς νῆσον μὲ μυθολογίαν συναρπάζουσαν καὶ ἱστορίαν μεγίστου ἐνδιαφέροντος.

Αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὴν Ἰταλικὴν Ἀρχαιολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν ἀνασκαφαὶ ἤρχισαν τὸ ἔτος 1926 ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας ALESSANDRO DELLA SETA εἰς τὴν Ἡφαιστίαν, παρὰ τὸ χωρίον Κοντοπούλιον, τῇ συμμετοχῇ τοῦ τότε ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Ἀρχιπελάγους Στρατῆ Παρασκευαΐδη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ ἀρχαιοτήτων Ἑλλάδος Ἰωάννου Κοντῆ. Διεκόπησαν τὸ 1930 διὰ νὰ ἐπαναληφθοῦν τὸ 1937 εἰς τὴν Πολιόχνην καὶ τὴν Χλόην, ὅτε διεκόπησαν καὶ πάλιν ἐξ αἰτίας τοῦ Β. Παγκοσμίου Πολέμου. Ἐπανελήφθησαν μεταπολεμικῶς τὸ 1951 ὑπὸ τοῦ δόκτορος LUIGI BERNABO BREA Ἐφόρου τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἀνατολικῆς Σικελίας καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Μουσείου τῶν Συρακουσῶν εἰς τὴν Πολιόχνην, τῆς ὁποίας ὁ προϊστορικὸς συνοικισμὸς ἀπέχει περὶ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τὴν Ἡφαιστίαν. Ἐπερατώθησαν τὸ 1959 ὅτε ἤρχισεν ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ συγκέντρωσις τῶν εὑρημάτων εἰς τὸ Μουσεῖον ἀπὸ τὸ χωρίον Καμίνια, ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀπὸ τὴν Μυτιλήνην διὰ βενζινοπλοίων, δι' ὧν πολλὰ ἐξ αὐτῶν κατὰ τὸν πολυήμερον πλοῦν ἀπωλέσθησαν, ἐθραύσθησαν καὶ ἐφθάρησαν. Ἡ ἔκθεσίς των ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Λήμνου ἐγένετο λίαν ἐπιμελημένη τὸ ἔτος 1961 ὑπὸ εἰδικοῦ συνεργείου ἐξ Ἰταλῶν καὶ Ἰταλίδων τῆς Ἰταλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπὶ κυβερνήσεως Καραμανλῆ Κωνσταντίνου ἐγένοντο καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Μουσείου, τὰ ὁποῖα ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ τότε Ὑπουργὸς Προεδρείας κ. Κωνσταντῖνος Τσάτσος, ὁ ὁποῖος ἐξεφώνησεν ἐμπεριστατωμένον λίαν ἐντυπωσιακὸν λόγον εἰς ρέουσαν καὶ ἄπταιστον ἰταλικήν, ὁ Ἰταλὸς Πρέσβυς, ὁ Ἰταλὸς Πρόξενος, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἰταλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. DORO LEVI, ὁ δόκτωρ LUIGI BERNABO BREA, ὁ Δήμαρχος Μυρίνης κ. Ἀναστάσιος Παππᾶς μετὰ τῶν δημοτικῶν συμβούλων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Λημνίων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς κ. Ἀντώνιος Παπανικολάου, αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ τῆς Νήσου καὶ χιλιάδες Λημνίων ἐξ ὅλων τῶν χωρίων.

Ὁ πολιτισμὸς τῆς Λήμνου ἤκμαζε ραγδαίως μέχρι τοῦ 1500 π.Χ., αἱ δὲ ἐμπορικαὶ σχέσεις καὶ συναλλαγαὶ τῶν κατοίκων της μετὰ τῶν Φοινίκων, Κρητῶν καὶ Φρυγῶν συνέβαλον μεγάλως εἰς τὸ νὰ ἀναδειχθῶσιν ἀξιόλογος ναυτικὴ δύναμις τοῦ Β. Αἰγαίου μετὰ στολίσκου. Δυστυχῶς ὁ ταχὺς ρυθμὸς τῆς προόδου των πρὸς τὸν πολιτισμὸν ἀνεκόπη ἀποτόμως, διότι περὶ τὸ 1500 π.Χ. μεγάλοι καὶ ὀλέθριοι σεισμοὶ ἐσκόρπισαν τὴν καταστροφὴν εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον

ἀπὸ τῶν παραλίων τῆς Θράκης, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Χαλκιδικῆς μέχρι τῆς Β. Ἀφρικῆς. Τότε κατερειπώθησαν αἱ ἀνθοῦσαι πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Λήμνου, τότε κατεποντίσθη μέγα μέρος αὐτῆς, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τοποθεσίας ΜΥΘΩΝΕΣ ἔτι δὲ καὶ μέγιστον τμῆμα τῆς τοποθεσίας ἐφ' ἧς ὑψοῦτο τὸ ὄρος Ἑρμαῖον.

Περὶ τὰ 500 μέτρα ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ βορειοανατολικωτέρου χωρίου τῆς Λήμνου «Πλάκα» πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς νήσου Τενέδου καὶ ὅταν ἡ θάλασσα νηνεμῇ, διακρίνει τις καὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ εἰς βάθος 6, 7 καὶ 8 μέτρων κτίσματα τοῦ παλαιοῦ φρουρίου Παλαιοκάστρου.

Ἔτι εὐκολώτερον, νηνεμούσης τῆς θαλάσσης, καὶ εἰς βάθος ἑνὸς ἕως δύο μόνον μέτρων διακρίνονται παλαιὰ κτίσματα τῆς ἀρχαιοτάτης πόλεως τῆς Λήμνου «Μύθωνες». Αὕτη εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν 12 ναυτικῶν μιλίων ἀπὸ τῆς ἰδίας ἀκτῆς τοῦ χωρίου Πλάκα πρὸς τὴν ἰδίαν μὲν κατεύθυνσιν ἀλλ' ὀλίγον βορειότερον, ἤτοι μεταξὺ Ἴμβρου καὶ Τενέδου.

Ὁ Γάλλος ὀρυκτολόγος Φερδινάνδος Φουκέ, καθηγητὴς Παρισίων εἰς συγγράμματά του περὶ «Μικρογραφικῆς Ὀρυκτολογίας» καὶ «Συνθέσεως τῶν ὀρυκτῶν καὶ τῶν Σωμάτων» ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Μ. Λεβύ, ἀναφέρει ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, περὶ τὸ 1500 π.Χ. ἐγένετο καὶ ἡ ἔκρηξις τοῦ ἡφαιστείου τῆς νήσου Θήρας, τὸ συνταράξαν τὸ Νότιον Αἰγαῖον. Μᾶς πληροφορεῖ ἀκόμη ὅτι ἡ δόνησις ἦτο τοσοῦτον ἰσχυρὰ ὥστε συμπαρέσυρε καὶ ἐξηφάνισε τὰ 2)3 τῆς ὅλης ἐκτάσεως τῆς Νήσου, ἥτις ἐνῶ ἦτο τρογγύλη, μετὰ τὸν σεισμὸν ἔλαβε τὸ σχῆμα τῆς ἡμισελήνου. Ἂν κατὰ τὸν τόσον ἰσχυρὸν ἐκεῖνον συγκλονισμόν, ἐνῶ ὑψοῦντο καὶ ἐταπεινοῦντο τὰ ἐδάφη ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον, ἐξερράγη καὶ τὸ ἡφαίστειον τῆς Λήμνου, Μόσυχλον, ἀναμφιβόλως ἡ ἐνέργειά του ἐγένετο αἰτία μεγαλειτέρας ἔτι καταστροφῆς τῆς ἐπιφανείας της, τελικῶς δὲ καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ σβέσεως καὶ ἀπονεκρώσεως. Οὕτω πολλαὶ χῶραι ἔμειναν ἔρημοι. Ἡ Λῆμνος, ἴσως εἰς πολὺ χειροτέραν μοίραν, παρουσιάζει ὄψιν νεκρονήσου. Ἐκδήλωσις ζωῆς ἐπ' αὐτῆς δὲν ἀναφέρεται καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τῆς Ἱστορίας διὰ τοὺς ἑπομένους τρεῖς ἢ τέσσαρας αἰῶνας, οὐδὲ εὑρήματα τῆς περιόδου ἐκείνης ἐξ ἀνασκαφῶν ἔχομεν. Ὡς μόνη πηγὴ πληροφοριῶν μᾶς παρουσιάζονται ἀργότερον τὰ Ὁμηρικὰ Ἔπη, τὰ ὁποῖα μᾶς πληροφοροῦν ὅτι τὸν 12ον ἢ 13ον π.Χ. αἰῶνα ἐποχὴ τῆς μετατοπίσεως τῶν συγγενῶν Ἰνδογερμανικῶν φυλῶν καὶ τῆς ἀθρόας καθόδου διαφόρων φύλων ἀπὸ Βορρᾶν πρὸς Νότον εἰς τὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου, κατώκει ἐπὶ τῆς Λήμνου μία μικρὰ φυλή, ἡ φυλὴ τῶν «ΑΓΡΙΟΦΩΝΩΝ ΣΙΝΤΙΩΝ» τῶν γνωστῶν εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὡς τῶν πρώτων κατοίκων τῆς Λήμνου.

2α καὶ 1η π.Χ. Χιλιετηρίδες

ΣΙΝΤΙΕΣ

Περὶ τῆς προελεύσεως καὶ ἐγκαθιδρύσεως ἐπὶ τῆς Λήμνου τῶν παλαιοτάτων αὐτῆς κατοίκων Σιντίων, γνωστῶν εἴς τε τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς περισσοτέρους τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, αἱ γνῶμαι τῶν μ.Χ. ἱστορικῶν διίστανται. Τινὲς ἐξ αὐτῶν φθάνουν μέχρι σημείου νὰ θεωροῦν τοὺς Σίντιας ἐπιτελεῖον τοῦ Ἡφαίστου, ὅπως εἰκάζεται ὅτι ἦσαν οἱ Τελχῖναι καὶ οἱ Κάβειροι, ἤτοι μυθολογικὰ πρόσωπα, ἐνῶ πάντες οἱ π.Χ. ἱστορικοί, ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ὡς οἱ Ὅμηρος, Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Ἡρόδοτος, Ἀριστοτέλης, Στράβων, Φιλόστρατος καὶ ἄλλοι, τοὺς Σίντιας παραδέχονται καὶ ἀναφέρουν ὡς τοὺς παλαιοτάτους κατοίκους τῆς Λήμνου.

Πρὶν ἢ τὰ κύματα τῶν Ἀρίων (Ἰνδοευρωπαίων) ἐκκινήσουν ἐκ τῶν Καυκασίων τῆς νοτίου Ἰνδίας, τὸ Ἀφγανιστάν, τὸ Βελουχιστὰν καὶ τὸ Ἰράν, διὰ νὰ κατακλύσουν τὴν Εὐρώπην, ἡ φυλὴ τῶν Ἀσσυρίων ἐγκατεστημένη νοτιοδυτικῶς τῆς ὀροσειρᾶς Ζάγρου καὶ μεταξὺ τοῦ μέσου Τίγρητος ποταμοῦ καὶ τῆς Βαβυλωνίας, εἶχεν ἐπιδοθῆ εἰς μέγαν ἐπιθετικὸν πόλεμον ἀπὸ τοῦ 24ου π.Χ. αἰῶνος, ἐναντίων πολλῶν ἰσχυρῶν καὶ ἀνισχύρων ἐχθρῶν. Ἐπὶ δύο σχεδὸν χιλιετηρίδας ἥττας δὲν ἐγνώρισε, κατὰ τὴν περίοδον δὲ τῆς λαμπρᾶς δόξης της, περὶ τὸ 1400 π.Χ., γνωρίζομεν ὅτι οἱ Ἀσσύριοι κατειργάζοντο καὶ τὸν σίδηρον καὶ ἄλλα μέταλλα. Πόσον χρόνον πρότερον ἐνησχολοῦντο εἰς τὴν μεταλλουργίαν εἶναι ἄγνωστον. Ἡμεῖς, ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἀνωτέρω χρονολογίαν, ἐσχηματίσαμεν τὴν γνώμην ὅτι οἱ τόσον φημισθέντες διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν μετάλλων Σίντιες πολὺ πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ

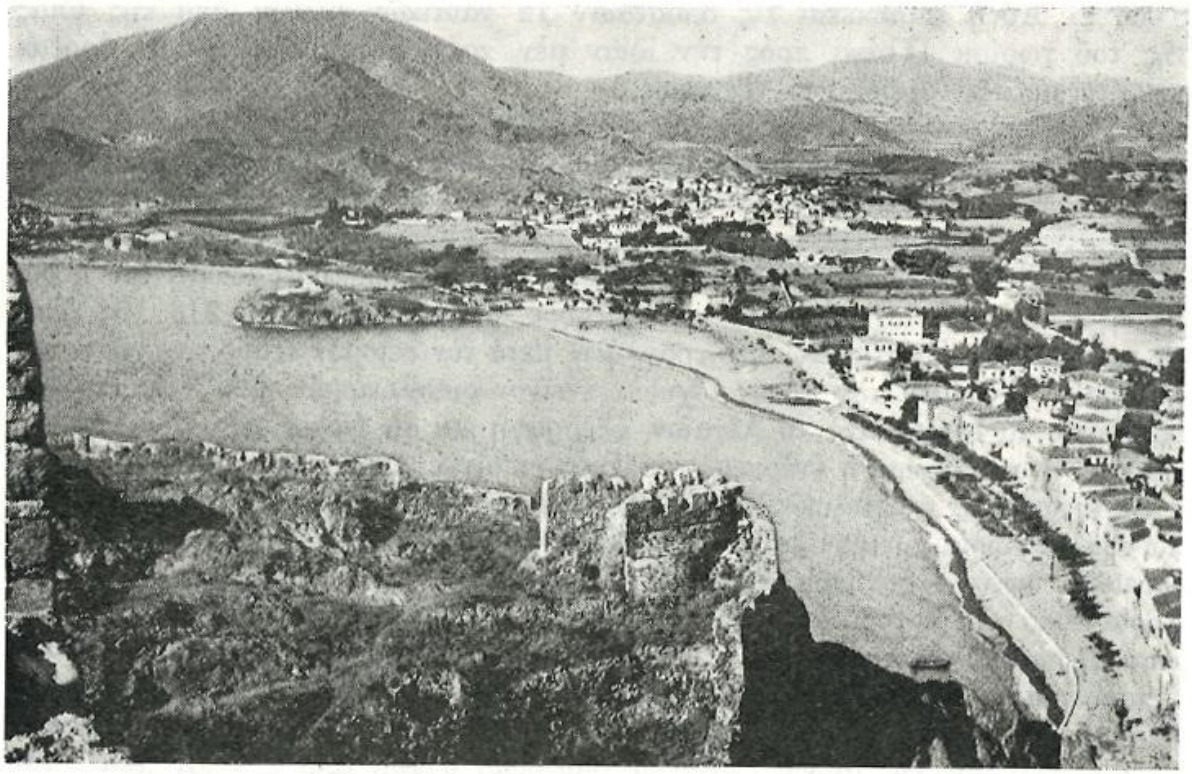

Ἡ πλάζ τοῦ Ρωμέϊκου Γιαλοῦ, τμῆμα τῆς πρωτευούσης, τὸ χωρίον Ἀνδρόνι καὶ τὸ ἐκκοκιστήριον ἀπὸ τὸ Ἐνετικὸν φρούριον.

Πολέμου, εἶχον ἐπηρεασθῆ ἐκ τῆς μακροχρονίου ἐπικοινωνίας μετὰ διαφόρων φύλων τῆς Ἀσίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς δὲ καὶ ὅτι ἡττηθέντες ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων ὡρμήθησαν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας εἰς Λῆμνον. Ἡ γνώμη ἐνίων ἱστορικῶν περὶ προελεύσεως τῶν Σιντίων ἐκ τῆς Θράκης δὲν εἶναι ἀσπαστή, ὅπως δὲν εὐσταθεῖ καὶ τῶν ἱστορικῶν τῶν διατεινομένων ὅτι οἱ Σίντιες ἦσαν φῦλον συγγενὲς πρὸς τοὺς Φρύγας, διότι οἱ Φρῦγες ἦσαν λαὸς συγγενὴς πρὸς τοὺς Θράκας, εἰρηνικὸς καὶ ἀνίκανος νὰ διεξαγάγη πόλεμον. Ἔρρεπε πρὸς τὸν μυστικισμὸν καὶ τὰς φαντασιακὰς ἰδέας καὶ ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν εὑρημάτων ἡ μετανάστευσίς του ἔλαβε χώραν τὸ 1200 π.Χ. ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Σαγγαρίου τῆς Μ. Ἀσίας καὶ μόνον περὶ τὰ τέλη τῆς 7ης π.Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐνῶ κατέρρεε τὸ ἰσχυρότατον Ἀσσυριακὸν Κράτος ἐπεξετάθησαν οἱ Φρῦγες πρὸς Δυσμὰς εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον. Ἦσαν καλλιτέχναι καὶ γνῶσται τῆς οἰνοποιΐας καὶ τῆς μεταλλουργίας, ὁ δὲ Ὅμηρος ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἱ Φρῦγες ὑπῆρξαν πιστοὶ σύμμαχοι τοῦ βασιλέως αὐτῆς Πριά-

μου. Διὰ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὴν μεταλλουργίαν οἱ Σίντιες τὴν ἐδιδάχθησαν ἀπὸ τοὺς Φρύγας, πρέπει νὰ μετατοπίσωμεν τοὐλάχιστον τρεῖς αἰῶνας ἐνωρίτερον τὴν χρονολογίαν τῆς εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Σαγγαρίου ἀποικήσεώς των, ἐνῶ ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς ἱστορικούς, ἡ φυλὴ τῶν Φρυγῶν ὡρμήθη ἐκ Θράκης περὶ τὸ 1200 π.Χ., ὅτε οἱ Σίντιες, οἱ πρὸ πολλοῦ ἐγκατεστημένοι ἐπὶ τῆς Λήμνου ἦσαν γνωστοὶ εἰς ὅλον τὸ Αἰγαῖον. Εἶχον ἀνέλθει εἴς τινας βαθμίδας πολιτισμοῦ, ἐκαλλιέργουν τὴν ἄμπελον, παρεσκεύαζον οἶνον, ἀπετέλουν μικρὰν μὲν ἀλλὰ ἰσχυρὰν ναυτικὴν δύναμιν καὶ τὸ σπουδαιότερον, διέπρεψαν ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν μετάλλων εἰς σημεῖον ὥστε εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ θεοῦ Ἡφαίστου παρηγγέλθη, κατὰ τὴν μυθολογίαν, καὶ ἡ πανοπλία τοῦ Ἀχιλλέως.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον οἱ κατὰ κύματα μετοικήσαντες εἰς Λῆμνον Σίντιες, εὗρον αὐτὴν ἔρημον μὲ πόλεις καὶ χωρία ἐρειπωμένα. Ἔτυχον ὅμως τῆς ἀπολύτου αὐτῶν ἀρεσκείας ἡ ἔρημος βλάστησις, οἱ γραφικοὶ κόλποι, αἱ πολλαὶ καὶ ὡραῖαι ἀμμώδεις παραλίαι, δι' ὃ καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐπ' αὐτῆς μονίμως. Ἀλλὰ ποῦ; Ποῖα σημεῖα τῆς νήσου ἔτυχον τῆς προτιμήσεώς των; Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν πρὸ 3 περίπου αἰώνων ἀνθουσῶν πόλεων καὶ οἰκισμῶν; εἰς μυχοὺς κόλπων; εἰς πεδιάδας; ἐπὶ κορυφῶν λοφίσκων ἢ εἰς τὰς κλιτύας αὐτῶν; Ποῦ εἶχον τὰ σιδηρουργεῖα των; Ποῖα τὰ οἰκιακὰ των σκεύη, τὰ ἐργαλεῖα των καὶ τὰ ὅπλα των; αἱ ἐρωτήσεις αὗται εἶναι πολὺ λυπηρὸν διὰ τὴν Λῆμνον νὰ μένουν ἀναπάντητοι. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι οἱ Σίντιες κατώκησαν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐπὶ τῆς Λήμνου, θὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τὰ κατ' αὐτῶν, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον, ὡς Λήμνιοι, φλεγόμεθα ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ κληροδοτήσωμεν εἰς τοὺς ἀπογόνους ἡμῶν τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας κατὰ τὴν πολυετῆ μας ἔρευναν ἐπιπόνως συνελέξαμεν.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι οἱ ἐπὶ σχεδιῶν ὁρμηθέντες ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας Σίντιες, ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς Λῆμνον περὶ τὸ 1300 π.Χ. καὶ ὅτι δὲν γνωρίζομεν εἰς ποῖα σημεῖα κατώκησαν, ποίαν ὄψιν εἶχον αἱ κατοικίαι των καὶ ποῖα ἦσαν τὰ ἐργαλεῖα των, τὰ σκεύη των καὶ τὰ ὅπλα των. Διὰ νὰ μάθωμεν πρέπει νὰ ἀνασκαφοῦν πολλαὶ τοποθεσίαι, τινὲς τῶν ὁποίων ἔχουν ἤδη ἐπισημανθῆ, ὡς τὸ Μικρὸ Καστέλλι, ἡ Ἄξια, ἡ Τροχαλιὰ καὶ τὸ Βρηόκαστρον. Αὐτὰς δέον νὰ τὰς ἐπισημάνουν ἐπιστήμονες, ἔμπειροι ἱστορικοὶ ἀρχαιολόγοι, ὡς ἔπραξεν ὁ ἀείμνηστος Ἰταλὸς καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας ALESSANDRO DELLA SETA, εἰς ὃν ὀφείλονται αἱ λαβοῦσαι χώραν μέχρι σήμερον ἀνασκαφαί. Ἵνα οἱ Λήμνιοι ἔλθωσι συνεπίκουροι αὐτῶν σκόπιμον εἶναι, νομίζομεν, αἱ Κοινότητες νὰ κρατῶσιν ἀπὸ τοῦδε βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ἑκάστοτε κοινοτικοὶ γραμματεῖς νὰ καταχωρῶσι συναφεῖς θετικὰς πληροφορίας, ἰδία δὲ τὰς πληροφορίας περὶ τοποθεσιῶν εἰς ἃς παρατηροῦνται λαξευμένοι ὀγκώδεις βράχοι, σπήλαια μὲ δάπεδον λαξευμένον, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐφ' ὅσον δὲν ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ εἰς εὐρεῖαν κλίμακα καὶ οὐδὲν ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν εὑρημάτων ἀποδίδεται εἰς τοὺς Σίντιας, ἀρκούμεθα νὰ γνωρίζωμεν περὶ αὐτῶν ὅσα ἐν πολλοῖς ἤδη γνωρίζομεν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν μετὰ 3.400 ἔτη, περίπου, νὰ μάθωμεν περισσότερα τῶν ὅσων ἱστόρησεν ὁ Μέγας Ὅμηρος καὶ λοιποὶ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι.

Τὴν νῆσον Λῆμνον τὴν ὠνόμασαν Λῆμνον οἱ κατὰ τὸν Ὅμηρον «ἀγριόφωνοι» Σίντιες, ἵνα τιμήσωσι τὴν θεὰν αὐτῶν ΛΗΜΝΟΝ, διότι ἐβοήθησεν αὐτοὺς νὰ ἐξεύρωσιν ἰδεώδη τόπον πρὸς ἐγκατάστασίν των. Ἔκτοτε Λῆμνος καλεῖται καὶ μὲ τὸ ὄνομα Λῆμνος εἶναι γνωστὴ εἴς τε τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτόν. Ἂν ὑπὸ τινων συγγραφέων ἢ ποιητῶν ἢ ἱστορικῶν ὠνομάσθη Σιντηίς, Ὑψιπύλεια, Σταλιμήνη καὶ τὰ τοιαῦτα, τοῦτο οὐδεμίαν ἀπολύτως σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ.

Κατὰ πόσον οἱ Σίντιες ἔζησαν ἐντὸς σπηλαίων ἢ ὄπισθεν μεγάλων βράχων,

λαξευθέντων καταλλήλως ὑπ' αὐτῶν, ὡς τινὲς τῶν ἱστορικῶν διατείνονται, εἶναι ἄγνωστον.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν εὕρομεν καθ' ὁλοκληρίαν ἴχνη τοῦ τρόπου τῆς διαβιώσεώς των. Πάντως ἀπίθανον φαίνεται εἰς ἡμᾶς νὰ ἔζησαν οἱ Σίντιες ἐπὶ τόσους αἰῶνας ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας. Ἂν τὸ παραδεχθῶμεν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν καὶ ὅτι ἐπὶ τόσους αἰῶνας οὐδὲ ἐξειλίχθησαν οὐδὲ ἐξεπολιτίσθησαν, ὅπερ ἀδύνατον. Τοὐναντίον νομίζομεν ὅτι ταχέως προώδευσαν εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν, τὴν ἀμπελουργίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ ὅτι προαχθέντες εἰς τὰς μεταλλουργικὰς τέχνας συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ διαφημισθῇ ἡ πατρίς των Λῆμνος ὡς προηγμένον κέντρον ἐμπορικῆς συναλλαγῆς, ἔτι μᾶλλον καθόσον ἡ Λῆμνος σταθμὸς ἐνδιάμεσος μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Μικρᾶς Ἀσίας εἶχε συχνὰς ἐπαφὰς μετὰ τῶν Φοινίκων, τῶν Κρητῶν, τῶν Καρῶν καὶ Μινυῶν.

Ὁ Ὅμηρος περὶ Σιντίων ἀναφέρει ὅτι οὗτοι ὡς ἀμοιβήν των πολλάκις ἐλάμβανον παρὰ τῶν πελατῶν των τὴν εἰς αὐτοὺς ἀναγκαιοῦσαν πρώτην ὕλην ἤτοι χρυσόν, χαλκόν, σίδηρον κ.τ.τ. Ἔτι καὶ ὅτι διὰ νὰ προμηθευθῶσι, τὴν ἀναγκαιοῦσαν εἰς αὐτοὺς πρώτην ὕλην προσέφερον καὶ τὸν ἐξαιρετικῆς ποιότητος οἶνον, ὁ ὁποῖος ὡς εἰκάζομεν ἦτο ὄντως ἐξαιρετικῆς ποιότητος, διότι κατὰ τὸν θεῖον Ὅμηρον, ὁ θεὸς Βάκχος ἐπεσκέπτετο συχνὰ τὸν φίλον του θεὸν Ὕπνον, ὅστις ἔδραν εἶχε τὴν Λῆμνον.

Οἱ Σίντιες ἂν καὶ σημιτικῆς καταγωγῆς, ἀπέκρουσαν ἀποτελεσματικῶς μέχρι τοῦ 9ου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος τοὺς ἐχθρούς, τοὺς κατὰ καιροὺς ἐπιτεθέντας ἐναντίον των. Μεταξὺ αὐτῶν συγκαταλέγονται καὶ οἱ Φοίνικες, τοὺς ὁποίους οἱ Σίντιες δὲν ἐδέχθησαν ὡς πάτρωνάς των, δι' ὃ οὐδέποτε ἡ Λῆμνος ὑπῆρξεν ἀποικία αὐτῶν ἢ ἐμπορικός των σταθμός. Ἁπλῶς συμπεριελαμβάνετο εἰς τὴν σφαῖραν ἐπιροῆς των.

Οἱ Φοίνικες, φορεῖς ἀρχαιοτάτου πολιτισμοῦ εἰς τὸν τότε γνωστὸν κόσμον καὶ ἐμπνευσταὶ καὶ σχηματισταὶ τῆς γραφῆς καὶ τοῦ πρώτου ἀλφαβήτου, ἱδρυταὶ ἑκατοντάδων πόλεων εἰς τὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου πρὸς δὲ καὶ τοῦ περικαλλοῦς ναοῦ τοῦ Σολομῶντος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, περιωρίσθησαν εἰς ἐμπορικὰς μόνον σχέσεις μετὰ τῶν Σιντίων, μὴ ὑποβληθέντες εἰς θυσίας αἵματος διὰ τὴν κατάληψιν τῆς μικρᾶς νήσου Λήμνου, ἀποφασισμένης νὰ ἀμυνθῇ μέχρις ἐσχάτων. Ὡς ὅμως ἦτο ἐπόμενον ὁ πολιτισμὸς τῶν Φοινίκων ἐπέδρασεν ἐπὶ τῶν Σιντίων ποικιλοτρόπως ἔτι δὲ καὶ θρησκευτικῶς.

ΣΙΝΤΙΕΣ καὶ ΚΑΒΕΙΡΟΙ

Ἡ λατρεία τῶν Καβείρων, Φοινικικῆς προελεύσεως, προηγήθη καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς λατρείας τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ ἐξ Οὐρανοῦ πεσόντος ἀγαθοῦ χωλοῦ χαλκέως.

Οἱ Σίντιες ἐπίστευον ὅτι οἱ Κάβειροι ἦσαν τρεῖς ἄρρενες καὶ τρεῖς θήλεις, τέκνα τοῦ θεοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Καβειροῦς, θυγατρὸς τοῦ Πρωτέως.

Τὰ Καβείρια Μυστήρια ἀνεφέροντο εἰς τὴν γένεσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ Ἐλευσίνια, ἅτινα ἀνεφέροντο εἰς τὸν θάνατον καὶ τὴν μεταθάνατον ζωήν. Ταῦτα ἐτελοῦντο ἐν καιρῷ νυκτὸς οἱ μυούμενοι δὲ εἰς αὐτὰ ἐλάμβανον τὴν πορφυρᾶν ταινίαν, ἀφοῦ πρῶτον ἐξωμολογοῦντο, ἵνα φέρωσιν αὐτὴν ὡς φυλακτήριον ἀπὸ παντὸς κινδύνου.

Οἱ Σίντιες ἐπίστευον ὡσαύτως ὅτι οἱ Κάβειροι δὲν ἦσαν κακὰ πνεύματα ὡς ἐπιστεύετο εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Τοὐναντίον παρεδέχοντο ὅτι οἱ Κά-

βειροι καὶ οἱ Τελχῖναι ἀπετέλουν οἱ μὲν πρῶτοι τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ θεοῦ Ἡφαίστου, οἱ δὲ δεύτεροι τὸ συνεργεῖον του καὶ ὅτι ὁμοῦ Κάβειροι καὶ Τελχῖναι, ἠγωνίζοντο ὑπερανθρώπως διὰ νὰ φέρουν, ὠθοῦντες ἐκ τῶν ἐγκάτων τῶν ἡφαιστείων μέχρι τῶν κρατήρων των τὴν δύναμιν τῆς Ἀναπαραγωγῆς, ἣν ἀκολούθως ἐσκόρπιζον ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐπίστευον ἀκόμη ὅτι οἱ Κάβειροι ἐπροστάτευον τὰς ἀμπέλους των καὶ τὴν ναυσιπλοΐαν. Εἰς ἐπίρρωσιν τούτου ὁ τραγικὸς ποιητὴς Αἰσχύλος ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Λῆμνον ἐκόμιζον εἰς αὐτοὺς οἶνον αὐτοὶ οὗτοι οἱ Κάβειροι.

Ἂν καὶ κοιτὶς τῶν Καβείρων ὑπῆρξεν ἡ νῆσος Λῆμνος, ἐν τούτοις ἐπισημότεραι ἑορταὶ ἐτελοῦντο εἰς τὴν γείτονα Σαμοθράκην καὶ εἰς τὰς Θήβας.

Εἰς τὰ Καβείρια Μυστήρια τῆς Σαμοθράκης ἐμυήθη καὶ ὁ Βασιλεὺς Φίλιππος ὁ Μακεδὼν μετὰ τῆς συζύγου του Ὀλυμπιάδος, εἰς δὲ τὰς Θήβας πρὸ ἐτῶν ἀπεκαλύφθη καὶ τὸ Ἱερὸν τῶν Καβειρίων Μυστηρίων, κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ὁποίου εὑρέθησαν πολλὰ ἀναθήματα καὶ γλυπτὰ ἀντικείμενα.

Ὁ Λήμνιος Φιλόστρατος ἐν τῷ «Ἡρωϊκῷ» του σὺν τοῖς ἄλλοις περιγράφει καὶ Καβείριον τελετὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν.

Τὸ Ἱερὸν τῶν Καβειρίων Μυστηρίων τῆς Λήμνου ἔκειτο ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου «Χλόη» τοῦ κόλπου Μπουρνιᾶ. Ἀποκαλυφθὲν τὸ 1936 ἀνεσκάφη ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων LUIGI BERNABO BREA, A. FROVA καὶ A. POSDOCIMI ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας ἀειμνήστου ALESSANDRO DELLA SETA. Περιεβάλλετο ὑπὸ μακρῶν τειχῶν ἀποκρυπτόντων αὐτὸ ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀμυήτων καὶ ὡς παρατηροῦμεν ἀπετελεῖτο ἐκ μιᾶς μόνον αἰθούσης, τοῦ «Τελεστηρίου» ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀπεκαλύπτοντο κατὰ τὴν λειτουργίαν τὰ ἱερὰ μυστήρια. Ἡ λατρεία τῶν Καβείρων ἦτο μυστηριακὴ καὶ διὰ τοῦτο ἐλάμβανον μέρος μόνον οἱ μεμυημένοι.

Ἐκτὸς τοῦ παλαιοῦ Τελεστηρίου, τοῦ ἀποκαλυφθέντος τὸ 1936, ἀπεκαλύφθη καὶ νεώτερον τοιοῦτον κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνασκαφικῆς περιόδου 1939.

Αἱ προβαλλόμεναι ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Λήμνου σχετικαὶ φωτογραφίαι εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσαι πολὺ δὲ περισσότερον αἱ ἐκ μαρμάρου καὶ λίθου ἀνευρεθεῖσαι ἐπιγραφαί. Ἐκτὸς αὐτῶν ἦλθον εἰς φῶς καὶ πολλὰ ἄλλα ἀξιόλογα εὑρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου π.Χ. αἰῶνος μέχρι τῶν Βυζαντινῶν χρόνων (Πρωτολημνιακά, Κλασσικὰ καὶ Ρωμαϊκά).

ΣΙΝΤΙΕΣ καὶ ΗΦΑΙΣΤΟΣ

Κατὰ μίαν παράδοσιν ἡ θεὰ Ἥρα ἐρίσασα πρὸς τὸν σύζυγόν της Δίαν, ἐγέννησε τὸν Ἥφαιστον μόνη, ἐπειδὴ δὲ ἐγεννήθη χωλὸς ὁ Ζεὺς ἔρριψεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου εἰς τὴν θάλασσαν ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν ἡ Θέτις καὶ ἡ Εὐρυνόμη, αἱ ὁποῖαι τὸν ἀνέθρεψαν εἰς τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ.

Κατὰ τὸν Ἡσίοδον κατέστη χωλός, πεσὼν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς νήσου Λήμνου ὅταν ὁ Ζεὺς κατὰ μίαν μετὰ τῆς συζύγου του Ἥρας διένεξιν, ὀργισθεὶς διότι ὁ Ἥφαιστος ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς μητρός του, ἥρπασεν αὐτὸν ἐκ τοῦ ποδὸς καὶ τὸν ἐξεσφενδόνισεν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου. Κατὰ τὸν Ὅμηρον ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Κατὰ τοὺς μυθολογικοὺς χρόνους ἐλατρεύετο ὡς θεὸς τοῦ πυρὸς καὶ συνεπῶς ὡς ὁ μέγιστος τῶν χαλκέων.

Τὸν θεὸν Ἥφαιστον, κατὰ τὴν Μυθολογίαν, πεσόντα ἐπὶ τῆς Λήμνου περιέθαλψαν καὶ ἐνοσήλευσαν οἱ κάτοικοι αὐτῆς Σίντιες, διότι ὁ θεός, ὁ κατ' ἐξοχὴν ὑπ' αὐτῶν τιμώμενος ἦτο αὐτὸς οὗτος ὁ Ἥφαιστος, ὅστις ὡς ἰάθη ἐγκατέστησε

τὸ ἐργαστήριόν του παρὰ τὸ ἡφαίστειον Μόσυχλον, ἔχων ὡς βοηθόν του τὸν ἐκ Νάξου διδάσκαλον τῆς χαλκουργικῆς τέχνης Κηδαλίωνα.

Εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν ἐξ Οὐρανοῦ κατέπεσε, μετὰ περιήγησιν μιᾶς ὁλοκλήρου ἡμέρας, οἱ Σίντιες πρὸς τιμήν του ἵδρυσαν περικαλλῆ ναὸν μὲ τελετουργοὺς ἱερέαν καὶ ἱέρειαν, μεθ' ὅ κατ' ἔτος ἐτελοῦντο ἐννεαήμεροι ἑορταὶ τὰ «Ἡφαίστεια» κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἐσβέννυτο τὸ πῦρ εἰς ὅλην τὴν Νῆσον, ἥτις ἐξηκολουθει νὰ μένη εἰς τὸ σκότος, πολλάκις καὶ πέραν τοῦ ἐννεαημέρου, μέχρις οὗ ἡ «Δηλία Ναῦς» ἐκόμιζεν ἐκ τῆς νήσου Δήλου τὸ νέον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν «Ἡφαιστείων» ἐλάμβανον χώραν καὶ Λαμπαδηδρομίαι. Τοῦτο ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὑποστηρίζεται ὑπό τε τῶν ἀρχαίων καὶ μεταγενεστέρων ἱστορικῶν, ἐπηλήθευσεν ἐσχάτως καὶ ἐξ ἀνευρεθέντων νομισμάτων εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Λήμνου ἐφ' ὧν ἀπεικονίζονται δᾶδαι, ποῦ μὲν μία ποῦ δὲ δύο.

Ἀλλά, τὸ καὶ σπουδαιότερον, οἱ τὸν θεὸν Ἥφαιστον λατρεύοντες Σίντιες ἔκτισαν πρὸς τιμὴν του τὴν πόλιν Ἡφαιστίαν, ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς ὁποίας ἦλθον εἰς φῶς πολλὰ ἀξιόλογα εὑρήματα τὰ ὁποῖα ἐκτίθενται εἰς τὸν Α' ὄροφον τοῦ Μουσείου Λήμνου.

ΣΙΝΤΙΕΣ καὶ ΧΡΥΣΗ

Ἑτέρα θεότης λατρευομένη ὑπὸ τῶν Λημνίων Σιντίων ἦτο ἡ θεὰ Χρύση, βωμὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νησίδος Χρύσης, πολὺ πλησίον τῆς Λήμνου κειμένης καὶ καταποντισθείσης ἀργότερον ὁμοῦ μετὰ τοῦ ὄρους Ἑρμαίου. Αὕτη ἐλατρεύετο ὡς θεὰ τοῦ φωτὸς τῆς νυκτὸς καὶ διὰ τοῦτο φέρει ἐπὶ τοῦ στήθους της δύο ἀστέρας.

Περὶ αὐτῆς ὁ ἱστορικὸς MEINRICH φρονεῖ ὅτι ἐλατρεύετο ἔκπαλαι ὑπὸ τῶν Σιντίων καὶ ὅτι πρὸς τιμήν της ὠνόμασαν καὶ τὴν παρακειμένην νησίδα Χρύσην, εἰς ἣν ἐξωρύσσετο χρυσός. Ἐπ' αὐτῆς ὁ ἡγεμὼν τῆς Μελιβοίας Φιλοκτήτης, φίλος ἐπιστήθιος τοῦ Ἡρακλέους, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὰ ἐμβαπτισμένα εἰς τὸ αἷμα τῆς Λερναίας Ὕδρας βέλη καὶ ἀπέκρυψεν αὐτά, ὑποσχεθεὶς νὰ μὴν ἀποκαλύψη εἰς οὐδένα τὴν κρύπτην.

Ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῆς νησίδος ἀργότερον, θελήσας νὰ δείξη εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ πορευομένους εἰς Τροίαν, Ἕλληνας, τὸν βωμὸν τῆς θεᾶς Χρύσης, ἐδήχθη ὑπὸ τοῦ φύλακος ἱεροῦ ὄφεως αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς πληγῆς του προέκυψεν δυσοσμία ἀφόρητος, οἱ Ἕλληνες ἐγκατέλειψαν τὸν Φιλοκτήτην εἰς Λῆμνον. Ὅταν μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τὸν ἐνεθυμήθησαν οἱ Ἀχαιοί, ἔπεμψαν εἰς Λῆμνον τὸν Ὀδυσσέα καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Ἀχιλλέως, Νεοπτόλεμον. Αὐτοὺς ὡς ἀνεγνώρισεν ὁ βαρυαλγῶν Φιλοκτήτης, παρεκάλεσε νὰ τὸν καύσωσι ζῶντα διὰ νὰ παύση ἀλγῶν, ἀφοῦ δὲν ἐπήρχετο ὁ ποθητὸς εἰς αὐτὸν φυσικὸς θάνατος. Οἱ δύο ἥρωες ὅμως δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν του, ἀλλ' ἀπήγαγον αὐτὸν ἐνῶ οἱ στεναγμοί του ἀντήχουν ἐπὶ τοῦ παρακειμένου ὄρους Ἑρμαίου. Εἰς τὴν Τροίαν ἐθεραπεύθη ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, Μαχάονα καὶ Ποδαλείριον. Δύο ἔτη μετὰ τὴν ἴασίν του, πληροφορηθεὶς ὅτι ἡ Τροία θὰ ἐκυριεύετο μόνον ὅταν θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο τὰ βέλη τοῦ Ἡρακλέους, ἔσπευσε νὰ δείξη εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν εἰς τὴν νησίδα Χρύσην παρὰ τὸν τάφον τοῦ Ἡρακλέους κρύπτην. Ἀκολούθως καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς καταλήψεως καὶ δηώσεως τῆς Τροίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὁ Φιλοκτήτης ἐφόνευσε πολλοὺς ἥρωας τῆς Τροίας ἐν οἷς καὶ τὸν Πάριν.

Ποία ἡ ἀκριβὴς χρονολογία τῆς καταποντίσεως τῆς νησίδος Χρύσης, συνεπεία τῶν ἰσχυροτάτων σεισμικῶν δονήσεων εἰς τὸ Β. Αἰγαῖον, δὲν γνωρίζομεν. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἐπὶ Παυσανίου δὲν ὑπῆρχε.

ΣΙΝΤΙΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΘΕΟΤΗΤΕΣ

Ἀργότερον οἱ Σίντιες ὡς πολυθεϊσταὶ ἤρχισαν λατρεύοντες τὴν Ἄρτεμιν, τὸν Ἑρμῆν, τὸν Βάκχον, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἄρην.

Τινὲς τῶν ἀρχαίων ἱστορικῶν, πιστεύουσιν ὅτι ἡ λατρεία τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος ὑπῆρξεν ἡ ἀρχαιοτέρα μετὰ τὴν τῆς θεᾶς Λήμνου καὶ ὅτι εἰς τὴν θεὰν Ἄρτεμιν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων προσεφέροντο καὶ ἀνθρωποθυσίαι.

Ὁ θεὸς Διόνυσος ἢ Βάκχος ἐλατρεύετο τότε ὑπὸ τῶν Λημνίων ὡς προστάτης θεὸς τῶν ἀμπέλων, ἐν ταὐτῷ δὲ ἐτιμᾶτο καὶ ὡς πατὴρ τοῦ πρώτου αὐτῶν βασιλέως Θόαντος.

Νομίσματα εὑρεθέντα εἰς τὴν Ἡφαιστίαν εἰκονίζουν τὴν κεφαλὴν τοῦ Βάκχου καὶ ἄλλα σύμβολα σχετικὰ μὲ τὴν λατρείαν τοῦ αὐτοῦ θεοῦ.

Τὸν Ἑρμῆν οἱ Λήμνιοι τὸν ἐλάτρευον ὡς προστάτην τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.

Ὁ Ἄρης ἐλατρεύετο ὡς καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ὡς θεὸς τοῦ πολέμου.

Μεταξὺ τῶν θεοτήτων ἃς ἐλάτρευον οἱ Λήμνιοι, συμπεριλήφθησαν καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ὕπνος καὶ οἱ Ὀργεῶνες.

Πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους ἤγειραν περικαλλῆ ναὸν εἰς τὴν Κώμην, ἐρείπια τοῦ ὁποίου σώζονται μέχρι σήμερον.

Τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ Ὕπνου τινὲς τῶν ἱστορικῶν τὴν ἀποδίδουν εἰς τὸν μακάριον καὶ βαθὺν ὕπνον εἰς ὃν παρεδίδοντο οἱ Λήμνιοι μετὰ τὴν οἰνοποσίαν, ἡ ὁποία, λόγω τοῦ ἀφθόνου καὶ ἐξαιρετικῆς ποιότητος οἴνου ὃν παρῆγον, ἦτο πολὺ συνήθης παρ' αὐτοῖς. Παρεδέχοντο ἔτι τὸν θεὸν Ὕπνον ὡς βασιλέα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὡς ἀδελφὸν τοῦ Θανάτου καὶ τῆς Νυκτός.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω θεοτήτων, ὑπῆρχεν εἰς τὴν Λῆμνον καὶ ἡ θρησκευτικὴ ἑταιρεία τῶν Ὀργεώνων, τῆς ὁποίας ἔφορος ἦτο ὁ Ἡρακλῆς. Οἱ μεμυημένοι εἰς τοὺς Ὀργεῶνας ἀνῆκον εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Βάκχου ἢ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐκ δύο δὲ Ὀργεωνικῶν ἐπιγραφῶν, ἃς ἀνεῦρεν ὁ ἀείμνηστος Ἀργύριος Μοσχίδης, γνωρίζομεν ὅτι ἡ θρησκευτικὴ αὐτὴ ἑταιρεία ἦτο ἀνεγνωρισμένη καὶ ὑπὸ τῆς πολιτείας.

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἐλατρεύοντο ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ θεὸς Ἀπόλλων.

Τοὺς κλασσικοὺς ἐκείνους χρόνους οἱ Λήμνιοι ἦσαν καὶ θεοσεβεῖς καὶ δεισιδαίμονες καὶ εὐκολόπιστοι. Περὶ τῆς εὐκολοπιστίας των, μῦθος τις τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ μέγιστος τῶν φιλοσόφων τῆς Ἀρχαιότητος, Ἀριστοτέλης, λέγει ὅτι ἐπειδὴ θεός τις εἶπεν εἴς τινα Λήμνιον ὅτι θὰ θησαυρίσῃ, διεδόθη ἀκαριαίως καὶ ἐγένετο πιστευτὸν εἰς ὅλην τὴν Λῆμνον ὅτι ἤρχισε νὰ φέρῃ γάλα ὁ τράγος του, τόσον ὥστε ἐξ αὐτοῦ νὰ παρασκευάζεται ὁλόκληρος τυρός.

Τὸ ἐλάττωμα τῆς εὐκολοπιστίας εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμένον δυστυχῶς καὶ σήμερον, τὸ ἐκμεταλλεύονται δὲ κυρίως οἱ ἐλάχιστοι, εὐτελεῖς τὸν χαρακτῆρα, οἱ πάσχοντες ἀνιάτως ἐκ φόβου καὶ οἱ μικροπρεπεῖς, οἱ μὴ ἔχοντες τὸ «γνῶθι σαυτόν», ἰδίως οἱ τελευταῖοι, διότι ἐν τῇ ἐπιδιώξει των νὰ καταλάβωσι κοινωνικὰς θέσεις, ἃς ἀναξίως καταλαμβάνουν, μὴ ὑπαρχόντων ἀνταξίων, κατασυκοφαντοῦν ἄκρως ἠθικὰ καὶ ἀκεραίου χαρακτῆρος ἄτομα, ἀποστρεφόμενα ἢ μὴ ὑπολῃπτόμενά αὐτούς.

Ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ Β. Παγκοσμίου Πολέμου καὶ ἐντεῦθεν αἱ προκαλοῦσαι κατάπληξιν συκοφαντίαι καὶ κακόβουλοι διαδόσεις χαλκεύονται εἰς κομμουνιστικὰ χαλκεῖα, ἵνα τεθοῦν εἰς τὸ περιθώριον οἱ ἀναπτύσσοντες ἐθνικὴν δρᾶσιν Λήμνιοι συνεπικουρούντων καί τινων ἀφελῶν κούφων μὴ συνειδητῶν ἐθνικοφρό-

νων. Οἱ τελευταῖοι, συμφεροντολόγοι ἀντιπαθεῖς, ἐν τῇ κομμουνιστικῇ των φοβίᾳ, νομίζουν ὅτι καταβροχθιζομένης τῆς πατρίδος των Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ Σλαβοκομμουνιστικοῦ τέρατος, θὰ καρπωθοῦν τὰ ὠφέλη τοῦ προδότου ἢ τοῦ πράκτορος ἢ τοῦ τηρήσαντος παθητικὴν ἔναντι τῆς Ἑλλάδος στάσιν καὶ ὅτι θὰ ζήσουν ὡς εἰς ἐπίγειον παράδεισον καταλαμβάνοντες ὀφφίκια καὶ ἀξιώματα. Ἡ λογική τοὺς ἐγκατέλειψε, δι' ὅ καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀναλογισθοῦν καὶ ἐνστερνισθοῦν ὅτι: ἂν ἡ ἔνδοξος πατρὶς των γίνῃ ὑποπόδιον τῆς ἐγκληματικῆς τρομοκρατικῆς μαφίας τοῦ Κρεμλίνου, θὰ εἶναι ἐν παντὶ καὶ πάντοτε καὶ μέχρι τοῦ θανάτου των οἱ ἀποδιοπομπαῖοι τράγοι τῶν ὁμόρων βαρβάρων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος των, Ἀλβανῶν, Βουλγάρων κλπ.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΑΙ

Περὶ τὸ 1250 π.Χ. βασιλεύς τῆς Λήμνου ἦτο ὁ Θόας, υἱὸς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης. Σύζυγον εἶχε τὴν Μύριναν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ, Κρηθέως καὶ κόρην τὴν Ὑψιπύλην, τὴν μετέπειτα βασίλισσαν τῆς Λήμνου καὶ σύζυγον τοῦ Ἰάσονος.

Τότε, μετὰ μίαν αἰσίαν ἔκβασιν τῶν εἰς τὸ Β. Αἰγαῖον ἐπιχειρήσεων τῶν Κρητῶν, ὁ βασιλεύς τῆς Κρήτης Ραδάμανθυς, ἐπιστρέφων μετὰ τοῦ στόλου του ἐστάθμευσεν εἰς Λῆμνον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λήμνιοι τῷ ἐπεφύλαξαν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν καὶ φιλοξενίαν, φιλοτιμηθεὶς ἐδωρήσατο εἰς αὐτοὺς βασιλέα, τὸν Θόαντα, τὸν ἄριστον ἐκ τῶν ἡγεμόνων συμμάχων του, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἡ Λῆμνος ἤκμασεν εἰς σημεῖον ὥστε ἐκτίσθη καὶ ἡ ἑτέρα αὐτῆς πόλις Ἡφαιστία ἢ Ἡφαιστιάς, δι' ὅ ἔκτοτε ὠνομάσθη Δίπολις.

Ἡ θαλασσοκρατία τῶν Κρητῶν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, 1350 ἕως 1000 π.Χ. περιελάμβανε ὅλας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπόμενον ἦτο νὰ ἀναπτυχθοῦν ἀξιόλογοι ἐμπορικαὶ σχέσεις μεταξὺ Κρητῶν καὶ Λημνίων.

Δυστυχῶς βασιλεύοντος τοῦ Θόαντος αἱ Λημνιάδες, τιμωρηθεῖσαι ὑπὸ τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης, ἐπειδὴ δὲν ἐλάτρευον οὐδὲ ἐτίμων αὐτήν, κατέστησαν τοσοῦτον ἀποκρουστικαί, λόγῳ ἀφορήτου δυσοσμίας, προερχομένης κατ' ἄλλους μὲν ἐκ τῶν μασχαλῶν κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, ὥστε οἱ σύζυγοι μὴ ἀνεχόμενοι αὐτάς, ἠναγκάσθησαν νὰ πλεύσωσιν εἰς Θράκην ὁπόθεν συναπεκόμισαν πολλὰς αἰχμαλωτίδας. Τοῦτο βαρέως φέρουσαι αἱ Λημνιάδες ὤμοσαν ἐκδίκησιν καὶ νύκταν τινὰ μετὰ ὀργιώδη εὐωχίαν ἐφόνευσαν οὔ μόνον τοὺς ἑαυτῶν συζύγους, ἀλλὰ πάντα ἄρρενα ἀδιακρίτως, μηδὲ τῶν γερόντων καὶ τῶν νηπίων ἐξαιρουμένων. Ὁ μόνος διαφυγὼν τὴν ὀργὴν τῶν Λημνιάδων ἦτο ὁ βασιλεὺς τῆς Λήμνου, Θόας, τὸν ὁποῖον ἡ θυγάτηρ του Ὑψιπύλη ἐφυγάδευσε διὰ θαλάσσης ἐντὸς κίστης. Ὡς δὲ ἡ Μυθολογία ἀναφέρει εὑρέθη μετά τινας ἡμέρας ἐξηντλημένος ὑπὸ ἁλιέως εἰς ἐρημικὴν ἀκτὴν τῆς νήσου Χίου, εἰς ἣν ἐβασίλευεν ὁ ἀδελφός του Οἰνοπίων, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ αὐτὸς βασιλεύς Ραδάμανθυς εἶχε δωρήσει τὴν Νῆσον.

Αἱ Λημνιάδες μετὰ τὸν φόνον τῶν συζύγων των ἀνεκήρυξαν βασίλισσαν αὐτῶν τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως των Θόαντος, Ὑψιπύλην καὶ ἔζων ὡς Ἀμαζῶνες.

Μετὰ διάστημα ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν, προσήγγισεν εἰς τὴν Λῆμνον ἡ Ἀργώ, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἐλάχιστοι τῶν ἱστορικῶν δὲν παραδέχονται. Ἡμεῖς, ἐφ' ὅσον ἱστοροῦσι τοῦτο ἱστορικοὶ καὶ ποιηταὶ τῆς Ἀρχαιότητος τῆς περιοπῆς τοῦ Ὁμήρου, Ἡροδότου, Σοφοκλέους, Αἰσχύλου, Εὐριπίδου, Φιλοστράτου, Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου καὶ οἱ Ρωμαῖοι Βαλέριος καὶ Στάτιος, τὸ ἔχον τοσαύτην σημασίαν ἐπεισόδιον τῶν Ἀργοναυτῶν, τὸ κρίνομεν ὡς γεγονὸς ἱστορικόν. Ἂν δὲν εἶναι γνωσταὶ ὅλαι αἱ

λεπτομέριαι τοῦ ἐπεισοδίου, τοῦτο οὐδόλως προδικάζει τὸ φανταστικὸν τῆς προσεγγίσεως τῆς Ἀργοῦς εἰς τὴν Λῆμνον.

Κατὰ τὴν Μυθολογίαν μεταξὺ τῶν ναυπηγῶν τῆς Ἀργοῦς συγκαταλέγονται καὶ οἱ Ἡρακλῆς καὶ Γλαῦκος Μελικέρτης, βοηθούμενοι ὑπὸ τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς.

Τὴν χρησιμοποιηθεῖσαν ξυλείαν διὰ τὴν ναυπήγησιν τῆς Ἀργοῦς ἐξέλεξαν ἐκ τοῦ Πηλίου ὄρους Θεσσαλοί εἰδήμονες καὶ ἐναυπηγήθη εἰς τὰς Παγασὰς τῆς Ἰωλκοῦ, ἠδύνατο δὲ νὰ μεταφερθῇ ἐπὶ τῶν ὤμων 80 ἕως 100 ἀνδρῶν. Τὸ πλήρωμά της ἀπετελεῖτο ἐξ ἑξήκοντα κωπηλατῶν καὶ ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν ἐκ Κολχίδος ἐπιστροφὴν ἀφιερώθη εἰς τὸν θεὸν τῆς θαλάσσης Ποσειδῶνα.

Χίλια ἔτη ἀργότερον, τεμάχιον τῆς Ἀργοῦς ἀπεστάλη εἰς Ρώμην ὅπου ἐξετίθετο μέχρι τοῦ 1000 μ.Χ. Ἡ λέξις «Ἀργώ» εἰς τὴν Ἀρχαιότηταν εἶχε τὴν ἔννοιαν τοῦ τ α χ ύ ς, λ α μ π ρ ό ς, σ τ ι λ π ν ό ς καὶ φ ω τ ο β ό λ ο ς.

Κατὰ τὸν Σοφοκλῆν, ὅταν αἱ Λημνιάδες εἶδον εἰσπλέουσαν τὴν Ἀργώ, ἐπολέμησαν γενναιότατα κατὰ τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ ἐνίκησαν αὐτούς. Κατὰ δὲ τὸν Αἰσχύλον ἡ μάχη ἣν ἔδωσαν αὗται ἐδόθη ἀφ' ἑνὸς ἐν διότι τοὺς Ἀργοναύτας τοὺς ἐξέλαβον ὡς πειρατάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ ὁρκισθοῦν ὅτι ἐξερχόμενοι θὰ συνουσιάζοντο μετ' αὐτῶν. Οἱ Ἀργοναῦται, μὴ δυνηθέντες ν' ἀντεπεξέλθωσι κατὰ τῶν Λημνιάδων, ἐδέχθησαν τὸν ὅρον κατόπιν διαπραγματεύσεων, λαβουσῶν χώραν μεταξὺ τοῦ κήρυκος Αἰθαλίδου ἀπὸ μέρους τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ τῆς Ἰφινόης ἐκ μέρους τῆς Βασιλίσσης Ὑψιπύλης, μεθ' ὃ ἀποβιβασθέντες παρέμειναν ἐπὶ διετίαν καὶ πλέον ἐπὶ τῆς νήσου, ἀπολαύοντες ὡς εἰς ἐπίγειον παράδεισον τῶν θελγήτρων καὶ τῶν περιποιήσεων τῶν ἀξιεράστων Λημνιάδων, αἵτινες στερηθεῖσαι ἐπὶ τοσοῦτον τῶν ἀνδρῶν των, ἐπεζήτησαν νὰ κορέσωσι τὰς φυσικὰς των ὁρμὰς εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν μεγαλειτέρων ἡρώων τοῦ γνωστοῦ τότε κόσμου, Ἡρακλέους, Θησέως, Ἰάσονος, Ἀσκληπιοῦ, Ὀρφέως, Τελαμῶνος, Αὐγείου, Μελεάγρου, Κάστορος, Πηλέως, Λυγκέως, Πολυδεύκους, Ἀδμήτου, Γλαύκου, Αἰθαλίδου, Εὐφήμου, Τίφους, Ἴδου, Ἀκάστου, Πολυφήμου, Ἴδμονος, Ὕλου, Μενοιτίου, Ἄργου υἱοῦ τοῦ Φροίξου καὶ τῆς Χαλκιόπης, Ἄργου ἐκ Θεσπιῶν, Ἄργου τοῦ ξυλογλύφου ἐκ Πελοποννήσου καὶ λοιπῶν ἀγνώστων εἰς τὴν ἱστορίαν.

Ὅταν μετὰ μικρὸν χρονικὸν διάστημα, ἐπῆλθεν ὁ κόρος τῶν ἐρωτικῶν διαχύσεων καὶ ἤρχισεν ἡ φρόνιμος συμβίωσις τῶν Λημνιάδων μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἡ Βασίλισσα τῆς Λήμνου Ὑψιπύλη ἐτίμησεν ἐπισήμως τοὺς ἥρωας δι' ἀγώνων μετὰ βραβείων. Τούτων περατωθέντων ἐτέλεσε τοὺς γάμους της μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀργοναυτικῆς Ἐκστρατείας Ἰάσονος, ἐξ οὗ ἀπέκτησε δύο υἱούς, τὸν Θόαντα καὶ Ἰάσονα.

Ἐκ τοῦ «ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΥ», ἀρχαίου συγγράμματος τοῦ Λημνίου Φιλοστράτου, πληροφορούμεθα, πρὸς δόξαν τῶν Λημνίων, ὅτι διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ τῆς Γῆς εἰς τὸ Πένταθλον διηγωνίσθησαν οἱ Ἀργοναῦται εἰς τὴν Λῆμνον, κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς Βασιλίσσης τῆς Λήμνου Ὑψιπύλης ὠργανωθέντας πρὸς τιμὴν των ἀγῶνας. Τὸ σχετικὸν χωρίον τοῦ τρίτου κεφαλαίου τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ «ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΥ» τοῦ Φλαβίου Φιλοστράτου λέγει:

«Ἔστι τοίνυν ἀγωνίας ξυμπάσης τὰ μὲν κοῦφα ταῦτα. στάδιον, δόλιχος, ὁπλῖται, δίαυλος τὰ δὲ βαρύτερα παγκράτιον, πάλη, πύκται. Πένταθλος δὲ ἀμφοῖν ξυνηρμόσθη παλαῖσαι μὲν γάρ καὶ δισκεῦσαι βαρεῖς, τὸ δὲ ἀκοντίσαι καὶ πηδῆσαι καὶ δραμεῖν κουφοὶ εἰσί. Πρὸ μὲν δὴ Ἰάσονος καὶ Πηλέως ἅλμα ἐστεφανοῦντο ἰδίᾳ καὶ δίσκος ἰδίᾳ καὶ τὸ ἀκόντιον ἦρκει εἰς νίκην· κατὰ τοὺς χρόνους δὲ, οὓς ἡ Ἀργὼ ἔπλει, Τελαμών μὲν κράτιστα ἐδίσκευε, Λυγκεὺς δὲ ἠκόντιζεν, ἔτρεχον δὲ καὶ ἐπήδων οἱ ἐκ Βορέου, Πηλεύς, δὲ ταῦτα μὲν ἦν δεύτερος, ἐκράτει

δὲ ἁπάντων πάλη. Ὁπότ' οὖν ἠγωνίζοντο ἐν Λήμνῳ φασὶν Ἰάσονα Πηλεῖ χαριζόμενον συνάψαι τὰ πέντε καὶ Πηλέα οὕτω τὴν νίκην συλλέξασθαι, πολεμικώτατον τε νομισθῆναι τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ, διά τε τὴν ἀρετὴν, ἣ ἐχρῆτο εἰς τὰς μάχας, διά τε τὴν εἰς τὰ πέντε ἐπιτήδευσιν, οὕτω πολεμικὴν οὖσαν, ὡς καὶ ἀκοντίζειν ἐν τοῖς ἄθλοις».

Ἀλλ' ἡ παραδεισιακὴ ἐν Λήμνῳ παραμονὴ τῶν Ἀργοναυτῶν διεκόπη ὅλως ἀπροσδοκήτως καὶ ἀπῆλθον ἑκόντες ἄκοντες, ὑποχρεωθέντες εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀμεταπείστου Ἡρακλέους, τοῦ ὑπενθυμίσαντος εἰς αὐτοὺς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τοῦ εἰς Κολχίδα ταξειδίου των.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἀργοναυτῶν, αἱ Λημνιάδες πληροφορηθεῖσαι, ἄγνωστον πόθεν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς αὐτῶν Θόας ἐφυγαδεύθη ὑπὸ τῆς θυγατρός του, ἐξεμάνησαν τοσοῦτον κατὰ τῆς Βασιλίσσης των Ὑψιπύλης, ὥστε συνελθοῦσαι κατεδίκασαν αὐτὴν εἰς θάνατον. Ἐφυγαδεύθη ὅμως καὶ αὕτη ὑπὸ δύο θεραπαινίδων της καὶ μετὰ πολλὰς περιπετείας θὰ προσήραζεν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Εὐβοίας, ἂν δὲν συνελαμβάνετο ὑπὸ πειρατῶν οἵτινες ἐπώλησαν αὐτὴν ὡς δούλην εἰς τὸν βασιλέα τῆς Νεμέας Λυκοῦργον, ὁ ὁποῖος τῇ ἀνέθεσε τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ μικροῦ υἱοῦ του Ὀφέλου. Δυστυχῶς, μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἐνῶ ἡ Ὑψιπύλη συνέπαιζε μετὰ τοῦ μικροῦ Ὀφέλτου παράτινι πηγῇ τοῦ βασιλικοῦ κτήματος, διῆλθον ἐκεῖθεν οἱ πορευόμενοι κατὰ τῶν Θηβῶν ἑπτὰ στρατηγοὶ καὶ ἐζήτησαν παρ' αὐτῆς ὕδωρ. Ἡ Ὑψιπύλη προθυμοποιηθεῖσα ἀποθέτει τὸν μικρὸν Ὀφέλτην, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει δηχθεὶς ὑπὸ ἰοβόλου ὄφεως, παρὰ τὴν συνδρομὴν τῶν προσδραμόντων στρατηγῶν. Κατόπιν τούτου, ἡ μήτηρ τοῦ μικροῦ Ὀφέλτου, Εὐριδίκη, ἐκδικουμένη τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της, ἐνέκλεισε τὴν Ὑψιπύλην εἰς εἱρκτὴν, ἀπελευθερωθεῖσαν ἀργότερον ὑπὸ τῶν δύο υἱῶν της, οὓς ὡδήγησεν ἐπὶ τόπου ὁ μάντις Ἀμφιάραος.

Τὸ παρὸν κεφάλαιον περὶ τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας μᾶς πείθει, ὅτι ἡ Ἀργὼ προσήγγισεν εἰς τὴν Λῆμνον, ὡς κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ὅτι οἱ Ἀργοναῦται παρέμειναν ἐπ' αὐτῆς ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον.

Εἰς ἐπίρρωσιν τούτου ἀναφέρομεν ὅτι ἐλάχιστα ἔτη ἀργότερον, εἰς τὴν Λῆμνον ἦλθον οἱ Μινύαι οἱ ὁποῖοι κατώκησαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς ΛΗΜΝΟΝ ἣν μετωνόμασαν Μύριναν, πρὸς τιμὴν τῆς κόρης τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ, Κρηθέως. Δὲν ἐπέδραμον ὡς ἐχθροί. Ἦλθον ὡς φίλοι καὶ ὡς ἀπόγονοι κατὰ τὸν ἱστορικὸν Ἡρόδοτον «τῶν ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπιβατέων παίδων». Οὐδὲ μάχην ἔδωσαν οὐδὲ μικρὰν ἔστω ναυμαχίαν συνῆψαν. Συνεχίσθησαν συνεπῶς καὶ ὑπ' αὐτῶν αἱ φιλικαὶ μετὰ τῶν Λημνίων σχέσεις. Ἀλλ' ἡ ἀγαστὴ συμβίωσις, Μινυῶν καὶ Λημνίων δὲν ἐπέτρωτο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολύ. Νέοι ἐπίλυδες παρουσιάζονται εἰς τὸ προσκήνιον, οἱ Κᾶρες, οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Πελασγοί. Ἐξ αὐτῶν τὸ σημαντικώτερον μέρος εἰς τὴν μετὰ ταῦτα ἱστορίαν τῆς Λήμνου μέχρι τοῦ 511 π.Χ. διεδραμάτισαν, ὡς θὰ ἴδωμεν, οἱ Πελασγοὶ οἱ ἐξ Ἀττικῆς ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, διότι ἠνώχλουν τὰς ὑδρευομένας Ἀθηναίας, ὡς ὑπὸ πολλῶν ἱστορικῶν ἀναφέρεται, ἀλλὰ καὶ διότι συνώμοσαν καὶ κατὰ τοῦ πολιτεύματος.

ΠΕΛΑΣΓΟΙ

Οἱ Πελασγοί, ἰσχυρὸς καὶ φιλοπρόοδος λαός, ἐπέρχονται κατὰ τῆς νήσου Λήμνου καὶ μετὰ πείσμονα ἀντίστασιν, ἣν ἀντέταξαν οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἐκυρίευσαν τὴν Νῆσον μεθ' ὅ ἐκδικούμενοι, ἐξεδίωξαν τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων της.

Περὶ τῆς καταλήψεως τῆς Λήμνου ὑπὸ τῶν Πελασγῶν καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐγκαθιδρύσεώς των καὶ τεκμήρια πολλὰ ἔχομεν καὶ ἡ Ἱστορία πολλὰ ἀναφέρει.

Ἐπὶ τοῦ λοφίσκου τοῦ Ἑνετικοῦ φρουρίου τῆς νῦν πρωτευούσης Μυρίνης, σώζονται μέχρι σήμερον μικρὰ τμήματα πελασγικῶν τειχῶν ὁρατὰ καὶ μακρόθεν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐνῶ ὁ Ἡρόδοτος διὰ τῆς ἤδη γνωστῆς φράσεως «ἐξέβαλον (οἱ Πελασγοί) τοὺς παῖδας τῶν ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπιβατέων παίδων» προσεπικυροῖ πλήρως τὸ ἱστορικὸν γεγονὸς τῆς καταλήψεως τῆς Λήμνου ὑπὸ τῶν Πελασγῶν.

Περὶ τοῦ ὅτι οἱ Πελασγοὶ ὡρμήσθησαν ἐξ Ἀττικῆς ἵνα καταλάβωσι τὴν Λῆμνον ὁ Ἡρόδοτος ἀφηγεῖται τὰ ἑξῆς: «Οἱ τῆς Λήμνου Πελασγοὶ ἀποφασίσαντες νὰ ἐκδικηθοῦν τοὺς ἐκδιώξαντας αὐτοὺς Ἀθηναίους ἐξεστράτευσαν ἐναντίον των μὲ ταχύτατα πλοιάρια πεντήκοντα κωπῶν καθ' ὅν χρόνον οἱ Ἀθηναῖοι ἐτέλουν τὴν ἑορτὴν τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος εἰς Βραυρῶνα καὶ ὅτι ἐνεδρεύσαντες ἀπήγαγον μέγαν ἀριθμὸν γυναικῶν καὶ παρθένων Ἀθηναίων, τὰς ὁποίας ὡδήγησαν εἰς Λῆμνον. Ἐξ αὐτῶν ἀπέκτησαν πολλὰ τέκνα τὰ ὁποῖα ἤρχοντο εἰς ῥῆξιν πρὸς τὰ καθαρόαιμα τῶν Πελασγῶν. Τούτου ἕνεκα καὶ ἐπειδὴ οἱ πατέρες των

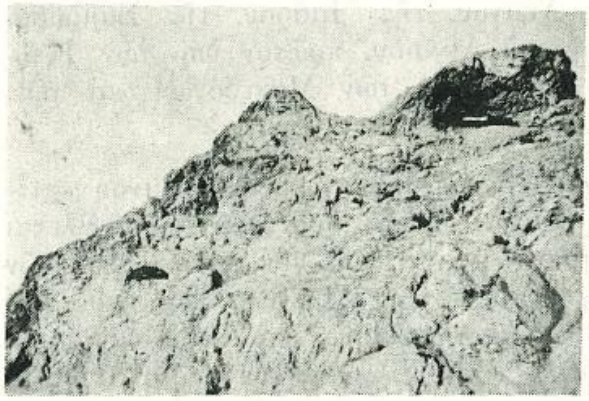

Τμῆμα Πελασγικοῦ τείχους ἐπὶ τοῦ Ἑνετικοῦ φρουρίου Μυρίνης.

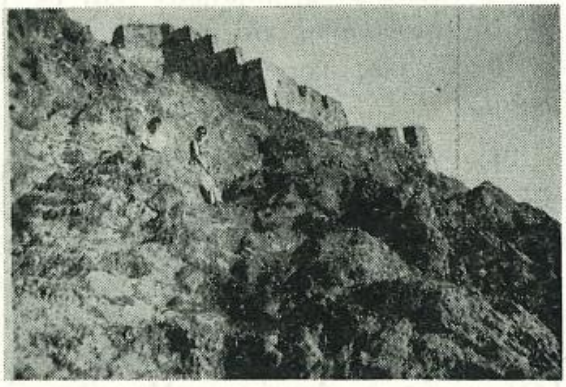

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ φρουρίου, διακρίνονται φθαρεῖσαι βαθμίδες ἀρχαιοτάτης λιθίνης κλίμακος.

ἐφοβήθησαν μήπως ἀνδρούμενα τιμωρήσωσιν αὐτούς, ἐφόνευσαν αὐτὰ καὶ τὰς μητέρας των, ἔγκλημα διὰ τὸ ὁποῖον αἱ μὲν γυναῖκες καὶ τὰ ποίμνια ἔπαυσαν νὰ γεννοῦν ἡ δὲ γῆ νὰ φέρῃ καρπούς.

Πρὸ τοσαύτης συμφορᾶς ἠναγκάσθησαν νὰ συμβουλευθοῦν τὸ Μαντεῖον, τὸ ὁποῖον ἐχρησμοδότησεν ὅτι θὰ σωθοῦν μόνον ἂν συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Ἀθηναίων. Μεταβάντες ὅθεν εἰς Ἀθήνας ἠρώτησαν τοὺς Ἀθηναίους τί ἀπήτουν πρὸς ἱκανοποίησίν των. Τότε οἱ Ἀθηναῖοι ἀντὶ ἀπαντήσεως, παρέθεσαν αὐτοῖς πλουσιωτάτην τράπεζαν ἐκ ποικίλων ἐδεσμάτων καὶ εἶπον εἰς αὐτούς: «Οὕτω νὰ παραδώσητε ἡμῖν τὴν Λῆμνον». Οἱ πελασγοὶ συνελθόντες ἐκ τῆς καταπληξάσης αὐτοὺς ἀπαιτήσεως τῶν Ἀθηναίων εἶπον ὅτι «τότε μόνον θὰ παραδώσουν τὴν Νῆσον ὅταν πνέοντος Βορρᾶ, κατορθώσουν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ πλεύσουν αὐθημερὸν ἀπὸ Ἀττικῆς εἰς Λῆμνον. Τὸ χωρίον τοῦτο μᾶς πείθει ὅτι οἱ Πελασγοὶ ὄχι μόνον ἐγκατεστάθησαν ἐπὶ τῆς νήσου Λήμνου, ἀλλ' ὅτι καὶ ὑπερηγάπησαν αὐτήν.

Κῦμα ἐκ τῶν κυμάτων τῶν Πελασγῶν, τῶν ἐκδιωχθέντων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων διεπεραιώθη καὶ εἰς τὴν Ἰταλικὴν Τυρρηνίαν ὅπου ἀνεπτύχθη ὁ τυρρηνικὸς Πολιτισμός.

Εἰς τὸ πολυπληθὲς Πελασγικὸν ἔθνος ἀνῆκον καὶ οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ Ἴωνες. Ἀρχηγὸς αὐτῶν ἦτο ὁ Πελασγὸς καὶ πατρὶς των ἡ Ἀρκαδία, ἥτις εἰς τὴν ἀρχαιότηταν ἐκαλεῖτο Πελασγία, ὡς δὲ ἡ Μυθολογία ἀναφέρει αὐτοὶ πρῶτοι ὠνόμασαν τοὺς δώδεκα Θεούς.

Ἡ Πελασγικὴ γλῶσσα ἦτο ἡ παλαιοτάτη πρωτοελληνικὴ καὶ συγγενὴς πρὸς τὰς Ἰνδογερμανικάς, ἀλλὰ τελείως ἀκατάληπτη εἰς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡμιλεῖτο τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, τὴν ΝΑ Μακεδονίαν καὶ τὴν ΒΔ Μικρὰν Ἀσίαν. Ἀλλ' ἐνῶ γενικῶς οἱ Πελασγοὶ Ἕλληνες καὶ κυρίως οἱ Ἴωνες, οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ Αἰολεῖς ἐξελιχθέντες ἀπέκτησαν ταχέως τὸ ἀλφάβητόν των καὶ δι' αὐτοῦ ἀπετύπωσαν καὶ ἀπεθανάτισαν τὰς διαλέκτους των τὴν Αἰολικήν, τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Ἰωνικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραψε τὰ ἔπη του ὁ Ὅμηρος, οἱ ἐγκατασταθέντες εἰς τὰς νήσους τοῦ Β. Αἰγαίου ὑστέρησαν τοὐλάχιστον κατὰ 200 ἔτη. Ὅταν δὲ περὶ τὰ μέσα τοῦ 7ου αἰῶνος π.Χ. ἤρχισαν ἀποτυπώνοντες καὶ αὐτοὶ τὰς σκέψεις των δι' ἑνὸς ἀλφαβήτου ὁμοίου μὲν πρὸς τὸ Ἑλληνικόν, ἀλλ' εἰς γλῶσσαν ἀκατάληπτον, ἔθνη ἰσχυρὰ μὲ ἀνώτερον πολιτισμόν, Ἀθηναῖοι, Μακεδόνες, Πέρσαι, ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς τόπους διαμονῆς των, τοὺς ἐξηνδραπόδισαν ἢ τοὺς διεσκόρπισαν. Οὕτω περὶ τὰ μέσα τοῦ τοῦ 6ου αἰῶνος ἐξεβλήθησαν καὶ ἐκ τῆς Λήμνου, τῆς Ἴμβρου, τῆς Σαμοθράκης, τῆς Μυτιλήνης καὶ τῶν λοιπῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, πρῶτον ὑπὸ τῶν Περσῶν ἀκολούθως ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ τέλος ὑπὸ τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν Ρωμαίων.

Ἐκ τῆς πληθώρας τῶν ἐν τῷ Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ τῆς Λήμνου ἐκτιθεμένων προϊστορικῶν καὶ ἱστορικῶν εὑρημάτων οὐδέν, δυστυχῶς, προβάλλεται ὡς Πελασγικόν. Περιοριζόμεθα ὡς ἐκ τούτου νὰ γνωρίζωμεν μόνον περὶ τῶν Πελασγικῶν τειχῶν ἐπὶ τοῦ Ἑνετικοῦ φρουρίου τῆς Μυρίνης καὶ περὶ τῆς πολυθρυλήτου ἐπιγραφῆς τῶν Καμινίων τῆς ἀνευρεθείσης ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Λημνίου Ἀργυρίου Μοσχίδη ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἐσωκάστρου πρὸ 70 ἐτῶν. Περὶ αὐτῆς ὁ Ἀργύριος Μοσχίδης ἀναφέρει ἐν ἐκτάσει ἐν ἰδιαιτέρῳ παραρτήματι εἰς τὸ Ἱστορικὸν του Δοκίμιον μετὰ σχολίων περὶ τῶν ἑρμηνειῶν ξένων ἐπιγραφολόγων, οἵτινες ναὶ μὲν τάσσουν χρονολογικῶς ὀρθῶς, ἀπὸ τοῦ 650 μέχρι τοῦ 620 π.Χ., τὸ κείμενον τῆς ἐπιγραφῆς, δὲν ἀποφαίνονται ὅμως ὁριστικῶς περὶ τῆς προελεύσεώς της.

Ἐπὶ τῆς ἰδίας πλακὸς διαστάσεων 0.95 Χ 0.40 Χ 0.14 εἰκονίζεται καὶ πολεμιστὴς φέρων λόγχην. Ὡς θὰ παρατηρήσῃ ὁ ἀναγνώστης αἱ ἐπιγραφαὶ εἶναι δύο, διὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὁποίων ὁ ἀείμνηστος Ἀργύριος Μοσχίδης παραδέχεται ὅτι μόνον ὁ διάσημος ἐτρουσκολόγος Πάουλη ἐπραγματεύθη ἐμπεριστατωμένως, δι' ἐπιμελημένης ἐργασίας του, ἀποτελουμένης ἐκ δυὸ τευχῶν, τὸ ἐπίμαχον θέμα.

Ἡ σύμφωνος πρὸς τὴν τοῦ ἀειμνήστου Μοσχίδη γνώμη τοῦ Πάουλη εἶναι ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ τῆς πλακὸς τῶν Καμινίων εἶναι ἀποκλειστικῶς Πελασγικῆς προελεύσεως καὶ ὄχι Πελασγικῆς Τυρρηνικῆς τοιαύτης. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα ν' ἀντιπαρέλθωμεν ἀδιαφόρως τὸ ἀπασχολῆσαν τοὺς Ἕλληνας καὶ ξένους ἱστορικοὺς πρόβλημα, τασσόμεθα ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ τῆς ἑρμηνείας τῶν Πάουλη καὶ Μοσχίδη, ὄχι διότι ἀρόμεθα εἰς ἐπιγραφολόγους καὶ ἱστορικούς, ἀλλὰ διότι ἡ στοιχειώδης λογικὴ λέγει α) ὅτι ἡ Ἐπιγραφὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνήκῃ εἰς Τυρρηνοὺς Πελασγοὺς ἢ Ἐτρούσκους ἢ Φρύγας ἢ Κάρας ἢ Φοίνικας ἀφοῦ ἐπὶ τῆς Λήμνου ἀπὸ τοῦ 800 π.Χ. ἀδιαλείπτως κατώκησαν Πελασγοὶ μέχρι τὸ 511 π.Χ., ὁρμηθέντες ἐξ Ἀττικῆς ὅπου εἶχον ἐγκατασταθῆ πολὺ πρότερον καὶ β) ὅτι οἱ Λήμνιοι Πελασγοὶ θελήσαντες νὰ διαιωνίσουν κάτι τὸ πολὺ ἐνδιαφέρον εἰς αὐτοὺς τὸ διετύπωσαν ἐπὶ τῆς ἐν λόγω πλακὸς εἰς Πελασγικὴν γλῶσσαν ἀκατάληπτον εἰς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας μὲ γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, τὰ ὁποῖα μόλις τότε ἤρχισαν νὰ διδάσκωνται εἰς μικρὰς καὶ

ἀπομεμακρυσμένας νήσους ὡς ἡ Λῆμνος, Τένεδος, Ἴμβρος, Σαμοθράκη καὶ ἄλλαι.

ΜΟΣΥΧΛΟΝ καὶ ΕΡΜΑΙΟΝ

Ἀπὸ τῆς Παλαιολιθικῆς ἴσως ἐποχῆς ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς ἡφαιστειογενοῦς νήσου Λήμνου τὸ γνωστὸν εἰς τὴν ἀρχαιότητα μέχρι τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἡφαίστειον Μόσυχλον.

Ὁ μῦθος τοῦ ριφθέντος θεοῦ Ἡφαίστου ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον, ἡ πτῶσις του ἐπὶ τῆς Λήμνου, ἡ ὑποδοχὴ ἥτις τῷ ἐπεφυλάχθη ὑπὸ τῶν περιθαλψάντων αὐτὸν κατοίκων της Σιντίων, ὁ ἐξ Ἐφέσου περὶ τὸ 500 π.Χ. ἀκμάσας Ἡράκλειτος ὅστις λέγει «ἐν Λήμνῳ ἀνίενται γηγενοῦς πυρός, αὐτόματοι φλόγες» καὶ τὸ ἐπίθετον «Αἰθάλεια», τὸ ὁποῖον δίδει ὁ Ὅμηρος εἰς τὴν Νῆσον (αἰθαλόεις θεὸς ἐλέγετο ὁ Ἥφαιστος) διότι εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Λήμνου ἀνεδίδοντο καπνοὶ ἀπὸ τὸ ἡφαίστειον Μόσυχλον καὶ ἀπὸ τὰς καμίνους τῶν ἐργαστηρίων, μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ Φύσις εἶχε προικίσει τὴν Λῆμνον ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων μὲ ἡφαίστειον ἐν ἐνεργείᾳ.

Τὴν ἡφαιστειότητα τῆς νήσου Λήμνου προσεπικυροῦν καὶ αἱ θερμοπηγαὶ εἰς τοποθεσίαν Θέρμα, ἀπέχουσαι χιλιόμετρα ἕξ ἐκ Μυρίνης. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ τοποθεσίαν καὶ δεξιᾶ τῷ ἀνερχομένῳ τὴν ἀσφαλτοστρωμένην ὁδὸν μέχρις ἀποστάσεως ἑνὸς χιλιομέτρου περίπου ἡ κλιτὺς τοῦ πετρώδους ὑψώματος δὲν εἶναι ἢ μὴ ψυγεῖσα διάπυρος λάβα. Τοιαῦτα πετρώματα ὑπάρχουν τόσον πολλὰ εἰς ὅλην τὴν Νῆσον ὥστε εὐλόγως νὰ διερωτᾶται τις ὁποία ὑφαιστειώδης ἐνέργεια ἐνυπῆρχε καὶ ἐνυπάρχει ὑπὸ τὴν νῆσον τοῦ θεοῦ Ἡφαίστου Λῆμνον.

Τὴν θέσιν εἰς ἣν ὑψοῦτο τὸ ἡφαίστειον Μόσυχλον ὁ γεωγραφικὸς ἀρχαιολογικὸς χάρτης, ὃν ἐδωρήσατο εἰς ἡμᾶς ὁ Δόκτωρ LUIGI BERNABO BREA, τὴν σημειοῖ νοτίως καὶ εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιομέτρων περίπου ἀπὸ τὸν Κ ό τ ζ ι ν ο ν.

Ἡ σβέσις τοῦ ἡφαιστείου Μόσυχλον εἰκάζεται ὅτι ὑπῆρξε ταυτόχρονος πρὸς τὴν καθίζησιν τοῦ ὄρους Ἑρμαίου, ἴσως, τὸ 5ον π.Χ. αἰῶνα συνεπεία μεγάλης σεισμικῆς δονήσεως. Ἐπὶ Παυσανίου, τοῦ ἐκ Σπάρτης στρατηγοῦ τὸ ὄρος Ἑρμαῖον δὲν ὑπῆρχε.

Εἰς τὸ ὄρος Ἑρμαῖον κατὰ τὸν Αἰσχύλον (Ἀγαμέμνων στίχος 184) μετεδόθη διὰ μεγάλου φανοῦ ἐκ τοῦ ὄρους Ἴδη ἡ εἴδησις τῆς ἁλώσεως τῆς Τροίας. Ἐκ τοῦ Ἑρμαίου μετεδόθη εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος (Ἄθω) καὶ ἐκ τοῦ Ἄθω εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ποῦ ἔκειτο τοῦτο, εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς ἄγνωστον. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅθεν καὶ ἡμεῖς ὅτι ἔκειτο εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα τῆς Νήσου, ὡς ἀπεφάνθησαν πάντες οἱ πρὸ ἡμῶν ἀσχοληθέντες ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετ' ἐπιφυλάξεως διατυπώνομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ τοποθεσία ἡ περικλειομένη μεταξὺ Καστροβουνίου, Κοντοπουλίου καὶ Ἀλυκῆς, ἡ παρουσιάζουσα πολλὰ ὕποπτα σημεῖα καθιζήσεως, δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὴν ἐπ' αὐτῆς ὕπαρξιν τοῦ ἡφαιστείου.

ΠΕΡΣΑΙ

Οἱ περὶ τὸ 800 π.Χ. ἐγκαθιδρυθέντες ἐπὶ τῆς Λήμνου Πελασγοί, ἀφοῦ κατενίκησαν καὶ ἐξεδίωξαν τοὺς Μινύας, κατώκησαν ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ τρεῖς πρίπου αἰῶνας καὶ συγκεκριμένως μέχρι τοῦ 511 π.Χ., ὅτε κατέλαβεν αὐτὴν κατόπιν

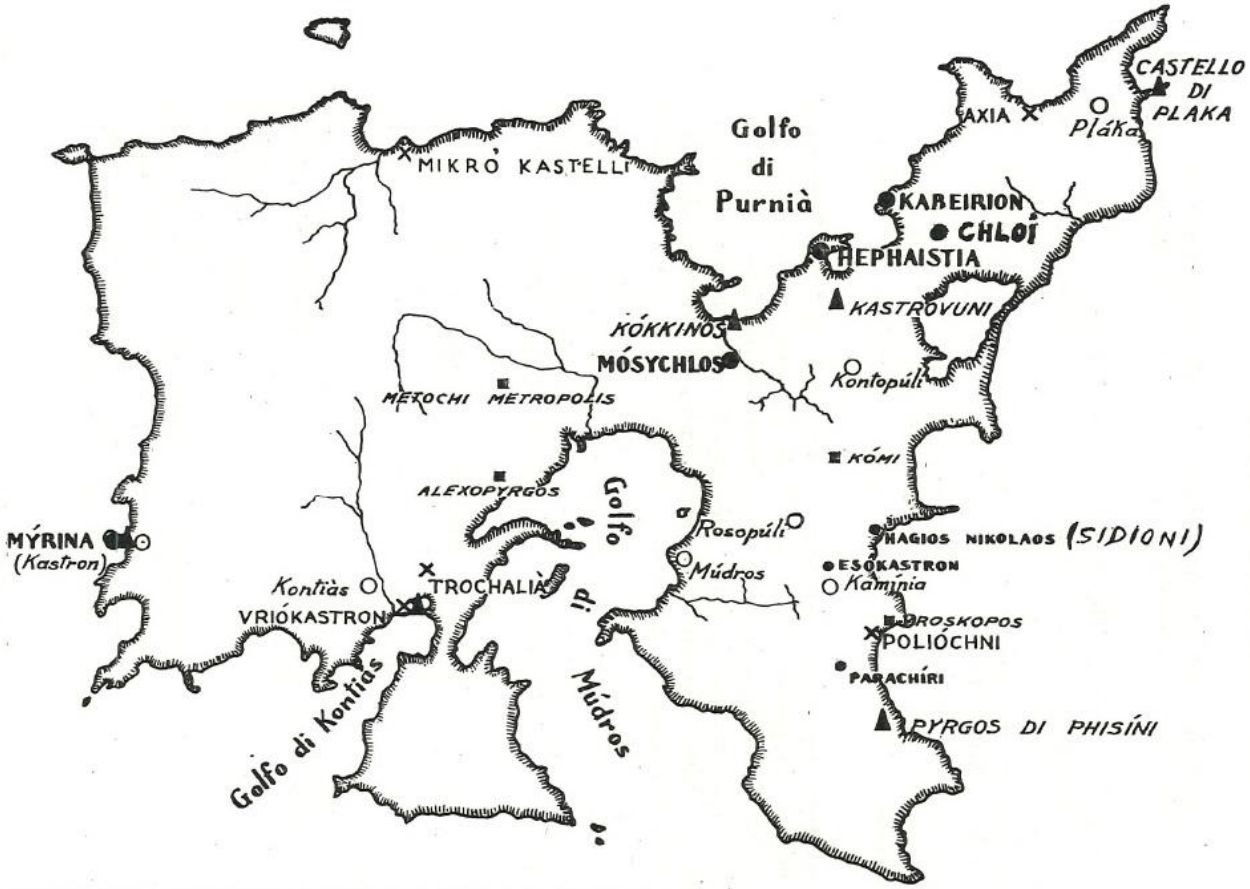

× Abitati preistorici
● Città e Santuari di età classica
• Resti archeologici di età classica
▲ Castelli di età medievale
■ Abitati medievali
○ Abitati moderni

× Προϊστορικαὶ πόλεις
● Πόλεις Κλασσικῆς περιόδου
• Ἐρείπια » »
▲ Φρούρια Κλασσικῆς ἐποχῆς
■ Μεσαιωνικοὶ συνοικισμοὶ
○ Μεταμεσαιωνικοὶ συνοικισμοὶ

σκληρᾶς καὶ πεισματωδεστάτης μάχης πολυάριθμος Περσικὸς στόλος ὑπὸ τὸν διάδοχον τοῦ Δαρείου Ὀτάνην, ὁ ὁποῖος εἶχε βοηθὸν τὸν τύραννον τῆς Λέσβου Κώην.

Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον οἱ Λήμνιοι ἀντέταξαν σθεναρὰν ἀντίστασιν δι' ὃ καὶ ὁ Ὀτάνης πολλοὺς κατέσφαξε καὶ πολλοὺς ἐξηνδραπόδισε.

Διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του ταύτης, ὁ Ὀτάνης ἀπέβλεψε κυρίως εἰς τὸ νὰ δεσπώση ἐφ' ὅλων τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ στερεωθῆ ἡ δύναμις τῶν Περσῶν ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου.

ΑΘΗΝΑΙΟΙ

Τὸ ἔτος 510 π.Χ., ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στόλου τῶν Ἀθηναίων, Μιλτιάδης, ἀφοῦ ἀνέκτησε τὴν Χερσόνησον καὶ ἐστερέωσε τὴν ἡγεμονίαν του, ἐπῆλθε κατὰ τῆς Λήμνου καὶ ἐζήτησε παρὰ τῶν Μυριναίων καὶ Ἡφαιστιέων νὰ τῷ παραδώσωσι τὴν Νῆσον. Καὶ τὴν μὲν Ἡφαιστίαν κατέλαβε ἀμαχητί, διότι ὁ τύραννος τῶν Ἡφαιστιέων, Ἔρμων, ἠθέλησε νὰ ἐξευμενίση καὶ προσεταιρισθῆ τοὺς Ἀθηναίους, πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος, ἐνῶ τὴν Μύριναν, τὴν μὴ δεχθεῖσαν νὰ ὑποταγῆ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἠναγκάσθη νὰ καταλάβη διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, δι' ὃ καὶ μετὰ τὴν ἅλωσίν της διέταξεν ὅπως οἱ Μυριναῖοι ἐγκαταλείψουν τὴν Νῆσον.

Ἐν ἔτει ὅμως 493 π.Χ., οἱ Πέρσαι ἀφοῦ κατενίκησαν τοὺς Ἴωνας καὶ ἐδραίωσαν τὴν ἐξουσίαν των εἰς ὁλόκληρον τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, κατέλαβον πάλιν τὴν Λῆμνον, ὀλίγου δεῖν δὲ θὰ συνελάμβανον καὶ τὸν Μιλτιάδην, ὁ ὁποῖος μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς ἀνέμενεν ἐνισχύσεις ἀπὸ τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ καταναυμαχήση τὸν Περσικὸν στόλον.

Τὴν φορὰν αὐτὴν οἱ Πέρσαι, καταλαβόντες τὴν Λῆμνον, προσηνέχθησαν ὅλως ἀνελπίστως καλῶς εἰς τοὺς Λημνίους ἔτι δὲ καὶ πρὸς τοὺς εὐαρίθμους κληρούχους Ἀθηναίους, διότι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἀνεκάλεσαν τοὺς πρότερον ἐκδιωχθέντας Πελασγούς.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἐξουσία τῶν Περσῶν ἐπὶ τῆς Λήμνου δὲν ἐπέπρωτο νὰ διαρκέση ἐπὶ πολύ. Τὸ 479 π.Χ. οἱ Ἀθηναῖοι συντρίψαντες τοὺς Πέρσας ἀνεκατέλαβον ὁριστικῶς τὴν Λῆμνον καὶ διὰ νὰ στερεώσωσι τὴν δύναμίν των ἐπ' αὐτῆς, ἐγκατέστησαν ἱκανὸν ἀριθμὸν κληρούχων, οἱ ὁποῖοι συνεκέντρωσαν ἁπάσας τὰς ἐξουσίας καὶ ἐκράτουν εἰς ἀπόστασιν τοὺς ἰθαγενεῖς, μεθ' ὧν ἀπηγορεύετο νὰ ἔρχωνται εἰς ἐπιγαμίαν.

Οἱ Λήμνιοι ὡμίλουν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν τῶν Ἀθηναίων κληρούχων καὶ ἔζων ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ. Τοῖς ἐδόθησαν πολλὰ προνόμια ἐν οἷς α) τὸ δικαίωμα τῆς ἀποκτήσεως μικρᾶς ἀκινήτου περιουσίας β) τῆς κοπῆς χαλκῶν νομισμάτων (χρυσᾶ νομίσματα ἐκόπτοντο μόνον ὑπὸ τῶν κληρούχων) γ) τῆς τελέσεως ἀγώνων δημοσία δαπάνη καὶ δ) τοῦ νὰ ὦσι πολιτικῶς συντεταγμένοι καὶ νὰ ἔχωσι καὶ Βουλήν. Παρὰ ταῦτα ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ καταβάλλωσι κατ' ἔτος ὡρισμένον τινα φόρον, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωρίζομεν ἐξ ἐπιγραφῆς εὑρεθείσης εἰς Μύριναν, ἀνήρχετο εἰς ἐννέα τάλαντα διὰ τὴν Μύριναν καὶ ἕτερα ἐννέα διὰ τὴν Ἡφαιστίαν, ἤτοι 600.000 δρχ. δι' ἑκάστην πόλιν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Ἀθηναῖοι κληροῦχοι τῆς Λήμνου παρήγγειλαν εἰς τὸν μέγιστον τῶν ἀνδριαντοποιῶν τῆς Ἀρχαιότητος Φειδίαν τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τῆς Λημνίας Ἀθηνᾶς, τὸ ὁποῖον ὡς γνωστὸν ἀφιερώθη εἰς τὴν Θεὰν καὶ ἐστήθη ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως.

Οἱ κληροῦχοι εἰς τοὺς κλήρους των ἔθετον ὁρόσημα δεικνύοντα τὰ ὅρια τοῦ κλήρου των. Ἓν τοιοῦτον ὁρόσημον εὕρομεν εἰς τὸ πατρικόν μας ἀγρόκτημα εἰς

θέσιν Καστριᾶ τῆς ὀρεινῆς περιφερείας Φακὸς πρὸ δεκαετίας καὶ ἐκομίσαμεν διὰ μικροῦ βενζινοπλοιαρίου εἰς Μύριναν, μεθ' ὃ παρεδώσαμεν τοῦτο εἰς τὸ 'Αρχαιολογικὸν Μουσεῖον Λήμνου, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἐκτίθεται. Ἵνα μεταφέρωμεν αὐτὸ ἀπὸ ἀπώκρημνον τοποθεσίαν τῶν «Καστριῶν» μέχρι τῆς ἀκτῆς καὶ ἐκεῖθεν διὰ θαλάσσης μέχρι Μυρίνης κατεβάλομεν πολλοὺς κόπους καὶ τέλος ἐκινδυνεύσαμεν πάντες, ἐν οἷς καὶ ὁ μικρὸς υἱός μας Χριστόφορος, νὰ παρασυρθῶμεν εἰς τὸ πέλαγος ὑπὸ πνέοντος ἰσχυροῦ ἀνατολικοῦ ἀνέμου, διότι ὅλως ἀπροσδοκήτως ἐξηντλήθη ἡ καύσιμος βενζίνη τῆς μηχανῆς τοῦ βενζινοπλοιαρίου, τὸ ὁποῖον ἐστερεῖτο καὶ κωπῶν ἀκόμη. 'Εσώθημεν θείᾳ βουλήσει, ὅταν τὴν κρισιμωτέραν στιγμὴν συνεβουλεύσαμεν καὶ παρωτρύναμεν τοὺς δέκα ἐργάτας, οὓς εἴχομεν μεθ' ἡμῶν, νὰ λάβωσι τὰ πτυα καὶ μεταχειρισθῶσιν αὐτὰ ὡς κώπας ὅπως καὶ ἐγένετο. Εἰς τὸ κείμεναν τῆς ἐπιγραφῆς ἀναφέρονται πολλὰ στοιχεῖα ἐνδιαφέροντα ἐν οἷς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ 'Αθηναίου κληρούχου.

Μεταφορὰ τῆς μετ' ἐπιγραφῆς πλακὸς εἰς τὸ Μουσεῖον Μυρίνης, εὑρεθείσης ὑφ' ἡμῶν εἰς θέσιν «Καστριᾶ» (Φακὸς).

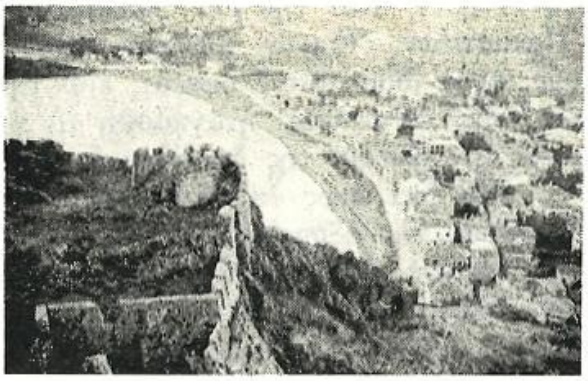

Μικρὸν τμῆμα τοῦ ὑψώματος (νῦν ἐνετικὸν φρούριον κοινῶς Κάστρον) ἐφ' οὗ κατώκησαν ἄνθρωποι τῆς Παλαιολιθικῆς ἐποχῆς καὶ μιὰ ὡραία θέα τῆς πρωτευούσης Μυρίνης ἐκ τοῦ ἐνετικοῦ αὐτῆς φρουρίου.

Μετὰ τὴν ἐπονείδιστον ἧτταν τῶν 'Αθηναίων εἰς Αἰγὸς Ποταμοὺς ἐν ἔτει 405 π.Χ., κυρίαρχοι τοῦ Βοσπόρου, τοῦ Ἑλλησπόντου, ἁπασῶν τῶν νήσων τοῦ Β. Αἰγαίου καὶ τῶν παραλίων τῆς Θράκης, τῆς Μακεδονίας καὶ Μικρᾶς 'Ασίας ἐγένοντο οἱ Σπαρτιᾶται, οἱ ὁποῖοι ἔχοντες ναύαρχον καὶ στρατηγὸν των τὸν Λύσανδρον, κατέλαβον τὴν Λῆμνον καὶ ἐξεδίωξαν τοὺς 'Αθηναίους κληρούχους. Τὸ 394 π.Χ. ὅμως ὁ 'Αθηναῖος στρατηγὸς Κόνων, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἀφοῦ κατενίκησεν εἰς Κνίδον τὸν Σπαρτιάτην ναύαρχον Πείσανδρον, ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὰς νήσους τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἐπανέφερε τοὺς ἐκδιωχθέντας ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου κληρούχους, εἰς τὴν Λῆμνον.

ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ

Αἱ ἀλλεπάλληλοι κατὰ ξηρὰν νίκαι τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου, εἶχον ὡς συνέπειαν καὶ τὴν ἀπόκτησιν σημαντικοῦ στόλου. 'Επόμενον ὡς ἐκ τούτου ἦτο ἐν ἔτει 353 — π.Χ. νὰ ὑποστῇ καὶ ἡ Λῆμνος τὰς δηώσεις του καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν κληρούχων.

Τὰς προξενηθείσας παντοειδεῖς καταστροφὰς εἰς τὴν Λῆμνον ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας μᾶς τὰς καταγγέλλει εἰς τὸν πρῶτον λόγον του τὸ ἔτος 351 π.Χ. ὁ Δημο-

σθένης, ὁ ὁποῖος δι' αὐτοῦ παροτρύνει τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἑτοιμασθοῦν τὸ ταχύτερον, ἵνα μετ' ἀποφασιστικότητος ἐπιτεθοῦν κατὰ τοῦ Φιλίππου, ὁσούτω μᾶλλον, καθόσον «ἡ ἀπωλεσθεῖσα νῆσος Λῆμνος παρέχει εἰς αὐτὸν ἀσφαλεστάτους λιμένας πρὸς διαχείμανσιν τοῦ στρατοῦ του καὶ ἀφθονίαν τροφίμων».

Τὸ ἔτος 346 π.Χ. συνομολογηθείσης εἰρήνης μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Φιλίππου ἡ Λῆμνος περιῆλθεν ἐκ νέου ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἐκράτησαν αὐτὴν μέχρι τὸ ἔτος 315 — π.Χ. ὁπότε κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου, στρατηγοῦ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἵνα περιέλθῃ καὶ πάλιν μετὰ ὀκτὼ μόλις ἔτη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων.

Ἓξ ἔτη ἀργότερον, ἤτοι τὸ 301 — π.Χ. κατέλαβε τὴν Λῆμνον ὁ Λυσίμαχος, στρατηγὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἐχθρὸς τοῦ Ἀντιγόνου. Οὗτος διώκησε τὴν Νῆσον τυραννικῶς μέχρι τὸ 281 — π.Χ. μεθ' ὃ ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Θράκης.

Ἔκτοτε αἱ περιπέτειαι τῆς Λήμνου ὑπῆρξαν ὀδυνηρόταται. Ἐπί τι χρονικὸν διάστημα ὑπέκυψε καὶ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖον.

Ὁποία ἦτο ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις τῆς Νήσου κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους δὲν γνωρίζομεν.

ΡΩΜΑΪΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Μετὰ ἕνα αἰῶνα ξενικῆς κατοχῆς, τὸ ἔτος 197 π.Χ., ἡ Λῆμνος κηρύσσεται ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς Ρώμης, νῆσος ἐλευθέρα. Πρὸς ἐπισημοποίησιν τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ γεγονότος ἡ Ρωμαϊκὴ Σύγκλητος ἀπέστειλεν εἰς Λῆμνον τὸν Λεύκιον Στερτίνιον, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξεν ἐπισήμως αὐτὴν ἐλευθέραν καὶ δὲν ἐπέτρεψε τοὺς Ἀθηναίους νὰ τὴν ἐπανακτήσωσι. Οὗτοι ἐπέτυχον νὰ γίνουν κύριοι τῶν δύο μόνον νήσων, Ἴμβρου καὶ Σκύρου, αἱ ὁποῖαι ἠκολούθουν πάντοτε τὰς τύχας τῆς Λήμνου. Παρὰ ταῦτα μετὰ παρέλευσιν 30ετίας οἱ Ρωμαῖοι, κατιδόντες ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος ἠπείλει αὐτούς, παρεχώρησαν ὁριστικῶς τὴν Λῆμνον εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ἔκτοτε ἡ νῆσος Λῆμνος κατέχεται ἀνελλιπῶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μέχρι τὸ 267 μ.Χ. Τοῦτο προσεπικυροῦται ἐξ ἐπιγραφῆς, ἀνευρεθείσης εἰς Ἡφαιστίαν. Ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῇ ἐπιγραφῇ μνημονεύεται καὶ κληροῦχος ἀρχιερεὺς τῆς Ἡφαιστίας πρὸς δὲ καὶ ὅτι τὸ 267 μ.Χ. αἱ βαρβαρικαὶ ὁρδαὶ τῶν Γότθων καὶ τῶν Αἰρούλων, ἀφοῦ διέπλευσαν τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ κατέλαβον τὸ Βυζάντιον μὲ στόλον 500 πλοιαρίων, διεπεραιώθησαν ἀκολούθως εἰς Λῆμνον τὴν ὁποίαν ἐλεηλάτησαν.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν ἀκόμη χρόνων ἡ Λῆμνος ἐκαυχᾶτο διὰ τὸ τέκνον της Γλαῦκον ὡς ἕνα τῶν διασημοτέρων ἀνδριαντοποιῶν, κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον καὶ ὡς ἐφευρέτην τῆς συγκολήσεως τοῦ σιδήρου. Ἔργον τοῦ Γλαύκου, ἀφθάστου λεπτῆς τέχνης, προσέφερεν ὁ βασιλεὺς τῆς Λυδίας Ἀλυάτης εἰς τοὺς Δελφοὺς τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα.

Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ὁ Ἀλκαμένης προβάλλει ὡς ὁ φωτεινότερος ἀστὴρ τοῦ Λημνιακοῦ Στερεώματος. Ἔζησε τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα τὰ πολλὰ δὲ ἀριστουργήματά του ἐκθειάζονται λεπτομερῶς ὑπὸ τοῦ Παυσανίου. Ἐκτὸς τῆς ἀξιοθαυμάστου λεπτῆς τέχνης, ἥτις κυρίως προβάλλει εἰς τὸ δυτικὸν ἀέτωμα τοῦ Ναοῦ τοῦ Διὸς εἰς τὴν Ὀλυμπίαν καὶ εἰς τὰ διάφορα ἔργα του τοῦ Παρθενῶνος, ἀπετύπωσε τὸ καλλιτεχνικόν του τάλαντον καὶ ἐπὶ ἀγαλμάτων, ἀγαλματιδίων καὶ συμ-

πλεγμάτων λιθίνων, μαρμαρίνων, χρυσῶν, χρυσελεφαντίνων καὶ χαλκῶν. Ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων του τὰ παγκοίνως γνωστὰ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν κόσμον εἶναι ἡ θεὰ Ἥρα, ἡ ἐν Κήποις Ἀθηνῶν Ἀφροδίτη, ὁ Ἄρης, ὁ Ἥφαιστος μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ Πένταθλος, ὁ Πωγωνοφόρος Ἑρμῆς ὁ στηθεὶς εἰς τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως, ὁ Δισκοβόλος, ἀντίγραφον τοῦ ὁποίου ἀπεθαυμάσαμεν εἰς τὸ Βατικανόν, ὁ Τραυματίας Ἐκπνέων, ἡ Τραυματισθεῖσα Ἀμαζών, ὁ Ἔφηβος ὁ ἐπιλεγόμενος τῶν Ἀτικιθήρων ἐπειδὴ τὸ χαλκοῦν καὶ ὡραῖον αὐτὸ ἄγαλμα ἀνεσύρθη ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης τῆς μικρᾶς αὐτῆς νήσου, ὁ Ἀποξυόμενος, ἡ Ἑκάτη, ἄγαλμα στηθὲν ἐπὶ τοῦ πύργου τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς Νίκης δι' ὃ καὶ ἔλαβε τὸ ἐπίθετον Ἐπιπυργιδία καὶ πολλὰ ἄλλα. Ὁ Ἀλκαμένης ἦτο μαθητὴς τοῦ Φειδίου καὶ ἐπειδὴ ἀνεδείχθη ὁ ἄριστος τῶν μαθητῶν του, οἱ Ἀρχαῖοι τὸν κατέταξαν δεύτερον μετὰ τὸν Φειδίαν.

Ἐκ τῶν σοφιστῶν Λημνίων διάσημος τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα ἦτο ὁ Ἀντίλοχος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ μέγιστος τῶν φιλοσόφων Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι «ἐφιλονίκει τῷ Σωκράτει

Φιλοσόφους καὶ συγγραφεῖς ἡ Λῆμνος ἀνέδειξε τὸν Ἀπολλόδωρον καὶ τοὺς τέσσαρας Φιλοστράτους. Ὁ διασημότερος ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ Φλάβιος Φιλόστρατος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐδίδαξεν ἐπ' ἀρκετὸν εἰς τὰς Ἀθήνας μετέβη εἰς Ρώμην ὅπου συμπεριελήφθη μεταξὺ τῶν ρητόρων καὶ τῶν σοφιστῶν τῆς αὐλῆς τῆς Αὐτοκρατείρας Ἰουλίας Δόμνης. Τῷ ἐδόθη ὡς ἐκ τούτου ἡ εὐκαιρία νὰ περιηγηθῇ τὴν Συρίαν, τὴν Κελτικὴν καὶ πολλὰς ἄλλας χώρας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Ἀξιόλογα συγγράμματα τοῦ Φλαβίου Φιλοστράτου διεσώθησαν, δυστυχῶς, ἐλάχιστα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ «Τὰ εἰς τὸν Τυανέα Ἀπολλώνιον», τὸ «Βίοι Σοφιστῶν», τὸ «Ἡρωϊκός», τὸ «Γυμναστικὸς» καὶ τὸ «Ἐπιστολῶν», ἐρωτικαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

1η καὶ 2α μ. Χ. Χιλιετηρίδες
ΠΡΟΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Ἀπὸ τοῦ τρίτου μ.Χ. αἰῶνος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἐννάτου, οὐδὲν τὸ ἀξιοσημείωτον περὶ Λήμνου γνωρίζομεν.

Μετὰ τὴν γνωστὴν ἦτταν τοῦ Μαξεντίου ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τιβέρεως καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος τοῦ Λικινίου εἰς τὴν Ἀνδριανούπολιν, μονάρχης ἀπόλυτος ἐν ἔτει 324 ἀπέμεινεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, ὅστις ἀντιληφθεὶς ὅτι ἡ Ρώμη ἔκειτο πολὺ μακρὰν καὶ ὅτι λίαν δυσχερὴς ἀπέβαινεν ἡ ἀπόκρουσις τῶν ἐχθρῶν τοῦ Κράτους, ἔκτισε τὸ 330 ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ παλαιοῦ Βυζαντίου τὴν Κων)πολιν καὶ εἰς αὐτὴν μετέφερε τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Τότε ἐνεσωματώθησαν εἰς αὐτὴν καὶ αἱ νῆσοι ἐν αἷς καὶ ἡ Λῆμνος, ταυτίσασα οὕτω μετ' αὐτῆς τὰς τύχας της.

Περὶ τὸ 900 ἤτοι μετὰ πέντε καὶ πλέον αἰώνων ἡσυχίαν, καταληφθεισῶν πασῶν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν κατελήφθη ὡς ἦτο ἑπόμενον καὶ ἔγινε λεία αὐτῶν καὶ ἡ Λῆμνος. Οἱ Σαρακηνοὶ ἀφοῦ κατέλαβον τὴν νῆσον Κρήτην, ἤρχισαν νὰ λυμαίνωνται τὰ παράλια τῆς Μεσογείου καὶ μετὰ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ νὰ ἐπιζητοῦν τὴν ἐξόντωσιν τῶν Χριστιανῶν. Αἱ ἐπιδρομαί των συμπεριέλαβον καὶ τὰς νήσους τοῦ Β. Αἰγαίου αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα μέχρι τοῦ ἔτους 924, ὅτε κατεναυμάχησεν αὐτοὺς ἔξωθι τῆς Λήμνου ὁ ναύαρχος τοῦ Βυζαντίου Ἰωάννης Ροδινός. Ἡ συντριβή των ὑπῆρξεν ὁλοσχερὴς καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἐπανέλαβον τὰς ἐπιδρομὰς των, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων πολλαὶ οἰκογένειαι Λημνίων μετώκησαν εἰς Θεσσαλονίκην. Ἀρχηγὸς τοῦ ἀραβικοῦ στόλου τῶν Σαρακηνῶν ἦτο ὁ Λέων ὁ Τριπολίτης, ὅστις διὰ τῆς τόλμης καὶ ἀγριότητός του ἐτρομοκράτησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὅλα τὰ παράλια τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

Δυστυχῶς μετὰ τὴν πανωλεθρίαν τῶν Σαρακηνῶν ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, Ἰωάννης Κομνηνὸς ὁ Α'. νομίσας ὅτι οὐδεὶς πλέον κίνδυνος ἠδύνατο νὰ ἀπειλήσῃ τὸ Βυζάντιον, παρημέλησε τὸ ναυτικόν, λάθος τὸ ὁποῖον ὡς ἀμέσως ἀπεδείχθη, ἔσχε πολὺ δυσαρέστους δι' αὐτὸν ἐπιπτώσεις. Ἐν πρώτοις εἰς τὴν Βενετίαν, ἥτις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο μία τῶν ἰσχυροτέρων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης διὰ νὰ δεχθῇ νὰ συμμαχήσῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κατὰ τῶν Νορμαδῶν πόλεμον, παρεχώρησε πολλὰ προνόμια τὰ ὁποῖα ἀπέβησαν ὀλέθρια εἰς τε τὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ τὴν μικρὰν Λῆμνον, ἐφ' ἧς ἤκμαζεν ἀξιόλογος ἐνετικὴ παροικία εἰς τὸν Κότζινον, κέντρον μεγάλης ἐμπορικῆς κινήσεως, κείμενον εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου Μπουρνιᾶ. Ἀργότερον διὰ νὰ περιορίσῃ τὴν ἐξάπλωσιν τῶν Ἐνετῶν ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ ἄλλα προνόμια εἰς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν Γενουαίους καὶ Πιζάτας. Τοιουτοτρόπως ἐπὶ αὐτοκράτορος Βαλδουίνου τοῦ Α. ἡ Λῆμνος εἶχε παραχωρηθῇ εἰς τὴν ἐπιφανῆ οἰκογένειαν τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Λήμνου Φιλοκάλου Ναβιγκα-

γιόζου, ἀποθανόντος τὸ 1214. Τοῦτον διεδέχθη ὁ υἱός του Λεονάρδος, ὁ κληρονομήσας καὶ τὸν τίτλον τοῦ πατρός του. Αὐτόν, ἀποθανόντα τὸ 1260, διεδέχθη ὁ πρεσβύτερος υἱός του Παῦλος, ὅστις ἐνυμφεύθη θυγατέρα τοῦ τότε δουκὸς τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, Ἀγγέλου Σανούτου.

Ἡ Λῆμνος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Παύλου Ναβιγκαζιόζου, ὅπως ἀσφαλισθῇ ἀπὸ ἐχθρικὰς ἐπιθέσεις καὶ ἐπιδρομὰς πειρατῶν, ἀπέκτησε πολλὰ φρούρια. Τοῦτο ἐγένετο ἀφορμὴ ὁ Αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ Παλαιολόγος νὰ κατίδῃ τὸν ἐκ τῆς ἐξαπλώσεώς των κίνδυνον καὶ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ἀποσπάσῃ ἀπάσας τὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον κτήσεις τῶν τε Γενουαίων καὶ Ἐνετῶν. Ἐπηκολούθησε τριετὴς πόλεμος μία φάσις τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε καὶ ἡ σθεναρὰ ἀντίστασις τῆς Λήμνου ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη. Αὕτη ὑπερησπίζετο ὑπὸ 700 Ἐνετῶν καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ Μεγάλου Δουκὸς Παύλου Ναβιγκαγιόζου τοῦ ὑπερηφάνως ἀπορρίψαντος τὰς περὶ παραδόσεως τοῦ φρουρίου προτάσεις τοῦ Λικαρίου. Τὸ δεύτερον ἔτος 1277, ὁ Μέγας Δούξ ἀποθνήσκει αἰφνιδίως καὶ διαδέχεται αὐτὸν ἡ σύζυγός του, ἡ ὁποία πεισμόνως καὶ ἐρρωμένως ἀντέστη ἐπὶ μίαν τριετίαν, ὁπότε ἀντιληφθεῖσα ὅτι οἱ πόροι της εὑρίσκοντο ἐν τῷ τελειοῦσθαι, ἐδέχθη νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τῇ ἐπιτραπῇ νὰ συναποκομίσῃ, ἀναχωροῦσα ἐκ Λήμνου, ὅ,τι ἠδύνατο. Ὅντως δυνάμει τῆς συναφθείσης συνθήκης συναπεκόμισε πᾶσαν τὴν περιουσίαν της.

Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Δυναστείας τῶν Ἐνετῶν ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἀνδρόνικος Παλαιολόγος ὁ Β. νομίσας ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος ἠπείλει αὐτόν, διέλυσε τὸν στόλον, δώσας ἀφορμὴν εἰς τοὺς πειρατὰς νὰ ἐπαναλάβουν τὰς ἐπιδρομάς των. Πρῶτος ἐνέσκηψεν ἐναντίον τῆς Λήμνου ἐν ἔτει 1292 ὁ περιβόητος Ρογῆρος μὲ στολίσκον 30 πειρατικῶν πλοίων καὶ ἐδήωσε μὲ τοὺς ἀνθρώπους του τὴν Μύριναν καὶ πολλὰ ἐκ τῶν χωρίων. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ὁ Ἰταλὸς Μαλαμπράγκα, ἐπιστρέφων ἄπρακτος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐξεστράτευσε μὲ πολυάριθμον στόλον, κατέλαβε τὴν Λῆμνον καὶ προέβη καὶ αὐτὸς εἰς δηώσεις καὶ καταστροφάς. Μετὰ ὀκτὼ ἔτη ὁ προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἱσπανὸς Ρογῆρος Ντὲ Φλόρ, ἀφοῦ κατενίκησε τοὺς Τούρκους εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν τὴν ὁποίαν ἐλεηλάτησεν, ἐπιστρέφων εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐλήστευσε καὶ τὰς νήσους Χίον, Μυτιλήνην, Λῆμνον, Ἴμβρον καὶ Τένεδον. Ἂν εἰς τὰς ἐπιδρομὰς αὐτὰς συμπεριλάβωμεν καὶ τὰς τῶν Τούρκων, οἵτινες τακτικὰ προσέβαλλον αἰφνιδίως καὶ ἐλεηλάτουν πολλὰς τῶν νήσων, ἐν αἷς καὶ τὴν Λῆμνον, δικαίως οἱ Λήμνιοι δύνανται νὰ καυχῶνται ὅτι ἡ ἀπομεμακρυσμένη μικρὰ πατρίς των Λῆμνος μετ' ἀφαντάστου καρτερίας καὶ γενναιότητος ἀντέστη ἐπὶ σειρὰν δεκάδων ἐτῶν ἀποτελεσματικῶς ἐναντίον τόσων πειρατῶν καὶ βαρβάρων ἐπιδρομέων.

ΛΗΜΝΟΣ καὶ ΓΑΤΤΙΛΟΥΖΟΙ

Καθ' ὃν τρόπον ἡ μικρὰ νῆσος Λῆμνος ἐδεινοπάθει, ἀντιμετωπίζουσα ἐν τῇ σμικρότητί της τόσους ἐχθρούς, οὕτω καὶ ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἐπάλαιεν ἀπεγνωσμένως πλέον ἐναντίον πολλῶν ἐχθρῶν βαρβάρων καὶ ἰσχυρῶν ὡς οἱ Σταυροφόροι οἱ Ὀθωμανοί, οἱ Βούλγαροι, οἱ Σέρβοι, οἱ Ἐνετοί, οἱ Νορμανδοὶ καὶ οἱ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀναφανέντες Ρῶσοι, καὶ Μογγόλοι. Οἱ ἐπικινδυνότεροι ἦσαν οἱ Τοῦρκοι τοὺς ὁποίους ἐφανάτιζε καὶ ἐνεψύχωνεν ἡ πίστις τῶν πρὸς τὸ Κοράνιον. Ὁ στρατὸς των κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποτελεῖτο ὑπὸ ἱππέων, τὸ δὲ πεζικόν των, ὑπὸ τῶν Γενὶ Τσερί, οἵτινες ἐστρατολογοῦντο ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῶν Χριστιανοπαίδων.

Ὁ ἐπικρεμάμενος κίνδυνος κατὰ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ἦτο καταφανὴς τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον καὶ ἔρις ἀνεφύη μεταξὺ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Παλαιολόγου τοῦ Ε. τοῦ Κατακουζηνοῦ, ἥτις πολλὰ δεινὰ ἐπεσώρευσεν εἰς τὸ Κράτος. Τότε οἱ Τοῦρκοι εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπεραιωθοῦν εἰς Εὐρώπην καὶ νὰ καταλάβουν τὴν Καλλίπολιν καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Αὐτοκρατορίας.

Τὸ ἔτος 1365 ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Δύσεως ὁ Αὐτοκράτωρ Παλαιολόγος ὁ Ε. ὅπου εἶχε μεταβῆ διὰ νὰ ζητήση βοήθειαν, ἐπεσκέφθη τὰς νήσους Λῆμνον, Σαμοθράκην, Ἴμβρον καὶ Λέσβον. Εἰς τὴν τελευταίαν συνεμάχησε μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ Γενουηνσίου Φραγκίσκου Γαττιλούζου, εἰς ὃν ὑπεσχέθη νὰ δώση σύζυγον τὴν ἀδελφήν του Μαρίαν Παλαιολογίναν πρὸς δὲ νὰ τὸν ἀνακηρύξη καὶ Δεσπότην τῆς Λέσβου ἂν οἱ Γενουαῖοι, οἱ ἐγκατεστημένοι εἰς Γαλατᾶν ὅπου ἤκμαζε μεγάλη αὐτῶν παροικία, παρεῖχον τὴν ὑποστήριξίν των εἰς αὐτόν.

Τοιουτοτρόπως παρεχωρήθη μετὰ βραχὺ χρονικὸν διάστημα εἰς τὸν Φραγκίσκον Γαττιλοῦζον ἡ Μυτιλήνη μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ἡ Λῆμνος.

Τὸν Ἰωάννην Ε. Παλαιολόγον ἀποθανόντα τὸ ἔτος 1391, διεδέχθη ὁ υἱός του Μανουὴλ ὁ Β. ὅστις παρεχώρησε τὴν Λῆμνον εἰς τὸν ἀνεψιόν του Ἰωάννην τὸν Η.

Μετὰ τὸν θάνατον καὶ αὐτοῦ ἡ Νῆσος περιῆλθεν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Βυζαντίου πλὴν τοῦ φρουρίου Κοτζίνου, τούτου κληρονομηθέντος ὑπὸ τῆς συζύγου του Εὐγενίας θυγατρὸς τοῦ Φραγκίσκου Γαττιλούζου. Ἡ ὑπόλοιπος νῆσος ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ διοικητοῦ διοριζομένου παρὰ τοῦ ἰδίου Αὐτοκράτορος.

Τὸ ἔτος 1436 ἐπιστρέφων ἐξ Ἰταλίας ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Παλαιολόγος ὁ Η. ἐπεσκέφθη τὴν Λῆμνον ὅπου ἐπληροφορήθη τὸν θάνατον τῆς συζύγου του Μαρίας Κομνηνῆς. Μετὰ τέσσαρα ἔτη, τὸ 1440 ἐτελεύτησε καὶ ἡ Εὐγενία, σύζυγος Ἰωάννου Παλαιολόγου τοῦ Ζ' θυγάτηρ τοῦ Φραγκίσκου Γαττιλούζου δι' ὃ καὶ τὸ φρούριον τοῦ Κοτζίνου κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γαττιλούζων.

Ὅτε ἐν ἔτει 1442 ὁ Δημήτριος ἀδελφὸς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου τοῦ ΙΑ', τελευταίου Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορος, ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ Μουρὰτ διὰ νὰ καταλάβη αὐτὸς τὸν θρόνον τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ὁ ΙΑ εὑρισκόμενος εἰς Πελοπόννησον, ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψη εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ σύζυγος αὐτοῦ Αἰκατερίνη διέμενε παρὰ τῷ πατρί της Δορίνῳ τῷ Α. Γαττιλούζῳ εἰς Λέσβον, διελθὼν ἐκ Μυτιλήνης παρέλαβεν αὐτὴν καὶ μετ' αὐτῆς ἀκολούθως κατέφυγεν εἰς Λῆμνον, διότι καθ' ὁδὸν συνήντησε τὸν ὑπὸ τὸν Τοῦρκον ναύαρχον Ἀχμέτ πολυάριθμον τουρκικὸν στόλον. Πληροφορηθέντες τοῦτο οἱ Τοῦρκοι ἀπεβίβασαν ἰσχυρὰ τμήματα εἰς τὴν Λῆμνον καὶ ἐπολιόρκησαν τὸ φρούριον τοῦ Κοτζίνου, Παλαιόκαστρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὑρίσκοντο καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ἡ σύζυγός του.

Ἡ πολιορκία τοῦ φρουρίου τοῦ ὁποίου, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν τειχῶν κατέρριψε τὸ τουρκικὸν πυροβολικόν, διήρκεσεν εἴκοσι ἑπτὰ ἡμέρας, μεθ' ὃ οἱ Τοῦρκοι λόγῳ τῶν πολλῶν ἀπωλειῶν των ἠνάγκάσθησαν κατισχυμένοι νὰ λύσουν τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Λῆμνον. Λόγῳ ὅμως τῆς πολυχρονίου πολιορκίας καὶ τῶν πολλῶν συγκινήσεων ἐκ τῆς ἡρωϊκῆς ἀντιστάσεως τῶν Λημνίων, τὴν ὁποίαν διηύθυνεν αὐτὸς οὗτος ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ ΙΑ' ἠσθένησεν ἡ Αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη καὶ μετ' οὐ πολύ, κατ' Αὔγουστον τοῦ 1442 ἀπεβίωσε καὶ ἐτάφη ἐντὸς τοῦ Παλαιοκάστρου. Οἱ Λήμνιοι μὲ πολλὴν λύπην καὶ πολλὰς τιμὰς ἐκήδευσαν τὴν Αὐτοκράτειράν των, μεθ' ὃ ὁ γενναῖος Αὐτοκράτωρ ἀνεχώρησεν διὰ Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐλθὼν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Δημητρίου ἐπέτυχε τὴν διευθέτησιν πάσης ἐκκρεμότητος. Ἔκτοτε οἱ Λήμνιοι καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τοῦ 1479 ἔζησαν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ.

Η ΛΗΜΝΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὅταν μετά τινα ἔτη, τὸ 1453, ἡ Κωνσταντινούπολις ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων οἱ κάτοικοι τῆς Λήμνου καταληφθέντες ὑπὸ φόβου, διότι ἐγνώριζον τί ἔμελλον νὰ ὑποστῶσι ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν διωκτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, προὐτίμησαν νὰ δηλώσουν ὑποταγὴν εἰς τοὺς Γαττιλούζους, τῶν ὁποίων Δεσπότης ἦτο τότε ὁ υἱὸς τοῦ Δορίνου τοῦ Α΄ Νικολός, ὅστις εὐθὺς ὡς ἐπληροφορήθη τὴν πτῶσιν τῆς Κωνταντινουπόλεως ἔθεσεν ὑπὸ τὴν κατοχήν του ὁλόκληρον τὴν Νῆσον. Τὸ 1455 ὅμως φοβηθεὶς τὴν τεραστίαν δύναμιν τοῦ Σουλτάνου, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸν τὸν ἔμπιστόν του Δούκαν, ἵνα καταβάλη τὸν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν συμπεφωνημένον φόρον διὰ τὴν Λῆμνον. Ὁ Σουλτᾶνος ἐξηκολούθησε νὰ ἀναγνωρίζῃ τὴν Λῆμνον ὡς Ἐνετικὴν κτῆσιν ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ τῷ καταβάλλωσι τοὺς ὑπ' αὐτοῦ αὐξηθέντας φόρους. Τούτου ἕνεκεν ὁ Νικολὸς ἀπήτησε παρὰ τῶν κατοίκων τῆς Νήσου βαρυτέρους φόρους μέχρι σημείου ὥστε νὰ προτιμήσουν νὰ ζητήσουν τὴν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ἐξάρτησίν των. Ὁ Σουλτᾶνος προθυμοποιηθεὶς ἐγκατέστησεν ὡς διοικητὴν Λήμνου τὸν πρώην ναύαρχόν του Χαμζάν, ἄνθρωπον ἱκανόν, δίκαιον καὶ εὐσυνείδητον.

Τὸ 1457 Ἐνετικὸς στόλος, ἐξ ἕνδεκα πλοίων ὑπὸ τὸν Λουδοβίκον Σκαράμπην, εἰς ἃ προσετέθησαν εἰς Μυτιλήνην ἕτερα τεσσαράκοντα πειρατικά, ἔπλευσεν εἰς Λῆμνον τὴν ὁποίαν εὐχερῶς κατέλαβε, διότι μάχιμος δύναμις ἐπ' αὐτῆς δὲν ὑπῆρχε. Ἡ φρουρά της ἐξ ἑκατὸν ἀνδρῶν παρεδόθη μετὰ τοῦ διοικητοῦ της, οἱ δὲ κάτοικοι, οὐδεμίαν προέβαλον ἀντίστασιν. Διοικητὴν τῆς Λήμνου ὁ Σκαράμπης διώρισε τὸν Δρομοκαΐτην καὶ ἀφοῦ ἀφῆκεν ἰσχυρὰν φρουρὰν μὲ φρούραρχον τὸν Λουίζον, ἀπῆλθεν εἰς Θάσον. Παρὰ ταῦτα τὸ αὐτὸ ἔτος 1457 οἱ Γαττιλοῦζοι ὑπὸ τὸν πρώην Δεσπότην τῆς Λήμνου Νικολὸν, καταλαμβάνουν καὶ ὀχυρώνουν ἐκ νέου τὴν Λῆμνον.

Μετὰ διετίαν ὁ Μωχάμετ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Λήμνου στέλλει τὸν Ἰσμαὴλ εἰς τὸν ὁποῖον οἱ κάτοικοι εὐχαρίστως παρέδωσαν τὴν Νῆσον, θελήσαντες διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ἀπαλλαγοῦν διὰ παντὸς ἀπὸ τὸν Νικολὸν καὶ τοὺς Ἐνετούς.

Τὸ ἑπόμενον ἔτος 1450, ὁ Μωάμεθ ὑποτάξας τὰς πέριξ τῆς Λήμνου νήσους, παρεχώρησεν αὐτάς εἰς τὸν Δημήτριον Παλαιολόγον ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ καρποῦται τὸ ἥμισυ μόνον τῶν ἐσόδων. Μετὰ δύο ἔτη ἤτοι τὸ 1462 κατέλαβε καὶ τὴν Μυτιλήνην, τὸν ἡγεμόνα τῆς ὁποίας, τὸν γνωστὸν Νικολόν, πρώην Δεσπότην τῆς Λήμνου, διέταξε νὰ στραγγαλίσωσι.

Αὐτὰ τὰ πολεμικὰ σποραδικὰ γεγονότα εἶχον ὡς συνέπειαν τὴν κήρυξιν ἀμειλίκτου πολέμου μεταξὺ Ἐνετῶν καὶ Τούρκων καὶ τὴν ἐπὶ μίαν 15ετίαν κατοχὴν τῆς Λήμνου ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν, ἣν κατέλαβεν ὁ ναύαρχος Ἰάκωβος Λορεδᾶνος, ἀφοῦ ἐξεπόρθησε καὶ τὰ τρία αὐτῆς φρούρια, τοῦ Κοτζίνου, τῆς Μυρίνης καὶ τοῦ Μούδρου. Ἐνίσχυσεν ἀκολούθως σημαντικῶς τὴν φρουρὰν τῆς Νήσου καὶ κατεσκεύασεν ἔργα πολλὰ ὀχυρωματικὰ ἐπὶ τοῦ Παλαιοκάστρου τοῦ Κοτζίνου καὶ τοῦ Παλαιοκάστρου τῆς Μυρίνης.

Ἐναντίον τοῦ Κοτζίνου τὸ ἔτος 1475 ἐπετέθη λυσσῶν ὁ στρατηγὸς τοῦ Σουλτάνου, Σουλεϊμὰν Πασσᾶς, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι ἔσπευσε νὰ ὑπερασπίσῃ αὐτὸ ὁ Ἀντώνιος Λορεδᾶνος. Κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἔφοδον ἐναντίον τοῦ Κοτζίνου οἱ φανατισθέντες χριστιανομάχοι Τοῦρκοι ἐχρησιμοποίησαν καὶ ἰσχυρὸν πυροβολικόν, προξενῆσαν σοβαρὰς βλάβας εἰς τὰ τείχη τοῦ καλῶς ὠχυρωθέντος φρουρίου. Ἐπέκειτο ὅθεν ἡ ἅλωσις αὐτοῦ παρὰ τὴν σθεναρὰν καὶ γενναίαν ἄμυναν ἣν ἐπρόβαλλον οἱ στῆθος πρὸς στῆθος μαχόμενοι ὑπερασπισταί του, ἀποφασι-

σμένοι νὰ πέσωσι μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ μόνου ἐλευθέρου φρουρίου τῆς μόνης ἐλευθέρας σπιθαμῆς γῆς μιᾶς τέως ἀπεράντου Ἑλληνικῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας πρὸ εἰκοσαετίας ὑποδουλωθείσης. Ἀλλὰ τὸ φρούριον δὲν ἐκυριεύθη. Ἡ Νῆσος δὲν κατελήφθη καὶ νικηταὶ ἀνεδείχθησαν οὐχὶ οἱ Τοῦρκοι ἀλλὰ οἱ Λήμνιοι, διότι κατὰ τὴν κρισιμωτέραν φάσιν τῆς ἐκ τοῦ συστάδην γιγαντομαχίας, ἔλαβε χώραν γεγονὸς μὴ συλλαμβανόμενον εὐκόλως εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, θεία βουλήσει, μία γνησία κόρη τῆς Λήμνου, ἡ ἡρωὶς ΜΑΡΟΥΛΑ, ἐνῶ προσηύχετο ἐν κατανύξει ὑπὲρ κατισχύσεως τῶν Λημνιακῶν ὅπλων, ἰδοῦσα πίπτοντα νεκρὸν τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ προύχοντα τῆς Λήμνου Ἰσίδωρον Κομνηνόν, ἀλλόφρων ὥρμησε πρὸς αὐτὸν καὶ ἀποσπάσασα τὴν σπάθην του ἐπετέθη ἀκάθεκτος κατὰ τῶν Τούρκων. Ἡ φρενήρης ἐπίθεσίς της ἀνεπτέρωσε τὸ πολεμικὸν μένος τῶν συμπατριωτῶν της, οἱ ὁποῖοι μιμηθένες τὸ παράδειγμα τῆς ἀδελφῆς των Μαρούλας ἐπέπεσαν ὡς ἔξαλλοι γίγαντες κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος των. Ἐντὸς ἐλαχίστων στιγμῶν οἱ ἀπεγνωσμένως ἀμυνόμενοι Λήμνιοι ἐγένοντο ἐπιτιθέμενοι, ὁ δὲ ἐχθρός, τρομοκρατηθείς, ἤρχισεν ὑποχωρῶν. Τότε πίπτουσιν ὡς κεραυνοὶ αἱ γνωσταὶ λέξεις τῆς ἀτρομήτου Μαρούλας «ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΕΜΠΡΟΣ Ἢ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ», αἱ ὁποῖαι, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνέλπιστον κατατρόπωσιν τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις πανικοβληθεὶς ἐτράπη εἰς ἐπαίσχυντον φυγὴν μέχρι θαλάσσης καὶ ἐκεῖ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ἐπεβιβάσθη ἐπὶ τῶν πλοίων, ἵνα σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς, ἀφήσας ἐλευθέραν τὴν Λῆμνον τῆς Μαρούλας. Οἱ ἱστορικοὶ δὲν παραλείπουν νὰ ἀναφέρουν ὅτι ὁ Λορεδᾶνος εὐγνωμόνως ἐπρότεινεν εἰς τὴν ὡραίαν καὶ γενναίαν Μαρούλαν νὰ ἐκλέξῃ ὡς σύζυγον οἱονδήποτε ἐκ τῶν εὐγενῶν Βενετῶν ἀξιωματικῶν ὑποσχεθεὶς νὰ προικίσῃ πλουσιοπαρόχως αὐτὴν καὶ ὅτι ἡ Μαροῦλα ἀπήντησεν ὅτι «δὲν ἤθελε νὰ ἀμειφθῇ διὰ πρᾶξιν, ἣν ὤφειλεν ἐκ καθήκοντος πρὸς τὴν πατρίδα της». Τὸ κατόρθωμα τῆς Μαρούλας ἐξύμνησε διὰ ποιήματός του τὸν ΙΖ αἰῶνα ὁ ἐκ Βολωνίας Ἰταλὸς GUGLIELMO DONDINI, περιληπτικῶς δὲ εἰς πεζὸν λόγον ἀναφέρει καὶ τὰς πηγὰς τῶν ἐν τῷ ποιήματί του περιγραφομένων γεγονότων. Δυστυχῶς ὁ DONDINI τὴν Μαρούλαν τῆς Λήμνου τὴν ἀναφέρει, κατὰ λάθος βεβαίως, ὡς Μαροῦλαν τῆς Λέσβου.

Η ΛΗΜΝΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΖΥΓΟΝ

Ἡ μάχη ἡ δοθεῖσα εἰς τὸν Κότζινον τῆς Λήμνου καὶ ἡ περίλαμπρος νίκη τῶν Λημνίων ἦτο τὸ τελευταῖον ξιφούλκημα καὶ ἡ τελευταία ἀναλαμπὴ τοῦ ἀσπαίροντος τότε Ἑλληνικοῦ Βυζαντινοῦ Μεγαλείου. Ἡ ἰσχὺς τῆς βαρβαρότητος ἐγιγαντοῦτο ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ, κατακτῶσα ἕν πρὸς ἕν κράτη καὶ κρατίδια, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν θαλασσοκράτειραν Βενετίαν, ἥτις διὰ τῆς συναφθείσης τὴν 25ην Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1479 συνθήκης, ἐξεχώρει τὴν νῆσον Λῆμνον εἰς τὴν Τουρκίαν.

Ἡ περικοπὴ τῆς ὑπογραφείσης Συνθήκης, ἡ ἀφορῶσα τὴν παραχώρησιν τῆς Λήμνου ἔχει οὕτω: «Ἔτι δὲ ὀφείλει ἡ ἐκλαμπροτάτη αὐθεντία τῆς Βενετίας νὰ στρέψῃ εἰς τὴν αὐθεντία μου, ἤγουν τὸ νησὶ τῆς Λήμνου, σωζομένου τὸ νὰ ἐπαίρνουν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἵτινες θελήσουν νὰ πηγαίνουν ὁπόθεν θέλουν καὶ τινες ὅπου θελήσουν νὰ ἀπομένουν εἰς τὸ παλαιὸν νησὶν νὰ εἶναι συμπαθημένοι εἰς εἴ τι ἔγενεν ἕως τόρα». Δυνάμει τῆς ἀνωτέρω περικοπῆς ἐδίδετο ἀμνηστεία εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς κατοίκους τῆς

Λήμνου καὶ ἐπετρέπετο εἰς ὅσους ἐξ αὐτῶν ἤθελον νὰ ἀπέλθωσιν ἐλευθέρως συναποκομίζοντες ὅ,τι ἠδύναντο. Πράγματι πολλαὶ τότε τῶν εὐπόρων οἰκογενειῶν ἔφυγον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς Βενετίαν καὶ εἰς Θεσσαλονίκην.

Οἱ ἐναπομείναντες Λήμνιοι ὑφίσταντο συνεχεῖς ἐπιθέσεις διαφόρων ἐχθρῶν πρὸς δὲ καὶ ἐπιδρομὰς πειρατῶν μεθ' ὧν ἤρχοντο πολλάκις εἰς σύγκρουσιν. Εἰς πολὺ μεγαλυτέραν μοίραν ἐδεινοπάθουν τὰ παράλια χωρία Κοντιᾶς, Πλάκα, Κότζινος, Ἅγιος Ὑπάτιος, Μύρινα, Κάσπακας, Πλατύς, Θάνος καὶ πολλὰ ἄλλα καταστραφέντα καὶ τελείως ἐκλίποντα. Ἐξ αὐτῶν μόνον ἡ νῦν πρωτεύουσα τῆς Λήμνου, Μύρινα καὶ τὸ χωρίον Μοῦδρον εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν θέσεως. Τὰ λοιπὰ κατέστησαν μεσόγεια. Ἐκ τοῦ μὴ ὑπάρχοντος Κοτζίνου ἐσχηματίσθη τὸ χωρίον Ρεπανίδιον, οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποίου διακρίνονται διὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν γενέτειράν των καὶ τὸ ἀκμαῖον ἑλληνικόν των φρόνημα.

Περὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῆς ὑποδουλωθείσης εἰς τοὺς Τούρκους Λήμνου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 18ου αἰῶνος ἐλάχιστα γνωρίζομεν, ὀφειλόμενα εἰς ἀφηγήσεις ξένων περιηγητῶν. Οὗτοι μᾶς πληροφοροῦν ὅτι τὸ πάλαι ποτὲ ἔνδοξον φρούριον εἰς τὸ Κότζινον, Παλαιόκαστρον, δὲν ὑπῆρχε τὸν 16ον αἰῶνα διότι εἶχε καταρρεύσει. Ὅτι ἡ πρωτεύουσα Μύρινα, γνωστὴ τότε ὡς Κάστρον, λόγῳ τῶν ὀχυρωματικῶν ἔργων τῶν Ἐνετῶν, ἦτο μικρὰ καὶ ἄσημος καὶ ὅτι τὰ ἀκμάζοντα τότε χωρία ἦσαν ὁ Κοντιᾶς ἢ Κοντέας, τὸ Ρεπανίδιον ἢ Δρέπανον καὶ τὸ Λειβοδοχῶρι. Περὶ Κοντιᾶ γνωρίζομεν ὅτι τὸ ὕψωμα Βρειόκαστρον, τὸ κείμενον ἀριστερὰ τῷ εἰσπλέοντι τὸν ὁμώνυμον κόλπον ἐλέγετο Ὡραιόκαστρον λόγῳ τῆς ὡραίας τοποθεσίας του καὶ ὅτι ἐχρησίμευσεν ὡς ἀκρόπολις τοῦ χωρίου. Τοῦτο οὐδόλως ἀφίσταται τῆς ἀληθείας, πρῶτον διότι ἐσχάτως εἰς ἐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας του βάθος εὑρέθησαν τεμάχια μαρμαρίνων κιόνων καὶ κιονοκράνων καὶ δεύτερον διότι ὁ εἰς τόσον περίβλεπτον θέσιν κείμενος λοφίσκος εἶναι ἐσχηματισμένος ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ τοῦ Σύμπαντος. Ἐκτὸς τοῦ Ὡραιοκάστρου ὁ Κοντιᾶς ἀργότερον ἀπέκτησε καὶ ἕτερον μικρὸν φρούριον, Κάστρον, κείμενον ἐντὸς τοῦ χωρίου μεταξὺ τοῦ κατωκημένου ὑψώματος Παχνιὰ καὶ τοῦ λόφου Τύπος. Ἐπ' αὐτοῦ ὠχυροῦντο οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων καὶ ἀντέτασσον σθεναρὰν ἄμυναν κατὰ τῶν ἐπιδρομέων ἀφοῦ πρῶτον ἐφυγάδευον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Νήσου τὸν ἄμαχον πληθυσμόν. Ἀπὸ τοῦ 16ου αἰῶνος χρονολογεῖται καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ ναΐδρίου Ἅγιος Ἰωάννης, τοῦ ὑπάρχοντος μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἀπέχοντος περὶ τὰ τεσαράκοντα μέτρα ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ πολιούχου Ἁγ. Δημητρίου.

Τὸ 1656, μετὰ δύο αἰώνων εἰρήνην, ὁ ἐνετικὸς στόλος καταναυμαχήσας τὸν τουρκικὸν μεταξὺ Λήμνου καὶ Δαρδανελλίων κατέλαβε τὰς νήσους Σαμοθράκην, Τένεδον καὶ Λῆμνον. Τὸ φρούριον τῆς πρωτευούσης Μυρίνης, τὸ γνωστὸν ὡς Παλαιόκαστρον, ἀντέστη ἐπὶ 19 ἡμέρας. Ἐντὸς αὐτοῦ ἠμύνθησαν — 500 Γενὶ Τσερὶ καὶ 1000 — περίπου Λήμνιοι βιαίως στρατολογηθέντες. Τὴν εἰκοστὴν ὅμως ἡμέραν τὸ πυροβολικὸν τῶν Ἐνετῶν ἔφερε τὸ ποθούμενον εἰς αὐτοὺς ἀποτέλεσμα. Ὁ Ἐνετὸς στρατηγὸς BORRI ἐκυρίευσε τὸ φρούριον καὶ κατέλαβε τὴν Νῆσον. Οἱ Τοῦρκοι θεωρήσαντες σοβαρὰν τὴν ἀπώλειαν τῆς Λήμνου καὶ τῆς Λημνίας Γῆς, ἀπέστειλαν πρὸς ἀνακατάληψίν της τὸν Μέγαν Βεζύρην Κιοπρουλήν, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ κατενίκησε τὸν ναύαρχον τῶν Ἐνετῶν Μοτσενίγον, ἀπεβίβασεν εἰς Λῆμνον 4.500 ἱππεῖς καὶ μετὰ πολιορκίαν 63 ἡμερῶν κατέλαβε τὸ φρούριον Παλαιόκαστρον, τῆς φρουρᾶς του παραδοθείσης ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀφεθῇ ἐλευθέρα.

Τὴν νίκην τοῦ Κιοπρουλῆ καὶ τὴν ἀνακατάληψιν τῆς Λήμνου, εἰς ἣν ἐξωρύσσετο ἡ Λημνία Γῆ, πληροφορηθεὶς ὁ Σουλτᾶνος ἐνῶ εὑρίσκετο εἰς Ἀνδριανούπολιν, διέταξεν ὅπως ἡ πόλις πανηγυρίσῃ ἐπὶ τριήμερον.

Ὀλίγον ἀνατολικώτερον καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς χιλιομέτρου ἀπὸ τὸ χωρίον Ρεπανίδιον εἰς θέσιν Κοκκαλᾶ, ὑψοῦται λοφίσκος καλούμενος «Ἁγιόχωμα» ἐξ οὗ ἐπὶ Ταυρκοκρατίας ἐξωρύσσετο ἡ «Λημνία Γῆ». Εἶχε φαρμακευτικὰς ἰδιότητας δι' ὃ ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὴν φαρμακευτικὴν ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν ὡς χρωστικὴ οὐσία. Ἐξήγετο ἅπαξ τοῦ ἔτους, τὴν 6ην Αὐγούστου τῆς Μεταμορφώσεως, ἡ δὲ ἐκσκαφή της ἀπηγορεύετο ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς τοὺς Λημνίους ἐπὶ ποινῇ θανάτου. Ἦτο χρώματος ὑπερύθρου, εὑρίσκετο κατὰ φλέβας καὶ ἐθεράπευεν οἵαν δήποτε πληγὴν καὶ ἐκ δήγματος ἰοβόλου ὄφεως προερχομένην. Ἐξωρύσσετο ὑπὸ ἱερείας καὶ ἕκαστον τεμάχιον ἐσφραγίζετο διὰ σφραγίδος ἀπεικονιζούσης τὴν θεὰν Ἄρτεμιν. (TERRA SIGILLATA). Κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἀπεστέλλοντο ὑπὸ τῶν

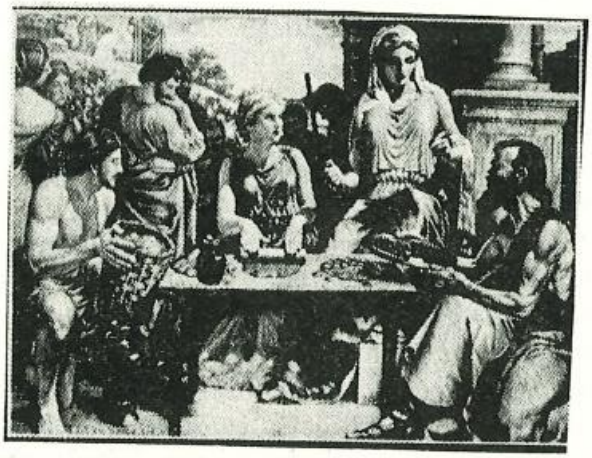

Φαρμακευτικὴ ἐπεξεργασία τῆς Λημνίας γῆς

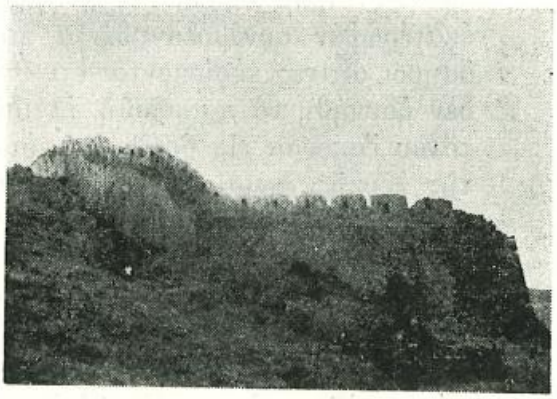

Αἱ ἐπάλξεις τοῦ Ἐνετ. φρουρίου Μυρίνης

Τούρκων μεγάλαι ποσότητες τοιούτων τεμαχίων εἰς ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην, ὁ δὲ ἑκάστοτε Σουλτᾶνος τὴν Λημνίαν Γῆν τὴν προσέφερεν ὡς δῶρον μεγίστης ἀξίας εἰς βασιλεῖς καὶ ἄλλα ἐπίσημα πρόσωπα. Ἀρχικῶς εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὠνομάζετο Λημνία Γῆ, τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους Τιμία Γῆ καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας Ἁγιόχωμα.

ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ ΥΠΟ ΡΩΣΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Μετὰ τὴν συντριβὴν τοῦ τουρκικοῦ στόλου ὑπὸ τῶν Ρώσων εἰς Τσεσμὲ τὸ ἔτος 1770, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ρωσικοῦ στόλου, κόμις Ἀλέξανδρος Ὀρλώφ, ἵνα ἐλέγχῃ τὰ Στενὰ τῶν Δαρδανελλίων, ἐπέρχεται κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ ἰδίου ἔτους ἐναντίον τῆς Λήμνου, καὶ καταλαμβάνει αὐτὴν ἀμαχητί. Δὲν παρεδόθη ὅμως τὸ Παλαιόκαστρον Μυρίνης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατέφυγον ὅλοι οἱ Τοῦρκοι μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἀποφασισμένοι νὰ ἀντιτάξουν ἄμυναν. Πράγματι ἂν καὶ παρῆλθε μὴν ὁ Ὀρλὼφ οὐδὲν ἐπέτυχεν, ὄχι μόνον ἀλλὰ καὶ τολμηρὰς ἐξόδους ἐπραγματοποίουν οἱ πολιορκημένοι, συμπλεκόμενοι μετὰ τῶν πολιορκητῶν. Ὅταν ὅμως ἐξηντλήθησαν τὰ ἐν τῷ φρουρίῳ τρόφιμα καὶ πολεμοφόδια, τὰ ἀντιμαχόμενα μέρη ἦλθον εἰς διαπραγματεύσεις, αἵτινες κατέληξαν εἰς σύναψιν συνθήκης μὴ ἐφαρμοσθείσης διότι πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς προθεσμίας, δύναμις ἰσχυρὰ τουρκικοῦ στρατοῦ ἐκ 4.000 ἱππέων ὑπὸ τὸν ναύαρχον Χασὰν Χατζῆ Τζεζαέρλη, ἀποβιβασθεῖσα εἰς Νεβγάτην ἀνέτρεψεν ἄρδην τὴν ὅλην κατάστασιν. Ἄνευ χρονοτριβῆς ὁ Χασὰν προχωρεῖ κατὰ τῆς πρωτευούσης, καταλαμβάνει τὰ πέριξ ὑψώματα, ἐν οἷς καὶ τὸ

μικρὸν ὀχυρωματικὸν ὕψωμα Τάμπια καὶ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν Ρώσων οἵτινες συνεποσοῦντο εἰς 800. Οἱ Ρῶσοι εὑρεθέντες πρὸ τοσαύτης ἐχθρικῆς ὑπεροχῆς ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσουν πρὸς τὸν λιμένα, ἵνα ἐπιβιβασθοῦν ἐπὶ τῶν πλοίων των καὶ ἀποπλεύσουν διὰ Μοῦδρον, εἰς τὸν ἀσφαλῆ λιμένα τοῦ ὁποίου ἐναυλόχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀφίξεώς των ὁ στόλος των.

Τὴν ἰδίαν ἑσπέραν ἀπεσταλμένος τοῦ Χασὰν ἐκόμισεν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Ὀρλώφ, ἥτις μεταφρασθεῖσα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἔχει οὕτω:

«Εὐεργετικώτατε, εὐσπλαγχνικώτατε, εἰς εὐποιίαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προωρισμένε πληρεξούσιε τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Ρωσίας κόμι Ὀρλώφ, εἴθε ὁ Ὕψιστος περισκέποι διὰ παντὸς τοῦ βίου. Ἡμεῖς ἀτομικῶς ἔχομεν καλῶς. Τὸ φρούριον ὅπερ ἐπολιορκήθη ὑφ' Ὑμῶν καὶ ἐξηναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς σύναψιν συνθήκης ὕψωσε λευκὴν σημαίαν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἑκατέρωθεν συνομολογηθέντα παρεδόθησαν ὑμῖν δυνάμει τῆς συνθήκης ἓξ ὅμηροι οἵτινες εὑρίσκονται ἔτι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὑμῶν. Καὶ τὸ μὲν φρούριον δὲν ἠδυνήθη νὰ παραδοθῇ, ἐπειδὴ κατὰ διαταγὴν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἔσπευσα εἰς βοήθειαν αὐτοῦ καὶ εἰσελθὼν ἀνύψωσα τὴν ἐρυθρὰν ἀντὶ τῆς λευκῆς σημαίαν. Πάντες ἐκεῖνοι οἵτινες συνωμολόγησαν τὴν συνθήκην τηροῦσι καὶ νῦν τὸν λόγον αὐτῶν καὶ οὐδὲν ὑπάρχει ἀπὸ καταβολῆς κόσμου παράδειγμα καθ' ὃ οἱ παραδόντες ὁμήρους δὲν ἐδείχθησαν πιστοὶ εἰς τὸν λόαὐτῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ νῦν ἐγὼ εἶμαι κύριος τοῦ φρουρίου καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἄρχοντές τε καὶ ἀρχόμενοι οὐδὲν δύνανται νὰ πράξωσι, δικαιοῦται τις νὰ ἐλπίζῃ ὅτι ὅσον ἀφορᾶ τοὺς ὁμήρους, τὸ ὄνομα καὶ ἡ ἀρετή ὑμῶν, ἅτινα παρὰ πάντων ἐξυμνοῦνται, δὲν θὰ ἐπιτρέψωσιν ὑμῖν ὅπως μὴ ἀποδώσητε αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν».

Τὴν ἑπομένην 2 Ὀκτωβρίου 1770 ὁ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλυ μὲ δύναμιν 800 στρατιωτῶν ἐπῆλθε κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὀρλὼφ εἰς Μοῦδρον, ὅπου οἱ Ρῶσοι ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι. Ἐκεῖ ἔλαβε χώραν πεισματωδεστάτη μάχη ἀπὸ τῆς πρωίας μέχρι βαθείας νυκτὸς καθ' ἣν νικηταὶ ἀνεδείχθησαν οἱ Ρῶσοι, οἱ ὁποῖοι ἀνκαὶ διέθετον ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως τοῦ στρατοῦ τῶν Τούρκων καὶ ἐλάχιστα πολεμοφόδια, ἠνάγκασαν τοὺς Τούρκους εἰς ὑποχώρησιν πρὸς δὲ καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν 250 νεκροὺς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ ὑπὲρ τοὺς 100 ἐντὸς τοῦ χωρίου καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ.

Τὴν ἑπομένην τῆς μάχης ὁ Ὀρλὼφ ἐκάλεσε τοὺς προύχοντας Ἕλληνας τῆς Νήσου, ἵνα τοῖς ἐκθέσῃ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν ἀφ' ἧς ὁ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη ἀπεβιβάσθη μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ καὶ ἐν ταὐτῷ τοῖς καταστήσῃ γνωστὸν ὅτι ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀναχωρήσῃ ἐγκαταλείπων τὴν Λῆμνον, ἀφ' ἑνὸς διότι εἶχον ἐξαντληθῆ τελείως τὰ πολεμοφόδιά του καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι οὐδαμόθεν ἀνέμενεν ἐνισχύσεις.

Ἂν ἡττηθεὶς ἦτο ὁ Ὀρλὼφ θὰ εἶχεν οὗτος τὸν χρόνον καὶ τόσην ἐλευθερίαν δράσεως νὰ καλέσῃ δεκάδας προυχόντων ἐξ ὅλης τῆς Νήσου καὶ νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέρους τοὺς ὁμήρους, ἀφοῦ πρῶτον ἔπεισεν αὐτοὺς νὰ ὁρκισθῶσιν εἰς τὸ Κοράνιον ὅτι θὰ κατέβαλλον πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν παρὰ τῷ Χασὰν ὅπως μὴ τιμωρηθῇ ὁ ἄμαχος Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του; Ἂν μετὰ τὴν πεισματωδεστάτην μάχην ἀνεδείχθη νικητὴς ὁ Τζεζάερλη πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἀνενόχλητος ἀναχώρησις τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὀρλὼφ δύο ἡμέρας μετὰ τὴν μάχην ἀκολουθούμενος μόνον ὑπὸ τῶν 3)4 τοῦ στρατοῦ του καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἡ ἀναχώρησις τῆς ὑπολοίπου στρατιωτικῆς του δυνάμεως ὑπὸ τὸν ναύαρχον Σπιριτώφ καὶ τὸν ἀντι-

ναύαρχον Ἐλφινστών; Ἢ οὕτως ἢ ἄλλως, παρὰ τὴν ἐγερθεῖσαν ἱστορικὴν διαμφισβήτησιν, κύριος τῆς καταστάσεως ἐγένετο ὁ Χασὰν Χ. Τζεζάερλη.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ, ἡ Λῆμνος ὡς ἐξιλαστήριον θῦμα, ἐπλήρωσε τὸν μεγαλύτερον φόρον αἵματος ἀφ' ἧς κατωκήθη. Ἐπὶ τρία ἡμερονύκτια ὁ στρατὸς τοῦ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη, ἰδίως οἱ Γενὶ Τσερὶ κατέσφαζον ἀδιακρίτως πάντα Λήμνιον μηδὲ τῶν γυναικοπαίδων ἐξαιρουμένων. Πρῶτον ὅλων ἀπηγχόνισαν ἐπισήμως ἐπὶ τῆς γεφύρας τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ τῆς Πρωτευούσης τῆς κειμένης σήμερον παρὰ τὸ τρίτον Δημοτικὸν Σχολεῖον, τὸν τότε Μηροπολίτην Λήμνου Ἰωακεὶμ τὸν Χῖον καὶ ἀκολούθως ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ τριακοσίους προύχοντας. Μεταξὺ αὐτῶν συμπεριελαμβάνετο καὶ ὁ ἱερομόναχος διδάσκαλος Κοσμᾶς, ὁ

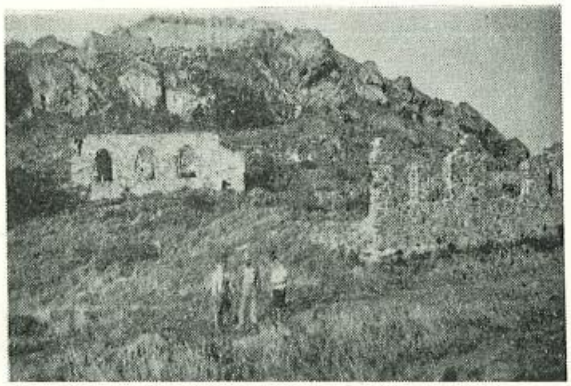

Ἕτερα μεσαιωνικὰ ἐρειπωμένα κτίσματα ἐπὶ τοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου Μυρίνης.

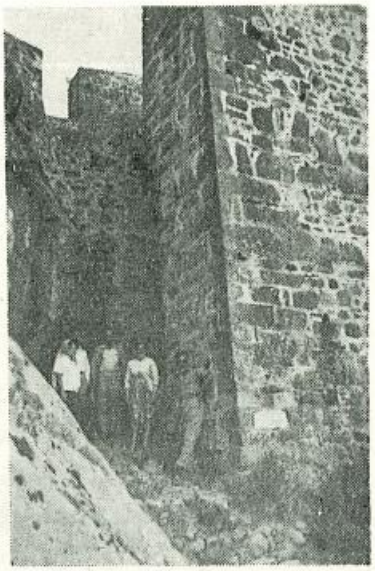

Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου Μυρίνης.

ὁποῖος ἀφ' ἧς ἤρξατο διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐδίδαξεν ἐπὶ πενταετίαν, παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τῷ δώσῃ μαρτυρικὸν θάνατον.

Μετὰ τὴν τριήμερον σφαγὴν ἐπηκολούθησαν διώξεις, ληλασίαι, ἐμπρησμοὶ καὶ ἡ κατακρήμνισις τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, πολιούχου τῆς Μυρίνης.

Τὴν σφαγὴν διέφυγον ὅσοι κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ ἀπόκρημνα καὶ ἀπόκρυφα σημεῖα τῆς Νήσου, ἐνῶ ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας ἐγκατέλειψαν τὴν Λῆμνον καὶ ἐγκατεστάθησαν οἱ περισσότεροι μὲν εἰς Θεσσαλονίκην, οἱ λοιποὶ δὲ εἰς Ἰταλίαν. Οἱ ἐναπομείναντες, τὸ πλεῖστον ἄποροι, ὑπεβλήθησαν εἰς φόρους βαρυτάτους.

Ἐλάχιστα ἔτη ἀργότερον, περὶ τὸ 1800, ὡς ἀναφέρουσιν ἐπισκέπται καὶ περιηγηταὶ ξένοι, ἐλειτούργει σχολὴ ἐν Λήμνῳ εἰς τὴν ὁποίαν ἐδίδασκεν ἀπόφοιτός τις τῆς Σχολῆς Ἰωαννίνων, λαμβάνων ἐτήσιον μισθὸν 500 γροσίων. Ποῦ ὅμως ἐλειτούργει αὕτη οὐδεὶς ἀναφέρει. Ἡμεῖς ἀτομικῶς πιστεύομεν ὅτι αὕτη ἐλειτούργει εἰς τὸ χωρίον Σαρπί.

Ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν περιηγητῶν πληροφορούμεθα ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν Μύριναν ὑπῆρχον ἀξιόλογα ναυπηγεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐναυπηγοῦντο καὶ πολεμικὰ σκάφη διὰ τὸν τουρκικὸν στόλον καὶ ὅτι παρεδίδοντο ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς παραγγελίας των.

Τὸν Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη, μετὰ τὴν νίκην του ἐπὶ τῶν Ρώσων, ὁ Σουλτᾶνος ἀνηγόρευσε Καπετὰν Πασσᾶν, ἤτοι ναύαρχον τοῦ Τουρκικοῦ στόλου, ἀπο-

νείμας εἰς αὐτὸν καὶ τὸν τίτλον τοῦ Γαζῆ, ἤτοι τοῦ νικητοῦ. Οὗτος διώκησε τὴν Λῆμνον ἐπὶ ἕν ἔτος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του δὲ ἐγένοντο καὶ αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν κοινῶν λουτρῶν εἰς Θέρμα, τὰ ὁποῖα μέχρι πρὸ 50ετίας ἐξεμεταλλεύετο τὸ πλησιέστερον πρὸς αὐτὰ χωρίον Κορνός, τὸ καὶ Δῆμος μέχρι τὸ ἔτος 1912, ἴσως διότι οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων του ἦσαν τιτλοῦχοι εὐκατάστατοι Τοῦρκοι. Οὗτοι ἐγκατασταθέντες εἰς Κορνὸν εὐθὺς ὡς κατέλαβον τὴν Λῆμνον τὰ μέσα τοῦ 15ου αἰῶνος ἥρπασαν ἐκτάσεις καλλιεργησίμων ἀγρῶν καὶ βοσκοτόπων καὶ προσέλαβον ὡς καλλιεργητὰς Λημνίους ἀγρότας οὓς ὠνόμαζον «κιαγιάδες». Ὁ κιαγιὰς εἶχεν ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Τούρκου ἀφθέντου, εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις ὑπεστηρίζετο καὶ ὑλικῶς. Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ Τοῦρκοι γαιο-

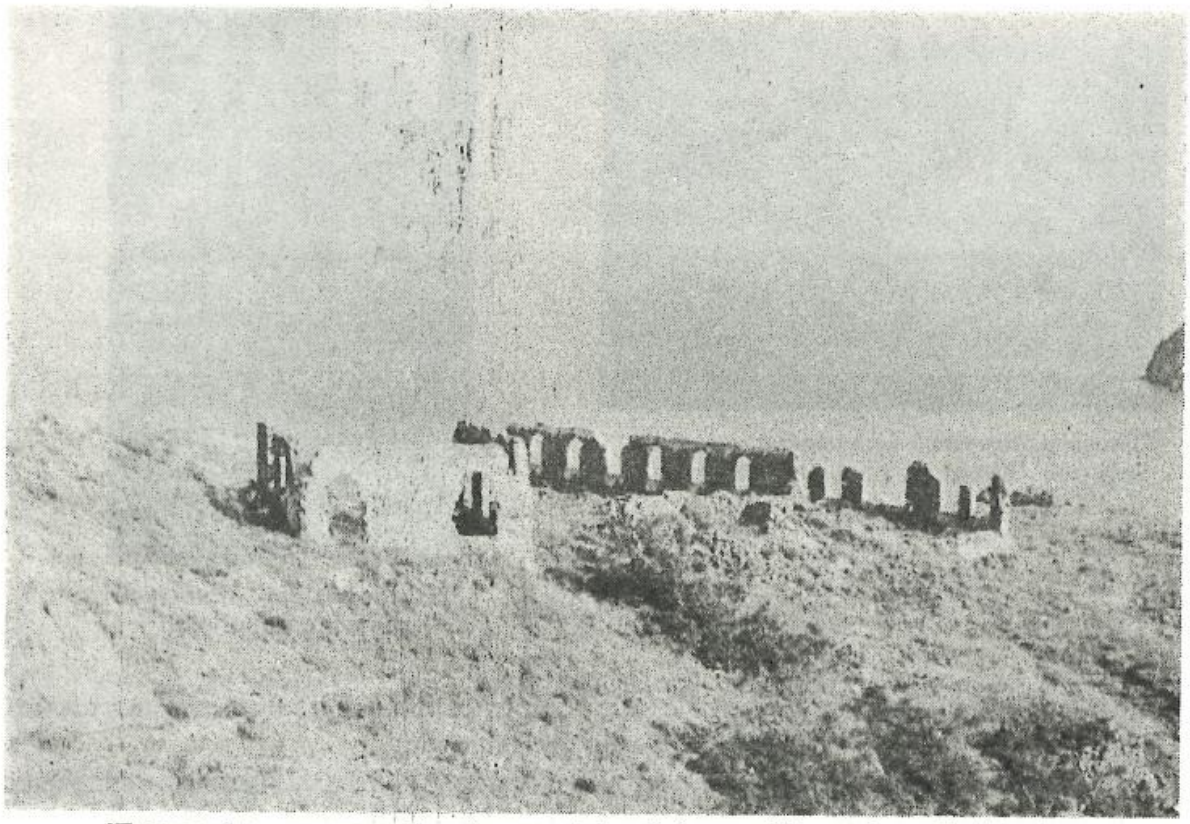

Ἐρειπωμένα μεσαιωνικὰ κτίσματα ἐπὶ τοῦ ἐνετικοῦ φρουρίου τῆς Μυρίνης

κτήμονες τῆς Λήμνου μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως ἐφέροντο πρὸς τοὺς κιαγιάδες φιλοφρόνως καὶ γενναιοφρόνως διότι ἐθεώρουν αὐτοὺς συνεταίρους καὶ οἰκογενειακοὺς φίλους. Εἰς αὐτοὺς ἐνεπιστεύοντο χιλιάδας ὀκάδας σίτου, κριθῆς, ὀσπρίων καὶ σησάμου πρὸς σποράν, τὰ αἰγοπρόβατά των καὶ τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα τῶν ἀγροκτημάτων των. Δὲν τοὺς παρηκολούθουν δὲ κατὰ τὴν σπορὰν οὐδὲ κατὰ τὴν συγκομιδήν. Φιλοσοφοῦντες ἀπέφευγον νὰ τοὺς ἐλέγχωσι. Ἐγνώριζον ὅτι ὁ κιαγιὰς θὰ ἐκόμιζεν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς ἐσοδείας ὅ,τι θὰ ἐπερίσσευεν ἀπ' αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ἀπέθνησκον μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἐκ πείνης ὁπότε τὰ κτήματά των θὰ ἔμενον ἀκαλλιέργητα. Εἶχε καθιερωθῆ ὅπως ἑκάστην Κυριακὴν οἱ κιαγιάδες ἐπισκέπτωνται «τὸ ἀφεντικὸ» των Τοῦρκον διὰ νὰ προσφέρωσι διαφόρους μικροϋπηρεσίας πρὸς δὲ νὰ κομίσουν καὶ τὸ γνωστὸν «ταγίν». Τοῦτο ἀπετελεῖτο ἐξ ἑνὸς «κουρουπίου» πλήρους γάλακτος τεσσάρων περίπου λίτρων, ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων νωπῶν τυρῶν τῆς ἡμέρας ἐντὸς τυροβολίων ἐκ βούρλων καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων προϊόντων τῆς ἐποχῆς ἐκ τῶν κτημάτων τοῦ ἀφεντι-

κοῦ, ὡς «κουρφὴ» μιτζήθρα, κολοκυθάκια, φοσαλάκια, μελιτζάνες, πεπόνια, καρπούζια, σταφύλια, ἀμύγδαλα, τρίκοκα κ.τ.τ. Τινὲς τῶν κιαγιάδων ἂν τὸ ἀγρόκτημα ἦτο παραθαλάσσιον, ἐκόμιζον καὶ θαλασσινὰ ὡς κουλ'φάδες, χοχλιούς,πεταλίδες, καλόγνωμες, ἀχιβάδες, γαδαροπόδαρα καὶ ἄλλα οὐχὶ ἐξ ὑποχρεώσεως ἀλλὰ «ἀπὸ φκαρίστης κὴ μόνε», ὁπότε ὁ Τοῦρκος ἀφθέντης ὑπερέχαιρε διὰ τὰ τόσον φιλόφρονα αἰσθήματα τοῦ κιαγιᾶ του.

Ἀργότερον ἀπὸ τοῦ 1880 καί, ἐντεῦθεν καὶ μέχρι σήμερον οἱ κιαγιάδες προσελαμβάνοντο καὶ προσλαμβάνονται ὡς κολλῆγοι ἤτοι ὡς συνεταῖροι μὲ ἴσα δικαιώματα εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἐξόδων καὶ τὴν διανομὴν τῆς ὅλης ἐσοδείας. Ὁ ἰδιοκτήτης Τοῦρκος κτηματίας, τὸ ἀφεντικό, παρέδιδεν εἰς τὸν κιαγιὰν τὸ ἀγρόκτημα μεθ' ὅλων τῶν αἰγοπροβάτων, τῶν σπόρων καὶ τῶν ἐργαλείων, ὁ δὲ κιαγιὰς μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν ὑποζυγίων του προσεφέρετο νὰ καλλιεργήση ὅλους τοὺς ἀγροὺς τοῦ ἀγροκτήματος καὶ νὰ βοσκήση καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους τὸ ποίμνιον καὶ λοιπὰ μεγάλα ζῶα εἰς τὸν βοσκότοπον, τοῦ βοσκοῦ ἀμειβομένου ὑπὸ τοῦ κιαγιᾶ καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Τούρκου ἀφθέντου. Ὁ κιαγιὰς ὑπεχρεοῦτο ἐπιπροσθέτως νὰ μεταφέρη διὰ τῶν ὑποζυγίων του εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τούρκου κτηματίου τὸ ἥμισυ τῆς ἐσοδείας εἴτε ἐκ τοῦ ἁλωνίου εἴτε ἐκ τῆς ἀμπέλου καὶ νὰ θέτη εἰς τὴν διάθεσιν τῆς οἰκογενείας τοῦ... ἀφεντικοῦ τὰ ὑποζύγιά του συνοδεύων αὐτὴν ἢ εἰς τὸ ἀγρόκτημα ἢ εἰς τὰ Θέρμα ἢ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν δι' ὑποθέσεις της.

Ὅταν ὁ κιαγιὰς μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἢ πολλῶν ἐτῶν ἤρχετο εἰς συμφωνίαν (μπαρέστνε) μὲ ἄλλο ἀφεντικό, ὑπεχρεοῦτο πρὸ τῆς ἀποχωρήσεώς του ἐκ τοῦ ἀγροκτήματος νὰ ἐπιστρέψη ἐνώπιον μαρτύρων τὴν προῖκαν τοῦ ἀγροκτήματος, ἤτοι τὴν ἰδίαν ποιότητα καὶ ποσότητα τῶν σπόρων, οὓς παρέλαβε, τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ποιμνίου ἐξ αἰγοπροβάτων καὶ ἀμνῶν. Τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ ποιμνίου ἀνῆκε εἰς τὸν ἀποχωροῦντα κιαγιάν, δι' ὃ καὶ συναπεκόμιζε τοῦτο πρὸ τῆς εἰς τὸ ἀγρόκτημα ἐγκαταστάσεως τοῦ νέου κιαγιᾶ. Ἡ ἐγκατάστασις τοῦ κιαγιᾶ εἰς τὸ ἀγρόκτημα μιᾷ λέξει ἐλέγετο καὶ λέγεται καὶ σήμερον κιαχαΐλίκι ἢ κιαχαγ'λίκ. Τοῦτο ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 16ου αἰῶνος ἐλάμβανε χώραν τὴν 16ην Αὐγούστου, μεθ' ὃ ἐπηκολούθει ὑπαιθρία διασκέδασις (φαγοπότι χοροὶ καὶ τραγούδια).

Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΛΗΜΝΟΣ

Ἤδη ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 18ου αἰῶνος ἡ Λῆμνος ἠρίθμει περὶ τὰ 50 ἱστιοφόρα, κοινῶς λεγόμενα καράβια.

Οἱ ὑπόδουλοι κάτοικοι τῆς Λήμνου εἶχον ἐπιδοθῆ πολὺ ἐνωρὶς εἰς τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν διότι οὕτω ἀπηλλάσσοντο παντὸς φόρου, διὰ πολυτίμων δὲ δώρων τὰ ὁποῖα προσέφερον εἰς τοὺς ἰθύνοντας Τούρκους «οἱ καραβοκύρηδες» ἀπέσπων παρ' αὐτῶν παραχωρήσεις καὶ προνόμια! Ἓν τῶν προνομίων τούτων ἦτο καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτῶν, τῶν οἰκείων των καὶ τῶν συγγενῶν των ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς στρατιωτικῆς θητείας. Τούτου ἕνεκεν ἡ πρόοδος τῶν Λημνίων εἰς τὸ κατὰ θάλασσαν ἐμπόριον ὑπῆρξε καταπληκτικὴ δι' ὃ καὶ ταχέως ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀσυναγώνιστοι ποντοπόροι καὶ ἄξιοι ὑποστηρίξεως ἔμποροι. Ἡ ἄφιξις εἰς τὴν πρωτεύουσαν Μύριναν ἑνὸς «καραβιοῦ» Λημνίου καραβοκύρη ἐχαιρετίζετο εἰς τὸν λιμένα ὑπό τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Τούρκων ἀδιακρίτως. Ὁ καραβοκύρης εὐθὺς ὡς ἀπεβιβάζετο δὲν ὑποχρεοῦτο μέν, ἀλλὰ παρουσιάζετο ἐν πομπῇ εἰς τὸν Μουτεσαρίφην (διοικητὴν) ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων του καὶ φίλων του πρὸς δὲ

καὶ ὑπὸ τῶν «ἀζάδων» (προεστώτων Λημνίων), ἵνα ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ προφερόμενον τὸ ἱστορικὸν «ὥς κελντὶ» (καλῶς ὥρισες) ἢ καλῶς ἦλθες.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καραβοκύρηδων καὶ συνεπῶς καὶ τῶν ἱστιοφόρων ηὔξανε συνεχῶς μέχρι τοῦ 1875. Τότε ἡ νῆσος Λῆμνος ἠρίθμει 300 ἱστιοφόρα περίπου, ὅσα δὲν ἠρίθμει οὐδεμία ἄλλη ὑπόδουλος νῆσος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Περὶ καραβοκύρηδων ἱστορεῖμεν ἐν ἐκτάσει εἰς τὸ τρίτον μέρος δι' ἐλευθέρου Λημνιακοῦ στίχου μετὰ πολλῶν ἐνδιαφερουσῶν λεπτομερειῶν.

Οἱ διασημότεροι ἐξ αὐτῶν ἦσαν, ὁ Παπαγιάννης ἐκ τοῦ χωρίου Κοντιᾶ, ὁ ὁποῖος τότε μὲν ἐτίμησε καὶ ἐδόξασε τὴν ἰδιαιτέραν μικρὰν πατρίδα του Λῆμνον μὲ τὸν καταπληκτικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐμπορικόν του στόλον ἐξ 60 ἱστιοφόρων πάσης χωρητικότητος, νῦν δὲ τιμᾶ καὶ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα μὲ τὴν παγκοσμίου φήμης ἑταιρίαν ἐδρεύουσαν ἐν Λονδίνῳ καὶ συγκαταλεγομένην μεταξὺ τῶν μεγαλυτέρων ναυτικῶν ἑταιριῶν, ὁ Δημηρίου ἐκ Μυρίνης ὅστις τὸ 1880 διέλυσε τὴν ἀ-

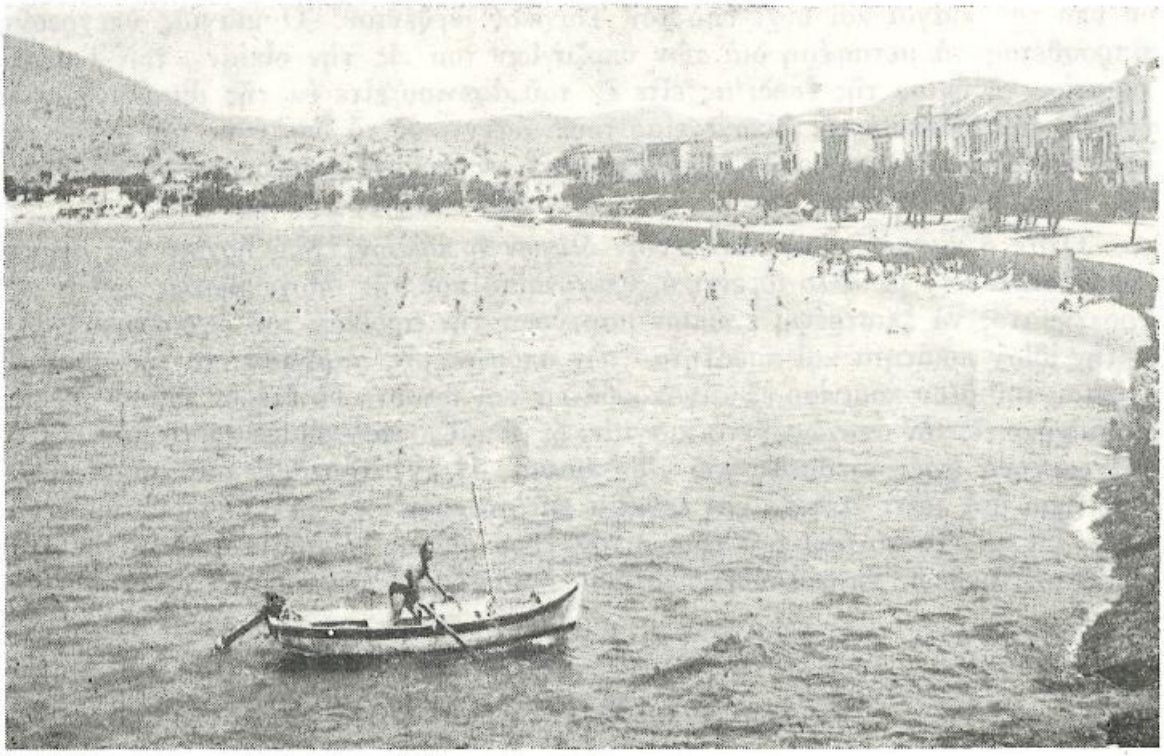

Ἡ Πλὰζ «Ρομέϊκος Γιαλὸς»

ριθμοῦσαν 90 ἱστιοφόρα ἑταιρίαν του καὶ ἐπεδόθη εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις, ὁ Ντανᾶς Γαροφάλλου ἐκ Μυρίνης μὲ 16 ἑστιοφόρα, ὁ Χατζημαυρουδῆς ἐκ Μυρίνης μὲ 12 ἱστιοφόρα, ὁ Μεϊντάνης ἐκ Κοντιᾶ μὲ δύο, ὁ Κωνταντῖνος Μάκρας ἐν Κοντιᾷ μὲ ἕξ, ὁ Μπάρκας ἐκ Κοντιᾶ μὲ τέσσαρα, οἱ Ἀδελφοὶ Στράφτη ἐκ Μυρίνης μὲ δύο, ὁ Παναγιώτης Λασκαρίδης ἐκ Τσάσης μὲ τέσσαρα, ὁ Καραγκιαούρης ἐκ Κοντιᾶ μὲ ὀκτώ, ὁ Καλογιάννης ἐκ Μυρίνης μὲ δώδεκα, οἱ ἀδελφοὶ Γαλλιώτη ἐκ Μυρίνης μὲ δύο, ὁ Ἰωάννης Ραφτόπουλος ἐκ Μυρίνης μὲ ἕν, ὁ Ἐμμανουὴλ Δανέζης ἐκ Μυρίνης μὲ ἕν, οἱ Ἀδελφοὶ Γαροφάλλου ἐκ Μυρίνης μὲ ἕν, ὁ Παναγιώτης Ψαρὼφ ἐκ Μυρίνης μὲ ἕν, ὁ Καρακατσάνης ἐκ Τσάσης μὲ ἕν, ὁ Ἀναγνώστης Μαυρέλλης ἐκ Μυρίνης μὲ ἕν, ὁ Ἄγγελος Δῆμος ἐκ Μυρίνης μὲ ἕν, ὁ Δημήτριος Καλῆς ἐξ Ἀνδρονίου μὲ ἕν, ὁ Θωμᾶς Παλαμούτης ἐξ Ἀνδρονίου μὲ ἕν, ὁ Ἀντώνιος Τελπίζης ἐν Κοντιᾷ μὲ τέσσαρα, ὁ Κωνσταντῖνος Μαυρουδῆς ἐν Κοντιᾷ μὲ δύο,

ὁ Γιωργαντῆς ἐξ Ἀνδρονίου μὲ ἕν, ὁ Κουτσοῦκος ἐκ Πλατέος μὲ ἕν, ὁ Κονταρᾶς ἐκ Πλατέος μὲ ἕν, ὁ Διαμαντῆς ἐκ Πεσπεράγου μὲ ἕν, ὁ Ποδάρας ἐκ Πορτιανοῦ μὲ ἕν, ὁ Ἀλκιβιάδης ἐκ Τσιμανδρίων μὲ ἕν, ὁ Μελεούνης ἐκ Ρεπανιδίου, μὲ ἕν, ὁ Νικόλαος Τραταρὸς ἐκ Μυρίνης μὲ ἕν καὶ μετὰ τὸν Α. Παγκόσμιον Πόλεμον οἱ Θωμᾶς Κατσικογιάννης ἐκ Μυρίνης ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐχρημάτισε τροφοδότης τοῦ εἰς Μοῦδρον Ἀγγλικοῦ στόλου μὲ τὸ μεγάλης χωρητικότητος ἱστιοφόρον του Μαρία, ἐπώλησεν αὐτὸ τὸ 1919 εἰς τὴν Χίον καὶ ἠγόρασεν ἕν ἐλαφρὸν ἐκδρομικὸν ὡραῖον καὶ ἕν ἐμπορικὸν ἱστιοφόρυν, τὸ Ἑλένη, πωληθέντα καὶ αὐτὰ τὸ 1928 καὶ τέλος ὁ Ἀπόστολος Βακούρας μὲ ἕν.

Πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ ἱστιοφόρα ἐναυπηγοῦντο εἰς τὰ δύο ναυπηγεῖα τῆς πρωτευούσης Μυρίνης. Τὸ ἕν, γνωστὸν ὡς «καρνάγιο», ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ λιμένος τῆς Μυρίνης (Τούρκικου Γιαλιοῦ) τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸν «Ρωμέϊκον Γιαλὸν» παρὰ τῷ ναϊδρίῳ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου. Εἰς τὸ τελευταῖον καὶ ἐν ἔτει 1927 ἐναυπηγήθη τὸ ὕστατον ἱστιοφόρον (καράβι) χωρητικότητος 450 τόννων κατὰ παραγγελίαν τοῦ καραβοκύρη Χρυσοστόμου Βακούρα, τοῦ ὁποίου δικηγόρος ἦτο ὁ παντοιοτρόπως εὐεργετήσας τὴν Νῆσον διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Λῆμνος» κ. Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδης. Τὴν ἡμέραν τῆς καθελκύσεως τοῦ ἱστιοφόρου, τὸ ὁποῖον ἔφερε τὸ ὄνομα «Λῆμνος» ἔλαβε χώραν ἐπίσημος τελετὴ εἰς ἣν παρέστησαν πολλοὶ ἐπίσημοι καὶ χιλιάδες κατοίκων ἐκ Μυρίνης, Ἀνδρονίου, Τσάσης καὶ τῶν χωρίων Πλατέος καὶ Θάνους.

Τὴν προτεραιότηταν εἰς ἀμφότερα τὰ ναυπηγεῖα εἶχον τὰ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου παραγγελλόμενα πολεμικὰ σκάφη τοῦ τουρκικοῦ στόλου, τῶν διαφόρων ἀξιωματούχων καὶ τιτλούχων Τούρκων τῆς Λήμνου, πρὸς δὲ καὶ τῶν Πασσάδων, τὰ ὁποῖα συνήθως ἐλιμενίζοντο εἰς τὸν ὅρμον Πλατέος, δι' ὃ καὶ Πασσᾶ Λιμάνι ἐκαλεῖτο οὗτος μέχρι πρότινος.

Εἰς αὐτὸ ἀπεβιβάσθη τὸ ἔτος 1830 ὁ μέγας φιλέλλην Χεβίδης Μωχάμεντ Ἄλη μετὰ τῆς ἐκ 42 στρατιωτῶν ἀκολουθίας του, ἵνα μεταβῇ εἰς Αἴγυπτον κατόπιν διαταγῆς τοῦ Σουλτάνου. Εἰς τὴν Λῆμνον ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ καὶ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ 47 ἡμέρας, διότι εὐθὺς ὡς ἐξῆλθε τῶν Δαρδανελλίων συνήντησε ἀσυνήθη τρικυμίαν.

Ἐκ τῶν Λημνίων καραβοκυραίων, τῶν ἀποτελεσματικῶς βοηθησάντων τοὺς ἥρωας τοῦ 1821 διεκρίθησαν ὁ καπετὰν Ντανᾶς Γαροφάλλου, τοῦ ὁποίου οἱ Τοῦρκοι ἠχμαλώτισαν ἕν ἱστιοφόρον, ὁ καπετὰν Ἀνέστος Καραγκιαούρης, τὸν ὁποῖον ὁ Σουλτᾶνος ἀπεκήρυξεν ἀντὶ σεβαστοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, διότι εἶχε θέσει εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδόξων μαχητῶν 6 ἐκ τῶν μεγαλυτέρων του σκαφῶν, ὁ καπετὰν Κωνσταντῆς Μάκρας καὶ ὁ καπετὰν Νικόλας Χατζημαυρουδῆς, ὁ γενναίως καὶ ἀποτελεσματικῶς βοηθήσας τοὺς ἐπαναστατήσαντας τότε ὑποδούλους ἀδελφούς.

Ἐν ἔτει 1860 ὁ ἐκ Τσάσης καραβοκύρης Ἰωάννης Καρακατσάνης, ἐκποιήσας τὸν ἐκ 5 ἱστιοφόρων στολίσκον του, ἀπέκτησεν ἰδιόκτητον ἀτμόσπλοιον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἕν ἔτος ἐξετέλει δρομολόγιον Σμύρνης, Λήμνου, Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὰ ναπαλιν. Ἀργότερον ὅμως ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς προσεγγίσεις του εἰς Λῆμνον, διότι ὡς γνωστὸν, οἱ Λήμνιοι φθονήσαντες αὐτὸν οὐδόλως τὸν ὑπεστήριξαν.

Η ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ

Ἡ νῆσος Λῆμνος, κειμένη ἔναντι τῶν Δαρδανελλίων εἰς δεσπόζουσαν τοῦ Β. Αἰγαίου θέσιν, ἀντιμετώπισε πολλὰς ἐπιδρομὰς Ἑλλήνων καὶ ξένων πειρατῶν.

Τούτου ἕνεκα πολλὰ παραθαλάσσια χωρία (τὸ 1825 ἡ Λῆμνος ἠρίθμει 75 χωρία) κατεστράφησαν ὁλοσχερῶς καὶ ἐλάχιστα ἐξ αὐτῶν κατέστησαν μεσόγεια, κείμενα σήμερον εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπόστασιν ὡς ὁ Κοντιᾶς, ὁ Κάσπακας, ἡ Πλάκα, τὸ Θάνος, ὁ Πλατὺς καὶ τὰ Καμίνια, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἐγκαθίστων σκοπούς, «βιγλάτορας» καλουμένους ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν παρακειμένων λόφων, ἵνα εἰδοποιῶσιν εὐθὺς ὡς ἔβλεπον προσεγγίζοντα πειρατικὰ πλοῖα. Τοιαύτας «βίγλας» ὁ γεωγραφικὸς χάρτης τῆς Λήμνου σημειοῖ περὶ τὰς δέκα. Εἰς αὐτὰς δέον νὰ συμπεριληφθοῦν ἡ Σκοπιὰ ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῆς Λήμνου καὶ ὁ Σκοπὸς ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τοῦ Φακοῦ. Τὰς ὀλιγωτέρας ἐπιδρομὰς ἐξ ὅλων τῶν χωρίων ὑπέστη τὸ Μοῦδρον δι' ὃ καὶ κεῖται ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ τοποθεσίας.

Αἱ κυριώτεραι τῶν καταστραφεισῶν προϊστορικῶν καὶ ἱστορικῶν παραθαλασσίων πόλεων καὶ κωμοπόλεων εἶναι ἡ Πολιόχνη, ὁ Βρόσκοπος, ἡ Σιδιόνη (σήμερον Ἅγιος Νικόλαος) ἡ Σκάλα εἰς τὸν κόλπον Κέρως, Νάξια (σήμερον Ἄξες) ἡ Χλόη, ἡ Ἡφαιστία (σήμερον Παλαιόπολις), ὁ Κότζινος, ἡ Παπιὰ καὶ τὸ Μικρὸ Καστέλλι μόλις πρὸ ἑξαετίας ἀποκαλυφθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Τρύφωνος Μαραγκοῦ, τοῦ προβλέποντος ὅτι αἱ ἐνεργηθησόμεναι εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀνασκαφαί, θὰ φέρουν εἰς φῶς εὑρήματα μεγίστης σπουδαιότητος καὶ τέλος τὸ Ὡραιόκαστρον, σήμερον «Βρειόκαστρον», ἥτις κεῖται ἀριστερὰ τῷ εἰσπλέοντι τὸν κόλπον Κοντιᾶ.

Ἐκ τῶν μεσογείων χωρίων, τῶν μὴ ὑπαρχόντων πλέον (τινῶν ἀκμασάντων μέχρι τὸ 1774) γνωρίζομεν τὸ Λαγωπάτιον, σήμερον Λαγωπάτ, τὴν Ὑψιπύλειαν ἢ Ὑψίλην (σήμερον Ψῦλι) παλαιὰ κτίσματα τοῦ ὁποίου παρατηρεῖ τὶς κατερχόμενος τὴν ἀσφαλτοστρωμένην ὁδὸν εἰς τὴν στροφὴν τῆς ὁποίας ὑπάρχει μία παλαιὰ κρήνη, τοὺς Γενοβιούς, μεσαιωνικὴν πολίχνην τῶν Γενουηνσίων, κειμένην περὶ τὰ τρία χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἀτσικῆς, τὸν Ἀλεξόπυργον καὶ τὴν Τροχαλιάν, κειμένην εἰς τὴν ἔφορον πεδιάδα τοῦ χωρίου Κοντιᾶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν Τσιμανδρίων καὶ παρουσιάζουσαν μέγιστον ἐνδιαφέρον, διότι τὰ ἐλάχιστα ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα τὰ εὑρεθέντα εἰς βάθος ἓξ μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας ἐντὸς ἀνορυσσομένου τότε φρέατος γεωργοῦ βαμβακοκαλλιεργητοῦ, εἶναι ἀρίστης τέχνης. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας οὐδὲν προδίδει τὴν εἰς τόσον βάθος προσχωμένην προϊστορικὴν πόλιν, τὴν σημειουμένην διὰ Χ εἰς τὸν δωρηθέντα εἰς ἡμᾶς ἀρχαιολογικὸν χάρτην τῆς Λήμνου ὑπὸ τοῦ Δόκτορος LUIGI BERNABO BREA.

Εὐθὺς ὡς ὁ βιγλάτορας εἰδοποιεῖ διὰ πυρᾶς μεγάλης, ἣν ἤναπτεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς βίγλας του, περὶ προσεγγίσεως πειρατικῶν ἢ ἄλλων ἐχθρικῶν πλοίων, οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τῆς περιφερείας ἐφυγάδευον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Νήσου τὸν ἄμαχον πληθυσμὸν καὶ ἡτοιμάζοντο πυρετωδῶς πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ, συγκεντρούμενοι καὶ ὀχυρούμενοι εἰς τὸ ἀσφαλέστερον σημεῖον τοῦ χωρίου. Οἱ εὐπορώτεροι τῶν κατοίκων κατεσκεύαζον εἰς τοὺς τοίχους τοῦ ἰσογείου τοῦ οἴκου των καὶ πολεμίστρας, ἵνα ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς κτυπῶσιν ἔσωθεν τὸν οἱονδήποτε ἐχθρόν. Τοιαῦται σώζονται εἰσέτι ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς ἐν Κοντιᾷ οἰκίας τοῦ καραβοκύρη Μεϊντάνη (σήμερον ἰδιοκτησία Κωνσταντίνου Κατρακάζου) ἐν τῇ ὁποία ὑπάρχουν καὶ ἔντεχνοι κρυπτῆς (κρυψῶνες) ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκρύπτοντο οἱ ἐν αὐτῇ ἀμυνόμενοι, ὅταν ἡ οἰκία κατελαμβάνετο ὑπὸ τῶν ληστοπειρατῶν.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ — ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀσχολίαι - Ἰδιοκτησία καὶ ἔθιμα

Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Λήμνου ἔζων ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ διότι συνεχῶς ἤνωνεν αὐτοὺς ὁ κοινὸς ἐξωτερικὸς κίνδυνος. Ἀνκαὶ κα-

τὰ τοὺς προϊστορικοὺς καὶ ἱστορικοὺς χρόνους ἡ Λῆμνος ἐκαλεῖτο «Δίπολις», διότι ἐπ' αὐτῆς ἤκμαζον δύο πόλεις, ἡ Μύρινα καὶ ἡ Ἡφαιστία ἢ Ἡφαιστιάς, οὐδέποτε κατὰ τὴν τρισχιλιετῆ ἱστορίαν των οἱ κάτοικοι τῶν δύο πόλεων ἦλθον εἰς ἔριδα. Τοῦτο προσεπικυροῦται καὶ ἐξ ἀνευρεθέντων νομισμάτων, φερόντων ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς ὄψεως γεγραμμένην τὴν λέξιν «Μυριναίων» ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας «Ἡφαιστιέων». Ἡ προσήλωσις πρὸς τὸ φυλετικόν των συμφέρον καὶ ἡ μεγάλη αὐτῶν πίστις πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν μέχρι τῆς καταλήψεως τῆς Πατρίδος των ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν ἔτει 1479 καὶ μετέπειτα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς εἰς τοὺς Τούρκους ὑποδουλώσεώς των, ἥνωνον καὶ ἐπροστάτευον ὡς πελώριον τεῖχος ἀπὸ τῆς τελείας αὐτῶν ἐξουθενώσεως καὶ ἐξαφανίσεως.

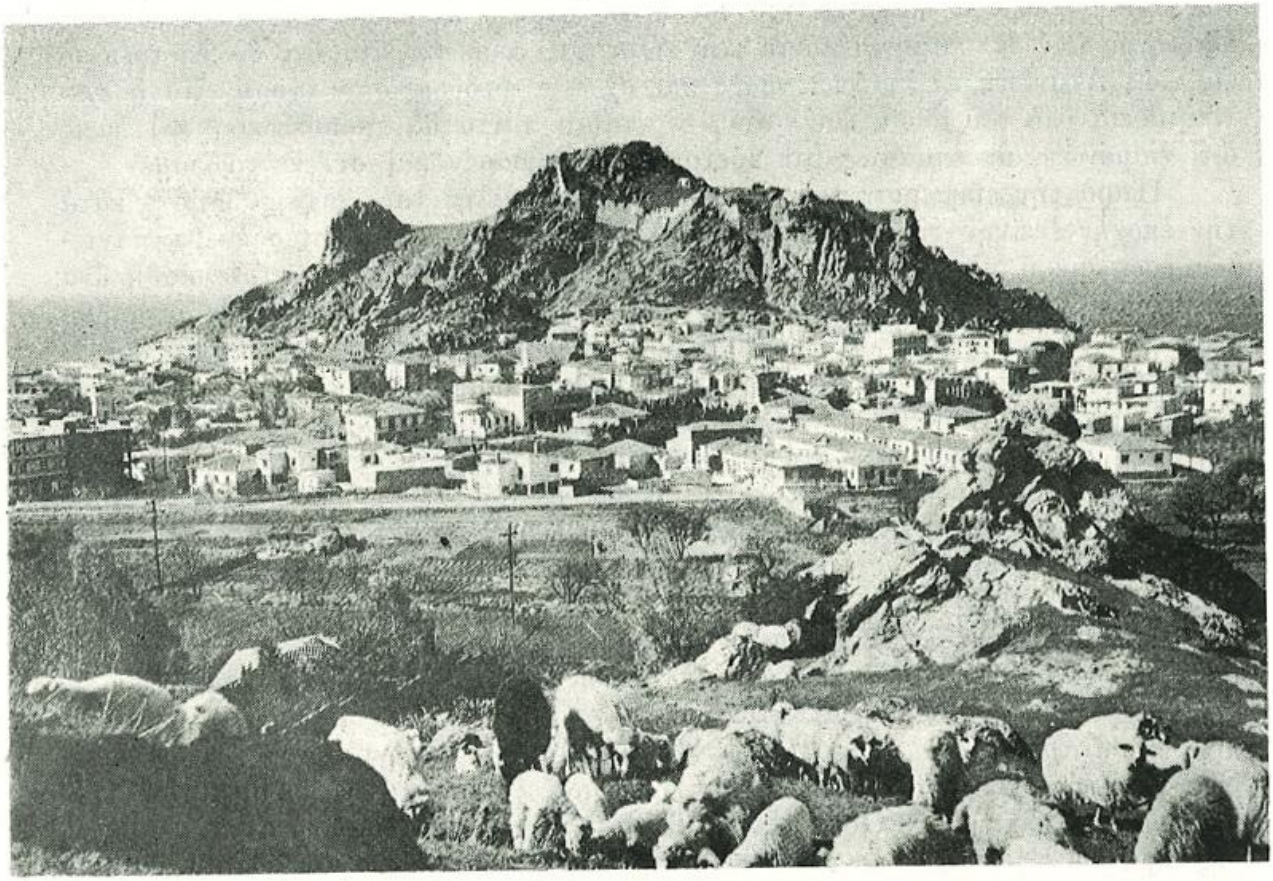

Μερικὴ ἄποψις τῆς Πρωτευούσης καὶ τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα τοῦ ἐνετικοῦ φρουρίου, ἐφ' οὗ κατώκησαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Νήσου.

Ἡ ἐθνικοθρησκευτικὴ αὐτὴ σύμπνοια τῶν Λημνίων συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀντιστῶσι ἐπὶ σειρὰν αἰώνων κατά τε τῶν Τούρκων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐχθρῶν καὶ νὰ παρουσιάσουν τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεώς των, 8ην Ὀκτωβρίου 1912, τὴν Νῆσον των πάλλουσαν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἀπὸ Ἑλληνικὸν πατριωτικὸν αἴσθημα, μὲ ὡραίους ναοὺς εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ χωρία, μὲ πεντακόσια καὶ πλέον ἐξωκκλήσια κατεσπαρμένα εἰς ὅλην τὴν ἔκτασίν της, μὲ Ἑλληνικὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα εἰς ὅλα τὰ χωρία, μὲ ἕδραν Μητροπόλεως μετὰ Μητροπολίτου, μὲ πέντε Μοναστηριακὰ Μετόχια, μὲ Παλλημνιακὴν Ἐπιτροπὴν διαχειριζομένην τὸ ἐκτεταμένον Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως πρὸς ὄφελος τῶν ἀπόρων Λημνίων καὶ μὲ μίαν διάλεκτον ἴσως τὴν καθαρωτέραν πασῶν τῶν διαλέκτων τῆς ἐλευθέρας τότε Ἑλλάδος.

Περὶ τὸ 1770 ἡ Λῆμνος ἤκμαζεν ὅσον ποτὲ κατὰ τὸ παρελθόν. Τοῦτο πλη-

ροφορούμεθα ἐξ ἀφηγήσεων ξένων περιηγητῶν, οἱ ὁποῖοι σὺν τοῖς ἄλλοις ἀναφέρουν ὅτι τότε ἡ Νῆσος ἠρίθμει περὶ τὰς 200.000 αἰγοπροβάτων, ὅτι εἶχεν 75 χωρία οἱ κάτοικοι τῶν ὁποίων ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον γεωργοκτηνοτρόφοι ἐργαζόμενοι εἰς τὰ κτήματα τῶν Τούρκων, ὅτι ποτὲ ἄλλοτε ἡ γῆ δὲν ἐκαλλιεργεῖτο τόσον ἐπιμελῶς, ὅτι οἱ κάτοικοι αἰσθανόμενοι ἀσφαλεῖς ἦσαν ἐξ ὁλοκλήρου ἀφοσιωμένοι εἰς τὰς εἰρηνικὰς αὐτῶν ἀσχολίας, ὅτι ὁ Βοεβόδας (Τοῦρκος Διοικητὴς) καὶ Καδῆς (ὁ Δικαστὴς) ἔδραν των εἶχον τὸ Λειβαδοχώριον, ὅτι διαταγῇ αὐστηρᾷ τοῦ Βοεβόδα ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς Λημνίους ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἡ ἐξώρυξις τῆς Λημνίας γῆς, ὅτι περὶ τὸ 1750 ἡ Λῆμνος ἠρίθμει πλείονα τῶν 50 ἱστιοφόρων, ὅτι εἶχε δύο ναυπηγεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἐναυπηγοῦντο καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου παραγγελλόμενα πολεμικὰ τοῦ τουρκικοῦ στόλου, τὰ ὁποῖα παρεδίδοντο ἐντὸς ἑξαμήνου ἀφ' ἧς παρηγγέλλοντο καὶ τέλος ὅτι ἐφημολογεῖτο ὅτι θὰ ἐπετρέπετο εἰς τοὺς Λημνίους νὰ ἱδρύωσι ναοὺς καὶ σχολεῖα ἀφοῦ πρῶτον ἐχορηγεῖτο ἡ σχετικὴ ἄδεια ὑπὸ τοῦ ἰδίου Σουλτάνου. Εἰς ταῦτα πάντα θὰ προσθέσωμεν καὶ ἡμεῖς ὅ,τι ἐπιμόνως καὶ ἐπιπόνως ἐπὶ 25ετίαν ἀνεζητήσαμεν καὶ συνεκεντρώσαμεν.

Παρὰ τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον περικαλλὴς ναὸς οὐδεὶς ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς δουλείας. Ὑπῆρχον ἐλάχιστα ναΐδρια στερούμενα παντελῶς ἐσωτερικοῦ διακόσμου ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα ἔχουν κατεδαφισθῆ, ἵνα ἀνεγερθῶσιν οἱ νῦν ὑπάρχοντες ναοί, διότι ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ηὐξήθη ὁ πληθυσμὸς τῶν χωρίων ἐκείνων ἅτινα ἐπέτυχον, τὶς οἶδε πῶς, νὰ τοῖς ἐπιτραπῇ ἡ ἀνέγερσίς των.

Ἐκτὸς τῶν ναϊδρίων ἕκαστον χωρίον εἶχε καὶ τὰ ἐξωκκλήσιά του δι' αὐτὸ ἦσαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἀναρίθμητα. Τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν ἐστεροῦντο ἐσωτερικοῦ διακόσμου πολλὰ δὲ καὶ ἱεροῦ, ἵνα δίδωσι τὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς Τούρκους πενιχρῶν ἐγκαταλελειμμένων ἀγροικιῶν. Ἐκτίζοντο συνήθως ἐπὶ κορυφῶν λόφων, λοφίσκων καὶ ὀρέων ἢ εἰς ἀποκρύφους ἀπομεμακρυσμένας τοποθεσίας πλησίων πηγῶν, ἁ γ ι ά σ μ α τ α, καλουμένων,, τὴν δὲ ἡμέραν καθ' ἣν (ἅπαξ τοῦ ἔτους) ἑώρταζεν ὁ ἅγιος εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου ἕκαστον τούτων ἦτο ἀφιερωμένον, ἐτελεῖτο θεία λειτουργία (μᾶλλον θείαν μυσταγωγίαν δυνάμεθα νὰ τὴν εἴπωμεν ὑφ' ἃς συνθήκας ἐλάμβανε χώραν) τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας πολὺ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου καὶ ὑπὸ τελετουργοῦ, κομίζοντος τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου ἢ τῆς ἁγίας, ἣν ἠσπάζοντο ἐν κατανύξει οἱ πιστοὶ Χριστιανοὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας. Τοιαῦτα ἐξωκκλήσια σώζονται πολλὰ μέχρι τῆς σήμερον εἰς διαφόρους τοποθεσίας τῆς Νήσου εἰς τρισαθλίαν κατάστασιν καὶ ἡμιερειπωμένα, προκαλοῦντα τὴν θλῖψιν τοῦ Χριστιανοῦ διαβάτου, ἐν ταὐτῷ ὅμως καὶ τὸν αὐστηρὸν ἔλεγχον τῆς Χριστιανικῆς συνειδήσεώς μας, διότι ἐντὸς τῶν μικρῶν ἱερῶν χώρων, ἐγαλουχήθηκαν μὲ τὰ ὡραιότερα Χριστιανικὰ καὶ Ἑλληνικὰ ἰδεώδη τεσσαράκοντα γενεαὶ ὑποδούλων ἀδελφῶν Λημνίων. Ἐντὸς αὐτῶν μὲ ἀκλόνητον πίστιν γονυπετεῖς μετὰ ψυχῆς συντετριμμένης ἐδέοντο οἱ προπάτορες τῶν σημερινῶν Λημνίων ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς δούλης Πατρίδος των. Ἐντὸς αὐτῶν τῶν ἐξωκκλησίων ἐξεπλήρουν τὰ πανίερα καθήκοντα των καὶ ἀνεδεικνύοντο ἀντάξιοι τῆς ἀποστολῆς των οἱ ἐθνομάρτυρες ἱερωμένοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀποδείξαντες ἀδιαμφισβητήτως τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1912 ὅτι θρησκεία ἐστὶ πατρὶς καὶ πατρὶς ἐστὶ θρησκεία. Αὐτοὺς πρῶτον ἐβασάνιζον καὶ ἐφόνευον οἱ Χριστιανομάχοι Τοῦρκοι ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην Λήμνου τὸν Χίον. Παραλείπομεν τὰς στρατιὰς τῶν ἐθνομαρτύρων κληρικῶν τῆς ὅλης Ἑλλάδος, τῶν κατὰ καιροὺς ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος θυσιασθέντων μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἐπονειδίστου διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ξενοκινήτου προδοτικοῦ Συμμοριτοπολέμου, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου πολλαὶ ἑκατοντάδες ἱερωμένων ἐβα-

σανίσθησαν καὶ ἐθανατώθησαν μετ' ἀνηκούστου βαρβαρότητος ὑπὸ τῶν ἀθέων Σλαβοκομμουνιστῶν ἐκδορέων.

Τὴν ἡμέραν τῆς λειτουργίας εἰς ἕκαστον τῶν πεντακοσίων καὶ πλέον ἐξωκκλησίων δὲν προσήρχοντο μόνον οἱ κάτοικοι τῶν παρακειμένων χωρίων, ἀλλὰ συνέρρεον καὶ ἐκ τῶν πλέον ἀπομεμακρυσμένων, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, π.χ. τοῦ Ἁγίου Σώζοντος, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, τῆς Ἁγίας Εὐθυμίας, τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ Ἁγίου Ἑρμολάου, τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τῆς Ἁγίας Σοφίας, τῆς Σωτήρας, τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπου, τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, τῶν Ἁγίων Θεοδώδων, τῆς Ἁγίας Φωτίδας, τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, τῆς Ἁγίας Μαρίνας, τοῦ Ἁγίου Παύλου, τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου, τοῦ Ἁγίου Ὑπατίου, τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου, τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, τοῦ Ἁγίου Μοδέστου, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τῆς Ἁγίας Πελαγίας, τῆς Μεταμορφώσεως, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ πολλῶν ἄλλων. Ἀργότερον, τῇ ἀνοχῇ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, οἱ Λήμνιοι προσήρχοντο ἐλευθέρως εἰς τὰς ἐπισήμους λειτουργίας τῶν ναϊδρίων τῶν ἐπὶ τῆς Νήσου Μοναστηριακῶν Μετοχίων. Εἰς τὰ Μετόχια αὐτὰ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου, ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς πιστοὺς ἀπηγορεύετο. Ἐπετρέπετο μόνον κατόπιν ἀδείας, ἐνῶ ἀντιθέτως, τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ ναϊδρίου οἱ πιστοὶ ὑπόδουλοι Λήμνιοι κατέκλυζον ἀπὸ τῆς προτεραίας τὰ ναΐδρια καὶ τὸν πέριξ αὐτῶν χῶρον, ἐπιδιδόμενοι εἰς ὁλονυκτίους δεήσεις μέχρι τῆς πρωΐας τῆς ἑπομένης. Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ πίστις των ὥστε ὅταν διαρκούσης τῆς λειτουργίας ὁ ἱερομόναχος τοῦ Μετοχίου, κρατῶν τὴν εἰκόνα τοῦ ἑορτάζοντος Ἁγίου, ἐκάλει αὐτοὺς νὰ τὴν ἀσπασθῶσι, ἐγένοντο θαύματα, τὰ ὁποῖα ἀκαριαίως ἐπληροφοροῦντο οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν χωρίων, Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι ἀδιακρίτως. Ἡ ἐκ τῶν θαυμάτων αὐτῶν ἐπίδρασις ἀφ' ἑνὸς ἀνεπτέρωνε τὸ ἠθικὸν τῶν πιστῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθοδοξίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκλόνιζε τὸν θρησκευτικὸν φανατισμὸν τῶν Τούρκων, μέχρι σημείου ὥστε καὶ ἐπιείκειαν καὶ συμπάθειαν νὰ ἐπιδεικνύωσι πρὸς τοὺς ὑποδούλους Λημνίους. Τινὲς μάλιστα ἐξ αὐτῶν φοβούμενοι τοὺς θαυματουργοὺς ἁγίους, ὡς τὸν Ἅγιον Γεώργιον καὶ τὸν Ἅγιον Δημήτριον, ὠνειρεύοντο καὶ ὅτι ἐξυλοκοποῦντο ὑπ' αὐτῶν διαφοροτρόπως. Εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ μεγαλοκτηματίας Χατζῆ Ὀσμὰν, διένειμεν ὅλην τὴν περιουσίαν του, κινητὴν καὶ ἀκίνητον, εἰς τοὺς Λημνίους λέγων: «Βαλλάχ οὖλα Ρωμέκα νὰ γίνουν». Ἕτερος Τοῦρκος

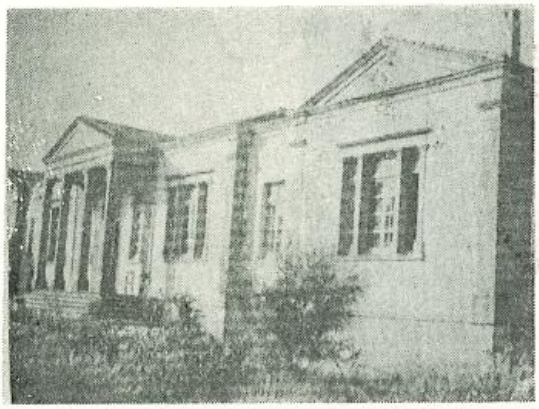

Τὸ Διδακτήριον τοῦ χωρίου Κοντιᾶ «Μικρὸν Πανεπιστήμιον»

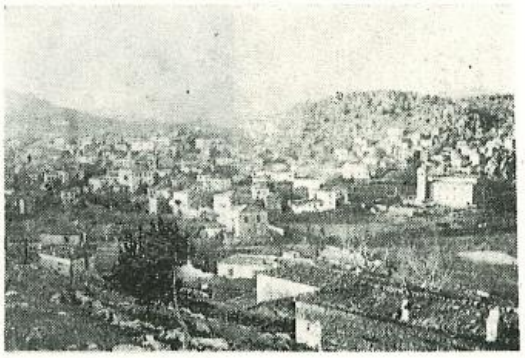

Τὸ χωρίον Κοντιᾶς

κάτοικος Κοντιᾶ, δὲν ἐτόλμα νὰ διέλθῃ ἔξωθι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, διότι μίαν ἑσπέραν ὁ Ἅγιος Δημήτριος τῷ ἐπετέθη ἔφιππος, κρατῶν μαστίγιον. Οὕτω, περὶ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνος, ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς τῶν Τούρκων τῆς Λήμνου εἶχε σχεδὸν ἐκλείψει, δι' ὃ καὶ ἤρχισαν νὰ ἀναπτύσσωνται εἰλικρινεῖς φιλικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ἐθνοτήτων. Οἱ μισέλληνες Τοῦρκοι δὲν ὑπερέβαινον τὸν ἀριθμὸν τῶν δακτύλων τῆς μιᾶς χειρὸς εἰς ὅλην τὴν Νῆσον καὶ ἴσως διὰ τοῦτο οἱ ὑπόδουλοι Λήμνιοι ἀπέσπασαν τότε πολλὰ προνόμια. Οἱ κυριώτεροι ὅμως συντελεσταὶ τῆς τοιαύτης συμπεριφορᾶς τῶν Τούρκων πρὸς τοὺς Λημνίους ἦσαν αἱ ἀπὸ τοῦ 1827 ἀναπτυχθεῖσαι μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν διπλωματικαὶ σχέσεις καὶ ὁ ἐπιδράσας ἐπὶ τῶν Τούρκων εὐρωπαϊκὸς πολιτισμός. Οὕτω ἀπὸ τοῦ 1860 εἰς Λῆμνον δὲν ἐστρατολογοῦντο Γενί Τσερὶ μεταξὺ τῶν Χριστιανοπαίδων. Οἱ κληρωτοὶ Λήμνιοι κατετάσσοντο ὁμοῦ μετὰ τῶν κληρωτῶν Τούρκων εἰς τὸν τακτικὸν τουρκικὸν στρατὸν ἢ κατέβαλλον τὸν λεγόμενον κεφαλικὸν φόρον, τὸν ὁποῖον εἰσέπραττον οἱ «Μουχτάρηδες», Ἕλληνες κατὰ τὸ πλεῖστον. Παρὰ ταῦτα

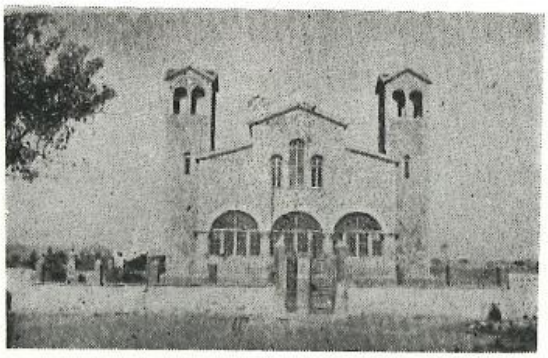

Ὁ Ναὸς Ἅγιος Νικόλαος τοῦ χωρίου Κοντιᾶ ἀνεγερθεὶς καὶ διακοσμηθεὶς δαπάναις τοῦ εὐεργέτου ἀειμνήστου Νικολάου Γαρουφαλίδη.

πολλοὶ Λήμνιοι διὰ νὰ μὴν ὑπηρετήσουν εἰς τὸν τουρκικὸν στρατὸν κατέφευγον εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἢ ἐναυτολογοῦντο εἰς τὸν ἀκμάζοντα τότε ἐμπορικὸν στόλον τῶν Λημνίων. Εἷς ἐκ τῶν καταφυγόντων εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἵνα μὴ στρατολογηθῇ ὡς Τοῦρκος εἶναι ὁ ἐννενηκοντούτης σήμερον Λήμνιος ἐξ Ἀνδρονίου κ. Γεώργιος Βαλέττας.

Ἀπὸ τοῦ 1840 οἱ ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ἰδίᾳ δὲ οἱ εἰς τὴν Αἴγυπτον Λήμνιοι συνέβαλλον ἀδιαλείπτως διὰ δωρεῶν καὶ συνεισφορῶν εἰς ἀνεγέρσεις ὡραίων ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν, πρῶτον εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Λήμνου Μύρινα καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς Ἀνδρόνι καὶ Τσάση καὶ ἀκολούθως εἰς ὅλα τὰ χωρία μηδενὸς ἐξαιρουμένου. Πολλοὶ τῶν ναῶν καὶ πολλαὶ τῶν σχολῶν φέρουν ἐντοιχισμένην ἐπὶ τῆς προσόψεώς των τὴν χρονολογίαν τῆς ἱδρύσεώς των πρὸς δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱδρυτῶν, τῶν εὐεργετῶν καὶ τῶν δωρητῶν. Ἀλλὰ τὸ μεγαλείτερον ὄφελος ἐκ τῆς νέας πολιτικῆς τῶν Τούρκων καὶ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς καὶ εὐνοίας των πρὸς τοὺς Λημνίους διὰ μίαν φιλικὴν πλέον συμβίωσιν, ὑπῆρξαν τὰ πολλὰ προνόμια τὰ ὁποῖα τοῖς ἐδόθησαν διὰ πρώτην φοράν, ἤτοι αὐτοδιοίκησις καὶ εἰς τὸ μικρότερον χωρίον, ἐλευθέρα ἀναχώρησις μετ' ἐπιστροφῆς ἢ ἄνευ δι' οἷον δήποτε μέρος τῆς Γῆς, ἀπόκτησις ἀκινήτου περιουσίας ἢ ἐπανάκτησις ἀπολεσθείσης τοιαύτης ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη καί, ἵδρυσις ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν εἰς ὅλα τὰ χωρία κατόπιν ἐγκρίσεως ἢ ἀδείας τοῦ Σουλτάνου.

Τὴν Δικαιοσύνην ἐνῶ μέχρι τοῦ 1848, κατὰ τὸ Σεριάτ (τουρκικὸν θρησκευ-

τικὸν δίκαιον) τὸ ἀπένεμον εἰς ὅλον τὸν πληθυσμὸν οἱ Καδῆδες, ἀπὸ τοῦ 1850 καὶ ἐντεῦθεν τὸ ἀπένεμον τὰ Ἐμποροδικεῖα, ἅτινα ἀπηρτίζοντο ἐξ ἑπτὰ Τούρκων καὶ ἐξ ἑπτὰ ξένων παρέδρων ἐμπόρων, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ συμβιβάζουν μᾶλλον, τοὺς Τούρκους μὲ τοὺς ξένους βάσει κειμένων νόμων καὶ ὄχι νὰ ἐκδίδουν καταδικαστικὰς ἀποφάσεις. Εἰς αὐτὰ ὅμως, συμφώνως πρὸς τὰς Διομολογήσεις, παρίστατο καὶ διερμηνεύς τοῦ Προξενείου τοῦ δικαζομένου καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Προξένου. Εἰς τὴν Λῆμνον καθὼς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς μικρὰς νήσους καὶ τὰ χωρία ὅπου δὲν ὑπῆρχον πρόξενοι καὶ διερμηνεῖς ἢ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, αἱ συμβιβαστικαὶ ἀποφάσεις τῶν Ἐμποροδικείων ἦσαν πάντοτε εὐνοϊκαὶ διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ξένους. Ἐπὶ ζητημάτων ὅμως ἰδιαιτέρων προσωπικῶν δεσμῶν τῶν Ἑλλήνων Μουσουλμάνων ὑπηκόων, ὡς γάμος, διαζύγιον, κληρονομία κ.τ.τ., παρέμειναν οἱ Καδῆδες (ἱεροδικασταὶ) οἵτινες πολλάκις ἀπήτουν ἀπὸ τοὺς διαδίκους

Τὸ χωρίον «Κατάλακκος»

νὰ προσκομίσωσι καὶ σχετικὸν φ ε τ β ά ν, ἤτοι ἐπίσημον γνωμάτευσιν θρησκευτικοῦ Μουσουλμανικοῦ Δικαίου.

Οἱ φετβάδες ἐξεδίδοντο ἀπὸ τὸν Φ ε τ β ὰ Χ α ν ὲ (Οἶκον Φετβάδων) τὸν ἑδρεύοντα εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκ μέρους τῶν Οὐλεμὰ (σοφῶν Τούρκων). Τοιοῦτοι φετβάδες ἀργότερον ἐξεδίδοντο καὶ εἰς τὸ ἐλεύθερον Ἑλληνικὸν Κράτος ὑπὸ τῶν Μ ο υ φ τ ή δ ω ν, περὶ τῶν ὁποίων προέβλεπον αἱ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμβάσεις τοῦ 1881 καὶ 1913.

Οἱ τ ε ζ κ ε ρ έ δ ε ς ἐχορηγοῦντο ὑπὸ ἄλλης ἐπισήμου τουρκικῆς ἀρχῆς καὶ ἦσαν ἡ ἄδεια ταξειδίου ἢ ἄδεια ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος, ἢ τίτλος ἰδιοκτησίας, ἢ πιστοποιητικὸν τουρκικῆς ὑπηκοότητος. Εἰς χεῖρας τῶν σήμερον ζώντων παρηλικιώτων Λημνίων ὑπάρχουν πολλοὶ τεζκερέδες διότι πολὺ πρὸ τοῦ τοῦ 1912, ἔτος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου, οἱ εὐπορώτεροι ἐκ τῶν κιαχαγιάδων καὶ πολλοὶ διαμένοντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Λήμνιοι ἠγόραζον ἀκινήτους περιουσίας τῶν Τούρκων, ἤτοι οἰκίας, λαχανοκήπους, δενδρώνας, ἀγρούς, καὶ ἀγροκτήματα μετ' αἰγοπροβάτων, σπόρων, ἐργαλείων κλπ., ἵνα δὲ ἔχωσι τίτλους ἰδιο-

κτησίας, συνῆπτον συμβόλαια ἔγκυρα, ὑπογεγραμμένα ὑπὸ ἐπισήμων καὶ ἀνεγνωρισμένων ἀρχῶν.

Φυλακαὶ ἐν Λήμνῳ ἐπὶ Τουρκοκρατίας, καλούμεναι κ ο ν ά κ' (ψιλὸν τὸ τελευταῖον κ') ὑπῆρχον μόνον ἐν Μυρίνῃ, ἐκεῖ ὅπου ἐγείρεται σήμερον τὸ Νοσοκομεῖον τῆς Λήμνου. Ἐν τῷ ἰδίῳ κτιρίῳ ἐστεγάζετο καὶ ὁ ἀστυνομικὸς σταθμὸς, τὸ κ α ρ α κ ό λ' (τὸ λ' ψιλὸν) μετὰ δυνάμεως 50 ζ α π τ ι έ δ ω ν (χωροφυλάκων).

Τεμένη (τζαμιά) οἱ Τοῦρκοι εἰς ὅλην τὴν Νῆσον εἶχον 4 μόνον. Δύο εἰς τὴν Μύριναν, ἕν εἰς τὸ χωρίον Κορνὸς καὶ ἕν εἰς Ἅγιον Ὑπάτιον, τὸ μεγαλύτερον καὶ ὡραιότερον. Εἰς αὐτὸ ἐκκλησιάζοντο οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ χωρία τοῦ βορείου, τοῦ νοτίου καὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς Νήσου Τοῦρκοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπερέβαινον τοὺς 2.700 — ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ πάσης ἡλικίας — ἐξ ὧν οἱ 700 κατώκουν εἰς τὸ χωρίον Λέρα, μετωνομασθὲν ἐσχάτως «Ἅγιος Δημήτριος».

Οἱ ἐπὶ τῆς νήσου Λήμνου οἰκοῦντες Τοῦρκοι ἀνῆκον εἰς δύο κατηγορίας. Εἰς

Μετὰ τὸν ἁλωνισμὸν τὸ «δερμόνισμα»

τοὺς κατὰ καιροὺς ἐκτοπισθέντας ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ἀνωτέρους κρατικοὺς ὑπαλλήλους, ἐν οἷς καὶ πασσάδες, μπέηδες, ἐφέντηδες καὶ λοιποὶ τιτλοῦχοι ἀφ' ἑνὸς καὶ τοὺς ἀχθοφόρους καὶ τοὺς σιδηρουργοὺς ἀφ' ἑτέρου. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ σιδηρουργοῦ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε οἱ ἀγροὶ ἐκαλλιεργοῦντο δι' ἡνίων συρομένων ὑπὸ βοῶν καὶ κατεσκευάζοντο διάφορα πρωτόγονα σιδηρᾶ ἐργαλεῖα καὶ ἐπεταλώνοντο περὶ τὰς 80.000 ὑποζυγίων, ἦτο λίαν προσοδοφόρον διὰ τοὺς τελείως ἀγραμμάτους πεταλωτάς, «κατσίβελους», Τούρκους.

Τουρκικαὶ σχολαί, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τουρκοκρατίας, ἐλειτούργησαν μόνον τρεῖς εἰς τὴν Λῆμνον. Ἡ μία εἰς ἣν θέσιν στεγάζεται νῦν τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Γεωπόνου εἰς τὸν Τούρκικον Γιαλόν, ἡ ἑτέρα ὅπου ἡ κατοικία τοῦ διδασκάλου Ἐφρέμ Σεραφετεινίδη ἐπὶ τῆς ὡραίας πλατείας τοῦ λιμένος ἐφ' ἧς ἐγείρονται τὰ συγχρονισμένα ξενοδοχεῖα ΛΗΜΝΟΣ καὶ ΑΙΚΤΑΙΟΝ καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸ χωρίον Κορνός, ἡ ὁποία ἱδρύθη δαπάναις τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καλῶς ἐγκατεστημένου τότε, Λημνίου ἐκ Μυρίνης ἀειμνήστου Γεωργίου Παντελίδη. Ἡ πρώτη ἀνηγέρθη δαπάναις τοῦ ὡσαύτως καλῶς ἐγκατεστημένου τότε ἐν Αἰγύπτῳ Τριανταφύλλου Στράφτη, ἡ δὲ δευτέρα δαπάναις πολλῶν Λημνίων τῆς Αἰγύπτου. Οἱ Λήμνιοι, οὗτοι, οἱ τοιουτοτρόπως εὐεργετήσαντες τοὺς Τούρκους, δὲν παρεκινήθησαν ὑπὸ φιλοτουρκικῶν αἰσθημάτων. Ἦτο τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι αἱ εὐερ-

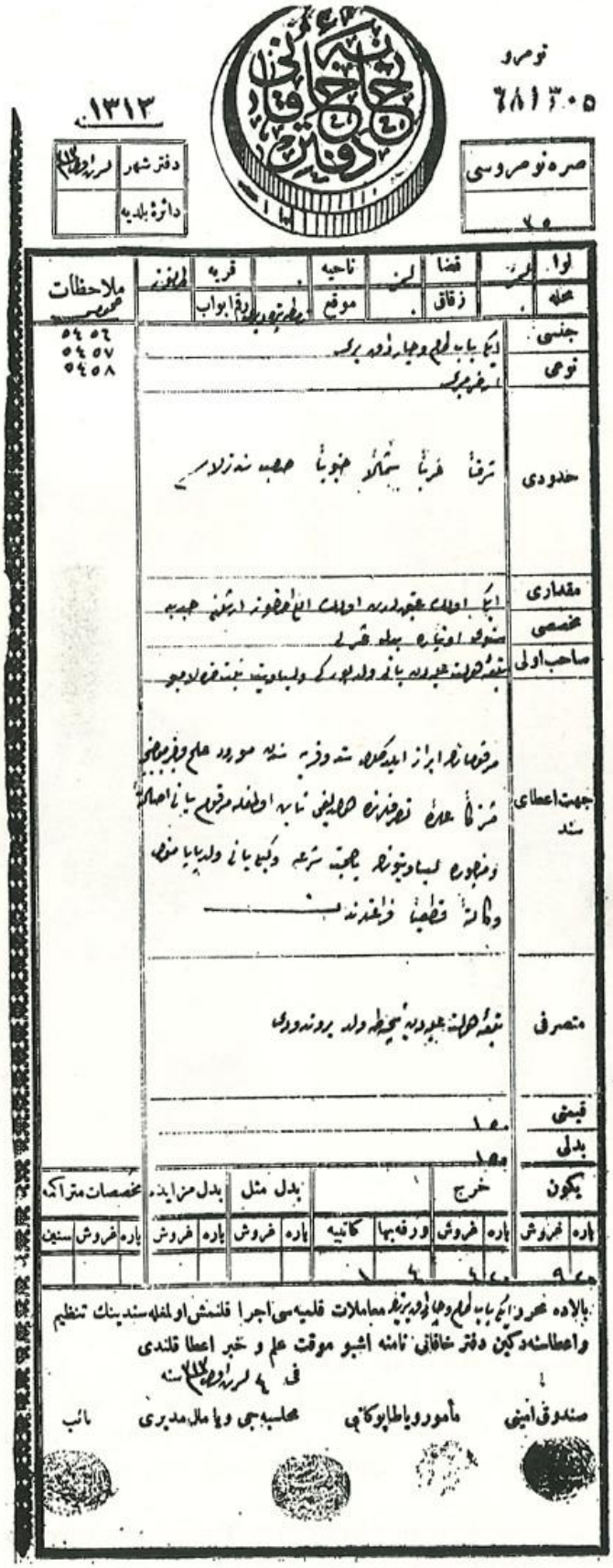

Ὁ Τεζκερὲς

γεσίαι των αὗται ἀποκλειστικὸν σκοπὸν ἕνα εἶχον. Νὰ ἐξευμενίζωσι τοὺς Τούρκους καὶ ἑπομένως νὰ ἀπολαύσωσιν σχετικῆς εὐζωΐας οἱ ὑπόδουλοι Λήμνιοι, εἰς οὓς πράγματι οἱ Τοῦρκοι, εὐγνωμονοῦντες, καὶ ἐλευθερίας καὶ πολλὰ προνόμια παρεχώρησαν.

Τούρκους τιτλούχους μεγαλοκτηματίας, εὐμενῶς διακειμένους πρὸς τοὺς ὑποδούλους κατοίκους τῆς Λήμνου οἱ ζῶντες σήμερον παρηλικότες Λήμνιοι εἰς τὰ διάφορα χωρία ἐνθυμοῦνται πολλοὺς καὶ ἀναφέρουν πλεῖστα ὅσα ἀνέκδοτα καὶ παραδείγματα κατανοήσεως καὶ συμπαθείας ἐκ μέρους των. Εἷς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν ἀνεύρομεν, δυστυχῶς εἰς τὰς σημειώσεις μας, διέκειτο τόσον εὐμενῶς πρὸς τὸν βιοπαλαιστὴν καὶ οἰκογενειάρχην κιαχαγιὰν του, ὥστε ἄν καὶ ἀντε-

Ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Κοντιᾶ γεωργὸς κύριος Σαββούρας.

Ὁ ἐν ἑορταστικῇ στολῇ Λημνίου γεωργοῦ κιαχαγιᾶς Θεοδόσιος Ζερβός, ἐκ Τσιμαντρίων.

λήφθη ὅτι ὁ κιαχαγιᾶς ἔκλεψε τὸ ἥμισυ καὶ πλέον ἐκ τοῦ σωροῦ τοῦ σίτου, τοῦ ἑτοίμου πρὸς διανομὴν ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου, οὐδὲ ἐξανέστη οὐδὲ κἂν ἀνέφερέ τι. Ὅταν ὅμως τὴν μεσημβρίαν, μετὰ τὸ ὑπαίθριον ὑπὸ σκιὰν γεῦμα, ὁ κακὸς κιαχαγιὰς ἠρώτησε: «Ἦταν καλὰ τὰ μακαρόνια, ἀφεντικό;», τὸν ἀπαμειβόμενος προσέφη μειδιῶν ὁ ἀφθέντης: «Μακαρούνα καλὸς κιαγιὰ ἀμὰ κουβνός κατστί», ὅ ἔστι μεθερμηνευόμενον «τὰ μακαρόνια ἦσαν νοστιμώτατα, κιαγιά μου, ἀλλὰ ὁ σωρὸς πέταξε καὶ πάει».

Εἰς τὸ χωρίον Ρωμανοῦ ἐνθυμοῦνται ἕξ Τούρκους μεγαλοκτηματίας, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μεγαλείτερος ὠνομάζετο Ταχὴρ Μπέης.

Τὸ χωρίον Σαρπί, νῦν Καλλιθέα, εἶχεν ἕνα μόνον Τοῦρκον μεγαλοκτηματίαν τὸν Χατζῆ Ὀσμάν, περὶ τοῦ ὁποίου ὡμιλήσαμεν ἤδη.

Ἡ Κώμη μέχρι τὸ 1870 κατωκεῖτο ἀποκλειστικῶς ὑπὸ Τούρκων γεωργῶν καὶ ὑπὸ τεσσαράκοντα ἀτλήδων (άτι - ἵππος), δι' ὅ καὶ ἐλέγετο χωρίον τῶν τεσσαράκοντα ἀτλήδων (ἱππέων). Οὗτοι ἀνελλιπῶς κατ' ἔτος ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐλάμβανον μέρος εἰς τὰς ἱπποδρομίας τοῦ χωρίου Καλλιόπη ὑπὲρ τοῦ ναΐδρίου Ἅγιος Γεώργιος, δὲν συνηγωνίζοντο ὅμως μετὰ τῶν ἐντοπίων, διότι ἦσαν ἀσυναγώνιστοι.

Φιλέλληνας μεγαλοκτηματίας Τούρκους τὸ χωρίον Κοντοποῦλι εἶχε δύο, τοὺς Τζαφὲρ Ἐφέντη καὶ τὸν Χασὰν Ἐφέντη.

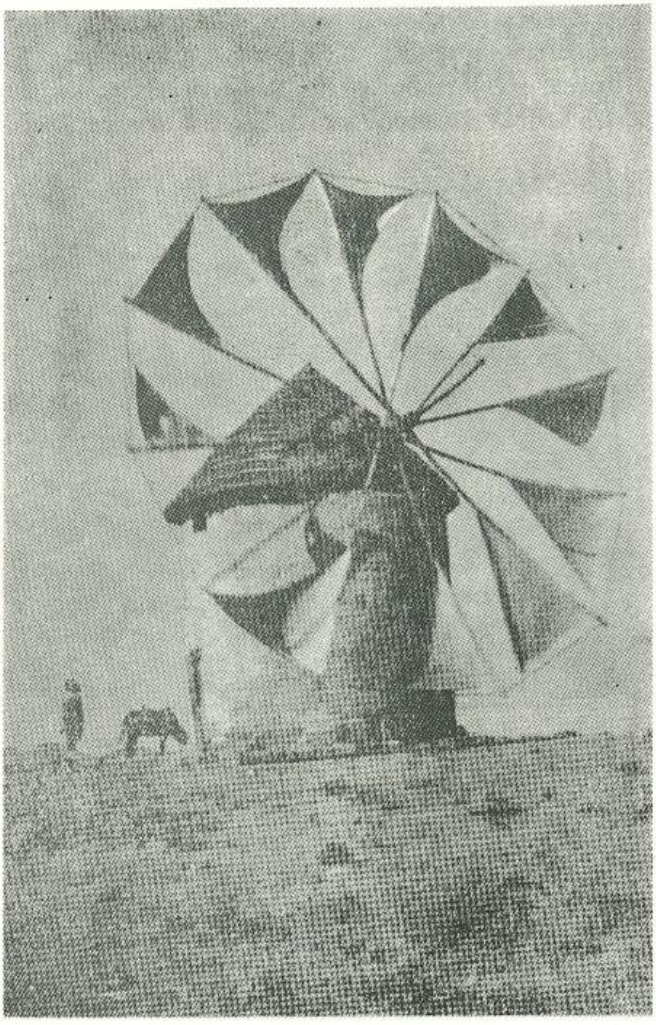

Ἀνεμόμυλος εἰς τὸ χωρίον Παναγιᾶ

Οἱ μεγαλοκτηματίαι Τοῦρκοι εἰς τὸ χωρίον Πουρτιανοῦ ἦσαν ὁ Τζιὰ Ἐφέντης, πασίγνωστος διὰ τὸν φιλελληνισμόν του, ὁ Χουλκῆ Ἐφέντης, ὁ Ἰμπραήμ Σάϊτερ, ὁ Μπαχὰ Μπέης καὶ ὁ Ρεσίτ Ἐφέντης. Περὶ τῶν δύο τελευταίων καὶ τῶν συγγενῶν των, ὁ πρὸ δεκαετίας ἀποβιώσας εἰς Μύριναν, ἀλλὰ ἐκ Κοντιᾶ καταγόμενος καὶ εἰς Πουρτιανοῦ νυμφευθεὶς Δημήτριος Σκαπέτης, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, μᾶς ἀφηγήθη τὰ ἑξῆς: «Ὁ Τοῦρκος Μπαχαμπέης ἀπὸ τὸ Πουρτιανοῦ, μεγαλοκτηματίας, εἶχε τέσσερα παιδιὰ καὶ τὸ ἕνα τὸ ἔλεγαν Ρεσίτ. Ὅλα τὰ παιδιά του τὰ ἔστερνε στὴν ἐκκλησία καὶ τὰ μάθαινε Ἑλληνικά. Ὅταν ὁ Ρεσίτ μεγάλωσε, δὲν διέφερε καθόλου ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας γιατὶ μόνο μὲ Ἕλληνας ἔκαμνε

παρέα καὶ ἀπὸ τὰ σπίτια τὰ Ἑλληνικὰ ποὺ ἐπισκεπτόταν ζητοῦσε ὅλο σκυλόψαρο. Λέγοντας ὅμως σκυλόψαρο ἐννοοῦσε καβουρμὰ χοιρινό, ποὺ ἡ θρησκεία τους τὸ ἀπαγορεύει. Ἂν δὲν ἦταν αὐτός, οἱ κλέφτες ποὺ πήγανε στὸ Πουρτιανοῦ μὲ τὸν ἀρχηγό τους, τὸν ξακουστὸ τὸν πειρατὴ Ψυρούκη, θὰ ἔκλεβαν πολλά, θὰ σκότωναν πολλούς, θὰ ἔκαιγαν τὸ χωριὸ καὶ θὰ ἔφευγαν. Αὐτὸς ὅμως τοὺς μέθυσε στὸ καφενεῖο καὶ ἔπειτα τοὺς πῆγε καὶ στὸ σπίτι του, ὅπου τοὺς ἔκαμε τύφλα στὸ μεθῦσι. Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ οἱ Κοντιατινοὶ εἰδοποίησαν στὸ Κάστρο καὶ ὕστερα ἀπὸ ὧρες πήγανε 34 ζαπτιέδες γιὰ νὰ τοὺς πιάσουνε στὸν Ἅγιο Γιάννη καὶ ἐπειδὴ δὲν τοὺς βρήκανε ἐκεῖ τοὺς ἔστησαν καραούλι. Οἱ πειρατὲς ὅμως ἄργησαν νὰ φανοῦνε καὶ οἱ ζαπτιέδες κοιμήθηκαν. Κοντὰ τὰ ξημερώματα φεύγοντας ἀπὸ τὸ Πουρτιανοῦ οἱ πειρατὲς καὶ κατεβαίνοντας γεμᾶτοι πλιάτσικα φορτωμένα πάνω σὲ ἀνθρώπους καὶ σὲ ζῶα, ὅταν ἔφθασαν στὸν Ἅγιο Γιάννη εἶδαν ἕνα Τοῦρκο ὄρθιο

Τὸ χωρίον Ρεπανίδιον

καὶ τὸν πυροβόλησαν καὶ ἔτσι ξύπνησαν καὶ οἱ ἄλλοι Τοῦρκοι, ὁπότες ἔγινε σωστὴ μάχη, στὴν ὁποία σκοτώθηκε ὁ καπετὰν Ψυρούκης καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν καὶ τὸ πρωτοπαλλήκαρό του, ὁ Ἀλέκος, γιατὶ ξαντλήθηκαν οἱ σφαῖρες τους. Οἱ ἄλλοι πειρατὲς πρόφθασαν καὶ πήρανε τὴ βάρκα τους καὶ ἀνέβηκαν στὸ καράβι τους παίρνοντας μαζί τους καὶ τὸν γέρο Καμηλιέρη τὸν Ἀλέξανδρο, ποὺ ἦταν ψάλτης στὴν Ἁγία Τριάδα στὸ Κάστρο καὶ ποὺ εἶχε ζευγάρι (ἀγρόκτημα) στὸ Μονίτη. Αὐτὸν οἱ πειρατὲς ὅταν ἔμαθαν ποιὸς ἦταν, τὸν ἔβγαλαν στὴν Ἁγιὰ Θυμιὰ (Ἁγία Εὐθυμία — ἐξωκκλήσιον). Ἔτσι σώθηκε τὸ Νησὶ ἀπὸ τὸν τρομερὸ πειρατὴ Ψυρούκη, ποὺ πολλὲς φορὲς ρήμαξε τὴ Πατρίδα μας, παρ' ὅλο ποὺ ἦταν Λημνιὸς ἀπὸ τὴν Ἀτσική. Αὐτὸς μιὰ φορὰ μὲ τὸ τσοῦρμο του στὴ Πλάκα ζεμάτισε μὲ ζεματιστὸ λάδι τὸν γέρο Χατζῆ Χαραλάμπου, γιὰ νὰ φανερώση ποῦ ἔκρυβε τὸ βιό του. Ὁ μπαμπᾶς λοιπὸν αὐτοῦ τοῦ Ρεσίτ ποὺ λεγότανε Μπαχὰ Μπέης, ἐρωτεύθηκε μιὰ Ἑλληνίδα Λημνιὰ Πουρτιανάτισσα, λεύτερο κορίτσι ἀπὸ τὸ γένος Ποδάρα καὶ γιὰ νὰ τὴν πάρη τὴν πῆγε στὸν Ἅγιο Στράτη γιὰ νὰ τὴν ἐξισλαμίση. Αὐτὸ τὸ ἔμαθαν ἀμέσως τὰ ἀδέρφια της ποὺ ἦταν πειὸ μεγάλα ἀπ' αὐτὴν καὶ πήρανε μιὰ βάρκα γιὰ νὰ πᾶνε στὸν Ἅγιο Στράτη νὰ τὴν προλάβουνε καὶ νὰ σκοτώσνε τὸ Μπαχᾶ Μπέη. Οἱ ἐρωτευμένοι ὅμως τὰ μυρίστηκαν καὶ γύρισαν πάλι στὴ Λῆμνο μὲ τὴν ἴδια βάρκα. Τ' ἀδέρφια της γυρίζοντας καὶ αὐτὰ στὴ Λῆμνο μὲ

τὴ βάρκα τους στὰ μισᾶ πνίγονται ἀπὸ μεγάλη τρικυμία καὶ ἡ θάλασσα τοὺς ἔβγαλε στὸν Ἐβγάτη καὶ τοὺς δυὸ ἀγκαλιασμένους. Ἔτσι ὁ Μπαχᾶ Μπέης ἀφοῦ ξισλάμισε τὴ κοπέλλα τὴ παντρέφτκε καὶ κάμανε τέσσερα παιδιά, τὸ Ρεσίτ, τὸ Ρεζὰ, τὸ Ταουφὶκ καὶ τὸ Σελίμ. Ἀπὸ τὰ τέσσερα παιδιὰ μόνον ὁ Ρεσίτ βγῆκε φιλέλληνας τόσο ποὺ τὰ παιδιά του παίζανε ὅλο μὲ Ἑλληνόπαιδα καὶ φορούσανε ὅλα Κωνσταντινᾶτα, φλουριὰ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας».

Τοιουτοτρόπως ἐξωντώθη τὸ ἔτος 1854 καὶ ὁ τελευταῖος πειρατὴς τοῦ Β. Αἰγαίου Ψυρούκης, Λήμνιος τὴν καταγωγήν. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ φέρει καὶ ὁ γεωγραφικὸς χάρτης τῆς Λήμνου, ἀριστερὰ τῷ εἰσπλέοντι τὸν κόλπον Κοντιᾶ, ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου συνεπλάκη οὗτος μετὰ τῶν Τούρκων χωροφυλάκων (ζαπτιέδων).

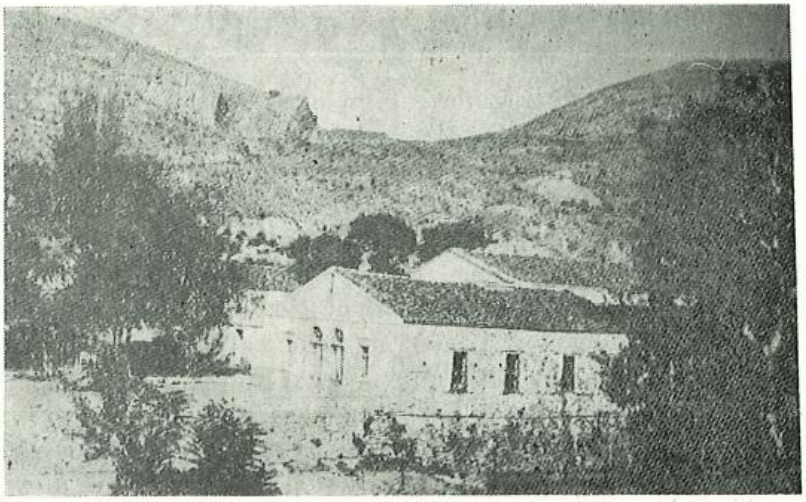

Αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν ἰαματικῶν θερμῶν λουτρῶν «ΘΕΡΜΑ» ἰδιοκτησίας τοῦ χωρίου Κορνοῦ καὶ τῆς Μυρίνης.

Εἰς τὰ τρία ὀρεινὰ χωρία, Κατάλακκον, Σβέρδια (νῦν Δάφνη) καὶ Σαρδὲς οὐδεὶς Τοῦρκος ἐγκατεστάθη ποτὲ οὐδὲ ἐπὶ μικρὸν ἔστω χρονικὸν διάστημα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τουρκοκρατίας.

Εἰς τὸ χωρίον Θάνος Τοῦρκον ἐγκατεστημένον οὐδεὶς ἐνθυμεῖται. Ὑπῆρχεν ὅμως τουρκικὸν φυλάκιον εἰς θέσιν Πατέλι τοῦ ὅρμου Θάνους διὰ τὴν δίωξιν τῶν λαθρεμπόρων καπνοῦ κλπ., τὸ ὁποῖον σώζεται διασκευασμένον μέχρι σήμερον.

Τὰ τρία χωρία Λέρα (σήμερον Ἅγιος Δημήτριος), Κοντοβράκι καὶ Κορώνη κατωκοῦντο ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ Τούρκων καὶ Τοῦρκος ἦτο καὶ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ὀνομαστοῦ νερομύλου εἰς θέσιν Τζορβάδες. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τὰ Λέρα καὶ ἡ Κορώνη ὑπήχθησαν εἰς τὴν Κοινότητα Σβερδίων (νῦν Δάφνη) μέχρι τὸ 1923, ὁπότε ἕκαστον τούτων ἀπετέλεσεν ἰδίαν Κοινότητα, διότι κατωκήθησαν ὑπὸ Ἑλλήνων προσφύγων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας.

Τὸ πρῶτον κοινοτικὸν συμβούλιον Σβερδίων — Λέρων — Κορώνης ἀπετελέσθη ἐκ τῶν Χαραλάμπου Μπαξεβανέρη, Δημητρίου Βεκιαρέλλη καὶ Γαροφάλλου Σβανᾶ.

Ὁ περισσότερον εὐκατάστατος Τοῦρκος εἰς Κοντοβράκι ἐλέγετο Ἀλῆ Ἐφέντης, τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς, ὀνόματι Σουλεϊμὰν, διετέλεσεν ἐπὶ ἔτη ὑποδιοικητὴς τῆς Λήμνου.

Τούρκους εὐκαταστάτους εἶχε καὶ τὸ χωρίον Ἀτσικὴ ἔτι δὲ καὶ κτηματίας καὶ σιδηρουργούς. Τοῦτο ἤκμαζε μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ ἦτο γνωστὸν ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐμπορικὸν χωρίον τῆς Λήμνου. Οἱ μεγαλείτεροι ἔμποροι τοῦ χωρίου

'Ατσικῆς ἦσαν ὁ Γρηγόριος Βαγιᾶκος, πάππος τοῦ νῦν ἐμπόρου καὶ ναυτικοῦ πράκτορος κ. Γρηγορίου Βαγιάκου καὶ ὁ Νικόλαος Παντελλάρας. Τὸ ἔτος 1909 ὁ κ. Χαράλαμπος Μπαξεβανέρης εἰς ἡλικίαν 28 ἐτῶν ἐνθυμεῖται ὅτι μεταβὰς δι' ὑποθέσεις του ἐκ Σβερδίων εἰς 'Ατσικήν, παρεκλήθη ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου Βαγιάκου νὰ συνοδεύσῃ εἰς τὸ χωρίον Βάρος δύο Ἕλληνας κατασκόπους, μετημφιεσμένους εἰς Τούρκους.

ΚΤΗΜΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΕΤΟΧΙΑ

ΝΑΟΙ — ΣΧΟΛΕΙΑ

Τὸ Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως ὠνομάσθη οὕτω διότι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐχρησίμευσεν ὡς ἕδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου. Ὑπὸ τὸ ὑπάρχον καὶ λειτουργοῦν σήμερον ναΐδριον τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εὑρέθησαν λείψανα μεγαλυτέρου ναοῦ πέριξ δὲ αὐτοῦ καὶ ἐρείπια μικροῦ οἰκισμοῦ, ἐξ οὗ εὐκόλως συμπεραίνει τις ὅτι τὸ ἀγρόκτημα τῆς Μητροπόλεως ἀνῆκεν πάλαι ποτὲ εἰς ἀρχὴν ἑδρεύουσαν ἐκτὸς τῆς Λήμνου καὶ ὅτι λόγῳ τῆς ἀρίστης ποιότητος γῆς καὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐκτάσεως δὲν εἶναι δυνατὸν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ ἀνῆκεν εἰς ἄλλον ἢ μὴ μόνον εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου, ὅπως ἀνῆκον καὶ πολλὰ ἄλλα ἀξιόλογα κτήματα. Ἂν τοῦτο ἀνῆκεν εἰς Μονήν τινα τοῦ 'Αγίου Ὄρους θὰ κατείχετο ὑπὸ τῶν ἱερομονάχων μέχρι τοῦ 1924, ὅτε ἀπηλλοτριώθησαν πάντα τὰ ἐπὶ τῆς Λήμνου Μοναστηριακὰ Μετόχια ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν τῆς Νήσου ἢ θὰ ἐπληροφορούμεθα τοῦτο ἐξ 'Αργυροβούλλων ἢ Χρυσοβούλλων Μονῆς τινος τοῦ 'Αγ. Ὄρους. 'Αποκλειομένων ἔνθεν τῶν Μονῶν δὲν λείπεται παρὰ νὰ παραδεχθῶμεν ἀποκλειστικὸν ἀρχικὸν κτήτορα τοῦ κτήματος τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν. Τοῦτο προσεπικυροῦν ἄπειρα ἀργυρόβουλλα καὶ χρυσόβουλλα ὑπὲρ Μονῶν τοῦ 'Αγίου Ὄρους καὶ ὑπὲρ ἐκκλησιῶν, διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὁποίων δικαίωμα εἶχον μόνον ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου καὶ τὰ μέλη τῆς Αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας

Τὸ ἐν λόγῳ ἀγρόκτημα, ἐκτάσεως 3.000 περίπου στρεμμάτων καὶ ἰδιοκτησία τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου τοῦ ΙΑ' ἐν ἔτει 1442 πρὸς ὄφελος τῶν ἀπόρων Λημνίων, ἐμπιστευθέντος τὴν ὅλην διαχείρησίν του εἰς τὸν τότε Μητροπολίτην Λήμνου, ὁ ὁποῖος ἵνα παρακολουθῇ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἐκμετάλλευσίν του, μετέφερε τὴν ἕδραν τῆς Μητροπόλεως ἐκ τῆς πρωτευούσης Μυρίνης εἰς τὸ Κτῆμα. Ἔκτοτε καλεῖται Κτῆμα Μητροπόλεως καὶ οἱ πόροι του μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως διετίμεντο ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν Λημνίων, διότι αὐτὴ ἦτο ἡ ἐπιθυμία τοῦ δωρητοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Παλαιολόγου τοῦ ΙΑ'.

Τότε, ἔχομεν τὴν γνώμην, ἱδρύθη ἀξιόλογος ναὸς πρὸς δὲ καὶ κατοικία διὰ τὸν Μητροπολίτην, ἥτις ἀργότερον ἐχρησίμευσεν καὶ ὡς Ἕδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου καὶ διάφορα ἄλλα βοηθητικὰ κτίσματα ἀποτελέσαντα ἐν τῷ συνόλῳ των μικρὸν οἰκισμόν.

'Ο Αὐτοκράτωρ ἐδωρήσατο τὸ ἀγρόκτημα εἰς τοὺς Λημνίους, διότι πάντες οὗτοι ἐξεδήλωσαν παντροιοτρόπως τὴν ἀγάπην των πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν ψυχικὴν των ὀδύνην διὰ τὸν ἐντὸς τοῦ φρουρίου ἐπισυμβάντα θάνατον τὸ ἔτος ἐκεῖνο τῆς συζύγου του Αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης, κηδευθείσης τιμῆς ἕνεκεν ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ φρουρίου Κτζίνου μετ' αὐτοκρατορικῶν τιμῶν. Ὅταν ὅμως τὸ ἔτος 1479 ἡ Λῆμνος κατελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων περιῆλθον ὑπὸ τὴν κατοχὴν

αὐτῶν τό τε Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως καὶ ἅπαντα τὰ ἐπὶ τῆς Νήσου Μοναστηριακὰ Μετόχια τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ταῦτα ἐπεστράφησαν μετὰ τινα ἔτη χάρις εἰς τὴν διπλωματικὴν δραστηριότητα τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου ὅν ἠνόει ὁ Μωάμεθ ὁ Β' ὁ Πορθητὴς, ἐπειδὴ ἀντετίθετο εἰς τὴν Ἕνωσιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Δυτικῆς. Τότε τὴν διεύθυνσιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Κτήματος τῆς Μητροπόλεως ἀνέλαβεν Ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ ἀντιπροσώπους ἐξ ὅλων τῶν χωρίων, κληθεῖσα Παλλημνιακὴ Ἐπιτροπή, ἥτις περὶ τὰς ἀρχὰς ἢ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος ἀνήγειρε τὸ ναΐδριον τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καί τινας γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐγκαταστάσεις. Ἀργότερον ἡ «Παλλημνιακὴ Ἐπιτροπή» μετωνομάσθη «Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Διαχειρίσεως Σχολικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας», μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ

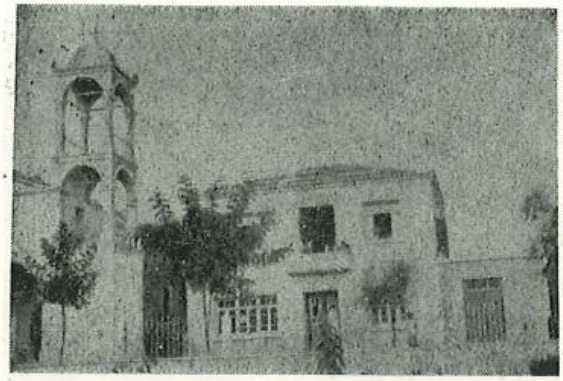

Τὸ ἀνεγερθὲν εἰς τὸ χωρίον Δάφνη, δαπάναις τοῦ ἀρίστου Λημνίου εὐεργέτου κ. Παναγιώτου Βέργου μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα.

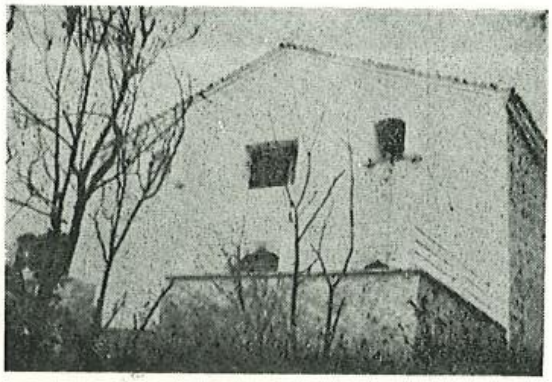

Ἡ ἐκκλησία Ἅγ. Μόδεστος - Καταλάκκου

τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, τὸ ἔτος 1912, «Παλλημνιακὸν Σχολικὸν Ταμεῖον». Ἀπὸ τοῦ 1927 διέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου 3437 καὶ ἐξακολουθεῖ διοικούμενον ὑπὸ 10μελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκλεγομένης ἀνὰ τριετίαν ὑπὸ ἐκλεκτόρων ἐξ ὅλων τῶν κοινοτήτων τῆς Νήσου. Κατὰ τὴν μακραίωνα ἱστορίαν του, ἐκαλλιεργεῖτο πότε μὲν δι' ἐπιμόρτου καλλιεργείας, ὡς εἴθισται καὶ σήμερον ἀκόμη ἐν Λήμνῳ, καὶ πότε ἐκμισθούμενον εἰς Λημνίους μισθωτάς. Ἀλλὰ εἴτε ἐκμισθούμενον εἴτε καλλιεργούμενον δι' ἐπιμόρτου καλλιεργείας τὰ καθαρὰ αὐτοῦ ἔσοδα ἦσαν, ἄνευ ὑπερβολῆς, ἀνάξια λόγου, διότι συγκρινόμενα πρὸς τὰ ἔσοδα ἄλλων ἀγροκτημάτων τῆς Λήμνου, τὰ ὁποῖα ἀπέδιδον ἐτησίως τὸ 15ο)ο τῆς ἀξίας των, τὸ Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως ἀπέδιδε μόλις τὸ 2ο)ο. Αἱ ἐγκαταστάσεις του ἐπροκάλουν τὸν οἶκτον, τὸ δέος καὶ τὸν ἀποτροπιασμόν, διότι παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς μάνδρας οἱουδήποτε ἀγροκτήματος τοῦ Φακοῦ, τοῦ πλέον ἀπομεμακρυσμένου καὶ ἀγόνου τμήματος τῆς Νήσου, ὑστέρουν ὅσον ὑστερεῖ μία ἀγροικία ἑνὸς πτωχοῦ γεωργοῦ ἀπὸ μίαν ἔπαυλιν. Ἂν ἀναλογισθῇ τις ὅτι ἀπὸ δεκάδας αἰώνων μέχρι τὸ ἔτος 1949, μεσοῦντος τοῦ 20οῦ αἰῶνος, παρὰ τὰς ἁλματώδεις προόδους εἰς τὴν γεωργίαν, τὸ μοναδικὸν αὐτὸ κτῆμα τῆς Λήμνου εἶχε μόνον ἕνα «παληοπήγαδο» χρησιμεῦον διὰ τὸ πότισμα τοῦ ποιμνίου καὶ τῶν λοιπῶν ὑποζυγίων, ὅτι δὲν εἶχεν ἕν πατωμένον ἁλώνιον, ὅτι ἐφ' ὅλης τῆς ἀπεράντου ἐκτάσεώς του δὲν ὑπῆρχεν οὔτε ἕν δένδρον καὶ ὅτι πόσιμον ὕδωρ οἱ ἐν αὐτῷ οἰκοῦντες ἐπρομηθεύοντο μὲ ὑδρίας ἀπὸ ἀποστάσεως δύο περίπου χιλιομέτρων, εὔκολον, νομίζομεν, εἶναι, νὰ σχηματίσῃ, ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς τρισαθλίας καταστάσεως τοῦ... Αὐτοκρατορικοῦ αὐτοῦ Κτήματος. Ἡμεῖς, διαμένοντες εἰς τὸ ἐξωτερικόν, δὲν συνέπεσε μέχρι τὸ ἔτος 1947 νὰ γνωρίσωμεν ἐκ τοῦ πλησίον τὸ Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως ἂν καὶ ἐπεσκεπτόμεθα ἀνελλιπῶς κατ' ἔτος

τὴν γενέτειράν μας. Ὅταν ὅμως τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐξελέγημεν καὶ ἡμεῖς μέλος τῆς Δεκαμελοῦς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπεσκέφθημεν αὐτὸ ἐκ καθήκοντος, εἰλικρινῶς ἐξεπλάγημεν καὶ πρὸ τῶν τρισαθλίων ἐγκαταστάσεών του ἐξανέστημεν. Εἴδομεν φύρδην μίγδην τὰς πλάκας δι' ὧν ἦσαν ἐστρωμμέναι αἱ αὐλαί τοῦ ποιμνιοστασίου, τῶν σταύλων, τῶν ἀχυρώνων καὶ τῶν ὑποστέγων. Εἴδομεν ἀναριθμήτους μικροὺς καὶ μεγάλους λάκκους μὲ πάσης φύσεως ἀκαθαρσίας ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπεκάθηντο σμήνη χιλιάδων εὐτυχεστάτων μυιῶν καὶ μίαν ἀκαταστασίαν μὴ περιγραφομένην. Κατόπιν τούτου, ἐπειδὴ ἠσθάνθημεν ἠθικῶς ὑπόχρεοι πρῶτον ἔναντι τῶν ἐπερχομένων γενεῶν τῶν Λημνίων καὶ δεύτερον ἔναντι τῶν τιμησάντων ἡμᾶς διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης των ἐκλεκτόρων, ἐλάβομεν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀντιδράσωμεν, ἂν καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἐγνωρίζομεν ὅτι θὰ ἐβαλλώμεθα ἀδυσωπήτως ὑπὸ τῶν φθονερῶν

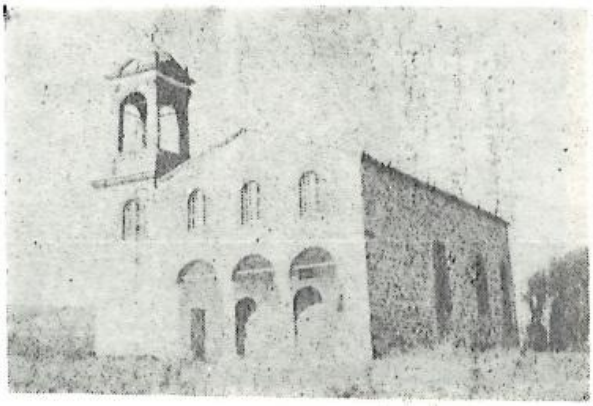

Ὁ Ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας τοῦ χωρίου «Ἁγιὰ Σοφιά».

Ἡ ἐκκλησία Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου Μούδρου

κηφήνων τῆς Μυρίνης, ὅπως καὶ συνέβη. Ἀλλὰ δὲν τοὺς ὑπελογίσαμεν, ἐπεμείναμεν καὶ τελικῶς ἐπετύχομεν τοῦ σκοποῦ μας.

Εἰς τὴν προσπάθειάν μας, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, μέχρι τῆς ὑποβολῆς τῆς παραιτήσεώς μας, ὑπεστηρίχθημεν ἀνεπιφυλάκτως, χωρὶς ἐνδοιασμούς, ὑπὸ δύο μόνον μελῶν τῆς Διοικούσης δεκαμελοῦς Ἐπιτροπῆς. Ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως κ. Νικολάου Πιερράκου τοῦ διαπνεομένου ὑπὸ ἀκραιφνῶν ἑλληνικῶν αἰσθημάτων καὶ ἀτόμου ἀκεραίου χαρακτῆρος καὶ ὑπὸ τοῦ φιλοπροόδου ἐξέχοντος Λημνίου κτηματίου ἀειμνήστου Δημητρίου Ζαβαλάκη, τοῦ ὁποίου παραθέτομεν κατωτέρω ἐνδιαφέρουσαν σχετικὴν ἐπιστολήν.

Πρώτη μας ἐνέργεια ὑπῆρξεν ἡ ὑποβολὴ τῆς ἑπομένης προτάσεώς μας:

Ἐν Κάστρῳ (Μυρίνῃ) τῇ 19ῃ Ἀπριλίου 1947
Πρὸς
Τὴν Παλλημνιακὴν Ἐπιτροπὴν — Ἐνταῦθα.

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

...Τὸ ἀπέραντον καὶ συγκεντρωμένον αὐτὸ Κτῆμα ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ α ὐ τ ο κ α λ λ ι ε ρ γ ῆ τ α ι ἐπιστημονικῶς.

Ἂν διὰ τὸ προσεχὲς γεωργικὸν ἔτος 1947—1948 εἶναι ἀδύνατον, ἂς καλλιεργηθῇ καὶ πάλιν συνεταιρικῶς, ὡς καὶ πρότερον, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅπως τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἰς πρώτην του συνεδρίασιν ἀποφασίσῃ νὰ προσλάβῃ καὶ ἐγκαταστήσῃ ἐν αὐτῷ μόνιμον ἔμμισθον ὑπάλληλόν του, ἵνα αὐτοπροσώπως οὗτος παρακολουθήσῃ τὴν ἀνέγερσιν νέων συγχρονισμένων ἐγκαταστάσεων. Τὸ Κτῆμα ἐκτὸς τῶν συνήθων ἐγκαταστάσεων δέον νὰ ἀποκτήσῃ: Χοιροστάσιον ἐν ᾧ θὰ ἐκ-

τρέφωνται χοῖροι βελτιωμένων ποικιλιῶν, ΙΠΠΟΣΤΑΣΙΟΝ, ΒΟΥΣΤΑΣΙΟΝ γαλατοφόρων ἀγελάδων ξένης προελεύσεως, ΠΡΟΒΑΤΩΝΑ συστηματικὸν μετὰ ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΟΥ, ΟΡΝΙΘΩΝΑ, ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙΩΝΑ, ΚΟΝΙΚΛΟΤΡΟΦΕΙΟΝ, ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΕΙΟΝ 500 καὶ πλέον κυψελῶν, ΒΕΝΖΙΝΑΡΟΤΡΟΝ, ΣΠΑΡΤΙΚΗΝ καὶ ΘΕΡΙΣΤΙΚΗΝ ΜΗΧΑΝΗΝ καὶ λοιπὰ ἐφόδια πρὸς δὲ καὶ κατοικίας διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ὁπότε ἡ Νῆσος θὰ ἀποκτήση ὑποδειγματικὸν γεωργοπτηνοκτηνοτροφικὸν σταθμόν. Ἀλλά, τὸ καὶ σπουδαιότερον, τὸ Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως πρέπει νὰ λάβη τὴν ὄψιν καὶ ἑνὸς ἀπεράντου δενδρῶνος. Φυτεύοντες εἰς ἕκαστον στρέμμα 10 μόνον δένδρα εἰς εὐθυτάτας παραλλήλους γραμμάς, ἵνα μὴ ἡ καλλιέργεια ἀπὸ τεχνικῆς πλευρᾶς, προσκόπτη εἰς τοὺς κορμοὺς των καὶ ἵνα μὴ αἱ σκιαὶ των ἐννοῦμεναι ἀποτρέπωσι τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιδρῶσιν εὐεργετικῶς ἐπὶ τῶν φυτῶν, θὰ λάβη τὴν ὄψιν ἑνὸς ἀπεράντου δενδρῶνος ἐκ 50.000 περίπου δένδρων.

Μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἐπεκταθῶ εἰς περαιτέρω λεπτομερείας καὶ πεπειθὼς ὅτι ἔ-

Τὸ ἐξωκλήσιον Ἅγιος χαράλαμπος τοῦ χωρίου Πλάκας.

δωσα μίαν ἀμυδρὰν εἰκόνα τοῦ κτήματος τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀποκτήση ἡ Πατρίς μας, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ δὲν πρέπει νὰ φεισθῆ δαπανῶν καὶ θυσιῶν, ἀλλὰ νὰ χωρήση τάχιστα καὶ εὐθαρσῶς διὰ τὴν ἀξιοποίησίν του.

Μετὰ τιμῆς
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΕΡΟΝΤΟΥΔΗΣ

Αἱ ἐπακολουθήσασαι ἐπὶ τετράμηνον ἄκαρποι συνεδριάσεις καὶ συζητήσεις, μᾶς ἠνάγκασαν νὰ ὑποβάλωμεν τὴν 9ην Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους τὴν παραίτησίν μας, ἀφοῦ ἐπείσθημεν ΑΠΟΛΥΤΩΣ ὅτι θᾶττον ἢ βράδιον θὰ ἠσπάζοντο ὅλοι τὴν ἄποψίν μας. Σήμερον πᾶς ἄπιστος Θωμᾶς, ἵνα θέση τὸν δάκτυλόν του ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἥλων, ἀρκεῖ νὰ μεταβῆ ἐπὶ τόπου. Θὰ διαπιστώση ὅτι τὸ Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως εἶναι ὄντως αὐτοκρατορικῆς καταγωγῆς τιμῶν τοὺς Λημνίους, σήμερον, 23 ἔτη ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς παραιτήσεώς μας.

Ἐνδεικτικὴ καὶ σχετικὴ τῶν ἐπακολουθεισασῶν, μετὰ τὴν ὑποβολήν τῆς ἀνωτέρω προτάσεώς μας, ζυμώσεων, συνεδριάσεων καὶ συσκέψεων εἶναι ἡ κατωτέρω ἐπιστολὴ τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Ζαβαλάκη, τοῦ ἀναδείξαντος τὸ εἰς θέσιν Παληὰ Πορτόρια κτῆμα του πρότυπον εἰς ὅλην τὴν Νῆσον.

«Φίλε κ. Γεροντούδη,

Ἔλαβα τὸ σημείωμά σας καὶ εὐχαρίστως σᾶς ἀπαντῶ.

Ἐκτὸς τῶν μελῶν, νὰ καλέσετε καὶ τὸν κ. Ἔπαρχον, κ. Ἐπιθεωρητήν, τοὺς τρεῖς γεωπόνους καὶ τοὺς δύο ἐνοικιαστάς, τὸν κ. Χαρίλαον Μονὸν καὶ τὸν κ. Ἀντώνιον Τροχαλήν.

Ἐγὼ θὰ προσπαθήσω νὰ κατέβω τὴν Τρίτη διὰ νὰ συνεννοηθοῦμε καὶ μὲ τὸν κ. Ραφτόπουλο διὰ νὰ γίνῃ ἐπισταμένη μελέτη. Δὲν πρέπει νὰ γίνωμεν νεκροθάπται τοῦ Σωματείου μιας τὴν κρισιμωτέραν στιγμήν.

Μὲ ἀγάπη
ὁ πρόθυμος φίλος σας
Παληὰ Πορτόρια 20)7)1947 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΑΒΑΛΑΚΗΣ

Νῦν ὑπολείπεται ἡ δενδροφύτευσίς του. Διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ ἐξ ὑποχρεώσεως πρὸς τὰς μελλούσας γενεὰς τῶν Λημνίων ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι τὸ Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως πρέπει νὰ δενδροφυτευθῇ ἐφ' ὅλης τῆς ἐκτάσεώς του ἐκτὸς ἑνὸς μικροῦ τμήματος 100 στρεμμάτων, τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν καλλιέργειαν κηπευτικῶν προσοδοφόρων ὁπότε θὰ ἐξελιχθῇ εἰς δενδρῶνα, εἰς δενδρόκηπον καὶ εἰς ἐμπορικὸν κῆπον ἀνθοκομίας καὶ φυτωρίων.

Τὸ Κτῆμα μετὰ ἕν ἔτος θὰ ἐφάπτεται τῶν συνόρων τοῦ ἐπεκτεινομένου νῦν ἀεροδρομίου καὶ θὰ ἔχῃ τὸ πλεονέκτημα καὶ τὴν εὐχέρειαν τῆς ἀπ' εὐθείας ἀποστολῆς τῶν προϊόντων του ὄχι μόνον εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰ κράτη τῆς Εὐρώπης.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, συνιστῶμεν καὶ τὴν πυκνὴν δενδροφύτευσιν τῶν συνόρων του, ἵνα παύσῃ συκρυνομένη ἐπ' ἄπειρον ἡ ἔκτασίς του. Καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἑλλὰς συμπεριλαμβάνεται ὁμοῦ μετ' ἄλλων κρατῶν εἰς τὴν σηροτροφικὴν ζώνην τῆς Γῆς δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ προτιμηθοῦν αἱ ταχέως ἀναπτυσσόμεναι εἰς Λῆμνον μορέαι.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ὑποβολὴν τῆς παραιτήσεώς μας ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παλλημνιακοῦ Σχολικοῦ Ταμείου ἔχει οὕτω:

ΠΑΛΛΗΜΝΙΑΚΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 304

Ἐν Κάστρῳ τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου 1947
Πρὸς τὸν κ. Λεωνίδαν Γεροντούδην
Ἐνταῦθα

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 9ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἐπιστολῆς σας ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα.

Ἡ ὑποβληθεῖσα εἰς ἡμᾶς ἔκθεσις διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀγροκτήματος μας «Μητρόπολις» δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐγκριθῇ, διότι λόγω τῆς κακῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξοφλήσουν τὸ ἐφετεινὸν μίσθωμα. Ἐκτὸς τούτου ὤφειλον καὶ μέρος τοῦ περυσινοῦ μισθώματος, τὸ ὁποῖον ἠδυνάτουν νὰ ἐξοφλήσουν ἐπίσης.

Διὰ τῆς παραμονῆς τῶν ἰδίων ἐνοικιαστῶν εἰς τὸ Κτῆμα Μητροπόλεως καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, τὸ Σῶμα ἔλαβε παρ' αὐτῶν ἅπαντα τὰ καθυστερούμενα.

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τὸ Σῶμα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182 ἐ. ἔτους ἀποφάσεώς του ἀπεδέχθη τὴν παραίτησιν ὑμῶν ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐκφράζει ὑμῖν τὰς θερμὰς του εὐχαριστίας διὰ τὴν συνεργασίαν σας.

Ὁ Πρόεδρος
Π. Ι. Ραφτόπουλος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Νικόλαος Κομνηνὸς

Ἡ ἵδρυσις σχολῶν καὶ ἐκκλησιῶν εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ χωρία τῆς Λήμνου ἤρχισε ραγδαία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830.

Περὶ μιᾶς ἐκ τῶν σχολῶν αὐτῶν, ἴσως τῆς ἀρχαιοτέρας, μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν Λημνίων ὑπὸ τῶν τουρκικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη, ὁ Ἄγγλος περιηγητὴς Χούντ ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὴν λειτουργοῦσαν ἐν Λήμνῳ τὸ 1801 σχολὴν ἐδίδασκεν ἀντὶ ἐτησίου μισθοῦ 500 γροσίων ἀπόφοιτος τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Σχολῆς. Εἰς ποῖον χωρίον ἢ σημεῖον τῆς Νήσου δὲν ἀναφέρει. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἀρκοῦν διὰ νὰ ὑπερηφανευώμεθα ὡς Ἕλληνες. Τὸ ὅτι τριάκοντα μόλις ἔτη, μετὰ τὰς φρικαλεότητας ἃς ὑπέστη ἡ φυλὴ ἡμῶν ἐπὶ τῆς μικρᾶς καὶ ἀνισχύρου νήσου Λήμνου, ἱδρύθη καὶ ἐλειτούργει σχολὴ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐδιδάσκετο ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, εἶναι ἕν ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων, τῶν ἀναφερομένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν.

Τὸ ἔτος ἱδρύσεως τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς πρωτευούσης Μυρίνης «Ἁγία Τριάς» μᾶς εἶναι ἄγνωστον. Κατεκρημνίσθη ὑπὸ τοῦ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη τὸ

Τὴν 25ην Μαρτίου 1956 γεωργοὶ τῆς Λήμνου ἐν στολῇ κιαχαγιᾶ διασκεδάζουν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ λιμένος μὲ ὑπόκρουσιν τῆς λύρας.

ἔτος 1770, ἡ δὲ ἀνοικοδόμησίς του ἤρχισε τὸ 1835 μὲ βραδύτατον ρυθμὸν λόγω οἰκονομικῶν δυσχερειῶν παρὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συνδρομὴν τῆς Δημογεροντίας, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου τῶν κατοίκων καὶ τὰς συνεισφορὰς τῶν εἰς Αἴγυπτον ἐγατεστημένων Λημνίων. Οὕτω πληροφορούμεθα ὅτι τὸ 1865 ἡ χρησιμοποιηθεῖσα ξυλεία προσεφέρθη ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τοῦ μόνου διπλωματούχου τότε Λημνίου πλοιάρχου ἀειμνήστου «καραβοκύρη» Ἐμμανουὴλ Δανέζη, τοῦ κομίσαντος ταύτην δι' ἱστιοφόρου του ἐξ Ὀδησσοῦ. Τὸν ἴδιον εὑρίσκομεν ἀργότερον φέροντα ἐπίσημον στολὴν πλοιάρχου καθ' ὃ ἀπόφοιτος τῆς Ναυτικῆς Σχολῆς Τεργέστης καὶ πλοίαρχον εἰς διάφορα ἀτμόπλοια τῆς Ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρίας Παντελέοντος, τινὰ τῶν ὁποίων προσήγγιζον καὶ εἰς Λῆμνον. Ἐκ τῆς συζύγου του Εὐαγγελίας, γόνος τῆς μεγάλης καὶ ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας Κατακουζηνοῦ, ἀπέκτησεν ἑπτὰ τέκνα, τοὺς Σάββαν, Γεώργιον, Δημήτριον καὶ τὰς Χαρίσταν, Ἐλισσάβετ, Μαρίαν καὶ Εὐαγγελίαν. Ὁ πρῶτος τῶν υἱῶν του Σάββας Δανέζης ἐγκατεστάθη εἰς Μαδαγασκάρην καὶ ἐπηγγέλλετο τὸν ἔμπορον, ὁ Γεώργιος ἔμπορος ὡσαύτως ἐγκατεστάθη εἰς Σουὲζ ὁ δὲ Δημήτριος παραμείνας εἰς Λῆμνον ἀνεδείχθη εἷς τῶν μεγαλειτέρων Λημνίων ἐμπόρων. Ἀπὸ τοῦ 1820 μέχρι τοῦ 1870 ἐφημίζοντο εἰς Λῆμνον οἱ ἀδελφοὶ Κατακουζηνοὶ Σάββας καὶ Χαράλαμπος. Ὁ πρῶτος ἦτο δεινὸς

πλοίαρχος παρὰ ξέναις ἀτμοπλοϊκαῖς ἑταιρείας, ὁ δὲ δεύτερος πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἀρχικῶς εἰς Μασσάβαν τῆς Ἐρυθραίας, ἥτις κατείχετο τότε ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἀκολούθως εἰς Τζένταν, ἐπίνειον τῆς ἱερᾶς Μέκκας ὅπου ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον περσικῶν ταπήτων, μαργαριτῶν, ρουμπινιῶν καὶ πολυτίμων λίθων τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης.

Τὰ δύο κωδωνοστάσια τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀνηγέρθησαν ἐξ ὁλοκλήρου δαπάναις τοῦ ἀειμνήστου Λημνίου καραβοκύρη Παύλου Ψαρώφ. Κατόπιν τούτου διὰ δωρεῶν, συνεισφορῶν καὶ ἐράνων οἱ Λήμνιοι πρόκριτοι, κάτοικοι τῆς Μυρίνης, ἐφρόντισαν διὰ τὸν ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ διάκοσμον καὶ τὴν ἐπίπλωσίν του, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὸ ἀξιοθαύμαστον τέμπλον, τὸ ὁποῖον ἐσχάτως ἐχρύσωσεν ἡ εὐγενὴς κυρία Τζέλλα, σύζυγος τοῦ ναυάρχου Φραγκοπούλου καὶ ἀνεψιὰ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῆς Λήμνου Γεωργίου Χριστοδουλίδη. Ἡ ἰδία κυρία Τζέλλα Φραγκοπούλου ἐδώρησεν εἰς τὸ Μαθητικὸν Συσσίτιον, ὡς ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Χριστοδουλίδη, τὸ ἐπιβλητικώτερον μέγαρον τῆς

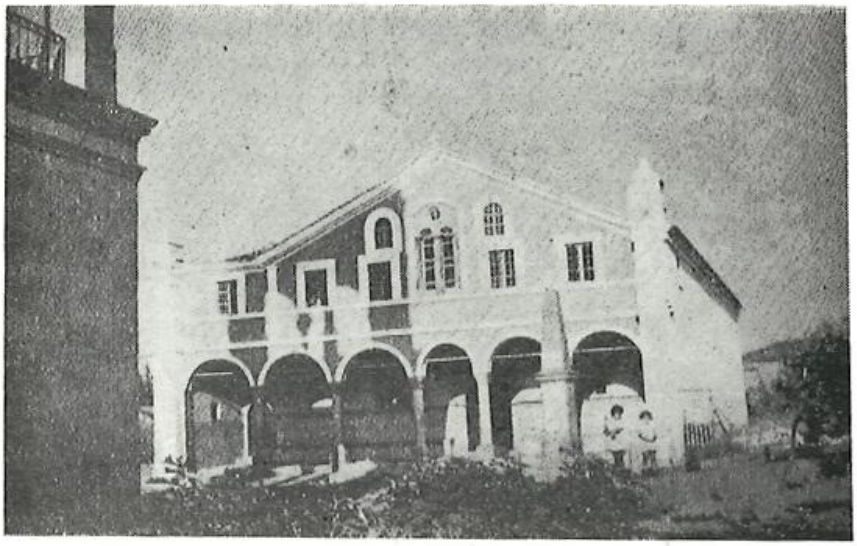

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Ἀτσικὴ

Λήμνου, κτισθὲν τὸ ἔτος 1868 ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Στυλιανοῦ Χριστοδουλίδη, πλουσιωτάτου Λημνίου ἐγκατεστημένου εἰς Λονδῖνον. Οὗτος τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του, ἐκόμιζεν ἀτμοπλοϊκῶς καὶ τέσσαρας ἑλβετικὰς ἀγελάδας, πρῶτον δύο δι' ἕνα καὶ ἥμισυ μῆνα καὶ κατόπιν ἑτέρας δύο διὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τοῦ παραθερισμοῦ του.

Τὴν ἐκκλησίαν τῆς Τσάσης «Παναγία» ἐπρόκειτο νὰ ἀνεγείρῃ δαπάναις του ὁ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Βοδᾶς. Πρὸς τοῦτο περιώρισε δι' ὑψηλοῦ τοίχου τὸν μεγάλον περίβολον τοῦ παλαιοῦ κοινοτικοῦ σχολείου, τὸ παλαιὸν νεκροταφεῖον τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸν σημερινὸν ἀμυγδαλεῶνα. Τὴν ἡμέραν ὅμως καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ τεθῇ ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ νῦν λειτουργοῦντος ναοῦ, ὑπὸ τοῦ Τούρκου Διοικητοῦ ἐκρατήθη καὶ παρεπέμφθη εἰς δίκην διότι κατηγγέλθη ὅτι ἐπεδίωκε νὰ ἐγείρῃ φρούριον τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, ἧς ἦτο μέλος. Τὴν ἡμέραν τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεώς του εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκάθησε συντετριμμένος εἰς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου, βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων περὶ τῆς καταδίκης του. Εὐθὺς ὅμως ὡς ἤρχισεν ἀπολογούμενος, ὁ Πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ἀνεγνώρισεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀπολογουμένου τὸν παιδικὸν φίλον του Βοδᾶν, μεθ' οὗ φιλικώτατα συνεδέετο καὶ συνέπαιζεν ὅταν ἡ οἰκογένειά του κατώκει εἰς Τσάσην παραπλεύ-

ρως τῆς πατρικῆς οἰκίας τοῦ μικροῦ τότε Βοδᾶ. Ἐκ τῆς ἀπολογίας του συνεκινήθη τοσοῦτον ὁ Πρόεδρος, ὥστε ὄχι μόνον ἠθώωσε πανηγυρικῶς αὐτὸν ἀλλὰ καὶ περιεπτύχθη περιπαθῶς τὸν Βοδᾶν ὑπὸ τὰ ὄμματα πάντων τῶν ἐνεῶν παρευρισκομένων. Ἐπιστρέψας εἰς Λῆμνον εὗρε τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς φίλους του πενθοῦντας καὶ θρηνοῦντας τὴν πώλειάν του. Συνεπεία τῆς περιπετείας ταύτης τοῦ Βοδᾶ, τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἱδρύσεως τῆς ἐκκλησίας Τσάσης ἔλαβεν ὁ καραβοκύρης Παναγιώτης Λασκαρίδης, ὁ ὁποῖος ἐνήργησεν ἔρανον μεταξὺ τῶν εἰς τὴν Ρωσίαν ἐγκατεστημένων τότε πολλῶν Λημνίων καὶ ἐπειδὴ τὸ συναχθὲν χρηματικὸν ποσὸν ὑπελείφθη κατὰ πολὺ τῆς ἀπαιτηθείσης συνολικῆς δαπάνης, κατέβαλον τὴν διαφορὰν αὐτὸς καὶ ὁ μεγαλέμπορος Τσάσης ἀείμνηστος Ἀπόστολος Παράσχος ἢ Καρατζᾶς. Τοιουτοτρόπως ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1857 ὁ ναὸς τῆς Τσάσης ΠΑΝΑΓΙΑ, μεταξὺ τῶν μεγάλων δωρητῶν τοῦ ὁποίου συγκαταλέγονται οἱ ἀδελφοὶ Θωμᾶς καὶ Παῦλος Κατσικογάννης καὶ ὁ Ἰωάννης Βερτσώνης ἐκ Πλατέος, ἐγκατεστημένος εἰς Χαρτούμ, δαπάναις τοῦ ὁποίου ἡ ἐκκλησία ἀπέκτησε ἀρίστην ἠ-

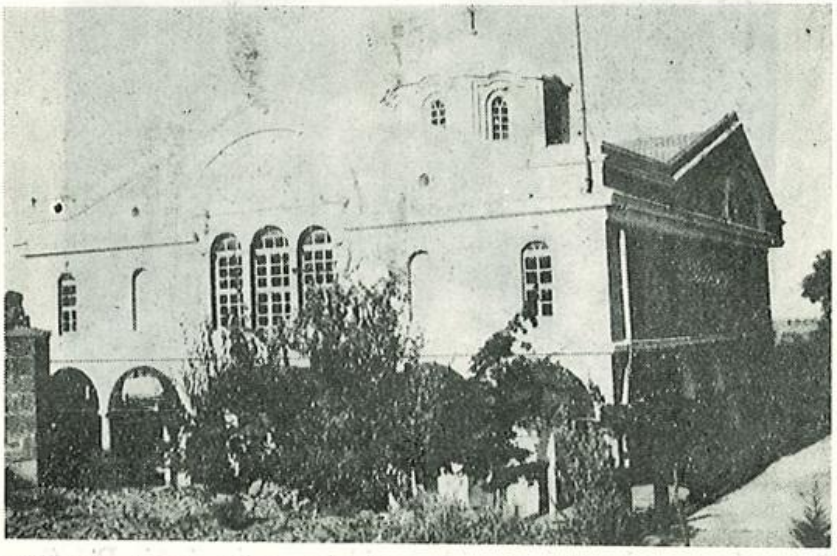

Ἡ ἐκκλησία «Ἅγιος Δημήτριος» τοῦ χωρίου Κοντοπουλίου

λεκτρικὴν ἐγκατάστασιν. Ὀλίγα ἔτη ἀργότερον ὁ Θωμᾶς Κατσικογιάννης ἠγόρασε καὶ τὴν παρὰ τὸν Ρωμέϊκον Γιαλὸν, ἀνατολικῶς τοῦ ξενοδοχείου ΕΘΝΙΚΟΝ κειμένην οἰκίαν τοῦ Σεντήκ Πασσᾶ, τοῦ ἐξορισθέντος εἰς Λῆμνον ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου.

Μέγας εὐεργέτης τῆς ἐκκλησίας Τσάσης ἀναφέρεται καὶ ὁ ἀείμνηστος Παναγιώτης Σερεμέτης, ἐγκατεστημένος εἰς Αἴγυπτον, ὁ ὁποῖος ἐκτὸς τῆς πρὸς τὴν ἐκκλησίαν Πλατέος δωρεᾶς συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀμυγδαλεῶνος ἐκ 300 ἀμυγδαλῶν καὶ ἑνὸς οἰκίσκου, ἐδώρησε καὶ 45.000 χρυσᾶς λίρας Αἰγύπτου εἰς τὸ νοσοκομεῖον ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ σεβαστὸν αὐτὸ ποσὸν προὐτίθετο νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα του Λῆμνον, τὸ ἐδώρησεν ὅμως εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν διότι οἱ Δημογέροντες καὶ Ἕλληνες προὔχοντες Μυρίνης δυσηρέστησαν καὶ ἐστεναχώρησαν πολὺ αὐτόν.

Ἐκτὸς τῶν ὅσων ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, ὁ ἀείμνηστος Παναγιώτης Σερεμέτης ἤγειρεν ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις εἰς τὴν Μανσούραν, πόλιν τῆς Αἰγύπτου, ἐπιβλητικὸν πλῆρες Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον, ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, μετὰ οἰκοτροφείου ἐντὸς ἐκτεταμένου δενδροκήπου, τιμῶν καὶ τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Αἴγυπτον.

Ἡ ἐκκλησία Ἀνδρονίου «Ἅγιος Παντελεήμων» εἶναι μία τῶν παλαιοτέρων ἐκκλησιῶν τῆς Λήμνου. Ἱδρύθη τὸ 1840 πρωτοβουλίᾳ τῶν εὐεργετίδων Μελπομένης Βασιλάρη καὶ τῆς οἰκογενείας Μαραγκοῦ, τὸ δὲ 1860 ἀνεκαινίσθη ὁ νάρθηξ αὐτῆς.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Κοντοπουλίου «Ἅγιος Δημήτριος» ἤρχισεν ἀνεγειρομένη τὸ ἔτος 1869 δαπάναις τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατεστημένου ἀειμνήστου Δημητρίου Δημητριάδη καὶ ἐκ συνεισφορῶν Κοντοπουλιανῶν, διαμενόντων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τὸ δὲ 1903 ἀπεπερατώθη δαπάναις τῶν ἀειμνήστων Ἐμμανουήλ Δημητριάδη καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Δεσποίνης, οἵτινες μετὰ διετίαν περιέφραξαν δι' ἐξόδων των καὶ τὸ σημερινὸν νεκροταφεῖον. Τὸ ἀπαιτηθὲν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ ναοῦ «Ἅγιος Δημήτριος» προσέφερεν ὁ ἐκ Κοντοπουλίου ὁμογενὴς τῆς Αἰγύπτου Κωνσταντῖνος Μαυρουδῆς.

Ἐν ἔτει 1937 ὁ ἐν Αἰγύπτῳ διαμένων Παναγιώτης Εὐστρατίου ἀνήγειρεν

Μεταφορὰ ἐκ τοῦ ἁλωνίου δημητριακῶν καὶ ὀσπρίων

ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις, τὸν ναΐσκον Ἁγία Ἀναστασία ὁ δὲ Βασίλειος Ἀλικάτορας τὸ κωδωνοστάσιον αὐτοῦ.

Πρὸ ἐννέα ἐτῶν, ὁ ὁμογενὴς ἐκ Κοντοπουλίου ἄριστα ἐγκατεστημένος εἰς Σαλίσμπουρι τῆς Ροδεσίας κύριος Παντελῆς Βαφέας, προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν 1.000 λιρῶν Ἀγγλίας εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἅγιος Δημήτριος, ἀργότερον δὲ καὶ οἱ εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένοι Κοντοπουλιανοὶ δολλάρια 1.500 διὰ τὸν ἐξωραϊσμόν της.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Καλλιόπη ἐκτίσθη τὸ 1869 δαπάναις τοῦ ἐν Ρωσία ἐγκατεστημένου ἀειμνήστου Χατζηγιάννη καὶ εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν Νῆσον ὅτι τὴν 23ην Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους σύσσωμον τὸ χωρίον πανηγυρίζει καὶ ὅτι ἀνελλιπῶς κατ' ἔτος λαμβάνουν χώραν καὶ ἱπποδρομίαι. Τῶν ἱπποδρομιῶν προηγεῖται πανηγυρικὴ προσέλευσις τεσσάρων ἕως πέντε χιλιάδων, κατὰ μέσον ὅρον, φιλεόρτων καὶ φιλάθλων. Κατ' αὐτὰς οἱ ἵπποι ἱππεύονται ἄνευ ἐφιππίων καὶ ἀναβολέων, ὅπως ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἑκάστη δὲ ὁμὰς διαγωνιζομένων ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσι. Ἡ ἐπιπεδοδρομία καλύπτει ἀπόστασιν τριῶν χιλιομέτρων καὶ τὸ σημεῖον ἐκκινήσεως δίδεται εἰς θέσιν Σκαφίδι ὅπου πρότερον ὑπῆρχεν ἐξωκκλήσιον Ἅγιος Γεώργιος. Εἰς τὸν νικητὴν τὸν καταφθάνοντα πρῶτον εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Καλλιόπη ἀπονέμεται ὑπὸ τῆς ἑλλανοδίκου ἐπιτροπῆς χρυσοῦν μετάλλιον, μὲ τὸ ὁποῖον ὅμως εἶναι ἔθιμον νὰ κοσμῆται

τὸ μέτωπον τοῦ νικητοῦ ἵππου, ἀφοῦ πρῶτον ὁδηγηθῇ οὗτος ἐντὸς τοῦ νάρθηκος ὅπου εὐλογεῖται ὑπὸ τοῦ ἱερέως.

Τὴν ἐκκλησίαν Πεσπεράγου «Ἅγιον Ἰωάννην Πρόδρομον» ἤγειρεν ἐν ἔτει 1862 ὁ ἐν Λονδίνῳ ἐγκατεστημένος Ἰωάννης Τζιρὸς τοῦ Καρόλου διὰ λογαριασμὸν τοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐγκατεστημένου ἀειμνήστου Δημητρίου Καρλῆ.

Τὴν ἐκκλησίαν Παναγία τοῦ Χωρίου Παναγιά, ἀνήγειρεν ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις ὁ εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένος Ἀναστάσιος Διαμαντῆς, διαθέσας πρὸς τοῦτο τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 6.500 δολλαρίων τὸ ἔτος 1865.

Ὁ καθεδρικὸς ναὸς «Γέννησις τοῦ Χριστοῦ» τοῦ χωρίου Ρωμανοῦ ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1830 ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Χατζησεβαστοῦ.

Ἡ ἐκκλησία «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» τοῦ χωρίου Τσιμανδρίων ἱδρύθη τὸ 1856 τὸ δὲ 1911 οἱ ἐγκατεστημένοι εἰς Ἀμερικὴν Λήμνιοι ἐκ Τσιμανδρίων προσέφερον διάφορα χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν ἀνακαίνισίν της καὶ τὸν διάκοσμόν της.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Καρυῶνες ἀνηγέρθη δαπάναις τῶν

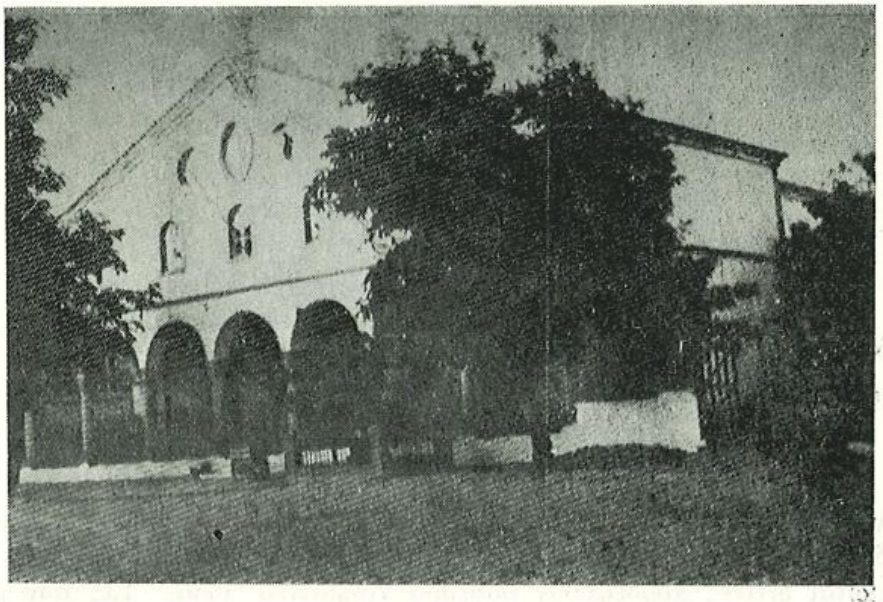

Ἡ ἐκκλησία «Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου» τοῦ χωρίου Βάρους

Παναγιώτου Κουρνιώτη ἐγκατεστημένου εἰς Ἀμερικὴν, Ἀγγέλου Γλίτζου ἐγκατεστημένου εἰς Αὐστραλίαν καὶ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Εὐαγγέλου Καφέ, Φωτίου Καραμόσχου, Εὐαγγέλου Μπερδέ, Χαραλάμπου Τσακίζου καὶ Χρήστου Ἀμδίτη.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Μόδεστος τοῦ χωρίου Καταλάκκου ἱδρύθη δαπάναις τῶν κατοίκων Καταλάκκου καὶ εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων τῆς Λήμνου, ὡς ἱδρυθείσης τὸ ἔτος 1856.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Ρεπανιδίου ἱδρύθη ὑπὸ τὰς ἑξῆς συνθήκας: Οἱ Ρεπανιδιῶται διαπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ πόθου τῆς ἐλευθερίας ἤγειραν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἐν ἔτει 1860 ναΐσκον ὁμοιάζοντα πρὸς οἰκίαν εἰς τὸ μέσον τοῦ σημερινοῦ κοιμητηρίου. Περατωθείσης τῆς ἀνεγέρσεως καὶ μὴ φοβούμενοι τὴν ὑπὸ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν κατεδάφισίν του, διότι σχετικὸς νόμος περὶ κατεδαφίσεων ἀπηγόρευε τοῦτο, προέβησαν εὐθαρσῶς εἰς τὴν διασκευὴν, διαμόρφωσιν καὶ συμπλήρωσίν του, ἀποκτήσαντες τοιουτοτρόπως δαπάναις αὐτῶν τῶν ἰδίων τὸν σημερινὸν ναὸν ἄνευ Σουλτανικῆς ἀδείας.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Κορνοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1892 διὰ χρημάτων ἐξ ἐράνων διενεργηθέντων μεταξὺ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἀλλὰ κυρίως χάρις εἰς τὸ σεβαστὸν χρηματικὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον προσέφερεν ὁ εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου ἐγκατεστημένος ἀείμνηστος Σὲρ Τζὼν Ἀντωνιάδης. Αἱ σχέσεις Ἑλλήνων καὶ Τούρκων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τουρκοκρατίας ὑπῆρξαν ἄρισται. Μεγαλοκτηματίαι Τοῦρκοι κάτοικοι Κορνοῦ ἦσαν: ὁ Φασλὴς Ἀμέτ, ὁ Καλφᾶς Ἀμέτ, ὁ Σερὶφ Ἐφέντης, ὁ Μουλαρᾶς Χαλήλ, ὁ Λατὴφ Ἐφέντης καὶ ὁ Ἰσμαὴλ Χατζοκέρ. Εἷς τῶν μεγαλειτέρων εὐεργετῶν τοῦ χωρίου εἶναι ὁ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένος ἀείμνηστος Λάζαρος Πολιταρίδης ὅστις διέθεσε 1500 λίρας Αἰγύπτου διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου ὑδρονομῆς.

Ἡ ἐκκλησία «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» τοῦ χωρίου Καμινίων, ἀνηγέρθη δαπάναις αὐτῶν τούτων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἐν ἔτει 1852, πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῆς Δημογεροντίας. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τουρκοκρατίας, Τοῦρκοι εἰς τὸ χωρίον Καμίνια δὲν ἐγκατεστάθησαν.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Πλατέος.

Τὴν ἐκκλησίαν Ἅγιος Νικόλαος καὶ τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου Σκανδάλη ἀνήγειραν δαπάναις των οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου καὶ οἱ ἐγκατεστημένοι εἰς Αἴγυπτον Σκανδαλιῶται οἵτινες προσέφερον διάφορα χρηματικὰ ποσά. Εἷς τῶν μεγαλειτέρων εὐεργετῶν τοῦ χωρίου εἶναι ὁ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Δουκαρέλλης κάτοικος Αἰγύπτου. Δαπάναις αὐτοῦ τὸ χωρίον του ἀπέκτησεν ἀξιόλογον κοιμητήριον μετὰ μικροῦ ἐν αὐτῷ ναΐσκου πρὸς δὲ καὶ ἐπλουτίσθη καὶ ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Νικόλαος μὲ πολύτιμα διάφορα ἐκκλησιαστικὰ σκεύη.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Κάσπακα ἀνηγέρθη δαπάναις τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἐν ἔτει 1858 ὑπὸ ὅλως ἐξαιρετικὰς συνθήκας. Εἰς Κάσπακα κατώκει ὁ πολὺ φιλλέλην μεγαλοκτηματίας Τοῦρκος Σεντὴκ Πασσᾶς, ἐξορισθεὶς εἰς Λῆμνον ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου. Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως εὐεργετήσῃ ἀποτελεσματικῶς τοὺς κατοίκους τοῦ Κάσπακα, συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ προβοῦν τὸ ταχύτερον, ἐντὸς ἐλαχίστων ἡμερῶν, εἰς θεμελίωσιν ναοῦ εἰς περίοπτον θέσιν ἀκολούθως δὲ νὰ ἀποκρύψουν δι' ἐπιχωματώσεως, τὰ θεμέλια. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους, τοὺς συνεβούλευσε πάλιν νὰ σχηματίσουν ἐπιτροπὴν ἐκ τριῶν ἀτόμων, ἥτις παρουσιαζομένη εἰς τὸν εἰς Μύριναν ἐδρεύοντα Τοῦρκον Διοικητὴν νὰ εἴπῃ ὅτι εὗρον θεμέλια ἀρχαίου ναοῦ καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν ἰδίων θεμελίων θέλουν νὰ ἀνεγείρουν ἐκκλησίαν. Πράγματι, κατόπιν τούτου, ὁ Διοικητὴς μετὰ τρίμηνον ἐχορήγησεν ἄδειαν ἱδρύσεως ναοῦ εἰς Κάσπακα. Διὰ τὴν ὕδρευσιν ἐμερίμνησεν ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Μισερλῆς.

Ἡ ἐκκλησία Ἁγία Παρασκευὴ τοῦ χωρίου Θάνους ἱδρύθη ἐν ἔτει 1880 ἐκ συνεισφορῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατεστημένων Θανιωτῶν. Σήμερον ὡς μεγαλεῖτεροι δωρηταὶ τῆς ἐκκλησίας μνημονεύονται ἡ Χριστίνα Γαρυφάλλου ἐγκατεστημένη εἰς Αἴγυπτον διότι προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν 1.000 λιρῶν Αἰγύπτου καὶ ὁ Σύλλογος Θανιωτῶν Ἀμερικῆς ὅστις καὶ προσέφερε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ σεβαστὰ χρηματικὰ ποσὰ εἰς τὴν Κοινότητα, εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ εἰς τὴν Σχολικὴν Ἐφορίαν.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Παχούμιος τοῦ χωρίου Καρπασίου ἀνηγέρθη τὸ ἔτος 1901 πρωτοβουλίᾳ τῶν Δημογερόντων τοῦ χωρίου, ἐκ συνεισφορῶν Καρπασινῶν διαμενόντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ δαπάναις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῶν κατοίκων.

Ἡ ἐκκλησία «Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου» τοῦ χωρίου Πουρτιανοῦ ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1875 πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῆς Δημογεροντίας Πουρτιανοῦ δαπάναις τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Μεταξὺ τῶν μεγά-

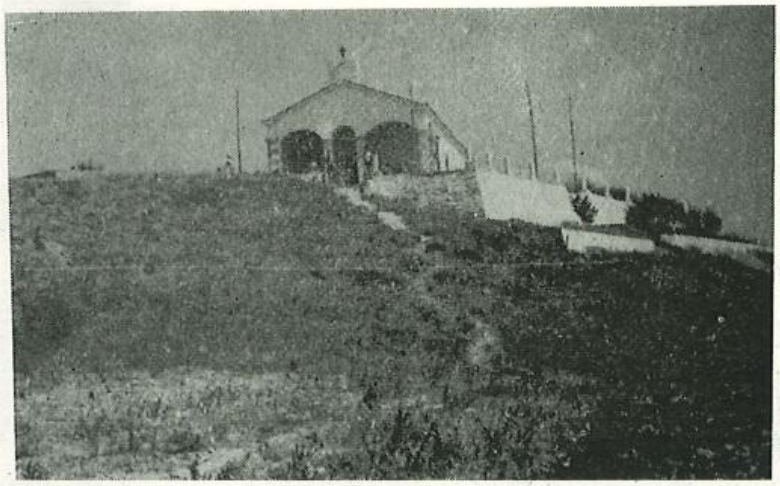

Τὸ ἐξωκλήσιον Ἁγία Παρασκευὴ εἰς Κότζινον

λων εὐεργετῶν τοῦ χωρίου συγκαταλέγεται ὁ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένος Ἀθανάσιος Βαφέας διότι δι' ἐξόδων του μετέφερε διὰ σωληνωτοῦ ἀγωγοῦ ἐξ ἀποστάσεως τριῶν χιλιομέτρων καὶ συγκεκριμένως ἐκ τοῦ ἀγροκτήματος Χαλκᾶ ἄφθονον ὕδωρ εἰς τοὺς ὁμοχωρίους του.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Δημήτριος τοῦ χωρίου Πλάκα ἱδρύθη τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1840 τὸ δὲ 1896 ἐμεγεθύνθη ἐκ θεμελίων δαπάναις τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου.

Ἡ ἐκκλησία Ἁγία Μαρίνα τοῦ χωρίου Λειβαδοχωρίου ἱδρύθη τὸ ἔτος 1905 δαπάναις τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου, πρωτοβουλίᾳ τῆς Δημογεροντίας καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου.

Ὁ ναὸς Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου τοῦ χωρίου Μούδρου ἱδρύθη ἐν ἔτει 1904 πρωτοβουλίᾳ τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ συνεισφορῶν ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ των οἱ κάτοικοι Μούδρου ἐδιδάσκοντο κρύφα τὴν Ἑλληνικὴν γραφὴν καὶ γλῶσσαν εἰς τὰ κελλία τοῦ ναΐσκου «Ταξιάρχης», ἀνήκοντος εἰς τὸ ἐν Μούδρῳ Μετόχιον τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας. Ἐκ τῶν ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ εὑρεθέντων κατὰ πρόσφατον ἐκσκαφὴν μικροαντικειμένων εἰκάζεται ὅτι ὁ ναΐσκος ἱδρύθη περὶ τὸ 1370 ἀπὸ τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Γ', τοῦ ἐπικληθέντος Μεγάλου Κομνηνοῦ. Ἀπαλλοτριωθέντος τοῦ Μετοχίου τὸ ἔτος 1924, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ Μετόχια τῆς

Λήμνου, ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, ὁ ναΐσκος Ταξιάρχης ἀνεκαινίσθη τελείως καὶ λειτουργεῖ σήμερον εἰς καλὴν κατάστασιν μετ' ἐπιχρυσωμένου τέμπλου ἀρίστης ξυλογλυπτικῆς τέχνης τοῦ 16ου αἰῶνος. Εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ναΐσκου κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν διὰ τὴν ἀνακαίνισίν του εὑρέθησαν καὶ τρεῖς τάφοι περιέχοντες ἀνθρώπινα ὀστᾶ. Περὶ τὸ 1835 λέγεται ὅτι εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἐν λόγῳ ναΐσκου, ἱδρύθη τὸ πρῶτον ἐν Λήμνῳ Δημοτικὸν Σχολεῖον, τῆς ἀδείας χορηγηθείσης ὑπὸ τοῦ ἰδίου Βοεβόδα.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Δημήτριος τοῦ χωρίου Κοντιᾶ ἱδρύθη δαπάναις τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου καὶ τῶν Κοντιατινῶν τῶν διαμενόντων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐμποροπλοιάρχων, οἵτινες προθύμως προσέφερον διάφορα χρηματικὰ ποσά.

Ἡ ἐκκλησία Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου τοῦ χωρίου Ἀτσικὴ ἀνηγέρθη δαπάναις τῶν τότε κατοίκων τοῦ χωρίου καὶ τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐγκατεστημένων Ἀτσικιωτῶν.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος τοῦ χωρίου Σαρπίου ἢ Καλλιθέας ἀνηγέρθη

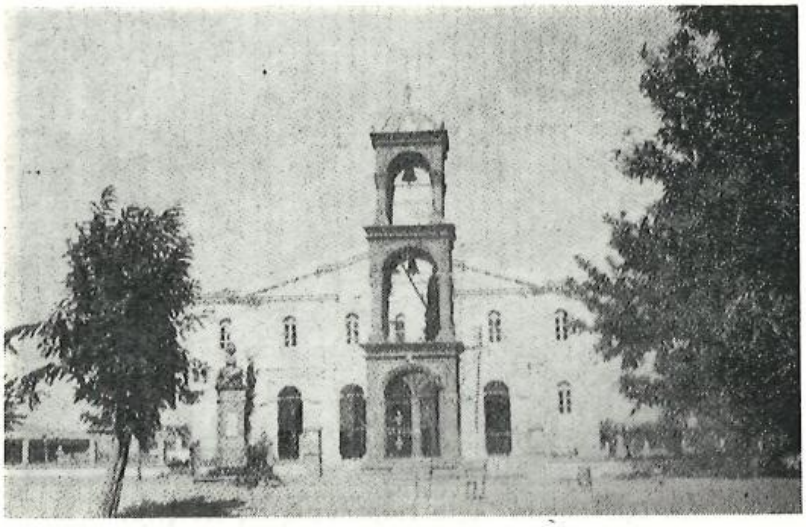

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Γεώργιος Ρεπανιδίου

τὸ ἔτος 1886 τῇ συνεισφορᾷ ἁπάντων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου καὶ τῶν Σαρπιωτῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Δημήτριος τοῦ χωρίου Ρωσσοπουλίου ἤρχισεν ἀνεγειρομένη τὸ 1910, ἐπερατώθη δὲ τὸ 1912 τῇ συνδρομῇ ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου καὶ τῶν Ρωσσοπουλιανῶν Αἰγυπτίων πρὸς δὲ καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου.

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Δημήτριος τοῦ χωρίου Λύχνων ἀνηγέρθη τὸ ἔτος 1924.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ χωρίου Βάρους «Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου» ἱδρύθη πρωτοβουλίᾳ τῶν Δημογερόντων καὶ δαπάναις ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἐν ἔτει 1867.

ΣΧΟΛΑΙ

Ποία ἐκ τῶν σχολῶν ἱδρύθη πρώτη ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐπὶ τῆς νήσου δὲν γνωρίζομεν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ HUNT ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι ὅταν ἐπεσκέφθη τὸ 1801 τὴν Νῆσον, τὰ ἀκμάζοντα τότε χωρία ἦσαν ὁ Κοντιᾶς, τὸ Μοῦδρον, τὸ Ρεπανίδιον καὶ τὸ Λιβαδοχώριον, δέον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὴν πρώτην ἄδειαν ἱδρύσεως Ἑλληνικοῦ Σχολείου ἀπέσπασαν ἀπὸ τὸν Τοῦρκον διοικητὴν οἱ

Ἱερομόναχοι τοῦ ἐν Μούδρῳ Μετοχίου «Ταξιάρχης» τῆς Ἁγίας Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ κτισθῇ ἐντὸς τοῦ περιβόλλου του, ἵνα λειτουργῇ συγκεκαλυμμένως καὶ δῆθεν ὡς ἐξάρτημα αὐτοῦ τούτου τοῦ Μετοχίου.

Μία τῶν ἀρχαιοτέρων σχολῶν τῆς Λήμνου, λειτουργοῦσα ἐλευθέρως ἀπὸ τοῦ 1848 εἶναι τοῦ Σαρπίου (σήμερον Καλλιθέας). Εἰς αὐτὴν ἐφοίτων οἱ Ἑλληνόπαιδες Λήμνιοι τῶν χωρίων Βάρους, Καρπασίου, Ἀτσικῆς, Σαρδῶν, Σβερδίων, Λειβαδοχωρίου, Πεσπεράγου, Πουρτιανοῦ, Καρυώνων, Τσιμανδρίων καὶ Κοντιᾶ. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ σχολὴν ἐφοίτησε καὶ ὁ πατήρ μας, ὁ γεννηθεὶς τὸ ἔτος 1863, ἐπὶ μίαν διετίαν, μεταβαίνων καὶ ἐπιστρέφων πεζῇ καθημερινῶς μετ' ἄλλων ὁμηλίκων συγχωριανῶν του. Τὴν σχολὴν ταύτην ἵδρυσεν ὁ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένος ἀείμνηστος Δούκας Παλαιολόγος ὅστις τῇ ἐκληροδότησε σεβαστὸν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν παροχὴν δωρεὰν βιβλίων εἰς ὅλους τοὺς μαθητάς, διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ διδασκάλου καὶ διὰ τὴν ἐν γένει συντήρησίν του. Εὐθὺς ὡς ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς σχολῆς προσεφέρθη νὰ ἀνεγείρῃ καὶ ναὸν εἰς Σαρπίον, ἀλλ' ἡ προσφορὰ του

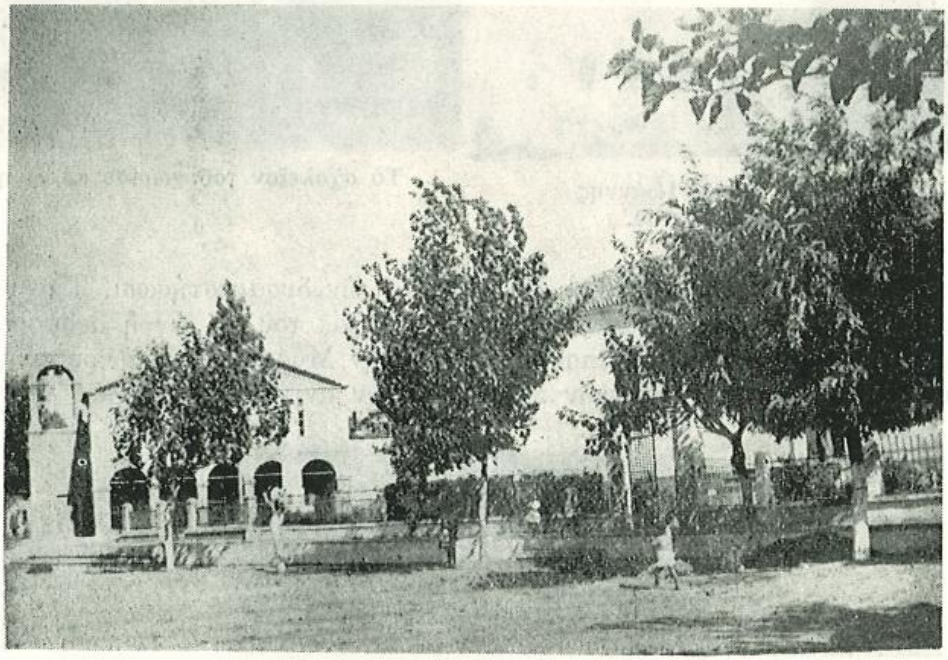

Τὸ χωρίον Τσιμάντρια

δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν κατοίκων ἵνα μὴ μνημονεύηται ὡς εὐεργέτης. Μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον ὁ ἀείμνηστος Ἀλέξανδρος Ἰωαννίδης ἐκληροδότησεν εἰς αὐτὴν δύο οἰκίας, μίαν ἀγροικίαν καὶ ἀγροὺς 130 στρεμμάτων συνολικῆς ἀξίας δρχ. 500.000.

Τὸ νηπιαγωγεῖον Μυρίνης ἱδρύθη ἐπὶ Ἀρχιερέως Ἰωακείμ ἐν ἔτει 1888 καὶ δαπάναις τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Παρισίδη, ἐντειχισμένη δὲ πλάξ ἐπὶ τῆς μετώπης αὐτοῦ ἀναγράφει τὰ ἑξῆς:

«Ἐν ὅσῳ ψάλλουν νήπια μ' ἀγγελικὰς φωνὰς
τοῦ Παρισίδη τὸ ὄνομα θέλουσιν ἐξυμνεῖ
διότι εὐηργέτησε ψυχὰς ὄντως ἁγνὰς
γιγνώσκων ποῦ ἡ πρόοδος τοῦ Ἔθνους κατοικεῖ.

Τὸ Πρῶτον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἢ Ἀστικὴ Σχολὴ Μυρίνης ἱδρύθη ἐν ἔτει

1902 ἐπὶ δὲ τῆς μετώπης του ἀναγράφεται: «Φιλόμουσοι Λήμνιοι τὴν Σχολὴν ἤγειραν ταύτην Νικόλαος δὲ Χατζῆ Δάλλης πρόφρων εἰς πέρας ἤγαγε».

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἢ Παρθεναγωγεῖον Μυρίνης, κείμενον ἐπὶ τῆς πλάζ τοῦ Ρωμέϊκου Γιαλοῦ, ἱδρύθη δαπάναις τοῦ Ὀδυσσέως Παντελίδου ἐν ἔτει 1902 ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως οὗτος ἐγείρη ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις τρεῖς μεγάλας ὡραίας οἰκίας, αἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς κατοικίαι ἐπισήμων Τούρκων τῆς Μυρίνης. Ὁ Ὀδυσσεὺς Παντελίδης ἂν καὶ ὑπερηγάπα τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα του Λῆμνον, οὐδὲν ἐκληροδότησεν αὐτῇ,διότι, ὡς λέγουσιν, οἱ τότε προύχοντες καὶ Δημογέροντες Λήμνιοι

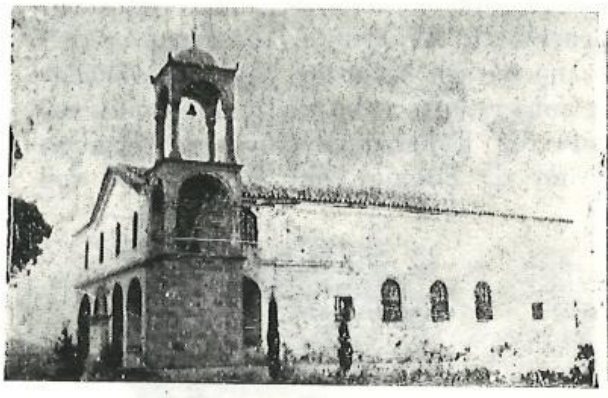

Ἡ ἐκκλησία Ἅγιος Ἰωάννης τοῦ χωρίου Πεδινοῦ.

Τὸ σχολεῖον τοῦ χωρίου «Δάφνη»

Μυρίνης ἐπεδίωξαν πεισμόνως καὶ ἐπιμόνως νὰ τὸν δυσαρεστήσωσι. Τὴν μεγάλην περιουσίαν του κατέλιπεν εἰς τὰς τέσσαρας ἀδελφάς του, ἐξ ὧν ἡ ἀείμνηστος Δέσποινα Σανοπούλου εὐηργέτησε ποικιλοτρόπως τὴν Μύριναν. Αὕτη πρό τινων ἐτῶν προσέφερεν ἀξιόλογον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν θρανίων ὅ-

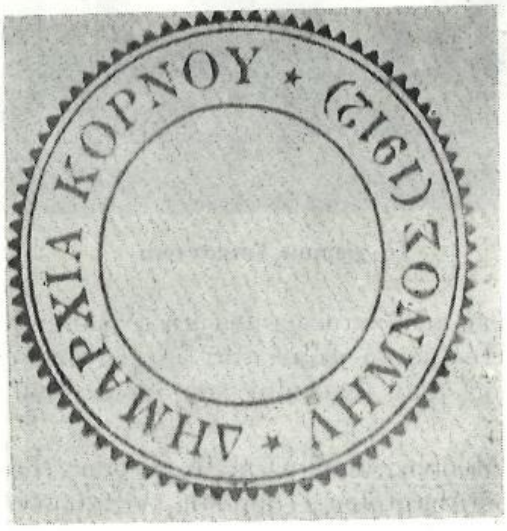

Ἡ σφραγὶς τοῦ Δήμου Κορνοῦ ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

λων τῶν τάξεων διὰ καινουργῶν τοιούτων, τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ της ἱδρυθέντος Δημοτικοῦ Σχολείου, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῆς ἐπιπλώσεως τῆς τε Διευθύνσεως τῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἕξ τάξεων.

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου Βάρους ἱδρύθη ἐν ἔτει 1886 ἐκ συνεισφορῶν

ἁπάντων τῶν κατοίκων, ὅταν δὲ ἀργότερον ἐρειπώθη ἐκτίσθη νέον τοιοῦτον πρωτοβουλίᾳ τῶν ἀειμνήστων Δημητρίου Ζαβαλάκη καὶ Νικολάου Τριανταφυλλίδη τῇ συνδρομῇ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατεστημένων Λημνίων τὸ ἔτος 1908. Εἰς τὸ χωρίον Βάρος κατώκουν οἱ μεγαλοκτηματίαι Τοῦρκοι Μουλᾶ Σαμαρί, Χαφούς, καὶ Μπεσίμ. Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ἐπώλησε τὸ ἀγρόκτημά του Παληὰ Πορτόρια τὸ ἔτος 1914 εἰς τὸν ἀείμνηστον Δημήτριον Ζαβαλάκην, ἐνῶ τῶν δύο ἄλλων τὰ κτήματα διενεμήθησαν εἰς πρόσφυγες ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μεγαλοκτηματίαν Τοῦρκον εἰς τὸ χωρίον Καρπάσι ὁ κάτοικος Βάρους κ. Παντελῆς Τσικάρης ἐνθυμεῖται τὸν Μεμέτ Γκρίγγον ὅστις ἐσφάγη ὑπὸ Λημνίου εἰς τὸ ἀγρόκτημά του «Ἀχρούς» ἐξ οὗ καὶ ἡ τοποθεσία.

Ὁ τὰ μέγιστα ἐξυπηρετήσας τὸ χωρίον του Κορνὸν καὶ τὴν νῆσον Λῆμνον Γραμματεὺς τῆς κοινότητος Κορνοῦ κύριος Ἰωάννης Παντζαρᾶς

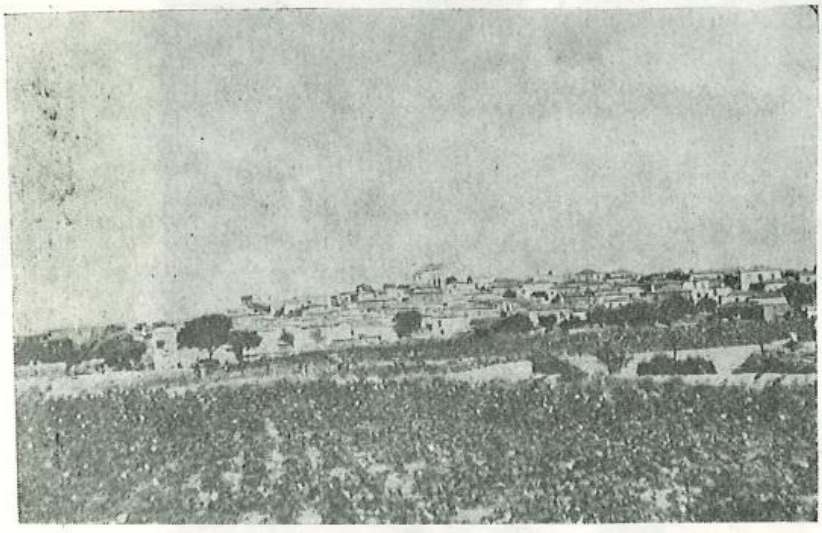

Τὸ χωρίον Μούδρον

Τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον Ἀνδρονίου ἐκτίσθη ἐν ἔτει 1880 πρωτοβουλία τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ συνεισφορῶν ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου.

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Τσάσης ἀνηγέρθη δαπάναις τοῦ ἀειμνήστου Βασιλείου Σαράντη, ἐγκατεστημένου ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν ἔτει 1886, ὁ πρῶτος δὲ διδάξας ἐν αὐτῷ διδάσκαλος ἐλέγετο Ἀποστολίδης.

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Ρωμανοῦ ἱδρύθη τὸ ἔτος 1906 δαπάναις τοῦ ἀειμνήστου Γαρυφάλλου Παπαϊωάννου καὶ ἐλειτούργησεν ἀνελλιπῶς μέχρι τοῦ 1936. Νῦν ἐν αὐτῷ στεγάζεται ἡ Ταπητουργικὴ Σχολὴ ἐκπαιδεύσεως κορασίδων. Τὸ

1936, ὁ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσας Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ρωμανοῦ, ἀείμνηστος Κων)τινος Παπαδόπουλος προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν 25.000 δραχμῶν δι' ἀγορὰν οἰκοπέδου ἐφ' ἀνηγέρθη νέον Δημοτικὸν Σχολεῖον. Δαπάναις τοῦ ἰδίου Παπαδοπούλου τὸ χωρίον Ρωμανοῦ ἀπέκτησε καὶ ἀξιόλογα κοινοτικὰ πλυντήρια. Τὸ ἔτος 1928 ἡ Βλωτίνα Παπαχαραλάμπου προσέφερε δραχ. 7.000 ἵνα περιφραχθῆ διὰ τοίχου ὁ σχολικὸς κῆπος. Ὁ Βασίλειος Παπσαδέλλης δραχμὰς 25.000 διὰ

Ἀγρότισσα τῆς Λήμνου μὲ τὸ ἀδράχτι

τὴν ἀνακαίνισιν τῆς ἐκκλησίας «Ἅγιος Κωνσταντῖνος». Ὁ Κατακουζηνὸς Κωνσταντῖνος λίρας χρυσᾶς Ἀγγλίας 20 ὑπὲρ τοῦ ναοῦ «Ἅγιος Κωνσταντῖνος» καὶ οἱ Θεόδωρος καὶ Δέσποινα Καρανικόλα ἕναν ἀγρὸν ἀξίας 5.000 δραχ. ὑπὲρ τῆς Κοινότητος.

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Κοντοπουλίου ἱδρύθη ἐν ἔτει 1910 ὑπὸ τῆς ἀειμνήστου Ὄλγας Ἀντωνίου Σαχτούρη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ πατρός της ἀειμνήστου Ἐμ-

μανουὴλ Δημητριάδη. Αὕτη ἐδώρησεν καὶ οἰκόπεδον εἰς τὸν ἀθλητικὸν ὅμιλον Κοντοπουλίου «Ἥφαιστος», μετὰ τὴν πώλησιν τοῦ ὁποίου ἠγοράσθη τὸ σημερινὸν γήπεδον τοῦ Συλλόγου. Τὸ 1930 ὁ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένος Κωνσταντῖνος Εὐαγγελίδης ἀνήγειρεν εἰς Κοντοποῦλι τὸ Δεύτερον Δημοτικὸν Σχολεῖον.

Τὸ Σχολεῖον Πεσπεράγου ἱδρύθη τὸ ἔτος 1900 δαπάναις τοῦ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένου Στρατῆ Καλογερᾶ. Ὡς μεγάλοι εὐεργέται μνημονεύονται οἱ ἀεί-

Τὸ χωρίον Κορνὸς

Θίασος ἐκ νεαρῶν Ἑλληνίδων τοῦ Κατηχητικοῦ καὶ προσκόπων Λήμνου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Προσκόπων Λήμνου κυρίου Γεωργίου Μάντζαρη.

μνηστοι Χατζῆ—Χαραλάμπου καὶ Τσιπέλιας διότι προσέφερον 1500 δολλάρια ἕκαστος διὰ τὴν ὑδροληψίαν τῆς Κοινότητός των ἐξ ἀποστάσεως 1700 μέτρων διὰ σωληνωτοῦ ἀγωγοῦ ὑπὸ τὴν θάλασσαν ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἅγιος Βλάσιος καὶ ὁ αἰωνόβιος Χαράλαμπος Διαματάρης διότι ἐδώρησε τὸ ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Χωρίου ἀκίνητόν του, ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ ὁποίου ἐκτίσθη τὸ Κοινοτικὸν Γραφεῖον.

Τὸ Σχολεῖον Ρωσσοπουλίου ἀνηγέρθη δαπάναις του Γεωργίου Διαμανταρίδη ἐγκατεστημένου εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου. Οὗτος συνολικῶς προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν 360 χιλιάδων δραχμῶν ἵνα δι' αὐτοῦ, ἐκτὸς τοῦ σχολείου, κατασκευασθῆ ἡ νῦν ὑπάρχουσα ὑδατοδεξαμενή, ἐπεκταθῆ δὲ καὶ τὸ δίκτυον ὑδρεύσεως εἰς ὅλον

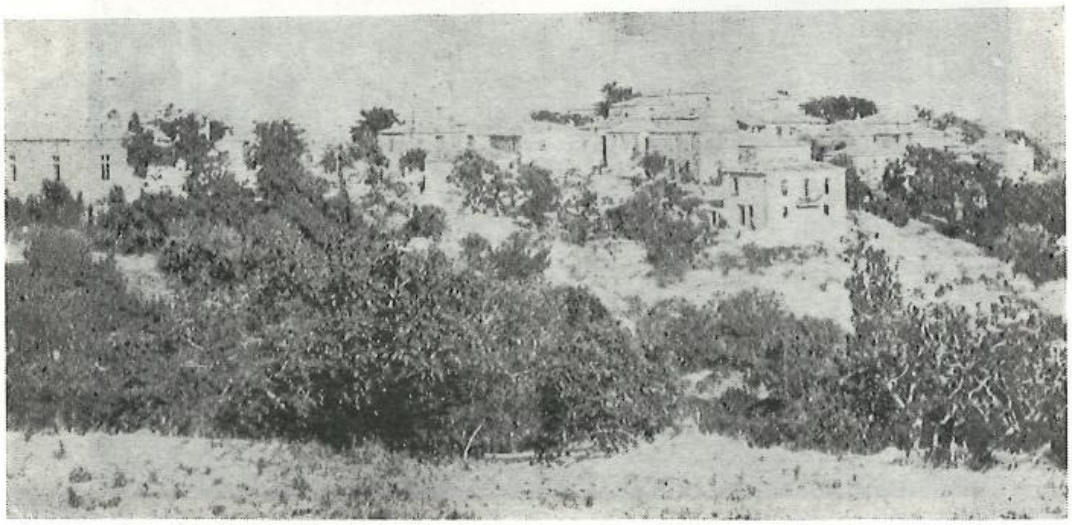

Τὸ χωρίον Δάφνη

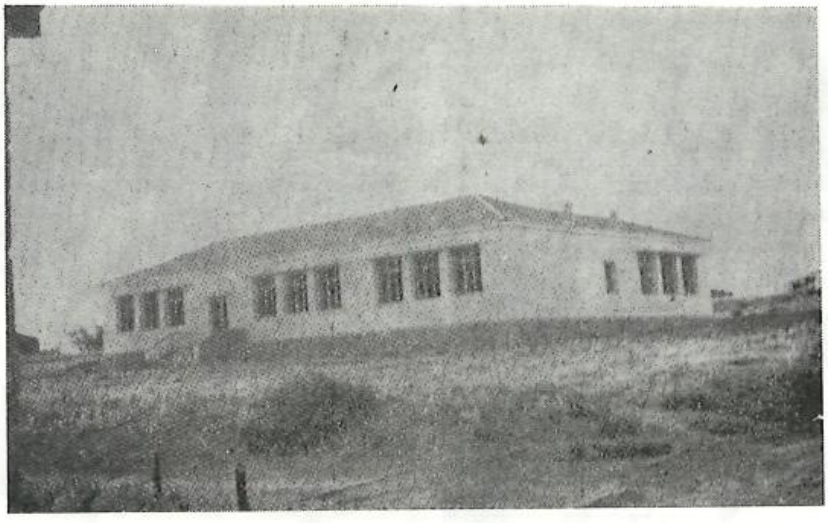

Τὸ Σχολεῖον Ἀτσικῆς

τὸ χωρίον. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δέον νὰ ἀνεφέρωμεν τὸν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντα πρόεδρον κ. Γεώργιον Μάρκον ὡς μίαν τῶν ἐξεχουσῶν προσωπικοτήτων, οὗ μόνον τοῦ Ρωσσοπουλίου ἀλλὰ καὶ τῆς Λήμνου, διότι διὰ τῆς ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὑποστηρίξεώς του πρὸς πάντα συνάνθρωπόν του, ἐπέτυχεν ὥστε τὸ χωρίον Ρωσσοποῦλι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του νὰ λάβη ὄψιν ἐξειλιγμένου χωρίου, λόγω τῶν ἀπείρων κοινωφελῶν ἔργων, ἅτινα τῇ πρωτοβουλίᾳ του ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς στιγμὰς ἐφιαλτικὰς καὶ κρισίμους κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συμμοριτοπολέμου καὶ μετ'

αὐτόν, ἐκράτησεν εἰς τὴν περιφέρειάν του ἀπτόητος ἀνημμένην τὴν δάδα τῆς ἐθνικοφροσύνης, ἀποτρέψας οὕτω πολλοὺς ἐκ τῶν ὁμοχωρίων του νὰ παρασυρθῶσιν ἀπὸ τὰ ἀπατηλὰ συνθήματα τῶν καταχθονίων προδοτῶν τῆς πατρίδος μας Ἑλλάδος.

Τὸ σχολεῖον Λύχνων ἀνηγέρθη τὸ 1910 ὑπὸ τοῦ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημέ-

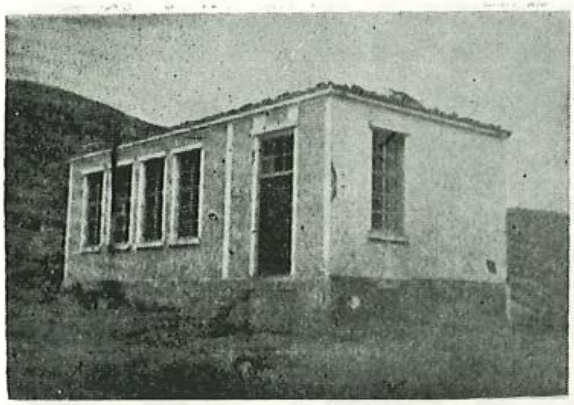

Τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου Καταλάκκου

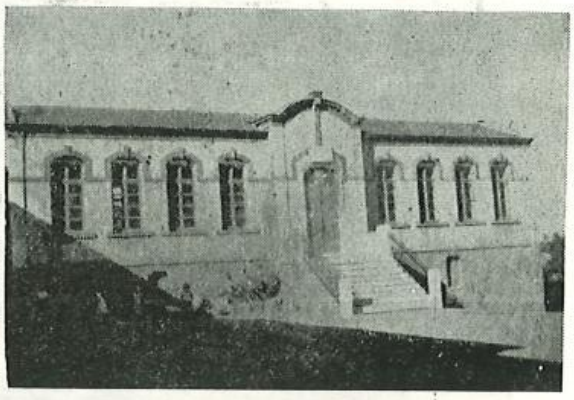

Τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου Κοντοπουλίου

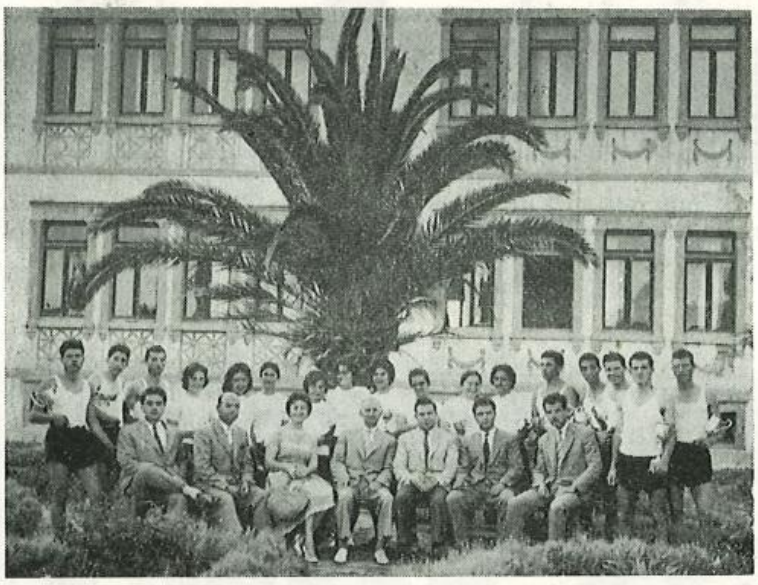

Οἱ καθηγηταὶ καὶ ὅμιλος μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Γυμνασίου Λήμνου.

νου ἀειμνήστου Δημητρίου Μακρῆ μεριμνήσαντος καὶ διὰ τὴν ὕδρευσιν τοῦ χωρίου του. Μεγάλοι δωρηταὶ τοῦ χωρίου «Λύχνα» εἶναι ὁ Γρηγόριος Πανταζῆς ὅστις προσέφερεν 500 δολλάρια διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δίκτυον ὑδρεύσεως, ὁ Χρῆστος Ἀγάλιας, ἡ Μαριάνθη Χλέτσου, ἡ Χρυσάνθη Στυλιάνου ἐγκατεστημέναι ἀμφότεραι εἰς Ἀμερικὴν κ.ἄ.

Τὸ Σχολεῖον Τσιμανδρίων ἀνήγειρεν τὸ ἔτος 1902 ὁ εἰς Βραΐλαν τῆς Ρουμανίας ἐγκατεστημένος ἀείμνηστος Χρῆστος Καλαντζῆς ὁ πρῶτος δὲ διδάξας εἰς αὐτὸ ἦτο ὁ αἰδεσιμώτατος ἱερεὺς Παπαπαναγιώτης Κονταρίδης. Εἷς τῶν μεγαλυτέρων εὐεργετῶν τοῦ χωρίου Τσιμανδίων εἶναι ὁ ἀείμνηστος Σωτήριος Κοτσιναδέλης, ἐγκατεστημένος εἰς Ἀμερικήν. Οὗτος ἐξ ἀποστάσεως ἑνὸς χιλιομέτρου καὶ συγκεκριμένως ἐκ τῆς τοποθεσίας ὅπου τὸ ἐξωκκλήσιον Χριστὸς μετέφερε διὰ σωλη-

νωτοῦ ἀγωγοῦ ἄφθονον ὕδωρ εἰς τοὺς ὁμοχωρίους του καὶ κατεσκεύασεν ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις κρήνην ὡραίαν καὶ μεγάλην εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωρίου του. Οἱ συντελέσαντες εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἐξέλιξιν τοῦ χωρίου Τσιμανδρίων εἶναι πρωτίστως ὁ ἐπὶ τριακονταετίαν καὶ πλέον διατελέσας γραμματεὺς τῆς Κοινότητος κ.

Κιαχαγιάδες ἐκ τοῦ χωρίου Κοντιᾶ ἑορτάζοντες τὸν 25ην Μαρτίου 1956. Εἰς τὸ μέσον διακρίνεται ὁ ἀείμνηστος γεωπόνος Κώστας Μυδαρᾶς ὁ παρασημοφορηθεὶς ἐπισήμως εἰς Ἀλεξανδρούπολιν ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Ἔβρου παρόντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καὶ λοιπῶν ἐπισήμων.

Θίασος ἐκ τῶν τελειοφοίτων μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου Λήμνου. Ὁ ὑποδυόμενος τὸν ρόλον τοῦ ἱερέως εἶναι ὁ ἀριστεύσας Χριστόφορος Γεροντούδης.— Ἐξ ἀριστερῶν τοῦ διοπτροφόρου καθηγητοῦ αἱ μαθήτριαι Μαρίτσα Πατρικιάνου, Ἐλισσάβετ Συκιώτου καὶ Ἰωάννα Μήλα. Ἐκ δεξιῶν τοῦ ἑτέρου καθηγητοῦ αἱ μαθήτριαι Ροῦλα Γρηγορίου Βαγιάκου, Ταρσοῦλα Καβουρίδου καὶ Ἀλέτα Χόντου.

'Αντώνιος Καρανταγλῆς καὶ οἱ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντες πρόεδροι, 'Ιωάννης Γιάνναρος, Παναγιώτης Ζερβὸς καὶ 'Ιωάννης Χαραμῆς.

Διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ παλαιοῦ σχολείου Καρυώνων προσέφεραν διάφορα χρηματικὰ ποσὰ οἱ Χρῆστος 'Αμδίτης Εὐάγγελος Μπερδές, Παναγιώτης Κουρνιώτης, Σαράντης Τζαρίμης καὶ Σουλτάνα χήρα Τσαρσῆ, διὰ δὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδραγωγείου τοῦ χωρίου συνεισέφερον οἱ Παναγιώτης Κουρνιώτης, "Αγγελος Καλαντζῆς, Εὐστράτιος Γαϊτάνης, Μαρίκα Μιτσίλια, Μάλαμα Κουρνιώτη, Μαρία Κουρνιώτη, καὶ Γεώργιος Κουρνιώτης. 'Ως μέγας εὐεργέτης τοῦ χωρίου Καρυώνων μνημονεύεται ὁ εἰς 'Αμερικὴν ἐγκατεστημένος Εὐάγγελος Μπερδές, ὡς διαθέ-

Λεπτομέρειαι τῆς Στολῆς τῶν κιαγιάδων (γεωργῶν τῆς Λήμνου)

σας σεβαστὸ χρηματικὸ ποσὸν διὰ τὴν μεταφορὰν ἐπαρκοῦν ποσότητος ὕδατος εἰς τὸ χωρίον του διὰ σωληνωτοῦ ἀγωγοῦ ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως.

Τὸ σχολεῖον Θάνους ἱδρύθη δαπάναις τοῦ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένου ἀειμνήστου Στυλιανοῦ Γαρυφάλλου διαθέσαντος, τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 1200 χρυσῶν λιρῶν Αἰγύπτου. Οἱ μεγάλοι εὐεργέται καὶ δωρηταὶ τοῦ χωρίου Θάνους εἶναι ὁ σύλλογος Θανιωτῶν 'Αμερικῆς διότι διὰ τῶν σεβαστῶν χρηματικῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα προσέφερε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ ἐγένοντο ἔργα κοινωφελῆ πολλὰ καὶ ἀξιόλογα π.χ. ἡ περίφραξις δι' ὑψηλοῦ τοίχου τοῦ κοιμητηρίου "Αγιος Χαράλαμπος, ἡ ἐπισκευὴ τοῦ παλαιοῦ τοιούτου 'Αγία Παρασκευή, ἐξωραϊσμὸς καὶ ἀνεκαίνισις

τῶν ἐξωκκλησίων Ἅγιος Ἰωάννης, Ἅγιος Δημήτριος καὶ Ἅγιος Κωνσταντῖνος, ἡ ἐπισκευὴ τοῦ σχολείου τῆς Κοινότητος εἰς τὸ ὁποῖον, ἐδώρησε σχολικὸν κινηματογράφον, ἡ ἀνακαίνισις τοῦ Κοινοτικοῦ Γραφείου καὶ ἡ κατασκευὴ δύο νέων γεφυρῶν. Ἔπονται ἀκολούθως ὁ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένος Παντελῆς Καρβέλης δι' ἐξόδων τοῦ ὁποίου τὸ χωρίον Θάνος ἀπέκτησεν ὑδατοδεξαμενὴν καὶ κοινὰ πλυντήρια. Ὁ Κων. Πλάντζος ὁ ὁποῖος ἐμερίμνησε διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν τοῦ χωρίου καὶ ἡ Εὐανθία Κατσικᾶ κάτοικος Ροδεσίας ἥτις τὸ 1959 διέθεσε τὸ ποσὸν τῶν 25.000 δραχ. διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λήμνου Διονύσιος ἔχων ἐκ δεξιῶν του τὸν ἀγαπώμενον καὶ ἐκτιμώμενον ὑπὸ πάντων τῶν Λημνίων, Ἔπαρχον Λήμνου κύριον Εὐάγγελον Βερτσώνην καὶ τὸν διευθυντὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Λήμνου κύριον Εὐάγγελον Κελλάρην. Ἐξ ἀριστερῶν τὸν τότε Ἐπιθεωρητὴν Δημοτικῶν Σχολείων Λήμνου καὶ νῦν Γεν. Ἐπιθεωρητὴν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Α΄ Περιφερείας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κύριον Παναγιώτην Γαλλιῶτον, τὴν σύζυγον τοῦ κ. Γαλλιώτου, κυρίαν Σεμέλην καὶ τὴν κυρίαν Περσεφόνην Κοντογιάννη.— Τινὲς τῶν εἰκονιζομένων εἶναι οἱ διδάσκαλοι κ.κ. Ἰσίδωρος Δαμαλᾶς Γκιάλης καὶ Παπαμιχάλης, ὁ Ἀστυνόμος κύριος Μαραγκάκης, ὁ παρ' αὐτῷ Αἰδεσιμώτατος Βασίλειος Κλάπος, ὁ Γραμματεὺς τῆς Παλληνιακῆς κύριος Χαράλαμπος Ροδάκης, ὁ δικηγόρος κύριος Παναγιώτης Βαρίτης, ὁ ἐπιχειρηματίας ξενοδόχος καὶ ἐργολάβος κύριος Κων)τῖνος Καγιαλῖκος καὶ οἱ διατελέσαντες πρόεδροι τῆς Κοινότητος Κάσπακα Ἀντώνιος Παρδάλης καὶ Κώστας Φράγκος.

Τὸ Σχολεῖον Κάσπακα ἱδρύθη ἐν ἔτει 1905 διὰ προσωπικῆς ἐργασίας καὶ ἐκ συνεισφορῶν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου.

Τὸ Σχολεῖον Κορνοῦ ἱδρύθη τὸ ἔτος 1900 δαπάναις τοῦ εἰς Αἴγυπτον τότε ἐγκατεστημένου ἀειμνήστου Ἰωάν. Παντελίδη. Ἐξέχουσα φυσιογνωμία ἀρίστου Λημνίου εἰς τὸ χωρίον Κορνὸς εἶναι ὁ ἐπὶ 30ετίαν διατελέσας γραμματεὺς τῆς Κοινότητος κ. Ἰωάν. Παντζαρᾶς. Αἱ μετὰ περισσῆς εὐγενείας, εὐσυνειδησίας προσφερθεῖσαι ὑπηρεσίαι του εἰς τοὺς ὁμοχωρίους του καὶ γενικῶς εἰς τὸ χωρίον του κρίνοντα ἄνευ ὑπερβολῆς ἀνεκτίμητοι.

Τὸ Σχολεῖον τοῦ Ρεπανιδίου ἱδρύθη ἐν ἔτει 1874 μετὰ κατοικίας διὰ τὸν ἑκά-

στοτε διδάσκαλον δαπάναις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ ἐκ συνδρομῶν τῶν κατοίκων. Τοῦτο ἐλειτούργησεν ἀνελλιπῶς μέχρι τοῦ 1932, ὁπότε ἀνηγέρθη τὸ νῦν ὑπάρχον δαπάναις τοῦ Κράτους. Πρὸ τοῦ 1874 οἱ Ρεπανιδιῶται ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ὅπως τὰ τέκνα των λάβωσι ἑλληνικὴν μόρφωσιν, ἔστελλον αὐτὰ εἰς ἕνα ἀνεμόμυλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐδίδασκεν κρύφα τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν, τὴν ἑλληνικὴν γραφήν, ἀριθμητικὴν καὶ ἀνάγνωσιν διδάσκαλός τις ὀνόματι Κιατίπης ἀμειβόμενος ἐλάχιστα. Ἀργότερον οἱ Ἑλληνόπαιδες τοῦ Ρεπανιδίου ἐστέλλοντο ὑπὸ τῶν γονέων των εἰς Κότζινον καὶ ἐκεῖ εἰς ἓν ἀγγειοπλαστεῖον ἐδιδάσκοντο τὴν ἑλληνικὴν γραφήν, ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἱστορίαν ὑπὸ χωλοῦ τινος διδασκάλου, καταγομένου ἐκ Μούδρου, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου οὐδείς, δυστυχῶς, ἐνθυμεῖται. Οὕτω διεπλάσσοντο κατὰ τὴν μακραίωνα ἐκείνην δουλείαν αἱ γενεαὶ τῶν Ἑλλήνων Λημνίων εἰς τὸ Ρεπανίδιον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου καὶ δι' αὐτὸ τὸ Ρεπανίδιον σήμερον δὲν ἔπεται, ἀλλὰ προηγεῖται εἰς ὅλας τὰς ἐθνικὰς ἐκδηλώσεις. Εἰς αὐτὸ σήμερον θὰ γνωρίσῃ τις τὸν βραβευθέντα ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν ἀξιωματικὸν καὶ νῦν ἀπόμαχον πρεσβύτην κ. Χαράλαμπον Παπαβασιλείου, τὸν ἀφειδῶς δίδοντα, δίκην σοφῶν συμβουλῶν, τὰς ὀρθὰς κατευθύνσεις ἐφ' οἵου δήποτε ζητήματος ἀφορῶντος τὸ χωρίον του, πολλάκις δὲ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ὅλων τῶν Λημνίων. Εἰς αὐτὸ θὰ συναντήσῃ ἕνα εὐγενῆ διδάσκαλον, τὸν κ. Κων. Βαλάκον, τὸν ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν διαπαιδαγωγήσαντα χιλιάδας Ἑλληνοπαίδων καὶ μεταλαμπαδεύσαντα εἰς αὐτὰ τὴν φλόγα τοῦ συνειδητοῦ, τοῦ σθεναροῦ καὶ ὑπερηφάνου Ἕλληνος. Εἰς αὐτὸ τὸ χωρίον ὁ ἐπισκέπτης θὰ γνωρίσῃ τὸν διδάσκαλον κ. Ἀριστοτέλην Βαλάκον, υἱὸν τοῦ προαναφερθέντος. Οὗτος ἐσχάτως, ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ προσφωνήσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς νήσου Λήμνου ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τοῦ Δημαρχιακοῦ Καταστήματος, καὶ τὸν Ἐξοχώτατον Ἀντιπρόεδρον τῆς σωτηρίου Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στυλ. Παττακὸν διὰ προσφωνήσεως τοσοῦτον εὐστόχου, ὥστε νὰ χειροκροτηθῇ ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ 8.000 Λημνίων.

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἕτερος υἱὸς τοῦ σεμνοῦ διδασκάλου κ. Κων. Βαλάκου, ὁ κ. Παναγ. Βαλάκος ὁ καὶ διευθυντὴς τοῦ Ο.Τ.Ε. (Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος) τῆς Λήμνου. Αὐτὸν ἡ κοινὴ γνώμη τὸν παραδέχεται ὡς τὸν κατ' ἐξοχὴν μεγαλόπνοον ὁμιλητὴν τῆς Λήμνου, δι' ὃ καὶ καλεῖται ὑπὸ τῶν ἀρχῶν νὰ ἐκφωνήσῃ κατὰ τὰς ἐθνικὰς ἑορτὰς τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας.

Ἐκ τοῦ χωρίου Ρεπανιδίου κατάγονται οἱ εἰς Αὐστραλίαν ἐγκατεστημένοι ἀδελφοὶ Μαρμαρᾶ, οἱ τιμῶντες, ὄχι μόνον τὸ Ρεπανίδιον, ἀλλὰ καὶ τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Ἑλλάδα διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπιδεικνύουν καὶ τὰς φροντίδας ἃς καταβάλλουν ὑπὲρ πάντων τῶν εἰς τὴν φιλόξενον καὶ σύμμαχον αὐτὴν Ἤπειρον ἐγκατεστημένων Ἑλλήνων. Οἱ μεγαλύτεροι εὐεργέται καὶ δωρηταὶ τοῦ Ρεπανιδίου εἶναι ὁ ἐν Μελβούρνῃ τῆς Αὐστραλίας ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ὀδυσ. Μαρμαρᾶς, ὁ Ἀθαν. Μαρμαρᾶς, ὅστις διὰ τοῦ διατεθέντος ὑπ' αὐτοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ τῶν 130.000 δραχ. συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ χωρίον του τέλειον ἐσωτερικὸν δίκτυον ὑδρεύσεως, οἱ ἐγκατεστημένοι εἰς Ἀμερικὴν Ρεπανιδιῶται, οἵτινες προσέφερον 110.000 δραχ. διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ζωοδόχος Πηγὴ εἰς Κότζινον, ὁ Γεώρ. Χατζῆ Ἀντωνίου, ὅστις ἐπροικοδότησε τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Ρεπανιδίου δι' ἀγρῶν ἀξίας 100.000 δραχ., ὁ ἐν Ἀμερικῇ ἐγκατεστημένος Δημήτριος Καγκῆς, ὅστις προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν 2.500 δολλ. διὰ διαφόρους ἀνάγκας τοῦ χωρίου του, ὁ Ἰωάν. Λιμπέριος, δαπάναις τοῦ ὁποίου κατεσκευάσθη ἡ πετρίνη κλίμαξ ἐξ 65 βαθμίδων τοῦ εἰς Κότζινον ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, οἱ εἰς Ἀμερικὴν Ρεπανιδιῶται οἱ ἀνακαινίσαντες τὴν Σχολὴν καὶ δι' ἐράνου των ἐνισχύσαντες τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον τοῦ χωρίου των καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δέον νὰ μνημονευθῇ ὁ διατελέσας Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ρεπανιδίου κ. Βασίλειος Παπαθανασίου ὡς σθεναρὸς Ἕλλην, ὡς πολὺ καλὸς Ρεπανιδιώτης καὶ ὡς πολὺ καλὸς Λήμνιος.

Τὸ Σχολεῖον Σβερδίων ἢ Δάφνης, ἱδρύθη ἐπὶ Μητροπολίτου Γενναδίου ἐν ἔτει 1900, πρωτοβουλία τοῦ ἐκ Σβερδίων καταγομένου Χαραλάμπους Μπαξεβανέρη. Οὗτος, ὅταν ὁ Μητροπολίτης Γεννάδιος συνεβούλευσε τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐπενδύσῃ τὸ περίσσευμά της εἰς ὁμολογίας, ἐτόνισεν ὅτι ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐνεργήσῃ, ὥστε δι' αὐτῶν τῶν χρημάτων νὰ κτισθῇ σχολεῖον ἂν ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ἡ σχετικὴ ἄδεια. Ἱδρυθέντος τοιουτοτρόπως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Σβερδίων οἱ Ἑλληνόπαιδες τοῦ χωρίου ἔπαυσαν νὰ μεταβαίνωσιν εἰς Κοντοβράκι, ὅπου ἐδιδάσκοντο τὴν ἑλληνικὴν εἰς τὰ κελλία τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, κτισθείσης ἐν ἔτει 1866. Ἀργότερον αἱ ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι Σβερδίων, ἐπειδὴ τὸ χωρίον Κοντοβράκι κατωκεῖτο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Τούρκων, μετώκησαν εἰς θέσιν Σβέρδια, ὅπου ἀργότερον, ἐν ἔτει 1909, ἀνήγειραν τὸν νῦν ὑπάρχοντα καὶ λειτουργοῦντα ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, οἱ κίονες τοῦ ὁποίου μετεφέρθησαν μετὰ πολλοῦ κόπου ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν Τζωρ-

Ἡ Φιλαρμονικὴ Λήμνου συσταθεῖσα δαπάναις οὗ ἐκ τοῦ χωρίου Δάφνη εὐεργέτου κυρίου Παναγιώτου Βέργου.

βάδες, κειμένην μεταξὺ Σβερδίων καὶ Κοντοβρακίου, ὅπου μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχουν λείψανα ἐρειπωθέντος παλαιοῦ ναοῦ, ἀνήκοντος εἰς Μετόχιον καταληφθέντος βιαίως ὑπὸ τῶν Τούρκων τὸ ἔτος 1770. Οἱ ὑπερήλικες κάτοικοι τῆς περιοχῆς ἐνθυμοῦνται ὅτι ζωηρός τις Τουρκόπαις ἀνέβη καὶ ἐκάθησεν μὲ κακὰς προθέσεις ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Κοντοβρακίου καὶ ὅτι ἡ Ἁγία Τράπεζα ἤρχισε περιστρεφομένη μὲ τόσην ταχύτητα, ὥστε παρέστη ἀνάγκη νὰ κληθῇ ἐσπευσμένως ὁ ἱερεὺς ἵνα παρακληθικῶς δεηθῇ ὑπὲρ τῆς διασώσεως τοῦ παιδός. Ὄντως μετὰ τὴν παράκλησιν ἡ Ἁγία Τράπεζα ἔπαυσε νὰ περιστρέφεται, ἀλλὰ τὸ παιδίον ἐξέπνευσε καὶ ἐτάφη εἰς τὸ ἐν Ἁγίῳ Ὑπατίῳ τουρκικὸν νεκροταφεῖον. Οἱ κάτοικοι τῆς περιφερείας ἐνθυμοῦνται καὶ ὅτι εἰς Ἅγιον Ὑπάτιον ὀλίγα ἔτη πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως ἔζη ἡ τρομερὰ διώκτρια τῆς Ἑλληνορθοδοξίας Τούρκισσα Δελῆ Σερφέ. Ὁ Ἅγ. Ὑπάτιος σήμερον «Ἁγ'πάτ» ἦτο χωρίον ἐκ τῶν μετρίων εἰς πληθυσμὸν καὶ ἔκειτο δεξιὰ τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου Μπουρνιᾶ. Πρὸ ἑκατὸν ὅμως περίπου ἐτῶν, πᾶσαι αἱ εἰς αὐτὸ κατοικοῦσαι ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι μετώκησαν κατὰ τὸ πλεῖστον μὲν εἰς τὸ χωρίον Ρεπανίδιον, ὀλίγαι εἰς τὸ Κοντοπούλι καὶ ἐλάχισται εἰς τὸ χωρίον Παναγιά.

Ὁ μεγαλύτερος εὐεργέτης τοῦ χωρίου Σβερδίων ἢ Δάφνης εἶναι ὁ εἰς Ἀ-

μερικὴν ἐγκατεστημένος κ. Παναγιώτης Βέργος. Οὗτος Λήμνιος ἐκ τῶν ἀρίστων, μεταβὰς πρὸ δεκαετίας εἰς Λῆμνον ἀνήγειρεν ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις εἰς τὸ χωρίον του ἀξιόλογον κτίριον χρησιμεῦον σήμερον διὰ τὴν στέγασιν τοῦ Κοινοτικοῦ Γραφείου, διὰ κατοικίαν ἱερέως μετὰ τῆς οἰκογενείας του, διὰ κατοικίαν τοῦ διδασκάλου, διὰ γραφεῖα καὶ ἀποθήκην τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Δάφνης, δι' ἀποθήκην τῆς Κοινότητος πρὸς δὲ καὶ ὡς Ξενών. Ἐπιπροσθέτως ἐδώρησε 3.000 δραχ. διὰ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ Ἡρώου, 35.000 δραχ. διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς Ἐκκλησίας, 18.000 εἰς τὴν Σχολικὴν Ἐφορίαν, 8.000 δραχ. διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐσωτερικοῦ δικτύου ὑδρονομῆς, 7.000 δραχ. εἰς τὴν Κοινότητα, 5.000 δραχ. διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ὑδραγωγείου καὶ 3.000 δραχ. διὰ τὴν ἀγορὰν ἑνὸς κηπαρίου, τὸ ὁποῖον διεσκευάσθη εἰς πλατεῖαν.

Ἡ τόση ἀγάπη τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῶν Σβερδίων κ. Παναγιώτου Βέργου δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ χωρίον του. Ἐξεδηλώθη καὶ ὑπὲρ τῆς Πρωτευούσης τῆς Λήμνου, ἥτις δαπάναις αὐτοῦ ἀπέκτησε φορτηγὸν αὐτοκίνητον ἀνατρεπόμενον, ἵνα μεταφέρη τὰ ἀπορρίμματα μακρὰν τῆς πόλεως πρὸς δὲ καὶ Φιλαρ-

Γκρούπ τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Μυριναίων ἐν ἔτει 1955. Ἄνω ὁ πρῶτος ἐξ ἀριστερῶν Χριστόφορος Γεροντούδης, Γεώργιος Παπαδόπουλος, Βασίλειος Περιστερᾶς καὶ Εὐάγγελος Καμπούρης. Καθήμενοι: Σπῦρος Παπασπυρίδων, Γεώργ. Κρυσταλλᾶς καὶ Δῆμος Πέτρου.

μονικὴν μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων καὶ ἐφοδίων, ἤτοι στολῶν, μουσικοφωνητικῶν ὀργάνων κλπ. Ἐσχάτως ὁ κ. Παναγιώτης Βέργος ἐδώρησεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Λήμνου ὡραῖον ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκίνητον, χρησιμοποιούμενον ἤδη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

Τὸ χωρίον Νέα Κούταλη, κατωκημὲν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Λήμνου καὶ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, ἐπόμενον ἦτο νὰ ἀποκτήση ἐκκλησίαν τὴν Ἁγίαν Μαρίναν καὶ ὡραῖον Δημοτικὸν Σχολεῖον μόλις πρὸ εἰκοσιπενταετίας. Ὁ συνοικισμὸς τῶν κατοίκων τῶν διαφυγόντων τὸ 1923 ἐκ τῆς Κούταλης, νησίδος κειμένης εἰς τὴν Προποντίδα καὶ πατρίδος τοῦ παγκοσμίου φήμης παλαιστοῦ Παναγῆ Κουταλιανοῦ, τοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1882 μέχρι τοῦ 1892 νικήσαντος εἰς τὴν Ἀμερικὴν πάντας τοὺς παγκοσμίου φήμης ἐξ ἐπαγγέλματος παλαιστὰς τῆς Γῆς, πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἀνυψωτὰς βαρέων βαρῶν, ὑπῆχθη ἀρχικῶς εἰς τὴν Κοινότητα Πεσπεράγου. Ταχέως ὅμως, χάρις εἰς τὴν ζωτικότητά των οἱ Κουταλιανοὶ καὶ τὴν ἱκανότητά των εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀπετέλεσαν ἰδίαν κοινότητα, μεθ' ὃ διέπρεψαν οὐ μόνον εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σπογγαλιείαν, συμβαλόντες τοιουτοτρόπως εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς Λήμνου ὡς σπογγοεμπορικοῦ κέντρου. Σήμερον διαθέτουν ἀξιόλογα σπογγαλιευτικὰ συγκροτήματα, ἐξικνούμενα μέχρι καὶ πέραν τῆς Κυρηναϊκῆς.

Οἱ μεγάλοι εὐεργέται καὶ δωρηταὶ τοῦ χωρίου «Νέα Κούταλη» εἶναι ὁ Σύλλογος Κουταλιανῶν Ἀμερικῆς, ὁ Σύλλογος κυριῶν τῆς Κούταλης «Ρόδον τὸ Ἀμάραντον» ἑδρεύων εἰς CLEVELAND τοῦ OHIO, ὁ Χρῆστος Πανταζόγλου, ὁ Δημήτριος Καΐρης, Ἰωάννης Ἐμμανουήλ, ὁ Γεώργιος Ψάρρας, ὁ Δημήτριος Παπαδόπουλος, ὁ Γεώργιος Καλαφάτης, ὁ Θεοδόσιος Χριστοφορίδης, ἡ Αἰκατερίνη Πάππα, ἡ Μαρίκα Β. Ἐμμανουήλ, ὁ Σωτήριος Μωραΐτης, ἡ Ἄρτεμις Καλαφάτη καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Νῦν ἡ Νέα Κούταλη ἔχει αὐτάρκειαν ὕδατος καὶ μεγάλην ὑδατοδεξαμενὴν ἐκ μπετόν.

Τὸ οἴκημα τοῦ παλαιοῦ Σχολείου Κοντιᾶ, ἀνεγερθὲν ἐν ἔτει 1884 ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς παρὰ τὴν ἐκκλησίαν Ἅγιος Δημήτριος, στεγάζει σήμερον τὸν Ἀστυνομικὸν Σταθμὸν Χωροφυλακῆς τῆς περιφερείας Κοντιᾶ. Διὰ τὴν ἀνέγερσίν του ἐβοήθησαν χρηματικῶς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον καὶ οἱ διαμένοντες εἰς Αἴγυπτον Κοντιατινοί. Τὸ λειτουργοῦν σήμερον ὡραῖον ἑξατάξιον διδακτήριον, ἱδρύθη δαπάναις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐν ἔτει 1931 ἐπὶ κυβερνήσεως

Εἰς τὸ μέσον ὁ πλοίαρχος τοῦ ποντοπόρου «ΠΑΙΑΝ» Χριστόφορος Γεροντοῦδης, λόγῳ τῆς ἀπεργίας τῶν λιμενεργατῶν τοῦ Σίδνεϋ, διασκεδάζει μετὰ Λημνίων ἐγκατεστημένων εἰς τὴν Αὐστραλίαν.

Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅτε ἱδρύθησαν καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων τῆς νήσου. Γνωστοὶ εἰς ἡμᾶς δωρηταὶ αὐτοῦ τοῦ «Μικροῦ Πανεπιστημίου» εἶναι οἱ: Νικόλαος Γαροφαλλίδης, ὅστις ἐδώρησεν ἐκκρεμὲς ὡρολόγιον ὕψους 2.1)2 μέτρων καὶ χρηματικὸν ποσὸν μὲ τὸ ὁποῖον κατεσκευάσθησαν καινουργῆ θρανία δι' ὅλας τὰς τάξεις, Σύλλογος Κοντιατινῶν Ἀμερικῆς «Ἅγιος Δημήτριος», Κωνσταντῖνος Τσόχας, ὁ Πρόεξενος τῆς Ἑλλάδος εἰς BEIRA Δημήτριος Βεργῆς, Στυλιανὸς Γιαννάκης, Ἀναστάσιος Ζαφειρίου ἐγκατεστημένος εἰς Μαρόκκον, Ἰωάννης Γιάνναρος, Ἀπόστολος Μουτζουρῆς ἐγκατεστημένος εἰς Ροδεσίαν, Χρῆστος Γιαννάκης τοῦ Κομνηνοῦ, Χρῆστος Λοῦσκος, Μαρία Καραγιάννη ἐγκατεστημένη εἰς Ροδεσίαν καὶ Γεώργιος Καρασταυράκης ἐγκατεστημένος εἰς Τράνσβαλ.

Ὁ μεγαλύτερος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Λήμνου εὐεργέτης τοῦ χωρίου Κοντιᾶ εἶναι ὁ ἀείμνηστος Νικόλαος Γαροφαλλίδης, διότι ἀνήγειρε πρὸ τριακονταετίας ἐκ θεμελίων τὸν ἱερὸν ναὸν «Γέννησις τοῦ Χριστοῦ» ἐπιπλωθέντα καὶ διακοσμηθέντα εἰς τὴν ἐντέλειαν ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις. Ἐκτὸς τοῦ περικαλλοῦς αὐτοῦ ναοῦ, ὁ ἀείμνηστος Νικόλαος Γαροφαλλίδης ἀνήγειρεν ἐν Μυρίνῃ τὸν πρῶτον ἐν Λήμνῳ χειμερινὸν κινηματογράφον ὃν ἐδωρήσατο εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λήμνου.

Μετ' αὐτὸν ἔπονται οἱ Νικόλαος Μηλαρᾶς, Πέτρος Ἀρβανιτάκης, Γεώργιος

Βαμβακερός, Χρυσάνθη Νομισματίδου, Παναγιώτης Βοργιᾶμος, Παῦλος Ντόλιας, Ἀνδρέας Καπώγης, Τριαντάφυλλος Τζᾶρος, Παῦλος Τσαγκάλιας, Χρῆστος Καλατζῆς, Θεόδωρος Χαραμῆς, Χριστίνα Γαροφάλλου, Θεοδόσιος Σκαπέτης, Σωτήριος Νιάνιουρας, Χαράλαμπος Κασούμης, Ἀπόστολος Ἀρβανιτάκης, Ἐλευθερία καὶ Φανὴ Καραγιάννη, Χαράλαμπος Διαμαντίδης, Ἑλένη Πανταζῆ, Τρύφων Βρανᾶς, Παναγιώτης Μουμτζῆς, Παναγιώτης Μπασπαλέρης, Ἰωάννης Λοῦσκος, Βασιλικὴ Βεργῆ, Ἰωάννης καὶ Μάλαμμα Βλάγγου, Ἀναστάσιος Πετευνάριας, Κομνηνὸς Καφές, Εὐτυχία Λουσίδου, Γεώργιος Τσέλικας, Ἄγγελος καὶ Μαρία Καραγιάννη, Ἐλισσάβετ Πιάτου, Ἑλένη Γιαννάκη, Ἀνδρέας Ζωγράφος, Ἀπόστολος Μουτζουρῆς, Γεώργιος καὶ Εὐτυχία Λουσίδου, Βασίλειος Σουϊτσμέζης, Γαρόφαλλος Τσαρσῆς, Ἀδελφοὶ Κωνσταντίνου Μπουρούδη, Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, Μαριγὼ Κασουμίδου, Δημήτριος Βεργῆς, Ἀδελφοὶ Χρήστου Γιαννάκη, Νικόλαος Γλέφαρος, Χρῆστος Ἀρβανιτάκης, Στυλιανὸς Π. Μουτζουρῆς, Βασίλειος Π. Λαντούρης, Δημήτριος Νερές, Δημήτριος Κατρακάζος, Βασ. Κάϊδος, Ἀδελ. Στεργίου.

Ὁ μεγαλύτερος τῶν εὐεργετῶν τοῦ Κοντιᾶ, πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου εἶναι ὁ ἀείμνηστος Νικήτας Γεροντούδης τοῦ Χριστοφόρου, ὁ ὁποῖος ὅταν ἦλθεν ἐξ Ἀβησσυνίας εἰς Λῆμνον τὸ ἔτος 1893 καὶ εἶδεν ὅτι τὸ χωρίον του «ἐμαραίνετο» διότι περιεσφίγγετο ἀσφυκτικῶς ἀφ' ἑνὸς ὑπὸ τῶν τεσσάρων γνωστῶν λόφων Βίγλας, Ἁγίου Ἀθανασίου, Κούκου καὶ Τύπου, οἵτινες ἀνῆκον εἰς τὸ Τουρκικὸν Δημόσιον, τὸ ὁποῖον ἀπηγόρευεν αὐστηρῶς τὴν βόσκησιν καὶ τῶν οἰκοσίτων ἀκόμη, ἵνα ἡ Κοινότης Κοντιᾶ ἐξαναγκάζηται νὰ καταβάλλη ὑπέρογκον ἐτήσιον μίσθωμα καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι τὸ Μετόχιον «Χριστὸς» τῆς Ἁγίας Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐκτάσεως 370 στρεμμάτων περίπου ἔφρασσεν καὶ ἐξακολουθεῖ, δυστυχῶς καὶ σήμερον ἀκόμη, νὰ φράσσῃ τὴν πρὸς τὸν ὁμώνυμον κόλπον ἐπέκτασιν τοῦ χωρίου, ἀπεφάσισε νὰ σώσῃ αὐτὸ διὰ παντός. Ὄντως μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ ἐπιμονῆς ἐπέτυχε διὰ τοῦ εἰς Μύριναν ἐγκατεστημένου θείου του Νικολάου Ἀϊβαλέρη, ἀντιπροέδρου τότε τῆς Δημογεροντίας, τὴν παραχώρησιν τῶν τεσσάρων λόφων εἰς τὴν Κοινότητα Κοντιᾶ ἀντὶ τοῦ σεβαστοῦ ποσοῦ τῶν 10.000 χρυσῶν λιρῶν Τουρκίας, ἃς οὗτος ἐξ ὁλοκλήρου κατέβαλε.

Τοιουτοτρόπως τὸ χωρίον Κοντιᾶς ἀληθῶς ἐσώθη. Ἐπιστρέψας εἰς Ἐρυθραίαν μετὰ δέκα ὁμοχωρίων του, οὓς προσέλαβεν ὡς ὑπαλλήλους του, ἐπεκτείνει τὰς ἐργασίας του. Ἀλλ' ἂν καὶ τὰ καραβάνια φθάνουν τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, κομίζοντα ποικίλον διὰ τὸν Ἰταλικὸν στρατὸν ἐμπόρευμα δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ζήτησιν, δι' ὃ καὶ ἀναχωρεῖ ἐκ νέου εἰς Εὐρώπην, ὅπου συμβάλλεται μετὰ τῶν μεγαλυτέρων τότε ἐμπορικῶν οἴκων, πολλοὶ τῶν ὁποίων τῷ δίδουσι τὴν ἀντιπροσωπείαν δι' ὅλην τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν καὶ Ἀραβίαν καὶ ἐπιστρέφει ἐπιβαίνων ἀτμοπλοίου ἐμφόρτου ἐμπορεύματός του, τὸ ὁποῖον ἐξεφορτώθη εἰς Μασσάβαν, ἵνα μεταφερθῇ διὰ καραβανίων εἰς τὸ ὀροπέδιον Ἀσμάρα ὕψους 2.365 μέτρων.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1897 μεταβαίνει ἐκ νέου εἰς Λῆμνον, ὅπου τελεῖ τοὺς γάμους του μετὰ τῆς Χρυσάνθης, ἐγγονῆς τοῦ καραβοκύρη καπετὰν Κωνσταντῆ Μάκρα καὶ ἐπιστρέφει εἰς Ἐρυθραίαν συνοδευόμενος ὑπὸ ἑτέρων δέκα Λημνίων, προσληφθέντων εἰς τὰς ἐργασίας του. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν καὶ οἱ οἰκοδόμοι Χαράλαμπος Ἀχειλιᾶς καὶ οἱ ἀδελφοὶ Καλοκαιρινοῦ. Οὗτοι εὐθὺς ὡς ἀφίχθησαν εἰς Ἀσμάραν, ἔκτισαν καθ' ὑπόδειξιν τοῦ ἀειμνήστου Νικήτα Γεροντούδη τὴν πρώτην λιθόκτιστον εὐρωπαϊκοῦ τύπου κατοικίαν μετ' εὐρυχώρων ἀποθηκῶν, γραφείου καὶ καταστήματος. Τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων, κατὰ Φεβρουάριον ἢ Μάρτιον τοῦ 1898 ὁ ἀείμνηστος στρατηγὸς ANTONIO BALDISSERA ἀνεκήρυξε τὸν Νικήταν Γεροντούδην ἱδρυτὴν τῆς Ἀσμάρας, τῆς μετέπειτα πρωτευούσης τῆς ὅλης Ἐ-

ρυθραίας, μὲ πολλὰς βιομηχανίας, θαυμασίαν ρυμοτομίαν καὶ πληθυσμὸν μέχρις 160.000 κατοίκων.

Ἐν ἔτει 1919 ἀναχωρεῖ διὰ Λῆμνον, ὅπου παραμένει ἐπὶ ἓν ἔτος, ἵνα δικαιωματικῶς ἀναπαυθῇ μετὰ τόσων ἐτῶν ἔντονον βιοπάλην, ἀλλὰ καὶ διότι ὑπελόγιζεν ὅτι ἐντὸς ἑνὸς ἔτους θὰ κατώρθωνε νὰ ἀπαλλοτριώσῃ τὸ Μετόχιον «Χριστὸς» τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους πρὸς ὄφελος τῆς ὁλότητος τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κοντιᾶ, ἀγῶνα εἰς ὃν ἀπεδύθη εὐθὺς ὡς ἀφίχθη εἰς Λῆμνον. Αἱ ἐνέργειαί του ὑπῆρξαν τοσοῦτον εὔστοχοι καὶ τὸ σθένος του τοσοῦτον μέγα, ὥστε τὸν Ἰούλιον τοῦ 1920 ἦλθον εἰς Κοντιᾶ ἵνα τὸν τρομοκρατήσουν καὶ ἀπογοητεύσουν, εἷς Ἡγούμενος ἐξ Ἁγίου Ὄρους μετ' ἀκολουθίας, ὁ Μητροπολίτης Λήμνου Στέφανος, ὁ Ἔπαρχος Λήμνου, ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Λήμνου καὶ ὁ Εἰρηνοδίκης, καλέσαντες αὐτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ παλαιοῦ Σχολείου Κοντιᾶ, ὅλως ἀπροόπτως ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 8ην πρωϊνήν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐλάμβανε τὸ πρωϊνόν του. Ἀλλὰ μεταβὰς δὲν ἐτίμησεν αὐτοὺς διὰ τῆς παρουσίας του οὔτε πέντε λεπτά, διότι ὁ λαβὼν τὸν λόγον Ἔπαρχος Λήμνου, εἰς ὃν πλούσια καὶ πολλὰ δῶρα ἔφερον οἱ ἱερομόναχοι τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας, ἀποτεινόμενος εἰς τοὺς γεωργοὺς κατοίκους Κοντιᾶ, τοὺς κατακλύσαντας τὴν αἴθου-

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Νοσοκομείου Λήμνου κύριος Νικόλαος Γεροντοΰδης, υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Νικήτα Γεροντοΰδη.

Εἰς τὸ Νεφασὶτ τῆς Ἐρυθραίας (Ἀβησσυνία) ὁ ἀείμνηστος Νικήτας Γεροντούδης εἰς ἡλικίαν 76 ἐτῶν τὸν Ἰούνιον τοῦ 1936.

σαν, ἤρχισε πολὺ ἀστόχως λέγων: «Κάποιος ζορμπατζῆς ἀπὸ τὴν Ἀβησσυνίαν ἦλθε νὰ ἀναστατώσῃ τὸ φιλήσυχο χωριό σας καὶ νὰ σᾶς κάμῃ νὰ πιστέψετε ὅτι μπορεῖτε νὰ μοιρασθῆτε τὸ Μετόχι», ὁπότε ἠρεμώτατα ἐγειρόμενος ὁ ἀείμνηστος Νικήτας Γεροντούδης ἔφη: «Αὐτὸς ὁ ζορμπατζῆς ἦλθε ἀπὸ τὴν Ἀβησσυνία διὰ νὰ κάμῃ ἕνα μεγάλο καλὸ στὸ χωριό του καὶ ὄχι νὰ τὸν προσβάλουν ἄνθρωποι μικροί, πολὺ μικροί, ὅπως εἶσθε ὅλοι ἐσεῖς. Τόσον μικροί, ὥστε διὰ τὸ φλέγον αὐτὸ ζήτημα τοῦ χωριοῦ μου, δὲν ἀπετάνθην εἰς κανέναν ἀπὸ σᾶς, ἀλλὰ εἰς τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα καὶ εἰς τὸν ἴδιον τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ ἡ πρὸς αὐτὸν ἀναφορά μου. Σεῖς ἐν τίνι δικαιώματι ἐπεμβαίνετε; Σεῖς ἐν τίνι δικαιώματι μὲ ἐκαλέσατε ὡς εἰς δίκην καὶ μὲ προσβάλλετε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Σεῖς, εἶναι ποτὲ δυνατὸν

νὰ μὴ γνωρίζετε ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ Μετοχίου εἶναι ὑπόθεσις ποὺ δὲν σᾶς ἀφορᾶ; Κύριοι ζορμπατζῆδες, τὸ ζορμπατζηλίκι σας δὲν πέρασε. Σεῖς Ἱερομόναχοι, ἀντιπρόσωποι τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας, ἂν εἶσθε ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, κάμετε αὐτὸ τὸ μεγάλο καλὸ στὸ μεγαλύτερο χωριὸ τοῦ νησιοῦ. Βλέπετε πόσον ὑποφέρει». Μεθ' ὃ ἀποχωρῶν μὲ βῆμα σταθερὸν βραδύτατον, εἶπεν εἰς τοὺς ἀποθεώσαντας αὐτὸν γεωργούς: «Πᾶμε χωριανοὶ νὰ χορέψωμε». «Ὄχι πρῶτα θὰ συγυρίσουμε οὖλ' αὐτοίν». «Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο, πᾶμε», εἶπε, τὸν δὲ παρατυχόντα πολὺ φίλον του ἀείμνηστον ἱερέα Κων. Παπαρετὸν παρεκάλεσε νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Μητροπολίτην καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἐπισήμους, φεύγοντες νὰ μὴ διέλθουν ἐκ τῆς πλατείας, ἵνα μὴ συμβῇ τι τὸ δυσάρεστον. Μετὰ ἕνα ψῆνα μετετέθησαν τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ ὁ Ἔπαρχος καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὁ Εἰρηνοδίκης. Τοῦτο ἐπέτυχεν ὁ Νικήτας Γεροντούδης διὰ τοῦ ἀειμνήστου δικηγόρου Γεωρ. Καλδῆ, τοῦ μεταβάντος ἐπιμόνως εἰς Ἀθήνας.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1920 συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων Γεωργίου Καλδῆ καὶ Χρήστου Καλατζῆ μεγαλεμπόρου, ἐγκατεστημένου εἰς Βράϊλαν τῆς Ρουμανίας, ἀνεχώρησεν ἐπιβιβασθεὶς ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου «Μάγδα», τὸ ὁποῖον προσήγγισε καὶ εἰς τὴν ἑλληνικωτάτην τότε Σμύρνην. Εἰς Ἀθήνας, ἀφοῦ ἐκίνησεν ἐπὶ δίμηνον Γῆν καὶ Οὐρανὸν βοηθούμενος πάντοτε ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου δικηγόρου Γεωργίου Καλδῆ, διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ Μετοχίου ὑπὲρ τῆς Κοινότητος Κοντιᾶ καὶ ἀφοῦ ἐπείσθη ἀπολύτως ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἔβαινε λίαν ἱκανοποιητικῶς, ἐπιστρέφει εἰς Ἐρυθραίαν, ὅπου ἱδρύει τὴν πρώτην καπνοβιομηχανίαν. Τὸ ἔτος 1933 ἐν ὄψει τοῦ Ἰταλοαβησσυνιακοῦ πολέμου παραγγέλλει εἰς Γερμανίαν ἑτέρας δύο σιγαροποιητικὰς μηχανὰς καὶ προετοιμάζεται πυρετωδῶς ἐναποθηκεύων εἰς τὰς τεραστίας ἀποθήκας τεράστια ποσὰ ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα τρὶς ἐξηντλήθησαν πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου. Μετὰ τὴν συνθηκολόγησιν τῆς Ἀβησσυνίας ἐν ἔτει 1936, ὅλως αἰφνιδίως, ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἐρυθραίαν.

Οἱ τόσοι κόποι, μόχθοι καὶ θυσίαι διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ Μετοχίου «Χριστὸς», ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ὅλων τῶν Μετοχίων τῶν νήσων Λήμνου καὶ Θάσου, ἀλλ' οὐχὶ ὑπὲρ τῆς ὁλότητος τῶν κατοίκων τῶν κατοικούντων εἰς χωρία κείμενα πλησίον τῶν Μετοχίων. Ἀπηλλοτριώθησαν ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν τῶν δύο νήσων δι' αὐτὸ τὸ χωρίον Κοντιᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ φθίνῃ ἡμέρα τῇ ἡμέρα. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ μετανάστευσις εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα τῶν Κοντιατινῶν εἰς τὰ πέρατα ὅλης τῆς Γῆς. Πλέον τῶν 3)4 τῶν οἰκιῶν εἶναι κλεισταὶ πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Εἶναι ἀποκαρδιωτικὸν τὸ ὅτι ἐπὶ τόσα ἔτη καμμία κυβέρνησις, ἔστω μόνον ἀπὸ ἀνθρωπιστικὰ αἰσθήματα ἐμφορουμένη, δὲν ἐπελήφθη τοῦ φλέγοντος τούτου ζητήματος, τὸ ζωτικῆς σημασίας δι' ὅλους τοὺς σημερινοὺς φιλοπροόδους, φιλοξένους καὶ εὐγενεῖς Κοντιατινούς, ἔτι δὲ καὶ τοὺς Κοντιατινοὺς τοῦ μέλλοντος. Δίκαιον εἶναι, μετὰ ρυμοτομικὴν μελέτην, ἤτοι χάραξιν ὁδῶν καὶ πλατειῶν νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰς οἰκογενείας τοῦ χωρίου, ἵνα ἑκάστη ἐξ αὐτῶν λάβῃ ἓν οἰκόπεδον. Τὸ ἐν λόγω σχέδιον ἐπινείου πόλεως δέον νὰ συμπεριλαμβάνῃ καὶ τὸ ἀγρόκτημα «Μονίτη», τὸν Προσφυγικὸν Συνοικισμὸν καὶ τὴν ὑπόλοιπον πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Κοντιᾶ ἔκτασιν μέχρις Ἁγίου Ἰωάννου καὶ Διαπόρι, ἵνα μὴ οἱ διάφοροι μικροϊδιοκτῆται κτίζωσιν ἐκτὸς σχεδίου.

Μετὰ τὸν ἀείμνηστον Νικήταν Γεροντούδην, τὸν δωρήσαντα πρὸ τοῦ θανάτου του 100.000 δραχ. εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λήμνου, μνημονεύονται ὡς εὐεργέται καὶ δωρηταὶ τοῦ Κοντιᾶ ὁ δωρήσας τὸ ἀγρόκτημά του «Κασσαπέτρα» καραβοκύρης καπετὰν Ἀλκιβιάδης Θεόδωρος, ὁ ἀείμνηστος Χρῆστος Καλατζῆς διότι ἐδώρησε τὸ ποσὸν τῶν 1.000 χρυσῶν γαλλικῶν φράγκων, ὁ Ἀπόστολος Μουτζουρῆς,

διότι δαπάναις αὐτοῦ ἐκτίσθη ἐκ θεμελίων τὸ νέον Κοινοτικὸν Γραφεῖον Κοντιᾶ, ὁ Χαράλαμπος Διαμαντίδης, διότι δι' ἐξόδων του κατεσκευάσθη τὸ ὑδραγωγεῖον Τσίκουλα, ὁ Σύλλογος Κοντιατινῶν Μελβούρνης διὰ τὴν ἐξ 144 λιρῶν Ἀγγλίας δωρεάν του, ἡ Ἑλένη Σαλακιανοῦ, ὡς δωρήσασα τὴν εἰς θέσιν Ἀχειλιᾶ Πηγάδι οἰκίαν της, ὁ Παῦλος Βοργιᾶμος ἐγκατεσημένος εἰς Ἀβησσυνίαν διὰ τὴν ἐκ 200 χρυσῶν λιρῶν δωρεάν του, ὁ Παῦλος Τσαγκάλιας ἐγκατεστημένος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου διὰ τὴν δωρεάν του ἐκ 200 χρυσῶν εἰκοσαφράγκων, ὁ Ἀνδρέας Καπώνης, ὁ Παῦλος Ντόλιας, ὁ εἰς τὴν Ροδεσίαν ἐγκατεστημένος καὶ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Δημήτριος Βεργῆς, ὁ ἐγκατεστημένος εἰς Αἴγυπτον Νικόλαος Μηλαρᾶς διότι δαπάναις του ἐπλακοστρώθη ἡ πλατεῖα τοῦ χωρίου Ρίμνη, ὁ εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένος Κομνηνὸς Καφὲς καὶ οἱ ὡσαύτως εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένοι Στυλιανὸς Γαρουφαλῆς, Παναγιώτης Γαρουφαλῆς, Κωνσταντῖνος Καλδεμίρης, Δημήτριος Καραγιάννης, Ἀλέξανδρος Καντάριας, Ἰωάννης Κουνέλλης τοῦ Ἀθανασίου καὶ ὁ Χαράλαμπος Παραθυρᾶς.

Ὁ κ. Νικόλαος Γιαννάκης εἰς LIMBE μετὰ τῶν δύο μικρῶν του υἱῶν Κομνηνοῦ καὶ Ἐμμανουήλ.

Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν, τὸ χωρίον Κοντιᾶς καυχᾶται καὶ διὰ τὰ τέκνα του τὰ ἐγκατεστημένα εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἐγγεγραμμένα ὡς μέλη εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Κοντιατινῶν «Ἅγιος Δημήτριος». Ὁ Σύλλογος οὗτος ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας καὶ ἐντεῦθεν εὐεργετεῖ καὶ βοηθεῖ ἀποτελεσματικώτερον πάντων. Ἤδη τὸ ποσὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἦλθεν ἀρωγὸς μέχρι σήμερον εἰς ὄφελος τοῦ χωρίου Κοντιᾶ ὑπερέβη κατὰ πολὺ τὸ ποσὸν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν. Ἱστοροῦντες τὰ τοῦ Κοντιᾶ, τοῦ προοδευτικωτέρου καὶ μεγαλυτέρου χωρίου τῆς Λήμνου ὑποχρεούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ὅτι ὁ Κοντιᾶς ἔφθασεν εἰς τὸ ἀπόγειον τῆς ἀκμῆς του ὅταν Πρόεδρος τῆς Κοινότητος ἦτο ὁ κ. Κωνσταντῖνος Κατρακάζος καὶ Γραμματεὺς αὐτῆς ὁ ὑπεράξιος κ. Εὐστράτιος Καραφίλης καὶ ὅτι

ἀφ' ἧς παρητήθησαν οὗτοι ἤρχισεν ἡ παρακμὴ τοῦ χωρίου, εἰς τὸ ὁποῖον τὴν χαριστικὴν βολὴν ἔδωσεν ἡ μετανάστευσις. Οἱ συντελέσαντες εἰς τὴν ἐν γένει πρόοδον καὶ ἐξέλιξιν τοῦ χωρίου Κοντιᾶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Λήμνου εἶναι ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλος Κωνσταντῖνος Μάκρας, ἀποβιώσας εἰς ἡλικίαν 90 ἐτῶν, ὁ ἀείμνηστος Παπα Κωνσταντῖνος Ἀρετός, ὁ διαδώσας τὴν βαμβακοκαλλιέργειαν ἀρχικῶς εἰς τὸν Κοντιᾶ καὶ ἀκολούθως εἰς ὅλην τὴν Νῆσον, ἥτις σήμερον εἶναι γνωστὴ καὶ ὡς σποροπαραγωγικὸν κέντρον, διότι ἡ ποιότης τοῦ βάμβακος τῆς Λήμνου εἶναι ἀρίστη, ὁ Γραμματεὺς τῆς Κοινότητος Εὐστράτιος Καραφίλης, ὁ ἀόκνως παρασχὼν ἐπὶ μίαν 25ετίαν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὸ χωρίον καὶ δὴ ἐπὶ Γερμανοκρατίας, ὁ ἀείμνηστος Σωτήριος Σωτηρίου, ὅστις ἀντιμετώπισεν ἐνόπλως τοὺς Γερμανοὺς εἰς θέσιν Θέρμα, ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν χωροφυλάκων τοῦ Ἀποσπάσματος Γιαννοπούλου, ὁ βιομήχανος Ἀπόστολος Στεφάνου, υἱὸς τοῦ ἐναρέτου καὶ μεγάλου προύχοντος Κοντιᾶ ἐπὶ τουρκοκρατίας Ἀνδρέου Στεφάνου, ὁ μεγαλέμπορος καὶ πράκτωρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Βασίλειος Χατζηνικολάου, ὁ εὐγενέστατος ἀνθρωπιστὴς κ. Ἀνδρέας Τσέλικας, οἱ ἀλευροβιομήχανοι Βασίλειος Τσαγκάλιας καὶ Ἀθανάσιος Δεσπότης, ὁ ἀείμνηστος Στυλιανὸς Γαροφαλῆς, ὁ ἀείμνηστος Γαϊτᾶνος Καπώνης, ὁ φυλακισθεὶς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ δεινοπαθήσας μεγαλοκτηματίας ἔμπορος Κίμων Κεραμιδᾶς, ὁ τέως Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἐλευθέριος Σκαπέτης, ὁ νῦν Πρόεδρος τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Κωνσταντῖνος Σκορδῆς, ὁ κτηματίας καὶ ἔμπορος Βασίλειος Ζαφειρίου, οἱ ἀδελφοὶ Χαράλαμπος καὶ Χρῆστος Κατῆς, ὁ νῦν Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Γεώργιος Καπώνης, γνωστὸς διὰ τὴν δραστηριότητά του καὶ οἱ ἀποτελεσματικῶς εὐεργετήσαντες τοὺς μοχωρίους των καὶ τοὺς πρόσφυγας τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Κοντιᾶ ἀδελφοὶ Γιαννάκη καὶ δὴ ὁ Νικόλαος Γιαννάκης ὁ τιμῶν καὶ τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Ἑλλάδα εἰς LIMBE τῆς NYASALAND καὶ ἄλλοι.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΟΝΔΙΑΤΙΝΩΝ ("Αγιος Δημήτριος) ΤΟ ΕΤΟΣ 1950 ΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ

Τὰ μέλη τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Συλλόγου Κοντιατινῶν «Ἅγιος Δημήτριος» τὸ ἔτος 1950 ἦσαν οἱ ἑξῆς: Ἀθανάσιος Ντόλιας, Ἀθανάσιος Μάρκος, Ἀνδρέας Θεοδώρου Μιτσίλιας, Βασίλειος Σουϊτσμέζης, Βλάσης Κνίκος, Γαρίφαλος Τσαρσῆς, Γαρίφαλος Κταποδέλης, Γεώργιος Γαρουφαλῆς, Γεώργιος Κοντογιώργης, Γεώργιος Χούλης, Γρηγόριος Δηματάρης, Δημήτριος Ζερβός, Δημήτριος Καλατζῆς, Δημήτριος Κατρακάζος, Δημήτριος Μουτζουρῆς, Δημοσθένης Καραγιάννης, Ἐπαμεινώνδας Χραμπάνης, Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, Θεόδωρος Χαραμῆς, Ἰωάννης Κίτσος, Ἰωάννης Ἀθ. Κουνέλιας, Ἰωάννης Φ. Κουνέλιας, Ἰωάννης Λασπατζῆς, Ἰωάννης Λοῦσκος, Κομνηνὸς Καφές, Κωνσταντῖνος Βλάγκος, Νικόλαος Γουδῆς, Νικόλαος Μιτσίλιας, Νικόλαος Παραθυρᾶς, Νικόλαος Τζάρος, Παναγιώτης Γουδῆς, Παναγιώτης Κατρακάζος, Παναγιώτης Ντόλιας, Παναγιώτης Τσαρσῆς, Παντελῆς Ἀβάρας, Παντελῆς Ζερβός, Παντελῆς Καλογιάννης, Παῦλος Κουνέλιας, Πέτρος Γέρακας, Ρήγας Βογιατζῆς, Σαράντης Δικράνης, Στάθης Φραγκούλης, Σταῦρος Καρασταυράκης, Σταῦρος Λεβεντάκης, Στέλιος Λάμπρος, Σωτήριος Παϊτάκης, Φώτιος Δικράνης, Χαράλαμπος Παραθυρᾶς, Χαράλαμπος Τζᾶρος, Χαράλαμπος Τροχαλῆς, Χαράλαμπος Χαλαμανδάρης, Χρῆστος Λουϊζίδης.

Κυρίαι

Κυρίαι: Ἀγγελικὴ Τσαρνᾶ, Ἀγγελικὴ Φραγκούλη, Ἀθηνᾶ Κόντου, Ἀθηνᾶ Παϊτάκη, Ἀθηνᾶ Μπαχκιαβάνη, Αἰκατερίνη Γουδῆ, Αἰκατερίνη Ζαγούδη, Αἰκα-

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤ. ΣΥΜΒ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΟΝΤΙΑΤΙΝΩΝ ΛΗΜΝΟΥ «ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ» ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Καθήμενοι ἐκ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά: Ὄλγα Ἀργυρίου, Δέσποινα Κουνέλια, Αἰκατερίνη Γουδῆ, Ἀθηνᾶ Παϊτάκη, Βασιλικὴ Κνίκου, Κυριακούλα Σπήλιου. Ὄρθιοι ἐξ ἀριστερῶν: Δημήτριος Καλατζῆς, Βασίλειος Βαφέας, Κομνηνὸς Καφὲς Γραμματεύς, Βασίλειος Μητσίλιας καὶ Φώτιος Δικράνης.

τερίνη Λούσκου, Αἰκατερίνη Χούλη, Ἀνδρονίκη Βαφέα, Ἀνδρονίκη Ζερβοῦ, Ἄννα Ταρκόσκη, Βασιλικὴ Κνίκου, Βασιλικὴ Μουστάκα, Βικτώρια Μαρούδη, Βικτώρια Μπερπέρη, Γεωργία Περτσᾶ, Δέσποινα Δηματάρη, Δέσποινα Κανέλη, Δέσποινα Καλογιάννη, Δέσποινα Ι. Κουνέλια, Δέσποινα Μόρρης, Ἑλένη Βλάγκου, Ἑλένη Δηκράνη, Ἑλένη Καφέ, Ἑλένη Ντόλια, Ἑλένη Χίτσου, Ἐλισάβετ Ζερβοῦ, Ἐλισάβετ Κοντογιώργη, Ἐλισάβετ Φιοράτου, Εὐαγγελία Δόβα, Εὐστρατία Κόρτμα, Εὐτυχία Λουσσίδη, Θεοδώρα Μουτζουρῆ, Αἰκατερίνη Ι. Κουνέλια, Κλεονίκη Παραθυρᾶ, Κυριακούλα Σπήλιου, Μάλαμα Καμάμη, Μάλαμα Καρασταυράκη, Μάλαμα Τζάρου, Μαριάνθη Κουνέλια, Μαρίκα Β. Μιτσίλια, Μαρία Τζιμουρτζίνα, Ὄλγα Ἀργυρίου, Ὄλγα Κριαρῆ, Σινιὼ Τσαρσῆ, Τέσση Λεβεντάκη, Φανὴ Καραγιάννη, Φωτεινὴ Κίτσου, Φωτεινὴ Θεοδώρου, Φωτεινὴ Χαραμῆ, Χαρίκλεια Ραφτοπούλου, Χρυσούλα Λασπατζῆ.

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου Σαρδῶν, ἀνηγέρθη τὸ ἔτος 1912 ὑπὸ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατεστημένου ἀειμνήστου Παντελῆ Φαμιλιάδη, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκληροδότησε σεβαστὸν χρηματικὸν ποσόν, ἵνα ἐκ τῶν τόκων μισθοδοτῆται ὁ ἑκάστοτε διδάσκαλος καὶ προικίζωνται κατ' ἔτος δύο νέαι. Ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατεστημένος Ἀντώνιος Μανωλιέρης ἐκληροδότησε εἰς τὴν Κοινότητα Σαρδῶν 5.000 χρυσᾶς λίρας Αἰγύπτου, ἵνα ἐκ τῶν τόκων τοῦ ποσοῦ τούτου προικίζωνται κατ' ἔτος δύο νεάνιδες. Ὁ εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένος Θεμιστοκλῆς Κοκοτὸς ἐδώρησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν 300 δολλάρια. Ἡ εἰς Ἀμερικὴν διαμένουσα Μαρίκα Σπυρογιάννη προσέφερε διὰ τὴν ὕδρευσιν δραχμὰς 2.500 διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ Κοινοτικοῦ Γραφείου 8.000 ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας 11.000 εἰς δὲ τὴν Κοινότητα τὸ ἔτος 1958 μίαν διώροφον οἰκίαν καὶ ἕναν ἀγρόν. Ὁ ἐγκατεστημένος εἰς Ἀμερικὴν Ἀθανάσιος Βαλαντῆς προσέφερεν 800 δολλάρια διὰ τὴν περίφραξιν διὰ τοίχου τοῦ νεκροταφείου, ἡ Ἀριστέα Γαϊτάνου ἐδώρησεν εἰς τὴν Κοινότητα μίαν οἰκίαν ἀξίας 40.000 δραχμῶν καὶ ἕναν ἀγρόν. Ὁ εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένος Γεώργιος Παπαγγελῆς ἐνεργήσας ἔρανον μεταξὺ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν συνεκέντρωσε τὸ ποσὸν τῶν 1.107 δολλαρίων καὶ ἐπέτυχεν ὥστε ἀνώνυμός τις Λήμνιος νὰ προσφέρῃ τὸ ποσὸν τῶν 1.500 δολλαρίων, μὲ τὸ ὁποῖον ἠγοράσθη ἀγρός, ὁ ὁποῖος διασκευασθεὶς χρησιμοποιεῖται σήμερον ὡς γήπεδον ποδοσφαίρου. Ἐκτὸς τοῦ γηπέδου, τὰ δύο αὐτὰ χρηματικὰ ποσὰ ἐχρησίμευσαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν Κοινοτικοῦ Γραφείου μετὰ ξενῶνος καὶ ἀγροτολέσχης. Τέλος, ὁ Γαρόφαλος Βακιρτζῆς ἐδώρησεν ἕναν ἀγρὸν καὶ ὁ Νικόλαος Δράκος τὸ ἀπαιτηθὲν ποσὸν διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου Πλατέος ἤγειρεν δαπάναις του, ὁ εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένος ἀείμνηστος Ἀναστάσιος Τσιλίκης ἐν ἔτει 1888.

Ὁ κατ' ἐξοχὴν εὐεργέτης τοῦ χωρίου Πλατέος εἶναι ὁ Σύλλογος Πλατυνῶν τῆς Ἀμερικῆς, ὁ ὁποῖος ποικιλοτρόπως συνδράμει τὸ μικρόν του χωρίον ἀπὸ τριακονταετίας περίπου. Δαπάναις τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ, ἠλεκτροφωτίσθη πρῶτον ἐξ ὅλων τῶν χωρίων τῆς Λήμνου, ἀνεκαινίσθησαν ὁ ναὸς Ἅγιος Γεώργιος καὶ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ ἐπλουτίσθη τὸ ὑδραγωγεῖον τῆς Κοινότητος διὰ σωληνωτοῦ ἀγωγοῦ μὲ ἄφθονον ὕδωρ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ μέρους τῶν μονίμων κατοίκων τοῦ χωρίου ἐπιδεικνυόμενον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν πρόοδον τοῦ χωρίου των εἶναι ὑποδειγματικόν. Τοῦτο ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ἐν γένει δραστηριότητος τοῦ κατὰ περιόδους ἐπὶ ἔτη διοικήσαντος τὴν Λῆμνον κ. Εὐαγγέλου Βερτσώνη τοῦ διακριθέντος ὡς ἀξιωματικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον 1940 — 1941 καὶ ἀργότερον εἰς τὸν κατὰ τῶν προδοτοκομμουνιστῶν πόλεμον 1944 — 1949. Ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ὅλης ἐθνικῆς δράσεως τοῦ Ἰωάννου Βαρβαρῆ παλαιοῦ πολεμιστοῦ τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου, ἀργότερον, ὅταν τὰς ἀρχὰς τῆς Λήμνου τὰς κατέλαβον οἱ αἱμοσταγεῖς δήμιοι τοῦ Δεκεμβρίου καὶ τέλος ὅταν ὡς Πρόεδρος

τῆς Κοινότητος Πλατέος παρουσίασε τὸ χωρίον του ἐν τῇ ὁλότητί του ἐθνικόφρον ἵνα ἐγγραφῇ σύσσωμον πρῶτον εἰς τὴν ΕΘΝΙΚΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΙΝ ΛΗΜΝΟΥ, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Νήσου ἀπὸ τοὺς Γερμανούς. Ἀπεδείχθη ἀπὸ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ τέως Προέδρου τῆς Κοινότητος κ. Παντελῆ Γιαννοπούλου. Ἀπεδείχθη ἀπὸ τὴν ὅλην δραστηριότητα τοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντος Προέδρου τῆς Κοινότητος Πλατέος, καὶ Προέδρου τοῦ Συλλόγου Ἀναπήρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν Λήμνου κ. Εὐστρατίου Ζωγράφου. Ἀπεδείχθη ἀπὸ τὴν ὅλην δραστηριότητα τοῦ Γραμματέως τῆς Κοινότητος ἐπὶ τριακονταετίαν Χρήστου Ἀντωνιάδη πρὸς δὲ καὶ ἀπὸ πολλὰς ἄλλας πατριωτικὰς ἐκδηλώσεις ὡς ἡ κατωτέρω τοῦ εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένου Νικολάου Τσαπτσίνου:

«Χωριό μου ὄμορφο, Πλατύ, ποὖσαι τριγυρισμένο
μὲ τ' ἄσπρα τὰ σπιτάκια σου καὶ ἀραιοκτισμένο
σὰν ἀνατείλη ὁ Ἥλιος σένα πρωτοφωτίζει
μὲ τὶς χρυσὲς ἀκτῖνες του σένα πρωτοστολίζει.
Μοιάζεις σὰν κρῖνος κάτασπρος καὶ φέρνεις ἀναμνήσεις
ἡ θάλασσα, ὁ κάμπος σου μοῦ φέρνουν συγκινήσεις.
Ἡ ὄμορφή σου ἐκκλησιὰ ποὖν μαρμαροκτισμένη
μέσ' στὴ δική μου τὴν ψυχὴ στέκει ζωγραφισμένη.
Δὲν λησμονῶ π' ὅταν μικρὸς πήγαινα στὸ σχολεῖο
διάβαζα ἀλφαβητάριο κάθοντας στὸ θρανίο.
Τίποτε δὲν σοῦ ξεχνῶ, τὶς χάρες, τὴν ζωή σου
κι' ἂν μακρυά σου βρίσκωμαι, ὁ νοῦς μου εἶν' μαζί σου.
Κι' ἂν ἔφυγα ἀπὸ μικρὸς καὶ ἦλθα ἐδῶ στὰ ξένα
τὴν καρδιά μου ἄφησα, χωριό μου εἰς ἐσένα.
Καὶ ὅσο κόσμο ἀντίκρυσα, ποὺ ἔχω γυρισμένο
ποτέ μου δὲν σὲ ξεχνῶ, χωριό μου ἀγαπημένο.
Κι' ἐλπίζω κάποτε νἀλθῶ, πίσω γιὰ νὰ γυρίσω
μὲ δάκρυα καὶ σεβασμὸ τὴ γῆ σου νὰ φιλήσω.
Ἔχω ἐλπίδες στὸ Θεό, τὴν μοῖρα νὰ μὲ φέρη
στὰ ἱερὰ τὰ χώματα, στὰ παιδικά μου ψέρη.
Μὰ ἂν ἡ ξένη γῆς ἐδῶ μοῦ καταπιῆ τὸ σῶμα
θὰ δροσιστῶ χωριό μου ἂν ρίξουνε δικό σου λίγο χῶμα.

Τὸ Σχολεῖον Πλατέος

Ὁ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Πλατέος καὶ πολεμιστῆς τοῦ 1912—13 ἀείμνηστος Ἰωάννης Βαρβαρῆς

Μέλη τοῦ Συλλόγου Πλατυνῶν τῆς Ἀμερικῆς τὸ 1950 ἦσαν: Τὸ ζεῦγος Νικολάου Τσαπτσίνου, τὸ ζεῦγος Διονυσίου Σκοπελίτου, τὸ ζεῦγος Χαριλάου Σκοπελίτου, τὸ ζεῦγος Παύλου Κατσαμάκη, τὸ ζεῦγος Κλωνάρη Ρηγοπούλου, τὸ ζεῦ-

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΛΛΗΜΝΙΑΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Καθήμενοι ἐξ ἀριστερῶν: Κυρία Δ. Σκοπελίτου, Διονύσιος Σκοπελίτης Πρόεδρος, Χρῆστος Παλαιολόγος καὶ Μ. Καρασάββα Πρόεδρος Στοᾶς Μαρούλας.— Ὄρθιοι ἐξ ἀριστερῶν: Κ. Χατζόγλου, Γενικὸς Γραμματεύς· Π. Καλάθης, Κομνηνός, Καφές, Κ. Κοτσιναδέλης. Ε. Σπυριδέλης, Χ. Νέστορας, Τ. Βρίκος, Α. Διαμαντῆς, Ε. Ρηγόπουλος καὶ Τάσος Χαραμῆς.

γος Παντελῆ Λάσκαρη ,τὸ ζεῦγος Παναγιώτου Μουστάκα, τὸ ζεῦγος Ἰωάννου Εὐγενιάδου, ἡ Ἀριστέα Δημητροπούλου, τὸ ζεῦγος Βασιλείου Κατακουζηνοῦ, τὸ ζεῦγος Ἀνδρέου Παρίση, τὸ ζεῦγος Γεωργίου Ἀγγέλου, ἡ Μερόπη Παναγιώτου, τὸ ζεῦγος Βασιλείου Χαχόλου, τὸ ζεῦγος Χαραλάμπους Κάππα, τὸ ζεῦγος Θεοδώρου Χαλαμανδάρη, τὸ ζεῦγος Νικολάου Κοκκινέλια, τὸ ζεῦγος Φωτίου Ἀρβανιτάκη, τὸ ζεῦγος Ἰωάννου Σιδέρη, τὸ ζεῦγος Σωτηρίου Παϊτάκη, τὸ ζεῦγος Δημητρίου Παρίση, τὸ ζεῦγος Μενελάου Ἀντωνιάδου, τὸ ζεῦγος Ἰωάννου Κοκκίνου, ὁ Θεόδωρος Τζανῆς, ὁ Κωνσταντῖνος Ζαφειρόπουλος, τὸ ζεῦγος Βασιλείου Κονδούρη, τὸ ζεῦγος Παύλου Ντάλη, τὸ ζεῦγος Ἰωάννου Κοκκινέλια, τὸ ζεῦγος Ἰωάννου Τσαπτσίνου, τὸ ζεῦγος Εὐαγγέλου Κλειδαρᾶ, τὸ ζεῦγος Μάρκου Διαμαντίδη, ὁ Γεώργιος Διαμαντίδης, ὁ Χαράλαμπος Χαρῖτος, ὁ Χαράλαμπος Βερτσώνης, τὸ ζεῦγος Ἀντωνίου Κατακουζηνοῦ, τὸ ζεῦγος Ἀγγέλου Ἀγγέλου, τὸ ζεῦγος Βασιλείου Ἀμοργιανοῦ, τὸ ζεῦγος Ἰωάννου Σκοπελίτου, τὸ ζεῦγος Μιχαὴλ Ζαφειροπούλου, τὸ ζεῦγος Ἀλέκου Κανταρτζῆ, τὸ ζεῦγος Ἀλέκου Θεοδοσίου, τὸ ζεῦγος Εὐστρατίου Καββάδα, τὸ ζεῦγος Πασχάλη Καββάδα, ἡ Κα Καλλιόπη Καπετανάκη, τὸ ζεῦγος Χαραλάμπους Γιαννοπούλου, τὸ ζεῦγος Ἐμμανουὴλ Παπάδου καὶ ὁ Τρύφων Γιαννόπουλος.

Τὸ Σχολεῖον Λιβαδοχωρίου ἱδρύθη ἐν ἔτει 1880, ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς Ἐκκλησίας, πρωτοβουλία τῶν Δημογερόντων καὶ ἐκ συνεισφορῶν ὅλων τῶν κατοίκων ἀδιακρίτως. Οἱ γνωστοὶ εὐεργέται καὶ δωρηταὶ τῆς Κοινότητος εἶναι οἱ εἰς Ἀμερικὴν ἐγκατεστημένοι Βασίλειος Ἀνδρόμαλλος, ὅστις προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν δολλαρίων 610 διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου. Ὁ Κωνσταντῖνος Ἀνδρόμαλος, τὸ ποσὸν τῶν 100 δολλαρίων, ὁ Εὐριπίδης Ἀνδρόμαλος τὸ ποσὸν τῶν 50 δολλαρίων, ὁ Κωνσταντῖνος Λυρούδης τὸ ποσὸν τῶν 150 δολλαρίων, ὁ Ἀντώνιος Μονὸς τὸ ποσὸν τῶν 467 δολλαρίων, ὁ Ἀργύριος Μπανανᾶς τὸ ποσὸν τῶν 150 δολλαρίων, ὁ Λεωνίδας Μαρτινίκος τὸ ποσὸν τῶν 100 δολλαρίων, ὁ Κωνσταντῖνος Πετεινὸς τὸ ποσὸν τῶν 300 δολλαρίων, ὁ Νικόλαος Στρουμπτσος τὸ ποσὸν τῶν 150 δολλαρίων, ὁ Χαράλαμπος Τσικούρης τὸ ποσὸν τῶν 150 δολλαρίων, ὁ Ἰωάννης Χίτσος τὸ ποσὸν τῶν 50 δολλαρίων, ὁ Θεόδωρος Χαλαμανδάρης τὸ ποσὸν τῶν 50 δολλαρίων, ὁ Νικόλαος Πετεινὸς τὸ ποσὸν τῶν 75 δολλαρίων, ὁ Θωμᾶς Πανέρας τὸ ποσὸν τῶν 75 δολλαρίων, ὁ Νικόλαος Μπαμπορᾶς τὸ ποσὸν τῶν 50 δολλαρίων καὶ ὁ Βασίλειος Χαραμῆς τὸ ποσὸν τῶν 290 δολλαρίων. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω εὐεργέτας καὶ δωρητὰς συμπεριλαμβάνονται καὶ ὁ Ἰωάννης Βαφέας, Ἀνθοῦλα Δαματάρη καὶ Φώτιος Τσαντῆς.

Τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου Πλάκα ἱδρύθη ἐν ἔτει 1870. Πρὸ τῆς ἱδρύσεώς του οἱ Ἑλληνόπαιδες τῆς Πλάκας ἐδιδάσκοντο τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὰ κελλία τῆς παλαιᾶς μικρᾶς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Εἰς τὸ χωρίον Πλάκα, ὡς μᾶς ἐπληροφόρησαν οἱ κατοικοῦντες εἰς αὐτὸ παρήλικες καὶ ὁ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσας Πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Νικόλαος Κονταρίδης, δὲν κατώκησαν ποτὲ Τοῦρκοι. Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Κοινότητος εἶχον ἀγροκτήματα τέσσαρες μεγαλοκτηματίαι Τοῦρκοι, οἱ ὁποῖοι δὲν κατώκουν εἰς τὸ χωρίον Πλάκα, ἀλλὰ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Λήμνου, Μύριναν. Οὗτοι ἦσαν ὁ Ἀλῆ Μπέης, ὁ Ριζᾶς ἐφέντης καὶ ὁ γραμματεὺς τοῦ Τούρκου διοικητοῦ τῆς Λήμνου Γιουσούφ. Τοῦ τετάρτου Τούρκου τὸ ὄνομα οὐδεὶς ἐνθυμεῖται, ἐνῶ κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν ἡ τοποθεσία ΦΩΚΙΑΛΗ ἀνῆκεν εἰς αὐτόν, ὡς καταγόμενον ἐκ τῆς Φωκαίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, παλαιᾶς παροικίας τῶν Ἑλλήνων Φωκέων, ἱδρυθείσης περὶ τὰ μέσα τοῦ ὀγδόου αἰῶνος π.Χ. καὶ κειμένης Β.Δ. τῆς Σμύρνης. Τινὲς τῆς περιφερείας διατείνονται ὅτι τὸ χωρίον Πλάκα μέχρι τοῦ 15ου μ.Χ. αἰῶνος ἔφερε τὸ ὄνομα «Συμφερούπολις» καὶ ὅτι εἰς τὴν τοποθεσίαν εἰς ἣν κεῖται σήμερον ὁ ναΐσκος «Ἅγιος Χαράλαμπος»

ἤκμαζε Μοναστήριον ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε τὸ ὑπάρχον καὶ νῦν ἁγίασμα, γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν Λῆμνον.

Τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου Φυσίνης ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1909 ὑπὸ τοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐγκατεστημένου ἀειμνήστου Ἐμμανουὴλ Κοκκιναρᾶ.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διὰ τὴν ἱστορίαν, δέον νὰ ἀναφέρωμεν τινά, ἵνα μὴ μᾶς καταλογισθῇ ἀσύγγνωστος παράλειψις, διὰ τὴν καταβληθεῖσαν ἐπίζηλον δραστηριότητα ἐκ μέρους τῶν ἐγκατεστημένων Λημνίων εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς ἣν καταφυγόντες τὸ ἔτος 1770, ταχέως προήχθησαν εἰς οἰκονομικὴν ἀκμὴν καὶ ὠργανώθησαν εἰς Κοινότητας, εἰς δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἰς Ἀδελφότητα Λημνίων. Ἤδη ἐμνημονεύσαμεν τοὺς περισσοτέρους εὐεργέτας καὶ δωρητὰς τοὺς ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀποδείξαντας ἐμπράκτως ἀποτελεσματικῶς καὶ παντοιοτρόπως τὴν πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα των ἀγάπην. Νῦν θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐν ὀλίγοις καὶ περὶ τῆς συμβολῆς αὐτῶν εἰς διάφορα κοινωφελῆ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐγένοντο μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ θὰ ἀναφέρωμεν τοὺς μὴ μνημονευθέντας μεγάλους εὐεργέτας: Γεώργιον Σαρρῆν καὶ Γεώργιον Στράφτην, τοὺς ἐνεργῶς συμβαλόντας ἐν ἔτει 1926 εἰς

Ἡ κ. Ὄλγα Στράφτη

Ἡ κυρία Φρόσω Παλαιολόγου

τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἐπὶ τῆς παραλίας «Ρωμέϊκος Γιαλὸς» Γυμνασίου Λήμνου.

Ὅταν οἱ περισσότεροι τῶν Λημνίων ἔφευγον μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἐν ἔτει 1770, ἐγκαταλείποντες τὴν Νῆσον των, ἵνα μὴ κατακρεουργηθοῦν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη, οἱ εὐπορώτεροι ἐξ αὐτῶν κατέφυγον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς Αἴγυπτον, τὴν τότε «Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας». Εἰς αὐτὴν ταχέως ἐσταδιοδρόμησαν, ἀνεδείχθησαν καὶ ἐθησαύρισαν, ἀποκτήσαντες ἀξιολόγους περιουσίας. Ὁ μεγαλύτερος καὶ διασημότερος πάντων ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος Σὲρ Τζὼν Ἀντωνιάδης εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἀνάκτορον ἐφιλοξενήθησαν ὄχι μόνον λόρδοι, πρωθυπουργοί, ὑπουργοί, πρέσβεις, πρόξενοι στρατηγοὶ καὶ στόλαρχοι, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖς. Τὸ ἀνάκτορον αὐτὸ μετ' ἀπεράντου ἀξιοθαυμάστου κήπου, πρὸ τοῦ θανάτου του ἐκληροδότησεν εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν Κυβέρνησιν. Ἐφάμιλλον τούτου, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῶν συμπατριωτῶν του Λημνίων, δὲν ὑπῆρχεν εἰς ὁλόκληρον τὴν Αἴγυπτον.

Ἕτερος τιμήσας μεγάλως τὴν γενέτειράν του Λῆμνον εἶναι ὁ ἀείμνηστος Σερεμέτης, ὁ κληροδοτήσας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα τῆς ὡραίας πόλεως Μανσούρας τὴν ΣΕΡΕΜΕΤΕΙΟΝ ΣΧΟΛΗΝ μετὰ μεγάλου περιβόλου, εἰς ἣν φοιτοῦν

Ἑλληνόπαιδες τῆς Μανσούρας καὶ ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῆς Αἰγύπτου ἐξωτερικοὶ καὶ οἰκότροφοι.

Ἡ ΛΗΜΝΙΑΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ἱδρύθη ἐν ἔτει 1887, τὸν Ἰούνιον δὲ τοῦ 1892 συνελθόντα τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου, ἀπαρτιζομένου ἐκ τῶν Ἑλ. Παντελίδη ἀντιπροέδρου, καὶ τῶν συμβούλων Σ. Γαροφάλλου, Κ. Καραγεώργη, Α. Ποριάζη, καὶ Π. Πολυταρίδη, προέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἑξῆς κατὰ τόπους ἀντιπροσώπων τῆς Ἀδελφότητος ἐκ τῶν δραστηριωτέρων τῶν εἰς αὐτὴν ἐγγεγραμμένων μελῶν διὰ τὰ ἑξῆς χωρία καὶ πόλεις τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς: Διὰ τὸ Δαμιανχοὺρ τοῦ Α. Παναγιωτάκη, διὰ τὴν Τάνταν τοῦ Ἰωάννου Πανταζόγλου, διὰ τὴν Μιχάλα Κεμπὶρ τῶν Γ. Σαράντη, Π. Πασμπαλέρη, Γ. Βαγιανοῦ, ἀδελφῶν Χρυσάφη καὶ Κ. Πολυταρίδη, διὰ τὸ Κάφερ ζαγιὰτ τῶν Γ. Κισεμλῆ καὶ Β. Λαγοῦ, διὰ τὸ Κάϊρον τοῦ Γεωργίου Μαυρέλλη καὶ Ἀν. Δημητρίου, διὰ τὸ Πὸρτ Σάϊτ τῶν Κ. Γαροφάλλου, Χ. Ζαφείρη καὶ Ι. Περδικάκη, διὰ τὸ Σαμανούτ τῶν Χ. Κασσουμίδη, καὶ Τ. Βρανᾶ, διὰ τὴν Σάν-

Ἡ ἀείμνηστος
Ὄλγα Σαχτούρη

τα τῶν Ι. Τσακίρη, Θ. Καρανικόλα, Π. Σιδηρέλλη, Κ. Καφετζίδη καὶ Γ. Τριγκοπούλου, διὰ τὸ Φαγιούμ τῶν Μ. Μαυρουδῆ καὶ Κ. Κλωνάρη, διὰ τὴν Μίνια τῶν Ἀν. Νίτη καὶ Δ. Ξένου, διὰ τὴν Κουσία τοῦ Θ. Ἰωάννου, διὰ τὴν Σιμπὶν τῶν Γ. Σιδηρέλλη, Γ. Πολίτη καὶ Ι. Ποριάζη, διὰ τὴν Ἰσμαηλίαν τῶν Γ. Κιδᾶ καὶ Ν. Κιδᾶ, διὰ τὴν Μανσούραν τοῦ Ν. Καλαφάτη, διὰ τὸ Σουὲζ τῶν Τριανταφύλλου Στράφτη καὶ Γ. Σαρρῆ, διὰ τὸ Βίρκετ ἐλ Σὰπ τῶν Ν. Δημοπούλου, Ν. Καραμεσίνη καὶ Καράμαλη, διὰ τὴν Ζίφτα τοῦ Κ. Χωραφᾶ, διὰ τὴν Μιχάλα Ἀμποὺ Ἄλη τῶν Ι. Ματαγκοῦ, Εὐστρατίου Καλογερᾶ καὶ Ν. Τρίπου, διὰ τὸ Ζαγαζὶκ τοῦ Ν. Π. Παλαιολόγου, διὰ τὸ Μενούφ τῶν Δ. Μωραϊτοπούλου, Ν. Στυλιανοπούλου, Δ. Μοσχούδη, Ἀντ. Παντελίδη καὶ τῶν Ἀδελφῶν Ψαρώφ, διὰ τὴν Μασσάβαν τῶν Κ. Εὐαγγελίδη καὶ Δ. Χαρατζίδη διὰ τὸ Μπενὶ Σουὲφ τῶν Παντελίδη καὶ Δ. Μιχαήλ, διὰ τὴν Τούχ τὸν Ἀπόστολον Ἀποστολέρην, διὰ τὴν Μπένχα τῶν Μ. Καψιμάλη καὶ Χ. Δράκου, διὰ τὸ Ἀμποὺ Σεκοὺκ τῶν Δ. Γιαννακούλη καὶ Β. Κακαλῆ, διὰ τὸ Σουάκιμ τοῦ Σ. Παντελίδη καὶ διὰ τὸ Σουδὰν τῶν ἀδελφῶν Λεοντῆ.

Τῆς Λημνιακῆς Ἀδελφότητος Ἀλεξανδρείας ἱδρύθη τὸ ἔτος 1950 καὶ Τμῆμα Γυναικεῖον. Αἱ πρωτοστατήσασαι κυρίαι καὶ δεσποινίδες διὰ τὴν ἵδρυσίν του ἦσαν: ἡ κυρία Φρόσω Παλαιολόγου, ἡ κυρία Ὄλγα Στράφτη, ἡ κυρία Π. Κουτσούμη, ἡ κυρία Μ. Δημοποίλου, ἡ κυρία Ἑλλη Παλαιολόγου, ἡ κυρία Β. Μπου-

ρούδη, ἡ κυρία Χρ. Δημοπούλου, ἡ κυρία Παστρούδη, ἡ κυρία Α. Γιαννάκη καὶ αἱ δεσποινίδες Φωτεινούλα Σιδηρέλλη, Τ. Γαροφάλλου, Ὄλγα Κισεμλῆ, Ἑλένη Σαρρῆ, Μ. Καράλλη, Ν. Σταύρου καὶ Κ. Λαλαΐτη.

Τόσον ἡ Λημνιακὴ Ἀδελφότης ἐν τῷ συνόλῳ της, ὅσον καὶ τὸ Τμῆμα κυριῶν καὶ δεσποινίδων εἰργάσθησαν τοσοῦτον ἀποτελεσματικῶς, ὥστε κατὰ τὴν λαβοῦσαν χώραν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1949, οἱ τιμήσαντες διὰ τῆς παρουσίας των τὴν Λημνιακὴν Παροικίαν, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Ζαμαρίας, Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας Κλεομένης Νικολάου καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου Μητροπολίτης Μαρεώτιδος Ἀθανάσιος, συνεχάρησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸν τότε Πρόεδρον τῆς Ἀδελφότητος Παστρούδην καὶ τὸ παντοῦ καὶ πάντοτε πρωτοπόρον Ἐπιτελεῖον της. Ὁ λόγος τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κοινότητος Κλεομένους Νικολάου ἔχει οὕτω:

«Διαβάζοντας τὴν λογοδοσίαν τῆς Λημνιακῆς Ἀδελφότητος Ἀλεξανδρείας ἐνθουσιάσθηκα ἀλλὰ δὲν ἐξεπλάγην. Ἐνθουσιάσθηκα γιατὶ εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ μιὰ ἀδελφότητα νὰ χαράσσῃ ἕνα δρόμον τόσο προοδευτικόν. Δὲν ἐξεπλάγην ὅμως ἀπὸ τὴν καινοτομίαν αὐτὴν διότι γνωρίζω ἐκ πείρας πόσον προοδευτικὰ στοιχεῖα εἶναι οἱ Λήμνιοι. Καὶ αὐτήν μου τὴν πεποίθησιν ἔρχεται νὰ τὴν ἐνισχύσῃ ἡ Λογοδοσία τῆς Λημνιακῆς Ἀδελφότητος. Δὲν ἀρκεῖται αὐτὴ μόνον εἰς τὴν φιλανθρωπίαν. Προχωρεῖ εἰς τὸ μεγάλο ζήτημα τῶν ὑποτροφιῶν καὶ καθιερώνει ἰδικόν της τμῆμα καὶ στέλλει ἤδη τοὺς πρώτους Λημνίους εἰς τὰ Πανεπιστήμια. Προχωρεῖ κατόπιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς συνεργασίας μὲ τὰ ἄλλα Σωματεῖα καὶ πρώτη αὐτὴ ἐνισχύει τὴν ἰδέαν τοῦ «Ἑλληνικοῦ Σπιτιοῦ», ἐνῶ συγχρόνως φροντίζει καὶ ἐργάζεται διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἰδιοκτήτου μεγάρου. Καὶ προχωρεῖ ἀκόμη περισσότερον ἡ Ἀδελφότης τῶν Λημνίων: Ζητεῖ νὰ δοθῇ κάποια λύσις εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀεργίας τῶν Λημνίων νέων διὰ τῆς ἱδρύσεως Γραφείου Ἐργασίας. Καὶ δὲν σταματᾶ ἕως ἐδῶ ἡ πρόοδος: Ἐκδίδει καὶ τὸ ἰδικόν της Δελτίον. Μέσα εἰς αὐτὸ ἐξετάζονται τὰ ζητήματα τῶν Λημνίων τῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ μελετῶνται καὶ τὰ τοπικὰ ζητήματα, οὕτως ὥστε, τὸ Δελτίον νὰ ἀποτελῇ μίαν ὡραίαν συμβολὴν εἰς τὴν γενικὴν προσπάθειαν τῆς Ἀδελφότητος. Ἡ Λημνιακὴ Ἀδελφότης ἀποτελεῖ ἕνα πολύτιμον παράγοντα διὰ τὴν Παροικίαν καὶ εἰδικώτερα διὰ τὴν Κοινότητα. Ὁ μεγάλος αὐτὸς Ὀργανισμὸς εὑρίσκει εἰς τὴν Λημνιακὴν Ἀδελφότητα ἕνα πολύτιμον συνεργάτην καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Κοινότητος τὴν στιγμὴν αὐτήν, σᾶς διαβιβάζω τὰ συγχαρητήριά της καὶ σᾶς εὔχομαι νὰ συνεχίσετε τὸ τόσον ὡραῖον ἔργον σας».

Πρὸς τὴν Ἀδελφότητα Λημνίων Ἀλεξανδρείας, ἀπηύθυνε καὶ ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Χ. Ζαμαρίας τὴν ἑξῆς συγχαρητήριον ἐπιστολήν:

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 1 Ἀπριλίου 1949

Κύριε Πρόεδρε,

Ἔλαβον εὐχαρίστως καὶ μετὰ προσοχῆς διέτρεξα τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 τεῦχος τοῦ ἐσωτερικοῦ Δελτίου τῆς ὑφ' ὑμᾶς Ἀδελφότητος. Ὁμολογῶ, ὅτι σπανίως μοὶ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ θαυμάσω τόσον ἐπιμελημένην καὶ καλλιτεχνικὴν ἔκδοσιν, μὲ τόσον δὲ ἐνδιαφέρον, ἀπεικονίζον λαμπρῶς τὴν ἀξιόλογον δρᾶσιν μιᾶς πατριᾶς οἵα ἡ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐγκατεστημένων Λημνίων. Τὴν λίαν εὐχάριστον ἐντύπωσιν, ἣν τὸ ἐν λόγῳ τεῦχος μοὶ ἐνεποίησεν, ἐπέτεινεν ἔτι μᾶλλον τὸ γεγονὸς ὅτι τοῦτο, ἐκδοθὲν κατὰ τὴν ἑβδομάδα τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπετείου, ἐνεφανίσθη ἐπίσης πανηγυρικόν, μὲ διάχυτον εἰς τὰς σελίδας του τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα καὶ μὲ ἔκδηλον τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀγωνιζομένην Πατρίδα, ἣν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν παύουν νὰ σκέπτωνται, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ξένῃ τέκνων της, οἱ Λήμνιοι τῆς πόλεως ταύτης.

Σᾶς εὐχαριστῶ, Κύριε Πρόεδρε, διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὡραίου τούτου τεύ-

χους καὶ σᾶς συγχαίρω ὁλοψύχως καὶ δι' ὑμῶν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ πάντα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος διὰ τὴν πατριωτικωτάτην δρᾶσιν της, τῆς ὁποίας καθρέπτην ἀποτελεῖ τὸ ἐσωτερικὸν Δελτίον, οὗτινος εὔχομαι ὅπως συνεχισθῇ ἀνελλιπῶς καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἔκδοσις καὶ συνεχὴς βελτίωσις.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς
Ὁ Γενικὸς Πρόξενος
Χ. ΖΑΜΑΡΙΑΣ

Ὄντως τὸ ἔτος 1950 τὸ πρόγραμμα τῆς Λημνιακῆς Ἀδελφότητος Ἀλεξανδρείας μετὰ τοσαύτην ἐπαινετὴν δραστηριότητα καὶ πολλοὺς κόπους εἶχεν ὁλοκληρωθῇ εἴς τε τὸν φιλανθρωπικὸν τομέα καὶ τὸν ἐκπαιδευτικόν. Ἀλλὰ ἡ μεγάλη ἀγάπη ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος πρὸς τὴν προσφιλῆ των Λῆμνον συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς ἡ δραστηριότης των. Οὕτως ἡ Λημνιακὴ Ἀδελφότης διεμαρτυρήθη ἐντόνως εἰς τὴν παγκόσμιον κοινὴν γνώμην διὰ τὸ προσβάλλον τὴν πολιτισμένην ἀνθρωπότητα ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ, διὰ τὴν κατάργησιν τότε τῆς Ἐπαρχίας Λήμνου καὶ ἐμερίμνησε διὰ τὴν ἀεργίαν τῶν Λημνίων. Τὸ ἔτος ἐκεῖνο, διὰ βοηθήματα ὑπὲρ τῶν ἀπόρων διετέθη τὸ ποσὸν τῶν 1.200 λιρῶν, γενικῶς δὲ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν τὸ ποσὸν τῶν 3.200 λιρῶν Αἰγύπτου.

Τὸ κείμενον τοῦ τηλεγραφήματος τῆς Λημνιακῆς Ἀδελφότητος διὰ τὴν κατάργησιν τῆς Ἐπαρχίας Λήμνου πρὸς τὸν τότε Πρωθυπουργὸν Θεμιστοκλῆν Σοφούλην εἶχεν οὕτω:

«Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 13 Ἀπριλίου 1949

Ἐξοχώτατον Πρωθυπουργὸν Ἑλλάδος, κύριον Θεμ. Σοφούλην — Ἀθήνας.

Ἐξοχώτατε, Λημνιακὴ Ἀδελφότης Ἀλεξανδρείας ἐκπροσωποῦσα πέντε χιλιάδας Λημνίους ἐγκατεστημένους εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον διαμαρτύρεται ἐντόνως, διότι μεταξὺ τῶν 12 ἐπαρχιῶν τὰς ὁποίας διετήρησεν ἡ Κυβέρνησις δὲν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ Λῆμνος. Ἡ ἀπόφασις αὕτη πλήττει σκληρὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Λημνιακοῦ Λαοῦ, διότι Λῆμνος εὑρίσκεται εἰς μεγαλυτέραν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάγεται διὰ τοῦ νέου νόμου παρ' ὅσον οἵα δήποτε νῆσος τῆς Ἑλλάδος. Ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα, Ἐξοχώτατε, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἀνέκαθεν ἐδείξατε διὰ τὴν Λῆμνον θὰ ἐκδηλωθῇ καὶ τώρα μὲ μίαν ταχεῖαν ἀνάκλησιν τῆς ἀδίκου ἀποφάσεως. Οὕτω θὰ ἱκανοποιήσετε τὸν Λημνιακὸν λαὸν καὶ τὴν Λημνιακὴν πατριὰν τῆς Αἰγύπτου, ἡ ὁποία μᾶς ἀνέθεσε νὰ ὑποβάλωμεν πρὸς Ὑμᾶς τὴν παροῦσαν διαμαρτυρίαν. Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν, Ἐξοχώτατε, μετὰ πλείστης τιμῆς καὶ ὑπολήψεως. Ὁ Πρόεδρος Ἀθαν. Παστρούδης, ὁ Γεν. Γραμματεὺς Ντῖνος Κουτσούμης».

Εἰς ἀπάντησιν τούτου ἡ Λημνιακὴ Ἀδελφότης ἔλαβε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

«Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι τὸ ἀπὸ 13 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. πρὸς τὸν Πρόεδρον τηλεγράφημα ἐλήφθη καὶ ἐτέθη ὑπ' ὄψιν Προέδρου. Ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τούτου, παρέχομεν ὑμῖν τὰς κάτωθι πληροφορίας: Κατόπιν παραστάσεων ἐκπροσώπων τοῦ Λημνιακοῦ Λαοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐπανασυστάσεως τοῦ Γραφείου Ἐπάρχου Λήμνου, ὁ Κύριος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξεδήλωσε θερμὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ ἐπανασυστάσεως τῆς Ἐπαρχίας Λήμνου, προελθὼν εἰς δεούσας ἐπὶ τοῦ προκειμένου συστάσεις παρὰ τῷ κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῷ παρὰ τοῦ ὁποίου ἐλήφθη ἔγγραφος διαβεβαίωσις ὅτι μελετᾶται ἡ ἐπανασύστασις τοῦ καταργηθέντος Γραφείου Ἐπάρχου Λήμνου. Ἐντολῇ κυρίου Πρωθυπουργοῦ. Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Πολιτικοῦ Γραφείου Πρωθυπουργοῦ, Γεώργιος Ν. Γεωργιάδης».

ΤΟ ΣΩΝΑΤΕΙΟΝ ΤΩΝ ΛΗΜΝΙΩΝ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΗΝΩΜΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» «HEPHASTUS»

Περὶ τοῦ Σωματείου «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» γράφομεν εἰς τὸ Γ΄ Μέρος. Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν καὶ τὰ ἀκόλουθα, ἵνα ἀποτίσωμεν ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς πάντας τοὺς κατὰ καιροὺς διατελέσαντας προέδρους, ἀντιπροέδρους, συμβούλους καὶ μέλη αὐτοῦ.

Ἱδρύθη ὑπὸ τῶν ἐγκατεστημένων εἰς Ἀμερικὴν Λημνίων πρὸ 50ετίας καὶ διέθεσε σεβαστὰ χρηματικὰ ποσὰ μεταπολεμικῶς, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1945 καὶ ἐντεῦθεν, ἵνα βοηθήσῃ ἀποτελεσματικῶς τοὺς τὸ προηγούμενον ἔτος (1944) ἀποτινάξαντας τὸν Γερμανικὸν ζυγὸν Λημνίους. Τὸ μεγαλύτερον εὐεργέτημα τοῦ «Ἡφαίστου» πρὸς τὴν γενέτειράν του εἶναι ἡ ἵδρυσις τοῦ Νοσοκομείου, τοῦ μεγαλοπρεπῶς κοσμοῦντος τὴν πρωτεύουσαν Μύριναν καὶ λειτουργοῦντος μεθ' ὅλων τῶν συγχρόνων ἐπιστημονικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ λοιπῶν ἐφοδίων εἰς ὅλα τὰ τμήματα: τὸ Χειρουργικόν, τὸ Ἀκτινολογικόν, τὸ Μαιευτικόν, τὸ Παθαλογικὸν κλπ.

Πρότερον, ὅταν ἡ Νῆσος ἐστερεῖτο νοσοκομείου καὶ διεκόπτετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος ἡ μετὰ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου συγκοινωνία της ἐπὶ μίαν, ἐπὶ δύο καὶ ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας, λόγω δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἡ ἀπουσία τοῦ ἀπαραιτήτου αὐτοῦ ἱδρύματος ἐγένετο τοσοῦτον αἰσθητή, ὥστε οἱ κάτοικοι μετ' ἀγανακτήσεως κατεφέροντο κατὰ τῶν ἀρχῶν. Σήμερον οἱ ἔχοντες ἀνάγκην ἐγχειρήσεως ἢ θεραπείας καταφεύγουν εἰς αὐτὸ καὶ ἐν αὐτῷ εὑρίσκουν περίθαλψιν καὶ περιποίησιν ὑποδειγματικήν. Τὸ προσωπικόν, τὸ ἐργαζόμενον ἐν αὐτῷ ἐν τῇ ὁλότητί του ἀποτελεῖται ἀπὸ Λημνίους καὶ Λημνίας.

Σήμερον, διευθυντὴς τοῦ Ἱδρύματος εἶναι ὁ ἐκ Τσάσης κύριος Ἀθανάσιος Βελισσαρίδης καὶ Προϊσταμένη ἡ σύζυγος αὐτοῦ Χριστίνα.

Προϊστάμενος τοῦ τμήματος τῆς Γραμματείας ὁ ἐκ Κοντιᾶ κ. Νικόλαος Γεροντούδης, υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Νικήτα Γεροντούδη, τοῦ δὲ Λογισηρίου ὁ κ. Κωνσταντῖνος Ἀφεντούλης.

Τὸ Νοσοκομεῖον Λήμνου ἐλειτούργησε τὴν 10ην Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1940, καθ' ἣν ἐγένοντο καὶ τὰ ἐγκαίνια. Εἰς αὐτὰ παρέστησαν πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ τῆς Νήσου, ἀντιπρόσωποι τοῦ Σωματείου «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων. Ὡς πρῶτος διευθυντὴς τοῦ Ἱδρύματος ἀναφέρεται ὁ πρότερον κάτοικος Αἰγύπτου Γ. Ζαΐρης.

Ἐκτὸς τοῦ φιλανθρωπικοῦ Σωματείου «ΗΦΑΙΣΤΟΣ». τοῦ τιμῶντος τὴν Λῆμνον εἰς τὴν Ἀμερικήν, μνημονεύονται ὡς μεγάλοι εὐεργέται καὶ ἡ ΛΗΜΝΙΑΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΥΡΙΩΝ «ΜΑΡΟΥΛΑ» τῆς Νέας Τόρκης, ἡ ΛΗΜΝΙΑΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, ὁ ἐκ Κοντιᾶ ἀείμνηστος Νικόλαος Γαροφαλλίδης, ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος Χριστοδουλίδης, ὁ ἐκ Κοντιᾶ κ. Χαράλαμπος Παραθυρᾶς καὶ ὁ ἀείμνηστος Ἀναγνώστης Τσικάλης. Ὡς εὐεργέται οἱ κ.κ. Ἀπόστολος Μουτζουρῆς ἐκ Κοντιᾶ καὶ Νικόλαος Ψαραδέλλης καὶ τέλος ὡς μεγάλοι δωρηταὶ ὁ ἐκ Κοντιᾶ ἀείμνηστος Νικήτας Γεροντούδης καὶ ὁ ἐκ Ρεπανιδίου κ. Ἀθανάσιος Μαρμαρᾶς.

Πρὸ ἑξαετίας, ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Νοσοκομείου ἀνηγέρθη δαπάναις τῆς Λημνιακῆς Ἀδελφότητος Νοτίου Ἀφρικῆς «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» ἀξιόλογον περίπτερον, τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἐν τῷ Ἱδρύματι ἐργαζομένων Ἀδελφῶν καὶ ὡς Ἀκτινολογικὸν Ἐργαστήριον. Εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ περιβόλου πρὸ ἑξαετίας ἱδρύθη τὸ ναΐδριον Ἅγιοι Ἀπόστολοι δαπάναις τοῦ ἐκ Κοντιᾶ κ.

'Αποστόλου Μουτζουρῆ, διαθέσαντος πρὸς τοῦτο τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 150.000. Νῦν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ διατίθενται τρεῖς κλινικαί: ἡ Παθολογική, ἡ Χειρουργικὴ καὶ ἡ Γυναικολογικὴ — Μαιευτική ἔτι δὲ καὶ δύο ἐργαστήρια: τὸ 'Ακτινολογικὸν ὑπὸ τὸν ἀπὸ 20ετίας ἐγκατασταθέντα εἰς Μύριναν μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἀκτινολόγον ἰατρὸν κ. Μιχαὴλ Μελισσᾶν καὶ τὸ Μικροβιολογικόν.

'Εκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἐκ Κοντιᾶ μεγάλου εὐεργέτου ἀειμνήστου Νικολάου Γαροφαλλίδη ἱδρύθη ἐν Μυρίνῃ τὸ ἔτος 1958 αἴθουσα θεατροκινηματογράφου, δαπανηθέντος τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1.000.000.

'Η διοίκησις τοῦ 'Ιδρύματος εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὸ 'Αδελφᾶτον τοῦ Νοσοκομείου, ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ τὸν ἑκάστοτε Μητροπολίτην Λήμνου, ὡς Προέδρου καὶ ἀπὸ τοὺς διευθυντὰς ἢ προϊσταμένους τῶν ἀρχῶν τῆς Νήσου τῶν ἑδρευουσῶν εἰς Μύριναν.

Γεωργοὶ ἐν στολῇ (Κιαχαγιάδες) χορεύοντες εἰς τὸ γήπεδον παρὰ τὸν καθεδρικὸν Ναὸν τῆς 'Αγίας Τριάδος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΥΡΙΝΑΙΩΝ

'Η πρωτεύουσα τῆς Λήμνου Μύρινα, ὠνομάσθη τὸ πρῶτον ΚΑΣΤΡΟΝ, ὅταν ἐπὶ 'Ενετῶν ἐγένοντο πολλὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα, τὸ σημαντικώτερον τῶν ὁποίων ἦτο τὸ εἰς καλὴν κατάστασιν διατηρούμενον εἰσέτι 'Ενετικὸν φρούριον. 'Επ' αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν ἄλλων σώζονται καὶ θαυμαστὰ φρέατα εἰς ἀρίστην κατάστασιν καὶ στρατιωτικὰ κτίσματα ἐρειπωμένα.

Μύρινα ἐκαλεῖτο μέχρι τοῦ 1200 — 1300 μ.Χ. 'Απὸ δὲ τοῦ 1300 μέχρι τοῦ 1750 ὠνομάζετο Κάστρον, Μπόριο, Βαρούσιον καὶ Χώρα, δι' αὐτὸ ἐν ἐπισήμοις καὶ ἡμιεπισήμοις ἐγγράφοις καὶ εἰς γεωγραφικοὺς ἐπιτελικοὺς ἑλληνικοὺς καὶ ξένων κρατῶν χάρτας ἀναφέρεται «Κάστρον».

Εἰς διάφορα αὐτῆς σημεῖα κατὰ τὰς θεμελιώσεις νέων οἰκοδομῶν ἀποκαλύπτονται ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα καὶ νομίσματα ὅλων τῶν ἐποχῶν, τῆς κλασικῆς ἐποχῆς τῶν

Ἀθηνῶν, τοῦ Φιλίππου, τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τῶν Πτολεμαίων, τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς Βυζαντινῆς καὶ τῆς Τουρκικῆς. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν οἱ μικροὶ Λήμνιοι Ἑλληνόπαιδες εὑρίσκουσι καὶ ἐπὶ τοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου.

Ἡ ἄλλοτε ἀκμάσασα πρωτεύουσα τῆς Νήσου, Μύρινα, εἶναι κεχωσμένη κάτωθεν τῆς σημερινῆς. Αὕτη περιωρίζετο περὶ τὸ Κάστρον (τὸν λόφον ἐφ' οὗ τὸ ἐνετικὸν φρούριον). Πρὸς βορρᾶν ἐξεκνεῖτο μέχρι τοῦ χειμάρρου. Πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῆς μικρᾶς γεφύρας, τῆς κειμένης πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ πρὸς νότον μέχρι τῆς ἐπαύλεως τοῦ ἀειμνήστου Παναγιώτου Λασκαρίδη καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἀειμνήστου Ἐλευθερίου Πολυταρίδη, τῆς κειμένης ἐπὶ τῆς ἀμμώδους ὡραίας παραλίας τοῦ Τούρκικου Γιαλοῦ. Εἰς τὴν ἔκτασιν ταύτην περιελαμβάνετο ὁ λιμὴν καὶ ἐλάχιστον τμῆμα τῆς μαγευτικῆς παραλίας τοῦ Ρωμέϊκου Γιαλοῦ, ὅπου ἦτο ἐστημένον ἄγαλμα θηλείας βοὸς ἀρίστης τέχνης, περὶ τοῦ ὁποίου τὸν 6ον π.Χ. αἰῶνα εἰς στίχον του, τὸν μόνον διασωθέντα ἐξ ἑνὸς ποιήματός του, ὁ μέγιστος τῶν τραγικῶν ποιητῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος, Σοφοκλῆς, λέγει: «Ἄθως σκιάζει νῶτα Λημνίας βοός», θελήσας οὕτω νὰ δώσῃ μεγαλυτέραν ἔμφασιν εἰς τοὺς στίχους του τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸ φυσικὸν αὐτὸ φαινόμενον, τοὺς παρέχοντας ἡμῖν τὴν πληροφρίαν ὅτι ἡ σκιὰ τοῦ Ἁγίου Ὄρους (Ἄθω) φθάνει μέχρι τῆς ἔναντι αὐτοῦ ἀκτῆς τῆς Λήμνου κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, ὅταν ὁ ἥλιος κατὰ τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον περὶ τὴν 21ην Μαΐου τρέπεται πρὸς τὴν μεγαλυτέραν αὐτοῦ ἀπόκλισιν καὶ περὶ τὴν 21ην Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους ἐπιστρέφων ἐκ τῆς μεγίστης αὐτοῦ ἀποκλίσεως πρὸς τὸν ἰσημερινὸν καὶ ἐν συνεχεία πρὸς τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον. Τὰς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας δύει ἀκριβῶς ὄπισθεν τῆς κορυφῆς τοῦ Ἄθω, τοῦ ἀπέχοντος ἐκ Λήμνου 38 ναυτικὰ μίλλια. Εἰκάζεται ὡς ἐκ τουτου ὅτι ἡ βοῦς εἶχεν ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τὸν Ἄθω, βλέπουσα ἢ πρὸς Ἀνατολὰς ἢ πρὸς τὴν ἑτέραν πόλιν τῆς Λήμνου, Ἡφαιστίαν.

Τὴν διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐν Λήμνω τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους 1912 ἤσκησαν αἱ ἐλευθερώσασαι αὐτὴν ἑλληνικαὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἐγκατασταθεῖσαι εἰς Μύριναν. Αἱ πρῶται πολιτικαὶ ἀρχαί, αἱ ἀντικαταστήσασαι αὐτὰς μετὰ δίμηνον ἦσαν ἡ Ἐπαρχία, τὸ Εἰρηνοδικεῖον, τὸ Λιμεναρχεῖον, ἡ Ἐφορεία, τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ ἡ Ὑποδιοίκησις Χωροφυλακῆς. Ἑπτὰ ἔτη ἀργότερον τὸ Ἀγρονομεῖον καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ Γεωργικὴ Ὑπηρεσία.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1913, Ἔπαρχος Λήμνου ἦτο ὁ Ἱπποκράτης Καραβίας, Εἰρηνοδίκης ὁ Ἰωάννης Σπανούδης, ὅστις τὸ 1914 ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Χρήστου Κοντοῦ. Αὐτὸς τὸ 1915 ὑπὸ τοῦ Πέτρου Καΐρη καὶ οὗτος τὸ 1917 ὑπὸ τοῦ δικηγόρου κ. Ἐμμ. Κωνσταντινίδη, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἰδίου ἔτους 1917 ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, ὑπηρετήσας μέχρι τοῦ 1922, ὡς στρατιωτικὸς Δικαστικὸς Σύμβουλος Γ' τάξεως. Μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Στρατοῦ ἀποχώρησίν του παρέμεινεν ἐν Λήμνω, ὅπου ἐδικηγόρησε καὶ ἀνέλαβε τὴν συνέχειαν τῆς ἀπὸ τοῦ 1915 διακοπείσης ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος «Λῆμνος», ἥτις συνεχισθεῖσα μέχρι τοῦ 1966 ἐξυπηρέτησε κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς Νήσου καὶ συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν τακτοποίησιν καὶ λύσιν πολλῶν ζωτικῶν ζητημάτων της.

Ἀπὸ τοῦ 1913 ἡ Λῆμνος ἐστερήθη Πρωτοδικειακῆς Δικαιοσύνης, ἧς ἀπήλαυεν ὑπὸ τουρκικὸν ζυγόν, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων καὶ τὰς ἐνεργείας βουλευτῶν καὶ Ὑπουργῶν.

Ἡ ἀξίωσις τῶν Λημνίων, ὅπως τὸ Κράτος θεσμοθετήσῃ ἵδρυσιν Πρωτοδικείου ἐν Λήμνω οὐδεμίαν κυβέρνησιν συνεκίνησεν ἂν καὶ τοῖς πᾶσι τυγχάνει γνωστόν, ὅτι διὰ νὰ ζητήσῃ Λήμνιος τὴν Πρωτοδικειακὴν Δικαιοσύνην εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διανύσῃ 92 ναυτικὰ μίλλια, νὰ ἐγκαταλείψῃ ἐπὶ ὀκταήμερον τὴν οἰκο-

γένειάν του καὶ τὰς ἐργασίας του καὶ νὰ ὑποβληθῆ εἰς πολλὰ ἔξοδα διὰ τὸ ταξίδιόν του, ἀπὸ Λῆμνον εἰς Μυτιλήνην.

Ἂν, ὡς ἐπληροφορήθημεν, τοῦ ζωτικοῦ αὐτοῦ θέματος ἐπελήφθη ἡ παροῦσα Ἐθνικὴ Ἐπαναστατικὴ ἡμῶν Κυβέρνησις, εἴμεθα ἐκ τῶν προτέρων βέβαιοι, ὅτι θὰ ρυθμισθῆ ὁριστικῶς τοῦτο, καθότι δὲν ἀποκλείομεν τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἐξευρέσεως καὶ μιᾶς μέσης λύσεως.

Ὁ διαχωρισμὸς τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Λήμνου κατηργήθη ἐπὶ Νομάρχου Κοζύρη ἐν ἔτει 1927 πρωτοβουλία καὶ ἐπιμονῆ τοῦ δικηγόρου κ. Ἐμμ. Κωνσταντινίδη, διὰ Βασιλικοῦ δὲ Διατάγματος τὰ Λιμενικὰ Ταμεῖα Κάστρου καὶ Μούδρου συνεχωνεύθησαν ἀποτελέσαντα τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Λήμνου.

Τὴν πρώτην Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Λήμνου τὴν ἀπετέλεσαν ἐν ἔτει 1932, οἱ Χρῆστος Καλαπατσέας Εἰρηνοδίκης, Νικόλαος Τραταρὸς ὡς προεδρεύων, Ἀδαμάντιος Ρουσσόπουλος, διευθυντὴς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Ἐ-

Ὁ νῦν ἐννενηκοντούτης πρῶτος Δήμαρχος Μυρίνης κ. Παναγιώτης Παπαδόπουλος

λευθέριος Πολυταρίδης, Βελισσάριος Βελισσαρίδης, Μιχαὴλ Σουγιουλτζῆς, Ἄγγελος Δημάδης καὶ Ἰωάννης Φεργαδιώτης, πατὴρ τοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Δημάρχου Μυρίνης κ. Ἀλέκου Φεργαδιώτη.

Τὴν 1ην Αὐγούστου τοῦ 1946 Γραμματεὺς τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Λήμνου προσελήφθη ὁ μέχρι σήμερον ἐπαξίως κατέχων τὴν θέσιν ταύτην κ. Ἀνδρέας Νικολαΐδης, ὑπάλληλος ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐξαίρετος, εὐγενής, πρόθυμος καὶ ἐξυπηρετικὸς ὅσον οὐδεὶς ἕτερος.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου, Δήμαρχος τῆς Πρωτευούσης Μυρίνης ἦτο ὁ Ἀναγνώστης Γαροφάλλου, Σύμβουλοι δὲ τοῦ πρώτου Δημοτικοῦ Συμβουλίου μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἦσαν οἱ: Σερὶφ Ἀγᾶς Τοῦρκος, Εὐάγγελος Κομνηνὸς ἰατρός, Ἀλέξανδρος Ὡριαίμας, Νικόλαος Δράκος, Ἰωάννης Περτοᾶς, Φώτιος Παρισίδης, Ἀλέξανδρος Δαρδανόπουλος καὶ Νικόλαος Τριανταφυλλίδης.

Τὸ ἔτος 1914, ἐφαρμοσθέντος τοῦ Νόμου Δ.Ν.Ζ. περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, Δῆμοι διετηρήθησαν αἱ πρωτεύουσαι Νομῶν καὶ αἱ πόλεις ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων. Τοιουτοτρόπως οἱ Δῆμοι Μυρίνης, Κοντιᾶ, Μούδρου, Ἀτσικῆς καὶ Κορ-

νεῦ ὑπεβιβάσθησαν εἰς Κοινότητας, πρῶτον δὲ Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Κάστρου εὑρίσκομεν τὸν ἀείμνηστον Ἰωάννην Φεργαδιώτην καὶ Συμβούλους τούς: Νικόλαον Δράκον, Φ. Παρισίδην, Ἰωάννην Περτσᾶν, Νικόλαον Τριανταφυλλίδην, Ἄγγελον Δημάδην, Ἐλευθέριον Δεληγιάννην, Νικόλαον Πολυταρίδην, Ἀργύριον Ἀργυρίου, Παναγιώτην Πασπαλέρην, Π. Α. Μπαγάνην καὶ Ἄγγελον Κωνσταντινίδην.

Τὸ ἔτος 1933 ὡς Γραμματεὺς τῆς Κοινότητος Κάστρου προσελήφθη ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Θάνους καταγόμενος κ. Θεόδωρος Γναρδέλλης, ὁ ὁποῖος ἐπὶ 35 συναπτὰ ἔτη εἰργάσθη μετὰ ζήλου καὶ εὐσυνειδησίας, συντελέσας τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς προαγωγὴν τῆς Πρωτευούσης, ἥτις τὸ ἔτος 1947 προήχθη εἰς Δῆμον μὲ πρῶτον Δήμαρχον τὸν κ. Παναγιώτην Παπαδόπουλον, Λήμνιον ἐκ τῶν ἀρίστων.

Αἱ πρώτη καὶ δευτέρα τάξεις τοῦ Γυμνασίου Λήμνου τοῦ ἔτους 1954.— Εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, σημειούμενος διὰ σταυροῦ, ὁ Γυμνασιάρχης τοῦ Γυμνασίου Λήμνου καθηγητὴς καὶ συγγραφεὺς κύριος Δημήτριος Μαντζουράνης.

Οἱ Ἑλληνόπαιδες τῆς Πρωτευούσης μέχρι τὸ ἔτος 1926 ἐφοίτων εἰς τὸ 8τάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἢ Ἡμιγυμνάσιον, ὡς ὑπό τινων ἐκαλεῖτο, τὸ ὁποῖον ἐστεγάζετο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου ΧατζηΝτάλλη ἱδρυθεῖσαν Ἀστικὴν Σχολήν.

Τὸ νῦν λειτουργοῦν πλῆρες Γυμνάσιον, ἱδρύθη τὸ ἔτος 1926, δαπάναις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ἀειμνήστων Γ. Σαρρῆ καὶ Τριανταφ. Στράφτη.

Δραστηριώτερος τῶν Γυμνασιαρχῶν τοῦ Γυμνασίου Λήμνου ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως μέχρι σήμερον ἀνεδείχθη ὁ κ. Δημήτριος Μαντζουράνης, διαπρεπὴς λόγιος καὶ συγγραφεύς, ὡς ἀόκνως ἐργασθεὶς ἐπὶ μίαν τριετίαν διὰ τὴν κα-

τάρτισιν καὶ διαπαιδαγώγησιν τῶν Γυμνασιοπαίδων πρὸς δὲ καὶ διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ ἐμπλουτισμὸν τοῦ Γυμνασίου Λήμνου διὰ διαφόρων ὀργάνων.

Πρωτοβουλία τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Δημ. Ματζουράνη περιεφράχθη ἐν ἔτει 1952 δι' ὑψηλοῦ τοίχου τὸ γήπεδον ποδοσφαίρου, εἰς τὸ ὁποῖον λαμβάνουν χώραν καὶ αἱ γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Πρωτευούσης, τῆς Τσάσης καὶ τοῦ 'Ανδρονίου, διεμορφώθη τὸ ἡμιϋπόγειον οὗ Γυμνασίου εἰς βιβλιοθήκην καὶ εἰς αἴθουσαν ἐργα-

Μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου Λήμνου παρελαύνουσαι πρὸ τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν τῆς Λήμνου τὴν 28ην 'Οκτωβρίου 1961 μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν νῦν καθηγήτριαν Σωματικῆς 'Αγωγῆς Εὐαγγελίαν Γεροντούδη.

'Ο ἀριστοῦχος τοῦ Γυμνασίου Λήμνου Χριστόφορος Γεροντούδης ἐκφωνῶν πατριωτικὸν λόγον τὸ 1955 ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς 'Ελλάδος.

στηρίου καὶ ὡς διὰ μαγείας ἐξωραΐσθη ὅλος ὁ περίβολος αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἐκείνου ἔτους ἔλαβε τὴν ὄψιν ὑποδειγματικοῦ ὡραιοτάτου ἀνθοκήπου.

'Επὶ κυβερνήσεως Κωνσταντίνου Τσαλδάρη καὶ ἐν ἔτει 1946 ἡ Μύρινα ἀπέκτησε καὶ Κέντρον Κοινωνικῆς Προνοίας. 'Η 'Υπηρεσία αὕτη ὠργανώθη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ Γερμανοκρατίας καταστραφέντος οἰκονομικῶς εὐυπολήπτου ἐμπόρου κ. Στυλιανοῦ Τσούκαλου μὲ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν πρόθυμον φιλόπονον καὶ εὐσυνείδητον, ἀλλὰ τελείως ἀνειδίκευτον, καθότι οἱ προσληφθέντες ὑπάλληλοι ἦσαν ἁπλῶς τελειόφοιτοι οὗ Γυμνασίου ὡς οἱ κ.κ. Γεώργιος Μάντζαρης, Κωνσταντῖνος Λάζος, Βασίλειος Τζάτζαλος, Πέτρος Δούκας καὶ ἄλλοι. Παρὰ ταῦτα, ὁ κ. Τσούκαλος, χάρις εἰς τὸ διοργανωτικόν του πνεῦμα ἀνεδείχθη ἱκανώτατος Διευθυντὴς τῆς ἐν λόγω 'Υπηρεσίας, ὅπως ἀνεδείχθησαν ἀκολούθως ἱκανώτατοι ὑπάλληλοι καὶ ἀντάξιοι τοῦ Διευθυντοῦ των, οἱ ὑφιστάμενοί του, εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἀποσπάσουν

τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας, ἀειμνήστου Γεωργίου Λαζανᾶ. Τὸν κ. Τσούκαλον, ὅταν μετ' οὐ πολὺ οὗτος ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν του καὶ ἀπεχώρησε τῆς Ὑπηρεσίας, ἀνεπλήρωσεν ὁ κ. Γ. Μάντζαρης.

Ὁ αὐτοδημιούργητος κ. Γεώργιος Μάντζαρης, παιδιόθεν ὀρφανὸς πατρὸς καὶ μέλος πτωχοτάτης οἰκογενείας, ἐσταδιοδρόμησε χάρις εἰς τὴν ταπεινοφροσύνην του, τὴν μετριοφροσύνην του, τὸ ἦθος του καὶ τὴν μεγάλην ἐπιμέλειάν του.

Παρακολουθοῦμεν αὐτὸν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν νὰ συγκεντρώνῃ ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου καὶ Ἑλληνόπαιδας τῆς Μυρίνης καὶ ὡς ἄλλος Σωκράτης νὰ νουθετῇ, νὰ συμβουλεύῃ καὶ προτρέπῃ αὐτοὺς πρὸς πᾶσαν εὐγενῆ προσπάθειαν καὶ καλὴν πρᾶξιν. Οἱ μικροὶ Πρόσκοποί του καὶ τὰ Λυκόπουλά του ἐνστερνίζονται τὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας τοῖς ἀναπτύσσει καὶ μετὰ πίστεως καὶ αὐτοθυσίας

Μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῆς Ἕκτης Δημοτικοῦ μετὰ τοῦ διδασκάλου των κυρίου Ἰσιδώρου Δαμαλᾶ καὶ τῆς διδασκαλίσσης των κυρίας Βάσως Ἀρώνη. Ἐν μέσῳ αὐτῶν ἡ ἀριστοῦχος μαθήτρια καὶ νῦν καθηγήτρια Σωματικῆς Ἀγωγῆς εἰς τὴν Ἀμέατειον Σχολὴν τοῦ Καΐρου Εὐαγγελία Γεροντούδη, σύζυγος Γεωργίου Σουλούτα.

προθυμοποιοῦνται νὰ ἐκπληρώσουν τὰ καθήκοντά των ἐν παντὶ καὶ πάντοτε. Σήμερον πολλαὶ ἑκατοντάδες νέων, νεαρῶν καὶ Γυμνασιοπαίδων ἀγαποῦν, σέβονται καὶ ἐκτιμοῦν τὸν ἀκαταπόνητον ἀρχηγὸν καὶ διδάσκαλον. Ἀλλὰ τὸν κ. Γεώργιον Μάντζαρην τὸν παρακολουθοῦμεν καὶ ὡς ἀναμορφωτὴν περιοπῆς ἠθικοδιδάσκαλον τῆς κοινωνίας τῆς Πρωτευούσης κατὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὀργανουμένας θεατρικὰς παραστάσεις, συνεστιάσεις καὶ ἄλλας συγκεντρώσεις, ἐπιδιώκοντος ὅπως οἱ λόγοι του πίπτωσιν εἰς γόνιμον γῆν.

Αἱ λοιπαὶ Ὑπηρεσίαι, Ἑνώσεις καὶ Ὀργανώσεις τῆς Πρωτευούσης τῆς Λήμνου ἀθρόαι ἐγκαθίσταντο ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης.

Μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον εἰς τὴν Μύριναν ἱδρύθη, δαπάναις τοῦ Κράτους ὁ Μετεωρολογικὸς Σταθμὸς Λήμνου ἐπὶ τοῦ λοφίσκου τῆς ἀειμνήστου Δεσποίνης Σανοπούλου, δωρηθέντος ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἀεροπορίας. Ἐ-

λειτούργησε δὲ τὸ ἔτος 1952 μὲ Προϊστάμενον τῆς Μετεωρολογικῆς Ὑπηρεσίας τὸν κ. Ἄγγελον Γλυκῆν.

Δύο ἔτη ἀργότερον, ἡ Λῆμνος κηρυχθεῖσα Σποροπαραγωγικὸν Κέντρον, διότι εἰς αὐτὴν καλλιεργεῖται ἡ ἀρίστη ποικιλία βάμβακος Λήμνου, ἀπέκτησε δαπάναις τοῦ Κράτους Πρότυπον Ἐκκοκκιστήριον, λειτουργῆσαν τὸ ἔτος 1954. Ἡ ἐτησία παραγωγὴ συσπόρου βάμβακος Λήμνου ἀνῆλθεν εἰς 4.000.000 χιλιόγραμμα, διότι ἐξεποιήθησαν ἄγονοι ἐκτάσεις τῆς Νήσου δι' ἀναβαθμιδώσεως των μὲ κρατικὰς μπουλντόζας, ἐπεδοτήθησαν κατὰ στρέμμα αἱ βαμβακοκαλλιεργηθεῖσαι ἐκτάσεις, ἐχορηγήθη βενζίνη τράνζιτο εἰς τοὺς ἀγρότας καὶ τέλος διότι παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας διὰ ζημίας προξενηθείσας ἐκ παγετοῦ ἐπεδοτήθη ἡ βαμβακοκαλλιέργεια μὲ δραχμὰς 4.000.000.

Διὰ πρώτην φορὰν ἀσφαλτοστρώθησαν ὁδοὶ 35 χιλιομέτρων καὶ ἱδρύθη πρότυπον Οἰνοποιεῖον εἰς Μύριναν. Ἐνεκαινιάσθη τὸ ἐπὶ τῆς μαγευτικῆς πλάζ τοῦ Ρωμέϊκου Γιαλοῦ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Λήμνου, καὶ ἀνηγέρθη δαπάναις τοῦ Κράτους εἰς τὸν λιμενικὸν χῶρον μέγαρον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐστεγάσθησαν τὸ Λιμεναρχεῖον καὶ τὸ Τελωνεῖον.

Ἐλειτούργησεν ἐν Μυρίνῃ ὑποκατάστημα τοῦ ΙΚΑ (Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) κατεσκευάσθησαν εἰς Μύριναν εἰς τὸν Συνοικισμὸν Καραμανλῆ 38 ἐργατικαὶ κατοικίαι, ἀνηγέρθη εἰς Μύριναν ὁ ἐπιβλητικὸν μέγαρον τοῦ ΟΤΕ (Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος) καὶ ἐγκατεστάθη εἰς Μύριναν ἡ ΔΕΗ (Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ) ἵνα ἠλεκτροφωτισθῇ ὁλόκληρος ἡ Νῆσος. Εἰς τὰ χωρία ἱδρύθησαν: Εἰς τὸν Μοῦδρον ἡ Τεχνικὴ Σχολή, εἰς τὸ Ρωμανοῦ Ταπητουργικὴ Σχολὴ καὶ εἰς τὴν Ν. Κούταλη Ὀστρακοτροφεῖον καὶ Μυδιοτροφεῖον.

Ἡ νῆσος Λῆμνος θὰ ἔφθανεν εἰς μεγαλυτέραν ἔτι ἀκμὴν ἂν ὁ ταχὺς ρυθμὸς τῆς προόδου της δὲν ἀνεκόπτετο ὑπὸ τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ἀνασκαφαὶ θὰ ἐλάμβανον χώραν εἰς μεγάλην κλίμακα εἰς διαφόρους τοποθεσίας τῆς Νήσου ἀπαραιτήτως δὲ καὶ εἰς θέσιν ΒΟΥΚΡΑΝΟ, κειμένην μεταξὺ τῶν χωρίων Ρωμανοῦ καὶ Ρωσσοπουλίου, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται κορμοὶ ἀπολιθωμένων δένδρων. Ἡ Πρωτεύουσα Μύρινα θὰ ἀπέκτα θερμὰ ἰαματικὰ λουτρὰ διὰ τῆς διὰ σωληνωτοῦ ἀγωγοῦ μεταφορᾶς τῶν ὑδάτων τῆς θερμοπηγῆς «Θέρμων» ἀπεχούσης 6 χιλ. καὶ θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἡ ἀποξήρανσις τῆς ΧΟΡΤΑΡΟΛΙΜΝΗΣ, τοσούτω μᾶλλον, καθόσον ἡ ἐν Λήμνω Ὑπηρεσία τῆς Γεωργικῆς Περιφερείας Λέσβου εἶχεν ἤδη ὑποβάλει σχετικὴν ἔκθεσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν. Ἡ ἔκθεσις ἀνέφερεν ὅτι πρόκειται περὶ 4.000 περίπου στρεμμάτων γῆς καλῆς ποιότητος προσφόρου διὰ πᾶσαν καλλιέργειαν, ὅτι ἡ δαπάνη τῆς σχετικῆς ἐργασίας ἀποστραγγίσεως κατὰ πρόχειρον ὑπολογισμὸν θὰ ἀνήρχετο εἰς τὸ ποσὸν τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ ὅτι τὸ Κράτος ἐπεβάλλετο νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν ἀποστράγγισιν.

Ἡμεῖς τότε, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Προέδρου τῆς Ἑνώσεως Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μελῶν, συνετάξαμεν καὶ ἀπηυθύναμεν πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τόν τότε Πρωθυπουργὸν, τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον:

Μύρινα Λήμνου 19—1—1956
Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα
Τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος
Κύριον Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν - Ἀθήνας

Ἐξοχώτατε,

Ἡ ἀφοσίωσις ἣν τρέφομεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, μᾶς παρεκίνησε

νὰ προβῶμεν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης, ἵνα ἐξ ὀνόματος τῆς ὁλότητος τῶν Πολυτέκνων τῆς Λήμνου, ἐπικαλεσθῶμεν εὐσεβάστως τὸ ὑψηλὸν ἐνδιαφέρον τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ἐπὶ τοῦ ἑξῆς θέματος:

Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1954 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐλήφθη ἀπόφασις ἀποξηράνσεως τῆς Χορταρόλιμνης ἐκτάσεως 3.500 περίπου στρεμμάτων, ἵνα διανεμηθῆ εἰς τοὺς ἀκτήμονας καλλιεργητὰς τῶν παρακειμένων τεσσάρων χωρίων.

Ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη λύσις παρ' οὐδενὸς ἀνεμένετο, καθότι ἡ ἀξιόλογος αὕτη ἔκτασις, ἰδιοκτησία τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ οὐχὶ τῶν παρακειμένων Κοινοτήτων, θὰ ἔδει νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς περισσότερον μοχθοῦντας ὁλοκλήρου τῆς Νήσου, ἤτοι τὰς 300 οἰκογενείας τῶν Πολυτέκνων, παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅπως, ἐπιλαμβανομένη φιλοστόργως τοῦ δικαίου αἰτήματός μας, διατάξῃ ὅπως ὁλόκληρος ἡ ἔκτασις τῆς ἀποστραγγισθησομένης Χορταρόλιμνης παραχωρηθῆ εἰς τὴν Ἕνωσιν Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου.

Ἐν τῇ ἐλπίδι, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης θέλει εὐμενῶς ἐπιληφθῆ τῆς ἐν λόγω ὑποθέσεως, τοσούτω μᾶλλον, καθόσον, ὡς φημολογεῖται, ἐπίκειται ἡ ἄφιξις τοῦ Συνεργείου καὶ τῶν ἐκσκαφέων.

Εὐπειθέστατοι
Ἕνωσις Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου
Ὁ Πρόεδρος
Λεωνίδας Γεροντούδης

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὡς ἄνω ἀναφορᾶς ἐκοινοποιήθησαν εἰς τὴν Ἕνωσιν Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου τὰ ἑπόμενα ἐξ ἀντιγράφου ἔγγραφα τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως:

Ἀθῆναι τῇ 31 Ἰανουαρίου 1956

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
Πολιτικὸν Γραφεῖον
Γενικὸς Διευθυντὴς
Ἀριθ. Πρωτ. 121806.

Πρὸς
Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας
Γραφεῖον κ. Ὑπουργοῦ—Ἐνταῦθα

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν συνημμένως τὴν ἀπὸ 19—1—56 ἐπιστολὴν αἴτησιν Συλλόγου Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου ἀφορῶσαν εἰς τὴν Γεωργικήν των ἀποκατάστασιν, λόγω ἀρμοδιότητος καὶ νὰ παρακαλέσωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΙΩΡΗΣ
Διὰ τὴν ἀκρίβειαν Τ.Σ.Υ.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
Κύριον Πρόεδρον
ΕΝΩΣΕΩΣ ΓΟΝΕΩΝ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
Κάστρου—Λήμνου

Ἀθῆναι τῇ 13—2—1956

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
Πολιτικὸν Γραφεῖον
Γενικὸς Διευθυντὴς
Ἀριθ. Πρωτ. 122527
Συνημ. 2—3) 20.2.56

Πρὸς
Ὑπουργεῖον Γεωργίας
Γραφεῖον κ. Ὑπουργοῦ
Ἐνταῦθα

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν συνημμένως τὴν ἀπὸ 19—1—56 ἐπιστολικὴν αἴτησιν Ἑνώσεως Γονέων Πολυτέκνων περὶ διανομῆς ἀποστραγγισθησομένης ἐκτάσεως εἰς τὰ μέλη τῆς Ἑνώσεως, λόγω ἁρμοδιότητος καὶ νὰ παρακαλέσωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΙΩΡΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
Ἕνωσιν Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου
Κάστρον — Λήμνου

Εἰς ἀπάντησιν τῶν κοινοποιηθέντων εἰς τὴν Ἕνωσιν Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου 2 ἐγγράφων τοῦ Γραφείου τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Ἕνωσις Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου ἔλαβεν ἑτέρας δύο ἐξ ἀντιγράφου κοινοποιήσεις, τὰς ἑξῆς:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ὑπουργεῖον Γεωργίας
Γενικὴ Διεύθυνσις Α.
Διεύθυνσις Ἐποικισμοῦ
Γραφεῖον Β. ἀριθ. Πρωτ. Ε)5479

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
5)20—2—56

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν
Γεωργίας Λέσβου—Μυτιλήνην

Πέμπομεν ὑμῖν συνημμένως καὶ ἐπὶ ἐπιστροφῇ τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12 1806)31—1 ἐγγράφου τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Κυρίου Προέδρου Κυβερνήσεως διαβιβασθεῖσαν ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. 1)19—1—1956 ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀποκατάστασις αὐτῶν εἰς τὰς ἐκ τῆς ἀποξηράνσεως τῆς περὶ ἧς αὕτη Χορταρολίμνης ἀποκαλυφθησομένης γαίας καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως ἀναφέρητε ἡμῖν περὶ ποίας ἐκτάσεως πρόκειται καὶ περὶ πάσης ἄλλης πληροφορίας σχετικῆς μὲ τὸ ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀναφορᾷ διατυπούμενον αἴτημα.

Ὁ Διευθυντὴς
Ν. Κατσούλης

Κοινοποίησις
Ἕνωσιν Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου
Κάστρον — Λήμνου

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6—7—56

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ὑπουργεῖον Γεωργίας
Γενικὴ Διεύθυνσις Α.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΟΙΚΙΣΜΟΥ — Τμῆμα Β.
Ἁρμόδιος: Ἀν. Βαρβάτσης
Ἀριθ. Πρωτ. Ε.)17327

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν
Ὑδραυλικῶν Κατασκευῶν
Ἐνταῦθα

ΘΕΜΑ:

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πέμψωμεν ὑμῖν συνημμένως ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ.

2023)24—3—56 ἀναφορᾶς Διευθύνσεως Γεωργίας Λέσβου ἀφορώσης τὸ ζήτημα τῆς ἀποξηράνσεως τῆς περὶ ἧς αὕτη ἐν Λήμνῳ Δημοσίας βαλτώδους ἐκτάσεως ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Χορταρόλιμνη περὶ ἧς ἡ ἀπὸ τοῦ 1954 σχετικὴ προμελέτη ὑμῶν καὶ νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως γνωρίσητε ἡμῖν καὶ εἰς τὴν ἀνωτέρω Διεύθυνσιν Γεωργίας τὰς περαιτέρω ἐπὶ τούτου ἐνεργείας ὑμῶν.

Ὁ Διευθυντὴς
Ν. Κατσούλης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ

1) Διεύθυνσιν Γεωργίας Λέσβου — Μυτιλήνην

Σὺν τῇ πληροφρίᾳ ὅτι πρόωρον εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως Γονέων Πολυτέκνων τιθέμενον ζήτημα περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω ἔκτασιν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν μετὰ τὴν ἀποξήρανσιν καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 121 τοῦ Ἀγροτικοῦ Κώδικος διάθεσιν αὐτῆς, δι' ὅπερ ἄλλως τε ἁρμοδία νὰ ἀποφανθῇ θὰ εἶναι ἐν καιρῷ ἡ Ε.Α. Λέσβου κατ' ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Ἀγροτικοῦ Κώδικος.

2) Ἕνωσιν Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου.

Εἰς τὴν ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου καὶ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα, σκόπιμον κρίνομεν νὰ συμπεριλάβωμεν τῇ παρούσῃ ἱστορία τῆς Λήμνου καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βουλευτοῦ Λέσβου ἀειμνήστου Γεωργίου Λαζανᾶ, τὴν ἔχουσαν οὕτω:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16—10—1961
Πρὸς τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν
τῆς Ἐν. Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου

Εἰς ἀπάντησιν σχετικῆς ἐπιστολῆς σας, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσω τὰ ἑξῆς: Ὁ ὑπουργὸς Γεωργίας κ. Ἀδαμόπουλος εἶχε διατάξει μὲ ἐνδιαφέρον τὴν μελέτην τῆς ἀποξηράνσεως τῆς ἀνωτέρω Χορταρόλιμνης καὶ πιστεύω ὅτι ἡ ἀποξήρανσις ἀσφαλῶς καὶ οὐχὶ ἐντὸς μακροῦ χρόνου θὰ ἀποφασισθῇ καὶ θὰ ἐκτελεσθῇ. Ἐπὶ τούτου σᾶς δίδω ὑπόσχεσιν ὅτι θέλω ἀσχοληθῇ ὡς περὶ ἐπειγούσης ὑποθέσεως, ἅμα τῇ καταρτίσει τὴν ἑπομένην τῶν ἐκλογῶν, ὡς πιστεύω, Κυβερνήσεως Καραμανλῆ καὶ ἡ ὑπόσχεσίς μου αὕτη εἶναι μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν συμβόλαιον καὶ θὰ δύνασθε νὰ ἀπευθύνεσθε ἀμέσως μετὰ τὰς ἐκλογὰς ὡς εἰς ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑνώσεώς σας.

Δὲν ἀπομένει ἢ μὴ τὸ δίκαιον αἴτημά σας, δηλαδὴ ἡ μετὰ τὴν ἀποξήρανσιν παραχώρησις τῶν ἐκ τῆς λίμνης γαιῶν εἰς τοὺς ἀπόρους πολυτέκνους τῆς Λήμνου.

Ἡ ἀπαίτησίς σας αὐτὴ εἶναι δικαιοτάτη, ἀντιτίθεται ὅμως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παλαιοῦ ἀγροτικοῦ κώδικος, ὅστις τὴν κατανομὴν τοιούτων γαιῶν ἐνεργεῖ εἰς ἀκτήμονας καλλιεργητάς. Τὸ νὰ ζητοῦμε νὰ δοθῇ εἰς πολυτέκνους ἀπόρους ζητοῦμεν τὸ δικαιότερον, διότι ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἀπόρου γενόμενος διὰ νόμου μεταγενεστέρου τοῦ ἀγροτικοῦ κώδικος ἐμφανίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἰσχυροτέραν θέσιν ἐκείνου τοῦ ἀκτήμονος καλλιεργητοῦ, ὅστις θεωρεῖται καὶ ἀκτήμων ἐὰν δὲν ἔχη τὴν ὡρισμένην ἔκτασιν ὡς ἰδιοκτησίαν του, καθιστᾶ μάλιστα τὸν ἄπορον πολύτεκνον συμπαθέστατον, διότι τυγχάνει ὄχι μόνον ἄπορος, ἀλλὰ καὶ πολύτεκνος.

Τὸ θέμα ὅμως χρήζει νομοθετικῆς ρυθμίσεως. Προσπάθειαν τοιαύτην θὰ καταβάλωμεν ὅλοι μας ἔχοντες τὸ δίκαιον μαζί μας καὶ θὰ προσπαθήσωμεν μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μας νὰ πείσωμε τοὺς τυχὸν ἀντιλέγοντας καὶ αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν σᾶς τὴν δίδω ἐπίσης ὡς συμβόλαιον ἐργασίας. Θὰ μὲ ἔχετε τὸν ἐπὶ τούτου βουλευτήν σας καὶ δικηγόρον σας καὶ μαζὶ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ζητήσωμεν τὴν βοήθειαν, ὄχι μόνον τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὡς πιστεύομεν Πρω-

ὑπουργοῦ μας Κωνσταντίνου Καραμανλῆ, ἀναφέροντες καὶ εἰς αὐτὸν τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσίν μας θεωρήσαντες ταύτην ὡς δικαίαν. Θὰ συναντηθῶμεν καὶ δὲν θὰ εὕρετε τὴν ἀθέτησιν.

Φιλικώτατα
Γεώργιος Λαζανᾶς

Καὶ ὅμως, ἡ Χορταρόλιμνη δὲν ἀπεστραγγίσθη, ὄχι μόνον, ἀλλ' οὔτε κἂν λόγος γίνεται, μετὰ πάροδον τόσον ἐτῶν, περὶ μελετωμένης ἢ ἐνδεχομένης ἀποξηράνσεώς της.

Τὸ θέμα παρειλκύσθη μέχρις ἀποτελματώσεώς του ὑπὸ τῆς κομμουνιστικῆς μαφίας ἐπιδιωξάσης τοῦτο οὐ μόνον διὰ τῶν κομμουνιστῶν βουλευτῶν τοῦ Νομοῦ Λέσβου, ἀλλὰ δι' ὅλων τῶν κομμουνιστῶν βουλευτῶν τῆς κομμουνιστικῆς ΕΔΑ ἔτι δὲ καὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Ἑλλάδος Ἠλία Ἠλιοῦ, Λημνίου, δυστυχῶς, προκειμένου νὰ ἐπιτύχουν τὸν οἷον δήποτε ἀνίερον σκοπόν των, ὅπως ἐπέτυχον πάντοτε καὶ ἐπὶ κυβερνήσεως Καραμανλῆ ἀκόμη. Παρειλκύσθη, ἵνα μὴ ἀνακουφισθῶσι περὶ τὰς 2.000 ἐν στερήσεσι ζῶντες Ἕλληνες, παιδία καὶ βρέφη κατὰ τὸ πλεῖστον, διότι ἡ διεθνὴς κομμουνιστικὴ συμμορία μόνον μεταξὺ τῶν πενήτων, τῶν δυσηρεστημένων, τῶν ἀπογοητευμένων καὶ τῶν πτωχῶν τῷ πνεύματι ἀγρεύει ὀπαδούς, μὲ τὰς γνωστὰς κομμουνιστικὰς ἀπατηλὰς ἐξαγγελίας.

Ἡ Λῆμνος μέχρι τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου εἶχεν ἀρτίαν λεωφορειακὴν συγκοινωνίαν συνδέουσαν ἅπαντα τὰ χωρία, ἐξικνουμένην μέχρι τοῦ ἐξωκκλησίου τοῦ Ἁγίου Σώζου, Πολιούχου τῆς Νήσου.

Ἐκαλλιεργοῦντο ἐντατικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς κατὰ τὸ πλεῖστον, τὰ 300 ἐκ τῶν 447 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων τῆς ὅλης ἐπιφανείας της καὶ μὲ συναγωνιστικὸν ζῆλον οἱ φιλοπρόοδοι ἐκ τῶν κατοίκων της ἤρχισαν νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὴν δενδροφύτευσιν.

Αἱ καλλιέργειαι δημητριακῶν, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ βάμβακος παρηκολουθοῦντο ὑπὸ τῶν γεωπόνων τῆς περιφερείας διὰ τὴν κατὰ τὸν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον χρησιμοποίησιν τῶν διαφόρων χημικῶν λιπασμάτων.

Τὸ ἐμπόριον ἥκμαζεν εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ χωρία μὲ 850 ἐμπορικὰ καταστήματα, μὲ 400 βιοτεχνικὰ τοιαῦτα, μὲ 5 Ὑποκαταστήματα Τραπεζῶν εἰς τὴν Πρωτεύουσαν καὶ μὲ 22 Πρακτορεῖα Τραπεζῶν εἰς τὰ μεγαλύτερα χωρία.

Ἡ κτηνοτροφία ἀπέδιδε πολλαπλάσια ἢ πρότερον, διότι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀπὸ τοῦ 1930 ἔφερε καὶ διέθετε ἀφθόνους κτηνοτροφάς, ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τεσσάρων μηνῶν τῆς γαλακτοφορίας ἤρχοντο ἐκ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος καὶ ἐγκαθίσταντο εἰς κτηνοτροφικὰς περιφερείας τῆς Νήσου τυροκομεῖα συστηματικά, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ Λήμνιοι κτηνοτρόφοι ἐπώλουν τὸ γάλα τῶν αἰγοπροβάτων των εἰς συμφερούσας τιμάς.

Οὕτως ἡ παραγωγικὴ δραστηριότης, τὸ ἐπίπεδον διαβιώσεως, ὁ τρόπος ζωῆς καὶ αἱ συνθῆκαι μορφώσεως καὶ ψυχαγωγίας τῶν κατοίκων τῆς Λήμνου, μόνον πρὸς ξένας Εὐρωπαϊκὰς ἐξειλιγμένας νήσους ἠδύναντο νὰ παραβληθοῦν.

Κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ἐλειτούργουν περὶ τὰ 120 ἐξοχικὰ κέντρα, τὴν χειμερινὴν δὲ περίοδον αἱ οἰκογενειακαὶ συνευρέσεις εἰς λέσχας, διδακτήρια καὶ χειμερινὰ κέντρα ἐντυπωσίαζον τὸν οἷον δήποτε ἐπισκέπτην.

Ἀτυχῶς, τὴν 9ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1939 ἀπροσδόκητον μέγα ὁμαδικὸν δυστύχημα συνεκλόνισε καὶ ἐβύθισε εἰς πένθος ὁλόκληρον τὴν Λῆμνον.

Περιοδεύων κινηματογραφικὸς μικροεπιχειρηματίας, τῇ μεσολαβήσει τριῶν κυριῶν τῆς ἐκλεκτῆς κοινωνίας τῆς Πρωτευούσης, λαβὼν ἄδειαν προβολῆς, ἣν ἐπὶ 10ήμερον ἡ Ἀστυνομία ἠρνεῖτο νὰ χορηγήσῃ, ἐπρόβαλεν ἐν κλειστῷ χώρῳ καὶ δὴ

ἐντὸς ἑνὸς παλαιοῦ τουρκικοῦ τεμένους (τζαμίου) τὴν ταινίαν AVE MARIA μὲ παλαιοῦ τύπου κινηματογραφικὴν μηχανὴν καὶ ὑπὸ κωμικοτραγικὰς συνθήκας, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ Λῆμνος νὰ θρηνήση πολλοὺς θανάτους, διότι τὸ διασκευασθὲν εἰς αἴθουσαν κινηματογράφου, τζαμίον, διαστάσεων 10Χ12 περιέλαβε 300 θεατὰς, διότι τὰ παραθυρόφυλλα ἐκαρφώθησαν ἐξωτερικῶς μὲ τσίγκους ὑπὸ τοῦ ἐπιχειρηματίου διὰ νὰ μὴ παρακολουθοῦν ἔξωθεν θεαταί δωρεὰν καὶ διότι ἡ μόνη θύρα εἰσόδου καὶ ἐξόδου ἤνοιγε πρὸς τὰ μέσα. Εἰς αὐτὴν τὴν θύραν κατέφυγον καὶ συνωστίζοντο ἔντρομοι οἱ περισσότεροι τῶν θεατῶν, ποδοπατοῦντες πεσόντας καὶ πεσούσας, ἐνῶ σπαραξικάρδιαι κραυγαὶ φρίκης καὶ ἀλλοφροσύνης ἠκούοντο ἀπὸ μεγάλης ἀποστάσεως.

Ἡ μοιραῖα παράστασις καθ' ἣν ἐπροβάλλετο διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Λῆμνον ὁμιλοῦσα ταινία, ἤρχισε τὴν 10ην ἑσπερινήν. Δέκα λεπτὰ ἀργότερον καὶ ἐνῶ οἱ θεαταὶ παρηκολούθουν μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τὸ ἔργον, ἡ προβολὴ διεκόπη λόγω βλάβης καὶ μετ' οὐ πολύ, τεραστία φλόγα ἐξεπήδησεν ἀπὸ τὸ μηχάνημα. Ἡ ἐκτυλισσομένη ταινία ἀνεφλέγη, αἱ δὲ ἐξ αὐτῆς φλόγαι, αἱ μεταδοθεῖσαι εἰς τὰ πέριξ ἀντικείμενα, ἐξετινάχθησαν ἀστραπιαίως καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ εἰς τὴν ὀθόνην. Ἐντὸς ἑνὸς λεπτοῦ, οἱ καπνοὶ καὶ αἱ φλόγες εἶχον καλύψει τὰ πάντα.

Οἱ πανικοβληθέντες θεαταί, βλέποντες ὅτι ἡ ἔξοδός των ἐκ τῆς θύρας ἦτο ἀδύνατος, ἐκραύγαζον ἀλλόφρονες νὰ σπάσουν τὰ παραθυρόφυλλα, ὅπως καὶ ἐγένετο. Πολλοὶ ἐσώθησαν πηδήσαντες εἰς τὸ κενὸν ἀπὸ ὕψους 3 1)2 μ. Ἐπίσης ἐσώθησαν ὅσοι τὰς πρώτας στιγμὰς ἐκάθηντο πλησίον τῆς θύρας καὶ ὅσοι ἐπρόφθασαν νὰ πηδήσουν ἀπὸ τὸν ἐξώστην εἰς τὴν σκεπὴν τοῦ παραπλεύρως οἰκήματος. Μετ' ὀλίγον, ἐκ τῆς ἡμιανοιγείσης θύρας ὁ ἐκ Κοντιᾶ καταγόμενος γενναῖος καὶ ρωμαλέος ἀείμνηστος Νικόλαος Γέρακας ἔσωσε δέκα, φέροντας βαρείας μορφῆς ἐγκαύματα καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν προσπάθειάν του διὰ μέσου τῶν φλογῶν ἕτερους δύο. Αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία ἡρωικὴ ἔξοδος ἐκ τῆς κολάσεως, διότι εὐθὺς ἀμέσως κατέρρευσεν ἡ ἄνωθεν τῆς αἰθούσης ξυλίνη ἐξέδρα (ξύλινον ἡμιπάτωμα — κοινῶς πατάρι) καὶ ὑπὸ ταύτην ἐτάφησαν ὅσοι δυστυχεῖς εὑρέθησαν κάτωθεν αὐτῆς. Αἱ ἐκτυλιχθεῖσαι φρικιαστικαὶ σκηναὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁλοκαυτώματος εἶναι ἄνευ περιγραφῆς. Πολλοὶ ἐκρατήθησαν καὶ ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τὰ καθίσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τελικῶς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐλευθερωθοῦν.

Τοιουτοτρόπως, τὸ ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἀποτεφρωθὲν τζαμί, μετεβλήθη εἰς ὁμαδικὸν τάφον 62 ἀτυχῶν Λημνίων ἐκ τῶν ἐξεχουσῶν προσωπικοτήτων τῆς Πρωτευούσης καθὼς καὶ ἐκ τῶν ἐγκατεστημένον εἰς Αἴγυπτον.

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς μεγάλης αὐτῆς συμφορᾶς διὰ τὴν Λῆμνον ὑπῆρξε τρομερός, διότι, ἐκτὸς τῶν 62 καέντων, ὑπῆρχον ἕτεροι 100 βαρέως καὶ ἐλαφρῶς τραυματισμένοι, πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων μετεφέρθησαν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Κέρκυρα» εἰς Μυτιλήνην.

Μεταξὺ τῶν 62 θυμάτων ἦσαν ὁ τότε Ἔπαρχος Λήμνου Γεώργιος Σάλιας καὶ ἡ σύζυγός του Μαρία, τὸν ὁποῖον Ἔπαρχον ἠκούσαμεν λέγοντα, καθ' ἣν στιγμὴν εἰσήρχετο ἐν τῇ αἰθούσῃ: «Μὰ ἡμεῖς ἀπόψε θὰ καοῦμε ζωντανοί. Τί εἶν' αὐτά;», ὁ Δ)τὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Δελαγραμμάτικας καὶ ἡ σύζυγός του Φωφώ, ἡ Χρυσούλα Ἐμμ. Κωνσταντινίδου, ἡ Ἐλισσάβετ Φραγκάκη, ἡ Ὄλγα Ποριάζη, ἡ Λιλὴ Ἀποστόλου Καρατζᾶ, ἡ Δέσποινα Σιδηρέλλη, ἡ Ἄννα χήρα Δημ. Κισεμλῆ, Ἡ Χρυσοῦλα Ἀθανασίου Τσολάκη ἐτῶν 30, ἡ Ἀγάθη Φαμιλιάδου, ἡ Νίνα Καρασάββα, ἡ Μαρία Σακκιάδου, ὁ δικηγόρος Βλάσιος Μπουρλιούφας ἐτῶν 60 μετὰ τῆς θυγατρός του Μαρίας καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Βύρωνος ἐτῶν 16, ὁ ὀδοντίατρος Στέφανος Οἰκονομίδης μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῆς ὡραιοτάτης Μαίας θυγατρός του Ἀρτέμιδος, ὁ Δημήτριος Βαρίτης ἐτῶν 46, ὁ Θεοφάνης Βαρίτης

ἐτῶν 19, ἡ Αὐρηλία Μιχαηλίδου ἐτῶν 16, ὁ Ἀλέκος Καραπιπέρης ἐτῶν 28, ἡ Σμαρὼ Ρίζογλου ἐτῶν 20, ὁ Θεόδωρος Διαμαντίδης ἐτῶν 36 καὶ ἡ σύζυγός του Παρασκευὴ ἐτῶν 22, ἡ Σόση σύζυγος Ἀνδρέα Νούλα ἐτῶν 34, ὁ Λούης Α. Νούλας ἐτῶν 14, ἡ Φρόσω Κοντολέοντος ἐτῶν 25, ἡ Ἄννα Κοντολέοντος, ἐτῶν 7, ὁ Μιχαὴλ Πατεράκης, ἡ Κούλα σύζυγος Γεωργίου Στράφτη, ὁ Σωτήριος Γεωργιάδης ἐτῶν 33, ἡ Σαπφὼ Ζαφειρίδου ἐτῶν 42, καὶ ἡ θυγάτηρ της ἐτῶν 18, ἡ Παροῦλα Δούκα, ἡ Κικὴ Ι. Παντελιᾶ ἐτῶν 18, ἡ Δέσποινα σύζυγος Κωνσταντίνου Λασκαρίδη ἐτῶν 23, ἡ Ζωὴ σύζυγος τοῦ χειρούργου Μαλαχία, ἡ Φωτεινὴ Πολυταρίδου ἐτῶν 16, ἡ Μ. Πολυταρίδου ἐτῶν 15, ἡ Φωτεινὴ σύζυγος Μ. Σουγιουλτζῆ ἐτῶν 50, ὁ ἰατρὸς Εὐάγγελος Κομνηνὸς ἐτῶν 58, ἡ Κοῦλα Ε. Κομνηνοῦ ἐτῶν 17, ἡ Μπέττα σύζυγος Καββάδα ἐτῶν 23, ἡ Μίλτω σύζυγος τοῦ Ἐφόρου Λήμνου Πιττακοῦ Ὀρφανίδου, ὁ Μιχαὴλ Π. Ὀρφανίδης ἐτῶν 16, ἡ Ἑλένη Ἀργυρίου, ὁ Νικόλαος Κρασᾶς, ἡ Μαρία Πατρικιάνου, ὁ ὑπέροχος ἀείμνηστος δικηγόρος Νικολέττος Βίγλας ἐτῶν 25, ὁ ἰατρὸς Δαρδανόπουλος ἐτῶν 29 καὶ ἄλλοι.

Αὐτά, κυρίως, περὶ τῆς Πρωτευούσης Μυρίνης.

Ἡ Λῆμνος μετὰ 433 ἐτῶν περιπετείας καὶ ἀπεγνωσμένους ἀγῶνας, παρουσιασθεῖσα τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1912, ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεώς της ἀπὸ τὰς ἁλύσεις τῆς δουλείας εἰς τοὺς δαφνοστεφεῖς ἐλευθερωτάς της, μὲ φωνὴν συγκοπτομένην ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἄφατον συγκίνησιν ἀνέφερεν:

ΤΟΙΣ ΡΗΜΑΣΙΝ ΥΜΩΝ ΠΕΙΘΟΜΕΝΗ
ΑΓΑΛΛΟΜΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΤΑΤΑ ΦΡΟΝΟΥΣΑ.

Πραγματικότης μεγίστης ἱστορικῆς σημασίας. Ἱστορικὴ ἀλήθεια ἀναμφισβήτητος εἰς πεῖσμα τοῦ Γερμανοῦ Φαλμεράϋερ, τοῦ Ρώσου Βασίλιεφ καὶ τῶν κομμουνιστῶν, τῶν ἀναισχύντως διαστρεφόντων τὰς ἱστορικὰς ἀληθείας πρὸς τέρψιν τῶν εἰς Κρεμλῖνον ἑδρευόντων ἀρχηγῶν τῆς Κομμουνιστικῆς καταχθονίου μαφίας.

Οἱ ἀπελευθερώσαντες τὴν ἀπομεμακρυσμένην, μικρὰν καὶ ἀνίσχυρον νῆσον τοῦ Β. Αἰγαίου Λῆμνον, μηδενὸς ἐξαιρουμένου, ἀπὸ τοῦ στρατιώτου, τοῦ ναύτου, τοῦ πεζοναύτου, τοῦ ὑπαξιωματικοῦ, τοῦ ἀξιωματικοῦ, μέχρι καὶ τοῦ ἐνδόξου ναυάρχου, ἀειμνήστου Παύλου Κουντουριώτου, κατάπληκτοι διηρωτῶντο ἂν ἡ Λῆμνος ὑπῆρξε ποτὲ ὑπόδουλος καὶ ἂν ὑπέστη τὰς διώξεις, τὰς καταπιέσεις, τὰς σφαγὰς καὶ ἄλλας φρικαλεότητας, ἃς μετὰ συμπαθείας καὶ θλίψεως ἐπληροφοροῦντο. Ἡ ὑποδοχὴ ἣς ἔτυχον οἱ ἐλευθερωταὶ τῆς Λήμνου ἐκ μέρους τῶν κατοίκων, ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν ὑποδοχῆς Νήσου ἐλευθέρας μὴ δοκιμασθείσης ἐν δουλεία. Αἱ συγκινητικαὶ σκηναί, αἱ ἐκτυλιχθεῖσαι κατὰ τὴν ἀπόβασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀποβατικοῦ ἀγήματος, ὀλίγον μετὰ μεσημβρίαν τῆς 8ης Ὀκτωβρίου 1912 εἰς θέσιν «Βουρλίδια» τοῦ κόλπου Μούδρου, αἱ χιλιάδες τῶν Λημνίων τῶν ἀκολουθησάντων τὸ Ἄγημα μέχρι Κορώνης καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ χωρίον Λέρα, ἔξωθι τοῦ ὁποίου εἶχον ὀχυρωθῆ 280 Τοῦρκοι, οἵτινες ὅμως παρεδόθησαν εὐθὺς ὡς ἀντίκρυσαν τοὺς ἡμετέρους, ἡ ἀναίμακτος κατάληψις ὅλων τῶν ἀρχῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ ὠχυρωμένου Φρουρίου, ἐφ' οὗ ἀνεπετάσθη ἡ σημαία τῆς Ἐλευθερίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κλέους, ἡ τὴν ἑπομένην τελεσθεῖσα δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, οἱ ἐκφωνηθέντες κατ' αὐτὴν λόγοι καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι τριήμεροι ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις μὲ λαμπαδηδρομίας, τοπικοὺς καὶ ἐθνικοὺς χορούς καὶ πατριωτικὰ ἄσματα, εἰς ἃς συμμετέσχον ὅλα τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα τῆς Πρωτευούσης, τοῦ Ἀνδρονίου καὶ τῆς Τσάσης, οἱ 30 ναοὶ καὶ τὰ 30 σχολεῖα εἰς τὰ 30 τότε χωρία, ἡ ἕδρα Μητροπόλεως Λήμνου στεγαζομένη εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου εὐεργέτου Ἀντωνίου Ἀντωνιάδη, δωρηθέντος ὑπ'

αὐτοῦ ἐν ἔτει 1911, μεθ' ὅλου τοῦ πέριξ αὐτοῦ ἐκτεταμένου δενδρῶνος, καὶ ἀνθῶνος, τὰ ἐν ἀρίστῃ, τότε, καταστάσει πεντακόσια ἐξωκκλήσια, ἐκτισμένα εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Νήσου, τὰ Μοναστηριακὰ Μετόχια 1) Τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας εἰς τὸ χωρίον Κοντιᾶ, 2) Τοῦ Ἀλεξοπύργου, τοῦ ὁποίου ὁ ναΐσκος ΑΓΙΑ ΣΩΤΗΡΑ διατηρεῖται μέχρι σήμερον εἰς καλὴν κατάστασιν, 3) τῆς Τρύγης, 4) τοῦ Χάρακα, 5) τοῦ Γομάτου, 6) τῆς Πλάκας καὶ τέλος τὸ προνόμιον τῆς Αὐτοδιοικήσεως εἰς ὅλα τὰ χωρία, ἓν ἕκαστον τῶν ὁποίων διωκεῖτο ὑπὸ τῆς Δημογεροντίας του, ἀποτελουμένης ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ Ἑλλήνων, οἵτινες ἔλυον τὰς διαφορὰς τῶν ὁμοχωρίων των ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἱερέως εἰς ἕκαστον χωρίον, εἶναι οἱ ἐπιτελεσθέντες ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ αἰσθήματος ἄθλοι κατὰ τὴν μακραίωνα δουλείαν. Τοῦτο διαπιστώσασα διὰ τοῦ ὑπερενδόξου καὶ ἀειμνήστου ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτου, Ἐλευθέρα Μήτηρ Ἑλλάς, ὡς εἰς τὸ τρίτον Μέρος γράφομεν, διεκήρυξεν εἰς τὰ ἀντάξια αὐτῆς τέκνα, τοὺς Λημνίους, τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1912:

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ Α'.

ΗΜΕΙΣ Ο ΥΠΟΝΑΥΑΡΧΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΣΣΟΜΕΝ:

1) Ἡ νῆσος Λῆμνος μεθ' ὅλων τῶν ἐν αὐτῇ πόλεων, κωμῶν καὶ συνοικισμῶν μετὰ τῶν λιμένων καὶ ἀκτῶν αὐτῆς κατελήφθη ὑφ' ἡμῶν καὶ διατελεῖ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν κατοχήν μας.

2) Αἱ ἐν τῇ Νήσῳ Ὀθωμανικαὶ ἀρχαὶ ἐκτὸς τῶν ὑπαλλήλων τῆς τοπικῆς Διοικήσεως καθαιροῦνται, τὴν ἐξουσίαν δὲ αὐτῶν θὰ ἀσκῇ ὁ Διοικητὴς τοῦ ἀγήματος τῆς κατοχῆς.

3) Ὁ Διοικητὴς οὗτος ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ τὴν Διοίκησιν τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας ὑπαλλήλους, δύναται ὅμως καὶ νὰ ἀντικαθιστᾷ αὐτοὺς κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας.

4) Αἱ ὑποθέσεις τοπικῆς φύσεως θὰ διεξάγωνται μέχρι νεωτέρας διαταγῆς ἡμῶν, ὅπως καὶ μέχρι τοῦδε καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀγήματος ἔχοντος τὸ δικαίωμα νὰ ἀντικαθιστᾷ τοὺς κακοὺς ἢ ἀμελεῖς.

5) Οἱ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντες νόμοι καὶ τοπικὰ ἔθιμα, εἴτε διοικητικῆς, εἴτε ποινικῆς φύσεως, θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἐφαρμόζωνται ὑπὸ τῶν διαφόρων ἀρχῶν διοικητικῶν ἢ δικαστικῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀγήματος, ὅστις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν πάσης ὑποθέσεως καὶ νὰ διατάσσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ὑποβολὴν ἀναφορῶν.

6) Ἐγγυώμεθα τὸν ἀπόλυτον σεβασμὸν καὶ ἀπρόσβλητον διατήρησιν τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων τῆς θρησκευτικῆς καὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας, τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς, τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων καὶ τῆς ἰδιοκτησίας εἰς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς καταληφθείσης Νήσου, ἀδιακρίτως φυλετικῆς καταγωγῆς ἢ θρησκεύματος, θεωροῦντες αὐτοὺς πάντας ἀδιακρίτως ἴσους μεταξύ των, ὡς πρός τε τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, ἰδιαιτέραν δὲ ἐγγυώμεθα προστασίαν εἰς ἱερά, εὐαγῆ καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, ὧν ἡ περιουσία θὰ μείνῃ ἄθικτος καὶ θὰ διοικῆται ὅπως καὶ μέχρι τοῦδε ἄνευ παρεμβάσεως τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀγήματος.

7) Τὴν προφύλαξιν τῶς ὡς ἄνω ἠγγυημένων δικαιωμάτων κατὰ παντὸς κιν-

δύνου προσβολῆς αὐτῶν ἀναθέτομεν εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ ἀγήματος, ἐνεργοῦντα τὴν ἀστυνομίαν τῆς Νήσου διὰ τοῦ στρατοῦ τῆς Κατοχῆς καὶ ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐκδίδῃ ἀστυνομικὰς διαταγὰς οἵου δήποτε περιεχομένου, ἀλλὰ γενικὰς δι' ὅλους τοὺς κατοίκους καὶ ἐπιβαλλούσας ἴσας ὑποχρεώσεις εἰς αὐτοὺς ἀδιακρίτως καταγωγῆς ἢ θρησκεύματος.

8) Ρητῶς ἀπαγορεύομεν εἰς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου τὴν ὁπλοφορίαν καὶ ὑποχρεοῦνται πάντες ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀγήματος ὁρισθησομένης προθεσμίας νὰ παραδώσουν τὰ ὅπλα των εἰς τὸν Στρατὸν τῆς Κατοχῆς.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀφοπλισμοῦ ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ ἀγήματος νὰ ἐπιβάλῃ τὰ αὐστηρότερα μέτρα ἀκόμη καὶ ἐναντίον ὁλοκλήρων χωρίων.

9) Οἱ κάτοικοι τῆς καταληφθείσης Νήσου εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐξακολουθήσουν πληρώνοντες εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀγήματος ὁρισθησομένους εἰσπράκτορας τοὺς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους κεκανονισμένους φόρους καὶ τέλη, ὅπως ἐξ αὐτῶν πληρώνωνται κατὰ κύριον λόγον τὰ ἔξοδα τῆς Διοικήσεως τῆς Νήσου.

Ἐπίσης, ὑποχρεοῦνται οἱ κάτοικοι καὶ τὰ χωρία νὰ καταβάλουν καὶ τὰς ἐκτάκτους εἰς εἶδος καὶ χρῆμα εἰσφοράς, ὅπως ἤθελε διατάξει ὁ Διοικητὴς τοῦ ἀγήματος, ὅστις ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἐναντι ἀποζημιώσεως.

10) Καλοῦμεν πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου νὰ συνεχίσουν ἐν εἰρήνῃ καὶ τάξει τὰς ἰδιωτικὰς αὐτῶν ὑποθέσεις, ὑπακούοντες εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰς διαταγὰς τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀγήματος ἀποφεύγοντες δὲ πᾶσαν ἐνέργειαν δυναμένην νὰ διαταράξῃ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

11) Πᾶσα πρᾶξις ἢ ἀπόπειρα πράξεως θέτουσα εἰς κίνδυνον τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀγήματος τῆς Κατοχῆς, τοῦ Στόλου καὶ τῶν πληρωμάτων αὐτοῦ ἢ τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος θὰ δικάζηται στρατιωτικῶς ὡς ἔγκλημα ἐσχάτης προδοσίας καὶ θὰ τιμωρῆται μὲ θάνατον, 24 ὥρας μετὰ τὴν ἀπόφασιν.

Ἡ παροῦσα θέλει κοινοποιηθῆ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου, μερίμνη τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀγήματος.

Ἐν Λιμένι Μούδρου τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1912

Ὁ Ὑποναύαρχος Ἀρχηγὸς

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ἔκτοτε ἡ ἐλευθέρα Λῆμνος, ἔλαβε μέρος εἰς ὅλους τοὺς πολέμους, οὓς ἡ Μήτηρ Ἑλλὰς διεξήγαγεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913 διά τε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν καὶ τὴν ἀπόκρουσιν εἰσβολέων, ἐναντίον τῶν ὁποίων, ὅσον ἰσχυροὶ καὶ ἂν ἦσαν, ἀντέταξε πάντοτε ὑπερηφάνως τὸ ΟΧΙ, ὡς τὸ ΟΧΙ τῆς 3ης μεταμεσονυκτίου ὥρας τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, διὰ στόματος τοῦ ὑπερενδόξου ἀειμνήστου Ἐθνάρχου Ἰωάννου Μεταξᾶ, τὸ δονῆσαν τὴν Γῆν καὶ καταπλῆξαν τὴν ἀνθρωπότητα.

Οἱ πεσόντες Λήμνιοι εἰς τὰ ἀναρίθμητα πεδία τῶν μαχῶν, κατὰ χωρίον, ἀπὸ τοῦ 1913 μέχρι πέρατος τοῦ κατὰ τῶν προδοτοσυμμοριτῶν πολέμου 1949 εἶναι:

ΚΟΝΤΙΑΣ

Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Ὀδυσσεὺς Πολιταρίδης, 2) Στέργιος Ἀλμπάνης, 3) Νικόλαος Γλέφαρος, 4) Σταῦρος Γιάννος, 5) Ἰωάννης Γκαβνούδιας, 6) Δημήτριος Λυρούδιας, 7) Δημήτριος Μιτσίλιας, 8) Δημήτριος Κελλάρης, 9) Χρῆστος Γριτζαλῆς, 10) Παλαιολόγος Καλτσούνης, 11) Νικόλαος Καλτσούνης, 12) Θεόδωρος Ἀρβανιτάκης, 13) Ἀγοραστὸς Καλκατζίκος, 14) Γεώργιος Τσαγκάλιας, 15) Νικόλαος Τσαγκάλιας, 16) Χρῆστος Κουνέλιας, 17) Ἀγοραστὸς Λαντούρης, 18) Κωνσταντῖνος

Τάκος, 19) Παντελῆς Καλογιάννης, 20) Παναγιώτης Καλογιάννης, 21) Χαράλαμπος Λεβεντάκης, 22) Ἰωάννης Πολυταρίδης, 23) Διονύσιος Γκαβνούδιας, 24) Γεώργιος Γκαβνούδιας, 25) Παναγιώτης Ρουμελιώτης.

ΚΟΝΤΙΑΣ

Ἑλληνοϊταικὸς Πόλεμος 1940 — 1941

26) Δημήτριος Καρδαμήλας, 27) Παναγιώτης Γιαννάκης, 28) Ἐλευθέριος Καρβέλης, 29) Χρῆστος Καραμόσχος, 30) Χαράλαμπος Κατώγιας.

ΚΟΝΤΙΑΣ

Πόλεμος εἰς Μέσην Ἀνατολὴν

31) Νικόλαος Τσαλάπατας

ΚΟΝΤΙΑΣ

Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

32) Κωνσταντῖνος Κισεμλῆς, 33) Θεοφάνης Βλάγγος τοῦ Ἰωάννου.

ΚΟΝΤΙΑΣ

Κορεατικὸς Πόλεμος

34) Σώζων Κοντυλιᾶς.

ΜΥΡΙΝΑ

Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Ἀλέξανδρος Ἀϊβαλιώτης, 2) Κωνσταντῖνος Ἀϊβαλιώτης, 3) Γεώργιος Παρασχάκης, 4) Ἰωάννης Παρασχάκης, 5) Στέργιος Αὐγός, 6) Μιχαὴλ Ἰμβριώτης, 7) Κωνσταντῖνος Μπακάλης, 8) Ἰωάννης Πνᾶκος, 9) Φώτιος Καζώλης, 10) Μαθιουδάκης Νικόλαος, 11) Στέφανος Σταθάκης, 12) Γεώργιος Μπουρνιᾶς, 13) Ἰωάννης Παπαϊωάννου, 14) Εὐάγγελος Τσούκαλος, 15) Σωτήριος Κισεμλῆς, 16) Ἀθανάσιος Τσιγκρικᾶς ἢ Δεληγιάννης, 17) Κωνσταντῖνος Παυλίδης, 18) Δημήτριος Χατζηρόδος, 19) Παναγιώτης Βοδικλάρης.

ΜΥΡΙΝΑ

Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος 1940 — 1941

20) Ἰωάννης Ἀρβανιτάκης (Λιμενάρχης), 21) Παναγιώτης Δημουλᾶς (Ὑπολοχαγὸς), 22) Κωνσταντῖνος Σαραντόγλου, 23) Νικόλαος Καλτσούνης, 24) Νικόλαος Βαρίτης.

ΜΥΡΙΝΑ

Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

25) Ἰωάννης Πετρίδης, 26) Ἀνδρέας Μωραΐτης, 27) Παναγιώτης Ἐληᾶς, 28) Δημήτριος Μαυρέλλης, 29) Στέλλιος Βλάτας, 30) Τιμολέων Τραταρός.

ΜΥΡΙΝΑ

Κορεατικὸς Πόλεμος

31) Στυλιανὸς Βαφειάδης.

ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΙ

Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Εὐάγγελος Ἀραμπατζῆς, 2) Μόσχος Ἀτσικελῆς, 3) Κωνσταντῖνος Ἀτσικελῆς, 4) Σαράντος Βαφέας, 5) Νικόλαος Βαφέας, 6) Βασίλειος Γαροφαλῆς, 7) Βασίλειος Γκιουλφιδάνης, 8) Εὐστράτιος Γκιουλφιδάνης, 9) Ἰωάννης Εὐαγγελινός,

10) Ὅμηρος Κακαλίδης, 11) Θεόδωρος Κόνσουλας, 12) Παναγιώτης Καπαρός, 13) Βασίλειος Λιβέριος, 14) Φώτιος Λαγνᾶς, 15) Θωμᾶς Μπουντλοῦκος, 16) Παναγιώτης Μπουγιουκλῆς, 17) Παναγιώτης Ρόδαρος, 18) Τριαντάφυλλος Σιδηρέλλης, 19) Ἀλέξανδρος Σφοῦνος, 20) Εὐστράτιος Σεβαστός, 21) Ἀλέξανδρος Ταμβάκης, 22) Νικόλαος Χαρανῆς, 23) Μενέλαος Χατζόγλου.

ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΙ
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

24) Εὐστράτιος Μπαμποῦκος, 25) Ἀντώνιος Μπουντλοῦκος, 26) Σταμ. Μπεζᾶς.

ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΙ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

27) Ελευθέριος Κατσιλιώτης, 28) Δημήτριος Μπαλτζῆς, 29) Νικόλαος Μοναχός, 30) Ἀλέξανδρος Παραμύθης.

ΚΑΣΠΑΚΑΣ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Γεώργιος Κατραμάδος, 2) Στυλιανὸς Βοῦργος, 3) Ἐλευθέριος Χορός.

ΚΑΣΠΑΚΑΣ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

4) Γεώργιος Χρυσοκέφαλος, 5) Λάμπρος Τσοπανέρας, 6) Ἐμμανουὴλ Ρήγας, 7) Σάββας Φράγκος, 8) Τριαντάφυλλος Λιᾶνος, 9) Παναγιώτης Σάραγκας, 10) Γεώργιος Γάβανος, 11) Ἰωάννης Χρυσοκέφαλος, 12) Κων)νος Χρυσοκέφαλος.

ΚΑΣΠΑΚΑΣ
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

13) Φώτιος Καραγιαννάκης, 14) Ἰωάννης Μπουλούτης, 15) Δημήτριος Βοῦργος, 16) Φώτιος Γιωργαντῆς.

ΚΑΣΠΑΚΑΣ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

17) Ἀντώνιος Μπαρμπάδης, 18) Ἀθανάσιος Χορός, 19) Δημήτριος Τσαμπερῆς, 20) Παντελῆς Σούρης, 21) Ἀθανάσιος Τσαμπερῆς.

ΡΩΜΑΝΟΥ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Τηλέμαχος Μαχαιρᾶς, 2) Ἀντώνιος Παπαντωνίου, 3) Σάββας Τζαρτζάλης, 4) Βάγιος Τσιτσῆς, 5) Γεώργιος Τζανῆς, 6) Νικόλαος Χατζηβασιλείου, 7) Ἠλίας Μαυρολάμπαδος, 8) Θεοφάνης Παρτσάλης, 9) Σταῦρος Μαυρολάμπαδος.

ΡΩΜΑΝΟΥ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

10) Θεοφάνης Ἀποστόλου, 11) Κώστας Βεδτσώνης, 12) Γρηγόριος Μανάβέρης, 13) Γεώργ. Μακρίδης, 14) Χρῆστος Πουρνιώτης, 15) Παντελῆς Ρακατζῆς

ΡΩΜΑΝΟΥ
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

16) Χρῆστος Λυριστὴς, 17) Χρῆστος Λαγός, 18) Γεώργιος Μαυρουδῆς.

ΡΩΜΑΝΟΥ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

17) Θεοφάνης Τζαρτζάλης.

ΘΑΝΟΣ
Ἑλληνοβουλγαρικὸς Πόλεμος

1) Ἰωάννης Χοχλιὸς, 2) Ἀθανάσιος Καμάμης, 3) Δημήτριος Πατρώνιας, 4) Ἰωάννης Χαρῖτος, 5) Κωνσταντῖνος Ζωγράφος, 6) Φίλιππος Πατρώνιας.

ΘΑΝΟΣ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

7) Χαράλαμπος Βούλγαρης, 8) Ἰωάννης Ἀντώναρος, 9) Νικόλαος Λουλγκέρης, 10) Βασίλειος Σαραγλῆς, 11) Ἀναστάσιος Γιαμαρέλλος, 12) Ἀθανάσιος Φυλλαδίτης, 13) Νικόλαος Σαραγλῆς, 14) Ἀντώνιος Βελισσαρίου.

ΘΑΝΟΣ
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

15) Βασίλειος Πρασσᾶς, 16) Εὐθύμιος Ζαρίμης, 17) Ἐμμανουὴλ Πετρᾶς.

ΘΑΝΟΣ
Πόλεμος κατὰ Προδοτοκομμουνιστῶν

18) Ἀγοραστὸς Ν. Κοῦκος, 19) Δημοσθένης Δημητριάδης.

ΠΛΑΤΥΣ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Παντελῆς Σταυρίδης, 2) Ἀντώνιος Παρίσης, 3) Γεώργιος Βερισώνης, 4) Ἀνδρέας Σκοπελίτης, 5) Φίλιππος Βερτσώνης, 6) Δημήτριος Ζαφειρόπουλος, 7) Εὐάγγελος Παρίσης, 8) Παῦλος Τσαπτσῖνος, 9) Φώτιος Γιαννούδης, 10) Δημήτριος Στεφανῆς, 11) Ἰωάννης Πατρώνιας.

ΠΛΑΤΥΣ
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

12) Εὐάγγελος Χαχόλος, 13) Χρῆστος Μαυρέλλης.

ΠΛΑΤΥΣ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

14) Ἀθυπολοχαγὸς Ἀγοραστὸς Βερτσώνης, 15) Φώτιος Γιαννούδιας, 16) Εὐάγγελος Ἀλιγουναριᾶς, 17) Νικόλαος Ἀρβανίτης.

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Κων)νος Ἐλευθεράκης, 2) Δημήτριος Γκιοργκινές, 3) Σπῦρος Λουλάκης.

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

4) Δημήτριος Ἐληὰς, 5) Νικόλαος Μισετζῆς, 6) Σταμάτης Ἀνδριωτάκης, 7) Σταμάτης Διακογιάννης, 8) Θεόδωρος Διακογιάννης, 9) Νικόλαος Χρυσάφης 10) Κωνσταντῖνος Λαζαρίδης, 11) Γεώργιος Μπρουσούλης, 12) Ἰωάννης Βαγά-

κης, 13) Γεώργιος Πατεράκης, 14) Νικόλαος Ξυνός, 15) Νικόλαος Γκαγκᾶς, 16) Γεώργιος Μωράκης, 17) Ζαχαρίας Χατζηρόδος.

ΡΕΠΑΝΙΔΙΟΝ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Χαράλαμπος Πλαφαδέλλης, 2) Παναγιώτης Ἀλατερᾶς, 3) Εὐστράτιος Καυκῆς, 4) Κλεόβουλος Ζαφειρίου, 5) Πέτρος Φωτίου, 6) Γεώργιος Νικολάκαρος.

ΡΕΠΑΝΙΔΙΟΝ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

7) Ἀλέξανδρος Λασκαρίδης, 8) Κωνσταντῖνος Ἀγιοστρατίτης, 9) Νικόλαος Χρυσάφης, 10) Κωνσταντῖνος Λαζαρίδης, 11) Θεόδωρος Τσουκαλᾶς, 12) Κωνσταντῖνος Σενίμης, 13) Ἰωάννης Κωνσταντινέρης, 14) Γεώργιος Δασοπάτης.

ΡΕΠΑΝΙΔΙΟΝ
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

15) Δημήτριος Ἀλατερᾶς.

ΡΕΠΑΝΙΔΙΟΝ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

16) Ἰωάννης Πετῆς.

ΤΣΙΜΑΝΤΡΙΑ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Ἰορδάνης Κουτσαπλῆς, 2) Τριαντάφυλλος Τζουρούτης, 3) Τρύφων Γουδῆς, 4) Κωνσταντῖνος Βαρέλιας, 5) Ἀχιλλεὺς Λαμπρινός.

ΤΣΙΜΑΝΤΡΙΑ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

6) Χρῆστος Κυδᾶς, 7) Ἀθανάσιος Καλαφάτης.

ΤΣΙΜΑΝΤΡΙΑ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

8) Ἀνθυπολοχαγὸς Γεώργιος Γουδῆς, 9) Ἄγγελος Κοῦκος, 10) Παναγιώτης Ντανιντάνης, 11) Χαράλαμπος Καλατζῆς, 12) Δημήτριος Μπλιᾶς, 13) Γεώργιος Χαραμῆς, 14) Σταῦρος Βαρέλιας, 15) Κωνσταντῖνος Ψαραδέλλης, 16) Γεώργιος Ἀβάρας.

ΣΑΡΔΕΣ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Ἀντώνιος Κωνσταντάρας, 2) Ἀθανάσιος Μπαλδερᾶνος, 3) Πέτρος Ροῦφος, 4) Παναγιώτης Χάρος, 5) Ἄγγελος Βακιρτζῆς, 6) Ἀντώνιος Τσατμᾶς, 7) Χρῆστος Δράκος, 8) Ἐλευθέριος Σκοπείτης, 9) Δημήτριος Τσαγκᾶτος, 10) Κωνσταντῖνος Φαμιλιάδης, 11) Τριαντάφυλλος Κωνσταντάρας, 12) Παναγιώτης Γαϊτᾶνος, 13) Ἀντώνιος Τσερβούλας.

ΣΑΡΔΕΣ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

14) Στέργιος Λαγός, 15) Κωνσταντῖνος Μελᾶτος.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Γεώργιος Ἀπελᾶτος, 2) Γεώργιος Τσιγκρίκης, 3) Μιχαὴλ Χατζηβασιλείου, 4) Νικόλαος Μπακλατζῆς, 5) Νικόλαος Καπετάνιος, 6) Νικόλαος Γιαλούρης, 7) Παναγιώτης Δημηνάκης, 8) Φώτιος Ἀπελᾶτος, 9) Χρῆστος Τσιγκρίκης, 10) Τριαντάφυλλος Δημηνάκης.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

11) Νικόλαος Βοργιᾶς, 12) Στέλλιος Σουγιουλτζῆς.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ
Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος

13) Εὐστράτιος Γιαλούρης (ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν).

ΚΑΛΛΙΟΠΗ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

14) Παναγιώτης Ἀλμπάνης, 15) Εὐάγγελος Χριστοφόρου.

ΑΤΣΙΚΗ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Ἀναστάσιος Βλώταρος, 2) Γεώργιος Πανέρας.

ΑΤΣΙΚΗ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

3) Νικόλαος Μοσχέλιας, 4) Δημήτριος Κατμάκης, 5) Γεώργιος Καγκαλῆς, 6) Στρατῆς Κριαρῆς, 7) Κωνσταντῖνος Καζάνας, 8) Κωνσταντῖνος Εὐαγγελιδάκης.

ΑΤΣΙΚΗ
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

9) Παντελῆς Καβαλλέρης, 10) Ἀντώνιος Παραθυρᾶς.

ΑΤΣΙΚΗ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

11) Αριστ. Μανωλοῦκος, 12) Κόμνας Τσιμουρῆς, 13) Ἰωάννης Καλαρχάκης, 14) Παναγιώτης Σάλιαγκας.

ΚΟΡΝΟΣ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Ἀναστάσιος Ἀχιλαδέλλης, 2) Ἰωάννης Γάβανος, 3) Ἰωάννης Κατσώνης.

ΚΟΡΝΟΣ
Μάχη Σκρᾶ

4) Ἄγγελος Ἀλευρᾶς, 5) Ἀντώνιος Παποῦτσος, 6) Χαράλαμπος Μπριώτης, 7) Ἰωάννης Βαρίτης, 8) Παντελῆς Προκόπιος, 9) Ἠλίας Μπανάβος, 10) Ἠλίας Βολάρης, 11) Ἰωάννης Τσιπλάκης.

Κ Ο Ρ Ν Ο Σ
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

12 Ἀθανάσιος Παλαΐστρος, 13) Δημήτριος Γουλιός.

Μ Ο Υ Δ Ρ Ο Ν
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Παναγιώτης Μπακτῆς, 2) Ἰωάννης Δαρδάνης, 3) Εὐάγγελος Μακρῆς.

Μ Ο Υ Δ Ρ Ο Ν
Μάχη Σκρᾶ

4) Ἰωάννης Μπιτζίκης, 5) Κωνσταντῖνος Μπιτζίκης.

Μ Ο Υ Δ Ρ Ο Ν
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

6) Δημήτριος Ἀσλανάκης, 7) Ἐμμανουὴλ Διομήτσας, 8) Σοφοκλῆς Τερζῆς, 9) Φώτιος Ἐλευθερίου, 10) Θεοφάνης Καράμαλης, 11) Εὐάγγελος Τερζῆς, 12) Ἀριστείδης Τριαντάφλαρος.

Κ Α Μ Ι Ν Ι Α
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Τριαντάφυλλος Δουκαρέλλης, 2) Θωμᾶς Ζεϊμπέκης, 3) Ἐλισσαῖος Τζιτζές, 4) Ἀθανάσιος Παστρῆς, 5) Εὐστράτιος Παλαμούτης, 6) Δημήτριος Κυριαζῆς.

Κ Α Μ Ι Ν Ι Α
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

7) Νικόλαος Δημαρέλλης, 8) Νικόλαος Κωνσταντέλλης, 9) Χαρ. Κωνσταντέλλης, 10) Ἀν. Παπουτσῆς.

Κ Α Μ Ι Ν Ι Α
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

11) Κωνσταντῖνος Ἀγελαδᾶς, 12) Δημήτριος Δαγκλῆς.

Ρ Ω Σ Σ Ο Π Ο Υ Λ Ι
Μάχη Σκρᾶ

1) Στυλιανὸς Γρατσώνης, 2) Σωτήριος Παντσέλιας.

Ρ Ω Σ Σ Ο Π Ο Υ Λ Ι
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

3) Βασίλειος Παστρῆς, 4) Παναγιώτης Κάβουρας, 6) Νικόλαος Παστρῆς, 7) Ζαφείρης Ντιλεμπάσης, 8) Γεώργιος Καλτσούνης.

Ρ Ω Σ Σ Ο Π Ο Υ Λ Ι
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

9) Δημήτριος Τσιμουρῆς, 10) Τριαντάφυλλος Ζαργοῦτσος, 11) Ἀντώνιος Παπαγεωργίου, 12) Τριαντάφυλλος Βενετόπουλος.

Α Υ Χ Ν Α
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Βασίλειος Μπασμπαλέρης, 2) Ἰωάννης Μπαλαμπάνης.

Α Υ Χ Ν Α
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

3) Παντελῆς Ματσικᾶς, 4) Χαρ. Χαραλαμπούδης, 5) Δημ. Ἀχιλιᾶς, 6) Ἄγγελος Χλέτσος, 7) Θεοχάρης Μπιαντές, 8) Λεωνίδας Παγώνης, 9) Γ. Μπαλαμπάνης, 10) Παναγιώτης Ἀποστόλου (ἐξετελ. ὑπὸ Γερμανῶν).

Κ Α Ρ Π Α Σ Ι
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Ἀντώνιος Κακαρνιᾶς, 2) Τέρπανδρος Χαλαμανδάρης, 3) Ἰωάν. Ταμβάκης.

Κ Α Ρ Π Α Σ Ι
Ἑλληνοϊταλικὸς Πόλεμος

4) Ἠλίας Γιαννάκης, 5) Ἀγοραστὸς Λουδαρᾶς.

Κ Α Ρ Π Α Σ Ι
Πόλεμος κατὰ προδοτοκομμουνιστῶν

6) Παναγιώτης Μακρίδης, 7) Γεώργιος Σκαπέτης, 8) Γεώργιος Ψωμότραγος.

Σ Α Ρ Π Ι
Μάχη Σκρᾶ

1) Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης, 2) Ἐπαμεινώνδας Π. Ἐμμανουήλ, 3) Ἐλευθέριος Σκοπελίτης, 4) Χρῆστος Μπιτσᾶκος, 5) Γεώργιος Βακιρτζῆς.

Σ Α Ρ Π Ι
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

6) Γεώργιος Ἱππ. Ψίλλος, 7) Ἀθαν. Φ. Βακιρτζῆς, 8) Γρηγ. Ἀθ. Βότσος.

Β Α Ρ Ο Σ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Ὅμηρος Ντίνιας, 2) Νικόλαος Τραγαρέλλης, 3) Χρῆστος Παναγιωτλάκης, 4) Ἰωάννης Κοτσιλίτης, 5) Κωνσταντῖνος Μάμμος, 6) Κωνσταντῖνος Ζεμπέκης, 7) Νικόλαος Λαλαΐτης, 8) Εὐάγγελος Ἀγγελίδης.

ΒΑΡΟΣ
Μάχη Σκρᾶ

9) Εὐστράτιος Καραμπίνης.

ΠΟΡΤΙΑΝΟΥ
Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος

1) Χαρίλαος Βόγδανος, 2) Παναγιώτης Παπαμαργαρίτης, 3) Χαράλαμπος Κλωναρίδης, 4) Σπῦρος Ἀφκούδιας, 5) Ἀναστάσιος Κλάψος, 6) Κωνσταντῖνος Ποριάζης, 7) Δημήτριος Ψαραδέλλης, 8) Ἀναστάσιος Κεφάλας.

ΠΟΡΤΙΑΝΟΥ
Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος

9) Ἰωάννης Τσοτρούδης, 10) Μενέλαος Λυρούδιας, 11) Δημήτρ. Ἀσλανάκης.

ΛΕΙΒΑΔΟΧΩΡΙ
Μικρασιατικὸς Πόλεμος

1) Γεώργιος Χαλαμανδάρης, 2) Ἀλέξανδρος Χίτσος, 3) Παντελῆς Χίτσος, 4) Κωνσταντῖνος Καραμόσχος, 5) Ἀθανάσιος Πανέρας, 6) Λάσκαρης Μάπας, 7) Γεώργιος Ἐγγλέζος, 8) Κωνσταντῖνος Μπαμπανῆς.

ΦΥΣΙΝΗ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 1) Βασίλειος Κοκκιναρᾶς, 2) Δημήτριος Μιχαλέρος, 3) Γρηγόριος Παράσχος, 4) Ἀνδρέας Ψαρῆς, 5) Ἰωάννης Ψαρῆς, 6) Παναγιώτης Ψαρῆς, 7) Νικόλαος Κυριαζῆς.

ΕΛΛΗΝΟ-ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 8) Δημήτριος Φουσκούδης.

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΠΡΟΔΟΤΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ: 9) Ἀθαν. Νερουλιᾶς.

ΣΚΑΝΔΑΛΗ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 1) Ἄγγελος Κεχαγιᾶς, 2) Ἀθανάσιος Ἀρσενικός, 3) Κωνσταντῖνος Ἀσημωτός, 4) Τριαντάφ. Κουζηνός, 5) Νικ. Δελῆς.

ΕΛΛΗΝΟ-ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 6) Κωνσταντῖνος Μαυροθαλασσίτης, 7) Δημήτριος Φουσκούδης, 8) Φώτιος Ἀχειλιᾶς.

ΠΑΝΑΓΙΑ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 1) Βασίλειος Λαγός, 2) Βασίλειος Σουρούτης, 3) Βασίλειος Κατωγούδης, 4) Ἀλέξανδρος Μανωλακούδης, 5) Παναγιώτης Οἰκονόμου, 6) Στυλιανὸς Χατζόγλου.

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΠΡΟΔΟΤΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ: 7) Ἰωάννης Τσουβαλᾶς, 8) Ζαχαρίας Κατσούλης.

ΠΕΣΠΕΡΑΓΟΝ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: Δημήτριος Κουρνιώτης, 2) Σταῦρος Καλτσούνης, 3) Χαράλαμπος Λυρίδης, 4) Βασίλειος Μαυροκόπουλος.

ΕΛΛΗΝΟ-ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 5) Γεώργιος Μαυρουδῆς.

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΠΡΟΔΟΤΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ: 6) Μιχαὴλ Μακρῆς, 7) Θεοφάνης Κεφάλας.

ΠΛΑΚΑ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 1) Ἀντώνιος Μόσχος, 2) Σωτ. Δανιήλ.

ΕΛΛΗΝΟ-ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: 3) Γεώργιος Καμβύσης.

ΚΑΤΑ ΠΡΟΔΟΤΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ: 4) Γεώργιος Τμπάνογλου, 5) Ἐμμανουὴλ Πετσίτης.

ΝΕΑ ΚΟΥΤΑΛΗ

ΚΑΤΑ ΠΡΟΔΟΤΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ: 1) Σιδερῆς Σιδερῆς.

ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου, ὁ ναυλοχῶν Ἑλληνικὸς Στόλος εἰς τὸν ἀσφαλῆ κόλπον τοῦ Μούδρου, παρηκολούθει ἀδιαλείπτως τὰς συχνὰς πρὸ τῶν Δαρδανελλίων ἐμφανίσεις τῶν τουρκικῶν πολεμικῶν σκαφῶν, αἵτινες ἄφηνον νὰ ὑπονοηθῆ ὅτι οἱ Τοῦρκοι προητοιμάζοντο διὰ τὴν ἀναμέτρησιν, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ καὶ ὅτι ἐφοβοῦντο αὐτήν. Ὄντως ἐγνώσθη ἀργότερον, ὅτι διὰ νὰ ἐξασθενήσωσι τὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου διέταξαν τὸ εὔδρομον «Χαμιδιὲ» νὰ ἐξέλθη τῶν Δαρδανελλίων καὶ προκαλέση τὴν καταδίωξίν του ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν εὔδρομον «Ἀφέρωφ». Δὲν ἐπέτυχεν ὅμως τοῦ σκοποῦ του καὶ ἀφοῦ ἐπί τινας ἡμέρας ἐπετέθη εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐναντίον ἀμάχων σκαφῶν κατέφυγε τέλος εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ὅπου παρέμεινε μέχρι πέρατος πολέμου.

Τὴν 5ην Ἰανουαρίου 1913, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ τουρκικοῦ στόλου Ταχήρ, ἀφοῦ πρῶτον προέβη αὐτοπροσώπως εἰς ἀναγνώρισιν πρὸ τῶν Δαρδανελλίων, ἐπιβὰς τῆς ναυαρχίδος «Χαϊρεδδὶν Βαρβαρόσσα», ἐξῆλθεν ἐπὶ κεφαλῆς ὁλοκλήρου τοῦ τουρκικοῦ στόλου, κατευθυνόμενος ὁλοταχῶς, ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ, τοῦ ναυλοχοῦντος εἰς Μοῦδρον.

Ὁ Ναύαρχος Κουντουριώτης, εἰδοποιηθεὶς ἐγκαίρως ὑπὸ τῶν περιπολούντων πρὸ τῶν Στενῶν ἑλληνικῶν ἀντιτορπιλλικῶν, δίδει τὸ σύνθημα τῆς ἀμέσου ἐπάρσεως καὶ τὸ σῆμα Ο ΝΑΥΑΡΧΟΣ ΕΥΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΚΑΛΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΕΝΝΑΙΑ ΕΠΙΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΗΡΩΜΑΤΑ, μεθ' ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐγκατέλιπεν ὁλοταχῶς τὸ Μοῦδρον.

Ὀλίγον πρὸ τῆς μεσημβρίας καὶ ἐξ ἀποστάσεως 8.500 μέτρων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τῆς Λήμνου ὁ τουρκικὸς στόλος ἤρχισε ταυτόχρονον πῦρ κατὰ τῶν πολεμικῶν σκαφῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ πρῶτον δι' εὐστόχου ἑλιγμοῦ ἠλάττωσε τὴν ἀπόστασιν εἰς 6.500 μέτρα, ἀπήντησε βάλλων καταιγιστικῶς.

Τὴν μεσημβρίαν ἀκριβῶς τὸ θωρηκτὸν «Μεσουδιέ», πληγὲν σοβαρῶς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων θωρηκτῶν «Ὕδρας» καὶ «Ψαρῶν» ἐξήρχετο τῆς γραμμῆς τρεπόμενον πρὸς τὰ Δαρδανέλλια μὲ καπνοὺς καὶ πυρκαϊὰς μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ἡ ναυαρχὶς τοῦ τουρκικοῦ στόλου «Βαρβαρόσσα» μὲ πολλὰς πυρκαϊάς, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ του ἐξηφανίζετο τὸ ἱστορικὸν σῆμα «Χαϊρεδδίν».

Εἰς τὰς 2.30, ὁ τουρκικὸς στόλος βεβλαμμένος καὶ ἡττημένος ἐπανέπλεεν εἰς τὰ Στενὰ τῶν Δαρδανελλίων φεύγων ἐν ἀταξίᾳ, ἐνῶ τὸ θωρηκτὸν ΑΒΕΡΩΦ αὐξῆσαν τὴν ταχύτητά του ἔπληξεν εὐστόχως τὸ ἐπ' οὐρᾶς πλοῖον «Τουργούτ» εἰς τὸ ὁποῖον προὐξένησε σοβαρὰς ζημίας ἀπολεξάσας εἰς πυρκαϊάς.

Αἱ ζημίαι τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, κατὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν ναυμαχίαν τῆς Λήμνου ἦσαν ἐλάχισται καὶ ἀνάξιαι λόγου.

Ἡ Τουρκία, συνεπῶς, δὲν ἠδυνήθη νὰ προβῇ εἰς θαλασσίας μεταφορὰς στρατευμάτων της ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας διὰ νὰ προστατεύσῃ τὰ παράλιά της καὶ τὰ ἐμπορικά της σκάφη, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ πλαγιοκοπήσῃ τὰ Βαλκανικὰ κράτη εἰς τὰ διάφορα βαλκανικὰ μέτωπα.

Εἰς τὸν ἱστορικὸν Μοῦδρον, τὸν χρησιμεύσαντα ὡς ὁρμητήριον τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους 1912 — 1913, ἀργότερον δὲ καὶ ὡς βάσις τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου διὰ τὴν μεγάλην πολεμικὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τῶν Δαρδανελλίων, ὑπεγράφη τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1918 καὶ ἡ ἱστορικὴ ΑΝΑΚΩΧΗ τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου μεταξὺ τῶν συμμάχων κρατῶν, ἅτινα ἀπετέλουν τὴν ΑΝΤΑΝΤ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Τουρκίας ἀφ' ἑτέρου.

Δυστυχῶς, τὸν νικηφόρον Βαλκανικὸν πόλεμον τὸν διεδέχθη ὁ Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος καὶ τοῦτον ὁ Μικρασιατικὸς ἢ Ἑλληνοτουρκικός, μὴ δυνηθείσης ὡς ἐκ τούτου τῆς Λήμνου νὰ ἐξελιχθῇ καὶ εὐημερήσῃ μὲ ταχύτερον ρυθμόν.

Παρὰ ταῦτα, ἀπὸ τοῦ 1913 μέχρι τῆς 25ης Ἀπριλίου 1941, ἤτοι μέχρι τῆς καταλήψεώς της ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἤκμασε ὅσον ποτὲ ἄλλοτε, διότι ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν δύο νικηφόρων πολέμων, χιλιάδες ἐκ τῶν ἐγκατεστημένων Λημνίων εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, εὐτυχεῖς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἐπὶ τόσους αἰῶνας δούλης ἰδιαιτέρας των μικρᾶς πατρίδος, ἀθρόοι ἤρχισαν νὰ ἐπισκέπτωνται αὐτήν, ἵνα πρηνεῖς φιλήσωσι τὸ ἐλεύθερον πάτριον χῶμα καὶ ἐναγκαλισθῶσι κλαίοντες ἐκ συγκινήσεως τοὺς συγγενεῖς των, οὓς διὰ πρώτην φορὰν ἐγνώριζον. Ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀγάπη ἐξεδηλοῦτο παντοιοτρόπως. Ἐκτὸς τῶν πολυτίμων δώρων τὰ ὁποῖα τοῖς ἐκόμιζον, προέβαινον καὶ εἰς ἀγοραπωλησίας κτημάτων ὑπὲρ αὐτῶν ἢ ἐβοήθουν αὐτοὺς νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς μίαν ἐργασίαν. Τὴν ὑπόλοιπον χρηματικὴν περιουσίαν, ἣν ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν, διέθετον ἵνα κτίσωσιν ἐκ θεμελίων οἰκίας, ἐπαύλεις, μάνδρας εἰς τὰ πατρικὰ ἀγροκτήματά των ἢ εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀγοραζόμενα ἀκίνητα ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἢ, τὸ καὶ σπουδαιότερον, διὰ νὰ συμβάλωσιν ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν πρόοδον τοῦ χωρίου των. Κατὰ τὰ ἔτη αὐτά, διηνοίχθησαν καὶ ἐπλακοστρώθησαν δρόμοι καὶ πλατεῖαι, ἐχαράχθησαν ἀγροτικαὶ συγκοινωνιακαὶ ὁδοί, κατεσκευάσθησαν ὑδραγωγεῖα καὶ ὑδατοδεξαμεναί, τὸ Ἰχθυοτροφεῖον τῶν ἀδελφῶν Κωνσταντίνου καὶ Ὄθωνος Βαφέα καὶ τοῦ θείου αὐτῶν, ἀειμνήστου Ἰωάννου Φεργαδιώτη εἰς τὸ χωρίον Πεσπέραγον (σήμερον Πεδινόν), κρῆναι ἐντὸς τῶν χωρίων καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας τοποθεσίας τῆς Νήσου, ἡρῶα, ἐκκλησίαι, καὶ λιμενικὰ μικρὰ ἔργα, εἰς τινα τῶν παραλίων χωρίων. Ταῦτα πάντα, δαπάναις τῶν Λημνίων τοῦ ἐξωτερικοῦ, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐγκατεστάθησαν μονίμως εἰς τὰ χωρία των, συντελέσαντες τοιουτοτρόπως οὐ μόνον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἵδρυσιν μικροβιομηχανιῶν, ὡς πλεκτηρίων, ἐλαιοτριβείων διὰ τὴν σύνθλιψιν τοῦ σησάμου, ἀλευροβιομηχανιῶν, βιομηχανιῶν διὰ τὴν παραγωγὴν ἀε-

ριούχων ποτῶν, ἐξ ὧν ἡ ἀρίστη ὅλων τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Κωνσταντίνου Βαφέα, ἱδρυθεῖσα τὸ ἔτος 1929 εἰς Θέρμα, ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀξιολόγων ἐγκαταστάσεων κλπ., διαμορφωθεισῶν οὕτω συνθηκῶν ἐλπιδοφόρων διὰ τὴν ταχεῖαν ἐξέλιξιν πρὸς ἄνετον βίον ἄνευ προηγουμένου.

Οὕτω ἡ Λῆμνος τὸ ἔτος 1941 μὲ 32 κοινότητας εἶχε πληθυσμὸν 30.100 κατοίκων. Μεταπολεμικῶς καὶ μετὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1954 ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς κατῆλθεν εἰς 24.103, σήμερον δὲ μὲ 36 κοινότητας δὲν ἀριθμεῖ οὐδὲ 20.000.

Ἕνεκα τῆς ἀθρόας μεταναστεύσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἡ ἡμίσεια καλλιεργήσιμος ἔκτασίς της μένει ἀκαλλιέργητος, ἐνῶ ἡ κτηνοτροφία της, ἥτις τὸ 1941 ἠρίθμει 160 ἕως 170 χιλιάδας αἰγοπροβάτων σήμερον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 30.000.

Τὰ χωρία, τὰ ὁποῖα ἔφθασαν τότε εἰς τὸ ἀπόγειον τῆς ἀκμῆς των ἦσαν τά:

«Κοντιᾶς, Κορνὸς καὶ Ἀτσικὴ
καὶ Κοντοπούλι καὶ Σαρπὶ
Βάρος καὶ Μοῦδρο καὶ Πλατὺ
καὶ Πορτιανοῦ πετὶ Παρί».

Σήμερον ὁ Κοντιᾶς, τὸ μεγαλύτερον χωρίον τῆς Λήμνου, φθίνει περισσότερον τῶν ἄλλων, λόγω τῆς μειονεκτικῆς του τοποθεσίας. Ἡ ὁλότης τῶν κατοίκων ζητεῖ, ὅπως ἡ ἐκ 370 στρεμμάτων ἔκτασις τοῦ πρώην Μοναστηριακοῦ Μετοχίου «Χριστός», ἡ διανεμηθεῖσα κακῶς καὶ ἀδίκως εἰς 92 ἀκτήμονας καλλιεργητάς, διανεμηθῇ εἰς ἴσα μερίδια εἰς ὅλας τὰς οἰκογενείας τοῦ χωρίου, ἀφοῦ πρῶτον χαραχθῶσιν ὁδοὶ καὶ πλατεῖαι, ἐπὶ ἀμέσω καταβολῇ τῆς ἀξίας ἑκάστου τεμαχίου.

Μόνον τότε τὸ χωρίον Κοντιᾶς θὰ ἀναπνεύσῃ καὶ ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου ἀπὸ φθίνον μεσόγειον ἡμιορεινὸν χωρίον, θὰ γίνῃ πάλιν ὡς ἦτο πρὸ 600 ἢ 700 ἐτῶν ἀνθοῦσα ἐπίνειος πόλις καὶ θὰ κεῖται ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου.

Ἡ Ἐθνικὴ ἡμῶν Κυβέρνησις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967, ἡ ἐπανορθώσασα τόσα σφάλματα τοῦ κακοῦ παρελθόντος, ἂς κραταιώσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν κατοίκων, τῆς δικαίως παραπονουμένης Κοινότητος τὴν πίστιν ἐπὶ τὸ φιλοδίκαιον τοῦ Νέου Κράτους.

Η ΛΗΜΝΟΣ ΚΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Ἡ ἀνάθεσις τῆς προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως τὴν 13ην Ἀπριλίου 1936 ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ Β΄ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἀείμνηστον στρατηγὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν, ἐσήμανε τὴν ἀρχὴν τοῦ ΕΠΟΤΣ 1940 — 1941.

Ἡ Ἑλλὰς μετὰ 8ετῆ πολιτικοοικονομικὸν σάλον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐθεᾶτο πάσης φύσεως κοινοβουλευτικὰς ἀσχημίας εἰσῆλθεν αὐτομάτως εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον, ὡς διὰ μαγείας.

Συνειδητός Ἕλλην, σώφρων πολιτικὸς καὶ ὀξυδερκὴς καὶ ἱκανώτατος ἐπιτελικὸς στρατιωτικὸς ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Μεταξᾶς διησθάνθη τὸν φασιστικὸν κίνδυνον, ὅταν οὐδεὶς τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τὸν προέβλεπε.

Ἡ κατάληψις καὶ ὁ βομβαρδισμὸς τῆς Κερκύρας τὸ ἔτος 1923, αἱ πυρετώδεις προπολεμικαὶ προετοιμασίαι τῆς Φασιστικῆς Ἰταλίας, αἱ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ἀπειλαὶ καὶ φανφαρονισμοὶ τοῦ Μουσσολίνη περὶ IMPERO ROMANO καὶ περὶ MARE NOSTRUM, ἀλλὰ κυρίως ἡ συναφθεῖσα τὴν 2αν Νοεμβρίου 1926 Ἰταλοαλβανικὴ συμφωνία, δι' ἧς ἡ Ἰταλία ἀπέκτα προνόμια ἐπὶ τῆς Ἀλβανίας,

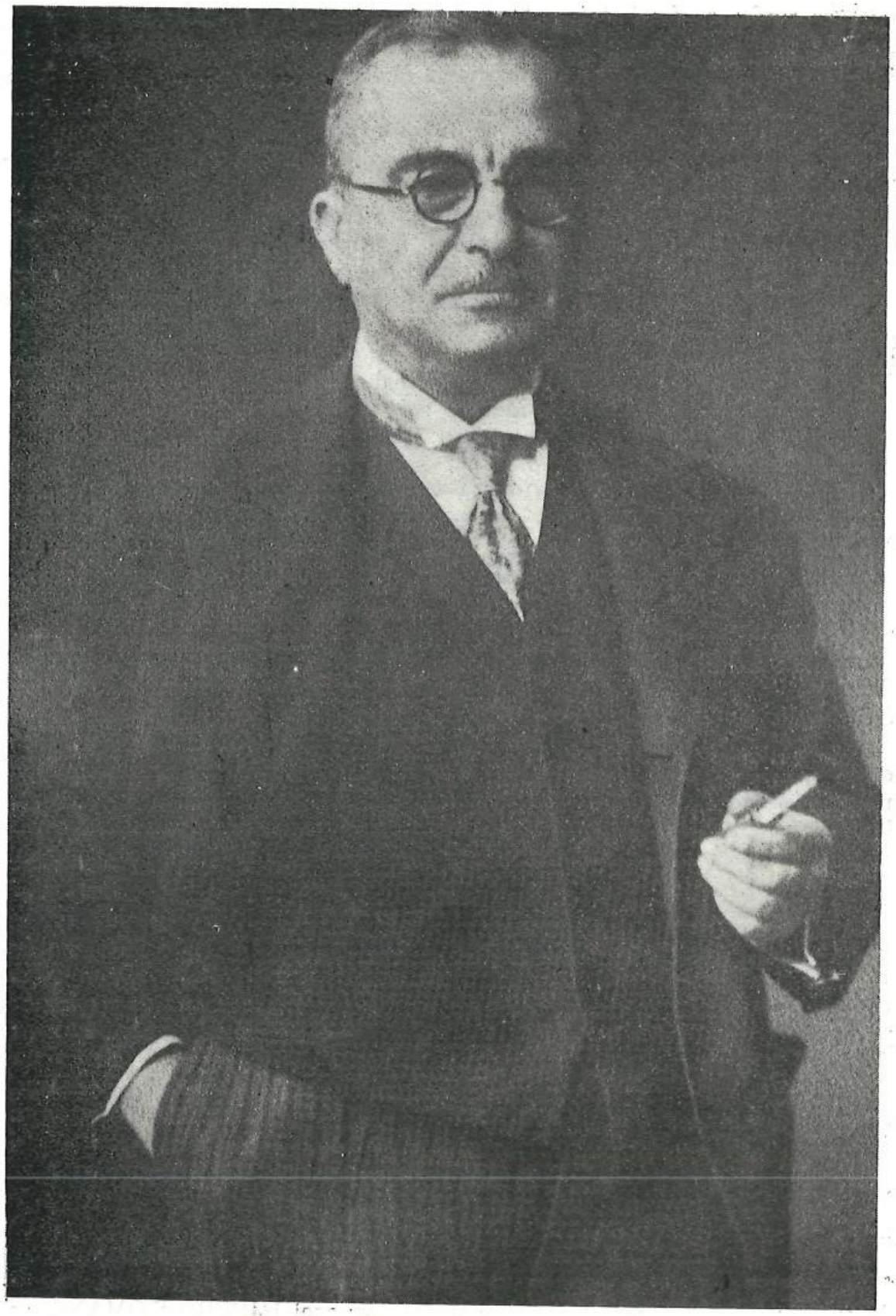

Ὁ Ἀείμνηστος ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ἦσαν δι' αὐτὸν ἐνδείξεις ἐγκυμονοῦσαι ἐπικινδύνους περιπετείας διὰ τὴν Ἑλλάδα, πρὸς πρόληψιν καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν ὁποίων ὑπεχρεοῦτο νὰ κινηθῇ τὸ ταχύτερον. Ἐπωφελήθη ὅθεν τοῦ ἐπικρατοῦντος τότε εἰς τὴν Εὐρώπην δικτατορικοῦ κλίματος, διέλυσε τὴν Βουλήν, ἀνέστειλε τὴν ἰσχὺν τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν 4ην Αὐγούστου ἐπέβαλε τὴν δικτατορίαν.

Ὁ θανὼν Μέγας Ἕλλην

Ἡ ἀναίμακτος Δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1936 διεφύλαξεν ἁπάσας τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας τοῦ Ἕλληνος. Ἐξησφάλισε τὴν νομισματικὴν σταθερότητα, ἐτόνωσεν ὅσον ποτὲ τὸ ἑλληνικὸν αἴσθημα, ἀνεπτέρωσε τὸ ἑλληνικὸν φρόνημα, ἀπήλλαξε τὴν Χώραν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἐξαθλίωσιν, ἐδίωξεν ἀποτελεσματικῶς τὸν κομμουνισμόν, ἀναδιωργάνωσε τὴν ὅλην κρατικὴν μηχανήν, περιώ-

ρισε τὸν στρατὸν εἰς τὰ καθαρῶς στρατιωτικά του καθήκοντα καὶ προητοίμασεν αὐτὸν ἀξιοθαυμάστως διὰ τὸ ΕΠΟΣ.

Κυρία φροντὶς τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἀφ' ἧς ἐπέβαλε τὴν δικτατορίαν, ὑπῆρξεν ἡ κατασκευὴ τῆς πρὸς τὴν βουλγαρικὴν μεθόριον ὀχυρωματικῆς γραμμῆς Μεταξᾶ, ἡ ὁποία, ὡς ἐπιχείρημα, ὑπεραρκεῖ εἰς τὴν Ἱστορίαν διὰ νὰ ἀποστομώσῃ τοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν σοσιαλιστῶν (κομμουνιστῶν) ἀνήκοντας ἐχθροὺς τῆς ἀληθείας, τοὺς γελοιωδῶς ἐπιζητοῦντας νὰ ἐπισκοτίσουν τὸ μέγα ὀχυρωματικὸν ἔργον του καὶ τὴν καταπληκτικὴν προετοιμασίαν διὰ τὴν ἄμυναν καὶ ἐπίθεσιν βάσει στρατηγικοῦ σχεδίου, ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Ἀλεξάνδρου Παπάγου καταστρωθέντος πρὸς ἀντιμετώπισιν καὶ ἀπόκρουσιν τῶν Ἰταλοαλβανῶν. Τοῦτο ἐφαρμοσθέν, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον εἰσβολὴν εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος τῶν φασιστικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ Μουσσολίνη, κατέπληξεν ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα καὶ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ φρυάξουν, οἱ ἐξακολουθοῦντες μέχρι σήμερον νὰ φρυάττουν, χαμαὶ ἕρποντες ἀρνηταὶ τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας.

Ποῖος ἀρχηγὸς κράτους κοινοβουλευτικῆς κυβερνήσεως θὰ ἐρριψοκινδύνευε νὰ προφέρῃ ἓν ΟΧΙ ὡς τὸ ΟΧΙ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, χωρὶς νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ Κοινοβούλιον καὶ τὸν Βασιλέα;

Τὴν 3ην μεταμεσονύκτιον ὥραν καὶ ἐνῶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐκοιμῶντο, ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Μεταξᾶς ΜΟΝΟΣ εἶπεν ΟΧΙ καὶ δι' αὐτὸ εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ὑπέρλαμπρος ἀστήρ, τοῦ ΕΠΟΤΣ 1940 — 1941, διὰ τὸ ὁποῖον καυχᾶται καὶ θὰ καυχᾶται ἐς ἀεὶ τὸ Πανελλήνιον, ὅπως καυχᾶται ἀπὸ χιλιετηρίδων διὰ τὸ «ΜΟΛΩΝ» ΛΑΒΕ» τὸ προφερθέν μόνον ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου καὶ διὰ τὸ «ΚΟΙΝΗ ΓΑΡ ΓΝΩΜΗ ΠΑΝΤΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΑΙΡΕΤΩΣ ΑΠΟΘΑΝΟΥΜΕΘΑ ΜΗ ΦΕΙΔΟΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΗΜΩΝ» τὸ προφερθέν μόνον ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Παλαιολόγου τοῦ ΙΑ', ἀσχέτως ἂν ἔπεσαν μέχρις ἑνὸς καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τοῦ Λεωνίδου εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ οἱ 9.000 ὑπερασπισταὶ τῆς Πόλεως.

Οἱ Λήμνιοι εἰς τὸ πρωϊνὸν σάλπισμα «ἴτε παῖδες Ἑλλήνων...» τῆς 28ης Ὀτωβρίου 1940, τοῦ Μεγάλου ἀρχηγοῦ των ἀειμνήστου Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἐξεχύθησαν ἀκράτητοι, ὡς πρὸς ἔφοδον ἐξ ὅλων τῶν χωρίων, ἀποφασισμένοι νὰ τιμωρήσωσι παραδειγματικῶς καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τὸν εἰσβολέα, τὸν μὴ διστάσαντα ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας νὰ τορπιλλίσῃ δύο μῆνας πρότερον τὸ καταδρομικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου «Ἕλλη», ἠγκυροβολημένον ἔξωθι τοῦ λιμένος τῆς νήσου Τήνου, ὅπου εἶχε μεταβῇ διὰ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἑορτῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἐξεχύθησαν καὶ ἔσπευδον νὰ μεταβοῦν εἰς Μοῦδρον διὰ νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὰς μονάδας των, ἤτοι, τὴν Ναυτικὴν Βάσιν ὑπὸ τὸν Ναύαρχον Οἰκονόμου, εἰς τὸ ὑπὸ σχηματισμὸν Ἀνεξάρτητον Τάγμα Λήμνου ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Πεζικοῦ Δημήτριον Μπέμπαν, εἰς τὸν Λόχον Ἀεραμύνης ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν Χαράλαμπον Παπαβασιλείου καὶ εἰς τὸ Φρουραρχεῖον ὑπὸ τὸν Φρούραρχον Συνταγματάρχην Γεώργιον Πατεράκην.

Καθήκοντα Γενικοῦ Διοικητοῦ Λήμνου εἶχεν ἀναλάβει ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Λήμνου, Μοίραρχος Ἀργύριος Πατσαλιᾶς, ὁ ἐνσαρκώσας τὴν Μητέρα Ἑλλάδα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ κατὰ τῆς Ἰταλίας πολέμου. Ἀκεραίου χαρακτῆρος Ἕλλην, εὐγενέστατος καὶ βαθεῖαν ἐπίγνωσιν ἔχων τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα καθηκόντων του, κατὰ τὰς κρισίμους ἐκείνας στιγμάς, περιέτρεχε νυχθημερὸν τὴν Νῆσον, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς καταλήψεώς της ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, δίδων ὁδηγίας, συμβουλὰς καὶ διαταγὰς εἰς τὰς ἐπιτοπίους κοινοτικὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τοὺς κατοίκους.

Ὑπὸ τοιούτου καὶ τοσούτου ἐνθουσιασμοῦ κατείχοντο οἱ στρατευθέντες Λήμνιοι τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὥστε οἱ περισσότεροι μετέβησαν πεζῇ εἰς Μοῦδρον διὰ νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὰς μονάδας των, ὄχι μόνον, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν εἱρωνεύοντο καὶ τοὺς Ἰταλούς: «Βρὲ τς Μακαρονάδες βρέ, γιὰ μακαρόνια μᾶς περάσαν». «Ἐσὲνα Παμεινώντα θὰ σὲ χάψνε οἱ λύκοι τῆς Τοσκάνης». «Καὶ σένα θὰ σὲ συγυρίσνε οἱ Κένταυροι». «Βρέ παιδιά, χάζ θά ν' ἔχουμ νὰ πᾶμε στ' Νάπολ' νὰ μᾶς ταγίζνη

Ὁ Πρωθυπουργὸς τοῦ «Ὄχι» ἀείμνηστος Ἰωάννης Μεταξᾶς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ ἐνθουσιῶντος Ἑλληνικοῦ Λαοῦ μετὰ τὴν ἔξοδον τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν κατὰ τῆς Ἰταλίας πόλεμον.

μακαρονάδα ἄ λ λ ο σ μ π ρ ο ῦ φ φ ο». «Ἐμ αὐτοὶν οἱ Μπερσαλιέροι κὴ γοῖ Ἀλπινιστὲς τί σόϊ ἄγρια θηρία εἶνη;». «Κατὰ πὼς ἄκσα νὰ λένε, εἶνη πολὺ μοβόρα, τόσο π' ἅμα διοῦνη ἕνα τσολιὰ τὸ βάζνε στὰ πόδια κὴ γίντην σκούν'».

Τὸ Τάγμα ἐπιβιβασθὲν ἐπὶ τοῦ ὁπλιταγωγοῦ «Κορινθία», ἀνεχώρησε κατευθυνόμενον εἰς Θεσσαλονίκην τὸ ἑσπέρας τῆς 7ης Νοεμβρίου, ὀλίγον πρὸ τῆς δύ-

σεως τοῦ ἡλίου, συνοδευόμενον ὑπὸ τῶν ἀντιτορπιλλικῶν «Ἀετός» καὶ «Ἱέραξ» καὶ ἑνὸς ἀεροσκάφους, τὸ ὁποῖον ὅταν ἐπῆλθε τὸ σκότος ἀπεμακρύνθη.

Εἰς Θεσσαλονίκην ἔφθασε τὸ λυκαυγές, ὁπότε προωθήθη εἰς τὸ χωρίον Χαρμάνκιοϊ. Εἰς αὐτὸ οἱ ἄνδρες τοῦ μηχανικοῦ, ἐν οἷς καὶ οἱ Ἄγγελος Φυλλαδίτης, Ἀθανάσιος Φυλλαδίτης, Παῦλος Γκαβίτσος, Ἀθανάσιος Κολαρᾶς καὶ Ἀντώνιος Λασπατζῆς, ἐπεσκεύασαν τὴν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἀνατιναχθεῖσαν γέφυραν. Τὴν 4ην ἡμέραν ὅλον τὸ Τάγμα μετεφέρθη σιδηροδρομικῶς ἐκ Χαρμάνκιο εἰς Ἀμύνταιον, ὅπου ἐνωθὲν μὲ τὸ 22ον Σύνταγμα Μυτιλήνης κατηυθύνθη πρὸς Βίγλιστα. Εἰς Βίγλιστα τὸ Σύνταγμα διετάχθη νὰ μεταβῇ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς 9ης Μεραρχίας, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν Ἰταλῶν εἰς τὸν ὀρεινὸν ὄγκον τοῦ Μόραβα. Κατὰ τὴν πορείαν του ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον Κότσιστα, ὅπου ἀντικατέστησε τὸν ὁπλισμόν του διὰ καινουργοῦς τοιούτου. Μετὰ 5 ὡρῶν πορείαν ἔφθασεν εἰς Μόραβαν, ὅπου ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ 9η Μεραρχία εἶχεν ἤδη ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν Ἰταλῶν καὶ ὅτι κατεδίωκεν αὐτοὺς κατὰ πόδας. Ἐστρατοπέδευσεν ὅθεν εἰς τὸ χωρίον Πὸτ Γόρια, ὁπόθεν, τὴν ἑπομένην ἐβάδισε πρὸς τὸ Μέτωπον, ὅπου ἔλαβε μέρος εἰς πολλὰς ἀψιμαχίας καὶ ἐφόδους.

Τὴν 6ην Δεκεμβρίου διετάχθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κορυτσᾶν νὰ ἀναλάβῃ τὴν φρουρὰν τῆς πόλεως καὶ παραμείνῃ εἰς αὐτὴν διὰ 20ήμερον ἀνάπαυσιν.

Τὴν 26ην Δεκεμβρίου ἡ Μεραρχία Ἀρχιπελάγους διετάχθη νὰ σπεύσῃ εἰς τὸ Μέτωπον καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν Μεραρχίαν Κρητῶν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Μαρτίου διετάχθη νὰ καταλάβῃ τὸ ὕψωμα 1532 ἐκ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Μπόγραδετς, τὸ ὁποῖον κατεῖχον ἀπὸ μηνῶν καὶ εἶχον ὀχυρώσει οἱ Ἰταλοί. Τοῦτο κατὰ μίαν αἰφνιδιαστικὴν νυκτερινὴν ἐπίθεσιν κατελήφθη μὲ πολλὰς ἀπωλείας τοῦ ἐχθροῦ καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπωλείας ἐκ μέρους τῶν ἡμετέρων.

Τὴν 6ην καὶ 7ην Ἀπριλίου τὸ 22ον Τάγμα Μυτιλήνης καὶ τὸ Ἀνεξάρτητον Τάγμα τῆς Λήμνου ἔλαβον μέρος εἰς τὴν μεγάλην μάχην τοῦ Μπόγραδετς.

Ὁ ἀσυγκρίτως ὑπέρτερος ἐχθρικὸς στρατιωτικὸς ὄγκος, ὁ ἄριστα ὠχυρωμένος εἰς τὰ ὑψώματα, ἐξεβλήθη τῶν ὀχυρῶν θέσεών του καὶ ἀπωθήθη μὲ βαρείας ἀπωλείας.

Εἰς αὐτὴν τὴν μάχην ἔπεσαν πολλοὶ Λήμνιοι μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἐκ Πουρτιανοῦ ἐπιλοχίας Ἰωάννης Τσοτρούδης, διεκρίθησαν δὲ οἱ ἐξ Ἀδρονίου Νικόλαος Πάντζος, Κων)τῖνος Καζώλης καὶ ἄλλοι. Μεταξὺ τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων εἰς ἄλλους τομεῖς τοῦ Ἀλβανικοῦ Μετώπου, μνημονεύονται οἱ, ὑπίλαρχος Δημήτριος Καρδαμύλας τοῦ Ἀντωνίου, βληθεὶς καθ' ἣν στιγμὴν κατεδίωκεν ἔφιππος πρῶτος ὅλων τὸν ἐχθρὸν εἰς Φράσαρι τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1940 καὶ ὁ ἐκ Λύχνων καταγόμενος καὶ εἰς θέσιν Κορὲ Τουπὲν συλληφθεὶς καὶ ἐκτελεσθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1940 ἐπιλοχίας Δημήτριος Ἀχειλιᾶς τοῦ Σάββα.

Ὁ Μουσσολίνης, ἂν καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πέντε μηνῶν τοῦ πολέμου ἀντικατέστησε τέσσαρας ἀρχιστρατήγους καὶ παρ' ὅλον ὅτι αὐτὸς αὐτοπροσώπως μετέβη ἐπανειλημμένως εἰς τὸ Μέτωπον διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς ἄνδρας τῶν ἐπιλέκτων ταγμάτων τῶν Μελανοχιτώνων του, τὰ ὁποῖα ὁμοῦ μετὰ τῶν μεραρχιῶν του ἐπετίθεντο ὡς κύματα τεράστια ἐναντίον τῶν ἑλληνικῶν θέσεων, ΟΥΔΕΝ ΕΠΕΤΥΧΕΝ.

Ἀντιθέτως ὁ Ἀρχιστράτηγος Ἀλέξανδρος Παπάγος, ἀνεδείχθη ὁ ἐνδοξώτερος Στρατιωτικὸς τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, διότι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἐντὸς 15θημέρου, ἀφ' ἧς ἀντεπετέθη, κατέλαβεν ὑπὸ δυσμενεστάτας καιρικὰς συνθήκας, ἐν στερήσεσι καὶ κακουχίαις εἰς τὸν Β. Τομέα τὰς πόλεις Κορυτσᾶν καὶ Μπόγραδετς, εἰς τὸν Κεντρικὸν τὰς Πρεμετὴν καὶ Ἀργυρόκαστρον εἰς δὲ τὸν

Νοτιοδυτικὸν τοὺς Ἁγίους Σαράντα καὶ τὴν Χειμάρραν, ὄχι μόνον ἀλλὰ συνέλαβε καὶ 8.500 αἰχμαλώτους.

Ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος παρηκολούθει ἐνεὰ τὸ συντελούμενον θαῦμα, διότι ὅλα τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης, μικρὰ καὶ μεγάλα εἶχον πρὸ πολλοῦ καταρρεύσει ὡς χάρτινοι πύργοι.

Παρὰ ταῦτα τὴν 13ην Ἀπριλίου, ὅλως ἀπροσδοκήτως, διετάχθη τακτικὴ ὑποχώρησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ἀλβανικοῦ Μετώπου, διότι ἐναντίον τῆς Μικρᾶς Ἑλλάδος τῶν 8 ἑκατομμυρίων ἐπετέθη καὶ ἕτερος κολοσσὸς τοῦ Ἄξονος, ἡ Ναζιστικὴ Γερμανία τῶν 75 ἑκατομμυρίων, διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν κατισχυμένην καὶ ἡττημένην σύμμαχόν του Φασιστικὴν Ἰταλίαν τῶν 55 ἑκατομμυρίων!

Πρὸς τοῦτο ὁ Γερμανικὸς Στρατός, ἀφοῦ κατέλαβεν ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ὁλόκληρον τὴν Γιουγκοσλαβίαν, τριπλασίαν εἰς πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος, ἐπετέθη διὰ τῶν Μηχανοκινήτων Φαλάγγων του τὴν 7ην καὶ 8ην Ἀπριλίου 1941 κατὰ τῆς ὠχυρωμένης τοποθεσίας Μεταξᾶ, τὴν ὁποίαν παρὰ τὴν τρομακτικήν του πίεσιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ μὲ βαρυτάτας ἀπωλείας.

Κατόπιν τούτου οἱ Γερμανοὶ παρακάμπτοντες τὴν Γραμμὴν Μεταξᾶ κατέλαβον δι' εὐστόχου ἐλιγμοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Στρωμνίτσης τὴν πόλιν Δοϊράνην καὶ ἀφοῦ μετὰ πεισματωδεστάτην μάχην ἐξουδετέρωσαν μίαν ἐλαφρὰν μηχανοκίνητον ἑλληνικὴν μεραρχίαν, εἰσέδυσαν εἰς τὴν περιοχὴν Κιλκίς, ὁπόθεν ἔφθασαν εἰς Θεσ)νίκην, εἰς ἣν ὑπεγράφη ἡ παράδοσις τῆς πόλεως, ἐντολῇ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιστρατήγου Ἀλεξάνδρου Παπάγου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐποποιΐα ἔσχε τέλος τὴν 31ην Μαΐου 1941, ἤτοι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ΜΑΧΗΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ὁποίας ἀπητήθη ὁλόκληρος μήν, τῶν Γερμανικῶν ἀπωλειῶν ἐπὶ τῆς ἐνδόξου μεγαλονήσου ἀνελθουσῶν εἰς 4.522 νεκροὺς ἀλεξιπτωτιστάς, 6.116 τραυματίας καὶ ἀγνοουμένους, 5.000 νεκροὺς ὁπλίτας καὶ 430 καταρριφθέντα ἀεροπλάνα, ἐξ ὧν 250 μεταγωγικὰ Γιοῦγκερ καὶ 180 βομβαρδιστικὰ Στούκας (καθέτου ἐφορμήσεως).

ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ
Ὑπὸ τῶν Γερμανῶν

Τὴν 25ην Ἀπριλίου 1941, ἡμέρα ἱστορικὴ καὶ ἀποφράς, διὰ τὴν Λῆμνον, ἀνεκόπη ἡ ἐπίζηλος ἁλματώδης πρὸς τὸν πολιτισμὸν πρόοδός της καὶ ἡ αὔξουσα εὐημερία τῶν κατοίκων ὅλων τῶν χωρίων της.

Οἱ ἐπιτεθέντες κατὰ τῆς Ἑλλάδος Γερμανοί, ἀφοῦ κατέλαβον τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θράκην καὶ τὰς νήσους Θάσον καὶ Σαμοθράκην, ἐζήτησαν διὰ τηλεσιγράφου, κομισθέντος ὑπὸ ἀνθυπασπιστοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς τὴν 23ην Ἀπριλίου, τὴν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ναυτικῆς Βάσεως Μούδρου — ὑποναυάρχου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, παράδοσιν τῆς Λήμνου, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ἐβομβάρδιζον τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Μύριναν καὶ τὸ Μοῦδρον.

Ὁ ὑποναύαρχος, κατόπιν βραχείας συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν του, ἐζήτησε τηλεγραφικῶς ὁδηγίας ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις διέταξε νὰ προβληθῇ σθεναρὰ ἀντίστασις μέχρις ἐσχάτων ὑφ' ὅλων τῶν ἐπὶ τῆς Νήσου ἐνόπλων δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Αὗται ἀπετελοῦντο ὑφ' ἑνὸς λόχου ὁπλιτῶν, 35 ναυτῶν καὶ 70 χωροφυλάκων.

Ὑπείκων εἰς τὴν ρητὴν ἐντολὴν τῆς Πατρίδος, ὁ ὑποναύαρχος Οἰκονόμου

διέταξεν ὅπως ὁ ἅμαχος πληθυσμὸς ἀπομακρυνθῇ τὸ ταχύτερον ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὸν Μοῦδρον μέχρι νεωτέρας διαταγῆς, αἱ δὲ ἔνοπλοι δυνάμεις τεθῶσι πάραυτα ἐν ἐπιφυλακῇ. Τὸ ἑσπέρας τῆς 24ης ἐπεσκέφθησαν τὸν ὑποναύαρχον εἰς Μοῦδρον ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λήμνου, ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωρ)κῆς Λήμνου Μοίραρχος Ἀργύριος Πατσαλιᾶς, ὁ Ἔπαρχος Λήμνου καὶ ὁ πρόσφυξ Νομάρχης τοῦ Νομοῦ Καβάλας πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ πείσουν αὐτὸν νὰ μὴ προβάλῃ ἀντίστασιν. Διαρκούσης τῆς συσκέψεως εἰς τὸν μετὰ φορτικότητος ἐπιμείναντα Μητροπολίτην, ὁ ὑποναύαρχος ἀείμνηστος Κων. Οἰκονόμου ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ τὸ γνωστὸν «Σεβασμιώτατε ἐφ' ᾧ ἐτάχθητε».

Τὴν 4ην καὶ ἡμίσειαν πρωϊνὴν εἰς τὴν Ναυτικὴν Βάσιν Μούδρου ἦτο τῆς ὑπηρεσίας ὁ ἐκ Μυρίνης καταγόμενος ναύτης Ἄγγελος Γλυκής, τὸν ὁποῖον ἀπὸ τηλεφώνου εἰδοποίησεν ὁ Ἀρχιφύλαξ τοῦ φυλακίου «Ἀγριλιά», ὑποκελευστὴς Ἰωάννης Πολυταρίδης, ὅτι ἠκούετο κρότος πετρελαιοκινήτου κατευθυνομένου πρὸς τὸν κόλπον Πουρνιᾶ. Ὁ Γλυκὴς συνέστησε νὰ ἐξακριβώσῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ νὰ ἀναφέρῃ τὸ ταχύτερον. Μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας ὁ ὑποκελευστὴς Πολυταρίδης ἀνέφεν ὅτι 3 ἕως 4 ὕποπτα πετρελαιοκίνητα εἰσήρχοντο εἰς τὸν κόλπον Μπουρνιᾶ καὶ ὅτι μακρὰν αὐτῶν ἔπλεεν μέγα μεταγωγικὸν σκάφος. Ὁ Γλυκὴς ἔσπευσε νὰ ἀναφέρῃ τὴν εἴδησιν εἰς τὸν ὑποναύαρχον Οἰκονόμου, ὅστις διέταξεν νὰ σημάνουν ἀμέσως συναγερμὸν καὶ νὰ βαδίσουν τάχιστα πρὸς τὸν κόλπον Μπουρνιᾶ αἱ δημοιρίαι Βάρους καὶ Κοντοπουλίου καθὼς καὶ οἱ ἄνδρες τῆς Χωρ)κῆς Μυρίνης.

Τὴν 5ην καὶ ἡμίσειαν πρωϊνὴν ὁ ὑπενωμοτάρχης Σωτήριος Μαρωνίτης ἀνέφερεν: ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΑΠΟΒΙΒΑΣΘΩΣΙΝ ΕΙΣ ΜΠΟΥΡΝΙΑ ΕΝΑΝΤΙ ΚΟΤΖΙΝΑ ΑΠΕΤΥΧΕΝ ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ.

Μετὰ ἡμίσεια ὥραν δι' ἑτέρου τηλεφωνήματός του ὁ ἴδιος Σωτήριος Μαρωνίτης ἀνέφερεν «ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΑΠΕΤΥΧΕ. ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ».

Μετὰ παρέλευσιν τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ὁ αὐτὸς ὑπενωμοτάρχης Σωτήριος Μαρωνίτης: «ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΑΠΕΒΙΒΑΣΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΛΑΒΟΝ ΥΨΩΜΑ ΣΜΟΥΛΑΣ ΟΠΟΘΕΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΒΑΡΟΣ. ΒΑΛΛΟΜΕΘΑ ΜΕ ΟΛΜΟΥΣ. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΜΑΣ ΔΙΑΣΚΟΡΠΙΖΟΝΤΑΙ.

Τὴν 7ην πρωϊνὴν ὁ ναύτης Ἄγγελος Γλυκὴς ἤκουσεν ἀπὸ τηλεφώνου νὰ ὁμιλοῦν τὴν Γερμανικήν, , δι' ὃ καὶ ἐκάλεσε τὸν κάτοχον τῆς Γερμανικῆς γλώσσης ὑποκελευστὴν δικηγόρον Κων)νον Ρουσσὲν ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέφερεν εἰς τὸν ὑποναύαρχον τί ἀπὸ τηλεφώνου εἶπον οἱ Γερμανοί. Τότε ὁ ὑποναύαρχος Οἰκονόμου καλέσας τὸν διοικητὴν τοῦ Ἀσυρμάτου Σπῦρον Μαρίνην, διέταξεν αὐτὸν νὰ μεταφέρῃ πάραυτα τὸν ἀσύρματον εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἁγία Εἰρήνη, ἵνα μετὰ τοῦ Ἀρχιφύλακος Ἰωάννου Καραντάνη φροντίσουν νὰ εἰδοποιήσουν τὸ σκάφος, τὸ ὁποῖο εἶχε διαταχθῆ νὰ ἀναμένῃ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, καὶ ἐπιβιβασθοῦν μετὰ τοῦ ἀσυρμάτου. Ὁ Μαρίνης φθάσας εἰς τὸ χωρίον Καμίνια μετέδωσε διὰ τοῦ ἀσυρμάτου εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν εἴδησιν ὅτι ἡ Γερμανικὴ ἀπόπειρα ἀποβιβάσεως εἰς τὴν Νῆσον ἀπέτυχε καὶ ὅτι ἡ Λῆμνος μὲ τὰς μηδαμινὰς δυνάμεις της ἐξηκολούθει νὰ ἀνθίσταται.

Περὶ τὴν 7ην πρωϊνὴν ὁ Ἀρχιφύλαξ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἁγίας Εἰρήνης ἐτηλεφώνησεν ὅτι τὸ σκάφος μετὰ στάθμευσιν μιᾶς ὥρας ἀπέπλευσεν κατευθυνόμενον εἰς Μυτιλήνην καὶ ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην μόλις διεκρίνετο μακρὰν εἰς τὸν ὁρίζοντα. Εὐθὺς ὡς ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ Ὑποναύαρχος ἐκάλεσε τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπιστίαν τοῦ πετρελαιοκινήτου. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν σκάφος ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόλπον Μούδρου ἐλήφθη ἀπόφασις νὰ

μεταβοῦν δι' αὐτοκινήτου πρὸς Φυσίνην καὶ Σκανδάλην ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι εἰς αὐτὰ τὰ χωρία θὰ εὕρισκον λέμβον διὰ νὰ διαπεραιωθοῦν εἰς Τένεδον.

Δυστυχῶς μετά τινα λεπτὰ ὁ Ἀρχιφύλαξ τοῦ φυλακίου Μύλος Μούδρου, Ἐμμανουὴλ Κριαρῆς ἀνέφερεν ἀπὸ τηλεφώνου ὅτι διεκρίνετο φάλαγξ Γερμανικοῦ Στρατοῦ σπεύδουσα ἐκ Λύχνων πρὸς Μοῦδρον καὶ ἐζήτησεν ὁδηγίας. Ὁ Ὑποναύαρχος διέταξε τὴν ἀχρήστευσιν τοῦ πολυβόλου, καὶ τὴν ἀπομάκρυνσίν του ἐκ τοῦ Φυλακίου, μεθ' ὃ καλέσας τὴν Δύναμιν τῆς ὑπ' αὐτὸν Ναυτικῆς Βάσεως ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἡ ἀναχώρησίς των καθίστατο ἀδύνατος. Ἀκολούθως ἐχαιρέτησε συντετριμμένος πάντας ἕνα πρὸς ἕνα καὶ εὐχηθεὶς ὑπὲρ τῆς ταχείας ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος, ἐγκατέλειψε τὴν βάσιν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν, Πλωτάρχου Παμπούκη τοῦ ὑποπλοιάρχου Ἰωάννου Ἀρβανιτάκη καὶ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Διοικήσεως Χωρ)κῆς Λήμνου Ἀργυρίου Πατσαλιᾶ.

Οἱ ναῦται ἀναχωρήσαντες ἀμέσως ἐκ Μούδρου διὰ λέμβου ἀπεβιβάσθησαν εἰς Νέαν Κούταλην. Ἐκεῖθεν μετέβησαν πεζῇ εἰς Πουρτιανοῦ, ὁπόθεν διὰ τῆς ἀτραποῦ πρὸς Μύριναν ἔφθασαν εἰς Ἄνω Ζυματᾶ, ὅπου συνήντησαν τὸ ἀπόσπασμα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωρ)κῆς ὑπὸ τὸν Ἀνθυπομοίραρχον Γιαννόπουλον, εἰς ὃν ἔδωσαν πᾶσαν πληροφορίαν.

Ὁ Ὑποναύαρχος καὶ ἡ ἀκολουθία του, μὴ δυνηθέντες νὰ ἀναχωρήσουν ἐκ Λήμνου καὶ πληροφορηθέντες ὅτι Γερμανικὰ ἀποσπάσματα κατεζήτουν αὐτούς, παρουσιάσθησαν καὶ παρεδόθησαν. Τούτους οἱ Γερμανοὶ ἀπέστειλαν εἰς πρόχειρον στρατόπεδον τῆς Ξάνθης, ὅπου μετά τινας ἡμέρας ἀφέθησαν ἐλεύθεροι.

Δυστυχῶς τὸν μῆνα Ἰούλιον, ὅλως ἀπροσδοκήτως συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁ ἀείμνηστος ὑποπλοίαρχος καὶ Λιμενάρχης Λήμνου Ἰωάννης Ἀρβανιτάκης τὸν ὁποῖον ἀπηγχόνισαν ἀφοῦ ἐπὶ μῆνας ἐβασάνισαν παντοιοτρόπως καὶ ἀπανθρώπως ἵνα ὁμολογήσῃ ποῦ ἔκρυπτε τὸν ἀσύρματον. Τὸν ἀείμνηστον Μπαλαμπάνην ἐξετέλεσαν, τὸν δὲ Μαρίνην ἄφησαν ἐλεύθερον.

Ὀλίγον πρὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς, οἱ Γερμανοὶ κατέλαβον τὸ Μοῦδρον, ὅπου ἐγκατέστησαν Μεγάλην Ναυτικὴν Βάσιν, διατηρηθεῖσαν μέχρι τῆς λήξεως τοῦ πολέμου. Ἐπίσης διετήρησαν ἐπὶ τῆς νήσου καὶ ἀξιολόγους στρατιωτικὰς δυνάμεις ὅλων τῶν συγχρόνων ὅπλων ἀνελθούσας εἰς 7.000 ἄνδρας μὲ σκοπὸν ἀπώτερον τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Τουρκίας.

Τὸ ἐκ 30 ἀνδρῶν, Ἀπόσπασμα τῆς Χωροφυλακῆς τῆς περιφερείας τῆς πρωτευούσης Μυρίνης ὑπὸ τὸν γενναῖον ἀνθυπομοίραρχον Γιαννόπουλον, λόγῳ τῆς μεγάλης ἀποστάσεως δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως πεζῇ εἰς Μπουρνιᾶ. Ἔλαβεν ὡς ἐκ τούτου θέσιν εἰς τὸ 7ον χιλιόμετρον εἰς τοποθεσίαν Θέρμα πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ ἐχθροῦ.

Μετὰ παρέλευσιν 20 πρώτων λεπτῶν ὁ ἥρως Γιαννόπουλος διατάσσει «Πῦρ» καὶ πυροβολεῖ πρῶτος τὸν πρῶτον Γερμανὸν μοτοσυκλετιστὴν τὸν ὁποῖον καὶ φονεύει. Οἱ 700 Γερμανοὶ ἀναπτύσσονται εἰς θέσιν μάχης μὲ καταφανῆ σκοπὸν περικυκλώσεως τῶν 30 χωροφυλάκων. Ἡ ἀπόπειρα αὕτη ἀναγκάζει τὸν ἀποσπασματάρχην ἀείμνηστον Γιαννόπουλον νὰ διατάξῃ σύμπτυξιν καὶ ὑποχώρησιν, κατορθώσας οὕτω νὰ σώσῃ ὡς ἐκ θαύματος ὁλόκληρον τὸ ἀπόσπασμά του! Διὰ τῆς κοίτης τοῦ διασχίζοντος τὰ Θέρμα χειμάρρου καὶ μιᾶς ἀτραποῦ ὡδήγησεν τοὺς ἄνδρας του ἀπὸ τῆς τοποθεσίας Ἄνω Ζυματᾶ εἰς τὸ ἀγρόκτημά μας «Πετραδερὴ» ὅπου ἔτυχον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς καὶ φιλοξενίας ὑπὸ τῆς μητρός μας Χρυσάνθης καὶ τῆς συζύγου μας Μαρίας, καταφυγουσῶν εἰς αὐτὸ μετὰ τοῦ τριετοῦς υἱοῦ μας Χριστοφόρου καὶ τῆς διετοῦς θυγατρός μας Χρυσάνθης καὶ μετὰ τοῦ συνεταίρου μας γεωργοῦ Κων)νου Σκαπέτη καὶ τῆς οἰκογενείας του, μέχρις ὅτου ἀπεστείλαμεν ἀρκετὴν ποσότητα ἱματισμοῦ, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ κυκλοφορήσουν ὡς πολῖται. Ἐξ αὐτῶν πολλοὶ διεπεραιώθησαν εἰς Μέσην Ἀνατολήν. Ὁ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι 1) Ἐνωμοτάρχης Σωτήριος Σωτηρίου, ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Δοτυνομικῷ Τμήματι Λάστου Λήμνου καὶ 2) Χωροφύλαξ Ἐμμανουὴλ Βοσκάκης, ὑπηρετῶν ὡσαύτως παρὰ τῷ Ἀστυν. Τμήματι Λάστου Λήμνου, βεβαιοῦμεν ὅτι εὑρίσκομεν μετὰ τὴν συμπλοκὴν εἰς Οὐρανὸν, εἰς ἣν ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς μέρος τοῦ ἓξ εἴκοσι ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀποσπάσματος ἐναντίον τῶν κατελθόντων τὴν ἡμέραν ἐκείνην, 25 Ἰουλίου 1911, τὴν νῆσον Λῆμνον γνωρίζοντες τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τοῦ κ. Λεωνίδα Γεροντούδη, κατεφύγομεν εἰς τὸ ἀγρόκτημά του "Πετρασεφὴ" ἀπέχον ἐκτὰ περίπου χιλιόμετρα ἐκ Θέρμων καὶ ὅτι ἐκεῖ ἐτύχομεν ἐξαιρετικῆς περιποιήσεως καὶ φιλοξενίας ὑπὸ τῆς μητρὸς τοῦ Χουσάνθης καὶ τῆς συζύγου του Μαρίας, καταφυγουσῶν εἰς τὸ ἄνω ἀγρόκτημα διότι ἐφημολογεῖτο ὅτι τὰ γερμανικὰ ἀεροπλάνα θὰ ἐβομβάρδιζον τὴν Λῆμνον ἂν αὐτὴ ἐκδήλωνεν ἀντίστασιν.

Βεβαιοῦμεν ὡσαύτως ὅτι τὴν μεθεπομένην ὁ κ. Λεωνίδας Γεροντούδης εὑρίσκετο ἐν Μύρινᾳ ἐπιστολὴν τοῦ Ἀποσπασματάρχου μας Ἀνθ/χου Γιαννοπούλου, γνωρίζοντος δι' αὐτῆς εἰς αὐτὸν ὅτι ἐκινδυνεύομεν πάντες εἰς τὸ ἀγρόκτημά του, μᾶς ἀπέστειλεν (20) εἴκοσι ἐνδυμασίας ἀτομικὰς του καὶ πολλὰ ἄλλα εἴδη ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως διὰ νὰ ἐνδυθῶμεν ὡς πολῖται, διατρέξαντες οὕτω βεβαιότατον κίνδυνον ὄχι μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ ἡ πολυμελὴς οἰκογένειά του, καθότι τὰ γερμανικὰ Στρατεύματα κατεῖχον τὸ Ἀπόσπασμά μας καθ' ὅλην τὴν νῆσον ἀπειλοῦντα ἡμᾶς διὰ τοιχοκολλημάτων τοὺς ἀποκρύπτοντας ἡμᾶς δι' ἐκτελέσεως καὶ δι' ἐμπρησμοῦ τοὺς συγγενεῖς των. Ἡ παροῦσα χορηγεῖται εἰς τὸν κ. Λεωνίδαν Γεροντούδην, ὅπως κατέχῃ αὐτὴν ὡς τρανεστάτην ἀπόδειξιν τῆς τόλμης καὶ αὐταπαρνήσεως του χάριν τῆς Μεγάλης μας Ἑλλάδος.

Ἐν Λήμνῳ τῇ 25ῃ Ἰουλίου 1940

Οἱ βεβαιοῦντες

Βεβαιοῦται
τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς
τοῦ βαίνοντος ἐν τῇ ὄπ. 9-11
ἐπὶ
τῶν Ἀθηνῶν

ἀείμνηστος Γιαννόπουλος μετ' ἄλλων δύο εἰς Μυτιλήνην, οἱ δὲ ἄλλοι παραμείναντες εἰς Λῆμνον ἐκρύπτοντο παρὰ γνωστοῖς καὶ φίλοις μέχρις ὅτου ἐδόθη καὶ εἰς αὐτοὺς χάρις. Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Λήμνου ἀναφέρομεν ὅτι τὸν ἀείμνηστον Γιαννόπουλον μετ' ἄλλων χωροφυλάκων ἐφυγαδεύσαμεν εἰς Μυτιλήνην τῇ βοηθείᾳ τοῦ τότε προέδρου τῆς Κοινότητος Μυρίνης ἀειμνήστου Παναγιώτου Λασκαρίδη καὶ τοῦ πρώην βουλευτοῦ προσφύγου Κωνσταντίνου Ὀρφανοῦ, ἐνῷ οἱ Γερμανοὶ ἀνεζήτουν σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν εἰς ὅλην τὴν νῆσον τὸ Ἀπόσπασμα

Ἡ ἀντίστασις ἣν ἐπρόβαλεν ἡ Λῆμνος εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου Μπουρνιᾶ, ἔλαβε χώραν ὑπὸ τὰς ἑξῆς συνθήκας:

Οἱ Γερμανοὶ ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι τὴν 4ην καὶ ἡμίσειαν πρωϊνὴν δὲν θὰ ἀντεμετωπίζοντο ὑπὸ τῶν Λημνίων, ἔφθασαν εἰς τὴν Σκάλαν τοῦ Κότσινα πανέτοιμοι δι' ἀπόβασιν, ὅτε ἐδέχθησαν τὰς εὐστόχους ρυπὰς ἑνὸς μόνον πολυβόλου, τοῦ ἐκ Πειραιῶς καταγομένου πολυβολητοῦ δεκανέως Ἀντωνίου Σούμελη, τοῦ ἐξακολουθήσαντος νὰ βάλλῃ πεισμόνως ἀπὸ τοῦ μικροῦ παραθύρου τοῦ ἱεροῦ τοῦ ναΐσκου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς μέχρις ὅτου ἠνάγκασε τοὺς Γερμανοὺς νὰ ἀνακρούσουν πρύμναν, ὁπότε προβλέψας ποῦ οἱ Γερμανοὶ θὰ ἐπεχείρουν νὰ ἀποβιβασθοῦν, ἤλλαξε καὶ αὐτὸς θέσιν ἐξ ἧς μετ' ὀλίγον ἤρχισε βάλλων καὶ πάλιν τοσοῦτον εὐστόχως ὥστε ἀνεχαίτισεν ἐκ δευτέρου τοὺς εἰσβολεῖς, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἤδη 8 νεκροὺς καὶ 27 τραυματίας, μεταφερθέντας ἀμέσως εἰς Θάσον. Κατόπιν τούτου οἱ Γερμανοὶ ὡς τόπον ἀποβάσεως ἐξέλεξαν τὴν θέσιν Σαμακιές, ὁπόθεν ἤρχισαν νὰ βάλλουν εὐστόχως καὶ αὐτοὶ δι' ὅλμων καὶ πυροβόλων ἐναντίον τοῦ Δεκανέως Σούμελη καὶ τῶν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀφιχθέντων 27 γενναίων ὑπερασπιστῶν τῆς ἀνισχύρου καὶ τελείως ἀνοχυρώτου μικρᾶς νήσου Λήμνου, μέχρι σημείου, ὥστε αὐτοὶ οὗτοι οἱ εἰσβολεῖς νὰ ζητήσουν ἐπιμόνως νὰ συγχαροῦν δημοσίως τὸν ἥρωα Σούμελην, ὁ ὁποῖος ἄν καὶ τελείως ἀκάλυπτος κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ καὶ καταφύγῃ εἰς θέσιν Κοκκαλᾶ καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ χωρίον Ρεπανίδιον. Κρυβεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Θεοφάνους Σουσαλῆ ἐξῆλθε μετ' ὀλίγον διὰ νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς Γερμανούς, ἵνα μὴ προβοῦν οὗτοι εἰς ἀντίποινα εἰς βάρος τῶν Ρεπανιδιωτῶν. Τότε ὅλως ἀπροσδοκήτως ὁ ἀνώτερος Γερμανὸς ἀξιωματικὸς συνεχάρη αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Φύρερ ἐνώπιον ὅλων εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωρίου διὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα του, διὰ τὴν αὐτοθυσίαν του καὶ τὸν ἡρωϊσμόν του, μεθ' ὃ ἀφέθη ἐλεύθερος, ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα του, τὸν Πειραιᾶ.

Ἂν καὶ μέχρι τοῦ σημείου τούτου λεπτομερῶς ἐξιστορήσαμεν τὰ τῆς καταλήψεως τῆς Λήμνου ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, πλὴν τῆς Πρωτευούσης, περὶ τῆς ὁποίας, θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω, σκόπιμον κρίνομεν νὰ συμπεριλάβωμεν καὶ τὴν σχετικὴν ἐπιστολὴν τοῦ τέως Γραμματέως τῆς Κοινότητος Ἀτσικῆς κ. Δημητρίου Τζουβελεκάκη, τοῦ μεγίστας ὑπηρεσίας προσενεγκόντος, ὄχι μόνον εἰς τὸ χωρίον του ἐπὶ 30 συναπτὰ ἔτη ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην τὴν Λῆμνον. Ἡ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν πατριωτική του δραστηριότης ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος ἡ δὲ μετριοφροσύνη του ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν.

Ἐν Ἀτσικῇ τῇ 11.1.1969

Ἀγαπητὲ κ. Γεροντούδη

Εὔχομαι τὸν καινούργιο χρόνο νὰ τὸν περάσετε οἰκογενειακῶς ὅλο ὑγεία, χαρὰ καὶ εὐτυχία.

Πρὸ τῶν ἑορτῶν πῆρα τὸ γράμμα σας καὶ δὲν σᾶς ἀπήντησα ἀμέσως διότι ἤθελα νὰ πάρω περισσότερες πληροφορίες ἀπὸ αὐτόπτους μάρτυρας. Ἔτσι πῆγα δύο φορὲς στὸ Βάρος ὅπου κατώρθωσα νὰ συναντήσω τὸν κ. Γρηγόριο Μαρῖνο πρώην χωροφύλακα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πῆρα ἀρκετὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα καὶ σᾶς γράφω.

Μὲ ἀγάπη καὶ ἐκτίμησιν
Δημήτριος Τζουβελεκάκης

«Τὴν νύκτα τῆς 24ης πρὸς τὴν 25ην Ἀπριλίου 1941 προσήραξαν εἰς τὸν λιμένα Μπουρνιᾶ ἕνα μικρὸν ἀτμόπλοιον καὶ δέκα βενζινόπλοια πλήρη Γερμανῶν στρατιωτῶν ὑπολογιζομένων εἰς 1000.

Κατὰ τὴν 4ην πρωϊνὴν ἤρξατο ἡ ἀπόβασις ὁπότε ἀντιμετωπίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἐκεῖ φυλακίου. Ἐφονεύθησαν 8 Γερμανοὶ στρατιῶται τοὺς ὁποίους μετέφερον εἰς τὰ βενζινόπλοια.

Ἐπειδὴ ἡ ἀντίστασις ἦτο μεγάλη ἠναγκάσθησαν τὰ βενζινόπλοια καθὼς καὶ τὸ ἀτμόπλοιον νὰ ἀποπλεύσουν καὶ νὰ καταφύγουν εἰς ὅρμον τινὰ ὅπου ἤρχισαν τὴν ἀποβίβασιν ἀνενόχλητοι.

Εἰς τὸν κόλπον Μπουρνιᾶ ὑπῆρχον τρία φυλάκια ἐξ 20 στρατιωτῶν ἐλαφρῶς τραυματισθέντων εἰς τὸν Ἰταλοαλβανικὸν πόλεμον μὲ ἐπικεφαλῆς ἕναν ἀνθυπολοχαγὸν καὶ 10 χωροφυλάκων μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σταθμάρχην Βάρους ὑπενωμοτάρχην Σωτήριον Μαρωνίτην. Τὰ φυλάκια ταῦτα ἦσαν τοῦ Μπουρνιᾶ, τοῦ Κότζινα καὶ τοῦ Ἁγίου Ἑρμολάου, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων ὑπῆρχον καὶ 4 ἀγγελιοφόροι, ἐπιστρατευθέντες μεταξὺ τῶν κατοίκων. Καὶ τὰ τρία φυλάκια ἐλάμβανον διαταγὰς ἀπὸ τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Λήμνου καὶ εἶχον εἰδοποιηθῆ νὰ εὑρίσκωνται ἐν ἐπιφυλακῇ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς Γερμανούς.

Μετὰ τὴν ἀπόβασιν τῶν Γερμανῶν τὰ φυλάκια συνεπτύχθησαν εἰς τὸν πρὸ τοῦ χωρίου Βάρους κείμενον λόφον πρὸς ἀντίστασιν.

Μόλις ἐξημέρωσε ἀεροπλάνον περιῆπτατο εἰς χαμηλὸν ὕψος δίδον σήματα διὰ φωτοβολίδων εἰς τὰ βενζινόπλοια καὶ ἀναλόγως ἐκανονίζετο ἡ περαιτέρω πορεία τῶν ἀποβιβασθέντων Γερμανῶν.

Ἐκ τοῦ χωρίου Βάρους εἶχον ἀπομακρυνθῆ καὶ διασκορπισθῆ οἱ κάτοικοι εἰς τὰ πέριξ καὶ τὰ ὑψώματα, ἐπειδὴ δὲ ἦτο τελείως παράλογον νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναχαιτισθοῦν οἱ Γερμανοί, οἱ ἄνδρες τῶν 3 φυλακίων διετάχθησαν νὰ βαδίσουν πρὸς Μοῦδρον ἵνα ἐπιβιβασθῶσιν ἐπὶ τοῦ βενζινοπλοίου τοῦ Φουντᾶ, ἕτοιμον νὰ ἀποπλεύσῃ πρὸς Μυτιλήνην. Ἡ δύναμις ὅμως διεσκορπίσθη καὶ ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Νῆσον, μετέβη καθεὶς ὅπου ἤθελε. Οὕτω οἱ Γερμανοὶ ἀνενόχλητοι κατέλαβον πρῶτον τὸ χωρίον Βάρος τοῦ ὁποίου ἐλεηλάτησαν τὸν Σταθμὸν Χωροφυλακῆς καὶ κατέστρεψαν δύο αὐτοκίνητα, τὰ ὁποῖα μετέφερον ἐνισχύσεις εἰς τὰ φυλάκια. Ἀκολούθως κατέλαβον ἅπαντα τὰ χωρία καὶ πρῶτον μετὰ τὸ Βάρος τὴν Ἀτσικήν. Εἰς αὐτὸ 6 Γερμανοὶ τρομοκρατημένοι μὲ, τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας καὶ τὸν δάκτυλον εἰς τὴν σκανδάλην, κατέλαβον τὸ γραφεῖον τῆς Κοινότητος τοῦ ὁποίου, ἀφοῦ ἀπέκοψαν τὴν τηλεφωνικὴν σύνδεσιν, ἠρώτησαν σκαιῶς: «Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἔχει ἐδῶ;».

Οἱ πορευόμενοι 700 περίπου ἐναντίον τῆς πρωτευούσης ἀντιμετωπίσθησαν εἰς θέσιν Θέρμα, ὅπου ἐφονεύθη εἷς Γερμανὸς καὶ ἐτραυματίσθη ἕτερος.

Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πρωτευούσης συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Μοίραρχος Ἀργύριος Πατσαλιᾶς καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Ναυτικῆς Βάσεως Κων)νος Οἰκονόμου, οἵτινες μετεφέρθησαν ὡς αἰχμάλωτοι εἰς Θεσσαλονίκην. Τοὺς λοιποὺς συλληφθέντας χωροφύλακας καὶ ὁπλίτας τοὺς παρουσιασθέντας ἐκ τῶν ὑστέρων, τοὺς μετέφερον εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως εἰς Μοῦδρον. Οὗτοι μετὰ 6ήμερον καὶ κατόπιν διαταγῆς τοῦ Γερμανικοῦ στρατηγείου ἀφέθησαν ἐλεύθεροι.

Αὐτὰ ἐπληροφορήθην ἐκ θετικῶν πηγῶν καὶ πιστεύω μὲ ὅσα σᾶς εἶπα ἄλλες φορὲς νὰ εἶναι ἀρκετὰ διὰ τὸν σκοπόν σας».

Ἐκτὸς τῶν πληροφοριῶν, ἃς ἐπιμόνως ἐλάβομεν ἐπὶ τόπου ἀπὸ διαφόρους κατοίκους τῆς περιφερείας καὶ τῶν ὅσων ἀναφέρει εἰς τὴν ἐπιστολήν του ὁ Γραμματεὺς τῆς Κοινότητος Ἀτσικῆς κύριος Δημήτριος Τζουβελεκάκης, μᾶς ἐγνώρισε

μετὰ προθυμίας διὰ σημειώματός του καὶ ὁ διατελέσας Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀτσικῆς κύριος Παπαθανασίου τὰ ἑξῆς:

Κύριε Λεωνίδα

«τὴν ἡμέραν τῆς κατοχῆς ἡμύνθη διὰ πολυβόλου ὁ δεκανεὺς Σούμελης Ἀντώνιος. 35 ἦσαν αἱ ἀπώλειαι τῶν Γερμανῶν οἵτινες αὐθημερὸν μετεφέρθησαν εἰς Θάσον. Περισσότερα δὲν γνωρίζω».

Σὲ χαιρετῶ Παπαθανασίου.

Δι' ἐπιστολῆς του δὲ καὶ ὁ ἐξαίρετος Ἕλλην δημοδιδάσκαλος τοῦ χωρίου Ρεπανιδίου κύριος Κων)τῖνος Βαλᾶκος τὰ ἑπόμενα:

«Ἀγαπητὲ κ. Γεροντούδη,

Αἱ πληροφορίαι ἃς ἔλαβον ἐκ θετικῶν πηγῶν περὶ τῆς ἀποβάσεως τῶν Γερμανῶν εἰς τὸν κόλπον Μπουρνιᾶ εἶναι αἱ ἑξῆς:

Παρὰ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ κόλπου Μπουρνιᾶ, τὸ κείμενον ἔναντι τοῦ λόφου «Κοτζίνου» τὴν 25ην Ἀπριλίου 1941, ἠγκυροβόλησαν ἕνδεκα βενζινόπλοια καὶ ἓν ποταμόπλοιον ἐκ τῶν ὁποίων ἤρχισαν ἀποβιβαζόμενοι ἄνδρες τοῦ Γερμανικοῦ Τάγματος, τοῦ καταλαβόντος τὴν Λῆμνον.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅμως ὅλως ἀνελπίστως ἤρχισε βάλλων διὰ πολυβόλου ἐκ τοῦ κιγκλιδωτοῦ παραθύρου τοῦ νάρθηκος τοῦ ναϊδρίου «Ζωοδόχος Πηγή» ὁ ἐκ Πειραιῶς καταγόμενος Δεκανεὺς τοῦ Πεζικοῦ Ἀντώνιος Σούμελης, τοσοῦτον εὐστόχως ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ὥρας, ὥστε ἠνάγκασε τοὺς εἰσβολεῖς εἰς ὑποχώρησιν.

Αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὴν πρώτην αὐτὴν φάσιν τῆς μάχης ἦσαν 9 φονευθέντες καί τινες δεκάδες τραυματιῶν.

Ἐξαντληθέντων μετ' ὀλίγον τῶν πολεμεφοδίων τοῦ γενναίου Σούμελη ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ οὗτος εἰς τὴν παρακειμένην κοιλάδα, ἐνῷ οἱ Γερμανοὶ ἐξηκολούθουν νὰ ρίπτουν φωτοβολίδας καὶ συνεχῆ πυρὰ μὴ προξενήσαντα οὐδεμίαν ζημίαν. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀπεβιβάσθησαν εἰς ἕτερον σημεῖον τοῦ κόλπου Μπουρνιᾶ «Σαμακιὲς» καλούμενον. Τοιοῦτον τέλος εἶχεν ἡ μάχη αὕτη.

Φιλικώτατα καὶ πάντοτε πρόθυμος

Κωνσταντῖνος Βαλᾶκος»

Εἰς Θέρμα οἱ Γερμανοὶ μὴ δυνηθέντες νὰ ἀνεύρωσιν τοὺς χωροφύλακας, τοὺς πυροβολήσαντας καὶ φονεύσαντας ἕνα καὶ τραυματίσαντας ἕτερον καὶ ἐπειγόμενοι νὰ καταλάβωσι τὴν πρωτεύουσαν, ἠθέλησαν εἰς ἀντίποινα νὰ ἐκτελέσωσι πάντας τοὺς ἐκεῖ παρευρεθέντας ἄνδρας καὶ γυναικόπαιδα ἀδιακρίτως. Τὴν κρισιμωτέραν ὅμως στιγμὴν ἡ κυρία Λιλὴ Δαλαβέρα, Γερμανὶς νυμφευθεῖσα εἰς Ἀλεξανδρούπολιν τὸν εὐκατάστατον Ἀργυράκην Δαλαβέραν, διὰ τῆς τόλμης καὶ αὐτοθυσίας της ἔσωσεν πάντας. «Ἐγὼ μέχρι χθὲς ἐκαυχώμην, εἶπε, εἰς τοὺς Γερμανούς, διὰ τὴν καταγωγήν μου, τώρα ἀντιθέτως προτιμῶ νὰ ἀποθάνω διότι θὰ αἰσχύνωμαι εἰς ὅλον τὸν βίον μου ποὺ ἐγεννήθην Γερμανίς. Σεῖς ὁ γενναῖος Γερμανικὸς στρατὸς δὲν αἰσχύνεσθε φονεύοντες ἄμαχον πληθυσμὸν, καταφυγόντα εἰς αὐτὰ τὰ λουτρὰ διότι σεῖς ἠπειλήσατε ὅτι θὰ ἐβομβαρδίζατε τὴν Πρωτεύουσαν; Τί σᾶς πταίουν αὐταὶ αἱ ἀθῶαι ὑπάρξεις; Ἐμπρὸς φονεύσατε πρώτην ἐμέ, διὰ νὰ μὴ ἴδω τὸ ἀνήκουστον ἔγκλημά σας, ποὺ θὰ στιγματίζῃ αἰωνίως τὴν γενναίαν πατρίδα μου τὴν Γερμανίαν. Ζήτω ὁ Χίτλερ». Τότε ὁ ἀνώτερος Γερμανὸς ἀξιωματικός, φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ Συνταγματάρχου, ἀφοῦ διεπίστωσεν ὅτι ὄντως ἡ κυρία Δαλαβέρα ἦτο Γερμανίς, συνεχάρη θερμῶς αὐτὴν καὶ διέταξεν τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἄνδρας νὰ ἀφήσουν ἐλευθέρους πάντας τοὺς συλληφθέντας καὶ νὰ ἑτοιμασθοῦν νὰ βαδίσουν κατὰ τῆς πρωτευούσης, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον τρομοκρατημένοι τὴν 10ην πρωϊνήν.

Οἱ καταλαβόντες τὴν Πρωτεύουσαν καὶ τὰ προάστεια Γερμανοὶ ἀνήρχον-

το εἰς 700 περίπου ἐγκατεστάθησαν δὲ πρῶτον εἰς τὰ ξενοδοχεῖα, δι' ὅ καὶ πρῶτον ὅλων ἐπίταξαν τὸ ἐπὶ τῆς πλάζ τοῦ Ρωμαϊϊκου Γιαλοῦ κείμενον ξενοδοχεῖον ΕΘΝΙΚΟΝ καὶ ἀκολούθως ἐντὸς τῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς συνεκατώκησαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου μετὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἰδιοκτητῶν, τούτων ὑποχρεωθεισῶν νὰ ὑπηρετοῦν αὐτούς.

Αὐθημερὸν οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου διετάχθησαν νὰ παραδώσουν ὅλα τὰ ὅπλα των μηδὲ τῶν κυνηγετικῶν ἐξαιρουμένων. Μόνον εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἐπετράπη νὰ κρατήσῃ τὸν ὁπλισμόν της. Ἡ κυκλοφορία ἀπὸ τῆς 10ης ἑσπερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς ἀπηγορεύθη αὐστηρῶς καθ' ἅπασαν τὴν Νῆσον.

Ἐκ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν οἱ Γερμανοὶ κατέλαβον μόνον τὸ Λιμεναρχεῖον. Αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ ὑπεχρεοῦντο νὰ ὑπακούουν τυφλῶς εἰς τὰς κατὰ τόπους Γερμανικὰς Διοικήσεις καὶ νὰ ἐκτελοῦν τὰς οἱασδήποτε διαταγάς των.

Ἐπὶ Γερμανοκρατίας ἐγένοντο ἐπὶ τῆς Λήμνου πολλὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα, εἰς τὰ ὁποῖα εἰργάσθησαν σκληρῶς οἱ Λήμνιοι ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπίβλεψιν τῶν Γερμανῶν. Τὰ σπουδαιότερα ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο 1) ἐπὶ τοῦ ὑψώματος «Σμούλα» παρὰ τὸ χωρίον Ἀτσική, 2) εἰς τὸ Λειβαδοχώριον, 3) εἰς τὰ Θέρμα, 4) εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ χωρίου Τσιμαντρίων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ χωρίου Κοντιᾶ, ὅπου ἐγκατέστησαν 50 βαρέα τοπομαχικὰ πυροβόλα, καὶ 5) εἰς τὴν πρωτεύουσαν Μύριναν καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ ὑψώματος ἐφ' οὗ τὸ ἐνετικὸν φρούριον. Ἄλλα δευτερευούσης σημασίας ἐγένοντο εἰς πολλὰ ἄλλα σημεῖα τῆς Νήσου.

..Ἐκτὸς τῶν ὀχυρωματικῶν ἔργων οἱ Γερμανοὶ ἔκτισαν καὶ 20 φυλάκια εἰς διαφόρους ἀκτὰς ἢ ἐπὶ παραθαλασσίων μικρῶν ὑψωμάτων, τὰ ὁποῖα περιέφραξαν δι' ἀκανθωτοῦ συρματοπλέγματος. Ταῦτα μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν (16 Ὀκτωβρίου 1944) ἐλησταύθησαν καὶ διελύθησαν μέχρι κατερειπώσεώς των ὑπὸ τῶν ἀφελῶν Λημνίων, τῶν παρασυρθέντων ὑπὸ τῶν καταχθονίων πρακτόρων τοῦ κομμουνισμοῦ.

Οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἀφελεῖς Λήμνιοι, οἱ ἀποτελέσαντες τὴν δύναμιν τοῦ ἀπατηλοῦ Ε.Α.Μ. (ἐνιαῖον ἀπελευθερωτικὸν μέτωπον) εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰσήρχοντο, παραβιάζοντες θύρας καὶ παράθυρα εἰς τὰς οἰκίας τῶν Λημνίων, τῶν μὴ παρασυρθέντων ἀπὸ τὰ ἀπατηλὰ κηρύγματα τῶν κορυφαίων κομμουνιστῶν καὶ ἥρπαζον ὅτι ἤθελον. Οἰκόσιτα, βαρέλια πλήρη οἴνου, ἄλευρα, δημητριακά, ὄσπρια, πουλερικὰ κ.λ.π., θραύοντες καὶ καταστρέφοντες τὸ πᾶν.

Αἱ Κοινότητες, διαρκούσης τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς ὑπεχρεοῦντο νὰ παραδίδωσι καθημερινῶς εἰς τὰς γερμανικὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς ὡρισμένον ἀριθμὸν ὑποζυγίων, τὰ ὁποῖα, ἐκόμιζον λίαν πρωῒ ἐκ περιτροπῆς καὶ βάσει κοινοτικοῦ καταλόγου οἱ γεωργοκτηνοτρόφοι τῆς περιφερείας ἑκάστης Κοινότητος. Αἱ Κοινότητες ὑπεχρεοῦντο εἰσέτι νὰ παραδίδωσιν εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἑκάστην πρωῖαν καὶ ὡρισμένον ἀριθμὸν ὠῶν καὶ νὰ θέτωσιν ὑπ' ὄψει τῶν ἐντεταλμένων Γερμανῶν κατάλογον τῶν ἀέργων κατοίκων τῶν δυναμένων νὰ ἐργασθῶσιν εἰς διάφορα ἔργα.

Οἱ ἄνδρες τῶν γερμανικῶν φυλακίων ἐπεσκέπτοντο καθ' ἑκάστην πρωῖαν τὰς μάνδρας τῶν πλησίον αὐτῶν κειμένων ἀγροκτημάτων καὶ ὑπεχρέωνον τοὺς κιαχαγιάδες (γεωργοκτηνοτρόφους) νὰ παραδίδωσι ποσὸν γάλακτος, οὐχὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς κιλοῦ δι' ἕκαστον στρατιώτην.

Τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα καὶ τὸ Γυμνάσιον Λήμνου καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς Γερμανοκρατίας δὲν ἐλειτούργησαν. Ἐχρησίμευσαν διὰ τὸν στρατωνισμὸν τῶν Γερμανῶν καὶ διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν εἰδῶν διατροφῆς, ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως, καυσίμου ὕλης κ.λ.π.

Ὁ καταλαβὼν τὴν Λῆμνον καὶ ὅλην τὴν Ἑλλάδα Γερμανικὸς στρατὸς ἐστερεῖτο ἐπιμελητείας. Ὁ ἀνεφοδιασμὸς καὶ ἡ συντήρησις τῶν στρατευμάτων

ἐξησφαλίζετο μετὰ τὴν κατάληψιν χωρίου τινὸς ἢ πόλεως ἢ νήσου ἢ ὁλοκλήρου μιᾶς χώρας, εἰς βάρος τῶν Δήμων ἀδιακρίτως, τῶν Κοινοτήτων, τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν καὶ τυροκομικῶν συνεταιρισμῶν, τῶν ἐμπόρων, τῶν κτηματιῶν καὶ γενικῶς τῶν ἰδιωτῶν. Ἡ τοιαύτη βάρβαρος ἁφαίμαξις ἀνετίθετο εἰς φροντιστὰς καὶ διαχειριστὰς ἔχοντας ὑπὸ τὰς διαταγάς των καὶ ἀποσπάσματα ἐργατῶν διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ μεταφορὰν τῶν παραλαμβανομένων εἰδῶν. Οἱ φροντισταὶ καὶ διαχειρισταὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ Γερμανοὶ διὰ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ὑπεχρέωνον τοὺς κατοίκους νὰ δηλώνωσι τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας ποσότητας δημητριακῶν, ἀλεύρου, ἐλαίου καὶ ὀσπρίων, ἃς ἐν καιρῷ, ὅταν ἐκαλοῦντο, παρέδιδον εἰς τὰς Κοινότητας, παρὰ τῶν ὁποίων τὰς παρελάμβανον οἱ πρὸς τοῦτο ἐντεταλμένοι Γερμανοὶ φροντισταί.

Τούτου ἕνεκα τὸ πρῶτον ἔτος τῆς κατοχῆς 1941—42, ἡ Λῆμνος ὑπέφερε πολὺ ἐκ πείνης, θρηνήσασα 200 θανάτους ἐξ ἀσιτίας.

Περισσότερον πάντων ἐδεινοπάθησεν ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς τῆς Πρωτευούσης. Σχεδὸν καθημερινῶς πολλοὶ τῶν κατοίκων τῆς Μυρίνης συνωστίζοντο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν γερμανικῶν μαγειρείων καὶ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν οἱ Γερμανοὶ ἔρριπτον τὰ ἀπορρίμματα ἐφόρμων ἐπὶ τῶν ἀπορριμμάτων διὰ νὰ ἁρπάσουν τοὺς φλοιοὺς τῶν ἀποφλοιωθέντων γεωμήλων.

Ἐνθυμούμεθα τὸν ἀείμνηστον καθηγητὴν τοῦ Γυμνασίου Λήμνου Σόλωνα Σταματιάδην ὅστις εἶχε περιέλθει εἰς οἰκτρὰν ἐξ ἀποβιταμινώσεως κατάστασιν, περιερχόμενον τὰς οἰκίας τῶν γνωστῶν εἰς αὐτὸν οἰκογενειῶν καὶ παρακαλοῦντα αὐτὰς νὰ δώσωσι 3-4 γραμάρια ἐλαίου, τὸ ὁποῖον πολλάκις ἔπινεν ἐπὶ τόπου.

Οἱ Λήμνιοι ἐκτὸς τῶν παντοειδῶν στερήσεων, ἔζησαν καὶ βίον ἐφιαλτικόν. Πληροφορούμενοι τὰς καθημερινὰς ἐκτελέσεις ἀμάχου πληθυσμοῦ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Γερμανικῶν ἀποσπασμάτων εἰς ἀντίποινα διαφόρων σαμποτάζ ἐκ μέρους ὀργανωμένων μυστικῶν ἑλληνικῶν ὀργανώσεων, ἢ δι' ἀπόκρυψιν καὶ περίθαλψιν Ἄγγλων κατασκόπων εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, δὲν ἐγνώριζον ἂν μετ' ὀλίγον ἢ τὴν ἐπιοῦσαν θὰ ὡδηγοῦντο καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα.

Τὰς κρισιμωτέρας ἐφιαλτικὰς στιγμὰς οἱ κάτοικοι Μυρίνης τὰς ἔζησαν ἐπὶ 48ωρον, ἀφ' ἧς τὴν 8ην ἑσπερινὴν τῆς 9ης τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1943, συμμαχικὸν ὑποβρύχιον, εἰσελθὸν ἀφόβως ἐντὸς τοῦ λιμένος ἐξαπέλυσεν ἀπὸ ἐλαχίστης ἀποστάσεως τρεῖς τορπίλλας, αἱ ὁποῖαι ἠχρήστευσαν τὴν προκυμαίαν καὶ τὸν λιμενοβραχίονα, ἐπέφεραν σημαντικὰς ζημίας εἰς πολλὰ κτίρια καὶ κατέστρεψαν πολλὰ γερμανικὰ βενζινόπλοια.

Εὐτυχῶς, διὰ τὴν συμμαχικὴν αὐτὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑποβρυχίου, οἱ Γερμανοὶ δὲν προέβησαν εἰς ἀντίποινα εἰς βάρος τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ.

Αἱ ἐκτελέσεις εἰς Μύριναν ἐγένοντο παρὰ τὸ ἐξωκκλήσιον τῆς Ἁγίας Βαρβάρας τῆς περιφερείας Ἀνδρονίου, ὅπου καὶ ἡ ἀναμνηστικὴ πλάξ, ἡ ἀναγράφουσα τὰ ὀνόματα τῶν ἐξῆς ἐκτελεσθέντων:

ΛΗΜΝΙΟΙ

Α. Τριανταφύλλαρος, Γ. Κουσκούσης, Σ. Μπορμπόλιας, Γ. Φουσκούδης.

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΙ

Ι. Μακεδών, Δ. Κουλανδρῆς, Δ. Βοῦρος, Θ. Βοῦρος Δ. Καραμπάσης, Σ. Στεφάνου, Α. Μάκρας.

ΧΙΟΣ

Ε. Κοπέλος.

ΧΑΛΚΙΔΕΙΣ

Σ. Κατσαούνης, Α. Παπαλεξίου, Γ. Χούγιας, Π. Γζάρας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΥΣ

Σ. Λουΐζος.

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ
Π. Κλάδης.
ΘΕΣΣΑΛΟΣ
Ν. Δεληγιάννης.
ΛΑΚΩΝ
Π. Βουδικλάρης.

Ἐκτὸς τῶν ἐκτελεσθέντων ἡ Γκεστάπο προέβη καὶ εἰς συλλήψεις πολλῶν Λημνίων, τοὺς ὁποίους, ἀφοῦ ἐκράτει ἐπὶ ἕνα καὶ δύο μῆνας εἰς τὰ ἀπομονωτήρια τοῦ Μούδρου, ὑποβάλλουσα αὐτοὺς εἰς φρικιαστικὰ βασανιστήρια, ἄφινεν ἐλευθέρους ὑπὸ μυστικὴν παρακολούθησιν.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1942 συνελήφθησαν ὁμαδικῶς ὁ τότε Εἰρηνοδίκης Λήμνου καὶ νῦν Εἰσαγελεὺς κ. Νικόλαος Γαβαλᾶς, ὁ δικηγόρος κ. Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδης, ὁ ἐκ Κοντιᾶ ἔμπορος καὶ κτηματίας κ. Κίμων Κεραμιδᾶς ὁ ἐκ Μυρίνης μικροβιομήχανος κ. Κυριᾶκος Ἀρσενικάκης, ὁ Γρηγόριος Βαφείδης καὶ ὁ ἐκ Πουρτιανοῦ Βλαστάρης Σταματέρης.

Ὁ κρατηθεὶς καὶ ξυλοκοπηθεὶς καὶ βασανισθεὶς περισσότερον ὅλων εἶναι ὁ συλληφθεὶς ὑπενωματάρχης Ἰωάννης Μωρόγιωργας κατηγορηθεὶς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν κρατουμένων εἰς Ἅγιον Εὐστράτιον. Συνελήφθη τὴν 6.7.43 καὶ ἀφέθη ἐλεύθερος τὴν 30.11.43.

Ὁ ἀνθυπασπιστὴς καὶ τελειόφοιτος τῆς Νομικῆς Παναγιώτης Βουδικλάρης ὑπηρετήσας εἰς τὸ Ἀλβανικὸν Μέτωπον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Συνταγματάρχου τοῦ Πυροβολικοῦ, ἐπεδίωξεν νὰ φύγῃ εἰς Μέσην Ἀνατολὴν διὰ λέμβου μετ' ἄλλων πατριωτῶν Ἑλλήνων, ἵνα ἐξακολουθήσῃ ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ὑποδουλωθείσης πατρίδος, ἀλλὰ συνελήφθη ὑπὸ περιπολικοῦ γερμανικοῦ βενζινοπλοίου εὐθὺς ὡς ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς νησίδος τοῦ Ἁγ. Εὐστρατίου.

Οἱ μετ' αὐτοῦ συλληφθέντες ἦσαν οἱ χωροφύλακες, Νικόλαος Δεληγιάννης, Θεσσαλός, Παντελῆς Κλάδης, Ζακύνθιος, Κων)νος Σιγάλας, ἀσυρματιστὴς ἐκ Δωδεκαννήσου καὶ Χρῆστος Μακρῆς ἐξ Ἁγίου Εὐστρατίου. Ἐξ αὐτῶν ὁ Παναγιώτης Βουδικλάρης μετὰ τῶν δύο πρώτων ἐξετελέσθησαν οἱ δὲ τελευταῖοι δύο κατεδικάσθησαν εἰς ἰσόβια δεσμά.

Ἀλλὰ μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ συμμαχικοῦ ὑποβρυχίου ἤρχισε νὰ ῥοδίζῃ ἡ ποθητὴ ἀπελευθέρωσις.

Νύκτα τινὰ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1944 προσήραξεν εἰς θέσιν «Κορακιά» τῆς «Παρανησιᾶς» ἕνα πετρελαιοκίνητον ἐξ οὗ ἀπεβιβάσθη ὁ ὑπολοχαγὸς Παληατσάρας καὶ ἄλλοι τέσσαρες, κομισταὶ δύο ἀσυρμάτων. Τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ βενζινοπλοίου Καπετὰν Βασίλειον Γιαννάκην καὶ τὸν ἕτερον εἰς τὸν Ἀντώνιον Ἀντώναρον, ἀμφοτέρους κατοίκους Κοντιᾶ.

Ὁ Ἀντώνιος Ἀντώναρος ἐκράτησε τὸν ἀσύρματον ὀκτὼ ἡμέρας μόνον, μεθ' ὃ παρέδωσεν αὐτὸν εἰς τὸν πλοίαρχον τοῦ βενζινοπλοίου Βασίλειον Γιαννάκην, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπολοχαγοῦ Παληατσάρα, μετέφερεν εἰς Μύρινα καὶ παρέδωσεν εἰς τὸν κάτοικον Ἀνδρονίου Κων)νον Μπαλδεράνον τους δύο ἀσυρμάτους, 8 σάκκους τροφίμων καὶ ὀλίγον ὁπλισμόν.

Ὁ Κώστας Μπαλδεράνος περιέθαλψε καὶ ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐπὶ μῆνα καὶ πλέον ἐπὶ Γερμανοκρατίας τὸν Ἄγγλον ἀσυρματιστὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ Κομμάντος Μούρτζοφλου, Κάρρυ, ὁ δὲ κάτοικος Μυρίνης Ἀθανάσιος Γιουβάνης, τὸν ὑπολοχαγὸν Παληατσάραν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀναφέρομεν αὐτολεξεὶ καὶ τὰ ὅσα μᾶς ἀφηγήθη, ὁ φιλοπρόοδος γεωργοκτηνοτρόφος ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν διακριθεὶς, τραυ-

ματισθεὶς καὶ παρασημοφορηθεὶς ἄριστος Λήμνιος ἐκ τοῦ χωρίου Κάσπατα καταγόμενος Ἐλευθέριος Κολερός: «Στὸ ἀκρωτῆρι τὸν Ἀμπελίτη, δεξιᾶ κι' ἀνατολικὰ τοῦ Μούρτζοφλου, κάτω στὸ γιαλὸ μὲ συνάντησε ἕνας ξένος καὶ μὲ ρώτ' σε ἂν εἶχε δεκεῖ ναρκοπέδια κὴ Γερμανικὸ φυλάκιο. Σὰ τὸν εἶπα ὅ,τι ἤξερα μ' εἶπε «γειάσου» κη' ἔφγε. Ὕστερα 'πὸ τέσσερς μέρες ἕνα πρωϊνὸ ποὺ μάζεβα τὰ προύβατα στὴ Καπαρὴ (Ὀψομοθήκη) βρῆκα τὸ Παναγιώτ τὸ Κατσικογιάνν' ποὖνη παντρεμένος στὸν Ἅγιο Στράτ, τὸ χωροφύλακα Νικόλα Μαρινάκη ποὺ ἦταν μὲ τὸ Ἀγγλικὸ Κομμάντος, τὸν ὑπολοχαγὸ Κων)νο Μπόϊκο, τὸν ὑπολοχαγὸ Μανώλη Μπριστινάκη, τὸ λοχία Κώστα Καπετανάκη καὶ τοὺς Ἄγγλους Ἀσυρματιστὰς Κάρρυ καὶ Κοῦπερ κὴ τότες κατάλαβα πὼς κειός ποὺ μὲ 'ρώτ' σε στὸν Ἀμπελίτ γιὰ ναρκοπέδια κὴ γιὰ Γερμανικὸ φυλάκιο πὼς ἦταν ὁ Κάρρυ. Ἀπὸ κείν' τ' μέρα ἀνάλαβα τ' τροφοδοσία τς κη' ἥμνη ὑπὸ τὰς διαταγάς τς γιὰ ὅ,τι δήποτες μέχρι τὴν ἀπελευτέρως κὴ γι' αὐτὸ κὴ ὁ Μπόϊκος ποὺ εἶναι τώρα Συνταγματάρχης ἦρθε πέρς στὸ χωριὸ στὸ σπίτι μ' κὴ μὲ βρῆκε κὴ θυμθήκαμ' τὰ παληά μας. Τὸ Κομμάντος 4—5 μέρες μπρὶν τ'ν ἀπολευτέρως μετακινήθκε κὴ πῆγε στ' περιφέρεια Σαρδῶν, στὴ τοποθεσία Παναγιά, γιὰ νὰ παρακολουθοῦνε καλλίτερα τ'ν ὑποχώρης ποὺ ἀρχίσαν οἱ Γερμανοί. Κεῖνες τς μέρες μὲ σταμάτ' σε μιὰ περίπο-

Ὁ κρατῶν βακτηρίαν Ἐλευθέριος Κολλερὸς ἐκ τοῦ χωρίου Κάσπακα ἥρως καὶ τραυματίας τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου 1940 - 1941.

λος κομμιουνιστικιὰ τοῦ Ε.Α.Μ. κὴ μ' ἔκανε αὐστηρὴ ἔρευνα γιὰ νὰ μὴ πάω γραφτὲς πληροφορίες στὸ Κομμάντος. Μιὰ μέρα μάλιστα ἦταν κὴ ἕνας Γερμανὸς μὲ τς ἐαμίτες κὴ κοντέψαν νὰ μὲ γυρίστε πίσω, πὸ φόβο μὴ πάω στὸ Κομμάντος τρόφιμα κὴ πληροφορίες. Ὁ Παληατσάρας τς τελευταῖες μέρες ἦταν χωριστὰ πὸ τὸ Κομμάντος κη' ἔμενε στὸ 'Αντρόν' μὲ τὸν ἀσυρματιστῆ Παλαιολόγο στὸ σπίτ τ' Κώστα τ' Μπαλντεράνου κὴ γι' αὐτὸ μπόρεσε κὴ 'δοποίησε πά στ'ν ὥρα (ἐγκαίρως) τὴ Μέση 'Ανατολὴ πὼς φεύγαν οἱ Γερμανοί. Τς ἄλλ' τὸ Ε.Α.Μ. τς εἶχεν ἀποκλεὶς χωρὶς νὰ τὸ καταλάβνε κὴ γι' αὐτὸ μὲ πολὺ μεγάλ' δυσκολία πήγαινα τὰ τρόφιμά τς κὴ τς ἔλεγα μὲ τὸ στόμα τὶ γίνναν. Οἱ ἐαμίτες φτάναν στὸ σημεῖο νὰ μὲ βγάζνε κὴ τὰ τσαρούχια γιὰ νὰ μὲ ἐρευνήσνε. Τὸ Κομμάντος εἶχεν ἀσύρματο κὴ στὴ τοποθεσία 'Οψομοθήκη στὴ μάντρα μ' 5 μέρες μπρὶν λευτερωθοῦμη, τὸ Κομμάντος ἔπρεπε νὰ γκαταστὴς τὸν ἀσύρματο σὲ καλλίτερ θὲς γιὰ νὰ παρακολουθοῦνη πειὸ εὔκολα τς κινῆσες τῶν Γερμανῶν κὴ τ' πειὸ

κατάλληλ' θὲς ποὺ βρῆκαν ἦταν τὸ Βνί, ἀνάμεσα Κατάλακκο κὴ Σαρδές. Δὲν τς ἄφσε ὅμως τὸ Ε.Α.Μ. νὰ προχωρήσνε κὴ γι' αὐτὸ παραμείναν στ' Παναγιά. Αὐτοὶν' π' δὲν ἐπετρέψαν ἦνταν ὁ Μανώλ'ς ὁ Ξυνιᾶς, ὁ Κωνσταντῖνος Ντῖνος, ὁ Λάζαρος Γιωτόπουλος κὴ ὁ ἀρχηγὸς τς ὁ δάσκαλος Σαρδῶν Βασδέκης ὁ πειὸ φανατικὸς ἀπ' οὖλ' τς κομμουνιστές.

Τὸ βράδ κατβαίναμ στὸν 'Αμπελίτ στὸ γιαλὸ κὴ ὁ Μπόϊκος μὲ τὸ "Αγγλο τὸν Γκάρρυ ἔδιναν σήματα μὲ τὸν ὀπτικό. Τρεῖς φορὲς ἀνταμώσαμε τὴ περίπολο τ' ἀνθυπολοχαγοῦ Λευτέρη Πατεράκη ποὺ ἦταν κὴ αὐτὸς ἕνας ἀπ' τς ἀρχηγοὶ τ' Ε.Α.Μ. καὶ μᾶς ἔκανε αὐστηρὲς παρατηρήσεις παρ' ὅλο ποὺ ἦταν κὴ συμμαθητὴς μὲ τὸ Μπόϊκο. Σήμερα αὐτὸς ὁ Πατεράκης εἶνη ἀντισυνταγματάρχης τοῦ ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Μιὰ βραδυὰ ποὺ πήγαινα φαγὶ στοὺς ἀσυρματιστὰς μ' ἔπιασε περίπολος ἀπὸ Γερμανούς, 'Ιταλοὺς κὴ 'Εαμῖτες, οὖλ' ὡπλισμέν' κὴ μὲ γυρίσαν πίσω στὶς Σαρδὲς κὴ πῆγα στὸ σπίτ τοῦ φίλου μου Ντίνου».

Αὐτὸς ὁ κυριώτερος μάρτυς, γεωργοκτηνοτρόφος 'Ελευθέριος Κολερὸς ἀφηγήθη τὸ πῶς ὁ ὑπολοχαγὸς Παληατσάρας διέφυγε τὸν κατασκοπευτικὸν κλειὸν τῶν ἐαμιτῶν κομμουνιστῶν διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ ἐγκαίρως τοὺς συμμάχους εἰς Μέσην 'Ανατολὴν περὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς Λήμνου ὑπὸ τῶν Γερμανῶν.

Οὕτως ἡ Λῆμνος τὴν 3ην πρωϊνὴν τῆς 16ης 'Οκτωβρίου 1944 ἐδέχθη καὶ ὑπεδέχθη τὸ ἐλευθερῶσαν αὐτὴν τμῆμα τοῦ 'Ιεροῦ λόχου μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ταξίαρχον Τέμπουλ ("Αγγλον) τὸν Συνταγματάρχην Χαρ. Τσιγάντε τὸν ὑποδιοικητὴν Θεμιστ. Κετσέαν τὸν ταγματάρχην Παπαγεωργόπουλον καὶ τὸν λοχαγὸν Λουμιάκην.

'Απεβιβάσθη εἰς Μυριναν καὶ ἐκινήθη ἀμέσως πρὸς Μοῦδρον, ὅπου οἱ ἐκεῖ συμπτυχθέντες Γερμανοὶ ἡτοιμάζοντο νὰ ἀποχωρήσουν, 'ἐνῶ ἀφ' ἑσπέρας ὑπεχρέωσαν τοὺς κατοίκους τοῦ Μούδρου νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ χωρίον των, διότι θὰ ἀνετινάσσοντο στρατιωτικαὶ ἐγκαταστάσεις, ἀποθῆκαι κ.τ.λ. Πράγματι αἱ ἐκρήξεις ἤρχισαν ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν καὶ δὴ μόλις ἔφθασαν εἰς Μοῦδρον οἱ 'Ιερολοχῖται.

Οἱ Γερμανοὶ πληροφορηθέντες τὴν εἰς Μοῦδρον ἄφιξιν 'Ιερολοχιτῶν ἔσπευσαν νὰ ἀναχωρήσουν τὸ ταχύτερον ἐπιβιβαζόμενοι ἐπὶ τῶν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μούδρου ἠγκυροβολημένων καὶ ἐξοπλισμένων μὲ πυροβόλα καὶ ἄλλα ὅπλα σκαφῶν καὶ ἑνὸς ποταμοπλοίου.

Γενόμενος ὅμως ἀντιληπτὸς ὁ σκοπὸς τῶν Γερμανῶν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῶν 'Ιερολοχιτῶν, ἐδόθη διαταγὴ ὅπως οἱ ἄνδρες τοῦ 'Ιεροῦ Λόχου καταλάβωσι τάχιστα τὰς καταλληλοτέρας θέσεις εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Φακοῦ καὶ βάλωσι καταιγιστικῶς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. 'Η βολὴ ὄχι μόνον ἀνέκοψε τὴν πορείαν των, ἀλλ' ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς ν' ἀρχίσωσι νὰ βάλλωσι καὶ αὐτοὶ δι' ὅλμων καὶ πολυβόλων ἀποφασιστικῶς. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ὁ ὑπολοχαγὸς Παναγιώτης Δημουλᾶς, ὁ ἐπισφραγίσας διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ του θανάτου τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἐνδόξου Λήμνου.

'Επελθούσης τῆς νυκτὸς, τὸ ποταμόπλοιον καὶ λοιπὰ σκάφη ἠδυνήθησαν εὐκόλως νὰ ἀποπλεύσωσι καὶ κατευθυνθῶσιν εἰς 'Αλεξανδρούπολιν.

Τὴν ἑπομένην 17ην 'Οκτωβρίου 1944 ὁ 'Ιερὸς Λόχος συνέλαβεν 165 Γερμανοὺς καὶ 'Ιταλοὺς αἰχμαλώτους, κρυβέντας τὴν προτεραίαν ἐντὸς ὀχυρωματικοῦ ἔργου.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς ἱστορικῆς μάχης τῆς Λήμνου εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα τοῦ κόλπου τοῦ Μούδρου μεταξὺ 'Ιερολοχιτῶν καὶ Γερμανῶν ἐξερράγη Τορπίλλη ὑπονομευθεῖσα ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τοῦ ἀποχωροῦντος ἐχθροῦ. Συνεπείᾳ τῆς ἐκρήξεως ἐφονεύθησαν ὀκτὼ Λήμνιοι ἐξ 'Ατσικῆς καὶ κατέρρευσαν πολλαὶ οἰκίαι.

Ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Λήμνου τὴν 16ην Ὀκτωβρίου 1944 ὁ Ἱερὸς Λόχος ἐξέδωσεν ἡμερησίαν διαταγὴν καὶ ὡς τίτλον τιμῆς διὰ τὴν ἡρωϊκὴν Νῆσον Λῆμνον ἀπηύθυνε τὸ ἑξῆς πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ τηλεγράφημα τοῦ Συνταγματάρχου Χαρ. Τσιγάντε.

«17 Ὀκτωβρίου 1944 ὥρα 19

Ἀπὸ Τσιγάντε

Πρόεδρον ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως

Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ

Μετὰ 24ωρον μάχην Ἱεροῦ Λόχου, Ναυτικοῦ, Ἀεροπορίας καὶ πληθυσμοῦ Νῆσος ἠλευθερώθη στόπ. Λαὸς πανηγυρίζει στόπ. Ἑκατοντάδες αἰχμάλωτοι. στόπ.

Προτείνω

Ἀπονομὴν Ἀριστείου ἀνδρείας, εἰς Νῆσον Λῆμνον στόπ. Δρᾶσις αὐτῆς ἡρωϊκὴ καὶ ἀπερίγραπτος».

Ὄντως, ἄνευ ὑπερβολῆς «ἀπερίγραπτος». Ἡ ἐπιστροφὴ τῶν 80 νικητῶν Ἱερολοχιτῶν ἐκ Μούδρου εἰς τὴν Πρωτεύουσαν ἐχαιρετίσθη μετ' ἀλλόφρονος ἐνθουσιασμοῦ. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐποδοπατεῖτο ἡ δουλεία ὑπὸ τῆς γλυκύτατα μειδιώσης ἐλευθερίας. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐδικαιώνοντο πλήρως καὶ ἐπραγματοποιοῦντο αἱ ἐλπίδες, οἱ πόθοι καὶ τὰ ὄνειρα τῶν χθὲς ὑποδούλων Λημνίων. Ἦσαν ἐλεύθεροι.

Ἀλλά, ἀλλὰ, ἀλλά;;; Νέον ἄγχος, νέοι ἐφιάλται.

Κομμουνισμός.

ΕΑΜ — ΕΛΑΣ — ΕΛΑΝ — ΕΠΟΝ

Ἡ κατάρα τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ὁ Κομμουνισμός, ἐν ὅλῃ τῇ βδελυρότητί του, περιέλαβεν ἀτυχῶς καὶ δυστυχῶς εἰς τὰς ὑπούλως, δολίως, ἀπατηλῶς, προδοτικῶς, μιᾷ τῇ λέξει ΑΤΙΜΩΣ ἁλωθείσας ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λήμνου.

Ὁ αἱμοσταγὴς σφαγεύς, ρυθμιστὴς τῶν τυχῶν μιᾶς ΕΛΛΑΔΟΣ!!!

Ἐνῶ ὁ λαὸς τῆς Λήμνου τὴν νύκτα τῆς 16ης πρὸς τὴν 17ην Ὀκτωβρίου ἐκοιμᾶτο ὕπνον γλυκύτατον, ὕπνον τῆς ἀπελευθερώσεώς του ἀπὸ τῶν δεινῶν τῆς δουλείας, αἴφνης ἀφυπνίσθη ἔντρομος.

Ἐνῶ πάντες οἱ Λήμνιοι ἐστέναζον ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ, αὐτὸς ὁ κομμουνισμός, ὁ φιλοσλάβος, σαδιστὴς καὶ αἱμοχαρὴς ἐγκληματίας, ἐξεμεταλλεύθη μὲ ἀφάνταστον διαβολικὴν μαεστρίαν, τὰ ἁγνὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τῶν ἐν δουλείᾳ, στεναζόντων Λημνίων.

Παρουσιάσθη εἰς τὸν γενναῖον Λημνιακὸν Λαὸν ὡς ἄλλη Φιλικὴ Ἑταιρεία μὲ τέσσαρας πατριωτικὰς δῆθεν μυστικὰς ὀργανώσεις 1) Τὸ Ἐνιαῖον Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον (Ε.Α.Μ.), τὸ ὁποῖον εἰς τὴν πραγματικότητα ἦτο ἐθνοκτόνον ἄτιμον μέτωπον. 2) Τὸν Ἑλληνικὸν Λαϊκὸν Ἀπελευθερωτικὸν Στρατόν (Ε.Λ.Α.Σ.) εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὁποίου ἐστρατολογήθησαν οἱ παρασυρθέντες ἀπὸ τὰ ἀπατηλά κομμουνιστικὰ συνθήματα, ἁπλοϊκοὶ ἐργάται, γεωργοὶ καὶ ἐλάχιστοι ἀστοί, οἱ δειλοὶ καὶ μὴ συνειδητοὶ Ἕλληνες, οἱ πιστεύσαντες ὅτι θὰ ἐτύγχανον ἰδιαιτέρας μεταχειρίσεως ὑπὸ τῶν ἀδιστάκτων προδοτῶν τῆς Πατρίδος, οἱ ἀρριβίσται καὶ ἀτομικισταὶ συμφεροντολόγοι, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ προδοτοπράκτορες τοῦ κομμουνισμοῦ ὑπεσχέθησαν ὀφφίκια καὶ παχυλὰς ἀπολαυὰς καὶ τέλος ὅλοι οἱ οἰκότροφοι ἐγκληματίαι τῶν φυλακῶν τῆς Ἑλλάδος τῆς Βουλγαρίας τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ἀλβανίας. 3) Τὸ Ἑλληνικὸν Λαϊκὸν Ἀπελευθερωτικὸν Ναυτικὸν (Ε.Λ.Α.Ν.) τὰς τάξεις τοῦ ὁποίου ἐπύκνωσαν οἱ πτωχοὶ πρώην ναυτικοὶ καὶ 4) Τὴν Ἐνιαίαν Πανελλαδικὴν Ὀργάνωσιν Νέων (Ε.Π.Ο.Ν.) τῆς ὁποίας τὰς τάξεις

ἐπύκνωσαν πολλοὶ νέοι, διότι δὲν ἐφαντάσθησαν ὅτι ἦτο προδοτικὴ καὶ μισελληνικὴ ὀργάνωσις.

Τὸ ὕπουλον καὶ δόλιον Ε.Α.Μ. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Γερμανοκρατίας ἀνέπτυξε τοσαύτην προδοτικὴν δραστηριότητα, εἴς τε τὰς πόλεις, τὰ χωρία καὶ τὰς νήσους, ὥστε εὐχερέστατα τὴν ἐπομένην τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Γερμανῶν κατέλαβεν ἁπάσας τὰς ἀρχὰς τῆς Χώρας. Ὁ κυνισμὸς τῶν πρακτόρων τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀναισχύντου εἰδεχθεστάτης προδοσίας τῶν κορυφαίων ἀρχηγῶν τῆς Λήμνου, ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὴν ἀκόλουθον ἐγκύκλιον διαταγήν, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν προδοτῶν κομμουνιστῶν τῆς Λήμνου, Ἀνδρέα Νούλα.

Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη διαταγή, ἡ περιελθοῦσα εἰς χεῖρας μας, τότε, ὅτε ἀνεπετάσσαμεν τὴν σημαίαν τῆς ἐθνικῆς ἀγανακτήσεως διὰ τὴν τοσαύτην ἀναισθησίαν τῶν προδοτῶν σοσιαλκομμουνιστῶν, τότε ὅτε ἱδρύσαμεν τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν τῆς Λήμνου καὶ ἐξεδώσαμεν τὴν Ἐφημερίδα «Φωνὴν τῆς Λήμνου» εἰς ἣν ἐδημοσιεύσαμεν αὐτήν, ἔχει οὕτω:

«Ἑνιαῖο Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπο
Περιφερειακὴ Ὀργάνωσις Λήμνου
Ε.Α.Μ.
Κάστρον — Μύρινα τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου 1944
Ἀτσικὴ

«Ἀντιπρόσωποι τῆς Τομεακῆς Ἐπιτροπῆς νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τοὺς Τμηματάρχας.

Πρὸς ὅλες τὲς τομεακὲς ἐπιτροπές,
Συναγωνιστές,

Ἡ ὥρα τῆς λευτεριᾶς ἔφτασε καὶ τὸ τελευταῖο τμῆμα τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ ξεκουμπίζεται ἀπόψε.

Μόλις πάρετε τὸ χαρτὶ αὐτὸ στὰ χέρια ὅπου δὲν ὑπάρχουν Γερμανοί νὰ καταλύσετε ἀμέσως τὲς ἀρχὲς καὶ σύμφωνα μὲ τὲς ἐγκύκλιες νὰ πάρετε τὴν ἐξουσία στὰ χέρια σας.

Νὰ πιασθοῦν ἀμέσως οἱ ἐχθροὶ τοῦ Λαοῦ.

Στὰ χωριὰ ποὺ ὑπάρχουν ἀκόμα Γερμανοὶ τὰ τεθῆτε ἐν ἐπιφυλακῇ καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησίν τους νὰ κάνετε χωρὶς χρονοτριβὴ τὸ ἴδιο.

Τὸ πρωῒ μόλις βεβαιωθῆτε ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἐγκατέλειψαν ὁριστικὰ τὸ Νησὶ νὰ προβῆτε στὸ γιορτασμὸ τῆς ἡμέρας σύμφωνα μὲ τὰ μέτρα ποὺ ὡρίστηκαν σὲ προηγούμενες ἐγκύκλιες, ἀλλὰ ἡ κάθοδός σας στὸ Κάστρο ἢ στὸ Μοῦδρο νὰ ἀναβληθῇ μέχρι νεωτέρας ἐντολῆς.

Τονίζομε τὴν ἀνάγκη τῆς κατὰ γράμμα ἐφαρμογῆς τῶν παραπάνω γιατὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα σύμφωνα μὲ τὰς πληροφορίας μας, σήμερα πρόκειται νὰ διενεργηθῇ ἐκ μέρους συμμαχικῶν δυνάμεων ἀπόβασις.

Πρέπει λοιπὸν προλαμβάνοντες νὰ παρουσιασθοῦμε σ' ὅσα ἀγήματα ἐμφανισθοῦνε στὰ μέρη σας σὰν πιὰ ἐγκατεστημένες ἀρχὲς καὶ ἐπιτροπὲς τοῦ Ε.Α.Μ. νὰ παρουσιασθοῦν μπροστά τους νὰ χαιρετήσουν μὲ κάθε εὐγένεια καὶ ἐνθουσιασμὸ καὶ νὰ βεβαιώσουν πὼς ἡ τάξι ἐξασφαλίστηκε χάρις στὴν ἐπανάστασι τοῦ Ε.Α.Μ.

Ζήτω ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία
Γιὰ τὴν περιφερειακὴ Ἐπιτροπὴ
Ὁ ὑπεύθυνος
Ἀνδρέας Νούλας

Ἡ καταχθόνιος προδοσία τῶν κομμουνιστῶν εἰς ὅλον τὸ κείμενον τῆς ἀνωτέρω ἐγκυκλίου κομμουνιστικῆς διαταγῆς τοῦ ΕΑΜ εἶναι καταφανής.

Διὰ τῆς ὑφ' ἡμῶν ὑπογραμμιζομένης περιφρονητικῆς λέξεως ξ ε κ ο υ μ π ί ζ ε τ α ι ἀντικαθιστώσης τὴν «φεύγει», ἐπιδιώκεται ἡ παραπλάνησις τῶν πατριωτῶν Λημνίων. Δὲν ἤθελον νὰ μάθουν οἱ Λήμνιοι, ὅτι ὅπως εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα οὕτω καὶ εἰς τὴν Λῆμνον οἱ κομμουνισταὶ εὑρίσκοντο εἰς πολὺ στενὰς καὶ φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῶν ἀποχωρούντων Γερμανῶν καὶ ὅτι εἶχεν συμφωνηθῆ μεταξύ των οἱ μὲν κομμουνισταὶ νὰ κρατήσουν πάσει θυσίᾳ μυστικήν τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν μέχρις ἀναχωρήσεως καὶ τοῦ τελευταίου, οἱ δὲ ἀποχωροῦντες Γερμανοὶ νὰ μὴ προβοῦν εἰς συλλήψεις καὶ ἐκτελέσεις κομμουνιστῶν, ἀλλὰ τουναντίον νὰ ἐφοδιάσουν αὐτοὺς μὲ ἄφθονον γερμανικὸν ὁπλισμόν, ὅπως καὶ ἐγένετο.

Οἱ χίλιοι καὶ πλέον ἔνοπλοι ὀπαδοὶ τοῦ ΕΑΜ Λήμνου ἦσαν ὅλοι ὁπλισμένοι μὲ πολυβόλα, ὁπλοπολυβόλα, χειροβομβίδες κ.λ.π. γερμανικῆς κατασκευῆς. Ποῦ εὗρον αὐτὰ οἱ προδόται τῆς Λήμνου τὴν 15ην Ὀκτωβρίου, ὅτε οὔτε τὸ ἄγημα τῶν Ἱερολοχιτῶν εἶχεν ἀποβιβασθῆ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν Μύριναν διὰ νὰ δώσουν τὴν μάχην εἰς τὸ Μοῦδρον, οὔτε οἱ Γερμανοὶ εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰ χωρία; Τὸ ὁμολογοῦν οἱ ἴδιοι εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐγκύκλιον διαταγήν, τὴν ὁποίαν ὑπογράφει αὐτὸς οὗτος ὁ ἀρχηγὸς τῶν Κομμουνιστῶν Ἀνδρέας Νούλας, ὁ διωρισθεὶς Νομάρχης Λήμνου ὑπὸ τῆς κομμουνιστικῆς μαφίας.

Διατάσσονται οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ΕΑΜ «νὰ πάρουν τὴν ἐξουσία στὰ χέρια των (εἰς ὅλα τὰ χωρία τῆς Λήμνου) ὅ π ο υ δ ὲ ν ὑ π ά ρ χ ο υ ν Γ ε ρ μ α ν ο ί». Βασικὸς ὅρος τῆς μεταξὺ Γερμανῶν - Ἐαμιτῶν συμφωνίας.

«Νὰ πιαστοῦν ἀμέσως οἱ ἐχθροὶ τοῦ Λαοῦ!!! Ποῖοι κατὰ τοὺς κομμουνιστὰς ἦσαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Λαοῦ, ἀφοῦ ἐπὶ Γερμανικῆς κατοχῆς πάντες οἱ Λήμνιοι ἔζων ἐν ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ μετὰ δὲ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς Νήσου ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἦσαν ὅλοι πένητες καὶ ἄξιοι οἴκτου;

«Ἡ κάθοδός σας στὸ Κάστρο ἢ στὸ Μοῦδρο νὰ ἀναβληθῆ μέχρι νεωτέρας διαταγῆς». Ἡ ἐντολὴ αὕτη ἐδίδετο διότι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸ ΕΑΜ τῆς Λήμνου ἀνέμενε νὰ καταπλεύσουν εἰς Μύριναν 60 ἕως 70 ἀντάρται τοῦ ΕΛΑΣ, προερχόμενοι ἐξ Ἁγίου Εὐστρατίου. Ἀπόδειξις ὅτι εὐθὺς ὡς κατέφθασαν οὗτοι τὴν 6ην πρωϊνὴν τῆς 16ης Ὀκτωβρίου, ἤτοι 3 ὥρας μετὰ τοὺς Ἱερολοχίτας εἰς τὸν ὅρμον τοῦ χωρίου Πλατέος, διετάχθησαν νὰ κατέλθουν τὴν πρωΐαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐξ ὅλων τῶν χωρίων εἰς τὴν Πρωτεύουσαν ἵνα πανηγυρίσωσι διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Λήμνου ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν, ἐνῶ οἱ Ἱερολοχῖται θὰ ἐμάχοντο εἰς Μοῦδρον κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος.

Πράγματι, τὴν πρωΐαν, 10ην πρωϊνήν, ὅλα τὰ Ἐάμ τῶν χωρίων εἶχον συγκεντρωθῆ εἰς τὸ γήπεδον ποδοσφαίρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔρριψαν περιφρονητικῶς χαμαὶ τὸν ἀνάπηρον πολέμου, νῦν Ἀντισυνταγματάρχην ἐν τιμητικῇ διαθεσιμότητι Ἠλίαν Μιγκίδην, τὸν παρασημοφορηθέντα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς κατὰ τὸν ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον καὶ χαίροντα μεγάλης ἐκτιμήσεως.

Τὴν 10ην ἤρχισεν ἡ παρέλασις διὰ τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ τῆς Μυρίνης τοῦ συρφετοῦ τῶν προδοτοκομμουνιστῶν, οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων δὲν ἐγνώριζον κἂν ὅτι ὁ χαιρετισμὸς δι' ἀνυψώσεως τοῦ γρόνθου των ἦτο κομμουνιστικὸς χαιρετισμός.

Ἔφερον μεγάλην ἐρυθρὰν σημαίαν μετὰ σφυροδρεπάνου καὶ ἔψαλλον τὸν κομμουνιστικὸν ὕμνον «Στ' ἅρματα, στ' ἅρματα...» μέχρι τὴν πλατεῖαν τοῦ λιμένος, ὅπου, ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῆς Νομαρχίας, ἐξεφωνήθησαν 5 λόγοι ὑπὸ πέντε ἀναισθήτων κούφων ὑποκειμένων μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ πτωχότατος τῷ πνεύματι νομάρχης Ἀνδρέας Νούλας, ὑπὸ τὰς ἰαχὰς καὶ τὰς ζητωκραυγὰς τοῦ φιλικῶς διακειμένου πλήθους τοῦ ἀποτελουμένου ἀπὸ Δονκιχώτηδες, ἀπὸ Πάντσηδες, ἀπὸ ἐλαφρόπετρας, ἀπὸ φρενοβλαβεῖς καὶ χαμίνια, ὅμοια ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐστρατολόγει μετά τινα ἔτη ὁ μέγας καὶ πολὺς Ἀνδρέας Παπανδρέου.

«Πρέπει λοιπὸν προλαμβάνοντες νὰ παρουσιασθοῦμε σ' ὅσα ἀγήματα θὰ ἐμφανισθοῦνε στὰ μέρη σας, σὰν πιὰ ἐγκαταστημένες ἀρχὲς καὶ ἐπιτροπὲς τοῦ ΕΑΜ νὰ παρουσιασθοῦν μπροστά τους νὰ χαιρετήσουν μὲ κάθε εὐγένεια καὶ ἐνθουσιασμό καὶ νὰ βεβαιώσουν πὼς ἡ τάξις ἐξασφαλίστηκε χάρις στὴν ἐπικράτησιν τοῦ ΕΑΜ».

Ὁ ἀναγνώστης ἐμβαθύνων εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν παράγραφον, μετὰ φρίκης διαπιστώνει τὴν πανουργίαν τῶν μηχανορράφων καὶ σκευωρῶν συνωμοτῶν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ.

Ποία τάξις θὰ διεσαλεύετο ὑπὸ τοῦ ἀόπλου ἀνισχύρου καὶ πεινῶντος Λημνιακοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς διότι εὑρίσκετο εἰς αὐτὴν τὴν τρισαθλίαν κατάστασιν ὑπεδουλώνετο μοιρολατρικῶς ἐκ νέου εἰς αὐτούς, τοὺς καθ' ὅλην τὴν Γερμανοκρα-

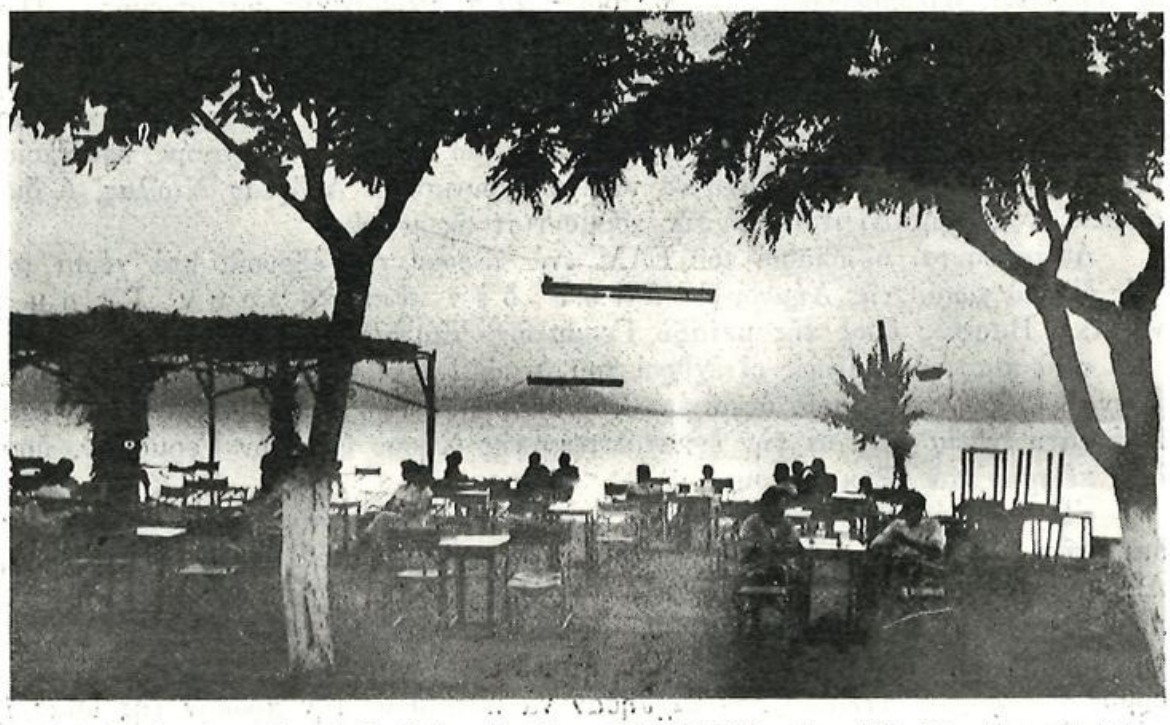

Δύσις ἀπολαμβανομένη ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον «ΕΘΝΙΚΟΝ» τῆς πλάζ «Ρωμέϊκος Γιαλὸς»

τίαν ἀπεργασθέντας ὑπούλως τὴν εἰς τὸν πανσλαβιστικὸν κομμουνισμὸν ὑποδούλωσίν του; Εὐτυχῶς οἱ Λήμνιοι ταχέως ἀνέβλεψαν καὶ ταχέως ἐξανέστησαν κατὰ τῶν ἐξαπατησάντων αὐτοὺς προδοτῶν κομμουνιστῶν καὶ δὴ ἀφ' ἧς τὴν πρωΐαν τῆς 16ης Ὀκτωβρίου 1944 ἐκυκλοφόρησεν ἡ ἐφημερὶς «Λαοκρατία», φέρουσα ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ τίτλου της τὸ σφυροδρέπανον τοῦ πανσλαβιστικοῦ μισελληνισμοῦ, τὸ ἔμβλημα τῆς ἀπάτης καὶ τῆς ἀποκτηνώσεως.

Μετὰ δίωρον, ἐντολῇ τῆς 10μελοῦς ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ ἀπεσύρετο ἡ ἐφημερὶς «Λαοκρατία», διότι δὲν ἀνέφερεν οὐδὲ λέξιν περὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Νήσου ὑπὸ τῶν Ἱερολοχιτῶν, ἀλλὰ ἐξεθείαζε τὸ ΕΑΜ καὶ τὰς παραφυάδας του, τή... «Μεγαλομάννα τὴ Ρωσία» ποὺ νίκησε τή... Χιτλερικὴ Γερμανία, καθιέρωνε τὴν Δημοτικὴν ὡς ἐπίσημον γλῶσσαν, ἠπείλει ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Λαοῦ, εἰδοποίει ὅτι θὰ διενέμετο ἡ γῆ τῆς Λήμνου, ὅτι ἱδρύθησαν λαϊκὰ δικαστήρια καὶ ὅτι πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ κατελήφθησαν ἀπὸ τὸ ΕΑΜ.

Μετ' ὀλίγας στιγμὰς καὶ ἐνῶ πάντες διηρωτῶντο ἐντολῇ τίνος ἀπεσύρετο ἡ «Λαοκρατία», ἐγείρεται μέγας θόρυβος καὶ μία ὀχλοβοὴ ἀσυνήθης ταράσσει τὸ συγκεντρωμένον πλῆθος εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ λιμένος πρὸ τῆς Νομαρχίας.

Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ΕΑΜ, ὁ ΕΛΑΣ τὸ ΕΛΑΝ καὶ ἡ ΕΠΟΝ ὑπεδέχοντο τοὺς

Ἐλασίτας τῆς Μυτιλήνης, τοὺς ἐκ τῆς νησίδος τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου καταφθάσαντας, ἀπαισίους τὴν ὄψιν καὶ τὴν ψυχήν.

Αὐτοὺς τὸ ΕΑΜ ἐπεδίωξε νὰ φέρῃ εἰς Λῆμνον πρὸ τῶν Ἱερολοχιτῶν. Δὲν ἐπέτυχεν ὅμως τοῦτο χάρις εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν Παληατσάραν, ὅστις ἀνέτρεψεν ἄρδην τὰ σχέδια τῶν κομμουνιστῶν τῆς Λήμνου, τῶν ὁποίων ἦτο πάντοτε ἐνημερώτατος.

Τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα αὐτῶν, τῶν τέως οἰκοτρόφων τῶν φυλακῶν, ἦσαν οἱ ἐμπρησμοί, αἱ δηώσεις, αἱ διαρρήξεις, αἱ ὁμαδικαὶ ἐκτελέσεις, οἱ φόνοι, αἱ ἀπαγωγαὶ καὶ τέλος ἡ βιαία στρατολόγησις ἀρρένων μὲν ἀπὸ ἡλικίας 10 μέχρι 50 ἐτῶν θηλέων δὲ μέχρι 45. Οἱ στρατολογούμενοι ἐνήλικες ἐνετάσσοντο εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀνταρτῶν (συμμοριτῶν) τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ ἐξηναγκάζοντο νὰ ἐγκληματήσουν κατὰ τὸν α ἢ β τρόπον, ἵνα καθιστάμενοι ἔνοχοι καὶ ὑπόλογοι ἔναντι τῆς ἑλληνικῆς δικαιοσύνης, μὴ δύνανται νὰ λειποτακτήσουν. Παρὰ ταῦτα πολλοὶ τῶν στρατολογηθέντων ἐδραπέτευσαν, ἐνῶ πολλοὶ ἄλλοι ἐν τῇ φυγῇ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν εὗρον τὸν θάνατον.

Οἱ Ἱερολοχῖται ἐπιστρέψαντες εἰς Μύριναν μετὰ 24ωρον μάχην εἰς τὸ χωρίον Μοῦδρον, ἀφοῦ ἐφρόντισαν διὰ τὴν ἐπιβίβασιν τῶν αἰχμαλώτων ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ «Ἱέρακος», μετέβησαν ἐν πομπῇ, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν ἐθνικοφρόνων Λημνίων εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος (ἑσπέρας τῆς 17ης) ἐν ᾧ ἐτελέσθη δοξολογία. Εἰς αὐτὴν παρέστη σύμπας ὁ λαὸς τῆς Πρωτευούσης καὶ ὅλαι αἱ κομμουνιστικαὶ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῶν ἐνόπλων Ἑαμιτῶν, τῶν Ἐπονιτῶν μὴ ἐξαιρουμένων.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν οἱ Ἱερολοχῖται ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας καὶ ἄλλας μέχρι δακρύων ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους κατηυθύνθησαν εἰς τὸν λιμένα ὅπου ἐπεβιβάσθησαν ἐπὶ τοῦ «Ἱέρακος» ἀφοῦ ἐγκατέστησαν φρουρὰν εἰς Λῆμνον ἐκ 17 Ἱερολοχιτῶν ὑπὸ τὸν γενναῖον ταγματάρχην κύριον Παπαγεωργόπουλον, τὸν γενναῖον λοχαγὸν Λουμάκην καὶ τοὺς γενναίους ὑπολοχαγοὺς Μπόϊκον καὶ Περισινάκην.

Κατόπιν τούτου οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου διηρέθησαν εἰς δύο παρατάξεις. Τῶν φιλοϊερολοχιτῶν καὶ τῶν παρασυρθέντων φιλοεαμιτῶν, τῶν τελευταίων εὐτελῶν ὑποκειμένων καὶ δειλῶν κατὰ τὸ πλεῖστον.

Ἐπὶ ἑξαήμερον οἱ Ἐλασῖται (οἱ ἀντάρται Συμμορῖται τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.) ἐτρομοκράτουν τοὺς ἁπλοϊκοὺς κατοίκους τῶν χωρίων ἀποσπῶντες σεβαστὰ χρηματικὰ ποσά, αἰγοπρόβατα κ.λ.π. Μετὰ τὴν ἐπὶ τριήμερον ὅμως δίωξιν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον τοῦ νεαροῦ Εὐαγγέλου Κεραμιδᾶ, ὃν ἐπεδίωξαν νὰ συλλάβωσι διὰ νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ ἐμπόρου καὶ μεγαλοκτηματίου πατρός του τίς οἶδε ὁποῖον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν λύτρωσίν του, ὁ Ταγματάρχης Παπαγεωργόπουλος καλέσας τὸν λοχαγὸν τῶν Συμμοριτῶν ἀπεκάλεσεν αὐτὸν καὶ τοὺς ἄνδρας του ληστοπειρατὰς καὶ ἔταξεν εἰς αὐτοὺς προθεσμίαν 48 ὡρῶν διὰ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ἔδαφος τῆς μικρᾶς νήσου Λήμνου.

Αὐτοὶ τὸ ἐγκατέλειψαν 16 ὥρας ἀφ' ἧς εἰδοποιήθησαν, ἀπαλλάξαντες, οὕτω τὸ ἱερὸν ἔδαφος μιᾶς μικρᾶς ἀνισχύρου ἑλληνικῆς νήσου, τῆς παρουσίας των, εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθον διὰ νὰ προβοῦν εἰς 2.255 ἐκτελέσεις, βάσει καταλόγου προγραφέντων... «ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ», νὰ δηώσουν καὶ νὰ κατακαύσουν τὰ χωρία, ὡς ἔπραττον καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, μεθ' ὃ ἀπερχόμενοι, νὰ συναποκομίσουν λάφυρα καὶ στρατολογηθέντας... οἱ γενναῖοι ἄνδρες τοῦ... ἐνδόξου Ε.Λ.Α.Σ.

Ἀπὸ τῆς 17ης Ὀκτωβρίου ἡ Λῆμνος εἶχε δύο φρουραρχεῖα τὸ τῶν Ἱερολοχιτῶν καὶ τὸ τοῦ ΕΛΑΣ στεγασθέντα ἀμφότερα ἐντὸς οἰκημάτων κειμένων ἐπὶ τῆς πλάζ τοῦ «Ρωμαϊκοῦ Γιαλοῦ».

Ἐπὶ τοῦ πρώτου οἱ Ἱερολοχῖται ἀνεπέτασσαν μεγάλην ἑλληνικὴν σημαίαν, τὴν ὁποίαν μεθ' ὑπερηφανείας ἠτένιζον οἱ Λήμνιοι.

Φρούραρχος τοῦ φρουραρχείου τῶν ἀνταρτῶν κομμουνιστῶν ἦτο μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐπαισχύντου φυγῆς τῶν 60 «ληστοπειρατῶν» ἐλασιτῶν, ὑποχρεωθέντων εἰς τοῦτο ὑπὸ 17 Ἱερολοχιτῶν, ὁ ἐφορειακὸς ὑπάλληλος Ἰωάννης Βουρδουμπάκης.

Τὴν 24ην τοῦ ἰδίου μηνὸς Ὀκτωβρίου, κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Μυρίνης τὸ πολεμικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου «Ἱέραξ», φέρον τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸν Πάστραν, τὸν ἔνδοξον Κυβερνήτην τοῦ ὑποβρυχίου «Παπανικολῆς», Μίλτωνα Ἰατρίδην, τὸν Ἄγγλον Ταγματάρχην Σὼτ καὶ ἄλλους Ἕλληνας καὶ Ἄγγλους ἀνωτέρους Ἀξιωματικούς, ἡ ἔξοδος τῶν ὁποίων ἀπηγορεύθη ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ὑπὸ τῶν χιλίων ἐνόπλων Ἐαμιτῶν Λημνίων καὶ τῶν ἑξήκοντα εἰδεχθῶν ἀνταρτῶν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ., συγκεντρωθέντων εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Λιμένος μέχρι τῆς προβλῆτος καὶ συνθηματικῶς ὠρυομένων «νὰ φύγουν οἱ ἀποικιοκράτες», «δὲν θέλομε ἀφεντικά» καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἔφερον καὶ ἔσειον κομμουνιστικὰς ἐρυθρὰς σημαίας, διότι ἀφεντικὰ των ἤθελον τοὺς πανσλαβιστάς, δι' αὐτὸ καὶ ἔψαλλον τὸν ὕμνον τῶν κομμουνιστῶν προδοτῶν Ἑλλήνων «στ' ἅρματα στ' ἅρματα» διὰ νὰ δολοφονήσουν ἐν εἰρήνῃ μὲ ἀφάνταστον μῖσος τοὺς ἀδελφούς των καὶ τὰς ἀδελφάς των ἤτοι ΤΗΝ ΤΡΙΣΕΝΔΟΞΟΝ ΑΛΛΑ ΡΑΚΕΝΔΥΤΟΝ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ὡς ἀπεδείχθη περιτράνως κατὰ τὸν ἐπακολουθήσαντα τετραετῆ ἐμφύλιον ἀλληλοσπαραγμόν.

Ἐκείνην τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐξετυλίσσοντο στιγμαὶ κωμικοτραγικαί, διότι ἐκτὸς τῶν ἐκτοξευομένων ὕβρεων μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν ζητωκραυγῶν ὑπὲρ τῶν Συμμάχων ἐκ μέρους τῶν μὲν καὶ τῶν ζητωκραυγῶν ὑπὲρ τῆς Ρωσίας ἐκ μέρους τῶν δέ, εἴδομεν καὶ πλανώδιον φυστικάν νὰ ζητωκραυγάζῃ ὑπὲρ τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ νὰ δέρῃ ἄοπλον Χωροφύλακα ἀσκεπῆ, ρακένδυτον καὶ πεινασμένον.

Ἡ σκηνὴ αὕτη δὲν μᾶς ἄφησεν ἀδιαφόρους. Τοὐναντίον ἐμεσολαβήσαμεν διὰ νὰ παύσῃ αὐτὴ ἡ ἀσχημία, μεθ' ὅ ἀνεφέραμεν τὸ ἐπεισόδιον εἰς τὸν Ταγματάρχην Παπαγεωργόπουλον. Ὁ Διοικητὴς τῶν Ἱερολοχιτῶν καὶ τῆς Λήμνου ἐκμανεὶς ἐπέβαλε στεντορείᾳ τῇ φωνῇ τὴν τάξιν, ἠπείλησε δὲ, ἂν παρετείνετο ἡ ἔκρυθμος αὐτὴ κατάστασις, ὅτι θὰ ἐπέβαλεν τὸν στρατιωτικὸν νόμον καὶ εἰς τὴν Λῆμνον.

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς ἀπειλῆς τοῦ γενναίου ἀρχηγοῦ τῶν Ἱερολοχιτῶν, οἱ δόλιοι ἐσίγησαν ὡσεὶ ναρκωθέντες. Ἐπεκράτησε τοσαύτη τάξις καὶ ἀπόλυτος ἡσυχία, ὥστε ὁ Ταγματάρχης Παπαγεωργόπουλος εἰδοποίησε διὰ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Μπόϊκου τοὺς ἐπισήμους νὰ ἐξέλθωσι, ὅπως καὶ ἐγένετο.

Ἡμεῖς αὐτόπται μάρτυρες τῶν διαδραματισθέντων γεγονότων καὶ βέβαιοι ὅτι μετὰ τὴν δοξολογίαν, ἥτις θὰ ἐπηκολούθη οὐδεὶς θὰ ἐξεφώνη λόγον ἢ θὰ προσεφώνει τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν συμμάχων, ἐσπεύσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν μας καὶ ἐλάβομεν μερικὰς σημειώσεις. Ἀκολούθως μετέβημεν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναόν, κατάμεστον πλήθους καὶ ἀφοῦ μετὰ πολλοῦ κόπου ἐπλησιάσαμεν τὸν ἱερουργοῦντα Ἱερέα Αἰδεσιμώτατον Παπανικόλαν, εἴπομεν εἰς αὐτὸν ὅτι μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας, ἂν δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσῃ ἄλλος τις, «θὰ θέλαμε νὰ ποῦμε δυὸ πατριωτικὰ λόγια». Ὁ Παπανικόλας αἰφνιδιασθεὶς μᾶς ἠρώτησε: «Πατριωτικὰ ἐαμικά;». «Ὄχι ἐαμικὰ προδοτικά, ἀλλὰ πατριωτικὰ ἑλληνικά». «Ποιὸς σεῖς κ. Γεροντούδη;», «ναὶ ἐγώ». «Ἄ καλὰ καλά, μπράβο, μπράβο, θὰ σᾶς πῶ ἐγὼ πότε, περιμένετε».

Ἐπειδὴ ὅμως ἡμεῖς ποτὲ ἄλλοτε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ βίου μας δὲν ἐξεφωνήσαμεν λόγον, ὅταν ἠκούσαμεν τὸν ἀείμνηστον Παπανικόλαν λέγοντα «καὶ τώρα ὁ κ. Γεροντούδης θὰ ἐκφωνήσῃ τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας» κυριολεκτικῶς παρελύσαμεν. Κατεκεραυνώθημεν, δι' ὅ καὶ ἐμείναμεν ἐπὶ τόπου.

Ἐν τῷ Ναῷ ἠγέρθη ψίθυρος καὶ θόρυβος, διότι ὡδηγούμεθα, σχεδὸν συρόμενοι ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαζομένων πρὸς τὸ σημεῖον ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσωμεν. Εὐτυχῶς τὰ νέφη μετ' ὀλίγον διελύθησαν καὶ ἦλθεν ἡ αἰθρία. Ὅταν δὲ

εἴδομεν τοὺς ἐπισήμους καὶ τὸ ἐκκλησίασμα νὰ προσβλέπουν πρὸς ἡμᾶς, ἐπεκαλέσθημεν τὴν βοήθειαν τοῦ Ὑψίστου καὶ εἴπομεν τὰ ὅσα εἴπομεν, χωρὶς βεβαίως νὰ ἐνθυμώμεθα καὶ τὸ τί εἴπομεν. Ἀναμφισβήτητον πάντως γεγονὸς εἶναι ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεδιώξαμεν τὸ ἐπετύχομεν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν εἰς τὸ ἀκέραιον. Ὁ ἀσυγκράτητος ἐνθουσιασμὸς τῶν συμπατριωτῶν μας ἐξεδηλώθη ὄχι μόνον διὰ ζητωκραυγῶν καὶ χειροκροτημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ παταγώδους ποδοβολητοῦ, εἰς τὸν γυναικονίτην ὁπότε ὁ Ἄγγλος Ταγματάρχης Σὼτ ἠρώτησε τὸν πλησίον αὐτοῦ ἱστάμενον ἀείμνηστον Μίλτωνα Ἰατρίδην ποῦ ὠφείλετο αὐτὸ τὸ ξέσπασμα τοῦ τοσοῦτον ἐνθουσιασθέντος ἐκκλησιάσματος. Ὅταν δὲ ἐπληροφορήθη ὅτι τὸ πλῆθος ἐζητωκραύγαζεν ἐχειροκρότει καὶ ἐποδοκρότει ὑπὲρ τῆς «μικρᾶς ἀλλ' ἐνδόξου Ἑλλαδούλας», «ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως τῆς Νίκης Γεωργίου τοῦ Β΄» «τῆς ἐλευθέρας ἐνδόξου Λήμνου» καὶ τῶν «Μεγάλων συμμάχων μας Ἄγγλων καὶ Ἀμερικανῶν» ἐχειροκρότησεν καὶ αὐτὸς ἐνθουσιωδῶς, ἐπ' ἀρκετὸν ὁμοῦ μεθ' ὅλων τῶν ἐπισήμων. Ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ πλήθους δὲν περιωρίσθη εἰς αὐτὰς τὰς ἐκδηλώσεις. Ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀναρπάση καὶ φέρη ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν ἔνδοξον Ἰατρίδην καὶ τὸν Ἄγγλον Ταγματάρχην Σὼτ μέχρι τοῦ λιμένος, ὅπου ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῆς Νομαρχίας, ἐξεφωνήθησαν πατριωτικοὶ ὄντως λόγοι ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς νήσου Λήμνου.

Ἡμεῖς ἵνα τονώσωμεν ἔτι περισσότερον τὸ Ἑλληνικὸν αἴσθημα τῶν συμπατριωτῶν μας ἐπροβάλομεν μετά τινας στιγμὰς εἰς τὰς δύο ὡραίας προθήκας τοῦ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπιταχθέντος καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ὡς ἀποθήκη ὑπ' αὐτῶν χρησιμοποιηθέντος καταστήματός μας, δύο μεγάλας εἰκόνας τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β΄ καὶ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Πολλοὶ δὲν ἐπίστευον εἰς τὰ μάτια των. Ἐκ δὲ τῶν ἀνταρτῶν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. διερχόμενοι ἔξωθι τοῦ καταστήματός μας, ἄλλοι ἔριπτον ἀπειλητικὰ βλέμματα ἐντὸς αὐτοῦ διὰ νὰ μᾶς γνωρίσουν, ἄλλοι δὲ περισσότερον θρασεῖς ἀλλὰ δειλοί, ἠπείλουν ἡμᾶς θέτοντες τὴν αἱμοσταγῆ χεῖρα ἐπὶ τῆς λαβῆς τῆς «μαχαίρας» των λέγοντες «ἔ ρέ μωρὸ μ', ἔ ρὲ μωρέλι μ'».

Τότε πάντες μηδενὸς ἐξαιρουμένου ὡμολόγησαν ὅτι ἡ ἐπιδίωξίς μας νὰ θελήσωμεν νὰ ἀποδείξωμεν εἰς τοὺς ἐπισήμους Ἕλληνας καὶ Ἄγγλους ὅτι ὁ καταχθόνιος κομμουνισμὸς παρέσυρε διὰ τῆς ἀπάτης καὶ τῆς δολιότητος τοὺς Λημνίους εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΑΜ, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ ἦσαν παρατεταγμένοι 60 πάνοπλοι ἐλασῖται ἔναντι 17 ἐντὸς τοῦ Ναοῦ ἀόπλων Ἱερολοχιτῶν καὶ ἐνῶ ἐτέλουν ἐν ἐπιφυλακῇ χίλιοι Ἐαμῖται ἕτοιμοι νὰ ὁπλισθῶσιν μὲ ὅπλα γερμανικῆς προελεύσεως, ἦτο τόλμημα ἀπονενοημένον καὶ ὡς τοιοῦτον θὰ μείνῃ ἀλησμόνητον.

Τὴν 28ην Ὀκτωβρίου κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα βενζινόπλοιον φέρον τμῆμα Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ ἀγήματος, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ κομμουνιστικαὶ ἀρχαὶ ἀπηγόρευσαν τὴν ἀπόβασιν καὶ τὸ ὑπεχρέωσαν τῇ ἀπειλῇ τριῶν πολυβόλων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕν εἶχε τοποθετηθῆ ἐπὶ τῆς ἐξέδρας τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, νὰ ὑποστείλη τὴν ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ του κυματίζουσαν Ἑλληνικὴν σημαίαν! Τοῦτο ἔτρεξαν νὰ ἀναφέρουν εἰς ἡμᾶς οἱ γενναίως πολεμήσαντες κατὰ τῶν Ἰταλοαλβανῶν Ἰωάννης Δημητριάδης ἢ Λαδᾶς, Εὐστράτιος Λουΐζος καὶ Ἰωάννης Καραγιάννης μετὰ τῶν ὁποίων μετέβημεν εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου ὅπου ἐξεθέσαμεν τὰ λαβόντα χώραν εἰς τὸν Λοχαγὸν Κωνσταντῖνον Λουμάκην, ὅστις ταχέως ἐγείρεται καὶ γοργῷ τῷ βήματι μεταβαίνει εἰς τὸν λιμένα τελείως ἄοπλος. Εἰς τὴν πλατεῖαν δύο ἔνοπλοι Ἐαμῖται εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι ἔχουν ἐντολὴν νὰ μὴν ἐπιτρέψουν εἰς οὐδένα νὰ πλησιάση εἰς τὸ βενζινόπλοιον. Ὁ ἥρως Λουμάκης παραμερίζει μετὰ περιφρονήσεως τὸν ἕνα δεξιὰ καὶ τὸν ἄλλον ἀριστερά, καὶ εὐθυτενὴς μὲ στα-

θερὸν βηματισμὸν φθάνει εἰς τὴν προβλῆτα, ὁπόθεν διατάσσει τοὺς ναύτας νὰ ὑψώσουν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ νὰ ἀποβιβασθοῦν. Τότε τὸ πλεῖστον τῶν παρασυρθέντων Λημνίων τῆς Πρωτευούσης ἀπέρριψαν καὶ ἐποδοπάτησαν τὰ διακριτικὰ περιβραχιόνια, τὰ ὁποῖα ἔφερον ὡς ὀπαδοὶ τοῦ ΕΑΜ.

Τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1944 ἐκλήθημεν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Βαρβαρῆ ἐκ Πλατέος, ὅστις ἐνθουσιωδῶς μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου του ἦσαν πρόθυμοι καὶ ἕτοιμοι νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὸ πατριωτικὸν σωματεῖον περὶ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ὁποίου εἴχομεν πρὸ ἡμερῶν ὁμιλήσει. Τότε καὶ ἐπειδὴ οἱ Πλατυνοὶ εἶχον ἔλθει ἀποκλειστικῶς διὰ τοῦτο, ἐζητήσαμεν χάρτην γραφῆς ἀπὸ τὸν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντα Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Πλατέος ἀείμνηστον Ἰωάννην Βαρβαρήν, ὁ ὁποῖος προθύμως μᾶς ἔδωσεν χάρτην ἀπὸ λογιστικὸν βιβλίον καὶ βαπτίσαντες τὴν ὀργάνωσιν «ΕΘΝΙΚΗΝΟΡΓΑΝΩΣΙΝ ΛΗΜΝΟΥ» (Ε.Ο.Λ.), πρώτην ὅλων τῶν Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων τῆς Ἑλλάδος, ἠρχίσαμεν τὴν ἐγγραφήν. Ἡ μετέπειτα ἐθελουσία ἐγγραφὴ 2.300 καὶ πλέον Ἐολιτῶν εἰς ὅλα τὰ χωρία τῆς Νήσου ἔσωσε τὴν Λῆμνον. Οἱ κομμουνισταὶ ἀνεχαιτίσθησαν καὶ ἡ Λῆμνος ἀνέπνευσε.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἦλθεν εἰς τὴν Νῆσον ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Γεώργιος Μπουρδάρας, τὸν ὁποῖον ἐπεσκέφθη ἐν σώματι, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως ὑπὸ τὸν τότε Πρόεδρον αὐτῆς κ. Ἐμμ. Κωνσταντινίδην, τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑνώσεως δεχθέντων, ὅπως κατὰ τὴν ἀκρόασιν, παρίσταται καὶ ὁ Νομάρχης, ἀρχηγὸς τῶν κομμουνιστῶν τῆς Λήμνου Ἀνδρέας Νούλας.

Εἰς τὰς παρακλήσεις καὶ παροτρύνσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Μπουρδάρα, ὅπως ὑπομείνωμεν ἐπί τι χρονικὸν διάστημα, δεχόμενοι ὡς Νομάρχην τὸν Ἀνδρέαν Νούλαν, ὡς ἐγγυώμενον τὴν τάξιν, ὁ μὲν Πρόεδρος τῆς Ε.Ο.Λ. κ. Ἐμμαν. Κωνσταντινίδης εἶπεν ὅτι ὁ Ἀνδρέας Νούλας εἶναι ὅλως ἀναρμόδιος διὰ μίαν τοιαύτην θέσιν, ἡμεῖς δὲ ἐν τῇ ἰδιότητί μας ὡς Γενικοῦ Γραμματέως αὐτῆς, ἐτονίσαμεν μετὰ παρρησίας, ὅτι ὁ παριστάμενος αὐτοδιορισθεὶς Νομάρχης Λήμνου, ἦτο ὁ μόνος ποὺ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγγυηθῇ διὰ τὴν τάξιν, διότι ἀντὶ νὰ παραδώσῃ ὅλον τὸν ὁπλισμὸν τοῦ Ε.Α.Μ., ὡς εἶχεν ὑποσχεθῇ, παρέδωσεν μόνον τὸν ἄχρηστον, ἀποκρύψας τὸν ὁπλισμὸν Γερμανικῆς προελεύσεως καὶ ὅτι ἡ τάξις δὲν θὰ διεσαλεύετο ποσῶς ἐὰν διωρίζετο ἕτερος ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν Ἐθνικοφρόνων Λημνίων.

Τοῦ Ὑπουργοῦ Μπουρδάρα ἐπιμείναντος, διότι «πολιτικοὶ λόγοι καὶ λόγοι σκοπιμότητος ἐπέβαλον τοῦτο», ἐπεμείναμεν καὶ ἡμεῖς, τονίσαντες ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ Λῆμνος, ὡς ἀπεδείχθη περιτράνως δὲν ἦτο κομμουνιστικὴ ὁ ἀρχηγὸς τῶν κομμουνιστῶν οὐδεμίαν θέσιν εἶχεν εἰς τὴν Νομαρχίαν Λήμνου, μεθ' ὃ ἐπεσύρθημεν, χωρὶς κἂν νὰ τὸν ἀποχαιρετήσωμεν.

Διὰ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Λήμνου, ἀρχικῶς ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς αὐτῆς καὶ μετέπειτα ὡς Πρόεδρός της, ἀνεπτύξαμεν ὅσην ἠδυνήθημεν ἐθνικὴν δραστηριότηταν.

Ἐπεσκεπτόμεθα ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ χωρία, ἵνα τονώσωμεν τὸ ἠθικὸν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν αἴσθημα τῶν συμπατριωτῶν μας, τὸ ὁποῖον ἠτόνει περισσότερον εἰς τὰ ὀρεινὰ χωρὶ Κατάλακκον, Σβέρδια, Σαρδὲς, Κορνόν καὶ Κάσπακα, εἰς ἓν ἐκ τῶν ὁποίων, εἰς Σαρδὲς, οἱ κάτοικοι προέβησαν καὶ εἰς τὴν διανομὴν γαιῶν! Ταυτοχρόνως ἐστέλλομεν καὶ διαφωτιστάς, ἐν οἷς καὶ δικηγόρους μὲ Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας, καθότι εἰς Λῆμνον ἐξεδίδοντο μόνον κομμουνιστικαὶ ἡ «Λαοκρατία» καὶ ἡ «Ἐλεύθερη Λῆμνος», τῆς ἐφημ. «Λῆμνος» τοῦ κ. Ἐμμ. Κωνσταντινίδη ἐκδοθείσης τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1945.

Ἔκτοτε μὲ τὴν σύλληψιν καὶ ἐξορίαν 20άδος φανατικῶν στελεχῶν καὶ πρακτόρων τοῦ ΕΑΜ, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριελαμβάνετο καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Ἀνδρέας Νούλας ἡ Λῆμνος ἀνέπνευσεν. Ἀργότερον καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐξορίστων, τὴν παράδοσιν τῆς φρουρᾶς τῆς Νήσου κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Νοεμ-

βρίου ὑπὸ τῶν Ἱερολοχιτῶν εἰς τὴν δυνάμει τοῦ Νόμου 17)1944 συγκροτηθεῖσαν ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΗΝ καὶ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ ἐπιδείξαντος ἀξιόλογον Ἐθνικὴν δραστηριότητα Ἐπάρχου Λήμνου, Δημητρίου Παπαδοπούλου εἰς Μυτιλήνην ἵνα προσφέρη καὶ ἐκεῖ τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας τους ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Νήσων Αἰγαίου, ἀπεδύθημεν εἰς τὸν γνωστὸν δημοσιογραφικὸν μας ἀγῶνα καὶ τὴν 30ήν Δεκεμβρίου 1945 ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησεν ἡ πρώτη ἐφημερίς μας «Φωνὴ τῆς Λήμνου», ὡς ὄργανον τῶν Ἐθνικοφρόνων Λημνίων, παρὰ τὸ οἰκονομικόν μας ἀδιέξοδον καὶ τὰς μεγάλας οἰκογενειακάς μας ὑποχρεώσεις.

Ἡ ἔκδοσις τῆς «Φωνῆς τῆς Λήμνου» ἐχαιρετίσθη μετ' ἀνακουφίσεως εἰς ὅλα τὰ χωρία τῆς Νήσου, οἱ δὲ πολύπλευροι αὐτῆς ἀγῶνες ἐξυπηρέτησαν τὰ μέγιστα τὴν Λῆμνον, ἥτις τελικῶς ἀπηλλάγη τῆς κυκλοφορίας τῶν δύο προδοτικῶν ἐντύπων.

Ἡ «Φωνὴ τῆς Λήμνου» κατέφερε καίρια πλήγματα κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς σατανικῆς ἡγεσίας, τὴν ὁποίαν τελικῶς ἐξευθένωσεν, παρὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἀσκηθεῖσαν ἀδίστακτον κατασυκοφάντησιν ἡμῶν ὡς ἐκδότου καὶ διευθυντοῦ αὐτῆς, καὶ τὴν διαστρέβλωσιν πάσης ἀληθείας εἰς βάρος τῶν Λημνίων.

Διὰ τὴν Ἱστορίαν παραθέτομεν περικοπάς τινας ἐκ τῶν στηλῶν τῶν προδοτικῶν κομμουνιστικῶν ἐντύπων «Λαοκρατία» καὶ «Ἐλεύθερη Λῆμνος», ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἐμβριθὴς ἀναγνώστης θὰ δυνηθῆ νὰ σχηματίση εὐκόλως ἰδίαν ὀρθὴν γνώμην περὶ τοῦ κατὰ πόσον ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΙΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἐφημερίς μας «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ» ἀφ' ἑτέρου, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Λήμνου ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν προδοτικὴν καὶ ἐγκληματικὴν μαφίαν.

«ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ» 19—8—1945
Ὄργανο τῆς Περιφερειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος τῆς Ἐπαρχίας Λήμνου

Ἡ συμμορία τῶν μοναρχοφασιστικῶν καθαρμάτων Γεροντούδη, Δημάδη, Πολυταρίδη, Λασκαρίδη καὶ Σία, σὲ στενὴ συνεργασία μὲ τὶς ἐπίσημες ἀρχὲς καὶ ἰδίως μὲ τὸν ἀνεκδιήγητον καὶ πρωτότυπο Ἔπαρχο Παπαδόπουλο ἐξακολουθεῖ τὸ ἐγκληματικόν της ἔργο στέλνοντας στὶς φυλακὲς διαρκῶς καὶ καινούργιους δημοκρατικοὺς πολίτες. Οἱ ἕως τώρα κρατούμενοι ἔφθασαν τὸν ἀριθμὸν 19, ἐν τῷ μεταξὺ οἱ νέοι κατάλογοι τῆς Συμμορίας καταρτίζονται καὶ νέες συλλήψεις ἀναμένονται. Οἱ Δημοκρατικοὶ πολῖτες ποὺ ἄκουσαν τὰ καθάρματα αὐτὰ ΕΟΛ νὰ μιλοῦν γιὰ Δημοκρατία καὶ Σοσιαλισμὸ ποιοὶ εἶναι οἱ σκοποί τους καὶ τὸ πρόγραμμά τους ἂς τὸ καταλάβουν τώρα... Χθὲς τὸ ἴδιο ἄδικα καὶ χωρὶς κατηγορία πιάστηκαν οἱ συναγωνιστὲς Κώστας Κουκουράκης, Σταῦρος Ψευτάκης καὶ Γιῶργος Ζαφειρόπουλος».

«Ἐλεύθερη Λῆμνος» 23—10—1945

«...Στὸ νησί μας ὑπάρχει καὶ δρᾶ ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἀπελευθέρωσής μας μιὰ ὀργάνωση, ποὺ θέλει νὰ παρουσιάζεται σὰν Ἐθνικὴ Ὀργάνωση Λημνίων «Ε. Ο.Λ.». Τί εἶναι ἡ ὀργάνωση αὐτή; Εἶναι κλέφτες τοῦ Βίκτωρα Οὐγκώ, ποὺ παρουσιάζονται ὕστερα ἀπὸ τοὺς νικητές. Δοσίλογοι προδότες καὶ συνεργάτες τοῦ φασίστα κατακτητῆ, ἑνωμένοι ἀπὸ κοινὸ μῖσος καὶ κοινὸ συμφέρον, ποὺ ἔδωσαν χέρια ἀναμεταξύ τους καὶ ἵδρυσαν τὴν ὀργάνωση τῆς Ε.Ο.Λ. Δὲν θὰ ἀσχολούμαστε μὲ τοὺς ἀνθρωπίσκους αὐτοὺς γιατὶ οὐσιαστικὰ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν. Ἀλλ' ἡ ὀργάνωση αὐτή, ἡ δῆθεν Ἐθνικὴ ποὺ στὴν πραγματικότητα δὲν ἀντιπροσωπεύει κανέναν ἐκτὸς ἀπὸ ἐλαχίστους γνωστοὺς χαμερπεῖς καὶ ἀντιλαϊκοὺς τύπους, κατάντησε πραγματικὸς δημόσιος κίνδυνος. Βέβαια σὲ κάθε ἄλλη περίπτωση ἡ μαφία αὐτὴ θὰ ἦταν στὴ φυλακή. Ἢ τὸ ὀλιγώτερον θὰ ἦταν ἀκίνδυνη νὰ βλάψη τοὺς τί-

μιους ἀνθρώπους Δυστυχῶς ὅμως σήμερα δὲν ἔχουν ἔτσι τὰ πράγματα. Εἶναι τόση ἡ ἀναρχία καὶ ἡ Γενικὴ ἀποσύνθεση τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὥστε κατάντησε ἡ ὑπογραφὴ ἑνὸς Λεωνίδα Γεροντούδη ἢ ἑνὸς Ἀποστόλου Παπαδοπούλου νὰ ἔχη τόση ἀξία, ὥστε νὰ διορίζουν καὶ νὰ παύουν ὑπαλλήλους, νὰ συκοφαντοῦν, νὰ ραδιουργοῦν καὶ νὰ στέλλουν στὶς φυλακὲς κάθε τίμιο ἄνθρωπο ποὺ δὲν συμφωνεῖ στὶς ἰδέες των. Αὐτοὶ κυβερνοῦν οὐσιαστικὰ σήμερα τὸν τόπο. Δυστυχῶς, ἐκεῖ μᾶς κατάντησε τὸ μεταδεκεμβριανὸ Κράτος τοῦ Νόμου καὶ τῆς τάξεως. Δημοσιεύουμε σὲ ἄλλη στήλη τὸ καινούργιο της κατόρθωμα. Δὲν ἄρκεσε ὅτι ἐγκλημάτησαν μιὰ φορά, συνεχίζουν χωρὶς δισταγμὸ τὸ ἀνόσιο ἔργο τους.

Ὁ Λημνιακὸς λαὸς ὀφείλει νὰ ξέρη τὶς ἄνανδρες ἐνέργειες τῶν μαύρων αὐτῶν ἀνθρώπων, ὀφείλει νὰ ξέρη ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Λημνίων Ε.Ο.Λ. εἶναι μιὰ συμμορία κοινῶν τυχοδιωκτῶν ποὺ σὰν σκοπὸ ἔχουν τὸ σκοτεινό τους συμφέρον καὶ μέσον ἐπικρατήσεως τὴν ψευτιά, τὴ ραδιουργία, τὴ συκοφαντία καὶ κάθε ἄλλη ἀτιμία».

Ἀπὸ τὴν δευτέρα σελίδα τοῦ ἰδίου προδοτικοῦ ἐντύπου:

«Ἡ ΕΟΛ φωλιὰ προδοτῶν, δοσιλόγων καὶ ἀπαταιώνων, λυσσασμένοι ἀπὸ τὴν ἀποτυχία νὰ κατασπιλώσουν καὶ νὰ ἐξοντώσουν τοὺς πρωταγωνιστὲς τῆς ἀντίστασης τοῦ νησιοῦ μας, συνεχίζει τὸ σκοτεινὸ ἐγκληματικό της ἔργο στὴ Μυτιλήνη προσπαθώντας μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Ἐπάρχου Παπαδόπουλου νὰ θολώση πάλι τὰ νερὰ καὶ πετύχη ἐκ νέου σύλληψιν τῶν ἀγωνιστῶν μας καὶ τὴν μὴ ἀποφυλάκισιν τῶν 4 ἤδη θυμάτων της».

Ἐφημ. «ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ» τῆς 12—12—1945

«Ἡ σκηνοθεσία τῶν ὅπλων. Λυσσασμένη προσπάθεια νὰ ἐνοχοποιήσουν ἀθώους πολίτας. Μιὰ μυστικὴ ἀναφορὰ τῆς ΕΟΛ. Φῶς στὸ σκοτάδι:

Δημοσιεύομεν παρακάτω μιὰ ἀναφορὰ τῆς σκοτεινῆς μαφίας τῆς Ε.Ο.Λ. πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Πρωτοδικῶν Μυτιλήνης. Ἡ δημοσίευσίς της, ἀποκαλύπτει τὴν παρασκηνιακὴν δρᾶσιν τῶν ἀνθρώπων τοῦ μαύρου μετώπου καὶ τὴν λυσσασμένη τους προσπάθεια νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸ δημοκρατικὸ κίνημα τοῦ νησιοῦ μας στέλνοντας στὶς φυλακὲς τὰ στελέχη μὲ ψεύτικες ἔνορκες καταθέσεις καὶ ψευδομαρτυρίες.

ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΛΗΜΝΟΥ
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 38

Κάστρον Λήμνου 15 — 9 — 1945
Π Ρ Ο Σ
Τὸν κ. Εἰσαγγελέα Πρωτοδικῶν
Μυτιλήνην

Ἐν συνεχεία προηγουμένης ἀναφορᾶς μας καὶ κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2072, ὑμετέρου ἐγγράφου, εἰς ὃ ἀπηντήσαμεν ὅτι παρεῖλκε πᾶσα ἐκ μέρους μας ἐνέργεια, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ ἑξῆς:

Ὁ ἐκ τῶν ἡ ἀποφυλακισθέντων, ὡς κατηγορουμένων διὰ κατοχὴν ὅπλων κλπ. διδάσκαλος Ἐμμ. Βουλαλᾶς, αἰτεῖται, ὡς καλῶς πληροφορούμεθα, νὰ ἐξετασθῶσιν ὡς μάρτυρες ὑπερασπίσεώς του ὁ ἱερεὺς Παν. Κεφάλας, Γρηγ. Βαταλίδης, Νικόλαος Κεφάλας, Κωνσταντῖνος Μαυράκης καὶ Ἀθαν. Ζεϊμπέκης, ὀπαδοὶ πάντες τοῦ ΕΑΜ ἐξαιρέσει τοῦ ἱερέως.

Ἡ τοιαύτη ἐνέργειά του, γενομένη τῇ ὑποδείξει τῆς ἡγεσίας τοῦ Ε.Α.Μ. Λήμνου σκοπὸν ἔχει νὰ παραπλανήση τὴν Ἑλλ. Δικαιοσύνην διὰ ψευδῶν ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων.

Τοῦτο θέτοντες ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρωμεν Ὑμῖν καὶ ὅτι βάσει καταγγελιῶν ἀξιοπίστων μαρτύρων, εἰς συρτάρι τραπέζης τῆς Λέσχης ὑπῆρχον ὀκτὼ χειροβομβίδες τὴν 16)1)1945 καὶ ὅτι ὅταν ἐγκατελείφθη ὑπ' αὐτῶν τὸ οἴκημα παρέλαβε τὰς χειροβομβίδας πρὸς φύλαξιν ὁ Κωνσταντῖνος Μαυράκης, ὁ προτεινόμενος ὡς μάρτυς ὑπὸ τοῦ Βουλαλᾶ.

Ἡ ἀποφυλάκισις τοῦ διδασκάλου Ἐμμαν. Βουλαλᾶ χωρὶς νὰ παραπεμφθῇ εἰς δίκην θὰ φέρῃ τὴν ἀναστάτωσιν εἰς τὸ χωρίον καθότι οἱ μὲν θὰ τὸν ὑποδεχθοῦν εὐχαρίστως οἱ δὲ τὸ ἀντίθετον.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος

Λεωνίδας Γεροντούδης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Παπαδόπουλος

«Ἐφημ. «Λῆμνος» 13—12—1944. Τοῦ κ. Ἐμμαν. Κωνσταντινίδη Ε.Ο.Λ.

Ἀνακοινοῦται ὅτι ἐν Λήμνῳ συνεστήθη ὀργάνωσις ἡ ὁποία ἐπιδιώκει 1) νὰ ἐμπεδώσῃ παρὰ τῷ Λαῷ τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας διὰ τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰς διαταγὰς τῶν ἀρχῶν. 2) Νὰ συνενώσῃ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Λήμνου εἰς κοινὴν προσπάθειαν πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ ἀποτροπὴν κάθε κινδύνου δημιουργίας ταραχῶν ἢ ἀντιθέσεων καὶ 3) νὰ καταβάλῃ κάθε προσπάθειαν ὅπως αἱ ἀντιλήψεις αὗται ἐπικρατήσωσιν καθ' ὅλην τὴν Λῆμνον διὰ τῆς καταλλήλου διαφωτίσεως τοῦ κοινοῦ διὰ πιστικῶν καὶ εἰρηνικῶν μέσων. Διότι δὲ τοιοῦτος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς Ἐθνικῆς ὀργανώσεως Λήμνου (Ε.Ο.Λ.) προσκαλεῖ νὰ λάβουν μέρος πάντες οἱ κάτοικοι ἀνεξαρτήτως κομματικῆς ἀποχρώσεως ἀρκεῖ νὰ μὴν εἶναι ἀνατρεπτικὰ στοιχεῖα ἢ ταραχοποιοὶ ἐκ συστήματος. Ἡ ὀργάνωσις Ε.Ο.Λ. ἀναγνωρίζει πλήρες τὸ δικαίωμα εἰς τὰ ἐγγραφόμενα μέλη νὰ ἔχουν οἱανδήποτε γνώμην ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ πολιτειακοῦ ζητήματος. Μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ὑπάρξῃ ἡ ἐλπὶς νὰ ἐπιλυθοῦν ὅλα τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐκ τῆς σκληρᾶς δουλείας ἀνέκυψαν καὶ νὰ διευθετηθοῦν τὰ πράγματα, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθοῦν αἱ πραγματικαὶ ἐλευθερίαι τοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι βέβαια ἐκεῖναι ποὺ ἐπιβάλλονται ἀπὸ τοὺς ὀλίγους κατὰ τῶν πολλῶν διὰ τῆς βίας. Ἐπιδιώκομεν τὴν ἐλευθερίαν μας σεβόμενοι τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων καὶ ἀξιοῦμεν καὶ οἱ ἄλλοι νὰ σεβαστοῦν τὴν ἰδικήν μας».

Ἐφημ. «Λῆμνος» τῇ 16—1—1945

Ἡ Ε.Ο.Λ. κατέκτησε τὴν Λῆμνον. Ὑπάρχουν χωριὰ καλύπτοντα ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ὀργάνωσιν καὶ περιφέρειαι ποὺ ἐλάχιστοι ἔμειναν ἐκτὸς ταύτης. Ἀλλὰ διατί ἡ εἰρηνικὴ αὐτὴ ὀργάνωσις ἔπιασε τόσο; Ὅσοι καλὰ γνωρίζουν τὴν νοοτροπίαν τῶν Λημνίων δὲν θὰ κοπιάσουν πολὺ νὰ ἀνεύρουν τοὺς λόγους. Κατὰ τὴν γνώμην μας εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς ὀργανώσεως ταύτης συνετέλεσαν:

1) Αἱ ὑπερβασίαι αἱ ὁποῖαι ἔγιναν τὰς πρώτας ἡμέρας ἀπὸ μερικοὺς ὑπευθύνους καὶ ἀνευθύνους τοῦ Ε.Α.Μ., αἱ ὁποῖαι ἐξένισαν μὲ τὴν τακτικὴν των κατ' ἀρχὴν ὅλον τὸν κόσμον τῆς νήσου.

2) Ἡ πραγματικῶς φιλελευθέρα ὀργάνωσις Ε.Ο.Λ., ἡ ὁποία δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ πολιτικὰ φρονήματα ἢ τὴν ἰδεολογίαν τῶν μελῶν της καὶ ἡ ὁποία ἐπιδιώκει μόνον νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἰδέαν τοῦ κράτους διὰ τῆς πλήρους νομιμοφροσύνης του καὶ νὰ ἀντιδράσῃ κατὰ παντὸς ὅστις θὰ ἐπεχείρει τὴν διατάραξιν τῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας του.

3) Ἡ μεγίστη πλειοψηφία τοῦ Ε.Α.Μ. προσεχώρησε εἰς τὴν Ε.Ο.Λ. φρονοῦσα, ὅτι ὅπως ἐπὶ Γερμανοκρατίας ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον της εὐόρκως πρὸς τὴν

πατρίδα, ἔτσι καὶ σήμερον ἐκπληροῖ τοῦτο μετατασσομένη εἰς ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία καταδικάζει τὴν βίαν καὶ τὴν ὁποίαν ὀργάνωσιν χαρακτηρίζει ἀπόλυτος ἐλευθερία καὶ ἰσότης.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ σπουδαιότεροι λόγοι οἱ ὁποῖοι συνεκίνησαν τοὺς φύσει συντηρητικοὺς Λημνίους, ὥστε νὰ συντρέξουν διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς των τὸ ἔργον τῆς ὀργανώσεως τῆς ὁποίας τὸ πνεῦμα ἐξεπήδησεν ἀπὸ τὴν διάθεσιν αὐτῶν τῶν ἰδίων.

Οἱ ξένοι πρὸς τὴν νοοτροπίαν καὶ τὴν ψυχολογίαν τοῦ τόπου, ὅπως εἶναι οἱ γράφοντες τὴν «Ἐλεύθερη Λῆμνο» καὶ τὴν «Λαοκρατίαν» δύνανται νὰ ἀποροῦν πῶς γίνεται τοῦτο καὶ διὰ νὰ δικαιολογήσουν μὲ τὸν ἰδικόν τους πάντοτε τρόπον τὰ πράγματα, λένε καὶ γράφουν τοῦ κόσμου τὰ ψέματα. Ἀλλὰ ὅπου βοοῦν τὰ ἔργα, τὰ λόγια εἶναι περιττά.

Ἐκ τῆς ἰδίας ὡς ἄνω ἐφημερίδος «Λῆμνος»:

«Ἀλλὰ ἡ Ε.Ο.Λ. διατί ἐπεξετάθη τόσο; Ἀξίζει πραγματικὰ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τὸ Ε.Α.Μ. καὶ νὰ πεισθῇ ἡ Διοίκησίς του μὲ τοὺς ἐναπομείναντας ὀπαδούς του ὅτι ὁ κόσμος ἔτρεξε ἀδιακρίτως εἰς τὴν Ε.Ο.Λ. διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ν' ἀντιδράσῃ κατὰ πάσης βίας.

Ὁ φιλήσυχος κόσμος τῆς νήσου δὲν ἐννοεῖ ν' ἀσκηθῇ κατ' αὐτοῦ βία καὶ ὅπως ἐκεῖνος σέβεται τὰς γνώμας τῶν ἄλλων, ἀξιοῖ καὶ αὐτὸς νὰ ἀφεθῇ ἥσυχος εἰς τὰς ἀντιλήψεις του. Ἰδοὺ διατί ἡ νεαρὰ αὐτὴ ὀργάνωσις ἔχει ἐπεκταθῇ ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς Νήσου».

Ἐφημερὶς «ΛΗΜΝΟΣ» τῆς 2—7—1945.

Η Ε.Ο.Λ.

«Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἡ ἐξαγγελθεῖσα συγκέντρωσις τῶν μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Λήμνου εἰς τὸν χῶρον τοῦ Γυμνασίου.

Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος πολλοὶ ἐκ τῶν πλησίον χωρίων ὡμίλησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὀργανώσεως κ. Λ. Γεροντούδης, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐχαιρέτησε τοὺς παρισταμένους ἀνεσκόπισε τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς Λήμνου καὶ τὴν κατάστασιν ἡ ὁποία διεμορφώθη. Ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐνισχυθῇ παρ' ὅλων εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον της.

Ἐτόνισε τὰς ἐθνικὰς διεκδικήσεις καὶ κατεφέρθη κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀρνοῦνται ταύτας, συμφωνοῦντες μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος. Εἴμεθα, ἐν τέλει προσέθεσε, τέκνα τῆς τρανῆς πατρίδος μας Ἑλλάδος. Εἴμεθα οἱ στρατιῶται τῆς εἰρήνης καὶ τῆς τάξεως καὶ ὡς τοιοῦτοι πρέπει νὰ ἐπιτελέσωμεν πλήρως τὸ καθῆκον μας.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ λόγου του ἐψάλη ὁ Ἐθνικὸς ὕμνος καὶ ὅλοι ἐζητωκραύγασαν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Μεγάλων Συμμάχων μας».

Περιοριζόμεθα εἰς αὐτὰ τὰ ὀλίγα περὶ τῆς κατακτησάσης ἐντὸς διμήνου ὁλόκληρον τὴν Νῆσον, Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Λήμνου, ἐπιφυλασσόμενοι εἰς ἣν περίπτωσιν ἐπανεκδοθῇ τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον νὰ ἐπεκταθῶμεν λεπτομερέστερον ἵνα συμπεριλάβωμεν καὶ τοὺς εἰς τὰ χωρία σπεύσαντας νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις τῶν ἐθνικοφρόνων Λημνίων (ΕΟΛΙΤΩΝ).

Οἱ ἐντὸς τριημέρου ἐγγραφέντες ἐθνικόφρονες Λήμνιοι Μυρίνης καὶ τῶν χωρίων Θάνους καὶ Πλατέος εἶναι κατὰ σειρὰν οἱ κάτωθι:

Παναγιώτης Ραφτόπουλος, Ἰωάννης Βαρβαρῆς, Λεωνίδας Γεροντούδης, Στέλιος Νικολάου Τσιμπούκης, Ἄγγελος Κ. Κωνσταντούδης, Δημήτριος Σουνίτης, Τριαντάφυλλος Σωφαντζῆς, Ἐμμανουὴλ Α. Ζαρίμης, Ἐμμανουὴλ Κ. Ματθαίου,

Σωτήριος Θ. Τζανῆς, Θεόδωρος Δ. Γιαλούρης, Χαρίλαος Θ. Τζανῆς, Ἰωάννης Θ. Παλαιολόγος, Βασίλειος Ν. Ἐλευθερίου, Ἀντώνιος Γ. Ἀμοργιανός, Γεώργιος Π. Γεωργούδης, Φώτιος Α. Ζαρίμης, Παναγιώτης Κ. Δέλκος, Παράσχος Γ. Γιαννούδιας, Ἰωάννης Γ. Γιαννάκαρος, Ἀντώνιος Α. Παναγιώταρος, Σταῦρος Γ. Πρασσᾶς, Παῦλος Γ. Τσαπτσῖνος, Νικόλαος Χρ. Ζαφειρόπουλος, Εὐστράτιος Ζωγράφος, Σταῦρος Βαλέττας, Κωνσταντῖνος Γ. Γραβαρίτης, Δημήτριος Γ. Καναρῆς, Παντελῆς Σταμπουλῆς, Φώτιος Π. Ἀρβανίτης, Βασίλειος Ν. Δράκος, Παναγιώτης Φ. Τζιβελῆς, Δημήτριος Δανιηλίδης, Γαβριὴλ Ἐτμεκτσόγλου, Μ. Ζαφειρόπουλος, Παναγιώτης Ι. Τζιβελῆς, Λάζαρος Ἀντωνίου Παπᾶς, Εὐστράτιος Α. Ἠμβριώτης, Γεώργιος Ἰωάνν. Δεληγιάννης, Γεώργιος Πέρρος, Χρῆστος Ε. Παπάζογλου, Νικόλαος Ε. Παπάζογλου, Κωνσταντῖνος Γιαννάκαρος, Ἰωάννης Σκοπελίτης, Ἐλευθέριος Τζάνερος, Σταῦρος Τσαπτσῖνος, Ἱπποκράτης Δούκας, Ἀναστάσιος Λάμπρος, Σταῦρος Σκοπελίτης, Παῦλος Στάλλιος, Γεώργιος Π. Καλιοπίτης, Δημήτριος Ταμπακόπουλος, Χρῆστος Ζαφειρόπουλος, Ἠλίας Ν. Βολιανίτης, Νικόλαος Κ. Κωνσταντούδιας, Νικόλαος Κ. Λάσκαρης, Κωνσταντῖνος Εὐσταθίου, Νικόλαος Ζωγράφος, Κωνσταντῖνος Σταμπούλης, Λεωνίδας Μαχαίρας, Χρῆστος Ἀντωνιάδης, Βελισσάριος Βελισσαρίδης, Κωνσταντῖνος Κατσικογιάννης, Εὐστράτιος Κατσικογιάννης, Παναγιώτης Γ. Παπαδόπουλος, Ἐλευθέριος Ι. Πολιταρίδης, Ἄγγελος Δημάδης, Παναγιώτης Α. Κουκουτός, Ἀναστάσιος Βελισσαρίδης, Κωνσταντῖνος Κατρακάζος, Ἀπόστολος Μαυρόπουλος, Κωνσταντῖνος Μπουρλιούφας, Νικόλαος Φραγκούλης, Παντελῆς Περτσᾶς, Παναγιώτης Λασκαρίδης, Ἀριστοφάνης Βαλαβάνης, Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδης, Νικόλαος Μπουρνιᾶς, Γεώργιος Καραβίας, Νικόλαος Καραβίας, Νικόλαος Πολυταρίδης, Ἰωάννης Χαμιλίδης, Κώστας Παπαδόπουλος, Κώστας Ἀγαλιανός, Μιχαὴλ Σουγιουλτζῆς, Τηλέμαχος Μαμακουκίδης, Χρῆστος Μησιώτης ἢ Πετρίδης, Ἀνδρέας Νικολαΐδης, Κωνσταντῖνος Βαφέας, Στράτος Παπουτσάκης, Ἀθανάσιος Κουκουός, Δημήτριος Χατζέλας, Ἀνδρέας Γιανναρούδης, Ἀντώνιος Χ. Παπουτσάκης, Μ. Βαλάκος, Ἀδαμάντιος Ταμβακίδης, Θεοφάνης Καραβίας, Χαρίλαος Σαμαρίδης, Γεώργιος Γεωργίου, Κυριάκος Χρυσοχοΐδης, Στέφανος Χ. Νικολαΐδης, Μενέλαος Πετρόπουλος, Νικόλαος Δαρδανόπουλος, Ἀπόστολος Ἰμβριώτης, Κωνσταντῖνος Πασσαδέλλης Στέλιος Λεκάκης, Ἐλευθέριος Γκουρτζῆς, Θεολόγος Ἐξηντάρης, Ἀθανάσιος Μουτίδης, Εὐάγγελος Βασιλειάδης, Γεώργιος Βαλέττας, Γεώργιος Πατεράκης, Μανώλης Γιανναρούδης, Δημήτριος Σιδηρέλλης, Δημήτριος Καρπαθιωτάκης, Κώστας Μαμαλιάδης, Ἀχιλλεὺς Βιτούνης, Ἐμμανουὴλ Καμηλιάρης, Χρυσόστομος Γλυκᾶς, Δημήτριος Π. Σκαπέτας, Νικόλαος Π. Τραταρός, Κυριάκος Βαγιανάρης, Εὐάγγελος Παπουτσάκης, Νικόλαος Κισεμλῆς, Ἐμμανουὴλ Κωνσταντουλάκης, Ἐλευθέριος Κατσικογιάννης, Δημήτριος Πινώτσης, Νικόλαος Δ. Τηγάνης, Νικόλαος Κλούβας, Ἐμμανουὴλ Πατνιώτης, Ἀλέξανδρος Τακίδης, Χρῆστος Βαλέττας, Ἀργύριος Ἀγγλιᾶς, Δημήτριος Τηγάνης, Γρηγόριος Καραϊσκάκης, Ἀπόστολος Κόπανος, Εὐάγγελος Ἐμμανουὴλ Μᾶνος, Νικόλαος Χάρος, Ἰωάννης Χατζησταυρίδης, Ἠλίας Κυριακίδης, Ἰωάννης Πολυταρίδης, Μιχαὴλ Τραταρός, Θεόδωρος Κασαΐτης, Ἀντώνιος Π. Πολυταρίδης, Παναγιώτης Μπουργιούφας, Παναγιώτης Μοσχούδης, Ἀντώνιος Μιχαηλίδης, Γεώργιος Ἐλευθεράκης, Ἀναστάσιος Ἀργυρίου, Ἠλίας Μικίδης, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Ἀρχοντῆς Χατζηπρόδρομος, Θεόδωρος Πατελᾶς, Παναγιώτης Οἰκονόμου, Γεώργιος Κασσάρας, Γεώργιος Ζουμίδης, Χρῆστος Μαυρουδῆς, Δημήτριος Κασσίμης, Ἰωάννης Σ. Τραταρός, Παναγιώτης Τσινόπουλος, Νικόλαος Ἀντ. Μποῦντος, Ἀριστείδης Ι. Καμπούρης, Παναγιώτης Γ. Κοκόλης, Νικόλαος Χρ. Φυλλαδίτης, Σπῦρος Τελλίδης, Ἀθανάσιος Τρωικόπουλος, Γεώργιος Βεζερτζῆς, Χαράλαμπος Παντελαρούδης, Ὀδυσσεὺς Χιώτης, Νικόλαος Ζωγράφος, Ἀπόστολος Γναρδέλης, Βασίλειος Γιῶκος, Νικόλαος

Χατζίκος, Παναγιώτης Ἐλευθ. Κιρτζῆς, Ἀντώνιος Τρεμούλης, Ἀντώνιος Κοντογεωργάκης, Εὐάγγελος Κορίσος, Εὐγένιος Ἐλευθεράκης, Σπῦρος Διαμαντόπουλος, Κωνσταντῖνος Γκαγκᾶς, Ἀπόστολος Μέντας, Ἀθανάσιος Φουσιάνης, Ἰγνάτιος Σίμου, Χρῆστος Δανιήλ, Γεώργιος Κ. Παπαδόπουλος, Γεώργιος Κ. Ζαφειράκης, Ἰωάννης Αἰκατερίνης, Μάρκος Τουρλίτης, Λεωνίδας Τζανῆς, Ἰωάννης Παντελιᾶς, Μιχαὴλ Ἐλευθεριάδης, Βασίλειος Λαμψακιανός, Γεώργιος Μιχαλουδάκης, Ἰωάννης Ξηράδης, Στέλλιος Δασκάλου, Κώστας Βελισσαρίδης, Χρῆστος Εὐάγγελος Χριστοφῆς, Χαράλαμπος Διαμαντάρης, Γεώργιος Π. Παπαδόπουλος, Ἰωάννης Διαματάρης, Γεώργιος Οὐζούνουγλου, Ἀλέκος Ἀγγελάκης, Ἀπόστολος πολυτίδης, Ἀθανάσιος Δ. Σακελλαρόπουλος, Βασίλειος Καββαρίτης, Ἀχιλλεὺς Ι. Ἀργύρης, Βασίλειος Νικ. Βασιλειάδης, Παναγιώτης Ἀβραὰμ Τσαμούρης, Ἀνέστης Χαρ. Μέρμηγκας, Χαράλαμπος Μωραΐτης, Κωνσταντῖνος Παπαϊωάννου, Νικόλαος Παρασχάκης, Θεόδωρος Χατζηαντωνάκης, Γεώργιος Καλκέψος, Βασίλειος Σοφιανός, Κωνσταντῖνος Γιαννακουλάκης, Κώστας Παρασχάκης, Ἰωάννης Γιαννικιζάκης, Δημήτριος Παρασχάκης, Κωνσταντῖνος Μπαλογιάννης, Ἀντώνιος Στεφανιδάκης, Νικόλαος Γεωργαντῆς, Γρηγόριος Δόλλαρης, Ἀντώνιος Γεωργατζῆς, Γεώργιος Ἀράπης, Γεώργιος Κοκόλης, Νικόλαος Τσαουσάκης, Παντελῆς Καρβέλης, Διονύσιος Γρηγοριάδης, Χρῆστος Σαμαϊλίδης, Μιχαὴλ Τελλίδης, Νικόλαος Κατσικᾶς, Νικόλαος Καρανίκας, Στυλιανὸς Σουγιουλτζῆς, Κωνσταντῖνος Ἀγγελᾶτος, Παναγιώτης Καραφίλιππος, Κώστας Ζαγλάνης, Κλαύδιος Μανουσάκης, Παῦλος Μαυρίδης, Δημήτριος Σακελλαρόπουλος, Παναγιώτης Κωνσταντινίδης, Παναγιώτης Κάργας, Ἀνδρέας Χριστάκης, Ἀντώνιος Γιαννάκης, Χρῆστος Τηλέγραφος, Τριαντάφυλλος Δερτσώνης, Παντελῆς Γκουγκούμης, Θωμᾶς Ἀλιγουναριᾶς, Ἀριστοτέλης Κατσαΐτης, Ἀλέξανδρος Κυριακάκης, Διονύσιος Βλαχιώτης, Ἀπόστολος Παπαδόπουλος, Δημήτριος Ντόντος, Νικόλαος Χριστάκης, Ἰωάννης Κ. Ταρταρός, Παράσχος Καλκέψος, Ἀθανάσιος Χαρῖτος, Εὐστράτιος Ἀντ. Λουΐζος, Ἰωάννης Βουνιῶζος Γεώργιος Φτωχογιάννης, Ἰωάννης Νικ. Καραγιάννης, Κώστας Πολυχρόνης, Παράσχος Παπαϊωάννου, Χριστόδουλος Καλληνίδης, Ὀδυσσεὺς Πεΐδης, Σοφοκλῆς Παρίσης, Ἰωακεὶμ Τριανταφυλλίδης, Γεώργιος Σωτηρίου Καραγκούνης, Σταῦρος Δ. Καραγκούνης, Ἐμμανουὴλ Γ. Γαροφαλλίδης, Σωτήριος Κ. Καμπούρης, Νικόλαος Τακίδης, Βασίλειος Λημνιός, Γεώργιος Βεϊζόπουλος, Πανταζῆς Πουρνιώτης, Στυλιανὸς Καλλινίδης, Κωνσταντῖνος Λαμψακιανός, Κωνσταντῖνος Χάρος, Σπῦρος Περγαμίδης, Ἠλίας Ἐτμετσόγλου, Ἀντώνιος Προδρομίδης, Ἀπόστολος Παπαδόπουλος, Ἄγγελος Μόσχος, Νεόφυτος Εὐαγγελίδης, Παναγιώτης Ἐγγλέζος, Βασίλειος Καμπούρης, Θεόδωρος Μέντας, Κώστας Καμπούρης, Χρῆστος Κοχλιός, Ἀθανάσιος Κουτσογιάννης, Ἐλευθέριος Χατζηνικολάου, Δημήτριος Βαφειάδης, Νικόλαος Καρασταμάτης, Χρῆστος Γαϊτάνης, Ἰωάννης Σταμάταρος, Νικόλαος Καλλιμανᾶς, Νικόλαος Λαμψακιανός, Μακατσέλος Παναγιώτης, Θεόδωρος Παρασχάκης, Εὐάγγελος Δανιήλ, Μιχαὴλ Δώρας, Παναγιώτης Φασουλῆς, Ἰωάννης Κορμπέτης, Νικόλαος Ἀργυρίου, Σάββας Λάμπρου, Γεώργιος Δανιήλ, Χρῆστος Α. Ταταρός, Σταῦρος Α. Ταταρός, Γεράσιμος Σαμιωτάκης, Ἀλέκος Γκαγκᾶς, Χρῆστος Θ. Παλαιολόγος, Κωνσταντῖνος Θ. Παλαιολόγος, Νικόλαος Α. Δῆμος, Παναγιώτης Κ. Καμάμης, Γεώργιος Π. Καμάμης, Σταῦρος Ἐμμανουὴλ Γκουγκούμης, Νικόλαος Παρασχάκης, Μενέλαος Παπακλονάρης, Παναγιώτης Βελισσαρίου, Γεώργιος Καραγιώργης, Κίμων Μοσχούλης, Ἠλίας Κάππας, Εὐστράτιος Σταματίου, Χαράλαμπος Σοφατζῆς, Ὀδυσσεὺς Ζαρίμης, Ἰωάννης Δ. Κρουνός, Εὐάγγελος Φυλλαδίτης, Εὐάγγελος Πατρώνιας, Ἰωάννης Λέττος, Δημήτριος Σκαλιώτης, Κωνσταντῖνος Τζάρας, Παναγιώτης Ἀγγελούδιας, Χαράλαμπος Καλλιγερῆς, Ἰωάννης Ἀντωνίου, Χρῆστος Σωνίτης, Νικόλαος Πουΐζος, Θεοχάρης Σοφαντζῆς, Γεώργιος Κατσικᾶς, Ἀγγελῆς Γιαννάκαρος, Παῦ-

λος Δ. Σοφατζῆς, Χαράλαμπος Κ. Σωνίτης, Δημήτριος Γ. Γκαβνούδιος, Χαράλαμπος Α. Μαμαλίκος, Ἀθανάσιος Χ. Μοσχούδης, Γεράσιμος Γ. Γκαβνούδιας, Γεώργιος Δ. Γκαβνούδιας, Παναγιώτης Λέττος, Χαράλαμπος Γιαννάκαρος, Χαράλαμπος Π. Σωνίτης, Τριαντάφυλλος Κ. Καλλιγερῆς, Παναγιώτης Δ. Κλαψογιάννης. Χαράλαμπος Δ. Σοφατζῆς, Χαράλαμπος Κ. Σωνίτης, Χαράλαμπος Ν. Κρίκης, Νικόλαος Β. Καλλιγερῆς, Παῦλος Ἀντώναρος, Νικόλαος Μαμαλίκος, Θεόδωρος Μαμαλίκος.

Ἀπὸ τῆς 5ης Δεκεμβρίου 1944 τὸ Σῶμα τῆς Ἐθνοφυλακῆς ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του εἰς τὴν Πρωτεύουσαν καὶ εἰς τὰ χωρία τὰ ὁποῖα, μέχρι τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ 1941 ἦσαν ἕδραι Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, ἤτοι εἰς τὸν Κοντιᾶ, τὸν Μοῦδρον, τὴν Ἀτσικὴν καὶ τὸ Κοντοπούλιον.

Εὐθὺς ὡς ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς τῆς Ἐθνοφυλακῆς Λήμνου, Ταγματάρχης Πυροβολικοῦ Δημήτριος Καραθεοδωρῆς, μετέβη εἰς Μοῦδρον, ὅπως συνεργασθῇ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ναυτικῆς Βάσεως, ἐπεθεώρησε τὸ Νέον Σῶμα τῆς Ἐθνοφυλακῆς καὶ ὡμίλησεν εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ἄνδρας, ἀναπτύξας τὸν σκοπὸν τοῦ Σώματος. Μετὰ τὸν Μοῦδρον ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ἐπεσκέφθη τὰ χωρία Κοντιᾶ, Κοντοπούλι, Λειβαδοχῶρι καὶ Λέρα, ἐκδώσας τὴν ἑξῆς διαταγήν:

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

«Πρὸς ἁπάσας τὰς Κοινότητας Λήμνου.

Κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως, θὰ λυθῶσι τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν κατάρτισιν τῶν Κοινοτικῶν συμβουλίων τῇ ἐπιτοπίῳ ἐπεμβάσει καὶ τῇ συνεργασίᾳ τοῦ κ. Διοικητοῦ Ἀντιπροσώπου καὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Λήμνου. Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, οὐδεμία μεταβολὴ θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὰς ὑπαρχούσας Κοινοτικὰς ἐπιτροπάς. Ἐὰν ἐκ παρεξηγήσεως τῆς ὡς ἄνω διαταγῆς ἔχῃ ἐπέλθει μεταβολή τις, αὕτη θὰ ἐπανορθωθῇ κατόπιν συνεργασίας πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

Μόλις αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψουν, θὰ γίνῃ ἡ δέουσα ἐνέργεια καὶ ἐργασία ἀπὸ συμφώνου τῶν ὡς ἄνω ἀρχῶν.

Ἡ φιλοδοξία ἐνίων ἀτόμων εἶναι δυνατὸν νὰ καθυστερήσῃ εἰς δρᾶσιν ὑπὲρ τῶν Κοινοτήτων των καὶ τῶν συγχωριανῶν των πρὸ τοῦ Γενικοῦ συμφέροντος.

Κάστρον τῇ 12 Δεκεμβρίου 1944
Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Λήμνου
Δημήτριος Καραθεοδωρῆς
Ταγματάρχης Πυροβολικοῦ

Ὁ ἴδιος Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Λήμνου Δημήτριος Καραθεοδωρῆς τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1944 ἐκοινοποίησε τὰ ἑξῆς:

Στρατιωτικὴ Διοίκησις Λήμνου
Ἐν Κάστρῳ τῇ 16η Δεκεμβρίου 1944

Κ ο ι ν ο π ο ί η σ ι ς

Κατωτέρω κοινοποιοῦμεν ὡς ἔχει, ἀποσταλὲν τηλεγράφημα ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐνταῦθα Ἀξιωματικὸν τῆς FORCE 133 ὑπολοχαγὸν κ. Στρατῆν Παλιατσάραν.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Λήμνου
Δημήτριος Καραθεοδωρῆς

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Τὸ ἀκόλουθον διὰ γενικὴν πληροφορίαν:

1) Ἡ Βρεταννικὴ ἐπέμβασις ἐγένετο μόνον ὅπως ματαιωθῇ ἀπόπειρα λύσεως πολιτικοῦ ζητήματος διὰ τῆς βίας ἀπὸ τοὺς ἀριστεροὺς στόπ.

2) Ἡ φήμη ὅτι ὑποβοηθοῦμεν τὸν φασιμὸν εἶναι ἀνόητος. Εἴμεθα τώρα εἰς τὸ ἕκτον ἔτος τοῦ πολέμου ἐναντίον τῆς τυραννίας στόπ.

3) Παρὰ τὰς προσφορὰς των ἠρνήθημεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἐθελοντὰς Ἀθηνῶν Δεξιᾶς Ὀργανώσεως καὶ ἐπανειλημμένως ἀφωπλίσαμεν πολλοὺς στόπ.

4ον) Ὁ ἀγὼν οὗτος δὲν εἶναι μὲ ΕΛΑΣ ἀλλὰ μὲ μικρὰς ὁμάδας τῶν ἄκρων. Οἱ αἰχμάλωτοι ἀνήκουν κατὰ μέγα μέρος εἰς τοὺς σχηματισμοὺς τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ εἶναι ὀργανωμένοι ἐπὶ πυρῆνος Κομμουνιστικοῦ στόπ.

5ον) Εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ ἐγκαθιδρύσωμεν συνθήκας ἵνα οἱ Ἕλληνες δυνηθοῦν ἐλευθέρως νὰ ψηφίσουν ἐπὶ τῆς μελλούσης κυβερνήσεώς των. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἂν θὰ ὑπάρξῃ Μοναρχία ἢ Δημοκρατία δεξιᾶς ἢ ἀριστερᾶς ἢ τοῦ Κέντρου στὸπ.

6ον) Ὑπάρχουν προσπάθειαι τῶν Γερμανῶν νὰ διαιρεθῇ ὁ Ἀγγλικὸς Λαὸς καὶ οἱ Μεγάλοι Σύμμαχοι στόπ.

7ον) Ἡ κατάστασις αὕτη εἰς Ἀθήνας ἐμποδίζει ἔργον ἀνακουφίσεως. Παρ, ὅλα ταῦτα προσπαθοῦμεν ὅπως διοργανώσωμεν ἔργον περιθάλψεως διὰ τὸν πεινῶντα πληθυσμὸν ἀμφοτέρων τῶν παρατάξεων.

16 Δεκεμβρίου 1944».

Ἀναληφθείσης τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως τῆς Λήμνου ὑπὸ τῆς Ἐθνοφυλακῆς, ἡ Νῆσος ἀπηλλάγη ὁριστικῶς ἀπὸ τὴν ἐπαίσχυντον ἐαμικὴν διοίκησιν. Μετὰ παρέλευσιν ἐλαχίστου χρόνου ἐγκατεστάθησαν καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαί, ἤτοι Ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, Ὑποδιοίκησις Χωρ)κῆς, Εἰρηνοδικεῖον, Λιμεναρχεῖον, Τελωνεῖον καὶ Κέντρον Κοινωνικῆς Προνοίας. Ταυτοχρόνως ἱδρύθησαν καὶ Γραφεῖα τῆς διεθνοῦς φιλανθρωπικῆς Ὀργανώσεως U.N.R.R.A. (UNITED NATIONS RELIEF AND REHABILITATION ADMINISTRATION ἤτοι Διοίκησις Περιθάλψεως καὶ Ἀποκαταστάσεως Ἡνωμένων Ἐθνῶν) ἡ διανομὴ τῶν ἐφοδίων τῆς ὁποίας καθωρίσθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 388 τοῦ 1945.

Περὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καθὼς καὶ τῆς Ὀργανώσεως M.L. τῆς λειτουργίας των καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητός των ἐν Λήμνῳ, δημοσιεύομεν κατωτέρῳ αὐθεντικὰς ἀνακοινώσεις τῶν ἀντιπροσώπων των καὶ μίαν σχετικὴν δημοσίευσιν τῆς ἐφημερίδος «Λῆμνος» τοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδη τῆς 9.3.1946, ἐκ τῆς μελέτης τῶν ὁποίων ὁ ἀναγνώστης θὰ σχηματίσῃ ἐγκυρωτέραν γνώμην περὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς χορηγηθείσης βοηθείας ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἐν γένει ἀξιοθρηνήτου μεταπολεμικῆς ἐξαθλιώσεως, εἰς ἣν εἶχον περιέλθει οἱ κάτοικοι τῆς Λήμνου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

«Ἡ Διοίκησις τῆς M.L. δὲν εἶναι πολιτικὴ ὀργάνωσις. Ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἄγγλους καὶ Ἀμερικανοὺς οἱ ὁποῖοι προμηθεύουν τρόφιμα, πετρέλαια, φαρμακευτικὰ εἴδη κλπ. ἵνα διανεμηθῶσι δικαίως μεταξὺ τῶν Λημνίων.

Ἐπειδὴ οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἔχουν ἀνάγκην τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν πλοίων των καὶ τῶν προμηθειῶν των διὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ Ἰαπώνων εἰς διάφορα ἀπομεμακρυσμένα σημεῖα τοῦ Κόσμου, αἱ μόναι προμήθειαι ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποσταλοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι εἰς τὸ ἐλάχιστον καὶ περιορίζονται εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ τὴν γεωργίαν, ἁλιείαν καὶ ἵνα ἐπανέλθῃ γενικῶς ἡ κανονικὴ ζωὴ εἰς τὴν Χώραν.

Αἱ διανομαὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Νήσου καὶ εἰς τὰ χωρία γίνονται ὑπὸ ἐπιτροπῶν ἐκ γηγενῶν, οἱ ὁποῖοι οὐδεμίαν ἀμοιβὴν λαμβάνουν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος καὶ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των ἐθελουσίως διὰ τὸ κοινὸν καλόν.

Ἡ ἕδρα τῆς Μ.Ι. εὑρίσκεται ἐν Κάστρῳ. Ὁ Λοχαγὸς κ. Οὐάρεν Πάτερσον τοῦ Ἀμερικανικοῦ Στρατοῦ εἶναι ὁ ἐπιτετραμμένος ἀξιωματικὸς ἐν Λήμνῳ.

Ὁ κ. Ζαχαρόπουλος (ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως) παραλαμβάνει ὅλας τὰς προμηθείας ὁ δὲ κ. Ἐξηντάρης ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπισιτισμοῦ ἔχει τὴν Γενικὴν Δνεύθυνσιν τῶν ἐκφορτώσεων ἀποθηκεύσεων καὶ διανομῶν.

Παράπονα διὰ τὰς ἀδικίας κατὰ τὰς διανομὰς δέον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὸν κ. Ζαχαρόπουλον ἢ εἰς τὸν κ. Ἐξηντάρην καὶ κατὰ προτίμησιν ἐγγράφως, νὰ ἀναφέρωνται δέ ἀκριβῶς τὰ παράπονα καὶ νὰ ὑποδεικνύωνται μάρτυρες οἱ ὁποῖοι νὰ βεβαιοῦν τὸ ἀκριβὲς τῶν παραπόνων.

Ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος θὰ διανεμηθῶσι ὑπὸ τῆς Μ.Ι. ἀνὰ 150 δράμια πετρελαίου εἰς κάθε οἰκογένειαν ἐν Λήμνῳ ἔναντι καταβολῆς 15 δραχμῶν. (Αἱ 15 δραχμαὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀντιπροσώπευον τὴν ἀξίαν ἑνὸς ὠοῦ).

Ἡ διανομὴ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ κόσμος νὰ ἐξεύρῃ τὰ χρήματα.

Θὰ γίνωνται μελλοντικῶς μικραὶ πληρωμαὶ διὰ τὰ τρόφιμα καὶ τὰς ἄλλας προμηθείας τοῦ Μ.Ι. διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῶσιν οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀποθηκαρίων ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἐξόδων.

Πετρέλαια πωλοῦνται ὑπὸ τῆς Μ.Ι. εἰς τοὺς ἀλευρομύλους καὶ τὰ ἁλιευτικὰ πλοῖα. Ὁ κ. Ντόντος εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς καυσίμου ὕλης καὶ ὁ κ. Π. Μπακτῆς Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἁλιείας.

Τὰ ἁλιευτικὰ πλοῖα ποὺ προμηθεύονται πετρέλαιον ἀπὸ τὸ Μ.Ι. συνεφώνησαν νὰ πωλοῦν ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἁλιευομένων ἰχθύων εἰς τὴν ἀγορὰν Λήμνου.

PATERSON
Ἐπιτετραμμένος τῆς Μ.Ι. Λήμνου»

Ἐφημερὶς «Λῆμνος» τῆς 16—1—1945

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΜ—ΕΛ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΩΓΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σύνθεσις:

«Ἡ ΕΜ—ΕΛ ἔχει ἐκλεγῇ ἐκ τῶν στρατῶν δύο Συμμάχων μας, τῆς Ἀγγλικῆς Κοινοπολιτείας καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἀπεσπασμένα εἰς τὴν ΕΜ—ΕΛ, ἀποτελοῦντα τμῆμα τῆς δυνάμεώς της εἶναι μέλη τοῦ «Ὀργανισμοῦ Περιθάλψεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν». Ἐντὸς σχετικῶς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος ἡ ΕΜ—ΕΛ θὰ ἀποσυρθῇ τὸ δὲ ἔργον βοηθείας πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἵνα οὗτος ἐπανέλθῃ εἰς τὴν κανονικὴν καὶ εἰρηνικήν του ζωήν, θὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τῆς U.N.R.R.A. (ΟΥΝΡΑ).

Ἡ ΕΜ—ΕΛ ἀποτελεῖται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ Βρεταννικὰ στρατεύματα, ἀλλὰ ἡ εὐθύνη διὰ τὴν παροχὴν περιθάλψεως καὶ ὑλικοῦ φέρεται ἐξ ἴσου ὑπὸ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Μεταξὺ τοῦ στρατιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς ΕΜ—ΕΛ καὶ τοῦ πολιτικοῦ τῆς ΟΥΝΡΑ εὑρίσκονται ἰατροί, νοσοκόμοι, κτηνίατροι, μηχανικοί, γεωπόνοι καὶ ἄλλοι τεχνῖται καὶ εἰδικοί, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐνεργοῦν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα συμβούλων τῶν ἑλληνικῶν Ἀρχῶν καὶ Ὀργανώσεων καὶ θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ὡς ἄνω ἐκτεθέντων σκοπῶν».

Ἀ ν α κ ο ί ν ω σ ι ς

Τοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Οὔνρα Λήμνου κυρίου Η. Μ. ΣΜΙΘ:

«Ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ἔμποροι ἐξ ἄλλων νήσων ἐπισκέπτονται τὴν Λῆμνον μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἀγορὰν ζακχάρεως, γάλακτος καὶ ἄλλων ἐφοδίων, χορηγουμένων ὑπὸ τῆς Οὔνρα πρὸς διατροφὴν τοῦ πληθυσμοῦ.

Καίτοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτρέψωμεν τὴν πώλησιν μέρους τῶν ἐφοδίων τούτων ὑπὸ διαφόρων, φέρομεν, ἐν τούτοις, εἰς γνῶσιν τῶν γονέων, τῶν ἐχόντων τέκνα, λαμβάνοντας διάφορα τρόφιμα δωρεάν, ὅτι ἡ πώλησις τούτων εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν εἶναι παράνομος.

Τὰ τρόφιμα χορηγοῦνται δωρεὰν τόσον εἰς τὰ ἄπορα ὅσον καὶ εἰς τὰ εὔποροα παιδιά, ἵνα ἀναλάβωσιν ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ ὑποσιτισμοῦ, διότι ἄλλως ἄνευ τούτου καὶ συνεπεία τοῦ ὑποσιτισμοῦ ὃν ὑπέστησαν κατὰ τὰ ἔτη τῆς κατοχῆς καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ παιδιὰ τὰ παρουσιάζοντα φαινομενικὴν βελτίωσιν τῆς ὑγείας των θέλουσιν ὑποκύψει εἰς διαφόρους ἀσθενείας, κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη.

Ἐπίσης, ἔχομεν πληροφορηθῆ ὅτι μερικοὶ πολῖται ἐκ Κάστρου ἐπισκέπτονται τὰ χωρία πρὸς ἀγορὰν καὶ χονδρικὴν μεταπώλησιν τροφίμων εἰς ἐμπόρους προερχομένους ἐξ ἄλλων περιοχῶν. Οὕτω καταπολεμεῖται καὶ ἀστοχεῖ ὁ ἱερὸς σκοπὸς τῶν διανομῶν συνεπεία τῆς τακτικῆς ὀλίγων ἀσυνειδήτων μεταπρατῶν καὶ ἐμπόρων.

Θέλομεν ἐπιδιώξει τὴν λῆψιν αὐστηρῶν μέτρων, τόσον ἐναντίον τῶν ἐμπόρων, ὅσον καὶ ἐναντίον τῶν γονέων, ἐὰν ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἐξακολουθοῦν αἱ ὡς ἄνω ἀγοραπωλησίαι.

Εὐελπιστοῦμεν, ὅτι θέλει ἐπικρατήσει ὁ πατριωτισμὸς καὶ τὰ ἀλτρουϊστικὰ αἰσθήματα μεταξὺ τῶν ἐμπόρων καὶ μεταπρατῶν τοῦ Κάστρου καὶ τῶν χωρίων, οὕτως ὥστε νὰ μὴ γίνωνται συνεργάται ἀσυνειδήτων καὶ οὕτω προστατευθῆ ἡ ὑγεία τῆς νέας ἑλληνικῆς γενεᾶς».

Ἀ ν α κ ο ί ν ω σ ι ς

Τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Λήμνου
Μοιράρχου Γ. Κορδάκη

«Ἔφθασαν καὶ μέχρις ἡμῶν φῆμαι, καθ' ἃς διάφοροι ἐμπορευόμενοι ἐνταῦθα καὶ εἰς τὰ διάφορα χωρία τῆς Λήμνου ἀσχολοῦνται συστηματικῶς ἐπιδιώκοντες καὶ προμηθευόμενοι ἀπὸ πτωχὰς οἰκογενείας τρόφιμα διάφορα καὶ κυρίως ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἡ Οὔνρα χορηγεῖ δωρεὰν διὰ τὰ παιδιά.

Ἡ πρᾶξις αὕτη καθ' ἡμᾶς εἶναι ἐγκληματική.

Ἡ Οὔνρα τὰ τρόφιμα τὰ παραχωρεῖ ἀποκλειστικῶς διὰ νὰ ἐνισχύση τοὺς ἀσθενικοὺς ὀργανισμοὺς καὶ νὰ ἀποτρέψη τοὺς τρομεροὺς κινδύνους, οἵτινες ἀπειλοῦν τὴν νέαν γενεάν μας, συνεπεία τοῦ ὑποσιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον μᾶς ἐχάρισε μεταξὺ τόσων ἄλλων κακῶν ἡ τετραετὴς βάρβαρος κατοχή.

Εἰς τοὺς ἐμπορευομένους συνιστῶμεν νὰ ἀσχολοῦνται μὲ ἄλλα εἴδη διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των καὶ νὰ ἀρνοῦνται ἔστω καὶ ἂν τοῖς προσφέρωνται τὰ εἴδη αὐτὰ νὰ τὰ ἀγοράζουν, δηλοῦντες πρὸς αὐτοὺς καὶ ἅπαντας γενικῶς ὅτι, ἂν ἡ κατάστασις αὐτὴ ἐξακολουθήση θὰ προκαλέσωμεν τὴν ἐπέμβασιν τοῦ κ. Εἰσαγγελέως».

Ἐφημ. «ΛΗΜΝΟΣ» τῆς 9.3.1946

ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ — ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

«Εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, συμφώνως πρὸς τὸ καθορισθὲν τελευταίως σχέδιον διανομῆς ἱματισμοῦ, ἀνετέθη ἡ εὐθύνη τῆς συντάξεως τῶν καταστάσεων τῶν ἐχόντων ἀπόλυτον καὶ ἄμεσον ἀνάγκην ἱματισμοῦ.

Τὸ ἔργον εἶναι βαρὺ καὶ δυσχερέστατον. Αἱ ἐνοριακαὶ ἐπιτροπαὶ ὑποβάλλουν καταστάσεις, αἵτινες περιέχουν σχεδὸν ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς ἐνορίας των μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ὅλοι ἔχουν ἀνάγκην. Αὐτὸ βεβαίως εἶναι σωστό, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ὅλοι ἄμεσον καὶ ἀπόλυτον ἀνάγκην. Πολλαὶ ἐπιτροπαί, αἰρόμεναι εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς των, τακτοποιοῦν καλῶς τοὺς καταλόγους, ὥστε ὑπάρχουν ἐλάχιστα παράπονα μετὰ τὴν διανομὴν καὶ κατὰ τὸν ἔλεγχον ἐκ μέρους τοῦ Γραφείου Κοινωνικῆς Προνοίας.

Πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅλοι, ὅτι ἡ ἀτελὴς σύνταξις τῶν καταστάσεων γίνεται ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἐνορίτας, διότι τὸ Γραφεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας καλεῖ τὰ ἄτομα ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις κατ' ἐπαγγέλματα διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἰσοδικαίας κατατάξεως τῶν κατοίκων. Παρ' ὅλα ταῦτα, κατὰ τὴν διανομὴν τῆς Ἐνορίας Τσάς ἀπὸ 1343 ἄτομα ποὺ ἐνεγράφησαν εἰς τοὺς καταλόγους ὅτι ἔχουν ἀνάγκην ἱματισμοῦ, τὸ Γραφεῖον ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰς δοθείσας εἰς αὐτὸ ὁδηγίας, ἠναγκάσθη νὰ περιορισθῇ εἰς 662 ἄτομα. Οὕτω ἔγιναν 337 δέματα.

Ἐκ τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν ποὺ παρουσιάσθησαν μετὰ τὴν διανομήν, ἀπεκαλύφθη ὅτι εἰς 12 οἰκογενείας ἐδόθησαν κακῶς δέματα. Τὸ Γραφεῖον δι' ἐγγράφου του πρὸς τὴν Ἐπαρχίαν παρακαλεῖ ὅπως διατάξῃ καὶ ἐπιστραφῇ ὁ ἱματισμὸς ὁ ληφθεὶς παρὰ τῶν ὡς ἄνω οἰκογενειῶν.

Ὁ καθεὶς πρέπει νὰ σκεφθῇ τί ἐργασία ἔγινε καὶ τί κόπος κατεβλήθη διὰ νὰ διαχωρισθοῦν 662 ἄτομα ἀπὸ κατάστασιν περιλαμβάνουσαν 1343 ἄτομα καὶ ὅτι ἀπὸ 337 δέματα ἐδόθησαν κακῶς 12 δέματα.

Καὶ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει μας ὅτι δὲν εἶναι μόνον τὸ Τσὰς ἀλλὰ καὶ 34 ἄλλες ἐνορίες. Ἤδη καὶ ἄλλων 4 χωρίων εἶναι ἕτοιμος ὁ ἱματισμὸς νὰ διανεμηθῇ.

Διὰ τὴν ἐνορίαν Ἁγίας Τριάδος Κάστρου, ἡ κατάστασις εἶναι τόσον κακῶς συντεταγμένη, ὥστε παρ' ὅλον ὅτι ἀγωνίζεται τὸ Γραφεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας μίαν ἑβδομάδα τώρα, δὲν νομίζει ὅτι μπόρεσε νὰ καθορίσῃ ἀπὸ τὰ 1037 ἄτομα αὐτοὺς ποὺ ἔχουν ἄμεσον καὶ ἀπόλυτον ἀνάγκην. Εἶναι βέβαιον, ὅτι αὐτὸ εἶναι πρᾶγμα δύσκολον, ἀλλὰ προκειμένου νὰ ζητῇ τὸ Γραφεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας νὰ ἐπιστραφοῦν 10 δέματα μετὰ τὴν διανομήν, ὡς κακῶς δοθέντα, προτιμᾶ νὰ κουρασθῇ περισσότερον, διότι πρέπει νὰ γίνῃ γνωστὸν ἀπὸ ὅλους ὅτι ἡ μόνη σκέψις καὶ φροντὶς τοῦ Γραφείου εἶναι τὸ πῶς θὰ κάμῃ ἰσοδικαίαν διανομήν. Ἀκριβῶς διὰ νὰ διευκολύνουν τὸ ἔργον τῆς ὑπηρεσίας πρέπει αἱ ἐπιτροπαὶ νὰ ἀρθοῦν εἰς τὸ ὕψος των. Αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν ὅλοι ὑπ' ὄψιν των».

Ἐφημερὶς «Λῆμνος» 2.7.1945

Εἴχομεν πρὸ ἡμερῶν τὴν ἐξηκριβωμένην πληροφορίαν ἐξ Ἀθηνῶν ὅτι ἀπεστέλλοντο διὰ τὴν Λῆμνον 150 μπάλλες ρουχισμοῦ καὶ 3.500 ζεύγη ὑποδημάτων διαφόρων μεγεθῶν. Αἱ πληροφορίαι προσέθετον, ὅτι κατεβλήθη προσπάθεια παρὰ τῇ Οὔνρα νὰ φορτωθοῦν ἐπὶ τοῦ βενζινοπλοίου τοῦ κ. Ἐρημιάκη, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς Πειραιᾶ διὰ νὰ φθάσουν κατ' εὐθεῖαν εἰς Λῆμνον. Ἀλλ' ἡ Οὔνρα ἠρνήθη τὴν φόρτωσιν ἐπὶ τοῦ βενζινοπλοίου τούτου, καθόσον ἡ Μυτιλήνη ἔχει ὁρισθῇ ὡς ἐπιλιμένιον κέντρον τοῦ Νομοῦ καὶ θ' ἀπεστέλλοντο ἐκεῖ δι' ἐπιτάκτων ἐκεῖθεν δὲ θ' ἀπεστέλλοντο πρὸς ἡμᾶς. Οἱ διοικοῦντες ὅμως τὴν Οὔνραν, δὲν ἔχουν τὴν πεῖραν τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἔχομεν ἀποκτήσει ἐκ τῆς παρανόμου ταύτης ἑνώσεώς μας μὲ τὴν Μυτιλήνην καὶ θὰ πληροφορηθοῦν ὅτι ἡ Λῆμνος ἀπὸ τὰς 150 μπάλλας ἐπῆρε μόνον 35 κατ' εὐγενῆ παραχώρησιν τῶν Μυτιληναίων, οἱ ὁποῖοι φυσικὸν εἶναι νὰ εὐλογήσουν τὰ δικά των γένεια.

Γιὰ τὰ παπούτσια δὲν ἐλάβαμε καμμιὰ πληροφορία, μόνον ὅτι εἰς τὴν ἀγο-

ρὰν τῆς Μυτιλήνης τὰ εἴδη ὑποδύσεως ὑπετιμήθησαν πολύ, ἴσως διότι τὰ 3.500 ζεύγη ἐδόθησαν εἰς τοὺς καλοὺς γείτονάς μας».

Ἐφημερὶς «Λῆμνος» 16.1.1945

Δ ι α ν ο μ α ὶ

Ἀπὸ σήμερον ἄρχεται ἡ διανομὴ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Διανομῶν Μ.Ι. τροφίμων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου.

Θὰ διανεμηθῶσι κατ' ἄτομον ἀντὶ 10δράχμου, τὸ ὁποῖον θὰ καταβάλουν ὅλοι ἀνεξαιρέτως:

Σῖτος 2 ὀκάδες καὶ 300 δράμια.
Ζάχαρις 100 δράμια.
Μπισκότα ἕνα πακετάκι.
Ἀλεῦρι γερμανικὸν 200 δράμια.

Φ ά ρ μ α κ α τ ῆ ς ΕΜ—ΕΛ

Ἐκομίσθησαν τὴν Κυριακὴν παρὰ ἰατροῦ τῆς ΕΜ—ΕΛ 10 κιβώτια φάρμακα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῆς Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου. Ταῦτα παρελήφθησαν ὑπὸ τοῦ Νοσοκομείου. Ἀναμένονται ἐπίσης καὶ 10.000 δοχεῖα γάλακτος.

Ἀλλ' οἱ Λήμνιοι πολὺ συντόμως καὶ ἐνωρίτερον τῶν ἄλλων ἀδελφῶν των Ἑλλήνων ἀπηλλάγησαν καὶ τοῦ φάσματος τῆς πείνης καὶ τῶν παντοειδῶν ἄλλων στερήσεων.

Αἱ διατεθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1945 σπαρτικαὶ μηχαναὶ σιτηρῶν ἑλληνικῆς κατασκευῆς εἰς τὴν τιμὴν τῶν 11.600 δραχ. τὰς ὁποίας ἠγόραζον οἱ Λήμνιοι γεωργοὶ συνεταιρικῶς, τὰ χορηγηθέντα ὑπ' αὐτῆς μακροπρόθεσμα δάνεια εἰς γεωργούς, κτηνοτρόφους, κηπουρούς καὶ ἀμπελουργούς, ἀλλὰ κυρίως τὸ ἐπιδειχθὲν θερμὸν συγγενικὸν καὶ πατριωτικὸν ἐνδιαφέρον ἐκ μέρους τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαμενόντων Λημνίων καὶ ἰδίως τῶν εἰς τὴν Ἀμερικήν, Αἴγυπτον, Αὐστραλίαν καὶ Λίμπε τῆς Νιαζαλάνδης ἐγκατεστημένων, ἀνεκούφισαν ὅλως ἀνελπίστως ἀποτελεσματικῶς τοὺς πεινῶντας καὶ ρακενδύτους κατοίκους τῆς Λήμνου μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν των ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν κατοχήν. Ὅταν δὲ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 3ης Μαρτίου τοῦ 1946 ὁ ἀπαισιώτερος ἐχθρὸς τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ Κομμουνισμός, περιφρονητικῶς ἐξετοπίσθη, ἀπωθηθεὶς πρὸς τὰ σύνορα, τὴν ἀνοικτὴν κομμουνιστικὴν ἀγκάλην Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας καὶ Ἀλβανίας, κέντρα ἐξορμήσεώς του καὶ ἀνεφοδιασμοῦ του, ἡ Λῆμνος προσέβλεψεν εὐθαρσῶς πρὸς τὴν ταχεῖαν ἀνασυγκρότησίν της.

Οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων, ἀνακτήσαντες τὸ ἠθικόν των καὶ τὴν σωματικὴν αὐτῶν εὐεξίαν καὶ πεισθέντες ὅτι ὁ δολοπλόκος κομμουνισμὸς ἔχει ὡς ἀρχὴν νὰ ἐξουδετερώνῃ τὴν ἀλήθειαν διὰ τοῦ ψεύδους, τὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα λατρείαν διὰ τοῦ στυγνοῦ μισελληνισμοῦ, τὴν εὐγένειαν διὰ τοῦ τραμπουκισμοῦ, τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τοῦ προκλητικοῦ ἐμπαιγμοῦ, τὸ σέβας διὰ τῆς μεστῆς χλεύης ἀσεβείας, τὴν τιμὴν διὰ τῆς ἀτιμίας, τὴν θρησκευτικὴν κατάνυξιν διὰ τῆς ἱεροσυλίας καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ πολιτικοῦ ἢ πολιτειακοῦ ἐχθροῦ του διὰ τῆς χυδαίας καὶ ἀδιστάκτου κατασυκοφαντήσεως, ἐξεδηλώθησαν παντοιοτρόπως ἐναντίον του, ἵνα ὑπερήφανοι εἰσέλθωσιν ἐκ νέου εἰς τὴν εὐρεῖαν λεωφόρον, τὴν ὁδηγοῦσαν πρὸς τὰ ἑλληνικὰ πεπρωμένα καὶ ἰδεώδη.

Πρὸς ἐπίρρωσιν τούτου καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Λήμνου ἀναφέρομεν γε-

γονότα ἐλάχιστα τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ θρασύτατοι προδόται τῆς Ἑλλάδος ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΑΙ καὶ μόνον ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΑΙ, παρουσιάζοντο ἀναιδέστατα, ἀλλὰ καὶ ἀηδέστατα ποὺ μὲν ὡς ἀντισταθέντες κατὰ τῶν Γερμανῶν!!! ποὺ δὲ ὡς ὑπέρμαχοι τῆς... Λαϊκῆς Δημοκρατίας!!!

Ἐφημ. «ΛΗΜΝΟΣ» 16.1.1945

«Κύριε Διευθυντά,

Παρακαλῶ δημοσιεύσατε τὰ κατωτέρω:

Τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἰανουαρίου 1945 ἔντυπο «Λαοκρατία» δημοσιεύει ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐρασιτεχνικοῦ θιάσου Μούδρου παιχθὲν θεατρικὸν ἔργον, ἦτο δημιούργημα τῆς Ε.Π.Ο.Ν. της.

Ἡ «Λαοκρατία» διατί εἶναι τόσον ἐπιπόλαιος εἰς τὰς δημοσιεύσεις της; Διατί ὀνομάζει ἐπονίτας καὶ ἐπονίτισσας, ἄτομα ἄσχετα πρὸς τὴν ὀργάνωσίν της;

Νέοι καὶ νέες ἔλαβον μέρος εἰς τὸν θίασον αὐτὸν ἐξυπηρετοῦντες ἕναν ἱερὸν σκοπὸν — τὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ Δημοτικοῦ μας Σχολείου.

Ἰδού τί ἐστὶ κομμουνισμός. Κάτι περισσότερον ἀπὸ τραμπουκισμός. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σλαβοκομμουνιστῶν ἀπειλεῖ νὰ ἀνατινάξῃ τὴν Ἀκρόπολιν!!!

Δὲν δίδομεν τὸ δικαίωμα εἰς τὸ ἔντυπον αὐτὸ νὰ μᾶς ἀποκαλῇ ὡς ἐπονίτας καὶ ἐπονίτισσας, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν οὐδεμίαν ἀπολύτως σχέσιν μαζί του.

Ἐν Μούδρῳ τῇ 10.1.1945
Μεθ' ὑπολήψεως
Β. Βαρελτζῆς».

Ἐφημερὶς «ΛΗΜΝΟΣ» 20.12.1944

Πρακτικὸν Συνεδριάσεως

«Ἐν Μούδρῳ Λήμνου σήμερον τὴν 8ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ 1944

ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Παρασκευὴν καὶ ὥραν 18ην, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀποτελοῦντες τὴν Τοπικὴν Ἐπιτροπὴν Ε.Α.Μ. Μούδρου:

1) Ἐμμανουὴλ Γρηγόριος, 2) Μοράκης Κωνσταντῖνος, 3) Ψαρρὸς Δημήτριος, 4) Μητάκης Εὐστράτιος, 5) Φωτιάδης Γεώργ., 6) Βαρδουλάκης Ἐλευθέριος, 7) Βαρβαλῖζος Παντελῆς, 8) Βαλσαμίδης Γεώργιος, 9) Ἀνδρεάδης Ἰωάννης, 10) Ψάρρας Βάσος, 11) Νικηφόρος Τριανταφύλλου καὶ 12) Παξιμαδᾶς Νικόλαος, συνελθόντες κατόπιν τῆς ἐκδηλωθείσης ἐπαναστατικῆς τάσεως τῶν κομμουνιστικῶν παραγόντων τῆς Ὀργανώσεως κατὰ τοῦ Ἔθνους καὶ ἀκούσαντες τὴν πρότασιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν Μοράκη Κωνσταντίνου.

Ψ η φ ί ζ ε ι

1) Τάσσονται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως ἀποδοκιμάζοντες τὴν Ἐπανάστασιν ὡς ἐθνοκτόνον.

2) Χαρακτηρίζουσι ὡς προδότας τῆς Πατρίδος τοὺς στασιαστάς, οἵτινες ἀποσκοποῦσι εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς πλέον ὠμῆς Κομμουνιστικῆς δικτατορίας.

3) Ποιοῦσιν ἔκκλησιν εἰς ὅλους τοὺς συναγωνιστὰς νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα καὶ νὰ μὴ γίνωνται ὄργανα τοῦ Σνώφ καὶ τῶν Βουλγάρων κομμουνιστῶν.

4) Χαρακτηρίζουσι ὡς ἀντεθνικὴν τὴν Ὀργάνωσιν.

5) Ἀξιοῖ τὴν παραδειγματικὴν τῶν ὑπευθύνων τιμωρίαν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιεικείας.

6) Ἀποφασίζουσι τὴν διάλυσιν ταύτης, ὡς μὴ ἐκπληρούσης πλέον οὐδένα σκοπόν.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρόν, ὅπερ ἀναγνωσθὲν εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως ὑπογράφεται παρὰ τῶν κάτωθι ὀκτὼ μελῶν τῆς Τομεακῆς Ἐπιτροπῆς Ε.Α.Μ. Μούδρου.

1) Μοράκης Κωνσταντῖνος, 2) Ἀναστάσιος Ψαρρᾶς, 3) Γεώργιος Βαλσαμίδης, 4) Δημήτριος Ψαρρός, 5) Ἰωάννης Ἀνδρεάδης, 6) Γρηγόριος Ἐμμανουήλ, 7) Δαρδαγάνης Ἐλευθέριος, 8) Βαρβαλῖζος Παντελῆς.

Τῶν Μητάκου Εὐστρατίου, Φωτιάδη Γεωργίου καὶ Νικηφόρου Τριανταφύλλου μὴ ὑπογραψάντων. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω οἱ Φωτιάδης Γεώργιος καὶ Νικηφόρος Τριανταφύλλου κρίνουν τὸν ἑαυτόν τους ἀναρμόδιον νὰ καθορίσῃ τὴν θέσιν τοῦ Τομέως, ἔναντι τῶν γεγονότων καὶ ὅτι τοῦτο τυγχάνει τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Τομέως. Δύνανται ὅμως νὰ καθορίζωσι τὴν θέσιν ὡς ἀτόμων ἐὰν κληθῶσι πρὸς τοῦτο. 4) Νικόλαος Παξειμαδᾶς ἀπουσιάζει τῆς συγκεντρώσεως ἀναχωρήσαντος τούτου εἰς Ἀθήνας».

Ψ ή φ ι σ μ α

«Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κοινότητος Κοντοπουλίου Λήμνου συνελθὸν σήμερον τὴν 10ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1944, ἡμέραν Κυριακήν, ἐν τῷ Καταστήματι κατόπιν τῆς ἐκδηλωθείσης ἐν τῷ Κράτει Κομμουνιστικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἀκοῦσαν τοῦ Προέδρου ἐκθέσαντος ὅτι σήμερον οἱ κομμουνισταὶ ἤγειραν ἐπανάστασιν κατὰ τῆς νομίμου ἐθνικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ αἱματοκυλισθῇ ἡ δεινοπαθοῦσα Ἑλλάς μας διὰ νὰ καταλάβουν αὐτοὶ διὰ τῆς βίας τὴν Ἀρχήν, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ Τακτικὸς Ἑλληνικὸς Στρατὸς τῇ βοηθείᾳ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων πολὺ γρήγορα θὰ ἐξαναγκάσουν τὰ κακοποιὰ αὐτὰ στοιχεῖα, ἵνα παύσουν τὴν παράνομον πρᾶξιν των.

Ψ η φ ί ζ ε ι

1) Τάσσεται ἀνεπιφυλάκτως καὶ ὁλοψύχως παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως.

2) Ἐκφράζει τὴν ἀγανάκτησίν του, διότι οἱ στασιασταὶ ἐφόνευσαν Ἕλληνας καὶ Βρεταννοὺς ἀξιωματικούς.

3) Ἀξιοῖ τὴν παραδειγματικὴν τιμωρίαν ὅλων τῶν ὑπευθύνων καὶ τὴν ἄμεσον διάλυσιν τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ ὅλων τῶν Βουλγαροκομμιουνιστικῶν πυρήνων αὐτοῦ.

4) Παρακαλεῖ τὰς Ἀρχὰς τῆς Νήσου νὰ διαβιβάσωσι τὸν παρὸν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν Α.Ε. τὸν Ἀρχιστράτηγον Σκόμπυ καὶ τὸν Ὑπουργὸν Γενικὸν Διοικητὴν Αἰγαίου.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον
Ξ. Ἀρκᾶς, Π. Γαροφαλῆς, Τ. Χαρανῆς».

Ἰδοὺ οἱ καρποὶ τῆς συνοδοιπορίας τῶν δύο Παπανδρέου καὶ τῶν προδοτῶν κομμουνιστῶν. Ἑκατοντάδες ἀθώων θυμάτων τῆς κομμουνιστικῆς ἀποκτηνώσεως.

Ὁμοίου περίπου περιεχομένου ψηφίσματα ὑπεβλήθησαν πρὸς τὴν Στρατιωτικὴν Διοίκησιν καὶ ἐκ μέρους τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων Σκανδάλης, Καμινίων, Φυσίνης, Κοντιᾶ καὶ Λύχνων.

Ἐφημ. «ΛΗΜΝΟΣ» 6 Ὀκτωβρίου 1945

«Κύριε Διευθυντά,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω, ὅπως δημοσιεύσητε εἰς τὸ φύλλον σας τὴν ἀπὸ 19)9)1945 ἐπιστολήν μας ἔχουσαν ὡς κατωτέρω πρὸς τὴν ἐνταῦθα ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Λαοκρατία» εἰς ἀπάντησιν τοῦ εἰς τὸ φύλλον τῆς 17)9)1945 δημοσιευθέντος ἀρθριδίου της ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ξετσίπωτη συκοφαντία».

Εὐχαριστῶν διατελῶ μετὰ τιμῆς

Δημήτριος Παπαδόπουλος»

«Πρὸς τὴν Ἐφημερίδα «Λαοκρατία»
Ἐνταῦθα

Κάστρον τῇ 19)9)1945

Εἰς τὸ φύλλον σας τῆς ὑπ' ἀριθ. 30 τῆς 17)9)45 ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ ξετσίπωτη συκοφαντία» μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναληθειῶν καὶ ἀχαρακτηρίστων φράσεων, δι' ἃς τὸν λόγον ἔχει ἡ Δικαιοσύνη, ὅπου ἀπετάνθημεν, ἀναγράφεται ὅτι ἐξαπέλυσα «συκοφαντικὴν ἐπίθεσιν» κατὰ τῶν Π. Κότσαλη καὶ Φ. Ἰωσηφίδη προσπα-

θήσας νὰ τοὺς παρουσιάσω ὡς πληρωμένους πράκτορες γιὰ νὰ κλονίσω τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε. κλπ.».

Δυνάμει τοῦ περὶ τύπου νόμου καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν νὰ δημοσιευθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ μὲ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα, ὁμοῦ μὲ τὰς παρατιθεμένας ἀμέσως κατωτέρω ὑπευθύνους δηλώσεις τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἀτόμων, ὧν κεκυρωμένα ἀντίγραφα σᾶς ἀποστέλλομεν:

Ὑ π ε ύ θ υ ν ο ς Δ ή λ ω σ ι ς

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος Κότσαλης Παναγιώτης τοῦ Ἠλία, δηλῶ ὑπευθύνως καὶ ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τοῦ Νόμου περὶ ψευδοῦς δηλώσεως ὅτι κατάγομαι ἐξ Ἀγαθοπόλεως Θράκης, ἐτύγχανον ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν Θεσσαλονίκη, ἔγγαμος μετὰ τῆς Ἀναστασίας τὸ γένος Ἀλατσᾶ ἐκ Θράκης ἄνευ τέκνων, ἐτῶν 38, ὅτι ἔχω μόνιμον κατοικίαν ἐν Θεσσαλονίκη καὶ ἐν τῇ ὁδῷ Κασσάνδρου 127.

Ἤδη διαμένω ἐν Κάστρῳ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1942 ἐργαζόμενος ὡς γραμματεὺς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος Λήμνου καὶ συντηρούμενος παρ' αὐτοῦ ἤτοι κατοικία, τροφὴ ἐνδυμασία καὶ γενικῶς τ' ἀπαραίτητα διὰ τὴν συντήρησιν ἑνὸς ἀτόμου.

Ἐν Κάστω Λήμνου τῇ 28 Ἰουλίου 1945
Ὁ ὑπευθύνως Δηλῶν
Παναγιώτης Κότσαλης

Ἀκριβὲς Ἀντίγραφον
Ὁ ἀξιωματικὸς πληροφοριῶν
Φρουραρχείου
Κωνσταντινόπουλος
Ὑπολοχαγὸς Πεζικοῦ

Ὑ π ε ύ θ υ ν ο ς Δ ή λ ω σ ι ς

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος Ἰωσηφίδης Φώτιος τοῦ Νικηφόρου δηλῶ ὑπευθύνως καὶ ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τοῦ Νόμου περὶ ψευδοῦς δηλώσεως ὅτι κατάγομαι ἐκ Σφενδάμης Κατερίνης εἶχον ἐπάγγελμα τὸ τοῦ γεωργοῦ ἄγαμος ἐτῶν 30 καὶ ὅτι ἔχω μόνιμον κατοικίαν ἐν Σφενδάμη Κατερίνης.

Ἤδη διαμένω ἐν Κάστρῳ Λήμνου ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1944 ἐπαγγελλόμενος τὸν καθοδηγητὴν κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως Λήμνου, ἀμειβόμενος παρὰ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος, ἤτοι τροφήν, κατοικίαν, ἐνδυμασίαν δὲν ἔχω λάβει μέχρι τοῦδε, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν τῆς ὀργανώσεως.

Ἐν Κάστω Λήμνου τῇ 28 Ἰουλίου 1945
Ὁ ὑπευθύνως Δηλῶν
Ἰωσηφίδης Φώτιος

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ὁ Ἀξιωματικὸς Πληροφοριῶν
Φρουραρχείου
Κωνσταντινόπουλος

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω δύναται πᾶς τις νὰ κρίνῃ ποῖοι εἶναι οἱ συκοφάνται καὶ νὰ συναγάγῃ τὰ προσήκοντα συμπεράσματα διὰ τοὺς ἐν λόγω ἐξ ἐπαγγέλματος καθοδηγητάς.

Δημήτριος Παπαδόπουλος Ἔπαρχος»

Ἐπειδὴ τὰ δύο κομμουνιστικὰ προδοτικὰ ἔντυπα «Λαοκρατία» καὶ «Ἐλεύθερη Λῆμνος» ἀνελλιπῶς, ὁσάκις ἐξεδίδοντο κατεφέροντο δηλητηριωδῶς κατὰ τῆς ἐφημερίδος μας «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ» καὶ ἐναντίον ἡμῶν προσωπικῶς, σκόπιμον κρίνομεν νὰ μεταφέρωμεν ὧδε τὸ δημοσιευθὲν πρῶτον ἄρθρον μας καί τινα ἄλλα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἔκρυθμον τότε κατάστασιν τῆς κατὰ τῶν Συμμοριτῶν πολεμικῆς περιόδου, ἔχοντα οὕτω:

Ἐφημ. «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ» 11.1.1946

ΕΚΔΗΛΟΥΜΕΝΟΙ

Αἱ ἐπιτακτικώταται ἀνάγκαι τῆς πατρίδος μας Λήμνου, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ ἀπογυμνώσεώς της καὶ τῆς ἀπὸ ἔτους ἐγκαταλείψεώς της, σχεδὸν μόνον εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Οὔνρα, τὰ πολλὰ κακῶς ἔχοντα, οἱ ὀλίγοι, ἀλλὰ κακοὶ καὶ μυσαροὶ ἐρυθροὶ δαίμονες οἱ ἐπιβουλευόμενοι αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς της καὶ ἐντεῦθεν, ἡ παράλογος ἔντασις τῶν παθῶν, ἥτις ἐπακμάζει μεταξὺ τῶν Λημνίων ὡς ὑποκινουμένης ὑπὸ ἀρνησιπάτριδων πρακτόρων τοῦ διεθνοῦς Σλαβοκομμουνισμοῦ, ἐπιδιωκόντων παλλημνιακὸν αἱματοκύλισμα, μᾶς ὑπεχρέωσαν νὰ ρίψωμεν τὸν οἷον ἐρρίψαμεν κύβον καὶ νὰ διέλθωμεν τὸν Ρουβίκωνα, μηδόλως ὑπολογίσαντες τοὺς ἐρυθροὺς δολίους, ἀδυσωπήτους καὶ ἀδιστάκτους σφαγεῖς, ἐναντίον τῶν ὁποίων θὰ πολεμήσωμεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς μικρᾶς καὶ ἀγαπητῆς μας πατρίδος.

Τὸ Διοικητικόν της, τὸ Οἰκονομικόν της, ἡ Συγκοινωνία της, ἡ Παιδεία της, τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικόν της ἐμπόριον, ἡ Βιομηχανία της, ἡ Βιοτεχνία της, ἡ Γεωργία της, ἡ Κτηνοτροφία της, ἡ Ἁλιεία της, αἱ Ἀρχαιότητές της, ὁ Τουρισμός της, τὸ ἀτονοῦν νῦν Λημνιακὸν πατριωτικὸν αἴσθημα καὶ ἡ πολιτικὴ ἐξαχρείωσις τῶν εἰς βάρος αὐτῆς καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος δρώντων πολλῶν προδοτοπρακτόρων καὶ ἄλλων παραγόντων συνοδοιπόρων κομματαρχῶν, ὑποσχόμεθα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν, ρυθμίσωμεν καὶ ἐπιλύσωμεν ἓν πρὸς ἕν.

Ἐκδηλούμενοι ἐπὶ τῶν πολιτικῶν μας πεποιθήσεων, ὑποστηρίζομεν ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων, τὰ κομματικὰ συμφέροντα, αἱ ἰδεολογίαι καὶ τὰ φρονήματα, δέον νὰ παραμερίζωνται, προκειμένου νὰ διεκδικηθοῦν ἢ ἐξυπηρετηθοῦν ὕψιστα ἐθνικὰ συμφέροντα.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποκρυσταλλωθεῖσα γνώμη μας.

Εἷς μόνον, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος «ἔβλεπεν ὑπὲρ τὴν καμπύλην», ὁ Μεγαλουργὸς τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ἐξεδηλοῦτο εὐθαρσῶς, ὁσάκις ἔκρινε τοῦτο σκόπιμον καὶ ἐπιβεβλημένον διὰ τὸ συμφέρον τοῦ Ἔθνους.

Εἰς τὰ ὦτα μας ἠχοῦν ἀκόμη οἱ τελευταῖοι του λόγοι: «Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς πρέπει νὰ ζήσῃ μὲ τὸν Βασιλέα του. Ζήτω ὁ Βασιλεύς».

Ἂν οἱ διαδοχίσκοι του ἐφιλοτιμοῦντο νὰ συμμορφωθοῦν τοῖς Κείνου ρήμασι, ἀναμφιβόλως δὲν θὰ ἐγενόμεθα αὐτόπται μάρτυρες τῆς τραγικωτέρας πολιτικῆς μας ἐξαθλιώσεως κατὰ τὰς ἐξαιρετικῶς κρισίμους αὐτὰς στιγμάς, ἃς διερχόμεθα. Καὶ τὸ κακὸν ἐξακολουθεῖ. Τὸ ὅτι διέρρευσεν ἓν ὁλόκληρον ἔτος ἀφ' ἧς ἀπηλευθερώθημεν χωρὶς νὰ σημειωθῇ οὐδεμία πρόοδος εἰς τὰ πολλαπλᾶ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικά μας προβλήματα, οὐδόλως τοὺς συγκινεῖ. Αὐτοὶ ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνον ἐμμόνου σκέψεως καὶ ἐπιθυμίας κατέχονται· νὰ μὴ σβήσουν, νὰ μὴ χαθοῦν.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὅμως ἀγρυπνεῖ.

Ἀγρυπνεῖ, παρακολουθεῖ καὶ κατὰ συνείδησιν βαθμολογεῖ.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐνθυμεῖται τὸ σύμφωνον Σοφούλη - Σκλάβαινα.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς γνωρίζει ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἡ διευθύνουσα τὰς

τύχας τῆς Ἑλλάδος ὑπεστηρίχθη ἀπὸ τὸν πανσλαβιστικὸν κομμουνισμόν, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀποφυλακισθοῦν οἱ ἀπαισιώτεροι ἐχθροὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν θὰ ἐκπλαγῇ ἀπὸ ἕνα νέον Σύμφωνον Σοφούλη - Ζαχαριάδη. Γνωστὰ τοῦ εἶναι καὶ πρόσωπα καὶ πράγματα.

Ἡμεῖς, διὰ ταῦτα, μίαν ὑστάτην θερμὴν παράκλησιν ὑποβάλλομεν.

Ἐπὶ ἓν μόνον πρῶτον λεπτὸν νὰ ἀπεικονισθῇ εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῶν πολιτικῶν μας ἡ Μήτηρ Ἑλλὰς καταπληγωμένη μὲ γύρω της τοὺς λυσσασμένους Ἐαμοελασίτας κομμουνιστὰς ἑτοίμους νὰ τὴν «ξεπαστρέψουν», διὰ νὰ ἐπικαλεσθοῦν κατόπιν τὴν ἑλληνικήν των συνείδησιν νὰ τοὺς χειραφετήσῃ.

Ἂς προτιμήσουν νὰ σβήσουν, νὰ χαθοῦν, παρὰ νὰ προάγουν τὸν Σλάβον δήμιουν τοῦ Δεκεμβρίου».

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΕΡΟΝΤΟΥΔΗΣ

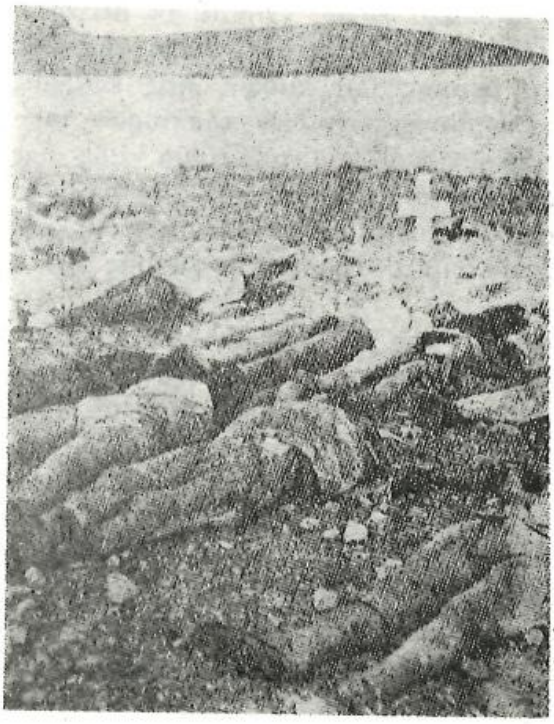

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1944

Οἱ προδόται Ἕλληνες κομμουνισταὶ αὐτὴν τὴν φοβεράν εἰκόνα ἐπεδίωκον νὰ δώσουν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ἐκ τῶν ἀναριθμήτων δηλώσεων μετανοίας ἂς ἐλάβομεν ἀπὸ τοὺς μεταμεληθέντας καλοὺς Λημνίους καὶ ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὴν ἐφημερίδα μας «Φωνὴ τῆς Λήμνου», μεταφέρομεν ἐνταῦθα τρεῖς μόνον δημοσιευθείσας εἰς τὰ φύλλα μας τῆς 2ας Αὐγούστου, 22ας Μαΐου 1948 καὶ τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου 1947.

Ὑ π ε ύ θ υ ν ο ς Δ ή λ ω σ ι ς

«Ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τοῦ Νόμου περὶ ψευδοῦς δηλώσεως ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀσκηθείσης βίας καὶ ἐν πλήρει συνειδήσει δηλῶ τὰ κάτωθι:

Κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου 1944 ἐνεγράφην εἰς τὴν ἀντεθνικὴν ὀργάνωσιν Ε.Π.Ο.Ν. καὶ εἰς τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα, μέλος τῶν ὁποίων διετέλεσα μέχρι καὶ τοῦ Σεπτεμβρίου 1946 ἔτους. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀνέπτυξα ἐξαιρετικὴν ὄντως δραστηριότητα καὶ ἀνέλαβα τὴν ὑπευθυνότητα τοῦ Γραμματέως τῆς Ε.Π.Ο.Ν. εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λήμνου.

Ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ὀργανώσεως ταύτης, τῆς ὁποίας τοὺς σκοποὺς ἐπίστευα πατριωτικούς, παρέμεινα μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1946, ὁπότε οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησα.

Ἀντεπροσώπευσα τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Συνέδριόν της

καὶ ἐχρημάτισα Διευθυντὴς τῆς ἐπὶ μῆνα ἐκδοθείσης ἐν Λήμνῳ ἐφημερίδος τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Νεανικὴ Φλόγα». Κατὰ βάθος ὑπῆρξα πάντοτε ἁγνὸς πατριώτης καὶ ἀπεχώρησα ἀπὸ τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν αἰσθανόμενος τύψεις κατ' ἀρχὰς καὶ βραδύτερον μεταμέλειαν.

Ἤδη προσπαθῶ νὰ λησμονήσω τὸ διάστημα τοῦτο τὸ πλῆρες ἀντεθνικῶν ἐνεργειῶν εἰς ἃς προέβην ἐν τῇ σφαλερᾷ πεποιθήσει ὅτι ἐπετέλουν ἐθνικὸν καθῆκον μου.

Ἀνανήψας τάσσομαι ἀνεπιφυλάκτως παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ἀγωνιζομένης διὰ τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἑλληνικῆς μας Πατρίδος καὶ καλῶ τοὺς παρασυρθέντας, Λημνίους νὰ ταχθοῦν καὶ οὗτοι ὑπέρμαχοι τοῦ Ἀθανάτου Ἔθνους μας.

Ὁ Δηλῶν
Θάνος Παπαδημητρίου»

Ὑ π ε ύ θ υ ν ο ς Δ ή λ ω σ ι ς

«Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος Βαλσαμίδης Γεώργιος, δημοδιδάσκαλος, κάτοικος Ρωσσοπουλίου, δηλῶ ὑπευθύνως ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξα καὶ οὔτε εἶμαι κομμουνιστὴς ἢ μέλος οἵας δήποτε ἀναρχικῆς ὀργανώσεως.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Γερμανικῆς Κατοχῆς ὑπῆρξα, ὅπως ὅλοι, ἐξαπατηθείς, μέλος τῆς φερομένης τότε ὡς ἀπελευθερωτικῆς καὶ πατριωτικῆς Ὀργανώσεως τοῦ Ε.Α.Μ. Ἀλλὰ κατόπιν, ὅταν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἀπεκαλύφθησαν αἱ προδοτικαὶ ἐπιδιώξεις τῆς ἀνωτέρω ὀργανώσεως Ε.Α.Μ. καὶ ἐγνώσθη ὅτι ἦτο κατασκεύασμα τῶν ἀναρχοκομμουνιστῶν, ἀμέσως ἔσπευσα μετ' ἄλλων μελῶν τῆς εἰρημένης ὀργανώσεως νὰ ἀποκηρύξωμεν ὁμαδικῶς καὶ μετ' ἀγανακτήσεως τὴν ὀργάνωσιν ταύτην καὶ νὰ ἀποχωρήσωμεν ἐκ ταύτης, ἐπιδοθεὶς ἔκτοτε εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ἀπολύτου νομιμοφροσύνης, καὶ τὴν μὲ ὅλον τὸ σθένος μου βοήθειαν πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Πατρίδα μου.

Θεωρῶ τὸν κομμουνισμὸν ὡς καταστροφέα τῆς Πατρίδος μου πάντοτε δὲ καὶ ἤδη ἀκόμη περισσότερον μετ' ἀποτροπιασμοῦ ἀποκηρύσσω τοῦτον ὡς τὸ πλέον βδελυρὸν καὶ σατανικώτατον κατασκεύασμα τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος μου.

Μυτιλήνη τῇ 21 Αὐγούστου 1947
Ὁ Δηλῶν
Γεώργιος Βαλσαμίδης

Ὑ π ε ύ θ υ ν ο ς Δ ή λ ω σ ι ς

Ὁ ὑπογεγραμμένος Περικλῆς Καβνούδιας τοῦ Γρηγορίου, κλάσεως 1938 ἐκ τοῦ χωρίου Πλατέος Λήμνου, δηλῶ ὑπευθύνως, ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τοῦ Νόμου περὶ ψευδοῦς δηλώσεως ὅτι οὐδέποτε, οὔτε πρό, οὔτε μετὰ τὸν πόλεμον εἶχον σχέσιν τινὰ μὲ τὸ ξενόδουλον καὶ προδοτικὸν κομμουνιστικὸν κόμμα Ἑλλάδος, ὡς καὶ μὲ τὰς ὑποκριτικὰς αὐτοῦ παραφυάδας. Μισῶ τοὺς κομμουνιστάς, διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀπάτης δὲν διστάζουν νὰ διαπράξουν καὶ τὸ χείριστον τῶν ἐγκλημάτων διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ πλέον μισητοῦ καθεστῶτος βίας καὶ τυραννίας. Καὶ σήμερα μάλιστα ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπαίσχυντον σημεῖον νὰ συμμαχήσουν φανερὰ μὲ τοὺς προαιωνίους ἐχθροὺς Βουλγαροσλαύους, νὰ ὁπλισθοῦν ὑπ' αὐτῶν καὶ νὰ κτυπήσουν μὲ τὰ προδοτικά των ὅπλα τὴν ἱερὰν μας Πατρίδα, ἐργαζόμενοι διὰ μίαν νέαν ὑποδούλωσιν τῆς ἑλληνικωτάτης Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης καὶ νέου σφαγιασμοῦ τοῦ μαρτυρικοῦ των πληθυσμοῦ. Ἀγανακτῶ πρὸ τῆς αἰσχρᾶς προδοσίας ποὺ συντελεῖται εἰς βάρος τῆς Πατρίδος μας.

Καταδικάζω καὶ ἀποκηρύσσω μετὰ βδελυγμίας πάσας τὰς Σλαβοδούλους προδοτικὰς ὀργανώσεις καὶ κόμματα ἤτοι Κ.Κ.Ε., Ε.Α.Μ., Ε.Α.Α.Σ., Ε.Π.Ο.Ν.,

Ε.Α., Ε.Τ.Α., Ε.Π., Ν.Ο.Φ., Σ.Ν.Ο.Φ., Σ.Κ.Ο. καὶ δηλῶ ὅτι θὰ πολεμήσω μέχρι πλήρους αὐτῶν συντριβῆς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς λατρευτῆς μας Πατρίδος, τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἀγαπῶ καὶ διὰ τὴν ὁποίαν εἶμαι ἕτοιμος νὰ θυσιασθῶ.

Παρακαλῶ ἡ παροῦσα μου δήλωσις νὰ δημοσιευθῆ διὰ τοῦ τύπου καὶ νὰ ἀναγνωσθῆ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ μας.

Ὁ Δηλῶν
Π. Καβνούδιας

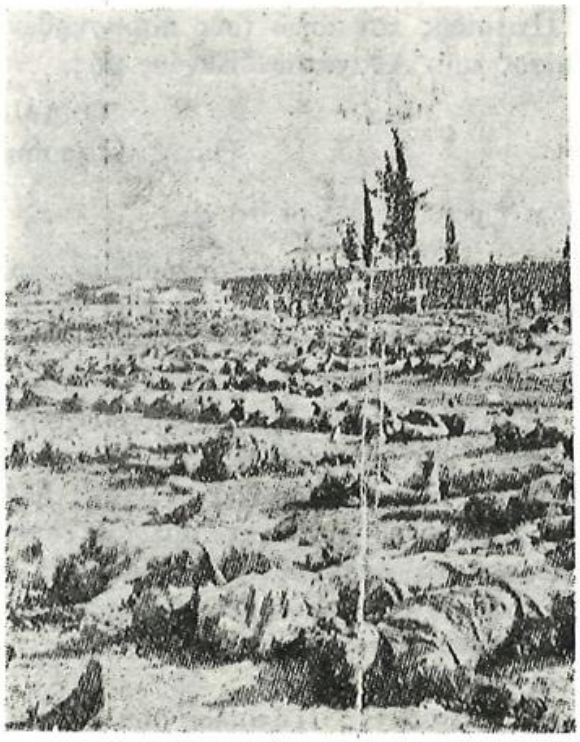

Ἀπὸ τὴν καννιβαλικὴν σφαγὴν τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1944.

Διὰ τοῦ κυρίου ἄρθρου τῆς ἰδίας ἐφημερίδος μας «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τῆς 2ας Αὐγούστου 1947 ἐζητήσαμεν τὴν ἐκτόπισιν τῶν ὅσων ἀντεθνικῶς ἔδρων τότε Λημνίων ὡς ἐξῆς:

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως
Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης

«Ἡ Λῆμνος, συνεπικουρούντων καὶ τῶν 400 εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μαχομένων παλληκαριῶν της, ἀναμένει τὴν ἐκ μέρους ὑμῶν βαθεῖαν κατανόησιν ἐπὶ τῶν δεινῶν κοινωνικοπολιτικῶν συνθηκῶν της.

Ἀνυπομονεῖ ὅπως διατάξητε τὴν ἐκτόπισιν ἔστω 50 μόνον ἀργυρωνήτων ἐαμοκομμουνιστῶν προδοτῶν ἀπὸ τὴν ἁγίαν καὶ ἔνδοξον ἑλληνικὴν γῆν της. 22 ἀπὸ τὴν Πρωτεύουσάν της, 25 ἀπὸ τὰ 32 χωρία της καὶ 3 ἀπὸ τὴν νησίδα Ἅγιον Εὐστράτιον.

Αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὸ μίασμά της, τὸ ἐθνικόν της ὄνειδος, τὴν κλίκα τῆς ἐαμοσλαβοβουλγαρικῆς συνωμοσίας. Αὐτοὺς ἡ Λῆμνος δὲν τοὺς ἀνέχεται πλέον. Δὲν διαβλέπει οὐδὲ μίαν πολιτικὴν σκοπιμότητα, χάριν τῆς ὁποίας νὰ ἐξακολουθῆ νὰ τοῖς παρέχη ἐπ' ἀόριστον τὰ μέσα τῆς ἐξουθενώσεώς της. Ὁ διακαὴς πόθος της νὰ ἴδη πραγματοποιουμένην τὴν συμφιλίωσιν τῶν τέκνων της, τινὰ τῶν ὁποίων παρασυρθέντα, νοσταλγοῦν τὴν ἔνδοξον ἀγκάλην τῆς τρανῆς των Μητρὸς Ἑλλάδος, προτρέπει αὐτὴν νὰ καταγγείλη ἀπ' εὐθείας εἰς ὑμᾶς 50 προδότας της, ἀποβαλόντας τελείως τὴν Ἑλληνικότητά των. Ἐξ αὐτῶν 20 ἀπεφυλάκισε τὸ ἐγκληματικὸν

μέτρον τῆς ἀποσυμφορήσεως τοῦ κ. Σοφούλη πρὸ διετίας, διὰ νὰ ἐξακολουθήσουν μὲ πολὺ μεγαλύτερον μῖσος καὶ φανατισμὸν τὸ ἀντιπατριωτικὸν μυσαρόν των ἔργον εἰς ἕνα ἀπομεμακρυσμένον τόπον, τὴν νῆσον Λῆμνον, οἱ κάτοικοι τῆς ὁποίας ἐλάτρευον τὸν Μέγαν Ἐλευθέριον Βενιζέλον, τὸν μὴ θελήσαντα ποτὲ νὰ ἀφήση τὴν Ἑλλάδα χωρὶς Βασιλέα, ὅπως πατριδοκαπηλίσκοι τινὲς ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐαμοκομμουνιστῶν, προτάσσοντες τὰς λέξεις, «Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων» ἐπεδίωξαν κατὰ τε τὰς ἐκλογὰς καὶ τὸ Δημοψήφισμα νὰ παραπλανήσουν τοὺς Λημνίους διὰ νὰ ἀποσπάσουν τὴν ψῆφον των.

Ἡ Λῆμνος καταγγέλλει:

1) Ὅτι καὶ συμφώνως πρὸς τὴν δημοσιευθεῖσαν καταγγελίαν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἑλληνο-Ἀγγλικοῦ Κομμάντος κ. Παληατσάρα, ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ Λήμνου ἐκράτησε μυστικὴν ἀπὸ αὐτὸν ἐπὶ 6 ὁλοκλήρους ὥρας τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, διὰ νὰ εἰδοποιήση διὰ βενζινοπλοίου τοὺς εἰς Ἅγιον Εὐστράτιον ἀναμένοντας Μυτιληναίους Ἐλασίτας νὰ ἔλθουν αὐτοὶ πρῶτοι νὰ καταλάβουν τὴν Νῆσον, νὰ τὴν ἀπογυμνώσουν, νὰ τὴν αἱματοκυλίσουν, «νὰ σφάξουν» ὅσους δὲν ἦσαν ἰδικοί των καὶ νὰ στρατολογήσουν ὀπαδούς των καὶ μὴ,ἵνα ὁμοῦ μετ' αὐτῶν πολεμήσουν κατὰ τῶν ἀδελφῶν μας Ἱερολοχιτῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἤρχοντο διὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσουν.

Οὕτω διὰ τὴν διαπραχθεῖσαν βδελυρὰν προδοσίαν των, ἡ Λῆμνος ἀπαιτεῖ παρ' ὑμῶν τὴν αὐστηροτέραν τῶν ποινῶν, τοσούτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ΑΙ ΕΠΙ ΔΥΟ ΜΗΝΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΑΓΓΛΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑΝΤΟΣ ΠΡΟΣΦΕΡΘΕΙΣΑΙ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΘΕΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ, ΑΠΕΒΛΕΠΟΝ ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΠΩΣ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΝ ΤΟΥ, ΩΣΤΕ ΓΝΩΣΤΑΙ ΓΕΝΟΜΕΝΟΙ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΟΥ, ΠΛΗΞΟΥΝ ΕΙΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΝ ΣΤΙΓΜΗΝ ΚΑΙΡΙΩΣ ΑΥΤΟ, ὅπως συνέβη ὅταν ἐπληροφορήθησαν ὅτι τὸ Κομμάντος θὰ εἰδοποίει διὰ τοῦ ἀσυρμάτου τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς περὶ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν.

2) Ὅτι τὸ ἐφιαλτικὸν ΕΑΜ, λαβὸν εἰς ἀντάλλαγμα γερμανικὸν ὁπλισμόν, κατόπιν διαταγῆς ἔξωθεν βεβαίως, δὲν ἐκτύπησε τοὺς ἀποχωροῦντας Γερμανοὺς ὡς ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος, ὡς ἔπραξεν ὁ Ἱερὸς Λόχος, ἀλλὰ ἐχαιρέτιζεν αὐτοὺς συναγωνιστικῶς εἰς ἓν καὶ μόνον ἀποβλέπον, ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΙΝ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ, Νομάρχην τῆς ὁποίας διώρισε τὸν ἀρχηγὸν τῶν Κομμουνιστῶν τῆς Λήμνου Ἀνδρέαν Νούλαν, ὅστις κληθεὶς κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλοαλβανικὸν πόλεμον νὰ προσφέρη τὰς πρὸς τὴν Μεγάλην Πατρίδα Ἑλλάδα ὑπηρεσίας του, ἔλαβεν εἰσιτήριον μετ' ἐπιστροφῆς καὶ ἐπανέκαμψεν αἰσίως, διότι ἢ δὲν ἠνείχετο τὴν ὀσμὴν τῆς πυρίτιδος ἢ διότι τὸ δρῶν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς τότε Κ.Κ.Ε. ἔκρινεν ἀπαραίτητον τὴν εἰς Λῆμνον παρουσίαν του.

3) Ὅτι ἡμέρας 8 μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της, τὸ ΕΑΜ τῇ ἀπειλῇ 3 πολυβόλων ἀπηγόρευσε τὴν ἔξοδον δεκάδος ναυτῶν τοῦ ἐνδόξου Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ, ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ τοῦ βενζινοπλοίου ἐκυμάτιζεν ἡ ἔνδοξος Κυανόλευκος, τὴν ὁποίαν οἱ ναῦται, τῇ ἀπειλῇ τῶν πολυβόλων ὑπεχρεώθησαν νὰ ὑποστείλουν.

4) Ὅτι τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου τὸ ΕΑΜ ἐξέδωσε καὶ ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν τὴν κομμουνίζουσαν ἐφημερίδα «Λαοκρατία» μετὰ σφυροδρεπάνων ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ τίτλου της, μὴ ἀφιερώνουσαν οὐδὲ λέξιν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Νήσου.

5) Ὅτι ἡ ἡγεσία τοῦ ΕΑΜ τῆς Λήμνου ἀπετελέσθη ἀπὸ δέκα ξένους καὶ ὄχι ἀπὸ Λημνίους διὰ τὴν ἐπὶ τῷ εὐχερέστερον κατάληψιν τῶν Ἀρχῶν της.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω, ἂν προσθέσωμεν μύρια ἄλλα, ὡς π.χ. τὰ ἀνευρεθέντα στοιχεῖα καὶ ἔγγραφα, τὰ 60.000.000 δραχμῶν τὰ ὁποῖα λαμβάνουν καθ' ἕκαστον

μῆνα ἀπὸ ἐπιτροπὴν τοῦ Κομιτάτου ἐδρεύουσαν εἰς Θεσσαλονίκην, φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ Λῆμνος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ τὸ ἐθνοκτόνον αὐτὸ μικρόβιον, ἂν δὲν ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς 50 ἀργυρωνήτους τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου.

Διὰ τὴν ἀποδεδειγμένως ἀντεθνικὴν αὐτὴν δρᾶσιν των ἡ Λῆμνος εὐελπιστεῖ νὰ ἴδῃ ἐπεκτεινόμενον καὶ εἰς αὐτὴν τὸ μέτρον τῆς ἐξυγιάνσεως, διότι τότε μόνον θὰ ἀποκτήσῃ τὴν ποθητὴν γαλήνην καὶ θὰ εὐημερήσουν οἱ Λήμνιοι, πλεονεκτήματα τῶν ὁποίων ἐστερήθησαν ἀφ' ἧς συνεστήθη ἐπὶ Γερμανοκρατίας ἡ 10μελὴς ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ ἀποτελουμένη ἀπὸ 10 ξένους καὶ οὐχὶ Λημνίους».

«Φωνὴ τῆς Λήμνου»

Κατωτέρω δημοσιεύομεν δήλωσιν μετανοίας τοῦ τότε κληρωτοῦ Κωνσταντίνου Βαλέττα καὶ νῦν ἰατροῦ διαμένοντος εἰς Ἀθήνας, ἀποσταλεῖσαν ἡμῖν ταχυδρομικῶς τὸν Μάϊον τοῦ 1948 ἔχουσαν οὕτω:

«Κύριε Διευθυντά,

Σᾶς ἀπευθύνω τὴν παροῦσαν μου ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν ἵνα σᾶς ἐκφράσω τὰ ἐθνικὰ καὶ πατριωτικά μου αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα πλημμυρίζουν τὴν ψυχήν μου καὶ σᾶς παρακαλῶ ὅπως τὴν δημοσιεύσητε εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς πόλεώς μας διὰ νὰ γίνῃ γνωστὸν εἰς ὅλους καὶ ἰδίως εἰς τοὺς νέους καὶ νέας ἡ σημερινὴ ὑπάρχουσα κατάστασις καὶ ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον διατρέχει ἡ ἀγαπημένη μας Πατρίδα ἀπὸ τοὺς σλαβοκομμουνιστάς.

Ὅταν ἐκλήθην ἀπὸ τὴν Πατρίδα μου νὰ τὴν ὑπηρετήσω ἔτρεξα μετὰ μεγάλης χαρᾶς εἰς τὴν φωνήν της. Λόγω ὅμως τοῦ κακοῦ μου παρελθόντος ἡ Πατρὶς δὲν μὲ ἐμπιστεύθηκε τὸ δοξασμένο της ὅπλο καὶ μὲ ἔστειλε εἰς τὸ Γ' Τάγμα Σκαπανέων εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ Ἐθνικὸν Σχολεῖον, ὅπου εἶμαι εὐτυχὴς διότι ἐδῶ μέσα ἔμαθα τοὺς προδοτικοὺς καὶ ἐγκληματικοὺς σκοποὺς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος (Κ.Κ.Ε.) τὸ ὁποῖον σήμερα συνεργάζεται ὁλοφάνερα μὲ τοὺς προαιωνίους ἐχθρούς μας τοὺς Βουλγαροσλαύους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁπλίζονται καὶ τροφοδοτοῦνται καὶ εἰς ἀντάλλαγμα ὅλων αὐτῶν τοὺς παραχωροῦν τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην. Βλέποντας αὐτὰ τὰ καταχθόνια σχέδια τῶν κομμουνιστῶν τοὺς ἀποκήρυξα μὲ τὴν καρδιά μου καὶ θὰ τοὺς πολεμήσω μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς μου.

Καὶ τώρα κάνω ἔκκλησι πρὸς ὅλους τοὺς νέους καὶ νέας τοῦ Νησιοῦ μας νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά μου καὶ νὰ τοὺς ἀποκηρύξουν καὶ τοὺς πολεμήσουν διὰ νὰ σωθῇ ἡ φυλή μας.

Ζήτω ἡ αἰωνία Ἑλλὰς
Ζήτω ὁ Βασιλεὺς Παῦλος Α'
Ζήτω ὁ Ἐθνικός μας Στρατὸς

Μετὰ τιμῆς
Στρατ. Βαλέττας Κωνσταντῖνος
Γ' Τάγμα Σκαπανέων 3ος Λόχος
Σ.Τ.Γ. 902β».

Ἐκ τῆς ἐφημερίδος «Λῆμνος» τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1945 τοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδη ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς:

«Χθὲς τὸ ἑσπέρας, ὁ αὐτὸς διδάσκαλος συνεχίζων τὴν ἐπαναστατικὴν δρᾶσιν του μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν συγχωρίου του μὴ Ἐαμίτου καὶ ἠξίωσε μετά τινων ἄλλων τὴν παραίτησίν του ἀπὸ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Διανομῶν Τροφίμων τῆς ΕΜ. ΕΛ, ἀπειλῶν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὅτι θὰ συμβοῦν μεγάλα ἐπεισόδια. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ διδάσκαλος ἐν τῷ μεταξύ, εἰδοποίησε καὶ τοὺς ὑπολοίπους Ἐαμίτας καὶ ἐπο-

λιόρκησαν τὴν οἰκίαν. Ἐπὶ τῆς καταστάσεως ταύτης ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐδήλωσεν ὅτι θὰ παραιτηθῆ.

Μὰ πρὸς Θεοῦ κ. Καραθεοδωρῆ, ζῶμεν ὑπὸ Ἑαμικὸν Κράτος; ὑπάρχει ἐλευθερία συνειδήσεως καὶ ἀσφάλεια ζωῆς;... Κατόπιν πλαστογραφεῖ (τὸ κομμουνιστικὸν ἔντυπον «Λαοκρατία») γεγονότα π.χ. τῶν Λέρων, ἐνῶ εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ σύντροφοί των ἔριψαν δύο χειροβομβίδας κατὰ διασκεδαζόντων εἰς οἰκίαν τινὰ συγχωρίου των ἐκ τῶν ὁποίων ἐτραυματίσθησαν 5 ἄτομα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ μία γυναίκα. Ἔπειτα εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ συλληφθῆ ὁ δράστης ἀπὸ τὴν Ἀστυνομία.

Οἱ ἄνθρωποι ἀπολαμβάνουν τόσης ἀσυδοσίας, ὥστε ἔφθασαν καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ σημεῖον.

Αὐτὰ καὶ τόσα ἄλλα ἃς ἔχουν ὑπ' ὄψει των οἱ ἀναγνῶσται μας διὰ νὰ μὴ παραπλανῶνται ἀπὸ τέτοιου εἴδους ἔντυπα ἢ ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ χωρὶς ἄλλη δουλειὰ γυρίζουν στὰ χωριὰ διὰ νὰ σκορποῦν μόνον δηλητήριον».

Ἐφημερὶς «Λῆμνος» τῆς 23ης Φεβρουαρίου 1945: «Τί ἔπρεπε νὰ περιμένη κανεὶς ἀπὸ τὸ ὄργανον τοῦ Ε.Α.Μ. Λήμνου; εὐλάβειαν πρὸς τὰς ἀρχάς; Βέβαια ὄχι.. ἀλλὰ λησμονεῖ ἡ ψευδογράφος ὅτι αἱ Ἀρχαὶ ἀντιπροσωπεύουν τὸ Κράτος, ὅτι τὸ Κράτος ἔχει νόμους καὶ μὲ τὸ γενικώτερον συμφέρον, τῆς ὑπηρεσίας πρέπει ὄχι μόνον μεταθέσεις νὰ γίνουν, ἀλλὰ καὶ ἀπολύσεις τῶν κακῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἐτροφοδοτήθησαν καὶ τροφοδοτοῦνται ἀπὸ τὸ Κράτος διὰ νὰ ἀπασχολοῦνται εἰς ἔργα ἀλλότρια τῆς ὑπηρεσίας των καὶ νὰ ἐμφανίζωνται μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὡς ἀρχηγοὶ καὶ πρωτοπόροι ἀνατρεπτικῶν κινημάτων καὶ πρωταίτιοι τοῦ διχασμοῦ τοῦ λαοῦ; Ἐὰν δὲν ὑποστείλουν τὴν σημαίαν τοῦ μίσους καὶ τοῦ αἵματος, τότε... αὐτοὶ ἂς ὄψονται».

Ἐφημερὶς «Λῆμνος» τῆς 7ης Ἀπριλίου 1945. «Ἐπανειλημμένως ἐτονίσαμεν ὅτι τὸ Κράτος δὲν μισθοδοτεῖ τοὺς ὑπαλλήλους του διὰ νὰ ἀπασχολοῦνται εἰς ἔργα ἀλλότρια τῆς ὑπηρεσίας των. Ἀναγνωρίζομεν ἀπολύτως τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης εἰς ὅλους. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου, μέχρι τοῦ νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς κρυφὰς καὶ ὑπόπτους συγκεντρώσεις καὶ νὰ παριστάνουν τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ τοὺς καθοδηγητάς, ὑπάρχει τεραστία ἀπόστασις. Δὲν θέλομεν νὰ ἐκθέσωμεν ὡρισμένας ἐνεργείας τινῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου διότι θὰ γίνωμεν πρόξενοι κακοῦ. Ἀλλὰ ἐὰν ἐξακολουθήση ἡ κατάστασις αὐτὴ θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τοὺς καταγγείλωμεν δημοσία καὶ τότε ἂς κανονίσουν τὴν θέσιν των ἔναντι τοῦ Κράτους».

Εἰς τὴν ἐφημερίδα ἡμῶν «Φωνὴν τῆς Λήμνου», τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1947 ἐδημοσιεύθη ὁ ἐπικήδειος, ὁ ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ δημοδιδασκάλου καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Α' Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Πρωτευούσης κ. Ἰσιδώρου Δαμαλᾶ, ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ, τιμηθέντος πλειστάκις διὰ τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν του κατά τε τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον τοῦ 1940 — 1941 καὶ κατὰ τῶν συμμοριτῶν, ἐπὶ τῷ ἀδοκήτῳ θανάτῳ τοῦ συναδέλφου του δημοδιδασκάλου Βασιλείου Σ. Παπασπυρίδωνος, τοῦ παγκοίνως ἐκτιμηθέντος καὶ διακριθέντος ἰδίᾳ διὰ τὸ ἀπέριττον αὐτοῦ ἦθος. Ἐναντίον τοῦ ἤθους αὐτοῦ, τοῦ ἀπερίττου κατηύθυνε τὰ ἐμβαπτισμένα εἰς τὸ κομμουνιστικὸν δηλητήριον βέλη της ἡ καταχθόνιος κομμουνιστικὴ ἡγεσία τῆς Λήμνου ἐπιτυχοῦσα πλήρως εἰς τὸν σκοπόν της.

«Εἰς τὸν ἐκλιπόντα συνάδελφον
Βασίλειον Σ. Παπασπυρίδωνα

Ἀξέχαστε συνάδελφε,

Ὁ πρόωρός σου χαμός, ἐβύθισε σὲ βαθὺ πένθος τὴν οἰκογένειάν σου καὶ ὅλους τοὺς συνεργάτας σου.

Πιστὸς εἰς τὸ καθῆκον σου, ἐπολέμησες σὰν τίμιος στρατιώτης καὶ ἔπεσες εἰς τὰς ἐπάλξεις τῆς Λαϊκῆς Παιδείας, ἀφοῦ ἠγωνίσθης μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς σου.

Ἡ φιλότιμος προσπάθεια καὶ ὁ θερμὸς ζῆλος πρὸς τὸ ἔργον σου, δὲν σ' ἄφισαν νὰ ἐπιμεληθῆς τῆς ὑγείας σου καὶ τὸ μοιραῖον ἐπῆλθε.

Ἡ συκοφαντικὴ καὶ σκηνοθετημένη ἐκστρατεία ἐναντίον σου, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου σου ἐκ μέρους κακοβούλων καὶ κακοπίστων Ἑλλήνων σοῦ ἐκλόνισαν τὴν ψυχήν, σοῦ ἔφθειραν τὴν ὑγείαν καὶ σ' ἔσπρωξαν γοργῷ τῷ βήματι πρὸς τὸν τάφον. Ἡ ψυχή σου, ποὺ τώρα ἀνήκει εἰς τὴν ἀθανασίαν καὶ ποὺ ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας εὑρίσκεται ἐν τῇ χωρείᾳ τῶν πνευμάτων, ἂς δώσῃ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς τοὺς συκοφάντας σου, οἵτινες ἐλαφρᾷ τῇ συνειδήσει τόσην πικρίαν πρὸ τοῦ θανάτου σου σὲ ἐπότισαν.

Πέθανες, ἀλλὰ θὰ ζῇς πάντα στὴν μνήμη τῶν συναδέλφων σου καὶ εἰς τὴν μνήμην ἑκατοντάδων μαθητῶν σου, τοὺς ὁποίους μὲ ἀγάπην ἐπὶ σειρὰν εἴκοσι καὶ πλέον ἐτῶν ἐδίδαξες ἀκούραστα.

Ἀείμνηστε συνάδελφε, ἡ Προϊσταμένη σου Ἐπιθεώρησις ὁ Διδασκαλικὸς Σύλλογος Λήμνου καὶ οἱ μαθηταί σου δι' ἡμῶν, σοῦ εὔχονται γαίαν ἐλαφράν, πρὸς δὲ τὴν συνεργάτιδά μας σύζυγόν σου καὶ τὰ ἀπορφανισθέντα τέκνα σου τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Ἰσίδωρος Δαμαλᾶς
Πρόεδρος Διδασκαλικοῦ Συλλόγου».

Ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα ἡμῶν «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1947, σκόπιμον διὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς Λήμνου ἐθεωρήσαμεν νὰ ἀποσπάσωμεν τὰ κάτωθι:

«Συνεπεία καταφώρων ἀντεθνικῶν προδοτικῶν ἐνεργειῶν ἐκ μέρους τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ ΕΑΜ καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. τῆς Λήμνου, ἐπετύχομεν πρὸ διμήνου, πρὸς μεγίστην ἀνακούφισιν τῶν κατοίκων της, τὴν ἐκτόπισιν 25άδος τοιούτων πιστεύσαντες κατόπιν τούτου ὅτι ἀπετινάξαμεν τὸ γνωστὸν βδελυρὸν προδοτικὸν μίασμα. Δυστυχῶς ἡ τελευταία ἐκ 13 πρακτόρων τοῦ Κομμουνισμοῦ ἀποστολὴ δὲν ἐπρόφθασε κἂν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξορίας, διότι συνέπεσε τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἡ σχηματισθεῖσα Κυβέρνησις νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόλυσίν των χωρὶς νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ φάκελλοί των καὶ χωρὶς νὰ ὑποβάλωσι δηλώσεις μετανοίας.

ΕΠΕΙΔΗ οἱ ἀπολυθέντες εὐθὺς ὡς ἐπέστρεψαν ἐνταῦθα ἐπανέλαβον μετὰ μείζονος πάθους τὴν προτέραν ἀντεθνικὴν αὐτῶν δρᾶσιν, ἐπανεκδόσαντες ἅμα καὶ τὰς ψευδοφυλλάδας των, ἡ μία τῶν ὁποίων ἀποκαλεῖ τὸν ἀμνηστεύσαντα καὶ ἀπολύσαντα αὐτοὺς Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος «ΠΑΓΑΠΟΝΤΙΟΝ ΠΙΛΑΤΟΝ».

ΕΠΕΙΔΗ αἱ σχέσεις των μετὰ τὴν ἐπιστροφήν των εἶναι στενώτεραι ἢ πρὶν μετὰ τῶν ἐδῶ ἐξορίστων, μεθ' ὧν πυρετωδῶς συνεργάζονται.

ΕΠΕΙΔΗ ἡ ἀφόρητος αὕτη κατάστασις ἔχει ἀγανακτήσει εἰς τὸ ἔπακρον τὴν ὀρθοφρονοῦσαν κοινωνίαν τῆς Νήσου, ΕΡΩΤΩΜΕΝ τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Σοφούλην καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως, πῶς νὰ κολάσωμεν τὸ πρᾶγμα; Τί νὰ εἴπωμεν ὡς Ἕλληνες πρὸς Ἕλληνας διὰ τὸ κωμικοτραγικὸν τῆς ὅλης αὐτῆς καταστάσεως; Ποία ἡ ἔνοχος; ἡ Ἀνταρσία ἢ ἡ Κυβέρνησις; Οἱ ἀπολυθέντες προδόται τῆς Ἑλλάδος ἢ τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως; Οἱ ἀπολυόμενοι ὑπὸ τοῦ «ΠΑΓΑΠΟΝΤΙΟΥ ΠΙΛΑΤΟΥ» ἢ ὁ «ΠΑΓΑΠΟΝΤΙΟΣ ΠΙΛΑΤΟΣ»; Μήπως ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε; ἢ μήπως ὁ μὴ Σλαβοκομμουνιστὴς Πρωθυ-

πουργὸς «ΠΑΓΑΜΠΟΝΤΙΟΣ ΠΙΛΑΤΟΣ» εἶναι δι' ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ὁ κατ' ἐξοχὴν ἔνοχος; Ἂν ἡ Μήτηρ Ἑλλὰς ἐρωτήση αὐτόν:

Υἱέ μου, διατί ἀφοῦ ἔβλεπες ὅτι ἐπάλαιον ἀπεγνωσμένως ἐναντίον καννιβάλων σὺ ἤνοιξες τοὺς κλωβοὺς τῶν προφυλακισθέντων ὁμοίων των διὰ νὰ μὲ ἐπιτεθῶσιν ἀναρίθμητοι ἄλλοι; Διατί δὲν ἠθέλησες νὰ καταπολεμήσωμεν ὁμοῦ τοὺς ὅσους ἀρχικῶς μὲ ἐπετέθησαν, ἵνα δαμάσωμεν καὶ κατευνάσωμεν ἀκολούθως τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀγαπητοῦ μου υἱοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα προληπτικῶς ἐγκλωβισθέντας; Δὲν βλέπεις, ὅτι κατὰ μῆκος τῶν Ἑλληνοαλβανικῶν συνόρων μου ἤρχισαν ἀπὸ 10ημέρου οἱ προδόται νὰ κατασκευάζουν ἐσπευσμένως μικρὰ ἀεροδρόμια ὁδηγοῦντες βιαίως ἐπὶ τόπου τοὺς κατοίκους τῶν παραμεθορίων χωρίων ὅπου ἐργάζονται νήστεις διὰ τὴν ταχεῖαν κατασκευήν των; Δὲν πληροφορεῖσαι ἀπὸ τοὺς διαφυγόντας κατοίκους ὅτι Σλάβοι ἀξιωματικοὶ ἐποπτεύουν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἀεροδρομίων, ὅτι τὰ ὑλικὰ μεταφέρονται ἐκ Γιουγκοσλαβίας καὶ ὅτι οἱ ἀντάρται Ἕλληνες Κομμουνισταὶ προμηθεύονται ὀρειβατικὸν πυροβολικὸν ἀπὸ τὴν Ἀλβανίαν; ΤΙ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ Ο ΙΘΥΝΩΝ ΤΑΣ ΤΥΧΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ;».

Κατωτέρω δημοσιεύομεν περικοπάς τινας ἄρθρων καὶ ἀρθριδίων τῶν κομμουνιστικῶν προδοτικῶν ἐντύπων τῆς Λήμνου, ἐκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται, ὁπόσον οἱ δημοσιογραφικοὶ κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἡγεσίας τῆς Λήμνου ἀγῶνες μας, ἐζημίωσαν τὰς εἰς βάρος τῶν κατοίκων τῆς Νήσου σατανικὰς προδοτικὰς πανσλαβιστικὰς ἐπιδιώξεις:

«ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΛΗΜΝΟΣ» τῆς 2ας Ἰουλίου 1945. Ὄργανο τοῦ Πολιτικοῦ Συνασπισμοῦ τῶν Κομμάτων τοῦ ΕΑΜ.

«Μπαχτσὲς καὶ περιβόλιον σωστὸ προχθὲς τοῦ Γυμνασίου μας ὁ περίβολος. Ἑκατὸ ἑκατοχρονίτικα Γεροντούδια ποὺ δὲν μποροῦνε πιὰ νὰ συγκεντρώσουν τὸ μυαλό τους συγκεντρωθήκανε τὴν Κυριακὴ κι' ἀκούσανε τὰ Γεροντούδια αὐτὰ τὴν Γεροντούδιον ἀνεμομιλίαν. Κι' ὁ ρήτορας ποὺ ὡς γνωστὸν πουλεῖ στὸ Πραχτορεῖο του Α.Ε.Ρ.Α. καὶ ποὺ ἐξεπλήρωσε τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος του οἰκαδε ὡς Ἀεραμυνίτης, ἀεροπλάνεψε μὲ τὴν βοήθεια τοῦ προστάτου τῆς Ὀργανώσεως Θεοῦ Αἰόλου».

Ἐκ τῆς 2ας σελίδος τῆς ἰδίας προδοτικῆς ἐφημερίδος ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς:

«ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Λ.
ΖΗΤΩΚΡΑΥΓΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΓΛΥΞΜΠΟΥΡΓΚ

Τὴν προπερασμένη Κυριακὴ ἔγινε στὸ προαύλιο τοῦ Γυμνασίου μας ἡ συγκέντρωσις τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Λ. (Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Λήμνου). Σ' αὐτὴν ἐπίσημα μὲν εἶχαν προσκληθῆ μόνον τὰ γύρω χωριὰ Κάσπακα, Κορνός, Πλατὺ καὶ Θάνος στὴν οὐσία ὅμως καὶ μυστικά, εἶχαν εἰδοποιηθῆ ὅλα σχεδὸν τὰ χωριὰ γιὰ νὰ κινητοποιήσουν τὶς δυνάμεις των καὶ νὰ συμμετάσχουν στὴν συγκέντρωση.

Παρ' ὅλα ὅμως αὐτὰ οἱ συγκεντρωθέντες μόλις ἔφθασαν τοὺς 100 — καὶ ἀπὸ αὐτοὺς οἱ περισσότεροι ἦσαν περίεργοι καὶ ἄλλοι παρασυρθέντες ἀπὸ τὰ σκόπιμα συνθήματα ὅπως ἡ ἐνέργεια γιὰ τὴν αὔξησιν τῶν διανομῶν κλπ. Ὁλόκληρα χωριὰ ἔλαμψαν κυριολεκτικὰ διὰ τῆς ἀπουσίας των. Ἐλάχιστοι μόνον ἀφελεῖς Θανιῶτες πῆραν μέρος καὶ μερικοὶ ἀπὸ τὸν Πλατὺ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν γνωστὸ Γερμανόφιλο Βαρβαρῆ ποὺ περιστοιχισμένος ἀπὸ μερικοὺς δυστυχισμένους ἀνθρώπους χαλοῦσε κυριολεκτικὰ τὸν κόσμο μὲ τὶς κραυγές του ὑπὲρ τοῦ Γλύξμπουργκ.

Στὴ συγκέντρωση ἐπίσης διέκρινες καὶ ἄλλους γνωστοὺς Γερμανόφιλους τῆς ἀγορᾶς ποὺ μετὰ τὴν ἧττα τοῦ Χίτλερ ἔγιναν φανατικοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Γλύξμπουργκ καὶ πρωτοστατοῦσαν στὶς φιλοβασιλικὲς ἐκδηλώσεις.

Πάντως ἡ συγκέντρωση αὐτὴ δυὸ πράγματα πιστοποίησε, πρῶτον ὅτι ἡ δῆθεν αὐτὴ ὀργάνωση δὲν ἀντιπροσωπεύει καμμιὰ ἀπολύτως λαϊκὴ δύναμη καὶ δεύτερον ὅτι δὲν εἶναι ἐθνικὴ Ὀργάνωση Λημνίων, ὅπως ἀναιδέστατα ψευδόμενοι μᾶς ἔλεγαν ὡς σήμερα, ἀλλὰ σύλλογος βασιλοφρόνων ἐλάχιστος τὸν ἀριθμὸ καὶ ἀποτελούμενος στὴ βάση του ἀπὸ καθυστερημένους ἀνθρώπους ποὺ ἐνεργοῦν μὲ βάση ἐντολὲς ποὺ τοὺς ἔρχονται ἀπ' ἔξω γιὰ τὴν φιλοβασιλικὴ προπαγάνδα καὶ ἐναντίον τῶν προοδευτικῶν ἰδεῶν.

Σ' αὐτούς, λοιπόν, τοὺς ἐθνικιστὲς καὶ ὑπερπατριῶτες μίλησε ὁ γνωστὸς ἔμμισθος πράχτορας τῆς Ἀγγλοελληνικῆς προπαγάνδας ποὺ ἀνέπτυξε τοὺς μεγάλους σκοποὺς τῆς Ὀργάνωσης. Ἀφοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἀνομβρία καὶ τὴν καταστροφὴ τῶν καρπῶν τῆς γῆς, ὁ μελοδραματικὸς ἀρχηγὸς τῶν Κυανολεύκων ἐτόνισε τὸν μεγάλο κίνδυνο τοῦ κομμουνισμοῦ, συνέστησε στοὺς ὀπαδοὺς νὰ παρακολουθοῦν τοὺς κομμουνιστὲς καὶ νὰ τοὺς καταγγέλλουν καὶ ἐζήτησε τὴν ἀπομάκρυνση τῶν ξένων καθοδηγητῶν ποὺ πληρώνονται μὲ χρήματα τῆς προδοσίας. Καὶ ἀφοῦ ὡμίλησε καὶ δι' ἄλα φοβερὰ καὶ τρομερὰ πράγματα, ποὺ σεβόμενοι τοὺς ἀναγνῶστες μας ἀποφεύγουμε νὰ σημειώσουμε, ὁ ἀνεκδιήγητος αὐτὸς Δὸν Κιχώτης κατέληξε ζητωκραυγάζοντας ὑπὲρ ὅλων τῶν ἑνωμένων κρατῶν ἐξαιρέσει τῆς Ρωσίας—ἕνα-ἕνα χωριστά. Τέλος ἐζητωκραύγασε τρεῖς φορές, «ὑπὲρ τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν Βασιλέως» καὶ ἡ παράστασις ἐτελείωσε...».

Ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ «Ἐλεύθερη Λῆμνο», τῆς 23 Νοεμβρίου 1947 ὀλίγας ἡμέρας προτοῦ ἀπαγορευθῇ ἡ ἔκδοσις τόσον αὐτῆς ὅσον καὶ τῆς «Δοκρατίας», ἀπαγόρευσιν τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἐζητήσαμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος μας «Φωνὴ τῆς Λήμνου» καὶ ἐπετύχομεν διὰ τοῦ εἰσαγγελέως κ. Γεωργίου Βασιλοπούλου, ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς διὰ τὴν ἱστορίαν:

ΗΡΩΔΙΑΣ

«Ξανάρχισε πάλι τὸ χορό της ἡ σύγχρονη Ἡρωδιάδα καὶ ζητεῖ ἐπὶ πίνακι τὸ κεφάλι τῆς «Ἐλεύθερης Λήμνου», τῆς ἐφημερίδας αὐτῆς τοῦ λαοῦ ποὺ δὲν τὸν ἀφήνει ἥσυχο καὶ τοῦ χαλᾶ τὰ σχέδιά του. Ὁ ΓΑΒ τῆς Λήμνου πότε πότε βγάζει καμμιὰ κραυγὴ καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ οὐρλιασμά του ἀφοροῦσε τὸ κλείσιμο τῆς ἐφημερίδος μας. Γιατί; Γιατὶ ἀποκαλέσαμε, λέει, τὸν κ. Σοφούλη Μπαγαμπόντιο Πιλᾶτο καὶ γράψαμε «παρευρέθηκε κι' ὁ Παῦλος», ἐνῶ ἔπρεπε νὰ γράψωμε «παρευρέθηκε καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Παῦλος». Ἡ οὐσία ὅμως δὲν εἶναι αὐτή. Εἶναι αὐτὸ ποὺ εἴπαμε παραπάνω. Ὅτι δηλαδή, ἡ ἐφημερίδα μας πιστὴ στὴ γραμμὴ ποὺ ἔχει χαράξει γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ, τὸν ἐνοχλεῖ καὶ δὲν τὸν ἀφίνει ἐλεύθερο νὰ ἁλωνίζη σὰν μέσα σὲ ἁμάντρωτο χωράφι».

Ἡ ἰδία προδοτικὴ ἐφημερὶς διὰ τὸν ἀφεθέντα ἐλεύθερον ἀπὸ τὴν Μεγάθυμον Μητέρα Ἑλλάδα κομμουνιστὴν διδάσκαλον, ὅστις ἀντὶ νὰ μεταμεληθῇ ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Πατρίδα του, ἐπιστρέφων ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ διάφορα παραπλανητικὰ προδοτικὰ κομμουνιστικὰ ἔντυπα, γράφει τὰ ἑξῆς πρὸς ὑποστήριξίν του.

ΝΑΥΤΗΣ

«Στὸ Μοῦδρο ἕνας ναύτης τῆς δυνάμεως τοῦ ἐκεῖ Λιμεναρχείου ἐρευνώντας τὰ πράγματα τοῦ δασκάλου Λαζάρου Γιωτοπούλου ποὺ ἐπέστρεφε ἀπὸ τὴν ἐξορία, τὸν ἐκακοποίησε βάναυσα μπροστὰ στὸν κόσμο ποὺ ἦταν μαζεμένος στὴν ἀποβά-

θρα, γιατὶ τοῦ βρῆκε δημοκρατικὲς ἐφημερίδες, ἴσως γιὰ νὰ ἀποδείξει στοὺς ἀμφιβάλλοντας τὴ γνήσια δημοκρατία καὶ τὶς ἐλευθερίες της ποὺ βασιλεύουν στὸν τόπο αὐτό. Αὐτὴ εἶναι ἡ κατάσταση».

Ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης οἱ πανσλαβισταὶ κομμουνισταί, σχεδὸν πάντοτε ἀντικαθιστοῦν τὰς λέξεις κομμουνιστικός, κομμουνιστικὲς κλπ. μὲ τὰς δημοκρατικός, δημοκρατικὲς κλπ. πρὸς παραπλάνησιν τῶν ἀφελῶν, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΕΣΤΙ ΟΛΩΣ ΤΟ ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ. ΔΙ' ΑΥΤΟ ΤΑ ΥΠΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΚΡΑΤΗ ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΑΙ ΟΥΧΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΣ, ΑΛΛΑ ΤΥΡΑΝΝΙΚΩΣ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΣ ΥΠΟ ΕΝΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ, ΟΠΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΙΑΝ, ΤΗΝ ΚΙΝΑΝ, ΤΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΤΗΣ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ.

Μετὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ Μαρτίου τοῦ 1946, ἀνεχωρήσαμεν ἐν σπουδῇ μετὰ τῆς συζύγου μας καὶ τῆς εἰς βρεφικὴν ἡλικίαν θυγατρός μας Πωλέττας εἰς Ἀθήνας, ἐπιβιβασθέντες ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀτμοπλοίου ἐφ' οὗ εἶχον ἐπιβιβασθῇ οἱ κληρωτοὶ τῆς Λήμνου, καθότι ἡ Νῆσος ἐστερεῖτο ἀκόμη τακτικῆς ἀκτοπλοϊκῆς συγκοινωνίας. Ἀνεχωρήσαμεν ἐσπευσμένως διότι, ὡς ἐγνωμάτευσε τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον τὸ ἀποτελεσθὲν ἐκ τῶν ἰατρῶν κ.κ. Θεολόγου Μαλαχιᾶ, Ἀντωνίου Λαμπαδαρίδη καὶ Χρυσοστόμου Γλυκᾶ, τὸ βρέφος, ἀπωλέσαν τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν ἐκινδύνευε νὰ ἀπωλέσῃ καὶ τὸν δεξιόν. Εἰς τὰς Ἀθήνας εἰσήχθη πάραυτα εἰς τὸ εἰς Ἀμπελοκήπους Νοσοκομεῖον Παίδων καὶ ἰάθη θεία βουλήσει, χάρις εἰς τὸ ἀντιβιοτικὸν Πενικιλλίνη δι' ἐνέσεων, αἱ ὁποῖαι διὰ πρώτην φορὰν τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὸ ἐν λόγω ἵδρυμα.

Δὲν μετέβημεν εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ ζητήσωμεν, ὡς ἀμοιβὴν τῶν δημοσιογραφικῶν μας ἀγώνων, νὰ διορισθῶμεν Ἔπαρχος Λήμνου, διότι αὐτὸ δὲν προσήκει εἰς τὰς ἀρχάς μας. Ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μας τὸ πᾶν. Παρ' αὐτῆς ὡς ἀμοιβὴν μ η δ έ ν. Τὸ ἀπεδείξαμεν πλειστάκις. Περιοριζόμεθα εἰς αὐτὰ μόνον, ἵνα μὴ περιαυτολογήσωμεν πέραν τοῦ δέοντος. Μᾶς γνωρίζουν καὶ φίλοι καὶ ἐχθροί.

Ἀλλ' ἡ δολοπλόκος κομμουνιστικὴ ἡγεσία τῆς Λήμνου, ὅπως καὶ πᾶσαι αἱ εἰς ὅλα τὰ κράτη τοιαῦται, ἵνα θέσῃ ἡμᾶς ἐκποδών, ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας νὰ μᾶς ἐκθέσῃ εἰς τοὺς συμπατριώτας μας μὲ τὴν χαρακτηρίζουσαν τὸν κομμουνισμὸν κακεντρεχῆ συκοφαντίαν καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν περίπτωσιν ἄνευ οἴκτου, ὅπως ἐπεδίωξε τοῦτο καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιπτώσεις, χωρὶς ὅμως νὰ δρέψῃ δάφνας νίκης, ὡς ἔδρεψεν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ δυστυχοῦς δημοδιδασκάλου ἀειμνήστου Παπασπυρίδωνος καὶ ἐναντίον πολλῶν ἄλλων, διότι ἐγνωρίζομεν καλῶς τὸ ποιὸν τῶν ἀδιστάκτων αἱμοχαρῶν ἅμα καὶ οὐτιδανῶν ἐχθρῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐπὶ ἔτη ἠγωνιζόμεθα διὰ τὸ καλὸν τῆς Λήμνου.

Ἰδού, τί ἐκδικητικῶς ἐδημοσίευσαν ἐναντίον μας:

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΤΟΥΣ

«Ὁ Γεροντούδης πῆγε στὴν Ἀθήνα καὶ κίνησε Γῆν καὶ Οὐρανὸν γιὰ νὰ διορισθῇ Ἔπαρχος Λήμνου.

Μὲ ἄλλα λόγια πῆγε νὰ πάρῃ τὴν ἀνταμοιβή του γιὰ τοὺς κόπους ποὺ κατέβαλε ὑπὲρ τοῦ κόμματος ποὺ βρίσκεται τώρα στὴν κυβέρνηση.

Δυστυχῶς γιὰ τὸν ἀγωνιστὴ τῆς μοναρχικῆς παλινόρθωσης τὸν Γεροντούδη καὶ εὐτυχῶς γιὰ τὸν λαὸ τῆς Λήμνου ἡ προσπάθειά του ἀπέτυχε καὶ ὁ παρ' ὀλίγο ἔπαρχος ἐπέστρεψε σκέτος Γεροντούδης».

Ἐπειδὴ εἴχομεν ὡς τακτικὴν νὰ ἀποδίδωμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος μας «Φωνὴ τῆς Λήμνου» «Τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι» ἀποσπῶμεν ἀπὸ τὰς

ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2 Μαΐου 1948. 7 Ἰουνίου 1948 καὶ 23 Νοεμβρίου 1949 ἐφημερίδας «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τὰ ἑξῆς, σχετικὰ πάντοτε μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Λήμνου.

Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ

«Παρὰ τοῦ στρατευθέντος τέως ὑπαλλήλου τοῦ Γραφ. Ἐφοδιασμοῦ κ. Νικ. Ἀργυρίου ἐστάλη εἰς τοὺς οἰκείους του τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα: «Καταγγελλόμενα ἀναληθῆ ἡσυχῆτε γράφω ἀποδείξω ἄλλοθι» τὸ ὁποῖον ἐνεποίησε βαθυτάτην αἴσθησιν.

Μένομεν μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι σημαντικόν τι ἀπρόοπτον θὰ μᾶς παρουσιάσουν τόσον ἡ κατάθεσις τοῦ κ. Νικ. Ἀργυρίου, ὅσον καὶ ὁ ἐνεργηθησόμενος ἔλεγχος.

Τὸ ἀποδείξω ἄλλοθι μᾶς καθησυχάζει καὶ μᾶς δίδει πολλὰς ἐλπίδας νὰ πιστεύωμεν ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ Διανομῶν τῶν ἓξ κοινοτήτων θὰ ἀπαλλαγῶσι τελικῶς ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον χρημάτων. Εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς αὐτὰς συνιστῶμεν νὰ καταθέσουν τὸ ταχύτερον χωρὶς φόβον πᾶν ὅ,τι περιέπεσεν εἰς τὴν ἀντίληψίν των τὴν ἡμέραν τῆς ὑπ' αὐτῶν καταθέσεως τῶν χρημάτων, διότι ὑπόχρεοι πρὸς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον φέρονται αἱ ἐπιτροπαὶ Διανομῶν καὶ οὐδεὶς ἕτερος».

ΑΠΛΩΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝ

«Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν ὁ ἀφιχθεὶς ἐξ Ἀμερικῆς ὁμογενὴς ἅμα καὶ θεῖος μιας κ. Παῦλος Κατσικογιάννης παρέδωσεν αὐτοπροσώπως ἐντὸς τοῦ Κοινοτικοῦ Γραφείου Κάστρου εἰς χεῖρας τοῦ ἀξιοτίμου Ἐπάρχου ἐπιταγὴν 100 δολλαρίων διὰ τὴν ἀνασύστασιν τῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν διαλυθείσης «Φιλοπτώχου», ὡς καλῶς δὲ ἐνθυμούμεθα ὁ κ. Ἔπαρχος μετὰ πολλῆς συγκινήσεως προθύμως ὑπεσχέθη εἰς τὸν θεῖον μας ὅτι θὰ ἐφρόντιζεν αὐτοπροσώπως διὰ τὴν ἀνασύστασίν της.

Ἐπειδὴ ὅμως παρῆλθον ἔκτοτε δύο περίπου ἔτη καὶ Φιλόπτωχον δὲν ἔχομεν, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν τὸ ἀγωνιζόμενον τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα Ἔθνος μας διέρχεται τὰς κρισιμωτέρας τῶν μαρτυρικῶν του στιγμῶν καὶ ἐπειδὴ αἱ ἀνάγκαι τῶν δυστυχούντων ἀπόρων συμπατριωτῶν μας εἶναι μέγισται καὶ ἐπιτακτικαί, ἐρωτῶμεν τὸν ἀξιότιμον κ. Ἔπαρχον, διατί, δὲν ἐμερίμνησε διὰ τὴν ἐπανασύστασιν τῆς Λήμνου, ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ συμβάλη καὶ αὐτὴ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν ὑπόθεσιν;».

Φιλοπτώχου

Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ

Ἐκ τῆς πορείας τοῦ ἐλέγχου, τῶν ἀνακρίσεων καὶ μηνύσεων προκύπτουν μέχρι στιγμῆς τρία τινά:

1.— Ὅτι ἡ ἀποκαλυφθεῖσα κατάχρησις δὲν ὀφείλεται εἰς τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλον τοῦ Γραφείου Ἐφοδιασμοῦ Νικόλαον Ἀργυρίου, ἀλλὰ εἰς κάποιον ἄλλον, ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴν αὐτὴν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς Λήμνου, ἥτις διὰ πρώτην φορὰν βλέπει ἕνα τόσο μεγάλο ἀνοσιούργημα.

2.— Ὅτι τὸ καταστρωθὲν σχέδιον τῆς ἐξαπατήσεως τῶν ἐξαπατηθέντων θυμάτων χρονολογεῖται ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον καὶ

3.— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν, χάρις εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοσίου ὑπολόγων κ. Νικολάου Κυρμιτζάκη, ἐγνώσθη ὅτι πρὸ ἑνὸς ἔτους ὁ Κων. Παλαιολόγος ἢ Ἄμπαδος, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Διανομῶν τρο-

φίμων τοῦ χωρίου Σαρδῶν, προκειμένου νὰ ἐκτοπισθῆ ὡς ἐαμοκομμουνιστὴς κατέθεσεν εἰς τὸν Ἔπαρχον Λήμνου παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Κοινότητος Σαρδῶν κ. Ἀποστόλου Παπαδοπούλου τὸ ποσὸν τῶν 1.000.000 δραχμῶν, ἵνα κατατεθῆ τοῦτο εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον.

Διατί δὲν κατετέθη τοῦτο εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, τὸν λόγον τὸν ἔχει ὁ κ. Ἔπαρχος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ πρῶτον ἐβασάνισε τὴν μνήμην του ἀνεφώνησεν «ἄ ναί, τώρα θυμήθηκα, ἀλλὰ τὰ ἔδωσα εἰς τὸν Ἀργυρίου, εἶμαι δὲ ἕτοιμος νὰ καταβάλω αὐτὰ ἐξ ἰδίων μου»!!!

Ἐκ τῆς ὁμολογίας αὐτῆς τοῦ κ. Ἐπάρχου ἐπείσθημεν, ὅτι τὸν ὑπάλληλόν του Ἀργυρίου τὸν ἐθεώρει κάτι περισσότερον ἀπὸ Διευθυντὴν τοῦ Δημοσίου Ταμείου, δι' ὃ καὶ ἀπέφυγεν ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος νὰ τὸν ἐρωτήση ἂν κατέθεσε τὸ οεβαστὸν αὐτὸ ποσὸν ἢ ὄχι.

Ἐγράψαμεν εἰς προηγούμενον φύλλον τῆς ἐφημερίδος μας περὶ τῆς μὴ ἀνασυσταθείσης εἰσέτι «Φιλοπτώχου» καὶ περὶ τῆς ἐπιταγῆς τῶν 100 δολλαρίων, τὴν ὁποίαν ὁ θεῖος μας Παῦλος Κατσικογιάννης παρέδωσεν ἰδιοχείρως εἰς τὸν κ. Ἔπαρχον πρὸ διετίας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του δι' Ἀμερικήν. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν τὸ σχετικὸν μᾶς ἀνεκοινώθη καὶ ἐπειδὴ καλῶς καὶ θετικῶς ἐπληροφορήθημεν ὅτι ἡ ἐπιταγὴ ἐξηργυρώθη χωρὶς νὰ ἐπανασυσταθῆ ἡ Φιλόπτωχος, δημοσιεύομεν ἁπλῶς τὸ ἄτοπον, ἵνα περιέλθη τοῦτο εἰς γνῶσιν τῶν ἁρμοδίων, παρὰ τῶν ὁποίων καὶ θὰ πληροφορηθῶμεν πότε ἐξηργυρώθη, ποῦ καὶ πρὸς τίνα σκοπόν.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἐπίσης ἂν ἐγκαίρως διετάσσετο ἁρμοδίως ὁ προσήκων διοικητικὸς ἔλεγχος εἰς τὴν Διαχείρισιν Πολεμικῆς Περιθάλψεως πρὸς ἐξακρίβωσιν ὅλων τῶν γενομένων μέχρι τοῦδε εἰσπράξεων καθὼς καὶ τῶν χορηγηθέντων χρηματικῶν ποσῶν εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν μαχομένων, διότι νομίζομεν ὅτι μόνον μὲ ἕνα ἐξονυχιστικὸν ἔλεγχον τῆς ἐν λόγω διαχειρίσεως ὑπὸ ἀνωτέρου ταμειακοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Δημοσίου θὰ ἀποδειχθῆ τί συνεισέφερεν ὁ τόπος καὶ τί ἔλαβεν ἑκάστη οἰκογένεια τῶν κατὰ τῆς ἀνταρσίας μαχομένων ἡρώων μας».

ΜΑΘΗΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΛΗΜΝΟΥ 1948

«Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη καὶ κυκλοφορεῖ τὰς ἡμέρας αὐτὰς μελέτη τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχολείων κ. Νικ. Θ. Πιερράκου.

Ἡ μελέτη τοῦ κ. Πιερράκου εἶναι μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδος της διὰ τὴν Λῆμνον καὶ δι' αὐτὸ ἡ εὐγνωμοσύνη κάθε Λημνίου πρὸς τὸν ξένον ἐκπαιδευτικόν, τὸν ἀγαπήσαντα τὴν Λῆμνον μας ὅσον καὶ ἡμεῖς οἱ Λήμνιοι, τὸν ἀγωνιζόμενον νὰ ἀνεβάση τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τοῦ τόπου μας, τὸν εὐχαριστήσαντα μὲ ἕναν ὡραῖον καὶ πρωτότυπον τρόπον τοὺς πολλοὺς ἀποδήμους μας, τὸν ὑποδεικνύοντα τέλος τί πρέπει νὰ γίνη ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, εἶναι ὄντως ἐξαιρετική.

Οἱ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαμένοντες συμπολῖται μας θὰ συγκινηθοῦν ἰδιαιτέρως ὅταν διαβάσουν τὸ ὡραῖον αὐτὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον τόσον εὐγενικὰ τοὺς ἐξυμνεῖ. Τὸ καλύτερον δῶρον, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ χαρίσωμεν εἰς αὐτούς, εἶναι τὰ διαλεγμένα λόγια τοῦ συγγραφέως.

Ὁ μικρὸς αὐτὸς εὐχαριστήριος καὶ συγχαρητήριος ὕμνος μας πρὸς τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, εἴμεθα βέβαιοι, θὰ θίξη τὰς εὐθίκτους χορδὰς ἁπάντων τῶν συμπατριωτῶν μας τῶν ἐπιθυμούντων νὰ τὸν συνδράμουν εἰς τὸ βαρὺ ἔργον του ὑπὲρ τῶν σχολείων μας καὶ ἐν γένει ἔργων κοινῆς ὠφελείας».

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΜΕΤΑΘΕΣΙΣ

«Ὁ Ἀστυνόμος κ. Ἀργύριος Φούρλαρης, προαχθεὶς ἐσχάτως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Μοιράρχου μετατίθεται εἰς Γύθειον, πρόκειται δὲ νὰ ἐγκαταλείψη τὴν Νῆσον μας τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

Χαίρομεν καὶ τὸν συγχαίρομεν διὰ τὴν προαγωγήν του, ἀλλὰ λυπούμεθα διότι τὸν χάνομεν.

Τὸν ἐγνωρίσαμεν ὡς Ἀστυνόμον τιμῶντα τὸ ἔνδοξον καὶ μαρτυρικὸν Σῶμα τῆς Β. Χωροφυλακῆς καὶ τὸν ἐθαυμάσαμεν εἰς στιγμὰς κρισίμους ἐφιαλτικάς.

Ἔχει πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ πολυμόχθου καθήκοντός του καὶ τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀξιωματούχου Ἕλληνος.

Αἱ εἰλικρινεῖς μας εὐχαί, ἃς τὸν συνοδεύουν καθ' ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν του καὶ εἰς ὅλον τὸν βίον του».

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ

«Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Σεβασμιωτάτου Λήμνου Βασιλείου, ἐξεδηλώθη ἀμέριστον αἰφνιδιάσαν τὴν φορὰν αὐτὴν ὅλον τὸ ἀπείρως σεβόμενον αὐτὸν ποίμνιόν του.

Ὁ Λήμνου Βασίλειος ἐπεξέτεινε τὰ ὅρια τῶν καθηκόντων του πέραν τοῦ ἐπιτρεπτοῦ διὰ νὰ συνδράμῃ καὶ εὐεργετήσῃ τοὺς ποικιλοτρόπως πάσχοντας ἐκ τῶν δεινῶν τῆς Γερμανοϊταλικῆς κατοχῆς κατοίκους τῆς Λήμνου, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ἠγάπησαν καὶ ἐξετίμησαν τόσον ποιμενάρχην των, ὅσον τὸν Σεβασμιώτατον Λήμνου Βασίλειον.

Ὁ Σεβασμιώτατος Λήμνου Βασίλειος, δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὴν Δ)νσιν τῆς ἐφημερίδος μας «Φωνὴ τῆς Λήμνου» μᾶς πληροφορεῖ τὰ ἑξῆς εὐχάριστα ἀλλὰ καὶ καταπληκτικὰ καὶ συγκινητικά, διότι οὐδεὶς ποτὲ Μητροπολίτης Λήμνου διενοήθη ἢ θὰ διανοηθῇ νὰ προβῇ εἰς ἐνεργείας, ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ἀσχέτους πρὸς τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καθήκοντα, ὡς ἡ ἀκόλουθος:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΗΜΝΟΥ
Ἀριθ. Πρωτ. 733

Ἐν Κάστῳ τῇ 27 Δεκεμβρίου 1949

Π ρ ὸ ς

Τοὺς κυρίου Διευθυντὰς τῶν Ἐφημερίδων Κάστρου

Ἐ ν τ α ῦ θ α

«Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Κατωτέρω παραθέτω ἐν ἀντιγράφοις διαμειφθεῖσαν μεταξὺ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου καὶ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, ἀλληλογραφίαν σχετικὴν μὲ τὴν ἀποστολὴν ὑδροσωλήνων ἐν Λήμνῳ καὶ παρακαλῶ, ἐὰν νομίζητε, ὅτι εἶναι ἐξυπηρετικόν, ὅπως δημοσιεύσητε αὐτὴν εἰς τὴν ἔγκριτον Ὑμῶν ἐφημερίδα.

Μετ' ἄκρας ἐκτιμήσεως
Ο ΛΗΜΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ»

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
Ἀριθμ. Πρωτ. 1149

Ἀθῆναι 19)12)1949

Σ Ε Β Α Σ Μ Ι Ω Τ Α Τ Ε,

«Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 860)8)12)49 ὑμετέρας ἐπιστολῆς πληροφορῶ Ὑμᾶς, ὅτι οὐδεμία παραδρομὴ ἐγένετο ὡς πρὸς τὴν χορήγησιν σωλήνων ὑδρεύσεως εἰς νῆσον Λήμνου, ἀλλ' ἀντιθέτως αὕτη ἐπροτιμήθη, δι' ὃ καὶ μόνον εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον ἐξ ὅλης τῆς περιφερείας Λέσβου ἐνεκρίθη δυνάμει προσφάτου ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου ἡ χορήγησις σωλήνων ὡς ἀκολούθως:

1) Δῆμος Κάστρου 800 Φ 2 Πρέπει νὰ σταλοῦν στοιχεῖα ἐπάρχου

2) Κοινότης Κάσπακα 100 Φ 2
3) Κορνοῦ 100 Φ 2
4) Βάρους 200 Φ 2
5) Κονδιᾶ 200 Φ 2
6) Πορτιανοῦ 50 Φ 2
7) Χάλικος 500 Φ 2

Μετὰ πάσης τιμῆς
Κ. Γ. Ροδόπουλος

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Κάστρον 27 Δεκεμβρίου 1949

Ο ΛΗΜΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ»

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΗΜΝΟΥ
Ἀριθ. Πρωτ. 680

Ἐν Κάστρῳ τῇ 8 Δεκεμβρίου 1949
Π ρ ὸ ς
Τὸν Ἐξοχώτατον Κύριον Ροδόπουλον Κ.
Ὑπουργὸν Ὑγιεινῆς
Ἀ θ ή ν α ς

« Κ ύ ρ ι ε Ὑ π ο υ ρ γ έ,

Ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ καθ' Ὑμᾶς Ὑπουργείου ὀρθῶς ποιοῦσα τῇ ἐπινεύσει ὑμῶν ἀπεφάσισε τὴν ἀποστολὴν ὑδροσωλήνων εἰς τὰς ἐχούσας ἀνάγκην τοιούτων ἐπαρχίας. Ἀναμφιβόλως δὲ ἐκ παραδρομῆς παρελείφθη ἡ νῆσος Λῆμνος, καίτοι ἔχει τοιαύτην κατεπείγουσαν ἀνάγκην ἀποκτήσεως ὑδροσωλήνων, ὥστε οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ χωρῇ ἐπιβράδυνσις τῆς ἀποστολῆς τοιούτων.

Ὅθεν παρακαλῶ ὑμᾶς προσθέτων καὶ τὴν ἐμὴν παράκλησιν εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ ἄλλων παραγόντων, ὅπως εὐαρεστούμενοι διατάξητε τὴν ἄμεσον ἀποστολὴν τούτων εἰς τὰς κοινότητας τῆς νήσου ἐκείνας, αἵτινες ἐζήτησαν τοιούτους, ὡς γνωρίζει τὸ καθ' Ὑμᾶς ὑπουργεῖον.

Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης
Ο ΛΗΜΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ἐν Κάστω τῇ 27 Δεκεμβρίου 1949
Ο ΛΗΜΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ»

Ἀλλὰ ἡ γάγγραινα τῆς ἀθρόας μεταναστεύσεως τῶν Λημνίων, εἰς τὴν ξένην, ἐκδηλωθεῖσα περὶ τὰ τέλη τοῦ 1945, εἶναι τόσον βαθεῖα καὶ ἐκτεταμένη τὸ 1950, ὥστε ὁλόκληρος ἡ Νῆσος νὰ παρουσιάζῃ συμπτώματα πυρέξεως καὶ καταπτώσεως. Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ἐδάφους τῆς Λήμνου ἰδίως ὑπὸ τῶν γεωργοκτηνοτρόφων, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἀμερικήν, Αὐστραλίαν, Ἀφρικὴν καὶ Καναδᾶν, σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως μέχρι τοῦ 1950 ἀρχικῶς καὶ μετέπειτα εἰς Γερμανίαν, ὑπῆρξε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἡ χαριστικὴ βολὴ διὰ τὴν Λῆμνον, διότι ἀνέστειλε τὴν ταχεῖαν καὶ εὐοίωνον ἐξέλιξίν της.

Τὸ ρεῦμα τῆς μεταναστεύσεως θὰ ἦτο ἔτι ἀπογοητευτικώτερον ἂν τὸ 1960 ἡ Λῆμνος δὲν ἀπέκτα ὑποκαταστήματα τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) καὶ ἂν τὸ 1962 δὲν ἐλειτούργει τὸ πρότυπον Ἐκκοκκιστήριον διὰ τὴν ἐκκόκισιν τοῦ πρώτου εἰς ποιότητα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα «Βάμβακος τῆς Λή-

μνου». Περὶ αὐτῶν εἰς τὴν ἐφημερίδα «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τῆς 23 Νοεμβρίου 1949 ἐγράφομεν:

ΠΕΡΙ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.

«Ι.Κ.Α. ἀκούομεν καὶ Ι.Κ.Α. δὲν βλέπομεν. Τὸ Κράτος ἢ μᾶλλον οἱ σαθροὶ ἐγκέφαλοι τῶν κυβερνώντων ἡμᾶς σήμερον. δὲν μᾶς θυμήθηκαν ἀκόμη.

Καὶ ὅμως ἀποτελοῦμεν καὶ ἡμεῖς μίαν ὁλόκληρον ἐπαρχίαν, τὴν ὁποίαν ἐσχάτως ἐτίμησαν διὰ τῆς ἐπισκέψεώς των καὶ οἱ Βασιλεῖς.

Διατί αὐτὴ ἡ ἀδικία; Τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ τὸ ὑποκατάστημά του καὶ εἰς τὴν πτωχὴν Λῆμνον εἰς τὴν ὁποίαν τόσοι καὶ τόσοι ἐργαζόμενοι δὲν δύνανται νὰ ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ τῆς δωρεὰν παρεχομένης ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως;

Μήπως οἱ κυβερνῶντες ἡμᾶς σήμερον δὲν γνωρίζουν ὅτι ἡ Λῆμνος εἶναι νῆσος Ἑλληνικὴ καὶ ὅτι κατοικεῖται ὑπὸ Ἑλλήνων ἀκραιφνῶν, ἀκραιφνεστάτων, οἵτινες θρηνοῦν τὴν ἀπώλειαν 120 ἡρώων πεσόντων εἰς τὸν κατὰ τῶν συμμοριτῶν πόλεμον;».

Η ΚΑΤΑΝΤΕΙΑ ΜΑΣ

«Ποῖος δὲν γνωρίζει ὅτι προεκηρύχθη πλειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ προτύπου Ἀμερικανικοῦ ἐκκοκκιστηρίου καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Μαΐου ὑπάρχει εἰλημμένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας περὶ ἱδρύσεως τοῦ ἐν Κάστρῳ πρὸς δὲ καὶ ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐχορηγήθη πίστωσις ἐκ τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ 62.000 δολλαρίων;

Τὰ γνωρίζομεν ὅλοι αὐτά ὅπως καλῶς γνωρίζομεν καὶ ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς ἀνεγέρσεως τῶν κτιρίων θὰ ἔδει νὰ εἶχον ἀρχίσει πρὸ πολλοῦ.

Τώρα, ὡς πληροφορούμεθα, ἡ ἀνέγερσις τοῦ συγκροτήματος τοῦ ἐκκοκκιστηρίου ἀνεστάλη, μέχρις ὅτου καταφθάση ἡ νεοδιορισθεῖσα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας Ἐπιτροπή, διὰ νὰ ἐξετάση καὶ ἀποφασίση εἰς ποῖον μέρος τῆς Νήσου πρέπει νὰ ἱδρυθῆ τὸ ἐκκοκκιστήριον!!! Δηλαδή, ἀρχίζομεν πάλιν ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Ἡ πρώτη ἀπόφασις τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου «πάει περίπατο», διότι οἱ Παπανδρέηδες καὶ οἱ Μαλλιάκηδες ἐνεργοῦν μὲ κάθε τρόπον νὰ γίνη εἰς τὸ Μοῦδρον διὰ νὰ κάνουν τοὺς Μουδρινοὺς δικούς των.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων πολὺ φοβούμεθα μήπως ἡ Λῆμνος δὲν ἀποκτήση ἐκκοκκιστήριον διότι πολλὰ ἀπρόοπτα δύνανται νὰ συμβοῦν μέχρις ὅτου κλπ.

Θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προσές».

Η ΛΗΜΝΟΣ ΑΠΟΚΤΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΝ

Περὶ τῶν ἐγκαινίων καὶ ἁγιασμοῦ τῆς ἀεροπορικῆς συγκοινωνίας τῆς Λήμνου ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Λῆμνος» τοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδη, τῆς ἰδικῆς μας ἐφημερίδος «Φωνὴ τῆς Λήμνου» μὴ ἐκδοθείσης, λόγω τῆς εἰς Ἀθήνας τότε ἀπουσίας μας:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

«Ἡ Λῆμνος ἑώρτασε διὰ πρώτην φορὰν ἕνα μεγάλο πανηγύρι. Τόσο μεγάλο ποὺ μόνο ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς 8ης Ὀκτωβρίου 1912 ἦτο μεγαλύτερο. Τότε ἔσπασαν τὰ δεσμὰ τῆς σκλαβιᾶς καὶ ὁ κόσμος ἐνθουσιώδης ἑώρτασε γιατὶ ἀνέπνεε ἐλεύθερος τὸν ἐλεύθερον ἀέρα. Σήμερον ἔσπασαν καὶ τὰ δεσμὰ τῆς ἀπομονώ-

σεως καὶ ὅλοι ποὺ ἐπὶ 47 χρόνια Ἐλευθερίας ὑποφέραμε ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψί μας, εὑρισκόμεθα ξαφνικὰ μέσα στὴν ζεστὴ ἀγκαλιὰ τῆς Πατρίδος.

Δὲν ἐπερίμενε κανεὶς εἶναι ἀλήθεια, πὼς θὰ εἴχαμε τὸ καλὸ αὐτὸ ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν πρόοδο καὶ τὸν πολιτισμὸ σὲ κάθε χώρα, τόσο γρήγορα. Εἴχαμε πολλὰ ἄλλα νὰ δοῦμε ἐν τῷ μεταξύ. Ὅμως οἱ περιστάσεις ἠὐνόησαν καὶ τὸ οὐρανόπεμπτον αὐτὸ δῶρο τὸ δοκιμάσαμε ἐνωρίτερα ἀπὸ ὅτι τὸ περιμέναμε.

Ὀφείλομεν χάριτας βέβαια καὶ στὴν Κυβέρνησι καὶ στὴν πολιτικὴ Ἀεροπορία. Στὴν Κυβέρνησι γιατὶ ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε τὴν κατασκευὴ τοῦ ἀεροδρομίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ὀλυμπιακὴν Ἀεροπορίαν διότι ἔσπευσε νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς κατασκευῆς τούτου.

Η ΜΚΕΒΑ

Ἀλλὰ μιὰ μικρὰ παρένθεσι: Ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Στρατιωτικῆς Ἀεροπορίας εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων διότι ἐπετέλεσε ἓν τεράστιον ἀλλὰ καὶ θαυμάσιον ἔργον. Ὁ Διοικητὴς τῆς ΜΚΒΕΑ κ. Βλάχος ἀλλὰ καὶ οἱ συνεργᾶται του ἀξιωματικοὶ μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου ὁπλίτου, ἐπέδειξαν ἐργατικότητα καὶ εἶχον τοσαύτην ἐπίδοσιν ὥστε εἰς ἐλάχιστον σχετικῶς χρόνον νὰ παρουσιάσουν ἕν ἐκ τῶν πλέον ἐκλεκτῶν ἀεροδρομίων τῆς χώρας.

Η ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ

Ἡ 15 Αὐγούστου ὡρίσθη γιὰ τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀεροπορικῆς συγκοινωνίας. Σχετικὲς ἀναγγελίες ριφθεῖσαι ἀπὸ ἀεροπλάνου μετέφεραν τὸ χαροποιὸν αὐτὸ μήνυμα καὶ εἰς τὰ ἀκρότερα σημεῖα τῆς Νήσου.

Τρεῖς φορὲς τὴν ἑβδομάδα θὰ ἐπικοινωνῆ ἡ Λῆμνος μὲ τὴν Ἀθήνα καὶ μὲ τὴν Καβάλα. Καὶ ἡ διάρκεια τοῦ ταξειδίου μόλις μιὰ ὥρα καὶ 10 λεπτὰ γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ 35′ λεπτὰ γιὰ τὴν Καβάλα.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ

Ἀπὸ ἐνωρὶς ἤρχισε μιὰ πρωτοφανὴς κίνησις. Ὅλα τὰ μεταφορικὰ μέσα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν καὶ μετέφεραν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον πολὺν κόσμον, ἐκ τῶν μακρυνῶν χωρίων. Ἀπὸ τὰ πλησίον ὅμως χωρία Βάρος, Καρπάσι, Ἀτσική, Λύχνα, Ρωμανοῦ, Ρεπανίδι, Ρωσσοπούλι, Μούδρο, Λειβαδοχῶρι, ὅλοι οἱ κάτοικοι πεζῆ ἐπεχείρουν τὸν περίπατον αὐτὸν τῶν 2—5 χιλιομέτρων. Πρὸ τοῦ χώρου τοῦ ἀεροδρομίου κατὰ τὴν 1μ.μ., εἶχον ποσδεθῆ χιλιάδες ζῶα καὶ ἑκατοντάδες ποδήλατα, αὐτοκίνητα, μοτοσυκλέττες, κάρα... ἕνας ποικιλόμορφος κόσμος εἶχε ξεχυθῆ εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ ἀεροδρομίου καὶ περιεργάζετο τὰ πάντα.

Κ.Τ.Ε.Λ.

Ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τὰ 8 λεωφορεῖα τοῦ ΚΤΕΛ Λήμνου προσεκόμισαν ὑπὲρ 200 προσκεκλημένους ἐκ τοῦ Κάστρου τὴν 1,30′ μ.μ.

Μεταξὺ τούτων ὅλαι αἱ Ἀρχαὶ Πολιτικαί, Στρατιωτικαί, Ἀστυνομικαί, Λιμενικαί, Δημοτικαὶ καὶ Κοινοτικαὶ καὶ ὁ κόσμος τῆς Ἐπιστήμης, τοῦ Ἐμπορίου, τῆς Βιοτεχνίας, τῆς θαλάσσης κ.λπ.

Τὴν αὐτὴν ὥραν κατέφθασε καὶ ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου Σεβασμιώτατος Ἰωακεὶμ Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως μετὰ τῆς ἀκολουθείας του. Ἡ πληροφορία μας ἦτο μόλις ἐφθάσαμε ὅτι τὸ ἀεροσκάφος ἀπεγειώθη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν τὴν 12,36′ μ.μ., ἄρα ἡ ἄφιξίς του θὰ ἦτο ἡ 1 καὶ 45′...

Προφθάνουμε νὰ ρίξωμε μιὰ ματιὰ στὸ παράπηγμα ποὺ ἐχρησιμοποιήθη μιὰ

αἴθουσα ἀναμονῆς τῶν ἐπιβατῶν, ἀρκετὰ εὐρύχωρος. Εἰς τὸ μέσον χώρισμα καὶ μιὰ δίοδος ποὺ ἔχει ἀπὸ δεξιά τὸ μπουφὲ ἀριστερὰ τὰ Γραφεῖα καὶ εἰς τὸ βάθος δεξιὰ τὴν τουαλέττα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Ὅλα καθαρὰ καὶ περιποιημένα.

Αἱ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ἀεροδρομίου εἰς τὰς θέσεις των. Ὁ ἀερολιμενάρχης κ. Σταμάτιος Γκίκας, ὁ ἀεροσταθμάρχης κ. Πελοπίδας Καρδαμίτσας, ὁ τμηματάρχης τῆς Πολ. Ἀεροπορίας κ. Θεολόγης καὶ ὁ Γενικὸς Πράκτωρ κ. Σωκρ. Πανταζόγλου εἰς διαρκῆ κίνησιν.

ΦΘΑΝΕΙ

Μιὰ στιγμὴ ἀκούεται βόμβος καὶ ὁ κόσμος ἀναζητεῖ μὲ τὰ μάτια στὸν ὁρίζοντα τὸ ἀεροσκάφος τὸ ὁποῖον εἰς χαμηλὸν σχετικῶς ὕψος ἐμφανίζεται ἀπὸ τὰ Ἀνατολικὰ τοῦ Φακοῦ, πλησιάζει καὶ κατέρχεται ἀφοῦ διέγραψε ἕνα ὡραῖον κύκλον ἐπάνω ἀπὸ τὴν περιφέρειαν... Φθάνει ἁπαλὰ καὶ προσγειώνεται εἰς τὸν θαυμάσιον διάδρομον, ἐνῶ ὁ ἀεροσταθμάρχης τὸ κατευθύνει ἐκεῖ ὅπου θὰ σταθμεύση. Δὲν εἶχε ὅμως σταματήσει καλὰ-καλὰ τὸ ἀεροσκάφος καὶ ἡ ζώνη διασπᾶται. Ὁ κόσμος πλησιάζει ἐνῶ ἀκόμη τοποθετεῖται ἡ κινητὴ κλίμαξ. Τὸ ἐγγίζει πηγαίνει κάτω ἀπὸ τὰ πτερὰ κοντὰ στὶς ἕλικες. Παρακολουθεῖ τοὺς ἐπιβιβαζομένους. Ἔχει ἐνθουσιασθῆ εἰς ὑπέρτατον σημεῖον. Ὁ πιλότος κ. Κωστίδης λέγει στὸν Διευθυντήν μας ὁ ὁποῖος τοῦ ἐζήτησε πληροφορίας ἂν εἶχαν κινηματογραφικὸν μηχάνημα, ὅτι οὐδέποτε ἐφαντάζοντο ὅτι θὰ ἐγίνετο τοιαύτη ὑποδοχὴ γιατὶ καὶ ποτὲ σὲ κανένα ἄλλο ἀεροδρόμιο δὲν μᾶς ἔκαναν τοιαύτη ὑποδοχή!!...

Καὶ ὅμως τὰ ἐπίκαιρα ἔχασαν μίαν πρωτοφανῆ εὐκαιρίαν νὰ ἐμφανίσουν τὴ ζωντανὴ εἰκόνα ἑπτὰ χιλιάδων λαοῦ ποὺ συνέρρευσε διὰ νὰ ἑορτάσῃ ἕνα τόσο ἱστορικὸν καὶ πρωτοφανὲς γεγονός.

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ — ΑΓΙΑΣΜΟΣ — ΛΟΓΟΙ

Ἀπεβιβάσθησαν οἱ ἐπιβάται καὶ ἤρχισεν ἀμέσως ὁ Ἁγιασμὸς εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ὁ Σεβασμιώτατος ηὐχήθη καὶ ὑπὲρ Ἀριστοτέλους Χριστίνης καὶ τῶν τέκνων καὶ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας, εἶπε τὰ κάτωθι: «Ἀναμφιβόλως ὅσοι παριστάμεθα τὴν στιγμὴν ταύτην ἐνταῦθα τῇ εὐγενεῖ προσκλήσει τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας, αἰσθανόμεθα ἐξαιρετικὴν χαρὰν καὶ βαθυτάτην συγκίνησιν διότι ὑπὸ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐτελέσαμεν τὰ ἐγκαίνια σήμερον τῆς νέας ἀεροπορικῆς γραμμῆς, ἥτις συνδέει τὴν νῆσον μας μετὰ τῆς Β. Ἑλλάδος καὶ τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀποπερατωθέντος ἀεροδρομίου τοῦ περικαλλοῦς τούτου καὶ μεγαλειώδους τεχνικοῦ ἔργου ποὺ ἀποτελεῖ λίαν σημαντικὸν βῆμα προόδου εἰς τὸν συγκοινωνιακὸν τομέα τῆς χώρας μας, ἡ κατασκευὴ τοῦ ὁποίου, ὀφείλεται εἰς τὴν στοργικὴν μέριμναν τοῦ σεβαστοῦ Κράτους.

Καὶ ἀκόμη πολὺ περισσότερον αἰσθάνονται τὴν χαρὰν ταύτην οἱ σχόντες τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἀναλαβόντες τὴν δαπάνην, ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς τῆς Νήσου μας, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐκουράσθησαν καὶ ἠγωνίσθησαν καὶ ἵδρωσαν, διὰ νὰ στήσουν ἕνα τοιοῦτον νέον δημιούργημα, ἕνα μεγαλειῶδες τεχνητὸν ἐπίτευγμα διὰ τὴν τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὁποίου συνέβαλε μὲ ἐντατικὸν ρυθμὸν καὶ ὁ ἐθνικὸς ἀεροπορικὸς Στρατός μας, ποὺ χάρις εἰς τὸ προσωπικόν ἐνδιαφέρον τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεώς μας ἀντιμετωπίσθησαν πλεῖσται ὅσαι δυσχέρειαι.

Καὶ ἤδη διαπιστοῦντες κατὰ γενικὴν ἄλλως τε ὁμολογίαν, ὅτι τὸ Ἔθνος μας χάριτι Κυρίου, ἐπανεῦρε τὴν Λεωφόρον ἐκείνην, ἐντὸς τῆς ὁποίας διανοίγονται καὶ διαγράφονται ὁρίζοντες ἐκπολιτιστικῶν βλέψεων ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καὶ συνετὴν καὶ μεγαλόπνοον χειραγωγίαν ἀνδρὸς μεγαλουργοῦ τοῦ Κυβερνήτου μας

Κωνσταντίνου Καραμανλῆ, ὅστις μὲ τὰς στιβαρὰς αὐτοῦ χεῖρας ἀνέλαβε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α.Μ. τοῦ λαοφιλοῦς ἡμῶν Ἄνακτος, τὸ γιγαντιαῖον ἔργον τῆς ἀναδημιουργίας καὶ ἀνασυγκροτήσεως τῆς φιλτάτης Πατρίδος μας, ἡ σεπτὴ ἡμῶν Μήτηρ Ἐκκλησία δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ εὐχηθῆ καὶ παρακαλέση τὸν Ὕψιστον νὰ ἐνισχύη ὅλας τὰς προσπαθείας αὐτοῦ καὶ ἐπιδαψιλεύη αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν, ὑγείαν ἀκλόνητον καὶ ἔνδοξον καὶ ἀδιάσειστον πρωθυπουργίαν.

Ἐν τέλει, συγχαίρω θερμῶς καὶ τὴν Ὀλυμπιακὴν Ἀεροπορίαν καὶ εὔχομαι εὐόδωσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φιλτάτης Πατρίδος μας.

Κατόπιν, ὁ κ. Ἀπέργης τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας ἐξεφώνησε τὸν κατωτέρω λόγον:

«Ἡ Ὀλυμπιακὴ Ἀεροπορία σᾶς εὐχαριστεῖ, διότι εἴχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ τιμήσητε διὰ τῆς παρουσίας σας τὴν ἔναρξιν τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ Ἔργου, τὸ ὁποῖον αὕτη ἀνέλαβεν εἰς τὴν Νῆσον σας.

Ἀπὸ σήμερον τὰ φτερὰ τῆς Ὀλυμπιακῆς θὰ συνδέσουν τὴν Λῆμνον μὲ τὴν

Ὁ τιμῶν καὶ δοξάζων τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς ὅλην τὴν Γῆν μέγας Ἕλλην ἐφοπλιστὴς καὶ μεγαλοεπιχειρηματίας κύριος ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΩΝΑΣΗΣ ὁ καὶ ἱδρυτὴς καὶ ἰδιοκτήτης τῆς «Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας».

πρωτεύουσαν καὶ μὲ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα διὰ συγχρόνου καὶ ἐξυπηρετικῆς συγκοινωνίας. Ἐν συνεχείᾳ εὐχαριστεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ ὁλόκληρον τὴν Κυβέρνησιν καθὼς καὶ τοὺς κοινοβουλευτικοὺς ἐκπροσώπους τῆς νήσου καὶ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τῆς Ἀεροπορίας καὶ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Πολιτικῆς Ἀεροπορίας διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπέδειξαν διὰ τὴν πρόοδον ταύτην τῆς Νήσου, ἡ ὁποία θὰ συντελέση εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν συμφερόντων αὐτῆς, τῆς ὁποίας τὰ ἀγαθὰ δικαιοῦται ν' ἀπολαμβάνη καὶ ὁ φιλοπρόοδος Λημνιακὸς Λαός».

Μετὰ ταῦτα καὶ ὁ Δήμαρχος Μυρίνης ἐτόνισε τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν τοῦ ἐγκαινιαζομένου ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς νήσου μας καὶ ηὐχαρίστησε τὴν Κυβέρνησιν.

Τὸ ἀεροσκάφος ἐν τῷ μεταξὺ ἀπεγειώθη κατευθυνόμενον πρὸς Καβάλαν.

Εἰς τοὺς προσκεκλημένους προσεφέρθησαν ἀναψυκτικὰ καθὼς καὶ παγωμένη

μπύρα μὲ μεζέδες. Οὗτοι φεύγοντες ἐξεφράζοντο ἐνθουσιωδῶς διὰ τὴν ὡραίαν ταύτην τελετήν ἡ ὁποία ἐπροκάλεσε τὴν συγκέντρωσιν τόσου κόσμου ἐξ ὅλης τῆς νήσου, ἥτις ἐξυπηρετεῖται κατὰ τὸν πλέον πρόσφορον τρόπον παρὰ τῆς 'Ολυμπιακῆς 'Αεροπορίας».

Ἔκτοτε οἱ κάτοικοι τῆς Λήμνου ἔπαυσαν παραπονούμενοι διὰ τὴν μειονεκτικὴν των θέσιν ἔναντι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους, εἰς ἣν ἔκπαλαι εὑρίσκοντο, δι' ὃ καὶ ἐξεδηλώθη μέγας ὀργασμὸς ἀνοικοδομήσεως, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν μέχρι σήμερον.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Λήμνου, Μύρινα, δὲν παρουσιάζει πλέον ὄψιν τουρκοπόλεως. Συγχρονισμέναι κατοικίαι ἀνηγέρθησαν εἰς τὰ κεντρικὰ σημεῖα τῆς πρωτευούσης, καὶ ὡραιόταται ἀνθοστόλιστοι ἐπαύλεις κοσμοῦσι τὰ πέριξ αὐτῆς τοπεῖα.

Ἓν τῶν μεγίστων ἀγαθῶν της εἶναι καὶ τὸ ἐκ 250 κλινῶν τουριστικὸν ξενοδοχεῖον «'Ακτὴ Μυρίνης» τύπου BUNGALOUS μετὰ συναφῶν ἀξιολόγων κτιρίων καὶ λοιπῶν ἐγκαταστάσεων, τὸ ὁποῖον κατ' ἔτος τὴν θερινὴν περίοδον κατακλύζεται ὑπὸ Κροίσων καὶ τῶν πέντε ἠπείρων, διότι ἐκτὸς τοῦ ἐξαιρέτου περιβάλλοντος, οἱ παραθερισταὶ ἀπολαύουσι πᾶσαν ψυχαγωγίαν καὶ ἄνεσιν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, διὰ τὴν ἱστορίαν ἀναφέρομεν ὅτι ἱδρύθη πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐπιχειρηματίου κ. 'Αθανασίου Φαρώφ ἐκ Μυρίνης, εἰς τὴν ἀκτὴν παρὰ τὸ ἐξωκκλήσιον 'Αγία Βαρβάρα, τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη δαπάναις τοῦ πάππου του, ἀειμνήστου «Καραβοκύρη» 'Αθανασίου Ψαρώφ ἐπὶ τῇ διασώσει του ἀπὸ μεγάλην τρικυμίαν.

Σήμερον, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πρωτευούσης τῆς Λήμνου, αἱ ἄγονοι ἐκτάσεις, οἱ ἀγροὶ καὶ τὰ οἰκόπεδα προσφέρονται εἰς τιμὰς ἐξαιρετικῶς ὑψηλάς, τὰ δὲ μισθώματα τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν διαμερισμάτων δὲν διαφέρουσι ἀπὸ τὰ τῶν 'Αθηνῶν. Πᾶσαι αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι τῆς Λήμνου λειτουργοῦν εὐσυνειδήτως καὶ ἀποδοτικῶς ἴσως ὅσον ποτὲ ἄλλοτε κατὰ τὸ παρελθόν, συντελοῦσαι οὕτω εἰς τὴν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς πρόοδόν της.

Ἡ Λῆμνος εὐγνωμονοῦσα δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν εὐπροσηγορίαν τοῦ ἐπάρχου κ. Ν. 'Αφεντάκη τοῦ μετέπειτα Νομάρχου τοῦ Νομοῦ Χίου, ἰδιαιτέρως δὲ τὴν διοικητικήν του ἱκανότητα. 'Ενθυμούμεθα τὸν μὲ σπάνια διοικητικὰ χαρίσματα πεπροικισμένον καὶ ἀνωτέρας μορφώσεως ἔπαρχον κ. 'Αφεντάκην ὅτι ἐπεβάλλετο μὲ τὴν ἀφοπλίζουσαν εὐγένειάν του καὶ ὅτι παρετήρει τοὺς ὑφισταμένους του μὲ σοβαρότητα πατρός, ἥτις ἐξεδηλοῦτο διὰ τῆς συνοφρυώσεώς του. 'Επὶ τῶν ἡμερῶν του ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι ἐλειτούργησαν ἀνεπιλήπτως, προθύμως καὶ ἀποδοτικῶς.

Τὰ ἔτη ἐκεῖνα παρηκολουθήσαμεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐκ τοῦ σύνεγγυς προϊσταμένους διαφόρων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπιδειχθεῖσα δραστηριότης των ὠφέλησε τὰ μέγιστα τὴν Νῆσον, ἀναφέρομεν ἐξ ἱστορικοῦ καθήκοντος τινὰ περὶ αὐτῶν καὶ πρῶτον περὶ τοῦ τότε ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς ἐπαρχίας Λήμνου καὶ νῦν Γενικοῦ 'Επιθεωρητοῦ τῆς Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως Α' Περιφερείας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Παναγιώτου Γαλλιώτου.

Εἶναι προσωπικότης ἐξέχουσα μὲ κύρια χαρακτηριστικὰ τὰ εὐγενῆ 'Ελληνοχριστιανικὰ καὶ ἀνθρωπιστικὰ αἰσθήματα ὑφ' ὧν ἐμπορεῖται. Διαπνέεται ἀπὸ ἀκμαῖον 'Ελληνικὸν φρόνημα, τὸ ἀκέραιον δὲ τοῦ χαρακτῆρος του καὶ ἡ προσήλωσίς του πρὸς τὰ ὑψηλὰ καθήκοντά του δικαίως ἐπεβραβεύθησαν.

Ἡ ἐπταετὴς παραμονή του εἰς Λῆμνον συνέδεσεν ἀρρήκτως αὐτὸν μετ' αὐτῆς δι' ὃ καὶ ἡ ὑποδοχὴ ἣν ἐπιφυλάσσουν γενικῶς οἱ Λήμνιοι εἰς τὸν κ. Γαλλιῶτον ὁσάκις δι' ὑπηρεσιακοὺς λόγους ἐπισκέπτεται τὴν Λῆμνον μετὰ τῆς εὐγενεστάτης συζύγου του, εἶναι λίαν συγκινητικὴ ὅσον συγκινητικὸς καὶ ὁ ἀποχωρισμὸς κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκτιμήσῃ ἔτι πλέον ὁ ἀναγνώστης τὸν κύριον Γενικόν, τὸν μεταφέρομεν εἰς ὅσα περὶ αὐτοῦ γράφει ἡ ἐφημερὶς «Λημνιακὴ Κραυγὴ» τοῦ Ἰουνίου 1969:

«ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΓΑΛΛΙΩΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΗΜΝΟΝ»

Μὲ αἰσθήματα σεβασμοῦ, ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως, ὑπεδέχθησαν τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν 5ην Μαΐου, ὁ Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῶν Σχολείων Λήμνου κ. Ἀναστάσιος Παναγόπουλος καὶ οἱ δάσκαλοι τῆς Περιφερείας του, τὸν προϊστάμενόν των Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Α' Περιφερείας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ ΓΑΛΛΙΩΤΟΝ, ὅστις ἀφίχθη ἀεροπορικῶς ἐξ Ἀθηνῶν δι' ἐπιθεώρησιν τῆς περιφερείας Λήμνου. Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς, παραμείνας ἐπὶ 4ήμερον, ἐπεθεώρησε πλεῖστα σχολεῖα τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας ΛΗΜΝΟΥ.

Ἐξ ἄλλου, τὸ ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης, οἱ διδάσκαλοι ἐπραγματοποίησαν πανηγυρικὴν συγκέντρωσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Β. Δημοτικοῦ Σχολείου Μυρίνης, ἵνα ὑποβάλουν τὰ σέβη των, πρὸς τὸν Προϊστάμενόν Γενικὸν Ἐπιθεωρητήν των. Τὸν κ. Γενικὸν ὑπεδέχθησαν ἅπαντες, δι' αὐθορμήτων χειροκροτημάτων εὐθὺς δὲ ἀμέσως ὁ ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῶν Σχολείων Λήμνου κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ παρουσίασε καὶ ἐχαιρέτησε τὸν ἐπίσημον ἐπισκέπτην, δι' ἐμπνευσμένης προσλαλιᾶς ἐξάρας τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ πνευματικὸν ἀνάστημα τοῦ κ. Γενικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀπαστράπτει καὶ ἀκτινοβολεῖ μεταξὺ τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν τῆς Χώρας. Ἡ Πολιτεία δέ, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἐπιστημονικήν του κατάρτισιν καὶ τὸν ἀκέραιον χαρακτῆρα του ἐτοποθέτησεν αὐτὸν ἐπαξίως εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς πυραμίδος. Τέλος, ηὐχαρίστησε τὸν κ. Γενικὸν Ἐπιθεωρητήν, διὰ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ἀκριτικῆς Περιφερείας Λήμνου, τῶν διδασκάλων καὶ τῶν κατοίκων, οἵτινες, ἐνθυμοῦνται τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Παιδείας ἐπὶ μίαν 7ετίαν, ὅτε ὑπηρέτει εἰς Λῆμνον ὡς Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῶν Σχολείων.

Τὸ τέλος τῆς γλαφυρᾶς ὁμιλίας τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ἐκάλυψαν ζωηρὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα.

Ὁ κ. Γενικὸς λίαν συγκεκινημένος ἀπὸ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν λίαν συναρπαστικὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ηὐχαρίστησεν αὐτὸν δι' ὅσα περὶ τοῦ προσώπου του εἶπε, λαβὼν δὲ τὸν λόγον, ὡμίλησεν ἐπὶ μίαν καὶ πλέον ὥραν, ἀναφερόμενος ἐπὶ ὑπηρεσιακῶν θεμάτων. Κατ' αὐτὴν δὲν ἀπέκρυψε τὴν ἀγάπην του, τρέφει πρὸς τὸ παιδὶ καὶ τὸν ἥρωα διδάσκαλον, τὸν ἀκάματον ἐργάτην τοῦ πνεύματος καὶ ἐκάλεσε αὐτὸν ν' ἀναλογισθῇ τὰς εὐθύνας καὶ τὰ βάρη τὰ ὁποῖα φέρει ἐπὶ τῶν Ἡρακλείων ὤμων του, σήμερον ποὺ εὑρισκόμεθα ἐν ὄψει μιᾶς ἀναγενομένης, ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, Ἑλλάδος.

Ἡ μεστὴ νοημάτων ὁμιλία τοῦ κ. Γενικοῦ, διανθιζομένη μὲ ἀνάλογο καὶ ὡραῖο χιοῦμορ, ὑπῆρξε λίαν εὐχάριστος, ἀπέσπασε δέ, θύελλαν χειροκροτημάτων, ἐκ μέρους τῶν ἀκροατῶν διδασκάλων.

Ἐν συνεχείᾳ τὸ προσωπικὸν τοῦ φιλοξενοῦντος Σχολείου, προσέφερεν, εἰς τοὺς ἐπισκέπτας, γλυκὰ καὶ ἀναψυκτικά.

Τὸ ἑσπέρας ὁ διδασκαλικὸς Σύλλογος Λήμνου, παρέθεσε συνεστίασιν πρὸς τὸν ἐκλεκτὸν ἐπισκέπτην καὶ τὸν ἐπιθεωρητήν του εἰς τὸ παραλιακὸν κέντρον «ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ». Κατ' αὐτήν, ὁ Ἐπιθεωρητὴς κ. Παναγόπουλος, ἐγείρων πρόποσιν εἰς ὑγείαν τοῦ φιλοξενουμένου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ηὐχαρίστησε καὶ διεβεβαίωσεν αὐτὸν, ὅτι, οἱ Λήμνιοι διδάσκαλοι, εἰς τὸ πρόσωπόν του βλέπουν λαμπρὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν στοργικὸν προϊστάμενον καὶ ὅτι τὰ ἴχνη τῆς διελεύσεώς του ἐκ

Λήμνου παραμένουν ἔντονα καὶ ζωηρὰ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Λημνίων, εὐχηθεὶς πρὸς αὐτὸν πᾶν ὑψηλὸν καὶ ὡραῖον.

Ὁ κ. Γενικὸς εὐχαριστῶν, ἤγειρε πρόποσιν εἰς ὑγείαν ὅλων τῶν παρακαθημένων, διεβεβαίωσεν δὲ αὐτοὺς ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς νέας του θέσεως, θὰ τὸν εὕρουν πρόθυμον συμπαραστάτην εἰς τὰ ἀπασχολοῦντα αὐτοὺς ἀτομικὰ καὶ ὑπηρεσιακὰ θέματα. Δὲν παρέλειψε νὰ εἰπῇ ὅτι ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν Λῆμνον καὶ τὸν λαὸν της εἶναι πηγαία, ἐξεδηλώθη δὲ ἐμπράκτως πέρυσι, ὅτε ἡ Λῆμνος ἐδοκιμάσθη ἐκ τῶν σεισμῶν — ὡς Ἐπιθεωρητὴς Δημ. Σχολείων Δ΄ Περιφερείας Ἀθηνῶν καὶ πρὶν ἀκόμη ἐπανασυνδέση ὑπηρεσιακῶς τ' ὄνομά του μὲ τὴν Λῆμνον — ἀποστέλλων εἰς τὴν ἀγαπητήν του νῆσον χρηματικὸν ποσὸν 75 χιλ. δραχμῶν μετὰ 237 δεμάτων, προερχομένων ἐξ ἐράνου μεταξὺ τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν τῆς τότε Περιφερείας του ὑπὲρ τῶν δοκιμασθέντων κατοίκων τῆς Λήμνου.

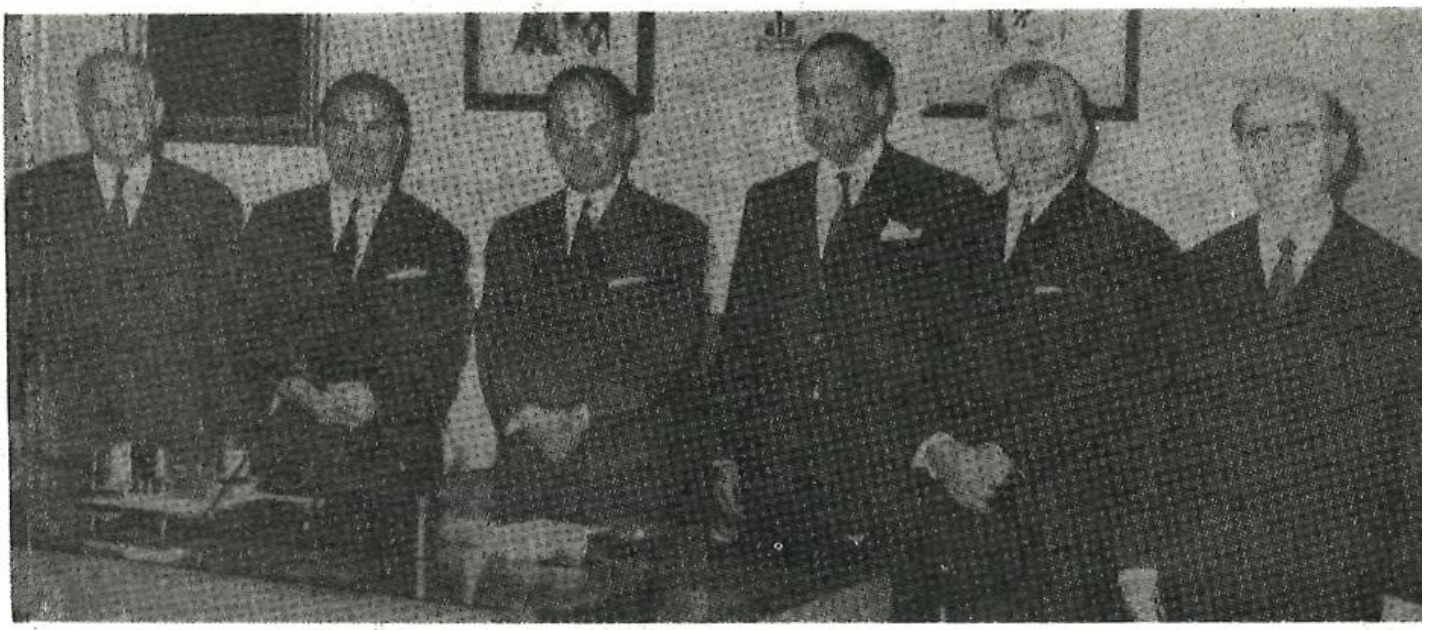

Ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς Παιδείας κύριος Γεώργιος Παπαδόπουλος εἰς συνεργασίαν μετὰ τοῦ ὑφυπουργοῦ κ. Σιώρη ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας. Ἐκ δεξιῶν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Α΄ Περιφερείας κύριος Παναγ. Γαλλιώτ[illegible].

Οἱ λίαν συγκινητικοὶ λόγοι του ἐκαλήφθησαν ὑπὸ αὐθορμήτων χειροκροτημάτων.

Ἐπηκολούθησε γλέντι, ἐν μέσῳ πολιτισμένης καὶ εὐθύμου ἀτμοσφαίρας μέχρι τῶν πρώτων μεταμεσονυκτίων ὡρῶν. Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς καὶ ἡ σύζυγός του, ἐχόρευσαν τσάμικον καὶ καλαματιανόν, συνοδευόμενοι ὑπὸ διδασκάλων καὶ ὑπὸ τὰς ζωηρὸς ἐκδηλώσεις τῶν παρακαθημένων, ὁμὰς δὲ Λημνίων διδασκάλων ἐχόρευσε τὸν τοπικὸν Λημνιακὸν χορὸν «Κεχαγιάδικον».

Τὴν ἐπαύριον ὁ κ. Γενικὸς Ἐπιθεωρητής, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ἀπεχαιρέτησε τὰς ἀρχὰς τῆς πόλεως καὶ ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς ἐπιστρέφων εἰς Ἀθήνας — ἕδραν του — ἀφοῦ διὰ τῆς ἐπισκέψεώς του, ἐτόνωσε τὸν παλμὸν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Λήμνου».

Μετὰ τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν κ. Γαλιῶτον, ὁ ὁποῖος ὡς εἴδομεν, ἔσπευσε νὰ ἐνεργήσῃ ἔρανον μεταξὺ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας, διὰ νὰ ἔλθῃ ἐκ τῶν πρώτων ἀρωγὸς εἰς τοὺς δεινῶς δοκιμασθέντας ἀγαπητοὺς εἰς αὐτὸν κατοίκους τῆς Λήμνου, συνεπείᾳ τοῦ καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ

τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1968, εὐγνωμονοῦντες, ἀναφέρομεν μετὰ συμπαθείας καὶ τούς: Διοικητὴν τῆς Χωροφυλακῆς Λήμνου, πρώην Μοίραρχον τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας κύριον Εὐάγγελον Τατσόπουλον, ὁ ὁποῖος ἔχαιρεν ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ εἰς ὅλην τὴν Νῆσον καὶ ἠγαπᾶτο ὑφ' ὅλων τῶν Λημνίων — διότι ἐν παντὶ καὶ πάντοτε κατὰ τὴν ὀκταετῆ ὑπηρεσίαν του εἰς Λῆμνον ἐφέρετο εὐγενέστατα καὶ ἀνθρωπιστικῶς εἰς ὅλους καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐλαχίστους κακοποιοὺς τῆς περιφερείας του, μέχρι σημείου ὥστε νὰ τοῖς προσφέρη καὶ ἀναψυκτικὰ εἰς τὸ Γραφεῖον του προτοῦ ἀπολογηθῶσι. Οὐδέποτε Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς ἠγαπήθη τόσον εἰς οἱανδήποτε ἄλλην ἐπαρχίαν τῆς Ἑλλάδος, ὅσον ὁ κύριος Εὐάγγελος Τατσόπουλος ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Λήμνου.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Λήμνου κύριος Εὐάγγελος Τατσόπουλος

Τὸν Διευθυντὴν τοῦ τότε Κέντρου Κοινωνικῆς Προνοίας Λήμνου Στυλιανὸν Τσούκαλον, κύριον εὐγενέστατον τοῦ καθήκοντος καὶ ἀνθρωπιστήν, συγκινούμενον καὶ θλιβόμενον ἐκδήλως ,ὁσάκις ἡ ὑπ' αὐτὸν ὑπηρεσία δὲν ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς ὅσους εἶχον ἄμεσον ἀνάγκην βοηθείας.

Τὸν κύριον καθ' ὅλα καὶ δικαιώτατον Ἀγρονόμον Λήμνου Μιχαὴλ Πρεβελάκην.

Τὸν Φιλοπρόοδον καὶ συνειδητὸν Γεωπόνον κύριον Γεώργιον Τσαλίδην, τὸν μοχθήσαντα διὰ νὰ πείσῃ τοὺς κατοίκους τῆς Λήμνου νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν των, εἰς τὴν δενδροφύτευσιν τῶν μὴ καλλιεργησίμων ἐκτάσεών των καθὼς καὶ διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὴν Λῆμνον ἀντάξιον αὐτῆς φυτώριον.

Ἐκ τῶν ἐξεχουσῶν φυσιογνωμιῶν τῆς ἱστορίας τῆς Λήμνου εἶναι ὁ συμβολαιογράφος κύριος Ἰωάννης Παπουτσιδάκης, ὃν δικαίως οἱ κάτοικοι ὑπερηγάπησαν καὶ εὐγνωμονοῦσιν. Ὁ κύριος Παπουτσιδάκης ἐπὶ 35ετίαν περίπου προσφέρει ἐνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Λῆμνον, ὄχι μόνον ὡς συνειδητὸς εὐγενέστατος συμβολαιογράφος, ἀλλὰ καὶ ὡς Ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἰδίως μετὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ Γερμανικοῦ ζυγοῦ.

Οἱ Λήμνιοι εἶναι εὐγνώμονες πρὸς τὸν κ. Παπουτσιδάκην καὶ διατηροῦν ἀμείωτον τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησίν των τόσον διὰ τὴν περὶ Λήμνου ἀξιόλογον ἱστορικὴν μελέτην, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν Ἐφημερίδα «Λῆμνος» τοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Κωνσταντινίδη καὶ εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἥφαιστος» τῶν Λημνίων τῶν Ἡνω-

μένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ὅσον καὶ διὰ τὰ φίλα πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Λήμνου αἰσθήματά του. Ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τῶν Λημνίων εἶναι εἰλικρινῶς ἐξαιρετική.

Τὸν φιλοπρόοδον ἀείμνηστον Δήμαρχον Μυρίνης Νικόλαον Καραβίαν, διότι ὁμοῦ μετὰ τοῦ κ. Παναγιώτου Παπαδοπούλου, ἐκίνησε Γῆν καὶ Οὐρανόν, ἵνα ἡ πρωτεύουσα τῆς Λήμνου, Κάστρον, ὀνομασθῆ καὶ πάλιν Μύρινα, ὡς ὠνομάζετο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ διότι κατέβαλε κόπους καὶ μόχθους διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ Δήμου Μυριναίων.

Ὁ Δήμαρχος Μυρίνης κ. Νικόλαος Καραβίας, προσφωνῶν τοὺς Βασιλεῖς ἐν ἔτει 1949

Τὸν πρῶτον Δήμαρχον Μυρίνης, νῦν ἡλικίας 92 ἐτῶν κ. Παναγιώτην Παπαδόπουλον, ὡς ἕνα τῶν προοδευτικωτέρων Λημνίων καὶ διότι δὲν ἐφείσθη κόπων καὶ μόχθων διὰ νὰ προαγάγη, σύμβουλος ὢν τῆς Παλλημνιακῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ κτῆμα τῆς Μητροπόλεως καὶ τὴν Γεωργίαν καὶ Δενδροκομίαν τῆς Νήσου. Τὰς ὑπηρεσίας ἃς ὁ αἰωνόβιος κ. Παναγιώτης Παπαδόπουλος προσέφερεν ἐπὶ ἥμισυ καὶ πλέον αἰῶνα εἰς τὴν πατρίδα του Λῆμνον ὡς Δήμαρχος καὶ ὡς Πρόεδρος ἢ σύμβουλος Κοινοτήτων, Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἄλλων Σωματείων ἰδίως δὲ Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν,, ἐλάχιστοι Λήμνιοι προσέφερον. Ἡ γνώμη τοῦ κ. Παπαδοπούλου ἦτο πάντοτε ἡ βαρύνουσα, αἱ δὲ εἰσηγήσεις του εὐπρόσδεκτοι καὶ ἀσπασταί. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ μίαν τῶν εἰσηγήσεών του, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν Ἐφημερίδα ἡμῶν «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τὴν 7ην Ἰουνίου 1948, μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἵνα ὁ ἀναγνώστης ἐξ αὐτῆς κρίνῃ καὶ ἐκτιμήσῃ αὐτὸν ἔτι πλέον:

Στρατιωτικὴ Περίθαλψις

«Αἱ οἰκογένειαι τῶν στρατευθέντων παιδιῶν τῆς Λήμνου ἔχουν ἀνάγκην, ὡς γνωστὸν σοβαρᾶς καὶ πραγματικῆς ὑποστηρίξεως διότι τὰ τέκνα των μάχονται ὑπὲρ

βωμιῶν καὶ ἑστιῶν καὶ ὑπὲρ ὅλων οἵτινες ἥσυχοι καὶ ἀνενόχλητοι ζῶμεν εἰς τὰ μετώπισθεν εἰς τὰς ἐργασίας μας καὶ εἰς τὰ σπίτια μας.

Διὰ νὰ βοηθήσωμεν ὅμως τὰς οἰκογενείας τῶν ἡρώων μας δὲν πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὰς ἐκ δελτίων τροφίμων πενιχρὰς εἰσπράξεις, διότι αὗται δὲν ἀντιπροσωπεύουν ἢ μὴ ψυχία καὶ τὰ ψυχία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνακουφίσουν τὰς δεινῶς δοκιμαζομένας οἰκογενείας των.

Πρέπει νὰ γίνουν καὶ ἄλλαι σοβαραὶ ἐνέργειαι καὶ πρὸς τοῦτο εἰσηγούμεθα τὸ ἑξῆς:

Ἐφέτος ὁ Θεὸς ἔδωσεν εἰς τὴν Λῆμνον μίαν πολὺ καλὴν ἐσοδείαν. Αἱ κοινότητες τῆς Λήμνου ἐκ τῆς γενικῆς φορολογίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς θὰ εἰσπράξουν κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς πρὸς 40)ο ἄνω τῶν 200 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Προπολεμικῶς, ἴσως καὶ σήμερον τὸ 10)ο δηλαδὴ τὸ τέταρτον διετίθετο ὑπὲρ τῶν Ταμείων τῶν Σχολικῶν Ἐφοριῶν. Ἐφέτος αἱ Σχολικαὶ Ἐφορίαι δύνανται, νομίζω, νὰ ἀναβάλουν δι' εὐθετώτερον χρόνον τὴν κάλυψιν τῶν τυχὸν ἀναγκῶν των, καθότι ἔχομεν ἄλλας ἐπιτακτικωτέρας ἀνάγκας ὡς ἡ ἐν προκειμένῳ ἀνακούφισις τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν τῶν μαχομένων παιδιῶν μας.

Δὲν νομίζουν οἱ ἀρμόδιοι ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργήσουν καταλλήλως ὥστε ἂν ὑπάρχῃ κώλυμά τι νομικὸν νὰ παρακαμφθῇ, ἵνα τὸ ὑπὲρ τῶν Σχολικῶν Ἐφοριῶν 1)4 τῆς ὅλης Κοινοτικῆς φορολογίας διατεθῇ ὑπὲρ τῆς Στρατιωτικῆς Περιθάλψεως;

Τὸ ποσὸν δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητον. Θὰ ὑπερβῇ κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς μας τὰ 50 ἑκατομμύρια, ποσὸν μὲ τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν αἱ οἰκογένειαι τῶν μαχομένων νὰ ἀνακουφισθοῦν ἀποτελεσματικῶς

—Παναγιώτης Παπαδόπουλος»

Τὸν πρώην Πρόεδρον τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Μυρίνης καὶ ἐπὶ 35ετίαν Πράκτορα διαφόρων ἀτμοπλοϊκῶν ἑταιριῶν κ. Νικόλαον Μπουρνιᾶν, τὸν ἐξυπηρετήσαντα ποικιλοτρόπως τοὺς κατοίκους ὅλων τῶν χωρίων, ὅτε ὁ λιμὴν τῆς πρωτευούσης Μυρίνης ἐστερεῖτο λιμενοβραχίονος καὶ δὴ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας ἐν καιρῷ νυκτὸς μὲ τρικυμίας μὲ ἀνεμοθυέλλας, καταιγίδας καὶ καταρρακτώδεις βροχάς.

Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λήμνου Διονύσιον διότι ἐξέδωσεν ἐντυπωσιακὸν Λεύκωμα περὶ Λήμνου, εἰς τὸ ὁποῖον προβάλλουν πάντες οἱ ναοὶ καὶ τὰ διδακτήρια ὅλων τῶν χωρίων τῆς Νήσου.

Τὸν ἐξαίρετον φίλον τῆς Λήμνου κύριον Νικόλαον Πρωτόπαπαν, ὁ ὁποῖος δὲν ἔπαυσε νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ὑπεραγαπηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ Λῆμνον τὰ ἐμπεριστατωμένα ἄρθρα του ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημ. «Λῆμνος» τοῦ δικηγ. κ. Ἐμμαν. Κωνσταντινίδη, μέχρι τοῦ 1966.

Ἡ νῆσος κατατάσσει τὸν τότε διευθυντὴν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης Λήμνου, κύριον Νικόλαον Πρωτόπαπαν μεταξὺ τῶν μεγίστων φίλων της, τόσον διὰ τὰ περισπούδαστα ἀναρίθμητα ἄρθρα του καὶ λοιπὰς περὶ Λήμνου μελέτας του, ὅσον καὶ διὰ τὸ θεατρικὸν του ἔργον «Η ΜΑΡΟΥΛΑ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ», τὸ ὁποῖον ἐνέπνευσαν εἰς αὐτὸν τὰ πολὺ φίλα πρὸς τὴν Λῆμνον εὐγενῆ του αἰσθήματα.

Τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1963 μέχρι σήμερον Δήμαρχον Μυρίνης κύριον Ἀλέξανδρον Φεργαδιώτην, τοῦ ὁποίου τὰ ἑλληνοχριστιανικὰ καὶ πατριωτικὰ αἰσθήματα, ἡ εὐγένεια, ἣν ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον πατέρα του καὶ ἡ δραστηριότης ἣν ἐπιδεικνύει πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν διὰ τὴν πρόοδον τῆς γενετείρας του, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὴν πρόθυμον ἐξυπηρέτησιν παντὸς συνδημότου του καὶ συμπατριώτου του ἀδιακρίτως, δικαίως ἀναβιβάζουν αὐτὸν εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς κλίμακος τῶν ἀρίστων Λημνίων. Ὁ Δήμαρχος Ἀλέκος Φεργαδιώτης οὐδέποτε εἰς οὐδένα τῶν συμπατριωτῶν του ἐπρόβαλε δικαιολογίαν τινὰ ἢ πρόφασιν διὰ νὰ μὴ

τὸν ἐξυπηρετήση εἰς οἵαν δήποτε ὥραν τοῦ 24ώρου. Μὲ τὸ διακρίνον αὐτὸν σθένος προήγαγε τὸν Δῆμον Μυριναίων εἰς σημεῖον ἀφάνταστον. Ἐμερίμνησε παντοιοτρόπως διὰ τὴν ὁδοποιΐαν, διὰ τὴν ὕδρευσιν, διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν καὶ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῆς πόλεως. Ἀξιοποίησε τὴν πλάζ τοῦ Τούρκικου Γιαλοῦ, ἀπήλλαξε τὸν λιμένα ἀπὸ τὴν ὕφαλον, προέβη εἰς τὴν στρῶσιν διὰ κυβολίθων τῶν περισσοτέρων δρομίσκων τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν προαστείων Τσάσης καὶ Ἀνδρονίου, προεξέτεινε τὸν λιμενοβραχίονα ἵνα πλευρίζωσι τὰ ἀτμόπλοια, ἀπαλλαγέντων τοιουτοτρόπως τῶν ἐπιβατῶν τῆς ταλαιπωρίας νὰ ἐπιβιβάζωνται ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ δὴ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας διὰ λέμβων. Ἐχάραξε πλατείας καὶ ὁδοὺς καὶ φροντίζει ὅπως ὁ Δῆμος Μυριναίων ἀποκτήση σχέδιον πόλεως, ἵνα μελλοντικῶς χαραχθοῦν λεωφόροι, ὁδοί, πλατεῖαι, γήπεδα, Παιδικὴ Χαρά, Γυμναστήριον καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐπίσης πρόβλημα ἀπασχολοῦν αὐτὸν κατ' αὐτὰς εἶναι καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῆς πλάζ τοῦ Ρωμέϊκου Γιαλοῦ, ἡ ὁποία στερεῖται δυστυχῶς ἀκόμη ὑποστέγων, ντούζ, ἀποδυτηρίων καὶ συγχρονισμένου ὑπογείου ἀποχωρητηρίου ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Δυνατὸν ὁ Δήμαρχος κ. Ἀλέξανδρος Φεργαδιώτης νὰ εἶχε μεριμνήση καὶ περὶ αὐτῶν ἂν ὁ πρὸ τριετίας ἰσχυρὸς σεισμὸς δὲν ἐπροξένει εἰς τὴν Μύριναν μεγάλας καταστροφάς.

Τὸν πρώην Δήμαρχον Μυριναίων κύριον Τάκην Παπᾶν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐνεκαινιάσθη τὸ ὡραιότατον Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Λήμνου.

Τὸν πρώην Πρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Πρωτευούσης καὶ Πρόεδρον τῆς Παλλημνιακῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς διαχειριζομένης τὸ Κτῆμα τῆς Μητροπόλεως κύριον Γρηγόριον Βαγιᾶκον, ἔγγονον τοῦ ἐπὶ Τουρκοκρατίας μεγαλεμπόρου Ἀτσικῆς Γρηγορίου Βαγιάκου, ὡς σοβαρόν, σθεναρόν καὶ εὐυπόληπτον Λήμνιον ἅμα δὲ καὶ ἀνεπίληπτον ἔμπορον καὶ ναυτικὸν πράκτορα, τὰ μέγιστα ἐξυπηρετοῦντα σήμερον τὴν Νῆσον, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀνταξίου καὶ ἀγαπητοῦ τοῖς πᾶσι υἱοῦ του Νικολάου.

Τὸν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Ἀτσικῆς καὶ Σύμβουλον τῆς Παλλημνιακῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς σθεναρόν, εὐγενῆ καὶ εὐσυνείδητον Λήμνιον, κύριον Χαράλαμπον Σαράντην.

Τὸν ὑποδεχθέντα εἰς Μοῦδρον τοὺς Βασιλεῖς ἐν ἔτει 1949 καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Μούδρου κύριον Ἀριστ. Παπαδόπουλον.

Τὸν ἐκ Μούδρου πρώην πολιτευτὴν ἀγαπητὸν εἰς πάντας τοὺς Λημνίους κύριον Δημήτριον Τάρον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ κύριον Κων)τῖνον ὡς ἐθνικόφρονας καὶ φιλοπροόδους Λημνίους καὶ ὡς ἐξυπηρετοῦντας μετὰ προθυμίας, ἀπὸ δοετίας περίπου, πάντα Λήμνιον ἀδιακρίτως.

Τὸν εὐσυνείδητον Συμβολαιογράφον καὶ συνειδητὸν Λήμνιον κ. Χαράλαμπον Βαρίτην διότι ὑποδέχεται καὶ ἐξυπηρετεῖ προθύμως καὶ εὐγενέστατα, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν εὐπροσηγορίαν, τὸν οἷον δήποτε Λήμνιον.

Τὰς ἀποτελεσάσας καὶ ἀποτελούσας τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς «Φιλοπτώχου Λήμνου», ἰδιαιτέρως δὲ τὰς εὐγενεστάτας κυρίας Μαργαρίταν Νικ. Πολιταρίδη, Τόταν Νικ. Κισεμλῆ, Μίκαν Μελισσᾶ καὶ Δ)νίδαν Τασσοῦλαν Ρήγα, διότι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ δεκαετιῶν, εὐγενῶς καὶ ὁλοψύχως συνδράμουν πάντα δυστυχῆ καὶ ἐνδεῆ Λήμνιον.

Τὸν ἐκ Κοντιᾶ εὐγενέστατον Διευθυντὴν τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης Μυρίνης κύριον Νικόλαον Τσάκωναν, ὡς λίαν ἐπαξίως κατέχοντα τὴν οἵαν κατέχει θέσιν, δι' ὃ ἔκδηλος εἶναι ἡ πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησις καὶ ἀγάπη τῶν συμπατριωτῶν του.

Τὸν ἐθνικόφρονα ἀγωνιστὴν ἰατρὸν Κοσμᾶν Κανέλλον, ὡς ἀγωνισθέντα σκληρῶς εἰς τὴν ἐαμοκρατουμένην τότε περιφέρειαν τοῦ χωρίου Πουρτιανοῦ διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς ὁμοχωρίους του καὶ διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀφήσῃ νὰ παρασυρθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἐαμοκομμουνιστάς.

Τὸν ἐκ Μούδρου ἀπτόητον ἐθνικόφρονα ἰατρὸν κύριον Μαλάκαν, ὡς ἀφόβως ἀποδυθέντα εἰς τὸν κατὰ τῶν ἐαμιτῶν ἀγῶνα τῶν ἐθνικοφρόνων Λημνίων καὶ δὴ ὅταν τὸ χωρίον του ἐαμοκρατεῖτο.

Ἐκ τοῦ σημείου τούτου μεταφερόμεθα τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἕνεκεν εἰς τὰς παροικίας τῶν Λημνίων τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Μακεδονίας.

Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΛΗΜΝΙΩΝ» ΑΘΗΝΩΝ»

Ἡ πρώτη γενικὴ Συνέλευσις τῶν πρώτων ἐγγραφέντων μελῶν ἔλαβε χώραν τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1933 ἐν τῷ οἰνομογειρείῳ τῶν κ.κ. Μύρωνος Στεφανάκη καὶ Θεοφάνους Κεφαλᾶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Εὐπόλιδος ἀριθ. 8, καθ' ἣν, διεξαχθείσης μυστικῆς ψηφοφορίας, ἐξελέγη τὸ πρῶτον αὐτῆς διοικητικὸν συμβούλιον. Τοῦτο ἀπετελέσθη ὑπὸ τῶν κ.κ. Δημητρίου Στέλιου, Χαραλάμπου, Ἀγάλια, Εὐαγγέλου Εὐαγγελίδη, Παναγιώτου Φραγκούλη, Ἰωάννου Λαντούρη, Παναγιώτου Χατζόγλου, Ἀντωνίου Λαμπαδαρίδη, Παναγιώτου Ραφτοπούλου, Παναγιώτου Ποριάζη, Συμεῶνος Κομνηνοῦ, Κωνσταντίνου Μαρουδῆ, Ἰωάννου Παλαιολόγου καὶ Ἀνδρ. Κυμπρίτη. Ἀκολούθως ἐξελέγη καὶ ἡ ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν κ.κ. Ἀντωνίου Βασιλειάδη, Ἰωάννου Καζόλη καὶ Ἰωάννου Τσαντήλα.

Ἡ ἵδρυσίς της ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 28ην Ἀπριλίου 1936 δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 3747 ἀποφάσεως.

Τὰ ψηφίσαντα 57 ἐν συνόλῳ μέλη ἦσαν οἱ: Ἰωάννης Κοκόλης, Χρῆστος Παπαλάσκαρης, Ἰωάννης Κοντογιάννης, Νικόλαος Φραγκούλης, Παναγιώτης Ποριάζης, Δημήτριος Τηγάνης, Ἀντώνιος Λαμπαδαρίδης, Θεοφάνης Κεφάλας, Νικόλαος Στεφάνου, Ἐμμανουὴλ Κριαρῆς, Ἄγγελος Γλυκής, Ἄγγελος Κυμπρίτος, Χρῆστος Παπάζογλου, Εὐάγγελος Ἀγγελίδης, Κων)νος Μαρουδῆς, Ἀντώνιος Βασιλειάδης, Βαλ. Κρικελαΐδης, Νικόλαος Διαμανταρίδης, Δημήτριος Παπαδημητρίου, Σταμάτης Δούκας, Συμεὼν Κομνηνὸς, Τάσος Καψιδέλης, Νικόλαος Κισεμλῆς, Ἰωάννης Τσαντήλας, Ἰωάννης Παλαιολόγος, Ἀλέξανδρος Λαζαρίδης, Ἀνδρέας Κυμπρίτης, Χαράλαμπος Χατζηδάκης, Νικόλαος Χατζηδάκης, Ἀλέξανδρος Ψαριανός, Νικόλαος Βίγλας, Φώτιος Σταματέρης, Χαράλαμπος Παντελλαροΐδης, Δημήτριος Δημήτριος Κριαρῆς, Εὐστράτιος Πατσάκης, Γρηγόριος Χατζηδάκης, Παναγιώτης Ραφτόπουλος, Νικόλαος Γριμπαμπῆς, Γεώργιος Μακρῆς,

Κώστας Λασκαρίδης, Παναγιώτης Χατζόγλου, Χαράλαμπος Καλογιάννης, Γεώργιος Λοῦσκος, Κων)ντῖνος Τσιτσίλιας, Κων)ντῖνος Τσοτρούδης, Δήμητρα Σκαπέτη, Ἰωάννης Λαντούρης, Ἄγγελος Κωνσταντοΐδης, Χαράλαμπος Ἀγάλιας, Γεώργιος Βόμβας, Δημήτριος Στέλιου, Γεώργιος Χαγκιᾶς καὶ Παναγ. Φραγκούλης.

Τὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς εἰργάσθησαν ἀκολούθως τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, διὰ νὰ συνδράμουν προθύμως πάντα Λήμνιον ἢ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ διαμένοντα ἢ κάτοικον τῆς ἰδιαιτέρας των πατρίδος, δι' οἱανδήποτε ὑπόθεσίν του, τὰς ἀντιπαρερχόμεθα. Ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ἐκ μέρους των ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέρον πρὸς πάντα Λήμνιον ἀδιακρίτως ὑπῆρξε συγκινητικόν.

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω σκαπανεῖς τῆς προόδου καὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑνώσεως Λημνίων δέον νὰ συμπεριλάβωμεν καὶ τοὺς κ.κ. Ἀντώνιον Παπανικολάου, Σωκράτην Τσιριμίρην, Εὐριπίδην Λασκαρίδην, Ἀνδρέαν Καλατζῆν, τὴν κυρίαν Δέσποινα Τσεκοῦρα, τὴν κυρίαν Μ. Μαυροπούλου τὴν δεσποινίδα Ρηνοΐλαν Πάσου, τὴν κυρίαν Α. Μάρα, Ἰωάννην Λαντούρην, Φ. Πετρᾶν, Ε. Βαλσαμᾶν, Θ. Ντινινῆν καὶ Ε. Λεβίζον.

Ἐκτὸς τὰς πρὸς τοὺς συμπατριώτας των ἐξυπηρετήσεις, τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑνώσεως, ἐφρόντιζον καὶ ἐπεδίωκον ὅπως ἀναδείξουν καὶ προβάλουν τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα Λῆμνον ὡς νῆσον προηγμένην καὶ πολιτισμένην, δι' ὃ καὶ ἐνδιεφέροντο καὶ διὰ τὰ γενικώτερα αὐτῆς ζητήματα.

= Ἐνδεικτικὸν τούτου εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ προοδευτικοῦ καὶ σθεναροῦ αὐτῆς Προέδρου κ. Ἀντωνίου Παπανικολάου ὑποβληθὲν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπόμνημα τὸν Ἰούνιον τοῦ 1957, διὰ τοῦ ὁποίου ἐζητεῖτο:

1) Ὅπως ἡ Λῆμνος ἀποτελέσῃ ἰδίαν νομαρχίαν
2) Ὅπως ὁ λιμὴν Μυρίνης περιληφθῇ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ προγράμματος κρατικῶν ἐπενδύσεων διὰ τὸ ποσὸν τῶν 650.000 δραχμῶν.
3) Ὅπως χορηγηθῇ πίστωσις διὰ τὴν ὁδοποιίαν
4) Ὅπως ἀποξηρανθῇ ἡ Χορταρόλιμνη
5) Ὅπως ἱδρυθῇ πρότυπον οἰνοποιεῖον
6) Ὅπως κατασκευασθῇ ἰχθυόσκαλα
7) Ὅπως ἡ Νῆσος ἀποκτήσῃ Πρωτοδικεῖον
8) Ὅπως ἐπιδοτηθοῦν ἡ Γεωργία καὶ ἡ Κτηνοτροφία
9) Ὅπως ἱδρυθῇ Γεωργικὴ Σχολή
10) Ὅπως περατωθῇ τὸ τηλεφωνικὸν δίκτυον
11) Ὅπως ἱδρυθοῦν Παιδικοὶ Σταθμοὶ
12) Ὅπως ἱδρυθῇ Ὑγειονομικὸς Σταθμὸς εἰς Μοῦδρον
13) Ὅπως ἀναπτυχθῇ ἡ μελισσοκομία εἰς Λῆμνον
14) Ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ τοπικὴ Τουριστικὴ Ἐπιτροπὴ
15) Ὅπως ἐπιστραφοῦν καὶ στεγασθοῦν τὰ ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα τῆς Λήμνου εἰς τὸ Μουσεῖον Μυρίνης.
16) Ὅπως ἐνισχυθῇ ὁ Ἀθλητισμὸς τῆς Λήμνου, καὶ
17) Ὅπως κατασκευασθοῦν ἐργατικαὶ κατοικίαι.

Ὡς δὲ τοῖς πᾶσι τυγχάνει γνωστόν, ἡ Λῆμνος ἀπέκτησε 1) ἀξιόλογον Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, 2) ὁ λιμὴν Μυρίνης περιελήφθη εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ προγράμματος κρατικῶν ἐπενδύσεων ἐπὶ τῆς παρούσης Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου, 3) ἐχορηγήθη σημαντικὴ πίστωσις διὰ τὴν ὁδοποιΐαν, δι' ὃ καὶ μὲ ταχὺν ρυθμὸν κατασκευάζονται ἀφ' ἑνὸς καὶ χαράσσονται ἀφ' ἑτέρου νέαι ὁδοὶ εἰς ὅλην τὴν Νῆσον, 4) ἱδρύθη ἤδη πρότυπον οἰνοποιεῖον εἰς τὴν πρωτεύουσαν Μύριναν 5) ἡ Λῆμνος ἀπέκτησεν ἄριστον τηλεφωνικὸν δίκτυον 6) ἀμέριστον εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν μελισσοκομίαν 7) ἐνισχύθη σημαντικῶς ὁ Τουρισμὸς Λήμνου, 8) ὁ Ἀθλητισμὸς ἐνισχύε-

ται ὅσον ποτὲ κατὰ τὸ παρελθόν. 9) Χάρις εἰς τὸ εὐρύτατον πρόγραμμα ἐνισχύσεως τῆς Γεωργίας, τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, διεγράφησαν κατὰ τὴν διαγραφὴν τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ ἀγροτικὰ χρέη τῶν ἀγροτῶν τῆς Λήμνου, τὰ ὁποῖα ἀνήρχοντο εἰς τὸ ποσὸν τῶν 3.600.000 δραχμῶν. 10) Ἡ Λῆμνος ἐκτὸς τῆς ζηλευτῆς τακτικῆς ἀεροπορικῆς συγκοινωνίας ἣν ἀπέκτησε κατὰ τὴν τετραετῆ διακυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, ἀπέκτησε καὶ νέον, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τέλειον, ἀεροδρόμιον, εἰς τὸ ὁποῖον δύνανται νὰ προσγειωθοῦν ἀεροπλάνα παντὸς τύπου καὶ ἐκ τῶν μεγαλυτέρων, διατεθέντος πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000.000 δραχμῶν καὶ 11) Τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς ἅπαντα τὰ χωρία ἐκτελοῦνται μὲ ταχύτατον ρυθμὸν πλεῖστα ὅσα ἔργα, ἰδίᾳ δὲ ὁδικὰ καὶ ἐγγειοβελτικά.

Σήμερον ἡ «Ἕνωσις Λημνίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς», χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπαθείας τοῦ Προέδρου της κ. Ἀντωνίου Παπανικολάου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑποδέχεται πάντα Λήμνιον εἰς ἰδιόκτητον εὐρύχωρον διαμέρισμα εἰς τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν, προσφερόμενον ὡς «Λημνιακὴ Στέγη» διαιρουμένη 1) εἰς Μορφωτικὸν Καλλιτεχνικὸν καὶ Ψυχαγωγικὸν Κέντρον διὰ τοὺς Νέους 2) εἰς Φυσιολατρικὴν Ὀργάνωσιν 3) εἰς Βιβλιοθήκην καὶ Ἀναγνωστήριον διὰ τοὺς σπουδαστὰς καὶ 4) εἰς Ξενῶνα διὰ τὴν διαμονὴν τῶν ἀπόρων Λημνίων τῶν ἐρχομένων εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ εἰσαχθοῦν εἰς νοσηλευτικὰ ἱδρύματα.

Τὰ ἐγκαίνια τῆς Λημνιακῆς Στέγης ἐγένοντο τὴν 18ην Νοεμβρίου 1962. Εἰς αὐτὰ παρέστησαν πολλοὶ ἐπίσημοι καὶ πλῆθος ἐκ τῆς Λημνιακῆς παροικίας, συγχαρητηρίους δὲ ἐπιστολὰς καὶ συγχαρητήρια τηλεγραφήματα ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως κ. Ἀντώνιος Παπανικολάου ἔλαβεν ἀπὸ τὸν τότε ὑπουργὸν Γρηγόριον Κασιμάτην, ἀπὸ τὸν Νομάρχην Λέσβου κ. Γ. Λυγεράκην, ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λήμνου Παντελεήμονα, ἀπὸ τὸν Ἔπαρχον Λήμνου κ. Ἰωάννην Τροβᾶν, ἀπὸ τὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Λήμνου, ἀπὸ τὸν Ἐπιθεωρητὴν Δημοτικῶν Σχολείων κ. Ἀντώνιον Βελισσάρην, ἀπὸ τὸν Δήμαρχον Μυρίνης κ. Ἀναστάσιον Παπᾶν, ἀπὸ τὸ Γραφεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας Λήμνου, ἀπὸ τὸν δικηγόρον καὶ διευθυντὴν τῆς ἐφημ. «ΛΗΜΝΟΣ» κ. Ἐμμιαν. Κωνσταντινίδην, ἀπὸ τὸν Ἐμπορικὸν Σύλλογον Λήμνου καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον καὶ Γραμματέα τοῦ Συλλόγου Γονέων καὶ Κηδεμόνων Μαθητῶν Γυμνασίου Λήμνου κ. Σάββαν Κόρακαν καὶ κ. Ἄγγελον Γλυκήν.

Τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1969 ἡ Ἕνωσις Λημνίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς μὲ σκοπὸν τὴν Τουριστικὴν προβολὴν τῆς Νήσου παρέθεσε πλούσιον γεῦμα εἰς ἐπισήμους Ἀθηναίους καὶ ἐκλεκτοὺς Λημνίους κατὰ τὸ ὁποῖον ὡμίλησεν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως κ. Ἀντώνιος Παπανικολάου καὶ μετ' αὐτὸν δύο μεγάλοι καὶ εἰλικρινεῖς φίλοι τῆς Λήμνου, ὁ δημοσιογράφος κ. Δημήτριος Χρονόπουλος, ὁ λόγος τοῦ ὁποίου ἔχει οὕτω:

«Παράλειψις τοῦ δημοσιογραφικοῦ κόσμου δὲν ἦτο τὸ νὰ μὴ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ τὴν ὡραία σας πατρίδα, τὴν Λῆμνον. Δύο λόγοι ἦσαν ἐκεῖνοι ποὺ ἔκαναν τοὺς συναδέλφους νὰ καθυστερήσουν εἰς τὸ καθῆκον των καὶ τὴν ὑποχρέωσίν των αὐτήν. Ἡ Λῆμνος εὑρισκομένη εἰς τὸ ἀκρότατον σημεῖον τοῦ Ἀρχιπελάγους, δὲν ἦτο προσιτὴ εἰς ἡμᾶς λόγω συγκοινωνίας καὶ δεύτερον ἱστορικῶς ἴσως δὲν ἦτο καὶ τόσον γνωστή.

Προσπαθῶ νὰ φέρω αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὴν μνήμην μου τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας κατεβάλατε ὑμεῖ» προσωπικῶς, κύριε Πρόεδρε, κατὰ τὸ παρελθόν, ὅτε καὶ ἡ γνωριμία μας γιὰ τὴν προώθησιν καὶ ἐπίλυσιν ζητημάτων τοῦ ὡραίου αὐτοῦ τόπου καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων δικαιολογῶ πλήρως τὴν μεγάλην σας αὐτὴν ἀγάπην διὰ τὸν τόπον αὐτόν.

Κύριε Πρόεδρε, μὲ τὴν ἀποψινήν σας ὁμιλίαν ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, μᾶς ἐφέρατε ὅλους τοὺς παρισταμένους πολὺ κοντὰ εἰς τὴν ὡραίαν πατρίδα σας. Μᾶς ἐκάνατε νὰ γνωρίσωμεν κάθε σπιθαμήν της, τὴν ζωήν της, τὴν ἱστορίαν, τὸν πολιτισμόν της. Μᾶς ἐκάνατε, νὰ σᾶς πῶ κάτι — χωρὶς ὑπερβολὴν — νὰ τὴν ἀγαπήσωμεν καὶ ἡμεῖς ὅπως τὴν ἀγαπᾶτε ἐσεῖς. Γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι θὰ προσκρούσω εἰς τὴν μετριοφροσύνην σας· ὅμως θὰ ἦτο μεγάλη παράλειψίς μου ἂν ἐτελείωνα χωρὶς νὰ σᾶς συγχαρῶ διὰ τὴν πρωτοβουλίαν σας νὰ προβάλετε τὸ νησί σας, ὡς καὶ διὰ τὸ πολύπλευρον ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖ τὸ λαμπρὸν σωματεῖον ὑπὸ τὴν παροῦσαν διοίκησιν, ἔργον τὸ ὁποῖον ὀλίγαι διοικήσεις σωματείων, ὡς τὸ ὑμέτερον, ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν.

Κύριε Πρόεδρε, εἴπατε ὅτι ἡ Λῆμνος δικαιοῦται στὸ ΦΩΣ. Σᾶς ὑποσχόμεθα νὰ τῆς χαρίσωμεν καὶ τὸ ΦΩΣ καὶ τὴν Ἀγάπην μας τὴν ὁποίαν ἀπόψε κατέκτησε μὲ τὴν ὡραίαν σας ὁμιλίαν», καὶ ὁ ἐπίσης δημοσιογράφος κ. Διονύσιος Ἀβραμόπουλος ὁ ὁποῖος συγκεκινημένος εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Λῆμνος, ἡ τελευταία ἔπαλξις τοῦ νησιωτικοῦ μας χώρου πρὸς τὰ Στενά, κατοικεῖται ἀπὸ γενναίους καὶ πολιτισμένους ἀνθρώπους. Ηὐτύχησα δὶς νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Λῆμνον, Τὸ πρῶτον τὴν ἐποχὴν τοῦ τραγικοῦ ἀτυχήματος τῆς 9ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1939 καὶ εἶδον τότε μὲ πόσην καρτερίαν ἀντιμετώπισαν οἱ κάτοικοι τῆς νήσου τὴν τραγωδίαν ἡ ὁποία ἔπληξε αὐτήν. Δεύτερον ἐπεσκέφθην τὴν νῆσον ὡς Ἱερολοχίτης φέρων εἰς αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ πολιτισμένη ὑποδοχὴ ποὺ μᾶς ἐγένετο τότε μαρτυρεῖ τὴν εὐγένειαν τῆς Λημνιακῆς ψυχῆς.

Φέρω πάντοτε μὲ λαμπρὰν συγκίνησιν εἰς τὴν μνήνην μου τοὺς ἁπλοϊκοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μᾶς περιέβαλον μὲ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ προσεπάθησαν μὲ κάθε τρόπον ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι νὰ κάνουν τὴν παραμονὴν μας πλέον ἄνετον καὶ εὐχάριστον εἰς τὴν νῆσον των.

Ἐνθυμοῦμαι πάντοτε τὴν παρένθεσιν αὐτὴν τῆς ζωῆς μου εἰς τὴν εὐγενικήν σας πατρίδα ἡ ὁποία δικαιοῦται τῆς ἀγάπης ὅλων μας.

Κύριε Πρόεδρε, συγχαίρω ὑμᾶς καὶ τὴν Διοίκησιν τῆς «Ἑνώσεως» διὰ τὸ ἐπιτελούμενον ἔργον τὸ ὁποῖον τιμᾶ ὑμᾶς, τὴν διοίκησιν καὶ τοὺς συμπατριώτας σας, οἱ ὁποῖοι τὸ παραστέκουν καὶ τὸ ὑποστηρίζουν.

Ἕνας Σύλλογος τόσον μικρὸς ἐπετέλεσεν τόσον πολλὰ καὶ μεγάλα: Ἰδιόκτητον στέγην, Φοιτητικὴν Ἑστίαν κ.λ.π. Εὔχομαι τὸ ἔργον σας νὰ εὕρη μιμητάς.

Προπίνω εἰς ὑγείαν πάντων ὑμῶν, τῆς Λημνιακῆς Παροικίας ὡς καὶ ὅλων τῶν Λημνίων, τῶν ὁποίων ἀγαθὴν διατηρῶ τὴν μνήμην. Καὶ πάλιν σᾶς συγχαίρω».

Εἰς τὸ παρατεθὲν αὐτὸ γεῦμα τὴν 5ην Ἰουνίου 1969 εἰς δημοσιογράφους ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν Ἀθηνῶν, ἀσχολουμένους μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Τουρισμὸν ἐκτὸς τῶν προμνηθέντων δύο ὁμιλητῶν παρεκάθησαν καὶ οἱ κ.κ. Α. Παπαδόπουλος μετὰ τῆς συζύγου του, Φρῖξος Ἠλιάδης μετὰ τῆς συζύγου του, Ἰ. Οἰκονόμου, Τ. Τσιρμπῖνος, Ἀ. Κιλῆς καὶ ἡ δεσποινὶς Ἔμμυ Πανάγου, Ἐμανουὴλ Κωνσταντινίδης μετὰ τῆς δεσποινίδος θυγατρὸς του ἀρχιτέκτονος Χρυσούλας ὡς παλαίαχος δημοσιογράφος τῆς Λήμνου καὶ Δημήτριος Ψωμαδέλλης διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης τῆς ἐγκρίτου ἑβδομαδιαίας ἐφημερίδος «Λέσβος» τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις μετὰ συμπαθείας ἐνδιαφέρεται ἀπὸ ἐτῶν δι' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἀφορῶντα τὴν Ἕνωσιν Λημνίων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς καὶ γενικώτερον τὴν νῆσον Λῆμνον ζητήματα.

Οὕτω εἰς τὴν τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1969 ἐφημ. «Λέσβον» ὁ κ. Δημ. Ψωμαδέλλης μεταξὺ τῶν ἄλλων διὰ τὴν δραστηριότητα τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑνώσεως ἐδημοσίευσε τὰ ἀκόλουθα:.. «Καὶ πρῶτον ἀπέκτησε ἰδιόκτητον στέγην εἰς τὴν ὁδὸν Γερανίου ἀριθ 39, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ αἴθουσαν συγκεντρώσεων χωρητικότητος 120 ἀτόμων, ἰδιαίτερον γραφεῖον

καὶ φοιτητικὴν ἑστίαν,, εἰς τὴν ὁποίαν στεγάζονται ἐντελῶς δωρεὰν ὀκτὼ ἄποροι Λήμνιοι φοιτηταί 'Απὸ τοῦ 1961 καὶ μέχρι σήμερον ἐστεγάσθησαν 42 ἄποροι Λήμνιοι. 'Απέστειλεν 1.500 τόμους βιβλίων εἰς τὸν Δῆμον Μυριναίων διὰ τὴν λειτουργίαν Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης, ἐβοήθησε τὰ μαθητικὰ Συσσίτια τῆς περιφερείας κατὰ τὸ παρελθόν, ἔστειλεν ἱματισμὸν διὰ τοὺς ἀπόρους τῆς Λήμνου καὶ ἐπρομήθευσε παιδικὰ βιβλία, ὄργανα Φυσικῆς καὶ Χημείας, Φυσιογνωστικοὺς πίνακας, Χάρτας καὶ ὑδρογείους σφαίρας εἰς τὰ Δημοτικὰ σχολεῖα Πεδινοῦ καὶ Φυσίνης. 'Επέδειξεν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ τοπικὰ ζητήματα καὶ ἐφρόντισεν ἰδιαιτέρως διὰ τὴν τουριστικὴν προβολὴν τῆς νήσου Λήμνου».

ΛΗΜΝΙΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ
ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

'Απόστολος 'Ηλιάδης: 'Ιατρὸς 'Ακτινολόγος, Ραδιολόγος, 'Επιμελητὴς Γενικοῦ Νοσοκομείου Πειραιῶς.
'Ιωάννης Ραφτόπουλος: Διδάκτωρ - 'Ιατρὸς Καρδιολόγος
'Ιωάννης Τσαντήλας: Διευθυντὴς 'Ιατρείων Παθολογίας τοῦ Νοσοκομείου 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ.
'Ιωάννης Μιχαήλ: Διδάκτωρ Χειρουργὸς 'Ορθοπεδικὸς - Διευθυντὴς.
'Αθανάσιος Σαββούρας: 'Ιατρὸς - Γυναικολόγος.
'Ιπποκράτης Σαββόρας: Διδάκτωρ Κτηνίατρος - Διευθυντὴς Κυανοῦ Σταυροῦ.
Κωνσταντῖνος Κουτσογιάννης: 'Ιατρὸς Παθολόγος.
Κωνσταντῖνος Βαφέας: 'Αρχιτέκτων - Πολιτικὸς Μηχανικός.
Σῖμος Κομνηνός: Γυμνασιάρχης.
Δημήτριος Καλδῆς: Δικηγόρος Δ)ντὴς «Δελτίου Φορολογικῆς Νομοθεσίας».
'Εμμανουὴλ Καλδῆς: Πολιτικὸς Μηχανικός.
Χριστόφορος Καλδῆς: Ναυπηγός.
Εὐαγγελία Κατσικογιάννη: 'Ιατρὸς Γυναικολόγος.
'Ελευθέριος Παπασωτηρίου: Δικηγόρος.
Στράτος Παπαευστρατίου: Δικηγόρος.
Μαίρη Λαμπαδαρίδου: Ποιήτρια καὶ Συγγραφεύς.
"Αλκηστις Καρασταύρου: Ποιήτρια καὶ ἀοιδώς.
Βαρβάρα Χαμλίδου: 'Οδοντίατρος.
'Ελισσάβετ Χαμλίδου: 'Ιατρὸς Μικροβιολόγος.
Εὐάγγελος Τσούκαλος: 'Αρχιτέκτων Πολιτικὸς Μηχανικὸς.
'Εμμανουὴλ Μπαξεβανέρης: 'Ιατρὸς Παθολόγος - Πνευμ. Νοσήματα.
Δημήτριος Ζελίνης: Κτηνίατρος.
Χρυσοῦλα 'Εμμ. Κωνσταντινίδου: 'Αρχιτέκτων.
'Ελευθερία 'Εμμ. Κωνσταντινίδου: Καθηγήτρια τῆς 'Αγγλικῆς Φιλολογίας.
'Εμμανουὴλ 'Αντων. Λαμπαδαρίδης: Πολιτικὸς Μημανικός.
Μαίρη Νικολ. Καραβία: Πολιτικὸς Μηχανικός.
Δημήτριος Νικολ. Κισεμλῆς: Καθηγητὴς Μαθηματικῶν.
Στέφανος 'Αποστόλου Παπαδόπουλος: 'Ιατρός.
'Ιωάννης Περτσᾶς: Πολιτικὸς Μηχανικός.
Παυλίνα Γεροντούδη: Καθηγήτρια τῆς 'Αγγλικῆς.
Οὐρανία Βαγιάκου: Καθηγήτρια τῆς 'Αγγλικῆς.
Πιπίτσα Παντελλαρούδη: Καθηγήτρια τῆς 'Αγγλικῆς.
Νανὰ Θεοφ. Καραβία: Καθηγήτρια τῆς 'Αγγλικῆς.
Γιολάντα Καρασταύρου: Δικηγόρος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΛΗΜΝΙΩΝ ΘΕΣΣΑΝΙΚΗΣ «Ο ΗΦΑΙΣΤΟΣ»

Ἀξία ἐξάρσεως εἶναι καὶ ἡ ὄντως ἐξαιρετικὴ δραστηριότης, ἣν ἀνέπτυξαν οἱ ἐγκατασταθέντες μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην εὐάριθμοι Λήμνιοι.

Οὗτοι μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Συλλόγου των, δὲν ἐπανεπαύθησαν. Εἰργάσθησαν καὶ ἐμόχθησαν ὡς ἄοκνοι ἐργάτιδες μέλισσαι, ἵνα ἀποκτήσωσι ἰδίαν αὐτῶν κυψέλην, ὅπερ καὶ ἐπέτυχον.

Νῦν ὁ Σύλλογος Λημνίων Θεσσαλονίκης «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» στεγάζεται εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 91 ἐντευκτήριον, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁποίου ἐγένοντο τὴν 23ην Μαρτίου τοῦ 1969.

Εἰς αὐτὰ παρευρέθησαν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ Λήμνιοι τῆς Συμπρωτευούσης καὶ πολλοὶ ἐκ τῆς ἐκλεκτῆς κοινωνίας τῆς πόλεώς των.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους πρωτοβουλίᾳ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλόγου, Λημνιακὸν χορευτικὸν συγκρότημα ἐντυπωσίασεν ἐνθουσιαδέστατα πάντας τοὺς ξένους ἐπισκέπτας τῆς 34ης ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης καθὼς καὶ τοὺς ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος μεταβάντας εἰς τὴν πόλιν Λημνίους.

Οἱ ἀποτελέσαντες τὸ χορευτικὸν συγκρότημα καὶ ἰδιαιτέρως οἱ πρωτοστατοῦντες πάντοτε εἰς τοιαύτας ἐκδηλώσεις κ.κ. Σπῦρος Παντελιᾶς, Τάκης Σαββούρας καὶ Χαράλαμπος Χάρος, φέροντες τὴν γραφικὴν στολὴν τοῦ «κιαχαγιᾶ», συνετέλεσαν μεγάλως εἰς τὴν τουριστικὴν προβολὴν τῆς πατρίδος των Λήμνου εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν φιλοπροόδων συμπατριωτῶν των, μελῶν τοῦ Συλλόγου τῶν Λημνίων «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» τῆς Θεσσαλονίκης.

Τὸν ἑπόμενον μῆνα καὶ συγκεκριμένως τὴν 8ην Ὀκτωβρίου, τὰ φιλοπρόοδα μέλη τοῦ «ΗΦΑΙΣΤΟΥ» ἑώρτασαν πανηγυρικῶς εἰς τὸ ἐντευκτήριον τοῦ Συλλόγου τὴν ἐπέτειον τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λήμνου ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, ἐμπνευσμένον δὲ καὶ πατριωτικὸν λόγον ἐξεφώνησεν ὁ ἐκ Μυρίνης δικηγόρος καὶ ἀγαπητὸς εἰς ὅλους, κύριος Κομνηνὸς Τσούκας, χειροκροτηθεὶς ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ πάντων.

Μεταξὺ τῶν φιλοπροόδων Λημνίων τῆς Θεσσαλονίκης ἐξ ὑποχρεώσεως ἀναφέρομεν τὸν δικηγόρον κύριον Ἐμμανουὴλ Καλάκον ἐκ τοῦ χωρίου Ρεπανιδίου, τὸν καθηγητὴν τῆς φιλολογίας κύριον Βασίλειον Παπαδημητρίου, τὸν κύριον Ἐμανουὴλ Βογιατζῆν, τὸν κύριον Βασίλειον Βαρελτζῆν, τὸν κύριον Παναγιώτην Ζοῦρον, τὸν κύριον Σπῦρον Ζοῦρον, τὸν καλῶς ἐγκατεστημένον κτηματίαν κύριον Σακελλαρόπουλον, τὸν υἱὸν αὐτοῦ κύριον Τάκην Σακελλαρόπουλον, τὸν κύριον Ἰωάννην Βορίδην, τὸν κύριον Εὐάγγελον Μᾶνον, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ κύριον Ἐμμανουὴλ Μᾶνον.

ΔΥΟ ΠΟΙΗΤΡΙΑΙ

Εἰς τὴν παροικίαν τῶν Λημνίων τῆς Ἀττικῆς πολλοὺς τῶν ὁποίων δὲν ἠδυνήθημεν νὰ συμπεριλάβωμεν ὀνομαστικῶς εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν διότι, καθαρῶς τεχνικοὶ λόγοι τοῦ τυπογραφείου ἀπέκλεισαν τοῦτο, θέσιν ἐξέχουσαν καταλαμβάνουν καὶ δύο γνωσταὶ ποιήτριαι ἡ Δ)νὶς Μαίρη Κλεοβούλου Λαμπαδαρίδου, ἥτις εἶναι καὶ συγγραφεύς, καὶ ἡ κυρία Ἄλκηστις Καρασταύρου, τὸ γένος Δανέζη, ἥτις εἶναι καὶ ἀοιδὸς καθ' ὃ προικισμένη μὲ φωνὴν πανθομολογουμένως ἀρίστην ἔτι δὲ καὶ καλλιτέχνις μὲ ἀρίστην ἐπίδοσιν εἰς τὴν ζωγραφικὴν.

Διὰ τὰ ἐξαιρετικὰ φωνητικά της προσόντα, ὡς γνωστόν, ἐβραβεύθη ὑπὸ τοῦ Ἐ-

θνικοῦ ᾠδείου Ἀθηνῶν, κατατάξαντος αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἀρίστων, καὶ ἰσαξίαν τῆς RENATA TIPALDI.

Διὰ τὰ ἔργα της ζωγραφικῆς τὰ προξενήσαντα εἰς ὅλους μεγάλην ἐντύπωσιν, οἱ κριτικοὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι εἶναι ἐφάμιλλα τῶν μεγάλων ζωγράφων ὁ δὲ μεγάλος μας φιλόλογος καὶ λογοτέχνης, Φοῖβος Δέλφης, ἐνθουσιασθεὶς ἀπὸ τὸν πίνακα «Ρ ό δ ο τ ῆ ς Σ ά ρ κ α ς», συνεχάρη τὴν κυρία Ἄλκηστιν Καρασταύρου διὰ τῶν ἑξῆς: Πρὸς τὸ πολυσύνθετο τάλαντο τῆς Ἀξιοτίμου κυρίας Ἄλκηστης Καρασταύρου:

Ἡ ποιήτρια κυρία Ἄλκηστις Καρασταύρου

«Ἐραστὴς τῆς ζωῆς
καὶ τῶν ζεστῶν χρωμάτων
τοῦ Τιτσιάνου καὶ τοῦ Βερονέζε
ἀποκαλύπτω μὲ τὴν αἴσθηση
τὸ θαῦμα τ' Ἀπριλιοῦ
τὰ πιὸ ἐκφραστικὰ χέρια
ἐσύ, ποίηση, ἐνσαρκώνεις».

Ἐκ τῆς πλουσιωτάτης ποιητικῆς της συλλογῆς, τὴν ὁποίαν ἡ συμπαθὴς καὶ εὐγενεστάτη ποιήτρια σκέπτεται νὰ ἐκδώσῃ, προσφέρομεν εἰς τὸν εὐγενῆ ἀναγνώστην τοῦ παρόντος ἑπτὰ ποιήματά της τὰ ἑξῆς:

ΣΤΗΝ ΓΙΟΛΑΝΤΑ ΜΟΥ

Γεννήθηκες στὴν Ἀφρική· χιλιόκαλές σου οἱ μοῖρες.
Ἀντὶ νὰ ἔχῃς τὴν μορφή, σκούρα ἡλιοκαμένη,
Ἐσὺ, ἀπ' τ' ἀκρογιάλια μας τὸ γαλανό τους πῆρες,
κι' εἶσαι μ' ἀφρούς, πλασμένη.

Κι' ἦλθαν ἐκεῖ μὲς στὸ Κονγκὸ χιλιόκαλές σου οἱ μοῖρες
καὶ σοῦφεραν τὸν ἥλιο μας ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα,
καὶ τὰ χρυσᾶ τὰ φέγγη του, ποὺ λάμπουνε σὰν λίρες,
σοῦ φόρεσαν κορώνα.

ΣΤΗΝ ΓΙΟΛΑΝΤΑ ΜΟΥ

"Οταν χρυσοστεφάνωτη προβάλλεις ἀπὸ πέρα,
σὰν ἥλιος ποὺ φεγγοβολᾶ, μὲς στὸν πλατὺ αἰθέρα,
περήφανη χαμογελῶ δυὸ ἥλιους καμαρώνω,
τὸν ἕναν εἰς τὸν οὐρανό, καὶ σὲ στῆς γῆς τὸν θρόνο.

"Αλκηστης τῆς Λήμνου

ΚΑΠΟΙΑ ΓΙΟΡΤΗ Τ' ΑΠΡΙΛΗ

'Ερημοκκλήσια ἀγάπες μου, λιμάνια τῆς ψυχῆς μου,
πάνω στὰ περδικόλαλα, Λημνιώτικα βουνά,
μὲ σκοῖνα μ' ἀγριολούλουδα, μὲ ζωγραφιὲς τῆς γῆς μου,
βραχάκια δαφνοστόλιστα, μοῦ εἶστ' ἀγκαλιαστά.

'Ερημοκκλήσια ἀγάπες μου, θυμᾶσθε κάποιο δεῖλι,
μὲς στὴν γαλήνη π' ἔζωνε τὸν κάμπο τ' "Αγιου Λιᾶ,
ἤμουν μονάχη κι' ἔψαλα κάποια γιορτὴ τ' 'Απρίλη,
κι' εἶχα γιὰ χορωδία μου, τοῦ κάμπου τὰ πουλιά.
Καὶ γιὰ λιβάνι εἴχαμε τῶν λουλουδιῶν τὰ μῦρα
τὰ κρῖνα, τὰ μυρτόδεντρα καὶ τὶς ἀλυγαριές,
μελωδικὲς δροσοπηγὲς ἠχούσανε τὴν λύρα,
καὶ τὰ ἀρνάκια χτύπαγαν καμπάνες γιορτερές.

ΚΑΠΟΙΑ ΜΕΡΑ

Κάποια μέρα θὰ πάω, στὸ χωριὸ ποὺ σὲ γνώρισα,
στ' ἀνθισμένο τῆς νειότης μας, μυρωμένο λειβάδι,
στὰ καθάρια χρώματα τ' οὐρανοῦ μας ποὺ στόλιζαν
τῆς χαρᾶς μας τὴν ἄνοιξη, τοῦ ἡλιοῦ μας τὸ χάδι.

Κάποια μέρα θὰ πάω, στὸ χωριὸ ποὺ σὲ γνώρισα,
στὰ βουνὰ ποὺ τὰ σκέπαζε ὁ χιονιὰς μὲ καμάρι,
στὰ βουνὰ ποὺ τὰ στόλιζαν δῶρα ἀτίμητα,
περδικοῦλες περήφανες, λυγαριὲς καὶ θυμάρι.

Κάποια μέρα θὰ πάω, στὸ χωριὸ ποὺ σὲ γνώρισα,
ν' ἀντικρύσω καὶ πάλι τὸ μικρό σου παραθύρι,
καὶ ἀνθάκια θὰ κόψω, ἀπ' τὸν κῆπο ποὺ πότιζες,
κι' ἂς γιομίση τὸ δάκρυ μου, τῶν ἀνθῶν τὸ ποτήρι.

"Αλκηστις 'Απ. Καρασταύρου

ΛΑΜΠΟ ΝΑ ΝΤΕΚΕ (= Τραγούδι πουλιῶν)

Σὲ κάποια χώρα ξωτικὴ, μακριὰ 'ππὸ σπιτικό μου
φιλόξενη· ποὺ θολωτοὶ τὴν ζώναν ποταμοί,
ὡς πῆγα, κι' ἀπαρνήθηκα, τὸν κόσμο τὸν δικό μου,
ἀγιάτρευτοι μὲ ζώσανε τῆς ξενητειᾶς καϋμοί.

Μὲς στὰ λιοντάρια γύριζα, στὰ δάση τὰ παρθένα
ποὔχανε μιὰ μυστήρια κι' ἀπόκοσμη σιγή.
Τὶς πεταλοῦδες π' ἀγαπῶ χαιρόμουνα θλιμμένα,
ποὺ φτερουγίζαν πρόσχαρες, καὶ ξένοιαστες μαζί.

Στὴν χώρ' αὐτὴ τὴν μακρυνὴ δὲν εἶχε χαμομήλι,
οὔτ' ἀνθισμένες πασχαλιές, δὲντρο λιβανωτό,
οὔτ' ἐκκλησοῦλες ταπεινές, ποὺ νάψελναν τὰ χείλη,
στὴν μυρωμένη σιγαλιά, γλυκὸ χαιρετισμό.

Δὲν εἶχε στάχυα γελαστὰ ἁπλᾶ χρυσοντυμένα
νὰ μοιάζουνε μὲ θάλασσα, βαμένη χρυσαφιά,
Παράδεισο ποὺ στέριωσαν, χεράκια εὐλογημένα
μὲς στὴν γλυκειά τὴν πλάση μας τοῦ Ρέμπραντ ζωγραφιά.

Δὲν εἶχε σὰν τὴν Λῆμνο μας, οὔτε σὰν τὴν 'Αθήνα,
τῆς χαραυγῆς χαμόγελα, στῆς γῆς τὴν ἀγκαλιὰ
οὔτε καὶ σὰν τὸν "Ολυμπο, βουνὰ Θεῶν μὲ κρῖνα
ποὺ ἡ κορφή τους νὰ σκορπᾶ, χρυσῆ φεγγοβολιά.

Δὲν εἶχε σκοῖνα καὶ μυρτιές, θυμάρι καὶ μυρσίνη
πεῦκα νὰ γέρνουν στὶς πλαγιὲς, ζαμπάκια ἱπποτικά.
Εἶχε πουλάκια μουσικά, ποὺ μέσα στὴν γαλήνη,
μαζί μου, τραγουδούσανε, τὸν πόνο μου γλυκά.

"Αλκηστης τῆς Λήμνου

"Οταν μονάχη βρίσκομαι στοῦ Φλοῖσβου τ' ἀκρογιάλι,
κι' ὁ μουσικὸς ὁ φλοῖσβος του μοῦ σιγοτραγουδεῖ,
ὅταν ὁ ἥλιος γέρνει πιά, πρὸς στὸ βουνὸ ἀγάλι,
καὶ τὸ χρυσὸ του πρόσωπο ἔχ' ἐντελῶς χαθεῖ.

Μιὰ νοσταλγία μαγικὴ ἀνάλαφρα μέ φέρνει,
σὲ μονοπάτια στολιστὰ μὲ δάφνες ἀνθιστὲς
σ' ἐρειπωμένες ἐκκλησιὲς τὰ βήματά μου σέρνει,
σὲ Παναγιὲς μισόσβυστες, πορτοῦλες γρεμιστές.

Μὲ φέρνει στὰ μισόγκρεμνα τοῦ Βόντιλα παλάτια
μπρὸς στὴ πλατειὰ τὴ θάλασσα, τοῦ "Αθω τὴν στρωτή
στὸ περιβόλι τ' ἀνθηρό, στοῦ ποταμοῦ τὰ πλάτια,
στὸ φτωχικὸ σπιτάκι μας ποὺ κλαίει καὶ μᾶς ζητεῖ.

Τὸ μαγικὸ ἀγέρι του, τὸ μουσικὸ ἁπλώνει,
σὰν ἕνα χέρι τρυφερὸ χαϊδεύει μ' ἁπαλά,
καὶ πάνω στ' ἅγιο χῶμα του στὸ χαμηλὸ μπαλκόνι,
ποὺ σκλάβο του τὸ ροδανθό, τῆς ζήσης μας, κρατᾶ,

Χοροπηδώντας γίνομαι, ἡ ξένοιαστη παιδούλα
κατ' ἀπ' τὴ στέγη π' ἔστελνα ψηλὰ τὴν προσευχή,
ἀρχίζω τὸ τραγούδι μου μὲ κάποια κιθαρούλα,
καί... τὸ γλυκὸ σεγκόντο σου Πατέρα μου ἠχεῖ.

ΠΙΚΡΟ ΡΙΖΙΚΟ "Αλκηστης τῆς Λήμνου

Τοῦ ἀρχιτσέλιγκα ὁ γυιὸς ὁ Λάμπρος ὁ Λεβέντης,
ποῦταν ὁ Κύρης τοῦ Βουνοῦ καὶ τοῦ χωριοῦ ὁ ἀφέντης,
ποῦταν τὸ γλυκοτράγουδο καλαμωτῆς φλογέρας,
ποῦταν ὁ πόθος ὁ κρυφὸς τῆς νύχτας καὶ τῆς μέρας
ποῦταν στ' ἀλάνι τοῦ χωριοῦ, τὸ λυγερὸ ἐλάφι

καὶ καβαλλάρης ζηλευτὸς στὸ ἄσπρο του τὸ ἄτι
πρωτοῦ τὸ χαμογέλασμα τῆς χαραυγῆς ροδίση,
ἔμπαινε μέσα στὸ μαντρὶ τὰ ζά του νὰ ξυπνήση.
Μέσα στὸ γλυκοχάραμα, τὰ πρόβατα δεχοῦσε,
κατὰ τὸ δρόμο τῆς πλαγιᾶς, χάϊ χάϊ τὰ ροβολοῦσε,
τὸ γλυκερὸ τραγούδι του, ἄρχιζε γιὰ τὴν Χρύσω,
κι' ἀχόρταγα ἐρούφαγε ἀέρι θυμαρίσο.
Μὰ ἡ ζωή, τὸν πλάνεψε μέσα σ' αὐτὴ τὴ φύση,
δὲν τὸν χωρᾶ ἡ Πατρίδα του, στὰ ξένα πάει νὰ ζήση.
Τὸν πυρωμένο ἱδρῶτα του, βαρέθηκε νὰ στάζη
τὰ κεγαγίσια ροῦχα του ντρεπότανε νὰ βάζη.
Κι' ἔτσι μιὰ μέρα ξαφνικά, ἔφυγε γιὰ τὰ ξένα,
κι' ἄφησε κάμπους καὶ βουνὰ καὶ μάτια δακρυσμένα.
Τ' ἄσπρα τὰ ἀρνάκια του, τὶς πράσινες ραχοῦλες,
τὰ ἀφρωτὰ ποτάμια του, τὶς δροσερὲς πηγοῦλες.
Ἄφησε τ' ἀστραπόβροντα, πάνω ψηλὰ στὰ ὄρη,
ἄφησε μάννα κι' ἀδελφούς κάτω στὸ ξεροχώρι.
Τὰ μαυροπούπουλα πουλιά, τὸν καθαρὸ ἀγέρα,
καὶ τὶς γλυκὲς ματιὲς τοῦ ἡλιοῦ, ἀπὸ τὴ ράχη πέρα,
Ἄφησε τὰ ἡλιόλαμπα νερὰ τὰ κρουσταλλένια,
τὶς ἀλησμόνητες αὐγές, βραδάκια μαγεμένα.
Τὰ καλοκαίρια τὰ ξανθά, τοῦ κάμπου τὰ σταφύλια,
τῆς Χρύσως τῆς κακόμοιρης, τὰ ὀρφανεμένα χείλια.
Ἄφησε τὸ ἀλέτρι του, καὶ τὰ καματερά του,
τὰ Χρυσοξεφαντώματα στὰ δένδρα τ' ἀπὸ κάτου.
Τὸ γελαστὸ καλόκαιρο, τζίτζικα πρωτοψάλτη,
τὸ παρδαλὸ ἀγριόκαμπο, τῆς παπαρούνας τ' ἄνθη
τὸ φέγγος τῆς σελήνης του, τὸ γέλιο, τὴ ζωή του'
τὰ κέρδα, τ' ἀγριόκανθα, τὴν ἀνθισμένη γῆ του.
Τὰ ἡλιοβασιλέματα, τὴν ἄμοιρη φλογέρα.
τὰ ἀνθοκλάδια π' ἔραιναν, μὲ μύρο τὸν ἀγέρα.
Ἄφησε τὰ Κορφόβουνα τ' ἀστιβιοστολισμένα
τὰ περδικόλαλα βουνὰ τῆς Λήμνου τ' ἁγιασμένα.
Ἄφησε τ' ἀηδονάκια του στ' ἀγκαθερὰ τὰ βάτα,
νὰ κελαϊδοῦν μελωδικὰ γιὰ τῆς καρδιᾶς τὰ νειᾶτα.
Τὴν ἀνθισμένη ἀγράμπελη, τὸ αἰγόκλημα, τὸ σχοῖνο,
τὸ βραδυνὸ τοῦ γυρισμοῦ εἰς τὸ χωριὸ τ' ἐκεῖνο.
Ἄφησε τὸ χαμόγελο τῆς ντροπαλῆς κοπέλλας,
τὴν νυχτερίδα μάγισσα, φτερούγισμα τῆς τρέλλας,
Καὶ τὴν στριγγιὰ τὴ σαλαγή, ποὺ στὸ βουνὸ γρεκοῦσε
ἀπ' ἄλλο τσομπανόπουλο, ὄντας τὰ σαλαγοῦσε
Τ' ἀγαπημένα τ' ὄνειρα, στῆς καλαμιᾶς τ' ἀπόσκια
Τ' ἀπομεσήμερο σταλὼ τῶν ζωντανῶν στὰ κιόσκια
Τὸ Μάη, τὸν Ἀπρίλη του μὲ τὰ πολλὰ λουλούδια,
τὴν γκλίτσα του π' ἀγκάλιαζε κι' ἄρχιζε τὰ τραγούδια,
Τὰ δροσερὰ πλατάνια τοῦ κάτω στὸ κρυονέρι,
τῆς μάννας γῆς τὴν ἀγκαλιὰ τ' ἄδολο περιστέρι.
μά... Ποῦ νὰ βρῆ ὅ,τι ἔχασε, μέσα στὴν ξένη πλάση;...
Ζητᾶ πολλὰ κι' ἀχόρταγος, πλανιέται νὰ τὰ πιάση...
Κι' ἐνῶ τὰ γλυκονείρατα, θωρεῖ θρυμμαλλιασμένα

φθάνει κι' ὁ χάρος ξαφνικὰ μέσα στὰ μαῦρα ξένα,
τῆς Μήτρενας τῆς Σαρδιανῆς ζηλεύει τὸ βλαστάρι,
καὶ τ' ἄπονο δρεπάνι του, ἁπλώνει νὰ τὸ πάρη
Καὶ τὸ ἡλιόκαλο κορμί, μὲ λύσσα τ' ἀποσβύνει
κάτω στὰ κρύα τρίσβαθα, τὸ πέρνει δὲν τ' ἀφήνει
"Ερημα τώρα τὰ βουνὰ τὸ Λάμπρο τους ζητᾶνε.
Καὶ οἱ ξωθειὲς στὶς ρεματιές, γι' αὐτὸν κρυφομιλᾶνε.
Στὰ στοιχειωμένα, ἀπόβραδα θρηνοῦν γιὰ τὸ χαμό του.
καὶ λένε πὼς τοῦ ἤτανε πικρὸ τὸ ριζικό του.
"Αχ κάποτε ποὺ πέρασα, ἀπὸ τὸ Κάμπο πέρα,
ὅπου ὁ Λάμπρος ὁ φτωχὸς ἔπαιζε τὴ φλογέρα,
μοῦ φάνη πώς, τὸν ἦχο της ξανάκουσα καὶ πάλι
καὶ ἄθελα τὸ δάκρυ μου ἐκύλησε ἀγάλι.

"Αλκηστης τῆς Λήμνου
(Δανέζη)—Καρασταύρου

Ο ΣΕΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1968

Τὴν νύκτα τῆς 19ης πρὸς τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου περὶ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν μετὰ μεσονύκτιον ἰσχυρὸς σεισμὸς ὀγδόου βαθμοῦ καὶ διαρκείας 24 δευτερολέπτων συνεκλόνισε τὰς νήσους Λῆμνον καὶ "Αγιον Εὐστράτιον, τῆς τελευταίας καταστραφείσης ὁλοσχερῶς.

Τὸ ἐπίκεντρον σημειοῦμεν διὰ τελείας ἐντὸς κυκλίσκου ἐλάχιστα ἀπέχοντος ἀπὸ τὸν "Αγ. Εὐστράτιον.

'Ο σεισμὸς ἐγένετο περισσότερον αἰσθητὸς εἰς τὸν "Αγιον Εὐστράτιον εἰς τὸ χωρίον Πεδινὸν τῆς Λήμνου καὶ τὴν πρωτεύουσαν τῆς Λήμνου Μύριναν. Οἱ κάτοικοι αὐτῶν ἀφυπνισθέντες ἐξῆλθον ἔντρομοι ἐκ τῶν οἰκιῶν των καὶ παρὰ τὸ δριμὺ ψῦχος τῆς νυκτὸς ἐκείνης παρέμειναν εἰς τὸ ὕπαιθρον καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Οἱ ἄστεγοι εἰς μὲν τὸν "Αγιον Εὐστράτιον ἀνῆλθον εἰς 600, εἰς δὲ τὸ χωρίον Πεδινόν, τὸ δοκιμασθὲν περισσότερον τῶν ἄλλων χωρίων τῆς Λήμνου εἰς 150, οἱ ὁποῖοι, διαταγῇ τοῦ Νομάρχου κυρίου Δορκοφίκη, ἐφιλοξενήθησαν εἰς οἰκίας τῶν παρακειμένων χωρίων Πουρτιανοῦ, Νέας Κούταλης καὶ Καρυώνων.

Αἱ προξενηθεῖσαι ζημίαι εἰς τὰς δύο νήσους ἐκ τοῦ σεισμοῦ ἦσαν: Νεκροὶ 20, τραυματισθέντες σοβαρῶς 20, τραυματισθέντες ἐλαφρῶς 21, ἄστεγοι οἰκογένειαι 200, οἰκίαι καταστραφεῖσαι τελείως 275, οἰκίαι ἑτοιμόρροποι μὴ κατοικήσιμοι 400 καὶ οἰκίαι ὑποστᾶσαι ρωγμὰς 3.000. Εἰς τὴν πρωτεύουσαν Μύριναν κατέρρευσαν 15 οἰκίαι σοβαρὰς δὲ ζημίας ὑπέστησαν τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, τὸ 'Επαρχεῖον, τὸ 'Αστυνομικὸν Κατάστημα, τὸ ξενοδοχεῖον ΕΘΝΙΚΟΝ καὶ 40 οἰκίαι.

Τὴν ἑπομένην 21ην τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1968 ἐπεσκέφθη τὰς δύο νήσους ὁ 'Αντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν 'Εσωτερικῶν κύριος Στυλιανὸς Παττακός, μεταβὰς ἀεροπορικῶς πρῶτον εἰς Λῆμνον καὶ ἀκολούθως εἰς "Αγιον Εὐστράτιον. Τὸ 'Ελληνικὸν Κράτος πρώτην φορὰν ἐδείκνυεν ὑπὲρ σεισμοπλήκτων τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον ἐνδιαφέρον καὶ στοργήν. Πολλῶν ἡ συγκίνησις ἦτο τοσαύτη ὥστε ἢ ἐδάκρυζον ἢ ἔκλαιον, βλέποντες τὸν 'Αντιπρόεδρον τῆς 'Εθνικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης 'Απριλίου 1967, τὸν ἐλαχίστας ὥρας μετὰ τὸν σεισμὸν κομίσαντα αὐτοπροσώπως σκηνὲς, τρόφιμα καὶ ἱματισμὸν δι' ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς πληγέντας νὰ ὑποβαστάζῃ καὶ παρηγορῇ τραυματίας, ἢ ἀπορφανισθεῖσας κλαιούσας μετὰ λυγμῶν, ἴσως διότι διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Λήμνου ἐφρόντιζε περὶ αὐτῶν ὁ ἴδιος ὁ 'Αντιπρόεδρος τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως.

Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους καὶ πέντε μηνῶν, τὸν ἴδιον Ἀντιπρόεδρον κύριον Στυλιανὸν Παττακόν, συνοδευόμενον ἀπὸ τὴν σύζυγόν του καὶ κόρην του ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς οἱ Λήμνιοι εἰς τὸ ἀεροδρόμιον, ὁπόθεν μετὰ τοῦ Νομάρχου Λέσβου κυρίου Δορκοφίκη, τῶν ἀρχῶν τῆς Νήσου καὶ τῆς ἀκολουθίας του, μετέβη εἰς τὸ χωρίον Πεδινόν εἰς τὸ ὁποῖον τὸ συγκεντρωθὲν πλῆθος ἐπεφύλαξεν ὑποδοχὴν ἄνευ προηγουμένου.

Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Πεδινοῦ καὶ τὴν σύντομον ὁμιλίαν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας κυρίου Μέξη, τοῦ ὑπογραμμίσαντος τὴν ὅλως ἐξαιρετικῶς ἀναπτυχθεῖσαν δραστηριότητα τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν στέγασιν τῶν πληγέντων ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ κατοίκων Ἁγίου Εὐστρατίου καὶ Πεδινοῦ, τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κύριος Στυλιανὸς Παττακός, ὁ ὁποῖος συνεχάρη θερμῶς τὰς ὑπηρεσίας διὰ τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποίαν ἐ-

Ἡ Αὐτοῦ ἐξοχότης ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν Λῆμνον μετὰ τὸν καταστρεπτικὸν σεισμὸν τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1968 παρηγορῶν τὴν σεισμόπληκτον δνίδα Κλεονίκην Γεωργιάδου.

νήργησαν, ὥστε νὰ ἀποκατασταθοῦν τοσοῦτον συντόμως οἱ δοκιμασθέντες ἐκ τοῦ σεισμοῦ κάτοικοι Ἁγίου Εὐστρατίου καὶ Λήμνου εἰς κατοικίας ἐκ θεμελίων ἀνεγερθείσας, μεθ' ὃ ἤρχισεν ἡ κλήρωσις τῶν κατοικιῶν, τῶν πρώτων κλήρων ἐξαχθέντων ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἀντιπροέδρου κυρίου Στυλιανοῦ Παττακοῦ.

Οὕτως οἱ κάτοικοι τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου καὶ τοῦ Πεδινοῦ τὴν 19ην Ἰουλίου 1969 ἐγκατεστάθησαν εἰς νεοδμήτους ἀντισεισμικὰς κατοικίας ἀνεγερθεῖσας βάσει σχεδίου εἰς τοποθεσίαν ἐλέχιστα ἀπέχουσαν τοῦ παλαιοῦ των χωρίου, διατεθέντος πρὸς τοῦτο τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000.000.

Ο ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΑΡΟΥΛΑΣ

Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος «Κότζινας» τοῦ πρώην φρουρίου, κειμένου εἰς τὸν κόλπον Μπουρνιᾶ, τὴν 7ην Σεπτεμβρίου 1969 ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Λήμνου Συνταγματάρχης κύριος Γεώργιος Λαδονικόλας ἀπεκάλυψε τὸ ἄγαλμα τῆς θρυλικῆς ἡρωΐδος τῆς Λήμνου Μαρούλας, ἐνῶ παρατεταγμένα τμήματα Στρατοῦ καὶ ἡ Φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου ἀπέδιδον τὰς κεκανονισμένας τιμάς.

Εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια παρέστησαν οἱ ἐπιτελεῖς ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ὁ Ἔπαρχος μεθ' ὅλων τῶν διευθυντῶν τῶν διαφόρων δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ πολλαὶ χιλιάδες Λημνίων ἐξ ὅλων τῶν χωρίων.

Μετὰ συγκινητικώτατον λόγον τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, τοῦ ἀποκαλύψαντος τὴν Μαροῦλαν ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ Ἐθνικοῦ Ὕμνου, ὡμίλησεν ὁ Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως κύριος Παναγόπουλος, ἐξάρας τὴν τόλμην καὶ τὸν ἡρωϊσμὸν τῆς γνησίας κόρης τῆς Λήμνου καθὼς καὶ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου τοῦ θελήσαντος νὰ ἀποθανατίσῃ τὴν Μαροῦλαν δι' ἀγάλματος ἐκεῖ ὅπου ξιφουλκίσασα ἐπετέθη μετ' ἀπαραμίλλου αὐτοθυσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ ἐναντίον ἀναριθμήτων βαρβάρων ἐχθρῶν, οὓς κατενίκησε καὶ κατετρόπωσε, δοξάσασα τὴν μικρὰν πατρίδα της Λῆμνον ὅσον οὐδεὶς ἄλλος.

Μετὰ τὸν ἐπιθεωρητὴν κ. Παναγόπουλον ὡμίλησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου Λήμνου κ. Ἀριστ. Βαλάκος, ὁ σχὼν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ὁ ἀναπτύξας ἐν ταυτῷ ἀξιέπαινον δραστηριότητα, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οἱ Λήμνιοι

Τὴν 25ην Μαρτίου 1968 ἕνα μῆνα μετὰ τὸν καταστρεπτικὸν σεισμὸν ὁ Ἔπαρχος Λήμνου κύριος Εὐάγγελος Βαρλάμης καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐξ ἀριστερῶν του ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, κρατῶν πῖλον κύριος Γεώργιος Μάντζαρης, παρ' αὐτῷ δεξιὰ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Μετεορολογικοῦ Σταθμοῦ κύριος Ἄγγελος Γλυκής, ὄπισθεν τοῦ Ἐπάρχου ὁ Ἐπιθεωρητὴς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως κύριος Ἀναστάσιος Παναγόπουλος, ὁ Δήμαρχος Μυρίνης κύριος Ἀλέκος Φεργαδιώτης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κύριος Ἰωσὴφ Ἀτζαμῆς καὶ οἱ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι κ.κ. Ἀριστοφάνης Λαμπαδαρίδης, Φώτ. Στεφανιδάκης καὶ ὁ Μιχ. Ἰμβριώτης.

ἴδωσι πραγματοποιούμενον τὸ ὄνειρόν των καὶ τὸν διακαῆ πόθον των, ἤτοι εὐγνωμονοῦντες νὰ τιμήσωσι τὴν δοξάσασαν αὐτοὺς ἡρωΐδα, δι' ἀνδριάντος της ἐπὶ τοῦ φρουρίου τοῦ Κοτζίνου. Τὴν φιλοτέχνησιν τοῦ ἀγάλματος ὁ Διδασκαλικὸς Σύλλογος Λήμνου ἀνέθεσεν ἐν λευκῷ πρὸ διετίας εἰς τὸν κτηνίατρον Ἱπποκράτην Σαββόραν, προσφερθέντος νὰ κατασκευάσῃ καὶ προσφέρῃ τοῦτο ΔΩΡΕΑΝ, ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα τῆς πρὸς τὴν Μαρούλαν εὐγνωμοσύνης του καὶ θαυμασμοῦ του καὶ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα του Λῆμνον ἀγάπης του.

Περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἑορτῆς τῶν ἀποκαλυπτηρίων καθὼς καὶ διὰ τὸν φιλοτεχνήσαντα τὸν ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάντα ὕψους τριῶν μέτρων καὶ βάρους 300 χιλιογράμμων, ἐρασιτέχνην γλύπτην καὶ διευθυντὴν καὶ ἐκδότην τῆς ἐφημερίδος «Λημνιακὴ Κραυγὴ» διδάκτορα Ἱπποκράτην Σαββόραν, ἀφιέρωσαν σχετικὰ ἄρθρα μετὰ φωτογραφιῶν αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες Ἀθηνῶν «Νέα Πολιτεία», «Ἀπογευματινή» καὶ «Ἔθνος».

Περὶ τῆς μάχης τοῦ Κοτζίνου καὶ τῆς γενναιότητος τῆς ἡρωΐδος τῆς Λήμνου Μαρούλας γράφει ἐν ἐκτάσει καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους Παπαρρηγοπούλου, ἐνῷ ὁ μέγιστος τῶν συγχρόνων ποιητῶν ἀείμνηστος Κωστῆς Παλαμᾶς ἀφιέρωσε τοὺς θείους αὐτοὺς στίχους:

«Ὦ ποιὸς ποιὸ τάχα ὄνειρο
ποιὸς ἄγγελος Κυρίου
σκόρπισ' ἀνδρεία στὸ Νησὶ
καὶ ἀφοβιὰ θηρίου;
Τὸ ὄνειρο κι' ὁ ἄγγελος ἡ Μάρω
εἶναι μονάχη.
Σὰν νὰ τοὺς πάῃ στὸ χορὸ
τοὺς ὁδηγεῖ στὴ μάχη.
Ἀλλὰ τῆς Λήμνου ἡ σπλαχνικὴ
δὲν εἶναι πλέον κόρη

ποὺ μάλωνε τὴν ἔρημη γυναῖκα
καὶ τ' ἀγόρι.
Ἡ ὁμορφιά της ἀστραπὴ
καὶ φῶς πολεμιστήριο
κι' ἐκδίκησι τῶν λόγων της
ὁλόγλυκο μυστήριο.
Καὶ νοιώθουν ὅσοι τὴν ἀκοῦν
μιὰν ἄσβηστη φροντίδα
μ' αὐτὴν νὰ βγοῦν νὰ πέσουνε
μ' αὐτὴν γιὰ τὴν Πατρίδα».

Η ΕΛΛΑΣ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΛΟΓΑΣ ΤΟΥ 1963 ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΤΗΛΑΥΓΟΥΣ 21ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967

Ἡ κακοδαιμονία, ἤτοι ἡ δυστυχία καὶ ἡ ἀθλιότης, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦρχισεν ἀφ' ἧς ὁ τότε Πρωθυπουργὸς κ. Κων)νος Καραμανλῆς, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν οὐτιδανὸν πολιτικόν του ἀντίπαλον, λαοπλάνον Γεώργιον Παπανδρέου, ἐδέχθη νὰ ἔλθῃ ἐξ Ἀμερικῆς ὁ ἀρνησίπατρις υἱός του Ἀνδρέας Παπανδρέου.

Ἡ ἱπποτικὴ ἐκείνη χάρις τοῦ κ. Καραμανλῆ, ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπισωρεύσεως τῶν ἀναριθμήτων δεινῶν ἐπὶ ζημίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ συνεργασία τοῦ κακοῦ γέροντος πατρὸς μετὰ τοῦ ἀκαταλογίστου υἱοῦ του ἐγένετο πρόξενος τῆς ἐ-

ξαθλιώσεως καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου. Τοῦτο ἐπροφητεύσαμεν ἀμέσως καὶ ἐδηλώσαμεν αὐτὸ δημοσίως, διότι ἐγνωρίσαμεν προσωπικῶς τὸν Γ. Παπανδρέου τὸ 1935, ὅταν ἐπισκεφθεὶς τὸ χωρίον μας Κοντιᾶ καὶ ἐπιμείνας ὅπως μᾶς καλέσωσιν ἐκ τοῦ ἀγροκτήματός μας διὰ νὰ μᾶς γνωρίσῃ καὶ ἐρωτήσῃ τί ἠθέλομεν διὰ τὸν καλὸν τοῦ χωρίου μας, μᾶς ὑπεσχέθη στομφωδῶς εἰς ἐπήκοον τοῦ πλείστου τῶν κατοίκων, ὅτι θὰ κατέβαλλε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν νὰ ἐπαναπαλλοτριωθῇ τὸ ἐκ 380 περίπου στρεμμάτων Μοναστηριακὸν Μετόχιον «Χριστός», πρὸς ὄφελος τῆς Κοινότητος, ὡς κακῶς διανεμηθὲν εἰς τοὺς ἀκτήμονας καλλιεργητάς. Αὐτὴν τὴν χάριν ἐζητήσαμεν παρ' αὐτοῦ. Δυστυχῶς, ὄχι μόνον δὲν ἐνδιεφέρθη, παρὰ τὰ ἀλλεπάλληλα συλλαλητήρια καὶ τὰς ὀχλήσεις τῶν κατοίκων, ἀλλὰ τουναντίον αὐτὸς μόνον ἐτορπίλλισε πλειστάκις αὐτὸ τὸ ζωτικῆς σημασίας πρόβλημα τοῦ μεγαλυτέρου τότε χωρίου τῆς Νήσου. Διατί; Διότι τὸ τότε Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἀκτημόνων Καλλιεργητῶν Κοντιᾶ, διὰ στόματος τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ Ἡρακλῆ Νερὲ εἶπεν εἰς αὐτόν: «Κύριε Παπανδρέου, ὁ Γεροντούδης εἶναι τοῦ ἐξωτερικοῦ Λημνιός. Ἔρχεται γιὰ νὰ περάσῃ τὸ καλοκαῖρι του καὶ τὸν Σεπτέμβριο φεύγει. Ἀπὸ ἡμᾶς ποὺ εἴμεθα μόνιμοι κάτοικοι ἔχεις θετικοὺς 95 ψήφους τοὐλάχιστον, διότι οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἔχουν ἢ ἐνήλικα τέκνα, ἢ φίλους τοὺς ὁποίους δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν».

Ἀργότερον, ὡς τὸ Πανελλήνιον γνωρίζει, ὁ Γεώργιος Παπανδρέου ἀπεκλήθη «ΘΑ» «Παπατζῆς» ἤτοι λαοπλάνος, ἄστατος, ἀσυνεπής, «ἀερολόγος», «καταφερτζῆς», «σαπουνόφουσκας» καὶ «τρικλοποδιάρης», διότι ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς μανίας τῆς ἐξουσίας, μετήρχετο πᾶν ἀθέμιτον μέσον ἐναντίον τῶν κυβερνώντων.

Περὶ τῆς πολιτικῆς του ἐν γένει σταδιοδρομίας καὶ ἰδίως περὶ τῆς κουφότητός του, ἔχουν γραφῆ τόσα καὶ ἔχουν σατυρίσει αὐτὸν ὡς πολιτικὸν τόσον, ὅσον οὐδένα πολιτικόν, πανηγυρικῶς ἀποτυχόντα εἰς ὅλον τὸν πολιτικόν του βίον. Τοῦτο περιτράνως ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι πολιτευθεὶς ἐπὶ μίαν 50ετίαν, οὐδέποτε κατὰ τὰς λαβούσας χώραν βουλευτικὰς ἐκλογάς ὁ ἑλληνικὸς Λαὸς τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν διακυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ παγκόσμιος ἱστορία δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἀναφέρῃ ὅτι τὰ στασιάσαντα τὴν 1ην Ἀπριλίου τοῦ 1944 τμήματα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ χερσαίων καὶ ναυτικῶν Δυνάμεων, ὑπεκινήθησαν καὶ ὠργανώθησαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου, διότι παραιτηθεισῶν τῶν κυβερνήσεων Τσουδεροῦ καὶ Σοφοκλῆ Βενιζέλου, τῷ παρουσιάζετο ἡ καταλληλοτέρα στιγμὴ διὰ νὰ ἐκβιάσῃ τοὺς Συμμάχους, διὰ νὰ ἀνατεθῇ εἰς αὐτὸν ὁ σχηματισμὸς νέας κυβερνήσεως, ὅπερ καὶ ἐπέτυχε.

Τὸν ἑπόμενον μῆνα εἰς τὴν Διάσκεψιν τοῦ Λιβάνου τῆς 14ης Μαΐου τοῦ 1944, ὡς γνωρίζομεν, ἐδέχθη νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν ὑπ' αὐτὸν σχηματισθεῖσαν κυβέρνησιν πέντε ἀντιπρόσωποι τῆς κομμουνιστικῆς Π.Ε.Ε.Α.

Τὴν 18ην Ὀκτβρίου 1944, ἡ Κυβέρνησις τῆς... Ἀπελευθερώσεως φθάνει εἰς Ἑλλάδα, προερχομένη ἐκ Τάραντος καὶ ὁ πρόεδρος αὐτῆς Γεώργιος Παπανδρέου ἐκφωνεῖ εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος τὸν μνημειώδη λόγον του ἐνώπιον ἀκροατηρίου ἀποτελουμένου σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ Ἐαμοελασιτῶν, οἵτινες εἶχον στρατολογήσει ὅλους τοὺς ἐργάτας τῶν ἐργοστασίων καὶ ὅλους τοὺς ἀλήτας.

Ἰδοὺ τί ἀναφέρει περὶ τοῦ ἐκφωνηθέντος αὐτοῦ λόγου ὁ αὐτόπτης μάρτυς ἀείμνηστος Συνταγματάρχης Νικόλαος Ἀντωνακέας, εἰς τὸ βιβλίον του «Φῶς εἰς τὸ Σκότος τῆς Κατοχῆς».

«. . . Ὁ Γεώργιος Παπανδρέου ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἐξεφώνησε τὸν περίφημον ἐκεῖνον λόγον του, ὅστις ὑπῆρξε τὸ «κύκνειον ἆσμα» τῆς Ἑλλάδος. Οὗτος ἐξύμνησε τὴν Λαοκρατίαν καὶ ὡμολόγησεν ὅτι πιστεύει εἰς ταύτην. Ἐξήγειρε δὲ διὰ τοῦ λόγου του ἐκείνου τὰς ἐγκληματικὰς ἐπιθυμίας καὶ ὀρέξεις τοῦ ὄχλου τῶν ἐαμοκομμουνιστῶν καὶ ἐξώθησε τούτους εἰς τὴν πρα-

γματοποίησιν τῶν ἀνοσίων σκοπῶν των. Δὲν παρέλειψε δὲ νὰ κατηγορήσῃ τὰ Σώματα τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ ἰδίᾳ τὴν ἡρωϊκὴν καὶ δεινοπαθήσασαν Χωροφυλακήν. Νὰ κατηγορήσῃ τὸ Πανεπιστήμιον, τὸν Ἄρειον Πάγον, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ ὅλα τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ ἱδρύματα τῆς Χώρας.

Εἰς τὸν λόγον του ἐκεῖνον ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς «ἀπελευθερώσεως» ἀπεκάλεσε περίοδον δουλείας τὴν ἱστορικὴν καὶ ἔνδοξον περίοδον τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἀπεκάλεσεν ὡς περίοδον δουλείας τὴν περίλαμπρον ἐκείνην ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλὰς ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης της. Ἀπεκάλεσε τέλος οὕτω τὴν ἀκτινοβολοῦσαν ἐκείνην περίοδον τῆς 4ης Αὐγούστου, ἥτις εἰς στιγμὰς ὑπερτάτης ἐθνικῆς κρίσεως καὶ ἀνάγκης καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος, δημιουργηθεῖσα καὶ καταλύσασα τὸ ἐθνοφθόρον κομματικὸν καθεστὼς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅπερ εἶχε καταστῇ ἀνυπόληπτον καὶ χρεωκοπημένον εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἔσωσε καὶ ἐδόξασε τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ μοιραῖος ἄνθρωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα Γεώργιος Παπανδρέου ἐπιθεωρεῖ τοὺς σφαγεῖς τῶν ἀδελφῶν του Ἑλλήνων

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ Ἑλλὰς παρεδόθη πλέον ἐπισήμως εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἐαμοκομμιουνισμοῦ. Οἱ ἐγκληματίαι Ἐλασῖται περιεβλήθησαν μὲ καθήκοντα ἀστυνομικά. Ἡ περιώνυμος Πολιτοφυλακὴ των κατέστη ἐπίσημον ἀστυνομικὸν ὄργανον τοῦ Κράτους. Σώματα Στρατοῦ, Μεραρχίαι καὶ Συντάγματα ἀλητῶν τοῦ ΕΛΑΣ ἀφιχθέντα ἐντὸς τῆς Πρωτευούσης, ἐστρατωνίσθησαν εἰς διάφορα κρατικὰ καὶ ἰδιωτικὰ κτίρια. Τὰ Ὑπουργεῖα καὶ αἱ Κρατικαὶ Ὑπηρεσίαι μετεβλήθησαν εἰς ἄντρα κομμιουνιστικά. Πελώριαι καμμιουνιστικαὶ σημαῖαι μὲ τὸ σφυροδρέπανον ὡς σύμβολον, ἐκάλυψαν τὰς προσόψεις τῶν κρατικῶν κτιρίων. Ἀψίδες καὶ παντὸς εἴδους διαφημιστικαὶ πινακίδες τῶν Ἐλασιτῶν ἀνηγέρθησαν καὶ ἀνηρτήθησαν προκλητικῶς εἰς πλεῖστα μέρη τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Ὁ ὑπουργὸς τοῦ Παπανδρέου, Παναγῆς Κανελλόπουλος, ἀποσταλεὶς παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀφοπλίζει τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καὶ τὸν ὁπλισμὸν τούτων χορηγεῖ εἰς τὰς ὀρδὰς τοῦ ἀρχιλαοσίτου Ἄρη Βελουχιώτη, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐμφανίζεται ἐνηγκαλισμένος ἐπὶ ἐξωστῶν τῶν Πατρῶν, τοῦ Πύργου καὶ τῆς Τριπόλεως καὶ ἀποθανατίζει διὰ τοῦ φωτογραφικοῦ φακοῦ τὴν «προσωπικότητά» του μετὰ τῆς τοιαύτης τοῦ αἱμοσταγοῦς κακούργου Βελουχιώτη.

Δὲν ἐβράδυναν ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἀρχίσουν αἱ καθημεριναὶ προκλητικαὶ διαδηλώσεις καὶ καννιβαλισμοί. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐστρατολογήθησαν ὅλοι οἱ προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ μηδὲ τῶν Ἀρμενίων καὶ Ἀθιγγάνων ἐξαιρουμένων. Ὅλοι οἱ οἶκοι ἀνοχῆς καὶ ὅλος ὁ ὑπόκοσμος τῆς Ἑλλάδος εὑρίσκονται ἐπὶ ποδός. Ἀπὸ τὸν ὄχλον αὐτὸν δὲν ἠκούετο τίποτε ἄλλο κατὰ τὰς παρελάσεις του ἐκτὸς τοῦ «Γκάμπα — Γκάμπα — Ἐψιλὸν «Ε.Α.Μ.» καὶ «Λαοκγκραντία καὶ ὄχι Βασιληᾶ».

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀρχίζουν αἱ διενέξεις μεταξὺ τῶν Ἐαμιτῶν Ὑπουργῶν καὶ τοῦ κ. Παπανδρέου. Λαμβάνουσι δὲ χώραν ἔνοπλα συλλαλητήρια τῶν Ἐλασιτῶν πρὸς ἐπιβολὴν διαφόρων ἐξωφρενικῶν ἀξιώσεών των. Γίνονται αἱματηραὶ συγκρούσεις καὶ δημιουργοῦνται θύματα ἐξ ἀθώων πολιτῶν. Οἱ κομμουνισταὶ ἐπωφελούμενοι τῶν τοιούτων ἐπεισοδίων, ἅτινα οἱ ἴδιοι προκαλοῦσι, σκηνοθετοῦσι, ὡς πάντοτε κατὰ τὸ σύστημά των, κηδείας ἐκ παθόντων ἀτόμων, ἅτινα οἱ ἴδιοι ἐδολοφόνησαν, στρατολογοῦσι «μοιρολογίστρας» ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐνδύουσι εἰς τὰ μαῦρα γυναῖκας καὶ δημιουργοῦσι παντὸς εἴδους ταραχὰς καὶ ἀναστατώσεις εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, διὰ νὰ φθάσουν ὁλοταχῶς εἰς τὸν αἱματηρὸν Δεκέμβριον.

Πυρκαϊαὶ καὶ ἐμπρησμοὶ εἰς τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν

Ὁ Στρατηγὸς Ρόλανδ Σκόμπυ ἀξιοῖ τὴν διάλυσιν τῶν Ἀνταρτικῶν Σωμάτων, συμφώνως πρὸς τὸ πρακτικὸν τῆς «Γκαζέρτας». Οἱ ἀρχισυμμορῖται ὅμως τοῦ ΕΛΑΣ ἀρνοῦνται τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὅρου αὐτοῦ, ζητοῦντες τὴν διάλυσιν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, τῆς Ταξιαρχίας Ρίμινι καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Οἱ Ἐαμῖται Ὑπουργοὶ παραιτοῦνται καὶ ἡ σύγκρουσις τῶν Ἐλασιτῶν μετὰ τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων καθίσταται πλέον ἔκδηλος καὶ ἀναπόφευκτος».

Περὶ αὐτῆς τῆς ὀλεθρίας πρώτης Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν Γεώργιον Παπανδρέου δὲν ἔγραψε μόνον ὁ Συνταγματάρχης κ. Νικόλαος Ἀντωνακέας ἀλλὰ πολ-

λαὶ ἑκατοντάδες ἱστορικῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν. Ὑπερασπισταὶ αὐτοῦ ἀμερόληπτοι Ἕλληνες, ἐμφορούμενοι ὑπὸ ἀκραιφνῶν Ἑλληνικῶν αἰσθημάτων ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΙ. Ὑπάρχουσι σαθρὰ πνεύματα ἀντιλογίας, θαυμασταὶ τῆς ρητορικῆς του δεινότητος καὶ αἰσχροὶ συμφεροντολόγοι, οἵτινες τὸν ἐψήφιζον διὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν ἀκολούθως ὑπ' αὐτοῦ διαφοροτρόπως.

Ἡ προδοτικὴ κομμουνιστικὴ νεολαία Λαμπράκη ἐν δράσει

Πρωθυπουργὸς διὰ δευτέραν φορὰν ἐγένετο μετὰ τὰς μοιραίας ἐκλογὰς τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1963 κατὰ τὰς ὁποίας ὁ συνασπισμὸς ὅλων τῶν κομμάτων τοῦ Κέντρου (Ε.Κ.) ἔλαβεν 138 ἕδρας ἡ δὲ ὑπὸ τὸν Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν «Ἐθνικὴ Ριζοσπαστικὴ Ἕνωσις» (Ε.Ρ.Ε.) 132 καὶ τοῦτο διότι ἡ ἀχαλίνωτος συκοφαντία του καὶ αἱ δημαγωγικαί του ὑποσχέσεις παρέσυραν ἀφελεῖς καὶ ἁπλοϊκοὺς ψηφοφόρους, μὴ ἀναλογισθέντας, ὁπόσον τὴν στιγμὴν ἐκείνην διὰ τῆς ψήφου των ἔβλαπτον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν θὰ ἀνετίθετο εἰς αὐτὸν ἡ πρωθυπουργία ἂν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τῶν σχηματισάντων τὴν στρεφομένην κατὰ τοῦ κ. Κωνσταντίνου Καραμανλῆ συνωμοτικὴν Ἕνωσιν Κέντρου, δὲν ἀπεχώρει ὁ ἀρχηγὸς τοῦ μεγαλυτέρου κόμματος τῶν Φιλελευθέρων Σοφοκλῆς Βενιζέλος, λόγῳ τῆς προκυψάσης ἀσυμφωνίας μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων διὰ τὴν κατανομὴν τῶν διαφόρων Ὑπουργείων.

Ἂν τότε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἀείμνηστος Σοφοκλῆς Βενιζέλος, ἀγανακτήσας κυρίως κατὰ τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου, μετέβαινεν εὐθὺς ὡς ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης τῆς συνεδριάσεως πρὸς συνάντησιν τοῦ κ. Κωνσταντίνου Καραμανλῆ, καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτὸν «ΠΑΤΑΞΟΝ ΜΕΝ ΑΚΟΥΣΟΝ ΔΕ» ἵνα συμπράξῃ μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κόμματος τῶν Προοδευτικῶν κ. Σπύρου Μαρκεζίνη, ἡ σφριγῶσα ἐπὶ Καραμανλῆ Ἑλλὰς δὲν θὰ εὑρίσκετο μετ' ὀλίγον ρακένδυτος, αἱμάσσουσα καὶ ἡμιθανὴς ἐντὸς τοῦ τάφου, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ἀειμνήστου ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων Σοφοκλῆ Βενιζέλου, εὐκόλως ἔπεισεν «ὁ Τρικλοποδιάρης» τοὺς λοιπούς, νὰ τῷ ἀνεθέσωσι τὴν πρωθυπουργίαν, διότι αὐτὴ ἦτο καὶ ἡ θέλησις τοῦ προδοτικοῦ κομμιουνιστικοῦ

κόμματος ΕΔΑ, χωρὶς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὁποίου ὁ Γ. Παπανδρέου δὲν ἠδύνατο νὰ κυβερνήσῃ.

Ἰδοὺ ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ ὄπισθεν τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος προδοτικοῦ κομμουνιστικοῦ κόματος Ἑλλάδος (Κ.Κ.Ε.) εἰς ἐκπομπήν του πῶς συνεβούλευε καὶ παρώτρυνε τὸν Γεώργιον Παπανδρέου.

«Ἡ Ε.Δ.Α. ὄχι μόνο μπορεῖ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν αὐτοδύναμι πλειοψηφία ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν κάνῃ τόσο ἰσχυρὸ γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἔργο τῆς Ἐκδημοκρατικοποίησης τοῦ τόπου σύμφωνα μὲ τὶς προεκλογικές, ἐπαγγελίες ποὺ ἔδωσε αὐτὸς καὶ οἱ ἡγέται τῆς Ε.Δ.Α. καὶ γιὰ τὶς ὁποῖες ὁ λαὸς τοὺς ἔδωσε τὸ 61ο)ο, γιὰ νὰ μὴ ξαναεπιστρέψῃ στὴν ἐξουσία ὁ Καραμανλῆς.

Ἐκλογὲς δὲν θὰ εἶχε ἀντίρρησι νὰ διεξαχθοῦν καὶ ἡ Ε.Δ.Α. ἀλλὰ θὰ εἶχαν αὐτὲς νόημα νὰ γίνουν ἀργότερα ὅταν ἡ Κυβέρνηση τῆς Ἕνωσης Κέντρου θὰ εἶχε ὁλοκληρώσει τὴν ἀποκαραμανλοποίηση τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ τὴν ἀναθεώρηση τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων σύμφωνα μὲ τὶς ὑποσχέσεις της πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ λαό. Τώρα ἡ μόνη λύση ἡ δημοκρατική, ἡ κοινοβουλευτική, ἡ ρεαλιστικὴ εἶναι νὰ στηριχθῇ στὶς δυνάμεις τῆς ἀριστερᾶς μαζὶ μὲ τὴν ὁποίαν ἐκέρδισε τὴν πλειοψηφία τοῦ 61ο)ο τῶν ψήφων τοῦ λαοῦ».

Ἰδοὺ πῶς οἱ Ἕλληνες πράκτορες τοῦ κομμουνισμοῦ, ἐφανάτιζον τὴν Νεολαίαν μας καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου.

Καὶ στηριχθεὶς εἰς τὴν προδοτικὴν ΕΔΑ, ὁ συνοδοιπόρος πρωθυπουργός, ὑπέσκαψε ὁλόκληρον τὴν Χώραν. Δὲν ἄφησε λίθον ἐπὶ λίθου. Ἤρχισε δὲ κατ' ἀπαίτησιν τῆς ΕΔΑ ἀπὸ τὰς Ἐνόπλους Ἐθνικὰς Δυνάμεις χωρὶς ποσῶς νὰ τὸν τύψῃ ἡ Ἑλληνική του συνείδησις.

Ὁ κατήφορος συνεπῶς εἰς τὸν ὁποῖον ἐσύρετο ὁ Γεώργιος Παπανδρέου ὑπὸ τῆς κομμουνιστικῆς ΕΔΑ καὶ ὑπὸ τοῦ τρωτσιστοῦ υἱοῦ του Ἀνδρέου ἦτο πολὺ ὀλισθηρός, δι' ὃ καὶ ἀπώλεσε τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεών του, μεταβληθεὶς εἰς ἐνεργούμενον τῆς κομμουνιστικῆς Μαφίας καὶ τοῦ υἱοῦ του, τοῦ μεταμεληθέντος κάποτε, ἀλλ' οὐδέποτε μετανοήσαντος.

Ραγδαῖα ὡς ἐκ τούτου ἐπηκολούθησαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν προδοτῶν συνεργατῶν του ἐπισωρευθέντα δεινὰ εἰς τὸ Ἔθνος, τὰ ὁποῖα ἤδη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος ἀναφέρονται ὡς ὀλέθρια.

Αὕτη ἀναφέρει τὴν πρὸ τῶν ἐκλογῶν τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1964 συνεργα-

σίαν του μετὰ τῆς προδοτικῆς ΕΔΑ. Τοῦτο τὸ θεωρεῖ στίγμα πολιτικὸν ἄνευ προηγουμένου, προσβάλλον τόσον αὐτόν, ὅσον καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τοὺς μετ' αὐτοῦ συνωμοτήσαντας κατὰ τοῦ κ. Κωνσταντίνου Καραμανλῆ.

Αὐτοὺς πάντας προσέβαλεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς κομμουνιστικῆς ΕΔΑ, Παρασκευαΐδης, ὅταν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργὸν Γεώργιον Παπανδρέου, εἶπεν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ: «Ἡμεῖς σᾶς ἀνεβάσαμε στὴν Ἀρχή» ἐννοῶν τὴν πρωτοβουλίαν τῶν Βουλευτῶν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου ὑπὸ τοῦ προδοτικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Ἑλλάδος τὸ καμουφλαρισμένον ὡς Ε.Δ.Α.

Τὸ ἠθικὸν αὐτὸ ράπισμα τὸ ἠνέχθησαν ἀπαθέστατα τόσον ὁ «Παπατζῆς» Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καὶ οἱ συνεργάται του ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου καὶ οὐχὶ κατ' ἰδίαν!!!.

Κατόπιν τούτου τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς μετέπειτα πολιτείας τοῦ... πρωθυπουργοῦ Παπανδρέου Γεωργίου, τοῦ υἱοῦ του Ἀνδρέου, τῆς προδοτικῆς Ε.Δ.Α. καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν του;

Διὰ τὴν συνωμοτικὴν ὀργάνωσιν τοῦ ΑΣΠΙΔΑ, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἦτο ἡ

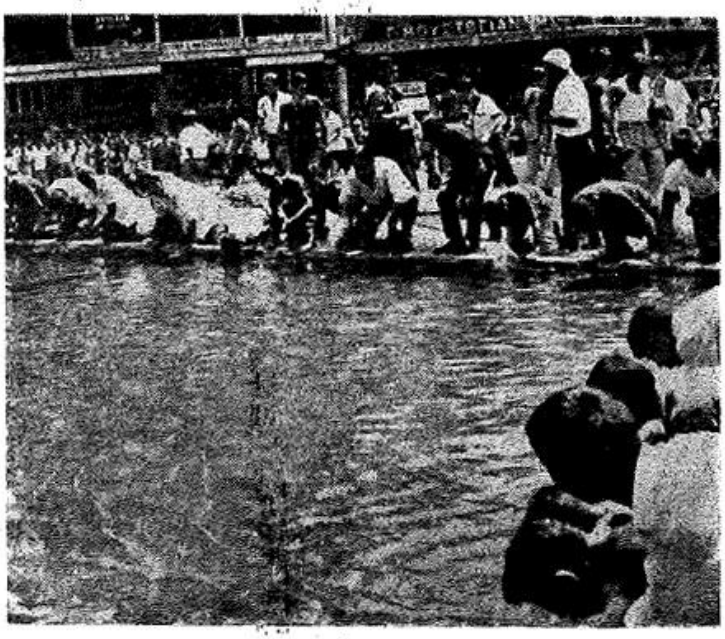

Εἰς τὴν φωτογραφίαν, νεαροὶ λαμπράκηδες δροσίζονται εἰς τὴν τεχνητὴν λίμνην τῆς Ὁμονοίας ἔπειτα ἀπὸ μίαν κοπιαστικὴν (!) συγκέντρωσιν ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας τοῦ πεζοδρομίου τὴν ὁποίαν ὑπεκίνουν ἡ ΕΚ καὶ ἡ ΕΔΑ!

κατάλυσις τοῦ καθεστῶτος, δι' ὃ καὶ ὑπερησπίζετο ἀναφανδὸν ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν;

Διὰ τὰς ἀναρχικὰς ἐκδηλώσεις τῆς νεολαίας, τῶν σπουδαστῶν τῶν «εὐγενῶν νέων» τῆς Ε.Κ., τῶν Λαμπράκηδων καὶ τῶν Οἰκοδόμων, τὰς ὁποίας, ὠργάνωνον καὶ κατηύθυνον στελέχη τῆς προδοτικῆς Ε.Δ.Α.;

Διὰ τὰ ἀνατρεπτικὰ δημοσιεύματα καὶ τὰς διακυρύξεις τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τῆς βασιλευομένης Δημοκρατίας;

Διὰ τὴν Μαραθώνειον Πορείαν καὶ τὰ αἴσχη τοῦ Γοργοποτάμου;

Διὰ τὸ Σχέδιον «Περικλῆς»;

Διὰ τὴν κατασπατάλησιν τοῦ Δημοσίου Χρήματος;

Διὰ τοὺς διορισμοὺς χιλιάδων ὀπαδῶν τῆς Ε.Κ., ἢ διὰ τὸν κομμουνιστικὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον ἐπεσήμαινον πάντες καὶ πρῶτος ὅλων ὁ διαδεχθεὶς τὸν Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος ἐπανειλημμένως ὡς:

Τὴν 7ην Φεβρουαρίου 1965 ἐντὸς τῆς Βουλῆς:

«Ὁ κομμουνισμὸς διαβιβρώσκων ἐπὶ ἔτη τὰ πάντα, ἀνεκηρύχθη ἤδη καὶ ἐπισήμως ἐν τῇ ἐθνικῇ ἀντιπροσωπείᾳ ρυθμιστὴς τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων. Ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ διακηρυχθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀμύνης τοῦ Πολιτεύματος».

Τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου 1965:

«Ἀφανῶς ὑπούλως, εἰσδύει παντοῦ καὶ ἐπικρατεῖ βαθμιαίως ὁ κομμουνισμὸς χωρὶς νὰ δίνῃ κἂν τὴν εὐκαιρίαν τῆς κατὰ μέτωπον ἀνοικτῆς κατ' αὐτοῦ μάχης. Εἰς τὰ σχολεῖα μας προσηλυτίζονται τὰ παιδιά μας — οἱ αὐριανοὶ στρατιῶται — εἰς κομμουνιστικὰς ὀργανώσεις, εἰς ξένας μισαλλαδόξους ἰδεολογίας, χωρὶς οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι νὰ ἐνθαρρύνωνται εἰς τὴν παιδαγωγικὴν ἀπόκρουσιν τοῦ κακοῦ. Ὠργανώθησαν μάλιστα ἀντιθέτως συνεργεῖα χαφιέδων εἰς τὰ σχολεῖα, ποὺ ἐκφοβίζουν καὶ καταδίδουν κάθε δάσκαλο ποὺ θέλει νὰ κάμῃ τὸν ἑλληνικὸ καθῆκον του».

Τὴν 10ην Ἀπριλίου 1966:

«Ἀφ' ὅτου ἀνεπτύχθη ὁ κομμουνισμὸς ἐπιχειρεῖ νὰ νοθεύσῃ κάθε ἐθνικὴν ὑπόθεσιν. Ἐνόθευσε κατὰ τὴν κατοχὴν τὴν ἀντίστασιν καὶ νοθεύει καὶ σήμερον τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα».

..Ἐκτὸς τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ μεγαλυτέρου κόμματος τῶν ὀρθοφρονούντων ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων κυρίου Παναγιώτου Κανελλοπούλου, τὸν μέγιστον ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ κίνδυνον τὸν ἐπεσήμανον καὶ πολλοὶ ἄλλοι πολιτικοὶ ἄνδρες Ἕλληνες καὶ ξένοι, δηλώσεις καὶ δημοσιεύσεις τῶν ὁποίων καθημερινῶς ἐδημοσιεύον ὅλαι αἱ σοβαραὶ Ἐφημερίδες τῆς Ἑλλάδος.

..Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πρωθ. Γεώργιος Παπανδρέου ἐκ συστήματος δὲν ἀπήντα ποτέ, ἀγανακτήσαντες τῷ ἀπηυθύναμεν καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς «Πανελληνίου Ἐθνικῆς Διαφωτιστικῆς Ἐπιθεωρήσεως» «ΕΘΝΙΚΟΝ ΦΩΣ» τοῦ πολιτευτοῦ Ἀθηνῶν καὶ ὑπερεθνικόφρονος ἀγωνιστοῦ, κυρίου Ἀθανασίου Θωμοπούλου, τὴν ἀκόλουθον ἀνοικτὴν ἐπιστολήν:

Μύρινα 9 - 7 - 1966

Κύριε Παπανδρέου,

Ἐγὼ ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, παραπεισθεὶς καὶ παρασυρθεὶς ἀπὸ τὰ προεκλογικά σου κηρύγματα καὶ ἀπὸ τὰς δελεαστικὰς ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ἀφειδῶς ἐσκόρπισες ἀπὸ ἐξώστας πολλῶν πόλεων καὶ κωμοπόλεων καὶ χωριων καὶ σταυροδρομίων, σοῦ ἔδωσα εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1964 τὸ 53ο)ο τῶν ψήφων μου.

Ἐνεπιστεύθην τοιουτοτρόπως εἰς σὲ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ ἠγνόησα τὸν Ἕλληνα πολιτικὸν κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν τὸν ἐπὶ μίαν δετίαν μοχθήσαντα διὰ νὰ ἀναδείξῃ καὶ παρουσίασῃ καὶ σοῦ παραδώσῃ μίαν Ἑλλάδα ἀνταξίαν τοῦ ὀνόματός της.

Σήμερον ἐγώ, ὁ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ, ὁμολογῶ ὅτι ἐφάνην πολὺ ἀγνώμων, δι' ὅ καὶ λυποῦμαι καὶ θλίβομαι.

Κύριε Παπανδρέου, τίς ὁ ὑπεύθυνος καὶ ὑπόλογος τῆς ἀξιοθρηνήτου θέσεως, εἰς ἣν ἔχω περιέλθει; Ὅρα τὸ κόστος τῆς ζωῆς, τὴν προβληματικὴν συναλλαγὴν εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ἀδιέξοδον εἰς ὅ περιῆλθον αἱ πάσης φύσεως βιομηχανίαι, τὰς ἀθλιότητας τῶν ἀτασθαλιῶν εἰς τὴν Παιδείαν, τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, τοὺς τραμπουκισμοὺς τῶν βουλευτῶν.

. . . . Σύ, ὁ καυχώμενος μεγαλυτέρας τοῦ κ. Καραμανλῆ ἱκανότητας διατὶ δὲν παρουσίασες ηὐξημένον, ἔστω κατά τί, τὸ ποσὸν τῶν 2.500.000.000 δραχμῶν τὴν ἡμέραν τῆς προφορικῆς ὑποβολῆς τῆς παραιτήσεώς σου;

..Ἀντὶ τούτου διατί παρουσίασες ἔλλειμμα δραχμῶν χιλίων πεντακοσίων ἑκατομμυρίων περίπου, ὄχι μόνον, ἀλλὰ ἐξέδωσες καὶ νέον χαρτονόμισμα δύο δισεκατομμυρίων δραχμῶν;

Ποῖος ἄλλος πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος διεσπάθισε ποσὸν τεσσάρων χιλιάδων ἑκατομμυρίων δραχμῶν τόσον ἐπιπολαίως πρὸς κομματισμὸν καὶ ἄλλας ἐξωφρενικότητας εἰς τόσον βραχὺ χρονικὸν διάστημα;

Εἰς πόσας χιλιάδας ἀνέρχονται οἱ ὑπὸ σοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ σου σκανδαλωδῶς διωρισθέντες κομματικοί σας φίλοι καὶ συγγενεῖς, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς νύμφης σου κυρίας Μάργκαρετ καὶ τῆς κατ' οἶκον γραμματέως της, εἰς διαφόρους θέσεις κρατικὰς καὶ μή, γνωστοῦ ὄντος ὅτι μόνον εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν διώρισες μονοκοντυλιὰ περὶ τοὺς ὀκτακοσίους παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τοῦ ὑποδιοικητοῦ κ. Πεπελάση;

Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ὑποδιοικητοῦ κ. Πεπελάση, διατὶ ἀποφεύγεις νὰ τὸ θέσῃς ὑπ' ὄψει μου; Αὐτὴ ἡ ἄρνησίς σου δὲν ἀποτελεῖ περιφρόνησιν καὶ πρόκλησιν πρὸς ἐμὲ τὸν ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ καὶ τὴν ἠθικήν;

Ἡ Δημοκρατία σου, ἡ ἁγνή, αὐτὴ εἶναι;

2) Διατὶ εἰς τὴν δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ δήλωσίν σου, δὲν συμπεριέλαβες ὅλα τὰ περιουσιακά σου στοιχεῖα; Αὐτή σου ἡ παράλειψις δὲν σὲ ἐκθέτει ὡς «δάσκαλον πού διδασκε καὶ νόμων δὲν ἐκράτει;» Ἢ μήπως νομίζεις ὅτι ἐλησμόνησα ὅτι σὺ εἶσαι ὁ εἰσηγηθεὶς τὴν ψήφισιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ τοῦ νόμου ἐν τῇ ἐπιδιώξει σου νὰ ἐκθέσῃς τοὺς πολιτικούς σου ἀντιπάλους ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεὶς ὑπέπεσεν εἰς ὅ παράπτωμα ὑπέπεσες πρῶτος σύ, ὁ πρωθυπουργός;

Αὐτὴ εἶναι ἡ δημοκρατία σου, ποὺ θέλεις νὰ θριαμβεύσῃ;

3) Ποῖαι εἶναι αἱ 'καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις καὶ ἄλλαι ἀποδείξεις σου σχετικαὶ πρὸς τὰς κατηγορίας καὶ τὰς συκοφαντίας, τὰς ὁποίας πρὸς ἐξάπατησιν ἐμοῦ, τοῦ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ, κακοβούλως ἐξετόξευσες διὰ τοῦ φιλικοῦ σου τύπου καὶ εἰς ὅλους σου τοὺς προεκλογικοὺς λόγους ἐναντίον πολιτικῶν σου ἀντιπάλων;

Ποῖα εἶναι τὰ ἐνοχοποιοῦντα αὐτοὺς στοιχεῖα, ποὺ κατώρθωσες νὰ συγκεντρώσῃς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεκαοκταμήνου διακυβερνήσεώς σου; Δὲν ὤφειλες νὰ εἶχες ἤδη θέσει αὐτὰ ὑπ' ὄψει μου, ἂν ἠγάπας σεαυτόν; Ἡ στοιχειώδης αὐτὴ παράλειψίς σου τί ἀποδεικνύει; Ὅτι μὲ ἐκορόϊδεψες καὶ μὲ ἐξηπάτησες κατὰ τὸν χειρότερον τρόπον, καθότι πάντες οἱ ὑπὸ σοῦ καὶ τοῦ φιλικοῦ σου τύπου κατασυκοφαντηθέντες, πολιτικοί σου ἀντίπαλοι, εἶναι ΑΘΩΟΙ, παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἡγεσίας τῆς ΕΔΑ καὶ σοῦ ἐπινοηθεῖσαν ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ, πρὸς παραπλάνησιν ἐμοῦ, τοῦ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ, τοῦ γνωρίζοντος κάλλιστα, ὅτι ἂν ὑπῆρχον στοιχεῖα ἐνοχοποιοῦντα αὐτούς, τόσον σὺ ὅσον καὶ οἱ ἐχθροί τῆς Ἑλλάδος κομμουνισταί, δὲν θὰ ἀφήνατε νὰ παρέλθῃ ἡ προθεσμία διώξεώς των.

4) Διατὶ ἐνῶ γνωρίζεις τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ε ὐ θ υ ξ ί α, δὲν συνεβούλευσες ὡς πατὴρ καὶ ὡς εὐσυνείδητος πολιτικὸς ἀνήρ, τὸν υἱόν σου Ἀνδρέαν νὰ μὴν ἀναμιχθῇ ἐνεργῶς εἰς τὴν πολιτικήν, σοῦ πρωθυπουργοῦντος;

Δὲν σοῦ ἐπεβάλλετο ἀπὸ στοιχειώδη πολιτικὴν εὐαισθησίαν νὰ τοῦ συστήσῃς νὰ κάμῃ ὀλίγην ὑπομονήν; Πανθομολογουμένως ναί. Ἀντὶ τούτου σύ, διατὶ τὸν ὑπουργοποίησες δὶς καὶ ἀφοῦ ἐξετέθη δὶς διὰ τὰς γνωστὰς συμβάσεις καὶ τὴν διασπάθισιν τοῦ Δημοσίου χρήματος, οὐδὲ ἐστενοχωρήθης, οὐδὲ ἐξανέστης, ἀλλ' ὡς ἐκ περισσοῦ τὸν ἐπέτρεψες νὰ ἀποκτήσῃ πολυτελέστατον γραφεῖον καὶ ὡς εὐρέως διεδόθη νὰ ἐγκαταστήσῃ τηλέφωνον καὶ εἰς τὸ καμπινέ του;

Καὶ τὸ ἀποκορύφωμα· Ἐν τίνι δικαιώματι αὐτὸς ὁ υἱός σου, τὸ κακόν σου ὠόν, ἐν τῇ ἐπιδιώξει του νὰ δυσφημήσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τοὺς Ἀμερικανούς, ἔλαβε τὸ θράσος νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν νὰ μὴ χορηγήσῃ οἰκονομικὴν βοήθειαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Στ. Στε-

φανοπούλου δὲν ἀντιπροσωπεύει τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἀλλὰ ὡρισμένα μεγάλα κεφάλαια καὶ ἐπιροὰς μεγάλων οἰκονομικῶν συγκροτημάτων, ὡς ἐδημοσίευσεν ἡ ἔγκυρος ἐφημερὶς «Τάϊμς» τῆς Νέας Ὑόρκης;

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ λίαν ἐπικίνδυνος εἰς τὸν τόπον, διὰ νὰ λάβη τὸ ταχύτερον φύλλον πορείας διὰ τὴν Βουλγαρίαν, ὅπου εὐθὺς ὡς παρητήθης συνεκροτήθη σύσκεψις τῆς ἡγεσίας τοῦ ΚΚΕ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεφασίσθη ὅπως εἰς περίπτωσιν ἐκλογῶν ἡ ΕΔΑ νὰ ὑποστηρίξη τὴν Ε.Κ., ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἐν περιπτώσει νίκης νὰ γίνη πρωθυπουργὸς ὁ υἱός σου, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου εὐμενῶς ἐξεφράσθη καὶ ὁ Βούλγαρος πρωθυπουργὸς Ζίβκωφ;

Σύ, κ. Παπανδρέου, διὰ ταῦτα πάντα τί λέγεις; Ἡ πρᾶξις αὐτὴ τοῦ υἱοῦ σου, τοῦ κακοῦ ὠοῦ σου, ὡς Ἕλληνος, ἀφοῦ λέγει ὅτι εἶναι Ἕλλην, ὑπῆρξεν ἔντιμος ἢ ΑΤΙΜΟΣ;

Κύριε Παπανδρέου;

Διατὶ ἀποκαλεῖς περιφρονητικῶς φασίστας ἑκατομμύρια σοβαρῶν, νομοταγῶν καὶ φιλησύχων Ἑλλήνων ἐθνικοφρόνων; Τί ἔκαμαν καὶ κάμνουν διὰ νὰ τοὺς ὑβρίζης καὶ συκοφαντῆς κατ' αὐτὸν τὸν ἀνάρμοστον τρόπον εἰς ἐμὲ τὸν ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ, τὸν γνωρίζοντα καὶ σταθμίζοντα τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα;

Διατὶ μιμεῖσαι εἰς τὴν ἐντέλειαν τὸν κοινοβουλευτικὸν ἐκπρόσωπον τῆς προδοτικῆς ΕΔΑ Ἠλίαν Ἠλιοῦ, τὸν ἐγειρόμενον ἐν τῇ Βουλῇ ὡς ἀπὸ ἰσχυροῦ ἐλατηρίου ἐκτινασσόμενον, ἵνα μᾶς ἀποκαλέσῃ «φασίστες» ὅταν ἀκούῃ ἀγορεύοντα καὶ καταφερόμενον κατὰ τῆς διεθνοῦς κομμουνιστικῆς Μαφίας, βουλευτὴν τινα τῆς παρατάξεως τῶν ἐθνικοφρόνων ὀρθοφρονούντων Ἑλλήνων;

Διατὶ ἐνῶ γνωρίζετε τόσον σὺ ὅσον καὶ ὁ Ἠλιοῦ ὅτι αὐτή σας ἡ ὕβρις ἀποτελεῖ καθαρὰν συκοφαντίαν, ἀρέσκεσθε νὰ τὴν μεταχειρίζεσθε παντοῦ καὶ πάντοτε; Νομίζετε ὅτι τοιουτοτρόπως φερόμενοι δύνασθε νὰ μὲ παραπλανήσετε, κρυπτόμενοι ὄπισθεν τοῦ δείκτου σας;

Σύ, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ, δὲν διεξήγαγες ἐν ἀπολύτῳ ἐλευθερία τὸν ἀνένδοτόν σου καὶ ἐξέλεγες τὰ ἐκλογικὰ συστήματα ποὺ συνέφερον εἰς τὸ κόμμα σου καὶ ὑπεδείκνυες τὰ πρόσωπα τῆς ἀρεσκείας σου, ἵνα ἀποτελέσουν τὰς κυβερνήσεις πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν διὰ τὸ ἀδιάβλητον αὐτῶν;

Τὴν ἐπομένην τῶν ἐκλογῶν ἐκείνων, τῆς 16ης Φεβρουαρίου τοῦ μ.Χ. ἔτους 1963, ὁ κ. Κ. Καραμανλῆς δὲν σοῦ παρέδωσε τὴν Ἀρχὴν δημοκρατικώτατα; Αὐτὸ ἦτο τὸ «φασιστικὸν καὶ τὸ ἀστυνομικὸν κράτος» τοῦ κ. Καραμανλῆ, ποὺ καθὼς συκοφαντικῶς διετυμπάνιζες, εἶχε καραμανλοποιήσει τὸν Στρατόν, τὸν Στόλον, τὴν Πολεμικὴν Ἀεροπορίαν, τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα;

Ἀλλά τότε, διατὶ ἔφυγε καὶ δὲν ἐπεδίωξεν ὡς παντοδύναμος ἀρχηγὸς τῶν «φασιστῶν» νὰ κρατήσῃ τὴν Ἀρχήν, νὰ ἀνακηρυχθῆ δικτάκτωρ καὶ νὰ συλλάβῃ σέ, τοὺς συνεργάτας σου καὶ τὴν ἡγεσίαν τῆς ΕΔΑ διὰ νὰ σᾶς στείλῃ πρός, λουτροθεραπείαν π.χ. εἰς τὴν Ἰκαρίαν;

Διατὶ ἔκαμεν ὅλως τὸ ἀντίθετον καὶ σοῦ παρέδωσε τὴν Ἀρχήν «διὰ νὰ τὰ κάμῃς γυαλιὰ καρφιά», αὐτὸς δὲ ἔφυγεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν στενοχωρημένος, διότι ἐγώ, ὁ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ διέπραξα καὶ πάλιν λάθος μέγα καὶ ἀσυγχώρητον;

Αὐτὸ εἶναι τὸ «φασιστικὸν καὶ ἀστυνομικὸν κράτος» τοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ;

Τὸ σχέδιον «Περικλῆς», τὸ ὁποῖον ἐξεπονήθη διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν διὰ τοῦ Στρατοῦ μας, ἐνδεχομένην κομμουνιστικὴν ἐξέγερσιν, διατὶ τὸ κατεπρόδωσες τὸ κατεσυκοφάντησες καὶ τὸ ἠχρήστευσες; Ἁπλούστατα; Σοῦ τὸ ἐζήτησαν οἱ καταχθόνιοι ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ φίλοι σου κομμουνισταὶ καὶ σὺ ἔσπευσες, ὡς συνειδητὸν πλέον ὄργανόν των, νὰ φέρῃς εὐχαρίστως εἰς πέρας καὶ αὐτὸ τὸ ἀνοσιούργημα.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἄκουσε τί σέ καταμαρτυροῦσι τρεῖς ἐφημερίδες ἐκ τῶν σο-

βαρωτέρων, ὡς ὁ «Ἀστὴρ» τῆς Οὐασιγκτῶνος, ἡ «Τέμπο» τῆς Ἰταλίας καὶ ἡ «Νάτσιοναλ Τσάϊτουγκ» τῆς Γερμανίας, διὰ νὰ πεισθῆς περὶ τοῦ πόσον θλίβομαι καὶ αἰσχύνομαι διὰ τὸ κατάντημα εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασα, ἐγώ, ὁ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ, νὰ ἀνέχωμαι ἕναν Ἐφιάλτην ἢ Ἰούδαν ἢ Παπανδρέου νὰ προβάλλῃ εἰς τοὺς ἐξώστας καὶ νὰ ἐκφωνῇ ἀερολόγους κενοὺς μὲν περιεχομένου, ἀλλὰ μεστοὺς ὕβρεων, συκοφαντιῶν, σοφισμάτων καὶ συγκεκαλυμμένων κομμουνιστικῶν σατανικῶν ἐπιδιώξεων, ὑποτιμῶν ἐν τῇ ἀσυγκρίτῳ ἀναισθησίᾳ του, τὴν νοημοσύνην μου, καὶ τὴν ἑλληνικότητά μου.

«ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ ΣΤΑΡ»: «Ὁ κ. Παπανδέου, ὁ ὁποῖος εἶναι ματαιόδοξος ΑΝΕΥ ΜΕΤΡΟΥ, ἐδημιούργησεν ἀναταραχήν, ὄπισθεν δὲ αὐτοῦ εἶναι ὁ υἱὸς του Ἀνδρέας, φιλόδοξος, ἀριστερὸς τέως Ἀμερικανὸς ὑπήκοος, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται μὲ τοὺς κομουνιστὰς καὶ ὑποκινεῖ τὰς ὀχλοκρατικὰς ἐκδηλώσεις του πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ πατρός του. Ὁ κ. Παπανδρέου ἐπιδιώκει νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν Στρατὸν τὰ συντηρητικὰ στοιχεῖα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀνοίξῃ τὸν δρόμον διὰ μίαν ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνον κομμουνιστικὴν διείσδυσιν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις».

«ΤΕΜΠΟ»: «Ἡ κρίσις ἀπὸ κυβερνητικὴ κατέστη πλέον, καθεστωτική, πρὸς ὄφελος τῶν κομουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἕνεκα τῆς διαμάχης Βασιλέως — Παπανδρέου ἐπανῆλθον εἰς τὸ προσκήνιον. Εἶναι βέβαιον ὅτι πᾶν ὅ,τι πράττει τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ κ. Παπανδρέου, ἑκουσίως εἴτε τυφλωμένος ἀπὸ ματαιοδοξίαν, ὁμοιάζει καταπληκτικὰ πρὸς ὅ,τι ἔπραξαν ο Βουδδισταὶ «ΒΟΝΖΙ» εἰς Βιετνάμ».

«ΝΑΤΣΙΟΝΑΛ ΤΣΑΪΤΟΥΓΚ»: «Ἡ ἐπικινδύνως τεταμένη κατάστασις ἐν Ἑλλάδι θὰ ἀπήτει κάποιαν μετριοπάθειαν, ἰδίως ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Παπανδρέου, ὅστις παίζει ἐπικίνδυνον παιγνίδι, εὐνοῶν ἔστω ἀκουσίως τὰ συμφέροντα ἄλλων, ὡς τῆς ΕΔΑ, ἡ ὁποία σήμερον ἐπικροτεῖ, ἀλλὰ διὰ τὴν ὁποίαν ἐν τέλει δὲν δύναται νὰ εἶναι παρὰ ὁ «ἀναγκαῖος ἠλίθιος» κατὰ τὴν σταλινικὴν διάλεκτον».

Ἀναγκαῖος ἠλίθιος δὲν ἀπεκλήθη οὔτε ὁ Ἐμβὲρ Χότζας οὔτε καὶ κανεὶς ἄλλος ἀρχηγὸς κομμουνιστικῆς τρομοκρατικῆς δικτατορίας.

Κύριε Παπανδρέου, διατὶ κατὰ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος τῆς ἐξάλλου πρωθυπουργίας σου δὲν διέλυσες τοὺς «Λαμπράκηδες», ὡς ρητῶς ὑπεσχέθης εἰς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα;

Ἰσχυρίσθης ὅτι «δὲν εἶχες καιρό::»

Ἡ Ὀργάνωσις τῶν Λαμπράκηδων, εἶναι καθαρῶς κομμουνιστικὴ μισελληνικὴ μὲ σωματεῖα εἰς πόλεις καὶ χωρία, λειτουργοῦντα χωρὶς καταστατικόν, ἐγκεκριμένον καὶ ὡς ἐκ τούτου, ἀφοῦ τὸ ὑπεσχέθης εἰς τὸν Βασιλέα, σοῦ ἦτο πολὺ εὔκολον νὰ προβῇς, ἔστω εἰς αὐτὴν μόνον τὴν καλὴν πρᾶξιν, διὰ νὰ ἀπαλλάξῃς μὲ τὸν ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ, ἀπὸ αὐτὴν τὴν πληγὴν καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὄνειδος.

Σὺ ἀντὶ τούτου ἐπεδίωξες καὶ ἐπέτυχες νὰ τοὺς προσεταιρισθῇς, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ σπεύδουν νὰ προβαίνουν εἰς παντὸς εἴδους προκλήσεις καὶ ἀσχημίας, ὁσάκις θὰ τοὺς ἐκάλεις ἢ θὰ τοὺς καλέσῃς διὰ νὰ σὲ πλαισιώσουν καὶ σὲ χειροκροτήσουν κατὰ τὰς δημοσίας ἐμφανίσεις σου καὶ δὴ κατὰ τὰς ἐκφωνήσεις κακεντρεχῶν λόγων, στρεφομένων κατὰ τῶν πολιτικῶν σου ἀντιπάλων ἢ διὰ νὰ προβοῦν εἰς ὀχλοκρατικὰς ἐκδηλώσεις, τὰς ὁποίας παρουσιάζεις ὡς λαϊκὰς ἐξεγέρσεις.

..Ἀψευδὴς ὅμως μάρτυς, δι' ἐμὲ τὸν ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ καὶ τὴν Ἱστορίαν ὁ φωτογραφικὸς φακός.

Εἰς οὐδεμίαν τῶν δημοσιευθεισῶν φωτογραφιῶν εἴς τε τὰς φιλικάς σου ἐφημερίδας καὶ εἰς ἐκείνας τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ληφθεισῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὑπὸ σοῦ ὑποκινηθεισῶν ὀχλοκρατικῶν ἐκδηλώσεων, δὲν διακρίνεται τις μεσῆλιξ σοβαρὸς Ἕλλην, παρὰ μόνον ἀλητόπαιδες, Λαμπράκηδες, καὶ κομμουνισταὶ ἐξ ὅλων τῶν ὑποστρωμάτων.

Κύριε Παπανδρέου, ἔχων ὑπ' ὄψει μου τὸ ἀρχαῖον ρητόν: «Τὸ δὶς ἐξαμαρ-

τεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ», σὲ πληροφορῶ ὅτι καλὸν καὶ συμφέρον σου εἶναι νὰ χάσης πᾶσαν ἐλπίδα περὶ μιᾶς νέας πρωθυπουργοποιήσεώς σου.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς σὲ παραδίδω καὶ πάλιν εἰς τὴν προσφιλῆ σου τυχοδιωκτικὴν πολιτικήν, ἣν ἠκολούθησες πιστῶς καθ' ὅλην τὴν πολιτικήν σταδιοδρομίαν σου.

Δὲν πιστεύω νὰ εἶσαι τόσον ἐπιλήσμων, ὥστε νὰ ἐλησμόνησες ὑπὸ πόσας σημαίας μεγάλων κομμάτων κατῆλθες εἰς τὰς ἐκλογάς, κατὰ τὴν πεντηκονταετῆ πολιτικήν σου σταδιοδρομίαν, διὰ νὰ ἀποσπάσης ὀλίγας ψήφους μου, φοβούμενος μὴ σβήσης, μὴ χαθῆς, σύ, ὁ ὑπ' ἐμοῦ ἀποκαλούμενος «παπατζῆς».

Πρὸ πενταετίας κατῆλθες καὶ ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς... «φασιστικῆς» Ἐθνικῆς Ριζοσπαστικῆς Ἑνώσεως πρὸς τὸν ἱδρυτὴν καὶ ἀρχηγὸν τῆς ὁποίας ἐφάνης μετεκλογικῶς, ὄχι μόνον ἀγνώμων, ἀλλὰ καὶ εὐτελὴς πολιτικός.

Ὅταν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς νήσους, διὰ νὰ προστατεύσης τοὺς Λαμπράκηδες, καὶ τοὺς ὑπὸ σοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ σου στρατολογουμένους ἐπ' ἀμοιβῇ ἀλήτας κομμουνιστάς, ἀπαγορεύεις εἰς τοὺς ἄνδρας τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθῆκον των τὴν στιγμὴν καθ' ἣν οἱ μπράβοι σου οὗτοι διαπράττουν τοῦ αἰσχίστου εἴδους ἀσχημίας, τὰς ἐκλογὰς μόνον σὺ καὶ ἡ προδοτικὴ ΕΔΑ ἔχετε συμφέρον νὰ τὰς θέλετε. Ἐγώ, ὁ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ, ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας δὲν τὰς θέλω.

Ἐκλογαὶ θὰ γίνουν ὅταν οἱ πραιτωριανοί σου παύσουν νὰ εἶναι ἀσύδοτοι, ὅταν σὺ παύσης νὰ καταφεύγης εἰς τὸ πεζοδρόμιον, διότι ἐντρέπεσαι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον, ὅταν ἀδρανήσῃ ἡ δύναμις κρούσεως, ἡ προφυλακή σου Λαμπράκηδες καὶ Σία, ὅταν ἐξασφαλισθῇ πλήρως ἡ ἐσωτερικὴ γαλήνη καὶ ὅταν οἱ «εὐγενεῖς σου νέοι» μάθουν ὅτι μόνον σοῦ πρωθυπουργοῦντος ἐπιτρέπεται νὰ ραπίζουν καὶ νὰ γρονθοκοποῦν δημοσίως ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντός των, τοὺς ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ καὶ ὅτι ὅταν θὰ συλλαμβάνωνται ὑπὸ τῶν ἰδίων εἰσαγγελέων καὶ παραδίδωνται εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, δὲν θὰ ἀφήνωνται καθ' ὁδὸν ἐλεύθεροι.

Κύριε Παπανδρέου,

10) Διὰ τὸν ΑΣΠΙΔΑ ἰσχυρίσθης ἐπιπολαίως, ψευδῶς καὶ ὑποκριτικῶς, πρῶτον, ὅτι ἂν ἤθελες τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης διὰ νὰ συγκαλύψῃς τὸν υἱόν σου, ἠδύνασο νὰ τὸ δώσῃς εἰς ἄνθρωπον τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης σου καὶ δεύτερον, ὅτι ἡ ὑπόθεσις ΑΣΠΙΔΑ σοῦ ἦτο τελείως ἀδιάφορος.

Ἐγώ, ὅμως ὁ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ, γνωρίζω κάλλιστα ὅτι ἐπεδίωξες νὰ ἀναλάβῃς σὺ προσωπικῶς τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης διότι σοῦ τὸ ἐπέβαλαν ἡ ΕΔΑ καὶ ὁ υἱός σου Ἀνδρέας, ὁ ὁποῖος σοῦ εἶπε: «Μόνον σύ, προσωπικῶς ὁ πατήρ μου καὶ πρωθυπουργός, πρέπει νὰ ἀναλάβῃς τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης, διότι τότε μόνον θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν κάλυψίν μου μὲ πᾶν ἀθέμιτον μέσον»

«ΜΟΝΟΝ ΣΥ, Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ», ΣΟΥ ΕΙΠΕ ΚΑΙ Η ΕΔΑ, ΔΙΑ ΝΑ ΓΙΝΗ Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΗΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΑΛΛΟΣ. ΜΟΝΟΝ ΤΟΤΕ ΘΑ ΔΥΝΗΘΩΜΕΝ ΝΑ ΕΜΦΥΤΕΥΣΩΜΕΝ ΕΥΚΟΛΩΣ ΤΗΝ ΦΟΒΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΨΥΧΗΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΦΘΕΙΡΩΜΕΝ ΤΟ ΦΡΟΝΗΜΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ, ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΑ ΝΑ ΑΝΑΤΡΕΨΩΜΕΝ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΛΑΪΚΗΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΝ».

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΕΡΟΝΤΟΥΔΗΣ

Ἡ ἐπιστολή μας αὕτη ἂν καὶ ἐστάλη ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ ὑπόλογος πρωθυπουργὸς Γεώργιος Παπανδρέου δὲν ἀπήντησε, προτιμήσας νὰ τη-

ρήση σιγὴν ἰχθύος. Καθ' ὅλην τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ σταδιοδρομίαν ἀπέφυγεν ἐκ συστήματος νὰ ἀπαντᾶ ἢ νὰ ὁμολογῇ τὸ λάθος ἢ τὴν πλάνην του. Ἐξ ἀντιθέτου ἦτο πρόθυμος, οἵαν δήποτε ὥραν, νὰ ἐκφωνήσῃ..... ὡραιότατον ἀερολόγον.

Αἱ ἐναντίον αὐτοῦ δημοσιεύσεις κατὰ τὴν διαρρεύσασαν 50ετίαν εἴς τε τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἄπειροι, τόσον εἰς Ἑλληνικὰς καὶ ξένας ἐφημερίδας διεθνοῦς κύρους, ὅσον καὶ εἰς περιοδικὰ ἑλληνικὰ καὶ ξένα. Τὸ αὐτὸ δυστυχῶς παρετηρήθη κατὰ τὴν λήξασαν ὄετίαν καὶ εἰς βάρος τοῦ υἱοῦ του Ἀνδρέου, ὁ ὁποῖος ὑπερέβαλε τοῦ πατρός του ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς πολλὰ σημεῖα.

Πολλοὶ ἐπιφανεῖς πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ πολλαὶ μεγάλου κύρους ἐφημερίδες, ἑλληνικαὶ καὶ ξέναι πρὸς δὲ καὶ περιοδικὰ ἠσχολήθησαν περὶ τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς καὶ τοῦ ζῶντος υἱοῦ Παπανδρέου.

Ἂν καὶ ὁ ἀναγνώστης ἤδη γνωρίζει τόσον τὸ ποιὸν ἀμφοτέρων τῶν καταβαθρωτῶν τῆς Ἑλλάδος ὅσον καὶ τὴν διαμορφωθεῖσαν κατάστασιν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν των, ἡμεῖς διὰ τὴν ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝ ΠΛΗΘΥΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΛΠΙΔΙ ΟΤΙ ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΟΥΤΟΥ ΕΚΟΝΤΕΣ ΑΚΟΝΤΕΣ ΘΑ ΣΙΓΗΣΟΥΝ ΟΙ ΦΩΝΑΣΚΟΥΝΤΕΣ ΦΙΛΟΠΑΠΑΝΔΡΕΗΔΕΣ, ΙΣΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΦΕΡΕΦΩΝΑ ΑΥΤΩΝ.

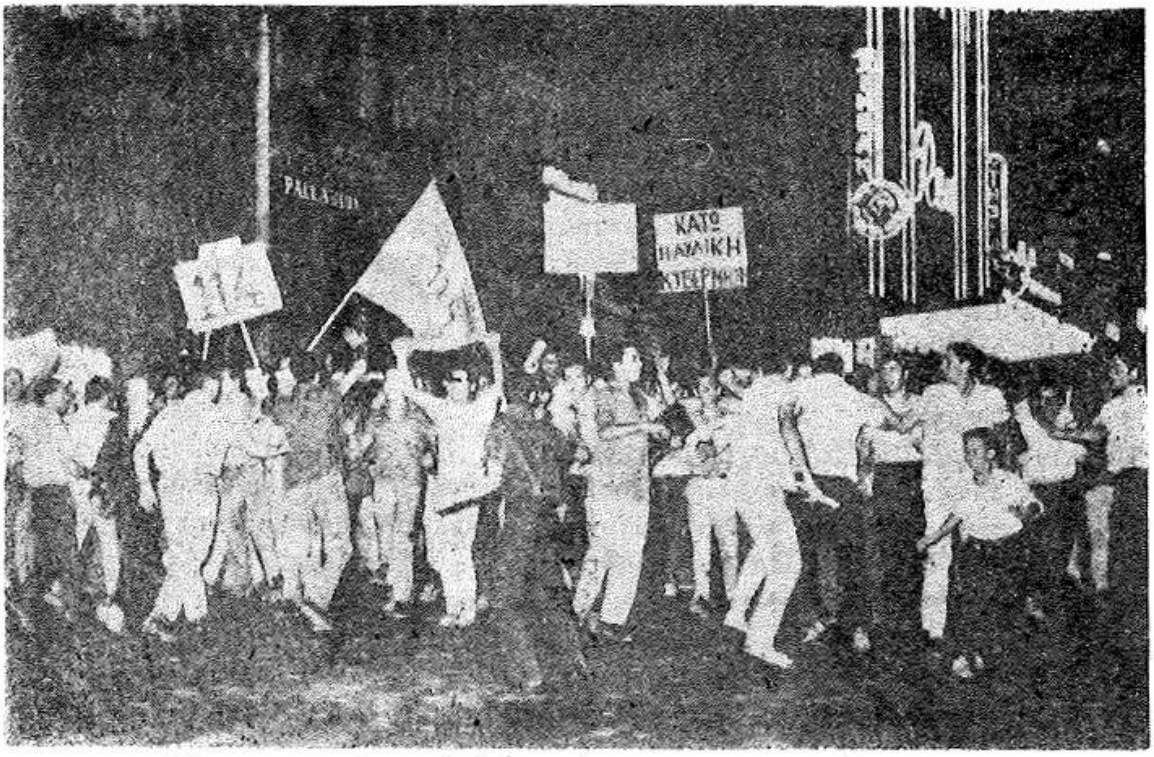

Κομμουνισταὶ προβαίνουν εἰς παντὸς εἴδους ἀσχημίας

Ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐκλογῶν τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1964 εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἐπειθάρχουν μόνον οἱ φρόνιμοι Ἕλληνες, οἱ τιμήσαντες διὰ τῆς ψήφου των τὸν κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν. Αὐτοί, τὸ 43ο)ο τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἐθλίβοντο ἐνδομύχως διὰ τὸ ἄνευ προηγουμένου δημιουργηθὲν ἐν καιρῷ εἰρήνης θλιβερὸν ἀδιέξοδον. Ἐπρόκειτο περὶ καλπαζούσης ἀποσυνθέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ νόμοι παρηγκωνίζοντο μετὰ περιφρονήσεως ἢ ἐλειτούργουν μεροληπτικῶς. Αἱ ἠθικαὶ ἀξίαι καὶ τὸ ἐθνικὸν φρόνημα ἐχλευάζοντο προκλητικώτατα. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐστροβιλίζετο εἰς μίαν φθοροποιὸν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀποσύνθεσιν μὲ ρυθμιστὰς τοὺς ἐπιχαίροντας κομμουνιστάς, ἐνθαρρυνομένους ἀπὸ τὴν ἀσυδοσίαν καὶ τὴν ἐπιρροήν, ἣν ἤσκει τὸ προδοτικὸν των κόμμα ἐπὶ τῶν ἡγετῶν τῶν κομμάτων τῆς Ἑνώσεως Κέντρου.

Αὐτοὶ οἱ ἡγέται τῆς Ἑνώσεως Κέντρου ἔφθασαν εἰς σημεῖον νὰ ἀποκαλύπτωνται, δίκην εὐτελεστάτων ὑποκειμένων, πρὸ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐκπροσώπου τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος Ἠλία Ἠλιοῦ καὶ αὐτοὶ πάλιν ἦσαν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπεσκέπτοντο τὸν Ἠλιοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ τοῦ εὐχηθῶσιν «Χρόνια πολλὰ» τὴν ἡμέραν τῆς ὀνομαστικῆς του ἑορτῆς.

Ἡ Ἑλλὰς ὡδηγεῖτο σιδηροδεσμία καὶ προπηλακιζομένη πρὸς τὸν ὄλεθρον. Σωτηρία οὐδεμία οὐδαμόθεν ἀνεμένετο, δι' ὃ καὶ πάντες ἀνέμενον μοιρολατρικῶς τὸ μοιραῖον. «Ὅ,τι ὁ κόσμος καὶ ὁ Κωσμιᾶς» «Γαῖα πυρὶ μιχθήτω» «ἀποθανέτω ἡ ψυχή μου μετὰ τῶν... ὁμοφύλων», ἐλέγετο μεταξὺ φίλων, διότι ἡ ἀπογοήτευσις καὶ ἡ ἀπελπισία εἶχον κυριεύσει καὶ αὐτοὺς τοὺς νομοταγεῖς καὶ φρονίμους ἐθνικόφρονας Ἕλληνας.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς τῶν δύο Παπανδρέου

Διὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος σκόπιμον κρίνομεν νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς τὸ παρὸν ἐλαχίστας περικοπὰς λόγων ἐκφωνηθέντων ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐξεχόντων πολιτικῶν ἀνδρῶν, σχετικὰς πρὸς τὴν διαμορφωθεῖσαν τὰ ἔτη ἐκεῖνα ἀξιοθρήνητον κατάστασιν εἰς μίαν φαυλοκρατουμένην ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον Ἑλλάδα, ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΒΑΘΥΝΟΥΝ ΟΛΟΙ ΕΚΕΙΝΟΙ ΟΙ ΞΕΝΟΙ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΕΛΑΦΡΑ ΤΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΙ ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ ΝΑ ΕΠΙΚΡΙΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΑΣ ΣΗΜΕΡΟΝ ΣΩΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ πρώην Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κ. Παναγιώτης Πιπινέλλης, εἰς ὠργανωθεῖσαν πρὸς τιμήν του συνεστίασιν ὑπὸ τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν καὶ Σπουδαστῶν τὸ ἑσπέρας τῆς 15ης Ἰουνίου 1965, ἐξεφώνησε βαρυσήμαντον λόγον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεσήμανε τὰς θεμελιώδεις ἀδυναμίας τοῦ πολιτικοῦ μας βίου καὶ ἀνεφέρθη γενικώτερον εἰς τὸ ὑφιστάμενον πολιτικὸν πρόβλημα, τὸ μαστίζον τὴν Χώραν μας, τονίσας ὅτι «ἡ Ἑλλὰς διὰ νὰ μὴ γίνῃ Κούβα ἢ Ἰνδονησία τῆς Μεσογείου πρέπει νὰ παύσῃ τὸ καθεστὼς τῆς ἀπάτης καὶ τῆς ἀνηθικότητος».

«Ἡ Ἑλλάς, ἐτόνισεν ὁ κ. Πιπινέλλης, ἠσχολήθη πέραν τοῦ δέοντος μὲ τὴν

οἰκογένειαν Παπανδρέου καὶ ἐπιβάλλεται σήμερον, ἰδία διὰ μεγάλους ἐθνικοὺς ὀργανισμούς, ὡς ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ, νὰ διευκρινίσουν ἀπὸ τοῦδε τὰς σκέψεις των πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς εὐρυθμίας καὶ νὰ χαράξουν σταθερὰς καὶ ἰδεολογικὰς κατευθύνσεις χάριν τῆς καταδημαγωγουμένης, ὑπὸ τοῦ κομμουνισμοῦ νεότητος, τὸν κίνδυνον τοῦ ὁποίου αὐξάνουν τὰ δημαγωγικὰ κηρύγματα τῆς Ἑνώσεως Κέντρου καὶ διευκολύνουν τὴν διείσδυσιν τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὰς τάξεις τῆς διανθήσεως καὶ τῆς νεότητος...».

Νέοι ἐπ' ἀμοιβῇ κομμουνισταὶ ἐκτύπησαν ἀξιωματικὸν τῆς χωροφυλακῆς

Σήμερον τὴν μικρὰν αὐτὴν Ἑλλάδα, τὴν διεξαγαγοῦσαν ἑξαετῆ αἱματηρότατον ἀντικομμουνιστικὸν πόλεμον ἀπὸ τοῦ 1944 μέχρι τοῦ 1949 καὶ τὴν ὑποστᾶσαν τόσα δεινὰ καὶ ἀνυπολογίστους καταστροφάς, ἀλλὰ καὶ πρωτοπόρον καὶ σημαιοφόρον καὶ ὁδηγὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἐπιδιώκουν μετὰ φανατισμοῦ νὰ παραδώσουν σιδηροδεσμίαν εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Ὁλοκληρωτισμόν, κυβερνήσεις βορείων τινῶν κρατῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ δὴ πρὸς ζημίαν τοῦ ΝΑΤΟ!!!

Αἱ κυβερνήσεις αὗται θὰ ὤφειλον νὰ συμβουλευθοῦν τὴν μακραίωνα ἑλληνικὴν ἱστορίαν διὰ νὰ βεβαιωθοῦν ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἡ πολεμήσασα πάντοτε ἐναντίον οἱουδήποτε ἐχθροῦ της καὶ ἡ μὴ ὑποχωρήσασα ποτὲ πρὸ οὐδεμιᾶς ἀπειλῆς, ΔΕΝ ΘΑ ΣΗΚΩΣΗ ΠΟΤΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΔΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΔΟΘΗ, προφέρουσα τὸ γνωστὸν γαλλικὸν «POURQUOI». Εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἀγωνισθῇ μέχρι καὶ τῆς τελευταίας πνοῆς της.

Ὅπως τὴν 3ην μεταμεσονύκτιον τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 ἡ τρισένδοξος Ἑλλὰς τοῦ ἀειμνήστου Μεγάλου Ἰωάννου Μεταξᾶ ἐπρόφερεν ὑπερηφάνως τὸ ἱστορικὸν ΟΧΙ καὶ ἐπολέμησεν ἐναντίον 55 ἑκατομμυρίων Φασιστῶν καὶ 75 ἑκατομμυρίων Ναζιστῶν ἐπὶ 6 ὁλοκλήρους μῆνας ὑπὸ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ΤΟΙΟΥΤΟΤΡΟΠΩΣ ΕΒΡΟΝΤΟΦΩΝΗΣΕ ΚΑΙ ΤΗΝ 3ην ΠΡΩΙΝΗΝ ΤΗΣ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ 1967 ΔΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΕΝ-

ΤΕ ΥΠΕΡΕΛΛΗΝΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΟΛΛΙΑ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΠΑΤΤΑΚΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΚΑΡΕΖΟΥ, ΕΤΕΡΟΝ ΣΤΡΚΛΟΝΙΣΤΙΚΟΝ ΟΧΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΙΔΕΧΘΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ, ΜΟΝΗ ΑΥΤΗ, ἡ ΤΡΑΝΕΣΤΑΤΗ ΕΛΛΑΣ.

Εἰς στιγμὰς κρισίμους οἱ Ἕλληνες συνεσπειρώθησαν πάντοτε πέριξ τοῦ ἀρίστου ἢ τῶν ἀρίστων, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὸν Τρωικὸν πόλεμον, ὅτε ἀνέδειξαν ἐθνάρχην τὸν Ἀγαμέμνονα, οὐχὶ μόνον ἀρχιστράτηγον, ἀλλὰ καὶ Βασιλέα τῶν Βασιλέων τῶν οὐκ ὀλίγων ἑλληνικῶν κρατιδίων.

Ἀργότερον ἑνωθέντες πάλιν οἱ Ἕλληνες ἀντέστησαν νικηφόρως κατὰ τῶν Περσῶν εἰς τὸν Μαραθῶνα, εἰς τὰς Πλαταιάς, εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ εἰς τὴν Σαλαμῖνα, πολεμήσαντες εἷς πρὸς δέκα καὶ εἷς πρὸς τετρακοσίους ὑπὸ τὸν Λεωνίδαν, τὸν Θεμιστοκλῆν, τὸν Μιλτιάδην, τὸν Παυσανίαν, τὸν Κίμωνα καὶ τὸν δίκαιον Ἀριστείδην. Ἀκολούθως ὑπὸ τὸν Περικλῆν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου αἱ Ἀθῆναι ἤγγισαν τὸ ἄκρον ἄωτον τοῦ πολιτισμοῦ των καὶ τῆς δόξης των. Μετὰ ὑπὸ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, τὸν ἐνσαρκωτὴν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὅν διέδωσεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀσίαν μέχρι τῶν Ἰνδιῶν.

Εἰς τὸ Γοργοπόταμον κακοποιεῖται παρασημοφορηθεὶς πλειστάκις ἐπ' ἀνδραγαθείᾳ γενναῖος Συνταγματάρχης τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ὑπὸ ὠργανωμένων προδοτῶν κομμουνιστῶν!!!

Εἰς τὴν νεωτέραν ἱστορίαν ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον τὸν ΙΑ', ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, τὸν Μέγαν Ἐλευθέριον Βενιζέλον, τοὺς Πλαστήραν, Γονατᾶν καὶ Φωκᾶν, τὸν Μέγαν Ἰωάννην Μεταξᾶν, τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον Παπάγον καὶ νῦν ὑπὸ τοὺς τρεῖς ΣΩΤΗΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ, ΣΤΥΛΙΑΝΟΝ ΠΑΤΤΑΚΟΝ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΜΑΚΑΡΕΖΟΝ. Παραδεχόμεθα δὲ αὐτοὺς ὡς ΣΩΤΗΡΑΣ, διότι ἐμπνευσθέντες καὶ παρορμηθέντες ὑπὸ ἀπαραμίλλου αὐτοθυσίας, ἀλλὰ καὶ τόλμης καὶ σωφροσύνης, ἐκτύπησαν τὴν κρισιμωτέραν στιγμὴν τοὺς ἀσπονδοτέρους καὶ μυσαρωτέρους ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος των, τοὺς κομμουνιστὰς προδότας καὶ τοὺς φαυλοκράτας, τοὺς ὁποίους καὶ ἐξουθένωσαν.

Ὁ ἀμερόληπτος ἀναγνώστης ἂς ἀναλογισθῇ εἰς ποίαν ἠθικὴν κατάπτωσιν εἶχε περιέλθει τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς 20ῆς Ἀπριλίου τοῦ 1967.

Ἡ παρατιθεμένη φωτογραφία ἀρκεῖ νὰ πείσῃ οἱονδήποτε ὅτι οἱ προδόται τῆς Ἑλλάδος κομμουνισταὶ εἶχον τοσοῦτον ἀποθρασυνθῇ, ὥστε μετ' ἀφαντάστου προκλητικότητος διὰ πορειῶν, διαδηλώσεων, ἀπεργιῶν, ὁδοφραγμάτων καὶ πράξεων

Αὐτὴν τὴν εἰκόνα παρουσίαζε ἡ Ἑλλὰς πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967. Ἡ κομμουνιστικὴ ἀπειλὴ εἶχε γίνει ἐνεργὸς καὶ ἄμεσος. Ὠργανωμένα κομμουνιστικὰ στίφη κατήρχοντο εἰς τὰς ὁδούς, ἐπετίθεντο ἐναντίον τῶν ἀστυνομικῶν, ἐπυρπόλουν αὐτοκίνητα καὶ κατέστρεφον καταστήματα. Οἱ φοιτηταὶ συνεπλέκοντο μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπάρχουν πολλοὶ τραυματίαι. Τὸ Κοινοβούλιον εἶχεν ἐκπέσει εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλῆς ἐλέγοντο χυδαιότητες καὶ ἐγίνοντο ἀσχημίαι. Ἀντὶ ἐπιχειρημάτων ἐχρησιμοποιοῦντο τὰ καθίσματα. Ἡ τρομοκρατία τῆς ἀναρχίας ἐπεκράτει εἰς νὰ ἀστικὰ κέντρα καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον. Ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκετο εἰς τὰ πρόθυρα ἐκρήξεως. Ἦτο ἡφαίστιον ἐν ἐνεργείᾳ. Ἐβαδίζαμεν πρὸς τὸ μοιραῖον. Ὁ Στρατὸς ἔπαιξε τὸν ρόλον τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ. Ἔδωσε τὴν λύσιν. Ἔφερε τὴν λύτρωσιν. Τὴν ἐξαλλωσύνην διεδέχθη ἡ ἡρεμία. Καὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὁ δημιουργικὸς μόχθος. Ἡ διαφθορὰ τοῦ δημοσίου βίου ἀνεκόπη. Ὁ παρηκμασμένος πολιτικὸς κόσμος ἠχρηστεύθη. Καὶ ἡ Χώρα ἀτενίζει μὲ ἐμπιστοσύνην πρὸς ἕνα καλύτερον μέλλον.

σαμποτάζ, ἀπήτουν, ὅπως ἡ ΕΔΑ, κόμμα διεθνιστῶν κομμουνιστῶν σφαγέων, καταλάβη τὴν ἀρχήν!!!

Αὐτὴ ἦτο ἡ πρὸ τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 τάλαινα Ἑλλάς.

Αἱ χιλιάδες τῶν ἐξάλλων αὐτῶν νέων, οἵτινες ἠμείβοντο ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου ἀντὶ 100 δραχμῶν ἡμερησίως, ἵνα προβαίνωσιν εἰς τὰ αἴσχη, τὰ ὁποῖα μερικῶς μόνον ἀπεθανάτισεν ὁ φωτογραφικὸς φακός, ἦσαν οἱ κατ' ἐξοχὴν ρυθμισταὶ τῆς ἐκρύθμου ἐκείνης καταστάσεως.

Ὁ..... Λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἀλῆτες ἐξ ὅλων τῶν ὑποστρωμάτων τῆς κοινωνίας ἐπ' ἀμοιβῇ ἀσχημονοῦντες

ΤΗΝ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967 ΟΜΩΣ Η ΠΑΤΡΙΣ ΕΣΩΘΗ.

Ο ΘΕΟΣ ΣΩΤΗΡ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΝΕΦΥΣΗΣΕΝ ΤΟΛΜΗΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑΝ ΕΙΣ ΕΝΑ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ, ΕΙΣ ΕΝΑ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΑΣ, ΙΝΑ ΞΙΦΟΥΛΑΚΗΣΩΣΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΑΒΩΣΙ ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΑΝΑΙΜΑΚΤΩΣ ΩΣ ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ.

ΑΥΤΟΣ Ο ΘΕΟΣ ΕΚΤΟΤΕ ΦΩΤΙΖΕΙ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ ΑΥΤΟΥΣ ΙΝΑ ΚΥΒΕΡΝΩΣΙ ΜΕ ΚΑΤΑΠΛΗΣΣΟΥΣΑΝ ΣΥΝΕΣΙΝ. ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΥΠΕΡΕΛΛΗΝΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΛΙΑΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΤΤΑΚΟΣ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ ΑΝΕΣΤΡΟΝ ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΗΜΙΘΑΝΗ ΚΑΙ ΑΙΜΟΦΥΡΤΟΝ ΚΑΙ ΡΑΚΕΝΔΥΤΟΝ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑ.

ΣΗΜΕΡΟΝ ΧΑΡΙΣ ΕΙΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΕΝΤΕ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΞΙΟΥΣ ΑΥΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΣ ΖΩΜΕΝ ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ ΟΛΩΣ ΔΙΑΦΟΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΟ ΤΗΣ 21ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967. ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ ΦΘΟΝΟΥΜΕΝΗΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΧΘΡΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΖΟΜΕΝΗΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ.

Οἱ κοπτόμενοι τὰς ἡμέρας αὐτὰς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης «Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι» ὑπὲρ τῶν... ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἃς παύσουν νὰ φωνάζουν: «Σταυρώσατε, σταυρώσατε αὐτήν (τὴν Ἑλλάδα). Εἶναι γνωστοὶ ὡς θλιβερὰ ὀντάρια, ἐνδημοῦντα ὡς κρυπτοκομμουνισταὶ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης.

Εἰς αὐτὰ τὰ εὐτελῆ ὀντάρια συγκαταλέγομεν καὶ μέλη τῆς ἀγγλικῆς σοσιαλκομμουνιστικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀγγλικάς τινὰς ἐφημερίδας μὲ πρωτοπόρον τὸ ἀγγλικὸν ραδιόφωνον, τὸ ὁποῖον ἀσυστόλως, ἀναισθήτως καὶ ἠλιθίως ἐξακολουθεῖ νὰ μολύνῃ τὴν ἀτμόσφαιραν μὲ ἀνατριχιαστικὰ ψεύδη καὶ συκοφαντίας ΕΙΣ ΒΑ-

Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967

ΡΟΣ ΤΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΥ!!!

Τὸ αἴτιον τῆς πρωτοφανοῦς αὐτῆς ἐκστρατείας ἐναντίον τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος, τῆς τοσοῦτον ἀδίκως συκοφαντουμένης καὶ διασυρομένης ὑπὸ κυβερνήσεων συμμάχων, κρατῶν ὡς αἱ τῆς Ἀγγλίας, Σουηδίας, Ὁλλανδίας, Νορβηγίας καὶ Δανίας δὲν εἶναι, δυστυχῶς, ἀκατανόητον, ἀλλ' εὐκολονόητον. Τοῦτο συμβαίνει διότι ΤΑ ΕΔΑΦΗ ΤΩΝ ΟΡΓΩΝΟΝΤΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΑΒΡΩΣΑΝΤΑΣ ΑΥΤΑ ΠΡΑΚΤΟΡΑΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ, ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.

Ἀλλὰ εἰς κυβερνήσεις χωρῶν ὡς ἡ Ἀγγλία, ἡ Σουηδία, ἡ Δανία καὶ ἡ Νορβηγία, τῶν ὁποίων κύρια χαρακτηριστικὰ εἶναι ἡ χρῆσις τῶν ναρκωτικῶν, ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἠθικὴ κατάπτωσις, δι' ὃ καὶ εἰς κοινοβούλια τινῶν ἐξ αὐτῶν συζητοῦνται ἑορταστικῶς καὶ ψηφίζονται νόμοι περὶ ἐλευθέρας ὁμοφυλοφιλίας, ἐπόμενον εἶναι νὰ εὑρίσκωσι καταφύγιον καὶ φιλοξενίαν διεθνοῦς φήμης ψεῦται, ἀπατεῶνες καὶ καταχρασταὶ τοῦ χρήματος τοῦ Δημοσίου καὶ προδόται καὶ ἀρνησιπάτριδες, ὡς ὁ μικρὸς τὸ δέμας πολιτικός Ἀνδρέας Παπανδρέου, τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς ἐξεδίωξε, διότι δὲν τὸν ἠνείχοντο οὐδὲ οἱ τοῖχοι τῶν ἑλληνικῶν φυλακῶν.

Περὶ τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως τῶν ΔΗΘΕΝ δημοκρατικῶν αὐτῶν κρατῶν καὶ τῆς ἀσυγχωρήτου ἀδιαφορίας των πρὸς τὸν ἄνθρωπον τῆς αὔριον, ἐνδεικτικὴ εἶναι ἡ ἐκ τῆς Δανίας εἴδησις τοῦ Ρώϋτερ, ὅτι, εἰς ζεῦγος Δανῶν, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν α ἴ τ η σ ι ν σ υ σ τ ε γ ά σ ε ω ς, ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου παρέσχε τὴν ἄδειαν ὅπως οἱ δύο ὁμοφυλόφιλοι ἐγκατασταθοῦν εἰς διαμέρισμα δύο δωματίων, παραχωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Στεγάσεως!!!

Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου, παραθέτομεν σχόλια καὶ κρίσεις διεθνοῦς κύρους προσωπικοτήτων καὶ ἐφημερίδων μετὰ πολλῶν φωτογραφιῶν τῶν τριῶν ἀναμορφωτῶν τῆς Ἑλλάδος, θεμελιούντων εὐαγῆ ἱδρύματα, ἔργα κοινῆς ὠφελείας ἢ ἐγκαινιαζόντων τοιαῦτα, ἵνα ἀποδείξωμεν ὁπόσον νυχθημερὸν μοχθοῦσι διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:

Ὁ Ἀμερικανὸς βουλευτὴς κ. ΛΩΡΕΝΣ ΟΥ·Ι·ΛΛΙΑΜΣ ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἑλλάδα καὶ συναντηθεὶς μετὰ τοῦ Ἕλληνος Πρωθυπουργοῦ κυρίου Γεωργίου Παπαδοπούλου, κατὰ μίαν ἀγόρευσίν του ἐνώπιον τοῦ Κογκρέσσου ἐτόνισεν: «Ἡ Ἑλλὰς εἶναι ὁ σημαντικώτερος σύμμαχος τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸ ΝΑΤΟ καὶ μία ἀπὸ τὰς ἐλαχίστας χώρας, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἠδυνάμεθα νὰ βασισθῶμεν ἐν περιπτώσει οἱασδήποτε δυσχερείας. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἑλληνικοὶ λιμένες εἶναι οἱ μόνοι διαθέσιμοι λιμένες διὰ τὸν 6ον στόλον εἰς τὴν Μεσόγειον, καθότι γνωρίζω ὅτι οἱ Τοῦρκοι δὲν θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὸν στόλον μας νὰ χρησιμοποιήσῃ τοὺς λιμένας των.

Ἡ νῦν κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἐπιτελεῖ μέγα ἔργον πρὸς ἀνακούφισιν τῶν Ἑλλήνων. Ἡ τύχη τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ βελτιοῦται συνεχῶς, ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἐθέσπισεν ὅλας τὰς ἀναγκαίας μεταρρυθμίσεις καὶ ὅτι ἡ πρόοδος εἶναι ἐμφανὴς εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, διοικητικόν, βιομηχανικόν, ἀγροτικόν, ἐκπαιδευτικόν, κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν, συντάξεων καὶ μισθῶν, τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐξουσίας ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῆς Ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως, ἡ ἰσχὺς τοῦ κομμουνισμοῦ ηὐξάνετο σταθερῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Αἱ μεταρρυθμίσεις τὰς ὁποίας ἡ παροῦσα Κυβέρνησις θέτει ἐν ἰσχύι, ἐνισχύουν τὴν Ἑλλάδα εἰς σημεῖον ὥστε οἱ Ἕλληνες νὰ καταστοῦν ἱκανοὶ ὅπως αὐτοκυβερνῶνται καὶ ἀνθίστανται εἰς ἔξωθεν ἐπιρροάς, ὡς εἶναι ὁ κομμουνισμός.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεών μου ἐν Ἑλλάδι, εἶμαι πεπεισμένος ὅτι αἱ συνθῆκαι αὖ-

ται θὰ ἐμπεδωθοῦν εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον καὶ ὅτι τὸ πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος θὰ καταστῇ πρότυπον δημοκρατίας».

Ἡ γαλλικὴ ἐπιθεώρησις EXIL ET LIBERTE ἐδημοσίευσε περὶ Ἑλλάδος τὰ ἑξῆς: «Τὸ κλῖμα σταθερότητος τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπιτρέπει εἰς ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν νὰ ἀνυψώσῃ τὸ βιοτικόν του ἐπίπεδον ἐντὸς τῶν πλαισίων ἀπολύτου νομισματικῆς σταθερότητος, ἡ ὁποία ἐπηρεάζει εὐνοϊκῶς τὴν ἀποταμίευσιν, ἐνισχύει τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἐπιτρέπει τὰς ξένας ἐπενδύσεις νὰ εὕρουν πεδίον ἀναπτύξεως εἰς ἕνα φιλελεύθερον καθεστώς».

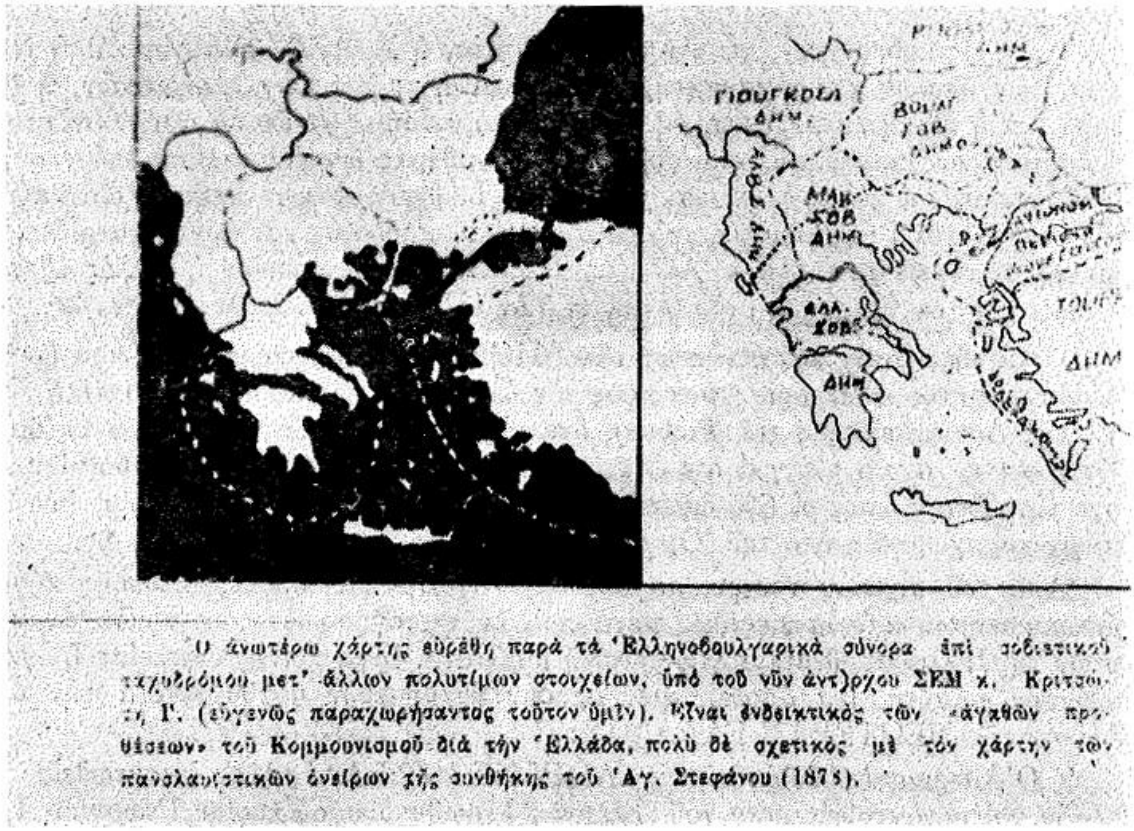

Ὁ ἀνωτέρω χάρτης εὑρέθη, παρὰ τὰ Ἑλληνοβουλγαρικὰ σύνορα ἐπὶ σοβιετικοῦ ταχυδρόμου μετ' ἄλλων πολυτίμων στοιχείων, ὑπὸ τοῦ νῦν ἀντ)ρχου ΣΕΜ κ. Κριτσώτη, Γ. (εὐγενῶς παραχωρήσαντος τοῦτον ὑμῖν). Εἶναι ἐνδεικτικὸς τῶν «ἁγνῶν προθέσεων» τοῦ Κομμουνισμοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα, πολὺ δὲ σχετικὸς μὲ τὸν χάρτην τῶν πανσλαυϊστικῶν ὀνείρων χῆς συνθήκης τοῦ Ἁγ. Στεφάνου (1878).

Ἡ ὁλλανδικὴ ἐφημερὶς «ΝΤΕ ΤΕΛΕΓΚΡΑΦ» διὰ τὸν μισέλληνα βουλευτὴν Βάντερ Στοὺλ γράφει: «Διατί, διερωτᾶται, αὐτὸς ὁ κεφαλαιοκράτης τοῦ Σοσιαλιστικοῦ κόμματος, ἐπιδιώκει μετὰ τόσης μανίας νὰ ρίψῃ εἰς τοὺς δρόμους τοὺς μικροτεχνίτας, τοὺς μικροαγρότας κ.λπ., παρουσιάζων μίαν εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα;».

Ἡ ἐπιθεώρησις τῆς Χάγης «ΝΙΟΥΣΜΠΡΙΦ» δημοσιεύει τὰ ἑξῆς: «Ἡ περίπτωσις τοῦ ἀνθέλληνος βουλευτοῦ Βάντερ Στοὺλ εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς περιέργου ἰδεολογικῆς τυφλώσεως ἐπὶ τῆς πολιτικῆς πραγματικότητος τῆς Ἑλλάδος, τουλάχιστον δι' ὅσους εἶδον τὴν Ἑλλάδα ἰδίοις ὄμμασι. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀπολύτως ἀνέφικτος. Θὰ ἐσήμαινε τὴν στιγμὴν αὐτὴν νέον χάος, ἐπάνοδον εἰς τὰς ὁδομαχίας, εἰς τὰς συμπλοκὰς ἐντὸς τῆς Βουλῆς, εἰς ἐκείνην τὴν σύγχυσιν, ἡ ὁποία ἐχαρακτήριζε τὴν πρὸ τοῦ 1967 περίοδον.

Δὲν κατανοεῖ ὁ κ. Βάντερ Στούλ, ἐρωτᾶ ἡ ἐπιθεώρησις, ὅτι μὲ τὸ νὰ θέλῃ νὰ ἐπιβάλῃ αὐτὸ τὸ χάος εἰς τὴν Ἑλλάδα προκαλεῖ τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν στάσιν του; Οἱ Ἕλληνες, γράφει, οἵτινες ἔζησαν τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν κομουνιστῶν καὶ ἀπώλεσαν τὰς οἰκογενείας των καὶ εἶδον ἀπαγόμενα τὰ ἀνήλικα τέκνα των εἰς τὰς χώρας τοῦ Παραπετάσματος καὶ οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν

βασανιστήρια καὶ ἀκρωτηριασμούς, εἶναι φυσικὸν νὰ ἀντιδροῦν ὅταν ὁ κ. Βάντερ Στοὺλ βεβαιοῖ ὅτι ὁ κίνδυνος ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα».

Ἰδοὺ τὸ μεταβληθὲν εἰς ρίγκ Ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον

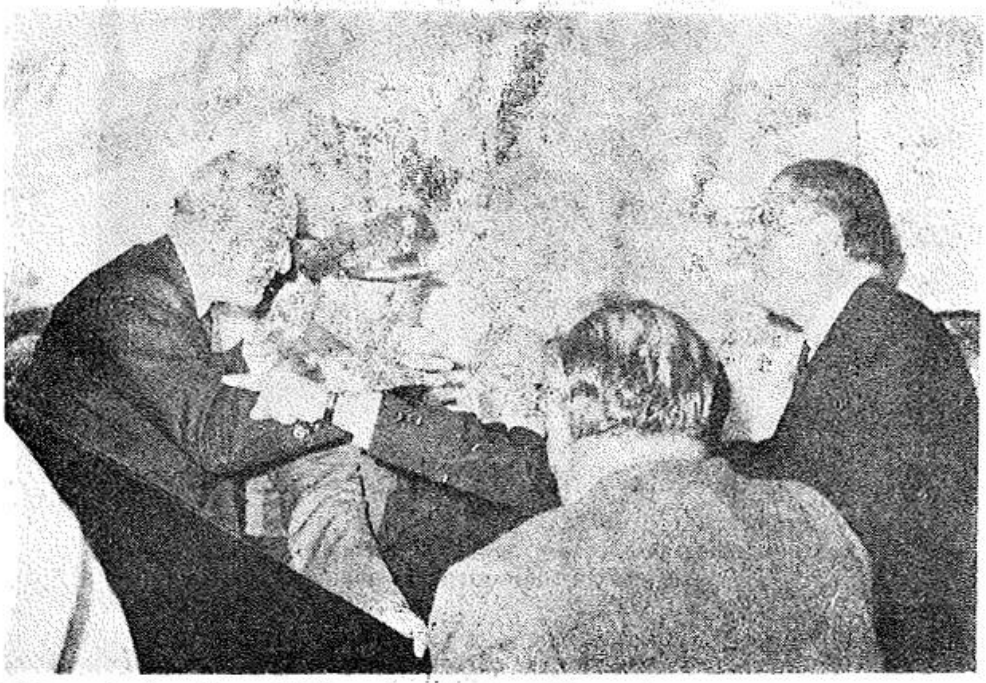

Ἐπίθεσις βουλευτῶν τοῦ Κέντρου καὶ τῆς ΕΔΑ κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς

Ὁ Βουλευτὴς κ. ΣΚΙΜΙΤΖ

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΚΟΓΚΡΕΣΣΟΥ Ο ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ κ. ΣΚΙΜΙΤΖ ἐζήτησε νὰ καταχωρηθῇ ἐπιστολὴ τοῦ δημοσιογράφου κ. ΣΤΟΚΤΟΝ εἰς τὰ πρακτικά, διότι περιγράφει τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα ὡς πράγματι ἔχει, τονίσας ἔτι

ὅτι ὁ κύριος ΣΤΟΚΤΟΝ παραμένει εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἀνταποκριτὴς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. ΣΤΟΚΤΟΝ, δίδεται ἀποστομωτικὴ ἀπάντησις εἰς τὰς ψευδολογίας τῶν γνωστῶν ἀντιπάλων τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπογραμμίζεται ὅτι αὗται εἶναι μέρος εὐρυτέρας πανούργου προσπαθείας χρηματοδοτουμένης ἀφειδῶς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς δυσφήμησιν τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις σαφῶς ἔχει ἀποδειχθῆ, ὅτι καλυτερεύει τὴν ζωὴν τοῦ Ἕλληνος πολίτου. Τὸ χάος τὸ ὁποῖον ὑφίστατο προηγουμένως ἦτο πραγματικόν. Ἀλλὰ καλύτερα δι' οἱονδήποτε ἀμφιβάλλοντα εἶναι νὰ ἔλθη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ διεξαγάγη ὅσας ἐρεύνας θέλει. Οὐδεὶς θὰ τὸν ἐμποδίση. Ἡ κυβέρνησις δέχεται εὐχαρίστως ἀμερόληπτον καὶ ἔντιμον κριτικήν».

Εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης ὁ Λόρδος ΣΤ. ΧΕΛΛΕΡΣ παρετήρησεν εὐστόχως καὶ αὐστηρῶς ὅτι «πάντες ὅσοι ἐπιτίθενται ἀδίκως κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐτήρησαν σιγὴν κατὰ τὴν σοβιετικὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν καὶ τὴν Τσεχοσλοβακίαν. Τὸ φαινόμενον ἔχει ἐπισημανθῆ καὶ ἄλλοτε ὡς ἐνδεικτικὸν τῆς ἀσαφείας τῶν προθέσεων ὡρισμένων «δημοκρατῶν» τῶν ὁποίων ἡ εὐαισθησία εἶναι κατευθυνομένη. Ὥστε δὲν εἶναι ὁ πόνος διὰ τὴν Δημοκρατίαν ποὺ ἐμπνέει τοὺς κυρίους αὐτούς. Ὑπάρχουν πολλαὶ περιπτώσεις πλήρους καὶ ὁριστικῆς καταλύσεως τῆς Δημοκρατίας, ποὺ τοὺς ἀφήνουν ἀδιαφόρους. Ἀλλὰ τὸ ἀνησυχητικώτερον εἶναι ὅτι οἱ στόχοι των συμπίπτουν μὲ τοὺς στόχους τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ἔχουν κοινὰς συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας. Καὶ αὐτὸ βεβαίως δὲν εἶναι ἁπλῆ σύμπτωσις. Δεικνύει ὅτι ὁ κομμουνισμὸς ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ἀσκῆ εὐρυτέραν ἐπιρροὴν ἀπὸ ὅσην δικαιολογεῖ ἡ πραγματική του δύναμις καὶ νὰ ἐνεργῆ μέσῳ προσωπικοτήτων καὶ μηχανισμῶν ποὺ φαινομενικῶς ἐξυπηρετοῦν δημοφιλεῖς ὑποθέσεις».

Ὁ σημειούμενος διὰ σταυροῦ Ἀνδρέας συνοδευόμενος ὑπὸ κομμουνιστῶν βουλευτῶν προκαλεῖ ἐξοργιστικῶς εἰρωνευόμενος τοὺς δικαστὰς ἐν ὥρᾳ δίκης.

Ὁ Γερουσιαστὴς κ. Μπαμπάλας διὰ τὴν Ἑλλάδα

Ὁ Γερουσιαστὴς τῆς Πολιτείας τῆς Βιργινίας κ. Πῆτερ Μπαμπάλας, εἰς συνέντευξίν του πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Βιρτζίνια Παϊλότ», ἐκθέτει τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ προσφάτου ταξιδίου του εἰς τὴν Ἑλλάδα. «Εὗρον, ὑπογραμμίζει, τὴν χώραν ἐλευθέραν, τὸν λαὸν ἐλεύθερον, εὐτυχῆ καὶ ἱκανοποιημένον. Εἶχον ἀναγνώσει πολλὰ περὶ Ἑλλάδος. Μοῦ παρείχετο ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσω αὐτοπροσώπως τὴν ἀλήθειαν. Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οὐδὲν εὗρον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄξιον μομφῆς. Ἐκινήθην ἐλευθέρως, συνωμίλησα μὲ πολοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ εἶναι ὑπὲρ τῆς παρούσης μορφῆς διακυβερνήσεως τῶν νέων συνταγματικῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κυβερνώντων». Ὁ Ἀμερικανὸς γερουσιαστὴς ἀναφέρεται ἐν συνεχείᾳ εἰς ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν νῆσον Λέσβον καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς: «Ἐξεπλάγην ἀπὸ τὰ ὅσα πράττει ἡ νέα κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος. Κτίζει σχολεῖα, κατασκευάζει δρόμους, παρέχει ὕδωρ καὶ ἠλεκτροφωτισμὸν εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα χωρία καὶ ἰδιαιτέρως ἐκδηλώνει τὴν μέριμνάν της διὰ τοὺς πτωχοὺς διὰ νὰ ἀνυψώσουν τὸ βιοτικόν των ἐπίπεδον».

Δηλώσεις Ἀμερικανοῦ Βουλευτοῦ εἰς τὸ Κογκρέσσον

Εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τοῦ Κογκρέσσου κατεχωρίθη προσφάτως ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ κ. Πουσίνσκυ περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι κρατούσης καταστάσεως καὶ τοῦ ἐπιτελουμένου ὑπὸ τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως ἔργου.

«Ἡ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις, εἶπεν ὁ κ. Πουσίνσκυ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπ' αὐτῆς διακυβερνήσεως τῆς Χώρας, ἔφερε τὴν πρόοδον καὶ τὴν σταθερότητα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπαδόπουλος, ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Παττακὸς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Μακαρέζος ὡδήγησαν πρὸ διετίας τὸν Στρατὸν εἰς μίαν ἀναίμακτον ἐπανάστασιν ἐναντίον τῶν δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι παρέσυρον τὴν φίλην αὐτὴν χώραν εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου καὶ τῆς ἀναρχίας.

Κύριε Πρόεδρε, σήμερον εἶναι προφανὲς ὅτι οἱ ἡγέται τῆς Ἐπαναστάσεως ἐκράτησαν τὸν λόγον των. Ἐν πρώτοις ἔδωσαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ψηφίσῃ νέον Σύνταγμα.

Προσφάτως ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπαδόπουλος ἀνεκοίνωσε τρία ἐκ τῶν δώδεκα σπουδαιοτέρων ἄρθρων τοῦ Νέου Συντάγματος, ἅτινα ἔθεσεν ἐν ἰσχύι. Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀποκαθιστοῦν τὰ δικαιώματα τοῦ Λαοῦ: Τοῦ συνέρχεσθαι εἰρηνικῶς, τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ τοῦ ἀπαραβιάστου τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀσύλου.

Κατὰ τὰς προσφάτους συζητήσεις μου μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως οὗτοι ἐξεδήλωσαν τὴν σθεναρὰν ἐπιθυμίαν των νὰ θέσουν ἐν ἰσχύι τὰ ἕτερα ἄρθρα τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος συμφώνως πρὸς τὴν ἐφημερίδα «THE NEW YORK TIMES» εἶπεν εἰς ραδιοφωνικὴν ἐκπομπήν: «Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΕΙ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΝ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΩΤΕΡΑΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ ΑΝΟΡΘΩΣΕΩΣ, ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΣΕΩΣ Η ΟΠΟΙΑ ΕΛΑΒΕ ΧΩΡΑΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ. ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ ΕΧΟΥΝ ΠΕΙΣΘΗ ΟΤΙ ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΑΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΕΠΙΤΕΛΕΙΤΑΙ ΕΝΩ ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΜΑΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΝ ΟΤΙ ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΑΣ ΜΑΤΑΙΩΣ».

Προσωπικῶς ἐπεσκέφθην τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη καὶ συνωμίλησα μὲ τὸν λαὸν τῆς χώρας αὐτῆς. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι αἱ ἀρχαὶ

τῆς Δημοκρατίας, ἡ ὁποία ἐγεννήθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἱστορικὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἐφημόσθησαν πλήρως εἰς τὸ Ἔθνος τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως. Πιστεύω εἰλικρινῶς ὅτι ἡ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις, τῆς ὁποίας ἡγεῖται ὁ κύριος Παπαδόπουλος, καταβάλλει μίαν ἔντιμον καὶ εἰλικρινῆ προσπάθειαν πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ ὁμαλοῦ πολιτικοῦ βίου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπαδόπουλος, ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Παττακός, ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Μακαρέζος, καθὼς καὶ οἱ συνεργάται των ὑπουργοὶ καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες στρατιωτικοὶ εἶναι ἀκραιφνεῖς Ἕλληνες πατριῶται.

Ἡ Ἑλλὰς σήμερον ἀποτελεῖ τὸν πλέον ἀξιόπιστον σύμμαχον τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν Εὐρώπην. Ταυτοχρόνως σήμερον ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον ἀμυντικόν μας ἔρεισμα εἰς τὴν Μεσόγειον. Δύναται κανεὶς ἀσφαλῶς νὰ εἴπη ὅτι ὡς μέλος τοῦ ΝΑΤΟ ἡ Ἀμερικὴ ἔχει ἀνάγκην τῆς Ἑλλάδος πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἡ Ἀμερικὴ ἔχει ἀνάγκην τοῦ ΝΑΤΟ.

Προσφάτως ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Παττακὸς ἐπεσκέφθη τὴν Οὐάσιγκτων, ὑπῆρξε δὲ ἐνθαρρυντικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος ἐχαιρετίσθη μεγάλως ὑπὸ τῶν πλέον ἐπιφανῶν ἡγετῶν τῆς Κυβερνήσεώς μας».

Ἐκ τῆς ἐγκρίτου ἐφημερίδος ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς:

Ἡ Βελγικὴ ἐφημερὶς «ΛΙΜΠΡ ΜΠΕΛΖΙΚ» εἰς σειρὰν ἀνταποκρίσεων τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀπεσταλμένου της κ. Βὰν Ντὲρ Ντοῦσσεν, προβάλλει ἰδιαιτέρως τὴν δήλωσιν τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Στυλιανοῦ Παττακοῦ, ὅτι

«ΚΥΡΙΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΕΙΝΑΙ Η ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΞΥΓΙΑΝΣΙΝ ΤΗΣ».

Ἐπίθεσις Βουλευτῶν κατὰ Βουλευτῶν ἐντὸς τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Βέλγος ἀπεσταλμένος εἰς τὴν ἀνταπόκρισίν του ἐξαίρει τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ χαρακτηρίζει αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον ἰσχυρᾶς θελήσεως, μεγάλης ἐνεργητικότητος, μὲ ἀναμφισβήτητα προσόντα.

Ὁ κ. Βὰν Ντὲρ Ντοῦσσεν ὑπογραμμίζει ὅλως ἰδιαιτέρως τὴν μεγάλην δημοτικότητα, τῆς ὁποίας χαίρει ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, ἀναφέρει δὲ δύο χαρακτηριστικὰ γεγονότα· τὴν πρωτοφανῆ ὑποδοχὴν τὴν ὁποίαν ἐπεφύλαξεν ὁ λαὸς εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὴν παρέλασιν τῆς 25ης Μαρτίου καὶ τὰς προσωπικὰς του διαπιστώσεις, ἀπὸ τὴν ὕπαιθρον, ὅπου μετέβη συνοδεύσας τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Βέλγος δημοσιογράφος ἀναφέρεται ἐπίσης εἰς συνομιλίας του μετὰ τοῦ Δημάρχου Καλαμάτας, ὁ ὁποῖος τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι σημαντικὴ βελτίωσις τῆς ζωῆς ἐπῆλθεν ἀμέσως μετὰ τὴν 21ην Ἀπριλίου. Προηγουμένως, ὡς τοῦ ἀνέφερεν ὁ Δήμαρχος, οἱ πολιτικοὶ ἐνεθυμοῦντο τὸν λαὸν τῆς ὑπαίθρου μόνον πρὸ τῶν ἐκλογῶν.

Ἡ ἀνταπόκρισις δημοσιεύεται τρίστηλος εἰς τὴν πρώτην σελίδα τῆς ἐφημερίδος καὶ συνοδεύεται ὑπὸ φωτογραφιῶν, μιᾶς τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὴν λεζάντα «ΠΑΤΤΑΚΟΣ, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐπιθυμεῖ καὶ δύναται νὰ γοητεύσῃ τὰ πλήθη» καὶ ἑτέρας, ἡ ὁποία ἀπεικονίζει ἐξώστας καταμέστους κόσμου καὶ ἔχει τὴν ἑξῆς λεζάντα: «Διὰ τὸν Παττακὸν τὰ μπαλκόνια γεμίζουν πλήθη».

Ἐπίθεσις βουλευτοῦ μπράβου τῆς Ἐν. Κέντρου κατὰ συναδέλφου του

Ἐφημερὶς τοῦ Μονάχου

Ἡ ἐφημερὶς ΜΠΑΓΙΕΡΝ ΚΟΥΡΙΕΡ, ὄργανον τοῦ Χριστιανοδημοκρατικοῦ Κόμματος ἐξαίρει δι' ἄρθρου της τὸ ἔργον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν αὐτῆς χαρακτηρίζει δὲ τὸν ὑπουργὸν Συντονισμοῦ κ. Νικόλαον Μακαρέζον δημιουργὸν τῆς νέας ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

Ὁ ἀρθρογράφος ἐξαίρει ἐπίσης τὴν στάσιν τῆς ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων τῆς Γερμανικῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἐψήφισεν ὑπὲρ συνεχίσεως τῆς στρατιωτικῆς βοηθείας πρὸς τὴν Ἑλλάδα, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι μόνον ἡ κοιτὶς τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, ἀλλὰ καὶ πιστὸς σύμμαχος, ἀκρογωνιαῖος λίθος καὶ βασικὸν στήριγμα τοῦ ΝΑΤΟ εἰς τὴν νευραλγικὴν περιοχὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου.

Εἰς αὐτὸ τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος δημοσιεύεται ἐκτενὲς ἄρθρον διὰ τὸν Τουρισμόν μας ὑπὸ τὸν τίτλον «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ — ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ — ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΑΡΧΙΖΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΝ».

Ἡ γερμανικὴ ἐφημερὶς ἐξαίρει τὰ ληφθέντα μέτρα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν εἰς τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ, χαρακτηρίζει δὲ ὡς ὑπευθύνους τῆς καθυστερήσεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως ἐν Ἑλλάδι τὰς φαυλοκρατικὰς κυβερνήσεις τοῦ παρελθόντος.

Ἡ Ἰρλανδικὴ ἐφημερὶς «IRISH INDEPENDENT»

Εἰς ἄρθρον του ὁ κ. BRIAN R. G. CROTTY ὑπὸ τὸν τίτλον «ΜΙΑΝ ΛΕΞΙΝ

Αἱ καθημεριναὶ συνήθεις συμπλοκαὶ μεταξὺ τῶν... ἐκλεκτῶν τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κοινοβουλίῳ.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ», δημοσιευθὲν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐφημερίδα τοῦ Δουβλίνου, γράφει μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Διεπίστωσα μόνος μου ὅτι αἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀριστερᾶς τόσον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἔκτισαν προσεκτικὰ ἐκ προθέσεως μίαν ἀναληθῆ εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐμφανίζουν ὡς μίαν χώραν ὅπου ἡ δυστυχὴς μᾶζα καταπιέζεται κτηνωδῶς ἀπὸ ἕνα φασιστικὸν καθεστώς.

Τίποτε δὲν εἶναι περισσότερον ἀναληθὲς καὶ κακόβουλον ἀπὸ τὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν δίδουν αἱ ἐν λόγω ἐφημερίδες.

Εἶναι πασιφανὲς ὅτι οἱ Στρατιωτικοὶ ἐπενέβησαν τὴν 21ην Ἀπριλίου 1967 ἀκριβῶς τὴν κρίσιμον ὥραν διὰ νὰ σώσουν τὴν Πατρίδα των ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν κατάληψιν.

Βεβαίως οἱ Ἕλληνες δὲν θέλουν νὰ τοὺς διοικοῦν γιὰ πάντα οἱ στρατιωτικοί.

Ἀλλὰ τὸ παρὸν καθεστὼς εἶναι δημοφιλὲς διότι ἐργάζεται δραστηρίως καὶ προετοιμάζει τὸ ἔδαφος διὰ πραγματικῶς ἐλευθέρας ἐκλογάς.

Δυστυχῶς ἐφ' ὅσον ὑπάρχει κομμουνιστικὴ ἀπειλή, ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀναγκάζεται νὰ διατηρῇ ἐλαφρὰς ἀπαγορεύσεις, διὰ τὰς ἐφημερίδας καὶ τοὺς ἀνευθύνους πολιτικούς.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὅμως, χιλιάδες ἁπλῶν Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν τουρισμόν, διὰ νὰ ζήσουν, συναντοῦν δυσκολίας, κυρίως λόγω ψευδῶν δημοσιεύσεων, αἱ ὁποῖαι διαδίδονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς καὶ τοὺς δῆθεν φιλελευθέρους».

Ὁ Πρόεδρος τῆς «Χριστιανικῆς Σταυροφορίας» κ. BILLY JAMES HARGIS **τῆς Ὀκλαχόμα τονίζει :**

«Ὑπῆρξε δι' ἐμὲ προνόμιον καὶ τιμὴ ἡ ἐκ νέου ἐπίσκεψίς μου κατὰ τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν ἐν Ἀθήναις, κοιτίδος τοῦ Χριστιανικοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἦτο ἰδιαιτέρα τιμὴ δι' ἐμὲ ἡ ἐπίσκεψίς μου εἰς Ἀθήνας κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, ἐφ' ὅσον πιστεύω ὅτι ἡ μεγαλυτέρα μέχρι σήμερον νίκη κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1967, ἐσημειώθη εἰς τὴν χώραν αὐτήν.

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΠΑΡΑΜΙΚΡΑ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΚΕΨΙΝ ΜΟΥ ΟΤΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ
ΤΗΣ 21ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΗΜΠΟΔΙΣΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΑΠΟ ΤΟΥ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΣ ΔΟΡΥΦΟΡΟΣ

Οἱ ἁπανταχοῦ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι δοξάζουν τὸν Θεὸν διὰ τὴν λίαν ἐξαιρετικὴν αὐτὴν νίκην κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν αὐτὸ ἔτος. Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Χώρα μου, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, ἔχουν ἀπὸ ἐτῶν ἀναλάβει τὴν Σταυροφορίαν διὰ τὴν ἀποσόβησιν τῆς καταλήψεως τοῦ ἐλευθέρου κόσμου ὑπὸ τοῦ ἀθέου κομμουνισμοῦ καὶ τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν λαῶν, ὄπισθεν τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὑποδουλωθῆ καὶ ἐξαθλιωθῆ, γνωρίζω μετὰ βεβαιότητος ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν συμπατριωτῶν μου διάκειται συμπαθῶς πρὸς τὴν νίκην σας καὶ τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοπούς σας.

Τινὰ ἐκ τῶν ἄκρων ἀριστερῶν καὶ φιλελευθέρων στοιχείων τοῦ Δυτικοῦ Τύπου ἔχουν ἀναλάβει τὴν δυσφήμησιν τῆς κυβερνήσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ Γεωργίου Παπαδοπούλου διὰ τῆς διαστρεβλώσεως καὶ τῆς παρερμηνείας τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἐσημειώθησαν ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς 21ης Ἀπριλίου. Εἶναι ἤδη ἀρκούντως κακὸν νὰ ἐπιτίθενται οἱ κομμουνισταὶ τοῦ κόσμου ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ της, ἀλλ' εἶναι ἀσυγχώρητον δι' ὡρισμένα ἐκ τῶν μέσων δραστηριότητος τοῦ Δυτικοῦ κόσμου νὰ συνεργάζωνται μετὰ τῶν Ἐρυθρῶν εἰς

τὴν δυσφήμησιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἁπανταχοῦ καλῶν ἀνθρώπων.

Δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δυτικῶν μέσων δημοσιότητος ἡ καταδίκη τῶν συμμάχων μας ἐν Ἑλλάδι, ἀποστεροῦντα οὕτω τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τῆς μοναδικῆς εὐνοίας, τὴν ὁποίαν ζητοῦν ἀπὸ τοὺς συμμάχους των, τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνοικοδομήσουν τὴν Ἑλλάδα, τὸν πατριωτισμόν της καὶ τὴν οἰκονομίαν της ἄνευ ἔξωθεν ἐπεμβάσεως».

Ἡ Γαλλικὴ ἐφημερὶς «ΜΟΝΤ»

Ὁ κ. Μαρσὼ εἰς ἀνταπόκρισίν του δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν Γαλλικὴν ἐφημερίδα «Μόντ» χαρακτηρίζει τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ νέον Σύνταγμα ὡς ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΕΡΓΟΝ καὶ ἐξαίρει ἐν ταυτῷ τὴν σταθερότητα τῆς δραχμῆς καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐπέτυχε νὰ διατηρήσῃ ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν».

Ἡ ἐφημερὶς «JOURNAL D' EGYPTE»

Ὁ ἀρχιτυντάκτης τῆς Γαλλοφώνου ἐφημερίδος «JOURNAL D' EGYPTE» δι' ἄρθρων του μιᾶς καὶ ἡμισείας σελίδος ἐξαίρει εἰς τὴν ἐν λόγω ἐφημερίδα τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐν Ἑλλάδι, τὴν δικαίαν κοινωνικὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν δικαιοσύνην, τὴν οἰκονομικὴν εὐημερίαν, τὰ ἐν γένει εὐεργετικὰ ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ μέτρα. Τὸ νέον Σύνταγμα, τὸν νέον καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας, τὴν Στάσιν τῆς Ἑλλάδος ἔναντι τοῦ Μεσανατολικοῦ ζητήματος, τὰ βιομηχανικὰ ἔργα καὶ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας.

Ἡ Γαλλικὴ Ἐπιθεώρησις «ΑΖΑΝΣ ΝΤ' ΕΝΦΟΡΜΑΣΙΟΝ ΕΚΟΝΟΜΙΚ Ε ΦΙΝΑΝΣΙΕ»

Ἐξαίρει τὴν ἐθνικὴν ἐπαναστατικὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπενδύσεων τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν.

Ἐν συνεχείᾳ, παραθέτει τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Συντάγματος περὶ ἐπενδύσεων καὶ προστασίας κεφαλαίων ἐξωτερικοῦ καὶ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Νικολάου Μακαρέζου, δι' ἧς διευκρινίζονται αἱ παρεχόμεναι σήμερον διευκολύνσεις διὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι ἐπενδύσεις.

Ἡ ἐφημερὶς «CRITICA SOCIALE» τοῦ Μιλάνου

Ἀναφέρει ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ σχέσεις διαφόρων κρατῶν (Γερμανίας, Ἰταλίας, Γαλλίας, Βελγίου) μετὰ τῆς Ἑλλάδος συνεχίζονται μὲ προπτικὴν πυκνώσεώς των καὶ ὅτι ἡ τουριστικὴ κίνησις ηὐξήθη ἀναμφιβόλως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἰδίως ἀπὸ ἰταλικῆς πλευρᾶς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἡ ἔγκριτος ἐφημερὶς ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ δὲν παραλείπει νὰ ἀναδημοσιεύῃ τὰ δημοσιευθέντα εἰς ἄρθρον τῆς Ἀγγλικῆς «ΙΝΤΕΛΙΤΖΕΝΣ ΝΤΑΙΤΖΕΣΤ»:

«Ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἕνας σημαντικὸς συνεταῖρος εἰς τὸ ΝΑΤΟ καὶ ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 προεφύλαξε τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς δημιουργίας μιᾶς σοβαρᾶς πολιτικῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀντίθετος πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ ΝΑΤΟ καὶ γενικώτερον τοῦ δυτικοῦ κόσμου.

Τώρα, μόλις ἡ ὅλη ἱστορία περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τῶν παρατηρητῶν μας καὶ ἀποκαλύπτει τὴν τεραστίαν ὀφειλὴν τοῦ ΝΑΤΟ πρὸς τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα, τῆς

ὁποίας ἐσφαλμένην καὶ κακοήθην εἰκόνα δίδουν οἱ προπαγανδισταί.

Τὴν 28ην Μαΐου 1967 ἐπρόκειτο νὰ διεξαχθοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα γενικαὶ ἐκλογαὶ διὰ τὰς ὁποίας τὸ κόμμα τοῦ Κέντρου εἶχε προβῆ εἰς μυστικὴν συμφωνίαν μετὰ τοῦ κόμματος τῆς ΕΔΑ (πρόκειται περὶ τοῦ ἐκτὸς νόμου κομμουνιστικοῦ κόμματος Ἑλλάδος).

Διὰ τῆς ἐν λόγω συμφωνίας τὸ τελευταῖον τοῦτο θὰ παρεχώρει τὰς ψήφους του εἰς ἀντάλλαγμα συμφωνηθέντος ἀριθμοῦ ὑπουργείων. Ἐὰν τοῦτο ἐπετυγχάνετο, διηνοίγοντο τέσσαρες ὁδοὶ ἐκμεταλλεύσεως τῆς καταστάσεως: 1) Ἡ περικύκλωσις τῆς Γιουγκοσλαβίας ἐκ τριῶν πλευρῶν, 2) ἡ λῆψις σοβιετικῶν ἀντιποίνων κατὰ τῆς Ἀλβανίας ἀπὸ ξηρᾶς, 3) πρόσθετος πίεσις κατὰ μιᾶς ἀπομεμονωμένης Τουρκίας, προκειμένου νὰ ἐξαναγκασθῆ αὕτη εἰς συμβιβασμόν, 4) ἡ ἐξασθένησις τῆς θέσεως τοῦ Ἰσραήλ.

Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἐὰν λεχθῆ ὅτι ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 ἀνέτρεψε τὰ περὶ ἐκλογῶν σχέδια, προεκάλεσε τὴν σύλληψιν ἀριθμοῦ συνοδοιπόρων πολιτικῶν καὶ δεδηλωμένων ὑποστηρικτῶν τῶν κομμουνιστῶν καὶ ἐγκατέστησε μίαν διοίκησιν, ἡ ὁποία δὲν ἀφήνει καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ Ἑλλὰς καὶ αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις της ἵστανται σταθερῶς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ΝΑΤΟ. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῶν κυρίων σκοπῶν τῶν Σοβιέτ, δι' εἰρηνικῶν μέσων, ἐξουδετερώθη νύκτωρ».

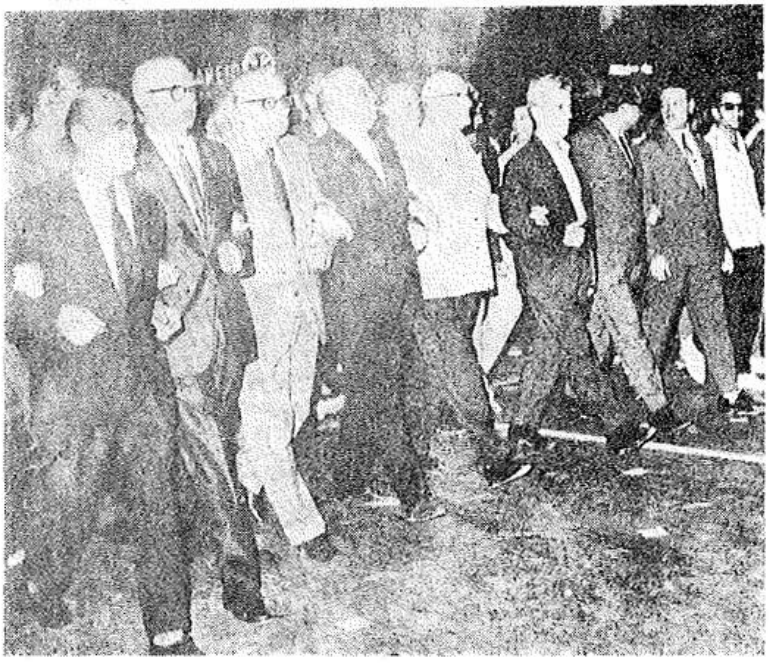

Βουλευταὶ τοῦ προδοτικοῦ ἑλληνικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος (Ε.Δ.Α.) παρελαύνουν προκλητικώτατα εἰς τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας καὶ τὴν δημιουργίαν κλίματος ἀβεβαιότητος καὶ ἀναρχίας.

Ἡ ἐφημερὶς ΤΕΜΡΟ τῆς Ρώμης, δημοσιεύει:

«Τὸ αἱματηρὸν παρελθὸν τοῦ πολέμου κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἤνοιξε μεταξὺ Στρατεύματος καὶ Κομμουνισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀδιαπέραστον τάφρον.

ΚΑΙ ΕΝΩ ΔΙΑ ΤΑΣ ΑΛΛΑΣ ΧΩΡΑΣ ΑΙ ΟΠΟΙΑΙ ΕΠΙΚΡΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΠΟΤΕ ΑΝΑΓΚΑΣΘΗ ΝΑ ΖΗΣΟΥΝ ΤΟΣΟΝ ΤΡΑΓΙΚΑΣ ΗΜΕΡΑΣ, Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΘΕΜΑ ΔΙΑ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ, ΕΔΩ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΚΟΜΗ ΜΙΑ ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΗ ΣΚΙΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΙΚΑΛΟΥΝΤΑΙ, ΔΙΑ ΝΑ ΜΗ ΡΙΦΘΗ ΕΚ ΝΕΟΥ Η ΧΩΡΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΝΗΝ ΤΗΣ ΠΡΟ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ».

Τὸ περιοδικὸν «EUROPE MAGAZINE» τῶν Βρυξελλῶν:
Εἰς αὐτὸ δημοσιεύεται ἄρθρον εἰς τὸ ὁποῖον

ΕΠΙΚΡΙΝΕΤΑΙ Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ Η ΑΣΚΟΥΜΕΝΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΥΠΟ ΜΕΡΙΔΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ, ΕΝΩ ΟΥΔΕΙΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΕΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΝ, ΤΟΥΣ ΦΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΚΑΘΕΣΤΑΤΑ».

Τὸ περιοδικὸν «ΜΠΑΓΙΕΡΙΣΣΕΡ ΜΟΝΑΤΣΠΗΓΚΕΛ»

Ἡ συνεργάτις τοῦ διεθνοῦς κύρους καὶ μεγάλης κυκλοφορίας περιοδικοῦ «Μπαγιέρισσερ Μοναστπῆγκελ» κυρία Φρέντα Στάκκελμπεργκ, ἐξαίρει ὡς ἑξῆς εἰς ἄρθρον της τὰς ἐπιτευχθείσας ὑπὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκπληκτικὰς προόδους καὶ τὴν φιλοξενίαν τῶν Ἑλλήνων:

«Καὶ ἂν δὲν ὑπάρχῃ, τονίζει, ἕως τώρα ἕνα ρητὸ πρὸς σύγκρισιν δύο πραγμάτων, ἐγώ, πρώτη, θέλω νὰ τὸ δημιουργήσω. Καὶ αὐτὸ εἶναι: «φιλόξενος σὰν Ἕλληνας»!

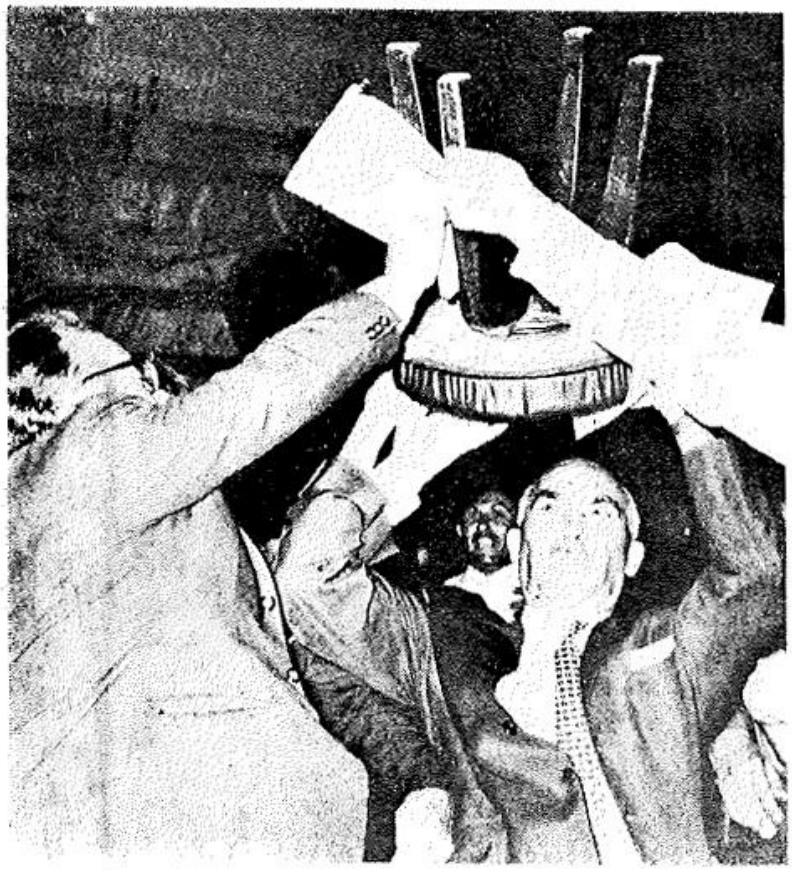

Πολλοὶ τῶν βουλευτῶν δὲν ἠρκοῦντο εἰς τοὺς γρόνθους των, δι' ὃ πρὸς μεγαλυτέραν διασκέδασιν μετεχειρίζοντο καὶ τὰς πολυθρόνας των !!!

«Ἡ ἑλληνικὸς λαός, ὑπογραμμίζει περαιτέρω ἡ ἀρθρογράφος, ὁ μόνος λαὸς τοῦ κόσμου, ποὺ μετὰ τὸ 1945 ἀπέκλεισε καὶ ἐξεδίωξε ἀπ' τὴν χώρα του τὸν μπολσεβικισμόν, βασιζόμενος μόνο στὶς δικές του δυνάμεις, εἶναι φυσικὰ δύσπιστος ἔναντι σοσιαλιστικῶν πειραμάτων».

Καταλήγουσα λέγει, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχει νὰ ἀναπτύξῃ προπαγάνδαν διὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς Ἐπαναστάσεως. Διότι, ὡς χαρακτηριστικῶς γράφει, «εἶναι τόσο ὁλοφάνερη ἡ οἰκονομικὴ ἄνοδος, ἡ ἐξολόθρευσις τῆς διαφθορᾶς καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς τάξεως, ὥστε δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι κανεὶς προικισμένος μὲ ἰδιαιτέραν κριτικὴν ὀξυδέρκειαν, διὰ νὰ καταλάβῃ καὶ νὰ τὰ ἐκτιμήσῃ».

Ὁ Γερουσιαστὴς κ. Ντερβίνσκυ

Ὁ Γερουσιαστὴς κ. Ντερβίνσκυ, ἀγορεύων εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν Κογκρέσσον, μεταξὺ ἄλλων ἐτόνισε τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς διατηρεῖ μὲ ἤρεμη σταθερότητα τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ ὑπηρετεῖται ἀπὸ κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπεδοκίμασε διὰ συντριπτικῆς πλειοψηφίας κατὰ τὸ Δημοψήφισμα τοῦ παρελθόντος φθινοπώρου. Ἡ στενὴ συνεργασία μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶναι ἀπόρροια τῶν ἱστορικῶν δεσμῶν φιλίας, οἱ ὁποῖοι συνδέουν τὰ δύο ἔθνη Ἡ αὔξησις τῶν πιέσεων τὰς ὁποίας ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀσκεῖ εἰς τὸν μεσογειακὸν χῶρον καὶ ἡ ἐπιθετικότης τῶν κομμουνιστῶν εἰς διάφορα ἄλλα σημεῖα, πρέπει νὰ μᾶς ὑπενθυμίσουν ὅτι ἡ Ἑλλὰς συνορεύει μετὰ τριῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἀποτελεῖ τὸν προμαχῶνα τοῦ ἐλευθέρου κόσμου, διαδραματίζων πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς ἐρυθρᾶς τυραννίας.

Χαιρετῶμεν τὴν ἐπέτειον τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐκφράζομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αἰσθήματα φιλίας, σεβασμοῦ καὶ ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν ἱστορικὸν σύνδεσμον μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τῶν κυβερνήσεων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν».

Ἡ ἀνωτέρω ἱστορικὴ ἀγόρευσις τοῦ γερουσιαστοῦ κ. Ντερβίνσκυ περιέχεται εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ Κογκρέσσου, τὰ ἐκδιδόμενα εἰς φυλλάδια.

Ὁ Ἀνώτατος Διοικητὴς τῶν ἐν Εὐρώπῃ Δυνάμεων τοῦ ΝΑΤΟ

Κατὰ τὸ ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα, τὸ παρατεθὲν πρὸς τιμὴν τοῦ ἀποχωροῦντος Ἀρχηγοῦ τῶν ἐν Εὐρώπῃ δυνάμεων τοῦ ΝΑΤΟ στρατηγοῦ Λέμνιτσερ, ὑπὸ τοῦ Ἀντιβασιλέως κ. Γ. Ζωιτάκη, ὁ στρατηγὸς Λέμνιτσερ ἐπρόφερεν:

«ΕΙΣ ΚΑΜΜΙΑΝ ΑΛΛΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΔΕΝ ΗΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΑΣΙΣΘΩΜΕΝ ΤΟΣΟΝ ΠΟΛΥ ΚΑΙ ΤΟΣΟΝ ΑΞΙΟΠΙΣΤΑ ΟΣΟΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΕΝΟΠΛΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ».

Εἰς τὸ πολλοστημόριον αὐτὸ τῶν διεθνῶν ἐγκωμιαστικῶν σχολίων, τῶν δημοσιευθέντων εἰς ἐφημερίδας, περιοδικὰ καὶ ἄλλα ἔντυπα ξένων κρατῶν διὰ τὸ ἀναληφθὲν καὶ συντελούμενον γιγάντειον ἔργον ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967, θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ παραθέσωμεν καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τῶν λόγων, τῶν ἐκφωνηθέντων ὑπὸ τῶν ἰθυνόντων σήμερον τὰς τύχας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ δὴ τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Γεωργίου Παπαδοπούλου, τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Στυλιανοῦ Παττακοῦ, τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Νικολάου Μακαρέζου καὶ ἄλλων, διότι ὅμοιοι αὐτῶν ποτὲ κατὰ τὴν τρισχιλιετῆ ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους δὲν ἐξεφωνήθησαν ἐν καιρῷ εἰρήνης.

Εἰς τοὺς λόγους τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου, τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ καὶ τῶν ἀνταξίων συνεργατῶν των, πᾶς ὑπερήφανος Ἕλλην θαυμάζει τὸ σθένος, τὸν παλμόν, τὸ πατριωτικὸν αἴσθημα, τὴν ἐπιχειρηματολογίαν καὶ τὰς σοφὰς παραινέσεις καὶ συμβουλάς, αἵτινες δίδονται πρὸς ὅλας τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἐπιμόνως ἐκλήθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ καλῆται, διότι οἱ ἰθύνοντες γνωρίζουν ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ κυριώτερον γνώρισμα μιᾶς ὑγιοῦς, μιᾶς πραγματικῆς, μιᾶς ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Εἷς ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ ὁ λόγος ὁ ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κυρίου Στυλιανοῦ Παττακοῦ, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Λήμνου Μύριναν, ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἐπεσκέφθη τὴν νῆσον τὴν 13ην Νοεμ-

βρίου 1967, τυχὼν εἰλικρινῶς ἀποθεωτικῆς καὶ μέχρι δακρύων συγκινητικῆς ὑποδοχῆς, πρῶτον εἰς τὸν ἔνδοξον Μοῦδρον καὶ ἀκολούθως εἰς τὰ χωρία καὶ τὴν πρωτεύουσαν, ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν ὁ Μητροπολίτης Λήμνου Παντελεήμων, ὁ στρατ. Διοικητὴς συνταγματάρχης κ. Λεβούνης, ὁ ἔπαρχος κ. Σακελλαρίου, ὁ Δήμαρχος κ. Ἀλέκος Φεργαδιώτης, ἅπασαι αἱ πολιτικαί, στρατιωτικαί, ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὅλοι ἀνεξαιρέως οἱ κάτοικοι.

Ὁ Δήμαρχος Μυρίνης κύριος Ἀλέκος Φεργαδιώτης πλαισιούμενος ὑπὸ τῶν κιαχαγιάδων δων, ὑποδέχεται ἐνθουσιωδῶς τὸν Ἀντιπρόεδρον καὶ Ὑπουργὸν Ἐσωτ. κ. Στυλ. Παττακόν.

Εἰς τὴν πρὸ τοῦ Δημαρχιακοῦ Καταστήματος πλατεῖαν ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, τὸν ὁποῖον προσεφώνησε λίαν εὐστόχως ὁ Πρόεδρος τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου κ. Ἀριστ. Βαλάκος, τονίσας, ὅτι ἐν μιᾶ μόνη νυκτὶ ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου ἐσάρωσε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορα τοῦ παρελθόντος, ὡμίλησε πρὸς τὸν Λημνιακὸν λαὸν ὡς ἑξῆς:

Αἱ μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου Λήμνου Ὀλυμπία Παντζαρᾶ, Χρυσάνθη Σοφιᾶ, Πηνελόπη Σιδηρέλλη, Ἀγγελικὴ Χριστοφόρου, Σουλτάνα Κεχαγιᾶ, Ἀθανασία Πάτσαρίσου, Αἰκατερίνη Τσούκη, Ἀσπασία Σφούνου καὶ Διαλεχτὴ Καλεμάνη, χορεύουσαι πρὸ τῶν ἐπισήμων ἐπὶ τῇ ἀφίξει εἰς Λήμνον τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Σ. Παττακοῦ τὴν 13.11.67

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν ἀποθεωτικὴν ὑποδοχὴν ἣν ἐπεφύλαξαν οἱ κάτοικοι τῆς Λήμνου εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κύριον Στυλιανὸν Παττακὸν καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ.

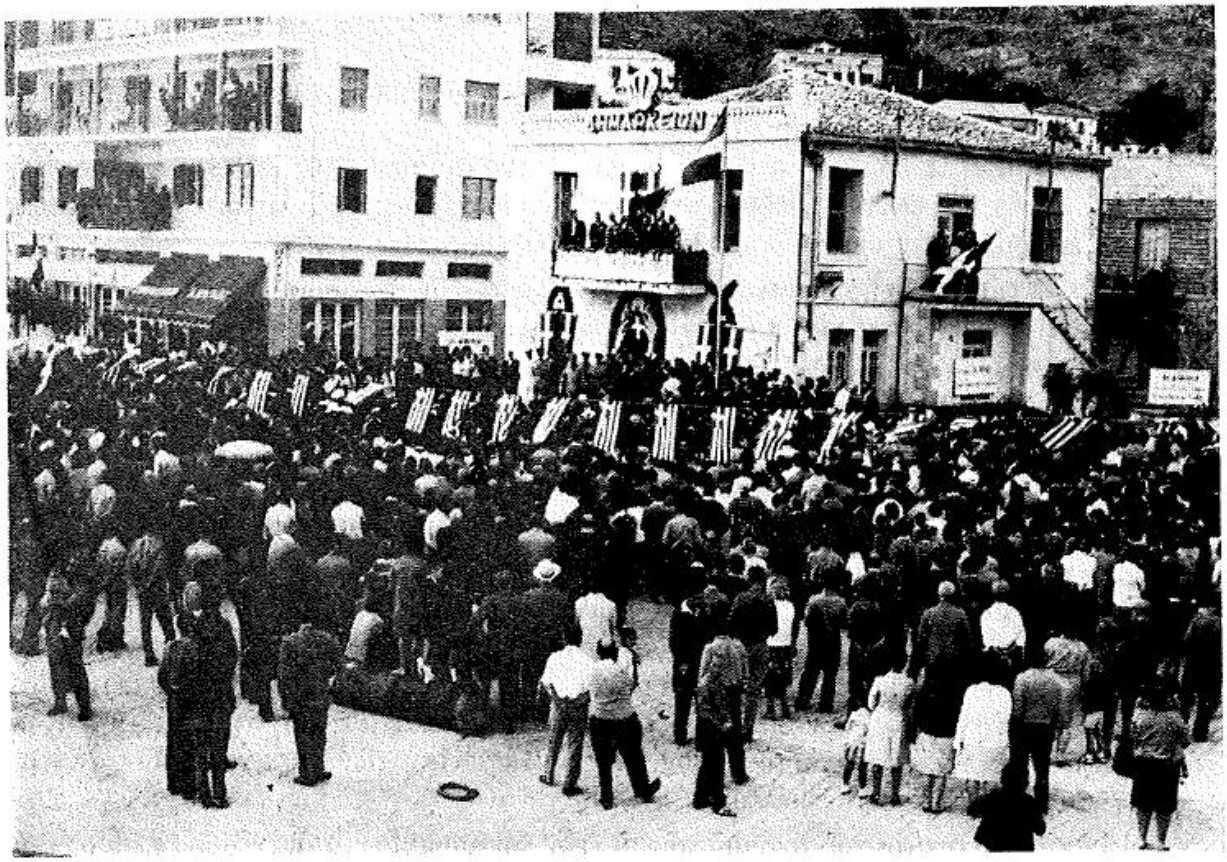

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κύριος Στυλιανὸς Παττακὸς ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Λημνίους εἰς τὸν πρὸ τοῦ Δημαρχείου χῶρον.

Τὴν 13ην Νοεμβρ. 1967 ἐνῶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Στυλιανὸς Παττακὸς ἐκφωνεῖ τὸν βαρυσήμαντον ἐν Λήμνῳ λόγον του.

«Σεβασμιώτατε, Κύριε Νομάρχα, Κύριε Ἔπαρχε, Κύριε Δήμαρχε,

Σᾶς φέρω τὸν χαιρετισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου.

Ἐπισκεπτόμενος τὸν Νομὸν Λέσβου ἠθέλησα νὰ ἐκπληρώσω μίαν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν μου νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Λῆμνον.

Αἱ ἐκδηλώσεις σας, ἐκδηλώσεις ἀγάπης, συμπαραστάσεως καὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ θερμὴ σημερινὴ ὑποδοχή σας, μὲ συγκινοῦν βαθύτατα καὶ σᾶς ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως.

Ὑπεριπτάμενοι τῆς Λήμνου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διαδρομήν, εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ θαυμάσωμεν τὴν προσπάθειαν καὶ τὴν ἐργατικότητα τῶν κατοίκων της.

Αὐτὸν τὸν μόχθον, αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, πρέπει νὰ ἀξιοποιήσωμεν οἱ Ἕλληνες καὶ αὐτὸς εἶναι ἕνας τῶν βασικῶν στόχων τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως.

Πρέπει νὰ ἐκσυγχρονισθῆ τὸ Κράτος νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τῶν φαύλων, τῶν παρασίτων καὶ τῶν μεσαζόντων, νὰ ὀργανωθῆ, νὰ θέση εἰς τὴν διάθεσιν τῶν πολιτῶν του τὰ μέσα καὶ τὰς γνώσεις τῆς συγχρόνου τεχνικῆς καὶ ἐπιστήμης. Νὰ κατευθύνη τὴν οἰκονομίαν πρὸς τὴν ἀνάπλασιν καὶ τὴν ἀναπροσαρμογήν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἀνάπτυξιν. Νὰ ὀργανώση τὴν παραγωγήν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων. Καὶ ὑπεράνω ὅλων νὰ ἐξασφαλίση τὴν συνεργασίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐργασίαν τῶν πολιτῶν του καὶ νὰ ἀποκαταστήση τὴν τάξιν καὶ νὰ ἀπαλλάξη τοὺς πολίτας ἀπὸ τὸ ἄγχος καὶ τὴν ἀγωνίαν τῶν ταραχῶν, τῶν ἀνατροπῶν, τῆς ἀβεβαιότητος τοῦ μέλλοντος.

Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, τὴν δημιουργίαν μιᾶς νέας Ἑλλάδος, χωρεῖ ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς Ἐπαναστάσεως.

Μὲ γνώμονα μόνον τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Λαοῦ μας, μακρὰν οἱ-

ασδήποτε ἄλλης σκοπιμότητος, δὲν φείδεται κόπων, δὲν κάμπτεται πρὸ τῶν ἀντιδράσεων, δὲν φοβεῖται τὰς δυσχερείας.

Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι δύναται νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς καθολικῆς σχεδὸν συμπαραστάσεως τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ πρόοδος τῶν Ἐθνῶν δὲν εἶναι ἔργον τῶν ὀλίγων. Εἶναι ἀποτέλεσμα καθολικῆς προσπαθείας, ἑνότητος, πίστεως εἰς τὸν σκοπόν καὶ τὴν Ἑλλάδα μας, ἀγάπης καὶ κατανοήσεως.

Ἡ Ἐπανάστασίς μας ἐκήρυξε καὶ κηρύσσει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἕνωσιν τῶν Ἑλλήνων ὅσοι πιστεύουν καὶ ὑπηρετοῦν τὴν Ἑλλάδα.

Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν αἱ πολιτικαὶ σκέψεις οὐδενός, δὲν ἐσκέφθημεν ποτὲ νὰ διακρίνωμεν τοὺς Ἕλληνας, θὰ ἐξαλείψωμεν μόνον τὸν προδοτικὸν Κομμουνισμόν, διότι ἀπεδείχθη ὅτι οἱ κομμιουνισταὶ δὲν σκέπτονται καὶ δὲν ὑπηρετοῦν τὴν Ἑλλάδα.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἡνωμένοι, ἀγαπημένοι, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν μας, τὰς παραδόσεις μας τὰς Ἑλληνοχριστιανικάς, θὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὴν δημιουργίαν ἑνὸς Κράτους ὑγιοῦς, μιᾶς Ἑλλάδος εὐτυχισμένης, ὅπου ὁ λαός, ὁ μαρτυρικὸς Ἑλληνικὸς λαός, θὰ ζῇ ἐλεύθερος, ἥρεμος, ἀσφαλὴς καὶ θὰ ἀπολαμβάνῃ τῶν ἀγαθῶν ὅσα ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς συγχρόνου ζωῆς προσφέρουν εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸν ὡραῖον, τὸν εὐγενικόν, ὁ ὁποῖος θὰ σημάνῃ καὶ τὴν δικαίωσιν τῶν πολεμικῶν ἀγώνων τοῦ Ἔθνους, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου καλεῖ ὅλους τοὺς Ἕλληνας, κάθε τάξεως, ἀνεξαρτήτως πλούτου, μορφώσεως καὶ καταγωγῆς.

Ἡνωμένοι καὶ ἀγαπημένοι ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Βασιλέως μας θὰ νικήσωμεν καὶ πάλιν, καὶ θὰ δημιουργήσωμεν μίαν νέαν ζωήν, καλυτέραν καὶ ὡραιοτέραν καὶ δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τὰ παιδιά μας, καὶ θὰ κατασφαλίσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν πορείαν, καὶ θὰ διατηρήσωμεν τὸ πνεῦμα τὸ ἀθάνατον, τὸ Ἑλληνικόν, ὁδηγὸν καὶ φωτοδότην ἀνθρώπων καὶ Λαῶν.

Ζήτω τὸ Ἔθνος, Ζήτω ὁ Βασιλεύς. Ζήτω ὁ εὐγενὴς Λαὸς τῆς Λήμνου».

Αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Δήμου εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἦσαν ἡ κατ' ἐξοχὴν δημοκρατικὴ ἐκδήλωσις τῆς γεννηθείσης εἰς τὴν Ἑλλάδα Δημοκρατίας.

Διὰ μιᾶς τοιαύτης ἐκκλησίας ὅλων τῶν τάξεων τῆς Ἑλλάδος, ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὁ ὁποῖος δὲν ἐστερήθη οὐδὲ στερεῖται οὐδεμιᾶς ἐλευθερίας, ΜΟΝΟΝ ΑΥΤΟΣ, πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ ἂν πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ πότε ἢ ἂν ἐπιβάλλεται νὰ κυβερνήσουν οἱ ἰθύνοντες ΣΩΤΗΡΕΣ ἐπὶ τέσσερα, ἐπὶ ὀκτὼ ἢ ἐπὶ εἴκοσι ἀκόμη ἔτη.

Εἶναι, νομίζομεν, ἀναφαίρετον δικαίωμά του, μετὰ τόσας ταλαιπωρίας ἐπὶ φαυλοκομμιουνιστοκρατίας, νὰ ἐρωτηθῇ αὐτός, ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, πότε θέλει νὰ γίνουν δημοτικαὶ ἐκλογαὶ καὶ πότε βουλευτικαί.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐνθυμούμενος ὅτι πρὸ τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 ὁ Διεθνὴς κομμιουνισμὸς ἤλεγχε καὶ κατηύθυνε ὀργανισμούς, δήμους, κοινότητας, ἀδελφότητας, συλλόγους, σωματεῖα καὶ ὁμίλους καὶ ὅτι ἡ διαβρωτική του δραστηριότης εἶχεν ἀρχίσει νὰ προσβάλλῃ ἐπικινδύνως καὶ τὸν Στρατὸν καὶ τὸν Στόλον καὶ τὴν Ἀεροπορίαν καὶ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, δὲν θέλει ἡ Ἑλλὰς τῆς αὐτοθυσίας, τῶν μόχθων καὶ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, τοῦ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΠΑΤΤΑΚΟΥ, τοῦ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΚΑΡΕΖΟΥ καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν των νὰ παραδοθῇ εἰς ἀσυνειδήτους καὶ ἱεροσύλους κομματάρχας. ΑΣ ΚΡΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΑΣ ΚΟΑΖΟΥΝ ΕΤΙ ΑΠΕΛΠΙΣΤΙΚΩΤΕΡΟΝ ΟΙ ΚΑΡΑΔΟΚΟΥΝΤΕΣ ΕΧΘΡΟΙ ΤΟΥ.

Ἐνταῦθα διὰ τοὺς ἐθελοβαρυκόους ξένους, τοὺς ἐχθρικῶς διακειμένους πρὸς τὴν Ἑλλάδα, δημοσιεύομεν τὸ Μήνυμα τοῦ Πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ

Πάπα πάσης Ἀφρικῆς ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤ' καὶ εὐχὰς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ, ἀμφοτέρων εὐλογούντων μετὰ θρησκευτικῆς ἐξάρσεως τὴν Ἐθνικὴν Ἐπανάστασιν, πεποιθότες ὅτι προσφέρομεν οὐ μόνον εἰς τὴν ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παγκόσμιον, ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΔΙΑΣΕΙΣΤΑ, ΑΤΙΝΑ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΕΥΣΟΥΝ ΙΔΙΩΣ ΕΙΣ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΣ ΘΑ ΑΣΧΟΛΗΘΟΥΝ ΜΕ ΤΟ ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΚΑΙ ΟΣΟΝ ΠΟΤΕ ΑΛΛΟΤΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ 21ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ 1967.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηναγόρας

Τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969 ὁ ἐπιστρέφων ἐκ Βουλγαρίας εἰς Κωνσταντινούπολιν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ, κατὰ τὴν στάθμευσίν του εἰς τὴν Ὀρεστειάδα, διεβίβασε τὰς εὐχάς του διὰ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Στυλ. Παττακοῦ, πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν καὶ τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Γ. Παπαδόπουλον, τονίσας ὅτι ΧΑΙΡΕΙ ΔΙΟΤΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ ΕΧΕΙ ΠΛΗΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΚΑΙ ΕΝΟΤΗΤΑ. «ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΩ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΠΛΗΤΤΟΜΑΙ, ΕΙΠΕ, ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΤΗΣ», μεθ' ὃ εὐλογήσας τὸ συγκεντρωμένον πλῆθος, ἐνῶ πολλοὶ ἔκλαιον συγκεκινημένοι ὅταν ἐνηγκαλίσθη τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. Στυλιανὸν Παττακόν, ἐξέφρασε τὴν χαράν του διότι «Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ ΔΙΑΓΕΙ ΚΑΛΩΣ ΤΠΟ ΣΥΝΘΗΚΑΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΟΤΗΤΟΣ ΤΠΟ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΥΣΑΝ ΕΡΓΩΔΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΝ ΤΟΥ».

Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξαντρείας Πάπας Πάσης Ἀφρικῆς Νικόλαος ΣΤ'

Τὴν 11ην Ἀπριλίου 1969 ὁ ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ Πάπας πάσης Ἀφρικῆς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤ', εἰς μήνυμά του πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐτόνισεν: «ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΜΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΕΠΙΣΤΩΣΑ ΟΤΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΗΜΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕΓΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ ΑΠΟΒΑΙΝΕΙ ΕΙΣ ΟΦΕΛΟΣ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ, ΑΛΛΑ ΕΧΕΙ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΙΝ ΕΠΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ. Η ΕΛΛΑΣ ΟΔΗΓΕΙΤΑΙ ΤΠΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΙΣ ΕΝ ΛΑΜΠΡΟΝ ΜΕΛΛΟΝ. Η ΕΛΛΑΣ ΤΗΝ ΣΤΙΓΜΗΝ ΑΥΤΗΝ ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΣΤΙΒΑΡΑΣ ΑΝΔΡΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ ΑΚΑΜΑΤΟΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΟΝ ΠΡΟΣΗΛΩΣΙΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΘΗΚΟΝ. ΕΥΧΟΜΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ ΟΠΩΣ ΒΑΔΙΣΗ ΤΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ 21ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΩΡΙΣΕΝ ΕΙΣ ΑΥΤΟΝ».

ΤΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ ΕΠΙ ΤΗ ΚΗΡΥΞΕΙ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

«Ἑλληνικὲ Λαέ,

Ἀπὸ μακροῦ παριστάμεθα μάρτυρες ἑνὸς ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον διεπράττετο εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ τοῦ Ἔθνους μας.

Ἡ ἀδίστακτος καὶ ἀθλία κομματικὴ συναλλαγή, ὁ ἐκτραχηλισμὸς μεγάλης μερίδος τοῦ Τύπου, ἡ μεθοδικὴ ἐπίθεσις ἐναντίον ὅλων τῶν θεσμῶν, ἡ διάβρωσίς των, ὁ κατεξευτελισμός τοῦ Κοινοβουλίου, ἡ κατασυκοφάντησις τῶν πάντων, ἡ παράλυσις τῆς κρατικῆς μηχανῆς, ἡ πλήρης ἔλλειψις κατανοήσεως πρὸς τὰ φλέγοντα προβλήματα τῆς νεολαίας μας, ἡ κακομεταχείρησις τῶν φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν μας, ἡ ἠθικὴ κάμψις, ἡ σύγχυσις καὶ ἡ θολότης, ἡ μυστικὴ καὶ φανερὰ συνεργασία μὲ τοὺς ἀνατροπεῖς καὶ τέλος, τὰ συνεχῆ ἐμπρηστικὰ κηρύγματα ἀσυνειδήτων δημοκόπων κατέστρεψαν τὴν γαλήνην τοῦ τόπου, ἐδημιούργησαν κλῖμα ἀναρχίας καὶ χάους, ἐκαλλιέργησαν συνθήκας μίσους καὶ διχασμοῦ καὶ μᾶς ὡδήγησαν εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἐθνικῆς καταστροφῆς. Δὲν ἀπέμεινεν πλέον ἄλλος τρόπος σωτηρίας ἀπὸ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Στρατοῦ μας.

Ἡ ἐπέμβασις αὕτη βεβαίως ὁποτελεῖ ἐκτροπὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ ἡ ἐκτροπὴ αὕτη ἦτο ἐπιβεβλημένη διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος!

Ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος εἶναι ὁ ὑπέρτατος Νόμος.

Αἱ ἐκλογαί, αἱ ὁποῖαι προεκηρύχθησαν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δώσουν τὴν λύσιν εἰς τὸ δημιουργηθὲν ἀδιέξοδον. Πρῶτον, διότι, ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας, ἦτο ἀδύνατος ἡ ὁμαλὴ διεξαγωγή των καί, δεύτερον, διότι οἱονδήποτε καὶ ἂν ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν θὰ ὡδηγούμεθα μοιραίως εἰς τὴν αἱματοχυσίαν καὶ τὸ χάος.

Δι' αὐτὸ ἐπενέβη ὁ Στρατός. Διὰ νὰ ἀνακόψῃ τὴν πορείαν πρὸς τὴν καταστροφὴν ἕνα βῆμα πρὸ τῆς ἀβύσσου.

Εἰς ὁλόκληρον τὴν Χώραν ἐπικρατεῖ ἀπόλυτος γαλήνη καὶ τάξις.

Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἐστρατεύθησαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος.

Ποῖοι εἴμεθα; Δὲν ἀνήκομεν εἰς οὐδὲν πολιτικὸν κόμμα καὶ οὐδεμίαν πολιτικὴν παράταξιν εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ εὐνοήσωμεν εἰς βάρος τῆς ἄλλης. Δὲν ἀνήκομεν οὔτε εἰς τὴν οἰκονομικὴν ὀλιγαρχίαν, τὴν ποίαν ὁμοίως δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ ἀφήσωμεν νὰ προκαλῇ τὴν πενίαν. Ἀνήκομεν εἰς τὴν τάξιν τοῦ μόχθου. Καὶ θὰ σταθῶμε εἰς τὸ πλευρὸν τῶν πτωχῶν ἀδελφῶν μας Ἑλλήνων. Ἐλαυνόμεθα ἀποκλειστικῶς ἀπὸ πατριωτικὰ κίνητρα καὶ ἐπιδιώκομεν νὰ καταργήσωμεν τὴν φαυλοκρατίαν. Νὰ ἐξυγιάνωμεν τὸν δημόσιον βίον. Νὰ ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸν τῆς Χώρας τὴν σῆψιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκινδύνευε. Νὰ ἀποτρέψωμεν τὸν διχασμὸν καὶ τὴν ἀλληλοσφαγὴν πρὸς τὴν ὁποίαν μᾶς κατηύθυνον κακοὶ Ἕλληνες καὶ νὰ δημιουργήσωμεν ὑγιεῖς βάσεις διὰ τὴν ταχεῖαν ἐπάνοδον τῆς Χώρας εἰς τὸν ἀληθῶς ὀρθόδοξον κοινοβουλευτικὸν βίον. Κηρύσσομεν τὴν συναδέλφωσιν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς δὲν ὑπάρχουν Δεξιοί, Κεντρῶοι, Ἀριστεροί. Ὑπάρχουν μόνον Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς ἕνα εὐγενές, ἀνώτερον καὶ πλῆρες ἰδεῶδες τῆς ἀληθοῦς Δημοκρατίας καὶ ὄχι τῆς Δημοκρατίας τοῦ πεζοδρομίου, τῆς ὀχλοκρατίας καὶ τῆς ἀναρχίας. Ὅταν οἱ Ἕλληνες εἶναι ἡνωμένοι, θαυματουργοῦν. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἐλάχιστοι ἐφιάλται, δημαγωγοί, ἀσυνείδητοι καιροσκόποι καὶ κατ' ἐπάγγελμα ἀναρχικοί. Αὐτοὶ ἐπεδίωξαν νὰ μᾶς διχάσουν. Καὶ μᾶς ὀνομάζουν ἀριστερούς, κεντρώους, κεντροαριστεροὺς καὶ δεξιούς.

Ἐπεδίωξαν νὰ ἐνσταλάξουν εἰς τὴν ψυχήν μας, μὲ κάθε τρόπον, τὸ μῖσος τῶν μὲν πρὸς τοὺς δέ. Ἐπεδίωξαν νὰ μᾶς φανατίσουν καὶ νὰ μᾶς ἐξωθήσουν εἰς τὸν ἀλληλοσπαραγμόν. Αὐτοὺς τοὺς ἐλαχίστους ἐμπρηστὰς θὰ ἀπομονώσωμεν καὶ ὅλοι ἡμεῖς οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, ἡνωμένοι, θὰ βαδίσωμεν ἐμπρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς. Πρὸς τὴν ριζικὴν ἀλλαγήν. Πρὸς τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον. Ὁ βασικός μας στόχος εἶναι ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη. Ἡ δικαία κατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος. Ἡ ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ ἐξύψωσις τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ ἰδιαιτέρως τῶν ἀγροτῶν καὶ ἐργατῶν καὶ τῶν πενεστέρων τάξεων.

Ἡ στοργὴ τῆς Κυβερνήσεως θὰ στραφῇ ἀμέριστος πρὸς τὴν νεολαίαν καὶ τὰ προβλήματά της.

Μετὰ τὴν παγίωσιν ὁμαλοῦ ρυθμοῦ καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν καταλλήλων πρὸς τοῦτο συνθηκῶν, τὸ ταχύτερον δυνατόν, θὰ ἐπανέλθῃ ἡ Χώρα εἰς τὸν Κοινοβουλευτισμὸν ἐπὶ ὑγιοῦς βάσεως. Τότε, ἡ ἀποστολὴ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἔχῃ λήξει.

Πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ διχασμοῦ καὶ τῆς ἑτοίμου νὰ ἐκσπάσῃ ἐμφυλίου συρράξεως, ἡ ὁποία ὡδήγει εἰς αἱματοχυσίαν καὶ κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν καταστροφήν, ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν κήρυξιν τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν.

Ἡ Κυβέρνησις δηλοῖ κατηγορηματικῶς, ὅτι εἶναι ἀποφασισμένη νὰ φέρῃ εἰς πέρας διὰ παντὸς μέσου καὶ μὲ ταχὺν ρυθμὸν τὴν βαρεῖαν ἀποστολὴν τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν. Εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐκπληρώσῃ εἰς τὸ ἀκέραιον τὰς ὑποχρεώσεις της ἔναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἐπικαλεῖται τὴν καθολικὴν συμπαράστασιν τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ της. Ζητεῖ πλήρη πειθαρχίαν πρὸς τὸ Κράτος. Ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς πολιτισμένας χώρας. Διότι πραγματικὴ ἐλευθερία ὑπάρχει ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει Νόμος. Ἐκεῖ, ὅπου ἡ ἐλευθερία τοῦ ἑνὸς φθάνει μέχρι τοῦ σημείου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ἡ ἐλευθερία τοῦ ἄλλου.

Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προειδοποιήσῃ κατὰ τὸν πλέον κατηγορηματικὸν τρόπον, ὅτι οἱαδήποτε ἀντίδρασις εἰς τὸ ἐθνικόν της ἔργον τῆς ἀλλαγῆς, ὁποθενδήποτε προερχομένη, θὰ παταχθῇ πάραυτα διὰ παντὸς εἰς τὴν διάθεσίν της μέσου.

Ζήτω τὸ ΕΘΝΟΣ.
Ζήτω ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ.
Ζήτω ἡ ΑΙΩΝΙΑ ΕΛΛΑΣ.

Ἀθῆναι τῇ 21 Ἀπριλίου 1967»
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἐπαναστάσεις στρεφομένας κατὰ καθεστώτων καὶ κατακτητῶν ἡ Παγκόσμιος Ἱστορία ἀναφέρει πολλὰς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἔτι δὲ καὶ ἐξεγέρσεις, στάσεις καὶ ἀνταρσίας ἀποβλεπούσας εἰς κοινωνικοπολιτικὰς μεταρρυθμίσεις καὶ παραχωρήσεις προνομίων.

Παραμερίζοντες τὰ κινήματα, τὰς ἐξεγέρσεις, τὰς στάσεις καὶ τὰς ἀνταρσίας τῶν διαφόρων λαῶν τῆς γῆς τῶν Μυθικῶν καὶ Κλασσικῶν χρόνων καὶ τῆς χιλιετηρίδος τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, θὰ ὑπενθυμίσωμεν ἁπλῶς, ἵνα μὴ ἐπεκταθῶμεν λεπτομερῶς, τινὰς τῶν σημαντικωτέρων ἐπαναστάσεων τῶν λαβουσῶν χώραν εἰς ἐλεύθερα εὐρωπαϊκὰ Κράτη, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Δὲν θὰ ἀναφερθῶμεν, ἑπομένως, οὐδὲ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821, εἰς ἣν ἀπεδύθησαν ἀπεγνωσμένως ἐλάχιστοι ὑπόδουλοι ἥρωες, ἐναντίον τῆς Μεγάλης Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς ἀπειλούσης τότε ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην.

Ἡ γνωστὴ τοῖς πᾶσι Γαλλικὴ Ἐπανάστασις, εἰς ἣν ἠγωνίσθησαν αἱ πενέστεραι τάξεις τοῦ Γαλλικοῦ Λαοῦ, ἐξερράγη πρὸ 180 ἐτῶν καὶ συγκεκριμένως τὸ ἔτος 1791. Αὕτη ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον 10ετίαν, μὴ διοργανωθεῖσα συντόμως πρὸς ἀνάδειξιν μιᾶς εὐρύθμου πολιτείας, ἐξειλίχθη εἰς μόνιμον τρομοκρατίαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν μιᾶς δωδεκαμελοῦς συνόδου, εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως ὑπὸ τὴν γνωστὴν Τριανδρίαν τῶν Ρομπεσπιέρου, Κουτὸν καὶ Σαὶν Ζούστ. Αἱ λαβοῦσαι χώραν εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν ἀπηνεῖς διώξεις καὶ αἱματηρότατοι ἐσωτερικοὶ πόλεμοι, δὲν ἔληξαν ἢ μὴ τὸ 1799 — πολιτικὸν δὲ Δημοκρατικὸν πολίτευμα, τὸ Γαλλικὸν Κράτος ἀπέκτησε μόνον τὸ 1875 διὰ τοῦ Συντάγματος τῆς 25ης Φεβρουαρίου, ἤτοι μετὰ 76 ἔτη, ἀφ' ἧς ἐκηρύχθη ἡ Ἐπανάστασις.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ Ἐπανάστασις διὰ τῆς πορείας τῶν Φασιστῶν κατὰ τῆς Ρώμης τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1922 (MARCIA SU ROMA), ὑπεχρέωσε τὸν Βα-

σιλέα νὰ ἀναθέσῃ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους εἰς τὸν ἀρχηγὸν των Μπενίτο Μουσολίνι. Ὄντως τὴν ἑπομένην, 31ην Ὀκτωβρίου, ὁ Μουσολίνι, Ντοῦτσε πλέον τῆς Ἰταλίας, σχηματίσας Κυβέρνησιν, ἐφήρμοσε μεθόδους βαρβάρους καὶ ἀπανθρώπους. Ἡ ἐσωτερικὴ διακυβέρνησις τῆς Ἰταλίας καὶ ἡ ἐξωτερικὴ φασιστικὴ πολιτικὴ τοῦ Ντοῦτσε εἶναι γνωστὴ ὡς ἐγκληματικὴ, περισσότερον δὲ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Τὶς ἐκ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐξανέστη καὶ δὲν ἠσθάνθη ἀποτροπιασμὸν, ὅταν τὴν 31ην Αὐγούστου 1923 φασιστικὸς στόλος ἐξ 21 πολεμικῶν σκαφῶν κατέλαβεν τὴν ὡραίαν Κέρκυραν καὶ ἐβομβάρδισε σφοδρῶς τὴν πρωτεύουσάν της;

Τίς ἐκ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἠγανάκτησε καὶ δὲν ἐξανέστη ὅταν τὴν 15ην Αὐγούστου 1940 ἐτορπιλλίσθη καὶ ἐβυθίσθη τὸ ἑλαφρὸν καταδρομικὸν «ΕΛΛΗ», ἠγκυροβολημένον ἔξωθι τοῦ λιμένος τῆς Τήνου, διὰ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας;

Τίς δὲν ἐξηγέρθη καὶ δὲν ἐπετέθη κατὰ τῶν φασιστικῶν ὀρδῶν τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940, διότι ἐπετέθησαν τὴν 3ην μετὰ μεσονύκτιον ὥραν χωρὶς νὰ προηγηθῇ κήρυξις πολέμου;

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὸν πάντοτε γελοιοποιηθέντα εἰς ὅλας τὰς πολεμικάς του ἐπιχειρήσεις φαμφαρόνον Ντοῦτσε, ὁ ὁποῖος σὺν τοῖς ἄλλοις ἔσχε τὴν ἀναίδειαν νὰ γράψῃ τὰ ἑξῆς εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἐγκυκλοπαιδείαν: «Μόνον ὁ πόλεμος ἀναπτύσσει εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ὅλας τὰς ἐνεργείας τῶν ἀνθρώπων καὶ θέτει τὴν σφραγῖδα τῆς εὐγενείας ἐπὶ τῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὰς ἀπαιτουμένας ἀρετὰς διὰ νὰ τὸν ἐπιχειρήσουν», διότι δὲν εἶχεν, ὁ δυστυχής, τὸ «γνῶθι σ' αὐτόν».

Εἰς τὴν Ἱσπανίαν, τὴν χώραν τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν ἐπὶ 1.300 ἔτη, ἐξερράγη Ἐπανάστασις τὴν 18ην Ἰουλίου 1936 μὲ ἀρχηγοὺς τοὺς στρατηγοὺς Φράνκο καὶ Σανγιοῦργιο, τοῦ δευτέρου θανόντος μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅλως ἀπροσδοκήτως. Μόνος ὡς ἐκ τούτου ὁ Φράνκο, ἤρχισε μακροχρόνιον ἐμφύλιον πόλεμον διαρκέσαντα τρία ἔτη παρὰ τὴν ὑποστήριξιν τῆς Χιτλερικῆς Γερμανίας καὶ τῆς Φασισικῆς Ἰταλίας διὰ πολλῶν δεκάδων χιλιάδων στρατοῦ καὶ ἑκατοντάδων βομβαρδιστικῶν ἀεροπλάνων. Αἱ Κυβερνητικαὶ Δυνάμεις ὑπὸ τὸν Κασσάδον ἀντιμετωπίσασαι γενναίως τὰς στρατιὰς τῶν ἐπαναστατῶν ὑπὸ τὸν Φράνκο καὶ τὰς στρατιωτικὰς καὶ ἀεροπορικὰς δυνάμεις τῶν συμμάχων του Γερμανίας καὶ Ἰταλίας ἐπὶ μίαν τριετίαν, ἠναγκάσθησαν νὰ συνθηκολογήσουν, καὶ τότε ὁ Φράνκο εἰσῆλθεν θριαμβευτὴς εἰς τὴν Μαδρίτην, ἀνακηρυχθεὶς Καουδίλιο, ἀντίστοιχον τοῦ «Φῦρερ» καὶ τοῦ «Ντοῦτσε».

Αἱ τεράστιαι καταστροφαὶ καὶ ἄλλαι ζημίαι εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον ὑλικὸν ὑπῆρξαν ἀνυπολόγιστοι, καθ' ὅσον δεκάδες ἀνωχυρώτων Ἱσπανικῶν πόλεων καὶ χωρίων ἰσοπεδόθησαν κυριολεκτικῶς ὑπὸ τῶν γερμανικῶν βομβαρδιστικῶν ἀεροπλάνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἱστορικὴ πόλις Γουερνίκα, εἰς ἣν ἐφονεύθησαν χιλιάδες ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ κυρίως δὲ παιδία. Ἔκτοτε, ἐπὶ 34 ἔτη, ἡ Ἱσπανία κυβερνᾶται δικτατορικῶς ἄγνωστον δὲ εἶναι πότε θὰ ἀποκτήσῃ δημοκρατικὸν πολίτευμα.

Ἡ ἐπανάστασις τέλος τῶν Ναζιστῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Νέρωνος τοῦ 20οῦ αἰῶνος Ἀδόλφου Χίτλερ εἰς τὴν Γερμανίαν, μίαν τῶν πλέον προηγμένων χωρῶν τῆς Εὐρώπης, εἶναι ἡ ἐπανάστασις τὴν ὁποίαν ἡ ἱστορία θὰ ἀναφέρῃ ἐς ἀεὶ μὲ ἀποτροπιασμὸν διότι κύρια χαρακτηριστικὰ αὐτῆς ἦσαν ἡ βία καὶ τὸ ἔγκλημα. Παρὰ ταῦτα πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ γερμανικὴ ἐπανάστασις τῶν Ναζὶ εἶναι ἡ ἐπανάστασις ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιζήσῃ καὶ νὰ διευθύνῃ καὶ κατευθύνῃ ἐπὶ αἰῶνας τὰς τύχας τῆς ὅλης Εὐρώπης, ἂν μὴ τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος, ἂν ὁ πολὺ μύωψ εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν διπλωματίαν ἀρχηγὸς αὐτῆς Χίτλερ, μετὰ τὰς τόσας βιαίας προσαρτήσεις ἐδαφῶν ἐλευθέρων κρατῶν, δὲν ἐπετίθετο κατὰ τῆς Πολωνίας, τὴν ἀκεραιότητα τῆς ὁποίας εἶχον ἐγγυηθῇ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Μεγάλη Βρεταν-

νία. Ἀντὶ τούτου ὡς εἴδομεν, μετέβαλεν εἰς τέφραν τὴν μεγαλειωδῶς ἀκτινοβολοῦσαν τότε Γερμανίαν τοῦ Χίνδερμπουργκ καὶ τὰ πεπρωμένα τῆς πολιτισμένης Εὐρώπης διότι, ὀπτασιαστὴς καὶ φαντασιοσκόπος ἐπετέθη καὶ κατὰ τῆς Ρωσίας, μεθ' ἧς εἶχεν συνάψει σύμφωνον μὴ ἐπιθέσεως. Ἀγριώτατοι ἦσαν αἱ ἐξοντώσεις ἑκατομμυρίων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, ὁμαδικῶς ριπτομένων καὶ καιομένων ἐντὸς κλιβάνων, ἢ ἐκτελουμένων εἰς φυλακὰς καὶ στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Τέλος, ὅταν οἱ περὶ αὐτὸν ἀξιωματοῦχοι συνεργάται του ἐξέφρασαν τὴν γνώμην ὅτι ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ κάπως ἡ τόση ἀγριότης, δὲν ἐδίστασε νὰ διατάξῃ τὴν ἄνευ οἴκτου ἐκτέλεσιν πάντων ἀνεξαιρέτως, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ τῆς Γερμανίας Κούρτ Σλάϊχερ, μετὰ τῆς συζύγου του.

Τελευταῖα τῶν σκιαγραφηθεισῶν ἐπαναστάσεων εἰς κράτη τῆς πολιτισμένης Εὐρώπης, ἔρχεται ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἐνθουσιωδῶς ἐχειροκρότησεν σύμπας ὁ Ἑλληνισμός, διότι ἀπαίσιοι βασανισταὶ ὀπαδοὶ τῆς φαυλοκρατίας ἐπὶ τρία καὶ πλέον ἔτη ἔσυρον ἁλυσσόδετον, ὤθουν, ἐκέντριζον, ἐχλεύαζον καὶ ἐπροπηλάκιζον ἄνευ οἴκτου τὴν Ἑλλάδα μέχρι τοῦ τάφου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔρριψαν αὐτὴν αἱμάσσουσαν καὶ ρακένδυτον.

Εἰς μνήμην παντὸς μὴ κακοπίστου Ἕλληνος, προβάλλουν ὡς ἐκτυλισσόμενη κινηματογραφικὴ ταινία, ἡ προβληματικὴ συναλλαγὴ εἰς τὸ ἐμπόριον, αἱ ἀθλιότητες τῶν ἀτασθαλιῶν εἰς τὴν παιδείαν, ἡ προκλητικὴ περιφρόνησις πρὸς τοὺς δικαστικοὺς καὶ τοὺς ἄνδρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, οἱ διαπληκτισμοὶ τῶν βουλευτῶν ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου, αἱ ἐκτοξευόμεναι ἀπειλαὶ καὶ ὕβρεις κατὰ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τοῦ συμβολίζοντος τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, οἱ ἐπονείδιστοι Λαμπράκηδες, αἱ ὀχλοκρατικαὶ ὀργανώσεις ἀλητῶν καὶ ἀλητοπαίδων, οἱ ἐμπρησμοὶ καταστημάτων βιοπαλαιστῶν ἀδελφῶν μας, αἱ σχεδὸν καθημεριναὶ πορεῖαι καὶ διαδηλώσεις, αἱ ἀπεργίαι, αἵτινες παρέλυον τὸν κρατικὸν μηχανισμὸν εἰς σημεῖον ὥστε νέοι καὶ οἰκογενειάρχαι κατάκοποι ἐκ τῆς ἐργασίας των νὰ μὴ δύνανται νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Τὸ αἶσχος τῆς πορείας τοῦ Μαραθῶνος τὴν ὁποίαν παρηκολούθουν οἱ ὀργανωταὶ αὐτῆς ἀρχηγοὶ τοῦ ΚΚΕ δι' ἑλικοπτέρου, ἐλέγχοντες ἂν τὰ πάντα ἔβαινον συμφώνως τῷ προγράμματι, τὸ ἔτι μεγαλύτερον καὶ ἀλησμόνητον αἶσχος τῆς γεφύρας τοῦ Γοργοποτάμου, ὅπου ἐκακοποιήθησαν καὶ βαρέως ἐτραυματίσθησαν ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, οἱ διορισμοὶ δεκάδων χιλιάδων ἀργομίσθων εἰς διαφόρους θέσεις, ἡ διασπάθισις τοῦ δημοσίου χρήματος ὑπὸ τῶν δύο ὀλετήρων τῆς Ἑλλάδος πατρὸς καὶ υἱοῦ Παπανδρέου, ἀνερχομένη εἰς τὸ ποσὸν τῶν τεσσάρων περίπου δισεκατομμυρίων δραχμῶν, ὁ μὴ ἔχων τὸ γνῶθι σ' αὐτὸν κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος τῆς ΕΔΑ Ἠλίας Ἠλιοῦ, ὅστις ὁσάκις ἤκουεν ἐν τῇ Βουλῇ ἀγορεύοντά τινα ἐκ τῶν ἐθνικοφρόνων βουλευτῶν, ἠγείρετο ὡς ἀπὸ ἰσχυροῦ ἐλατηρίου ἐκτινασσόμενος καὶ ἀπεκάλει τὸν ἀγορεύοντα ὅλως ἀναιτίως «φασίστα», τὸ κεφαλαῖον ΘΑ τοῦ δεινοῦ πράγματι ἀερολόγου Γεωργίου Παπανδρέου τὸ ὁποῖον μετὰ πικρίας θὰ ἀναφέρῃ ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία, καθότι δι' αὐτοῦ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ «Ἀνενδότου» κατώρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ τὴν ψῆφον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ νὰ ὁδηγήσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ὁριστικοῦ ἀφανισμοῦ, τὸ σχέδιον «Περικλῆς» τὸ ὁποῖον σκοπίμως κατεπρόδωσαν οἱ δύο Παπανδρέου εἰς τοὺς γνωστοὺς ἀδιστάκτους προδότας τῆς Πατρίδος, ἐναντίον τῶν ὁποίων θὰ ἐστρέφετο εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ ἐπεχείρουν νὰ καταλάβουν βιαίως τὴν ἀρχήν, ἡ παραίτησις τοῦ τέως Ἀμερικανοῦ ὑπηκόου Ἀνδρέου Παπανδρέου, ἀναγκασθέντος εἰς τοῦτο λόγῳ τῶν συντριπτικῶν ἀποκαλύψεων τῆς εὐθαρσοῦς καὶ ἐγκύρου ἐφημερίδος «Ἡμέρα», ἥτις ἐδημοσίευσεν ὅτι συνεπείᾳ τοῦ σκανδάλου τοῦ Ἀνδρέου Παπανδρέου πρὸς ὄφελος τῶν φίλων του Σκιαδαρέση, Μάντερσταμ καὶ Τρίτση, προέκυπτεν ποσὸν ἐκ δραχρῶν 25.285.000 εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου, τὸ γνωστὸν σχέδιον ΕΛΙΚΩΝ τὸ φέ-

ρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου καὶ ἀποκαλυφθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Γαρουφαλιᾶ, εἰς τὸ ὁποῖον περιείχετο ὀνομαστικὴ κατάστασις ἀξιωματικῶν χαρακτηριζομένων ἄλλων μὲν ὡς «ἡμετέρων» καὶ ἐπροτείνετο ἡ προώθησίς των εἰς διαφόρους ἡγετικὰς θέσεις, ἄλλων δὲ χαρακτηριζομένων ὡς ἀντιφρονούντων καὶ ἐζητεῖτο ἡ ἀπομάκρυνσίς των. Εἰς τὴν νῆσον Κρήτην ἡ ἐπίθεσις τῶν ἀριστερῶν διαδηλωτῶν Χανίων κατὰ τοῦ Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν, τὸν ὁποῖον τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ἄφησαν ἀπροστάτευτον, ὥστε νὰ γρονθοκοπηθῆ ἀγρίως, ἡ παράνομος ὀργάνωσις «ΑΣΠΙΔΑ», ἡ ὁποία ἐμπνεομένη καὶ καθοδηγουμένη ὑπὸ δύο σατανικῶν ἐγκεφάλων, τῶν πατρὸς καὶ υἱοῦ Παπανδρέου, προητοίμαζε τὴν κομματικοποίησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ καὶ δι' αὐτῆς τὴν ἐγκαθίδρυσιν δικτατορικοῦ καθεστῶτος, ἡ διαφθορὰ καὶ ὁ κιτρινισμὸς τοῦ Τύπου μέχρι σημείου ὥστε νὰ διορίζωνται καὶ Ὑπουργοὶ ὑπὸ τῶν δημοσιογραφικῶν συγκροτημάτων, αἱ ἀπεργίαι πείνης, τὰ τεραστίας ἐκτάσεως ἐπεισόδια εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ καὶ ἡ πυρπόλησίς του τὴν 17ην Ἰουνίου 1964, τὰ μεγάφωνα ἐξ ὧν ἐξεπορεύοντο ἀνατρεπτικὰ συνθήματα, τὰ ὁδοφράγματα εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τέλος τὸ κῦμα τῆς ἀναρχίας εἰς ὅλην τὴν Χώραν, εἶναι μία μικρὰ εἰκὼν τῆς προεπαναστατικῆς Ἑλλάδος. Ἦτο ἔργαιον τῶν φαυλεπιφαύλων ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων τῆς κατ' ὄνομα δημοκρατίας καὶ τοῦ εἰδεχθοῦς ἐχθροῦ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Οὐδεὶς δύναται νὰ λησμονήση τί ἐπεχειρήθη εἰς βάρος τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας ὑπὸ τῶν συνοδοιπόρων πατρὸς καὶ υἱοῦ Παπανδρέου. Ὑποχρεούμεθα νὰ ἐνθυμώμεθα ὡς Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι ὅτι εἰς τὴν ἐπιβλητικὴν συγκέντρωσιν τῶν Θεολόγων εἰς τὸ θέατρον «Ἀκροπόλ», πέντε χιλιάδες Θεολόγοι διεδήλωσαν τὴν ἀγανάκτησίν των διὰ τὸ γνωστὸν νέον ἐκπαιδευτικὸν νομοσχέδιον τὸ ἐκπονηθὲν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, μὲ πρωθυπουργὸν τὸν Γεώργιον Παπανδρέου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπλήττετο δεινῶς ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγὴ τῶν Ἑλληνοπαίδων. Εἰς αὐτὴν τὴν συγκέντρωσιν ὁ πρόεδρος τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Θεολόγων κ. Σ. Παπακωνσταντίνου ἐπεσήμανε τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον διέτρεχεν ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία ἐξ αἰτίας τῆς νέας ἐκείνης ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ὡς μὴ ἀκολουθούσης τὴν γραμμὴν τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν τῶν μαθητῶν καὶ ἐτόνισεν ὅτι ἡ συγκέντρωσις θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποβῆ ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς εἰρηνικῆς θρησκευτικῆς ἐπαναστάσεως ἐναντίον ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπεβουλεύοντο τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια τῆς Πίστεώς μας.

Ἀκολούθως ὡμίλησεν ὁ βουλευτὴς τῆς Ε.Κ. κ. Τομαρᾶς, ὅστις ἐπιδοκιμάσας πλήρως τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Θεολόγων κ. Σ. Παπακωνσταντίνου, ὑπεσχέθη νὰ μεταφέρη προσωπικῶς τὸ ψήφισμα τῆς συγκεντρώσεως εἰς τὸν πρόεδρον τῆς κυβερνήσεως καὶ νὰ ζητήση ἀπ' αὐτὸν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Παπανούτσου ἐκ τοῦ ὑπουργείου Παιδείας καὶ τὴν ἀπάλειψιν τῶν καταστρεπτικῶν διὰ τὸ Ἔθνος ἄρθρων τοῦ Νόμου περὶ ἐκπαιδευτικῶν μεταρρυθμίσεων δηλώσας εἰς ἐπήκοον πάντων, ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν θὰ ἐγίνοντο ἀποδεκταί, θὰ ἀπεχώρει ἐκ τοῦ κόμματος τῆς Ε.Κ.

Τί ἄλλο νὰ ἐνθυμώμεθα καὶ νὰ μὴ λησμονῶμεν ἐξ ὅσων διεπράττοντο μέχρι τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ὑπὸ τῆς ἀδιστάκτου καὶ ἀθλίας κομματικῆς συναλλαγῆς; ὅτι ὁ Τύπος εἶχε τεθῆ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς φαυλοκρατίας ἢ ὅτι τὴν 4ην Ἰουνίου 1966 μαινόμενον πλῆθος ὀπαδῶν τῆς... προοδευτικῆς ΕΔΑ ἐπετέθη κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου διὰ νὰ κακοποιήση τοὺς ἐν αὐτῇ ἐθνικόφρονας βουλευτὰς καὶ ἀκολούθως νὰ πυρπολήση αὐτὸ καὶ προβῆ, τίς οἶδε, εἰς ποίας ἄλλας ἀναρχικὰς ἐκδηλώσεις;

ΑΛΛ' Ο ΘΕΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΣΩΣΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

'Ο Πρόεδρος τῆς 'Εθνικῆς 'Επαναστατικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης 'Απριλίου 1967 καὶ Εἰσαγγελεὺς τοῦ 'Αρείου Πάγου κ. Κωνσταντῖνος Κόλλιας. ὁ 'Αντιπρόεδρος αὐτῆς 'Υπουργὸς 'Εθνικῆς 'Αμύνης 'Αρχηγὸς τοῦ Γενικοῦ 'Επιτελείου Στρατοῦ 'Αντιστράτηγος κ. Γρηγόριος Σπαντιδάκης, ὁ 'Υπουργὸς 'Εσωτερικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως Ταξίαρχος κ. Στυλιανὸς Παττακός, ὁ ὑπουργὸς Συντονισμοῦ Συνταγματάρχης Πυροβολικοῦ κ. Νικόλαος Μακαρέζος καὶ ὁ 'Υπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως Συνταγματάρχης Πυροβολικοῦ κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος, ὁ καὶ ἰθύνων νοῦς τῆς 'Εθνικῆς 'Επαναστάσεως τῆς 21ης 'Απριλίου, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸ πρῶτον 'Υπουργικὸν Συμβούλιον, ἐλαυνόμενοι ἀπὸ καθαρὰ πατριωτικὰ κίνητρα, ἐπάταξαν μὲ αὐτοθυσίαν ἀπαράμιλλον καὶ σύνεσιν ἀφάνταστον τὴν ὀχλοκρατίαν τῆς ἀναρχίας, τὴν φαυλοκρατίαν, τὴν δημοκρατίαν τοῦ πεζοδρομίου, τοὺς ἐφιάλτας, τοὺς δημαγωγοὺς, τοὺς Λαμπράκηδες καὶ λοιποὺς ἀλήτας οὐχί, ἐντὸς ἐτῶν καὶ δεκαετιῶν, ὡς εἴδομεν εἰς ἄλλας ἐπαναστάσεις εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ἀλλ' ἐντὸς ἐλαχίστων ὡρῶν. Καὶ τὸ ἀποκορύφωμα; ΟΛΩΣ ΑΝΑΙΜΑΚΤΩΣ.

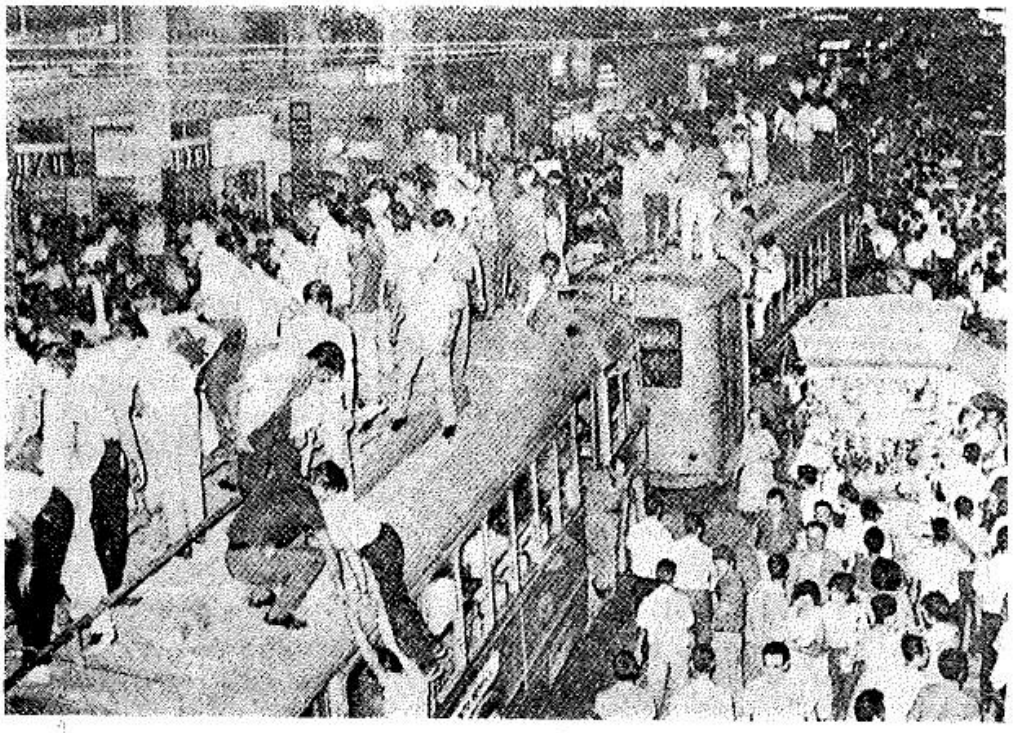

Τὸ πνεῦμα τῆς ἀναρχίας εἶχε κατακυριεύσει καὶ τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐλέγχου κάθε πράξεως.

"Ολως ἀναιμάκτως διότι οἱ ἐπαναστατήσαντες ὑπερέλληνες ἐνήργησαν ἀπτόητοι ὑπὸ πηγαίων ἀκραιφνῶν ἑλληνικῶν αἰσθημάτων κινούμενοι καὶ ὑπὸ 'Αγίων καὶ 'Αγγέλων καθοδηγούμενοι. 'Ιδοὺ διατὶ ἡ 'Επανάστασις τῆς 21ης 'Απριλίου 1967 δὲν ἔχει οὐδὲν τὸ κοινὸν μὲ ἄλλας 'Επαναστάσεις.

'Η 'Επανάστασις τῆς 21ης 'Απριλίου δὲν εἶναι ἐπανάστασις μιᾶς ὁμάδος ἀνθρώπων ἢ ἐπανάστασις μόνον τῶν 'Ενόπλων Δυνάμεων. Εἶναι ΕΘΝΕΓΕΡΣΙΑ καὶ δι' αὐτὸ οἱ γενναῖοι 'Αρχηγοί της διὰ τοῦ 'Εθνικοῦ Στρατοῦ ἐματαίωσαν τήν... θριαμβευτικὴν εἴσοδον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου, λεπτομερῶς προγραμματισθεῖσαν διὰ τὴν 23ην 'Απριλίου 1967 καὶ ὀργανωθεῖσαν ὑπὸ τῶν γνωστῶν διεθνῶν προδοτῶν κομμουνιστῶν καὶ ἀσυδότων ἐχθρῶν τοῦ 'Ελληνικοῦ "Εθνους καὶ τῆς 'Ορθοδοξίας.

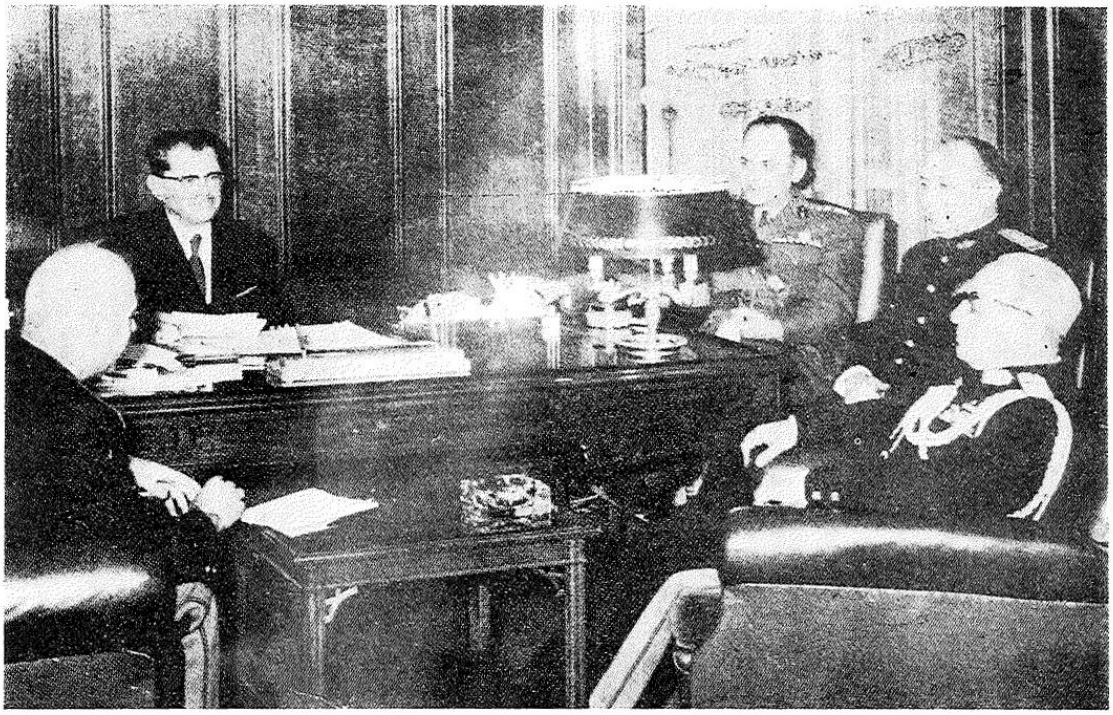

Ἡ πρώτη συνεδρίασις τοῦ πρώτου ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως τὴν 21ην Ἀπριλίου 1967. - 1) Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κωνσταντῖνος Κόλλιας.— 2) Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἀρχηγὸς τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Στρατοῦ Ἀντιστράτηγος κ. Γρηγόριος Σπαντιδάκης.— 3) Ὁ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως κ. Στυλιανὸς Παττακός, ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ Συνταγματάρχης πυροβολικοῦ κύριος Νικόλαος Μακαρέζος καὶ ὁ ὑπουργὸς Προεδρείας Κυβερνήσεως Συνταγματάρχης Πυρ)κοῦ κύριος Γεώργιος Παπαδόπουλος.

Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης ὁ ἐντεταλμένος ἔμπιστος τῆς προδοτικῆς ΕΔΑ, θὰ ἐκραύγαζεν «ὡσαννὰ ὁ εἰσερχόμενος», ὁ δὲ συρφετὸς τῶν λαμπράκηδων καὶ ἀλητῶν καὶ λοιπῶν ἀσυνειδήτων Ἑλλήνων, εἰς ἀπάντησιν θὰ ἐβόων: «ἐν ὀνόματι τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας», ἵνα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ Ἑλλὰς μεταβληθῆ εἰς ἀλληλοσπαρασσόμενον Βιετνάμ, εἰς τὸ Νότιον Ἑλληνικὸν καὶ εἰς τὸ Βόρειον τῶν προδοτῶν Ἑλλήνων Βιετκόγκ, μὲ ἀρχηγὸν τὸν γελοῖον «Παπατζῆν». Ἀλλὰ τοῦ κοινοῦ αὐτοῦ σχεδίου τῶν δύο φίλων εἶχον γνῶσιν ἀπὸ πολλοῦ οἱ ΦΥΛΑΚΕΣ, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ ἀποτρέψουν τὸ ἀποτρεπτέον ἀποτρόπαιον τῶν ἀποτροπαίων, συνωμοτῶν, ἤτοι τὸν ἀλληλοσπαραγμόν, ἐξιφούκησαν τὴν ὑστάτην στιγμὴν καί, γνωρίζοντες ὅτι σύμπας ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ὑπερέχαιρεν διὰ τὸ τόλμημά των, ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἀπαισίων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ἐξουθένωσαν αὐτούς.

Οὕτως ἐπεκράτησεν ἡ Ἐπανάστασις τοῦ Στρατοῦ τὴν 21ην Ἀπριλίου πρὸ 4ετίας. Αὐτὴ εἶναι ἡ γυμνὴ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν παραδέχονται σήμερον καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ξένοι, οἵτινες τοὺς πρώτους μῆνας ἠδυνάτουν νὰ ἐξηγήσουν τὸ πῶς ἐπεκράτησεν ἡ Ἐπανάστασις ἀναιμάκτως εἰς ὅλην τὴν τόσον ἀνήσυχον Ἑλλάδα.

Τὴν συμπαράστασίν του ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἰς τὸ σωτήριον ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀναδημιουργικὸν ἀφ' ἑτέρου ἔργον τῆς Ἐπαναστάσεως ἀπέδειξεν ἀδιαμφισβητήτως τὴν ἡμέραν καθ' ἣν προσῆλθεν καὶ ἐψήφισεν σύσσωμος ὑπὲρ τοῦ Νέου Συντάγματος, ἤτοι τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1968, διατρανώσας οὕτω καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τοὺς σωτῆρας του, ὄχι μόνον ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ὑπερκάλυψιν τῶν Κρατικῶν Λαχειοφόρων ὁμολογιακῶν δανείων.

Ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ἐπιτευγμάτων τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως κατὰ τὴν διαρρεύσασαν τετραετίαν, μετὰ τὴν ἐξουθένωσιν τῶν ποικίλων ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, εἶναι ἡ κοινωνικὴ γαλήνη, ἡ κατοχυρώνουσα τὸν ὁμαδικὸν μόχθον ὅλων τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι σήμερον παραδέχονται ὅτι ἡ κατοχύρωσις τοῦ μόχθου των εἶχεν ὡς συνέπειαν ἡ δραχμή των νὰ καταστῇ ἓν τῶν ὑγιεστέρων νομισμάτων τοῦ κόσμου καὶ ὅτι χάρις εἰς αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα προσφέρονται εἰς τὰς ἀγορὰς πασῶν τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων ἀκόμη ἐν ἀφθονίᾳ τόσα προϊόντα καὶ τόσα ἀγαθά, ὅσα εἰς ἐλαχίστας μόνον χώρας προσφέρονται. Ἐκτὸς αὐτοῦ τὰ πρὸς ἐξαγωγὴν ἑλληνικὰ προϊόντα εἶναι περιζήτητα εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης καὶ τὰς πλέον ἀπομειακρυσμένας, διότι προσφέρονται εἰς τιμὰς σταθερὰς καὶ ἀσυναγωνίστους καὶ συσκευασμένα κατὰ τρόπον τιμῶντα τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα. Τοῦτο παρακολουθεῖ ἀγρύπνως ἡ Ἐθνικὴ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις πρὸς ἐξάλειψιν τῆς κακῆς φήμης, ἣν εἶχον δυστυχῶς ἀποκτήσει ἐπὶ φαυλοκρατίας τινὲς τῶν μεγάλων ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν οἴκων.

Ἕτερον μέγα ἐπίτευγμα τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ καταπληκτικῶς αὐξηθεῖσα κατὰ τὰ τέσσερα αὐτὰ ἔτη τουριστικὴ κίνησις, εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ἱδρύωνται ὑπὸ τε τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ καὶ ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν νέαι ἀξιόλογοι ξενοδοχειακαὶ μονάδες εἰς ὅλας ἀδιακρίτως τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Ἕτερον μέγα ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον ἀπολαμβάνουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι ἡ τακτικὴ συγκοινωνία τοῦ τε ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, ἐνῷ τὰ ἀεροδρόμιά μας καὶ αἱ λεωφορειακαὶ καὶ σιδηροδρομικαί μας ὁδοὶ δὲν ὑστεροῦν ποσῶς τῶν ἄλλων προηγμένων κρατῶν καθὼς καὶ ἡ ἀτμοπλοΐα μας, ἥτις διὰ τῶν νεοτεύκτων ἀτμοπλοίων καὶ φέρρυ-μπώτ παρουσιάζει κίνησιν ἄνευ προηγουμένου, λόγῳ τῆς συνεχῶς αὐξανομένης τουριστικῆς κινήσεως καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Σημαντικὸν ὡσαύτως ἐπίτευγμα εἶναι ἡ συγκρότησις καὶ ἡ λειτουργία τῆς Μικρᾶς Βουλῆς, ἤτοι τοῦ μικροῦ Κοινοβουλίου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ συζητοῦνται δημοσίως ὑπὸ ἀντιπροσώπων ὅλων τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, ὅλων τῶν περιφερειῶν τῆς χώρας, τὰ νομοσχέδια προτοῦ ψηφισθοῦν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβου-

λίου, ἵνα διατυπώνωνται ἐπ' αὐτῶν ἐλευθέρως αἱ γνῶμαι καὶ αἱ παρατηρήσεις ὅλων τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ. Εἶναι μέτρον δημοκρατικώτατον, λαῶν προηγμένων καὶ πολιτισμένων, ὄχι μόνον ἀλλὰ καὶ μέτρον ἀποτρέπον τὴν ἀνάμιξιν τῶν βουλευτῶν, οἵτινες ἐπὶ φαυλοκρατίας μετήρχοντο πᾶν μέσον πρὸς ἱκανοποίησιν παρανόμων συμφερόντων.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον πυρετωδῶς καὶ εὐσυνειδήτως ἐργάζονται, ὡς ἐργάτιδες μέλισσαι ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Κηφῆνες καὶ ἀργόμισθοι δὲν ὑπάρχουν. Καὶ εἰς τὴν μικροτέραν ἀκόμη νῆσον, διαπιστώνει τις, ὅτι ἔχουν γίνει πολλὰ ἀξιόλογα ἔργα.

Οὐδέποτε κατὰ τὸν τρισχιλιετῆ βίον του τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἐγνώρισεν τοιαύτην τάσιν πρὸς δρᾶσιν καὶ σύντονον ἐργασίαν, ἥτις ποικίλλει ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστης ἐπαρχίας πρὸς ἀξιοποίησιν αὐτῆς δι' ἀποδοτικῶν ἔργων, ὡς τουριστικῶν ἐξωραϊστικῶν καὶ δὴ ἐγγειοβελτικῶν, ἀποβλεπόντων εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῆς γῆς καὶ τῶν ὑδάτων.

Κατὰ τὴν τετραετίαν 1967—1971 ὁ Κλῆρος, ὁ Στρατός, ἡ Ἀεροπορία καὶ ὁ Στόλος, ἡ Γεωργία, ἡ Βιομηχανία, τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν Ἐμπόριον, ἡ Ἐμπορικὴ Ναυτιλία, ἡ Παιδεία, αἱ Ἐπιστῆμαι, ἡ Ναυσιπλοΐα, πᾶσαι αἱ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις, ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος, ἡ δημοσία ὑγεία, αἱ τέχναι, τὰ μεταλλεῖα καὶ λατομεῖα, αἱ τηλεπικοινωνίαι καὶ αἱ ἐπενδύσεις εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις ξένων κεφαλαίων ἤχθησαν εἰς ἀκμὴν ἄνευ προηγουμένου, ὀφειλομένη εἰς τὴν σώφρονα πολιτικὴν καὶ φιλόστοργον ἐνδιαφέρον τῶν ἰθυνόντων τὰς τύχας τῆς ἐπὶ μίαν τετραετίαν σκληρῶς δοκιμασθείσης προεπαναστατικῶς Ἑλλάδος.

Μόνον δι' οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα διετέθησαν μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος ἔτους ἄνω τοῦ ἑνὸς δισεκατομμυρίου δραχμαί.

Ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὴν τετραετῆ διακυβέρνησιν τῆς χώρας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἀπέκτησεν ναυπηγεῖα ἐφάμιλλα τῶν καλυτέρων συγχρόνων τοιούτων ἔτι δὲ καὶ κρουαζιερόπλοια.

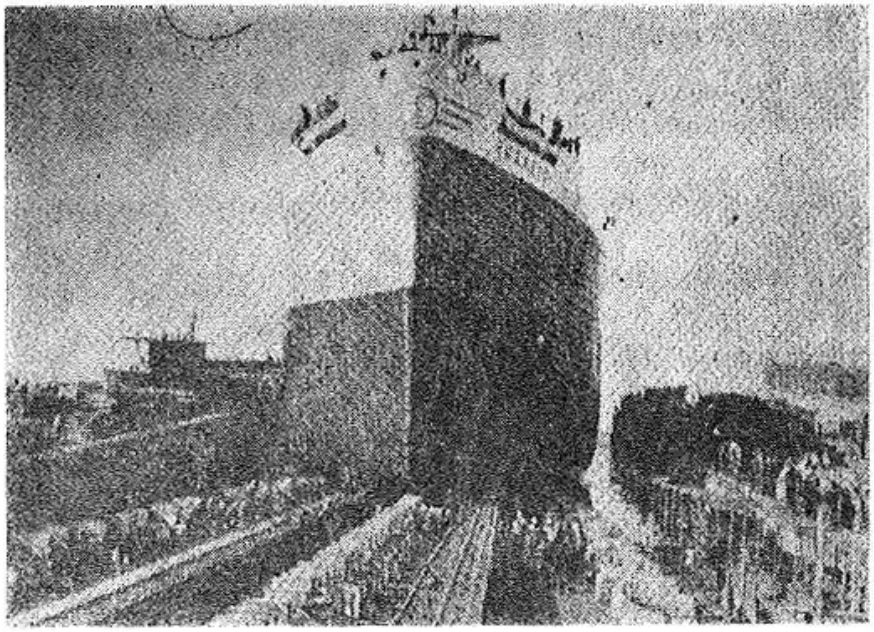

Εἰς τὰ ναυπηγεῖα Σκαραμαγκᾶ ἐπὶ Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου καθελκύονται πάσης χορητικότητος πλοῖα.

Ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ἀντιπροέδρου καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακοῦ, χορηγοῦνται ἄτοκα δάνεια εἰς Κοινότητας δι' ἔργα κοινῆς ὠφελείας. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν 110 Γυμνάσια ἀνεγείρονται εἰς διαφόρους πόλεις καὶ κωμοπόλεις, δαπάναις τοῦ προγράμματος Δημοσίων Ἐπενδύσεων, πολλὰ τῶν ὁποίων περατωθέντα, ἐλειτούργησαν ἤδη τὸ παρελθὸν ἔτος.

Τὸν Μάρτιον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1969, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακὸς ἐγκαινίασε τὴν νέαν Κρεαταγορὰν τῶν Ἀθηνῶν.

Εἰς τὴν Λάρισαν τὸ παρελθὸν ἔτος ἐνεκαινιάσθησαν ἓξ (6) τετραόροφοι πολυκατοικία διὰ τὴν στέγασιν 103 οἰκογενειῶν παραπηγματούχων.

Ὁ μεγαλύτερος καὶ πλέον σύγχρονος σταθμὸς Εὐζώνων ἐνεκαινιάσθη τὸ παρελθὸν ἔτος παρὰ τὴν Ἑλληνογιουγκοσλαβικὴν μεθόριον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ κ. Μιχ. Μπαλοπούλου. Ἐπίσης τὸ παρελθὸν ἔτος ἐνεκαινιάσθη τὸ νέον ἐργοστάσιον τῆς ΣΗΜΕΝΣ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, παρουσία τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Στ. Παττακοῦ, τοῦ ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Ν. Μακαρέζου, τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Ἐμπορίου κ. Τσέλλου, τῆς Βιομηχανίας κ. Κυπραίου, τοῦ ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Εὐλαμπίου, τοῦ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ προέδρου τοῦ Ο.Τ.Ε. κ. Ἀλεξανδροπούλου κ.λπ.

Ὁ ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καθηγητὴς κύριος Ἰωάννης Χολέβας καταθέτων τὸν θεμέλιον λίθον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς Δημοσίας Σχολῆς, Προπαιδεύσεως Ε.Ν. εἰς Πρέβεζαν

Τὸ 1968 ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος ἐγκαινίασε τὸν Νέον Ἀεροσταθμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ, ὁ δὲ Ἀντιπρόεδρος κ. Στυλ. Παττακὸς τὰ ἔργα Ὑδρεύσεως τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῶν κοινοτήτων Ἀμπελάκι, Μοῦλκι καὶ Σελίνια.

Τὸ 1969 ὁ ὑπουργὸς Κοιν. Ὑπηρεσιῶν κ. Πάτρας παρέδωσεν ἐννενήκοντα νεοανεγερθείσας κατοικίας εἰς προσφυγικὰς οἰκογενείας τοῦ οἰκισμοῦ Δραπετσῶνος Πειραιῶς.

Τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Ἰωάν. Χολέβας, ἐγκαινίασε εἰς Πειραιᾶ τὸ Μέγαρον τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου.

Τὸ 1969 εἰς Βέροιαν ἐγένετο ἡ κλήρωσις 91 ἐργατικῶν κατοικιῶν.

Τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς Λάρισαν παρουσίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Βογιατζῆ ἐγένετο ἡ κλήρωσις 100 νέων ἐργατικῶν κατοικιῶν.

Τὸ 1968 ἐγκαινιάσθη ἡ γέφυρα τῆς Τατάρνας μήκους 435 μέτρων, ἡ ὁποία ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως κατέχει παγκοσμίως τὴν πρώτην θέσιν, δι' ὃ καὶ ἡ ἀγγλικὴ ἐγκυκλοπαιδεία «Μπριτάνικα» περιέλαβεν τὴν Γέφυραν τῆς Τατάρνας ὡς διεθνὲς ἐξαιρετικὸν τεχνικὸν ἐπίτευγμα.

Τὴν 8ην Μαΐου 1969 ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γ. Παπαδόπουλος ἐγκαινίασε τὸ Ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον Καστρακίου.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1969 ἐπερατώθησαν τὰ λιμενικὰ ἔργα τῆς Μυρίνης, πρωτευούσης τῆς νήσου Λήμνου, ἔκτοτε δὲ πάντα τὰ προσεγγίζοντα εἰς Λῆμνον ἀτμόπλοια πλευρίζουσι εἰς τὸν νέον λιμενοβραχίονα, ἀπαλλαχθέντων τοιουτοτρόπως τῶν ἐπιβατῶν τῆς μεγάλης ταλαιπωρίας καὶ δὴ ἐν καιρῷ χειμῶνος νὰ ἐπιβιβάζωνται διὰ λέμβων ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων τὰ ὁποῖα συνήθως προσεγγίζουν τὴν νύκτα.

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Γ. Παπαδόπουλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ τοῦ ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν κ. Ἐμμ. Φθενάκη, καθ' ἣν στιγμὴν κόπτει τὴν κυανόλευκον κορδέλλαν, ἐγκαινιάζων τὸ νέον κτίριον ἀεροσταθμοῦ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακὸς ἐγκαινιάζων τὴν ἐπίσημον ἔναρξιν λειτουργίας τοῦ νέου ἐργοστασίου τῆς Α.Ε. «Ζῆμενς Τηλεβιομηχανικὴ» εἰς Θεσσαλονίκην.

Τὸ ἔτος 1968 διετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ 340.000.000 δραχμαὶ διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ δασικοῦ πλούτου τῆς χώρας.

Τὸ ἔτος 1968 ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακὸς ἐγκαινίασε τὸ ἔργον ἐπικαλύψεως τοῦ χειμάρρου Ἀσβεστοχωρίου καὶ τὴν νέαν πτέρυγα κοιτώνων τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Προστασίας ἀπόρων παίδων «Ἀριστοτέλης» Καλαμαριᾶς.

Ὁ Πρωθυπουργὸς κύριος Γεώργιος Παπαδόπουλος θέτων τὸν θεμέλιον λίθον εἰς τὸ δικαστικὸν Μέγαρον Θεσσαλονίκης.

Τὸ 1968 ὁ ὑφυπουργὸς Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν κ. Δημητρᾶς ἐνεκαινίασεν εἰς τὸ Νέον Ψυχικὸν τὸ Ὠνάσιον Ἵδρυμα. Τοῦτο ἀποτελεῖ συγχρονισμένον παιδικὸν σταθμὸν καὶ εἶναι δωρεὰ τοῦ ἐφοπλιστοῦ κ. Ὠνάση διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν τέκνων τῶν ἐργαζομένων μητέρων τῆς περιοχῆς. Πρόκειται δὲ νὰ λειτουργήσῃ μὲ προσωπικὸν μισθοδοτούμενον ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ κ. Ὠνάση.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1968 παρουσίᾳ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Βογιατζῆ ἐκληρώθησαν εἰς Ἀγρίνιον 35 ἐργατικαὶ κατοικίαι.

Εἰς Καλλιθέαν τὸ παρελθὸν ἔτος ἐνεκαινιάσθη τὸ νέον ἐργοστάσιον ΦΙΛΙΠΣ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακὸς ἐθεμελίωσε εἰς Ἐλευσῖνα τὸ κτιριακὸν συγκρότημα εἰς τὸ ὁποῖον θὰ στεγασθῇ τὸ Γυμνάσιον, δαπάνης 17.000.000 δραχμῶν.

Ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος κατὰ τὴν διάρκειαν τελετῆς, παρέδωσεν εἰς τὴν περιοχὴν Θερίσου Ἡρακλείου 552 διαμερίσματα εἰς ἰσαρίθμους οἰκογενείας, αἱ ὁποῖαι διέμενον εἰς ἀνθυγιεινὰς τρώγλας ἐπὶ μίαν πεντηκονταετίαν καὶ πλέον.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Παττακός, ἐθεμελίωσε εἰς Πρέβεζαν τὸ Γενικὸν Κρατικὸν Νοσοκομεῖον τῆς Πόλεως

Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν οἱ ὑπουργοὶ Δημοσίων Ἔργων κ. Παπαδημητρίου, Ἀναπληρωτὴς ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Φθενάκης καὶ οἱ ὑφυπουργοὶ Παιδείας καὶ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν κ.κ. Σιώρης καὶ Δημητρᾶς, ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Διοικήσεως κ. Κουκουρίδης καὶ ἄλλοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες.

Ὁ λαὸς τοῦ Ἡρακλείου εἰς μίαν ἀποθέωσιν αἰσθημάτων πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ὑπεδέχθη τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον καὶ τοὺς κ. κ. ὑπουργούς.

Ἐν ἀρχῇ, χοροστατοῦντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εὐγενίου, ἐτελέσθη ἁγιασμός, ἐν συνεχείᾳ δὲ προσεφώνησαν τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον ὁ κ. Νομάρχης καὶ ἐκπρόσωποι τῶν οἰκογενειῶν εἰς τοὺς ὁποίους διενεμήθησαν τὰ νέα οἰκήματα καὶ οἱ ὁποῖοι διηρμήνευσαν τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὸ στοργικὸν κυβερνητικὸν ἐνδιαφέρον χάρις εἰς τὸ ὁποῖον ἀποκτοῦν ἰδιόκτητον στέγην.

Τὸ 1969 ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στυλιανὸς Παττακὸς ἔλυσε τὸ πρόβλημα τῆς ὑδρεύσεως τῶν Μεγάρων. Οἱ Μεγαρεῖς εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης ἀπένειμον εἰς τὸν κ. Παττακὸν τὸ χρυσοῦν μετάλλιον τῆς πόλεώς των

Ὁ ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Νικόλαος Μακαρέζος ἐγκαινιάζων τὸ νέον Γυμνάσιον Γραβιᾶς

Ὁ ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Νικ. Μακαρέζος, ἐνῶ ὑπογράφει τὴν σύμβασιν διὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῶν ναυπηγικῶν ἐγκαταστάσεων Α. Ε. Νεώριον Σύρου.

Ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος ἀπαντῶν, ἐν μέσῳ θερμῶν ἐκδηλώσεων τοῦ παρισταμένου πλήθους, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Σεβασμιώτατε,

Ἀγαπητοὶ μου συμπατριῶται,

»Ἐπὶ τέλους, τὸ αἶσχος τῆς τρώγλης, ποὺ ὑπεβίβαζε τὸ ὡραῖον Ἡράκλειον καὶ ἐστιγμάτιζε τὸν πολιτισμὸν τῆς χώρας, ἐξηφανίσθη. Καὶ εἰς τὴν θέσιν του ἔχομεν τὰς κατοικίας ποὺ ἀποκαθιστοῦν αὐτὴν ταύτην τὴν τιμήν τοῦ Κράτους.

»Πεντακόσιαι πενῆντα δύο (552) οἰκογένειαι, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1919 ὑπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ἀθλιότητα τοῦ τρωγλοδύτου, ἀνέρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μιᾶς ἀνεκτῆς ζωῆς.

Τὸ προεπαναστατικὸν κράτος διέθεσε διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἑνὸς στοιχειώδους

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακὸς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Ν. Μακαρέζου καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἐνεκαινίασε τὸ νέον ἑστιατόριον τῆς Φοιτητικῆς Λέσχης τύπου «σέλφ σέρβις».

σκοποῦ, δικαιολογοῦντος τὴν ὕπαρξίν του, μόλις 17 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Καὶ τὸ Ἐπαναστατικὸν διέθεσε 48 ἑκατομμύρια, διὰ νὰ γελάσουν καὶ τοῦ φτωχοῦ τὰ χείλη, μὲ τὴν στεγαστικήν του ἀποκατάστασιν. Καὶ πιστεύσατέ με, αὐτὸ τὸ χαμόγελον τῆς εὐτυχίας ἀποτελεῖ πηγὴν μεγάλης χαρᾶς καὶ συγκινήσεως διὰ τὴν Ἐπανάστασιν.

»Καὶ μόνον ἡ σύγκρισις τῶν δύο ἐποχῶν 1919—1966 καὶ 1967—1969, εἰς

τὰς ὁποίας ἀντιστοιχοῦν οἱ ἀριθμοὶ 18 καὶ 48 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, εἶναι, πιστεύω, ἱκανὴ διὰ νὰ ἐκσφενδονίσῃ ὅλους τοὺς λίθους αὐτῆς τῆς χώρας κατὰ τοῦ προεπαναστατικοῦ καθεστῶτος».

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Παττακός, ἐγκαινίασε τὸ παρελθ. ἔτος τὴν νέαν ἐθνικὴν ὁδὸν Ἀγρινίου — Ἀντιρρίου. Ἡ δαπάνη τοῦ ἔργου, μήκους 69 χιλιμ., ἀνῆλθεν εἰς 520.000.000 δρχ.

Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν, ἐπίσης, ὁ ὑπουργὸς Δημοσίων Ἔργων κ. Παπαδημητρίου, ὁ ὑφυπουργὸς Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν κ. Δημητρᾶς, γενικοὶ γραμματεῖς ὑπουργείων, ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς νομαρχιῶν, ἀνώτατοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες, αἱ τοπικαί, ἐκκλησιαστικαί, πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαί, ὡς καὶ πλῆθος κόσμου. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπικεφαλῆς κυβερνητικοῦ κλιμακίου μετέβη εἰς Πολύγυρον καὶ ἐγκαινίασε Τεχνικὴν Σχολήν.

Ὁ κ. Παττακὸς μετὰ ταῦτα κατηυθύνθη εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν Τεχνικὴν Σχολήν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ φοιτήσουν σπουδασταὶ διαφόρων εἰδικοτήτων ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀνέγερσις ἀπήτησε δαπάνην ὕψους 8.000.000 δρχ.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαινίων ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος προήδρευσεν εὐρείας συσκέψεως, εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχον τὰ μέλη τοῦ κυβερνητικοῦ κλιμακίου, ὁ κ. Νομάρχης καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Νομοῦ Χαλκιδικῆς. Κατὰ τὴν σύσκεψιν ἐγένετο ἀπολογισμὸς τοῦ συντελεσθέντος εἰς τὸν νομὸν ἔργου, εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κρατικῆς δραστηριότητος.

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος εἰς Θεσσαλονίκην ἐγκαινίασεν —ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ— τὸ ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἐλαστικοῦ τῆς ἑταιρίας «Γκουντγήαρ».

Διὰ Β. Διαταγμάτων τὰ ὁποῖα ὑπέγραψαν οἱ ὑπουργοὶ Ἐθν. Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν κ.κ. Θ. Παπακωνσταντίνου καὶ Α. Ἀνδρουτσόπουλος, ἱδρύονται 546 νέα νηπιαγωγεῖα καὶ προάγονται 667 δημοτικὰ σχολεῖα.

Κατόπιν τῆς ρυθμίσεως αὐτῆς, διὰ τῆς ὁποίας βελτιώνεται ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις τῆς χώρας, συνεστήθησαν 882 νέαι θέσεις ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἤτοι 260 διδασκάλων, 600 νηπιαγωγῶν καὶ 22 διδασκάλων μουσουλμανικῶν σχολῶν.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Δ. Ρίτσος ἀνεκοίνωσε χθὲς πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου τὸ νέον πρόγραμμα ὁδοποιΐας 1970, τὸ ὁποῖον προβλέπει τὴν ἀσφαλτόστρωσιν 350 ὁδῶν τοῦ Δήμου, μήκους 52 χλμ. καὶ δαπάνης 60 ἑκατ. δραχ.

Τὸ πρόγραμμα ὁδοποιΐας καὶ ἀσφαλτοστρώσεως ἐφηρμόσθη τὸ ἔτος 1969 διὰ τῆς ἀσφαλτοστρώσεως 700 ὁδῶν μήκους 120 χλμ. καὶ δαπάνης 120 ἑκατ. δραχ.

Παραθέτων, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ὁ κ. Ρίτσος, τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ Δήμου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς: 1) Ἐγένετο συντήρησις 400 ὁδῶν δαπάνης 9 ἑκατ. δρχ. 2) Διετέθησαν 23,166 ἑκατ. δρχ. διὰ πλατείας, πάρκα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ ἔργα. 3) Κατεσκευάσθησαν πεζοδρόμια 32 χιλ. τ.μ. δαπάνης 6 ἑκατ. δρχ. 4) Ἐτοποθετήθησαν 15 χιλ. φωτιστικὰ σώματα εἰς μῆκος ὁδῶν 400 χλμ., δαπάνης 34 ἑκατ. δρχ. Ὁ κ. Δήμαρχος ἐτόνισεν ὅτι συντόμως θὰ ἀναγγείλῃ τὴν ἔναρξιν τῶν ἔργων τῆς κατασκευῆς πάρκων καὶ τῶν 21 συντριβανιῶν.

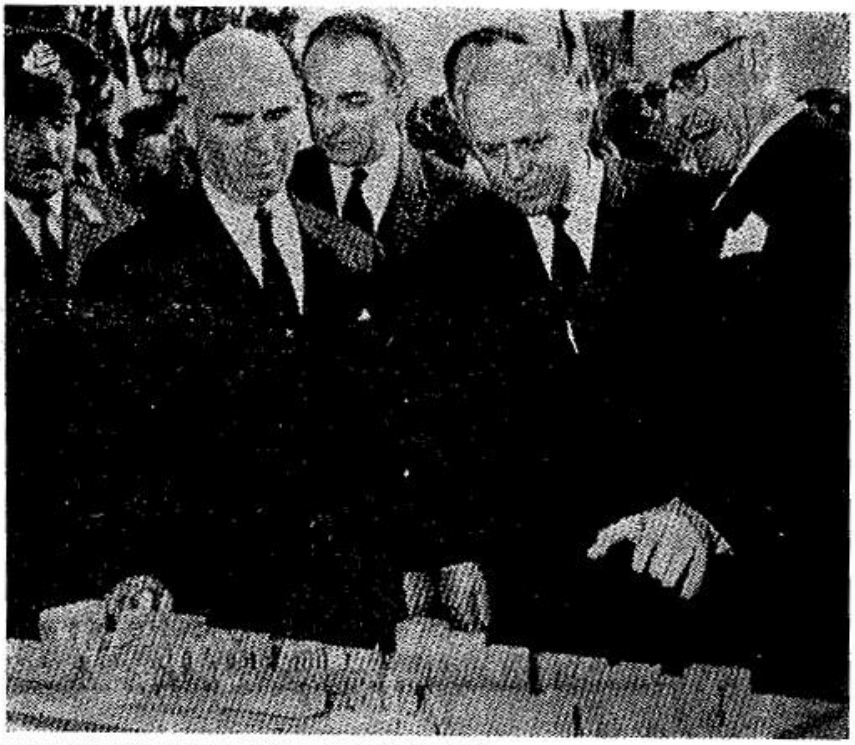

Εἰς τὸν Ταῦρον ἔγινε τὸ Σάββατον ἡ θεμελίωσις συγκροτήματος ἐκ 13 πολυκατοικιῶν εἰς τὰς ὁποίας θὰ στεγασθοῦν 508 οἰκογένειαι παραπηγματούχων τῆς περιοχῆς. Τὸν θεμέλιον λίθον κατέθεσεν ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακός.

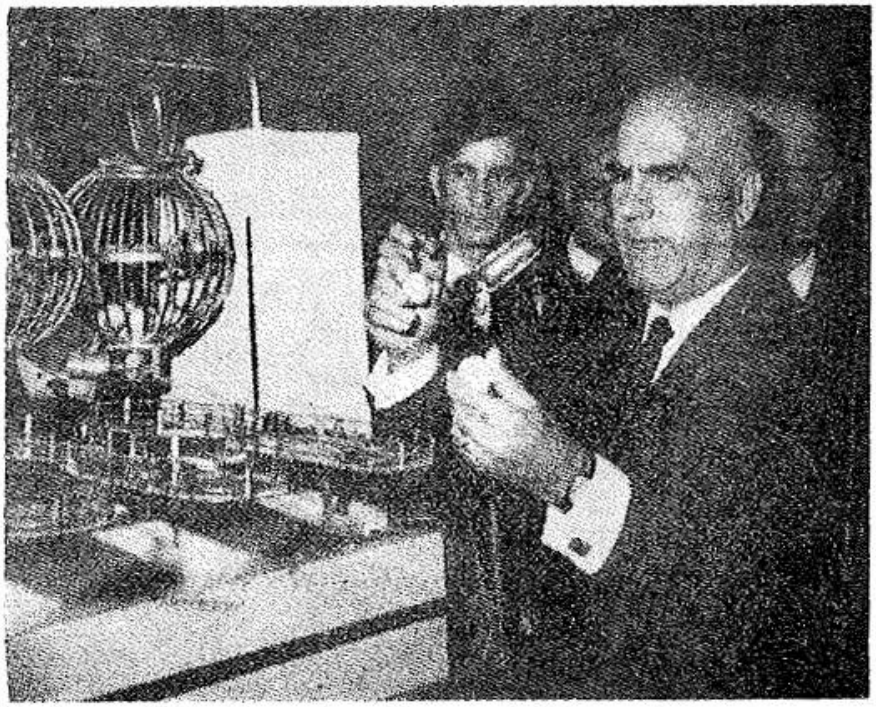

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν κλήρωσιν τῶν 624 ἐργατικῶν κατοικιῶν εἰς τὸν Πειραιᾶ πρὸς στέγασιν ἰσαρίθμων οἰκογενειῶν. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακός, ἐνῶ ἐξάγει τῆς κληρωτίδος τὸν πρῶτον ἀριθμόν.

Τὸ 1969 διὰ τὸν λιμένα τοῦ Ἡρακλείου διετέθησαν δραχμαὶ 300.000.000 τὰ δὲ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐγένοντο ἐνεκαινιάσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακοῦ.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Ἰωάν. Χολέβας ἐνεκαινίασε τὴν Σχολὴν Προπαιδεύσεως Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ Πρεβέζης.

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Γ. Παπαδόπουλος, ἐνῶ κόπτει τὴν ταινίαν, ἐγκαινιάζων τὴν Πανεπιστημιούπολιν Πατρῶν. Ἐκατέρωθεν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακὸς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Ν. Μακαρέζος. Εἰς τὸ κέντρον καὶ ὄπιθεν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διακρίνεται ὁ Ὑπουργὸς παιδείας κ. Ν. Σιώρης.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας μετὰ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακοῦ.

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος ἐπεσκέφθη, αἰφνιδιαστικῶς καὶ τὸ Ἀναμορφωτικὸν Κατάστημα Θηλέων, συνοδευόμενος ὑπὸ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Λημνιακῆς Ἀδελφότητος Ἀμερικῆς κ. Γ. Βρῖκος παραδίδων τὴν ἐκ 2050 δολλαρίων ἐπιταγὴν εἰς τὸν κ. Παττακὸν ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου.

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γ. Παπαδόπουλος, παραλαμβάνων ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν κ. Ἀδ. Ἀνδρουτσόπουλον τὸν νέον Προϋπολογισμόν.

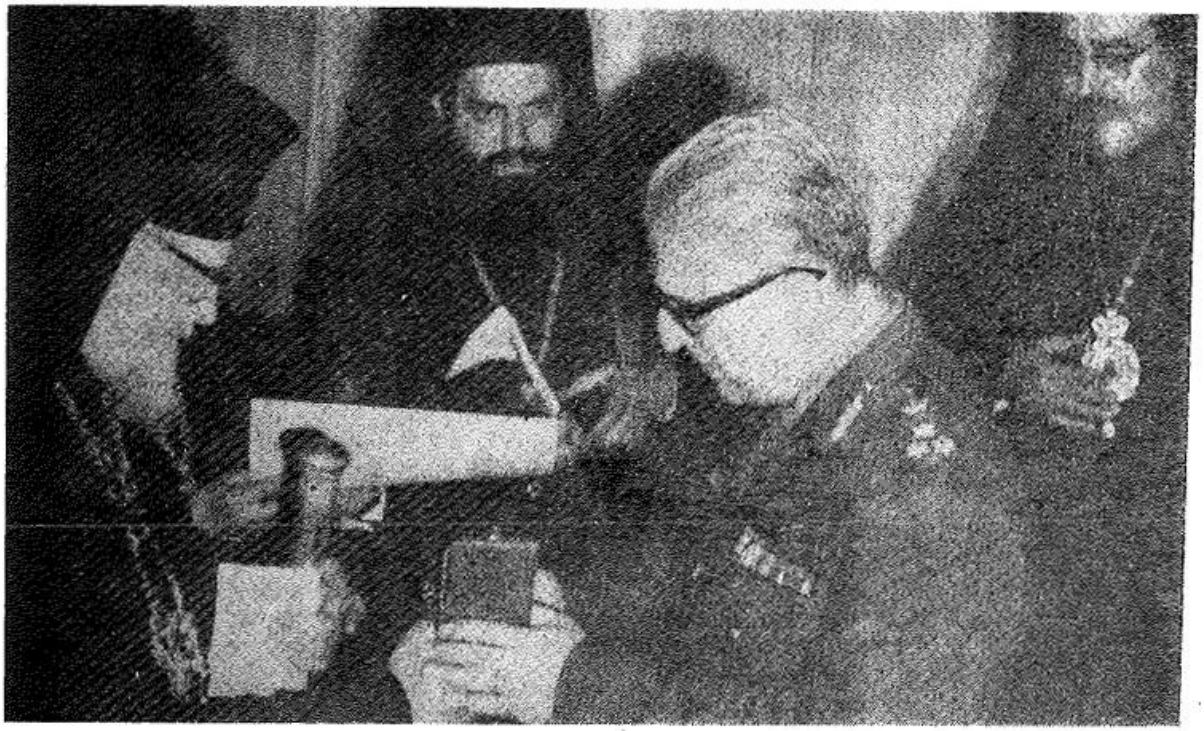

Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ Πάπας πάσης Ἀφρικῆς κύριος Νικόδημος ἐπιδίδει τὰ διάσημα τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Ἁγίου Μάρκου εἰς τὸν Ἀντιβασιλέα Ἀντιστράτηγον κ. Γεώργιον Ζωϊτάκην.

Τὴν 24ην Νοεμβρίου 1969 ὁ Ἀντιβασιλεύς Ἀντιστράτηγος κ. Γ. Ζωϊτάκης ὁμοῦ μετὰ τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ κ. Ν. Μακαρέζου, Γεωργίας κ. Παπαβλαχοπούλου, τὸν ὑφυπουργὸν Κοιν. Ὑπηρεσιῶν κ. Δημητρᾶ καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἐνεκαινίασεν τὸ Πνευματικὸν Κέντρον Ρουμελιωτῶν.

Τὸ 1969 δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Κοιν. Ὑπηρεσιῶν κ. Λ. Πάτρα διωρίσθησαν 64 μαῖαι εἰς τὰ ἀγροτικὰ ἰατρεῖα καὶ ὑγειονομικοὺς σταθμοὺς ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν νομῶν.

Τὸ ἴδιον ἔτος 1969 ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τῆς Νέας «Μαρίνας» Γλυφάδας μεθ' ὅ προσεφώνησεν τοὺς ἐπισήμους ὁ δήμαρχος Γλυφάδας κ. Λαζαρίδης καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ε.Ο.Τ. κ. Μιχ. Μπαλόπουλος.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακὸς τὸ 1969 ἐνεκαινίασεν τὸ νέον ἐργοστάσιον τῆς Α.Ε. «Ζῆμενς Τηλεβιομηχανικὴ» εἰς Θεσσαλονίκην.

Εἰς τὸν Ὑμηττὸν ἐθεμελίωσεν μέγα συγκρότημα διδακτηρίων ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις πλήθους κόσμου.

Εἰς τὴν Πρέβεζαν τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1969 ὁ αὐτὸς Ἀντιπρόεδρος κ. Στ. Παττακὸς ἐθεμελίωσεν τὸ Γενικὸν Κρατικὸν Νοσοκομεῖον τῆς πόλεως.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος καὶ ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Ν. Μακαρέζος ἐνεκαινίασαν τὸ νέον ἑστιατόριον Φοιτητικῆς Λέσχης τύπου «σέλφ - σέρβις».

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στυλ. Παττακὸς καὶ ὁ ὑφυπουργὸς κ. Τσιστόπουλος, ὑποδέχονται τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς Νικόλαον, εἰς ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρεττανίας εἰς τὸ ὁποῖον παρετέθη πρὸς τιμήν του γεῦμα.

Τὸ 1968 ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακὸς ἐνεκαινίασε σημαντικὸν ἔργον ὑδρεύσεως εἰς Μέγαρα, ὄνειρον ἀνεκτέλεστον τῶν κατοίκων ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας, τοῦ ὕδατος μεταφερθέντος ἀπὸ ἀποστάσεως 25 χλμ.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Ν. Μακαρέζος ἐνεκαινίασεν τὴν νέαν βιομηχανικὴν μονάδα τῆς Ἑταιρίας Μεταξᾶ ἐτησίας παραγωγῆς 6.000.000 φιαλῶν οἰνοπνευματωδῶν.

Τὸ ἔτος 1968 ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος παρέστη εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ «Πατρὸς τῆς Φυλῆς μας» ἀειμνήστου Κρητὸς Ἐλευθερίου Βενιζέλου εἰς τὰς Ἀθήνας.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐνεκαινίασεν τὸ ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἐλαστικοῦ τῆς ἑταιρίας «Γκουντγήαρ» καὶ ἔθεσε τὸν θεμέλιον λίθον διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου δικαστικοῦ μεγάρου.

Τὸ ἑπόμενον ἔτος 1969 ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στυλ. Παττακὸς μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν κ. Πάτρα, Δημοσίων Ἔργων κ. Κ. Παπαδημητρίου καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἐκλήρωσεν 408 διαμερίσματα τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς ἰσαρίθμους οἰκογενείας παραπηγματούχων τοῦ Δουργουτίου.

Ὁ ἴδιος Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στυλ. Παττακὸς τὸ αὐτὸ ἔτος 1969 ἐκλήρωσεν εἰς τὸ Θέρισον Ἡρακλείου 552 διαμερίσματα καὶ παρέδωσεν αὐτὰ εἰς τὴν περιοχὴν Θερίσου διὰ νὰ στεγασθοῦν ἰσάριθμοι πτωχαὶ οἰκογένειαι αἵ-

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος εἰς ὃν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ Πάπας πάσης Ἀφρικῆς Νικόλαος ὁ ΣΤ', ἀπένειμε τὸν Μεγαλόσταυπον τοῦ Τάγματος τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

τινες ἀπὸ τοῦ 1919 ἔζων ὑπὸ συνθήκας στιγματιζούσας τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα.

Τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στυλ. Παττακὸς ἐκλήρωσεν ἑτέρας 624 ἐργατικὰς κατοικίας, εἰς τὸν Πειραιᾶ διὰ τὴν στέγασιν ἰσαρίθμων πτωχῶν οἰκογενειῶν.

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἱδρύθησαν 546 νέα νηπιαγωγεῖα.

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου, κατὰ τὴν διετίαν 1969—1970 ἀσφαλτοστρώθηκαν 350 ὁδοὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐγένετο συντήρησις 400 ὁδῶν, ἐτοποθετήθησαν 15 χιλιάδες φωτιστικὰ σώματα εἰς μῆκος ὁδῶν 400 χλμ., διετέθησαν 24.000.000 δρχ. διὰ πλατείας, πάρκα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ ἔργα καὶ κατεσκευάσθησαν πεζοδρόμια 32 χιλιομέτρων.

Τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ Ὑπουργὸς Δημοσίων Ἔργων κ. Παπαδημητρίου ἐγκαινιάσας τὴν νέαν ὁδὸν Κορίνθου — Πατρῶν μήκους 130 χλμ., ἐξῆρε κατὰ τὴν τελετὴν τὴν σημασίαν τῆς ὁδοῦ τονίσας, ὅτι θὰ συμβάλη μεγάλως εἰς τὴν περαιτέρω οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν τουριστικὴν πρόοδον τῆς Πελοποννήσου.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνηγέρθησαν 106 κτίρια λαϊκῶν κατοικιῶν εἰς θέσιν Κουμάντζα τοῦ νομοῦ Πιερίας καὶ πέντε (5) τετραορόφων λαϊκῶν πολυκατοικιῶν.

Ἐπίκεινται ἐπίσης τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ Θερμοπυλῶν — Ἀμφίσσης — Ἰτέας — Γαλαξειδίου — Ναυπάκτου — Ἀντιρρίου, ἡ συνολικὴ δαπάνη τῆς ὁποίας θὰ ὑπερβῆ τὸ ποσὸν τῶν 800 ἑκατομμυρίων δραχμιῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημαντικῶν ἔργων, ὁ Ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος κ. Ἀλέξανδρος Ματθαίου, δι' ἔργα ἐκτελεσθέντα εἰς Β. Ἑλλάδα εἰς συνέντευξίν του ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς: «Ἐκτὸς τῶν ἐκτελεσθέντων καὶ ἐκτελουμένων γνωστῶν ἔργων, ὁλό-

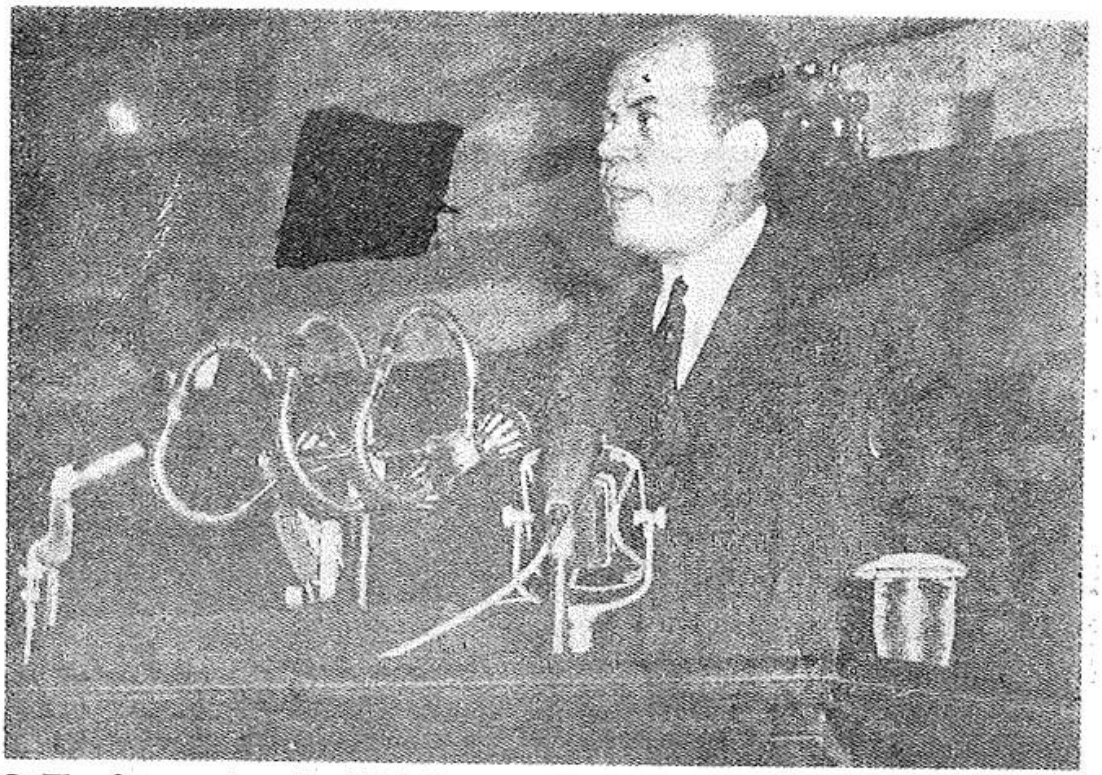

Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος, ἐκφωνεῖ βαρυσήμαντον διὰ τὸ Ἔθνος λόγον, ἐνώπιον τῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς

Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ Πάπας πάσης Ἀφρικῆς Νικόλαος ὁ ΣΤ΄ ἀναχωρῶν ἐξ Ἀθηνῶν ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βουλγαρίας Σόφιαν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος ἐνῶ ὁμιλεῖ πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἐκθέτων τὸ πραγματοποιηθὲν τεράστιον ἔργον τὸ 1970 καὶ τὸ προγραμματισθὲν τοιοῦτον διὰ τὸ 1971.

Ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἡ τοποθέτησις ἐπικεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἑνὸς ἀξίου καὶ θεοπνεύστου ἡγήτορος καὶ ὡς τοιοῦτος ἐξελέγη ὁ προικισμένος μὲ εὐρεῖαν μόρφωσιν, Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος

κληρος ὁ χῶρος τῆς Β. Ἑλλάδος ἔχει μεταβληθῆ εἰς ἓν ἀπέραντον ἐργοτάξιον. Τεράστια ἔργα ἐξετελέσθησαν καὶ ἐκτελοῦνται ἀπὸ τοῦ Ἕβρου μέχρι τῶν Πρεσπῶν. Ἡ ἀσφαλτόστρωσις κατὰ τὸ 1969 περιφερειακῶν ὁδῶν μήκους 600 χλμ., δαπάνης 417.870.000 δρχ., τὸ ἀρδευτικὸν ἔργον πεδιάδος Θεσσαλονίκης διὰ τὸ ὁποῖον διετέθησαν 465.000.000 δρχ., τὸ ἀρδευτικὸν δίκτυον Ἄρδα — Ἕβρου διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀρδευθοῦν 250.000 στρέμματα, τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον Πολυφύτου — Ἀλιάκμονος, δυνάμεως 360.000 κιλοβὰτ μὲ παράλληλον ἄρδευσιν 1.345.000 στρεμ-

Ὁ Πρωχυπουργὸς κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος μετὰ τῆς συζύγου του, τοῦ Ἀντιπροέδρου καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στυλ. Παττακοῦ καὶ λοιπῶν ἐπισήμων τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1970 εἰς Θεσσαλονίκην ἐπὶ τῇ Ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως.

μάτων τῆς πεδιάδος Θεσσαλονίκης Κατερίνης, ἡ κατασκευὴ τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ δαπάνης 150.000.000 δολλαρίων καὶ σωρεία ἄλλων μεγάλων ἔργων, εἶναι ὁ καθρέπτης τῆς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς δραστηριότητος τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως».

Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς πεδιάδος Θεσσαλίας μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1970 διετέθησαν 750.000.000 δραχ.

Τὸ 1969 ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακὸς ἐνεκαινίασε μέγα ἀρδευτικὸν ἔργον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Λάμιαρης τοῦ νομοῦ Πρεβέζης διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀρδευθοῦν 28.000 στρέμματα.

Τὸ παρελθὸν ἔτος 1970 ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Στ. Παττακὸς ἐνεκαινίασε τὸ πρῶτον τμῆμα τῶν μεγάλων ἔργων τοῦ ποταμοῦ Μόρνου διὰ τὴν ἄρδευσιν τῆς πρωτευούσης.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς Παιδείας κ. Γ. Παπαδόπουλος ἐνεκαινίασεν τὸν ἀτμοηλεκτρικὸν σταθμὸν καὶ τὸ Λιγνιτωρυχεῖον τῆς Μεγαλοπόλεως, τοῦ ὁποίου ἡ περάτωσις ἐντὸς 2 καὶ ἡμίσεος ἐτῶν θεωρεῖται ὡς τεχνικὸν ἐπίτευγμα ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου.

Τέλος εἰς τοὺς 52 νομοὺς τῆς Χώρας κατὰ τὴν τριετίαν 1967—1969 διετέθησαν 77.349.116.000 δραχμῶν ἔναντι 39.897.564.000 τῆς τριετίας 1964—1966. Ἰδοὺ ὁ σχετικὸς πίναξ:

α)α ΝΟΜΟΙ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1964 — 1966	ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1967 — 1969	ποσοστὸν αὐξήσεως	1970
1. Αἰτωλοακαρνανίας	840.979.000	3.578.458.000	325%	1.008.514.000
2. Ἀργολίδος	547.360.000	1.131.676.000	106%	349.436.000
3. Ἀρκαδίας	663.214.000	3.043.529.000	358%	801.552.000
4. Ἄρτης	441.738.000	748.983.000	70%	348.424.000
5. Ἀττικῆς	8.804.494.000	15.630.638.000	77%	4.195.347.000
6. Ἀχαΐας	1.045.381.000	1.813.567.000	73%	626.617.000
7. Βοιωτίας	700.271.000	1.130.732.000	61%	392.050.000
8. Γρεβενῶν	288.549.000	511.911.000	71%	252.028.000
9. Δράμας	549.483.000	1.063.141.000	83%	356.312.000
10. Δωδεκανήσου	498.813.000	1.478.703.000	186%	401.792.000
11. Ἔβρου	593.780.000	1.226.668.000	106%	420.683.000
12. Εὐβοίας	873.399.000	2.331.821.000	166%	502.846.000
13. Εὐρυτανίας	326.136.000	608.210.000	86%	236.038.000
14. Ζακύνθου	328.445.000	543.910.000	65%	224.809.000
15. Ἠλείας	998.402.000	1.309.989.000	31%	502.406.000
16. Ἡμαθίας	549.204.000	1.083.255.000	87%	497.813.000
17. Ἡρακλείου	987.931.000	1.672.314.000	82%	616.341.000
18. Θεσπρωτίας	338.035.000	627.894.000	86%	267.010.000
19. Θεσσαλονίκης	2.170.232.000	4.001.012.000	84%	1.303.131.000
20. Ἰωαννίνων	627.265.000	1.098.604.000	75%	477.808.000
21. Καβάλας	614.025.000	1.150.177.000	87%	500.404.000
22. Καρδίτσης	529.390.000	1.228.722.000	132%	547.136.000
23. Καστοριᾶς	347.734.000	576.719.000	66%	257.236.000
24. Κερκύρας	447.015.000	941.903.000	110%	299.989.000
25. Κεφαλληνίας	374.927.000	595.719.000	58%	277.294.000
26. Κιλκὶς	424.289.000	753.403.000	78%	323.408.000
27. Κοζάνης	585.453.000	824.693.000	40%	740.616.000
28. Κορινθίας	739.873.000	1.294.713.000	74%	379.473.000
29. Κυκλάδων	504.090.000	963.912.000	87%	349.936.000
30. Λακωνίας	490.580.000	978.729.000	88%	454.375.000
31. Λαρίσης	791.259.000	1.493.322.000	76%	566.988.000
32. Λασιθίου	436.104.000	824.218.000	88%	321.968.000
33. Λέσβου	561.805.000	1.057.565.000	88%	485.512.000
34. Λευκάδος	333.193.000	550.637.000	66%	233.560.000

35. Μαγνησίας	789.936.000	1.230.718.000	55%	424.434.000
36. Μεσσηνίας	997.614.000	1.497.852.000	50%	579.203.000
37. Ξάνθης	480.392.000	818.289.000	70%	292.848.000
38. Πειραιῶς	898.751.000	2.185.950.000	143%	664.026.000
39. Πέλλης	712.063.000	1.545.175.000	117%	567.028.000
40. Πιερίας	431.859.000	926.679.000	114%	328.797.000
41. Πρεβέζης	402.072.000	854.236.000	113%	281.443.000
42. Ρεθύμνης	427.453.000	797.893.000	86%	305.321.000
43. Ροδόπης	493.257.000	1.021.776.000	107%	565.207.000
44. Σάμου	327.726.000	543.931.000	66%	246.814.000
45. Σερρῶν	779.851.000	1.484.029.000	80%	487.534.000
46. Τρικάλων	514.381.000	980.508.000	90%	357.839.000
47. Φθιώτιδος	917.971.000	1.671.609.000	82%	578.618.000
48. Φλωρίνης	418.396.000	687.646.000	65%	315.339.000
49. Φωκίδος	482.156.000	730.588.000	51%	256.944.000
50. Χαλκιδικῆς	449.560.000	842.753.000	81%	316.641.000
51. Χανίων	659.781.000	1.154.723.000	75%	380.723.000
52. Χίου	361.497.000	605.313.000	78%	231.129.000
ΣΥΝΟΛΟΝ	39.897.564.000	77.349.116.000	93%	26.698.740.000

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ 1971

Ἑλληνικὲ Λαέ,

Τὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον ἀνατέλλει θὰ εἶναι ἔτος ἱερῶν ἀναμνήσεων καὶ νέων ἀξιολόγων πραγματοποιήσεων. Θὰ ἑορτάσωμεν κατ' αὐτὸ μὲ λαμπρότητα καὶ ἔξαρσιν τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν ἐπέτειον τῆς Ἐθνεγερσίας τοῦ 1821, ἡ ὁποία μᾶς ἀπέδωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν. Καὶ θὰ συνεχίσωμεν μὲ ἀκόμη μεγαλυτέρας ἐπιτυχίας τὸ ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 ἔργον ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας μὲ τὴν συνείδησιν ὅτι προασπίζομεν καὶ διευρύνομεν τὴν ἀνεκτίμητον κληρονομίαν ἐκείνων, οἵτινες ἐθυσιάσθησαν χάριν τῆς ἐλευθερίας μας.

Ἡ Ἐπανάστασίς μας δὲν ἐδημιούργησε ἁπλῶς δίκαιον κατὰ τὰ διεθνῶς παραδεδεγμένα. Δημιουργεῖ καὶ ἱστορίαν, τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας οὐδεὶς πλέον δύναται νὰ ἐκτρέψῃ ἢ ν' ἀλλοιώσῃ. Ἂς ἔχουν τοῦτο πάντοτε κατὰ νοῦν ὅσοι ἀσχολοῦνται, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, μὲ τὴν Ἑλλάδα. Θὰ τοὺς ὠφελήσῃ πολλαπλῶς, διότι τοὺς προσφέρει ἀσφαλῆ προοπτικὴν καὶ διότι θὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ ματαίας αὐταπάτας.

Βασικὸν χαρακτηριστικὸν τῆς νέας πραγματικότητος, τὴν ὁποίαν διαμορφοῦμεν εἶναι ὅτι, παρὰ τὰς ἐπιβαλλομένας ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ριζικὰς ἀλλαγάς, δὲν ἐθυσιάσαμεν τὸ παρὸν χάριν τοῦ μέλλοντος. Ἐβελτιώσαμεν τὸ παρόν, τὸ ὁποῖον παρελάβομεν καὶ τὸ ὁποῖον ἐνθυμεῖσθε ὅλοι πόσον δυσάρεστον καὶ ἐπικίνδυνον ἦτο καὶ οἰκοδομοῦμεν παραλλήλως ἕνα μέλλον ἀντάξιον τῆς Ἑλλάδος. Κάθε τίμιος ἄνθρωπος δύναται μὲ τὴν προσωπικὴν πεῖραν του νὰ ἐλέγξῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς διαβεβαιώσεως αὐτῆς.

Ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου ἀποτελεῖ μοναδικὴν ἐξαίρεσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐπαναστάσεων. Ὄχι μόνον διότι ὑπῆρξεν ἀναίμακτος καὶ ἀδιατάρακτος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει τὴν ἀναγκαιότητά της καὶ τὴν ἀνταπόκρισίν της εἰς τὰς λαϊκὰς προσδοκίας. Ἀλλὰ καὶ διότι οὐδεμίαν στέρησιν ἢ θυσίαν ἐπέ-

βαλεν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἐν ὀνόματι μελλοντικῶν στόχων. Ἡ προσφορά της εἰς τὸ Ἔθνος εἶναι ἄμεσος καὶ συνεχής.

Ἔχετε ἤδη ὑπ' ὄψιν τὰς πραγματοποιήσεις τοῦ λήξαντος ἔτους καὶ τὰς ἐπιδιώξεις μας διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος 1971. Τὰς ἐξέθεσα λεπτομερῶς διὰ τοῦ λόγου μου τῆς 19ης Δεκεμβρίου. Κατεχόμεθα ἀπὸ εὔλογον ὑπερηφάνειαν διὰ τὰς μέχρι τοῦδε πραγματοποιήσεις, διότι ὑψώνουν τὴν ὑλικήν, τὴν πολιτιστικὴν καὶ τὴν ὀρ-

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ὁμιλῶν πρὸς τοὺς δικηγόρους τῆς πρωτευούσης εἰς τὴν κατάμεστον αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ»

γανωτικὴν στάθμην τῆς χώρας. Καὶ διαθέτομεν ὅλας τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιδιώξεων, τὰς ὁποίας ἐπρογραμματίσαμεν.

Χάρις εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν καὶ συνεχιζομένην ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως προσπάθειαν, ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται σήμερον εἰς ἀξιοζήλευτον θέσιν. Ἀπολαμβάνει ἐσωτερικῆς γαλήνης, τῆς ὁποίας στεροῦνται, ὅπως γνωρίζετε, πλεῖσται χῶραι, ἀνεξαρτήτως συστήματος διακυβερνήσεως. Ἔχει νομισματικὴν σταθερότητα,

ἥτις ἀξιοποιεῖ καὶ κατοχυρώνει τὸν μόχθον τῶν πολιτῶν της. Ἀναπτύσσει τὴν παραγωγήν της ὑπὸ καθεστὼς ἐλευθέρας οἰκονομίας καὶ αὐξάνει σταθερῶς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημά της. Ἐκσυγχρονίζει τὴν διάρθρωσιν καὶ βελτιώνει τὴν ἀπόδοσιν τῆς δημοσίας διοικήσεως. Ὀργανώνει τὴν ἀμυντικὴν ἑτοιμότητά της μέχρι βαθμοῦ αὐταρκείας.

Αἰσθανόμεθα ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν, διότι μὲ τὰ ἐπιτεύγματά μας αὐτὰ ἐξυπηρετοῦμεν παραλλήλως, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας, τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου εἰς μίαν ἄκρως νευραλγικὴν περιοχὴν καὶ διότι συμβάλλομεν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης. Κατὰ τὸ διεθνῶς ταραχῶδες διάστημα τῆς ὑπευθύνου διαχειρίσεως τῶν τυχῶν τῆς χώρας, ὁσάκις ἐτέθη ὑπὸ δοκιμασίαν ἡ ψυχραιμία μας, ἐπεδείξαμεν καλόπιστον μετριοπάθειαν, ἡ ὁποία ἀπέβη ἀποδεδειγμένως ὑπὲρ τῆς εἰρήνης.

Ἐπιθυμοῦμεν συνεργασίαν μὲ ὅλους καὶ εἰς οὐδενὸς τὰ ἐσωτερικὰ ἐπεμβαίνομεν. Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι μὲ τὴν ἀποκτηθεῖσαν ἤδη πεῖραν θ' ἀντελήφθησαν πόσον ἄσκοπος εἶναι οἱαδήποτε ἀνάμιξις εἰς τὰ ἐσωτερικά μας. Σήμερον, ἄλλωστε, κάθε χώρα ἔχει τὰ προβλήματά της, πολὺ σοβαρώτερα τῶν ἰδικῶν μας, τὰ ὁποῖα μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑλληνικῶν δεδομένων εἶναι δυνατὸν ν' ἀντιμετωπισθοῦν. Ἀνάγκην ξένων συνταγῶν δὲν ἔχομεν.

Ἡ Ἐπανάστασις ἀσκεῖ τὴν ἐξουσίαν μὲ εἰλικρινῆ ἐπιθυμίαν ὅπως ὁλοκληρώσῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν τὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος. Δὲν ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ διακυβεύσῃ τὴν τύχην τοῦ Ἔθνους μὲ προώρους ἐνεργείας. Ὑπεύθυνος ἔναντι τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἱστορίας ἐνεργεῖ μὲ μοναδικὸν κριτήριον τὸ ἐθνικὸν συμφέρον καὶ διασφαλίζει ὅλας τὰς ἐλευθερίας εἰς τοὺς πολίτας, οἱ ὁποῖοι τηροῦν τὸν νόμον. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει πολὺ περισσοτέραν καὶ οὐσιαστικωτέραν δημοκρατίαν ἀπὸ πλείστας χώρας, αἱ ὁποῖαι ἀρέσκονται εἰς ἐπίδειξιν δημοκρατικῆς εὐαισθησίας ἢ συγκαλύπτουν τὸν ὠμὸν ὁλοκληρωτισμόν των μὲ τὸν σφετερισμένον τίτλον τῆς δημοκρατίας.

Ἤρεμοι καὶ πλήρεις αὐτοπεποιθήσεως καὶ αἰσιοδοξίας θὰ συνεχίσωμεν τὴν μεγάλην μάχην ὑπὲρ τῆς ὑλικῆς, τῆς πολιτιστικῆς καὶ τῆς πολιτειακῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐξυγιάνσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἀποδυθῆ. Καὶ θὰ τὴν κερδίσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου, διότι πρέπει καὶ διότι διαθέτομεν ὅλας τὰς προϋποθέσεις τῆς νίκης. Ἔχομεν ὀδυνηρὰν πεῖραν τοῦ παρελθόντος, τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ἀναβίωσιν. Ἀπολαμβάνομεν, ὁ καθεὶς χωριστὰ καὶ ὅλοι μαζί, τῶν ἀμέσων καὶ ἁπτῶν ἀποτελεσμάτων τῆς καταβαλλομένης ἀναδημιουργικῆς προσπαθείας. Γνωρίζομεν ὅτι ἀγωνιζόμεθα διὰ νὰ δημιουργήσωμεν καὶ διὰ τὰ τέκνα μας ἕνα μέλλον ἀντάξιον τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἡ συναίσθησις τῆς ἀνάγκης ὅπως κερδίσωμεν τὸν ἀπολεσθέντα χρόνον μέχρι τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἡ συνείδησις τοῦ ἠθικοῦ χρέους ἔναντι τῶν παιδιῶν μας καὶ τῶν γενεῶν, αἱ ὁποῖαι ἔρχονται, ἀποτελοῦν τεράστια κίνητρα, ποὺ θὰ μᾶς ἐμπνέουν καὶ θὰ μᾶς καθοδηγοῦν εἰς τὸν δρόμον μας διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς νέας Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ὁραματιζόμεθα. Μὲ τὴν βεβαιότητα ἑνὸς τοιούτου θριάμβου εὔχομαι εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Νέου Ἔτους ὑγείαν, χαρὰν καὶ δύναμιν.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Πρωθυπουργὸς

Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἐνόπλων Ἑλληνικῶν Δυνάμεων Στρατηγὸς Ὀδυσσεὺς Ἀγγελῆς ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ νέου ἔτους 1971 ἀπηύθυνε τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διαταγήν :

«Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων,

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἔτους τὸ ὁποῖον ἔληξε καὶ τοῦ ἔτους τὸ ὁποῖον ἀνατέλλει, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἐκφράσω, τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησίν μου διὰ τὰ ἐπιτεύγματά σας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ νὰ σᾶς ἀπευθύνω τὰς πλέον ἐγκαρδίους εὐχάς μου διὰ τὸ ἀρχόμενον.

Ὁ Ἀρχηγὸς
τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων
Στρατηγὸς
Ὀδυσσεὺς Ἀγγελῆς

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους τὸ ὁποῖον παρῆλθεν, ἐδώσατε, εἰς πολλὰς εὐκαιρίας ἐθνικῶν καὶ διασυμμαχικῶν ἀσκήσεων, δείγματα τοῦ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἐκπαιδεύσεως, ἑτοιμότητος καὶ μαχητικῆς ἱκανότητός σας καὶ ἀπεδείξατε, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ τιμὴ τῆς Πατρίδος ἔχουν ἀνατεθῆ εἰς ἀξίους καὶ ἱκανοὺς ἄνδρας, διαπνεομένους ἀπὸ βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τοῦ χρέους των, ἔξοχον φρόνημα καὶ ὑψηλὸν αἴσθημα εὐθύνης καὶ πατριωτικοῦ καθήκοντος.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐνδυναμώνει τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τὴν ὁποίαν τρέφει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πρὸς τὰ στρατευμένα τέκνα του καὶ ἐμπνέει εἰς τοῦτον, πέραν τοῦ αἰσθήματος ὑπερηφανείας, τὸ αἴσθημα ἀσφαλείας, γαλήνης καὶ ἠρεμίας, ἵνα συνεχίσῃ, ἀπερίσπαστος, τὴν μεγάλην ἀναγεννητικὴν προσπάθειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει ἀποδυθῆ, ὑπὸ τὴν θερμουργὸν πνοὴν τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου.

Αἱ συνθῆκαι αὐταί, τὰς ὁποίας ἐξησφάλισαν αἱ Ἔνοπλοι Δυνάμεις, ἀποτελοῦν ἀνεκτιμήτους κατακτήσεις, ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν τὸ κῦμα τῆς κοινωνικῆς ἀναταραχῆς, τοῦ ἀναρχικοῦ μηδενισμοῦ καὶ τοῦ ἀμοραλισμοῦ, τὸ ὁποῖον, εἰς ἄλλας χώρας, ἀπειλεῖ νὰ ὑπονομεύσῃ τὰ θεμέλια τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς Κοινωνίας.

Αἱ Ἔνοπλοι Δυνάμεις, ἀτενίζουσαι μὲ ἐμπιστοσύνην καὶ αἰσιοδοξίαν τὸ ἀνατέλλον ἔτος, θὰ συνεχίσουν μὲ τὴν αὐτὴν ἀκλόνητον πίστιν καὶ ἀποφασιστικότητα τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Δεκεμβρίου 1970

Στρατηγὸς ΟΔΥΣΣΕΥΣ Μ. ΑΓΓΕΛΗΣ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν κ. Ι. Λαδᾶς παρουσία τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Νικολάου Μακαρέζου, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Π. Μανωλοπούλου, ἄλλων ἐπισήμων καὶ πλήθους φοιτητῶν ὡμίλησεν ὡς ἐξῆς εἰς τὴν Φοιτητικὴν Ἑστίαν «Βασιλεὺς Παύλος» ἐπ' εὐκαιρία τῶν Δεκεμβριανῶν:

«ΟΥΔΕΠΟΤΕ ἄλλοτε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν παρουσιάσθη παρόμοιον φαινόμενον ἀπανθρώπου σκληρότητος. Οὐδέποτε ἄλλοτε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν συνηντήθη παρομοία βαρβαρότης ἐγκλήματος, βαρβαρότης καταστροφῆς, βαρβαρότης γενοκτονίας καὶ οὐδέποτε, τέλος, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν συνέβησαν ἄλλοτε παρόμοια γεγονότα δαντικῆς κολάσεως.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν κ. Ἰωάννης Λαδᾶς

Οἱ κομμουνισταὶ καὶ οἱ συνοδοιπόροι των προέβησαν εἰς πρωτοφανεῖς τρομοκρατικὰς ἐκδηλώσεις. Κατὰ τὰ πρότυπα τοῦ Δεκεμβρίου 1944, ἐδημιούργησαν ἑστίας πυρὸς εἰς τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Ἀνωτέρω μία χαρακτηριστικὴ φωτογραφία ποὺ παρουσιάζει τὰς Ἀθήνας εἰς τὰς φλόγας.

»ΟΙ ΑΙΜΟΣΤΑΓΕΙΣ κομμουνιστοσυμμορῖται δὲν ἦσαν Ἕλληνες. Τὸ ὅτι οἱ δρᾶσται τῶν σφαγῶν τοῦ Δεκεμβρίου δὲν ἦσαν Ἕλληνες, φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ αἰσχρὸν γεγονός, ὅτι ὁ Ἰωάννης Λογοθέτης, διοικητὴς τμήματος τοῦ ΕΛΑΣ, ἔλαβε διαταγὴν νὰ ἀνατινάξῃ τὴν Ἀκρόπολιν. Εὐτυχῶς, ὅμως, ἕως ὅτου κατορθώσῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀντεθνικὴν καὶ ἀνήκουστον διαταγὴν τοῦ ΚΚΕ, αἱ Ἐθνικαὶ Δυνάμεις εἶχον ἐκδιώξει τοὺς κομμουνιστὰς ἀπὸ τὴν Ἱερὰν περιοχήν».

Συνεχίζων ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἀναφέρεται εἰς τὸ χρονικὸν τῆς σφαγῆς, τονίζων:

«ΟΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΙ, οἱ ὁποῖοι συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι, ὡδηγοῦντο εἰς τὴν Ὕλεν, ὅπου τοὺς ἔβγαζαν τὰ μάτια ἢ τὰ δόντια καὶ τοὺς ἔσφαζαν. Εἰς τὸ Περιστέρι εὑρέθη ἕνας κάδος γεμᾶτος μάτια. Εἰς τὴν Καισαριανὴν ἕνα συρτάρι γεμᾶτο χρυσᾶ δόντια, ποὺ τὰ ἔβγαζαν μὲ τανάλια, ὅταν τὸ θῦμα ἦτο ἀκόμη ζωντανόν. Εἰς τὴν Ὕλεν, κοντὰ εἰς τοὺς τάφους, ὑπῆρχον σκορπισμένα βγαλμένα νύχια...».

Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς φοιτητὰς ὁ κ. Ι. Λαδᾶς εἶπε:

«ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ τὴν σημερινὴν ἔξαρσιν τῆς παρακμῆς. Προσέξατε μερικὰ κινηματογραφικὰ ἔργα, ποὺ σᾶς παρουσιάζουν τὴν ἐκμηδένισιν τοῦ ἀνθρώπου - δημιουργοῦ, τὴν ὁποίαν γαρνίρουν μὲ μουσικὴ καὶ τραγούδι. Προσέξατε μερικὰ δῆθεν λογοτεχνήματα, ποὺ κατάντησαν ἀνθολογία πορνογραφίας. Προσέξατε κάποια δῆθεν τραγούδια ποὺ ψάλλουν τὴν ἠττοπάθειαν καὶ τὸν πεσσιμισμόν. Προσέξατε ὅλα αὐτά, καλά, εἰς βάθος καὶ εἰς ἔκτασιν. Καὶ τότε ὡς ἐπιστήμονες καὶ πρὸ παντὸς ὡς Ἕλληνες διερωτηθῆτε: Μὰ γίνονται τυχαῖα; ἢ μήπως εἶναι ὠργανωμένα;

»ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΨΙΝΗΝ συγκέντρωσιν — κατέληξεν ὁ κ. Ι. Λαδᾶς — ἡ ὁποία ἔγινε εἰς μνήμην τῶν θυμάτων, ποὺ ἐδολοφονήθησαν ἀπὸ τὸ ΚΚΕ, τὸ Κακοῦργον Κόμμα τῆς Ἑλλάδος, ἔχομεν ἠθικὸν χρέος καὶ πατριωτικὸν καθῆκον, ὡς Ἕλληνες χριστιανοὶ νὰ διατηροῦμεν ἄσβεστον εἰς τὴν συνείδησίν μας τὴν ἱερὰν μνήμην τῶν σφαγιασθέντων».

Ὁ αὐτὸς Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν κ. Ἰωάννης Λαδᾶς, συνειδητὸς καὶ σθεναρὸς Ἕλλην κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ὑποδοχῆς τῶν πρωτοετῶν Φοιτητῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Πατρῶν ἐτόνισε τὰ ἑξῆς:

«ΠΙΣΤΕΥΩ χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἀμφιβολίαν ὅτι οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος μποροῦν νὰ ἡγηθοῦν, γιατὶ εἶναι ἄξιοι καὶ γιατὶ ἔχουν θέλησιν. Ἴσταμαι ἐνώπιόν σας ὡς κριτὴς ποὺ θαυμάζει τὸ κρινόμενον, διότι ἀναγνωρίζει, ὅτι δὲν πῆγαν χαμένοι οἱ πολεμικοὶ ἀγῶνες ἐννέα ἐτῶν, ἀπὸ τὸ 1940 ἕως τὸ 1949, ὅταν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς 21ης Ἀπριλίου καὶ ἡ τότε νεολαία τῆς Ἑλλάδος ἐμάχοντο τοὺς ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος ἐδῶ μέσα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ ἔξω ἀπὸ αὐτήν».

«Τὸ κῦμα τοῦ ὑλισμοῦ συνταράσσει ὁλόκληρον τὸν λεγόμενον πολιτισμένον κόσμον. Καὶ δὲν γνωρίζω ἂν θὰ συνέλθωμεν ποτὲ ἀπὸ τὴν τρικυμιώδη κατάστασιν τῆς Δύσεως, ἡ ὁποία ἡμᾶς μὲν δὲν πλήττει, ἀλλὰ μᾶς προξενεῖ ἠθικὴν ναυτίαν. Προσωπικῶς δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἔχετε διαφορετικὰ αἰσθήματα. Ὅταν διαβάζετε τὴν ἐγκληματικότητα τῶν ξένων, τὴν ἠθικὴν σῆψιν, τὸν θρίαμβον τῶν ναρκωτικῶν, τὸν ἀριστερισμὸν καὶ τὴν πτῶσιν τῶν ἀξιῶν εἰς τὰς δῆθεν προηγμένας χώρας, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ αἰσθάνεσθε ἀηδίαν διὰ τὴν κατάντιαν τῶν διαφόρων ἐθνῶν, τῶν ὁποίων ζῶμεν καθημερινῶς τὸ βιολογικὸν κατρακύλισμα.

«Ἡμεῖς ὡς ἔθνος δὲν κινδυνεύομεν. Καὶ δὲν κινδυνεύομεν, διότι ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ Ἕλληνος δὲν ἀνέχεται νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν ζωὴν ὡς τοξικομανὴς ἢ ὡς ἀντικοινωνικὸν στοιχεῖον. Οἱ Ἕλληνες ἐξέρχονται τοῦ κόσμου μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, ὡς χρήσιμα κοινωνικὰ στοιχεῖα.

»Ἡ ἡλικία δὲν συνιστᾶ μέτρον ἀξιολογήσεως πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς. Ἀλλὰ ἡ ἀρετή. Αὐτὴν νὰ ἔχετε κατὰ νοῦν εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος. Καὶ τὴν ἀρετὴν νὰ μὴ τὴν ἀναζητήσετε εἰς τὸν Μὰρξ ἢ τὸν Μάο, διότι ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ εἰς τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Ἀριστοτέλη.

»Ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς μεθόδου ἀντιμετωπίσεως τῆς ζωῆς, διὰ τοὺς Ἕλληνας μία καὶ μόνη μέθοδος εἶναι γνωστὴ καὶ λέγεται ΑΓΩΝ. Σεῖς, Νεοέλληνες, προετοιμασθῆτε δι' ἀγῶνα, ποὺ σημαίνει πάλη μὲ τὸν ἑαυτόν μου νὰ ἐξουδετερώσω τὰ μειονεκτήματά μου διὰ νὰ εἶμαι ἄριστος, ὥστε νὰ ὠφελήσω τὴν Ἑλλάδα, διότι «Εἷς ἐμοὶ μύριοι ἐστὶ εἰ ἄριστος ἦ» ὅπως λέγει ὁ Ἡράκλειτος. Δηλαδὴ γιὰ μένα ὁ ἕνας κάνει γιὰ δέκα χιλιάδες ἂν εἶναι ἄριστος. Ἀγὼν ἀκόμη σημαίνει ἅμιλλα μὲ τὸν ὁμοεθνῆ μου, διὰ νὰ ἀνέλθω ἀνεβάζων τὸν ἑαυτόν μου καὶ ὄχι κατεβάζων τὸν ἄλλον. Ἀγὼν τέλος σημαίνει διάθεσις ὅλων τῶν μέσων πρὸς ἐπιβολὴν καὶ κυριαρχίαν τῆς πατρίδος μου, κομμάτι ἀπὸ τὴν σάρκα τῆς ὁποίας εἶμαι καὶ ἐγώ.

»Προορισμός σας δὲν εἶναι ἡ ἐπιστήμη, ἀλλὰ ἐφόδιον ἡ ἐπιστήμη καὶ ὅπλον καὶ μέσον πρὸς τὸν τελικὸν σκοπὸν ποὺ λέγεται Ἑλλάς. Σεῖς, νέοι μου, εἶσθε νεοσυλλέκται ἑνὸς ἀγνώστου Ἱεροῦ Λόχου, ἑνὸς ἀγνώστου Δραγατσανίου, ποὺ ἄγνωστον πότε θὰ συμβῆ εἰς τὴν ζωήν σας, ἀλλὰ σίγουρα θὰ συμβῆ, διότι ἐπαναλαμβάνω οὐδεμία Ἑλληνικὴ γενεὰ πέρασε δίχως τὸ ἰδικόν της Δραγατσάνι.

«Πάντως, τώρα μὲ τὰς σπουδὰς προπαρασκευάζεσθε, διὰ τὴν νίκην εἰς τὸ εἰρηνικὸν Δραγατσάνι. Ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῆ εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τὸ ἔθνος μας ἡ κοινωνικὴ, πολιτιστικὴ καὶ βιοτικὴ ἀνάπλασις, διότι εἴχαμε μείνει πολὺ πίσω ἐξ αἰτίας τῶν πολέμων, ποὺ μᾶς ἐπέβαλον ἐξωτερικοὶ καὶ ἐσωτερικοὶ ἐχθροί».

Καὶ ὁ κ. Λαδᾶς κατέληξε:

«Ψηλὰ τὸ κεφάλι. Εἶσθε Ἕλληνες. Γίνετε ἐπιμελεῖς, ὥστε νὰ τελειώσετε τὸ ταχύτερον μὲ τὸ Πανεπιστήμιο, διότι ἡ Εἱμαρμένη σᾶς ἔχει ὅπως εἰς ὅλους μας εἶχε, μίαν ἐθνικὴν ἀποστολήν. Οἱ κομμουνισμοί, οἱ ὑλοσοσιαλισμοί, οἱ εὐδαιμονισμοί, οἱ χιππικοὶ μακρυμαλλισμοὶ καὶ τὰ λόγια εἶναι φτώχεια καὶ προδοσία. Βάλτε δρόσημο. Πατρίδα εἰς τὴν καρδιά. Ἐπιστήμη εἰς τὸ μυαλό. Καὶ ἀγῶνα καὶ θυσία εἰς τὴν ζωὴν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τῆς πατρίδος τὴν τιμή».

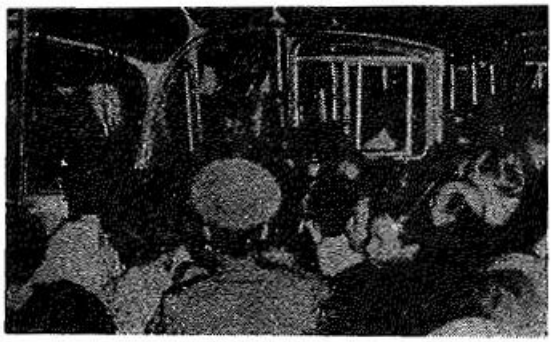

Δύο χαρακτηριστικαὶ φωτογραφίαι ἀπὸ τὰς συγκοινωνιακὰς ἀπεργίας. Ἀθηναῖοι συνοστίζονται πρὸς ἐξασφάλισιν θέσεως ἐπὶ μεταφορικῶν μέσων τῆς ἀνάγκης διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὰς οἰκίας των ἢ εἰς τὰς ἐργασίας των.

Εἰς τὸ πρότινων ἡμερῶν ἐκδοθὲν τεύχος τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ «Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 21ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΕΛΛΑΔΑ», ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Νικόλαος Μακαρέζος εἰς ἄρθρον του περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐν τῷ συνόλῳ του προβλήματος τῆς Χώρας ἀναφέρει:

«Ἡ ἀναπτυξιακὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου, διαπνεομένη καθ' ὁλοκληρίαν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς φιλελευθέρας οἰκονομίας καὶ βασιζομένη

εἰς τὴν ἐλευθέραν δρᾶσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, εἶναι ἀνοικτὴ καὶ ἐξωστρεφής. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ καὶ ἡ ἀνάπτυξις, πρωτίστως ὡς ὑπόθεσις τοῦ λαοῦ, προγραμματίζεται καὶ ὑλοποιεῖται οὐχὶ ἐρήμην, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς καὶ συνεχοῦς ἐνημερώσεως αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία προωθεῖται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν τροχιὰν τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς δραστηριότης διότι οὕτω μόνον θὰ προσεγγίσωμεν, τὸ συντομώτερον, τὸ ἐπίπεδον διαβιώσεως τῶν λοιπῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου.

Ὅταν πρὸ τριετίας ἀ π ε δ ύ θ η μ ε ν εἰς τὸ μέγιστον καὶ δυσχερέστατον, ἀλλὰ ὡραῖον εἰρηνικὸν ἀγῶνα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, υἱοθετήσαντες νέαν ἀναπτυξιακὴν πολιτικὴν χαρακτηριζομένην ἀπὸ ρεαλισμόν, διὰ τοῦ συγκερασμοῦ τοῦ «δέον» μὲ τὸ «δυνατόν» γενέσθαι καὶ ἀνεκοινώσαμεν τὸ ΠΕΝΤΑΕΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ 1968 — 1972, ἠκούσθησαν κρίσεις καί... καλοπίστων εἰσέτι παρατηρητῶν, καθότι τοῦτο δὲν ἐθεωρήθη ἁπλῶς μόνον τολμηρὸν ἀλλὰ καὶ ὑπερβαλόντως φιλόδοξον καὶ ἀνέφικτον.

Σήμερον πάντες παραδέχονται ὅτι ἐπετύχομεν ὄχι μόνον νὰ καλύψωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερβῶμεν τοὺς στόχους τοῦ πενταετοῦς προγράμματος.

Ἐπετύχομεν ρυθμοὺς ἀνόδου ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὸν κόσμον.

Βλέπομεν τὴν χώραν μας νὰ καταλαμβάνῃ σταθερῶς ἐπιζήλους θέσεις εἰς τοὺς συγκριτικοὺς πίνακας τῶν Διεθνῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων.

Ἀκούομεν τοὺς ξένους ἀντικειμενικοὺς παρατηρητὰς νὰ ἐπαινοῦν τὴν πρόοδον. Ματαίως θὰ ἀναζητήσῃ τίς εἰς ὁλόκληρον τὴν Χώραν ἕνα ἔστω, ὅσον δήποτε μικρὸν οἰκισμόν, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ἐπραγματοποιήθη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ἐπαναστάσεως ἓν τοὐλάχιστον ἔργον ἀναπτύξεως καὶ προόδου. Ὁ λ ό κ λ η ρ ο ς ὁ Ἑ λ λ η ν ι κ ὸ ς χ ῶ ρ ο ς κ α λ ύ π τ ε τ α ι ἀ π ὸ ἓ ν τ ε ρ ά σ τ ι ο ν π λ έ γ μ α ἔ ρ γ ω ν ἀ ν α π τ ύ ξ ε ω ς τ ο ῦ δ η μ ο σ ί ο υ κ α ὶ ἰ δ ι ω τ ι κ ο ῦ τ ο μ έ ω ς.

Ἡ ἐπενδυτικὴ δραστηριότης ἐπεκτείνεται ραγδαίως εἰς ὅλους τοὺς παραγωγικοὺς κλάδους, πρὸς ἀξιοποίησιν παντὸς πλουτοπαραγωγικοῦ πόρου τῆς χώρας. Ὁ ὁραματισμὸς ὁλοκλήρων Ἑλληνικῶν γενεῶν μετατρέπεται εἰς ζῶσαν πραγματικότητα.

Ἡ Νέα Ἑλλὰς τῆς Ἐπαναστάσεως οἰκοδομεῖται.

Περαίνων ὁ ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Νικόλαος Μακαρέζος ἐτόνισε: Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ἐπαινέσω καὶ πάλιν τὸν μέγα δημιουργόν, τὸν γενναῖον καὶ εὐφυῆ Ἑλληνικὸν Λαόν, ὁ ὁποῖος ἐστάθη ἀπτόητος ἔναντι τῶν κακοβούλων ἐπιθέσεων τῶν ἐντοπίων καὶ ξένων ἐχθρῶν του καὶ παρέσχε πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν ὅλην του τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ συμπαράστασιν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὁμιλῶμεν σήμερον εἴτε περὶ μεγάλων εἴτε περὶ μικρῶν ἐπιτευγμάτων. Διὰ τῆς συνετῆς ταύτης καὶ ὑπερηφάνου στάσεως, ὡς καὶ τῆς ἐργασίας του, κατέστησεν ἤδη τὴν Πατρίδα του τόπον χαρᾶς καὶ δημιουργίας, ὅασιν γαλήνης ἐν μέσῳ ἑνὸς ταρασσομένου κόσμου».

Πᾶς ἀντικειμενικὸς κριτής, πᾶς καλῆς πίστεως Ἕλλην δύναται εὐκόλως νὰ ἀναλογισθῇ ὁποῖος μόχθος, ὁποία στοργὴ καὶ δραστηριότης καταβάλλονται ὑπὸ τῶν σημερινῶν κυβερνητῶν διὰ τὴν προβολὴν μιᾶς νέας Ἑλλάδος ἀνταξίας τῆς ἱστορίας της.

Χάρις εἰς αὐτὸν τὸν μόχθον καὶ τὴν σώφρονα πολιτικὴν τῶν θεοπνεύστων ἐθνικῶν οἰκοδόμων τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 εὐποροῦσι σήμερον, ὅσον ποτὲ ἄλλοτε, πᾶσαι αἱ τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν σώφρονα πολιτικὴν τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἀπολαμβάνομεν πασῶν τῶν ἐλευθεριῶν καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς Ἔθνος. Τοῦτο δὲν τὸ παραδέχονται μόνον οἱ ἐθελοβαρυήκοοι, οἱ ἐθελοτυφλοῦντες, οἱ πρώην ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων τῆς φαυλοκρατίας, οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἐγκληματικῆς κομμουνιστικῆς... δημοκρατίας καὶ πᾶς μὴ ἀγαπῶν τὴν Ἑλλάδα.

Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν πρὸς ὅλας τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ στοργὴν καὶ ἔντονον ἐνδιαφέρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἐπροπονήθη καὶ ἀνεδείχθη ὑπὸ τοῦ ἱκανωτάτου καὶ ἐξαιρέτου Γενικοῦ Γραμματέως κ. Κωνταντίνου Ἀσλανίδη ὁ Ἑλληνικὸς Ἀθλητισμός, ὁ ὁποῖος διὰ πρώτην φορὰν ἐπέτυχεν ἐπιδόσεις καὶ νίκας ἀξίας ἐξάρσεως εἰς πολλὰ ἀγωνίσματα, μηδὲ τῆς πάλης ἐξαιρουμένης.

Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν εὐγενῆ προσπάθειαν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀθλητισμοῦ συμπαρίσταται ἐκθύμως καὶ ἡ Διοίκησις τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία τὴν 18ην Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους 1970 διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου κ. Στρατῆ Γ. Ἀνδρεάδη ἀπένειμε χρυσοῦν μετάλλιον εἰς τὸν παγκόσμιον πρωταθλητὴν τοῦ ἅλματος ἐπὶ κοντῷ κ. Χρῆστον Παπανικολάου κατὰ τὴν διάρκειαν τελετῆς διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὀργανωθείσης.

Ὁ Πεόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κ. Στρατῆς Ἀνδρεάδης ἀπονέμει τὸ χρυσοῦν μετάλλιον εἰς τὸν παγκόσμιον πρωταθλητὴν τοῦ ἅλματος ἐπὶ κοντῷ, κύριον Χρῆστον Παπανικολάου.

Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν ἑλληνοπρεπῆ προπόνησιν ἀλλὰ καὶ διαπαιδαγώγησιν τῶν Ἑλλήνων ποδοσφαιριστῶν ἐπέτυχεν ὁ Παναθηναϊκὸς δὶς ἰσοπαλίαν ἐπὶ τῆς ΕΒΕΡΤΟΝ, μιᾶς τῶν τεσσάρων παγκοσμίου φήμης ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων.

Χάρις εἰς αὐτὸ τὸ ἔντονον ἐνδιαφέρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ ἀθληταὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ φίλαθλοι αὐτῆς ἐπανέκτησαν τὸ ἀπολεσθὲν ἠθικόν των ἐπὶ φαυλοκομμουνιστοκρατίας, ὅτε οἱ ἀλῆται Λαμπράκηδες ὑποστηριζόμενοι ἀπὸ τὸν ἐλεεινὸν Ἀνδρέαν, ΚΑΤΕΣΡΕΦΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΚΑΙΟΝ ΤΑ ΓΗΠΕΔΑ ΤΟΥ, διότι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔπρεπε νὰ καυχᾶται διὰ τὸν ἀθλητισμόν της. Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῶν κομμουνιστῶν ἦτο ἡ πλήρης ἀποσύνθεσις καὶ διάλυσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀθλητισμοῦ καὶ πρὸς στιγμὴν, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ ἐπέτυχον.

Σήμερον εἰς πεῖσμα ὅλων τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀπολαμβάνομεν μίαν ἡμερότηταν ἠθῶν εἰς μίαν ἐξευγενισμένην κοινότητα προσπαθειῶν, ἣν οὐδέποτε ἐγνωρίσαμεν ὡς Ἔθνος.

Σήμερον οἱ ἀθληταὶ τῆς Ἑλλάδος, χάρις εἰς τὴν κρατικὴν στοργήν, ἐνδιαφέρον καὶ φροντίδας, μὲ ἀκμαῖον τὸ ἠθικὸν καὶ τὸ πολιτικόν των φρόνημα ἐπιτελοῦν θαύματα, καταχειροκροτούμενοι ὑπὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων φιλάθλων ΕΤΙ ΔΕ ΚΑΙ ΥΠΟ ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ἐκφραζούσης οὕτω τὴν συμπαράστασίν της εἰς τὰς εὐγενεῖς προσπαθείας των καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν της, ἐνῷ εἰς περίπτωσιν μεγάλης τινὸς νίκης, ὡς ἡ ἐπὶ τῆς ΕΒΕΡΤΟΝΤΟΝ, ἐξ ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ συγχαίρει αὐτοὺς καὶ αὐτοπροσώπως ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ γηπέδου.

Χωρὶς λοιπὸν ἐνδοιασμοὺς καὶ προκαταλήψεις ἂς ὑπερηφανευώμεθα διὰ τοὺς σημερινοὺς ἡγέτας, δημιουργοὺς μιᾶς Ἑλλάδος καταυγαζούσης ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότηταν, ὅπως τὸ 1940—1941.

Ὁ ἁπανταχοῦ τῆς Γῆς Ἕλλην, ἂς εὐχαριστήση τὸν Ὕψιστον, διότι τὴν 21ην Ἀπριλίου 1967, οἱ ξιφουλκήσαντες ἀρχηγοὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἔσωσαν ἀναιμάκτως τὴν Μητέρα Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν ἀφανισμὸν καὶ διότι ἐπιτελεῖται ὄντως μέγα ἄλμα πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐημερίαν ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λήμνου Παντελεήμων, ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Λήμνου Συντ)τάρχης κ. Γεώργιος Λαδονικόλας καὶ ὁ Ἔπαρχος Λήμνου κ. Εὐάγγελος Βαρλάμης εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Λήμνου Μύριναν.

Ἡ σύζυγος τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς ἙλλάδοςκυρίαΔέσποινα Παπαδοπούλου παρακολουθοῦσα μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως Ἀθλητισμοῦ κ. Κ. Ἀσλανίδη τὴν μάχην ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΥ - ΕΒΕΡΤΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΕΖΟΣ ΛΟΓΟΣ

Η ΛΗΜΝΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ

Ὁμιλουμένη καὶ σήμερον εἰς τὰ χωρία τῆς νήσου Λήμνου

ΓΙΑΝΝ'Σ: Διέ, Μῆτρο, μὲ τὸ γέρμα τ' Ἥλιου πῶς γέρειν' κὴ γῆ ζουγή. Οὔλα ἀποτραβγιέντην ἀπ' τς μέρας τ'ν ἀπασκόλης. Δὲν ἔχ' ζωντανὸ π' νὰ μὴ θέλ' ξεκούρας. Λογιάζω πὼς κὴ τὰ μυρμήγκια, π' ὁλημερὶς κβαλοῦσαν στ' φωληάτς μὲ ὄρεξ κὴ γλήγορα τ' κουμπάνια τς, τώρα μὲ πολὺ ζόρ σπρώχνε κὴ κβανοῦνη τὸ κάθε τίς.

Τὰ πλιᾶ ποὺ κελαγ'δοῦνη χ'λιάδες πὰ σὲ κειὸ τὸ γερασπρόλευκο, πρόσεξε κὴ θὰ δγῆς πὼς δὲν εἶνη σὰ'τς μέρας τὸ κελάγ'δημα, παρὰ κουβέντες πρόσχαρες κὴ βιαστικὲς π'λέγ' τῶνα στ' ἄλλο τέτοια ὥρα ποῦνη γιὰ νὰ κουρνιάσνε. Βλέπς ἀπὸ κανένα π'ἀκόμα πετᾶ ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδὶ μὴ κοντοζγιέβ τς θκοὶ τ'; Τοιμάζετη κη' αὐτὸ να ζαρώς, νὰ κλείς τὰ ματούδια τ'.

Διὲ στο ραχόν'τὰ πρόβατα. Λὲς κὴ πᾶνε πάσσο πάσσο μὲ τὸν Ἥλιο. 'Ντὰς γύρ αὐτὸς νὰ μποῦνη κὴ κειὰ στὸ μαντρί. Ἄκσε τὰ κδούνια τς. Λὲς κὴ κουραστήκαν οὔλ' τ'μέρα να κδουνίζνη κὴ γι' αὐτὸ χτυποῦνη ἀνάθελα κὴ βαρετά.

Δὸς μιὰ ματιὰ στὸ κάμπο. Σὲ μιὰν ὥρα ψυχὴ δὲ θὰ ν ἔχ' ὄξω. Οὔλ' γιὰ τὸ χωριὸ τραβοῦνη, γιὰ πεζοὶ γιὰ καβάλλα. Καμπόσοιν' παρλοῦνη κὴ τὰ ζωντανά τς. Νὰ κη' ὁ Λευτέρς π'ξενέφανε κάτ στ' σκιές καβάλλα στ' ἄλογό τ', παρλώνταν τὸ ζευγαρόβωδο τ'. Γιὰ διὲ τὰ βλογ'μένα τὰ βώδια, τ' ἀθῶα κὴ τὰ πομονετκὰ τί φρέν' μια ποὺ διαβαίννε! Τὸ βλέμμα τς τὸ ἤρεμο κὴ τ' ἀγαθό, θαρρεῖς κὴ βλογᾶ κὴ σχωρνᾶ οὔλο τὸ κόσμο καλὸ κὴ κακό.

ΛΕΥΤΕΡΣ: Γειά σας. Γιὰ τὸ χωριὸ διάβαινα, ράστ ὅμως σᾶς πῆρε τὸ μάτι μ' 'δῶ μὲς τς ἀμυγδαλιὲς κὴ λοξοδρόμσα μόνε κὴ μόνε νὰ σᾶς διῶ κὴ νὰ σᾶς καλησπερίσω. Τί λένε τὰ δέντρα ποὺ τ' ἀγαπᾶς τόσο πολύ, κύρ Γιάνν';

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἔχνη καλοχρονιά, Λευτέρ. Κὴ τὸ δέσ'μό τς καλὸ ἦνταν κὴ τὸν ἀνθό τς οὔλο τὸν κρατήσαν. Σὰ περάσνε καμμιὰ 'κοσαριὰ μέρες κὴ δὲ πάρ κανές δυνατὸς ἀγέρας δὲν ἔχνη νὰ φοβθοῦνη πλειᾶ τίποτα. Οἱ μέρες ξανοίγνη, καλοκαιριὰ μύρσε κὴ γοῖ ἀπανομιὲς σὰ κὴ τούτην', μόνε τὰ μπουρίνια τὰ πολὺ δυνατὰ φοβοῦντην.

ΜΗΤΡΟΣ: Λευτέρ τί βλέπω; δέμα ξωμερνὸ δὲν εἶνη αὐτὸ πῶχ'ς φορτωμένο πὸ δίπλα στὸ ζῶ;

ΛΕΥΤΕΡΣ: Ναί. Μοὶ τὄστλε, ἂς εἶνη καλὰ ποὺ θμήθκε κὴ μένα, ὁ Ν'κόλας ὁ Γιαννάκ'ς ἀπ' τ' Ναυάσαλαντ' τὸ Λίμπε. Καλὰ ξέρτε δὲν ἄφσε σπίτ φτωχὸ στὸ χωριό μας π' νὰ μὴ τὸ στείλ' δυό, πέντη κὴ δέκα δέματα, μὲ πράμματα οὔλα χρειγια-

ζούμενα καλὰ κὴ ταιριαστὰ γιὰ τὸ καθένα. Μάλιος τὸ πιὸ ὄμορφο εἶνη π' τὰ στέρειν' ἀτόστ χώρις νὰ τὸν γράψ τίποτα ἐκειὸς π' τὰ λαβαίν'. Ἔχ' σπίτ στὸ χωριό μας π' τόστλε ἴσαμε πενήντα δέματα. Τέτοιο καλὸ πατριώτ κὴ πονόψυχο δὲ πστεύω νἄχουμι ἄλλο πὰ στὸ Ν'σί. Σὰν εἴχαμι θὰ ν ἀκούγνταν, ὅπως ἀκούγετη ὁ Ν'κόλας οὔ Γιαννάκ'ς, π' ξεπέρασε τὰ χίλια δέματα.

ΜΗΤΡΟΣ: Ὁλόκληρ περιουσίγια. Νὰ τὸ λές κὴ νὰ μὴ σὲ πστὲβνη.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Καλὰ λές, Μῆτρο, εἶνη μουγάλο πρᾶμμια νὰ ἀκοῦς π'στέρνειν' κάθε ταχυδρομεῖο τριγιάντα κὴ σαράντα δέματα ταχυδρομικὰ στ'ς χωριανοί μας ἀπὸ φκαρίσης κὴ ἀπὸ καλωσύν', σὰ καλ' ὥρα τώρα σὲ σένα. Θμοῦνταν ποῦσνη ὀρφανὸ μπρὶν τὸ πόλεμιο κη' ἅμα κη' ἄκσε π' παντρέφτκης τ'ν Ἑλέν' σοὶ στέρειν' δέμα ποιὸς ξέρ μὲ τὶ λογῆς ὄμορφα κὴ χρειγιαζούμενα πράμματα μέσα κὴ γιὰ τς δυό σας.

ΛΕΥΤΕΡΣ: Ἂς εἶνη καλὰ κη' οὐ Θὸς ἂς τὸν πολυχρονᾶ γιὰ τὸ καλὸ λονῶ μας. Ἄβεργιο κηόλας θὰ τὸν γράψουμι κὴ γὼ κὴ γῆ Ἑλέν' νὰ τὸν ἐφκαριστήσουμ. Τί ἄλλο νὰ κάμω; Σὰ μπόρουμινη θὰ τὸν ἔστερνα κὴ κομμιάτ μέλ', ὄχ' γιὰ νὰ βγάλω τ'ν ὑποχρέως ἀλλὰ 'πὸ φκαρίστης κὴ μόνε. Ἄντε γειά σας. Κατὰ πως βλέπτη παρλῶ κὴ ζωντανὰ κὴ δὲ μπορῶ νὰ παρακαιρήσω.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Δὲ πειράζ, μὴ σταναχωριέση, οὐ Ν'κόλας οὐ Γιαννάκ'ς ξέρ τὰ χάλια σ'. Σὰν ἔρτ καμμιὰ μέρα μὲ τὸ καλὸ, τὸν τραταίρειν'ς μιὰ μουγάλ' κούπα μελόπτα ἄσπερ ἀπὸ πλιά. Ξέρς ἐσὺ ἀφοῦ ἀπὸ μικρὸς καταγίνεση στὰ μελίσσα. Ἄντε ὥρα σ' καλή.

ΛΕΥΤΕΡΣ: Κὴ σεῖς καλὸ νἄχτη.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἄντε τώρα νὰ κλείσουμ' τ'κούλα. Μῆτρο, νὰ διαβαίνουμι γιὰ τὸ χωριὸ κὴ μεῖς. =

Γύρσε νὰ δγῆς πὰ στὸν ἀσπρόλευκο. Κανὲ πλοῦδ δὲ φαίνετη κὴ τὰ τσι τσι τοι ὅσο πᾶνε κὴ λιγοστέβνη. Σὲ κομμιάτ π' θὰ φέγνουμι δὲ θὰ ν ἀκούγντην καθόλ. Τὰ ματοκλαδέλια τς θὰ τὰ κλείν' ἡ γλυκειὰ ἡ νύστα κὴ θὰ παραδίνντην ξένοιαστα μπορῶ νὰ πῶ κὴ χαμογελαστὰ στὸ πειὸ γλυκὸ τὸ νύπνο.

ΛΕΥΤΕΡΣ: Πέρς, πὰ στὰ πλιᾶ συζήτης, θαρρῶ τέτοιο καιρό, μ' εἶπης πὼς κη' ὁ ἄθρωπος θὰ μποροῦσε νὰ ζῆ μὲ τραγούδια κὴ χαρές, οὔλου ἀγάπ κὴ ἔρωτα σὰ τὰ πλούδια μὲς σὲ ἀτέλειωτο θεϊκὸ παράδεισο κὴ σὲ ρωτῶ: Εἶνη βολετὸ ἕνα τέτοιο πρᾶμμα; Μπορεῖ ὁ ἄθρωπος μὲ τέτοια ἔνστιχτα, μὲ τόσες ὀρέξες, μὲ τόσα ἐλαττώματα, μὲ τόσοιν' πειρασμοὶ κὴ τόσες ἔννοιες νὰ φτὰς σὲ τέτοια ἀκμή; Γοῖ σοφοὶ πρόγονοί μας δὲ λέγαν «φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὔ ράδιον»;

ΓΙΑΝΝ'Σ: Γῆ ἀπορρίγια σ' κὴ γῆ ἐρώτης π' μοὶ κάμειν'ς εἶνη σωστὲς κὴ λογικές. Γιὰ νὰ σοὶ ἐξηγήσω ὅμως κὴ σοὶ ἀναπτύξω τς σκέψες μ', θέλουμι ὥρα πολλὴ κὴ γῆ στιγμὴ δὲν εἶνη κατάλληλ'. Ἅμα κὴ θέλ'ς ὅμως νὰ πᾶμε στὸ χωριὸ φεγγαρολουσμέν' ἀπὸ Φεγγάρ ὁλόγιομο, καθόμαστη δωνὰ κὴ τὰ λέμη.

ΜΗΤΡΟΣ: Νὰ καθήσουμι Γιάνν', γὼ ἀπόψε δλειᾶ καμμιὰ δὲν ἔχω. Κὴ νᾶχα, ξέρς, ἅμα ἀκούγω σένα ξεχνῶ ποὺ ζῶ.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Μὴ τὰ παραλές. Σὰ φίλ' ποὔμαστη, σοὶ λέγω θαρρετὰ τς γνῶμες μ' κὴ τς ἰδέες μ' γιὰ νὰ ἀκούσω κὴ τς θκές σ' πὰ στὸ κάθε τίς. Ἔτς θαρρῶ π' σχηματίζω γνῶμες πειὸ σωστὲς κὴ πὼς μαθαίνω πλειότερα.

Μπρὶν ἀρχίσω σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ ξεχάγ'ς κειὸ ποὺ εἶπης, ὅτι νὰ ἀλλάξ ὁ ἄθρωπος δὲν εἶνη εὔκολο «οὔ ράδιον» δηλαδὴς πολὺ δύσκολο, ὄχ' ὅμως κη' ἀδύνατο. Πρῶτα θὰ μιλήσουμι γι' αὐτὸ γιὰ νὰ παραδεχτοῦμι κὴ γοῖ δυό μας πὼς ὁ σμερνὸς ὁ ἄθρωπος διαφέρ ἀπ' τὸ πρωτνὸ ὅσο ἡ μέρα 'πὸ τὴ νύχτα, κὴ κατόπ ἀ μπορῆ ἢ ὄχ' νὰ ζήσ σὰ σὲ παράδεισο ὅπως τὰ πλούδια. Μ' αὐτήν τ'ν εὐκαιρία, ὅπως θὰ δγῆς, θἄρτ κὴ γῆ σειρά τς Λῆμνος μὲ τ' πειὸ ὄμορφ μυθολογία κη' ἱστορία. Τώρα ἂς μιλήσουμι γιὰ τὸν ἄθρωπο.

'Αφήνοντας στ' μπάντια τὰ γεωλογικὰ φαινόμενα, ποὺ οἱ γεωλόγ' τὰ κατατάσνη σὲ «Γεωλογικοὶ αἰῶνες» κὴ ποὺ ὁ καθένας ἀπ' αὐτοίν' περιλαμβάν' πολλὰ κατομμύργια χρόνια κὴ πειὸ πολλὰ ἀπ' οὔλ' ὁ 'Αζωικός, π' τὸν ὑπολογίζνε ὡς δέκα κατομμύργια αἰῶνες, ἐρχόμαστη στὸ Καινοζωικό, πάν κάτ μπρὶν ἔξ κατομμύργια χρόνια, ὄντας πρωτοφανερώθκε ὁ ἄθρωπος μαζὶ μὲ τὸ Μαμοὺθ κὴ τ'ν 'Αρκούδα.

ΜΗΤΡΟΣ: Γιὰ τὸ πῶς πρωτοφανερώθκην ἡ ζουγὴ πὰ στ' Γῆς, ἔχ'ς σκηματίς γνώμ';

ΓΙΑΝΝ'Σ: 'Τπεύτυν' ὄχ'. 'Η ζουγὴ πὰ στ' Γῆς πρωτοφανερώθκη τὸ Παλαιοζωικὸ αἰῶνα πάν-κάτ μπρὶν τρακόσα πενήντα 'κατομμύργια χρόνια, ὄντας τὰ νερὰ π' ἀρχίσαν νὰ μαζέβντην σὲ κοιλώματα διάφορα δὲ ξατμίζνταν γλήγορα ὅπως πρῶτα. Κεῖ μέσα πστέβω πὼς σκημιατιστήκαν τὰ πρῶτα κύτταρα κὴ πὼς ἀπ' αὐτὰ βγῆκαν οἱ πρῶτ ζωικοὶ ὀργανισμοί, ποὺ γὴ 'Επιστήμ τς λέγ' ἔ μ β ι α ὄ ν τ α. Αὐτοίν' οἱ πρῶτ ζωικοὶ ὀργανισμοί, ὅσο ἡ Γῆς μὲ τὰ χρόνια ποὺ περνοῦσαν ἔχανε τ' θαρμότη τς, οὔλου κὴ πλειοτερίναν γιατὶ τὰ συστατικὰ π' τς ἀναγκαίβαν γιὰ νὰ ἀναπτυχτοῦνη τἄχαν πλουσιοπάροχα. Τὸ ὀξυγόνο κὴ τ' θερμότη τὰ παίρναν ἀπ' τ'ν ἀτμόσφαιρα κὴ τς ὑδατάνθρακες, τὰ ἀνόργανα τὰ ἄλατα, τὰ λευκώματα κὴ τς ἄλλες οὐσίγιες μέσα ἀπ' τὰ νερὰ π' λιμνάζαν. Τς συνθῆκες ποὺ μεσολαβήσαν ὕστερα γιὰ νὰ διαπλαστῆ τὸ ἀθρώπινο τὸ σῶμα, οὔτε τς ξέρω οὔτε κὴ νὰ τς φανταστῶ μπορῶ.

Πστέβω ἀκόμα πὼς στὸ Καινοζωικὸ Αἰῶνα, ἴσα με 'κατὸ κὴ' ὀγδόντα χ'λιάδες χρόνια 'πὸ σήμερα, ὁ ἄθρωπος ἦνταν ζῶ ἀμφίβιο χώρις μιλιὰ κὴ πὼς δὲ μποροῦσε νὰ σταθῆ ὄρθιος. Παρ' ὅλο ποὺ πολλοὶ 'πιμέννη πὼς ἐκειὸς ὁ ἄθρωπος ὁ ἀμφίβιος εἶχε κὴ λίγ' οὐρὰ γὼ δὲ μπορῶ ἀκόμα νὰ τὸ πιστέψω. Παραδέχουμη πὼς εἶχε πολὺ πειὸ μακρὺ λαιμὸ 'πό τὸ σμερνό, πὼς τὰ δαχτύλια πόχουμ στὰ χέρια κὴ στὰ πόδια ἐνώνναν, σὰ τς πάππιας κὴ σὰ τς φώκιας κὴ πὼς ἔτρωγεν ὅτ' εὕρισκε μές στὰ νερὰ κὴ πά σ' τ' γῆς. Αὐτὴν' εἶνη γὴ θκήμι ἡ γνώμ γιὰ τὸν ἄθρωπο κὴ γιὰ τ' ζουγὴ μπρὶν διακόσες κοντὰ χ'λιάδες χρόνια. "Οπως εἶνη φκιαγμένο σήμερα τ' ἀθρωπνὸ τὸ σῶμα διαφέρ πολὺ ἀπ' τὸ πρωτνό. Αὐτὸ τὸ χρωστοῦμη στ' μουγάλ' τ'ν ἐξέλιξ ποὺ ἀκλουθήσαμ κὴ ποὺ θά ν ἀκλουθήσουμ' ποχρεωτικὰ γιατὶ εἴμαστη πλάσματα κὴ πνέμματα ἀνήσυχα. Γυρέβουμ οὔλου τὸ καινούργιο, τὸ διαφορετικό, τὸ πειὸ διασκεδαστικό, τὸ πειὸ ἐντυπωσιακό, τὸ πειὸ ἐλκυστικό, τὸ πειὸ ὄμορφο, τὸ πειὸ ἀπολαυστικό, τὸ πειὸ γευστικό, τὸ πειὸ πρακτικό, ἀκόμα κὴ τὸ πειὸ ἐξωφρενικό, μπορῶ νὰ πῶ.

ΜΗΤΡΟΣ: Μουγάλο δίκηο ἔχ'ς Γιάνν'. Βλέπουμ τὸ τί γίνετη σήμερα κὴ κρίνουμ. 'Πὸ τὴ μιὰ μὲ τς ἐξοπλισμοί, τὰ βάρβαρα ἔστιχτά μας κὴ τ'ν κακία μας θέλουμ ὁ ἕνας νὰ φάγ' τὸν ὄλλο, ὅπως τρώντην στ'ν 'Αφρικὴ κὴ στ'ν 'Ασία ἕνα σωρὸ φυλὲς ἀπὸ ἀθρωποφάγ' σὰ τς Κογκολέζ στ' Κεντρικὴ 'Αφρικὴ ποῦνη τὸ πειὸ ξακουστὸ κέντρο τ' καννιβαλισμοῦ, τς Μπατοῦ, τ» Κάφροι, τς Ζουλοῦ, τς Βιττοὶ στὴ Πολυνησία κὴ σὰ πολλὲς ἄλλες φυλὲς τς Σουμάτρας, τ' Μαλαϊκοῦ 'Αρχιπελάγου κὴ τς Αὐστραλίας, κὴ ἀπ' τ'ν ἄλλ' πᾶμε γυρέβοντας νὰ μετοικίσουμ στὸ Φεγγάρ, στὸν "Αρη, στ'ν 'Αφροδίτ κὴ σ' ἄλλα ἄστρα. Λέγε Γιάνν'.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Μπρὶν ὀγδόντα, πάν-κάτ χ'λιάδες χρόνια, πστέβω πὼς κειὸς ὁ ἀμφίβιος ὁ ἄθρωπος ξελίχτηκε σὲ σαρκοφάγο. "Ετρωγε σὰ κὴ μπρὶν ρίζες, χόρτα, φύλλα, βλαστάρια, καρποί, φροῦτα κὴ ὅ,τ' ἄλλο ἔδινε τότες ἡ γῆς, οἱ θάλασσες κὴ γοῦ λίμνες, ἄρχισε ὅμως κη' ἔτρωγε κὴ κρέας 'πὸ πλιᾶ π' σκότνε ἢ ἔπιανε κη' ἀπὸ θηρία μικρὰ κὴ μουγάλα.

Μὲ τὸ καιρὸ ἔπαψε νὰ ζῆ μὲς στὰ νερά. Ζοῦσε μόνε πά στ' γῆς κὴ πὰ στὰ δέντρα σὰ τὸ Γορίλα, τὸ Χιμπατζῆ κὴ τὸν Οὐρακουτάγκο. Τότες ἦνταν τόσο χειροδύναμος π' καταπονοῦσε οὔλα τὰ θεριά. Σὲ κομμάτ παράτ' σε κὴ τὴ δενδρό-

βιο ζουγὴ κὴ ζοῦσε μόνε πὰ στ' γῆς. Ὕστερα 'πὸ χρόνια ἄρχισε νὰ στέκετη μόνε στὰ πισινὰ τὰ πόδια κὴ νὰ κάθεται κὴ σταυροπόδ. Ἔτς μὲ τὸ καιρὸ γίν'κε δίποδο κὴ αὐτὸ ἦνταν γὴ αἰτίγια π' ἀλλάξαν θὲς τὰ σπλάχνα τ'. Ὕστερα ἄρχισε νὰ ζῆ μέσα στὰ δάς πειὸ ἄγριος ἀπ' τς σμερνοί τς ἀθρωποφάγ' π' ζοῦνη μὲς σ'τς ζοῦγκλες. Δὲν ἤξερε, μήτε τ' φωτιὰ μηδὲ τὸ σίδερο γιὰ νὰ κάμην' σπαθιὰ κὴ βέλ'. Τὰ ὅπλα τ' ἦνταν ἡ δύναμ ποὖχε, γὴ' ἀντοχὴ τ', γὴ' εὐκινησίγια τ' κὴ ποῦ κὴ ποῦ τὸ ρόπαλο. Τότες ἦνταν οὔλ' 'Ηρακλῆδες κὴ' ἄγριοι τόσο π' δὲ μπορεῖ νὰ βάλ' ὁ νοῦς σ'. Κὴ τὸ λιοντάρ ἀκόμα ὄντας τὸ πιάναν τὸ πνίγαν ἢ τὸ ξεσκίζαν σὰ νᾶταν γατί. Στ' κατάστας π' ζοῦνη σήμερα γοῖ ἀθρωποφάγ' οἱ πειὸ ἄγριοι στ'ν Κεντρικὴ 'Αφρική, ὁ ἄθρωπος μὲ μυαλὸ π' λειτουργοῦσε, μὲ τὸ θέλ'μα τοῦ Θεοῦ, καλλίτερα ἀπ' τ' ἄλλα τὰ ζᾶ, ἔφτασε πάν κάτ' μπρὶν τριγιάντα χ'λιάδες χρόνια. Ζοῦσε μές σὲ σπλιές κὴ μὲς σὲ δάς, κοπαδιαστὰ ὅμως κὴ μὲ ἀρχηγὸ σὲ κάθε κοπὰδ ὅπως ξακολουθοῦνη νὰ ζοῦνη κὴ σήμερα ἀκόμα γοῖ πίθηκ' κὴ πολλὰ ἄλλα ζᾶ τετράποδα, ἀκόμα κὴ γοι' ἐλέφαντες. Τότες ἀρχίσαν ρίχναν σ'τς πλάτες τς δέρματα 'πὸ θεριὰ π' σκοτώναν. Τότες καταλάβαν πὼς γῆ φωτιὰ 'πὸ κεραυνοὶ δὲν ἔκαιγε μόνε τὰ δὰς κὴ' ὅτ, ἄλλο εὕρισκε, ἀλλὰ ἔψνε κὴ τὰ κρέατα κὴ τἄκαμνε πιὸ νόστιμα 'πὸ τὰ ὠμά. Σὲ λίγα χρόνια καθοδηγ'μένος 'πὸ τὸ Θεό, ἀρχίζ νὰ ζῆ πειὸ θαρρετὰ σὲ κάμπ, σὲ λίμνες, σὲ ποτάμια κὴ κοντὰ στ' θάλασσα μὲ γ'ναῖκα κὴ παιδιὰ κὴ νὰ ἐκφέρ λέξες ἄναρθρες κό — τό — μουρ — σά — πέ — γκά — γκό — πού — γκί — του — νά — τουρ — κὴ πολλὲς ἄλλες ποὺ κάθε μιὰ εἶχε κὴ τ' σημασία τς. Ὅσοι γκατασταθήκαν στὰ παραθαλάσσια ξελιχτήκαν πειὸ γλήγορα. Κατὰ πὼς ξέρς κὴ σήμερα ἀκόμα ἔχ' στεριανοὶ ἀθρώπ π' ζοῦνη μὲς σὲ ζοῦγκλες ἢ πά σὲ βνά, π' δὲ ξέρνε τὶ θὰ πῆ πολιτισμὸς κὴ πρόοδο, σὰ τς Νιάμ - Νιὰμ π' ζοῦνη στὰ νότια σύνορα τ' Σουντὰν κὴ τς Ντίνγκα. Σοὶ λέγω γι' αὐτὲς τς δυό τς φυλὲς γιατὶ τς ξέρω. Τὸ 1910, ὄντας ἤμην ὀχτὼ χρονῶ στ'ν 'Αβησσυνία θμοῦμη π' φέραν στ'ν 'Ασμάρα τς 'Ερυθραίας, ποὖνταν 'Ιταλικὴ ἀποικία ἕνα ἀντρόγ'νο Νιάμ - Νιὰμ γιὰ νὰ τὸ στείλνε σ' ἕνα ζωολογικὸ κῆπο τς 'Ιταλίας. Τὸ 1912 πάλε εἶχαν μέσα σ' ἕνα βαγὸν' τ' σιδηροδρόμου πέντη Ντίνγκα, φυλὴ π' συνορέβ μὲ τς Νιάμ - Νιάμ στὸ Πάνω Νεῖλο ποὖνταν πολὺ ἀψλοὶ κὴ' εἶχαν ὡραῖα σώματα. Μὲς ἀπ' τς Ντίνγκα περνᾶ ἕνα ποτάμ π' τὸ λένε Μπάχρ 'Ελ Γ'καζάλ (ποτάμ τ' Γαζαλιοῦ) γιατὶ τόσο γοῖ Ντίνγκα ὅσο κὴ γοι' Εὐρωπαῖοι π' ζοῦνη δεκεῖ πιμέννε πὼς ζῆ ἕνα γαζάλ' ἀμφίβιο. Κοντὰ σ' αἰτὸ τὸ ποτάμ εἶνη κὴ γῆ πόλ' Οὐάο ὅπ' κατοικοῦνη κὴ πέντη Λημνοὶ 'πὸ τὸ Κορνό, ὁ Παναγιώτ'ς ὁ Ψευτούδς, ὁ Φὼτς ὁ Καρακίζος, ὁ Βασίλ'ς ὅ Κερκέζος κὴ τ' ἀδέρφια Παπουτσῆδες, οὔλ' καλὰ γκαταστημέν' καζαννιτσμέν' κὴ καλοὶ πατριῶτες. Σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ τὰ μκρὰ τὰ Ντινγκάκια, τὸ θμοῦμη σὰ νᾶνη τώρα, παραφλάγαν στὰ χασαπιὰ σὰ τς σκύλ' κὴ σὰ τς γάτες, κὴ' ἅμα κὴ βλέπαν κὴ' ἔπεφτε κανὲ κομμάτ π'χτὸ αἷμα χ'μοῦσαν κὴ τ' ἁρποῦσαν κὴ τὸ χάβαν σὰ νᾶταν λουκούμ.

Ὕστερα 'πὸ χρόνια πάλε γοι' ἀθρώπ ἀρχίσαν κὴ ζοῦσαν σὰ τς ἀτσγκὰν' κὴ σὰ τς μαϊμοῦδες κὴ συνεννοένταν μὲ πλειότερες λέξες. Πὸ χρόνια πολλὰ σκαρφιοτήκαν τς καλύβες 'πόχοντροί κορμοὶ 'πὸ δέντρα κὴ κλαδιὰ κὴ' ἀφοῦ πολὺ καιρὸ ἀκόμα ζήσαν μὲς σὲ σπλιὲς κὴ μέσα στ' γῆς σὰ τς 'Εσκημιῶοι π' σκάβνη βαθειὰ κὴ τρυπῶννε σὰ τὰ φίδια, 'πιτέλους φτάσαν στὴ κατὰ πὼς τ' λένε Παλαιολιθικὴ 'Εποχή. 'Απ' τ' Παλαιολιθικὴ ὁ ἄθρωπος ἔφτασε μπρὶν δέκαπέντη χ'λιάδες χρόνια στ' Νεολιθική. 'Απὸ τότες ἀρχίχ νὰ ζῆ σὲ φυλὲς μές σὲ καλύβες ἢ πὰ σὲ βνὰ ὅπ' ἄν' γε κουφάλες κὴ' ἔμπαινε γιὰ νὰ προφυλαχτῆ ἀπ' τ' βροχή, τὸν ἀγέρα κὴ τὸ κρύο ἢ πελεκοῦσε ριζιμνιὸ βράχο μὲ τρόπο π' νὰ σκημιατίζ δυὸ πλευρές. Πελεκοῦσε ἀκόμα κὴ τὸ πάτωμα κὴ' ὕστερα ἔρχνε ἀπὸ πάν τ' σκέπα, ποὺ ἀπὸ τἰ κὴ τί λογῆς ἦνταν κανεὶς δὲ ξέρ. Ὅτ' ρίχναν σκέπα εἶνη πιστεφτὸ γιατὶ ἀποδείχνετη ἀπ' τς δυό τς τρύπες ποὺ εἶνη ἀνοιμένες, ἢ μιὰ στὸ πάτωμα κὴ γη' ἄλλ' ἀψλὰ σὲ μιὰ ἀπ' τς δυό τς πλευρές.

Σ' αὐτὰ τὰ βνάρια βλέπς μκροὶ κὴ μουγάλ πέτριν' καναπέδες κὴ πέτρινες πολυθρόνες ριζιμιὲς κὴ πελεκημένες. Βλέπς ἀκόμα κὴ ρυακούδια πελεκημένα γιὰ νὰ τρέχ' τὸ νερὸ τὸ βρόχ'νο ἀπ' τ' ἀφλώματα πρὸς τὰ κάτ κὴ ποὺ σὲ μερικὰ μέρ τρυπών' μὲς στὸ βνό. Στὰ μέρ αὐτὰ τὸ βνὸ εἶνη κούφιο κὴ μοιάζ μὲ τὸ μέσα τὸ μέρος μιανοῦ κιουπιοῦ ἢ μιανοῦ σπθαριοῦ ποὺ σὲ κάν' κατάπληξ. Τόσο ὄμορφα εἶνη ἀν'μένο, σκαλ'σμένο κὴ πελεκημένο μὲς στὸ βνὸ αὐτὸ τὸ τεπόζιτο.

Αὐτὰ οὔλα τὰ παραπάν οἱ Λημνιοὶ κὴ' οὔλ' οἱ ξέν' πῆρντην στ' Λῆμνο μποροῦνη νὰ τὰ διοῦνη πὰ στὸ 'Ενετικὸ τὸ Φρούριο τς Μύρινας. Αὐτὸ οὔλο τὸ βνάρ μέχρι μπρὶν 6.000 π.Χ. ἦνταν ἕνας ριζικισμὸς ἀπὸ ἀθρώπ' τς Νεολιθικῆς Ἐποχῆς π' ζοῦσαν μές σὲ σπλιὲς κὴ σὲ τέτοιες καμαροῦδες (δωματιάκια) 'πὸ πελεκημέν' πέτρα κὴ πρῶτος π' τὸν ἀποκάλ'ψε εἶνη ὁ Τρύφωνας ὁ Μαραγκὸς ἀπ' τ' Μύρινα γκαταστημένος στ'ν Αἴγυπτο. Ἄκουσε κὴ τὸ στορικό.

'Ο κ. Τρύφωνας Μαραγκὸς ἕνας ἀπ' τς πολὺ καλοὶ πατριῶτες κὴ' ἀρχαιολόγος τς Φαραωνικῆς ἐποχῆς ἀφοῦ ἔζησε πολὺ καιρὸ σ' τ'ν 'Αλεξάντρα, ἦρτε μπρὶν ἔντεκα χρόνια μὲ τ' φαμίλια τ' νὰ παραθερὶς στ' Λῆμνο κὴ γιὰ νὰ ἀγορὰς ἕνα ροϊκόπεδο γιὰ νὰ κτὶς μιὰ ὄμορφ βίλλα, ὅπως κὴ τ'ν ἔχτισε δεκεῖ κοντὰ στὸ Μετεωρολογικὸ Σταθμὸ κατφορίζοντας γιὰ τὰ ρχὰ τὰ νερά. Τ'ν ἴδια μέρα ποὺ ἔφτασε στ' Λῆμνο κὴ' ἦρτε στὸ ξενοδοχεῖο μ' μὲ ρώτ'σε: «Γι' αὐτὸ τὸ λόφο, τὸ Κάστρο, τί γνωρίζετε»; «Γνωρίζομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1000 μ.Χ. ἤρχισε νὰ κτίζεται ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τῶν 'Ενετῶν, τῶν Γενουηνσίων καὶ τῶν Λημνίων, αἱ δὲ ἀπάλξεις του καὶ ἅπαντα τὰ ἐντὸς αὐτοῦ ὀχυρωματικὰ ἔργα καὶ κτίσματα εἶχον τελείως περατωθῆ περὶ τὸ 1400, δι' ὃ καὶ ἔκτοτε ὑπερήσπισε ἀποτελεσματικῶς πολλάκις τὴν Νῆσον». «'Επειδὴ ὅταν μπαίναμε στὸ λιμάνι μ' ἐκίνησε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον μου ἐνῶ τὸ περιεργαζόμουν πάνω ἀπὸ τὸ βαπόρι, θὰ ἤθελα πολὺ νὰ τὸ ἐπισκεφθῶ. Μπορεῖτε, θέλετε νὰ μὲ συνοδεύσετε;». Πολὺ εὐχαρίστως, εἶπα, κὴ' ὕστερα 'πὸ λίγο ἀνεβήκαμ στὸ φρούριο, ποὺ κατὰ πως ξέρς τὸ ξενοδοχεῖο μ' ἀπ' αὐτὸ μόλις ἀπέχ' τρακόσα μέτρα. Ἔτς οὔλα ὅσα σ' εἶπα παραπάν, μοὶ τὰ ξήγ'σην ἕνα πρὸς ἕνα κὴ γὼ ἀναγάλλιαζα, πίστεψέ με, ποὔμνη ὁ πρῶτος Λημνιὸς ποὺ μάθαινα τόσο ὄμορφα κὴ σπουδαῖα πράμματα γιὰ τ' Πατρίδα μας. Μ' ἔδξε κὴ Πελασγικὰ τείχ' π' ᾧς τότε κανὲς δὲ τἄχε προσέξ. Ἕνα κομμάτ ἀπ' αὐτὰ φαίνεται κὴ' ἀπ' τὸ Ρωμέικο τὸ Γιαλὸ π' ἀπόστας τρακόσα ὡς τετρακόσα μέτρα.

'Ο Τρύφωνας ὁ Μαραγκὸς ἀποκάλ'ψεν ἀκόμα κὴ τρεῖς ἐπιγραφὲς βδομήντα — ὀγδόντα μέτρα 'πὸ τὸ λιμενοβραχίονα, ἀνυφορίζοντας κατὰ τὴ Δύς. Στὴ μιὰ ἀπ' αὐτές, στὴ πειὸ μουγάλ' φαίνετη ἕνα πλεούμενο μὲ πολλὰ κουπιά. Σ'τς ἄλλες δυὸ δὲ μπορεῖς νὰ ξεχωρίγ'ς τίποτα. Γιὰ τ' σημασία 'πὄχ' αὐτὸ τὸ πλεούμενο μὲ τὰ πολλὰ τὰ κπιά, γράφω στὸ πρῶτο βιβλίο, τ'ν 'Ιστορία τς Λῆμνος, κὴ λέγω πὼς τ'ν ἐπιγραφὴ αὐτήν 'πρέπ οἱ Λημνιοὶ νὰ τὴν ἐκθέσνε στὸ Μουσεῖο, ἀφοῦ πρῶτα κοπῆ ὄμορφα ἀπὸ ἕνα πετρᾶ, γιατ' εἶνη κρῖμα νὰ καταστραφῆ κὴ' αὐτὴν σὰ τς ἄλλες.

Ὕστερα ἔρχετη γὴ' ἐποχὴ τ' Μπρούτζου ποὺ ὁ ἄθρωπος καθοδηγ'μένος 'πὸ τὸ Θεό, μπαίν' στὸ πολιτισμό.

Σὲ κομμάτ φτάν' κὴ' γὴ' ἐποχὴ τ' Σίδηρου. 'Πὸ τότες ἀρχίζ νὰ προκόβ γλήγορα. Φκιάν' νιᾶ γιὰ νὰ ὀργών' τ' γῆς, γδιᾶ, πέταλα, μαχαίρια, βελόνες, βελόνια, καρφίτσες, κὴ' ἕνα σωρὸ ἄλλα χρειγιαζούμενα ἐργαλεῖα. Τώρα πολεμᾶ τὸν ὀχτρὸ μὲ ἀσπίδα, μὲ τόξα, μὲ βέλ' κὴ μ' ἀκόντια κὴ γὴ φαντασία τ' φτάν, σὲ σημεῖο νὰ πλάς κὴ θεοὶ καλοὶ κὴ κακοί. Μαθαίν' νὰ κλώθ στ' ἀδράχτ κὴ νὰ φαίν' στὸ πρωτόβγαλτο ἀργαλειό. Μερέβ ὁλόκληρα κοπάδια 'πὸ αἶγες, καμῆλες, ἄλογα, λυκόσκ'λα κὴ' ἐλέφαντες ἀκόμα.

Πειὸ γλήγορα προκόβνε στ'ν 'Ασία οἱ Κινέζ κὴ' ἄλλες φυλές. Ὕστερα γοὶ Αἰγύπτοι, οἱ Κρητικοί, οἱ Ἕλλην', οἱ Φοίνικες κὴ στερνοὶ γοὶ Ρωμαῖοι.

Πολὺ ὅμως προχώρσα. Πρέπ νὰ σταθοῦμη κομμάτ γύρω στὸ πέντη χ'λιά-

δες π.Χ., γιὰ νὰ ἰσοι πῶ τί συμπέρασμα ἔβγαλα πὰ στ' Ἱστορία τς Λῆμνος ἰσὰ Λημνιὸς ποὺ εἶμη, 'πὸ χρονῶ κὴ χρονῶ μελέτες ποὺ ἔκαμα.

Γοῖ Ἰνδοευρωπαῖοι, σ'λένε γοι' ἱστορικοί τς Ἄριοι, ἦνταν φυλὲς ποὺ ἡ γλῶσσα τς λίγο πολὺ ἔμοιαζε κὴ κατοικούσαν στὴ Νότιο Ἰνδία, στὸ Ἀφγανιστάν, σ' ὁλόκληρο τὸ Βελουχιστὰν κὴ στὸ Ἰράν. Αὐτοίν' ἀφοῦς καταλάβαν τ' πειὸ πολλὴ Εὐρώπ γύρω ιστὰ 2.000 π.Χ. καταλάβαν κὴ τ'ν Ἰσλανδία κη' ἀπ' τὴ Βόρειο Ἰσλανδία πολλὲς περιοχὲς τς Ἀμερικῆς. Πολὺ πειὸ μπρὶν ὅμως ἄλλ' Ἄριοι ποὺ κατοικοῦσαν στὸ Βόρειο Ἰρὰν ποὔνταν γεωργοὶ κὴ κτηνοτρόφ κὴ χωρίζαν σὲ φυλὲς κὴ λατρέβαν τὸν Οὐρανὸ τὴ Γῆς, πολλὲς ἄλλες Δυνάμες κὴ παραδέχνταν ἕνα Θεὸ πειὸ μεγάλο ἀπ' οὔλ' τς ἄλλ' πῆραν τ'ν ἀπόφας νὰ μεταναστέψνε γύρω στὰ 5.500 π.Χ. Οἱ μισοὶ διαβήκαν στ'ν Ἀνατολ. Ἰνδία κὴ γοι' ἄλλα' τραβήξαν κατὰ τὴ Δύς. Οἱ πειὸ πολλοὶ ἀπ' αὐτοίν' σὰ φτάξαν στὴ Μκρὴ τ'ν Ἀσία τσ' ἄρεσε τόσο πολὺ ποὺ προτιμήσαν νὰ πόμείννε δεκεῖ. Γοι' ἄλλ' ὅμως οἱ πειὸ θαρρετοὶ 'ποφασίσαν νὰ ξακολουθήσνε τ'πορεία τς κὴ ἐπειδὴς βλέπαν ἀπὸ καρσὶ τὸ καπνὸ πόβγαζε κεῖνα τὰ χρόνια τὸ ἡφαίστειο τς Λῆμνος φκιάσαν ἀρχέγονα πλεούμενα, τς πρῶτες σχεδίες π' σκαρφίστκε ὁ ἄθρωπος, κὴ ἦρταν «στὸ νησὶ μὲ τὸ ἡφαίστειο». Ὁ τόπος τς ἄρεσε τόσο πολὺ ποὺ πομείναν γιὰ πάντα. Πειδὴς μάλλιος τὸ νομίσαν ἀκατοίκητο, τῶ δώκαν τὸ ὄνομα μιᾶς θεᾶς ποὺ λατρέβαν κὴ ποὺ τς βοηθήσε νὰ βροῦνε τὸ μέρος π' ὠνειροπολοῦσαν γιὰ νὰ γκατασταθοῦνη. Σ' αὐτὸ τὸ νησὶ ποὺ τὠνομάσαν «Λῆμνο» χειροδύναμι κὴ ριψοκίντυν' καταπὼς ἦνταν προκόψαν γλήγορα μὲ τ' φωτιὰ 'πὸ τὸ ἡφαίστειο. Χτίσαν τρεῖς πολιτεῖες κὴ πρώτ τ' Πολιόχην, ὅπ' ἀποβιβαστήκαν 'ντας ἦρταν ἀπ' τ'ν Ἀσία, ξακουστὲς ὕστερα σ' οὖλο τὸ Αἰγαῖο Πέλαγος μέχρι τὸ Τρωικὸ Πόλεμο κὴ πειὸ ὕστερα ἀκόμα. Ἀπ' τς ἀνασκαφὲς ποὺ γίναν στὴ Πολιόχην 'κανὲς ἀρχαιολόγος δὲν εἶνη σὲ θὲς νὰ πῆ ποιά φυλὴ ἔχτισε αὐτὲς τς πολιτεῖες. Οἱ Φοίνικες κὴ γοῖ Πελαγοὶ ξέρου μ' πὼς φανερωθήκαν πολὺ πειὸ ὕστερα κὴ πὼς οἱ Φοίνικες τ' Λῆμνο ποτὲς δὲ τ' καταλάβαν κὴ οὔτε ἐμπορικὸ σταθμὸ τ' κάμαν. Γιὰ νὰ μάθουμι σὲ ποιὰ φυλὴ χρωστᾶ τὸ ξεχωριστὸ πολιτισμὸ τς ἡ Λῆμνο, πρέπ νὰ γίννε ἀνασκαφὲς σὲ πολλὰ μέρ τ' Ν'σοῦ, ὄχ' μόνε στ' Πολιόχην', ποὺ καταπὼς ἀποκάλψεν ὁ ἀρχηγὸς τς Ἰταλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀποστολῆς Ἰταλὸς δόκτωρ LUIGI BERNABO BREA π' κάν' τς ἀνασκαφὲς πὰ στ' Λῆμνο, ἡ Πολιόχην 'κτίστκε πολλὰ χρόνια μπρὶν ἀπ' τ' Τροία ποὺ κτίστκε στὸ 3.000 π.Χ. Τὸ κάτ, κάτ, τὸ πειὸ παληὸ στρῶμα, τὸ ὠνοματίσαν μ α ὔ ρ ο, τὸ παραπάν ο ὐ ρ α ν ὶ κὴ κειὸ πάν ἀπ' τὸ οὐρανὶ π ρ ά σ ν ο. Πάν ἀπ' τὸ πράσνο ἔρχεται τὸ κ ό κ κ ι ν ο, ποὺ τὰ ἐρείπια τ' ἀντιστοιχοῦνη μὲ τὰ ἐρείπια τς Τροίας ποὺ κτίστκε, ὅπως σοῖπα κὴ παραπάν, στὸ 3.000 π.Χ. Κείν' ἡ Πολιόχην 'κείν' τ'ν ἐποχὴ εἶχε τόσο καλὴ ὀργάνως, τόσο καλὰ σπίτια, τόσο καλοὶ δρόμι' κὴ τόσο καλὴ ἀποχέτεψ, ποὺ ὅσοιν' ἀρχαιολόγ' τ'ν ἐπισκεφτήκαν, παραδέχντην πὼς καμμιὰ ἄλλ' πολιτεία σ' οὔλ' τὴ Μεσόγειο δὲν εἶχε.

Τὸ τόσο παληὸ προϊστορικὸ πολιτισμὸ τς Λῆμνος τὸν παραδέχτην οὔλ' κὴ' ἀπ' τὰ χρυσαφικὰ π' βρεθήκαν στ' Πολιόχην' μπρὶν δέκα χρόνια, ἀπὸ Λημνιὸ ἐργάτ' πῶσκαβε σὲ κειὸ τὸ μέρος κατὰ διαταγὴ τ' καθηγητῆ τς ἀρχαιολογίας LUIGI BERNABO BREA. Τὰ χρυσαφικὰ αὐτὰ τώρα γιὰ πειὸ ἀσφάλεια φλάγντην στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο τς Ἀθήνας στὴν ὁδὸ Πατησίων κὴ μοιάζνε τόσο πολὺ με κειὰ τς Τροίας, π' ἅμα τὰ δγῆς θὰ πῆς π' τἄφκιαξην ὁ ἴδιος ὁ χρυσοχός. Αὐτὴν τ'ν ὁμοιότη τ'ν ἀποδίννη στ' συγγένεια ποὖχαν κεῖν' ποὺ πομείναν στὴ Μικρὴ τὴν Ἀσία μὲ κεῖν' ποὺ ἦρταν κὴ γκατασταθήκαν στ' Λῆμνο κὴ στ'ν ἐπικοινωνία κὴ στ' συναλλαγὲς ποὺ εἶχαν. Οἱ Μικρασιᾶτες ὅμως πομείναν πίσω ἴσαμε 1.000 χρόνια κη' ἀπὰν γιατὶ περιωριστήκαν στ' γεωργία κὴ στὴ χτηνοτροφία στὸ ἐσωτερικὸ τς Μικρῆς Ἀσίας.

= Γύρω στὰ 780 ὅμως χρόνια π.Χ. τ' Λῆμνο τ' καταλαβαίννε οἱ Πελασγοὶ ποὺ

ἤρταν διωχμὲν' ἀπ' τὴν 'Αθήνα, κὴ τ' κρατοῦνη ὥς τὸ 511 π.Χ., ὁπότες τ' καταλάβαν οἱ Πέρσες κὴ ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο γοὶ 'Αθηναῖοι. 'Πὸ τότες ἀρχίζ' ὁ γλήγορος πολιτισμὸς μὲ γράμματα κὴ τέχνες κὴ' ἕνα σωρὸ ἐπαγγέλματα, γιατὶ γοι' 'Αθηναῖοι τ' Λῆμνο δὲ τ' καταλάβαν σὰ καταχτητὲς γιὰ νὰ πάρνε σκλάβ' τς κάτοικ' κὴ νὰ κάψνε κὴ νὰ ρμάξνε τὸ Ν'σί. Τὸ καταλάβαν σὰν ἐκπολιτιστές. Τὸ ἀφῆκαν νἄχ' τὰ ἔθιμά τ' τ' θρησκεία τ' κὴ δυὸ βουλές, μιὰ στ' Μύρινα κὴ μιὰ στ'ν 'Ηφαιστία. Μόνε ἡ διοίκησης ἄλλαξε κὴ γιὰ λίγο καιρὸ οἱ Λημνοὶ 'ποχρεωθήκαν νὰ πληρώννε κὴ' ἕνα μικρὸ φόρο. Διωργανώναν κὴ ἀγῶνες γι' αὐτὸ οἱ δυὸ πολιτεῖες εἶχαν κὴ ἀγωνοθέτες, γυμνασίαρχ', στρατηγοὶ κὴ' ἀγορανόμ. Πὸ τότες οἱ Λημνοὶ πστέβαν σ' οὔλ' τς θεοὶ ποὺ λατρέβαν γοὶ 'Αθηναῖοι, πειὸ πολὺ ὅμως στὸν Ἥφαιστο, σιὸν 'Ηρακλῆ, στ'ν Ἄρτεμ κὴ σ'τς Κάβειρ. Αὐτοίν' οἱ Κάβειρ γιὰ τς Λημνοὶ δὲν ἦταν κακὰ πνέμματα ὅπως πστέβαν σ' ἄλλα μὲρ τς 'Ελλάδας. Τς θαρροῦσαν καλὰ πνέμματα π' ζούσαν στὰ κατάβαθα τς Γῆς κὴ πὼς ἄλλ' δλειᾶ δὲ κάμναν παρὰ νὰ σμπρώχνη 'δρωκομπέν', ἀπ' τὸ πολὺ ζόρ κὴ τ' κούρας, τ' Δύναμ τς Δημιουργίας μὲς ἀπ' τὰ ἡφαίστεια ὥς ἀπάν τς κρατῆρες γιὰ νὰ τ' χύσνε ὕστερα στ'ν ἐπιφάνεια τς Γῆς. Γιὰ τς Κάβειρ οἱ Λημνοὶ πστέβαν ἀκόμα πὼς ἦταν τὸ ἐπιτελεῖο τ' Ἥφαιστου κὴ πὼς προστατέβαν κὴ τ' ἀμπέλια τς. Αὐτὸ τὸ ἀναφέρειν κη' ὁ τραγικὸς μας ὁ Αἰσχύλος ποὺ παρασταίν' τς ἴδγοι Κάβειροι νὰ προμηθέβνε κρασὶ σ'τς 'Αργοναῦτες, ὅντας περάσαν ἀπ' τ' Λῆμνο.

Μὲ τς Κάβειρ λοιπὸς κὴ μ' οὔλ' τσ' ἄλλ' θεοὶ ποὺ σοὶ ὠνομάτ'σα κὴ μὲ ναοὶ σὰ τὸ ναὸ τ' Ἥφαιστου στ'ν 'Ηφαιστία, τ' 'Ηρακλῆ στὴ Κώμ κή τς Ἄρτεμης στ' Μύρινα, ὁ ἄθρωπος τς Λῆμνος, π' σοὶ τὸν φέρνω γιὰ παράδειγμα, ὕστερα 'πὸ τόσοιν ἀγῶνες κὴ τόσην ἐξέλιξ, ἄκσην ἄξαφνα κὴ δὲ πίστεβε πὼς ἄκγην, ἕνα καινούργιο θεϊκὸ κήρυγμα, μιὰ καινούργια φωνὴ χαρμόσυν' π' καθήλωνε κὴ ἀναστάτωνε. Μιὰ σάλπιγγα οὐράνια π' τὸν ἔκαμνε νὰ τρέμ κὴ νὰ μὴ μπορῆ νὰ σνέρτ ἀπ' τ'ν ἀνέλπιστ τὴ χαρὰ ποὺ πλημμύριζε τὰ σωθηκά τ' κὴ τὸν ἔπνιγε. Ἄκγε νὰ μιλοῦνη γιὰ 'Αγγέλ' κὴ γιὰ οὐράνιες ψαλμωδίες. γιὰ Παράδεισο, γιὰ ἀγάπ, γιὰ ἀδερφοσύν', γιὰ καλωσύν' κὴ θόλωνε τὸ μυαλό τ'. Ὁ σκλάβος ἀκόμα χειρότερα. Δὲν ἦταν σὲ θέσ' νὰ συλλάβ μιὰ τέτοια ἀνέλπιστ ἀλλαγή, μιὰ τόσο διαφορετικὴ ἀθρωπνὴ ζουγὴ κὴ ἔκλαιγε μὲ ἀναφιλητά. Ἤθελε ἀλλὰ δέ μποροῦσε γιὰ κάμποσο καιρὸ νὰ πστέψ π' θὰ λευτερώνταν ἀπ' τς ἁλυσίδες γιὰ νὰ ζῆς σὰ πλάσμα τ' ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τόσο γλυκειὰ ἦταν ἡ καινούργια αὐτὴ θρησκεία π' θάρρειε πὼς ἦνταν μόνε γιὰ τὸ λεύτερο κὴ γιὰ τὸ πλούσιο. Αὐτὸς μόνε ἀπ' τὸ θάνατο περίμενε τ' λύτρως. Ἕνα ὡραῖο ὅμως πρωινὸ ὁ δοῦλος, ποὺ ἔπεσε νὰ κοιμ'θῆ μισοπεθαμένος ἀπ' τ' κούρας κη' ἁλυσοδεμένος, δὲ ξύπνησε ὅπως ξυπνοῦσε τς ἄλλες μέρες μὲ κλωτσὲς κὴ κουρμπατσές. Ξύπνησε καλοκοιμισμένος μοναχὸς τ' κὴ σκώθκε παραλογ'σμένος, ὅντας εἶδε τὸν Ἥλιο πὰν ἀπ' τὸ κεφάλι τ'. Σαστ'σμένος κὴ μ' ἀν'χτὸ τὸ στόμα ἄκγε ὥρα πολλὴ δεξὰ κη' ἀριστερὰ κὴ ἔμαθε. Ἔμαθε, κατάλαβε κὴ πίστεψε πὼς ἡ καινούργια θρησκείγια, ὁ Χριστιανισμός, θὰ πῆ φῶς, θὰ πῆ ζουγή, θὰ πῆ εἰρήν', θὰ πῆ χαρά, θὰ πῆ εὐτυχία, θὰ πῆ Α Γ Α Π, 'Αγάπη. Ἐμ ἀγάπ αὐτὸς ὁ ἄθρωπος δὲν ἤξερε τὶ θὰ πῆ. Πῶς νἄξερεν ὁ ταλαίπωρος ἀφοῦς τὸ κορμπάτς τὸν κοίμιζε κὴ τὸ κουρμπάτς κὴ γοὶ κλωτσὲς τὸν ξυπνοῦσαν; Ὁ Θὸς ὅμως τὸν βογήθσην κη' ἔμαθε. Κὴ σὰν ἔμαθε τὸν ἔπιασε ρῖγος. Μὲ φόβο σήκωσε τὰ πλημμυρισμένα 'πὸ δάκρυα μάτια τ' στὸν οὐρανὸ κὴ πρόφερε κη' αὐτὸς μὲς στὰ χείλια τ' τς δυὸ τς λέξες «ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ». Ἦνταν λεύτερος κη' ὅμως ἔκλαιγε σὰ χορκό. Τόσην' ἦνταν ἡ χαρά τ' κὴ τόσην' γη' εὐτυχία τ'.

Κὴ τώρα, Μῆτρο, ὕστερα 'πὸ τόσο μουγάλ' παρένθες, κὴ χώρις νὰ κάμω λόγο γιὰ τὸ σμερνὸ τὸ πολιτισμό, τς ἐπιστῆμες, τς ἐφευρέσες, τς πολὺ διαφορετικὲς κοινωνικὲς συνθῆκες κὴ τ' τόσο μεγάλ' ἐξέλιξ, σ' ἐρωτῶ: Εἶνη ἀδύνατο γιὰ τὸ σμερνὸ ἢ τὸν αὐριανὸ τὸν ἄθρωπο, ὕστερα 'πὸ τόσα κατορθώματα κὴ προκοπὴ νὰ

μπορὲς νὰ ἀγαπὴς τὸ συνάθρωπό τ' ὅσο ἀγαπῶ ἠγὼ ἐσένα κὴ σὺ ἐμένα; Αὐτὸ δὲν εἶνη κὴ τὸ θέλ'μα τοῦ Θεοῦ; Αὐτὸ εἶνη κὴ πστέβω ἀπόλυτα πὼς γιὰ τὸ σμερνὸ τὸν ἄθρωπο τς ἀτομικῆς, μὲ τς πύραυλ' κὴ τς δορυφόρ κὴ τὰ διαστημόπλοια νὰ τὸ πιδιώξ κὴ νὰ τὸ πιτύχ', εἶνη πολὺ ἔφκολο. Τότες θὰ καταλάβουμ κειὸ π' δὲ μπορέσαμ νὰ καταλάβουμ μέχρι σήμερα· πὼς ζοῦμη στὸ Παράδεισο, ὄχ' ὅμως σὰν 'Αγγέλ' ἀλλὰ σὰ διαβόλ', γιατὶ ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς δὲν ἔχ' ὑπ' ὄψει τ' τὸ «ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ» ἀλλὰ τὸ «ὁ θάνατός σου, ἡ ζωή μου».

ΜΗΤΡΟΣ: Λέγε Γιάνν', σ' ἀκούγω.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἅμα ὁ ἄθρωπος ἀγαπής τὸ συνάθρωπό τ' σὰ τὸν ἑαυτό τ', ἔννοια καμμιὰ δὲ θὰ ν ἔχ'. Οὔτε νὰ σοδειάς θὰ θέλ' οὔτε νὰ ἀποταμιέψ οὔτε κὴ νὰ θησαυρίς, γιατὶ θὰ μπορῆ νὰ ἀπολαμβάν' ὅ,τ λαχταρής, δωρεά, χώρις νὰ τὸ πληρών'.

ΜΗΤΡΟΣ: Τί λογιά; Εἶνη βολετὸ ἕνα τέτοιο πρᾶμμα;!!!

ΓΙΑΝΝ'Σ: Εἶνη, γιατὶ πά σ' οὔλ' τ' Γῆς χρῆμα δὲ θὰ κυκλοφορῆ. Ὁ ἄθρωπος γιὰ ν' ἀγαπής τὸ συνάθρωπό τ' σὰ τὸν ἑαυτό τ', μὲ σκοπὸ νὰ ζής πά στ' Γῆς σὰ σὲ Παράδεισο, πρέπ πρῶτα νὰ ἀχρηστέψ τὸ χρῆμα. Χρῆμα κὴ παράδεικλοφορῆ σὰ γλυκὸς πειρασμὸς ποὺ ζαλίζ κὴ θαμπών κὴ ποὺ γιὰ νὰ τὸ ἀποχτήσος εἶνη σὰ νὰ λέμε Δαίμωνας κή' Ἄγγελος. Ἅμα τὸ χρῆμα ξακολουθής νὰ κυσουμ φτάνουμ σὲ σημεῖο νὰ διαπράξουμ τὸ χειρότερο κακούργημα κὴ νὰ ἐξευτελιστοῦμη σκοτώνοντας, δηλητηριάζοντας κὴ βασανίζοντας τ' ἀδέρφια μας κὴ τς γονοί μας ἀκόμα, γιὰ νὰ τς κληρονομήσουμ, ἡ Γῆς κὴ αἰώνια εἰρήν' νὰ ἀποχτὴς πάλε Κόλας θὰ εἶνη.

Ἡ Γῆς παράδεισος μὲ διαρρῆχτες, μὲ ἀεροπειρατές, μὲ φονιάδες, μὲ κλέφτες, μὲ ἐμπρηστές, μὲ λαθρεμπὸρ σὲ ναρκωτικά, μὲ γκάγκστερς, μὲ μαφίες, μὲ πλαστογράφ, μὲ λογῆς λογῆς ἀπαταιῶνες, μὲ προδότες, μὲ ψευτομαρτύρ' μὲ ψεῦτες, μὲ ὑποκριτές, μὲ χρυσοθῆρες, μὲ προικοθῆρες, μὲ σωματεμπόρ, μὲ σπαγορραμέν', μὲ ζουλόφτον' κὴ μ' ἕνα σωρὸ ἄλλ' καταχραστές, ἐκβιαστὲς κὴ κάλπδες, πῆχνε γιὰ Θεὸ τς τὸ χρῆμα, δὲ θὰ γίν' ποτές.

Τὸ πρῶτο κὴ τὸ μεγαλείτερο βῆμα γιὰ τὸ Παράδεισο, εἶνη νὰ λείψ τὸ χρῆμα, αὐτὸς ὁ ἄμορφος κὴ χαμογελαστὸς διάβολος, αὐτὸς ὁ γλυκὸς πειρασμὸς, ὁπότες οὔλ' οἱ κακοὶ π' σ' ἀνάφερα ἦ θὰ γίννε καλοὶ ἦ θὰ 'πομείννε 'πὸ πεῖσμα κακοὶ ὅσο νὰ πεθάννε. Ὁ ἄθρωπος τότε π' δὲ θὰ φοβᾶτη νὰ δυστυχὴς κὴ νὰ πνὰς ἀπὸ τὴ μιὰ κὴ ποὺ δὲ θὰ θέλ' νὰ πλουτὶς ἀπὸ τὴν ἄλλ', βάλε μὲ τὸ νοῦ σ' πόσο πειὸ ἐνάρετος, πειὸ ἰδεολόγος κὴ' αἰσημματίας θὰ γίν' θέλ' θὲ θέλ'. Τότες ὁ ἄθρωπος θὰ καταλάβ πόσο μεγάλο προορισμὸ εἶχεν, ἔχ' κὴ θὰ ν ἔχ' σ' αὐτὸ τὸ κόσμο κὴ τότες θὰ ν ἀγαπὴς τόσο πολὺ τὸ Θεὸ ποὺ γιὰ νὰ τὸν ἐφκαριστὴς θὰ ζῆ σὰν ἄγγελος μὲς σ' ἕνα ἀπέραντο παράδεισο, ὄχ' μόνε πὰ στ' Γῆς ἀλλὰ καὶ στὸν Οὐρανό.

Σ' εἶπα πὼς τὸ πρῶτο βῆμα γιὰ νὰ κάμουμ τ' Γῆς παράδεισο εἶνη νὰ καταργηθῆ ὁ μεγάλος ὁ πειρασμὸς τὸ χρῆμα. Γία νὰ κάμουμ ὅμως αὐτὸ τὸ βῆμα, πρέπ ὁ ἄθρωπος νὰ κάμ δυὸ πράμματα. Τὸ ἕνα εἶνη νὰ ἀγαπής τὸ συνάθρωπό τ' σὰ τὸν ἑαυτό τ', κὴ τὸ ἄλλο νὰ ἀποκηρύξ τὸ κομμουνισμὸ κὴ πρῶτ' ἀπ' οὔλ' οἱ κομμουνιστές, γιατὶ κομμουνισμὸς θὰ πῆ μῖσος, θὰ πῆ κακία, βαρβαρότης, σαδισμός, ἔγκλημα χτηνώδης πανσλαβισμός. Θὰ πῆ ἄθρωπος χωρὶς ἱερὸν κὴ ὅσιον, χώρις πατρίδα, χώρις θρησκεία, χώρις οἰκογένεια, χωρὶς εὐγενικὰ αἰστήματα, χώρις ἀξιοπρέπεια, ΧΩΡΙΣ ΤΙΜΗ. Ἀδίσταχτος, ὑποκριτής, ψεύτς, ἐγκλημματίας κὴ μπαμπέσης εἶνη τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικά τ'.

Στὸν ἄθρωπο οὔλα ἔφκολα εἶνη, φτάν' νὰ πστέβ σ' ὅ,τ θέλ', ἄμα εἶνη γία τὸ καλό τ' κὴ νὰ 'πιμέν' ὅσο νὰ τὸ ἀπολάψ! Ἀπόδειξ οἱ τόσες κὴ τόσες προκοπὲς τ' 'πὸ τότες π' ζοῦσε σὰ θεριὸ μές σὲ σπλιές κὴ μές σὲ δάς, ὥς τὰ σήμερα ποὺ ταξειδέβ μερόν'χτα κὴ στ' ἄστρα ἀκόμα χώρις νἄχουμ αἰώνια εἰρήν'.

Μὲ παντοτεινὴ εἰρήν' χώρις ἐξοπλισμοί, χώρις στρατοὶ κὴ στόλ' κὴ χώρις πολεμικὲς ἀεροπορίες, ἀντιπροσώπ ἀπ' οὖλα τὰ κράτ δὲ θὰ κάντην νὰ χάννε τὸ καιρό τς γιὰ συνύπαρξ κὴ γιὰ ἀφοπλισμό, σὰ κὴ τώρα, παρὰ θὰ συσκέβντην γιὰ τὸ πῶς θὰ προμηθεύετη κάθε πθαμὴ γῆς ἀπ' τὸ κάθε τίς. Οἱ παραγωγικὲς περιοχὲς σὲ κάθε Ἤπειρο θἄχνε συστηματικὰ γραφεῖα κὴ' ἀποθῆκες μεγάλες γιὰ νὰ εἰσάγνε ὅ,τ θἄχνε ἀνάγκ κὴ νὰ ἐξάγνε ὅ,τ θὰ τς περσέβ. Τότες οἱ προμήθειες θᾶνη ἀφάνταστα πειὸ πραχτικές. Ποτὲς σὲ κανένα μέρος δὲ θὰ λείπ τίποτες, ὅπως συμβαίν' τώρα κὴ μάλλιος ἐδῶ στ' Λῆμνο ποὺ κάθε τόσο μᾶς λείπνε τὰ πιὸ ἀναγκαιμένα πράμματα. Τότες γοὶ ἐντεταλμέν' σ' τς νομοί, σ' τς ἐπαρχίες, σ' τς πολιτεῖες κὴ στὰ χωριὰ μιὰ φροντίδα μόνε θἄχνε: Νὰ προμηθέβντην τὸ κάθε τὶς

Τὰ παιδία παίζει... ἀναισθήτως διαρκούσης μιᾶς συνεδριάσεως τοῦ Ο. Η. Ε. Χρουτσεφ καὶ Γκρομύγκο οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Σοβιετικῆς.. τρομοκρατίας !!!

γιὰ τὸ πληθυσμό τς. Ἡ σπατάλ' δὲ θὰ ν ἔχ' καθόλ πέρας, στὲ γιατὶ ἡ συνείδησι τ' κὴ τὰ αἰστήματα τ' ἀλτρουϊστῆ θὰ τὸν ἀποτρέπνε νὰ κάν' ἕνα τέτοιο παράπτωμα. στὲ γιατὶ καθεὶς θὰ ξέρ πῶς ὅ,τ' θὰ τὸν ἀναγκαίβ ἢ ὅ,τ' θὰ τὸν γουσταίρην' θὰ τὄχ'.

Τότες γοῖ ἀθρώπ δὲ θὰ φοβούντην μὴ δὲ τς φτάν' οὖλ' ἡ παραγωγή τς Γῆς γιὰ νὰ ζήσνε, σὰ κὴ τώρα ποὺ 'πολογίζνε πὼς σὲ 20 χρόνια ἡ Γῆς δὲ θὰ μπορῆ νὰ τς τρέφ!

Εἰδικὲς ἐπιτροπὲς θὰ κηρύξνε κτηνοτροφικὲς περιφέρειες μεγάλες ἐκτάσες στ' Βόρειο κὴ τ' Νότιο 'Αμερική, στ'ν Αὐστραλία, στ'ν 'Ασία, στ'ν 'Αφρικὴ κὴ στ'ν Εὐρώπ ὅπ' θὰ γίννε μουγάλα Τφαντήρια — Κλωστήρια — Ταπητουργεῖα, Τυροκομεῖα, ἐργοστάσια κονσερβοποιΐας κὴ πολλὰ ἄλλα.

Τότες οἱ γεωπόν' κ' οἱ γεωλόγ θὰ ξετάζνε τὰ συστατικὰ τς γῆς σὲ κάθε περιφέρεια κὴ σύμφωνα μὲ τς ὑποδεῖξες τς θὰ καλλιεργέτη ἢ θὰ δενδροφυτέβετη ὁ τόπος.

Τότες ὁ ἄθρωπος ἀπὸ πέντη χρονῶ παιδὶ θὰ μαθαίν' ἀ λ τ ρ ο υ ϊ σ μ ό, τὸ ΑΓΑΠΑ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΣΟΥ ΩΣ ΣΕΑΥΤΟΝ, π' θᾶνη ἀδύνατο νὰ ρζώσνη μέσα τ' κακίγια, μοχτηρία, πονηριὰ κὴ ὑποκρισίγια. Ὁ 'Αλτρουϊσμὸς θᾶνη τὸ κυριώτερο μάθημα ἀκόμα κὴ σ' ὅλες τς ἀνώτερες σχολές. Ὁ 'Αλτρουϊσμὸς θὰ πρέπ νὰ γίνετη συνείδης στὸ τότε ἄθρωπο. Θὰ πρέπ νὰ τὸν αἰστάνεται ὄχ' μόνε σὰ πολιτισμένος ἄθρωπος, ἀλλὰ κὴ νὰ τὸν θεωρῆ κὴ παραδέχετη σὰ τὸ πειὸ ἱερὸ καθῆκο τ' γιὰ νὰ μελετᾶ κὴ νὰ σπουδάζ μὲ μουγάλ' ὄρεξ θεωρητικὰ κὴ πρακτικὰ τὰ τόσα κὴ τόσα π'θὰ πρέπ νὰ μαθαίν' γιὰ νὰ γίν' πιστήμονας, ἐπαγγελματίας, γεωργός, ἐργάτ'ς, ἔμπορος, τεχνίτ'ς, ναυτικός, ἀτομικός, ἠλεκτρολόγος, διαστη-

δεισο κη' ἀθρώπ π' θέλνε νὰ ἱδρύσνε Παγκόσμιο Σωματεῖο Χορτοφάγων γιατὶ δὲ θέλνε οὔτε νὰ διοῦνη κρέας. Αὐτοίν' οὔλ' τς ἀνάγκασε κανεὶς νὰ φάγ' ζόρ ζορονά; Ὄχ'. Ἄλλο τόσο κὴ μεῖς τ' στιγμὴ αὐτὴν' δὲν ἀναγκάζουμ τς ἀθρώπ νὰ ἀγαπθοῦνη σὰν ἀδέρφια, νὰ 'ποκηρύξνε τὸν κομμουνισμό κὴ νὰ ἀχρηστέψνε τὸ χρῆμα γιὰ νὰ ζήσνε πά στ' Γῆς σὰ σὲ Παράδεισο. Θἄρτ καιρὸς π' θὰ τὸ σκεφτοῦνη σνατοί τς κη' ἀφοῦς τὸ ξετάσνε κὴ ξανὰ τὸ καλοξενάσνε θὰ καταλάβνε πὼς δὲν εἶνη καθόλ δύσκολο νὰ κάμνε τ' Γῆς κη' οὔλο τὸ κόσμο παράδεισο. Ἡμεῖς, κατὰ πὼς βλέπ, κουβεντιάζουμ δωνά, οὔτε προτείναμ οὔτε προτείνουμ. Κουβεντιάζουμ ὁλομόναχ' καθισμέν' πά σὲ δυὸ βράχ', νύχτα περασμέν', κὴ μόνε τὸ Φεγγάρ στέκ' χαμογελαστὸ κὴ μᾶς βλέπ. Ἀλήθεια τὶς ξέρ τί νὰ λέγ'; Θαρρῶ πὼς εἶνη μὲ τὰ μᾶς γιατὶ κη' αὐτὸ ξέρ πὼς οἱ μυαλωμέν' οἱ σοβαροὶ κὴ καλοὶ ἀθρώπ, ἅμα θέλνε, τ' Γῆς τ' κάμνε παράδεισο. Ἔτς εἴμαστη τρεῖς π' ξέρουμ κὴ πστέβουμ πὼς ὁ ἄθρωπος σὰ θέλ, μπορεῖ νὰ ζὴς σὰν ἄγγελος. Κειὸς ὅμως ἀπ' τς τρεῖς ποὺ χρόνια τώρα μελέτ' σε καλὰ τ'ν ὑπόθες κὴ τ'ν ἐξέτασε ἀπ' οὔλες τς πλευρὲς εἶμη γώ. Οὔτε σὺ οὔτε τὸ Φεγγάρ.

Πά σ' αὐτὸ κὴ πά στ'ν ἐρώτης π' μ' ἔκαμες γιὰ τ'ν ἀπήχης π' θἄχ' σ' τς κυβερνῆσες στὰ διάφορα κράτ κὴ γιὰ τς ἀντιδράσεις, σοὶ λέγω πὼς στ'ν ἀρχὴ μπορεῖ νὰ ἀναστατωθοῦνη οὔλες οἱ κυβερνῆσες, μεγαλοεπιχειρηματίες, ἐφοπλιστές, 'κατομμυριοῦχ' κὴ βιομήχαν', στὲ ἀπὸ πανσλαβιστικὲς κομμουνιστικὲς ἐπιδιῶξες, στὲ ἀπὸ ἐθνικοί, ἢ γλωσσικοὶ ἢ οἰκονομικοὶ ἢ κομματικοὶ ἢ ἐγωιστικοὶ 'πολογισμοί. Καθένας ἀπ' αὐτοίν' θὰ σκεφτῆ μὲ ὑστεροβουλία κη' ἐγωιστικὰ κὴ γιὰ κἄμποσο καιρὸ νὰ καταφέρνε νὰ μὴ γίν' τίποτα.

Ὕστερα ὅμως ἅμα ὁ πολὺς ὁ κόσμος νοιώς κὴ πιστέψ, πὼς πολὺ ἔφκολα μπορεῖ νὰ γίν' ἀπὸ διάβολος π' ζῆ τώρα στ' Κόλας, Ἄγγελος π' θὰ ζῆ στὸ Παράδεισο, θὰ ξεσκωθῆ 'ποφασισμένος γιὰ νὰ τὸ πιτύχ' κὴ πρῶτα πρῶτα θὰ στρέψ τὸ κεφάλι τ' κατὰ τὸ Κρεμλῖνο, ὅπ' ἐδρέβνη τὰ μέλ' τς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τ' κομμουνιστικοῦ κόμματος κὴ τὰ μέλ' τ' Πρεζίντιουμ τ' Ἀνώτατου Σοβιέτ, γιὰ νὰ τς ρωτής τί λένε, τί σκοπὸ ἔχνη κὴ τὶ ἀπόφας πήραν.

Ἡ πολιτισμέν' ἀθρωπότη τὸ πρῶτο πρᾶμμα ποὺ πρέπ νὰ 'πιδιώξ εἶνη νὰ ξουδετερώς τὸ Κομμουνισμὸ μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ τς, εἴτε μὲ τὸ καλὸ εἴτε μὲ τὸ κακό. Πρέπ νὰ 'ξουθενωθῆ νὰ ἐκλείψ ὅλως διόλου αὐτήν' ἡ κατάρα ποὺ τ' ρίξαν μπρὶν πενήντα χρόνια πά στ' Γῆς οἱ διαβόλ' γιὰ νὰ ξολοθρεφτοῦνη 'κατομμύρια ἀθρώπ μὲ βασανιστήρια στ'ς φυλακές, μὲ βασανιστήρια σὲ στρατόπεδα τοῦ θανάτου, σὲ 'ξοντωτικὲς πορεῖες στ'ς στέππες τς Σιβηρίας σὲ διοργανωμένες ἀπαγωγὲς κὴ δολοφονίες κὴ πειὸ πολὺ σὲ πολέμ ποὺ αὐτὸς προκαλεῖ σὲ διάφορα μικρὰ κράτ ποὺ τὰ λείπ ἡ κρίς γιὰ νὰ σκεφτοῦνη λογικά, ἤ, σὲ ἐπαναστάσες σὲ διάφορα κράτ πῶχνη ἰσχυρὰ κομμουνιστικὰ κόμματα, γιατὶ ἀπ' αὐτοίν' τς πολέμ κη' ἀπ' αὐτὲς τς 'παναστάσες πιτχαίν' ἀπόλυτα τὸ σκοπό τ'. Ἀπὸ τὴ μιὰ προμηθέβ αὐτὸς ὅπλα κὴ κερδίζ, ἀπ' τ'ν ἄλλ' ἀποχτᾶ βάς πολεμικὴ γιὰ ἐνεδεχόμενο πόλεμο, κη' ὕστερα 'ποχρεών' αὐτὰ τὰ κράτ νὰ γυρέψνε βοήθεια ἀπ' τὴν Ἀμερική, ὁπότες μὲ τ' σατανικὴ τ' προπαγάντα καταγγέλλ' τ'ν Ἀμερικὴ κὴ τ' κατασυκοφαντεῖ ὡς ἰμπεριαλίστρια γιατί... 'πεμβαίν' στά... ἐσωτερικά τ'. Μὲ αὐτὸ τὸ τρόπο, μ' αὐτὴ τὴ σατανικότη κὴ δολιότη, τὸ τί πέτυχε μέχρι σήμερα, κὴ σὺ ἀκόμα, Μῆτρο, δὲ τὸ πρόσεξες. Πέτυχε οἱ Δυτικὲς μουγάλες Δυνάμες νὰ ἀφήσνε λεύτερα ἕνα σωρὸ κράτ κὴ φυλὲς ἄγριες 'πὸ ἀθρωποφάγ' ἀκόμα, ἐνῶ αὐτὸς τὸ ἐνάντιο 'ποδούλωσε κὴ κρατᾶ ὑπόδουλα σὰ σὲ Κόλας ἴσαμε εἴκους κράτ πολιτισμένα ποὺ σὰ καταλάβ πὼς κανένα ἀπ' αὐτὰ δυσφορεῖ κὴ θέλ' νὰ ἀναπνέψ λίγο λεύτερο ἀέρα εἰσβάλλ' μὲ χιλιάδες τάνκς κὴ τὸ κάν' γ ῆ ς μ α δ ι ά μ. Ἔτς καταπὼς θμᾶση ἔκαμε τ' κομοίρα τ'ν Οὐγγαρία τὸ 1956, ἔτς ἔκαμε κὴ προπέρς τ' γκαμμέν' τὴ Τσεχοσλοβακία. Γιὰ τὸ χρῆμα π'λέμη νὰ ἀχρηστεφτῆ αὐτὸς στ'ν ἀρχὴ θὰ δεῖξ τόσο ἐνθου-

σιασμὸ κὴ προθυμία ποὺ μπορεῖ νὰ ἀρχίς κὴ νὰ χοροπηδᾶ κηόλας, νὰ ξεπερὰς δηλαδὴς τς θεατρινισμοὶ τ'.... εἰρηνόφιλου ποὺ ἀπὸ πενήντα χρόνια κὴ' ἐδῶ παίζ τὸ ρόλο μιὰ χαρά. Καθὼς προσέξαμι κανένα ἀπ' τὰ τόσα Συμβούλια, Συσκέψες καὶ Συνδιασκέψες δὲ πρόκοψε. Οὔλα ναυαγήσαν ἀπ' αὐτὸν αἰτία κὴ μόνε. 'Ο Κομμουνισμὸς, οὔτε εἰρήνη θέλ' οὔτε συνύπαρξ οὔτε ἀφοπλισμό. Θέλ' μόνε ἀτέλειωτες συζητῆσες γιὰ νὰ κερδίζ χρόνο, κὴ γιὰ νὰ φαίνεται στὸ κόσμο πὼς αὐτὸς εἶνη **ποὺ λύν'** κὴ δέν', δηλαδὴς κράτος πειὸ ἰσχυρὸ κη' ἀπ' τ'ν 'Αμερική. Αὐτός, νὰ τὸ θμᾶση, δὲ θέλ' νὰ ἀχρηστευτῆ τὸ χρῆμα, γιατὶ αὐτὸς μὲ τόσα 'κατομμύρια ὑπόδουλ' ποὺ δλέβνη γιὰ ἕνα ξεροκόμματο, μὲ νόμιες κὴ μὲ κολχὸζ, ἀποταμιέβ πειὸ πολὺ χρυσάφ 'πὸ τ' ἄλλα τὰ κράτ τὰ λεύτερα κὴ τὰ πολιτισμένα. Ἐξὸν αὐτὸ ὁ σατανικὸς Κομμουνισμὸς ξέρς τί σκαρφίστκην ἀκόμα; Νὰ προκαλῆ μεγάλες ζημιὲς μὲ τς ὀπαδοί τ' στὰ λεύτερα τὰ κράτ γιὰ νὰ καταξοδέβντην σὲ σημεῖο ποὺ νὰ χάν' τ'ν ἀξία τ' τὸ νόμισμά τς. Πρόπερς, τὰ κατάφερε, ὅπως θμᾶσαι, καλλίτερα ἀπ' τς ἄλλες φορές. Ἔφερε σὲ τέτοιο οἰκονομικὸ ἀδιέξοδο τ'ν 'Αγγλία ποὺ τ'ν ἀνάγκασε νὰ ὑποτιμήσ' τ' λίρα τς 10 τὰ 'κατὸ ἀπ' τ'ν ἀξία τς. Πέρς τὸ δολλάριο κὴ τὸ γαλλικὸ τὸ φράγκο περάσαν μουγάλ' κρίς. Βάλε μὲ τὸ νοῦ σ' μὲ τς διαδηλῶσες κὴ τς ἀπεργίες 'πὸ 'κατομμύρια φοιτητὲς κη' ἐργάτες τί ἀναστάτως ἔφερε κὴ τί φόν', τραμματισμοὶ κὴ καταστροφὲς γίναν. Στέκα νὰ φέρω πεντέξ φουμερίδες μέσα ἀπ' τ' κούλα ποὺ γράφνε γι' αὐτά. Θὰ σοὶ διεβάσω μόνε τς τίτλοι κὴ λίγες περικοπές γιὰ νὰ ξαναγυρίσουμ πάλε στ' συζήτης ποὔχαμ. Ἄκγη:

Τὸ γιατὶ ἔφερα τοῦτες τς φουμερίδες κὴ τὸ γιατὶ σοὶ διέβασα τὰ ὅσα ἄκσες, πστέβω νὰ τὸ κατάλαβες. Τὸ ἔκαμα γιὰ νὰ σοὶ ἀποδείξω πόσο μουγάλος πειρασμὸς εἶνη τὸ χρῆμα κὴ τὶ ἀναστατῶσες φέρειν' κάθε τόσο στὰ διάφορα τὰ κράτ, χωρὶς νὰ ξεχνᾶς πὼς πολλὰ 'κατομμύρια ἀθρώπ βιοπαλαιστὲς χάννε τς περιουσίες τς κη' 'ἀπομέννε στὸ δρόμο ἀπ' τ'ν ὑποτίμησι κὴ τὸ πληθωρισμό, κὴ γιὰ νὰ παραδεχτῆς ὅτι ὁ παρᾶς ὁ γλυκὸς αὐτὸς ὁ πειρασμὸς πρέπ νὰ πάψ νὰ κυκλοφορῆ, πρέπ νὰ λείψ ντὶπ ντιμπινοὺζ ἀπὸ τὴ Γῆς.

Τὸ ἔκαμα κὴ γιὰ νὰ σοὶ παρουσιάσω το μεγαλοσατανὰ καταχτόνιο κομμουνισμὸ ὡς τὸ μεγαλύτερο ἐκμεταλλευτὴ κὴ ρυθμιστὴ κάθε καλῆς ἢ κακῆς εὐκαιρίας ποὺ παρουσιάζετη πά στ' Γῆς. Τοῦτο σοὶ τὸ λέγω, Μῆτρο, γιατὶ φοβοῦμη, πὼς ἅμα ἀκούσ' «νὰ ἀχρηστευτῆ καὶ νὰ πάψ νὰ κυκλοφορῆ σ' οὔλ' τ' Γῆς τὸ χρῆμα» πρῶτος ποὺ θὰ γυρέψ μὲ κάθε τρόπο νὰ φέρ ἀνακατωσοῦρα κη' ἀναστάτως σ' οὖλο τὸ κόσμο, θὰ εἶνη αὐτός, ποὺ ἀπ' τὴ μιὰ θὰ τρέμ νὰ μὴν ἀχρηστευτῆ τὸ χρῆμα κη' ἀπ' τ'ν ἄλλ' θὰ φωνάζ κὴ θὰ ξελαρυγγίζετη νὰ ἀχρηστευθῆ μπερντὲμ γιὰ νὰ ξεσκὼς μπρὶν τ'ν ὥρα μὲ πορεῖες, διαδηλῶσες κη' ἀπεργες τς λαοὶ στὰ διάφορα τὰ κράτ, γιατὶ μόνε ἔτς αὐτὸς θαρρεῖ πὼς θὰ μπορὲς νὰ 'πικρατής. ΜΠΡΙΝ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗ ΤΟ ΧΡΗΜΑ ΠΡΕΠ ΠΟΛΛΑ ΝΑ ΓΙΝΝΕ π' θὰ σοὶ τὰ πῶ σὲ κομμάτ.

Αὐτό, τὸ νὰ προτείνουμ νὰ πάψ νὰ κυκλοφορῆ χρῆμα 'πὰ στ' Γῆς, πρέπ νὰ τὸ προσέξουμ πολύ. Ὅσο ὑπάρχ Κομμουνισμὸς τὸ χρῆμα πρέπ νὰ ξακολουθῆς νὰ κυκλοφορῆ. Διαφορετικά, ἀλλοίμονο στ'ν ἀθρωπότη. Γιατί; Γιατὶ ἐνῶ ὁ Κομμουνισμὸς ξέρ κὴ μπορεῖ κη' ἐχμεταλλέβετη τὸ κάθε τίς γιὰ νὰ καταστρέψ τὸ συνάθρωπό τ' κη' οὖλο τὸ κόσμο, γοῖ ἐθνικόφρον' οἱ λογικοὶ κὴ σοβαροὶ ἀθρώπ ἔχνη μεσάνυχτα κὴ κ'μούντην κὴ ροχαλίζνε. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοίν' ὄντας ξυπνοῦνη τὸ πρῶτο πρᾶμμα π' ἀντιλήβντην εἶνη ποὺ γίναν κη' αὐτοίν' κομμουνιστὲς χώρις νὰ τὸ νοιώσνε. Ἔτς τ' παθαίννε οὔλ' ὅσοιν' κάμνε πορεῖες, διαδηλῶσες κη' ἀπεργίες μαζὶ μὲ τς κομμουνιστές, μὲ τὸ Ράσσελ κὴ Σία κὴ μὲ τὸ πειὸ μεγάλο πράχτορα τοῦ Κρεμλίνου Ἀντρέα Παπαντρέου, ποὺ κάμνε ΚΡΑ γιὰ ντόρο κὴ γιὰ φασαρία κὴ γι' αὐτὸ εἶνη κὴ τὰ ἀποδοτικώτερα κορόϊδα τοῦ Κομμουνισμοῦ. Λυπηρὸ δὲν εἶνη, Μῆτρο, σὲ κοινωνίες 'πὸ πολιτισμένα κρὰτ νὰ συμπεριφέρντην

ἔτς μὲ κόκκινες σημαῖες ποὺ στάζνη αἷμα 'πὸ 'κατομμύρια ἀθρώπ ποὺ ξοντώσαν γοῖ ἐγκληματίες ἀρχηγοὶ τ' Κομμουνισμοῦ; "Ακσες ἀπ' τς τόσοιν... εἰρηνόφιλ' κὴ' ἀθρωπιστὲς νὰ κάμνε καμμιὰ διαδήλως τότε κὴ νὰ ἀπεργήσνε γιὰ τὰ 28.000 παιδιὰ ποὺ οἱ κομμουνιστὲς ἁρπάξαν ἀπ' τ'ν ἀγκαλιὰ τς μάνας τς κλωτσώντας ἢ χτυπώντας ἢ σκοτώνονας τ' μάνα π' τς ἀντιστέκνταν; Αὐτὸ τὸ ξέρνε κὴ' γοῖ πέτρες σ' οὖλο τὸ κόσμο κὴ πρῶτος πρῶτος ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρός.

"Ακσες καμμιὰ διαδήλως ἢ πορεία ἢ ἀπεργία γιὰ τ' κατάληψ τς Οὐγγαρίας ἀπ' τς πανσλαβιστὲς κομμουνιστὲς τὸ 1956, γιὰ νὰ φύγνε οἱ κομμουνιστὲς ἀπ' τὴ Τσεχοσλοβακία ἀφοῦ ὅλος ὁ πληθυσμὸς, μαζὶ κὴ' γοῖ ἐργάτες κὴ' γοῖ φοιτητές,

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλίας Ντέ-Γκὼλ συζητῶν μὲ τὴν ἐγκληματικὴν μαφίαν τοῦ Κρεμλίνου.

τς Τσεχοσλοβακίας δὲ θέλ' τς Ροῦς ποὺ σὰ βάρβαρ καταχτητὲς ἰμπεριαλιστὲς καταλάβαν τ' πολιτισμέν' πατρίδα τς χωρὶς καμμιὰν αἰτία; "Οχ, τέτοιες διαδηλῶσες πορείγιες κὴ' ἀπεργίες δὲ γίναν κὴ' οὔτε θὰ γίννε γιατὶ δὲ θέλ' ὁ κομμουνισμός. Τόσο μουγάλ διαφορὰ ἔχνη οὖλ' γοῖ ἐθνικόφρον' σ' οὖλα τὰ κράτ ἀπ' τς κομμουνιστές. Μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια τὰ περιμένουμ οὖλα ἀπ' τ'ν 'Αμερικὴ κὴ κανὲς δὲν ἀναρωτιέτη τὸ ἄμα κὴ δὲν ἦνταν γὴ' 'Αμερικὴ τί θὰ ν ἤμαστε ἢ ἄμα κὴ μᾶς παρατής τί θὰ γίνουμ. Γιατὶ δὲ ξεσκώντην κὴ γοῖ ἐθνικόφρον' οἱ σοβαροὶ κὴ λογικοὶ σὲ κάθε κράτος ποὺ εἶνη πειὸ πολλοὶ ἀπ' τς κομμουνιστὲς, νὰ 'ναντιωθοῦνε ἀντρείκια στ'ς προδότες, ποὺ ζόρ ζορονὰ θέλνε νὰ προδώσνε τὴ πατρίδα τς τὴ πολιτισμέν' σὲ ἕνα ἄλλο κράτος ἀπολίτιστο ποὺ πενήντα χρόνια σωστὰ καταπιέζ διακόσα σαράντα 'κατομμύρια ἀθρώπ μὲ τρομοκρατικὸ καθεστώς;

Θέλ'ς κὴ' ἄλλο παράδειγμα πειὸ ζωντανὸ ἀκόμα; Ἡ μουγάλ' Μεσογειακὴ Δύναμ ἡ Γαλλία μὲ τὸ Ντὲ Γκώλ τς ποὺ ἀφοῦς βλέπ κὴ' ἀκούγ' νὰ γίνετη τόσο μουγάλος σαματὰς γιὰ τὰ ρούσκα τὰ πολεμικὰ στ' Μεσόγειο, κοντέβνε τρίγια χρόνια τώρα, δὲν ἔχ' τὸ σθένος νὰ ξεθαρρέψ γιὰ νὰ τὰ ρωτής τί θέλνε σ' αὐτὴν' τ' θάλασσα ποὺ τ' διαφεντέβνε, γὴ 'Ισπανία, ἡ Γαλλία, γὴ 'Ιταλίγια, ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ 'Αλβανία, ἡ Ἑλλάδα, ἡ Τουρκία, τὸ 'Ισραὴλ, ἡ Αἴγυπτο, ἡ Λιβύη, ἡ Τύνιδα, ἡ 'Αλγερία κὴ τὸ Μαρόκο. Λέγω τὴ Γαλλία κὴ δὲ λέγω καμμιὰ ἄλλ' Δύναμι γιατὶ

αὐτήν' πιδίωξε νὰ ἀναδειχτῆ «Ὑπερδύναμι» στὴν Εὐρώπη κὴ γι' αὐτὸ ὁ Ντέ Γκώλ περιφρόνησε τὸ Ν.Α.Τ.Ο., γι' αὐτὸ πέρς τἄβαλε κὴ μὲ τ'ν 'Αμερική, γι' αὐτὸ 'πιδίωξε νὰ ξαστενής τὸ Ν.Α.Τ.Ο. κὴ γι' αὐτὸ δὲ ντράπκε ἀλλὰ καταδέχτκε κὴ πῆγε κὴ φιλοξενήθκε ἀπ' τς ἐγκληματίες τοῦ Κρεμλίνου.

Ἡ Γαλλία ποὺ ἀπὸ εὐγνωμοσύν' ἔπρεπε νὰ εἶνη σήμερα τὸ δεξὶ χέρ τς 'Αμερικῆς γιὰ τὸ καλὸ τς Εὐρώπς κὴ τὸ καλὸ τς ἀθρωπότης, ξεσπάθωσε ντὶπ ἀσλόγ'στα κὴ' ἀδιάντροπα ἐνάντια στ'ν 'Αμερικὴ κὴ' ἐνάντια στὸ Ν.Α.Τ.Ο. Πῶς νὰ ξηγής κανεὶς τ' πολιτικὴ αὐτήν' τ' Ντὲ Γκώλλ, ποὺ ξυπηρετᾶ μιὰ χαρὰ τς ἐπιδιῶξες τ' Διεθνῆ αἱμοσταγῆ Κομμουνισμοῦ ποὺ μὲ χίλ' δυὸ τρὸπ' 'πιδιώκ' νὰ διαλύς τὸ Ν.Α.Τ.Ο. κὴ νὰ ξαστενὴς τ'ν 'Αμερική; Γι' αὐτὴν' τ'ν ἀχαριστίγια τ' Ντὲ Γκώλλ ποὺ ἐκθέτ τὸ ντόμπρο, τὸ γενναῖο κὴ τὸν εὐγενικὸ Γαλλικὸ Λαὸ ἄκσε τί γράφ γη' φημερίδα «Καθημερινὴ» στ'ς 4—6—1965:

«Ὁ Δημοκρατικὸς γερουσιαστὴς κ. Ντάγκλας ἐπρότεινε σήμερον ὅπως αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς χρησιμοποιήσουν ὅλα τὰ μέσα ποὺ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ἀπόφασιν τοῦ στρατηγοῦ Ντὲ Γκώλ ὅπως ἐξασθενήση τὴν 'Αμερικήν». Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Γάλλος Πρόεδρος εἶναι ἀντιαμερικανός», εἶπεν ὁ γερουσιαστὴς. Μεταξὺ τῶν προτεινομένων κατὰ τῆς Γαλλίας ἀντιμέτρων περιλαμβάνονται ὁ περιορισμὸς τῶν δαπανῶν τῶν εἰς Γαλλίαν σταθμευουσῶν ἀμερικανικῶν δυνάμεων, ἐλάττωσις ἢ διακοπὴ τῆς βοηθείας πρὸς τὰς πρώην γαλλικὰς ἀποικίας, πρόσκλησις τῆς Γαλλίας ὅπως ἐξοφλήση τὸ ὑπόλοιπον τῆς ὀφειλῆς της ἐκ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ὕψους 1,9 δισεκατομμυρίων δολλαρίων, μείωσιν τῆς ἀμερικανικῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ Ν.Α.Τ.Ο. Καταλήγων ὁ κ. Ντάγκλας, εἶπεν: «Προσευχόμεθα ὅπως ἡ Γαλλία καὶ ὁ ἄξιος Πρόεδρός της μὴ μᾶς ἀναγκάσουν νὰ υἱοθετήσωμεν αὐτὰ ἢ ἄλλα μέτρα διὰ νὰ ἀμυνθῶμεν. Πάντως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστέλλωμεν τὴν σημαίαν μας ἐνώπιον τῆς τόσης ἐχθρότητος, οὔτε νὰ ἀνεχώμεθα ὅπως ἡ γενναιοδωρία μας μεταβάλλεται εἰς ὅπλον στρεφόμενον ἐναντίον μας».

ΜΗΤΡΟΣ: Πολὺ σωστὰ τὰ λέγ' ὁ γερουσιαστὴς κ. Ντάγκλας. Γη' ἀχαριστία τοῦ Ντὲ Γκώλλ εἶνη τόσο μουγάλ' ποὺ γη' 'Ιστορία θὰ τ'ν ἀποθανατίς. Ὄντας γη' 'Αμερικὴ κήρυξε τὸν πόλεμο ἐνάντια στ' Γερμανία τὸ πρῶτο σῶμα τ' ἀμερικανικοῦ στρατοῦ ἀποβιβάστκε στ' Γαλλία τὸν 'Ιούλιο τ' 1917 κὴ' ἔτς σώθκε κὴ τὸ Βερντὲν κὴ τὸ Παρὶς ποὺ βομβαρδίζνταν. Στὸ δεύτερο πλειᾶ τὸ παγκόσμιο πόλεμο κὴ γοῖ πέτρες ξέρνε τὶ χρωστᾶ ἡ Γαλλία στ'ν 'Αμερική, κὴ πειὸ πολὺ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ντέ Γκώλλ, γιατὶ ὅταν γοῖ 'Αμερικανοὶ λευτερώσαν τ' Γαλλία αὐτὸν κάμαν νὰ μπῆ θριαμβευτικὰ μές στὸ Παρίς, ὅπως κὴ τὸ θκό μας τὸ «Παπατζῆ» μές στ'ν 'Αθήνα, χώρις νἄχνε κάμ κανένα κατόρθωμα γιὰ νὰ τς ἀξίζνε δόξες κὴ τιμές. Στὸ Δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ὁ κόσμος οὖλος τς πειὸ πολλὲς ἐλπίδες τ' τς εἶχε στὴ Γαλλία ποὺ καμπάρντζε τότες μὲ τ' Γραμμὴ Μαζινὼ τόσο ποὺ ποτὲς δὲ φαντάζνταν πὼς δὲ θὰ ἀντιστέκνταν στὸ Γερμανό. Μόλις ἀκούστκε τὸ κομμουνιστικὸ τὸ ΠΟΥΡΚΟΥΑ μπερντὲμ συνθηκολόγ'σεν ἡ κοτζὰμ Γαλλία μὲ τ' Γερμανία κὴ' ὁ Ντέ Γκώλλ μὲ λίγ' ἀνώτερ ἀξωματικοὶ φύγαν κὴ πήγαν' στ'ν 'Αγγλία, ἐνῶ ἄλλα μικρὰ κράτ σὰ τ' Πολωνία, τ' Φινλανδία, τ' Νορβηγία κὴ τ'ν 'Ελλαδούλα μας ἀντισταθήκαν μὲ ἀπόφας κὴ' αὐτοθυσία γιὰ τ' λευτεριά τς, τὴ τιμή τς κὴ ὸ καλὸ τς ἀθρωπότης. Καὶ ὅμως γοῖ 'Αμερικάν' τὸ ΠΟΥΡΚΟΥΑ δὲ τὸ θυμθήκαν μόνε βοηθήσαν τ' Γαλλία μὲ ἀμέτρητα δισεκατομμύρια δολλάρια 'ἀπὸ τρόφιμα, δάνεια δισεκατομμύρια δολλάρια, ὁπλισμὸ κὴ λογῆς λογῆς ἐφόδια γιατὶ ποτὲς δὲ πιστέβαν πὼς ὁ Ντὲ Γκώλλ θὰ φαίννταν τόσο ἀχάριστος κὴ τόσο μικρὸς πολιτικός. Τί προκοπὴ μπορεῖ νὰ ἔχ' ἡ Γαλλία μὲ ἕνα τόσο δυνατὸ κομμουνιστικὸ κόμμα ἅμα φύγ' ἀπ' τὸ Ν.Α.Τ.Ο.; «Προκοπὴ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ».

Γιάνν', φαντάζεσνη ποτὲς πὼς ἕνας κοτζὰμ στρατηγὸς κὴ ἀρχηγὸς σ' ἕνα

'πὸ τὰ πειὸ μουγάλα τὰ κράτ δὲν θά ν εἶχε τ' κρὶς νὰ σκεφτῆ πὼς θὰ μποροῦσε ἡ Γαλλία νὰ ἔχ' τὸν κατὰ πὼς τὸν λένε ἡγετικὸ ρόλο στ'ν Εὐρώπ, σὰ 'ποστήριζε μ' οὔλα τὰ δυνατὰ τς τὸ Μουγάλο τὸν 'Ιππότ' τ'ν 'Αμερική, συμβουλεύοντας κὴ παρακινώντας οὔλα τὰ κράτ μκρὰ κὴ μουγάλα νὰ παραταχτοῦνη σ' ἕνα, καταπὼς τὸ λένε, ἑνιαῖο μέτωπο ἐνάντια στὴ σατανικιὰ κόκκιν Μαφία τ' Κρεμλίνου γιὰ νὰ ἀποχτής οὔλ' γη' ἀθρωπότη αἰώνια εἰρήν'; 'Γὼ πστέβω πὼς τόσην κρὶς ἔχ', ἀλλὰ προτίμσε νὰ κανοποιής τὸν ἐγωισμό τ' κὴ τὴν ἀρχομανία τ'. 'Ἔτς γιὰ νὰ πιτύχ' στ'ς τελευταῖες ἐκλογὲς ποσχέθκε πὼς ἡ Γαλλία θὰ φύγ' ἀπ' τὸ N.A.T.O. γιὰ νὰ μὴ τὸν πολεμὴς μὲ φανατισμὸ τὸ κομμουνιστικὸ τὸ κόμμα, ὅπως ἔκαμε κη' ὁ θκός ας ὁ «Παπατζῆς» ὁ Παπαντρέου ὁ τυχοδιώχτ'ς, π' δῶκε τότες τέτοια φτερὰ στ'ς δολοφόν' κομμουνιστὲς προδότες τς 'Ελλάδας ποὺ σκαρφστήκαν κὴ κάμαν κειὰ τὰ κακουργήματα π' θὰ μείννε ἀξέχαστα. 'Ακοῦς νἄχνε στ' διάθεσί τς κὴ ἑλικόπτερο στ' πορεία πού κάμαν οἱ κομμουνιστὲς ἀπ' τὸ Μαραθῶνα ὥς τ'ν 'Αθήνα, νὰ παρακολουθῆ κὴ νὰ πιβλέπ ἂ γίννταν οὔλα σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα!!!

'Ο Ντὲ Γκὼλλ δὲ συγχωριέτη γιατὶ τὸ πόσο κρίσιμ ἦνταν κὴ εἶναι ἡ κατάστας στ'ν Εὐρώπ τὸ ξέθεσεν ὁ Διοικητὴς τῶν Δυνάμεων τοῦ N.A.T.O. στ'ν 'Επιτροπὴ τῶν 'Εξωτερικῶν τῆς 'Αμερικανικῆς Γερουσίας στρατηγὸς Λέμνιτσερ σ'τς 6 τ' 'Απρίλ' 1965. 'Άκσε μιὰ περικοπή: «'Η κομμουνιστικὴ ἀπειλὴ βασίζεται ἐπὶ δυνάμεων παντὸς τύπου — ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος, πυρηνικῶν καὶ μὴ πυρηνικῶν. 'Εν πολλοῖς αἱ δυνάμεις αὐταὶ εἶναι ἑτοιμοπόλεμοι. 'Η ἀπειλὴ ἀμέσου ὑπ' αὐτῶν διενεργείας ἐπιθέσεων εἶναι προφανής».

Δὲ μοὶ λὲς Γιάνν' ἔχ'ς τὴ γνώμ πὼς μπορεῖ μιὰ μέρα τὰ λεύτερα τὰ κράτ στ'ν Εὐρώπ κὴ κειὰ ποῦνη στὸ N.A.T.O. νὰ δεχτοῦνη νὰ ἀναλάβ τὸν ἡγετικὸ ρόλο στὴν Εὐρώπ ἡ Γαλλία πὄχ' τόσο μουγάλο κομμουνιστικὸ κόμμα κὴ Πρόεδρο ἕνα τέτοιο Ντέ Γκώλλ;

ΓΙΑΝΝ'Σ: Τότες ἀλλοίμονο στ'ν Εὐρώπ κὴ σ' οὔλ' τ'ν ἀθρωπότη. Θἄνη ἕνα μουγάλο κομμουνιστικὸ κατώρθωμα. Τὸν ἡγετικὸ ρόλο στ'ν Εὐρώπ πρέπ νὰ τὸν ἔχ' ἡ 'Αμερικὴ μαζὶ μὲ τ'ν 'Αγγλία κὴ μὲ τ'ν 'Ελλάδα. Τ' ἄλλα οὔλα τὰ λεύτερα τὰ κράτ κὴ τὰ οὐδέτερα π' δὲν ἀντρέπντην νὰ κάμνε τὸν οὐδέτερο μὲ τς πλάτες τς 'Αμερικῆς, κὴ πειὸ πολὺ γη' 'Ινδία κὴ γὴ Αἴγυπτο ποὺ ξεχάσαν τὴν ἱστορία τς κὴ τὸ πολιτισμό τς κὴ τ'ν ἀποστολή τς στὸ κόσμο, πρέπ νὰ ἐνθαρρύννε κὴ νὰ βοηθήσνε μὲ ἀποφασιστικότη τὸν ἱππότ ποὺ τὰ 'περασπίζετη κὴ τὰ δίν' δάνεια κὴ λογῆς λογῆς ἐφόδια χώρις νὰ τὰ δεσμέβ μὲ κανένα τρόπο. Μεῖς γιὰ ἄλλο ζήτημα μιλούσαμ κὴ τώρα ἄλλα λέμη. 'Ἂς ξακολουθήσουμ λοιπὸς κομμάτ ἀκόμα γιατὶ ἔχνη πολὺ μουγάλ' σχές μὲ τ' σωτηρία τς ἀθρωπότης.

Θαρρῶ πὼς κη' ἄλλ' βολὰ ποὺ μιλήσαμ γιὰ κομμουνισμό, σ' εἶπα πὼς εἶνη μιὰ σατανικιὰ θεωρία π' τ'ν ἐφαρμόζνη μιὰ φούχτα Ροῦς πτυχιοῦχ' τς 'Ακαδημίας τῶν πεπωρωμένων συνειδήσεων τῆς Μόσχας, μὲ σκοπὸ νὰ 'πικρατήσνε σ' οὔλο τὸ κόσμο. Σ' εἶπα ἀκόμα πὼς τὸ κομμουνιστικὸ κομματικὸ πάθος τόσο πολὺ φανατίζ κεῖν' π' γίννταν κομμουνιστὲς π' θαρρεῖς πὼς 'ποφέρνε ἀπὸ 'Αμόκ κὴ πὼς γι' αὐτὸ τρέχνη σὰ δαμονισμέν' 'πὸ δωνὰ κη' ἀπὸ κεινὰ κὴ πασκίζνη μὲ ὅλα τὰ ὅπλα π' διαθέτ ὁ Διάβολος, τ'ν ὑποκρισία, τὸ γλυκὸ χαμόγελο, τ' ψευτιά, τ'ν ἀπάτ, τὸ δόλο, τ' συκοφαντία, τ'ν ἀδιαντροπιά, τὸ νταϊλίκ, τὰ φριχτὰ βασανιστήρια, κὴ τὸ φόνο, νὰ φανοῦνη ἀποδοτικοὶ ὀπαδοὶ σ' τς τύρανν' ποῦνη μέλη τς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος κὴ μέλη τ' Προεζίντιουμ τ' 'Ανώτατου Σοβιέτ. 'Γὼ ντρέπουμη κη' ἀνατριχιάζω γιὰ λογαριασμό τς κὴ πειὸ πολὺ μάλιος γιὰ τς.... ἔξυπν' τς κομμουνιστές τς "Ελλην' ποὺ τρέξαν κὴ βάλαν μοναχοί τς τ' θηλιὰ στὸ λαιμό τς. Δὲ σκεφτήκαν πὼς ἡ μεγαλείτερ τιμὴ στὸν "Ελληνα εἶνη νὰ εἶνη "Ελληνας κὴ πὼς ἡ μεγαλείτερ προσβολὴ γι' αὐτὸν εἶνη νὰ γίν' κομμουνιστὴς δηλαδὴς προδότ'ς. Τὸ κομμουνιστικὸ 'Αμὸκ τς ἔκαμε νὰ ξεχάσνε πὼς Ἑλλὰς θὰ

πῆ φῶς, δόξα, μεγαλεῖο, πολιτισμός, ἐλευθερία, δημοκρατία, φιλοσοφία, γράμματα κὴ τέχνες κὴ ἀκλουθήσαν τὸ Διάβολο. Πατρίδα τώρα δὲν ἔχνη τ'ν Ἑλλάδα. Τ' προδῶσαν. Τώρα ἔχνη ἀρχηγοὶ μιὰ συμμορία 'πὸ τύρανν' Ροῦς ποὺ κη' ὁ Ροῦσκος ὁ λαός τς τρέμ. Αὐτοίν' οἱ τύρανν' σήμερα στὸν εἰκοστό, καταπὼς τὸν λένε αἰῶνα τς ἀτομικῆς κὴ ἀστροναυτικῆς, σκώσαν «τὸ τεῖχος τς σκλαβιᾶς κὴ τς ἀδιαντροπιᾶς» γιὰ νὰ μὴ μπορῆ νὰ φύγ' κανεὶς ἀπ' τ' κομμουνιστικὴ τ' Κόλας νἄρτ νὰ ζήσ λεύτερος μαζί μας, οὔτε νὰ μπορῆ νὰ πάγ' κανεὶς ἀπὸ μᾶς νὰ δγῆ πῶς βασανίζετη ὁ ἄθρωπος σὲ κειὸ τὸ ἀπέραντο κομμουνιστικὸ στρατόπεδο μὲ τς κολλεχτίβες, τὰ κολχόζ, τὶς νόρμες κὴ μὲ τὰ 'κατομμύρια σπιοῦν' π' σὲ παρακολουθοῦνη μὴ τύχ' κὴ πῆς τίποτα ἐνάντια τς τύρανν' κὴ τὸ καθεστώς τς.

Ἐνῶ γῆ πολιτισμέν' ἡ Δὺς βογήθσην κὴ γίναν ἀνεξάρτητα ἕνα σωρὸ κράτ, κη' ἀθρωποφάγ' ἀκόμα, γῆ κομμουνιστικιὰ μαφία κρατᾶ ἀκόμα ὑπόδουλ' σὰ σκλάβ ἕνα σωρὸ εὐρωπαϊκὰ κράτ πολιτισμένα. Γι' αὐτὴν τ'ν ἀπέραντη κομμουνιστικιὰ Κόλας ἔχω νὰ σοὶ λέγω μερόν'χτα ὁλόκληρα. Τόσο πολλὰ ἔχνη πῆ οἱ χιλιάδες κὴ χιλιάδες π' καταφέραν κὴ φύγαν μὲ χίλ' δυὸ τρόπ' κη' ἔχνη γράψ γοῖ φουμερίδες σ' οὖλα τὰ λεύτερα τὰ κράτ. Γι' αὐτὴν' τ' Κόλας ἄκσε μιὰ μικρὴ περικοπὴ ἀπὸ μιὰ δημοσίεψ τ' ὑφηγητῆ τς φιλοσοφίας Μιχάιλο Μιχάιλωφ π' δημοσιεύτκε στὸ περιοδικὸ ΝΤΙΕΛΟ: «Ὁ σοβιετικὸς Τύπος ὁμιλεῖ ὁλονὲν καὶ ὀλιγώτερον περὶ φασισμοῦ καὶ τῶν ναζιστικῶν στρατοπέδων ἀποφεύγων συγκρίσεις μὲ τὰ σοβιετικὰ στρατόπεδα τῆς σταλινικῆς ἐποχῆς. Ὁ λόγος εἶναι φανερός: Τὰ πρῶτα «στρατόπεδα τοῦ θανάτου» δὲν ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς Σοβιετικούς. Πράγματι, τὸ 1921 πλησίον τῆς πόλεως τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἤρχισε νὰ λειτουργῆ τὸ πρῶτον στρατόπεδον τοῦ θανάτου, τὸ «Χολμογκόρ», ὅπου οἱ κρατούμενοι κατεπιέζοντο σωματικῶς. Ἀπὸ τοῦ 1920 μέχρι τὸ 1921, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες πρόσωπα ἐτυφεκίσθησαν ἄνευ δίκης εἰς τὴν Κριμαίαν. Κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ Β' Παγκοσμίου πολέμου οἱ πληθυσμοὶ τῶν παραμεθορίων τοῦ Ἰρὰν καὶ τῆς Τουρκίας περιοχῶν ἐξετοπίσθησαν εἰς τὴν Σιβηρίαν, ὅπου ἀπεδεκατίσθησαν. Εἰς τὴν Ὀδησσὸν μία γυναίκα ὀνόματι Βέρα Γκρεμπενιάκοβα, γνωστοτέρα ὡς Ντόρα ἐσκότωσε μὲ τὸ χέρι της 700 αἰχμαλώτους. Ἡ βιαία κολλεκτιβοποίησις ἐστοίχισε τὴν ζωὴν εἰς ὀκτὼ ἑκατομμύρια Ρώσους χωρικούς. Ὁ Χίτλερ δὲν εἶχε τὴν προτεραιότηταν εἰς αὐτὰς τὰς ὠμότητας — ἀκόμη καὶ εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν γενοκτονίαν».

Αὐτοίν' γοῖ ἀρχηγοὶ τ' κομμουνισμοῦ νομίσαν πὼς θὰ καταφέρναν νὰ κάμνε δορυφόρο τς κὴ προτεχτορᾶτο τς μὲ τὸ σατανικό τὸ σύμφωνο τς Βαρσοβίας κὴ τ' Κίνα, ἀλλὰ πέσαν ὄξω. Ὁ μεγάλος ὁ ἀρχηγὸς τς Κίνας, ὁ Μάο Τσὲ Τούγκ δὲν εἶνη μόνε ἔξυπνος, εἶνη κὴ πατριώτ'ς. Εἶνη Κινέζος περήφανος γιὰ τ' πατρίδα τ' τ' πειὸ μουγάλ' χώρα πά στ' Γῆς κὴ ἔνδοξ σὲ πολιτισμὸ κὴ μουγαλεῖο. Αὐτὸς σὰν ἀντιλήφτκε τ' δολιότη κὴ τ' σατανικότη τ' Πρεζίντιουμι τ' Ἀνώτατου Σοβιέτ, χώρσε τὰ τσανάκια τ' ἀπ' τς Πανσλαβιστές. Τώρα ἔχ' καθαρὴ κινέζκια πολιτικὴ κὴ διπλωματία κὴ γι' αὐτὸ σ' εἶπα ἀρχήτερα πὼς μποροῦνη ἅμα θέλνε Κινέζ κὴ Ἀγγλοσάξων' νὰ μονοιάσνε γιὰ νὰ κάμνε ὅ,τ' μποροῦνη, ἡ Γῆς ἀπὸ Κόλας νὰ γίν' παράδεισος. Ἅμα αὐτοίν' οἱ δυὸ δώσνη χέρια, τότες θὰ δεχτῆ κὴ γῆ Μαφία τοῦ Κρεμλίνου νὰ ἀφοπλιστῆ στ' ἀλήθεια, γιατὶ δὲ θὰ μπορῆ νὰ κάμ' ἀλλοιῶς.

ΜΗΤΡΟΣ: Κη' αὐτὸ Γιάνν' τὸ χώνεψα κὴ τὸ παραδέχουμη, γιὰ τὸ χρῆμα ὅμως ποὺ 'πιμέν'ς μὲ τόσην' αἰσιοδοξία ὅτι μπορεῖ νὰ ἀχρηστευτῆ χωρὶς νὰ ὑπάρξ ἀναστάτως σ' τς συναλλαγὲς δυσκολέβουμη νὰ συμφωνήσω.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Μπράβο, Μῆτρο, ἔτς μ' ἀρέγ'ς. Πρέπ νὰ λὲς πάντα ἀπερίφραστα τὴ γνώμη σ' κὴ τς ἐνδοιασμοί σ'. Ἔτς κὴ γώ, πειδὴς σοὶ πρέπ, ἀντὶς νὰ σοὶ ξηγήσω πρῶτα τὸ γιατὶ δὲ θὰ ἀναστατωθῆ ὁ κόσμος ἅμα λείψ τὸ χρῆμα, θὰ σοὶ κάμω μόνε μιὰν ἐρώτης κὴ σὺ ὕστερα μοὶ λὲς πάλε τὴ γνώμη σ'. Ἄκσε λοιπός:

Ἅμα ἕνα ὡραῖο πρωινό, ἂς ποῦμη ἄβεργιο, οὔλ' γη' ἀθρωπότη σ' οὖλα τὰ κράτ πῆχ' ἡ Γῆς, σκωθῆ κη' ὅπως τς ἄλλες μέρες καθένας πάγ' στὴ δλειά τ', ψωνίς ὅ,τ κη' ὅπως ψών'ζε, πάγ' στὸ σινεμὰ ἢ στὸ θέατρο ἢ σὲ ταβέρνα ἢ σ' ὁποιοδήποτε μουσικοχορευτικὸ κέντρο χωρὶς νὰ δώκ' σὲ κανένα δεκάρα, κη' ἅμα νυστάξ φωνάξ ἕνα ταξὶ νὰ πάγ' σὲ σπίτ ἢ σὲ ξενοδοχεῖο νὰ κοιμηθῆ, τί ἀναστάτως θὰ φέρ; Καμμιά, μὰ καμμιά, γιατὶ ἀπ' τὴ μιὰ ἔκαμε τὸ χρέος τ' δηλαδὴς δούλεψε εἴτε σὰν ἐργάτ'ς ἢ γεωργὸς ἢ τεχνίτ'ς ἢ αὐτοκινητιστὴς ἢ ἐπαγγελματίας ἢ ἐπιστήμονας κη' ἀπ' τ'ν ἄλλ' ἀπόλαψε ὅ,τ γουστάρσε χώρις νὰ πληρωθῆ κὴ χώρις νὰ πληρώς. Ὅπως γοι' ἀθρώπ ἔτς κὴ τὰ κράτ. Γι' αὐτὸ σ' εἶπα στ'ν ἀρχὴ πῶς πρέπ νὰ φροντίζνη νὰ προμηθέβντην τὸ κάθε τίς καὶ πῶς πρέπ νὰ δίννε τὸ περσεβάμενο τς ἀπ' τ' παραγωγή τς.

ΜΗΤΡΟΣ: Δηλαδὴς κατὰ σὲ ἡ Γῆς θὰ μποροῦσε νὰ γίν' κη' αὔριο παράδεισος, ἃ δὲν εἴχαμ' αὐτὴν' τ' κατάρα τὸ κομμουνισμό.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ναὶ Μῆτρο. Ἀπ' αὐτὴν τ' κατάρα τὸ κομμουνισμὸ 'ξαρτᾶται ἡ ζουγὴ τ' ἀθρώπ πά στ' Γῆς νὰ γίν' παραδεισένια. Αὐτὸς σὰν ἔλλ'πην φόβο γιὰ ἄλλο πόλεμο δὲ θὰ ν εἶχαμ, ὁπότες ὁ ἄθρωπος θὰ σλουγιένταν κὴ θὰ ἀναρωτιένταν τὸ γιατὶ νὰ μὴν ἀγαπᾶ τὸ συνάθρωπό τ' σὰ τὸν ἑαυτό τ' ἀφοῦ θὰ τὸν ἀγαπᾶ κὴ κειὸς τὸ ἴδιο. Κὴ ἀφοῦς ἡ ζουγὴ τ' θ' ἀλλάξ ἀπὸ νύχτα σὲ μέρα, συμφέρο τ' δὲν εἶνη νὰ πασκὶς νὰ τὸν ἀγαπὴς ἀφοῦς δὲ θὰ ν ἔχ' κανένα λόγο νὰ μὴν τὸν ἀγαπᾶ; Δύσκολο πρᾶμμα εἶνη μόνε νὰ ἀγαπᾶς κὴ νὰ μὴ μισῆς καθόλ' ἀφοῦς δὲ θὰ ν ὑπάρχ' λόγος νὰ φθονήγ'ς ἢ νὰ θμώγ'ς γιὰ νὰ μισήσης; Δὲ θ' ἀπολαμβάνω ὅ,τ θὰ θέλω, στὲ ἀπὸ τροφή, στὲ ἀπὸ ντύσιμο, στὲ ἀπὸ διασκεδάσες, στὲ ἀπὸ ταξίδια, ὅ,τ ὥρα μοὶ καπνίς σ' ὅποιο μέρος τς Γῆς θελήσω; Δὲ θὰ βρίσκω ὅπ' κὴ νὰ κάτσω ὅπ' κὴ νὰ σταθῶ ἀγάπ' εὐγένεια κὴ ἀνυπόκριτ' προθυμία; Ἔμ τότες γιατὶ νὰ 'ξακολουθήσω νὰ εἶμη τοῦ διαβόλου γυιός ὑποκριτής, πονηρός, ὕπουλος, χαιρέκακος, μοχθηρός, ἄπληστος, παραδόπιστος, κλέφτης, διαρρήχτης, κιβδηλοποιός, πλαστογράφος, προαγωγός, ἐγκληματίας κὴ δολοφόνος, κὴ νὰ μὴ γίνω μιὰ ὥρα ἀρχήτερα ἄγγελος νὰ ἀγαπῶ οὖλο τὸ κόσμο κὴ νὰ μ' ἀγαπᾶ ὁ κόσμος οὖλος; Κὴ τώρα ρωτῶ ἠγὼ ἐσένα: Δύσκολο πρᾶμμα εἶνη οὔλ' γὴ ἀθρωπότη σύσσωμι φιλικὰ κη' εἰρηνικὰ νὰ παραταχτῆ ἐνάντια στὸ Κομμουνισμὸ κη' ἀποφασισμέν' νὰ ἀπαιτής νὰ πετάξ τ' μάσκα ποὺ φορεῖ κὴ νὰ καταθές τὰ ὅπλα γιὰ νὰ ζής κη' αὐτὸς μαζὶ μ' οὖλο τὸν ἄλλο κόσμο πά στ' Γῆς σὰ σὲ παράδεισο; Κη' ἀφοῦ συμφωνήσνε οὖλα τὰ κράτ κη' αὐτὸς πεισματωθῆ κὴ δὲ συμφωνής, αὐτὸς ὁ πραγματικὸς ἰμπεριαλιστής, καταχτητὴς κὴ τρομοκράτ'ς, οὔλ' γη' ἄλλ' γὴ ἀθρωπότη δὲ μπορεῖ νὰ τὸν 'ποχρέως νὰ δεχτῆ κηρύττοντάς του τὸν οἰκονομικὸ πόλεμο, τὸν καταπὼς τὸν λένε, τὸν αὐστηρὸ οἰκονομικὸ ἀποκλεισμό, 'πὸ θάλασσα, 'πὸ οὐρανὸ κη' ἀπὸ ξηρὰ γιὰ πολλὰ χρόνια;

ΜΗΤΡΟΣ: Μιὰ κὴ μὲ ρωτᾶς σοὶ λέγω: Ὁ Κομμουνισμὸς τὸν οἰκονομικὸ ἀποκλεισμὸ ὅσο αὐστηρὸς κὴ νἄνη δὲ τὸν φοβᾶτη γιὰ πέντη μπορεῖ κὴ γιὰ δέκα χρόνια. Ἐκτὸς ποὺ γοι ἀποθῆκες τ' εἶνη γεμᾶτες, θὰ βάλ' χέρ' ἅμα δγῆ τὰ ζόρκα σ' οὖλα τὰ κράτ τοῦ Συμφώνου τς Βαρσοβίας. Ὅλα αὐτὰ τὰ κατομμύρια γοι' ἀθρώπ' θὰ πεθάννε, δὲ θὰ 'ποιμέν' οὔτε ἕνας. Ἡ πεῖνα θὰ τς ξεκάν' οὔλ'. Ὑπολόγισε τώρα ἐσὺ πόσα χρόνια μπορεῖ νὰ κρατής ἕνας οἰκονομικὸς ἀποκλεισμὸς ἐνάντια στὸ κομμουνισμὸ κὴ πόσο θὰ δυσφορῆ γὴ ἐλεύτερ ἀνθρωπότη γι' αὐτὴ τ' κατάστας. Πὰ σ' αὐτὸ παρακαλῶ τὸ Θεὸ κὴ θέλω νὰ πστέβω πὼς ἅμα δγῆ οὔλ' τ'ν ἀθρωπότη σύμφων' θὰ συμφωνὶς κη' αὐτὸς χωρὶς νὰ φοβᾶτη... τς ἰμπεριαλιστές.

Κὴ τώρα Γιάνν' 'πειδὴ σὲ νοιώθω συμμερίζουμη τὸ πόθος σ' νὰ δγῆς μιὰ τόσο εὐτυχισμέν' ἀθρωπότη κὴ φωνάζω μ' οὔλ' τ' δύναμή μ' γιὰ νὰ μ' ἀκοὺς ὁ κόσμος οὖλος — ΚΑΤΩ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ — ΚΑΤΩ ΤΟ ΧΡΗΜΑ — ΖΗΤΩ Η ΓΗ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ. Κάτω τὸ χρῆμα τὸ χειρότερο πρᾶμμα στὸν ἀ-

θρωπο τόσο στὸ φτωχὸ ὅσο κὴ στὸ πλούσιο γιατὶ ὁ πλούσιος ὅσο πειὸ πολὺ πλουτίζ' τόσο πειὸ πολλὰ θέλ' νὰ ἀποχτήσ γι' αὐτὸ κὴ πειὸ πολὺ κολάζετη.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Μπράβο Μῆτρο. Μόνε Ἕνας Θεὸς ξέρ' τὸ τὶ γίνετη κάθε μέρα πὰ σ' οὔλ' τ' Γῆς κὴ πόσο ὁ ἄθρωπος 'ποφέρ' κὴ ξευτελίζετη γι' αὐτὸ τὸ χρῆμα. Ἰὸ περιέργεια στέκα νὰ διεβάσουμ μόνε τς τίτλοι τ' 'φημερίδας πὄχω στὸ χέρ κὴ ποὺ ἀφοροῦνη τὸ χρῆμα:

«ΣΥΝΕΛΗΦΘΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ ΠΡΟΑΓΩΓΟΣ — ΕΞΕΔΙΔΕΝ ΕΠΙ ΧΡΗΜΑΣΙ ΤΗΝ 17ΕΤΙΔΑ ΣΥΖΥΓΟΝ ΤΟΥ ΠΟΥ ΕΙΧΕΝ ΑΠΑΓΑΓΕΙ» «ΑΠΤΟΗΤΟΙ ΟΙ ΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΙΚΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΕΡΓΙΑΝ ΤΩΝ» «ΑΠΟ ΜΕΘΑΥΡΙΟΝ ΑΠΕΡΓΙΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ» «ΠΟΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΟΥ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ» «ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΝΟΜΑΡΧΙΩΝ ΘΑ ΛΑΒΟΥΝ ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΟΝ ΕΠΙΔΟΜΑ» «ΑΠΕΡΓΙΑΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΚΗΡΥΤΤΟΥΝ ΟΙ ΑΓΕΛΑΔΟΤΡΟΦΟΙ» «ΦΙΛΟΞΕΝΗΘΕΙΣΑΙ ΕΚΛΕΦΑΝ 4 ΔΑΚΤΥΛΙΔΙΑ ΑΞΙΑΣ 26.000 δραχ.» «ΕΞΕΔΙΔΕ ΤΗΝ ΜΝΗΣΤΗΝ ΚΑΙ ΕΚΑΚΟΠΟΙΗΣΕ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΗΝ ΤΗΣ» «ΑΠΕΣΠΑΣΕ 30.000 ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑΝ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΧΕΣΙΝ ΓΑΜΟΥ» «ΦΤΩΧΗ ΜΗΤΗΡ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΠΩΛΗΣΗ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ» «20 ΛΕΠΤΑ ΚΑΤΑ ΚΙΛΟΝ ΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ ΜΗΛΩΝ» «ΤΗΣ ΕΚΛΕΨΑΝ 20.000 δρχ. ΔΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΝΑΓΚΑΛΙΣΜΟΥ».

Κὴ' αὐτὰ ὅλα σὲ μιὰ μόνε φημερίδα Ἑλληνικιὰ τς Ἀθήνας. Ἐμ γοὶ ἄλλες ἀθηναϊκὲς οἱ φουμερίδες; Κὴ τὰ τόσα κὴ τόσα ἄλλα ποὺ γία τὸ χρῆμα χαντῆρ γίνντην κάθε μέρα σ' οὔλ' τ'ν Ἑλλάδα χώρις νὰ τὰ δημοσιέβνη γοὶ 'φημερίδες; Κὴ κειὰ ποὺ γίνντην σ' οὔλο τὸ κόσμο; Διὲ αὐτὴν' τ' φωτογραφία. Διέτς πεθαίννε χ'λιάδες ἀθρώπ' στὴν Ἰνδία 'πὸ τὴ πεῖνα, κάθε μέρα. Γι' αὐτὸ πρέπ τὸ χρῆμα χωρὶς ἄλλο νὰ λείφ ἀπ' τς Γῆς τὸ πρόσωπο. Ὅσο κυκλοφορεῖ ἀνάμεσά μας αὐτὸς ὁ πειρασμὸς ὁ ἄθρωπος δὲ θὰ εὐτυχὴς ποτὲς ἔστω κὴ ἂν ἀποχτήσουμ αἰώνια εἰρήν', γιατὶ χρῆμα θὰ πῆ μῖσος, θὰ πῆ ἔγκλημα, θὰ πῆ ὑποκρισία, θὰ πῆ ἀναισθησία, θὰ πῆ ποταπότης, θὰ πῆ ἀπλησταία, θὰ πῆ συναγωνισμός, θὰ πῆ ΠΟΛΕΜΟΣ. =

ΜΗΤΡΟΣ: Ἔχω ἀκόμα μιὰν ἀπορίγια, Γιάνν'. Τότες ποὺ ὁ ἄθρωπος δὲ θὰ κάται σ' ἕνα μέρος γιατί, κατὰ πὼς εἶπες, ἀπὸ 'κοσοχτὼ χρονῶ θὰ μπορῆ νὰ γυρίζ οὔλο τὸ κόσμο, τί γλῶσσα θὰ μιλᾶ κὴ πόσες γλῶσσες θὰ πρέπ νὰ μάθ;

ΓΙΑΝΝ'Σ: Γοὶ ἀθρώπ π' θὰ ν ἀγαπιέντην τότες σὰν ἀδέρφια, τς γλῶσσες θὰ τς μαθαίννε χίλιες φορὲς πειὸ ἔφκολα, γιατὶ ὁ καθένας θὰ μαθαίν' τ' γλῶσσα τ' στὸν ἄλλο μὲ μουγάλ' εὐκαρίστης. Ἂς ποῦμη πὼς ἡμεῖς οἱ δυὸ πᾶμε στὴν Ἱσπανία κὴ ἱσπανικὰ δὲ ξέρουμ γκρί. Σ' ὅποιον δώσουμ νὰ καταλάβ πὼς εἴμαστη Ἕλλην' κὴ' ὅτις ἀπὸ ἱσπανικὰ ἔχουμ' μεσάν'χτα κὴ πὼς θέλουμ νὰ φᾶμη κὴ νὰ πιοῦμη κὴ νὰ χορέψωμε κὴ νὰ κοιμηθοῦμη, αὐτὸς θὰ χαμγελὰς κὴ θὰ μᾶς ξεναγὴς μ' ἐφκαρίστης, γιατὶ ὅλειᾶ καμμιὰ δὲ θὰ ν' ἔχ' κὴ γιατὶ θὰ τὸν μάθουμ κὴ μεῖς ἑλληνικά. Θ' ἀρχίσουμ τότες μὲ τ' ἀστεῖα κὴ μὲ τὰ χορατὰ τὰ μαθήματα. Τρώγοντας θὰ μαθαίνουμ πῶς λένη τὰ πιάτα, τὰ πιρόνια, τὰ κτάλια, τ' πεσέτα κὴ τ' χαρτοπεσέτα, τὰ ὀρεχτικά, τὸ κρασί, τς ἐλιές, τὸ ψωμὶ κὴ κὴ κή. Ὕστερα στὸ σινεμὰ ἕνα σωρὸ ἄλλες λέξες. Σ' ἕνα μουσικοχορευτικὸ κέντρο διάφορες λέξες. Στὴ πλάζ χίλιες δυὸ καινούργιες λέξες. Στὰ διάφορα ὕστερα τὰ μαγαζὰ, στὸ ἀεροπλάνο, στὸ βαπόρ, στὸ λεωφορεῖο, στὸ ἑλικόφτερο κὴ στὸ διαστημόπλοιο ὅλο γέλοια κὴ χορατὰ θὰ γράφουμ στὸ μπλόκ τς λέξες τς ἱσπανικὲς, π' θὰ μᾶς μαθαίννε οἱ συνάθρωποί μας χωρὶς νὰ πληρώνουμ, ἀφοῦς χρῆμα δὲ θὰ ν ὑπάρχ'.

Τὸ ἴδιο θὰ κάμνουμ κὴ μεῖς σέ κείν' ἢ οἐ κειὲς π' θὰ θελήσνε νὰ τς μάθουμ ἑλληνικὰ κὴ μάλλιος ὄντας εἶνη ὄμορφες. Οἱ γ'ναῖκες πάλε μὲ χαρὰ κὴ μὲ τραγού-

δια θὰ μαθαίννε τὴ γλῶσσα τς σ'τς ἄντρες κὴ μάλάλιος ὄντας εἶνη ὄμορφ.

Κανεὶς δὲ θὰ θέλ' νὰ ἀποχτήσ οὔλ, γῆ ἀθρωπότη μιὰ μόνε γλῶσσα, σὰ τ'ν ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ, ποὺ μόλις τὴ συνθέσαν τὴ βάλαν κὴ στὸ ράφ. Μ' αὐτὸ δέ θέλω νὰ πῶ πὼς μὲ τὸ καιρὸ δὲ θὰ 'πικρατήσ καμμιὰ γλῶσσα πὰ σ' οὔλ' τ' Γῆς. Αὐτὸ δὲ παίζ κανένα ρόλο. Κειὸ ποὺ πρέπ νὰ παραδεχτοῦμη εἶνη ὅτις ὁ ἄθρωπος θὰ μπορῆ νὰ πγαίν' ὅπ' τὸν καπνίς κὴ ἂς μὴ ξέρ' καμμιὰ γλῶσσα. Ὅπ' κὴ νὰ βρεθῆ θὰ τὸν ξεναγοῦνη μ' εὐκαρίστης κὴ μ' εὐγένεια κὴ θὰ τὸν μαθαίννε κὴ τὴ γλῶσσα. Δὲ θὰ φοβᾶτη νὰ χαθῆ ἀφοῦς στὰ ἑστιατόρια θὰ μπαίν' ἐλεύθερα νὰ τρώγ' κὴ νὰ πίν' ὅσο θέλ' κὴ νὰ κ'μᾶτη σ' ὅποιο ξενοδοχεῖο τὸν ἀρές κὴ ἀπ' τὰ μαγαζὰ νὰ παίρην' ὅ,τ' γουστάρ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΛΗΡΩΝ. Οἱ ἀθρῶπ' τότες δὲ θὰ εἶνη διαβόλ' ὅπως εἶνη σήμερα, ποὺ κυκλοφορεῖ τὸ χρῆμα, Μῆτρο, ἀλλὰ ἄγγελοι, ὅλο ἀγάπ, ἀστεῖα κὴ διασκεδάσες.

ΜΗΤΡΟΣ: Ξέρς Γιάνν', πῶς σὲ γλέπω; Σὲ γλέπω σὰν ἕνα μουγάλο ἀθρωπιστή. Καταλαβαίνω κὴ γλέπω πὼς ἀγάπσες τὸ συνάθρωπό σ' στ' ἀλήθεια κὴ πὼς ξέρς καλλίτερα 'πὸ κάθε ἄλλο πῶς μπορεῖ νὰ εὐτυχῆς ὁ κάθε ἄθρωπος, καλὸς ἢ κακὸς, πλούσιος ἢ φτωχός, δηλαδὴς οὔλ' γη' ἀθρωπότη.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἀ δὲ καταργηθῆ τὸ χρῆμα ὁ ἄθρωπος δὲ θὰ ν εὐτυχής ποτές. Μέση λύς δὲν ὑπάρχ' γιατὶ ἀπ' τὴ μιὰ θὰ διαπράττ' ληστεῖες, φόν' κὴ λογῆς λογῆς κακουργήματα γιὰ νὰ τ' ἀποχτής κὴ νὰ πλουτίς κη' ἀπ' τ' ν ἄλλ' θὰ σαπίζ μὲς σ'τς φυλακές.

ΜΗΤΡΟΣ: Ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ εἶνη αὐτὸ ποὺ λές, ἀπ' τ'ν ἄλλ' ὅμως εἶνη τὸ ἄλλο, π' ἂ δὲ κλέψ θὰ δυστυχᾶ ὅσο π' νὰ πεθάν' κ' ἅμα εἶνη κὴ φαμελίτ'ς μ' ἕνα σωρὸ στόματα σὰ τς τρακόσοιν' τς πολύτεγν' πὄχ' ἡ Λῆμνο μας κὴ ποὺ καθένας ἀπ' αὐτοὶν ἔχ' ἀπὸ πέντη ἴσα μὲ δεκατρίγια παιδιά, «κλάψτα Χαράλαμπε». Γι' αὐτὸ ὅπως σ' εἶπα κὴ μπρίν, συμφωνῶ μὲ τ' γνώμη σ' νὰ χαθῆ ἀπ' τὸ πρόσωπο τς Γῆς αὐτὸς ὁ μουγάλος ὁ πειρασμός, τὸ χρῆμα. Ἀλήθεια σὺ πόκαμες πάν 'πὸ δέκα χρόνια πρόεδρος τς Ἑνώσεως Πολυτέκνων Λήμνου, ξέρς καλλίτερα 'πὸ κάθε ἄλλο πόσην' φτωχολογιὰ ἔχουμι κὴ πόσο δυστυχᾶ.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἄ δὲ καταργηθῆ τὸ χρῆμα, πειδὴς δὲ θὰ θελήσνε πρῶτα πρῶτα οἱ κομμουνιστὲς κη' ὕστερα ὅσοιν' εἶνη πολὺ πλούσιγ', πρέπ ὅσοιν' εἶνη στὰ πράμματα σ' οὔλα τὰ κράτ, νὰ βροῦνε κὴ νὰ φαρμόσνε μιὰ δίκαιη στοργικὴ κοινωνικὴ πολιτικὴ π' νὰ ἀνακουφίζ οὔλες τς τάξες ἀνάλογα μὲ τὰ ὅσα προσφέρειν' ἡ κάθε μιὰ στ' πατρίδα τς κὴ σ' οὔλ' τ'ν ἀθρωπότη κὴ ἀνάλογα μὲ τς κίντυν' κὴ τς ὑποχρεῶσες ποὺ ἀντιμετωπίζ. Δηλαδὴς ὁ πολύτεκνος, ὁ ἀεροπόρος κὴ γοὶ ἀερονυνοδοί, οἱ νοσοκόμι κὴ γοῖ νοσοκόμες, οἱ πυροσβέστες, οἱ πλοίαρχ' κὴ οὔλ' οἱ ναυτικοί, οἱ δῦτες, οὔλ' ὅσοιν' πηρετοῦνη στὰ Σώματα Ἀσφαλείας, γοὶ ἐργάτες π' δλέβνε στὰ λατομεῖα κὴ στὰ ὀρυχεῖα, γοὶ ὑπάλληλ' τς καθαριότητας τ' Δήμιου κὴ τς κενώσεως βόθρων κὴ σ'τς ὑπονόμ', πρέπ νὰ ἀμείβντην ἀπ' τὸ Κράτος δίκαια, ὅπως κη' ἀπ' τὸ Δῆμιο κη' ἀπ' τς διάφορες ἑταιρίες. Κη' ἐπειδὴς μὲ ρώτ'σες γιὰ τς πολύτεκν', σοὶ λέγω πὼς ὁ πολύτεκνος εἶνη ὁ πειὸ γενναῖος, ὁ πειὸ ταπεινός, κη' ὁ πειό, καταπὼς λένε, μετριόφρων Ἕλληνας. Φιλοσοφεῖ πὰ στὴ φτώχεια τ'; δλέβ κὴ κουράζετη πειὸ πολὺ ἀπ' οὔλες τς ἄλλες τς τάξες γιὰ νὰ ἀντιμετωπίς τς τόσο μουγάλες οἰκογενειακὲς τ' ὑποχρεῶσες, πληρών' τς ἴδγοι φόρ ποὺ πληρώννε κη' ὅσοιν' δὲν εἶνη πολύτεκ' κὴ τς πειὸ πολλὲς φορὲς δὲ μπορεῖ νὰ κοιμηθῆ οὔλ' τ' νύχτα ἀπ' τς πολλὲς τς ἔννοιες, παρ' ὅλο ποὺ πέφτ μισοπεθαμένος ἀπ' τ' κούρας.

Τὸ θκό μας τὸ Κράτος μόλις τώρα ἄρχισε νὰ προστατέβ τὸ πολύτεκνο.

Μπρὶν δέκα χρόνια ποὔμην κὴ γὼ πολύτεκνος μὲ ἕξ παιδιά, κὴ πρόεδρος τς Ἕνωσης τς Λῆμνος, γιὰ νὰ γραφῆ πολύτεκνος ἕνας ἔπρεπε νὰ ἔχ' πέντη παιδιὰ κη' ἀπάν. Στὰ νοσοκομεῖα κὴ στὰ θεραπευτήρια τὰ παιδιὰ ποὖχαν οἱ πολύτεκν' εἶχον τ' καταπὼς τ' λένε προτεραιότητα, ἀπαλλάζνταν ἀπ' τὰ ἐκπαιδευτικὰ τέλη

κὴ σ'τς στρατιωτικὲς κὴ σ'τς δικαστικὲς ἀρχὲς ἀπολαύναν διευκολύνσεις. Οὔλα τοῦτα ὅμως ἦνταν, καταπὼς λένε, ἡμίμετρα π' δὲν ἀνακουφίζαν τὸ ταλαίπωρο τὸ πολύτεκνο ποὖχε 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 καὶ 12 καὶ 13 παιδιὰ σὰ τὸ Κώστα πὸ Μπουρλιούφα ποὺ εἶχε 14.

"Οντας ἕνα κράτος εἶνη ἀντιμαλθουσιανικό, δηλαδὴς δέ θέλ' νὰ λ'γοστέψ ὁ πληθυσμός τ', τὸ πρῶτο ποὺ πρέπ νὰ κάμ εἶνη νὰ θεωρῆ πολύτεκν' οὔλ' ὅσοιν ἔχνη τρίγια παιδιὰ κὴ' ἀπάν κὴ' ἅμα χηρέψ εἴτε ὁ πατέρας εἴτε ἡ μητέρα, νὰ λογίζετη πολύτεκνος μὲ 2 παιδιά. "Υστερα πρέπ νὰ ἀπαλλάζντην ἀπ' οὔλ' τς φόρ κὴ' ἀπ' τὰ χαρτόσημα ἀκόμα, ὅχ' μόνε αὐτὰ ἀλλὰ σ'τς γιορτὲς Πάσχα κὴ Πρωτοχρονιὰ τὰ γραφεῖα τ' ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν σ' οὔλες τὸ 'Επαρχίες νὰ δίννε ἀπόνα χιλιάρικο σ' οὔλα τὰ ἄτομα τς κάθε φαμίλιας. Μὴ ξεχνᾶς πὼς στ' Γαλλίγια, χρόνια τώρα, πολύτεκνος λογίζετη ἕνας ὄντας ἔχ' μόνε δυὸ παιδιὰ κὴ τὸν προστατέβ πῶς κὴ πῶς. Σὲ μᾶς γιατὶ πρέπ νἄχ' πέντη παιδιὰ μιὰ φαμίλια γιὰ νὰ λογίζετη πολύτεκν' τ' στιγμὴ ποὺ ὁ πληθυσμὸς τς 'Ελλάδας παραμέν' στάσιμος;

ΜΗΤΡΟΣ: Στάσιμος εἶνη ὁ πληθυσμὸς τς 'Ελλάδας;

ΓΙΑΝΝ'Σ: Λέγοντας στάσιμος, θέλω νὰ πῶ πὼς αὐξάν' πολὺ λίγο κὴ' ὅτις κὴ' αὐτὸ τὸ λίγο οὔλου κὴ λιγοστέβ. Τς πολύτεκν' τὸ Κράτος δὲ τς βογήθσε ἀκόμα ἀποτελεσματικὰ κὴ γι' αὐτὸ καταφρονεμέν' κὴ' ἀπελπισμέν' φύγαν, φέβγνη, κὴ θὰ φέβγνη γιὰ τ' ξενητειά.

Τὸ Κράτος τὸ 'Ελληνικὸ δὲν ἀπόχτ'σε ἀκόμα μιὰ κοινωνικὴ πολιτικὴ ἀξιόλογ' π' νὰ ὑποστηρίζ περισσότερο ἀπ' οὔλες τς ἄλλες τάξες τὸ πολύτεκνο. "Ενα κράτος π' θέλ' νἄχ' ὑπεροχὴ σ'τς γεννῆσες, πολύτεκνο ἄεργο δὲ πρέπ νἄχ'. 'Εξὸν αὐτὸ πρέπ τὸ κάθε ἐπαγγελματία πολύτεκνο νὰ τὸν ὑποστηρίζ μὲ δάνεια πολὺ μακροπρόθεσμα ἄ τ ο κ α γιὰ νὰ κάμ μιὰ δλειὰ ἢ γιὰ νὰ αὐξήσ τὴ δλειά ποὺ ἔχ' γιατὶ μόνε διέτς θὰ μπορῆ νὰ ζῆ τ' φαμίλια τ' χωρὶς στερῆσες. Στὰ νοσοκομεῖα κὴ στὰ θεραπευτήρια δὲ φτάν' νὰ ἔχνη τ' προτεραιότητα ἀλλὰ κὴ νὰ νοσηλέβντην δωρεὰ κὴ μάλιος στὴ δευτέρα θές. Στὰ σχολειὰ τὰ παιδιὰ πᾶχνε οἱ πολύτεκν' ἀπ' τὸ Δημοτικὸ μέχρι π' θὰ βγάλνε τὸ Γυμνάσιο πρέπ νὰ τἄχνη οὔλα δωρεά, δηλαδὴς κὴ τ'ν ἐγγραφή, κὴ τ' φοίτης, κὴ τὰ βιβλία κὴ τὰ γραφικά. Νὰ ταξιδεύνη μὲ ἔκπτως 75ο)ο κὴ στὰ ἀεροπλάνα κὴ στὰ βαπόρια κὴ στὰ λεωφορεῖα κὴ σ'τς σιδηροδρόμ.

ΜΗΤΡΟΣ: "Εχ'ς δίκηο Γιάνν'. Μιὰ τέτοια κοινωνικὴ πολιτικὴ θὰ κάν' θάμματα. Θμάση τὸ Σωτήρ τὸ γειτονά σ' π' ὄντας πῆγε σ't'ν 'Αθήνα, θαρρῶ μπρὶν 15 χρόνια, γιὰ τὴ δλειά τ', τὸν ἀνεγελοῦσαν μέσα σὲ δημόσιες ὑπηρεσίες, πειδὴς εἶπε πὼς ἦνταν πολύτεκνος κὴ δὲν εἶχε τς δυνάμεις νὰ μέν' μέρες μακρυγιὰ π'το σπίτι τ', γιατὶ τὸν λέγαν «ἔλα αὔριο» καὶ «ἔλα αὔριο» ἀντὶς ν' ἁπλώσνε τὸ χέρι τς νὰ πάρνε νὰ δόσνε τ'ν ἄδεια, ποὖταν ἕτοιμι κὴ' ὑπογεγραμμέν' ἀπὸ μέρες; "Ενας μάλιος πειὸ ξυπνάκιας ἀπ' τς ἄλλ' τὸν εἶπην γιατὶ ἀφοῦς δὲν εἶχε τς δυνάμες νὰ ζῆς τὸ ἑαυτό τ' κὴ τὴ γ'ναῖκα τ', σκάρωσην ἑφτὰ παιδιά. Κεὶν' τ'στιγμὴ ἂν ἤμνη γὼ δεκεῖ τὸ τὶ θὰ τὸν ἔκαμνα δὲ ξέρω. Τέτοια ἀναισθησία δὲ σχωρειέτη, γιατὶ πρῶτα πρῶτα ὁ Σωτήρς δὲ γύρεψε τίποτα ἀπ' αὐτόν. Τὸν ρώτ'σε μόνε ἂν ἦνταν 'πογεγραμμέν, γ' ἄδεια γιὰ νὰ τ' πάρ κὴ νὰ γυρίς μπερντέμ πίσω στὸ χωριό τ', στὴ φαμίλια τ' κὴ στὴ δλειά τ'.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Εἶνη μουγάλο κρῖμα ἡ πατρίδα μας ἡ 'Ελλάδα νἄχ' τέτγοιν' ὑπαλλήλ'. Τέτοια περιστατικὰ σὰ κειὸ ποὺ ἔτυχε στὸ Σωτήρ τὸ γειτονά μ', πολλὰ μοὶ καταγγείλαν τότε ποὔμνη πρόεδρος κὴ' ὅ,τ' μπόρεσα ἔκαμα. Σὲ τέτοιες περιπτῶσες, κὴ τώρα ἀκόμα π' δὲν εἶμη πολύτεκνος, δὲ χαρίζω κάστανα. Τὸν παίρν' κὴ τὸν σκὼν' κειὸν π' θὰ ν εἰρωνευτῆ ἕνα γενναῖο βιοπαλαιστὴ πολύτεκνο γιατὶ ὁ πολύτεκνος εἶναι 'Ελλάδα. Αὐτὸς εἶνη καθεαυτοῦ "Ελληνας κὴ' ὄχ' ὁ ἄτεκνος. 'Ο ἄτεκνος εἶναι βλέλλα, εἶνη πραμματικὸ παράσιτο, εἶνη ἕνα μουγάλο ΤΙΠΟΤΑ κὴ χώρις

ἀθρωπνὰ εὐγενικὰ αἰσθήματα γιὰ νὰ συμπονές τὸ συνάθρωπό τ'. Δὲν εἶνη ἄξος, δὲ μπορεῖ νὰ φτάξ ὥς αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ ἄτεκνος εἴτε Ἕλληνας εἶνη εἴτε ξένος. Νὰ τὸ γιατὶ ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀπονιὰ δηλαδὴς ἡ μισαθρωπιὰ εἶνη τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ τ' κομμουνιστή, ποὺ ἐξὸν τὸ διωγμὸ πᾴχ' κηρύξ ἐνάντια στὴ θρησκεία ἔχ' κηρύξ τὸ διωγμὸ κη' ἐνάντια στὴν οἰκογένεια. Τὸ ὅτις οἰκογένεια ἔχνη οὖλα τὰ θηρία κη' αὐτὸ ἀκόμα ἡ τίγρις, τὸ πειὸ 'μοβόρο ἀπ' οὖλα ποὺ 'κδηλών τ'ν ἀγάπη τ' στὰ παιδιά τ' μὲ χίλ' δυὸ τρόπ', ὁ κομμουνιστὴς σημασία καμμιὰ δὲ δίν' γιατί, θέλ' νὰ ἀκούγετη πὼς αὐτὸς εἶνη πειὸ βάρβαρος κὴ 'μοχαρὴς ἀπ' οὖλα τὰ χτήνη κη' ἀπ' οὖλα τὰ θεριά.

Τ' ἄγρια αὐτὰ τὰ ἔνστιχτα τ' κομμουνιστῆ φέρνε στὸ νοῦ μ' δὶς τ'ν ὥρα τς θρησκευτικὲς γιορτὲς τς Χριστιανοσύν'ς τὰ ἑφτὰ μυστήρια, τὰ ἤθ, τὰ ἔθιμα κὴ τς οἰκογενειακὲς κὴ τς φιλικὲς διασκεδάσες ποὺ χαίρνταν κη' ἀπολαμβάναν οἱ πατεράδες μας κὴ γοῖ παποῦδες μας κὴ γῆ καρδιά μ' ζαρών' 'πὸ λύπ κὴ σταναχώρια ποὺ δὲ τ' ἀπολαμβάνουμ κὴ μεῖς σήμερα.

Τ'ν παραμονὴ τ' Κστοῦ τὰ παιδιὰ ἑφτά, ὀχτὼ χρονῶ κη' ἀπὰν γυρίζαν, σὰ κὴ τώρα, ἀπ' τὸ πρωὶ στὰ σπίτια, στὰ μαγαζὰ κὴ σ'τς καφενέδες κὴ λέγαν τὸ τὸ «Χριστὸς γεννᾶτη» κὴ παίρναν ὅ,τ' τὰ δίναν στὲ οἱ ν'κοκυροί, στὲ οἱ ν'κοκυρές, στὲ γοῖ μαγαζάτορ, στὲ οἱ καφετζῆδες κη' ὅσουν κάνταν στὸ καφενέ, ποὺ γοῖ πειὸ πολλοὶ ἦνταν κιαχαγιάδες. Τ'ν ἄλλ' μέρα πλειᾶ, ἀνήμερα τ' Κστοῦ, ἦνταν κη' εἶνη γῆ πειὸ μουγάλ' γιορτὴ τς Χριστιανοσύν'ς. Πλειότερο ὅμως γιορτάζαν ὅσοιν λέγνταν Χριστόφορ, Χρήστηδες, Χρυσόστομ κη' ἀπ' τς γυναῖκες οἱ Χριστῖνες. Αὐτοὶν' δέχνταν βίζιτες στὰ σπίτια τς κὴ τραταίρναν λογῆς λογῆς γλυκὰ τ' κουταλιοῦ, γλυκὰ τ' ταψοῦ μπακλαβάδες κὴ τέτοια. Σὲ ἄλλ' πάλε π' θέλαν νὰ τσούξνε κανὲ ρακὶ γιὰ κρασοῦδ μαῦρο μπροῦσκο, γιατὶ τότες κρασὰ ἄσπρα δὲν εἶχαν, φέρναν στὸ τραπέζ ὅ,τ' ξεχωρστὴ λιγουδιὰ εἶχε τὸ σπίτ. Στὰ σπίτια ποὺ γιορτάζαν διασκεδάζαν κηόλας τραγουδώντας κὴ χορεύοντας ὥς τ'ν ἄλλ' τ' μέρα τς Παναγιᾶς, ποὺ οἱ κιαχαγιάδες σφάζαν τς ψωμάδες τς ἢ τὰ γουρτζέλια τς.

Τς Παναγιᾶς τὸ βράδ' στὸ τραπέζ κάνταν κὴ τρώγαν μαζὺ συγγενοὶ κὴ φίλ' τ'ν ἀπουσουρτή. Θὰν ἔχτη φάγ' κὴ σεῖς κὴ θὰ ξέρτη τί εἶνη. Γὼ νὰ σᾶς πῶ τ'ν ἀλήθεια κάλλιο ἔχω νὰ φάγω καλοψμένες μπριζόλες γουρτζελίσες παρὰ ἀπουσουρτή.

Ὕστερα π' τὰ Δωδεκάμερα ἦρνταν οἱ Καλκατζάρ ποὺ μέσα τ' νύχτα ἀναστατώναν τὰ σπίτια γιατὶ κατβαίναν ἀπ' τς καπνοδόχ' ὄντας οὖλ' κ'μοῦνταν. Τρώγαν κὴ πίναν ὅ,τ' βρίσκαν χοροπδώντας ὥς τ'ν ἄλλ' τ' μέρα τὸ πρωὶ τὰ Φῶτα, ὁπότες φέγνταν βιαστικοὶ κὴ γλήγορ 'πὸ φόβο μή τς προφτὰς ὁ παπᾶς, γι' αὐτὸ κὴ ἔλεγεν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο «ἀντήστε γλήγορ κη' ἔρχετη ὁ παπᾶς μὲ τ'ν ἁγιαστοῦρα τ' κὴ μὲ τὴ βρεχτοῦρα τ'».

Τότες πστέβαν πὼς τὰ δαιμόνια αὐτὰ οἱ καλ'κατζάρ φοβούνταν σὰ τὸ Χάρο τὴ στάχτ κὴ γι' αὐτὸ τ' παραμονὴ τὰ Φῶτα οἱ κυράδες σκορποῦσαν γύρω γύρω στὰ σπίτια τς τ'ν ἀχ'λιὰ ἀπ' τς φουγοῦδες λέγοντας ψιθυριστά: «Σὰ τ' στάχτ π' σκορπᾶ νὰ σκορπίσνε κὴ γιὶ καλκαντζάρ κὴ νὰ γίννε σκούν' κὴ νὰ χαθοῦνε ἀπ' τς γῆς τὸ πρόσωπο».

Τ' μέρα (5 Ἰανουαρίου) οἱ ν'κοκυρὲς ἦνταν συνήθεια νὰ ψήννε μαρμαρίτες ποὺ μοιάζαν πλακοστρόγγυλες τγανίτες γεμᾶτες τρυποῦδες νόστιμες ὅμως κὴ λέγαν πὼς ἦνταν τὰ σπάργανα τ' Χριστοῦ. Τὰ παιδιὰ κείν' τ' μέρα ἄλλο τίποτα δὲ τρώγαν. Τς νοστμέβνταν πολὺ τς μαρμαρίτες βουτμένες μὲς στὸ μέλ' ἢ μὲς στὸ μοῦστο.

Ξέρς πῶς τς φκιάναν; Πὰ στ' φωτιὰ στὸ τζάκ' πυρώναν ἕνα πλακὶ πλατὺ 'πὸ πέτρα ἢ μάρμαρο ποὺ τὸ φλάγαν 'πὶ ταὐτοῦ μόνε γι' αὐτὴ τὴ δλειᾶ, κη' ἅμα πύρωνε καλὰ 'ρίχναν ἀπάν κουταλιὰ ἀνελ'μένο ζμάρ σὰ τὸ μπλαμάτς τὸ ἀλεῦρι τὸ

καλό. Αὐτὸ ψήνταν μπερντέμ κη' ἀπ' τὴ μιὰ κη' ἀπ' τ'ν ἄλλ' κη' ἦνταν ὅλο τρύπες μικρὲς, μουγάλες κὴ πειὸ μουγάλες.

Τ'ν ἴδια μέρα τὸ βράδ τὰ παιδιὰ ντύνναν καλ'κατζάρ. Βαστοῦσαν 'ραβδὶ γιὰ κοντοστέλι' κὴ κδοῦν' κὴ περνούσον ἀπ' τὰ σπίτια χτυπώντας τς πόρτες πδώντας φοβερίζοντας κὴ λέγοντας «Μαρμαρίτα - λαλαγκίτα μὲ τὸ μοῦστο μὲ τὸ μέλ' λαλαγκίτα - μαρμαρίτα — μαρμαρίτα - λαλαγκίτα». Μουτζουρουμένα στὰ μοῦτρα, μὲ κάπες κὴ ζωσμένα στὴ μὲς μὲ λογῆς λογῆς ξάρτια, μοιάζαν σωστοὶ διαβόλ'. Τ'ν ἴδια τ' νύχτα, ἀφοῦς ἀνάβαν τὰ λυχνάρια, παρέες πὸ τρεῖς, τέσσερς, πέντη κὴ ἕξ τραγουδηστάδες μὲ λυρστὴ γυρίζαν 'πὸ σπίτ σὲ σπίτ κὴ τραγούδσαν ἀκουμπσμέν' στ' πόρτα τ' σπιτιοῦ «'Εδῶ μᾶς στείλαν κη' ἤρταμε».

Τ' γιορτὴ ὅμως ποὺ γλεντοῦσαν πλειότερο, οἱ Λημνοὶ μονιασμέν' κη' ἀγαπημὲν' ἦνταν ἡ Πρωτοχρονιὰ γιατὶ οὖλα τὰ σπίτια ἀπ' τ'ν ὥρα π' ἀπολοῦσε γή ἀγκλ'σά, ἀνοίγαν τς πόρτες τς διάπλατα γιὰ νὰ μπῆ ὅγοιος ἤθελε νὰ φκηστῆ τς σπιτονοικοκυροὶ νὰ κεραστῆ κὴ νὰ πὰρ ὅ,τ' ἤθελε ἀπ' τ' 'Αγιο Βασλιάτκο τὸ τραπέζ γεμᾶτο ἀπὸ λογῆς λογῆς φροῦτα τς ἐποχῆς κὴ ξηρά, σκουπαγίδες κὴ σταφίδες μέλ' κὴ μελόπτα κὴ ποπὸν' βόντενα» ποὺ βαστᾶ οὖλο τὸ χ'μῶνα. Τὸ φροῦτο ὅμως ποῦχε μουγάλ' σημασία κὴ ἀξίγια ἦνταν τὸ 'ρὸδ καθαρισμένο μές σὲ πιατοῦδ ἢ πιᾶτο ἢ πιατεροῦδα ἢ πιατέρα, γιατὶ τὸ θαρροῦσαν εὐτυχία. Ὕστερα ἐξόν τὰ φροῦτα τὰ ξηρὰ κάστανα, στραγάλια, φουντούκια, καρύδια, κντερίδια, κουρμάδες, φυστίκια, προῦνες κὴ τέτοια καταμεσῆ στὸ τραπὲζ ἦνταν βαλμέν' ἡ Βασλόπτα μὲ τὸ φλουρὶ μὲ γύρω λογῆς λογῆς γλυκίσματα, κὴ πρῶτα πρῶτα τὰ λουλούδια. 'Εξὸν αὐτὰ τὸ τραπέζ εἶχεν ἀκόμα κὴ λογῆς λογῆς μεζελίκια καβουρμά, πχτή, ὄρνιθα, ἀρνί, διᾶνο, χοιρομέρ, χαβιὰρ κὴ τέτοια. 'Απ' οὖλα αὐτά, τ' μέρα τς Πρωτοχρονιᾶς ὅγοιος ἔμπαινε στὸ σπίτ γιὰ νὰ φκηστῆ τὸ «εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος Χρόνος» σ'τς σπιτονοικοκυροί, ἢ ἔπαιρνε ὅ,τ' λαχταροῦσε ἀτόστ ἀπ' τὸ τραπέζ ἢ ἔλεγε τὶ γουστάρζε κὴ τὸν τραταίρναν κὴ τὸν κερνοῦσαν. Μιὰ μέρα μπρίν τ' παρομονὴ δὲν εἶχε 'σπὶτ χώρις σαλασέτια κὴ φαμιλίτ χώρις τρεχάματα. 'Πὸ ποῦ νὰ σᾶς ἀρχίσω κὴ γὼ δὲ ξέρω. Πουρνό, σύνταχα σύνταχα ἕνας ἢ μιὰ ἀπ' τ' φαμίλια ὁ πειὸ νηὸς ἢ πειὸ νηὰ πάγ' στ' βρὺς γεμίζ μιὰ κανάτα νερὸ κὴ γυρίζ στὸ σπίτ χώρις νὰ σντήχ' σὲ κανένα οὔτε κὴ νὰ χαιρετήσ σὰ τύχαινε κὴ τὸν χαιρέτα κανείς. Αὐτὸ τὸ «ἄλαλο τὸ νερὸ» τὸ ἀφήναν οὖλ' τ' νύχτα ξεσκέπαστο, στὸ μπαλκόν' ἢ στὸ παράθυρ γιὰ νὰ τὸ διοῦνη τ' ἄστρα κὴ τὸ Φεγγάρ νὰ τὸ καλομοιράσνη (νὰ τὸ κάμνε γούρικο). Τὸ πρωῒ ἕνας ἀπ' τ' φαμίλια σκώνναν ἔπαιρνε τ' κανάτα κὴ ἕνα 'ρόδ κὴ στέκνταν πίσω ἀπ' τ' πόρτα τοῦ σπιτιοῦ γιὰ νὰ κάμ «τὸ ποδαρικὸ» λέγοντας: «Κατὰ πὼς τρέχ' τὸ νερὸ νὰ τρέχνη κὴ τὰ διάφορα στὸ σπίτ μας» κὴ ἄφνε νὰ χ'θῆ ἀπ' τ' κανάτα οὖλο τὸ νερό. Ὕστερα φώναζε: «Καλ' μέρα στὸν Ἅγιο Βασίλ', καλὴ χρονιὰ νἄχουμ, οὖλ' σιδηρένοι νἄμαστη. Καταπὼς βαρῶ ἠγὼ νὰ βαρύν' κὴ τ' μπαμπᾶ μ' ἢ σακοῦλα. Καταπὼς εἶνη τὸ 'ρόδ γεμᾶτο νἄνη γεμᾶτο κὴ τὸ σπίτ μας κὴ χτυποῦσε μ' οὖλ' τ' δύναμι τ' καταγῆς τὸ 'ρὸδ γιὰ νὰ σκορπὶς σ' ὅλο τὸ σπίτ κὴ νὰ φέρ εὐτυχία». Κατόπ ἀρχίζαν οἱ χαιρετοῦρες, οἱ εὐκὲς κὴ τὰ ἀγκαλιάσματα ὁλονῶν τς φαμίλυας.

'Απούντο μεσάν'χτα, σὰ κάνταν οὖλ' γύρω ἀπ' τὸ σοφρά, ἢ γύρω ἀπ' τὸ τραπὲζ ἅμα τὸ σπίτ ἦνταν ἀρχοντικό, ὁ νοικοκύρς ἔκοβε τὴ μικρὴ τὴ Βασιλόπτα ποῦχε κὴ αὐτὴν φλουρί. Πρῶτα τὴ σταύρωνε τρεῖς βολὲς μὲ τὸ μαχαῖρ χωρὶς νὰ τ' κόψ κὴ ὕστερα ἄρχιζε κὴ τ'ν ἔκοβε φέτες. 'Η πρώτ ἡ φέτα ἦνταν τ' Χριστοῦ ἡ δεύτερ τς Παναγιᾶς, ἡ τρίτ' τ' 'Αγίου Βασίλ', ὕστερα τ' νοικοκύρ, τ' σπιτιοῦ, τς νοικοκυρᾶς, τοῦ παιδιοῦ, ἀνάλογα μὲ τὰ χρόνια, τ' παποῦ, τς γιαγιᾶς, τς ξέν' π' λάχαινε νὰ εἶνη στὸ τραπὲζ κὴ τ' φτωχοῦ.

Σ' αὐτὸν πὄπεφτε τὸ φλουρὶ ἦνταν ὁ μουγάλος ὁ ΤΥΧΕΡΟΣ κὴ θέλαν οὖλα τὰ σπίτια νὰ μπῆ γιὰ νὰ τς φέρ γοῦρ. Τὸ ἴδιο κὴ τὰ μαγαζὰ κὴ τὰ καφενεῖα. Ἄ

τ'χαινε τὸ φλουρὶ νὰ πὲς στὴ Πατὴ (ἀποθήκη τῆς ἐσοδείας τοῦ σπιτιοῦ) τότες ἕνας ἀπ' τ' φαμίλια ἔπρεπε κεῖνο τὸ βράδ νὰ πὲς νὰ κοιμηθῇ μὲς στ' Πατὴ γιὰ νὰ τὴ τιμήσνε κὴ γιὰ νὰ εἶνη ὁλοχρονὶς γεμάτ.

'Απ' τὸ πουρνὸ παρέες ἀπὸ μικρὰ ἴσαμε δεκαπέντη χρονῷ μὲ ντρουβὰ κρεμαστὸ 'πὸ δεξὰ κὴ μ' ἕνα καλάμι τὸ κάθε παιδὶ γυρίζαν στὰ συγγενικὰ κὴ στὰ φιλικὰ τὰ σπίτια κὴ λέγαν τὸν "Αγιο Βασίλ' κὴ ἅμα πισώναν τὸ τραγοῦδ φωνάζαν «Καλ' μέρα κὴ τ' χρόν ἕνα καρύδ. κὴ ἕνα λουκοῦμι» ἢ «λοὺκ, λούκ, λοὺκ κὴ τ' χρόν, καλημέρα κὴ τ' "Αγιου Βασίλ' οὔλου μάλαμα κὴ ἀσῆμι». Τότες ἡ σπτονκοκυρὰ ἄν' γε τ' πόρτα κὴ τἄδινε λουκούμια (καμωμένα στὸ τηγάνι ἀπὸ ζυμάρι καὶ λάδι) κὴ ἄλλα πράμματα δηλαδὴς κάστανα, γκντερίδια, φουντούκια, ἀμύγδαλα, λουλούδια κὴ ἄλλα.

'Εξὸν τς παρέες ἀπὸ παιδιὰ βγαίναν κὴ πολλὲς μὰ πολλὲς παρέες 'πὸ μουγάλ' κὴ ἀπὸ γὲρ ἀκόμα. Αὐτοὶν' τὸν "Αγιο Βασίλ' τὸν λέγαν πολὺ ὄμορφα κι' αὐτὸ κὴ τς καλοῦσαν κὴ μπαίναν μὲς στὸ σπίτ γιὰ τὸ καλὸ κὴ ἀφοῦς κάνταν τς τραταίρναν ὅ,τι καλλίτερο εἶχε τὸ σπίτι. Στὰ σπίτια ποὺ τύχαινε νἄχνη Βασίλ' ἢ Βασιλική, γίνναν πειὸ μουγάλ' διασκέδας γιατὶ γιορτάζαν κὴ' ὅλας. Σὲ κειὰ τὰ σπίτια γίνναν ζιαφέντ κὴ τὸ μεσμέρ κὴ τὸ βράδ. Πειὸ πολὺ ὅμως τὸ μεσμὲρ γιατὶ κόβαν κὴ τ' μεγάλ' τ' Βασιλόπτα κὴ ἅμα κὴ ὁ νοικοκύρς ἦνταν ἄρχοντας, δηλαδής ἡ φαμίλια τ' ἔτρωγεν ὁλοχρονὶς ψωμὶ σταρένιο, ἄναβε γλέντ μὲ χοροὶ κὴ μὲ τραγούδια κὴ μὲ βιολιὰ μὲ λύρα κὴ λαγοῦτα, ἴσα μὲ τὸ βράδ κὴ ἴσαμε τ'ν ἄλλ' μέρα, ὁπότες ζαλ'σμέν κὴ ξαγρυπνισμέν' πγαίναν νὰ κοιμηθούνη ντρικλίζοντας στὰ σπίτια τς.

Τ' 'Αγιοῦ Βασιλιοῦ τὰ λόγια π' λέγαν τότες σ' οὔλ' τ' Λῆμνο ἦνταν:
«'Αρχὴ μηνιὰ κη' ἀρχὴ Χρονιὰ ψηλή μου δενδρολιβανιὰ
κη' ἀρχὴ καλός μας χρόνος ἐκκλησιὰ μέ τ' ἅγιο θρόνος.
'Αρχὴ ποὺ βγῆγεν ὁ Χριστός, σὰν ἅγιος καὶ πνευματικὸς
στὴ Γῆ νὰ περπατήσῃ καὶ νὰ μᾶς καλοκαρδίσῃ.
Κη' ὁ πρῶτος ποὺ περπάτησε καὶ μᾶς ἐκαλοκάρδισε
ἦταν ἦταν "Αγιος Βασίλης σὰν τῆς 'Α σὰν τῆς "Ανοιξης 'Απρίλης.
"Αγιος Βασίλης ἔρχεται, ἄρχοντες τὸν κατέχετε,
ἀπὸ ἀπὸ τὴν Καισαρεία σὺ σ' ἀρχὸ σὺ σ' ἀρχόντισα κυρία.
Βαστᾶ εἰκόνα καὶ χαρτὶ ζαχαροκάντιο ζυμωτή
χαρτὶ χαρτὶ καὶ καλαμάρι, δὲς καὶ μὲ δὲς καὶ μὲ τὸ παλληκάρι.
Τὸ καλαμάρι ἔγραφε κη' ἡ μοῖρα μου τὸ ἔγραφε
καὶ τὸ χαρτὶ ὡμίλει ἄσπρε μου, ἄσπρε μου χρυσὲ μου κρῦνε.
Βασίλη πόθεν ἔρχεσαι καὶ δὲν μᾶς καταδέχεσαι
καὶ πὸ καὶ πόθεν κατεβαίνεις καὶ δὲν μᾶς καὶ δὲ μᾶς ἐσυντυχαίνεις.
'Απὸ τὴ μάνα μ' ἔρχομαι, ἐγὼ σᾶς καταδέχομαι
καὶ στὸ καὶ στὸ σχολειό μου πάω, δὲν μοῦ λὲ δὲν μοῦ λέτε τὶ νὰ κάμω.
Βοήθα τὴν 'Ελλάδα μας, τὴν ὄμορφη τὴ Λῆμνο μας
τὸ κά, τὸ κάθε σπιτικό μας νἂν καλὸ νἂν καλὸ τὸ ροιζικό μας.

Σ' τς ἀποκρειὲς μπρὶν τ' Μεγάλ' Σαρακοστὴ ἄντρες, γ'ναῖκες κὴ παιδιά, τς Κυριακὲς πειὸ πολύ, ντύνναν σὰ κὴ τώρα. καρναβάλια, κὴ διασκεδάζαν στὲ στ' πλατεῖα τ' χωριοῦ, στὲ στὰ σπίτια, στὲ στ'ς δρόμ στὲ στ'ς καφενέδες παρέες παρέες ὅλο χωρατὰ κὴ γέλοια κὴ ἀγαπημέν'. Κεῖνες τς μέρες ἦνταν μουγάλ' ἁμαρτία νὰ μαλώσνε, νὰ λογοφέρνε κὴ νὰ χτυπθοῦνε γοὶ χωριανοὶ συναμεταξύ τς. Μπαραστήναν τὸ καμηλιέρ μὲ τ' καμήλα, ἄλλ' ντμέν' κυνηγοὶ κυν'γοῦσαν νὰ πιάσνε τὸ λαγώ, ἄλλ' κάμναν τὸ γιατρό, ἄλλ' τὸ μάμο μὲ τ'ν ἔγκυο, ἄλλ' πλοῦσαν μπλάστρια, ἀλλ' μουτζουρώνναν κὴ βάζαν φτερὰ κὴ κέρατα γιὰ νὰ φαίνντην σὰ διαβόλ' ἄλλ' ντύν-

νταν ἀρκοῦδες π' τς τραβοῦσαν γοὶ ἀρκουδιαροὶ ἀπ' τ'ν ἀλ'σύδα ποὖνταν δεμέν' στὸ λαιμό τς κὴ τς κάμναν κὴ χορέβαν, ἡ κηδεία μὲ τὸ λείψανο σκεπασμένο π' τὸ σκώναν ἔξ νωμάτ κὴ καταπόδ οἱ συγγενοὶ γοῖ παρασυγγενοὶ κὴ γοὶ φίλ νὰ κλαῖνε, νὰ μαλλιατραβιέντην κὴ νὰ λένη κὴ νὰ κλαῖνη σὰ σ'τς ἀληθινές: «ἄχ μαυρόμοιρ ἠγὼ κὴ τὶ θὰ γίνω, ἄχ ποιὸς μὲ καταράστκην κὴ χάσα τὸ γνωμικὸ τὸ ταῖρι μ', ἄχ κὴ ποιὸς θὰ μὲ λυπθῆ ἐμένα τώρα κὴ ποιὸς θὰ γυρὶς νὰ μὲ βγῆ, ἄχ ἠγὼ π' δὲν ἔχω στὸν Ἥλιο μοῖρα τὶ θὰ γίνω, τὶ θὰ γίνωωωωω. Ὁ ἄντρας, ἃ πέθαινε ἡ γ'ναῖκα τ' δὲ πήγαινε παρακάτ. Μόνε ποὺ τσίρζε κη' ἔκλαιγε πειὸ συμμαζεμένα. Ἄχ γ'ναῖκα πόχασαααα, γ'ναῖκα πόχασα!! Τὲτοια ν'κοκυρὰ Θὲ μ' μὲ τόσο καλὴ καρδιὰ γιατὶ μὲ τ' πῆρες!!; Ἄχ Κληταιμνίστρα μ' ἄχ, γιατὶ μὲ παράτ'σες τὸ καμένο; Κὴ πῶς θὰ ζήσω 'γὼ χώρις ἐσένα;

Μὲ τς συγγενοὶ κὴ τς φίλ' ἀκολουθοῦσαν κη' ἕνα σωρὸ ἄντρες ντμέν' στὰ μαῦρα κη' ἕνα σωρὸ γ'ναῖκες ντμένες κη' αὐτὲς στὰ μαῦρα.

Στὸ τέλος ἦρνταν οἱ μαϊμοῦδες. Καμμιὰ πενηνταριὰ παιδέλια 'πό, πέντη ἴσα μια δέκα χρονῶ ἦνταν ντμένα μαϊμοῦδες κὴ πιδοῦσαν κὴ τσιρίζαν κὴ χοροπδοῦσαν κὴ πολλὰ ἀνεβαίναν κὴ σ,τς πλάτες τ' μιανοῦ κὴ τ' ἀλλονοῦ κὴ τὸν γυρεύαν γιὰ μεταλίκ' γιὰ γρόσ' γιὰ τεσσαρέλ', γιὰ ὀχταρέλ κὴ τέτοια. Τόσο διασκέδασε ὁ κόσμος ὅλος π' δὲ μπορῶ νὰ σὲ παραστήσω.

Τ' Καθαρὴ Δευτέρα τὰ χωριὰ ἀδειάζαν. Οὔλ' διασκεδάζαν σ'τς ἀκρογιαλιές. Δεκεῖ γλεντοκοποῦσαν ὥς ποὺ ἔγερνε ὁ Ἥλιος κὴ δεκεῖ ξεφαντώναν παρέες παρέες μὲ τὰ σαρακοστιανὰ τὰ φαγιάτς μὲ τὰ κρασιάτς, τὰ 'ρακιά τς κὴ μὲ τὰ φροῦτα τς. Δεκεῖ γοὶ πειὸ πολλοὶ βγάζαν ἀπὸ γιαλοῦ ποὖνταν κη' αὐτὰ νηστίσιμα δηλαδὴς χταπόδια κὴ τὰ ψήναν πὰ σὲ κλαδιά, πεταλίδες, χοχλοί, ἀχιβάδες, μπεμπέτς, ἀχ'νοί, γαδαροπόδαρα, μύδια, στρίδια κὴ τέτοια. Τς πίνες, τς κουλφάδες κη' οὔλα τὰ ψάρια δὲ τὰ τρώγαν, σὰ κὴ τώρα, γιατὶ δὲν ἦνταν νηστίσιμα. Ἅμα κεῖ ἔγερνε ὁ Ἥλιος οὔλ' βιαστκοὶ κὴ γλήγορ 'τοιμάζνταν νὰ γυρίσνε στὸ χωριὸ μὲ γέλοια μὲ χαρὲς κὴ χορατὰ σὰ νἄνταν οὔλ' μιὰ φαμίλια. Νὰ πόσο διαφέρναν τότες γοι' ἀθρὼπ ἀπ' τς σμερνοί. Τ' νύχτα στὸ χωριό, τς Καθαρῆς Δευτέρας, διασκεδάζαν πάλε γοῖ χωριανοὶ παρέες παρέες ὥς τὰ ξημερώματα παίζοντας λογῆς λογῆς παιγνίδια καὶ ἀρκαδιάζοντας ὅσες στορίες ξέραν. Ἀπ' τὰ παιγνίδια ποὺ θμοῦμη ἦνταν τὸ κρεμαστὸ τὸ αὐγὸ ἀπ' τὸ ταβάν, τς ἀστραγάλ, τς μυτιές, τὸ κόπανο, τὸ χτύπημα στὴ πλάτ, τὸ μουτζούρωμα, τὴ κολοκυθιά, κὴ τὰ αἰνίγματα.

Τὴ Πέφτ τς κρεατινῆς ἑβδομάδας τὴ λένε Τσικνοπέφτ γιατὶ ἦνταν ἔθιμο νὰ σφάζ τὸ κάθε σπίτ ὄρνιθα καὶ ἐπειδὴς ὕστερα 'πὸ τὸ μάδσμια τὴ τσουρώναν γιὰ νὰ καγοῦνη τὰ πούκουλα κὴ τὰ μπιμπίκια μῦρζε τσικνίλα τὸ σπίτ, τὶ βαφτίσαν Τσικνοπέφτ. Αὐτὴν' τ' Τσικνοπέφτ καταπὼς ξέρτε τὴ γιορτάζνε κὴ πολλοὶ 'Αμερικὰν' κὴ τ' λένε TSEKEN THURSDAY ἢ TSEKEN DAY.

ΠΑΣΧΑ: Γιὰ τὸ Πάσχα δὲ σοὶ λέγω τίποτα γιατί ὅ,τ' γίνεται σήμερα γίννταν κὴ τότες.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ: Παραμονὴ τ' Ἁγιοῦ Γιαννιοῦ τς 23 τ' Θερνοῦ ἦνταν συνήθεια, σὰ κὴ τώρα ἀκόμα ν' ἀνάβνη φωτιὲς στὰ σταυροδρόμια, σ'τς δρόμ, κὴ μὲς σ'τς αὐλὲς κὴ νὰ τς πδοῦνη μικροὶ μουγάλ τρεῖς βολές. Ἔτς γίννταν παλλ'κάρια κὴ φόβο ἀπ' ἀρρώστειες δὲν εἶχαν. Τότες ὅμως στὰ χωριὰ ἀνάβαν πολλὲς φωτιὲς κη' ἦνταν πολὺ ὄμορφο νὰ τς βλέπς πὰν ἀπὸ κανὲ ἀψήλωμα. Χ'λιάδες πολλὲς φωτιὲς ἀνάβνταν κὴ καπνὸς πολὺς σκώννταν. Οἱ Λημνοὶ αὐτὸ τὸ ἔθιμο λένη πὼς εἶνη πολὺ παληό, μπορεῖ ἀπὸ τότες ποὺ ὁ 'Ιπποκράτ'ς ὁ πειὸ παληὸς γιατρὸς συμβούλεψε τς Ἀθηναῖοι ν' ἀνάβνε φωτιὲς μουγάλες γιὰ νὰ καθαρὶς γῆ ἀτμόσφαιρα 'πὸ τὰ μικρόβια τς ἀρρώστιας πόπεπε τότες κὴ πεθαίναν χ'λιάδες Ἀθηναῖοι. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο κὴ γιὰ νὰ ξεχωρίζ αὐτὴν ἡ γιορτή, ἀπ' τς ἄλλ' Ἅγιο Γιάννδες, τ' λένε «τ' Ἅγιου Γιάνν' τ' Παροξμοῦ».

Ο ΚΛΕΙΔΩΝΑΣ: Ἀπὰν ποὺ βράδυαζε τ' παραμονὴ τ' Ἁγιοῦ Γιαννιοῦ τ' Παροξμοῦ» τὰ κορίτσια τς παντρειγιᾶς τοῦ χωριοῦ π' θέλαν νὰ δγιοῦν τὴ τύχη τς μσζεύνταν κοντὰ σὲ μιὰ βρὺς ἢ κοντὰ σ' ἕνα πγάδ κὴ δίναν ἕνα μικρὸ πρᾶμμα (δαχτλίδ, σκουλαρίκ, φυλαχτό, ἀγκράφα, κουμπὶ κὴ ὅ,τι ἄλλο) τυλγμένο μὲς σὲ χαρτὶ ποὺ ἔγραφε τὸ ὄνομα τς κοπέλλας σὲ μιὰ ἔμπιστ κυρὰ ποὺ τὰ κλείδωνε μὲς σ' ἕνα κουτὶ μαζὶ μὲ τόσα χαρτούδια ποὺ τὸ καθ' ἕνα αὐτὰ ἔγραφε κὴ κἄτι τίς. Στὸ τέλος ὄντας κλειδώνταν τὸ κουτὶ τραγδοῦσαν οὔλες: Κλειδώσετε τὸ Κλείδωνα μὲ τ' Ἄη Γιαννιοῦ τὴ χάρη, τὴ τύχη κάθε κοριτσιοῦ καλὴ νὰ τὴν ἐβγάλῃ» Τ'ν ἄλλ' μέρα τ'ν ἴδια ὥρα ξεκλείδωναν τὸ κλείδωνα κὴ οὔλες μαζὶ τραγουδοῦσαν: «Ἀνοίξετε τὸ κλείδωνα μὲ τοῦ Χριστοῦ τὴ χάρη, μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ νὰ δοῦμε τὶ θὰ βγάλει». Τότες ἡ κυρὰ ἔπαιρνε ἕνα 'πὸ τὰ χαρτούδια τὰ γραμμένα κὴ' ἕνα 'πὸ τὰ μικροπράμματα ποὺ δώκαν τὰ κορίτσια κὴ' αὐτὸ ποὺ διάβαζε στὸ χαρτοῦδ ἦνταν ἡ τύχ' τ' κοριτσιοῦ.

Στὰ πειὸ παληὰ τὰ χρόνια κατὰ πὼς ἄκσα νὰ λένη οἱ γέρ ποὺ μᾶς ἀφῆκαν χρόνια ἦνταν συνήθεια νὰ ρίχην' κείν' ἢ κεῖνος ποὺθελε νὰ δγῆ τὴ τύχη τ' μολῦβ ἀναμμένο μὲς στὸ νερὸ κὴ' ἀνάλογα μὲ τὸ σκῆμα ποὺ ἔπαιρνε ἔλεγεν ἡ μοῖρα τὴ τύχ' τς κοπέλλας ἢ τ' νειοῦ.

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΥΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ: Οἱ Λημνοὶ ἀντὰν μπαμπαντὰν ἦνταν θρησκόληπτ καὶ θεοφοβούμεν'. Πιστέβαν ὅμως κὴ στὰ φαντάσματα ὅπως κὴ σ'τς καλλ'κατζάρ, σ'τς νεράϊδες, σ'τς χρυκολάκ' κὴ στὸν ἀράπ.

Ἄ πετοῦσε κόρακας πὰν ἀπ' τοῦ χωριοῦ τὰ σπίτια κὴ' ἔκραζε δυνατά, χώρις ἄλλο κἄποιος θὰ πέθαινε. Ἄ καμμιὰ κουκβάγια κουκβάκ'ζε πὰ στὸ σπίτ ἢ μὲς στ'ν αὐλὴ μιανοῦ ἄρρωστου, ὁ ἄρρωστος θὰ πέθαινε. Σσκῦλος σὰ γαύγιζε κλαμουριστὰ μπροστὰ σὲ σπίτ ποὺ εἶχε ξενητεμένο ἦνταν πολὺ κακὸ σμάδ. Τ' μέρα ποὺ σ' ἕνα χωριὸ γίννταν τ' Κυριακὴ μνημόσυνο ἢ κηδεία, δὲν ἔπρεπε νὰ γίν' γάμος. Ἄ δὲν ἔκλεινε ὁ χρόνος οἱ νεόνυμφοι δὲν ἔπρεπε νὰ πᾶνε σὲ μνημόσυνο ἢ σὲ κηδεία. Ὄντας γλέπαν τς ὄρνιθες νὰ τνάζ'ντην παντέχαν ξένο νὰ τς ἔρτ. Ὄντας βλέπαν τς ὄρνιθες κὴ ψειρίζνταν ἦνταν σίγουρ π' θὰ ν' ἔβρεχε. Κατὰ τς μέρες ἅμα κὴ βρίσκνταν παπούτσα ἢ παντόφλες κακοβαλμένες ἢ κανένα ἀναποδογυρισμένο παποῦτς μουγάλ' ἀνακατωσοῦρα θὰ παρουσιάζνταν κὴ ἃ γίννταν προξενιὰ θὰ δυσκολέβνταν πολὺ ὁ προξενήτ'ς νὰ πετύχ' τὸ σκοπό τ'. Ἅμα ἕνας ἔγλεπε 'πὸ μακρυὰ στὸ δρόμο τ' νἄρχεται κανὲς γνώριμος τ' ποῦνταν γουρσούγς, γιὰ νὰ μὴ τὸν πῆ καλὴμέρα γύριζε τὰ μπρὸς πίσω κὴ πήγαινε ἀπ' ἄλλο δρόμο.

Ἐξὸν ἀπὸ τὸ Φακό, βρυκολάκ' πολλοὶ εἶχε κὴ τὸ Λ'βαδοχώρ γι' αὐτὸ τότες τὸ λέγαν κὴ Βρυκολακοχῶρ.

Γιὰ τς Νεράϊδες θμουμῆ ὄντας ἤμνη κοντὰ δέκα χρονῶ πώς, κἄποια Φανοῦδα σ' ἕνα χωριὸ μὲς στὰ δεκαήμερα ξύπνησε μὲς στ' νύχτα κὴ νομίζοντας πὼς ἦνταν αὐγὲς σκώθκε πῆρε τὸ μπόγο μὲ τὰ λερωμένα τὰ ρούχα κὴ σαποῦν κὴ τράβξε γιὰ τὸ πλυσταριὸ κοντὰ μσῆ ὥρα μακρυγιὰ 'πὸ τὸ χωριὸ. Κοντὰ νὰ φτάξ ἄκσε γλυκὰ τραγούδια κὴ εἶδε ὄμορφες νηὲς ποὺ χορέβαν, καταλαβε π' δὲν ἦνταν ξημερώματα κὴ τοιμάζνταν νὰ δώκ' δρόμο νὰ φύγ' ἀλλὰ γοὶ νηὲς τ'ν ἁρπάξαν κὴ τ'ν ἀναγκάσαν νὰ χορὲβ μαζί τς ὥς τ'ν Αὐγή, ὁπότες οὔλες οἱ ξωτικὲς οἱ κοπέλλες χαθήκαν.

Τὰ παληὰ τὰ χρόνια εἶχε πολλὲς φαμίλιες ποὺ φοβούνταν νὰ κοιμθοῦνε τ' νύχτα μοναχαί τς γι' αὐτὸ κ'μοῦνταν πότε στοῦ μιανοῦ τὸ σπίτ κὴ πότε στ' ἀλλονοῦ δυὸ δυό, τρεῖς τρεῖς κὴ τέσσερς τέσσερς φαμίλιες μαζὶ γιατὶ ἐξόν τς κλέφτες, τς Τούρκ' κὴ τς Πειρατὲς φοβοῦνταν κὴ τὰ φαντάσματα κὴ τὸ βῶδ τ' χωριοῦ, ποὺ ἔβγαινε δυὸ τρεῖς ὧρες νὰ φέξ κὴ τραντάζαν τὰ σπίτια κὴ χαλοῦσαν τὰ καλντερίμια καθὼς τράβαν τς ἀλ'σίδες ποῦνταν τυλμένες στὸ λαιμὸ τ' κὴ κρέμνταν. Τόσο μουγάλο κὴ' ἄγριο ἦνταν π' ὄγιος τὄγλεπεν ἔχανε τ' λαλιά τ'.!!!

Κἄποτες ἕνας χωριανὸς ντύθκε φάνταμα. Ἔβαλε γούνα ἄσπερ 'πὸ προβειὲς κὴ περπατοῦσε μὲ τὰ τέσσερα σὰ νἄνταν ἀρκοῦδα κὴ τ'ν ὥρα ποὺ κατάκλειστ' οἱ χωριανοὶ τ' κ'μοῦνταν αὐτός, μ' οὔλ' τ'ν ἡσυχίγια τ' ἔγδυνε τὰ σπίτια. Ἕνας ἄλλος ὅμως χωριανὸς π' τὄλεγ' ἡ καρδιά τ', παλλ'κάρ στ' ἀλήθεια, ποὔνταν θαλασσινὸς κοσμογυρισμένος, σὰν ἔμαθεν ἀπ' τς γονοί τ' τὶ γίνναν κάθε βράδ στὸ χωριὸ τ' τ'ν ἄλλ' νύχτα σὰ πικοιμθήκαν οὔλ' οἱ θκοί τ' κατὰ πὼς ἦνταν κὴ μπρατσωμένος παίρνειν' ἕνα γερὸ κὴ βαρὺ κοντοστέλ' κὴ βγαίν' μὲς στὸ σκοτάδ νὰ μετρηθῆ μ' αὐτὸ τὸ θεριὸ τὸ ἄσπρο. Γύρσε πολλὰ σωκάκια γιὰ νὰ τὸ βρῆ ὥσπου στὸ τέλος τὸ βρῆκε μὲς σ' ἕνα στενὸ ποὺ σώριαζε τὰ κλεμμένα. Μ' ἕνα πήδμα κὴ μὲ μιὰ ξλαροῦκλα π' τὸν δῶκε στὸ κεφάλι τὸ θεριὸ π' δὲν ἦνταν θεριὸ ἔπεσ' ἀνάσκελα κὴ φώναξε «ἂχ μὲ σκότωσες» Τότες τὸ παλλ'κάρ ἀπ' τ' φωνὴ τ' θεριοῦ κατάλαβεν πὼς ἦνταν ὁ 'Αγοραστὸς ὁ ξαδερφὸς τ' κὴ τὸν λέγ: «Σὺ μπρὲ ξάδερφε εἶση τὸ ἄγριο τὸ θεριό; Ἄντε γλήγορα στὸ σπίτ κη' ἄβεργιο ουλ' τ' μέρα γονατ'στὸς θὰ παρακαλᾶς τὸ Θεὸ μὲς στ'ν ἀγκηλ'σα νὰ σὲ σχωρές, γιατὶ ἀλλοίμονό σ'. Ρεζῆλ θὰ σὲ κάμω κὴ στ' φυλακὴ θὰ πεθάν'ς.

Σ' ἕνα ξοχ'κὸ περιβόλ' ἔβγαινε ἄλλο φάντασμα πάλε ὁ «'Αράπς» ποὺ κυν'γοῦσε ὅγοιον περνοῦσε ἀργὰ τ' νύχτα ἀπὸ δεκεῖ. Ξέρτε πῶς τὸ φανταστήκαν; Σ' ἕνα χωριὸ τ' 'Αγιοῦ Γιαννιοῦ γίνναν πανηγῦρ κὴ γυρίζοντας οἱ χωριανοὶ περασμένα μεσάν'χτα 'πὸ τὸ περιβόλ' τραγουδώντας δυνατὰ κὴ διαβαίνοντας γιὰ τὸ χωριὸ ξύπνησε τὸ κορίτς τ' περιβολάρ κὴ πετάχτκε στ' πόρτα νὰ δγῆ τί γίνναν χωρὶς ὅμως νὰ φαίνετη ἀπ' τὸ δρόμο. Οἱ ξενύχτδες ποὺ βλέπαν τὸν ἴσκιο τς κοπέλλας, κὴ νὰ ἀνεμίζη ἡ κάτασπρ νυχτικιά, νομίσαν πὼς ἦνταν φάνταμα γι' αὐτὸ ποτὲς κανεὶς ἀπ' αὐτοίν' δὲ πέρασε ξανὰ ἀπὸ δεκεῖ.

Κἄποτες πάλε σ' ἕνα μουγάλο 'ρυάκ «τὸ στοιχειωμένο 'ρυάκ'» ἔβγαινε ἕνα φοβερὸ φάντασμα ποὺ τὸ ἀκολουθοῦσαν κη' ἄλλα πειὸ μικρὰ φαντάσματα κη' οὔλα μαζὶ ἀναστατώναν τὸ κόσμο. Ξέρτε τ' ἦνταν; Ἦνταν μιὰ μουγάλ' γουρτζέλλα ποὺ ὁ κιαχαγιὰς τ'ν εἶχε γιὰ γόνος κη' αὐτὴν κάθε βράδ' σὰ περνοῦαν τὰ μεσάν'χτα κατέβαινε στὸ ρυάκ' μὲ τὰ γουρτζελούδια τς νὰ παίξνη κὴ νὰ πατσαλφτοῦνη λάσπ. Πειδὴς ὁ δρόμος περνοῦσε μὲς ἀπ' τὸ ρυάκ' σὰ τύχαινε νὰ περνᾶ κανεὶς φουβτσάρ'ς, ὄντας ἄκγε τὸ χαλασμὸ ποὺ γίνναν τὄβαζε στὰ πόδια γιὰ νὰ γλυτώσ' ἀπ' τά... φαντάματα.

Τὰ Γενν'τούρια (Τὰ κατὰ τὴν γέννησιν)

Τ'ν ὥρα τς γέννας, ἡ μαμμὴ μὲ τ' σκωτοῦ γιὰ νὰ ξεγεννήσνε τ'ν ἑτοιμόγενν' τ' βάζαν ἢ πὰ σὲ δυὸ μουγάλ' βράχ' ἢ πὰ σὲ δυὸ σκαμνιὰ κὴ κεῖ τὴ ξεγεννοῦσαν. Σὰν ἦνταν ἀγόρ' τὸ παιδὶ χαίρονταν πειὸ πολὺ κὴ τόσο ποὺ χοροπηδοῦσαν κηόλας γοῖ θκοί οὔλ' δηλαδὴς ὁ πατέρας τ' παιδιοῦ, ὁ παπποῦς, ἡ μανάκα (ἡ γιαγιά) κὴ φωνάζαν «μπόλ'κα λουκούμια, κντερίδια κή' ὅ,τ' ἄλλο ἔχουμι φέρτε, ἀγόρ, ἀγόρ' εἶνη τὸ παιδί. Γειὰ στὰ χέρια σ' κυρὰ μαμμή, γειὰ στὰ χέρια σ'».

Ὕστερα π' τ' γέννα κη' ἀφοῦ πλύναν τ' λεχώνα κὴ τὸ μωρὸ κὴ τὰ χέρια τς οὔλες ὅσες δώκαν χέρ' στ' γέννα, κάνταν στὸ τραπέζ π' λέγνταν «τς Παναγιᾶς τὸ τραπέζι» κη' ἀπ' οὔλ' πρῶτος ἔπαιρνε θές ὁ παπᾶς ποὺ μπρὶν ἀρχίς τὸ φαγοπότ ἔλεγε τς εὐκὲς κὴ τελευταῖα «νὰ ζῆς, νὰ προκόψ κὴ νὰ μαθουσαλιάς τὸ μωρό».

Ὄντας κλαμούρζε τὸ μωρὸ γὴ μανάκα τ' τὸ νανούρζε κνώντας τὸ σκαφίδ' ἢ τ' κούνια μὲ τοῦτα τὰ λόγια:

Κοιμήσου χαδεμένο μου κη' ἡ μοῖρα σου δουλεύει
κὴ τὸ καλὸ σου ριζικὸ θὰ κουβαλᾶ θὰ φέρνει.
Κοιμήσου κὴ παρήγγειλα στὴ Λόντρα τὰ προικιά σου
στὴ Βενετιὰ τὰ ροῦχα σου κὴ τὰ μεταξωτά σου.
Κοιμήσου κη' ὄνειρο θὰ δῆς, ποὖσαι μὲ τ' ἀγγελούδια
μέσα σὲ τριαντάφυλλα, λογιῶν λογιῶν λουλούδια.

Τ' τρίτ μέρα συνειθίζνταν τὰ τρινύχτια γιατὶ κεῖνο τὸ βράδ οἱ μοῖρες φέρναν τὸ τυχερὸ τ' μωροῦ.

=Γιὰ νὰ γίν' παλλ'κάρ, ὁ πατέρας ἔζωνε τὸ μωρὸ μὲ τ' ζώνη τ' κὴ γῆ μαμμὴ καρφίτσωνε πὰ στὰ ρουχαλάκια τ' ἀπὸ ζερβὰ στὸ στῆθος τ' ἕνα φλουροῦδ' γιὰ νὰ μὴ τὸ πιάν' τὸ μάτ κὴ μιὰ πετραδέλλα πράσιν'.

Κειὸ τὸ ἴδιο τὸ βράδ ποὺ ἡ μαμμὴ ἔλουζε τὸ μωρό, οἱ γονοὶ τ' μωροῦ κὴ' οὖλοι οἱ συγγενοὶ ρίχναν μὲς στὸ λεγέν' (λεκάνη στρογγυλὴ μετάλλινη), «τὰ χαρίσματα» ποὺ ἦταν μεταλλίκια, γρόσα, τεσσαρέλλια, ὀχταρέλλια, κὴ μισᾶ μετζίτια κὴ μετζίτια ἀκόμα. Γιὰ μένα ὁ πατέρας μ' στὰ τρινύχτια ἔρρξεν μὲς στὸ λεγέ'" γιὰ τ' μαμὴ κὴ γιὰ τ' σκωτοῦ τρεῖς χρυσὲς λίρες Τούρκ'σες.

Τὸ μωρὸ τς τρεῖς τς πρῶτες μέρες, ἀφοῦς τὸ λούζαν ἡ μαμὴ κὴ γῆ σκωτοῦ, τὸ πτίζαν μὲ ἁλάτ γιὰ νὰ σφύξ τὸ κρέας τ' κὴ γιὰ νὰ μὴ μυρίζ ὁ ἱδρώτας τ'.

Ἡ παραμαμή, δηλαδὴς ἡ σκωτοῦ, ὥς τς ὀχτὼ μέρες ἀπ' τ' γέννα πήγαινε κὴ' ἔπλυνε τς ξωπάνες, δηλαδὴς τὰ λερωμένα ροῦχα τ' μωροῦ κὴ τὰ ροῦχα τς λεχώνας γιατὶ ὥς τς 11 μέρες ἀπ' τ' γέννα δὲν ἄφήναν τ' λεχώνα νὰ σκωθῆ ἀπ' τὸ στρῶμα.

Τὰ Βαφτίσα (Ἡ Βάπτισις)

Στὰ βαφτίσα οἱ γονοὶ στ'ν ἀγκηλ'σὰ δὲ πγαίναν. Ἡ μαμὴ ἔπαιρνε τὸ μωρό ἀπ' τὸ σπίτ κὴ τὸ πήγαινε γιὰ νὰ τὸ βαφτίσνε κὴ' ἀκλουθοῦσαν οἱ συγγενοί, οἱ φίλ' κή γοῖ καλεσμέν' μαζὶ κὴ γῆ σκωτοῦ ποὺ βάσταν μιὰ στάμνα νερὸ χλιαρὸ γιὰ τ' κουλ'μπήθρα π' θὰ βαφτίζαν τὸ μωρό.

Κειὰ τὰ χρόνια, τ' στιγμὴ ποὺ ὁ παπᾶς διεβάζ τς εὐκὲς κὴ' ὁ κμπάρος φωνάζ τ' ὄνομα τ' παιδιοῦ, τὰ παιδιὰ ποὖνταν στ'ν ἀγκηλ'σὰ μόλις ἀκούγαν τ' ὄνομα, τὸ βάζαν στὰ πόδια κὴ τρέχαν στὸ σπίτ νὰ ποῦνη στ'ς γονοὶ τ' ὄνομα τοῦ παιδιοῦ γιὰ νὰ πάρνε χαρίσματα. Στ'ν ἀγκηλ'σά, ὕστερα π' τὸ μυστήριο, ὁ κμπάρος μοίραζε σ' οὖλ' τὰ μαρτυριάτκα μὲ τ' γέννης κὴ τ' βάφτις τ' Χριστοῦ κὴ τὸν λέγαν, ὅπως τὸν λένη κὴ τώρα ἀκόμα «ἄξος, ἄξος ὁ κουμπάρος ἄξος(ἄξιος)». Ὕστερα ὁ ἄξος ὁ κουμπάρος κρατώντας τὸ μωρὸ μὲ δυὸ ἀναμμένες λαμπάδες πήγαινε στὸ σπίτ ποὺ παντέχαν οἱ γονοὶ μαζὶ μ' αὐτὸν κὴ' ὅλος ὁ ἄλλος ὁ κόσμος μαζὶ κὴ γοῖ ψαλτάδες κὴ' ὁ παπὰς π' οὖλου κὴ ψαίλναν σ' οὖλο τὸ δρόμο. Σὰ φθάναν στὸ σπίτ κοντοστέκνταν. Τότες ἄν'γην ἡ πόρτα, μπρόβαιρνε ἡ μάνα ἔκαμνε μετάνοια κὴ' φλοῦσε τὸ χέρ τ' κμπάρου κὴ' ἔπαιρνε τὸ παιδὶ τς μέσα στὸ σπίτ ποὺ εἶχαν πάλε τραπέζ στρωμμένο μὲ μεζελίκια, γλυκίσματα, μπομπονιέρες, κουφέτα, κονιάκ ἀπ' ὅπ' παῖρνε οὖλ' κὴ φηκέντην «καλορρίζικο τὸ μωρὸ κὴ ἄξος ὁ κουμπάρος». Ξέχασα νὰ σᾶς πῶ πὼς ὄντας ὁ κμπάρος ἔφτανε στὸ σπίτ μὲ τὸ μωρὸ, πὼς τς δυὸ τς λαμπάδες τς ἔσβυνε μὲς σ' ἕνα ποτῆρ μισογεμάτο κρασοῦδι μαῦρο ρουμπινὶ πιπεριζᾶτο μπροῦσκο. Στὸ τέλος ὁ κμπάρος μέσα σ' ἕνα μουγάλο δίσκο πρόσφερνε τὸ δῶρο τ' στὴ μητέρα τοῦ παιδιοῦ ποὺ ἦνταν ἡ φόρεμα ἕτοιμο 'ραμμένο ἢ ὕφασμα κὴ τὰ βαφτιστικὰ τοῦ παιδιοῦ (ρουχαλάκια, φασκιές κ.τ.λ.). Ἐξὸν αὐτά, παρέδινε κὴ τὸ λάδ, τὸ σαποῦν' κὴ τὰ μαρτυριάτκα ποὺ περσέψαν ἀπ' τὰ χαφτίσα γιὰ νὰ τὰ φυλάξνη οἱ γονοὶ γιὰ ἐνθύμιο.

Θάνατος - Κηδεία

Μόλις πέθαινε κανεὶς ἄρχιζε κὴ χτυποῦσε λυπητερὰ ἡ καμπάνα τς ἐκκλησᾶς τοῦ χωριοῦ γιὰ νὰ τὸ μάθ' ὁ κόσμος κὴ γιὰ νὰ παρακαλές' τὸ Θεὸ νὰ τὸν συγχωρές ἢ ἄντρας ἦνταν ἢ γ'ναῖκα, κάνοντας τὸ σταυρό τ' καθένας τρεῖς βολές. Ὕστερα σὰ μαθαίναν ποιὸς ἢ ποιὰ ἦνταν, κὴ' ἦνταν ἢ γνώριμος ἢ φίλος ἢ συγγενὴς, πγαίναν στὸ σπίτ τ' πεθαμένου π' τὸν κρατοῦσαν 24 ὧρες ἄταφο κὴ τὸν κλαίγαν λέγοντας οὖλου καλὰ λόγια γι' αὐτόν. Τ' νύχτα μπρὶν νὰ φέξ, οἱ συγγενεῖς φωνάζαν τ'ν ἀλλάχτρα ποὖνταν μόνε μιὰ σ' οὖλο τὸ χωριὸ κὴ' ἄλλαζεν οὖλα τὰ ροῦχα τ' πεθαμένου μὲ καθαρὰ κὴ τὰ καλλίτερα ποὺ εἶχε 'φοῦς πρῶτα ἔπλυνε καλὰ τὰ

ρι ,ι κιρρι μοῦτρα τ' τὰ χέρια τ' κὴ τὸ κεφάλι τ'. Ἔτς ἀφοῦς τὸν φρεσκαίρναν, τὸν βάζαν κὴ κολώνια, τὸν σταυρώναν τὰ χέρια τ', κὴ σκώναν κομμάτ τὸ κεφάλ τ'. Ὕστερα τὸν 'ρίχναν λουλούδια κὴ φῦλλα 'πὸ μαδμένα τραντάφλα κὴ καρόφανα κὴ' ἀνάβαν δυὸ λαμπάδες, τὴ μιὰ κοντὰ στὸ κεφάλ' κὴ τ'ν ἄλλ' κοντὰ στὰ πόδια. Αὐτὲς ὄντας ἦνταν γιὰ νὰ καγοῦν τς ἀλλάζαν μὲ ἄλλες οἱ συγγενοὶ οἱ γέρ' ἢ γρηγιές, π' κάνταν γύρω στὸ πεθαμένο κὴ τὸν κλαίγαν. Στοῦ πεθαμένου τὰ χέρια τ'ν ὥρα π' τὰ ἐνώναν βάζαν κὴ' ἕνα μικρὸ εἰκόνισμα μιανοῦ ἅγιου ἢ μιᾶς ἅγιας ποὖχε τὸ σπίτ. Τ'ν ἴδια νύχτα ὕστερα οἱ μεσοκαιρίτ'σες κὴ γοῖ γρηγιὲς ὅσο νὰ φέξ ἀρχίζαν τὰ μοιρολόγια ποὺ κάμναν τς πειὸ πολλοὶ νὰ κλαῖνε.

«Γιὰ δγῆτε νηὸ νὰ κοίτετη ἄφωνος νεκρωμένος
ποὺ μέχρι χτὲς φαινότανε λεβέντης τιμημένος.
Τί κρῖμα ποὖνη εἰς τὸ νηὸ τὸ ἄστρο του νὰ δύση
δὲν εἶνη ὅπως τοὺς γέροντες μὲ τὴ σειρὰ νὰ σβήση.
Ἐσένα δὲν σοῦ ἔπρεπε στεφάνι τοῦ θανάτου
γιατ' ἦσουν νηὸς κὴ ταίριαζε χρυσόπλουμιο τοῦ γάμου.
Τὰ νηᾶτα σου λυπούμαστη, λεβέντισσα κοπέλλα
ποὺ σὰν τὰ ρόδα σκόρπαγαν μιὰ μυρωδιὰ αἰθέρια.
Δόσε τὰ χαιρετίσματα στὴ μάννα σ' τὴ καημένη
π' ὄχ' μόνε δὲ σὲ χάρηκε ἀλλὰ σὲ περιμένει.
Ξύπνα νὰ δῆς τὴ γ'ναῖκα σου, τὰ τόσα σου παιδάκια
ποὺ σὲ θρηνοῦν ὁλόγυρα ὡσὰν τὰ τριγονάκια.
Ξύπνα ν' ἀκούσης κλάμματα, ν' ἀκούσης μοιρολόγια
νὰ δῆς πὼς ἡ καρδοῦλα μας χτυπᾶ, πονεῖ ἡ δόλια.
Τὸ ξέρομε, σὲ χάσαμε, ξανὰ δὲ θὰ σὲ δγιοῦμη,
ὁ θάνατός σου εἶν' φριχτός, γιὰ μᾶς ὅλοι ποὺ ζοῦμη».

Ὕστερα π' τὸν ἐνταφιασμὸ οἱ συγγενοὶ μοιράζαν ψωμὶ ζεστὸ σταρένιο π' τὸ βτοῦσαν μὲς σὲ κρασὶ μαῦρο μπροῦσκο γιὰ νὰ δώκνη συγχώρες στὸ πεθαμένο οὖλ' ὅσοιν' πῆγαν στ' κηδεία μὲς στ'ν ἀγκηλ'σὰ κὴ στὸ νεκροταφεῖο. Στ'ν ἀγκηλ'σὰ μοιράζαν κὴ κουφέτα.

Οἱ παληοὶ στὰ παληὰ τὰ χρόνια πστέβαν πὼς γοῖ πολὺ ἁμαρτωλοὶ βρυκολάκιάζαν, δηλαδής, ἔμπαινε μέσα τς ὁ διάβολος κὴ τ' νύχτα σκώνταν κὴ φοβερίζαν τς ἀθρώπ. Πὸ τότες ὅμως π' ἄρχισεν ὁ παπᾶς νὰ βάζ στὸ στόμα τ' πεθαμένου ἕνα κομμάτ κεραμῦδ' μὲ τὰ γράμματα I.C.X.P. NI.KA, οἱ βρυκολάκ' πάψαν νὰ περιφέρντην.

Ἀρραβωνιάσματα

Γιὰ τ' ἀρραβωνιάσματα θὰ σοὶ πῶ καμπόσα τραγούδια ποὺ θμοῦμη κὴ' ἀπ' τὰ λόγια τς θὰ καταλάβ κὴ τς συνήθειες ποὖχαν γοῖ μπαμπάδες μας κὴ γοῖ παποῦδες μας ὄντας ἀρραβωνιάζνταν.

«Προξενητάδες ἔρχονται ἀπὸ τὴ Βαβυλῶνα
ρωτοῦνη κὴ ξαναρωτοῦν ποιανοῦ εἶν' αὐτὴν' ἡ κόρη.
Τὸν ἄντρα, κόρη μ' π' γύρεψες, πολλὰ προικιὰ γυρεύει.
Γυρείει τ' ἄστρα πρόβατα κὴ μάντρα τὸ Φεγγάρι
γυρεύει τὸν Αὐγερινὸ τσομπάν' νὰ τὰ φυλάη.
Ὄντας μ' ἀρραβωνιάζανε δὲ τῶξερα ὁ καμένος
τ' ἀχεῖλι μου δὲ γέλασε κὴ' ἤμουνα μαραμένος.
Ὄντας μ' ἀρραβωνιάζανε ἦνταν ἡ μέρα σκόλη
ὁποὺ γιορτάζαν ὁ Χριστὸς κὴ' οἱ Δώδεκα Ἀποστόλοι.
Ὄντας μ' ἀρραβωνιάζανε ἀνθούσανε οἱ βιόλες
τὰ ρόδα, τὰ τριαντάφυλλα κὴ' οἱ ἀνεμῶνες ὅλες.

Ὄντας μ' ἀρραβωνιάζανε γελούσανε οἱ κάμποι
καὶ τὰ βουνὰ πρασίνιζαν κὴ χαίρονταν ἡ Πλάση.
Ὄντας μ' ἀρραβωνιάζανε, ἀνθούσανε οἱ κρῖνοι
κὴ πῆρα τέτοια μορφονιὰ π' ὁ νοῦς μου παίρνει δίνει.
Ὄντας μ' ἀρραβωνιάζανε δὲ τὤξερα ὁ καμένος
στῆς μάντρας τὰ τραφώματα ἤμην ἀκουμπισμένος.
Σ' ἀφήνω τὴ καληνυχτιὰ, πέσε γλυκοκοιμήσου
κὴ στ' ὄνειρό σου νὰ μὲ δγῆς σκλάβο κὴ δουλευτή σου.
Σοῦ φέρνομε ὅλοι μαζὶ τὸ ἄξο παλληκάρι
γιὰ νὰ γενῆτε γλήγορα ξεχωριστὸ ζευγάρι.
Ἀνοίξετε τὴ πόρτα σας νὰ τὸν ὑποδεχτῆτε
ὅλοι νὰ καμαρώσετε κὴ ὅλοι νὰ τὸν χαρῆτε.
Καλῶς τους καὶ περάσετε κὴ νὰ μᾶς συμπαθῆστε
ἐλᾶτε νὰ χορέψετε νὰ φᾶτε νὰ γλεντήστε.
Κόρη μ' τὸ ταῖρι σ' φέρανε κὴ στέκετη μπροστά σου
νὰ τὸ ποτίζης ζάχαρι νὰ τὄχεις συντροφιά σου.
Καλῶς ἀνταμωθήκαμε, φίλοι ἀγαπημένοι
θαμμάξετε χαρίσματα ὁ νοῦς σας νὰ 'πομένη.
Τ' παποῦ τὸ χέρ τὰ βλόγησε 'πὼς εἶνη στὸ πανέρι
λέμε τὰ καλορρίζικα κὴ ἂς πᾶνε χέρι χέρι.
Μὲ τὸ καλὸ τὰ στέφανα, κὴ ἡ ὥρα ἡ χρυσῆ
ὅπως τὸ μέλ' εἶνη γλυκὸ νἆνη κὴ γῆ ζουγή».

Ρεφραὶν (ἐπῳδὸς)

«Μαυρομμάτα κὴ κοντοῦλα
τς ἀρραβώνας μου ἡ βοῦλα.
Πλᾶσμα εἶση τοῦ Μαγιοῦ
κόρη μου μαυρομάτοῦ.
Τὰ χεράκια σου τὰ ἄσπρα,
γῆ ἀρραβώνα μας μὲς στ' ἄσπρα.
Τὸ λιγνὸ σου τὸ κορμὶ
κειὸ μοῦ πῆρε τὴ ψυχή.
Τὰ ὡραῖα σου τὰ μπράτσα
μὲ μαγέψανε κὴ ἄστα.
Λάμπεις φῶς μου πέρα πέρα
σὰν τὴν ἄσπρη περιστέρα.
Ρίξε τὰ μαλλιά σου πίσω
πειὸ πολὺ νὰ σ' ἀγαπήσω.
Τὰ πανέρια, τὰ πανέρια
πήγανε κοντὰ στὰ ταίρια».

Οὔλ' γῆ ἀθρωπότη ἔτς ζοῦσε τότες Μῆτρο, ὄντας αὐτὴν τ' κατάρα, τὸ κομμουνισμό, οὔτε ἀκστὰ τ' δὲ τ'ν εἶχε ὁ ἄθρωπος. Νά γιατὶ πρόκοβεν ὁ κόσμος οὖλος.

Κὴ τώρα σήκω νὰ διαβαίνουμ σιγὰ σιγὰ γιὰ τὸ χωριό. Ὅ,τ' εἴχαμ νὰ ποῦμη τὸ πήκαμ κὴ τὸ ξαναπήκαμ κὴ παραδεχτήκαμ πὼς ὁ ἄνθρωπος σὰ θέλ' μπορεῖ πολὺ εὔκολα νὰ ζῆ μέσα σ' ἕνα ἀτέλειωτο παράδεισο σὰ τὰ πλούδια κὴ σὰ τ' ἀγγελούδια, χώρις νὰ ξεχνοῦμη πὼς γιὰ νὰ γίν' αὐτὸ πραμματικότης πρέπ πρῶτα νὰ ἐξουθενωθῆ ὁ Κομμουνισμὸς δηλαδὴς ὁ Πανσλαβισμὸς ποὺ θέλ' νὰ κάμ' οὖλ' τς ἀθρώπ Σλάβ, ὁπότες οὔτε πατρίδα θἄχνη οὔτε θρησκεία, οὔτε γλῶσσα, γιατὶ ἅμα πιτύχ' τὸ σκοπό τ', στὰ σκολειὰ θὰ μαθαίννε μόνε ρούσκα. Τὰ κράτ οὖλα τὴ γλῶσσα τς θὰ τ' χάσνε. Ὅπγοιος πστέβ τὸ ἀντίθετο θἄνη ἢ πνέμμα ἀντιλογίας πολὺ ἀντιπαθητικό, ἢ πολὺ ἀφελής, δηλαδὴς χαυταλεύρας, ἢ φανατισμένος κομμουνιστὴς προδοτοπράχτορας. Ἄντε νὰ πγαίνουμ τώρα, Μῆτρο κη' ἀργήσαμ. Φέρ τὸ ζῶ κὴ τὰ λέμε κὴ στὸ δρόμο, σὰ θέλ'ς. Ἄντε καβαλίκα.

ΜΗΤΡΟΣ: Ἄ ὄχ', ἐσὺ θὰ κάμς καβάλλα, σὰ πειὸ μουγάλος.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Κάθε μέρα, καλὰ βλέπς, ποδαρόδρομο ἔρχομαι, ποδαρόδρομο γυρίζω. Πὼς εἶμη πειὸ μουγάλος δὲν ἔχ' καμμιὰ σχές. Αὐτὸ θὰ στέκνταν σὰν ἤμνη γέρος. Στὰ 70 χρόνια μ' μιᾶς ὥρας δρόμο οὔτε τὸν καταλαβαίνω. Καλὰ τὸ βλέπς. Ἄντε ἀνέβα νὰ διαβαίνουμ.

ΜΗΤΡΟΣ: Ὄχ' πᾶμε ποδαρόδρομο. Δὲ μ' ἀρές νὰ καβαλ'κέβω γὼ κὴ σὺ νὰ περπατᾶς.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἄς εἶνη κη' ἔτς. Ἄς κάν' κὴ τὸ ζῶ τὸ περίπατό τ'. Ἔχ' μιὰ παροιμία ἰταλικιὰ π' λέγ': FRA I DUE LITIGANTI IL TERZO GODE.

ΜΗΤΡΟΣ: Ἔχνη βλέπω κὴ γοῦ Ἰταλοὶ πολλὲς παροιμίες. Ἀπὸ δῶ κὴ μπρὸς ὅσες μοὶ λὲς θὰ τς γράφω. Ἐπὸ τὰ ὅσα μ' ἔχ'ς πῆ γιὰ τ'ν Ἰταλία μ' ἔκανες νὰ θέλω νὰ τ' σεργιανίσω.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἄλλο εἶνη νὰ σοὶ λέγω κη' ἄλλο νὰ τ' δγῆς κὴ νὰ τ' κουνουστίγ'ς, Γῆ Ἰταλίδα σὲ μαγέβ κὴ σὲ κάν' νὰ τ' λατρέβς. Σὲ κάν' κὴ γίνεση ἄλλος ἄθρωπος, ἀγαθός, τρυφερὸς κὴ εὐγενής. Μὲ τ'ν ἀνυπόκριτ καλωσύν' τ' Ἰταλοῦ κὴ τς Ἰταλίδας π' τ'ν ἐκδηλώννε μὲ τὴ γλυκειά τς τὴ γλῶσσα σὲ ἐποχρεώννε στ' ἀλήθεια. Σὰ καλοὶ φίλ' ποὺ εἴμαστη θὰ φκαριστηθῶ πολὺ σὰ μάθω πὼς πῆγες.

ΜΗΤΡΟΣ: Ἐμι σὰ τ' ἀποφασίσω θὰ ν ἔρτω κἀνὲ μῆνα μπρὶν γιὰ νὰ μὲ μάθς κἀμπόσα ἰταλικὰ κὴ νὰ μοὶ πῆς ποῦ νὰ πάγω νὰ κουνουστήσω τὰ παληὰ τὰ λιμέρια σ'. Κειὸ ὅμως π'θὰ μὲ φκαριστὴς ἀκόμα πειὸ πολὺ εἶνη νὰ μπορέσω νὰ βρῶ τς φίλες κὴ τς φίλοι σ', π'θάνη τώρα οὔλες κη' οὔλ' ἡλικιωμένες κὴ γέρ, γιὰ νὰ τς δώκω τὰ χαιρετίσματά σ'.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Θὰ σ' ἀφεξώσνε. Δὲ θὰ ξέρνε πῶς νὰ σὲ καλοδγιοῦνη. Αἰστηματία σὰ τ'ν Ἰταλίδα κὴ τὸν Ἰταλὸ δὲ μπορεῖς νὰ βρῆς. Μπορεῖ νὰ βρῆς τ'ν ἴδια τ'ν εὐγένεια, ἀλλὰ τὸ ἴδιο κὴ τὸ τόσο αἴστημα ὄχ'. Αὐτὸ τὸ λεπτὸ κὴ τὸ πολὺ τὸ αἴστημα κάν' τὸν Ἰταλὸ καλλιτέχνη, μουσικό, ποιητή, ἱππότ' κὴ λάτρη τοῦ ἔρωτα. Σήμερα ποὺ σ' ὅλο τὸ κόσμο βασιλέβ γῆ ὑποκρισία, λιγώτερο ἐποκριτὴς εἶνη ὁ Ἰταλός, ποὺ ἦρτε κὴ στάθκε στὸ ἴδιο τὸ σκαλοπάτ μὲ τς πειὸ πολιτισμέν' λαοί. Αὐτὸ ἦνταν π' μ' ἔκαμε τ' πειὸ μουγάλ' αἴστης, ὄντας πρωτοπῆγα στ'ν Ἰταλία τὸ 1920 στὸ COLLEGIO FOSCARINI στὴ «SUPERBA GENOVA». Θάρρουμνη πὼς μοὶ μιλούσαν μὲ τ' καρδιά τς κη' ὄχ' μὲ τὸ στόμα τς. Ἀφοῦς κὴ γοῦ Τζενοβέζ ποὖνη γοῦ πειὸ σοβαροὶ κὴ συγκρατημέν' Ἰταλοί, εἶνη πειὸ πρόσχαρ κη' αἰστηματίες ἀπ' τς ἄλλ' τς Εὐρωπαῖοι. Ἄκσε ἕνα περιστατικό. —Τὸ 1924 μιὰ βροχερὴ νύχτα τ' Γεναριοῦ γυρίζοντας σπίτι μ' στὴ μιάμς 'πὸ τὰ μεσάνχτα 'πὸ τὸ βαριετὲ μ' ἔπεσε τὸ κλειδὶ τς πόρτας τς πολυκατοικίας τς Vία CASAREGIS 24)2. Ὕστερα ἐπὸ 5 μπορεῖ κὴ 10 λεφτά πῶψαξα κὴ δὲ τὸ βρῆκα, βλέπω κὴ κοντοζγιέβ μιὰ περίπολο ἀπὸ Φασίστες ποὺ σὰ μάθαν τὶ γύρεβα, ἀρχίσαν κη' αὐτοίν' οὔλ' νὰ ψάχνε μὲ τὸ λεκτρικὸ φακό, σὰ νᾶταν 'ποχρεωμέν' νὰ ψάξνε. Σὰ πέρασε ὥρα πολλὴ κὴ δέκα νωμάτ δὲ μπορέσαμ νὰ βροῦμη τὸ κορακιασμένο τὸ κλειδί, ἀκούγω κὴ μὲ ρωτᾶ ὁ CAPO DELLA RONDA «μήπως δὲν σᾶς ἔπεσε κύριε; γιὰ ψαχθῆτε σᾶς παρακαλῶ». Σὰ ψάχτηκα κὴ δὲ βρέθκην ἄρχισε νὰ μὲ ρωτᾶ, ποῦ στάθκην ἡ κοῦρσα, ἃ μ' ἔπεσεν ἅμα ἀνέβκα στὸ πεζοδρόμιο κὴ τέτοια, ἐμι δέ πρόφτασα νὰ ἀπλογ'θῶ, γιατὶ ἄκσα ἕναν ἀπ' τ' περίπολο ποὖνταν σκυφτὸς κὴ φώναζε « νά το νά το, κυττάξτε εἶνη ὁλόρτο κὴ ἀκμπᾶ στὸ πεζοδρόμιο κὴ γι' αὐτὸ δὲ τὸ βρίσκαμ». Νὰ μὴ σοὶ τὰ πολυλογῶ, τὸ παίρν' ὁ περιπολάρχης κὴ μοὶ λέγ': «Παρακαλῶ νὰ πιστεύσετε ὅτι πολὺ στενοχωρέθηκα διότι ἀπητήθη τόση ὥρα διὰ νὰ τὸ εὕρωμεν. Καθὼς διεπιστώσατε ἡ σύμπτωσις ὑπῆρξε διαβολική. Ἐστάθη σχεδὸν ὅρθιον. Μᾶς συγχωρεῖτε καὶ καληνύκτα σας». Μὰ τί λέτε, τὸν λέγω, μὲ καταϋποχρεώσατε καὶ δὲν ξεύρω πῶς νὰ εὐχαριστήσω τόσον σᾶς ὅσον καὶ τοὺς ἄνδρας σας ποὺ ξεπαγιάσατε ψάχνοντας τόσην' ὥρα. Καλὴ νύκτα εἰς ὅλους σας καὶ τὴν τόσην σας εὐγένειαν δὲν θὰ τὴν λησμονήσω ποτέ». Πίστεψέ με θμοῦμη ἀκόμα, Μῆτρο, πόσο σταναχωριένταν 'ντας ψάχναν κὴ δὲ τὸ βρίσκαν.

Ἀπ' αὐτὸ τὸ περιστατικὸ μπορεῖς νὰ σκηματίγ'ς κὴ σὺ μιὰ ἰδέα γιὰ τὸν Ἰταλὸ κὴ τ'ν Ἰταλίδα. Καταπὼς βλέπς εἶνη συνυφασμένα γῆ εὐγένεια μὲ τὸ πολὺ τὸ αἴστημα.

Στ' Γαλλία ποὺ πῆγα τὸ 1927 γιὰ μουγάλες ἐμπορικὲς ὑποθέσες, σ'τς ἑξήμις μῆνες ποὺ ἔκαμα, τὸ διάχυτο αἴστημα τ' Ἰταλοῦ κὴ τς Ἰταλίδας δὲ τὸ βρῆκα.

Τ'ν Ἰταλίδα πρῶτα τὴ συμπαθᾶς κὴ' ὕστερα τὴν ἐρωτεύεση. Τ' Γαλλίδα τὴν ἐρωτεύεση κὴ χώρις νὰ τὴ συμπαθήγ'ς. Τς λέξες — SIMPATICO — BELLO — BELLISSIMO — CARINO — SENTIMENTALE — δὲν ἔχ' Ἰταλὸ κὴ' Ἰταλίδα νὰ μὴ τς ἐπαναλάβ χίλιες φορὲς τ' μέρα. Ἔπειτα ἡ μουσικὴ γιὰ κάθε Ἰταλίδα κὴ' Ἰταλὸ εἶνη ἀπαραίτητ πνευματικὴ καὶ αἰσθηματικὴ τροφή, κὴ' αὐτὸ ἐμένα μὲ κάν' νὰ θεωρῶ τὸν Ἰταλὸ ἀνώτερο ἄθρωπο. Γι' αὐτὸ ὁ ἀνώτερος αὐτὸς ἄθρωπος, ὁ Ἰταλός, εἶνη κὴ μεγαλόψυχος, ἀντικειμενικὸς κὴ δίκηος σὲ σημεῖο ποὺ μόλις τελείωσε ὁ δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, πολλοὶ Ἰταλοὶ διανοούμεν' ἀρχίσαν κὴ γράφαν γιὰ μᾶς, τς Ἕλλην', μὲ τὰ πειὸ καλὰ λόγια κὴ σὲ φημερίδες κὴ σὲ περιοδικὰ ὅπως ὁ LIONELLO FIUMI, ὁ SALVATORE QUASIMODO, ὁ MARIO ROSARIO CONTI, ὁ LUIGI FIORENTINO, ὁ VINCENZO AMBROSIO, ὁ ENZIO POPPA VOLTURE, ὁ RENATO COLOMBO, ὁ VINCENZO MASCARO, ὁ LAMBERTO SORRENTINO, ὁ ALDO CAPASSO, ὁ GIORGIO TAMBERLANI, ὁ ALDO MAZZARELLA, ὁ GIAN MAPIA TAMPERELLI, ὁ BINO SANMIGNATELLI, ὁ IGNAZIO CALANDRINO, κὴ γοῖ τρεῖς κυρίες ANNA BORSATI, LIANA DE LUCCA κὴ ELENA BONO. Αὐτοίν' εἶνη οἱ λιγοστοὶ ποὺ ξέρω. Γοῖ ἄλλ' ποὺ τὰ ὀνόματά τς δὲ φτάσαν ὥς τὰ μένα ἂς μὲ σμπαθήσνε.

Γενικὰ γοῖ Ἰταλίδες εἶνη γλυκές, δροσερές, παιχνιδιάρες, συμπαθητικές, διασκεδαστικὲς κὴ πολὺ καλὲς νοικοκυρές. Ὅπως γοῖ Ἰταλοὶ καλλιτέχνες βάζνε κὴ' αὐτὴν' τ' ψυχή τς κὴ τ'ν ἀνάσα τς σὲ κάθε ἔργο, ἔτς κὴ γῆ παντρεμέν' ἡ Ἰταλίδα συγυρίζ τὸ σπίτι τς. Τὰ προφταίν' οὖλα χαρούμεν' κὴ κεφάτ. Ἡ κάθε κάμαρα τ' σπιτιοῦ τς εἶνη κὴ μιὰ μικρὴ ἐκδήλως ἀπὸ ραφιναρισμένα γοῦστα, ἕνας τόνος μιᾶς μουσικῆς νότας ποὺ σὲ θμίζ ἕνα ἀντίστοιχο τραγοῦδ ἢ σερενάτα ἢ ὀπερέττα ἢ καὶ ὅπερα ἀκόμα, γιατὶ συγυρίζοντας τ' κάθε κάμαρα τὴ συγυρίζ τραγουδώντας, πότε χαρούμενα, πότε νοσταλγικὰ κὴ πότε δραματικά. Μ' ἄλλα λόγια τὰ τρυφερά τς αἰστήματα ἔχνη τὴν ἱκανότη νὰ δίννε ψυχὴ στὸν ἄψυχο τὸ μικρὸ τὸ κόσμο τς.

Γοῖ Ἕλλην' ποὖχαν παντρεφτῆ Ἰταλίδες στὴ GENOVA ἦνταν οἱ πειὸ εὐτυχισμέν' ἀθρώπ' τόσο πού γώ, παρ' ὅλο ποὔμνη νηὸς κὴ λεύτερος, θαρρῶ πὼς τς ζούλεβα. Ἕνας ἀπ' αὐτοίν' τς εὐτυχισμένοι, Ἕλληνας γιατρὸς μ' εἶπην ἕνα βράδ στὸ σπίτ τ' πὼς ἡ γυναικοῦλα τ' δὲ τὸν εἶπην ποτὲς νὰ τὴν ἀγοράς τίποτα, τὸν ἔλεγε κὴ' ἀγοράζαν ὅλο γι' αὐτόν. Ἡ παντρεμέν ἡ Ἰταλίδα τὸν ἄντρα τς δὲ θέλ' νὰ τὸν δγῆ ποτὲς σταναχωρεμένο. Μέσα στὸ σπίτι τς μάλιος τὸν θέλ' παιδὶ χαρούμενο γιὰ νὰ τὸν χαδέβ πειὸ πολὺ αὐτὴν' παρὰ αὐτός. Στὸ Τουρῖνο, ποὖνη μιὰ ὄμορφη κὴ καινούργια πολιτεῖα κὴ ποὺ οὖλ' οἱ δρόμοι τς λίγο, πολύ, μοιάζνη, τς ὀχτώμις ἡ ὥρα, κεῖνα τὰ χρόνια, τὸ βράδ θάρρουμνη πὼς οὖλα τὰ ἀγγελόμορφα, τὰ βιαστικὰ κὴ μυροβόλα θηλυκὰ πλάσματα, δὲ περπατούσαν, ἀλλὰ πετούσαν σὰ νᾶνταν χιλιόχρωμες πεταλουδίτσες πρόσχαρες κὴ πολὺ ἄταχτες, τόσο ποὺ πολλὲς φορὲς μὲ τὸ τρελλό τς τὸ πέταμα σὲ χαδέβαν κηόλας στὸ πρόσωπο μὲ τὰ φτερά τς τὰ ἰριδένια. Γὼ μιά, δυὸ φορὲς μισόκλεισα τὰ μάτια μ' γιὰ νὰ ζήσω πειὸ ἔντονα μὲς σὲ κειὸ τὸ κόσμο ὅλο αἰσθησιασμό. Ἦνταν ἡ ὥρα ποὺ σχολούσαν ἀπὸ τὰ γραφεῖα κὴ τὰ καταστήματα κὴ δὲ ξεχνῶ τς κουβέντες τς πρόσχαρες ὅλο γλύκα κὴ χαμογελαστὸ χωρατὸ ποὺ σὲ ξάφταν τὸ πόθο νὰ μπόρειες κὴ σὺ σὰ πεταλοῦδα... ἀρσενικιὰ νὰ χάδεβες ἀπαλὰ κὴ νὰ φιλοῦσες τρυφερὰ ὅσες λαχταροῦσεν ἡ καρδιὰ σ'. Ἄραγες, Μῆτρο, κειὸς ὁ Μεγάλος ὁ Πλάτωνας ποὺ δίδασκε κὴ ἔγραψε γιὰ ἔρωτα, νηὸς ἦνταν γιὰ γέρος; Σ' ὅποια πόλ' τς Ἰταλίας κὴ' ἃ πᾶς θὰ μὲ θυμθῆς. Ὄχ' ὅμως σὰ τς τουρίστες ποὺ σὰ νὰ τς κυνηγοῦνη περνοδιαβαίννε ἀπ' τὴ μιὰ τὴ πολιτεία στ'ν ἄλλ', βιαστικοὶ κὴ γρήγορ.

ΜΗΤΡΟΣ: Πολὺ σωστά, μουγάλο δίκηο ἔχ'ς. Τώρα θέλω νὰ μοὶ πῆς κὴ γιὰ τς Γάλλ' κὴ γιὰ τς Γαλλίδες κη' ὕστερα τὶ σ' ἄρεσε πλειότερο στ'ν 'Ιταλία ἐξόν' τς 'Ιταλίδες πού, κατὰ πως καταλαβαίνω, σὲ πήραν τότες τὴ καρδιὰ σ'κὴ δὲ στὴ ξαναδώκαν.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Πρέπ νὰ ξέρς, Μῆτρο, πὼς ἄλλ' ἀνθρώπ κμανταίρειν' ἡ καρδία, δηλαδὴς τὸ αἴσθημα κη' ἄλλ' ὁ νοῦς, δηλαδὴς ἡ λογική. Αὐτὸ δὲ θέλω νὰ τὸ πάρς γιὰ ἀπόλυτο κὴ νὰ θαρρῆς πὼς οἱ πρῶτ δὲ λογικέβντην καθόλ, ἢ πὼς οἱ δεύτερ δὲν ἔχνη καθόλ καρδιὰ κὴ αἴστημα. Ὄχ', ἀλλὰ σ' ἄλλ' ἀνθρώπ καταπονεῖ τὸ αἴστημα κὴ σ' ἄλλ' καταπονεῖ ἡ λογική. Γὼ κὴ τς πρώτ κὴ τς δεύτερ τς καταλαβαίνω ἀπὸ τὸ πῶς βάζνε, ὅλως διόλου ἀφηρημένα, τὸ ἕνα τὸ χὲρ πάνω στὸ ἄλλο, εἴτε στὴν ἀγκηλ'σά, εἴτε ὄντας κάντην κη' ἀκοῦνε κανένα λόγο. Κειὸς ποὺ βάζ τὸ δεξὶ πὰν ἀπ τὸ ἀριστερὸ ἔχ' λογικὴ ποὺ καταπονεῖ τὸ αἴστημα. Κειὸς πάλε ποὺ βάζ τὸ ἀριστερὸ πὰ στὸ δεξί, εἶνη τόσο αἰστηματίας ποὺ τ' λογικὴ τ'ν ἀφὴν' στὴ μπάντα. Ἔτς, οἱ πειὸ πολλοὶ 'Ιταλοὶ κὴ 'Ιταλίδες, ἅμα ἀγαπήσνε, ἡ λογική, τὸ συμφέρο, γοῦ ὑπολογισμοὶ κὴ γὴ σκοπιμότη ἀποτραβιέντην, ἐνῶ σ'τς Γάλλ' κὴ σ'τς Γαλλίδες συμβαίν' τὸ ἀντίθετο. Ἡ λογικὴ κὴ γοῦ ὑπολογισμοὶ καταπονοῦνη τὸ αἴστημα. Ἕνα ἄλλο ἀκόμα ποὺ πρόσεξ στ'ς Γάλλ' κὴ στ'ς Γαλλίδες στὴ Λυὼν τ' μεγαλύτερ ἀγορὰ τότες σ' οὔλ' τ'ν Εὐρώπ στὰ μεταξωτά, στ' Βαλέντσα, στ'ν 'Αβινιόν, στ' Μασσαλία κὴ στ'ν Αἴγυπτο στ'ν 'Αλεξάντρα ὅπ' εἶχαν τότες πολὺ μουγάλ' παροικία, εἶνη γη', περηφάνεια. Δέ θέλω νὰ πῶ ἐγωϊσμός, ἀλλὰ περηφάνεια τόσην' ποὺ σὲ κρατᾶ σ' ἀπόστας. Ἐνῶ γὴ 'Ιταλίδα μὲ τ' χάρ πὄχ' θὰ σὲ κάμ νὰ τὴ συμπαθήγ'ς σὰ μπουμπουκοῦδ κὴ θὰ θέλ'ς νὰ τὴ χαδέβς κὴ νὰ τὴ φιλᾶς τρυφερὰ μὲ τὴ καρδιὰ σ' στὰ χείλια, τὴ Γαλλίδα μὲ τ' χάρι τς μὲ τ'ν ὀμορφιά τς κὴ τὸ πολὺ τὸ σὲξ ποὺ ἔχ' θὰ τὴ ποθήγ'ς θέλοντας κὴ μὴ τρελλά, χώρις ὅμως ἡ καρδιά σ' νὰ ξεπετάξ ἢ νὰ ποφέρ. Ἄν ἦνταν βολετὸ νἄχαμι μιὰ στατιστικὴ γιὰ τς φόν' κὴ τς αὐτοκτονίες π' γίνναν τότες γιὰ τὸν ἔρωτα χαντῆρ στ Γαλλία κὴ στὴν 'Ιταλία, θὰ ν' ἔγλεπες πως γὴ 'Ιταλία ξεπερνοῦσε κατὰ πολὺ τ' Γαλλία. Δὲν ἀρνιέμη ὅμως πὼς μὲ τὸ καιρὸ κὴ γοῦ 'Ιταλία κὴ οὔλ' ὅσοιν' θὰ ζοῦνη πὰ στ' Γῆς θὰ πάψνε νὰ παραλογίζνε γία τὸν ἔρωτα κὴ πως LE DOLCI SERENATE DI NAPOLI δὲ θὰ ν' ἔχνη καθόλ πέρας. Γὴ ἐξέλιξ κὴ ὁ λεύτερος ὁ ἔρωτας θὰ διώξνε, ἃ δὲ τὸν διώξαν κηόλας, τὸ ρομαντισμό.

Κατὰ τὰ ἄλλα οἱ Γάλλ' εἶνη λαὸς πολιτισμένος, μὲ μουγάλ' ἱστορία κὴ ὡραῖες παραδόσεις. Ἡμᾶς οἱ Γάλλ' στ'ν 'Επανάστας τὸ 1821 γιὰ τ'ν ἀνεξαρτησία μιας, μᾶς βογηθήσαν ὅσο κανένα ἄλλο κράτος, ὄχ' ἀπὸ συμφέρο, ἀλλὰ 'πὸ καθαρὸ φιλελληνισμό, τόσο ποὺ τ' χαριστικὴ βολὴ στὸ Τοῦρκο τ' δώκαν αὐτοίν' τότες.

Ὄντας οἱ Τοῦρκ' μάθαν π' κηρύξαμι ἐπανάστας τὸ 1821, ἀρχίσαν στὰ πειὸ πολλὰ τὰ μὲρ κὴ σφάζαν τς Ἕλλην' κη' ἁρπούσαν τς περιουσίες τς. Στὴ Σμύρνη ὅμως ὅλο τὸν Ἑλληνικὸ τὸ πληθυσμὸ τὸν σώσαν ὁ Πρόξενος ὁ Γάλλος Δαυίδ κὴ ὁ ἀντιπλοίαρχος Λενορμὰν Ντὲ Κεργκρίστ, γιατὶ κὴ τὸ Γαλλικὸ τὸ Προξενεῖο κὴ τὰ γαλλικὰ πολεμικὰ βαπόρια εἶχαν γίν' καταφύγια γιὰ οὔλ' τς Ἕλλην' κὴ πειὸ πολὺ γιὰ τὰ γυναικόπαιδα, ποὺ φέγναν γιὰ νὰ μὴ σφαγοῦνη.

Ὅσο φούντωνε γὴ 'Επανάστας κὴ νικούσαν γοῦ Ἕλλην', τόσο κὴ πειὸ πολλὰ πολεμικὰ βαπόρια ἔστερνε ἡ Γαλλία στὸ Αἰγαῖο. Ἔτς τότες γοῦ ὑποπλοιάρχ' Ρεβερσὼ κὴ Σερνέλ δὲν ἀφήκαν τς Τουρκ' νὰ σφάξνε οὔλ' τς Ἕλλην' στὸ νησὶ τὴ Νάξο. Τὸ 1823 ὁ ἴδιος ὁ ναύαρχος Ντὲ Ριγνὺ ἔσωσε στ'ν Εὔβοια μὲ δυὸ γαλλικὰ πολεμικά τς πειὸ πολλοὶ Ἕλλην' ποὺ μπορέσαν κὴ ξεφύγαν ἀπ' τ' σφαγὴ κὴ φτάσαν στὰ παράλια, ὄντας ὁ ναύαρχος ὁ Τοῦρκος Χοσρὲφ ἔκαψε μὲ τὸ στόλο τ' κὴ ρήμαξε πὰν ἀπὸ σαράντα χωριά. Στὰ Ψαρρὰ ὁ Γάλλος ποίαρχος Βιλλνὲβ μπαρζεμώ, ποὖνταν κυβερνήτ'ς τς κορβέτας «Ἶσις» τὸ 1924 τὸν Ἰούλιο πήγην ὁ ἴδιος στὸ Χοσρέφ κὴ ζήτ'σε νὰ ἀφής λεύτερ οὔλ' τς Ἕλλην' ποὺ οἱ Τοῦρκ' εἶχαν ἀπο-

κλεὶς στὸ φρούριο «Ἅγιος Νικόλαος». Ὁ Χορσὲφ δέχτκην, οἱ ἄλλ' ὅμως οἱ Τοῦρκ' δὲ δεχτήκαν. Πὰ σ' αὐτὸ γοῖ ἀποκλεισμέν' γοῖ Ἕλλην' ἀνατινάξαν τὸ φρούριο κὴ μαζὶ μ' αὐτὸ κη' οὖλ' τς Τοῦρκ'. Τ' νύχτα τὸ «Ἴσις» κοντοζίγιεψε στὸ 'ρειπωμένο φρούριο κὴ μάζεψε ἴσαμε 'κατοπενήντα γυναικόπαιδα κὴ τραυματίες.

Ὄντας τὸ 1825 ὁ ναύαρχος Δὲ Ριγνὺ εἶχεν ἐπαφὲς στὸ Ναύπλιον μὲ πολλοὺς ἀρχηγοὺς τῆς Ἐπανάστασης, πολλοὶ ἀπ' αὐτοίν' μαζὶ κὴ ὁ Κωλέττης, ὁ πειὸ μεγάλος, ζητήσαν νὰ ἀνακηρυχτῆ βασιληὰς τς Ἑλλάδος ἕνας Γάλλος πρίγκιπας, γιὰ νἄχ' ἡ Ἑλλάδα τ' προστασία τς Γαλλίας. Οἱ ἴδιοι ζητήσαν ἀκόμα ἀπ' τὸ Ντὲ Ριγνὺ νὰ σκώς γαλλικιὰ σημαία στὸ Ναύπλιο, γιὰ νὰ τὸ προστατὲβ ὁ γαλλικὸς ὁ στόλος μὲ τὰ κανόνια τ' ἀπ' τς Τοῦρκ'.

Στ' πολιορκία τς Ἀκρόπολις ὁ ναύαρχος Ντὲ Ριγνὺ μετάφερε ἀπ' τὰ παράλια τς Ἀττικῆς κὴ τς Βοιωτίας πὰν ἀπὸ 15.000 Ἕλλην', γιὰ νὰ μὴ σγαφοῦνη ἀπ' τς Τοῦρκ'.

Μὲ τ' μεσολάβης πάλε τ' Ντὲ Ριγνὺ συναντήθηκαν πὰν στὸ πολεμικὸ τὸ πλοῖο τ' ὁ Καραϊσκάκης κὴ ὁ Ὁμὲρ Βρυώνης γιὰ νὰ συζητήσνε γιὰ ἀνακωχή, ἀλλὰ δὲ συμφωνήσαν.

Ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτὰ κη' ἄλλα πολλὰ π' δὲ θμοῦμη, οἱ Τοῦρκ' μισήσαν τόσο πολὺ τς Γάλλ', ποὺ γιὰ ἐκδίκης σφάξαν τρεῖς Γάλλ' ἀξωματικοὶ αἰχμάλωτ, πειδής πολεμούσαν ἐνάντια σ' αὐτοίν' μὲ τὸ ξακουστὸ φιλέλληνα Φαβιέρο.

Τὸ 1827 ὁ ναύαρχος Ντὲ Ριγνὺ πέτυχε ἀπ' τὸ Κιουταχὴ νὰ συνθηκολογήσνε Ἕλλην' κὴ Τοῦρκ' κη' ἔτς ἔφγην ἡ φρουρὰ ποὖχαν οἱ Τοῦρκ' πὰ στ'ν Ἀκρόπολ'.

Τ'ν ἴδια χρονιὰ τὸ 1827 γίνετη κὴ γὴ περίφημ ναυμαχία Στὸ Ναυαρῖνο ἐνάντια στὸ τουρκικὸ κὴ τὸν Αἰγυπτιακὸ στόλο. Μπρὶν ἀρχὶς ἡ ναυμαχία κάμαν συμβούλιο οἱ Στόλαρχ' τς Ἀγγλίας, τς Γαλλίας κὴ τς Ρωσίας γιὰ νὰ ἀποφασίσνε, νὰ χτυπήσνε ἢ νὰ μὴ χτυπήσνε. Ἐπερίσχυσεν ὅμως ἡ γνώμ' τοῦ Ντὲ Ριγνὺ ποὖχε τς πειὸ πολλοὶ ἄντρες κὴ τὰ πειὸ πολλὰ πολεμικὰ κη' ἔτς ἄρχισε πρῶτος νὰ τς χτυπᾶ. Αὐτὴν' ἡ ναυμαχία ἦνταν γὴ συντριβὴ τς τουρκοαιγυπτιακῆς ἁρμάδας κὴ γη' ἐπισφράγις τς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας. Τελευταία 'ποτελεσματικὴ ἐπέμβας τς Γαλλίας, κεῖνα τὰ χρόνια, ἦνταν κὴ γή ἀποστολὴ Γαλλικοῦ στρατοῦ κατοχῆς, ποὺ 'πιτέθκη ἐνάνντια σ'τς πολιορκημέν' Τοῦρκ' στὰ φρούρια τ' Ρίου κὴ τ' Ἀντίριου κὴ τς Ναύπακτος κὴ τς ἀνάγκασε νὰ παραδοθοῦνη. Ἐξὸν ὅλα αὐτά, ἅμα σοὶ πῶ κὴ γιὰ τς τόσοιν' κὴ τόσοιν' Γάλλ' φιλέλλην', θὰ πῆς πράμματις ντόμπρος κὴ γενναῖος λαός, ὁ Γαλλικός.

Ὕστερα τί ἄλλο μὲ 'ρώτ'σες; Τί μ' ἄρεσε πλειότερο στ'ν Ἰταλία; Ὁ Ἅγιος Πέτρος, τὰ Μουσεῖα κὴ γὴ Βιβλιοθήκη τ' Βατικανοῦ, ἡ GALLERIA DEGLI UFFIZI στὴ Φλωρεντία κὴ τὸ STAGLIENO στὴ GENOVA. Μὲς στ'ν ἀγκηλσὰ τ' Ἁγιου Πέτρου κὴ τς τρεῖς φορὲς ποὺ πῆγα, ἀφηρέθκα κὴ ξεχάστκα. Τὸ κάθε τὶς ποὺ βλέπς εἶνη καμωμένο μὲ ἀφάνταστ τέχνη κὴ καλαισθησία κὴ βαλμένο μέ τέλεια ἁρμονία. Λὲς οὖλ' ποὺ δλέψαν μὲς σ' αὐτὴν' τὴν ἀγκηλ' σά, νὰ τς καθωδήγεβε κὴ νὰ τς καθωδήγα ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Χτίζνταν ἀπ' τὸ 1452 ὥς τὸ 1564 μὲ διευθυντὲς τς πειὸ ξακουστοὶ τεχνίτες κὴ καλλιτέχνες κείν'ς τς ἐποχῆς τὸ BRAMANTE τὸ RAFFAELLE, τὸ PERUZZI, τὸ SANGALO, τὸ MICHELANGELO, τὸ VIGNOLA, τὸ GIACCOMO DELLA PORTA κὴ τὸ C. MADERNA ποὺ τ' πέσωσε (τελείωσε). Ἔχ' μάκρος 211.50 μέτρα, φάρδος 137.50 κὴ τὸ ὕψος πῶχ' ὁ θόλος φτάν' τὰ 132.50. Τ' θόλου ἡ διάμετρο εἶνη 42 μέτρα. Μὲς στὸν Ἅγιο Πέτρο περπατᾶς ἐλεύτερα ὄντας ἔχ' 40 ὥς 50 χιλιάδες κόσμο. Τὰ γράμματα τὰ λατινικὰ στὸ θόλο ποὺ εἶνη ὅλο ἔργο τ' MICHELANGELO «TU ES PETRUS ET SUPER HANC PETRAM AEDIFICABO ECCLESIAM MEAM», ἔχνη δυὸ μέτρα ὕψος τὸ καθένα κη' ἀπὸ κάτ π'τα βλέπς θαρρεῖς κη' εἶνη μισῆ πθαμή. Μέσα στὸν Ἅγιο Πέτρο θέλ' δὲ θέλ' ὁ καλὸς ὁ Χριστιανός, προσεύχετη μὲ

κατάνυξ, γιατὶ νοιώθ τ' Θεοῦ τ' παρουσία. Ἀλλὰ κεῖνο ποὺ σ' ἕνα προσκυνητὴ θὰ κάμ πολὺ μουγάλ' αἴστης, εἶνη νὰ δγῆ σὲ μιὰ μουγάλ' γιορτὴ 60 ὥς 70 χ'λιάδες κεφάλια νὰ σκύβνε τ'ν ὥρα ποὺ ὁ Πάπας προχωρεῖ καθσμένος στὴ SEDIA GESTATORIA κὴ βλογᾶ αὐτὴν' τ'ν ἀθρωποθάλασσα. Τὰ ἔργα τέχην'ς μὲς σ' αὐτὸ τ' Θεοῦ τὸ σπίτ, ποὺ δεύτερο στὸ Κόσμο δὲν ἔχ' εἶνη ἀπερίγραφτα. Νὰ σοὶ τ' ἀραδιάσω δὲ τὰ θμοῦμη, ἀλλὰ κὴ νὰ τὰ θμούμνη ἀνώφελο θὰ'ν ἦνταν, ἀφοῦς μὲ τὰ λόγια δὲ μπορῶ νὰ σοὶ τὰ παραστήσω. Κἄτ' λιγοστὰ μόνε θὰ σοὶ πῶ κὴ μπρὸς ἀπ' οὖλα γιὰ τὸ ἄγαλμα τ' Ἅγιου Πέτρου. Εἶνη καμωμένο ἀπὸ μπροῦντζο μπρὶν 1500 τόσα χρόνια. Εἶνη καθσμένος πὰ σὲ μαρμαρένιο θρόνο κὴ μὲ τὸ δεξὶ τὸ χὲρ 6λογᾶ. Στὸ ἄλλο, τὸ ζερβί, ποῦνη διπλωμένο κη' ἀκουμπσμένο κομμάτ πειὸ κάτ ἀπ' τὸ στῆθος τ', βαστᾶ τὰ κλειδιὰ ποὺ τὸν μπιστεύτκην ὁ Χριστός. Αὐτὸ εἶνη ὅλο. Γὼ ὅμωςοὖλες τς φορὲς ποὺ πῆγα, στάθκα πολλὴ ὥρα γιὰ νὰ τὸ ξετάξω κὴ νὰ τὸ ἀπολάψω. Μ' ἔκαμην μουγάλ' αἴστης γῆ ἔκφρασή τ' ποὺ ἀναρωτιέμη ἀκόμα, πόσο πάσχισε ὁ ἄγνωστος καλλιτέχνης ὅσο νὰ τὴ πετύχ'. Εἶνη ἔκφρας ποὺ κολλίτερ δὲ μποροῦσε νὰ δοθῆ στὸ στῦλο τς Χριστιανοσύν'ς. Γῆ ἔκφρασή τ' γιὰ μένα ξέρς τί λέγ'; «Π ί σ τ ε ψ α κὴ θ υ σ ι ά σ τ κ α γ ι ὰ σ έ ν α τ ὸ σ υ ν ά θ ρ ω π ό μ' τ ὸ ν ἁ μ α ρ τ ω λ ό. Π ί σ τ ε ψ ε κὴ σὺ κὴ θ υ σ ι ά σ ο υ γ ι ὰ τ ς σ υ ν ά θ ρ ω π ο ί σ'». Γῆ ἔκφρας πῆχνε τὰ μάτια τ', τὸ κεφάλι τ' ποῦνη λίγο σκωμένο, τὸ ἤρεμο, ἀλλὰ ἀποφασισμένο στὴν αὐτοθυσία πρόσωπό τ', τὸ ρυτιδωμένο μέτωπό τ' κη' αὐτὰ τὰ λίγο κατεβασμένα μουστάκια τ', προσδίννε ἕνα τόσο φυσικὸ σύνολο, ποὺ μόνε ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ ἔχ' ἐμπνεὺς τὸν ἄγνωστο καλλιτέχνη νὰ φέρ σὲ πέρας αὐτὸ τὸ ἀριστούργημα.

Τί ἄλλο νὰ σοὶ πῶ γιὰ τ'ν ἀγκλ'σὰ τὸν Ἅγιο Πέτρο; Γιὰ τὸν ὑπέροχο χρυσὸ διάκοσμο; Γιὰ τ' ὅραμα τ' Κωνσταντίνου πὰ στ' ἄλογο; Γιὰ τὸ Πρόδρομο ποὺ παριστάν' τὸ Χριστὸ νὰ σκών' ἀπὸ γονατιστὸ τὸ Πέτρο, πλαισιωμέν' κὴ γοῖ δυὸ ἀπὸ ἀγγέλ', ἀπὸ ἅγιοι καθσμέν' πὰ σὲ σύννεφα κη' ἀπ' τς ἄλλ' τς ἕντεκα μαθητὲς ποῦνη μέσα σ' ἕνα ψαροκάϊκο; Γιὰ τὸ Μωυσῆ, ἔργο τ' MICELANGELO, ποὺ βαστᾶ τς δέκα ἐντολὲς κὴ βλοσυρὸς βλέπ τς Ἑβραῖοι ποὺ μὲς σὲ λίγες μέρες ποὺ ἔλλ'ψε γίναν 'δωλολάτρες ἢ γιὰ τὰ χ'λιάδες τὰ ἀγάλματα, μικρὰ κὴ μουγάλα, μέχρι πέντη μέτρα ὕψος, π' τὸν στολίζνε μέσα κη' ὄξω;

Κατὰ πὼς βλέπς κοντέβουμ νὰ φτάξουμ στὸ χωριὸ κη' ἀκόμα ἀρχὴ δὲν ἔκαμα νὰ σοὶ λέγω γιὰ τ'ν Ἰταλία. Θὰ σοὶ πῶ κἀμπόσα γιὰ τὸ Βατικανὸ κὴ γιὰ τὴ Φλωρεντία, γιατὶ κη' ὁλόκληρο μῆνα νὰ σοὶ λέγω δὲ σώννταν τὰ καλλιτεχνήματα, ποὺ μὲ κάμιαν αἴστης κὴ ποὺ τὰ καλλίτερα εἶνη τ' MICHELANGELO, ποῦνταν κὴ ἀρχιτέκτωνας κὴ γλύπτ'ς κὴ ζωγράφος.

Οἱ σάλες τ' Ραφφαέλλο στὸ Βατικανὸ εἶνη ὄνειρο κὴ μάλιος γιὰ μᾶς τς Ἕλλην'. Γὼ 'ντας ἀντίκρυσα «Τὸ Σκολειὸ τς 'Αθήνας» κὴ ἀναγνώρσα μὲς σὲ κειὸ τὸ ἁρμονικὸ τὸ σύνολο, τὸν 'Αριστοτέλ', τὸ Πλάτωνα, τὸ Σωκράτ' τὸν 'Αλκιβιάδ' τὸ Πυθαγόρα, τὸν 'Αρχιμήδη κὴ τὸ Πτολεμαῖο, τὸ καθένα τριγυρισμένο ἀπ' τς μαθητὲς τ', πόμνα ἀποσβολωμένος κη' ἤθελα δὲν ἤθελα συγκινήθκα μέχρι ποὺ δάκρυσα. Ὥρα πολλὴ τὸ ἀπολάμβανα κὴ δὲ μ' ἔκαμνε καρδιὰ νὰ ξεκολλήσω. Κοντοστέκουμνη σὰ νἄθελα ν' ἀκούσω τς συζητῆσες ποῦχαν.

Στ'ν ἴδια τ' σάλα ἢ στὴ διπλανή, δὲ θμοῦμη καλά, μὲ τ'ν ἴδια ἔκπληξ ἀντίκρυσα κὴ τὸ «Παρνασσό». Σ' αὐτό, ἂς τὸ ποῦμη ταμπλό, βλέπς τὸν 'Απόλλωνα, τς Μοῦσες κὴ τς ποιητὲς ποῦνη μαζεμέν' πὰ στ' ἁγιασμένο τὸ βνό. Ὁ Ὅμηρος ψαίλλην', οἱ Μοῦσες ἀκοῦνη χαμογελαστὲς ἀντικρύζοντας τὸ Πίνδαρο, τὸ Δάντη, τὸ Βιργίλιο κη' ἄλλ'. Πόμνα σαστισμένος κὴ δεδῶ κὴ λόγιαζα πόσο ὄμορφα ἦνταν 'πολογισμένα κὴ βαλμένα οὖλα. Δὲ μπορεῖς νὰ φανταστῆς, Μῆτρο, τὴ ψιλοδλειά, τὴ φαντασία, τ'ν ἀναλογία κὴ τ' παραστατικότη.

Γιὰ τ' Βιβλιοθήκ' τ' Βατικανοῦ τί νὰ σοὶ πῶ; Ὅ,τ' κὴ νὰ σοὶ πῶ, δὲ θὰ σοὶ

πῶ τίποτα. Ἔχ' πάν ἀπὸ 600.000 τόμ, κὴ παληὰ χειρόγραφα ἀπ' οὖλο τὸ κόσμο μεταφρασμένα σ'τς πειὸ πολλὲς γλῶσσες, ποὺ γῆ ἀξία τς εἶνη ἀνυπολόγιστ. Ὕστερα κὴ μεταφρασμένα κείμενα ἀπ' τς πειὸ ἀρχαῖοι, τὸ Πολύβιο, τὸ Στράβωνα κὴ τὸ Θουκιδίδη. Ἔχ' τόσην' τέχην', τόσην' δλειᾶ αὐτὴν ἡ βιβλιοθήκ' μὲ τς ἀμέτρητες, ἄλλοῦ σκαλιστὲς κὴ' ἄλλοῦ ζωγραφιστὲς παραστάσες, ποὺ ἀπολαμβάνοντάς τες, νοιώθς μουγάλ' ἱκανοποίησις. Τί νὰ σοὶ πῶ ὕστερα γιὰ τς στοὲς κὴ τὴ τρογγυλὴ τὴ σάλα στὸ Μουσεῖο, τὴ Στοὰ μὲ τς γεωγραφικοὶ χάρτες, τὴ στοά DEGLI CANDELABRI κὴ γιὰ τς GIARDINI DEL VATICANO, ποὺ σχεδιαστήκαν ἀπ' τὸ μεγάλο BRAMANTE; Μῆτρο, ἄμα ἀκοῦς Βατικανὸ κὴ Σὰν Πιέτρο, νὰ ξέρς πὼς πὰ σ' οὔλ' τ' Γῆς δὲν ἔχ' τίποτα νὰ παραβγῆ μπροστά τς, δηλαδὴς νὰ τὰ ξεπερνᾶ, γιατὶ ὅσοιν' δλέψαν κεῖ μέσα ἦνταν πάραπάν ἀπὸ ἀθρώπ. Στὴ Ρώμη ἐξὸν τὸν Ἅγιο Πέτρο κὴ τὸ Βατικανὸ ἔχ' πολλὰ, πάρα πολλὰ ἄλλα π' ἀξίζ τὸ κόπο νὰ τὰ δγῆς χώρις νὰ βιάζεση. Τὸ COLOSSEO ποὖνη κοντὰ πενήντα μέτρα ἀψλὸ κὴ παίρειν' 90.000 θεατές, ἕνα ναὸ ἀρχαῖο τ' Ἡρακλῆ ποὖνη στρογγλός, τὴ βίλλα BORGHESE, τὴ βίλλα MEDICI, τὸ PALLAZZO FARNESE, τὸ PALAZZO DELIE BELLE ARTI (μέγαρον τῶν Καλῶν Τεχνῶν)' τὸ QUIRINALE (Βασιλικὰ Ἀνάκτορα), τὰ 35 Μουσεῖα, τὸ PALAZZO VENEZIA κὴ πολλὰ ἄλλα, πρέπ' νὰ τὰ δγῆς Μῆτρο, νὰ φχαριστηθῆ ἡ καρδιά σ'.

Γιὰ τ' Φλωρεντία (FIRENZE), ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσω κὴ ποῦ νὰ τελειώσω;

Ἡ Φλωρεντία γιὰ τ'ν Ἰταλία εἶνη ἡ Ἀθήνα τ' Μεσαίωνα, τὸ «Λίκνο τς Ἀναγέννησης», ἡ πόλ' μὲ τὰ πειὸ ξακουστὰ μνημεῖα, οὖλα ἔργα τ' Μεσαίωνα. Εἶνη ἡ πατρίδα τ' MICHELANGELO, τ' DANTE, τ' GIOTTO, τ' BRUNELESCHI, τ' MACCHIAVELLI, τ' CELLINI, τ' DONATELLO κὴ κὴ κή. Τὴ διασκίζ ὁ ποταμὸς ὁ Ἄρνο κὴ' ἄμα θέλ'ς πᾶς ὥς τ' Πίζα μὲ βαποράκ' ἴσαμε 105 χιλιόμετρα. Οἱ Φλωρεντινοὶ μέχρι μπρὶν λίγα χρόνια μιλοῦσαν τὴ πειὸ καθαρεύουσα Ἰταλικὴ κὴ τς καταλαβαίν'ς ἀπ' τ' προφορά, γιατὶ τὸ κάπα (C) τὸ προφέρνε σὰ χ (χί). Τς καταλαβαίν'ς ἀκόμα πειδὴς παραλείπνε πολλὰ γράμματα σὲ πολλὲς λέξες, ὅπως κάμνουμι κὴ μεῖς οἱ Λημνοί. Δηλαδὴς τὸ πατέρα δὲν τὸν λένε PADRE (πάντρε) ἀλλὰ π ά ε. Τὸ σπίτ δὲ τὸ λένε CASA (κάζα) ἀλλὰ χ ά ζ α κὴ τέτοια. Εἶνη τόσο καλοὶ οὖλοι τς ἀπ' τὰ παληὰ τὰ χρόνια κὴ' ἔχνη τόσο εὐγενικὰ αἰστήματα π' ὥς κὴ γοῖ βλαστήμιες τς ἀκόμα ἔχνη πολὺ γοῦστο. Ἄκσε μιὰ νὰ γελάγ'ς: «ACCIDENTI ALLA CONTROFODERA DEL GIUBBONE DI TUO PADRE». Ἔτς ξεθμαίννε χώρις νὰ φανοῦνη ἀνάγωγ' ἄμα, σὰν ἀθρώπ', θμώσνε κὴ' αὐτοίν'.

Ὄπγοιος πάγ' στ'ν Φλωρεντία κὴ δὲ πάγ' νὰ δγῆ τ' ἀριστουργήματα DELLA GALLERIA DEGLI UFFIZI θὰ πῆ π' δὲν ἀγαπᾶ τὸν ἑαυτό τ'. Ὅπου πές τὸ μάτι σ' δὲ θέλ' νὰ ξεκολλής. Γὼ πέντη φορὲς ποὺ πῆγα μὲ τὸν ἀδερφό μ' τὸ Χριστόφορο, ποὖταν στ'ν Φλωρεντία γκαταστημένος θαρρῶ πὼς πῆγα μόνε μιά. Πολλὰ ἀπ' τὰ κομψοτεχνήματα τς ζωγραφικῆς κὴ τς γλυπτικῆς θαρρεῖς κὴ ἔχνη ἄλλα ψυχὴ κὴ ἄλλα λαλιά.

Στ' Φλωρεντία ὕστερα πρέπ νὰ δγῆς τὸν Εὐαγγελισμὸ τ' BEATO ANGELICO στὸ CONVENTO DI SAN MARCO, τὸ Περσέα τ'. BENVENUTO CELLINI στὸ ἐσωτερικὸ τς LOLGIA DEI LANZI, τὸ Δαυΐδ τ' MICHELANGELO στὴ GALLERIA ANTICA E MODERNA, τ'ν ἀγκηλ'σὰ SANTA MARIA DEL FIORE μὲ τὸ καμπαναριὸ τ' GIOTTO, τὸ PALAZZO VECCHIO, τὰ PALAZZI STROZZI, τὸ BATTISTERO, τὸ DUOMO, τὸ PALAZZO PITTI, τὸ Πανεπιστήμιο, τς Ἀκαδημίες, ποὖνη ἕνα σωρὸ κὴ' ἄλλα πολλά. Λιγοστὲς πολιτεῖες στὸ κόσμο ἔχνη ἀτμόσφαιρα ποὺ μοσχοβολᾶ ὅπ' κὴ νὰ σταθῆς κὴ περίπατ ὄμορφ σὰ τ' Φλωρεντία. Ἄμα πᾶς στ'ς CASCINE κὴ πειὸ κεῖ στὸν Ἰπ-

πόδρομο, στ'ς GIARDINI BOBOLI, στ'ς GIARDINI TORRIGIANI κὴ στ'ς FIESOLE δὲ θὰ θέλ'ς νὰ φύγ'ς.

Στ'ν 'Ιταλία κάθε βῆμα π' θὰ κάμ̔ς θὰ δγῆς κὴ κάτ π' θὰ σοὶ ἀρές. Ὄντας πῆγα μὲ τ'ν ἀδερφὴ μ' ἀπ' τὸ MONTE FIASCONE στὸ ORVIETO πόχ' ξεχωριστὰ κρασὰ φκαριστήθκα ὅσο δὲ μπορεῖς νὰ φανταστῆς. Εἶδα τ'ν ἀγκηλ'σὰ τ' DUOMO κὴ τὸ πγάδ τ' Σὰν Πατρίτσιο. Γὴ πρόσοψ τ' DUOMO εἶνη ἕνα κομψοτέχνημα κὴ τὸ ἐσωτερικὸ τ' μιὰ ἔκθες ἀπὸ κομψοτεχνήματα ποὺ σὲ κάμνη κη' ὑποβάλλεσαι τόσο ποὺ θέλ'ς δὲ θέλ'ς δοξάγ'ς τὸ Παντοδύναμο.

Ὅσο γιὰ τὸ πγάδ τ' SAN PATRIZIO εἶνη κατὰ τέτοιο τρόπο φκιαγμένο ποὺ κατβαίννε δυὸ σκάλες πολὺ φαρδειὲς χώρις νὰ βλέπνη 'κεῖν' π' κατβαίννη ἀπ' τὴ μιὰ τς ἄλλ' π' ἀνεβοκατβαίννε ἀπ' τ'ν ἄλλ'. Ἔχ' 284 σκαλοπάτια ἡ κάθε σκάλα 'πὸ πέτρα, ὄμορφα δλεμμέν' κὴ γῆ διάμετρο τ' πγαδιοῦ εἶνη 13 μέτρα. Γὼ κατέβκα ὥς τὰ ἑβδομήντα κὴ γύρσα, γιατὶ μέσα σὲ κείνη' τ'ν ὑγρὴ κὴ σκοτνὴ ἀτμόσφαιρα, ὅσο κατέβαινα, καταλάβαινα κρυάδα κὴ χαμακιά. 62 μέτρα βάθος δὲν εἶνη κὴ μικρὸ πρᾶμμα.

Κὴ μιὰ κὴ σ' εἶπα γιὰ τὸ DUOMO τ' ORVIETO, πρέπ νὰ σοὶ πῶ δυὸ λόγια κὴ γιὰ τὸ DUOMO τοῦ Μιλάνου, ὅπ' ἀμέτρητες φορὲς κειὰ τὰ χρόνια πῆγα γιὰ ἀγορὲς σὲ πολλὰ ἐργοστάσια. Σὰ χτίριο ἀρχιτεκτονικῆς ἄλλο σὰ κη' αὐτὸ πά στ' Γῆς θαρρῶ νὰ μὴν ἔχ'. Ἄρχισε νὰ χτίζετη τὸ 1386 κὴ τέλειωσε μπρὶν 60 ἢ 70 χρόνια. Εἶνη κη' αὐτὴν' μουγάλ' ὄχ' ὅμως σὰ τὸν Ἅγιο Πέτρο. Μάκρος ἔχ' 150 μέτρα κὴ πλάτος 90. Τὴν τεχνικὴ πόχ' ἠγὼ δὲ μπορῶ νὰ σοὶ τὴ περιγράψω.

Τώρα θὰ ἤθελα νὰ σ' ἔλεγα κἄμποσα γιὰ τ' GENOVA, ποὺ τ' θμοῦμη δὶς τ'ν ὥρα μὲ λαχτάρα, ἀλλὰ δὲ μᾶς παίρειν' ἡ ὥρα. Τς πειὸ πολλὲς φορὲς τ' θμοῦμη χ'μωνιάτ'σα κὴ μάλιος ὄντας «CIEUVE CIAN CIANIN». Τότες ὄντας ἔβρεχε CIAN CIANIN στὴν ὁδὸ 20 Σεπτεμβρίου ἀπ' τὴ PIAZZA DE FERRARI μέχρι τὸ PONTE MONUMENTALE, SOTTO I PORTICI, γίνναν μουγάλος συνωστισμὸς κὴ δὲ μπόρειες νὰ περπατήγ'ς ἐλεύθερα. Χειρότερα ἦνταν ἀπ' τ' μεριὰ τ' PALAZZO DELLA BORSA κὴ τὸ σινεμὰ OLIMPIA μὲ τ' χρυσαφένια τ' σάλα. Ἦνταν ὅμως τόσο ὄμορφα, μὲ κείν' τὴ τόσο εὐχάριστ' θαλπωρή, ὄντας κάτ' ἀπ' τ'ν ὀμπρέλλα περπατοῦσες μὲ καμμιὰ γλυκειὰ «FIGIEU» ποὺ προτιμοῦσες νὰ κάν'ς βῆμα σημειωτὸ κὴ νὰ ἀφήν'ς τς ἄλλ' νὰ σὲ ξεπερνοῦνη.

ΜΗΤΡΟΣ: Μὴ σταματᾶς, Γιάνν', λέγε. Γὼ ἀπόψε στὸ σπίτ'ς θὰ φάγω.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Θὰ τὸ φκαριστηθῶ πολύ. Ὅσο γιὰ φαγὶ ἔννοια σ', κἄτ' θὰ σκαρώς, στὸ ἄψε σβύσε, ἡ μητέρα μ'. 'Πὸ τὸ μεσημέρ 'πομείναν κὴ τέσσερς μπαρμπουνάρες ποὺ μὲ μαῦρο κράσο μπροῦσκο, 'πὸ κειὸ ποὺ ξέρς, πστέβω νὰ τὰ καταφέρουμ νὰ ψευτογελάσουν πάλε τ' κατακαμμέν'. Διὲ τὴ μητέρα μ', ξεπρόβαλε στὸ κατῶφιλ'. Θ, ἀνησύχ'σε φορούμ, ποὺ ἀργήσαμ κὴ μᾶς ξεγυρέβ. Σὺ δέσε τὸ ζῶ στ'ν αὐλὴ κη' ὅσο νὰ τὸ ξεσαμιαρώγ'ς θὰ φέρω νὰ τῶ δώκ'ς νὰ φάγ' κομμάτ γιαρμὰ νὰ ψχοπιαστῆ κη' αὐτό.

ΜΗΤΡΟΣ: Χίλιες φορὲς σοὶ φχήθκα, νὰ χαίρεση τ' μητέρα σ', σοὶ τὸ φκιέμη κὴ τώρα. Οὔλος ὁ κόσμος ἔχ' νὰ κάμ̔ γιὰ τ' καλωσύνη τς κὴ τὴ γλυκειά τς τὴ γλῶσσα κὴ ποὺ ἐννενήντα χρονῶ δὲ σὲ ἀφήν' νὰ πάῥ 'πηρέτρια.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἐμ τότες γιὰ τ' γρηγιὰ τὴ Κοτσναδέλαινα στὰ Τσμάντρια τί λένε ποῦνη 114 χρονῶ;

Καλησπέρα, μητέρα. Πολὺ καιρὸ δὲν ἔχ'ς νὰ δγῆς τὸ φίλο μ' τὸ Μῆτρο; Νά τος, ἦρτε. Σών' κὴ καλά, νὰ γάγ' τὰ φαγιά μας θέλ'.

ΧΡΥΣΑ: Γειά σας παιδιά μ', γειά σας. Καλὰ νἄστη κη' ἔννοια σας. Χώρις καλοφάγ' δέ θὰ σᾶς ἀφήκω. Οὐ Θὸς, ποὺ μᾶς τὰ δίν' οὔλα, μόνε καλὴ καρδιὰ θέλ'. Γιάνν' παιδί μ', ἄν'ξε τ'ν αὐλόπορτα νὰ περάς τὸ ζῶ τ' Μήτρου στ'ν αὐλή. Ἄντε Μῆτρο βόλεψε τὸ ζῶ σ' κὴ κόπιασε. Γὼ ὅσο νὰ ξεσαστῆτε κὴ νὰ πγῆτε κἀνὲ ρακί,

θὰ τγανίσω κἀνεδυὸ τυροπτούδια 'πὸ κειὰ π' σ' ἀρέσνη, Μῆτρο, τς σβύνγκ.

ΜΗΤΡΟΣ: Φκαριστῶ πολύ, κυρὰ Χρύσα. Ἄς εἶση καλά.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἔλα Μῆτρο, βάλε ρακὶ στὰ ποτήρια. Ξέρς τὸ ρακὶ εἶνη κὴ πικουραστκό.

Ἄντε, γειά μας κὴ πέ μοι ποῦ πομείναμ; Ἄ, ναί. Λέγαμ γιὰ τ' GENOVA, τ' «Ζένα».

Τότες, μπρὶν πενήντα χρόνια τ' μεταχειρίζνταν πολὺ τ' διάλεχτο τς οἱ Γενοβέζ. Θμοῦμη ἕνα συμμαθητή μ' στὸ COLLEGIO FOSCARINI στὴ PIAZZA CARIGNANO π' τὸν λέγαν BOSERO ποὺ τὴ μιλοῦσε τόσο ὄμορφα, ποὺ κὴ τὰ ραβασάκια τ' ἀκόμα τἄγραφε στὴ Τζενοβέζκια τὴ διάλεχτο. Μένα μ' ἄρεζε πολὺ γι' αὐτὸ τ'ν ἔμαθα κὴ τὴ μιλοῦσα. Τώρα πολὺ λίγο τ' θμοῦμη. Μ' ἄρεζε ξέρς γιατί; Γιατὶ θαροῦσα πὼς ψυχολογοῦσα πειὸ καλὰ τς Τζενοβέζ κὴ πὼς καταλάβαινα καλλίτερα τ' νοοτροπία τς, τὸ χαρακτῆρα τς κὴ τὰ αἰστήματά τς. Ἡ διάλεχτο τς παρ' ὅλο

Ἡ ὑπεραιωνόβιος Θεονίκη Κοτσιναδέλλη ἐκ τοῦ χωρίου Τσιμάντρια, θανοῦσα εἰς ἡλικίαν 114 ἐτῶν. Ἐκάπνιζε πίπαν μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τοῦ βίου καὶ ἔχαιρεν ἄκρας ὑγείας. Κατέλιπεν 8 τέκνα, 18 ἐγγόνους,22 δισεγγόνους καὶ 2 τρισεγγόνους.

ποῦνη βαρειά, συγκρίνοντάς την μὲ τ'ν ἰταλικὴ τὴ γλῶσα, αὐτοίν' ἄντρες κὴ γ'ναῖκες εἶνε πολὺ εὐαίσθητ', πολὺ φιλότιμ κὴ στ'ς συναλλαγὲς τς πολὺ συνεπεῖς κὴ κύριοι. Τὸ ἐμπορικὸ δαιμόνιο τ' Τζενοβέζου πολὺ λίγ' τὄχνη. Στὸ σπίτ εἶνη ὅλο ἀγάπες κὴ ἀνυπόκριτες τρυφερότητες. Ἡ μουσική, ὁ χορός, γοῖ ἐκδρομές, τὰ σπόρ κὴ γῆ θάλασσα ἀρέσνε κὴ στὸ Ζενέζε κὴ στὴ Ζενέζα. Κειὸ τὸ LIDO D' ALBARO πολλὲς φορὲς τ' ὠνειρεύτκα.

Ἀπ' τὸ 1100 ὥς τὸ 1380 ἡ GENOVA ἦνταν ἀπ' τς πρῶτες θαλασσοκράτειρες. Κείν' τ' τελευταία χρονιὰ νικήθκε στὴ CHIOGIA ἀπ' τὴ Βενέτσια (Βενετία), γιατὶ εἶχε ἐξαστενὴς πολεμώντας ἑκατὸ χρόνια ἐνάντια στὴ PISA κὴ στὴ Βενετία. Ὄντας ἦνταν στ'ς δόξες τς ἔφτασε νἄχ' σταθμοὶ κὴ χτῆσες στ'ν ἀνατολικὴ Μεσόγειο, στὴ Κορσικὴ κὴ στὴ Μαύρη Θάλασσα ἀκόμα. Δῶ πὰ στὸ Ν'σί μας ἔχ' μιὰ τοποθεσία ποὺ γοῖ κοντοχωριανοὶ Ἀτσκιῶτες, Βαρίτες κὴ Καρπασνοὶ τ' λένε Γενοβιούς, ὅπ' φαίντην πολλὰ χαλάσματα.

Ὁ FRANCESCO GATTILUSIO, πλούσιος εὐγενὴς Γενοβέζος παντρέφτκη τ'ν ἀδερφὴ τ' αὐτοκρότορα τ' Βυζαντίου Ἰωάννη κὴ γιὰ προῖκα πῆρε τ' Μυτιλήν' κὴ τ' Λῆμνο κη' ὄντας ὁ αὐτοκράτορας βρέθκε σὲ δύσκολ θὲς τὸν βοηθήσαν ὁ γαμπρὸς τ' ὁ Γαττιλούζιο κὴ γοῖ Τζενοβέζ ποὔνταν γκαταστημέν' στ' Κωνσταν-

τινούπολ' στὸ Γαλατᾶ. Ἕνας Γενοβέζος ποὺ τ' ὄνομά τ' εἶνη, καταπὼς λένε, συνδεδεμένο μὲ τ'ν Ἱστορία τς Λῆμνος εἶνη ὁ Ὀττόνε USODIMARE. Γενοβέζος ἀκόμα ἦνταν κὴ ὁ ALBERTO PALLAVICINI, ἀπὸ μουγάλ' εὐγενικιὰ κη' ἱστορικιὰ οἰκογένεια. Αὐτὸς τὸ 1332 παντρέφτκε τὴν ANNESA ποὖνταν ἀγγονὴ τ' Μεγάλου Δούκα τς Λῆμνος Φιλόκαλλου.

Γιὰ τ' GENOVA ἔχω ἀκούς μουγάλ' Ἰταλοὶ ἱστορικοὶ νὰ λένε πὼς εἶνη ἡ πειὸ παληὰ πόλ' σ' οὔλ τ'ν Ἰταλία, τόσο ποὺ δὲ ξέρνε οὔτε πότε χτίστκε οὔτε πγοὶ τὴ χτίσαν.

Τὸ πειὸ δοξασμένο παιδὶ τῆς Τζένοβας εἶνη ὁ ANDREA DORIA ποὺ πολέμισε σκληρὰ ἐνάντια τς Γάλλ' κὴ τς Ἱσπανοί, ὥσπου κατάφερε νὰ λευτερώς τ' πατρίδα τ'. Πέθανε σὲ ἡλικία 104 χρονῶ τὸ 1560 κὴ γοὶ Τζενοβέζ, γιὰ νὰ τὸν τιμήσνε, τὸν στήσαν ἀντριάντα μὲ τὸ ἐπίγραμμα: «AL PADRE DELLA PATRIA».

Σήμερα ἡ Τζένοβα εἶνη μιὰ μεγαλούπολ' μὲ πληθυσμὸ κοντὰ τὸ 'κατομμύριο, μὲ ναυπηγεῖα ξακουστά ὅπως τὸ ANSALDO, μ' ἕνα σωρὸ ἐργοστάσια μικρὰ κὴ μουγάλα, μὲ πολὺ ὄμορφες ἀγκηλ'σὲς, μὲ μέγαρα ἀντὰν μπαμπαντὰς μουγάλα κὴ τόσο πλούσια ποὺ ἀπὸ 100 χρόνια, μπορεῖ κὴ παραπάν, τὴ λένε «SUPERBA» (περίφαν', ἐπιβλητική).

Σ'τ GENOVA ὅγοιος πάγ' πρέπ' νὰ δγῆ τὴ SANTA MARIA DI CARIGNANO, τ' πρόσοψ τς ἀγκηλ'σᾶς SAN LORENZO ἀπὸ μάρμαρο ἄσπρο κὴ μαῦρο, τὸ PALAZZO DUCALE π' χτίστκε μπρὶν 1000 χρόνια, τὸ μουγάλο PALAZZO REALE, τὸ PALAZZO PALLAVICINI, τὸ PALAZZO BALBI, τὸ PALAZZO MUNICIPALE, τὸ ἐσωτερικὸ τς ἀγκηλ'σᾶς SANTA ANNUNZIATA, τὸ κοιμητήριο STAGLIENO, τὸ Φάρο, τὸ CASTELLETTO κὴ πολλὰ ἄλλα.

Τὸ Σταλιένο, τὸ ξακουστὸ νεκροταφεῖο τς σ' ὅλο τὸ κόσμο, πρέπ νὰ τὸ σεργιανίγ'ς καλά! Γὼ ὅσα κὴ νὰ σοὶ πῶ εἶνη τίποτα μπροστὰ στὰ ὅσα θὰ δγῆς. Δυὸ φορὲς ποὺ πῆγα ἔφγα κὴ τς δυὸ φορὲς τὸ βράδ χώρις νὰ καταλάβω πότε πέρασε ἡ ὥρα. Θμοῦμη κὴ τέσσερα ἑλληνικὰ μην'μεῖα ἀπ' τὰ καλὰ καλά. Πολλοὶ στὴ διαθήκη τς, γιὰ τελευταία ἐπιθυμία τς ζητοῦνη νὰ ταφοῦνη στὸ Σταλιένο. Ὕστερα εἶνη πλούσια κη' ἀπ' Ἀκαδημίες, Μουσεῖα, Βιβλιοθῆκες, Πανεπιστήμια, Ναυτικὲς κη' Ἐμπορικὲς Σχολές, Λύκεια, Χοροδιδασκαλεῖα, Θέατρα κὴ Κινηματογράφ. Τὰ ξοχικὰ πῆχ' ἡ GENOVA δὲ τἄχ' οὔτε ἡ Νάπολ' οὔτε κὴ καμμιὰ ἄλλ' πόλ' τς Ἰταλίας. Τὰ παραθαλάσσια 'πὸ τὴ μιὰ μεριὰ SAMPIERDARENA, CORNIGLIANO, SESTRI PONENTE, τὸ PEGLI μὲ τὴ βίλλα PALLAVICINI, VOLTRI, NOLI, ALESSIO, ONEGLIA, PORTO MAURIZIO κὴ SAN REMO κη' ἀπ' τ'ν ἄλλ' τὰ STURLA, QUARTO, QUINTO, NERVI, S. ILARIO, BOGLIASCO, SORI, RECCO, CAMOGLI, S. MARGHERITA, RAPALLO, CHIAVARI εἶνη ἀφάνταστα ὄμορφα, γιατὶ γῆ καλλιτεχνία κη' ἡ καλαιστησία τ' Ἰταλοῦ ἔχνη ἐναρμονίς στὴν ἐντέλεια τς φυσικὲς μὲ τς τεχνικὲς καλλονές, δηλαδὴς ἔχνη ἀποτυπώς πὰ σ' οὖλα τὰ ἔργα τς ἀριστοτεχνικὰ τὰ εὐγενῆ τς αἰστήματα κὴ τὸ καλό τς τὸ γοῦστο. Γι' αὐτὸ σοὶ λέγω κὴ πάλε πὼς γιὰ νὰ γνωρίγ'ς κὴ γιὰ νὰ ἀπολάψης τ'ν Ἰταλία πρέπ νὰ τ' σεργιανίγ'ς κάμποσο καιρό. Γώ, ὅπως σοὶ εἶπα κη' ἄλλες φορές, πῆγα τὸ 1920 κὴ πόμνα ὥς τὸ 1936. Τὰ πρῶτα τρίγια χρόνια ἦνταν πολὺ δύσκολα γιὰ τ'ν Ἰταλία. Τς διαδηλῶσες, τς ἀπεργίες κὴ τς συγκροῦσες Φασίστες μὲ κομμουνιστές, ποὺ ἔλαχε νὰ δγιῶ στ'ν Ἀλεξάντρεια, στὸ Μιλᾶνο, στὸ Τουρίνο κὴ στ' Τζένοβα νὰ σοὶ τς περιγράψω δὲ μπορῶ. Τότες στ'ν Ἰταλία ἀνατινάζνταν σιδηροδρόμι, θέατρα, κινηματογράφ κὴ παρελαύναν κομμουνιστὲς μὲ κόκκ'νες σημαῖες μὲ σφυροδρέπανα τραγδώντας τὸ AVANTI POPOLO ALLA RISCOSSA. Τότες ἀπ' τς ἑφτὰ τὸ βράδ κη' ὕστερα δὲ κυκλοφορούσαν γυναικόπαιδα παρὰ μόνε Φασίστες κὴ κομμουνιστὲς ὡπλισμέν Οἱ πρῶτ' γιὰ τὴ

τάξ κὴ γοί ἄλλ' γιὰ πράξες σαμποτάζ κὴ λογῆς λογῆς ἐγκλήματα, ἀπαγωγὲς κλεψές κὴ τέτοια. Θμοῦμη μιὰ μέρα πᾶφγα τς ἑφτὰ ἡ ὥρα τὸ ἀπόγεμα 'πὸ τὰ γραφεῖα μας ποὖνταν στὴ Vία XX SETTEMBRE 18)3 κὴ συνώδεβα τὴ κυρία Ρίνα Κατσαΐτη κόρ τ' Ἱππότη ANTONIO MARCHIONI ποὺ σὲ μιὰ στιγμὴ φοβισμέν' μὲ ρώτ'σε: «E SE ADESSO VOLESSERO FARMI DEL MALE» κη' ὄντας τ'ν εἶπα LA TOCCHERANNO QUANDO IO SARO MOPTO, χαμογέλασε ἡ καμμέν'.

Μιὰ βραδυὰ, κατὰ τς ἐννηά, μόλις ἔφτασα στὸ PONTE PILA, βλέπω κὴ σταματᾶ μιὰ κοῦρσα κὴ ξεπετιέντην δυὸ μαντράχαλ' ποὺ στ' ἄψε σβύσε ἁρπάξαν μιὰ δεσποινίδα π' πάντεχε μὲ τὸ πατέρα τς τὸ τράμ. Τ' μπάσαν μὲ τὸ πειὸ βάρβαρο τρόπο μές σὴ κοῦρσα κὴ δῶκαν δρόμο, ἀφοῦς πρῶτα μὲ δυὸ τρεῖς γροθιὲς ξαπλώσαν τὸ πατέρα τς φαρδὺ πλατὺ στ'ς γραμμὲς τοῦ τράμ, πειδὴς δὲν τς ἄφνε νὰ πάρνε τ' κόρη τ'.

Τὸ 1922 τὸ Γεννάρ βρέθκα σὲ μιὰ κομμουνιστικιὰ διαδήλωσ π' κατέβαινε ἀπ' τὴ PIAZZA DE FERRARI. Ἤμνη μὲ τὸν τριαντάχρονο τότες AVVOCATUCCIO κὴ σήμερα AVVOCATONE CONTE FULVIO PALLAVICINI, Πγαίναμ νὰ βροῦμη τὸν ἄλλο τὸ δικηγόρο τὸ MARIO GROSSI ποὖνη σήμερα ἕνας ἀπ' τς καλλίτερ δικηγόρ τς Τζένοβας κη' ἔχ' τὸ γραφεῖο τ' στὴ Vια LAVINIA 12. Πειδὴς οἱ χ'λιάδες διαδηλωτὲς κομμουνιστὲς κοντέβαν νὰ παρασύρνε κὴ μᾶς μὲ τὰ τραμπούκ'κα τὰ καμιώματα τς, ρώτ'σα τὸ κ. Παλλαβιτσίνη «κη' ἔχνη ἀποθρασυνθῆ ἔτς τόσο πολὺ οὖλ' αὐτοὶν' οἱ προδότες κομμουνιστὲς τς Ἰταλίας μὲς στ'ν Ἰταλία κὴ σκώσνε ἀντὶς τ'ν Ἰταλικιὰ τ' σημαία, τὴ κόκκιν' τὴ κομμουνιστικιὰ τὴ διεθνῆ μὲ τὸ σφυροδρέπανο; Κη' ὁ κόμης Φούλβιο Παλλαβιτσίνη μοὶ γνέφ καταφατικὰ κὴ μοὶ συνιστᾶ νὰ μιλῶ σιγά.

Μὲ τς δυὸ αὐτοίν' δικηγόρ' 'ντας βγῆκα 'πὸ τὸ COLLEGIO FOSCARINI, σχετίστκα ἀμέσως, γιατὶ ἔτυχε νὰ μένω στὴν ἴδια τὴ πενσιόνε ποὺ μέναν κη' αὐτοίν' στῆς κυρίας Μαρόνι στὴ Vια ANTIOCHIA 2 κη' ἀπ' τὴ γνωριμία τς ὠφελήθκα πάρα πολύ. Ὁ Μάριο Γκρόσσι, ἕνας ἀπ' τς μεγαλύτερ ποινικολόγ' τς Ἰταλίας σήμερα, 'ντας τύχαινε νὰ μέ συστὴς καμμιὰ δεσποινίδα ἢ ὅμορφ κυρία μοὶ τ' σύοταινε λέγοντας: «ἡ ροδοδάκτυλος ἠώς... τάδε». Ξέραν τόσο πολλὰ ἀπ' τς ἀρχαῖοι μας Ἀριστοτέλ', Πλάτωνα, Ὅμηρο κὴ Λυσία, ποὺ λιγοστοὶ ἀπ' τς Ἕλλην' γραμματ'ζούμεν' ξέρνε.

Κη' ὅμως παρ' ὅλα ὅσα σ' εἶπα γιὰ τ' κατάστας, ποὺ πικρατοῦσε τότες στὴν Ἰταλία, ἕνας μόνε ἄθρωπος, σὰ καταπὼς λένε «ἀπὸ μηχανῆς Θεός», ἔσωσε τ' πατρίδα τ' ἀπ' τοῦ χάρου τὰ νύχια. Ποιὸς εἶνη ξέρς. Εἶνη ὁ BENITO MUSSOLINI. Αὐτὸ ὅγοιος δὲ τὸ παραδέχετη, εἴτε Ἰταλὸς εἶνη, εἴτε ξένος, θὰ πῆ πὼς ἀπὸ ἱστορία ἔχ' μεσάνυχτα, ἢ ὅτι εἶνη «κακῆς πίστεως ἄθρωπος» ποὺ παρασέρνεται ἀπ' τὸ κομματικὸ ἢ τὸ κομμουνιστικό τὸ πάθος.

Κεῖν' τς ἐγκληματίες προδότες κη' αἱμοβόρ δολοφόν' ἀναρχοκομμουνιστὲς, ποὖχαν πλημμυρίς κὴ κουρελιάς τὴν Ἰταλία τὶς μποροῦσε νὰ τς σταματής, νὰ τς χτυπής κὴ νὰ τς καταπονές; Ὁ Φασισμὸς κὴ μόνε ὁ Φασισμὸς τ' Μουσολίνη, γιατὶ οὖλα τὰ ἄλλα τὰ κόμματα ὄχ' μόνε δὲν εἶχαν τ'ν ἱκανότη νὰ χτυπήσνε τὸ κομμουνισμό, ἀλλὰ τοὐναντίο μὲ τὸ κοινοβουλευτικό τς τὸ γάν't φέραν τὴ πατρίδα τς σὲ χάλια ἀδιόρθωτα. Ξέρς τί χάλια; Τὰ ἴδια τὰ χάλια τὰ Δεκεμβριανὰ τὰ θκά μας κὴ τὰ κατόπ μὲ τὸ συμμοριτοπόλεμο, ποὺ κράτ'σε πέντη χρόνια. Τὸ ὅτις ἔσωσε τ' πατρίδα τς ἀπ' τὸ ματοκύλισμα κὴ δέ τ'ν ἄφσε νὰ γίν' γιὰ πάντα ροῦσκο προτεχτοράτο, δὲ τὸ στμαίρναν καθόλ. Τόσο καλὰ τς εἶχε τρομοκρατὴς κὴ φλωμιώς ὁ σατανικὸς χαμογελαστὸς πανσλαβιστικὸς κομμουνισμός. Πὼς δὲ μπόρεσε σὰ πολιτικὸς γιὰ τὸ συμφέρο τς Ἰταλίας μὲ τ' πολιτικὴ κὴ τ' διπλωματία νὰ κραπῆς οὐδετερότη στὸ δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, αὐτὸ εἶν' ἄλλ' ὑπόθες. Μέχρι τότες ἔκαμε τό-

σο πολλὰ γιὰ τ' πατρίδα τ' κὴ τ' δόξασε τόσο πολὺ μὲ τ' κατάληψ τς Ἀθησσυνίας π' οὖλ' οἱ Ἰταλοὶ θὰ ν ἔπρεπε νὰ τὸν λατρέβνη.

Γιὰ στέκα νὰ διῶ ἡ μητέρα μ' τί κάμειν'.

ΜΗΤΕΡΑ: Νά με. Σμπαθᾶτε με. Οὔλα χαζὶρ εἶνη, δὲν ἔκαμα μόνε σβύγκ', ἔκαμα κὴ μουσταλευριά. Τώρα θὰ φέρω κὴ τὸ μαῦρο τὸ κρασὶ τὸ μπροῦσκο. Ἄλλο τίποτα δὲ λείπ.

ΜΗΤΡΟΣ: Ξέρς Γιάνν' τί σκέβουμη; Τὸ πόσο θὰ λυπθῆς σὰ ἰπικρατής καμμιὰ μέρα στ'ν Ἰταλία ὁ κομμουνισμός.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Τώρα μ' ἀναστάτωσες. Ἂν εἶνη γραφτὸ τέτοια λαμπερὰ ἀστέρια νὰ χάσνε τ' λαμπράδα τς κὴ ὕστερα σὰ διάττοντες νὰ πέσνε μὲς στὸ βοῦρκο τς κομμουνιστικιᾶς κόλασης καλύτερα ἔχω νὰ πεθάνω παρὰ νὰ τὸ διῶ. Εἶδα μὲ τί σατανικὸ τρόπο πέσαν στὰ δίχτυα τ' κομμουνισμοῦ τὰ κράτ τ' Συμφώνου τς Βαρσοβίας κὴ καίγετ' ἡ καρδιά μ'. Εἶδες κοντὰ εἴκους κατομμύρια Γερμανοὶ πόσο βάρβαρα καταδικαστήκαν σὲ πνιχτὴ σκλαβιὰ πίσ' ἀπὸ κειὸ τὸ τεῖχος τς κομμουνιστικῆς ἀδιαντροπιᾶς; Κὴ' ἅμα πῆς ὅτι αὐτὰ τὰ κράτ κὴ' ἕνα σωρὸ ἄλλα πρέπ νὰ λευτερωθοῦνη, γιατὶ δὲν εἶνη σωστὸ τ' στιγμὴ ποὺ γίννταν ἀνεξάρτητα κράτ ἀπὸ ἀγριαθρώπ κὴ' ἀπὸ ἀθρωποφάγ' ἀκόμα στ'ν Ἀφρική, νᾶνε σκλάβα στ' πολιτισμέν' τ'ν Εὐρώπ, γοι' ἀρχηγοὶ τ' Κρεμλίνου εἶνη ἄξοι νὰ σὲ φᾶνε ζωντανό. Θαρρῶ νὰ μὴ ξέχασες τὸν ἀρχηγό τς κομμουνιστικιᾶς συμμορίας τ' Κρεμλίνου, τὸ Χρουστσώφ, ποὺ ἔβγαλε τὸ παποῦτσι τ' κὴ' πιτέθκη σὰ νὰ τὸν ἔπιασε ἀμόκ, γιὰ νὰ χτυπήσ μὲς σὲ συνδιάσκεψ τὸ Φιλιππῖνο ἀντιπρόσωπο, τὸν εὐγενῆ γερουσιαστὴ κ. Λορέντζο Σουμουλόγκ, πειδὴς εἶπε ὅτι πρέπ νὰ λευτερωθοῦνη κὴ τὰ σκλάβα κράτ τς Εὐρώπς. Αὐτὴν' εἶνη γη' ἀνατροφή, γη' συμπεριφορὰ κὴ γη' νοοτροπία τ' Κρεμλίνου. Καταπληκτικὸ κὴ γιὰ γέλια δὲν εἶνη αὐτοίν' ποὺ πενήντα χρόνια τώρα κυβερνοῦνε μὲ τρομοκρατικὸ κομμουνιστικὸ καθεστὼς νὰ κατακρίννε ἡμᾶς τς Δυτικοὶ κὴ νὰ μᾶς λένε ἰμπεριαλιστὲς κὴ φασίστες; Δὲ βλέπνε π' ξεκαρδίζντην ἀπ' τὰ γέλια κὴ γοῖ κάτες; Ἂν ἤμαστε τέτγοιν θὰ εἶχαν αὐτοίν' κομμουνιστικὸ κόμμα τ'ν Ε.Δ.Α. κὴ σωματεῖα ἕνα σωρὸ κομμουνιστικὰ σά τς Λαμπράκηδες; Θὰ μπορούσαν νὰ βγάζνε 'φημερίδα κομμουνιστικιὰ σὰ τ'ν «Αὐγή» κὴ νἄχνε 6000—γραφεῖα κομμουνιστικὰ προπαγανδιστικὰ προδοτικὰ σ' οὖλ' τ'ν Ἑλλάδα; Θὰ μπορούσαν νὰ βάζνε 'ποψηφιότητα σ' οὖλες τς βουλευτικὲς ἐκλογές μας γιὰ νὰ βγάζνε βουλευτὲς κομμουνιστὲς προδότες σὰ τὸν Ἡλίγια τὸν Ἡλιοῦ, τὸ Μίμη τὸ Θοδωράκη κὴ' ἕνα σωρὸ ἄλλ' χωρὶς ἱερὸ κὴ ὅσιο; Κάμνε πὼς ξεχάσαν τὸ Συμμοριτοπόλεμο, τὸ πόλεμο αὐτὸ ποὺ βάσταξε τέσσερα χρόνια κὴ στοίχ'σε στὴν Ἑλλάδα 700.000 πρόσφυγ', 100.000 σκοτωμέν', 28.000 παιδιά, π' ἁρπάξαν στὸ παιδομάζωμα κὴ' ἀνέτρητες πολιτεῖες κὴ χωριά, ποὺ κάψαν κὴ ρημάξαν, μόνε κὴ μόνε γιὰ νὰ κάμνε τ'ν Ἑλλάδα μας ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

Ὁ κομμουνιστὴς ἀπ' τὴ στιγμὴ π' θὰ γίν' κομμουνιστὴς πάβ νὰ ἔχ' πατρίδα, θρησκεία κὴ' οἰκογένεια. Μὲ λίγες λέξες, ΑΠΟΒΑΛΛ' ΤΟΝ ΑΘΡΩΠΙΣΜΟ Τ'.

Σὰ διεθνιστὴς σημαία τ' ἔχ' τὴ κόκκιν' μὲ τὸ σφυροδρέπανο, ὅπως τὸ ἀποδείχνεν' σ' τς ἀπεργίες τ' κὴ σ' τς διαδηλῶσες τ' μὲ μάσκες τ' ἐργάτ', τ' φοιτητῆ, τ' οἰκοδόμ κὴ ἄλλες, κὴ τὸ συνάθρωπό π' π' δὲν εἶνη κομμουνιστὴς τὸν βλέπ' σὰ τίποτα. Τὸν βλέπ σὰ κἄτ π' θέλ' νὰ τὸ ξεφορτωθῆ γιατὶ τὸν μποδίζ γιατὶ τὸν στενοχωρεῖ γιατὶ τὸν νευριάζ. Γι' αὐτὸ ὅπως ἡμεῖς ξύνουμ τ' μύτ τ' μολυβιοῦ μας χωρὶς βιασύν' κὴ μὲ μουγάλ' ἀπάθεια ἔτς αὐτὸς μπορεῖ μερόν'χτα ὁλόκληρα νὰ περνᾶ τ'ν ὥρα τ' βγάζοντας μάτια κὴ κόβοντας μύτες, αὐτιὰ κὴ δαχτύλια κὴ' ὕστερα νὰ γυρίς νὰ σφάξ οὖλ' αὐτοίν' τς δυστυχισμέν' μὲ κονσερβοκούτια, γιὰ νὰ συνειθίς στὸ αἷμα κὴ στὸ ἔγκλημα. Ἡμεῖς δῶ στ'ν Ἑλλάδα οὔλα αὐτὰ τὰ δγήκαμ

κὴ τὰ ξέρ κὴ ὁ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ. Ἔτς μὲ κονσερβοκούτια κατακρεουργήσαν τὰ ἀποβράσματα τς κομμουνιστικιᾶς κόλασης στὴν Ἀθήνα μας τὸ Δεκέμβριο τ' 1944 κὴ' ὕστερα ὥς τὸ 1948 σ' ὅλο τὸ συμμοριτοπόλεμο, δεκαριὲς χιλιάδες φτωχοὶ Ἕλλην'.

Ὕστερα ἀπ' ὅσα σ' εἶπα, ἀπαντῶ κὴ στὴ σκέψι σ' γιὰ τ'ν ἐπικράτης τ' κομμουνισμοῦ στὴν Ἰταλία κὴ σοὶ λέγω: Τ' φαντάζομαι σὰ νὰ βλέπω ἕνα ταῦρο δαιμονισμένο μέσα σ' ἕνα μουγάλο κὴ πολὺ ὅμορφο κοσμηματοπωλεῖο.

Μιὰ κὴ' ἀποφάγαμι θὰ σοὶ δείξω κὴ θὰ σοὶ διαβάσω κἄτ 'λιγοστὰ πειστήρια, ποὺ φλάγω, γιὰ τ' βαρβαρότη' τ'ν ἀδιαντροπιά, τ'ν ἀναιστησία κὴ τὴ σατανικότη τ' κομμουνισμοῦ. Αὐτὰ εἶνη δυὸ λόγια τ' στρατηγοῦ Ναπολέων Ζέρβα ποὺ λέγ' σ' τς στρατιῶτες τ' λίγα λεφτὰ μπρὶν δώκ' μάχ' σ' τς 14 τ' Ἀπρίλ' 1947 ἐνάνντια στὸ προδοτικὸ κομμουνιστικὸ στρατό, τς Συμμορῖτες, π' θέλαν νὰ παραδῶσνε τ'ν Ἑλλάδα μας σκλάβα στὸ Κομμουνισμό:

«Στρατευμένοι πατριῶτες, φαντάροι, χωροφύλακες, ναῦτες καὶ ἀεροπόροι, σκεφθῆτε ποιούς ἔχετε ἀπέναντί σας καὶ γιατὶ ἀγωνίζεσθε.

Κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς αἰῶνος ἐλευθέρου βίου τὸ Ἔθνος μας ἐγνώρισε κάθε εἴδους ἐσωτερικὲς περιπέτειες. Ἐμφύλιες διαμάχες, καθεστωτικοὺς ἀγῶνας, συνωμοσίας, ἐπαναστάσεις καὶ κινήματα. Ὅλα αὐτὰ ὅμως ἀθροιζόμενα ἀποτελοῦν εἰδυλλιακὴν ἱστορίαν ἐμπρὸς στὸ φοβερὸ κῦμα κακουργίας καὶ ἀγριότητος μὲ τὰ ὁποῖα καπέκλυσε τὴ Χώρα μας μιὰ μεγάλη συμμορία ἀσυνειδήτων πατριδοκτόνων.

Εἶναι γνωστὴ ἡ αἰτία τῆς μεγάλης αὐτῆς διαφορᾶς. Τότε αἱ διενέξεις ἐλάμβανον χώραν μεταξὺ Ἑλλήνων, ἐνῶ σήμερα στὸ ἕνα χαράκωμα στέκει ἡ Ἑλλὰς καὶ στὸ ἄλλο οἱ προαιώνιοι ἐχθροί της, ποὺ χρησιμοποιοῦν μιὰ πέμπτη φάλαγγα μανιακῶν τῆς βίας, ἀλκοολικῶν τοῦ αἵματος καὶ ἀνισορρόπων ποὺ ἡμέραν καὶ νύκταν ὀπτασιάζονται βασανιστήρια καὶ κατασπροφάς.

Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος βρίσκεσθε σεῖς, ἡμεῖς, ὁ Λαός, τὸ Ἔθνος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο οἱ κόκκινοι γενίτσαροι ποὺ πουλήσανε τὴν ψυχή τους στὸ διάβολο τοῦ Σλαβισμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἡ πατρίδα μας δὲν ἔχει θανασιμώτερο καὶ πιὸ ἀδιάλλακτον ἀντίπαλον. Γι' αὐτοὺς τὸ ἔθνος εἶναι μιὰ «πρόληψις», ὁ πατριωτισμὸς «ψευτιά», ἡ οἰκογένεια «ξεπερασμένος θεσμός» καὶ ἡ θρησκεία «ὄπιο τοῦ λαοῦ». Ἐμπρὸς σ' αὐτοὺς τοὺς ἱεροεξεταστὰς τοῦ Διαβόλου, ἐμπρὸς σ' αὐτοὺς τοὺς ἀποστόλους τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς βαρβαρότητος, οἱ ἀπαισιώτεροι τύραννοι τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἅγιοι καὶ ὁ Ἀττίλας δίπλα τους φαίνεται ὄχι σὰν μάστιγα, ἀλλὰ σὰν εὐλογία.

Φρουροὶ τῆς Πατρίδος καὶ ὑπερασπισταὶ τῆς Δημοκρατίας, ὅλο τὸ μῖσος σας ρίξετέ το πάνω στὸ συρφετὸ τῶν λεπρῶν τοῦ Συμμοριτισμοῦ. Τσακίστε τους.

Αὐτοὶ εἶναι ποὺ σφάζουν τοὺς γονεῖς μας, ποὺ σκοτώνουν τ' ἀδέλφια μας, ποὺ ξεκοιλιάζουν τὶς γυναῖκες μας καὶ ἀκρωτηριάζουν τὶς ἀδελφές μας. Γαζῶστε τους. Καὶ ὅταν ἀπὸ τὰ πεδία τῶν μαχῶν σηκωθῆ ψηλὰ καὶ πάλι νικήτρια ἡ κυανόλευκη, σύμβολο ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ὑπερήφανης ἐλευθερίας, τότε ἡ Ἑλληνικὴ ἀτμόσφαιρα θὰ ἔχη καθαρίσει ὁριστικὰ ἀπὸ τὸ ἀντιχριστιανικὸ μίασμα καὶ τὸ ἀνθελληνικὸ ἄγος τοῦ Σλαβοκομμουνισμοῦ».

Αὐτήν' εἶνη ἡ φημερίδα σ' «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τς 22 τ' Γεναριοῦ τ' 1949:

«Ἡ Νάουσα ἡ βιομηχανικωτέρα πόλις τῆς Βορείου Ἑλλάδος δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὅλα τὰ ἐργοστάσιά της ἀνετινάχθησαν ὑπὸ τῶν ἐρυθρῶν δαιμόνων τῆς κομμουνιστικῆς κολάσεως. Ἡ πόλις ὁλόκληρος κατεσπράφη οἱ δὲ Ναουσαῖοι ἐσφάγησαν κατὰ χιλιάδας ἄνευ διακρίσεως καὶ πολλαὶ ἑκατοντάδες ὡδηγήθησαν εἰς τὴν ὁμηρίαν ἐνῶ πολλαὶ ἄλλαι ἀπήχθησαν. Ἡ σφαγὴ διήρκεσεν ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας καὶ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς. Ὁ ἔφορος Σταμάτης ἀπήχθη. Ὁ Δήμαρχος Θεοφίλου ἐξετελέσθη».

Αὐτὸ τὸ μκρὸ τ' ἀπόκομμα τς ἐφημερίδας ποὺ βλέπ'ς, ἔχ' τὰ λίγα λόγια τς

βασίλισσάς μας τς Φρειδερίκ'ς ποὺ εἶπε σ' τς δημοσιογράφ στὸ Λονδῖνο, ὕστερα ἀπ' τ'ν ἐπίθες π' τ' κάναν γοῖ "Ελλην' κομμουνιστὲς τς 'Αγγλίας: «Τὰ ἐπεισόδια μὲ ἐξέπληξαν πολὺ διότι εἶχα μαζί μου καὶ τὴν κόρη μου. Γνωρίζω βέβαια ὅτι αὐτὲς οἱ ἐκδηλώσεις δὲν ἀντιπροσωπεύουν τὴν κοινὴ γνώμη τῆς 'Αγγλίας, γνωρίζω τοὺς "Αγγλους καὶ τοὺς ἀγαπῶ, ἔχω σπουδάσει στὴν 'Αγγλία, ἤμαστε σύμμαχοι στὸν πόλεμο καὶ εἴμαστε πάντα σύμμαχοι. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐπεδίωξαν νὰ μὲ κτυπήσουν καὶ ποὺ ἔρριψαν χάμω καὶ ἐκτύπησαν τὸν ἀστυνομικόν σας, εἶναι οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι ποὺ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπήγαγον 28.000 παιδιά, ποὺ δὲν γύρισαν ποτὲ εἰς τοὺς γονεῖς τους καὶ εἰς τὴν πατρίδα τους. Δι' αὐτὰ τὰ ἀθῶα τὰ παιδάκια καὶ τὶς δυστυχισμένες μητέρες γιατὶ δὲν ὀρθώνει κανεὶς πλακάτ;».

Αὐτήν' γη' ἐφημερίδα σ' «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τς 2 τ' "Αξτου 1947 γράφ: «Αἱ ἐξ 'Εσθονίας, Λεττονίας καὶ Λιτουανίας, μεταδιδόμεναι πληροφορίαι ἀναφέρουν ὅτι ἡ κατὰ τῶν πανσλαβιστῶν κομμουνιστῶν ἐπανάστασις γενικεύεται. 'Ο ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατικῶν ὁμάδων εἶναι ὁ ναύαρχος Πίτκα. "Οσοι ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγουν ἀπὸ τὸν σοβιετικόν... παράδεισον κατέφυγον εἰς τὴν ἀμερικανικὴν ζώνην κατοχῆς τῆς Γερμανίας. Μέχρι στιγμῆς οἱ διαφυγόντες ἐξ 'Εσθονάας ἀνέρχονται εἰς 100.000, ἐκ δὲ τῆς Λεττονίας καὶ Λιθουανίας εἰς 160.000. 'Εκ τῶν τελούντων ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Ρώσων τρομοκρατῶν πολλοὶ ἔχουν καταρτίσει ὁμάδας θανάτου καὶ μάχονται εἰς τὴν ὕπαιθρον μετὰ πείσματος καὶ αὐτοθυσίας. Εἰς τὰς πόλεις καθημερινῶς εὑρίσκονται φονευμένοι πολλοὶ Ρῶσοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται. Πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Ρώσων ἐκτελούμενα ἔργα ἀνατινάσσονται καθὼς καὶ πολλὰ κτίρια εἰς τὰ ὁποῖα στεγάζονται ρωσικαὶ ἀρχαί».

Αὐτήν' ἡ 'φημερίδα σ' «Φωνὴ τῆς Λήμνου» τς 20 τ' Σταυροῦ (Σεπτεμβρίου) 1947 γράφ πολλὰ γιὰ τὸ προδοτικὸ ΕΑΜ ποὖνταν καμουφλαρισμένο σ' οὖλ' τ' Γερμανικὴ κατοχὴ τς Λῆμνος. Γῶ ὅμως θὰ σοὶ διεβάσω λίγα μόνε.

«Τὸ ΕΑΜ τῆς Λήμνου, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ΕΑΜ τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωρίων ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἐπρόδωσε τὴν Λῆμνον παρουσιασθέν κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν ὡς ΕΝΙΑΙΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΝ ΜΕΤΩΠΟΝ.

Τὸ ΕΑΜ τῆς Λήμνου ἐπιδιῶξαν παντοιοτρόπως νὰ αἱματοκυλίση καὶ τὴν μικρὰν αὐτὴν νῆσον ἔφερεν ἀπὸ τὴν Μυτιλήνην διὰ βενζινοπλοίου 60 πανόπλους ἀντάρτας. "Ολοι γνωρίζουν ἐκ τῆς δημοσιευθείσης καταγγελίας τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ κομμάντος ποῦ Μούρτζοφλου εἰς τὴν ἐφημ. «ΛΗΜΝΟΣ» ὅτι τὸ καταπροδῶσαν τὴν Λῆμνον ΕΑΜ ἐκράτησε μυστικὴν ἀπ' αὐτὸν τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπὶ ἓξ ὁλοκλήρους ὥρας, ἵνα εἰδοποιηθῶσι πρότερον οἱ εἰς τὴν νησίδα "Αγιον Εὐστράτιον ἀναμένοντες ἀντάρται κομμουνισταί. Παρὰ ταῦτα καὶ εὐτυχῶς, τρεῖς ὥρας ἐνωρίτερον κατέφθασαν ὁ 'Ιερὸς Λόχος καὶ οἱ "Αγγλοι ἀπὸ τὴν Μέσην 'Ανατολὴν καὶ ἡ Λῆμνος ἐσώθη.

Αὐτὸ τὸ ΕΑΜ εἰς μίαν τῶν διαδηλώσεών του ἔρριψεν χαμαὶ περιφρονητικῶς τὸν χωλὸν ἀντιπρόσωπον τῶν ἀναπήρων Λήμνου τοῦ 'Ελληνοϊταλικοῦ Πολέμου τοῦ 1940—1941 κ. 'Ηλίαν Μιχίδην — ἀντισυνταγματάρχην, φέροντα ἐπὶ τοῦ στήθους του τὰ παράσημα μὲ τὰ ὁποῖα τὸν ἐτίμησεν ἡ 'Ελλάς».

Οἱ λογικοί, οἱ σοβαροὶ κη' ἀμερόληπτ ἀθρώπ' κὴ μάλιος γοῖ ἀθρωπιστὲς ὑπολογίσαν, ἀναλογιστήκαν πόσο αἷμα κὴ πόσες θυσίες στοιχίσαν στ'ν ἀθρωπότη οἱ τόσες κὴ τόσες φωτιές, κὴ πυρκαϊὲς μεγάλες, π' ἄναψεν ὁ αἱμοχαρὴς Κομμουνισμὸς πὰ σ' οὖλ' τὴ Γῆς; Αὐτὴν' τ' στιγμὴ ἔχουμ τὸ Βιετνάμι, τ' Τσεχοσλοβακία κὴ τ' Μέση 'Ανατολή.

'Η φωτογραφία τς σελίδας 226 εἶναι ἀπ' τὸ βιβλίο «ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ» τ' καθηγητῆ τς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Εὐελπίδων Κ. Λυγιδάκη, ποὺ ἅμα τὸ πάρς νὰ τὸ διεβάγ'ς θὰ τὴ βρῆς στὴ σελίδα 163. Κατά πως βλέπς δείχειν' τὰ καταχτητικὰ σκέδια τ' Κρεμλίνου ποὖνη ὁ πειὸ μουγάλος ἰμπεριαλιστὴς στὸ Κό-

σμο. Διὲ καλὰ ἀπὸ κοντὰ «ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», «ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Κὴ καταπὼς βλέπς γὴ' Ἑλληνικὴ Σοβιετικὴ Δημοκρατία εἶνη τόσο κουτσουρεμέν ἡ κακομοίρα, π' τ' 'πόμνε μόνε γῆ Στερεὰ Ἑλλάδα κὴ γῆ Πελοπόννησο. Οὔλο τὸ κόσμο τέτοιες μικροσοβιετικὲς δημοκρατίες θέλνε νὰ τὸν κάμνε κὴ' ἅμα δὲ μποροῦνη, ὅπως τώρα τὸ Βιετνάμ, καταγγέλνε καπασυκοφαντώνντας τ'ν 'Αμερικὴ πὼς εἶνη καταχτήτρια κὴ' ἰμπεριαλίστρια, δηλαδὴς ὅλως διόλου τὸ ἀντίθετο, γιατὶ ὅπως κὴ γοῖ πέτρες ξέρνε, γῆ 'Αμερικὴ 'περασπίζ τὸ Νότιο Βιετνάμ ἀπ' τς ἀντάρτες κομμουνιστὲς τ' Βόρειου π' θέλνε νὰ τὸ καταλάβνε γιὰ νὰ γίν' ὕστερα οὔλο —ΒΙΕΤΝΑΜΙΚΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Ἔχνη καμμιὰν ἀπόδειξ αὐτοίν' γοῖ ἐπαγγελματίες συκοφάντες πὼς γοῖ 'Αμερικάν' εἶνη καταχτητές; Ποιὸ εἶνη τὸ κράτος μικρὸ ἢ μουγάλο ποὺ καταχτήσαν κὴ' εἶνη ὑπόδουλο; Κανένα. 'Απεναντίας βοηθήσαν κὴ γίναν ἀνεξάρτητα ἕνα σωρὸ τὰ τελευταῖα χρόνια, ὡς κὴ φυλὲς π' ἀθρωποφάγ' ἀκόμα. Ἅμα γοῖ 'Αμερικάν' πγαίννε νὰ βοηθήσνε κανένα μικρὸ ἀδύναμο κράτος π' θέλ' νὰ ζὴς λεύτερο, μακρυὰ 'πὸ τὸ Σύμφωνο τς Βαρσοβίας, ἡ Συμμορία τ' Κρεμλίνου τς λέγ' ἰμπεριαλιστὲς κὴ καταχτητές. Γιὰ νἄνη καλὴ γῆ 'Αμερικὴ πρέπ νὰ ἀφήν' τς Πανσλαβιστὲς καταχτητὲς νὰ καταχτοῦνη οὔλα τὰ κράτ μὲ τ' προπαγάνδα τς κὴ' ἐσωτερικὰ κινήματα, κὴ' ἐπανασπάσες. Αὐτήν' εἶνη ἡ κομμουνιστικιὰ νοοτροπία. Γοῖ 'Αμερικάν' πρέπ νὰ στέκντην σὰν ἠλίθοι μὲ σταυρωμένα χέρια κὴ ν' ἀφίννε τ' Κρεμλῖνο νὰ ἐκμεταλλεύετη τ'ν ἀδιαφορία ποὺ δείχειν' ἡ λεύτερ ἀθρωπότη. Αὐτὴν ἡ ἀθρωπάπη, Μῆτρο, πότε θ' ἀποφασίς νὰ σταθῆ στὸ πλευρὸ τς 'Αμερικῆς, αὐτνοῦ τ' Μεσαιωνικοῦ 'Ιππότ, γιὰ τὰ καταπὼς τὰ λένε ἀθρώπινα ἰδεώδη, γιὰ μιὰ ζουγὴ οὔλου ἀγάπ' ἔρωτα, διασκεδάσες, ταξίδια κὴ τραγούδια, π' δὲ θὰ τ' ἀπολάψνε ποτές, ὅσο ξακολουθοῦνη νὰ βλέπνε μὲ σταυρωμένα χέρια τὸ Κομμουνισμὸ νὰ χαρνᾶ μὲ τ' σατανικότη τ' ἤθη κὴ συνειδῆσες, νὰ παρακινᾶ φιλήσυχ' λαοὶ σὲ ἐπαναστάσες κὴ νὰ προκαλῆ πότε εἰρωνικὰ κὴ κυνικὰ κὴ πότε τραμπούκ' κα τς ἀρχὲς σὲ κάθε κράτος;

ΜΗΤΡΟΣ: Τέτοιο κόσμο οὔλου ἀγάπ, διασκεδάσες, ταξίδια κὴ τραγούδια, ἡ μουγάλ συμμορία τ' Κρεμλίνου κὴ' οὖλες οἱ κομμουνιστικὲς προπαγανδιστικὲς μαφίες στὰ διάφορα τὰ κράτ, δὲ τὸν θέλνε. 'Ο Κομμουνισμὸς τὸν ἄθρωπο τὸν θέλ' κατσοῦφο, ἄγριο, ἀναίστητο, χωρὶς συναιστηματισμοί, χωρὶς πατρίδα κὴ τὸ χειρότερο χωρίς, καταπὼς λένε, ὀντότητα.

'Ο Κομμουνισμὸς εἶνη καθαρὴ κὴ' ἀληθινὴ τρομοκρατία, μὲ ἀρχηγοὶ λογῆς λογῆς κακοποιὰ στοιχεῖα χωρὶς ἱερὸ κὴ ὅσιο κὴ μὲ ἀρχηγοὶ ποὺ γιὰ νὰ κρατθοῦνη στὴν ἀρχὴ δὲ τὄχνη τίποτα νὰ πνίξνε στὸ αἷμα κατοσταριές 'κατομμύρια ἀθρώπ. Πὰ σ' αὐτὸ Γιάνν' πολὺ φοβοῦμη πὼς τ' ὄνειρό σ', νὰ γίν' ἡ Γῆς παράδεισος, θὰ γίν' μόνε ὕστερα ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ξοντωτικὸ πόλεμο, σὰ κερδὶς γῆ' 'Αμερικὴ κὴ γοῖ σύμμαχοί τς. 'Αλλοιῶς ἅμα κὴ συμβῆ τὸ ἐνάνντιο ἡ Γῆς θὰ μεταμορφωθῆ σὲ κόλας γιατὶ κὴ κεῖν' π' θὰ ἐπιζήσνε ἢ μισεροὶ θὰ εἶνη ἢ κακὸ χάλ' θὰ ἔχνη. Θὰ ἐκλείψ κάθε, καπαπὼς λένε, ἴχνος πολιτισμοῦ, δηλαδὴς συγγράμματα ἱστορικά, ἐπιστημονικά, φιλοσοφικά, φιλολογικά, θρησκευτικά, ἔργα τέχνης, ἀρχαιολογικοὶ χῶρ ὅπ' γίναν κὴ γίνντην ἀνασκαφές, ναοί, θέατρα, μουσεῖα ὡς κὴ φωτογραφίες ἀκόμα π' θὰ προδίννε ξέν' πολιτισμοί, ξένες θρησκεῖες κὴ ξένες γλῶσσες. Στ'ν Ἑλλάδα π' θὰ καταστραφῆ ντὶπ ντομπιντούζ, δὲ θὰ 'πομείννε παρὰ κἄτ λιγοστοὶ "Ελλην' μετανοιωμέν' προδότες κομμουνιστὲς π' θὰ τς τρώγ' τὸ μαράζ ποὺ προδώσαν τὴ πατρίδα τς χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα νὰ διοῦνη λευτεριά. Γι' αὐτὸ πρέπ νὰ φκιέμαστη νὰ δώκ' φώτις ὁ Θὸς σ' τς Κυβερνῆσες ποὺ κυβερνοῦνη τὰ λεύτερα τὰ κράτ κὴ τὰ οὐδέτερα ἀκόμα κὴ κειὰ ποὖνη σκλάβα στὸ Κομμουνισμό, νὰ πάψνη νὰ κυνηγοῦνη χίμαιρες. Πρέπ νὰ ἀποφασίσνε ὅσο μποροῦνη πειὸ γλήγορα

κὴ μὲ θάρρος νὰ πᾶνε, ὅπως εἶπες κὴ σὺ μὲ τὸ μέρος τς Ἀμερικῆς, ποὺ 'περασπίζετη τὴ Γῆς σὰ Μεσαιωνικὸς Ἱππότ'ς, γιὰ νὰ μὴ βασιλέψ τὸ βαθὺ τὸ σκοτάδ.

Κὴ τώρα ἂς ποῦμη γιὰ τίποτα ἄλλο. Ἂς ποῦμη, Γιάνν', γιὰ τ'ν Ἀβησσυνία ὅπ' ἔζησες δώδεκα χρόνια ἢ γιὰ τὸ Διάστημα. Πίστεψέ με πὼς ἀκόμα δὲ μπορῶ νὰ χωνέψω τὸ πῶς χάθκην μιὰ κοτζάμ Ἀβησσυνία σ' ἕνα χρόνο μέσα.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Τὸ πῶς χάθκη γη' Ἀβησσυνία σοὶ τὸ εἶπα μπρὶν λίγες μέρες. Χάθκην γιατὶ καθένας ἀπ' τς τέσσερς ρὰς εἶχε θκή τ' μπαντιέρα. Νόμιζε πὼς μποροῦσε μοναχός τ' νὰ πάρ' φαλάγκ' τς Ἰταλοὶ κὴ πὼς ὕστερα θὰ γίννταν αὐτὸς αὐτοκράτορας.

Σήμερα τ' μουγάλ' σ' ἔχτας κη' ἀνεκμετάλλευτ αὐτήν' χώρα τ' κυβερνᾶ ὁ Χαϊλὲ Σελασιὲ κὴ Νεγκοὺς Νεγκέστι Ταφφαρὶ κὴ καταπὼς διεβάζω κὴ μαθαίνω ἀπὸ καμπόσοιν' ποὺ μέννε ἀκόμα δεκεῖ κὴ κἄπ κἄπ ἔρντην γιὰ δυὸ τρεῖς μῆνες τὸ

Αἰθίοπες κυνηγοὶ ἐλεφάντων, 1914

καλοκαῖρ στ'ν Ἑλλάδα, γη' Ἀβησσυνία οὔλου κὴ προκόβ. Ὁ Νεγκοὺς Ταφφαρί, οπουδασμένος κὴ μορφωμένος πασκίζ νὰ κάμ μιὰν Ἀβησσυνία ἑνωμέν' κὴ μονιασμέν. Ἅμα τς Ἀβησσυνοί τς φωτίς ὁ Θὸς κὴ καταλάβνε τὸ συμφέρο τς κὴ ὑποστηρίξνε τὸν αὐτοκράτορα τς τὸ Ταφφαρὶ, γη' Ἀβησσυνία π' δὲ μπορέσαν νὰ τ' καταχτήσνε οὔτε οἱ Πτολεμαῖοι, οὔτε οἱ Ρωμαῖοι, θὰ γίν' κράπος μουγάλο κὴ πολιτισμένο. Ὄντας ἤμνη μκρός, μπρὶν 50—60 χρόνια, γη' Ἀβησσυνία διάφερνε πολὺ ἀπ' τὴ σημερινή, κὴ πειὸ πολὺ ἀκόμα μπρὶν γίν' αὐτοκράτορας ὁ Νεγκοὺς Ταφφαρὶ ποὺ ἔκαμε ὅ,τ' μπόρεσε γιὰ νὰ τ' φέρ κομμάτ σὲ λογαριασμὸ κὴ νὰ τ'ν ἐντάξ στὴ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.

Θμοῦμη ὄντας ἤμνη 9—10 χρονῶ ποὺ τὸ βράδ τ'ν ὥρα ποὺ τρώγαμ ἢ ὄντας πγαίναμ νὰ κοιμηθοῦμη, π' ἀκούγαμ τὰ λιοντάρια ποὺ βρυχόταν δυὸ κὴ τρίγια χιλιόμετρα μακρυὰ 'πὸ τὴν Ἀσμάρα κὴ ποὺ μεῖς θαρρούσαμ ποῦνταν ὄξω ἀπ' τὸ σπίτ μας. Τόσο δυνατὸς εἶνη ὁ βρηχυθμός τ'. Θμοῦμη ἀκόμα τς περιπέτειες μὲ τὰ

λιοντάρια ποὺ μᾶς διηγένταν ὁ πατέρας μας κὴ ποὺ εἶχαν πόσο ἐνδιαφέρο πού μεῖς τὸν ἀκούγαν μ' ἀν'χτὸ τὸ στόμα.

Τὸ λιοντάρ δὲν εἶνη 'μοβόρο κὴ γι' αὐτὸ δὲ μουνταίρειν' ποτὲς τὸν ἄθρωπο ἅμα καταλαβαίν' π' δὲ κιντυνέβ. Τὸν μουνταίρειν' ὄντας βγῆ νὰ βρῆ νὰ φάγ', ἢ ὄντας καταλάβ πὼς ὁ ἄθρωπος τὸ κυνηγᾶ γιὰ νὰ τὸ πιάς ἢ γιὰ νὰ τὸ σκοτώς. 'Ο πατέρας μ' τρεῖς βολὲς ποὺ βρέθκη καρσὶ καρσὶ μὲ λιοντάρ τὸ 1886—1887 κὴ 1889 οὔτε στάθκε οὔτε λοξοδρόμισε. Πέρασε ἀπὸ μπροστὰ τ' μὲ τὰ χέρια κρεμασμένα χώρις νὰ τὰ κνῆ κὴ μὲ τὸ κεφάλι' ἀπάν περήφανα κὴ βλέποντας ὁλόϊσα. Πρόσεχε ὅμως κὴ ἦνταν 'ποφασισμένος ἅμα κὴ τὸν μούνταιρνε νὰ βγάλ' μπερντέμ τὴ κάμα τ' γιὰ νὰ τὸ καταπολεμής, ὅπως καταπολέμισε δυὸ λεοπάρδαλες ποὺ τὸν μουντάραν μπαμπέσκα τὴν ἴδια χρονιά, ἢ μιὰ πάν ἀπὸ δέντρο κὴ γη' ἄλλ' μέσα ἀπὸ λόχμη. Τὸν ἄρεζε πολὺ γῆ ντόμπρα ἡ περιπέτεια γι' αὐτὸ διάσκιζε τότες μόνε μὲ γερὸ κουρμπάτς, χώρις ὅπλο, τ'ν 'Ερυθραία, τ' πειὸ πολλὴ 'Αβησσυνιὰ κη' ὁλόκληρο τὸ Σουντὰν γιὰ νὰ γνωρίς μουγάλ' "Ελλην' ἐμπόρ σ' τς διάφορες ἀγορές. Τὸ βράδ ὅμως ὅπ' κὴ νὰ βρίσκνταν εἴτε μὲ ἀκολουθία εἴτε μὲ καραβάν' ἀπὸ καμῆλες, καταυλίζνταν κὴ ὠχυρώνναν ἀνάβοντας γύρω φωτιὲς μουγάλες γιὰ νὰ φοβούντην τὰ θεριά. Θμοῦμη πόσο ὅμορφα ἦνταν ὕστερα 'πὸ χρόνια, ντας κατβαίναμι νύχτα μὲ κορριέρες, ἀπ' τ'ν 'Ασμάρα στὴ Μασσάβα, κη' ἀντικρύζαμ τὸ κάμπο τῆς Σαμπαργούμας. 'Η Σαμπαργούμα εἶνη μιὰ πολὺ μουγάλ' πεδιάδα μὲ λογῆς λογῆς δέντρα κὴ θάμοιν' ποὺ τὰ χρόνια κεῖνα χρησίμευε γιὰ σταθμὸς στὰ καραβάνια, σ' τς κορριέρες (ἅμαξαι ταχυδρομικαὶ μετ' ἐφίππου στρατιωτικῆς ἀκολουθίας) κὴ στ'ς διάφορες φυλὲς ποὺ γιὰ πεζοὶ γιὰ καβάλλα τύχαινε νὰ νυχτοθοῦνη δεκεῖ. Τὸ θέαμα μὲ τς ἀμέτρητες φωτιὲς ποὺ παρουσίαζε κὴ τὰ θεριὰ π' οὐρλιάζαν ἀπὸ μακρυὰ κάμναν σ' οὖλ' πολὺ μουγάλ' ἐντύπως. Δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲς κὴ τ' ντομπροσύν', τ' τιμιότη κὴ τ' παλ'καριὰ ποὖχαν οἱ καμηλιέρδες. 'Αφοῦς τς ἔβλεπες κὴ τς φοβούσνη ἀπ' τ'ν ἀγριότη ποὖχε τὸ μοῦτρο τς, ὕστερα 'ἀπὸ κομμὰτ χαίρεσνη νὰ τς βλέπς κὴ νὰ τς ἀκοῦς νὰ μιλοῦνη μ' εὐφράδεια θαρρετὰ κὴ βγενικά, γιὰ τὸ ταξίδι τς, γιὰ τς τιμὲς σ' τς διάφορες ἀγορές, γιὰ τς κίντυν' π' ἀντιμετωπίσαν 'πὸ θεριὰ κη' ἀγριοκλέφτες κὴ γιὰ ἕνα σωρὸ ἄλλες λεπτομέρειες, σὰ τὸ καλλίτερο καπετάνιο ποὺ κρατᾶ 'μερολόγιο.

Γὼ μέχρι σήμερα ἀπορῶ πῶς οἰκ' ἐμπορικοὶ μουγάλ', ἑλληνικοὶ κὴ ξέν', KONTOMIHALOS DARC Co ATHANASIOU, LORENZATOS BROS, KAPATOS, F. LIVIERATOS, ERIMAKIS, EFTIMIADIS, DELSIZIAN, N. GERONDOUDIS, APOSTOLIDIS, DERVIGNOTI, SCAPETI, KARATZAS κὴ πολλοὶ πάρα πολλοὶ ἄλλ' πστέβνταν παριουσίγιες ὁλόκληρες σ' αὐτοίν' τς Μπερμπερίν', ὄχ' μόνε σὲ ἐμπόρεμα ποὺ φορτώναν πὰ σ' τς καμῆλες ἀλλὰ κὴ χρήματα, χ'λιάδες πολλὲς λίρες χρυσὲς κὴ τάλληρα Μαρίας Θηρεσίας. Ξέρς τί θὰ πῆ μές σὲ κείν' τ'ν ἄγρια τ'ν 'Αφρική, ὅπ' ὅποια δήποτες ἀσφάλεια ἦνταν μόνε φανταστική, νὰ πστέβεση περιουσίγιες ὁλόκληρες σὲ τέτγοιν' ἀθρώπ; "Ακσε νὰ θμᾶση τί μ' ἔλεγεν ὁ μακαρίτ'ς ὁ πατέρας μ'. «Σὰν αὐτοίν' τς ἀθρώπ ποὺ βλέπς τίμιοι κὴ κύριοι πὰ σ' οὖλ' τ' Γῆς δὲν ἔχ'. Τὴ κλεψὰ κὴ τὸ φόνο δὲ τὰ βάζνε ποτὲ στὸ νοῦ τς. 'Απ' τ'ν ὥρα π' θ' ἀναλάβνε τ'ν ὑποχρέως νὰ μεταφέρνε τὸ ἐμπόρεμα π' θὰ τς ἐμπιστευθῆς ἢ ὅ,τ' ἄλλο τς δώκ'ς γιὰ νὰ τὸ παραδώσνε σ' ὅποιο τς πῆς, ἀπὸ κείν' τ'ν ὥρα ζοῦνη μόνε γιὰ σένα. Γὼ πειδὴς τς ἐχτιμῶ πολὺ γιὰ τὸ φιλότιμο τς, τὴ τιμιότη τς κὴ τ'ν εὐσυνειδησία τς, τς δίνω πάντα κἄτι πάρα πάνω ἀπὸ τὴ συμφωνία μας, γι' αὐτὸ καταπὼς βλέπς, δὲ ξέρνε τὶ νὰ κάμνε γιὰ νὰ μὲ φχαριστήσνε».

Γη' 'Αβησσυνία κὴ σήμερα ἀκόμα, ὕστερα 'πὸ τὸν 'Ιταλοαβησσυνιακὸ πόλεμο 1935—1936 κὴ τὸ Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, μὲ χ'λιάδες χιλιόμετρα ἀσφαλτοστρωμέν' δρόμι, πολλὰ γεφύρια κη' ἄλλα μουγάλα ἔργα, ἔχ' ἀπ' οὖλα τὰ θεριά, κὴ λιοντάρια κη' ἐλέφαντες ἀκόμα.

Ὡς τὸ 1912 θμοῦμη, ποὺ στ' πλατεῖα ποὖνταν τὸ σπίτ μας, γἠ καπνοβιομηχανία μας τὰ γραφεῖα μας κὴ τὰ καταστήματά μας, γοὶ Ἀβησσυνοὶ ἁπλώναν κατοσταριὲς δέρματα 'ἀπὸ λεοπάρδελες, 'πὸ λιοντάρια, 'πὸ λόντρες, 'πὸ πίθηκ' Γκόρεζα, 'πὸ γυαῖνες, 'πὸ τσακάλια, 'πὸ φίδια, ἕξ, ἑφτά κη' ὀχτὼ μέτρα μάκρος, 'πὸ ντίκ - ντὶκ κη' ἀπὸ πολλὰ ἄλλα.

Λ'γοστοὶ Ἀβησσυνοὶ σκοτώναν τὰ θεριὰ μὲ πολεμικὸ ὅπλο γιατὶ ὕστερα τὸ τρύπιο τὸ δέρμα δυσκολέβνταν νὰ τὸ πλήσνε. Τς λεοπάρδαλες τς πιὸ πολλὲς φορὲς τς πιάναν μὲ παγίδες. Ἄλλες κἄτ Ἀβησσυνοὶ μπρατσωμέν', π' τὄλεγεν ἡ καρδιά τς, πρᾶμμα ποὺ πολὺ δυσκολέφτκα νὰ τὸ πστέψω, τς σκοτώναν μὲ τὸ ρόπαλό τς.

Ἡ χαίτη τοῦ λέοντος ἣν φέρει εἰς τὴν κεφαλὴν εἶναι ἔνδειξις τῆς ἀνδρείας του

Τὸ πίστεψα τὸ 1930, ὄντας μοὶ τοὔπην ἕνας τ' Θεοῦ ἄθρωπος, ποὺ σὰ κη' αὐτὸ πολὺ λίγ' γνώρσα ὥς τὰ σήμερα. Λέγνταν NYSTROM κη' ἤνταν Σουηδός, ὥρα τ' καλὴ ὅπ' βρίσκετη. Ἦνταν 'ποσταλμένος ἀπ' τ' Σουηδικιὰ τ' Κυβέρνης κὴ διεκδικοῦσε, θμοῦμη, ἀπ' τ'ν Ἰταλικιὰ στ'ν Ἐρυθραία ἕνα χτῆμα ἢ μιὰν ἔχτας, ποὺ ἀνῆκε στὴ Σουηδικιὰ ἀποστολὴ ἢ στὴ Σουηδικιὰ Κυβέρνης. Ἀψλός, ἴσος, σοβαρὸς κὴ πολὺ εὐγενὴς ἦρνταν ταχτικὰ στὸ μεγάλο κὴ τὸ ὡραῖο κατάστημα μ' κη' ἀφοῦς τὸ περιεργάζνταν κἄμποση ὥρα, καθόμαστε κὴ συζητούσαμ γιὰ πολλὰ πράμματα. Τ' πρώτ' φορὰ ποὺ μὲ προσκάλεσε κὴ πῆγα σπίτι τ', δεκεῖ ποὺ κάθομνη στὸ σαλονάκ' κὴ συζητοῦσα μὲ τ' κυρία τ', ποὖνταν μεγάλ' νοικοκυρά, ἐνάρετ κὴ σεμνὴ σὰ τ' Παναγιά, ἄκσα μιὰ τόσο γλυκιὰ μουσικὴ ποὺ 'πόμνα 'ποσβολωμένος. Δὲ χόρταινα νὰ ἀκούγω κὴ παρακάλουμνη μ' οὔλ' τ' καρδιὰ μ' νὰ μὴν ἔχ' τέλος

αὐτήν' γη' ἔκστασή μ'. Ἀλλὰ τὸ τέλος ἦρτε κη' ἅμα ἡ κυρία NYSTROM μὲ ρώτ'σε μ' ἕνα θεϊκὸ χαμόγελο ἂν μ' ἄρεσεν ἐκείν' ἡ μουσικὴ κὴ τ'ν εἶπα πὼς πρώτ φορὰ φκαριστήθκα τόσο, σκώθηκε σεμνὰ κη' ἤρεμα σὰν ἱέρεια πῆγε στ' δεξιὰ γωνιά τς σάλας, πῆρεν ἕνα κτοῦδ κὴ καταπὼς μοὶ τὄφερνε, μ' εἶπε: «Δὲ θέλω νὰ διασκεδάσω μὲ τὴ περιέργειά σας. Τὸ κουτάκι αὐτὸ δὲν ἔχει μέσα βελόνες τοῦ γραμμοφώνου μεταλλικές. Ὁ ἄνδρας μου τὰς ἀντικαθιστᾶ μὲ διαλεχτὰ ἀγκάθια ἀπὸ φραγκόσυκα, τὰ ὁποῖα ὅπως ἀντελήφθητε ἔχουν τὸ πλεονέκτημα νὰ ἐξουδετερώνουν κάθε μεταλλικὸ θόρυβο καὶ νὰ καθιστοῦν τὴ μουσικὴ θελκτικώτερη σὲ σημεῖο νὰ συνεπαίρνη». Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἦρτε κη' ὁ κ. NYSTROM κὴ τὸν συγχάρκα κὴ τὸν φκαρίστησα γιὰ τ'ν ἐφεύρεσή τ' ποὺ πόσο μ' ἐνθουσίασε.

Τ'ν ἴδια χρονιὰ π' γνώρσα τὸ δικηγόρο τὸ NYSTROM, γνώρσα κὴ τὸ γιατρὸ τὸ DE PERTIS τς Σοπηδικιᾶς θρησκευτικῆς ἀποστολῆς, ποὺ τὸν ξετίμσα τόσο πολὺ ποὺ εἶπα στὸν πατέρα μ' κὴ τὸ κάναμ δεύτερο γιατρὸ τς φαμίλιας μας. Σουηδοὶ γνώρσα κη' ἄλλ' στ'ν Ἰταλία κη' οὔλ' μὲ κάμαν τὴ καλύτερ ἐντύπως.

Κὴ τώρα, πειδὴς καταλαβαίνω, π' θέλ'ς νὰ μὲ ρωτήγ'ς τὸ πῶς γοῖ Ἀβησσυνοὶ σκοτώναν τς λεοπάρδαλες μὲ τὸ ρόπαλό τς, ποὖνη μουγάλα θεριὰ κὴ μοβόρα, σοὶ λέγω κη' ἄκσε:

Ὁ Ἀβησσυνὸς κεῖνα τὰ χρόνια ξασκηένταν ἀπὸ μκρὸς στὸ ραβδοπόλεμο μὲ μουγάλ' ἀγριότη κὴ μὲ στόχο μόνε τὸ κεφάλ' κὴ γι' αὐτὸ εἶχαν κὴ τὰ πειὸ σκληρὰ κεφάλια ἀπ' οὔλες τς φυλὲς τς Ἀφρικῆς, τόσο ποὺ ἡμεῖς γοῖ Ἕλλν' κὴ γοῖ ἄλλ' οἱ Εὐρωπαῖοι ὄντας θέλαμ νὰ ποῦμη ἕνα φίλο μας ξεροκέφαλο, τὸν λέγαμ ὅτι τὸ κεφάλι τ' ἦνταν πειὸ ξερὸ ἀπ' τ' ἀβησσυνέζκα τὰ κεφάλια.

Ἅμα ὁ Ἀβησσυνὸς τύχαινε νὰ βρεθῆ μπρὸς σὲ λεοπάρδαλ' δὲ τὄβαζε στὰ πόδια, ἀλλὰ στέκνταν κὴ πάντεχε νὰ τὸν μουντάρ, παίρνοντας τέτοια στὰς π' νὰ μπορῆ νὰ πὲς ἀνάσκελα μὲ τ' λεοπάρδαλ' ἀπὸ πάνε τ' χώρις νὰ πονές τὸ σῶμα τ'. Ἔτς τ' στιγμὴ ποὺ ἡ λεοπάρδαλ' χ'μοῦσε ἀπάνε τ' αὐτὸς ἀνάραχος κὴ ψύχραιμος πρόσεχε, ζύγιαζε, σμάδεβε κὴ κατέβαζε τὸ ρόπαλο τ' μ' οὔλ' τ' δύναμή τ' πὰ στὸ κούτελό τς κη' ὕστερα ἔπεφτε μαζὶ μὲ τὸ χτυπημένο κὴ τὸ ζαλ'σμένο τὸ θεριό. Τς πειὸ πολλὲς φορὲς κειὸς π'σκώνναν πρῶτος ἦνταν ὁ Ἀβησσυνὸς ποὺ μὲ τ' μαχαίρα τ' ἢ μὲ τ' σπάθα τ' ἔκοβε τὸ λαιμό τς ἀπὸ κάτ' τ'ν ἔγδαιρνε κη' ἔπαιρνε τὸ δερμάτι τς.

Ἕνας Ἀβησσυνὸς τς ἀκολουθίας τ' NYSTROM, ποὺ καταπὼς φαίνεται ἦνταν κὴ ξύπνιος κὴ μπρατσωμένος, σκότωσε μουγάλ' λεοπάρδαλ' μὲ τὸ ραβδί τ' σὲ μιὰ στροφὴ τ' μονοπατιοῦ, ὅπ' τὸ θεριὸ παραμόνεβε ἕτοιμο νὰ χ'μήξ στὸ πρῶτο π' θὰ ξεπρόβαιρνε.

Γιὰ νὰ σοὶ λέγω ὅμως γιὰ τὸν Ἀβησσυνὸ κὴ τὴν Ἀβησσυνέζα ποὖνη γ'ναῖκα σκληραγωγημέν' κὴ δουλεφτάρσα ὅσο στὸ σπίτ κὴ στὰ χωράφια κὴ σ' οὔλες τς γεωργικὲς τς δλειές, δὲ μᾶς φτάν' ἡ νύχτα. Γι' αὐτὸ θὰ σοὶ πῶ ὅσα προφτάσω.

Σ' ἔχτας εἶνη μουγάλ' κοντὰ ἓξ φορὲς πειὸ μουγάλ' ἀπ' τ'ν Ἑλλάδα, ἐνῶ ὁ πληθυσμός τς θαρρῶ νὰ μὴ φτάν' τὰ δεκοχτὼ τὰ 'κατομμύργια. Ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ στρολογής χωρὶς κανέ ζὸρ τὰ τέσσερα, γιατὶ γοῖ Ἀβησσυνοὶ, μὲ τ' πρόωρ' ἀνάπτυξ πᾶχνε, δώδεκα δεκατριγιῶ χρονῶ εἶνη πολεμιστές. Ἐξὸν αὐτὸ τᾶχνη κὴ στὸ αἷμα τς νὰ εἶνη ἀντάρτες κὴ πλιατσκαδόρ. Οὔλ' γοῖ Ἀβησσυνοὶ δὲν ἔχνη τὴν ἴδια τὴ θρησκεία κὴ τὴν ἴδια τὴ γλῶσσα, γι' αὐτὸ δὲν ἔχνη κὴ μόνοιας.

Γῆ λέξ Ἀβησσυνία προέρχετη ἀπ' τ'ν ἀράπκια HABESH π'θὰ πῆ κυκεών, δηλαδὴς πέλαγος ἀπὸ γλῶσσες κὴ φυλές. Μιὰ ἀπ' τς ἀμέτρητες διάλεχτες ποὺ μιλοῦνη εἶνη ἡ Γκέεζ ποὺ εἶνη ἡ ἀρχαία κη' ἱερὴ γλῶσσα τς Ἀβησσυνίας. Ἀπ' αὐτήν' βαστά γῆ Ἀμχάρικη κὴ γῆ Τιγρίνια. Τ' πρώτ' τὴ μιλοῦνη οἱ βόρειες ἐπαρχίες κὴ τ' δεύτ' οἱ νότιες.

Κατὰ πὼς εἶδα κὴ καταπὼς ξέρω γῆ Ἀβησσυνία εἶνη μιὰ ἀπ' τς πειὸ πλού-

σιες χῶρες πόχ' ἡ Γῆς, ἀλλὰ κὴ γῆ πειὸ ἀνεχμετάλλεφτ. Ἄ ζής καμμιὰ δεκαπενταριὰ χρόνια ἀκόμα ὁ Νεγκοὺς Ταφφαρί, γὴ' Ἀβησσυνία ποὺ τ' λένη «Ἑλβετία τς Ἀφρικῆς» θὰ δγῆ μουγάλ' πρόοδο κὴ θὰ ν ἀκστῆ σ' οὔλ' τ' Γῆς. Τὸ 'πέδαφός τς ἔχ' πλατίν', χρυσό, χαλκό, σίδερο, μολύβ' κάρβνα, ποτάσσα, ὀρυχτὸ ἁλάτ, θειάφ κὴ ὅ,τ ' ἄλλο βάλ' ὁ νοῦς σ'. Ὕστερα παράγ' στὰρ, τάφφ, καφέ, μπαμπάκ', γκόμμια, κουρμάδες, μπανάνες, ζάχαρ', τσάγ', μέλ', καπνό, λεφαντόδοντα κὴ πολλὰ ἄλλα. Ὕστερα ἐξὸν αὐτὰ κάν' πολὺ μουγάλ' ἐξαγωγὴ ἀπὸ βουδέρματα ἀκατέργαστα κὴ' ἀπὸ δέρματα 'πὸ ἄγρια θηρία.

Γοῖ 'Αβησσυνοὶ εἶνη χριστιανοὶ Κόφτες — Μονοφυσίτες, δηλαδὴς τὸ Χριστὸ τὸν παραδέχντην μόνε Θεὸ ὄχ' Θεάνθρωπο. Ἀρχηγός τς θρησκείας τς γιὰ ὅλ' τ'ν 'Αβησσυνία εἶνη ὁ 'Αμπούνα ('Αρχιεπίσκοπος) ποὺ 'ποτάσσεται στὸ Μεγάλο τὸν 'Αρχηγὸ τς Κόφτικιας ἐκκλησᾶς, τὸ Πατριάρχ' ποὺ ἐδρέβ στ'ν 'Αλεξάντρα, στ'ν Αἴγυπτο.

Τ'ν 'Αβησσυνία τ'ν ἀναφέρειν' κὴ γῆ 'Ελληνικιὰ Μυθολογία κὴ λέγ' πὼς ὁ ἥρωας ὁ Περσέας, ποὔνταν γυιὸς τ' Δία κὴ τς Δανάης, πῆγε στ'ν 'Αβησσυνία κὴ λευτέρωσε τ'ν 'Ανδρομέδα γιατὶ ὁ πατέρας τς ὁ Ποσειδώνας τ'ν εἶχε καταδικάς νὰ δεθῆ σ' ἕνα μουγάλο ἀπόκρημνο βράχο γιὰ νὰ τ' φάγ' ἕνα τέρας τς θάλασσας πειδὴς ἡ μητέρα τς, ἡ Κασσιόπη τόλμησε νὰ τὴν ἀνακηρύξ πειὸ ὄμορφ' ἀπ' οὔλες τς ἀδερφές τς, τς Νεράϊδες, ποὔνταν οὔλες κόρες τ' Ποσειδῶνα. Γῆ Μυθολογία ἀναφέρειν' πὼς ὁ Περσέας ὕστερα τ' παντρέφτκη κηόλας.

Ὁ αὐτοκράτορας τς 'Αβησσυνίας Γιοχάννες ('Ιωάννης) ὁ 2ος π' σκοτώθκε τὸ 1880 σὲ μάχ' ἀπ' τς Δερβισάδες ἦνταν πολὺ φιλέλληνας κὴ γι' αὐτὸ καφκιένταν πὼς σ' τς φλέβες τ' ἔτρεχεν αἷμα τ' Μεγαλέξαντρου. Αὐτὸς ὁ Νεγκοὺς Γιοχάννες σκοτώθκη σὲ μάχ' ἐνάντια τς Δερβισάδες κατὰ τρόπο π' δὲ τιμᾶ καθόλ' ἐκεῖν' τς 'Αβησσυνοί, γιατὶ ὄντας αὐτὸς διάταξε ἐπίθες οὔλ' γοῖ ἀξωματικοί τ' κὴ' οὔλος ὁ ἀβησσυνέζκος ὁ στρατὸς τὸν ἀφήκαν μοναχὸ τ' νὰ μουντάρ πὰ στὸν ὀχτρὸ κὴ' ἅμα δγῆκαν πὼς σκοτώθκε πιτεθήκαν αὐτοίν' ἐνάνντια τς Δερβισάδες κὴ τς κατατροπώσαν. Γοῖ 'Αβησσυνοὶ μεταχειριστήκαν αὐτὴν τ' μπαμπεσὰ γιὰ νὰ κάμνε αὐτοκράτορα τὸ Μενελίκ, ὅπως κὴ' ἔγινε.

Οἱ Δερβισάδες ἦνταν φανατικοὶ παπάδες Μουσουλμάν' κὴ μέναν στὸ Δορφοὺρ κὴ στὸ Κορντοφὰν τ' Σουδάν. Δεκεῖ στρατολογήσαν πολλοὶ Μωαμεθανοὶ κὴ τς γυμνάσαν κὴ τς φανατίσαν γιὰ νὰ πολεμήσνε ἐνάνντια τς 'Αγγλοαιγυπτιάν', τς 'Ιταλοὶ κὴ οὔλ' τς Χριστιανοί. Ἀλλὰ μάχ' καμμιὰ δὲ κερδίσαν. Ὅσες μάχες δώσαν οὔλες, τς χάσαν κὴ στὸ τέλος τὸ 1900 — πιάστκην αἰχμάλωτος κὴ ὁ ἀρχηγός τς 'Οσμὰν Ντίνια.

Σὲ μιὰ μάχ' ἐνάντια τσ' 'Ιταλοί, στρατιῶτες τ' Νεγκοὺς Γιοχάννες πιάσαν αἰχμάλωτο ἕναν Ἕλληνα ποὔνταν τροφοδότ'ς τ' ἰταλικοῦ στρατοῦ κὴ στεναχωρέθκη τόσο πολὺ γιὰ τ'ν Ἑλλάδα ὁ Νεγκοὺς 'Ιωάννης ποὺ διάταξε νὰ τὸν κρεμάσνε.

Γη' 'Αβησσυνία ἐξὸν τὰ τρίγια τὰ ὄρ τὰ μουγάλα Ρὰς Ντάσαν, Κουγκὲ κὴ 'Αμπάϊ ἔχ' πολλὰ ἀκόμα ποὺ ξεπερνοῦνη τὰ 1000, τὰ 2000 κὴ τὰ 3000 μέτρα. Πὰ σ' αὐτὸ ἀκούγετη ὀρεινὴ Χώρα, μὲ τὸ καλύτερο κλῖμα τῆς 'Αφρικῆς κὴ μὲ ποταμοί λίμνες κὴ καταρράχτες.

Σ' τς πεδιάδες ἔχ' μουγάλες ζέστες κὴ' ἀκόμα πειὸ μουγάλες στὰ παράλια τς. Στὴ Μασσάβα, ποὔνη ἡ πειὸ ζεστὴ πόλ' ἀπ' οὔλες τς παράλιες πολιτεῖες πόχ' ἡ Γῆς, τὸ καλοκαῖρ ἡ ζέστ φτάν' τς 52, τς 53 κὴ τς 54 βαθμοὶ στὸν ἴσκιο. Σ' αὐτὴν τ' Μασσάβα, θμοῦμη καλά, ὡς τὸ 1908 δὲν εἶχε οὔτε πάγο οὔτε ἀνεμιστῆρες. Τὰ λ'γοστὰ γραφεῖα ἀερίζνταν ἀπὸ ἕνα μπερντὲ ποὺ κρέμνταν ἀπὸ τὸ ταβάν' στ' μὲς τς κάμαρας κὴ τὸν τραβούσαν μὲ σκοινιὰ δυὸ 'Αραπάδες ποὺ κάνταν διαγώνια (σὲ μιὰ γωνιὰ ὁ ἕνας κὴ σ' τ'ν ἄλλ' ὁ ἴλλος). Ἔτς μὲ τὸ μουγάλο αὐτὸ φυσερὸ ἀερίζνταν οὔλ' ἡ κάμαρα κὴ' οὔλ' ὅσοιν' ἦνταν μέσα. Βάλε μὲ τὸ νοῦ σ' πῶς ζοῦσαν

σ' αὐτὴν' τ' Μασσάβα γοῖ Εὐρωπαῖοι. Μεῖς γοῖ 'Ασμαριανοὶ τ' λέγαμ ΚΟΛΑΣ, γιατὶ φέγναμ 'πὸ ὑψόμετρο 2365 μέτρα μὲ κλῖμα οὔλο τὸ χρόνο Μαγιάτκο κὴ σὰ κατβαίναμ μές σὲ κειὸ τὸ φοῦρνο γιὰ καμμιὰ ἀναγκαιμέν' δλειά, δὲ βλέπαμ τ'ν ὥρα κὴ τ' στιγμὴ νὰ φύγουμ. Κὴ ξέρς τί φορούσαμ; Μιὰ κάσκα γιὰ τὸν "Ηλιο, ἕνα πκάμισο χώρις μανίκια, ἕνα παντελονάκ' κὴ' ἕνα ζευγάρ παπούτσα ἄσπρα χώρις κάρτσες. Κλῖμα σὰ τς 'Ασμάρας ἔχνη οὔλα τὸ χωριὰ κὴ' οὔλες οἱ πολιτεῖες τς 'Αβησσυνίας πῆχνε πάν ἀπὸ 1000 μέτρα ὑψόμετρο.

'Απ' τὰ πολλὰ κὴ τὰ πειὸ καλὰ τὰ φροῦτα τς ἐμένα μ' ἀρέσαν τὰ γκύστα, τὰ παπάγια, τὰ μάγκ ἢ μάγκους κὴ γοῖ μπανάνες. Τὰ γκύστα μοιάζνε τς χειροβομβίδες π' γίντην 42 κομμάτια. Αὐτά, ἅμα τ' ἀφήκ'ς κὴ' ὡρμάσνε, μαλακώννε τόσο ποὺ εὔκολα τὰ ἀνοίγ'ς στὰ δυὸ κὴ μ' ἕνα κουταλάκ' τρῶς τ' κρέμα πῆχνη μέσα. 'Η νοστμάδα κὴ γῆ μοσκοβολτ'τάδα τς εἶνη τί νὰ σοὶ πῶ. Τὰ παπάγια ποὺ κὴ' αὐτὰ 'γὼ τἄτρωγα μὲ τὸ κουταλάκ' εἶνη κὴ νόστιμα κὴ μυρουδᾶτα. 'Η παπαγιά, ποὖνη δέντρο, ἔχ' κὴ' αὐτήν' πολὺ γοῦστο νὰ τ' βλέπς. Γίνετη 3—4 μέτρα ἀψλὴ κὴ μόνε στ' κορφὴ ἁπλών' κλαδιὰ μὲ φύλλα σὰ μιὰ μουγάλ' ὀμπρέλλα. Τὰ παπάγια ποὺ μοιάζνη τὰ θκά μας τὰ ποπόνια, ζγιάζνη ἀπὸ μσὸ κιλὸ ἴσα μὲ ἕξ κιλὰ τὸ ἕνα κὴ κρέμντην πὰ στὸ κορμὸ ἀπὸ ἕνα κοτσανοῦδ' π' δὲ ξεπερνᾶ τς πέντη πόν'τ. Εἶνη πειὸ νόστιμα κὴ πειὸ μυρουδάτα' 'πὸ τὰ ποπόνια κὴ γοῖ σπόρ πῆχνη μέσα εἶνη μκροὶ κὴ στρογγυλοὶ σὰ τὸ πιπέρ.

'Εξὸν τὰ πολλὰ θεριὰ κὴ τὸ πολὺ κυνῆγ' ἔχ' κὴ πολλὰ δάση, θέλ'ς μικρὰ θέλ'ς μουγάλα. Κειὰ τὰ χρόνια πολλοὶ θκοί μας "Ελλην' κὴ Εὐρωπαῖοι, χάνναν μέσα σ' αὐτά. Βάλε μὲ τὸ νοῦ σ' τί πλοῦτο ἔχ' μόνε ἀπὸ ξυλεία. "Οσο γιὰ τ' χτηνοτροφία, τὰ βώδια κὴ τὰ προύβατα βόσκνε ἀδέσποτα χ'λιάδες σὲ ἀπέραντες ἐχτάσες.

Γῆ 'Ερυθραία θαρρῶ νὰ εἶχε, πίς ξέρ μπρὶν πόσα χρόνια κὴ' ἡφαίστειο, γιατὶ στ'ν "Αϊλα ('Αϊλὲτ) ἅμα σκάψης μσὸ ὥς ἕνα μέτρο βάθος βγαίν' νερὸ ζεστὸ ποὖνη τόσο ὠφέλιμο στὸν ἄθρωπο ποὺ καλλίτερ δὲν ὑπάρχη'. Τ'ν ἐπίδρας τ' νοιώθς κὴ τὴ καταλαβαίν'ς κὴ τίποτα νὰ μὴν ἔχ'ς. Πιμένω σ' αὐτὸ π' σοὶ λέγω γιατὶ πῆγα μὲ τ' μητέρα μ' ποὺ βλέπς κὴ μείναμ 14 μέρες ὅσο π' γίν'κη καλά. 'Πειδὴς μάλιος αὐτήν' γῆ ἱστορία ἔχ' ἐνδιαφέρο θὰ σοὶ τ' πῶ κὴ' ἅμα θέλ'ς ἄκσέ την'.

'Η μητέρα μ' στὰ 57 χρόνια τς ἔπαθε ἀπὸ τέτοια ἰσχυαλγία π' οὔτε στ'ν 'Ελλάδα, οὔτε στ'ν 'Ιταλία, οὔτε στ'ν Αὐστρία, οὔτε στ'ν Αἴγυπτο ποὺ π' πῆγα δὲ μπόρεσε νὰ γιατρεφτῆ. Μέρα νύχτα τ'ν ἀκούγαμ νὰ γογκύζ ἀπ' τς πόν', θέλ'ς καθστή, θέλ'ς ξαπλωμέν' θέλ'ς ὄρθια. 'Ησυχία δὲν εὕρισκε. 'Ο πόνος αὐτὸς τέτοιος εἶνη. Σήμερα ποὺ γῆ ἐπιστήμ κάν' θάμματα μπορεῖ νὰ τ' γιατρέβ στὸ ἄψε σβῆσε εἴτε μ' ἐναῖσες εἴτε μὲ φάρμακα. 'Η μητέρα μ' ὑπόφερνε τρίγια χρόνια ὅσο ποὖρτην ἀπ' τ' Μασσάβα ἕνας φίλος τ' πατέρα μ' ὁ Παναγιώτ'ς ὁ Προκοπίου μὲ τὴ γ'ναῖκα τ' τὴ Κατερίνα γιὰ νὰ προμηθευτοῦνη τὸ κάθε τὶς κὴ' ὕστερα νὰ πᾶνε στ'ν "Αϊλα νὰ κάμνε τὰ μπάνια τς κὴ νὰ κυνηγήσνε ἀγριογούρουνα, ζαρκάδια, στρουθοκάμηλες, ἀγριόδγιαν, ντὶκ ντὶκ κὴ τέτοια. Σὰ 'κογενειακοὶ φίλ' ποὔμαστη πά στὸ τραπέζ μιὰ βραδυὰ ἡ κυρία Κατερίνα λέγ' στὸ πατέρα μ': «Νικήτα, ἡ Χρυσάνθη ἡσυχία δὲν ἔχ'. Νὰ τ' πάρουμ μαζί μας στ'ν "Αϊλα; Θὰ τ' προσέχω κὴ θὰ τ' ξυπηρετῶ μέρα νύχτα σὰ νᾶνη ἀδερφή μ'». «Δὲ μπορεῖ ἡ Χρυσάνθη νὰ μέν' οὔτε μιὰ μέρα σὲ τέτγοιν' ἀγριότοπ». Εἶπην ὁ πατέρας μ' κὴ 'πειδὴς εἶχε δίκηο κανὲς δὲ σύτχε.Γὼ ὅμως τ'ν ὥρα ποὺ πῆγαν οὔλ' νὰ κοιμηθοῦνη, τὸν λέγω: «'Εγὼ εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ μητέρα πρέπει νὰ πάη μὲ τοὺς Προκοπίου στὴν "Αϊλα. Τὸ θέλω τόσο γι' αὐτὴν ὅσο καὶ γιὰ σένα, γιατὶ καὶ καλὰ νὰ μὴ γίνη αὐτή, θὰ ἡσυχάσης ἐσὺ δεκαπέντε ἡμέρες». «Τώρα εἶνη ὥρα γιὰ ὕπνο, καληνύχτα» ἦνταν γῆ' ἀπάντης. Τ'ν ἄλλ' τ' μέρα τὸ πρωῖ 'φοῦς κολατσήσαμ, μὲ φωνάζ κὴ μὲ ρωτᾶ μακρυά 'πὸ τς ἄλ': «Τί λὲς λοιπὸν γιὰ τὴν "Αϊλα;» «"Εχω τὴ γνώμη ὅτι πρέπει νὰ πάη μὲ τοὺς Προκοπίου. Μπορεῖ νὰ τὸ θέλη καὶ ὁ Θεός». «Καλά. Θέλω ὅμως

νὰ πᾶς καὶ σὺ μαζί της γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια. Ἔτσι θὰ εἶμαι καὶ πιὸ ἥσυχος». Ὕστερα 'πὸ τρεῖς μέρες τς ἔξ τὸ πρωῒ φύγαμ μὲ τὸ φτοκίνητό μας κὴ σ'τς ὀχτὼ φτάσαμ στὴ Γκίνντα. 'Απ' τὴ Γκίνντα ἴσαμε τ'ν Ἄϊλα πάν κάτ τρίγια χιλιόμετρα δρόμος, πειδὴς δὲν εἶχε φτοκινητόδρομο, ἔπρεπε νὰ πᾶμε μὲ μουλάρια, πρᾶμμα πολὺ δύσκολο γιὰ τ' μητέρα μ'. Τότες ἡ κυρία Κατερίνα μᾶς λέγ': «Ἔρχεστη νὰ πᾶμη μεῖς σιγὰ σιγὰ ποδαρόδρομο κὴ' ὁ Γιάνν'ς μὲ τς ἄθρωποί μας νὰ φορτώσνη κὴ νὰ πᾶνε μὲ τὰ ζᾶ; Μπορεῖ ὁ δρόμος, Χρυσάνθη, νὰ σοὶ κάμ καλό, ἐξὸν αὐτὸ ξέρω κὴ' ἕνα μονοπάτ π' θὰ μᾶς πάγ' πειὸ γλήγορα. Μαζί μας θὰ πάρουμ μόνε αὐτὸ τὸ μικρὸ τὸν 'Αθησσυνὸ γιὰ νὰ σκών' τ' γκύρμπα τὸ νερὸ τουλοῦμι γεμᾶτο νερό)».

Ὅπως εἶπεν ἡ κ. Κατερίνα κάμαμ κὴ περασμένες ἐννηὰ ξεκ'νήσαμ, 'φοῦς πῆρα τὸ δωδεκάρι μ' κὴ ζώστκα τ' χαρτουτσέρα μ'. Ὕστερα 'πὸ κομμάτ δὲν ἀκούγνταν τίποτα παρὰ ἕνα τζιτζίκ'σμα στ' αὐτιά, χώρις τζιτζίκια, τόσην' ἐρημιὰ βασίλεβε. Πειδὴς ἡ ζέστ μᾶς παραλοῦσε, ἡ μητέρα μ' κάθε τόσο κάνταν νὰ ξεκουραστῆ κὴ μαζὶ μὲ αὐτὴν' κὴ μεῖς. Τὸ ρολόγ' ἔδχνε δέκα κὴ μισῆ κὴ' ἔγλεπα τὴ κυρία Κατερίνα νὰ λογιάζ δεξά, ζερβά, μπρὸς κὴ πίσω μὲ τρόπο ποὺ μαρτυροῦσε πὼς δὲν ἤθελε νὰ καταλάβουμ τ'ν ἀνησυχία τς. Γὼ ὅμως π' τ' παρακολουθοῦσα, κατάλαβα πὼς εἶχε χάς τὰ νερά τς. Ἄφνα ὅμως νὰ δγιῶ πότε κὴ πῶς θὰ ξεδηλώνταν, 'ποφασισμένος νὰ περιμένω ὥς τς ἕντεκα. Οὔτε λεπτὸ παραπάν.

Τς ἕντεκα παρὰ δέκα, ἡ μητέρα μ' κουρασμέν' κάτσε πὰ σ' ἕνα βράχο τετράγωνο, π' φαίννταν νὰ τὸν πελεκήσαν μάξους, κὴ' ἔτς κάμαμ πάλε σταθμό. Ἡ κυρία κατερίνα ἀνήσυχ' ἔφερε κανὲ δυὸ βόλτες ὀγδόντα ὥς ἑκατὸ μέτρα μακρυγιὰ 'πὸ μᾶς κὴ' ὕστερα ἦρτε κοντά μας κὴ γύρεψε νὰ πγῆ. Τ'ν ὥρα πῶπνε πῆγα κὴ στάθκα καρσί τς, πίσω ἀπ' τὴ μητέρα κὴ τ' ρώτ'σα στὰ βουβὰ δείχνοντας τὸ ρολόϊ μ'. Τότες ἦρτε πολὺ κοντά μ' κὴ μ' εἶπε σιγὰ στ' αὐτὶ μ' πὼς οἱ βροχὲς χαλάσαν τὸ μονοπάτ κὴ πὼς δὲν ἤξερε ποῦ βρίσκνταν. Μ' εἶπην ἀκόμα πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνησυχήσουμ γιατὶ ὁ κ. Προκοπίου θὰ ἔχ' βγῆ κιόλας μὲ τς ἄθρωποί τ' γιὰ νὰ μᾶς βροῦνη. Πειδὴς ἠγὼ τὸ εἶχα καταλάβ τ' καθησύχασα κὴ' ὕστερα πῆγα στ' μητέρα μ' κὴ τ'ν εἶπα μὲ τρόπο τὰ καθέκαστα κὴ τ' παρακάλεσα νὰ πασκίς νὰ κρύψ τὴ ταραχή τς γιὰ νὰ μὴ σταναχωρεθῆ πλειότερο ἡ κυρία Κατερίνα. Κεὶν' τ' στιγμὴ ἕνα φίδ ἴσαμε πέντη μέτρα μάκρος κὴ χοντρὸ ὅσο ἕνα μουγάλο πορτοκάλ' διάβκε μ' οὖλο τὸ πάσσο τ' κὴ μὲ τὸ κεφάλ' ἀψλά, ἀνάμις μέτρο πάν ἀπ' τῆ γῆς, πῆγε κὴ κουλουριάστκη σ' ἕνα δέντρο, πενήντα μέτρα μακρυγιὰ 'πὸ μᾶς. Οἱ γ'ναῖκες μπῆξαν τς φωνὲς κὴ τρέξαν κοντά μ', μαζὶ μ' αὐτὲς κὴ' ὁ 'Αραγιάς. Σὰ σνῆρταν 'πιμέναν νὰ τς 'ποσχεθῶ πὼς δὲ θὰ τὸ πυροβολήσω. Γὼ ὅμως μὲ τὸ πρόσχημα νὰ ἀνακαλύψω κανένα μονοπάτ, κοντοζύγιεψα τὸ φίδ μὲ ἀπόφας κὴ' ἀπὸ ὀχτὼ μέτρα μακρυὰ σμαδέβω καλὰ τὸ κεφάλι τ' κὴ τὸ ρίχνω μιὰ ντουμπεδιά. Δὲν ἀστόχ'σα. Τὰ σκάγια τὰ πειὸ χοντρὰ ποὖχα γιὰ ἀγριόδιαν', γιὰ ντίκ ντίκ κὴ τέτοια, πῆγαν ὁλόϊσα τὰ πειὸ πολλὰ πὰ στὸ κεφάλ τ'. Τὰ κουλουριάσματα τ' κὴ τὰ τεντώματα τ' δὲ θὰ τὰ ξεχάσω ποτές. Ἦνταν ἕνα μικρομέγαλος πύθωνας κὴ τὸν σκότωσα γιὰ νὰ βγάλω ἀπ' τ' μές ἕναν ὀχτρό. Ὕστερα 'φοῦς εἶπα τὸ γιατὶ τὸ σκότωσα πῆρα τς γ'ναῖκες κὴ φύγαμ μακρυγιὰ 'πὸ κειὸ τὸ μέρος. Σὲ κομμάτ σ' ἀπόστας 250 ὥς 300 μέτρα μὲς ἀπ' τὸ φύλλωμα ἀπ' τὰ δέντρα βλέπω ἕνα βναροῦδ δεκαπέντη ὥς εἴκους μέτρα ἀψλό, ποὖνταν οὖλο ἀπὸ ψλὴ ἄμμο μὲ κάτ μικροὶ θάμοιν' ποὺ φτρώννε στ'ς ὄασες. Σὰ πήγαμ κατὰ κεῖ κὴ θέλαμ καμμιὰ δεκαριὰ μέτρα νὰ ἀρχίσουμ νὰ τὸ ἀνεβαίνουμ, βλέπουμ τὸν 'Αραγιὰ νὰ στέκ' κὴ νὰ μᾶς δείχειν' ἕνα μονοπάτ. Τὰ μάτια μ' ἀστράψαν κὴ μιὰ μουγάλ' χαρὰ μὲ ἀναστάτωσε. Ὁ Θὸς ἔκανε πάλε τὸ καλό. Ἦνταν ἕνα κεφαλικὸ μονοπάτ καλὰ πατμένο ποὖρνταν τὶς ξέρ ἀπὸ ποῦ. Περνοῦσε σύρραχα βορνὰ 'π' τὸ λόφο κὴ τραβοῦσε κατὰ κεῖ ποὺ ἤθελα νὰ πάγω κὴ γώ. Δὲ θέλ'σα νὰ χασομερήσω καθόλ κὴ γι' αὐτὸ εἶπα στ'ς γ'ναῖκες κὴ στὸν

'Αραγιά: Καθὼς βλέπτη ὁ Θεὸς μᾶς ἀγαπᾶ κη' ἐπειδὴς ἡ ὥρα εἶνη περασμένη κὴ σεῖς ἀπ' τ' κούρας δὲ μπορεῖτε νὰ περπατῆστε ἄλλο, θὰ καθῆστε δωνὰ κάτ' ἀπ' αὐτὸ τὸ μουγάλο τὸ δέντρο δυὸ ὧρες σωστές, ὅσο ποὺ νὰ γυρίσω. Πρέπ νὰ προφτάσω κάτ νὰ κάμω μπρὶν βραδυαστοῦμη, ἀλλοιῶς ξέρτη τί μᾶς περιμέν'. Γὼ μιὰ ὥρα οὔλου θὰ πγαίνω κη' ἅμα κὴ σταθῶ ἄτυχος θὰ γυρίσω γιὰ νὰ 'τοιμαστοῦμη γιὰ τ' νύχτα σ' αὐτὸ τὸ λόφο πὰ στ' κορφὴ ὅπ' θ' ἀνάψουμ, φωτιές κὴ θὰ κάμουμ ὅ,τ' ἄλλο μποροῦμη γιὰ νὰ προφυλαχτοῦμη 'πὸ 'τὰ θεριά. Τὸ πουρνὸ θὰ πάρουμ τὸ μονοπάτ κὴ θὰ πγαίνουμ σιγὰ σιγὰ ὅσο νὰ βροῦμη ἢ τ'ν "Αϊλα ἢ τὴ Γκίνντα ἢ κανένα ἄθρωπο. Γὼ θὰ ν ἔχω σμάδ τὸ λόφο γι' αὐτὸ δὲ θέλω νὰ ἀλαργάρτη καθόλ. Σὺ 'Αραγιὰ τὸ μαχαῖρ σ' κὴ τὸ ρόπαλο σ' ἔχε τα πρόχειρα. Οἱ γ'ναῖκες ἂς κάντην σὺ ὅμως οὔλου θὰ τριγυρίγ'ς, βλέποντας δεξά, ζερβά, μπρὸς, πίσω κη' ἀπάν. "Εγνεψα ὕστερα τ' μητέρα μ' νὰ κουραγιαίρην' γιὰ νὰ μὴ σταναχωριέτη ἡ κυρία Κωτερίνα, τς χαιρέτ'σα κὴ δῶκα δρόμο. Τὰ πόδια μ' κάμαν φτερὰ κη' ἂς μὴν ἤξερα ποῦ διάβαινα. Εἶχα λευτερωθῆ ἀπ' τὸ βραχνὰ ποὺ μὲ βασάν'ζε ὥρα πολλὴ κὴ θάρρουμνη πὼς πετοῦσα. Τὸ ρολόϊ μ' ἔδειχνε ἀπούν-το μεσ'μέρ. "Αξαφνα ἔβανα τὸ κακὸ στὸ νοῦ μ', μήπως μέσα σ' αὐτὴν τὴν ὥρα δὲ κατάφερνα τίποτα, κὴ τότες μοί φάν'κε σὰ νὰ ζάρωσεν ἡ καρδιά μ'. Γλήγορα ὅμως σνῆρτα γιατὶ κἄποιο προαίστημα μοί κουράγερνε κὴ μ' ἔλεγε πὼς αὐτὸ τὸ κεφαλικὸ τὸ μονοπάτ θὰ μ' ἔβγαζε παλ'κάρ. "Ιδρωνα λοιπὸς πειὸ πολὺ ἀπ' τ'ν ἀγωνία, παρὰ ἀπ' τὴ ζέστ ποὺ κείν' τ'ν ὥρα ὁ "Ηλιος ἔψηνε τ' αὐγό. Χώρις νὰ τὸ καταλαβαίνω ὁ δρόμος κ'λοῦσε κη' ἔφεγνε κάτ ἀπ' τὰ ποδάρια μ'. Τὸ ρολόϊ μ' ἀπόφεγνα νὰ τὸ δγιῶ. Εἶχα πάρ τ'ν ἀπόφας νὰ γυρίσω μόνε σὰ θἄβρισκα τρόπο νὰ σώσω τς γ'ναῖκες μπριχοῦ βραδυάς. Μὲ τέτοια ἀγωνία κὴ μὲ τέτγοιν' σλουγ'σμοὶ βρέθκα ἄξαφνα σ' ἕνα μέρος μὲ ἀπόκρημν' μουγάλ' βράχ', ποὺ 'ψώνταν μές σ' ἀποξηραμένο χείμαρο κὴ κοντοστάθκα. Σὰ προχώρσα κη' ἔφτασα σὲ μιὰ στροφὴ πίσω ἀπόνα πελώριο βράχο, π' θἄρρειες κὴ τὸν στήσαν μάξουζ ὁλόρτο, εἶδα σ' ἀπόστας 80 ὥς 100 μέτρα μιὰ σειρὰ ἀπὸ τσαρντάκες τς κακιᾶς ὥρας κη' ὄξω ἀπ' τὴ πρώτ ἕνα Εὐρωπαῖο π' φόρειε μιὰ μακρυὰ γκελεμπία κὴ μιὰ κάσκα γιὰ τὸν "Ηλιο. Τὸν παρωμοίωσα μὲ κάποιο MARESCIALLO ROSSI τς ἰταλικιᾶς ἀστυνομίας στ'ν 'Ασμάρα, ἀψηλὸ ἴσα μὲ δυὸ μέτρα, ἴσο κὴ γεμᾶτο, σὰ κη' αὐτὸν ποὺ ἔβλεπα. "Ηναν φίλ' μὲ τὸ πατέρα μ' κὴ πολλὲς φορὲς πίναν μαζὶ τὸ WHISKY τς. Πειδὴς τὰ μάτια μ' ἀπ' τὸν "Ηλιο κὴ τὸν ἱδρῶτα μοὶ τσούζαν κὴ δακρύζαν, γιὰ νὰ βεβαιωθῶ πὼς ἦνταν κειὸς φωνάζω ἀπὸ τριγιάντα μέτρα μακρυὰ MARESCIALLO ROSSI, CI TROVIAMO FORSE AD AILET; «OE OE LEONIDA VIENI E DIMMI SUBITO COSA VI E ACCADUTO». Κατάλαβα πὼς ἦμνη στ'ν "Αϊλα κὴ λέγω στὸ μαρεσχιάλλο: NON E IL MOMENTO PERCHE MI PREME PARLAR COL SIGNIR PROCOPIO. Κη' αὐτὸς μοὶ ξαναλέγ': «MA COME IL SIGNOR PROCOPIO E PARTITO DUE ORE FA PER VENIR IN CERCA DI VOI. VIENI T' ACCOMPAGNERO FINO ALLA CAPANNA DI SULEIMAN CH' E CAPO D' AILET ED INTIMO AMICO DEL SIGNOR PROCOPIO». 'Ο κ. Προκοπίου εἶχε φύγ' μπρὶν δυὸ ὧρες γιὰ νὰ μᾶς βρῆ, κὴ τώρα μὲ τὸ Μαρεσχιάλλο πγαίναν στὸ Σουλεϊμάν, ἀρχηγὸ τς "Αϊλας. 'Ο Σουλεϊμὰν ἦνταν μουσουλμάνος κη' ἔμοιαζε πολὺ μὲ τὸ GANDI. Μόλις ἄκσε πὼς ὁ Προκοπίου δὲ μᾶς βρῆκε κὴ πὼς ἄφσα τς γ'ναῖκες πρεσσαπόκο δέκα χ'λιόμετρα μακρυγιὰ κὴ χώρις νερό, παρ' ὅλα τὰ χρόνια τ' πετάχτκ' ἀπάν σὰ νἄνταν δέκα χρονῶ παιδὶ κὴ φώναξε τὸ μπιστικό τ'. Τί τὸν εἶπε δὲ ξέρω, ἔβλεπα μόνε τὸ Σουλεϊμὰν ποὖνταν πολὺ ἀνήσυχος. Σὲ δέκα λεφτὰ πέντη ἄθρωποί τ' κὴ τέσσερα γαδούρια μὲ μπόλ'κο νερὸ μέσα σὲ δυὸ γκούρμπες ξεκ'νήσαμ παίρνοντας τὸ μονοπάτ ποὖχα πάρ' μπρὶν μοναχός μ'. Γἦ ὥρα ποὺ ξεκ'νήσαμ ἦνταν δυὸ κὴ δεκεῖ π' ἄφσα τς γ'ναῖκες κὴ τὸν 'Αραγιὰ φτάξαμ τς τρισήμς.

Σὰ φτάξαμι στὸ μέρος π' τς εἶχα ἀφμένες κὴ δὲ φαίνταν, τὰ χρειγιάστκα ὅσο λίγες φορὲς στὴ ζουγή μ'. Σνῆρτα ὅμως μπερντέμ γιατὶ μιὰ φωνὴ μέσα μ' μ' εἶπε: «Ὅ,τ συμβῆκε θὰ τὸ 'ποφέρς, λοιπὸς κουράγιο κὴ δγιὲ τὶ θὰ κάμις». Τότες λέγω στ'ς ἀθρώπ' τ' Σουλεϊμὰν νὰ φωνάξνη μαζί μ' κὴ γοῖ πέντη μ' οὔλ' τ' δύναμή τς ἔεεεε ὅπως κη' ἔγινε. Πειδὴς ὅμως δὲν ὀπλογήθκη κανεὶς τς εἶπα νὰ ξαναφωνάξνη πάλε οὔλ' μαζὶ πειὸ δυνατά. Αὐτὴν' τ' φορὰ ἀκστήκαν χαρούμενες στριγκλιές γυναικῆσες κὴ ἀπ' τ' χαρὰ μ' ἔρξα μιὰ ντουμπλεδιὰ κὴ τραβήξαμι κατὰ ποὺ ἀκστήκαν οἱ φωνές. Σὲ λίγο εἶχαμι χαρὲς κη' ἀγκαλιάσματα. Στ'ν Ἄϊλα φτάξαμι στ'ς ἔξ περασμένες τὸ ἀπόγεμα κη' ὕστερα 'πὸ κομμάτ ἤρτε κη' ὁ κύριος Προκοπίου ποὺ σὰν ἔμαθε ᾧσποῦ πισωθήκαμ, σταναχωρέθκη κὴ θύμωσε μὲ τὴ κυρία Κατερίνα γιατὶ ἀντὶς νὰ μᾶς πάγ' ἀριστερὰ μᾶς πῆγε δεξὰ κὴ τόσο μακρυγιά. Σὲ κομμάτ ὅμως ξεθύμωσε κὴ μὲ τὸ Μαρεσχιάλλο ROSSI κη' ἄλλ' δυὸ 'Ιταλοὶ κὴ τὸ Σουλεϊμὰν εἴχαμ τσιμπούς τρικούβερτο κὴ τετρακούβερτο. Γ'ναῖκες τόσο ἄξες σὰ τ' κυρία Κατερίνα λ'γοστὲς ἔχ' στὸ κόσμο. Ὕστερα 'πὸ τόσην' κούρας κὴ τόσην' σταναχώρια, ὄχ' μόνε μαγείρεψε κὴ μᾶς ἔστρωσε τραπέζ βασιλικό, ἀλλὰ κὴ τ' τσαρντάκα μας τ' μετέβαλε σὲ ὑπνοδωμάτιο π' δὲν ἔλλ'πε τίποτα.

Ξέχασα νὰ σοὶ πῶ πὼς ἀφοῦς φάγαμ' ὁ Σουλεϊμὰν ρώτ'σε τὸ κάθε τίς γιὰ τ' μητέρα μ' κὴ σὰ κατατοπίστκη μ' εἶπην: «Ἡ μητέρα σ' θὰ γίν' καλά. Σ' ἔξ ἢ σ' ἑφτὰ μέρες γῆ ἐπίδρας ἀπ' τὰ μπάνια θὰ 'κδηλωθῆ μὲ μουγάλ' πόν', πρᾶμμα ποὺ σεῖς πρέπ νὰ τὸ χαρῆτε κὴ πειὸ πολὺ αὐτὴν' ποὺ 'ποφέρ. Θὰ γίν' καλὰ κὴ δὲ θὰ ξαναπονές σ' οὔλ' τὴ ζουγή τς. Τώρα θὰ πῶ στ'ς ἄθρωποί μ' (ὑπαλλήλους μου) νὰ ἀνοίξνη λάκκο δωνὰ ποὔνη πόρος γιὰ νὰ βγαίν' νερὸ πειὸ καθαρὸ ἀκόμα. Θὰ κάν' δυὸ μπάνια τ' μέρα. Ἕνα τὸ πρωὶ τς πέντη μὲ ἔξ κὴ τ' ἄλλο τ'ν ὥρα ποὺ κοντέβ νὰ γείρ ὁ Ἥλιος. Στὸ μπάνιο πρέπ οὔλο τὸ σῶμα νὰ εἶνη μέσα στὸ νερὸ ἴσαμε τὸ πηγοῦν' κὴ νὰ μὴ μέν' πάν ἀπὸ δέκα λεφτά. Πέντη λεφτὰ νὰ τρίβ λαφρυὰ τὸ μέρος ποὺ πονεῖ. Ὕστερα νὰ μὴ τὸ τρίβ καθόλ ὅσο π' νὰ βγῆ. Κὴ σύ, εἶπη σὲ μένα, μπορεῖς νὰ κάμειν'ς μπάνιο κη' ἂς μὴν ἔχ'ς τίποτα. Τὸ νερὸ ἴσαμε τς δώδεκα μέρες δέχεται τὸ καθένα. Ὕστερα τὸν διώχειν'».

Ὅπως μᾶς εἶπη κάμαμ κη' ὅπως προφήτεψε γίναν οὔλα.

Στ'ς ἑφτὰ μέρες ἡ μητέρα μ' μὲ τς φωνάρες τς σήκωσεν οὔλ' τ'ν Ἄϊλα στὸ ποδάρ. Οἱ πόνοι τς τόσο δυνατοὶ ἦνταν ποὺ ἀποκαμωμέν' μόνε στ'ς δυὸ ὕστερα 'πὸ τὰ μεσάν'χτα πικ'μήθκε. Τότες 'συχάσαμ κη' ἀποτραβχτήκαμ κὴ μεῖς κὴ μαζί μὲ μᾶς κη' οὔλ' οἱ Μαῦροι ἤμερ κὴ ἄγριοι ποὺ παρακαλοῦσαν τς Θεοὶ τς μὲ λογῆς λογῆς καμώματα κὴ ξόρκια νὰ κάμνη τ' μητέρα μ' καλά. Θμοῦμη μιὰ παρέα 'πὸ καμμιὰ δεκαπενταριὰ Μαῦροι καθσμέν' καταγῆς μπροστὰ στ' τσαρντάκα μας ποὺ ξορκίζαν τὰ κακὰ τὰ πνέματα μὲ φωνὲς κὴ μὲ χειρονομίγιες κη' ἕνας ἀπ' αὐτοίν' πᾶπαιρνε φόρα ἀπ' ἀπόστας ὀχτὼ ὡς δέκα μέτρα κη' ἤρνταν ὡς δυὸ μέτρα 'πὸ τὰ μᾶς ὅπ' π'δοῦσε 'πὶ τόπου κη' ἔδιωχνε τὰ κακὰ τὰ πνέμματα μὲ τὰ χέρια τ' κατὰ πάν, δεξὰ κὴ ζερβά.

Τὸ πρωὶ ποὺ ξύπνησε τί νὰ σοί πῶ. Τὰ μάτια τς παιγνιδίζαν κὴ τὸ πρόσωποτς εἶχε τ'ν ἔκφρας πὄχνε δεκαεφτάχρονες χαρούμενες κοπέλλες. Σὰ μᾶς εἶδε μᾶς εἶπην χαμογελασιή: «Ἄχ παιδί μ' κὴ κυρία Κατερίνα, εἶμη τόσο εὐδιάθετ' π' θαρρῶ πὼς ξανάνοιωσα ἢ πὼς ἀναστήθκα. Πόνο δὲ νοιώθω καθόλ».

Τὰ μπάνια ὅμως ὅπως μᾶς συμβούλεψεν ὁ Σουλεϊμὰν, τὰ ξακολουθήσαμ ὡς τς δέκατρεῖς μέρες, ὁπότες διαπιστώσαμ πράμματις πὼς τὸ νερὸ δὲ μᾶς δέχνταν. Μᾶς ἔλεγεν: «Ὅ,τ μπόρεσα σᾶς ἔκαμα. Ἄλλο τίποτα δέ μπορῶ νὰ σᾶς κάμω. Λοιπὸς φύγετε».

Ἅμα γυρίσαμ στ'ν 'Ασμάρα κὴ μαθέφτκη πὼς ἡ μητέρα μ' ἔγινε καλά, ἤρ-

νταν κόσμος κὴ κοσμάκς νὰ τ' δγιοῦνη γιὰ νὰ πιστέψνη. Περισσότερο ἐνδιαφέρο δείξαν οἱ γιατροὶ τς 'Ασμάρας.

Γι' αὐτὸ ὄντας τυχαίν' συζήτης γιὰ τέτοια μπάνια, π' τὰ λένη ἰαματικά, τὰ θμοῦμη κὴ λέγω πὼς εἶνη κρῖμα τὰ μπάνια τς' Αἴλας νὰ μέννε διέτς ἀνεχμετάλλευτα. Ἔπειτα μοὶ κάμαν ἐντύπως κὴ γιὰ τὸ ὅτι ὅπ' ἀνοίξης λάκκο σὲ ἀχτίνα 200 ὡς 300 μέτρα θὰ βρῆς τέτοιο ἀθάνατο νερὸ ποὺ στ'ν ἀρχὴ ἀρχίζ κὴ βγαίν' σὰ δάκρυο κὴ στὸ τέλος σὰ τὸ νερὸ ποὺ βγάζ ἕνα σφουγκάρ ποὺ στίβς. Μέχρι ποὺ θὰ μισογεμίς ὁ λάκκος τὸ νερὸ δὲ τὸ δέχεσαι γιατὶ εἶνη πολὺ ζεστὸ κὴ κάθε φορὰ ποῦνη γιὰ νὰ κάμς μπάνιο, ὁ λάκκος πρέπ νὰ ἀδειάς γιὰ νὰ βγῆ νερὸ καινούργιο κὴ καθάριο.

Ἕνα χιλιόμετρο πειὸ πέρα ἔχ' μιὰν ἄλλ' πηγὴ νερὸ γιὰ πιόσιμο τὸ Μακουάρ' ὅπ' τὸ νερὸ τρέχ' μπόλ'κο κὴ μὲ ὁρμὴ κὴ λίγο πειὸ πέρα ἄλλη μιὰ ποὺ τὸ νερὸ τς στάζ σταγόνα σταγόνα κὴ ποὺ γιατρέβ τὰ μάτια ἀπὸ ἕνα σωρὸ ματόπον'.

Αὐτὰ τὰ λίγα γιὰ τ'ν 'Αβησσυνία, Μῆτρο, πιστέβω νὰ σοὶ φτάννε, γιατ'

Ἡ μήτηρ μας
διὰ σταυροῦ σημειουμένη
μετὰ τὴν ἴασίν της
εἰς Ἀϊλὲτ τὸ ἔτος 1927
καὶ τὸ ζεῦγος Προκοπίου
μετὰ τῶν ἰθαγενῶν
ὑπαλλήλων του.

ἄμα σ' ἀρχίσω γιὰ τὰ πολλὰ μαργαριτοφόρα ὄστρακα πόχνη τὰ παράλια τς, γιὰ τὸ χρυσάφι τς τὸ ὀρυχτὸ κὴ κειὸ ποὺ βγάζνη γοῖ χρυσοθῆρες κοσκινίζοντας τὸν ἄμμο σὲ παραπόταμ' τ' Νείλου, γιὰ τς καφέδες τὸ Νάρια κὴ τὸ Χάρραρ, τὸν ἐλεφαντόδοντα κὴ πολλὰ ἄλλα, πίστεψέ μοι θὰ τ' νειρέβεση.

Ἀλήθεια, εἶδες πῶς ὁ ἄθρωπος δὲ στμαίρειν' καθόλ κειὸ πόχ' κὴ πόσο τὸ θμᾶτη ἄμα τὸ χάς; Μεῖς πότες, μέχρι τὸ 1927 τὰ μαργαριτάρια, τὰ ρουμπίνια τς Ἐρυθρᾶς κὴ τς πέτρες τς Ὑεμένης τ' ἀγοράζαμ μὲ τὸ ζύγ' μόνε γιὰ νὰ τὰ ἐμπορευτοῦμη κὴ γιὰ νὰ χαρίσουμ στ'ς ὄμορφες. Νὰ κρατήσουμ λίγα γιὰ τὸν ἑαυτό μας δὲ τὸ καταδεχόμαστε. Ἕνας Θεὸς μόνε ξέρ τὸ γιατὶ ὁ ἄθρωπος ὅσα κὴ νὰ ἀποχτής δὲ τὰ ἐχτιμᾶ.

Πολλὲς φορὲς ποὺ μοναχός μ' ζητῶ νὰ ψυχολογήσω τὸν ἄθρωπο, καταλήγω πάντα στὸ ὅτι ὁ Θεὸς μάξουζ τὸν ἔπλασε τέτοιο. Σύ τί λές;

ΜΗΤΡΟΣ: Τί νὰ σοὶ πῶ γι' αὐτὸ τὸ ἀνήσυχο τὸ πλᾶσμα κὴ γὼ δὲ ξέρω. Κὴ στὸ Παράδεισο νὰ τὸ βάλ'ς θαρρῶ π'θὰ τὸν βαρεθῆ κὴ πὼς θὰ γουστάρ κἄτι τίς π'δὲ πόχ' ὁ Παράδεισος. Δηλαδὴς μπορεῖ νὰ γυρέβ νὰ γνωρίς κὴ τ' Κόλας κη' ἅμα πάγ' νὰ μετανοιώς κὴ νὰ ζητᾶ νὰ ξαναγυρίς στὸ Παράδεισο ὅσο π'νὰ βαρεθῆ, ὁπότες πάλε θὰ γυρέβ τὰ ξαναπάγ' στ' Κόλας κη' ἀπὸ δεκεῖ πάλε στὸ Παράδεισο ὁπότες θὰ θμώς ἢ ὁ Ἅγιος Πέτρος ἢ ὁ Διάτανος κη' ἀπ' τς δυὸ τς ὁ ἕνας θὰ τὸν πιάς ἀπ' τ' αὐτὶ κὴ θὰ τὸν κρατής γιὰ πάντα κοντά τ'. Τότες ἂν εἶνη ἐθνικόφρονας, φρέν'μος ἄθρωπος, θὰ τὸ πάρ ἀπόφας κὴ θὰ κάτς στ' αὐγά

τ' ἄν ὅμως εἶνη κομμουνιστὴς θὰ 'ναστατώς τὸ Σύμπαν. Ἂν τὸν κράτ'σε ὁ Διάτανος θὰ μυής εὔκολα οὔλ' τς διαβόλ κὴ τς μεγαλοσατανάδες στὸ Κομμουνισμὸ κὴ θὰ τς φανατίς σὲ τέτοιο σημεῖο ποὺ ἐξόν τς συγκεντρῶσες κὴ τς πορεῖες, π' θὰ τς πῆ νὰ κάμνε, θὰ κηρύξνε κη' ἀπεργία μέχρι νὸ δοθῆ τὸ δικαίωμα σ' οὔλ' τς κολασμένοι νὰ μποροῦνη νὰ πγαίννε κάθε τόσο κὴ στὸ Παράδεισο. Ἂν πάλε τὸν κράτ'σε ὁ Ἅγιος Πέτρος, ἢ θὰ κἄν' τὸν ἄρρωστο κὴ θὰ λιγοθμᾶ δὶς π'ν ὥρα, ἢ θὰ κάν' τὴν ἀθώα περιστερὰ κὴ θὰ γυρέβ ἀπ' τς Ἄγγελοι νὰ παρουσιασθῆ στὸ Θεὸ νὰ διαμαρτυρηθῆ γιὰ τς... καταπατούμενες ἐλευθερίες τοῦ ἀτόμου. Ὄντας οἱ Ἄγγελοι, σὰν ἄγγελοι ποὺ εἶνη, διοῦνη πὼς πρέπ' νὰ ἀναφερθοῦνη στὸ Θεὸ γιὰ νὰ τς πῆ τί πρέπ νὰ κάμνε γιὰ τὸν ἀθῶο αὐτὸ κομμουνιστὴ ποὺ δὲ γυρέβ παρὰ νὰ γίννε σεβαστὲς οἱ ἐλευθερίες τοῦ ἀτόμου κὴ στὸ Παράδεισο κὴ στ' Κόλας γιὰ νὰ μπαινοβγαίννε ἐλεύθερα οἱ καλοὶ κὴ γοῖ κολασμέν', τότες θὰ μάθνε πὼς ὁ Οὐράνιος Παράδεισος κὴ γῆ Οὐράνια Κόλας εἶνη μόνε γιὰ ἀθρώπ' π' δὲν εἶνη κομμουνιστές. Γιὰ τς κολασμέν' κομμουνιστὲς εἶνη ὁ ροῦσκος ὁ παράδεισος, τὰ στρατόπεδα τς Σιβηρίας, ὅπ' κατομμύργια πολλὰ ψυχές... χορέβνη, τραγδοῦνη κὴ γλεντοκοποῦνη. Ἀπ' τὸ Πανάγαθο οἱ Ἄγγελοι θὰ μάθνη κη' ὅτι ἡ ψυχὴ τ' κομμουνιστὴ π'ν ὥρα ποὺ ὁ Χάρος ξεχώρζε τς ψυχὲς τς ἀγαθὲς ἀπ' τς ἁμαρτωλὲς στὴ Γῆς, πῆδξε κρυφὰ πίσω ἀπ' τ' πλάτ τ' Χάρου κη' ἀνακατέφκην μὲ τς ψυχὲς ἀπ' τς ἅγιοι τς ἐθνικόφρον', ποὺ σὰν ἀγαθοὶ κὴ νερόβραστ ποῦνη δὲ θελήσαν νὰ τὸν διώξνε οὔτε κὴ τὸ Χάρο φωνάξαν νὰ τὸν πάρ. Θὰ τς πῆ ἀκόμα ὁ Πανάγαθος πὼς πρέπ γιὰ νὰ μὴν ἀναστατωθῆ τὸ Σύμπαν, νὰ τὸν συνοδέψνε γλήγορα στὸν ἐπίγειο τὸ ροῦσκο τὸ παράδεισο πίσω ἀπὸ κειὸ τὸ ξακουστὸ τὸ ντουβάρ τὸ συμπατοπλεγμένο ὅπ' μπορεῖ νὰ κάμην' ὅσες συγκεντρῶσες κὴ πορείγιες θέλ'. Τόσο πολλὲς ἐλευθερίες ἔχ' σὲ κειὸ τὸ ροῦσκο τὸ παράδεισο.

Τέτοιας λογῆς πλάσματα σὰ τὸν ἄθρωπο μὴ μάλιος σὰ τὸ κομμουνιστή, δὲ πστέβω νἄχνη ἄλλα ἄστρα, Γιάνν'. Θὰ διαφέρνε πολύ, πάρα πολὺ ἀπὸ τὰ μᾶς.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Τέτοια πλάσματα σὰ τὸ κομμουνιστὴ ποὺ περίγραψες, δὲ φαντάζομαι νὰ ὑπάρχνε σ' οὖλο τὸ Σύμπαν, γιατὶ ὁ Κομμουνισμὸς εἶνη μιὰ δργὴ π' οὔτε τ' ἀμέτρητα τὰ ἄστρα, οὔτε γοῖ ἀμέτρητ' οἱ πλανῆτες οὔτε κὴ γοῖ ἀμέτρητ οἱ κομῆτες δὲ τ' ξέρνε ἀκόμα.

Δῶ πὰ στ' Γῆς, τὸ Κομμουνισμὸ τὸν σκαρφίστκη ἕνας Ὀβρηγιὸς τὸ 1848 π'τὸν λέγαν Μάρξ κὴ τὸ μανιφέστο τ' Κομμουνισμοῦ τὸ σύνταξε μαζὶ μὲ ἕνα Γ'ρμανὸ τὸν Ἔνκελ. Κὴ γοῖ δυὸ αὐτοίν' ἦνταν φανταμέν' ἀρριβίστες κὴ τυχοδιῶχτες. Ἀπόδειξ ποὺ ὥς τὸ 1917 δὲ τὸ, ἀσπάστκη κανεὶς τὸ κομμουνισμό. Τὸ ὅτις τὸν ἀσπάτκην ἕνας γεννημένος ἐπαναστάτ'ς ὁ Λένιν ποὺ εἶχεν ἀδερμὸ ἐπαναστάτ ποὺ θέλ'σε νὰ σκοτώς, τὸ 1887 τὸ Τζάρο τς Ρωσίας τὸν Ἀλέξαντρο τὸ ΙΙ κὴ γι' αὐτὸ καταδικάστικη σὲ θάνατο, εἶνη πρᾶμμια πολὺ φυσικὸ ὅπως φυσικὸ ἦνταν νὰ ἐπιτύχ' τὸ 1917 ἡ κομμουνιστικιὰ ἐπανάστας τοῦ Λένιν στὴ Ρωσία ποὺ ἐξ αἰτίας τς μουγάλες ἐκτάσες τὸ 99 τς 100 τοῦ πληθυσμιοῦ δὲν ἤξερε τί σόγ' ἐπανάστας ἦνταν κὴ ποιὸς ἦνταν ὁ ἀρχηγός. Ὕστερα ὁ Λένιν ποὺ εἶχεν ἐξοριστῆ τὸ 1905 κὴ γι' αὐτὸ ἔμενε στὴν Ἑλβετία ὥς τὸ 1916 στάθκη κὴ τυχερὸς ποὺ βρῆκε συνεργάτ ἕναν ἄλλο καπάτσο Ὀβρηγιὸ τὸ Τρόστκη, ἐπαναστάτ'ς κη' ἐξόριστος κη' αὐτός, κὴ ποὺ στό τέλος ἀντὶς νὰ διαδεχθῆ τὸ Λένιν ξορίστκην ἀπ' τὸ Στάλιν κὴ δολοφονήθκη στὸ Μεξικό. Ἡ ἴδια ἡ κατάστας ξακολουθεῖ μέχρι σήμερα, δηλαδὴς οὔλ' τς ἀρχηγοί τ' Κομμουνισμοῦ τς τρώγ' τὸ σκοτάδ.

Τὸ ὅτις ὁ ἄθρωπος εἶνη ἀνήσυχο πλᾶσμα κη' ὅτι τὸν ἀρές ἡ ἀλλαγὴ γιὰ νὰ ἀπολάψ κἄτ τὸ καινούργιο, τὸ βλέπουμι αὐτὲς τς μέρες στὸ ἀγγλικὸ τὸ κοινοβούλιο

ὅπ' συζητοῦνη ἄ πρέπ νὰ ψηφιστῆ νόμος νὰ μπορῆ ὁ ἄντρας, ἅμα θέλ' νὰ παντρέβετη ἄντρα ἀντὶς γυναῖκα, ὄχ' μόνε αὐτὸ ἀλλὰ νὰ ἐπιτρέπετη νὰ ἐρωτεύντην μεταξύ τς οἱ ἄντρες... Ἀκοῦς πράμματα; Νὰ χάνουμ τὸν ἀνδρισμό μας κὴ νὰ ζοῦμη παρὰ φύσ'... Κὴ' ἂν ὕστερα 'πὸ λίγο καιρὸ ἀπαιτὴς κὴ' ἡ γ'ναῖκα νὰ ψηφστῆ νόμος νὰ μπορῆ νὰ παντρέβετη γ'ναῖκα ἀντὶς ἄντρα ποιὸ θἄνη τὸ χάλ' τς ἀθρωπότης;

Γυρίζοντας στ'ν ἐρώτης ποὺ μ' ἔκαμες, ἄ πλάσματα σὰ τὸν ἄθρωπο ζοῦνη κὴ σ' ἄλλα ἄστρα, λέγω πὼς δὲ μπορεῖ ἡ Γῆς νὰ τὄχ' μονοπώλιο. Τὰ 'γγόνια μας θὰ ξέρνε χώρις ἄλλο, γιατ' ὕστερα 'πὸ 'κατὸ χρόνια, ἐξὸν στὸ Φεγγάρ' θὰ ταξιδέβνη κὴ σ' ἄλλα ἄστρα πὄχνη τὸ ἴδιο κλῖμα μὲ τς Γῆς. Θὰ πγαίννε μὲ ἀτομικὲς βολίδες πολὺ πειὸ γλήγορα ἀπ' τς σημερινοὶ πύραυλ, στὲ γιὰ τὴν ὑγειά τς, στὲ γιὰ νὰ σπουδάσνε. Θαρρῶ π' δὲν εἶνη σωστὸ νὰ πστέβουμ πὼς μόνε ὁ πλανήτ'ς ὁ θκός μας ἔχ' ἀθρώπ, γιατὶ τότες πρέπ νὰ ξέρουμ κὴ τὸ γιατὶ ὁ Πάνσοφος ἔδξε τόσην' προτίμης στὴ Γῆς, ποὺ μπροστὰ σὲ τόσο κόσμο εἶνη μσῆ σταγόνα στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό.

Μιὰν Αὐγουστιάτ'σα νύχτα ποὺ πῆγα στὸ χωριό μ', τὸ Κοντιᾶ, στὸ πατρικό μ' τὸ σπίτ' θέλ'σα νὰ κοιμθῶ κὴ γὼ στ' ταράτσα, ὅπως συνειθίζαν ἡ μητέρα μ' κὴ τ' ἀδέρφια μ' ἡ Λισσάβετ κὴ ὁ Νικόλας. Ἐμ κ'μήθκα κὴ δέ κ'μήθκα μιὰν ὥρα, στὲ γιατὶ ἀλλαξοτόπσα, στὲ ἀπ' τ' πολλὴ τ' ζέστ, στὲ ἀπ' τς πετνοὶ ποὺ κάθε ὥρα, ἀπ' τς δυὸ 'πὸ τὰ μεσάν'χτα, παραβγαίναν σ'τς λαρυγγισμοί, στὲ γιατὶ ξεσνορίζνταν κὴ ὁ κύρ Μέντιος, πειδὴς τὸ θεωροῦσε παράλειψ νὰ μὴν ἀκστῆ κὴ γή φωνοῦδα τ' ἡ μελιστάλαχτ. Πῆρα λοιπὸς τὸ πρᾶμμα φιλοσοφικά, ἔβαλα τὰ δυὸ μ' τὰ χέρια δαχτυλοδεμένα κάτ' ἀπ' τὸ κεφάλι μ' κὴ καταπὼς κείτουμνη λόγιαζα τ' ἄστρα κὴ τ' ἀστρούδια στὸν Οὐρανὸ κὴ' ἀναρωτιέμνη πῶς γι' αὐτὰ τὰ ἀμέτρητα τὰ οὐράνια τὰ σώματα π' δὲν εἶνη βαλμένα μὲ ὑπολογισμὸ σὲ κανονικὰ διαστήματα τὸ ἕνα 'πὸ τὸ ἄλλο, μόνε τὰ βλέπς σὰ τς ζουρλῆς τὰ μαλλιὰ νὰ χορέβνη βάλς, μπόλκα κὴ μαζούρκα, δὲν ἀκούστκη ποτὲς καμμιὰ σύγκρους. Εἶνη σοὶ λέγ' ὁ νόμος τς ἕλξης τς παγκόσμιας. Πάγ' καλά. Συμφωνῶ κὴ γώ, γιατὶ, νόμο πειὸ βασικὸ ἀπ' αὐτὸ δὲν ἔχ'. Ἐμ στ'ς Γαλαξίες π' θαρρεῖς πὼς ὁ Θεὸς τ' ἄστρα τἄρρξε μὲ τὸ τσβάλ'; Μόνε γιὰ τὸν ἕνα τὸ Γαλαξία, ποὖνη πειὸ κοντά σέ μᾶς, γοῖ ἀστρολόγ' τὸν ἀπολογίζνη πάν 'πὸ δυὸ δίς 'κατομμύργια ἄστρα. Ἀλλὰ κὴ' αὐτὴν τ' παιδιακίσα μ' ἀπορίγια τ' παραμέρσα γιατὶ κὴ σ' αὐτὰ τὰ ἄστρα πὄχνη οἱ Γαλαξίες γή παγκόσμια ἕλξ ἔχ' πάλε τὸ λόγο.

Γιὰ πολλὴ ὥρα ὕστερα ἀναρωτιέμνη ἕνα ἄλλο πρᾶμμα: Ἂν ὁ μεγαλείτερος ἥλιος ἢ τὸ πειὸ μουγάλο ἄστρο πὄχ' ὁ Οὐρανός, ἔχ' κὴ' αὐτὸ τροχιὰ κὴ' ἄ γυρίζ γύρω ἀπ' τὸν ἄξονά τ', ὅπως γυρίζνε οὖλα τὰ οὐράνια τὰ σώματα. Στὸ τέλος πόμνα μὲ τ'ν ἐντύπως πὼς αὐτὸ τὸ σῶμα πρέπ νὰ γυρίζ μόνε γύρω ἀπ' τὸν ἄξονά τ' κὴ πὼς τροχιὰ δὲ πρέπ νἄχ'. Σὺ τί λές;

ΜΗΤΡΟΣ: Δὲ ξέρω. Μακάρ νἄξερα νὰ σοἴλεγα.

ΓΙΑΝΝ'Σ: Ἕνα ἄλλο πρᾶμμα π' μ' ἀπασκόλ'σε ὕστερα, ὥς τ'ν ὥρα πὄκαμε γυαλὶ κὴ σκώθκα, ἦνταν, ἂν ἔχνη κὴ' ἄλλα ἄστρα ἀθρώπ γιὰ ὄχ'. Σκημάτ'σα γλήγορα τὴ γνώμ πὼς ὅπως ἡ Γῆς ἔχ' τὸν ἄθρωπό τς, ἔτς κὴ πολλὰ 'πὸ τ' ἄστρα ποὺ βλέπουμ κὴ' ἀπὸ κειὰ π' δὲ βλέπουμ, θἄχνη κὴ' αὐτὰ τὸ θκότς, μὲ τ' διαφορὰ ποὺ ὁ ἄθρωπος τ' μιανοῦ δὲ μοιάζ μὲ τ' ἀλλονοῦ. Ἔπλαθα λοιπὸς μὲ τ' φαντασία μ' ἀθρώπ κὴ ἀθρωπέλια, ὥσπου στὸ τέλος μ' ἀποκοίμσεν ὁ γλυκὸς ὁ ὕπνος ὁ πρωϊνὸς κὴ' εἶδα τὸ πειὸ ἐντυπωσιακὸ ὄνειρο 'πὸ τότες ποὺ γεννήθκα.

Βρέθκα σ' ἕνα ἄστρο ποὖνταν ἐννενήντα πέντη 'κατομμύρια φορὲς πειὸ μουγάλο ἀπ' τὸ θκό μας τὸν Ἥλιο, κὴ ποὺ λέγνταν Ἄσπρο, πειδὴς χ'μῶνα καλοκαῖρ εἶνη σκεπασμένο 'πὸ χιόνια κὴ' ἀπὸ πάγ'. Ἥλιος κανεὶς δὲ τὸ φωτίζ οὔτε κὴ τὸ ζεσταίν'. Τόσο μακρυὰ ἀπ' οὖλ' τς Ἥλοι βρίσκετη τ' Ἄσπρο. Ἀπ' τ'

Γῆς ἀπέχ' πενήντα πέντη 'κατομμύρια χιλιόμετρα, δηλαδὴς τριάντα φορὲς πειὸ μακρυὰ ἀπ' τὸ θκό μας τὸν "Ηλιο. Γὼ πῆγα γιατὶ ἄκσα μιὰ φωνὴ, μπρὶν μπῶ μὲς στ' βολίδα, ποὺ μ' εἶπη πὼς τὰ χρόνια π' θὰ ταξείδεβα θὰ τὰ ζοῦσα παραπάν στὸ γυρισμό μ' στὴ Γῆς.

Στὸ μισὸ τὸ δρόμο ἡ βολίδα μ' ἔπαθε μουγάλ' βλάβ κὴ θὰ χάνουμνη ἃ δὲ μὲ φώτ'ζην ὁ Θεὸς νὰ πάρω ἕνα Σταθμὸ Πληροφοριῶν κὴ Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ Διαστήματος. "Ετς ὕστερα 'πὸ δευτερόλεφτα, γλήγορα σὰν ἀστραπὴ ἤρτε κὴ κόλ'σε στ' μύτ τς βολίδας μ' μιὰ συσκευή, ποὺ τ'ν ἔκαμε νὰ πγαίν' ἀκόμα πειὸ γλήγορα. 'Πιτέλους φάν'κε 'πὸ μακρυγιὰ τὸ "Ασπρο ποὺ πράμματις ἦνταν ἄσπρο κὴ λαμποκοποῦσε 'πὸ χιονοφεγγιά. 'Πολείπνταν λίγο νὰ φτάσω π' ἀντιλήφτκα πὼς εἶχα ξεχὰς τὸ χειρισμὸ τς προσγείωγ'ς. Παίρνω τότες ἄλλο Σταθμὸ Πληροφοριῶν κὴ πρώτων βοηθειῶν τοῦ Διαστήματος κ' ἀφοῦς εἶπα τὸ τὶ εἶχα πάθ βλέπω κὴ φτάν' μπερντέμ ἕνας ἱπτάμενος δίσκος νὰ κάθετη πάν ἀπ' τ' βολίδα μ' κὴ νὰ τ'ν ὁδηγᾶ κὴ νὰ τὴ προσγειών' ἀπαλὰ ἀπαλὰ πὰ στὰ χιόνια τ' "Ασπρου.

'Ντὰς βγῆκα ἀπ' τ' βολίδα μ' ἀντελήφτκα π' στέκνταν γιὰ νὰ μὲ ὑποδεχτοῦνη κάτ' ἄντρακλ' κάτασπρ σὰ τὸ χιόν' ἐννηὰ κὴ δέκα μέτρα μπόγ' κὴ τόσο δασύτριχ' κὴ σκλάτ (τρίχωμα πυκνὸν καὶ μακρύ) ποὺ τὸ σῶμα τς δὲ φαίννταν καθόλ. Κὴ στ'ς παλάμες ἀκόμα, λίγες ἀρεεὲς τρίχες εἶχαν. Τὸ μοῦτρο τς ὅμως ἦνταν πολὺ ἥρεμο κὴ κομμάτ χαμογελαστό. Τέτοια ἐντύπως μοὶ κάμιαν ποὺ τς παρωμοίωσα μὲ "Αγοι. Τὰ κεφάλια τς, ἑφτὰ ὀχτὼ φορὲς πειὸ μουγάλα 'πὸ τὰ θκά μας, ἀπ' τὸ πίσω μέσος ἔχνη κεραῖες ἴσαμε ὀχτὼ μέτρα ὕψος κη' ἅμα θέλνη τς μαζεύνη μὲ συσπάσες ποὺ κάν' τὸ κούτελό τς. Αὐτὲς γοῖ κεραῖες πᾶχνη οἱ κάτοικ' τ' "Ασπρου εἶνη κὴ δέχτες κὴ πομποί. Δυόμις ὥς τρίγια μέτρα ἀπ' τ' κορφὴ τς ἡ κάθε μιὰ χωρίζ σὲ δυὸ κη' ἔτς ἀπολήγνη σὲ δυὸ ἄκρηγιες, σὰ δυὸ διχάλες. Οἱ ἄκρηγιες οἱ δυὸ ποῦνη ψιλὲς σὰ τ' μύτ τς καρφίτσας χρησιμέβνη γιὰ δέχτες κὴ γοῖ ἄλλες οἱ δυὸ ποὺ ἀπολήγνη σὲ μπίλιες φυσικὲς κοκκαλένιες μουγάλες σὰ τς μπίλιες τ' μπιλιάρδου γιὰ καραμπόλα, χρησιμιέβνη γιὰ πομπὸς κὴ μεταδίννε τὰ στοιχεῖα τ' ἀσύρματου πᾶχνη αὐτοίν', σ' ἄλλα ἄστρα κὴ δορυφόροι τς. Τὰ κεφάλια τς ἀπ' τὸ πίσω μέρος κη' ἀπ' τὸ σημεῖο π' ἀρχινᾶ στὰ θκά μας ὁ νοτιαῖος μυελὸς παίρννε σχῆμα τετράγωνο κη' εἶνη μουγάλο ἴσαμε δυόμις μέτρα τετραγωνικὰ κολλ'μένο πὰ στὸ σβέρκο κὴ πὰ στὴ πλάτ. "Αμα τὰ εἶδα κατάλαβα πὼς ἦνταν μιὰ ζωντανὴ συσκευὴ γιὰ ἀσύρματο τηλέγραφο, ραδιόφωνο κὴ τηλεόρας μαζί.

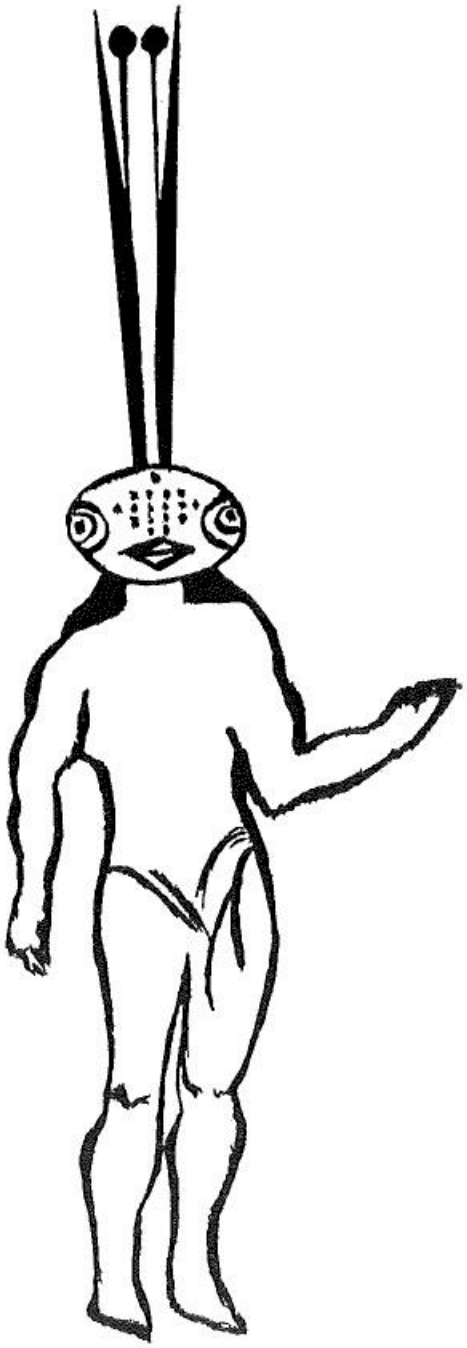

Γιὰ μύτ εἶχαν 17 τρύπες ἀνάμεσα στὰ δυὸ τὰ μάτιας τς κὴ σχημιατίζαν σταυρό. Ἡ κάθε τρύπα ἦνταν μουγάλ' ὅσο τὸ νύχ' τ' ἀντίχειρά μας κὴ φαίννταν σὰ νᾶνταν φραμμένες ἀλλὰ δὲν

ἦνταν. Γιὰ τ'ν εἰσπνοὴ κὴ τ'ν ἐκπνοὴ κάμναν ἀνεπαίσθητες συσπάσες. Τὰ μάτια τς ἦνταν στρογγυλὰ ὅπως στρογγυλὲς ἦνταν κὴ γοῖ βλεφαρίδες κὴ τὰ ματοτσίνορα. Στέκα νὰ πάρω 'να χαρτὶ νὰ σοὶ δείξω πρεσακόπο τὸ παρουσιαστικό τς χωρὶς νὰ μὲ ἀνεγελάγ'ς γιατὶ ζωγράφος δὲν εἶμη. Τὸ χρῶμα ποὖχαν τὰ μάτια τς ἦνταν ξανθοπράσινο κὴ' ἦνταν βαλμένα κεῖ πᾶχουμι ἡμεῖς τὰ ζυγομματικά. Τὸ στόμα τς ἦνταν τετράγωνο κὴ' ἀπὸ μακρυγιὰ φαίννταν σὰ μιὰ πεταλοῦδα. Πηγοῦν' καθόλ' δὲν εἶχαν κὴ τὸ μοῦτρο τς ποὖνταν μουγάλο σὰ δυὸ σελίδες ἀπὸ φουμερίδα, θάρρεις κὴ' ἦνταν ἕνα αὐγό. Τὰ κάτασπρα τὰ μαλλιά τς 'πὸ μπροστὰ ἦνταν κομμένα φράντζα κὴ τὰ πίσω ἦνταν ριγμένα στ'ς πλάτες τς, ποὖχαν φάρδος ἴσαμε δυόμς μέτρα.

'Αντικρύζοντάς τοιν' πρώτ βολά, θέλ'ς δὲ θέλ'ς τρέμις ἀπ' τὸ φόβο σ'. Ὕστερα παραδέχεση πὼς ἡμεῖς μπροστὰ σ' αὐτοίν' εἴμαστη κακοῦροιγ'.

Κεῖν' ποὺ μὲ 'ποδεχτήκαν μοὶ πῆκαν: «Μεῖς ξέραμι ποὺ ἤρχεσνη κὴ' εἴχαμι τὸ νοῦ μας σ' οὖλο τὸ πέταμιά σ'. Λοιπὸς καλῶς ὥρσες. Εἶδες πῶς σὲ ξυπηρετήσαμι κὴ τς δυὸ φορὲς ποὺ γύρεψες βοήθεια.. Ἔλα κόπιασε νὰ κατβῆς. Καλὰ βλέπς μεῖς δὲ ζοῦμη σὰ κὴ σᾶς πὰ στὴ γῆς. Ζοῦμη μὲς στ' γῆς».

Μέσα ποὺ ἀνεβοκατβαίναμι πὰ σὲ χρυσαφέν' διαδρόμι ποὺ κ'λούσαν γλήγορα κὴ μᾶς πετοῦσαν πὰ σ' ὁλόχρυσες σκάλες φαρδειὲς ἴσαμιε δέκα μέτρα π' ἀνεβοκατβαίναν μοναχὲς τς μέχρι ποὺ μᾶς μπάζαν μέσα σὲ ὁλόχρυσα ἀσανσὲργια μουγάλα σὰ πολυκατοικίες ἢ σὲ ὁλόχρυς ἀναέροι σιδηροδρόμι ἢ πὰ σ' ὁλόχρυσα μεγάλα πουλιὰ πετάμενα ποὺ κάμναν ἕνα σωρὸ ἀκροβασίες γιὰ νὰ μᾶς διασκεδάσνε, παραλόγ'σα στ' ἀλήθεια.

Ὅπου πήγαινα κὴ' ὅπου βρίσκουμινη ἀναρωτιέμινη τὸ πῶς μπορέσαν κὴ φτάσαν σὲ βάθος 300.000 χιλιόμετρα κὴ τὸ πῶς σκηματιστήκαν μέσα στ' γῆς τ' Ἄσπρου λίμνες, θάλασσε, ὠκεανοὶ κὴ ποταμοί.

Τὰ πλεούμενα τς δὲν ἦνταν μακρόστενα σὰ τὰ θκά μας μὲ πρύμ κὴ πλώρ. Μκρὰ κὴ μουγάλα ἦνταν ὁλοστρόγγλα κὴ' ὁλόχρυσα κὴ χωρὶς νἄχνη τιμόν' κὴ κουπιὰ ὅπ' θέλαν κὴ' ὅσο σιγὰ ἢ γλήγορα θέλαν πγαίναν.

Τὰ ἀσανσέρια ὅπως σ' εἶπα, μουγάλα σὰ πολυκατοικίες ἀνεβοκατβαίναν χ'λιάδες μοναχά τς, ὅπως μοναχοὶ τς ἀνεβοκατβαίναν κουβάδες σὰ κάμαρες μεγάλ' ἀμέτρητ ἄδγοι κὴ' ὕστερα γεμάτ πγαίναν κὴ' ἀδειάζαν μοναχοί τς μακρυγιὰ πολὺ μακρυγιά.

Ὅ,τ ἔβλεπα ἄστραφτε σὰ τὰ λουστραρσμένα τὰ χρυσάφια τὰ θκά μας. Οὖλα δλέβαν χώρις ἄθρωπο κὴ χώρις κανὲνα ρομπότ κὴ' ὅπ' στέκουμινη γῆ θερμοκρασία ἦνταν τόσο ἐφκάριστ' π' ἀναριωτιέμινη τὶ AIR CONDITIONING εἶχαν.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἤρτε στὸ νοῦ μ' γῆ ΗΛΕΚΤΡΑ τ' Μαρκόνι.

Θόρυβο μκρὸ ἢ μουγάλο δὲν ἄκγες καθόλ. Θάρρειες πὼς κάθεσνη ἢ πάτειες πά σέ πούπουλα κὴ πὼς ὅ,τ' ἔβλεπες πὼς ἦνταν ψεύτκο. Τόσο 'ποτελεσματικὰ πνίγονταν ὁ κάθε θόρυβος. 'Φοῦς ἔκαμα χ'λιάδες χιλιόμετρα μὲς σὲ κειὸ τὸ ἀτέλειωτο τὸ τέλειο τὸ χάος, σκέφτκα νὰ κάτσω πὰ σὲ μιὰ ἀπ' τς πολλὲς πολυθρόνες ποὖχε μιὰ ἀπέραντ πλατ'φόρμα ὁλόχρυς ποὖνταν στημέν' πὰ στ' κορφὴ μιᾶς' ἀψλῆς ἀναφανῆς ὅπ' ἀνέβκα ξαπλωμένος πὰ σὲ μιὰ σαίζ λόγκ ὁλόχρυς μὲ σοφτέξ, γιὰ νὰ δγιῶ κὴ καθιστὸς τί γίννταν τριγύρω μ'. 'Εμι καλὰ καλὰ δὲ πρόφταξα νὰ κάτσω κὴ γίναμι ἀγέρας κὴ γὼ κὴ γῆ πολυθρονάρα μ'. 'Απ' ὅπ' περνοῦσα παραμερίζαν οὖλα σὰ νἄνταν ζωντανά. Ὕστερα 'πὸ κομμιάτ κὴ σὰ κατέβκα ἴσαμε 'κατὸ πενήντα χιλιάδες χιλιόμετρα οὔλου καθστὸς πὰ στ' πολυθρονάρα μ', πέρασα σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ μιὰ θεόρατ πορτάρα π' ἀπὸ πὰν ἔγραφε «ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣ Τ' ΑΣΠΡΟΥ» βρέθκα μέσα σὲ ἕνα χρυσαφένιο σαλὸν' πελώριο. Μέσα σ' αὐτὸ κάνταν δυὸ 'κατομμύργια διακόσες χ'λιάδες 'Ασπρίτες κὴ μόνε μιὰ πολυθρόνα ἦνταν ἄδεια. Σ' αὐτὴν' καρσὶ πῆρε θὲς μοναχή τς ἡ πολυθρόνα μ', ὁπό-

τες οὔλ' γοὶ 'Ασπρίτες, σὰ νἄχαν ἕνα στόμα, μοὶ πῆκαν «Καλῶς μᾶς ἦρτες. Ὅ,τ μᾶς γυρέψης θὰ τὄχ'ς».

Καταλάβαινα τὸν ἑαυτό μ' τόσο καλά, π' δὲν ἤθελα τίποτα. Οὔτε πνοῦσα οὔτε δψοῦσα, οὔτε κρύγιωνα οὔτε ζεσταίνουμνη. Εἶχα τόσην' διάθες ποὺ μ' ἦρνταν νὰ τραγδήσω κὴ νὰ χορέψω. Ἐπειδὴς ὅμως ἀπόρεσα ποὺ μοὶ σντήχαν Λημνιά, τομιάστκα νὰ τς ἀνοίξω κουβέντα. Κείν' ὅμως τ' στιγμὴ μπῆκην ὁ 'Ασπρίτ'ς ποὺ πάντεχεν ἡ ἄδεια ἡ πολυθρόνα κὴ κάτσα στ' αὐγά μ'. Αὐτὸς ὁ 'Ασπρίτ'ς, ποὺ κείν' τ' μέρα εἶχε τὸ λόγο, χώρις κανένα τουπὲ ἄρχισε νὰ μλᾶ Λημνιᾶ ἁπλᾶ κὴ' ὄμορφα, ἐτσινάς:

«'Ασπρίτες ἀδέρφια, μὲ τὸ θέλ'μα τοῦ Θεοῦ ἔχουμ τ' στιγμὴ αὐτήν' ἀνάμεσά μας καταπὼς βλέπτη, ἕναν ἄθρωπο ἀπ' τὴν ἁμιαρτωλὴ τὴ Γῆς». Κὴ βλέποντας ἐμένα μ' εἶπη: «Καλῶς ὥρσες. Πρέπ νὰ ξέρς, γιατὶ μπορεῖ νὰ μὴ τὸ ξέρς, πὼς σὲ δεχτήκαμ κὴ σὲ ὑποδεχτήκαμ γιατὶ ἀπ' οὔλ' τς ἀθρώπ πὰ στ' Γῆς εἶσι ὁ ἄθρωπος μὲ τς λιγώτερες ἁμιαρτίες. Εἶσι ὁ ἄθρωπος ποὺ ἀγάπσε τὸ συνάθρωπό τ' ὅσο κανὲς ἄλλος κὴ ὁ μόνος ἄθρωπος ποὺ γιὰ τὸ καλὸ τς ἀθρωπότης ἐμπνεύστκης κὴ σοφίστκης νὰ προτείν'ς νὰ καταργηθῆ τὸ χρῆμα πὰ σ' οὔλ' τ' Γῆς. Σὲ δεχτήκαμ γιατὶ εἴμαστη σίγουρ π' ἅμα γυρίγ'ς πίσω στ'ς συνάθρωποί σ' θὰ προσπροσπαθήγ'ς μὲ πειὸ μουγάλο στένος νὰ τς συμβουλέψης τὸ καλό. Δὲ πρέπ νὰ ξεχάγ'ς νὰ τς πῆς πὼς λιγοστὰ εἶνη τὰ ἄστρα κὴ γοὶ πλανῆτες πόχνη τὸ ὄμορφο τὸ κλῖμα τὸ θκόσας κὴ πὼς ἡμεῖς γοὶ 'Ασπρίτες, τὸ ἄστρο μας τὸ ἔχουμ κάν παράδεισο 'πειδὴς πιστέβουμ στὸ Θεὸ κὴ κάνουμ ὅ,τ τὸν ἀρές. Ὁ Θεὸς δὲ γυρέβτίποτα γιὰ τὸν ἑαυτό τ'. Τὸ μόνο ποὺ θέλ' εἶνη ὁ κάθε ἄθρωπος νὰ ἀγαπᾶ τὸν ἄλλο μὲ πάθος χώρις ὑποκρισία. Αὐτὴν τ' Θεοῦ τ'ν ἐπιθυμία γοὶ συνάθρωποί σ' δὲ πρέπ κὴ' οὔτε σωστὸ εἶνη νὰ τ' περιφρονοῦνη ἃ θέλνη τὸ καλό τς. Μεῖς ποὺ μπρὶν πολλὰ 'κατομμύργια χρόνια καταλάβαμ πὼς ἦνταν πολὺ πειὸ εὔκολο, γιὰ τὸ συμφέρο μας, νὰ κάμουμ τὸ θέλ'μα τοῦ Θεοῦ, καλὰ βλέπς, τὰ καταφέραμ στ'ν ἐντέλεια, τόσο ποὺ θαρροῦμη πὼς εἴμαστη τὰ πειὰ εὐτυχισμένα πλάσματα.

Ὁ νοῦς κὴ' ὁ σλογ'σμὸς τ' κάθε 'Ασπρίτ εἶνη στὸ καλὸ κὴ καθόλ στὸ κακό. Σὲ μᾶς βασιλέβ ἡ ἀρετή. Ἡ κακίγια δὲν ἔχ' καθόλ πέρας σ' οὔλο τὸ Ἄσπρο. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἀγαπᾶ τὸν ἄλλο πειὸ πολὺ ἀπ' ὅσο ἀγαπιέντην τὰ πολὺ ἀγαπημένα ἀδέλφια στὰ λεύτερα τὰ κράτη στὴ θκή σας τὴ Γῆς, ὄχ' στὰ σκλάβα πίσω ἀπ' τς ἀδιαντροπιᾶς τὸ μπερντὲ, ὅπ' ὁ ἄθρωπος γίνετη μισάθρωπος, ὅπ' ὁ πατέρας φοβᾶτη μὴ τὸν προδὼς ἢ τὸν συκοφαντὴς ὁ γυιὸς τ', ἡ μητέρα τὴ κόρη τς, ὁ πατέρας τὸ γυιό τ', ἡ κόρ τὴ μητέρα τς, ἡ ἀδερφὴ τὸν ἀδερφὸ κὴ' ὁ ἀδερφὸς τὴν ἀδερφή. Αὐτὰ οὔλα ἡμεῖς τὰ βλέπουμ κὴ τὰ ξέρουμ.

Καιρὸς πολὺ δὲν εἶνη ποὺ ὁ ἀρχηγὸς τ' Κομμουνισμοῦ, ὁ Χροῦτσεφ, εἶπη καθαρὰ κὴ ξάστερα στὸ καγκελλάριο 'Αντενάουερ «Ἐγὼ εἶμαι κομμουνιστὴς καὶ ἄθεος... Ἐὰν ἤθελεν ἐκκραγῆ πόλεμος ἡ Ὁμοσπονδιακὴ Γερμανία θὰ καῆ ὡς κηρίον ἀπὸ τὰς πρώτας ὥρας ἑνὸς τοιούτου πολέμου». Ξέρς γιατὶ γοὶ ἀρχηγοὶ τ' Κομουνισμοῦ ἀνεπλοῦντην δὶς τ'ν ὥρα; Γιατὶ φοβοῦντην κὴ τὸν ἴσκιο τς ἀκόμα, κὴ πειὸ πολὺ τὸ πολυβασανισμένο τὸ λαὸ τὸ Ροῦσκο, ποὺ ὕστερα 'πὸ πενήντα χρόνια τρομοκρατίγια, βασανιστήρια, ἐχτελέσες, συγκεντρῶσες σὲ στρατόπεδα κὴ' ἐξορίες στ'ς στέππες τς Σιβηρίας, θέλ' ν' ἀπαλλαγῆ ἀπ' τς τύραννοί τ' γιὰ νὰ ζής λεύτερος σὰν ἄθρωπος τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ φύγαν ἕνα σωρὸ 'κατομμύργια κὴ φέγνη κὴ θὰ φέγνη, θέλς δημόσιοι ὑπάλληλ' θέλ'ς 'ξωματικοί, θέλ'ς νηοὶ θέλ'ς γέρ.

'Αλλὰ κὴ στ'ν Ἑλλάδα ὁ Κομμουνισμὸς ὅσο πάγ' κὴ θεριέβ. Σεῖς γοὶ Ἕλλην' παρ' ὅλο π' θαρρεῖτε πὼς εἶστη ἔξυπνοι ἀφήν'τε τς κομμουνιστὲς ὄχ' μόνε νὰ προπαγαντίζνη λεύτερα ἀλλὰ κὴ νὰ ρεζιλέβνη κὴ νὰ ποδοπατοῦνη τὴν Ἑλλάδα σας. Στ'ς τελευταῖες ἐκλογὲς σας τ' 1963 ἕνα περιστατικὸ μᾶς ἔκαμε νὰ

φρύξουμ, τόσο ποὔμαστη ἀνάστατ. Τὸ ξέρουμ πὼς τὸ ξέρ κὴ σύ, ἀλλὰ θὰ σοὶ τὸ ποῦμη γιὰ νὰ παραδεχτῆς πὼς ἡμεῖς οὔλ' γοὶ 'Ασπρίτες βλέπουμ τὸ κάθε τὶς ποὺ γίνετη πὰ στ' Γῆς, 'πὸ τόσο μακρυγιὰ, καλλίτερα 'πὸ σᾶς ποὺ ζῆτε πὰ σ' αὐτὴν κὴ πειὸ καθαρὰ 'πὸ μιὰ κινηματογραφικὴ ταινία.

Ἕνας δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος, πολὺ ἐπικίντυνος κρυφοκομμουνιστής, ἔμαθεν ἀπ' τς σκευωροὶ κομμουνιστὲς τ' ἐπιτελείου τς Λῆμνος πὼς, στὸ χωριὸ π' θὰ πήγαινε, οἱ κομμουνιστὲς δὲ μποροῦσαν νὰ ἀναπτύξνη καμμιὰ δραστηριότητα, γιατὶ ὁ πρόεδρος τς Κοινότης ἦνταν πολὺ καλὸς ἄθρωπος, καλὸς χριστιανός, φτωχὸς ἐργάτ'ς κὴ πολὺ καλὸς πατριώτ'ς. Ἔμαθεν ἀκόμα πὼς ἀπὸ χρόνια δὲ μπορούσαν νὰ βροῦνη τρόπο νὰ τὸν ἐξουδετερώσνε, νὰ φύγ' ἀπ' τὴ μές. Καταχτόνοι συμμορῖτες αὐτὰ οὖλα τὰ 'ποκείμενα, καταστρώσαν ἕνα σατανικὸ σκέδιο κη' ὁ Δικαστικὸς 'Αντιπρόσωπος μὲ τὴ γ'ναῖκα τ' φύγαν γιὰ τὸ χωριὸ, ὅπ', ὄντας φτάσαν, τς ὑποδέχτκη κὴ τς φιλοξέν'ση στὸ σπίτι τ' ὁ καλὸς ὁ Πρόεδρος. Κὴ ξέρ ποιὸς ἦνταν αὐτὸς ὁ καλὸς ὁ Πρόεδρος;

Τ' μέρα ποὺ ἦνταν γιὰ νὰ φύγνε, 'φοῦς τελειώσαν οἱ ἐκλογὲς, ἡ κυρὰ τ' κρυφοκομμουνιστῆ ἀντιπροσώπ' εἶπην π' χάσην τὸ δαχτυλίδι τς. Αὐτὸ τὸ νέο ἔπεσε σὰ μιὰ ἀτομικιὰ «τῶν ἑκατὸν μεγατόνων» πὰ στοῦ πρόεδρου τὸ σπίτ. Κὴ τ' ἀποτέλεσμα; Νὰ ξεσκωθοῦνη νὰ πᾶνε νὰ δικαστοῦνη στὴ Μυτιλήν' ὁ Πρόεδρος κη' ἡ γ'ναῖκα τ' γιὰ κλεψὰ μιανοῦ δαχτυλιδιοῦ π' κόστ'ζε... δέκαπέντη χ'λιάδες δραχμές! Σὰ νὰ μὴν ἔφτανε αὐτό, ὁ Δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος κη' ἡ γ'ναῖκα τ' δὲ παρουσιαστήκαν στ' δικάσιμο στὴ Μυτιλήν' γιὰ νὰ ἀναβληθῆ ἡ δίκ', ὅπως κη' ἔγινε, γιὰ νὰ πηγαινοέρχετη ὁ Πρόεδρος τς Κοινότης μὲ τὴ γ'ναῖκα τ' κὴ μ' οὔλ' τς μαρτύρ δυὸ φορές, ὅπως κὴ ἔγινε, κὴ καταξοδευτήκαν κὴ ταλαιπωρηθήκαν ἀφάνταστα. Τ' δεύτερ φορὰ ὁ δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος μὲ τὴ γ'ναῖκα τ' θέλαν δὲ θέλαν παρουσιαστήκαν στὴ δικάσιμο, καπαρντσμέν' κὴ σίγουρ π' θὰ κερδίζαν τ'ν ὑπόθες κὴ θὰ καταδικάζνταν ὁ Πρόεδρος κη' ἡ γ'ναῖκα τ'. 'Αλλά, ἄλλα μελετάει ὁ κακὸς κη' ἄλλα κάνει ὁ Θεός. Οἱ δικαστὲς ποὺ μυριστήκαν τὴ σκευωρία, τὴ κομμουνιστικιά, ποὺ σκοπὸ εἶχε νὰ ἀγανακτὶς κὴ νὰ βαρεστὶς γιὰ νὰ παραιτθῆ ἀπὸ πρόεδρος, τὸν ἀθωώσαν πανηγυρικά. Τέτγοιν' εἶνη οἱ κομμουνιστὲς σ' οὖλα τὰ κράτ. Χώρις ἀθρωπιά, χώρις πατρίδα, χώρις θρησκεία, χώρις ἱερὸ κὴ ὅσιο. Κὴ ξέρ ποιὸς ἦνταν αὐτὸς ὁ καλὸς ὁ Πρόεδρος; Ἦνταν ὁ Παναγιώτ'ς ὁ Βεκιαρέλλ'ς ἕνας ἀπ' τς πειὸ καλοὶ φίλοι σ'.

Τέτοια παραδείγματα ποὺ ἀποδείχνε πὼς ἐσεῖς γοὶ Ἕλλην' θὰ 'ξακολουθήστε γιὰ πολλὰ ἀκόμα χρόνια, ἃ δὲ σᾶς λυπηθῆ σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ Θεός, νὰ εἶστη θύματα στὰ κόμματα κὴ στὸ Κομμουνισμό, εἶνη πολλὰ πάρα πολλά. Γι' αὐτὸ ἀντὶς νὰ ξακολουθήσω νὰ σοὶ ἀραδιάζω ἀμέτρητα τέτοια περιστατικά, θὰ σοὶ διεβάσω μόνε δημοσιέματα ἀπὸ σοβαρὲς ἑλληνικὲς φημερίδες, ποὺ ἃ δὲν ἦνταν κη' αὐτὲς σίγουρα, γῆ Ἑλλάδα θἄνταν «Ἑλληνικὴ Σοβιετικὴ Δημοκρατία». Ἂν ἦσνη 'Ασπρίτ'ς δὲ θὰ σοὶ τὰ διεβάζαμ', γιατὶ θἄβλεπες μὲ τὰ μάτια σ' τὸ τί κάμνε οἱ κομμουνιστὲς στὴ Γαλλία, στ'ν 'Ιταλία, στ'ν Ἑλλάδα, σ' οὖλα τὰ δορυφόρα κὴ σ' οὖλα τὰ οὐδέτερα τὰ κράτ, ὅπως τὰ βλέπουμ οὔλ' ἡμεῖς.

Βλέπουμ τς κομμουνιστές, ποὺ ποιός λίγο ποιὸς πολὺ εἶνη οὔλ' προπαγανδιστὲς κὴ διαφωτιστὲς νὰ πασκίζνε νὰ κάμνε κομμουνιστὲς μὲ τὸ πειὸ σατανικὸ τρόπο οὔλ' τς δυσαρεστημέν' γιὰ ὅποια δήποτες αἰτία, σάνκμ, γιὰ νὰ τς βοηθήσνε ἀπὸ συμπόνεια κὴ μόνε, οὔλ' τς ἀδύνατ' τς χαρακτῆρες, οὔλ' τς φουβτσάρδες, οὔλ' τς ἀρριβίστες, οὔλ' τς ἀρχομανεῖς, οὔλ' τς συμφεροντολόγ' κη' οὔλ' ὅσοιν' κρύβνε κακοῦργα ἔστιχτα μέσα τς.

Βλέπουμ τς καταχτόν' αὐτοίν' ἐφιάλτες νὰ διπλαρώννε τς φορολογούμεν' κὴ νὰ τς συλλυπούντην γιὰ... τὴ τόσην' ἄδικ' φορολογία ποὺ τς ἐπιβάλλ' τὸ «ἀστικὸ τὸ

καθεστώς». Νὰ διπλαρώννε τς ἀπεργοὶ κὴ νὰ τς δικαιώννε γιὰ τς δίκαιες ἀπαιτῆσες κὴ νὰ κάμνε κὴ' αὐτοίν' τὸν ἀπεργὸ γιὰ νὰ ψαρέψνε στὰ θολὰ κανένα ἀγαθὸ ἐθνικόφρονα.

Τς βλέπουμ νὰ διπλαρώννε τς προστιμαρισμέν', τς καταδικασμέν', τς φυλακισμέν' κὴ' οὖλ' τς δυσαρεστημέν' μὲ σκοπὸ νὰ τς κρυγιώσνε τὴ καρδιὰ ἐνάνντια στ' πατρίδα τς, μόνε κὴ μόνε γιὰ νὰ τς κάμνε κομμουνιστὲς κὴ γιὰ νὰ φανοῦνη ἀποδοτικοὶ στὸ Κόμμα.

Τς βλέπουμ νὰ κρύβντην κὴ νὰ κατσουφνιάζνη σ' τς ἐθνικὲς ἑορτὲς κὴ νὰ βλέπνη μὲ περιφρόνης κὴ μὲ εἰρωνία τς στρατιωτικοί, τς ἀξωματικοί τς ἀεροπορίας κὴ τς ἀεροπόρ, τς ἀξωματικοὶ τ' πολεμικοῦ ναυτικοῦ κὴ τς ναῦτες, τς ἀξωματικοὶ κὴ τς ἄντρες ἀπ' τὰ Σώματα 'Ασφαλείας, τς Εὐέλπιδες, τς Δόκιμ κὴ πειὸ πολὺ τς Βασιληάδες κὴ' 'Αντιβασιληάδες, τς Πατριαρχάδες, τὸ Πάπα, τς 'Αρχιεπισκόπ κὴ τς Μητροπολίτες κὴ τς παπάδες. 'Αλλὰ τί νὰ σοὶ τὰ ἀραδιάζω; Τὰ αἴσχ' τὰ κομμουνιστικὰ ποὺ δγήκαμ κὴ βλέπουμ εἶνη ἀμέτρητα, ὅπως ἀμέτρητα εἶνη κὴ τὰ κομμουνιστικὰ καταχτόνια σκέδια.

Τὰ ὅσα τὴ στιγμὴ αὐτὴ βλέπουμ οὖλ' μιας στὸ ἐγκεφαλικό μας ἀρχεῖο γιὰ τὴν ὕπουλ' δραστηριότη τοῦ ΕΑΜ 'πὶ Γερμανοκρατίας κὴ μετὰ τ'ν ἀπελευτέρως ποὺ ἔβγαζε τς δυὸ προδοτικὲς φημερίδες τὴ «ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ» κὴ τ'ν «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΛΗΜΝΟ» ποὺ σκοπὸ εἶχαν νὰ δηλητηριάσνε κάθε ἑλληνικὴ συνείδης κὴ' ἑλληνικὸ αἴστημα μ' ἀφάνταστ' ὑποκρισίγια, κολακίγια, καὶ σατανικότη 'πὸ τὴ μιὰ κὴ συκοφαντία, ἀναιστησία, προκλητικότη, βαρβαρότη κὴ' ἐγκληματικότη 'πὸ τὴν ἄλλ', εἶνη πολλὰ πάρα πολλὰ κὴ θὰ σὲ κούραζα.

Τὸ ὅτις οἱ δόλιες κομμουνιστικὲς ὀργανῶσες ΕΑΜ (ἑνιαῖο ἀπελευθερωτικὸ μέτωπο), ΕΠΟΝ, ΕΛΑΣ, ΑΚΕ (ἀγροτικὸ κόμμα Ἑλλάδος) κὴ πολλὲς ἄλλες δὲ κατωρθώσαν νὰ 'πιτύχνε τὸ σκοπό τς στὴ Λῆμνο, δὲν εἶνη θάμμια. Εἶνη, γιατὶ τ' πειὸ κρίσιμ στιγμὴ ἡ πατρίδα σ' ἡ Λῆμνο ἦρτε σ' τς τρεῖς 'πὸ τὰ μεσάν'χτα κὴ σὲ ξύπνησε κὴ πετάχτκης 'πὸ τὸ κρεββάτι σ'. 'Νειρέβεσνη πὼς ἔπαιζες, μὲ τ' κόρη σ' **τὴ Βαγγελίτσα, ποὖνταν δυὸ χρονῶ**, ὁπότες εἶδες μιὰ γυναῖκα κουρελιασμέν' κὴ καταματωμέν' νὰ σέρνετη κὴ νἄρχετη κοντὰ σ'. Πόμνες ἀποσβολωμένος, ἐνῶ ἡ καρδιά σ' πήγαινε νὰ σπάς, ὥσπου ἔπιασε τὰ πόδια σ' κὴ σ' εἶπη: «Παιδί μ' δὲ μὲ λ'πᾶση; Δγιὲ πῶς μὲ καταντήσαν. Κοντέβνη νὰ μὲ ξεκάμνη». Ὕστερα θέλ'σε νὰ γείρ τ' ἀναμαλλιασμένο τὸ κεφάλι τς 'πὰ στὰ γόνατα σ', ἐμ σὺ ἀπ' τ' ταραχή σ' ξύπνησες κὴ τνάχτκης ἀπ' τὸ κρεββάτι σ'. Σὰ σνῆρτες ξανάπεσες, ἐμ' ὅσο πῆφεξε νὰ κοιμηθῆς δέ μπόρεσες. Πῆρες ὅμως τ'ν ἀπόφας νὰ μὴ καθήγ'ς μὲ σταυρωμένα χέρια.

Βλέπς ἡμεῖς πῶς τὰ ξέρουμ οὖλα; Ὡς κὴ τὰ ὄνειρά σας δὲ μᾶς ξεφέγνη.

Αὐτὸ τ' ὄνειρο σ' ἐσὺ ὥς τὰ σήμερα δὲ τὸ κμυστηρέφτκης σὲ κανένα. Οὔτε στὴ γυναῖκα σ', οὔτε στὰ παιδιά σ' οὔτε κὴ σὲ κανένα φίλο σ'. Σὲ πολλοὶ π' σὲ ρωτήσαν, πῶς ἀπὸ ἔμπορας κὴ χτηματίας ποὖσνη μπρὶν τὸ πόλεμο, ἀνακατέφτκης στ' πολιτική, τς εἶπες ὅτι σ' ἀναστατώσαν τὰ σφυροδρέπανα ποὺ σκεδιάσαν οἱ προδότες κομμουνιστὲς πά στὰ ντουβάρια σ' οὖλα τὰ σπίτια.

Αὐτὸ τὸ ὄνειρο σ' σοὶ δῶκε τὸ θάρρος κὴ ἔβγαλες κειὸ τὸ λόγο ἀνήμερα τ' 'Αγιοῦ Δημητριοῦ μές στ'ν Ἐκκλησὰ τς 'Αγιᾶς Τριάδας στ' Μύρινα τὸ 1944' ποὺ συγκίν'σε κὴ' ἐνθουσίασε τόσο τὸ κόσμο ποὺ χύμξε κὴ σήκωσε σ' τς ὦμοι τ' τὸ δοξασμένο τὸν 'Ιατρίδη κὴ τὸν Ἄγγλο τὸ ταγματάρχη τὸ Σώτ κὴ τς πῆγεν ὥς τ' Νομαρχία κάτ στὸ λιμάν', ἀπ' ὅπ' ἐκφωνηθήκαν πατριωτικοὶ λόγ', κὴ' ὅπ' σὲ συγχαρήκαν οὖλ' γοῖ ἐπίσημ κὴ πειὸ πολὺ ὁ κυβερνήτης τ' ὑποβρύχιου «ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ» ποὺ βύθισε στὸν Ἑλληνοϊταλικὸ Πόλεμο κοντὰ στ'ν Αὐλῶνα τὸ τεσσάρω χιλιάδων τοννῶ ἰταλικὸ ὁπλιταγωγὸ «Φλωρεντία», Μίλτων 'Ιατρίδης ποὺ σὲ συγχάρκε, σ' ἀγκάλιασε κὴ σὲ φίλ'σε.

Σὺ οὔτε τότες τὸ κατάλαβες οὔτε ὥς τὰ τώρα ἔβαλες καθόλ μὲ τὸ νοῦ σ' πὼς «αὐτὸ πόκαμιες ἦνταν πολὺ μουγάλο πρᾶμα, τόσο ποὺ ὁ Παπανικόλας δὲ πίστεβε στ' αὐτιά τ', ὄντας τὸν εἶπης ὅτι μετὰ τὴ Λοξολογία ἤθελες νὰ πῆς δυὸ πατριωτικὰ λόγια. Γι' αὐτὸ κὴ σὲ σταμάτ'σε ὄντας πήγαινες νὰ βγῆς κὴ σὺ μὲ τὸ ἐκκλησίασμα ποὺ τὸ εἶχες ἠλεκτρίς κὴ σὲ συγχάρκε κὴ σ' εἶπε: «Σ' αὐτὴν τ'ν ἀποπνιχτικὴ ἀτμόσφαιρα βρέθκην ἕνας Λημνιὸς Λεωνίδας νὰ ἐκφωνήσ πατριωτικὸ λόγο κὴ νὰ ξευτελίς τὸ ΕΑΜ χώρις νὰ φουβθῆ κανένα».

Εἶχε πολὺ δίκηο κειὸς ὁ καλὸς ὁ παπᾶς Παπανικόλας 'πὸ τ' 'Αντρόν' γιατὶ δυὸ ὧρες μπρὶν τ' Δοξολογία γοῖ Ἐαμίτες κατβασμέν' ἀπ' οὖλα τὰ χωριὰ τς Λῆμνος κάτ στὸ λιμάν' δὲν ἀφήναν τὸν 'Αντιπρόσωπο τς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης, τὸν ὑπουργὸ τὸ Πάστρα, τὸ δοξασμένο πλοίαρχο 'Ιατρίδη, τὸ ταγματάρχη τὸν "Αγγλο τὸ Σώτ κη' οὖλ' τς ἄλλ' τς ἐπίσημ "Ελλην' κη' "Αγγλοι νὰ βγοῦνη ἀπ' τὸ πολεμικὸ ΙΕΡΑΞ π'τς ἔφερε νὰ σᾶς ἀπελευθερώσνε ἐπίσημα, νὰ σᾶς ἀγκαλιάσνε κὴ νὰ σᾶς ἐνσωματώσνε στὴ Μητέρα Ἑλλάδα, ὕστερα 'πὸ 42 μηνῶ γερμανικὴ κατοχή. Βγήκαν ὅμως. Οἱ 16 ἄντρες τ' 'Ιεροῦ Λόχου, οὖλ' παλ'κάρια μὲ τὸν ἀρχηγό τς τὸ Ταγματάρχη τὸ Παπαγεωργόπουλο κὴ μὲ τὸ λοχαγὸ τὸ Γιώργη τὸ Λουμάκη κάμαν τς 1300 πάνοπλ' κομμουνιστὲς τς Λῆμνος κη' οὖλ' τς ὅοπλ' ποὺ φωνάζαν νὰ φύγνε γοῖ ἐπίσημ' κη' ὁ 'Ιερὸς ὁ Λόχος κὴ «κάτω γη' 'Αγγλία κὴ γη' 'Αμερική» νὰ ζαρώσνε ὅπως ζαρών' ἡ χελώνα στὸ καβοῦκι τς. Αὐτὸ τὸ μεγάλο τὸ καλὸ ἡ Λῆμνο τὸ χρωστᾶ στὸ τότε Ταγματάρχη Παπαγεωργόπουλο ποὺ μὴ ξέροντας τὶ νὰ κάμ', 'ποφάσισε μὲ θάρρος κη' αὐτοθυσία, μές σὲ κείν' τ'ν ὀχλοβοή, τς προκλῆσες κὴ τς ξυλοδαρμοὶ νὰ 'πιβάλ' τὴ τάξ, ὅπως κη' ἔγινε ἀφοῦς πρῶτα φώναξε τρεῖς φορὲς «τάξις — σιωπή» κὴ κήρυξε τὴ Λῆμνο σὲ κατάσταση πολιορκίας. "Υστερα διάταξε νὰ 'δοποιήσνε τς ἐπίσημ νὰ βγοῦνη, ὁπότες ἐσὺ βλέποντας πὼς κανὲς δὲ θὰ λάβαινε τὸ θάρρος νὰ βγάλ' λόγο μὲς στ'ν ἀγκηλ'σὰ στ' Δοξολογία, πῆγες βιαστικὸς κὴ γλήγορος στὸ σπίτ κὴ κάτσες κὴ πῆρες σημειῶσες γιὰ τὸ λόγο π' θἄβγαζες. Γιὰ θμήση τὰ χειροκροτήματα κὴ τὸ ποδοβολητὸ μέχρι ἀπάν στὸ γυναικωνίτ ὄντας εἶπης νὰ ζητωκραυγάσνη Ζήτω ὁ Βασιλεὺς τῆς Νίκης ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ Β', ζήτω ἡ Ἑλλαδούλα μας κὴ κάτω οἱ προδοτικὲς κομμουνιστικὲς ὀργανῶσες.

"Υστερα ὅμως ὄντας ἔμαθες ἀπ' τὸν ὑπουργὸ τὸ Πάστρα πὼς θὰ ν ἀφήναν τὸν ἴδιο τὸ νομάρχ', τὸν ἀρχικομμουνιστὴ τς Λῆμνος ἔγινες μπαροῦτ. Διαμαρήθκης ἀντρίκια κὴ τς εἶπες πὼς αὐτήν' γη' ἀδικία ἦνταν σωστὸ ἔγκλημα, γιατὶ τὸ ἐννενήντα τς ἑκατὸ ἀπ' τς 'Εαμῖτες τς Λῆμνος ἦνταν παρασυρμέν' κὴ πὼς οὔτε ξέραν πὼς χαιρετώντας μὲ τὸ γρόθο τς χαιρετοῦσαν κομμουνιστικά, ὅπως τὸ διεπίστωσε ὁ Λοχαγὸς Λουμάκης ὄντας ρώτ'σε ἕνα Κοντιατνό, τ'ν ὥρα ποὺ ὁ 'Ιερὸς Λόχος 'πιστρέφοντας 'πὸ τς Μοῦδρο διάσκιζε τὸ Κοντιᾶ, γιατὶ χαιρετοῦσε μὲ τὸ γρόθο τ' κὴ κειὸς 'πλογήθκη «ἔτς μᾶς πῆκαν».

Παρ' ὅλα αὐτά, καταστενοχωρεμέν' κη' αὐτοίν', φύγαν κη' ἀφήκαν τὰ πράμματα ὅπως τὰ βρῆκαν, 'φοῦς πρῶτα σοὶ πήκαν τ' τελευταῖα στιγμή: «Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀφήσωμεν τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν, διὰ λόγους σκοπιμότητος. Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα αὐτὴ ἡ κατάστασις ἐπικρατεῖ. Ἐδώσαμεν ὅμως ἐντολὴν εἰς τὸν 'Ιερὸν Λόχον νὰ παρατείνη τὴν εἰς Λῆμνον παραμονήν του μέχρι νεωτέρας διαταγῆς».

Τ'ν ἄλλ' τ' μέρα σὲ φώναξε στὸ σπίτι τ' ὁ διευθυντὴς τς 'Αθηναϊκῆς Τραπέζης, ὁ κ. Χατζόκος, γιατὶ σ' ἤθελεν ὁ χωριανὸς σ' ὁ Βασίλ'ς ὁ Χατζην'κόλας, ποὺ κυνηγ'μένος ἀπ' τς Μυτιλ'νοὶ τς 'Αντάρτες κη' ἀπ' τς Ἐαμίτες τ' Κοντιᾶ, κατάφερε κὴ τς ξέφγε κη' ἦρτε στ' Μ'ρινα, 'φοῦς πολὺ ταλαιπωρήθκε, κὴ τρύπωσε στὸ σπίτ τ' Χατζόκου. Σὲ παρακάλεσε νὰ 'δοποιήσης στὸ σπίτι τ' στὸ Κοντιᾶ ὅτι δὲ διάτρεχε κανένα κίντυνο. Ἦνταν κὴ κειὸ ἕνα 'πὸ τὰ 'ρωικὰ κατορθώματα τ'

ΕΑΜ κὴ τ' ΕΛΑΣ, νὰ πιάσνε τὸ πειὸ μεγάλο ἔμπορα τς Λῆμνος γιὰ νὰ γυρέβνη ποιός ξέρ πόσα γιὰ νὰ τὸν ἀφήσνε λεύτερο, ἐνῶ τ'ν ἴδια στιγμή, μόλις τὰ παίρναν, θὰ τὸν πετσοκόβαν κηόλας, ὅπως κάμαν σ' οὔλ' τ'ν ἄλλ' Ἑλλάδα. Τὸ ἴδιο θελήσαν νὰ κάμνη κὴ τὸ γυιό τ' Κίμωνα τ' Κεραμδᾶ 'πὸ τὸ Κοντιᾶ 14 ἢ 15 χρονῶ παιδὶ ποὺ τὸ κυνηγούσαν δυὸ μερόν'χτα ἀπὸ σπίτ σὲ σπίτ ἀπὸ αὐλὴ σὲ αὐλὴ κη' ἀπ' ἀχυρών' σὲ ἀχυρών' ὥσπου μὲ πολλὰ βάσανα ξέφγε κὴ κατέβκη νύχτα στὴ Μύρινα μόνε μὲ τ' πιτζάμα. Τέτοια γίναν πολλὰ σ' οὖλο τὸ Νησί, ἀλλὰ δὲ μπορέσαν νὰ «κβιάσνη κανένα οὔτε κὴ νὰ σκοτώσνε κανένα γιατὶ ὁ Διοικητὴς τ' Ἱεροῦ Λόχου ὁ Συνταγματάρχης ὁ Παπαγεωργόπουλος φώναξε τὸ λοχαγὸ τς κὴ τὸν εἶπη: «μιὰ μύτη ἑνὸς Λημνιοῦ ἂν τρέξη αἷμα, ἀπὸ σᾶς ζωντανὸς δὲν θὰ μείνη κανείς».

Αὐτὰ τὰ πολὺ λίγα π' σ' εἶπα κὴ πολλὰ ἄλλα ποὺ ξέρουμ οὖλ' ἡμεῖς κὴ ξέρς κὴ σύ, κάμαν σένα τὸν ἔμπορα νὰ βγάλ'ς κὴ φουμερίδα, τὴ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ γιὰ νὰ χτυπήγ'ς θαρρετὰ κη' ἀποτελεσματικὰ τς δυό τς κομμουνιστικὲς φουμερίδες ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ κὴ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΛΗΜΝΟΣ, ποὺ στὸ τέλος τς ἔκλεισες κηόλας κη' ἡσύχασε ἡ Λῆμνο κὴ σὺ μαζί.

Ὅλα τὰ ἄρθρα τς ἐφημερίδας ποὔβγαζε ἀποβλέπαν στὸ πῶς νὰ τονώσης τὸ ἠθικὸ τῶν πατριωτῶν σου. Ἄκουσε γιὰ τὸ ἀρθράκι σου γιὰ τοὺς λύκους τί γράφει ἡ κομμουνιστικὴ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΛΗΜΝΟΣ:

Ἐφημ. «Ἐλεύθερη Λῆμνος», 13 Ἀπριλίου 1947

«Καὶ ἀπὸ τοὺς λύκους βοήθεια.

Κάθονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀκοῦνε μὲ προσοχὴ τὸν ἕναν ποὺ διεβάζει ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ. Ἡ στάση τους δείχνει ὅτι τὸ κατὰ «Λεωνίδαν εὐαγγέλιον» τὸ ἀνάγνωσμα εἶναι σοβαρό. Καὶ φυσικὰ μὲ τὴν ἴδια σοβαρότητα ἄρχισε ἡ παρέα καὶ τὴ συζήτησι, γύρω ἀπὸ τὸ θέμα. Ἐπρόκειτο τὴ φορὰ αὐτὴ γιὰ τὴ σίγουρη ἐξόντωση τῶν συμμοριτῶν. Καταδιώκονται ἀπὸ τοὺς λύκους! Οἱ λύκοι ἐξεστράτευσαν κατὰ τῶν συμμοριτῶν! Καὶ δὲν πρόκειται γιὰ τοὺς λύκους τῆς Τοσκάνης ποὺ ἔστειλεν ὁ Μουσολίνι στὴν Ἀλβανία. Πρόκειται γιὰ πραγματικοὺς λύκους ποὺ καταδιώκουν κατὰ πόδας τοὺς συμμορίτας. Τὸ σπουδαῖο μαντάτο μὲ τοὺς λύκους τῆς ΦΩΝΗΣ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ εἶχεν ἔλθει ταυτόχρονα μὲ τὸ μαντάτο τῶν δολλαρίων τοῦ θείου Τρούμαν. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς παρέας εἶχε πιὰ ξεχειλίσει. Ἡ συζήτησις ἄναψε. Ἐγκώμια γιὰ τὸν Τρούμαν ἐγκώμια γιὰ τοὺς λύκους. Ἂν εἶχαν κείνη τὴ στιγμὴ μπροστά τους τὸ θεῖο Τρούμαν καὶ ἕνα λύκο θὰ τοὺς φιλούσανε στὸ στόμα.

Ὅσο καταπληκτικὴ καὶ παράδοξη κι' ἂν φαίνεται αὐτὴ ἡ ἱστορία εἶναι ὅμως γεγονός. Γιατὶ ἄλλως τε νὰ μὴ πιστέψουν μιὰ τέτοια ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τερατολογία, ὅταν τὸ γράφει στὰ σοβαρὰ μιὰ ἐφημερίδα; Ἔγινε λοιπόν αὐτό, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶστες. Βρέθηκαν ἐθνικόφρονες καὶ μάλιστα ὄχι τυχαῖοι, ποὺ διάβασαν, πίστεψαν καὶ σχολίασαν στὰ σοβαρὰ αὐτὸ τὸ ὑπὲρ παραμύθι».

Ἐφημ. «Ἐλεύθερη Λῆμνος», 23 Νοεμβρίου 1947

«Ξανάρχισε πάλι τὸ χορό της ἡ σύγχρονη Ἡρωδιάδα καὶ ζητεῖ ἐπὶ πίνακι τὸ κεφάλι τῆς ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΛΗΜΝΟΥ τῆς ἐφημερίδας αὐτῆς τοῦ λαοῦ ποὺ δὲν τὸν ἀφήνει ἥσυχο καὶ τὸν χαλᾶ τὰ σχέδιά του.

Ὁ Γ—Α—Β— τῆς Λήμνου πότε πότε βγάζει καμμιὰ κραυγὴ καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ οὐρλιασμά του ἀφοροῦσε τὸ κλείσιμο τῆς ἐφημερίδας μας. Γιατί; Γιατὶ ἀποκαλέσαμε, λέει, τὸν κ. Σοφούλη μπαγαμπόντιο Πιλᾶτο καὶ γιατὶ ὀνομάσαμε τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα, Παῦλο.

Ἡ οὐσία ὅμως δὲν εἶναι αὐτή. Εἶναι αὐτὸ ποὺ εἴπαμε πάρα πάνω. Ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐφημερίδα μας πιστὴ στὴ γραμμὴ ποὺ ἔχει χαράξει γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση

τοῦ λαοῦ, τὸν ἐνοχλεῖ καὶ δὲν τὸν ἀφήνει ἐλεύθερο νὰ ἁλωνίζη σὰν μέσα σὲ ἀμάντρωτο χωράφι».

Ἀπ' αὐτὰ τὰ λίγα π' σοὶ διέβασα ἀπ' τς δυὸ προδοτικὲς κομμουνιστικὲς φυλλάδες, καθεὶς μπορεῖ νὰ καταλάβ πόσο καλὸ ἔκαμες στὴ πατρίδα σ' τὴ Λῆμνο μὲ τὴ φημερίδα σ' τὴ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ κὴ μὲ τ'ν Ἐθνικὴ Ὀργάνωση τῆς Λήμνου (Ε.Ο.Λ.).

Ἀπ' τὸ τελευταῖο δημοσίεμα τς ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΛΗΜΝΟΣ φαίνεται πὼς οἱ προδότες κομμουνιστὲς τς Λῆμνος οὔτε φαντάζνταν οὔτε πστέβαν π' θὰ κατάφερνες νὰ κλείγ'ς κὴ τς δυὸ τς φλάδες. Κὴ' ὅμως τς ἔκλεισες. Ἦνταν κὴ' αὐτὸ ἕνα 'πὸ τὰ μεγάλα τὰ κατορθώματά σ', σὰ τ'ν ἵδρυς τς ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΛΗΜΝΟΥ, π' δὲν ἄφσε τὸ μικρόβιο τ' Κομμουνισμοῦ νὰ χαλάς οὖλο τὸ Νησί.

Σέ βλέπω μὲς στὸ μαγαζὶ τ' Γιάνν' τ' Βαρβαρῆ 'πὸ τὸ Πλατὺ μ' ἕνα σωρὸ Πλατνοὶ κὴ Θανιῶτες, οὖλ' Ἕλλην πατριῶτες κὴ καλοὶ Λημνοί, πρόθυμ οὖλ' νὰ ὀργανωθοῦνη γιὰ νὰ σταθοῦνη ἀντρίκια ἐνάντια στὸ ΕΑΜ τὸ προδοτικὸ πανσλαβιστικό.

Σὲ βλέπω νὰ τς μιλᾶς ἐνάντια στὸ κομμουνισμὸ κὴ νὰ σταναχωριέση π' δὲν εὗρισκες ἕνα χτυπητὸ ὄνομα νὰ δώκ'ς στὸ σωματεῖο, ὥσπου 'πιτέλους βρῆκες κὴ' εἶπες στὸ μακαρίτ τὸ Γιάνν' τὸ Βαρβαρῆ, λημιὸς καλὸς κὴ παλλ'κάρ ποὺ διακρίθκη κὴ στ'ς πολέμ' νὰ σοὶ δώκ' μιὰ μουγάλ' κόλλα χαρτὶ κὴ' αὐτὸς γιὰ νὰ σὲ φχαριστὴς ἔκοψε κὴ σοὶ δῶκε ἀπὸ λογιστικὸ βιβλίο τ' μαγαζοῦ τ'.

Σὲ βλέπω κὴ γράφτ'ς μὲ κεφαλαῖα γράμματα τρεῖς λέξες ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΛΗΜΝΟΥ, ἀπὸ κάτ' ΜΕΛΗ κὴ' ὕστερα νὰ θέλ'ς νὰ γράψης πρῶτο τὸ Γιάνν' τὸ Βαρβαρῆ. Ράστ ὅμως κείν' τ' στιγμὴ, κοντὰ μεσμέρ πέρασε ὁ γιατρὸς κὴ μακαρίτ'ς Παναγιώτ'ς Ραφτόπουλος π' σὰν εἶδε τόσοιν' Λημνοί μαζεμέν' 'νθουσιάστκη τόσο ὄντας ἔμαθε τὸ σκοπὸ π' δέχτκη νὰ γραφτῆ κὴ πρῶτος. Χαίρεσνη τόσο ποὺ ἔβλεπες τς πατριῶτες σ' νὰ θέλνε νὰ γραφτοῦνη, π' οὖλ' τ' μέρα ἀλλ' δλειὰ δὲν ἔκαμες οὔτε κὴ στὸ σπίτι σ' πῆγες γιὰ νὰ φᾶς. Τὸ θμᾶση; Ἦνταν 29 τ' Ὀχτώβρη 1944.

Τώρα θὰ ν ἀκούγ'ς μιὰ δημοσίεψ μιανοῦ 'πιστήμονα ἀπ' τς καλοὶ τς Λημνοί, συνταγμέν' στὴ Δημοτικὴ μὲ τὸ ψευδώνυμο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ Φ. π' τὴ δημοσίεψες τς 10 τ' Μαρτιοῦ τὸ 1946.

Η ΠΑΡΕΛΑΣΙΣ ΑΡΧΙΖΕΙ

«Ἦταν ἡ18η Ὀκτωβρίου ἡμέρα Τετάρτη τοῦ 1944. Ὅλο τὸ χωριὸ ξύπνησε τρομαγμένο. Ἀπὸ τὶς 4 τὸ πρωὶ οἱ καμπάνες χτυποῦσαν ἀδιάκοπα, πήγαιναν νὰ σπάσουν. Ὅλος ὁ κόσμος σηκώθηκε στὸ πόδι. Ἄλλος ἀπὸ τὸ μπαλκόνι, ἄλλος ἀπὸ τὴ πόρτα, ἄλλος ἀπὸ τὸ παράθυρο, ρωτοῦσε τὸ γείτονά του τὶ τρέχει. Ἔγινε ἡ ὥρα 6 καὶ οἱ καμπάνες ἀκόμα χτυποῦσαν, τὰ ζεμπέκια πηγαινοήρχοντο μέσα στοὺς δρόμους καὶ ἡ ἀγωνία τοῦ κόσμου ἐξακολουθοῦσε. Κατὰ τὰς 7 ἤρχισεν ἡ συγκέντρωσις στὴ πλατεῖα καὶ ὁ κόσμος ὅπως ἐπὶ Γερμανῶν, ἄρχισε νὰ βγαίνη ἀπὸ τὰ σπίτια. Οἱ Γερμανοὶ ἔφυγαν ἀλλὰ ὁ τρόμος ἔμεινε. Στὴν πλατεῖα ἔβλεπε κανεὶς δύο παρατάξεις. Τὴν... ἀφρόκρεμα στὴ μέση καὶ τοὺς ἄλλους τριγύρω ποὺ δὲν μποροῦσαν ἀκόμη νὰ μάθουν τί συμβαίνει. Τέλος μαθαίνουν πὼς τὸ ΕΑΜ θὰ κάμη δοξολογίαν.

Μὰ ἐπὶ τέλους, ποιό εἶναι αὐτὸ τὸ ΕΑΜ; Ἀκοῦμε τώρα τὶς τελευταῖες ἡμέρες Ἐάμ, Ἐὰμ καὶ δὲν ξέρουμε περὶ τίνος πρόκειται.

Νὰ ΕΑΜ εἶναι αὐτοὶ στὴ μέση τῆς πλατείας. Καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι τί εἴμεθα; Σεῖς εἶστε ὅλοι γιὰ σφάξιμο. Πρέπει νὰ σφάξη τὸ Ἐὰμ γιὰ νὰ ἀκουσθῆ παραπέρα, γιὰ νὰ γράψουν οἱ ἐφημερίδες του, γιὰ νὰ βροντοφωνήση ὁ σταθμὸς τῆς Μόσχας καὶ τῆς Σόφιας ὅτι οἱ Ἕλληνες σύντροφοι ἔσφαξαν τὰ τρία τέταρτα τῶν Ἑλλήνων.

Ὥστε αὐτοὶ εἶναι τὸ Ἐάμ; Ὅσοι ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν μὲ τοὺς Γερμανούς; Ὅσων οἱ ἀδελφὲς πήγαιναν κι' ἔβαζαν βεντοῦζες στοὺς Γερμανούς;

Ναὶ αὐτοὶ εἶναι.

Καλά, ἀφοῦ οἱ Γερμανοὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴ Λῆμνο, τί ζητᾶνε;

Τώρα θὰ κάμουν αὐτοδιοίκηση. Δηλαδὴ ὅλοι αὐτοὶ ποὺ βλέπεις θ' ἀνοίξουν λέσχες, θὰ κάθωνται μέρα νύχτα μέσα στὴ λέσχη καὶ θὰ τραγουδοῦν τὴ κόκκινη σημαία καὶ στ' ἅρματα στ' ἅρματα. Θὰ πάρουν τὰ γουρούνια σας, τὰ πρόβατά σας, τὰ κατσίκια σας νὰ φᾶνε, τὲς κόρες καὶ τὲς ἀδελφές σας νὰ τοὺς ὑπηρετοῦν μέσα στὲς λέσχες καὶ θὰ ἔχουν καὶ πολιτοφυλακὴ νὰ τοὺς φυλάη.

Καλὰ ἡμεῖς πῶς θὰ ζήσωμε;

Ἐσᾶς βρὲ ἀδερφὲ θὰ σᾶς σφάξουν, δὲ καταλαβαίνεις;

Κι' ὅταν τελειώσουν αὐτὰ ποὺ ἔχομε;

Τότε ἀπὸ τὸ τωρινὸ Ἐὰμ θὰ γείνη ἕνα ἄλλο Ἐάμ. Τὸ νέο αὐτὸ ΕΑΜ θὰ σφάξη τοὺς μισοὺς ἀπὸ τὸ παλαιὸ Ἐὰμ καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Καὶ στὸ τέλος;

Στὸ τέλος θὰ ἔλθη τὸ Ἐὰμ τοῦ Ἐμβὲρ Χότζα ἢ τὸ Βουλγαρικὸ Ἐὰμ καὶ ἔτσι θὰ λήξη κι' αὐτὴ ἡ ἱστορία τοῦ προδοτικοῦ ἑλληνικοῦ Ἐάμ.

Τώρα κατάλαβα τί θὰ πῆ Ἐὰμ καὶ τί αὐτοδιοίκησις.

Ἐν τῶ μεταξὺ πλησίαζεν ἡ ὥρα 7. Συγκεντρώθηκαν ὅλοι οἱ ὀπαδοὶ μέσα στὴ πλατεῖα καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴ δοξολογία.

Ὅταν πῆγαν στὴν ἐκκλησία ὁ παπᾶς δὲν εἶχε πάει ἀκόμη.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔλαβε γνῶσιν ὅτι θὰ γινότανε μιὰ τέτοια τελετὴ καὶ ἐπειδὴ ἦτο βαρήκοος λόγω τῆς ἡλικίας του δὲν ἄκουσε νὰ χτυποῦνε οἱ καμπάνες.

Ἀμέσως τρέχουν οἱ ἁρμόδιοι μὲ μερικοὺς δυναμίτες στὰ χέρια καὶ φέρνουν τὸν παπᾶ στὴν ἐκκλησία χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ βάλη οὔτε τὸ παντελόνι του.

Ἤρχισεν ἡ δοξολογία. Παπᾶ λέγετα γρήγορα γιατὶ θὰ πᾶμε στὸ Κάστρο (Μύρινα) καὶ θὰ κάνωμε καὶ κεῖ δοξολογία. Ὁ παπᾶς δὲν ἤξερε ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχήση καὶ ποῦ νὰ τελειώση, ὁπότε σὰν ἀπὸ μηχανῆς Θεὸς πάει κοντά του ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπεύθυνους: Λέγε παπᾶ. Πρῶτα πρῶτα εὐλόγησε τὰ ὅπλα μας. Ἀφοῦ ὁ παπᾶς εὐλόγησε τὰ ὅπλα τους ἄρχισε νὰ λέη καὶ τὸ Εὐαγγέλιον «Σοφία ὀρθή, τὰς κεφαλὰς ὑμῶν κτλ.».

Ἀμέσως πετιέται ἄλλος ὑπεύθυνος καὶ τοῦ λέει: «Ὄχι ἔτσι παπᾶ ἀλλὰ στὴ Δημοτική». Ὁ παπᾶς τὰ ἔχασε. «Ναί, θὰ πῆς, σοφία σούζα, κατεβάστε τὲς κοῦτρες σας». Ὁ παπᾶς δυσκολευόταν νὰ τὸ μάθη, τὸ λέει ὅμως ὁ ὑπεύθυνος καὶ ἔτσι τελειώνει τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ἡ δοξολογία μαζί. Βλέπετε ἔχομε αὐτοδιοίκηση καὶ δὲ χρειάζονται πολλὰ πράματα. Λίγα καὶ καλά. Ἔπειτα μπήκαν πάλι στὴ γραμμὴ κι' ἑτοιμάστηκαν γιὰ τὸ Κάστρο, ἀφοῦ πρῶτα γέμισαν τοὺς τοίχους ὅλων τῶν σπιτιῶν ἀπὸ σφυροδρέπανα.

Πρῶτα παρατάχθηκε μὲ ἀνθοδέσμες ὁ σύλλογος τῶν πρώην δεσποινίδων ποὺ ὑπηρέτησαν τοὺς Γερμανούς, κατόπιν οἱ ἀδελφοί των καὶ τὰ ἐξαδέλφια των, ἀκολουθούσαν οἱ ὑπεύθυνοι καὶ στὸ τέλος τὰ κοθώνια.

Ἔφυγαν γιὰ τὸ Κάστρο μὲ τὴν κόκκινη σημαία, γύρισαν τὸ βράδυ μὲ τὴν κόκκινη πάλι σημαία καὶ ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Νούλα, τοῦ Κότσαλη, καὶ τοῦ Κωνσταντουλάκη. Ἐνθουσιάστηκαν ὅμως περισσότερο ἐπειδὴ στὴν ἐπιστροφή τους βρήκαν ἀρνιὰ στὸ φοῦρνο καὶ δαμιτζάνες οὔζο ποὺ οἱ καλοὶ συναγωνιστές ποὺ ἔμειναν γιὰ τὴ τάξι, ἅρπαξαν ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ ἀπὸ τὸν ἄλλο. Ἔτσι τρώγοντας ἀρνιὰ καὶ πίνοντας κρασὶ καὶ οὔζο, τραγωδοῦσαν μὲ δικαιολογημένο κέφι οἱ Ἐάμιδες ὡσὰν Ἰμάμηδες τὴν κόκκινη σημαία. Ἔτσι εἶναι ἡ ζωή. Τώρα φοβοῦνται τὲς ἐκλογές, γιατὶ ξέρουν πὼς ποτὲ πειὰ δὲν θὰ ἀπολαύσουν τέτοια ζωή. Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Η Σ Φ.».

Στ'ν ἴδια τὴ φημερίδα σ' διεβάζω κὴ κειὰ τὰ λίγα τὰ λόγια σ', τὰ ἀντρίκια, τὰ τίμια κὴ τὰ πατριωτικά, ποὺ κάμαν μουγάλ' αἴστης τότες στὸ κάθε τίμιο κὴ σθεναρὸ Ἕλληνα κὴ στὸ κάθε καλὸ Λημνιό.

Τἄγραψες γιὰ νὰ τ' ἀκούσνη οὔλ' γοὶ ὀχτροί σ' π'θέλαν νὰ σὲ βγάλνε ἀπ' τὴ μές μὲ κάθε τρόπο κὴ πειὸ πολὺ μὲ φοβέρες κὴ μὲ συκοφαντίες. Ἔτς ἔγραφες:

«Τίποτε δὲν μᾶς ἐκπλήττει. Ζῶμεν εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν καθάρματα καὶ βδελυροὶ προδόται, παρελαύνουν ἀναισθίτως πρὸ ἡμῶν ὡς ἄσπιλοι ἐντιμώτατοι κύριοι καὶ ὡς ἥρωες τῶν Θερμοπυλῶν.

Ὁ βόρβορος κατὰ τοῦ πηγαίου καὶ διαυγοῦς ρέοντος ὕδατος, γεγονὸς ἀναμφισβήτητον. Εἶναι τῆς ἐποχῆς. Ὄχι μόνον εἰς τὴν Λῆμνον, ὄχι μόνον εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον.

Ἀλλ' ὁ σκοπός μας εἶναι μέγας, ἱερός. Ζήτω ἡ Ἑλλάς. Δὲν πρόκειται νὰ δειλιάσωμεν. Ριψάσπιδες ποτέ. Θὰ ὑποστῶμεν τὰ πάντα. Θὰ μαρτυρήσωμεν καὶ μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς μας τοὺς ποταποὺς μὴ Ἕλληνας θὰ καταπολεμήσωμεν».

Στ'ν ἴδια τὴ φημερίδα σ' γράφτ'ς:

Εἰς τὴν Ἀτσικὴν τὴ νύκτα τῶν Ἀπόκρεω, 3ην τρέχ. μηνὸς δυναμιτισταὶ κομμουνισταὶ τῆς Λήμνου ἔθεσαν δυναμίτιδα εἰς ἕν τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας τοῦ κ. Χαραλάμπου Σαράντη καὶ ἑτέραν εἰς τὴν θύραν τοῦ κ. Ὀρ. Παντελίλη. Αὗται ἀνεκαλύφθησαν ὅλως τυχαίως, ἀλλ' ἐγκαίρως, ὑπὸ Ἀτσικιωτῶν, ἐξελθόντων ἐκ τῆς παρακειμένης οἰκίας τοῦ κ. Νικολ. Ἀρχοντίδη, εἰδοποιησάντων ἀμέσως τὸν Ἀστυνομικὸν Σταθμάρχην. Ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς, Μοίραρχος κ. Κορδάκης, μεταβὰς ἐπὶ τόπου, προέβη εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ ὀπαδοῦ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος Ἐμμανουὴλ Καρακίζου, ὅστις τελεῖ εἰσέτι ὑπὸ κράτησιν. Αἱ ἀνακρίσεις συνεχίζονται».

Στὴ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ τς 24 τ' Μάρτ ὁ κύριος Ν. Βασιλειάδης ἀπ' τ'ν Νέα Κούταλ' γράφ:

Κύριε Διευθυντά, μετ' ἐκπλήξεώς μου εἶδον εἰς τὸ γνωστὸν κομουνιστικὸν φύλλον τῆς 15)3)1946 ὅτι ἀποτελῶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος τῆς Νέας Κουτάλεως (Α.Κ.Ε.). Τὸ τοιοῦτον εἶναι ψευδέστατον. Τὸ κομμουνιστικὸ αὐτὸ τέχνασμα ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ μὲ κολακεύσῃ διὰ νὰ δεχθῶ, χωρὶς νὰ θέλω, νὰ γίνω ὀπαδὸς καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΑΚΕ τῆς Ν. Κουτάλεως, ἐνῶ ἐγὼ ὅπως ὅλοι γνωρίζουν, εἶμαι ἐθνικόφρων καὶ βδελύσσομαι τόσον τὸ ΚΚΕ ὅσον καὶ τὸ ΑΚΕ, διότι εἶναι ἕν καὶ τὸ αὐτό.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ προκαλῶ αὐτοὺς τοὺς ἀπαταιῶνας ποὺ δημοσιεύουν ὅτι εἰς τὴν Ν. Κούταλιν ἔχουν 65 ὀπαδοὺς τοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος νὰ δημοσιεύσουν τὰ ὀνόματά των. Εἶναι ἀναιδεῖς καὶ αἰσχροὶ ψεῦτες.

Ἡ Νέα Κούταλις εἶναι ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἐθνικόφρων.

Ἐπίσης σᾶς παρακαλῶ νὰ συστήσετε εἰς ὅλους τοὺς γεωργοὺς καὶ ἀγρότας νὰ προσέχουν πολὺ καὶ νὰ μὴ πιστεύουν ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ τοὺς ἐγγράψουν ὡς μέλη εἰς τὸ Ἀγροτικὸν Κόμμα Ἑλλάδος διότι εἶναι καθαρὸ κομμουνιστικό».

Βλέπς πόσο δόλια, ὕπουλα κὴ σατανικὰ δλέβ ὁ κομμουνισμὸς σὲ κάθε κοινωνία;

Ἄκσε τώρα κὴ' ἕνα διάλογο στὴ λημνιὰ τὴ γλῶσσα π' δημοσίεψες στὴ φημερίδα σ' τὴ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ, πειδὴς σοὶ κάμαν μεγάλ' αἴστης τὰ ὅσα ἦρταν κὴ σοὶ πήκαν ποὺ γίννταν σ' σὔλα τὰ χωριὰ τς Λῆμνος, πολλοὶ γεωργοὶ κὴ' ἄλλ' ἁπλοϊκοὶ Λημνιοὶ πατριῶτες.

«Μῆτρος: Γειά σας.

Κιαγιᾶς: Μπρὲ καλῶς τὸ Μῆτρο τὸ Κουκουὲ (κομμουνιστή). Πῶς ἦνταν κὴ μᾶς καταδέχτκης ὕστερα 'πὸ τόσο καιρό; Ἔλα κάτσε νὰ πὰρς ἀπ' τὸ βρισκάμενο.

Μῆτρος: Θὰ κάτσω κὴ θὰ καλοφάγω χώρις παρακάλια γιατὶ πνῶ. Ἀπ' τὸ

πουρνὸ δροσὰ δὲν ἔβαλα στὸ στόμα μ'. Κουκουὲ ὅμως ἄλλ' βολὰ μὴ μὲ ξαναπῆτε, γιατὶ δὲν εἶμη. Σήμερα πῆρε κὴ σήκωσε οὔλ' ὅσοιν' μὲ καταφέραν κὴ' ἀπαρνήστκα τ' Πατρίδα μ'. Δὲν εἶμη πλειᾶ κουκουὲς κὴ' ὅσο σλουγιέμη ποὔμνη, ντρέπουμη μᾶ τ' Παναγιά. Κὴ' ἀπὸ δῶ ποὺ πέρασα, πέρασα μόνε κὴ μόνε νὰ τὸ πῶ στὸ Γιάνν'. Ἀλήθεια, πῶς κὴ δὲν εἶνη τέτοια ὥρα δεδῶ;

Γιάνν'ς: Μπρὲ τὰ μάτια μ' τὄχνη, γιὰ ἀλήθεια εἶνη;

Μῆτρος: Ἠγὼ οὔλους κὴ' οὔλους. Ἤρτα νὰ σοὶ πῶ π' ξεφράτκα ἀπὸ κουκουές. Στὸ χωριὸ πῆγα μόνε κὴ μόνε γι' αὐτό, κὴ τς εἶπα νὰ παντέχνη ἄβεργιο κὴ σένα. Ἄστα ἔχω νὰ σοὶ λέγω ἴσα π' νὰ φέξ.

Τ'ν ὥρα ποὺ πῆγα εἶχαν γενικὴ συνέλεψ κὴ' ἔβγαζε λόγο κειὸς ὁ ξερακιανὸς π' γύρεβε νὰ μᾶς γράψ κὴ στὸ ΑΚΕ, 'πὸ φόβο μὴ ξεγραφτοῦμη ἀπ' τὸ Κ.Κ.Ε. κὴ' ἔλεγε πράμματα ποὺ μ' ἦρνταν νὰ τὸν πνίξω. Πίστεψέ με, κὴ γοῖ Βουργάρ ἀκόμα δὲ θὰ τὰ καταδέχνταν.

Ἔλεγε γιὰ τς ἐκλογές, πὼς ἔπρεπε νὰ τς κάμναν οἱ κουκουέδες ποὖνη πειὸ πολλοὶ κὴ' ὄχ' τὰ ἄλλα τὰ κόμματα. Πὼς γι' αὐτὸ δὲ πρέπ νὰ πάγ' νὰ ψηφίς κανὲς κουκουές, ὅπως δὲ θὰ ψηφίσνε κὴ γοῖ ἀκουέδες. Πὼς οἱ Βουργάρ οἱ κουκουέδες, σὰ πειὸ πολλοὶ ποὺ εἶνε, σὰ θέλνη κάμνη ἐκλογὲς κὴ σὰ θέλνη δὲ κάμνη, κὴ πὼς γοῖ Ἕλλην' οἱ κουκουέδες, σὰ πειὸ πολλοὶ ποὺ εἶνη, πρέπ νὰ πάρνε τ'ν ἐξουσία χώρις ἐκλογὲς κὴ νἄνε ἕτοιμ νὰ χύσνε κὴ τὸ αἷμα τς ἀκόμα γι' αὐτὸ τὸ σκοπό. Δηλαδὴς νὰ πστέψουμ πὼς οἱ κουκουέδες κὴ γοῖ ἀκουέδες εἶνε πειὸ πολλοὶ ἀπ' τς ἐθνικόφρον' κὴ νἄμαστη ἕτοιμ ἅμα μᾶς διατάξνη νὰ ἀρχίσουμ νὰ σφάζουμ τ' ἀδέρφια μας, γιὰ νὰ πάρνε αὐτοίν' οἱ προδότες τ'ν ἐξουσία. Τότες πετιέμη κὴ τὸν λέγω: Μπρὲ κακῆλο, ποιὸς θὰ σᾶς ἀκοὺς γιὰ νὰ γίν' φονιᾶς; Κανές, μπρὲ Βούργαρε, κανές. Ὅσο γιὰ μένα, τότες εἶνη π' θὰ γείνω θεριὸ ἐνάντια σὲ σᾶς ποὺ μᾶς λέτη νὰ σφάξουμ, νὰ κάψουμ κὴ νὰ κλεφτολογήσουν.

Μπρὲ προδότ Χαχόλο, τὸν λέγω, δὲ θὰ κάμουμ ἀποχή, ὄχ'. Θὰ ψηφίσουμ κὴ θὰ καλοψηφίσουμ κειὸ τὸ κόμμα π' θὰ μαζέψ οὔλ' ἐσᾶς τς ὕπουλ', τς καταφερτζῆδες κὴ τς φονιάδες. Θὰ ψηφίσουμ ἀφουρσμένε κὴ θὰ ψηφίσουμ μ' οὔλ' τ' καρδιά μας. Γὼ μάλιος σὰ μπόρουμνη θὰ ψήφζα τόσοιν' βασιληάδες ὅσοιν κουκουέδες ἔχ' οὔλ' γη' Ἑλλάδα, γιὰ νἄχ' ὁ κάθε κουκουὲς ἀπὸ ἕνα. Τώρα σβύσε με ἀπ' τὸ κατάλογο σ' κη' ἄβεργιο θὰ σβύγ'ς κὴ τὸ Γιάνν'».

Τώρα τὰ δυὸ τὰ γράμματα π' θὰ σοὶ διεβάσω εἶνη ἀπ' τὰ δυὸ τ' ἀδέρφια τς Κονταρίδηδες ἀπ' τ' Πλάκα ποὺ γοῖ ὕπουλ' κομμουνιστὲς προδότες λέγαν γιὰ νὰ τς συκοφαντήσνε πὼς ἦνταν πράχτορες σ' τς Γερμανοί, ἐνῶ αὐτὰ τὰ δυὸ τὰ ἀδέρφια σὰ πολὺ καλοὶ πατριῶτες κάμναν ὅ,τι μπορέσαν ἐννάντια τς Γερμανοί, γιὰ τὸ καλὸ τς Λῆμνος κὴ τς Ἑλλάδας.

«***Κύριε Διευθυντά,*** οἱ κοκκινοσκούφηδες τοῦ ΕΑΜ Πλάκας ξυνίστηκαν πολὺ ἀπὸ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς εἰς τὰς ὁποίας ὁ Λημνιὸς δὲν τοὺς ἠκολούθησε ἐπειδὴ τοὺς πῆρες πρέφα. Ἀπὸ τότε λοιπὸν λύσσαξαν κυριολεκτικῶς. Τὰ ὅσα δημοσιεύουν εἰς τὴν ΔΑΟΚΡΑΤΙΑΝ τῆς 12ης Μαΐου 1946 πρὸς τί τὰ δημοσιεύουν; Μήπως νομίζουν πὼς μ' αὐτὸ ἐκδικοῦνται οἱ γελοῖοι; Ἂν καὶ θεωρῶ προσβολή μου νὰ ἀπαντήσω, ἀπαντῶ διὰ νὰ τοὺς πῶ δημοσίως γιὰ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ ὅτι ἂν εἶναι ἄνδρες πρέπει νὰ καταγγείλουν εἰς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τὰ ὅσα ἐδημοσίευσαν εἰς βάρος μου διὰ νὰ τιμωρηθῶ. Μὲ ἀποκαλοῦν πράκτορα τοῦ Βερολίνου. Ἂν ἤμουν τοιοῦτος, διατὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1943, ὅτε ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ὅρμον Σωτήρα, ἀγγλικὸν ὑποβρύχιον, ἐγώ, ὁ πράκτωρ τοῦ Βερολίνου, κατέβηκα στὸ Κάστρο καὶ τὸ ἀνέφερα εἰς τοὺς κ.κ. Νούλαν καὶ Λαγόπουλον (οἱ Λημνιοὶ τότε δὲν ἐγνώριζαν ὅτι αὐτοὶ οἱ δύο κύριοι μεγαλοκομμουνισταὶ ἐκρύπτοντο ὑπὸ τὸ προδοτικὸν Ε.Α.Μ.) καὶ ὄχι στὸ Βερολῖνο; Ποῦ ἦσαν τότε οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ΕΑΜ τῆς Πλάκας κοκκινοσκούφηδες; Ἤξεραν οἱ κύριοι αὐτοὶ ὅτι ὑπῆρχεν εἰς τὴν Λῆ-

μνον ἀγγλικὴ κατασκοπεία; Βεβαίως ὄχι, διότι ἦ κοιμούταν ἢ μαθαίνανε νὰ ἐξυμνοῦν τὸν Δημητρὼφ καὶ νὰ τραγωδοῦν τὴ «κόκκινη σημαία». Μερικοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κυρίους μὲ γραμμόφωνα τῶν Γερμανῶν καὶ μὲ εἰκόνας τοῦ Χίτλερ ἀνηρτημένας ὕβριζον ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Αὐτοὶ οἱ κύριοι σήμερα εἶναι τὰ διαλεχτὰ στελέχη τοῦ ΕΑΜ Πλάκας. Γράφουν ὅτι ὑβρίζομεν τοὺς δημοκρατικοὺς πολίτας, ἀλλὰ τὸν Α. Καραγιάννηεφ τοῦ χρειάζεται κἄτι ἄλλο, ἀφοῦ ἔχει τὴν ἀναίδειαν νὰ γαυγίζῃ δημοσίως ὅτι γιὰ λίγες μέρες ἀκόμη θὰ ἔχωμεν τὰ κεφάλια μας στοὺς ὤμους μας. Ἀλλὰ ἡ τάξις ἀποκαθίσταται καὶ πολὺ γρήγορα θὰ μάθουν οἱ κύριοι αὐτοὶ νὰ σέβωνται τοὺς Ἕλληνας. — Μετὰ τιμῆς ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΟΝΤΑΡΙΔΗΣ».

«*Κύριε Διευθυντά*. Διὰ τὰς ἀηδεῖς συκοφαντίας τοῦ γνωστοῦ ἀριστεροῦ φύλλου τῆς 12ης παρελθ. Μαΐου, παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως διὰ τῆς ἐγκρίτου ἐφημερίδος σας καταστήσετε γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς Λημνίους ὅτι δὲν καταδέχομαι νὰ ἀπαντήσω διότι τὸ θεωρῶ ταπεινωτικὸν καὶ προσβλητικόν. Οἱ ἴδιοι αὐτοὶ συκοφάνται μου γνωρίζουν κάλλιστα ὅτι ἐπὶ Γερμανοκρατίας ἐφυγάδευσα χωροφύλακας Ἕλληνας καὶ ἄλλους πολίτας, ὅτι περιέθαλπα Ἄγγλους, ὅτι ὑπέστην ἐρεύνας, λεηλασίας, φυλακίσεις, ἀπειλὰς καὶ παντοειδεῖς στερήσεις, ὄχι μόνον ἀλλὰ καὶ ἐξυλοκοπήθην πλειστάκις ἀγρίως ὑπὸ τῶν Γερμανῶν διὰ νὰ ὁμολογήσω μεγάλης ἀξίας μυστικά, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον δὲν ἔκαμα ἀλλὰ τὸ ἔχω καὶ ὡς καύχημά μου. Αἱ συκοφαντίαι των οὐδόλως μὲ πτοοῦν, ἀπεναντίας μὲ διασκεδάζουν. Ἂς γράφουν ὅ,τι θέλουν. Ἐγὼ δὲν θὰ τοὺς ἀπαντήσω. Μετὰ τιμῆς. Ν. Κονταρίδης».

Τώρα βλέπω τὴ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ τς 29 Αὐγούστου 1946 ποὺ τὴ μισὴ σελίδα τὴ πιάν' ἡ φωτογραφία τ' Βασιληᾶ.

'Απ' αὐτὴν' θὰ ν ἀκούγ'ς ἀπ' τὸ κύριο τὸ ἄρθρο σ' γιὰ τὸ Δημοψήφισμα, γιὰ νὰ θυμηθῆς τὰ συγχαρητήρια ποὺ πῆρες κὴ ποὺ σὲ στείλαν κὴ ἀπ' τ'ν 'Αθήνα κὴ ἀπ' τ' Μυτιλήν'.

'Η ὥρα πλησιάζει, ἡ στιγμὴ εἶναι κρίσιμη.

'Η 'Ελλὰς βαρειὰ τραυματισμένη καὶ καταματωμένη σέρνεται παρακαλώντας νὰ τὴ λυπηθοῦμε. «Σῶστε με, φωνάζει ,δὲν ἀντέχω πειά. Μὴ μ' ἀφήνετε ἔρημη καὶ ἀπροστάτευτη. 'Ο Κομμουνισμὸς θέλει μὲ κάθε τρόπο νὰ μὲ ξεκάμῃ. Αὐτὸ ἐπιδιώκει καὶ γι' αὐτὸ μ' ἔχει ἀποκάμει. 'Ο κομμουνισμὸς θέλει τὸν χαμὸ ὅλων τῶν 'Ελλήνων πρὸς ὄφελος τῶν Σλάβων. Προσέξετε, παιδιά μου, διότι ἂν τώρα χαθοῦμε, κράτος δὲν θὰ ξαναγίνωμε ποτέ.

Ὅσα παιδιά μου παρασυρθήκατε καὶ γίνατε κομμουνισταί, λυπηθῆτε με, μετανοήσατε ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀκόμη καιρός. Ἂν δὲν μετανοήσετε παιδιά μου καί μένα θὰ σκοτώσετε καὶ σεῖς θὰ αὐτοκτονήσετε. Θέλετε καλλίτερο παράδειγμα ἀπὸ τὸν Συμμοριτοπόλεμον τὸν τωρινό; Τὰ ἐγκλήματά τους τὰ βλέπετε, τὰ ἀκοῦτε καὶ τὰ διεβάζετε καθημερινῶς. 150 ὡς 200 πόλεις καὶ χωριὰ ἔχουνε κάψει. 25.000 ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔχουν πάρει μέχρι στιγμῆς ὁμήρους καὶ τοὺς ὑποβάλλουν σὲ φρικτὰ βασανιστήρια καὶ χιλιάδας σφάζουν καθημερινῶς. Βλέπετε περὶ τὰς 700. 000 πρόσφυγας ἀδελφούς σας ἀπὸ τὴν Ἤπειρον, τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην, βλέπετε τὸ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ ποὺ στιγματίζει τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα. Ἀναλογισθῆτε μὲ τὶ μῖσος καὶ βαρβαρότητα ἀποσπάσανε ἀπὸ τῆς μητέρας τὴν ἀγκαλιὰ 28.000 Ἑλληνόπουλα.

Τί ἄλλο χειρότερο θέλετε νὰ δῆτε; Θέλετε νὰ χάσετε καὶ μένα τὴ πατρίδα σας, νὰ μὴν ἔχετε πατρίδα καὶ νὰ σᾶς ἔχουν ὅλοι ἀπὸ κλῶτσο καὶ ἀπὸ μπάτσο;».

Αὐτὰ κλαίουσα μᾶς λέγει ἡ Μητέρα Ἑλλάδα.

Εἶναι λόγια ποὺ μᾶς τὰ εἶπε πολλὲς φορὲς ἡ ἑλληνική μας συνείδησις. Τώρα μᾶς τὰ λέει ἡ ἴδια ἡ Πατρίδα μας.

Λήμνιοι

Εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 31ης Μαρτίου διαλέξαμε τοὺς καλλίτερους μαστόρους.

Μεθαύριο τὴν 1ην Σεπτεμβρίου θὰ βάλωμε τὰ θεμέλια τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ πρέπει νὰ προσέξωμε πολύ, διότι τὸ κυριώτερο πρᾶγμα σὲ μιὰ ὅποια δήποτε οἰκοδομὴ εἶναι τὰ θεμέλια. Ἂν μποροῦμε νὰ βάλωμε ἀντὶ μπετὸν θεμέλια ἀπὸ ἀτσάλι σκέτο τόσο τὸ καλλίτερο. Τὸ ἀτσάλι τὸ ἔχομε.

Τὸ ἀτσάλι εἶναι ὁ ἀτσαλένιος Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος ὁ Β΄.

Μόνον αὐτὸς ξέρει μὲ τοὺς μαστόρους ποὺ διαλέξαμε πῶς θὰ κτισθῆ τὸ σπίτι μας γερό, τόσο γερὸ ποὺ νὰ μὴ φοβᾶται τίποτα.

Τὸν γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν ἡρωικωτάτην ἀντίστασίν του ἐναντίον τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν Κρήτην καὶ ὑπερηφανευόμεθα δι' αὐτόν, διότι τὸν παρακολουθήσαμε καὶ εἴδαμε ὁποίας φροντίδας κατέβαλε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

ΜΕΘΑΥΡΙΟΝ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ. Μεθαύριον ὅλοι ἡμεῖς οἱ Λήμνιοι θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου του.

Ἀπὸ μεθαύριον ἐν τῷ προσώπῳ του θὰ ἀτενίζωμεν τὴν μικρὰν εἰς ἔκτασιν, ἀλλὰ ἐνδοξωτάτην Ἑλλαδούλαν μας.

Μεθαύριον θὰ ψηφίσωμεν διὰ μίαν Βασιλευομένην Δημοκρατίαν, διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος μας καὶ τὴν προκοπὴν ὅλων μας.

Ζήτω ὁ τῶν Ἑλλήνων Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Β΄».

Καμμιὰ ἄλλ' Λημνιὰ 'φημερίδα δὲ 'ποστήρξε τὴ Βασιλευομέν' Δημοκρατία. Κὴ γοῖ τρεῖς οἱ ἄλλες ἦνταν μὲ τ'ν 'Αβασίλευτ. Σὺ μὲ τὰ ἄρθρα ποὺ ἔγραφες μῆνες μπρὶν τὸ Δημοψήφισμα κὴ πειὸ πολὺ μὲ τὸ παραπάν τὸ ἄρθρο σ', διαλάλ'σες ποιὸ ἦντα τὸ σωστὸ κὴ τὸ συμφέρο γιὰ τὴ δοξασμέν' τ' πατρίδα σας τ'ν Ἑλλάδα κὴ' ἀκολουθήσαν ἐσένα. Ἦνταν τέτοια τὰ 'πιχειρήματα σ' κὴ τόσο ἁπλῆ κὴ πειστικὴ γῆ γλῶσσα σ' ποὺ κάμαν πολὺ μουγάλ αἴστης σ' οὔλ' τς Λημνοί. Ἔτς ἡ Λῆμνο νίκησε νίκ' περιφανῆ γιατὶ μοναχή τς πολέμισε δυὸ ὀχτροί, ἀρριβίστας κὴ δόλιος ὁ ἕνας, προδότ'ς κὴ' ἀδιάντροπος ὁ ἄλλος.

Νὰ κὴ τὸ κύριο τὸ ἄρθρο σ' τ' μέρα ποὺ γυρίζ ὁ Βασιληᾶς στ'ν Ἑλλάδα:

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ — 28 Σεπτεμβρίου 1946

«Ε Λ Λ Α Σ Α Ν Ε Σ Τ Η — Α Λ Η Θ Ω Σ Α Ν Ε Σ Τ Η

Σήμερον, 28ην Σεπτεμβρίου 1946, ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ὑποδέχεται πανηγυρικῶς τὸν τιτάνα Βασιλέα του. ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΗΜΕΡΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟΣ.

Ὁ μεγαλομάρτυς ἐθνικὸς καὶ διεθνὴς ἥρως, ὁ τῶν Ἑλλήνων Βασιλεὺς ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο Β΄. ΔΙΚΑΙΩΘΕΙΣ ΑΠΟΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ.

Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐν κόρῳ ἠχοῦν χαρμοσύνως εἰς μίαν συναρπαστικὴν συμφωνίαν μὲ τὰς οὐρανομήκεις ζητωκραυγὰς τοῦ Πανελληνίου καὶ ὁ φρενητιῶν ἐθνικὸς παλμός, πάλλει καὶ δονεῖ τὴν τῶν ἡρώων Γῆν τῆς τρανεστάτης Ἑλλάδος.

Τὸν ὀνειρώδη φωτοστέφανον τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας καὶ δόξης μετὰ τετραετῆ δουλείαν καὶ διετῆ ἐσωτερικὸν σάλον, ἀτενίζουν σήμερον μὲ ὁλάνυκτους τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὅλου τοῦ κόσμου.

Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐναγκαλίζεται τὴν τρισένδοξον Μητέρα Ἑλλάδα καὶ ἡ Ἑλλὰς μὲ δακρυβρέκτους τοὺς ὀφθαλμοὺς θωπεύει περιπαθῶς τὸν δαφνοστεφῆ υἱόν της, τὸν Μέγα Βασιλέα της καὶ ἥρωα τοῦ τρομερωτέρου πολέμου.

Αἱ καρδίαι τῶν γιγαντομάχων Ἑλλήνων τοῦ 1940—1941 καὶ τοῦ Ρίμινι ριγοῦν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν καὶ ὑπερηφάνειαν, διότι ὁ Ὕψιστος παρήγγειλε τὸν ὑπερένδοξον Βασιλέα των νὰ ἄρξη καὶ αὖθις αὐτῶν.

Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΟΧΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο Β΄. Χθὲς ὅραμα, πραγματικότης διαλάμπουσα σήμερον».

Ἂν ἐσὺ δὲν ἐκφωνοῦσες τς λόγ' ποὺ ξεφών'σες, ἂν δὲν ἵδρυες τὴν Ἐθνικὴ Ὀργάνωσι τῆς Λήμνου καὶ ἂν δὲν ἔβγαζες τὴ φουμερίδα Φωνὴ τῆς Λήμνου, καθένας μπορεῖ νὰ φανταστῆ τί κατάστας θἄχε διαμορωθῆ στ'ν ἀπόμακρ τ' Λῆμνο, τ' χωρὶς συγκοινωνία, μὲ ἀρχὲς οὔλες κομμουνιστικές, μὲ κομμουνιστὴ νομάρχη καὶ μὲ δύο κομμουνιστικὲς φημερίδες.

Ζοῦνη πολλοὶ Λημνοὶ ἀπὸ κεῖν' ποὺ παίρναν τότες τὴ φημερίδα σ' κὴ τ' κρύβαν ἀπὸ φόβο μάνε μάνε στ' τσέπη τς γιὰ νὰ τ' διεβάσνε στὰ σπίτια τς, ὅπως κὴ πολλοὶ 'πὸ τὰ χωριὰ Σβέρδια, Σαρδὲς κὴ Κατάλακο ποὺ θμούντην πὼς κάμαν κὴ διανομὴ γαιῶν ἀκόμα κὴ πὼς γοῖ ἄθεοι κομμουνιστές, περιπαίζοντας τὰ θεῖα, χορπδούσαν μές στ'ν ἀγκηλ'σὰ φορώννταις πετραχήλια κὴ κρατώντας ἐξαπτέρυγα. Τόσο ἦνταν τὸ θράσος τς κὴ ὁ φανατισμὸς τς κὴ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο εἶχαν φτάς τὰ πράμματα πά στ' Λῆμνο.

Ἀλλὰ ἐσὺ ὁ καπετὰν ΕΝΑΣ, ὅπως σὲ λέγαν ὁ τότες ὁ Διοικητὴς τς ἐθνοφρουρᾶς τς Λῆμνος Καραθεοδωρῆς κὴ ὁ ὑποδιοικητὴς Κωνσταντινόπουλος ποὺ γυρέβαν ἀπὸ σένα ἄντρες τῆς Ε.Ο.Α. γιὰ νὰ βγάλνε τὸ βράδ περίπολ', τς ἔκαμιες μαντάρα.

Οἱ διαλόγ'ς στ' Λημνιὰ τ' διάλεχτο, ποὺ σοφίστκης, ἀπ' τὴ μιὰ δώκαν θάρρος σ' στ Λημνοὶ στὰ χωριὰ κὴ ἀπ' τ'ν ἄλλ' κάμιαν τς προδότες νὰ φρυνιάσνη σὲ σημεῖο ποὺ πειδὴς δὲ μπορούσαν νὰ σὲ ξεπαστρέψνη, ὅπως σὲ ἀνεπλούνταν οἱ δολοφόν' Μυτιληνοὶ ἀντάρτες, π' σοὶ δείχναν τς μαχαῖρες τς κὴ σοὶ λέγαν «ἔ ρὲ μωρέλι μ'», δὲ κάμναν ἄλλο παρὰ νὰ βρίζνη κὴ νὰ προσβαίρνη σένα κὴ τ' φουμερίδα σ'. Ἀλλὰ δὲ σὲ ξέραν ἀπ' τ' καλὴ κὴ τ' πάθαν. Ὅσο αὐτοίν' σὲ προσβαίρναν, τόσο ὁ Θεὸς σὲ φώτ'ζε κὴ τς καταπολεμοῦσες τίμια κὴ' ἀντρίκια, ὥσπου κατάφερες κὴ' ἔφερες στ' Λῆμνο, τὸν Εἰσαγγελέα Πρωτοδικῶν ἀπ' τ' Μυτιλήν', τὸ Βασιλόπουλο, ξεχωριστὸ Ἕλληνα πατριώτ, γιὰ νὰ ἀπαγορέψ τ'ν ἔκδος κὴ τς «Λαοκρατίας» κὴ τς «Ἐλεύθερης Λήμνου».

Τότες ὅμως πράμματις λυσσάξαν ἀπ' τὸ κακό τς κὴ' ἀρχίσαν νὰ σὲ πολεμοῦν μὲ τ' συκοφαντία κὴ τὸ μποϊκοτάζ ἀποσκοπώννταις στὸ νὰ σὲ βγάλνη ἀπ' τὴ μές προσβάλλοντάς σε μὲ κάθε τρόπο κὴ καταστρέφοντάς σε οἰκονομικῶς.

Ἃ τὸ καταφέραν ἢ ὄχ', τὸ ξέρς κὴ σὺ τὸ ξέρουμε κὴ μεῖς.

Γὼ ποὺ σὲ παρακολουθῶ πὸ τὸ 1941 τς 25 τ' Ἀπρίλ', δηλαδὴς ἀπ' τ' μέρα πούρταν οἱ Γερμανοὶ στ' Λῆμνο, κὴ δῶκες 22 κοστούμια, καπέλλα, γελέκα κὴ πολλὰ τέτοια γιὰ νὰ ντθοῦνη πολιτικὰ οἱ χωροφυλάκ' πῶκρυψες στ' μάντρα σ', ἐνῶ οἱ Γερμανοὶ τς γυρέβαν πθαμὴ πθαμὴ πά σ' οὔλο τὸ Νησὶ γιὰ νὰ τς τουφεκίσνε, ἔχω νὰ πῶ πὼς κανεὶς ἄλλος πά σ' οἴλ' τ' Λῆμνο δὲ θὰ βαστοῦσε τόσα χρόνια μὲ τόσοιν' ὀχτροὶ ὅλο μῖσος κὴ μοχτηρία. Κανεὶς δὲ θὰ κάνταν νὰ φιλοσοφῆ μὲ καθαρὴ συνείδης κὴ τὸ κεφάλ' ψηλὰ 'πά στ' ἀθρώπ τὰ ἔστιχτα, τὰ αἰστήματα, τς δολοπλοκίες κὴ τς κομματισμοί.

Πολλὲς φορὲς ὅμως βλέπω νὰ πονῆ ἡ καρδιὰ σ' γιὰ τ'ν εὐκολοπιστία πὄχνη οἱ πατριῶτες σ', π' σὲ συναναστραφήκαν χρόνια κὴ χρόνια κὴ γνωρίσαν τ' τιμιότη σ', τ'ν εὐγένεια σ' τ' ντομπροσύνη σ' κὴ τὰ αἰστήματα σ'. Παρηγοριέση ὅμως γιατὶ λὲς «καθαρὸς οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶτη», ἀλλὰ στενοχωριέση ἀπ' τ'ν ἄλλ' γιατὶ οἱ Λημνοὶ νὰ παρασέρντην κὴ νὰ πστέβνη τόσο εὔκολα τς κομμουνιστὲς κὴ σ' τς ὀπαδοὶ τοῦ Παπατζῆ.

Ἔτς σὲ σᾶς βασιλέβ ἡ κακία ἐνῶ σὲ μᾶς ἡ Ἀρετή. Ἡ πονηριά, ἡ ψευτιά, γη' ὑποκρισίγια, ἡ μοχτηρία, ἡ συκοφαντία, ἡ φιλαργυρία, τὸ ἔγκλημα κὴ τὰ κομματικὰ τὰ πάθ σὲ μᾶς εἶνη ἄγνωστα. Καθένας 'πὸ μᾶς ζῆ πρῶτα γιὰ τὸ συνάθρωπό τ' κὴ' ὕστερα γιὰ τὸν ἑαυτό τ'. Αὐτὸ εἶνη τὸ θέλ'μα τοῦ Θεοῦ κὴ γι' αὐτὸ θαρροῦμη πὼς εἴμαστη τὰ πειὸ εὐτυχισμένα πλάσματα.

Μεῖς δὲ πάψαμι ἀκόμα νὰ ἀνατριχιάζουμι ἅμα θυμθοῦμη τὸ πῶς δηλητηριάστε

τὸ σοφὸ κὴ τὸν ἀθῶο τὸ Σωκράτ, πῶς ἐξορίστε τὸ δίκαιο τὸν Ἀριστείδη κὴ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα πῶς βασανίστε κὴ σταυρώστε τὸ Χριστὸ π' θέλ'σε νὰ σὼς τ'ν ἀθρωπότη.

Ἀπὸ χιλιάδες χρόνια παρακολουθοῦμε τς ἐξοντωτικοὶ σας πολέμ κὴ στὸ Συμμοριτοπόλεμο δγήκαμ κὴ τὸ μεγαλείτερο κακούργημα ποὺ διαπράχτκε πὰ σ' οὖλ' τ' Γῆς κὴ ποὺ κη' αὐτοίν' ἀκόμα γοῖ ἀθρωποφάγ' δὲ τὸ βάζνη στὸ νοῦ τς, τὸ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ. Αὐτήν' ἦνταν γη' ἐθνικὴ ἀντίστας τ' Κομμουνισμοῦ στ'ν Ἑλλάδα. Νὰ ἁρπάξ 28.000 παιδιὰ ἀπὸ 4 ὥς 12 χρονῶ ἀπ' τς δυστυχισμένες μητέρες ποὺ ἄλλες τρελλαθήκαν, κη' ἄλλες σγοπεθαίννε.

Μεῖς ἀπὸ δεδῶ βλέπαμ σὰ σὲ κινηματογραφικὴ ταινία τς φρικιαστικὲς σκηνὲς ποὺ ξετυλίγνταν 'ντας γοῖ κομμουνιστοσυμμορίτες βάζαν οὖλα τὰ δυνατά τς γιὰ νὰ ἀποσπάσνη τὰ παιδιὰ ἀπ' τς γονοί τς κὴ δὲν ἀντέχαμ στὸ τόσο θρῆνος, σ' τς φωνὲς τς ἀπελπισίας, στὰ κλάμματα κὴ σ' τς κατάρες. Σ' τς μάνες κὴ στὰ παιδιὰ π' ἀντιστέκνταν θαρρετὰ κὴ πεισματικά, οἱ κομμουνιστὲς ξεσπούσαν μὲ ἀφάντασ' βαρβαρότη.

Ἕνα παιδὶ ὀχτὼ χρονῶ, π' δὲν ἤθελε νὰ ἀποχωριστῆ τ' μάνα τ' π' τὸ ἀγκάλιαζε κὴ παρακαλοῦσε ἀναμαλλιασμέν' γονατιστὴ νὰ μὴ τς τὸ πάρνε, καταπὼς τὸ τραβοῦσε ὁ συμμορίτ'ς τὸν κλώτσσε. Ἀμέσως τότες ὁ συμμορίτ'ς δίν' μιὰ κλωτσὰ κὴ τς δυὸ κὴ πέφτνη ἀνάσκελα. Ὕστερα ἁρπάζ τὸ παιδὶ 'πὸ τὰ μαλλιὰ κὴ μὲ τ' μαχαίρα τ' κόβ τὸ κεφάλι τ' κὴ τὸ πετᾶ στ' μάνα τ' λέγοντάς την «νὰ ξανακόλλατο στὸ λαιμό τ'».

Μιὰ μάνα γκαστρωμέν' π' δὲ μαρτυροῦσε ποῦ εἶχε κρύψ τὸ ἑφτάχρονο παιδί τς, τ' κρεμάσαν μόνε ἀπόνα ποδάρ κατακέφαλα, σκίσαν τὴ κοιλιά τς κὴ τ'ν ἀφήκαν ἔτς κρεμασμέν' στὸ δέντρο μὲ τ' ἄντερα κὴ μὲ τὰ σπλάχνα ἀπόξω.

Ἕνα πατέρα π' τὸν κυνηγούσαν κὴ τὸν πιάσαν μὲ τὸ ἑξάχρονο παιδί τ' πά στὸ βνό, τὸν κρεμάσαν κατακέφαλα κὴ τὸν κόψαν στὰ δυὸ μπροστὰ στὸ παιδί τ', ποὺ πειδὴς σάλεψε τὸ μυαλουδάκι τ' κὴ τρελλάθκη κὴ δὲ μπορούσαν νὰ τὸ ζαφντλέψνη, τὸ κατακομματιάσαν κὴ πετάξαν τὰ κομμάτια τ' δεξὰ κη' ἀριστερά.

Ἔτς ξακολούθσε γῆ σφαγὴ κὴ γῆ καταστροφὴ τ' φτωχοῦ κὴ τ' ἄμαχου πληθυσμοῦ π' δὲν ἦνταν οὔτε ἰμπεριαλιστὲς οὔτε πλουτοκράτες. Ἦνταν οὖλ' φτωχοὶ βιοπαλαιστές, ἐργάτες, γεωργοὶ κὴ μικροεπαγγελματίες ποὺ μιὰ κὴ λευτερωθήκαν ἀπ' τς Φασίστες κη' ἀπ' Ναζί, ἄλλο δὲ θέλαν παρὰ νὰ ζήσνε λεύτερ ξαναρχίζοντας ἀπ' τὸ Α'.

Τούτην' τ' στιγμὴ ἤρτε στὸ νοῦ μ' μιὰ περικοπὴ ἀπ' τὸ βιβλίο «Ρήγας Φεραῖος καὶ Βαλκανικὴ ὁμοσπονδία» τ' Ἕλληνα κομμουνιστῆ Γιάννη Κορδάτου π' τὸ τύπωσε τὸ 1946 κὴ ποὺ στ' σελίδα 15 γράφ': «χωρὶς νὰ ἔχωμε καμμιὰ σχέση μὲ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, οἰκειοποιήθηκε (ἡ ἀστικὴ τάξη) τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πολιτισμὸ διὰ νὰ στηρίξη μὲ ἐθνολογικὰ καὶ ἱστορικὰ ἐπιχειρήματα τὶς ἐξαπλωτικές της βλέψεις ἐπάνω στὴ Βαλκανικὴ καὶ τὴν ἀνατολικὴ λεκάνη τῆς Μεσογείου».

Βλέπς σὲ τί σημεῖο φτάν' ὁ προδότ'ς Ἕλληνας κομμουνιστής;

Ἐμ σεῖς γοῖ ἐθνικόφρον' Ἕλλην' γιατί εἶστη τόσο ἀδιάφορ στὰ τόσα κὴ τόσο κομμουνιστικὰ αἴσχ' κὴ σ' τς τόσες προκλῆσες;

Ἄκσες; «χωρὶς νὰ ἔχετε καμμιὰ σχέση μὲ τοὺς Ἀρχαίους Ἕλληνας».

Γῆ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία δὲν εἶνη γη' ἀναμφισβήτητ συνέχεια τς Ἀρχαίας Ἑλλάδας; Ἕλλην' δὲν ἦνταν οἱ κάτοικ' τ' Βυζαντίου π' κατοικοῦσαν τ'ν Ἤπειρο, τ' Μακεδονία, τ' Θράκ', τ' Στερεὰ Ἑλλάδα, τ' Πελοπόννησο, τ' Κρήτ, τ' Μικρὴ Ἀσία κη' οὖλα τὰ νησιά; Ἀπ' αὐτοίν' τς Ἕλλην' δὲν ἀναδειχτήκαν τόσοιν' κὴ τόσοιν' καλλιτέχνες, ἀρχιτέχτονες, λογοτέχνες, ἱστοριογράφ, ποιητές, φιλόσοφ, γιατροί, ἀστρονόμ, μαθηματικοί, νομικοί, ἁγιολόγ', ἐκκλησιαστικοί, ρήτορ, ὑμνογράφ κὴ μουσικοί; Νὰ σοί τς ἀραδιάσω εἶνη περιττὸ γιατὶ ξέρω πὼς τς ξέρς, κη'

ὕστερα ὅγοιος θέλ' νὰ τς μάθ δὲν ἔχ' παρὰ νὰ πάρ νὰ διεβὰς τ'ν ἱστορία τς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. 'Απ' αὐτὴν' θὰ παραδεχτῆ πὼς ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἀγκάλιασε οὔλ' τς ἀπόγον' τς Σπάρτης, τς Πελοπόννησος, τς 'Αθήνας κὴ τς Στερεᾶς Ἑλλάδας, τς Ἤπειρος, τς Μακεδονίας, τς Θράκ'ς κη' οὔλ' τς ἄλλ' τς Ἕλλην' 'πὸ τὰ νησιὰ κὴ τὴ Μικρὴ 'Ασία. Πὼς ἡ γλῶσσα τς ἑλληνικῆς 'Ορθόδοξης ἐκκλησίας εἶνη οὔλ' στ'ν 'Αρχαῖα Ἑλληνική. Πὼς τὸ 830 ὁ αὐτοκράτορας Θεόφιλος εἶπε τὸ «ὡς ἄρα διὰ γυναικὸς ἐρρύη τὰ φαῦλα» κὴ πὼς στ'ν 'Αρχαῖα Ἑλληνικὴ ἀπλογήθκη κὴ γὴ Κασσιανὴ «καὶ διὰ γυναικὸς πηγάζει τὰ κρείττονα». Πὼς στ'ν 'Αρχαῖα Ἑλληνικὴ συντάχτκη τὸ τροπάριο τς Κασσιανῆς, γοῖ Ἐπιτάφιοι Θρῆνοι, τὰ Εὐαγγέλια κὴ τὰ τροπάρια.

Πὼς ὁ αὐτοκράτορας 'Αρκάδιος τὸ 400 θέσπισε νόμο οἱ δικαστὲς νὰ συντάσνη τς δικαστικὲς ἀποφάσες στ'ν 'Αρχαῖα Ἑλληνικὴ κὴ πὼς τὸ 425 ὁ Αὐτοκράτορας Θεοδόσιος ὁ Β' ἔχτισε τὸ ΠΑΝΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΝ ποὖνταν σὰ πανεπιστήμιο μὲ 30 καθηγητὲς ἀπ' τς πειὸ σοφοὶ κη' ἀπ' τς πειὸ σπουδασμέν' Ἕλλην' τ' Βυζάντιου γιὰ νὰ διδάσκνη ΕΛΛΗΝΙΚΑ, τ'ν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ κὴ τ'ν ΕΛΛΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ. Πὼς ὁ ἴδιος ὁ Αὐτοκράτορας Θεοδόσιος ἀπὸ μουγάλο ἐνδιαφέρο γιὰ τς Ἕλλην', τς κάτοικ' τς καθ' αὐτοῦ Ἑλλάδας, θέσπισε εἰδικὸ νόμο γιὰ νὰ πληρώννε μόνε τὸ 1)4 ἀπ' τς φόρ ποὺ πληρώναν οἱ ἄλλες ἐθνικότητες. Πὼς ἡ ἐκκλησὰ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ τὸ πειὸ ἀξιόλογο καθ' αὐτοῦ Ἑλληνικὸ μνημεῖο τς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας μὲ πολλὲς ἐπιγραφὲς στ'ν ἑλληνικιὰ τὴ γλῶσσα ὅπως «ΚΥΡΙΕ Ο ΘΕΟΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΗΜΩΝ ΣΤΕΡΕΩΣΟΝ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝ ΤΟΥΤΟΝ ΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ», ὑ μωσαϊκὴ, κάτ' ἀπ' τὸ τροῦλλο: «ΜΗΝΙ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΙ ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΤΟΥΣ ΑΠΟ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΟΣΜΟΥ »' ΕΠΙ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΗΜΩΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΓΕΝΕΤΟ ΣΥΝ ΘΕΩ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥΤΟ» ποὺ μᾶς λέγ' πὼς ἡ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ χτίστκη τὸν ἕβδομο αἰῶνα ἡ μωκαρκινικὴ ἐπιγραφὴ τς μαρμαρένιας βρύσης τς 'Αγιᾶς Σοφίας ΝΙΨΟΝΑΝΟΜΗΜΑΤΑΜΗΜΟΝΑΝΟΨΙΝ. Πὼς ὁ ΜΑΝΟΥΗΛ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ ποὺ ἔζησε στὸ 15ο αἰῶνα ἦνταν Ἕλληνας συγγραφέας κη' ἔγραψε πολλὰ ἑλληνικὰ συγγράμματα κὴ πὼς ὁ τελευταῖος αὐτοκράτορας τς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, Ἕλληνας, Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ὁ ΙΑ, ἑλληνικὰ εἶπε ΚΟΙΝΗ ΓΑΡ ΓΝΩΜΗ ΠΑΝΤΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΑΙΡΕΤΩΣ ΑΠΟΘΑΝΟΥΜΕΘΑ ΜΗ ΦΕΙΔΟΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΗΜΩΝ.

'Ο Μωχάμετ μετὰ ποὺ κατάλαβε τὸ Βυζάντιο, γλήγορα παραδέχτκη πὼς χωρὶς τς Ἕλλην' τὸ τουρκικὸ τὸ κράτος δὲ μποροῦσε νὰ προκόψ. Γι' αὐτὸ δῶκε τόσα πολλὰ προνόμια σ' οὔλ' τς ὑπόδουλ' Ἕλλην' ποὺ μέσα σὲ λίγα χρόνια καταλάβαν τς πειὸ ἐμπιστευτικὲς θέσες σὲ σημεῖο ποὺ κὴ προξέν' κὴ πρεσβευτὲς ἀκόμα τς Τουρκίας διωριστήκαν σὲ πολλὲς μεγάλες πολιτεῖες στ'ν Εὐρώπ Ἕλλην'.

'Ο ἴδιος ὁ Μωχάμετ ὁ καταχτητής, διώρισε Οἰκουμενικὸ Πατριάρχ' τὸ Γεννάδιο Κουρτέση μὲ ἀπεριόριστ ἐξουσία στὰ ἐκκλησιαστικὰ κὴ στὰ μοναστηριακά. 'Ετς ὁ Πατριάρχης γίνκη ὁ ἀρχηγὸς σ' οὔλ' τς Ἕλλην' τς ὑπόδουλ' ποὺ ἀναθαρρήσαν κη' ἀρχίσαν νὰ ἀνοίγνη δλειὲς, νὰ κάμνε περιουσίες κὴ νὰ καταλαβαίννε τς πειὸ μεγάλες θέσες. Αὐτοίν' γοι' Ἕλλην' μὲ τὸ καιρὸ σκηματίσαν τ' περίφημι παροικία ΤΩΝ ΦΑΝΑΡΙΩΤΩΝ ποὺ γοῖ Τοῦρκ' τ'ν εἶχαν σὲ μουγάλ' ἐχτίμης.

Ὕστερα 'πὸ κάμποσα χρόνια κη' ἀφοῦς οἱ Τοῦρκ' δεχτήκαν τ'ν ἐπίδρας τ' εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἀφήκαν τς Ἕλλην' νὰ χτίζνη ἀγκηλ'σές, σκολειὰ κη' ἐκπαιδευτήρια κὴ μαζὶ μὲ αὐτὰ κὴ τὴ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή. Μπρὶν χτιστῆ στὴ Πόλ' ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ, εἶχαν σκολειὰ πολλὲς πολιτεῖες κὴ χωριὰ ὅπως στ'ν 'Ανδριανούπολ', στὴ Φιλιππούπολ', στὴ Σαλονίκ', στὴ Σιάτιστα,

στὴ Βέρροια, στὴ Νάουσα, στὲς Σέρρες, στὰ Γιάννενα, στὴν Ἄρτα, στὸ Μέτσοβο, στὰ Ἀμπελάκια τς Θεσσαλίας κὴ στὸ Μεσολόγγ'.

Στ'ν Ἀθήνα εἶχε σχολειὸ ἀπ' τὸ 1600 κὴ τὸ 1667 ὁ μεγάλος ὁ πατριώτ'ς ὁ Ἐπιφάνιος ἀπ' τ'ν Ἤπειρο ἔχτισε τὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ κὴ τὸ 1675 ὁ καλὸς ὁ πατριώτ'ς Ἀθηναῖος Γρηγόριος τὸ «Φροντιστήριο γιὰ Ἑλληνικὰ Μαθήματα».

Στ' Πελοπόννησο τὸ 1600 λειτουργούσαν σκολειὰ στ' Πάτρα, στὰ Καλάβρυτα, στὸ Μυστρᾶ κὴ στὴ Δημητσάνα. Ἀπ' τς Δημητσάνας ποὖνταν τὸ καλλίτερο βγαίναν δασκάλ' γιὰ οὖλα τὰ σκολειὰ τς Πελοπόννησος.

Στὴ Μκρὴ Ἀσία κὴ στὰ ν' σὰ χτιστήκαν τότες γύρω στὸ 1600 ὄχ' μόνε σ' τς πολιτεῖες ἀλλὰ κὴ στὰ χωριὰ ἀκόμα. Τὸ πειὸ ξακουστὸ ἦνταν στὴ Σμύρνη. Τὸ σκολειὸ ποὖχαν οἱ Κυδωνίες ἀργότερα ἔγινε Γυμνάσιο. Ἡ Τραπεζούντα κὴ' ἡ Καισάρεια εἶχαν κὴ' αὐτὲς τὰ θκά τς. Τὰ σκολειὰ ποὺ ἀκστήκαν ἀπ' οὖλα πλειότερο ἦνταν τὰ σκολειὰ ποὖχαν ἡ Χίος κὴ γὴ Πάτμο γιατ' ἀπ' αὐτὰ βγαίναν γιατροί, θεολόγ', φιλόσοφ, ἱστορικοὶ κὴ φυσικομαθηματικοί

Ἔχω νὰ σοὶ πῶ ἀκόμα γιὰ τς τέσσερς Χρυσολωράδες, τὸ Δημήτρη τὸ Χρυσολωρᾶ 'πὸ τὴ Σαλονίκ' ποὖνταν θεολόγος, φιλόσοφος, ἀστρονόμος κὴ πολιτικός, τς δυὸ τς λόγιοι Μανουὴλ κὴ Ἰωάννη κὴ τὸ ζωγράφο Γιώργη Χρυσολωρᾶ ἀπ' τὴ Κων)πολι.

Ἔτς ὄχ' μόνε δὲν ἔσβησε ποτὲς μέσα σας ὁ πόθος γιὰ τὴ λευτεριά, ἀλλὰ τὸ ναντίο οὔλου κὴ θέριεβε ὥς τὸ 1821, ὁπότες ξεσκωθήκτε παλλκάρια κὴ θεριὰ ἀνήμερα. Γοῖ Κλέφτες κὴ γοῖ' Ἀρματωλοί, οἱ Σουλιῶτες, οἱ Μανιάτες ,ὴ γοῖ Σφακιανοί, τὰ πειὸ πολλὰ χωριὰ στὴ Πελοπόννησο δὲν ἀφήκαν Τοῦρκο νὰ τὰ πατὴς κὴ' εἶχαν ἀρχὲς ὅλες ἑλληνικές.

Κὴ τὰ νσὰ τ' Αἰγαίου δὲ καταλάβαν τ' σκλαβιὰ γι' αὐτὸ κὴ προκόψαν πλειότερο. Αὐτὰ ἦνταν παραχωρημένα στὸν ἀρχιναύαρχο τὸ Τοῦρκο ποὺ ποτὲς δὲ καταδέχνταν νὰ τὰ πισκεφτῆ. Ἀντὶς αὐτὸν τὰ ἐπισκέβνταν ὁ Ἕλληνας, ὁ Δραγουμάνος τ' Ἀρχιναύαρχου.

Αὐτοίν' οὖλ' γοῖ Ἕλλην' π' σ' εἶπα κὴ γοῖ ναυτικοὶ 'πὸ τὰ νησιὰ κὴ πειὸ πολὺ ἀπ' τ'ν Ὕδρα, τς Σπέτσες, τὰ Ψαρᾶ, τ' Κάσσο, τὴ Χίο, τὴ Λῆμνο, τς Γαλαξειδιῶτες κὴ τς ξενητεμέν' μὲ ἀρχηγό τὸ Ρήγα τὸ Φερραῖο ποὺ ἐμψύχωνε κὴ ξεσήκωνε τς Ἕλλην' μὲ τὰ ἑλληνικὰ τ' τὰ ποίμματα κὴ τ' Φιλικὴ Ἑταιρία κὴ μὲ 'πυστηριχτὲς τ' Γαλλία, τ'ν Ἰταλία, τ'ν Ἀγγλία κὴ τὸ Λόρδο Βύρωνα ξεσκωθήκαν τὸ 1821 γιὰ μιὰ Ἑλλάδα λεύτερ κὴ τὸ κατωρθώσαν. Τὸ καταφέραν γιατὶ νοιώθαν περηφάνεια ἑλληνικιά, τὸ πετύχαν γιατὶ νοιώθαν πὼς ἦνταν ἀληθινοὶ ἀπόγον' τ' Κυναίγειρου, τ' Λεωνίλα, τ' Μεγάλου Ἀλεξάντρου κὴ τ' Κωνσταντίνου τ' Παλαιολόγου. Ἀλλὰ 'πὸ κομμουνισπὲς προδότες χώρις πατρίδα, σὰ τὸ Γιάνν' τὸ Κορδᾶτο, καλὸ μὴ περιμέν'τη. Αὐτοίν', σὰ μπορούσαν, θὰ ξαφανίζαν οὖλ' τς Ἕλλην' σὲ μιὰ μέρα. Τὸ ἀποδείξαν μὲ τὸ Συμμοριτοπόλεμο κὴ μὲ τὸ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ, ἔγκλημα ποὺ παρ' ὅλο τὸ θράσος κὴ τ'ν ἀδιαντροπιά ποὺ ἔχνη δὲ μποροῦνη νὰ σχυριστοῦνη πὼς ἦνταν ἐθνικὴ ἀντίστας.

Κατάπως βλέπς δὲ σᾶς ἔφτανε ἡ τόσην' κακίγια ποὺ βασλέβ πά στ' Γῆς, ἀποχτήστε κὴ τὸ Κομμουνισμὸ ποὺ σᾶς κάν' θκοί τ' χώρις νὰ τὸ καταλάβτη γιατὶ ἀλλάζ 999 διαφορετικὲς μουτσοῦνες. Μ' αὐτὲς τὶς μτσοῦνες κατάφερε κὴ' ἔκαμε κομμουνιστικιὰ κὴ τὴ πατρίδα τοῦ Ἄλφρεντ Νόμπελ — ALFRED NOBEL — κὴ λ'πούμαστη μεῖς οὖλ' γοῖ Ἀσπρίτες ὅσο δὲ μπορεῖτη νὰ φανταστῆτη οὔτε σὺ οὔτε κὴ γοῖ Σουηδοὶ ποὺ τ' πάθαν χειρότερα 'πὸ τὰ μωρά. Τώρα οὖλ' οἱ Σουηδοὶ κὴ' οὔλες οἱ Σουηδέζες εἶνη κομμουνιστὲς κὴ κομμουνίστριες. Ἡ μουτσούνα τ' σοσιαλισμοῦ τς φλόμωσε κὴ μπατάραν μές στ'ν ἀγκαλιὰ τ' κομμουνισοῦ. Τώρα κὴ νὰ ξυπνήσνη εἶνη πολὺ ἀργά. Ὁ κομμουνισμὸς τς σφυχταγκαλιάζ κὴ νὰ ξεφύγνε δὲ μποροῦνη. Ἔτς τ'ν ἔχνη μισοπάθ' κὴ' ἡ Δανία κὴ γὴ Νορβηγία. Ἄ μπορέσνη

κὴ ξυπνήσνε προτοῦ πάθνη ὅ,τι ἔπαθε ἡ Σουηδία θἄνη θᾶμμα, τόσο πολὺ τς ἔχ' ὑπνωτίς, κη' αὐτοίν'.

Κη' ὕστερα πῶς σοὶ φαίνετη ἡ Σουηδία ποὖνη μὲ τὸ Ν.Α.Τ.Ο. νὰ ἀναγνωρίζ τὸ Βόρειο Βιετνὰμ κὴ νὰ δηλών' πὼς τὸ Κομμουνιστικὸ Βόρειο Βιετνάμ πολεμᾶ μὲ λύσσα ἐνάντια στὴ Δύση γιὰ τὴ λευτεριά τ'; Πολλὲς φορὲς ἀναρωτιόμαστη μήπως τς Γῆς ἡ ἀτμόσφαιρα μολύνθηκε ἀπὸ παλαβάδα. 'Αλλὰ πολλὰ σ' εἶπα κὴ σὲ κούρασα. 'Ο Θεὸς ἂς σᾶς δείξ τὸν ἴσο τὸ δρόμο. Μεῖς γιὰ τελευταῖα φορὰ σοὶ λέμη νὰ πῆς σ' τς συνάθρωποί σ' ΝΑ ΦΥΛΑΧΘΗΤΕ ΠΟ ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟ. ΑΝ ΔΕΝ ΗΝΤΑΝ ΑΥΤΟΣ ΝΑ ΑΝΑΣΤΑΤΩΝ ΤΟ ΚΑΘΕ ΚΡΑΤΟΣ Η ΓΗΣ ΣΗΜΕΡΑ ΘΑ ΗΝΤΑΝ ΟΥΛ' ΕΝΑΣ ΜΟΥΓΑΛΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ Ο ΠΟΥ Ο ΑΘΡΩΠΟΣ ΘΑ ΖΟΥΣΕ ΠΑΡΑΔΕΙΣΕΝΙΑ. ΑΝ ΕΛΛ' ΠΗΝ ΑΥΤΗΝ' Η ΚΑΤΑΡΑ ΠΟ ΤΗ ΓΗΣ ΟΥΛΑ ΤΑ ΑΛΛΑ ΤΑ ΚΡΑΤ ΘΑΧΑΝ ΣΥΜΦΩΝΗΣ ΜΠΡΙΝ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΙΩΝΙΑ ΕΙΡΗΝ ΚΗ ΚΑΝΕΝΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΔΕ ΘΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕ ΣΗΜΕΡΑ ΠΥΡΑΥΛ', ΟΠΛΙΣΜΟ, ΛΟΓΗΣ ΛΟΓΗΣ ΑΡΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ, ΥΠΟΒΡΥΧΙΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΠΛΟΙΑ, ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ, ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ κὴ τέτοια, ΑΛΛΑ ΘΑ ΞΟΔΕΒΝΤΑΝ ΓΙΑ ΝΑ ΖΗ Ο ΑΘΡΩΠΟΣ ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΕΙΣΕΝΙΑ ΖΩΗ.

ΦΥΛΑΧΘΗΤΕ ΚΗ ΑΠ ΤΕΣ ΕΦΕΥΡΕΣΕΣ ΣΑΣ ΓΙΑΤΙ Η ΓΗΣ ΘΑ ΠΟΜΕΙΝ ΧΩΡΙΣ ΖΩΗ, ὁπότες ἡμεῖς γοῖ 'Ασπρίτες θὰ λυπηθοῦμη πολὺ γιὰ σᾶς τς Λημνοὶ ποὺ εἶστη καλοὶ ἀθρώπ μὲ λίγα ἐλαττώματα. 'Απ' αὐτὰ τὸ πειὸ μουγάλο εἶνη ἡ ζουλοφτόνια. Ἕνα γνωστό σας, ἕνα φίλο σας ἢ συγγενῆ σας ἄμα τὸν δγῆτε κὴ προκόψ, θὰ πασκίστη πῶς κὴ πῶς νὰ τὸν ζημιώστε.

Σ' τς ξέν' εἶστη τόσο φιλόξεν' ποὺ κανεὶς ξένος δὲν ἄν'ξε δλειὰ πὰ στ' Λῆμνο κὴ δὲ πρόκοψε Πέφτετη μὲ τὰ μοῦτρα νὰ τὸν 'ποστηρίξτη, γι' αὐτὸ κὴ κειὸς προκόβ κὴ γλήγορα καζαντίζ.

Στὸ πόλεμο εἶστη παλλ'κάρια 'πὸ τὰ παλλ'κάρια κὴ τόσο πειθαρχικοὶ ποὺ γοῖ ἀξωματκιοί, ἄμα ἔχτη πόλεμο, στρατιῶτες Λημνοὶ γυρέβνη νάχνη.

Εἶστη κὴ νοικοκυροὶ κὴ δουλευτάδες. Δὲν ὑπάρχ' πά στ' Γῆς γωνιὰ π' νὰ μὴν ἔχ' Λημνιὸ ἀντὰν μπαμπαντάν. Τὸ λόγο τὸν ξέρς. 'Ο λόγος εἶνη ποὺ 'πὶ τουρκοκρατίας οἱ πρόγονοί σας προτιμούσαν τὴ ξενητειὰ 'πὸ τὴ σκλαβιά.

Σεῖς οἱ Λημνοὶ σὲ 'κατὸ τὸ πολὺ χρόνια θὰ ν εἶστη γοῖ πειὸ καλοὶ ἀπ' οὖλ' τς Ἕλλην' κὴ στὰ αἰστήματα κὴ στὸ χαρακτῆρα. Αὐτὸ τὸ χρωστᾶτη στὸ καλό σας τὸ ξερὸ τὸ κλίμα, στὸ πολὺ τὸ ἤρεμο κὴ ἥμερο χώρις δέντρα ν' σοῦδ σας κὴ σ' τς ὄμορφες ἀκρογιαλιές σας. Γι' αὐτὸ κὴ γοῖ ξέν' πόρντην στὲ γιὰ τὸν ἕνα λόγο, στὲ γιὰ τὸν ἄλλο, τς ἀρές τόσο πολὺ ποὺ ξανάρντην γιὰ νὰ τὸ ἀπολάψνη πειδὴς δὲν ἔχ' καθόλ' ὑγρασίγια, παρ' ὅλο ποὺ εἶνη μκρὸ νησὶ κὴ χαμηλό. Σὺ ποιὸ εἶνη τὸ μυστικό, τὸ ξέρς. Εἶνη π' δὲν ἔχ' βνὰ ἀφλὰ παρὰ μόνε βναρούδια ντὶπ ντιμπιντούζ φαρακλὰ π' ἀφήννε κὴ τὸ πειὸ ἀδύναμο ἀγερούδ νὰ φσύξ ἐλεύθερα πά σ' οὖλ' τ'ν ἔκτασή τ'. Τσινὰς κὴ γοῖ μκροὶ κὴ γοὶ μεγάλ' ἀγέρδες εὔκολα, γλυκὰ κη' ἁπαλὰ ἀποθέτνη τ'ν ἄχην' τς θάλασας πά σ' οὖλ' τς βοσκοτόπ κὴ σ' οὖλ' τς κάμπ.

Αὐτήν' γη' ἄχην' εἶνη τὸ μυστικὸ ποὺ κάμειν' οὖλα τὰ ὅσα παράγ' ἡ Λῆμνο, πειὸ νόστιμα ἀπ' οὖλα τὰ ἄλλα τὰ μέρ, ὡς κὴ τὰ ἀγριοχόρταρα ἀκόμα ποὺ τὸ ζμί τς μὲ λίγο στμένο λεμόν' ἄμα τὸ πγῆς, γυρέβς κη' ἄλλο.

Τὰ σταροκρίθαρα τς Λῆμνος π' τὰ χτενίζνη, τὰ κανακέβνη κὴ τὰ μεστώννε γοῖ τραμντανοῦδες κὴ τὰ ξεροβορειαδέλια, κάμνη ἕνα ζμωτὸ ψωμί, τόσο νόστμο π' ὅγοιος ξένος τὸ φάγ' δὲ τὸ ξεχνᾶ ὅσο ζῆ κὴ μάλιος σὰ τὸ φάγ' κρασοβρόχ' μὲ τυρὶ σαλαμοῦρα.

Ποιὸς δὲ ξέρ πὼς τ' ἀρνιὰ τὰ λημνιὰ ποὺ τρῶνη κειὸ τὸ τσβὸ τὸ χορταροῦδ

ποὺ φτρών' ἀνάμεσα σ' τς ἀστιβιές κὴ στὰ θμαρέλια, εἶνη τὰ πειὸ νόστιμα ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος ὅπως εἶνη κὴ τὸ πρόβειο τὸ γάλα τὸ λημνιὸ κὴ τὸ τυρί;

Ἐμ κειὸ τὸ μέλ' ἀπ' τὰ Σβέρδια, τς Σαρδές, τὸ κατάλακκο, τὴ Φσίν', τ' Σκαντάλ' τ'ν Ἁγιὰ Σοφιὰ κη' οὔλο τὸ Φακὸ τί σοὶ λέγ'; Τέτοιο μέλ' ντὲ στ' ἄκρυα τ' κόσμ κη' ἃ πᾶς δὲ θὰ βρῆς κὴ μάλιος μελόπτα ἄσπρη χιονάτ' ἀπὸ πλιᾶ.

Ὕστερα τὸ σῦκο τὸ μελωμένο τὸ φρέσκο τὸ Λημνιὸ κὴ γῆ σκουπαγίδα ἀκόμα, ποιὸ σῦκο μπορεῖ νὰ τὸ κοντραστὰρ στὴ γλύκα κὴ στὴ νοστιμάδα; Κανένα. Ἄλλο τόσο κὴ τὸ σταφῦλ' σας τὸ Γκλέζκο ποῦνη τόσο γλυκὸ ποὺ γκών'ς ἀπ' τ' γλύκα κὴ γι' αὐτὸ δὲ μπορεῖς νὰ φᾶς πολλά, ὅπως μπορεῖς κὴ τρῶς ἄλλες ποικιλίες.

Σὲ πολὺ μεγάλ' ὑπόληψ ἔρχετη ἡ ντομάτα τς Λῆμνος ἡ χωραφίσα ποὺ φτάν' νὰ τὴ νοστιμεφτῆ ἕνας μιὰ φορὰ γιὰ νὰ μὴ τ' ξεχάς ποτές.

Γιὰ τς ὄρνιθες τς λημνιὲς κὴ γιὰ τὸ λημνιὸ τὸ αὐγὸ ξέρς ὅτις τὸ κόσμο οὔλο νὰ γυρίγ'ς, ὄρνιθα πειὸ νόστιμ κη' αὐγὸ πειὸ νόστμο δὲ θὰ βρῆς;

Οὐ Θὸς οὔλα τὰ βλόγ'σε, γιατὶ εἶστε καλοὶ ἀθρώπ κη' ὅοο περνοῦν τὰ χρόνια πειὸ καλοὶ γίνεστη. Ὕστερα 'πὸ δυὸ ἢ τρεῖς γενεές κὴ χαραχτῆρα θὰ ν ἔχτη μορφὼς κὴ γῆ μοιρολατρεία σας κὴ γῆ ζουλοφτόνιά σας θὰ χαθοῦνε. Τότες, ἡ Λῆμνο θὰ ξεπερνᾶ στὸ Τουρισμὸ οὔλα τὰ νησά, κη' τ' Ρόδο κὴ τὴ Κέρκυρα ἀκόμα.

Τὸ κλῖμα εἶνη τόσο καλὸ ποὺ κη' αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ Νύπνος τὸ γιατάκι τ' τὸ εἶχε στ' Λῆμνο. Ἔτς ἐξηγιέντην κὴ τὰ ὅσα ἀναφέρειν' ὁ μεγαλοπατέρας Ὅμηρος στὴ XIV ραψωδιά τ' ἀπὸ τὸ 234 στίχο π' λέγ': «Κὴ γῆ Ἥρα μ' ἕνα ἀνατίναγμα ἔφγην ἀπ' τς κορφὲς τ' Ὀλυμπου. Πάν ἀπ' τ' Πιερία πέρασε, πάν ἀπ' τ'ν ἀγαπημέν' Ἠμαθία, ὅπ' οἱ Θρακιῶτες συνειθίζνη νὰ ἡμερέβνη ἄλογα πὰ σὲ χιονισμένα βνᾶ. Πετοῦσε πάν ἀπ' τς πειὸ ἀψλὲς κορφὲς χώρις νὰ ἀγγίζνη τὰ πόδια τς στ' Γῆς. Κη' ἀπ' τὰ ἀπόκρημνα τ' Ἄθου, κὴ τ' τρικυμιασμένη τὴ θάλασσα ἔφτασε στ' Λῆμνο τὴ πόλ' τ' θεΐκοῦ Θόαντα. Στ' Λῆμνο βρῆκε τὸ Νύπνο, τ' Θάνατου τὸν ἀδερφό, κη' ἀφοῦ τὸν δῶκε χέρ', ἔτς ἄρχισε νὰ τὸν λέγ': «Νύπνε ποὺ σ' ἔχνη ἀφεντικὸ οὔλ' οἱ Θεοὶ κη' οὔλ' γοῖ ἀθρώπ, ὅπως ἄλλες φορὲς μοί δῶκες ὅ,τ' σὲ γύρεψα, ἄκσέ με κὴ τώρα. Θὰ σοὶ χρωστῶ χάρ παντοτεινή...». Κη' εἶχε δίκηο ὁ γέρο Ὅμηρος, ὄχ' γιατὶ οἱ Λημνοὶ εἶνη κοιμ'ομέν', ὅπως στὰ χορατὰ λένη καμπόσοιν', ἀλλὰ γιατὶ ὁ νύπνος στὸ νησί σας εἶνη πολὺ λαφρὺς κὴ γλυκὸς πειδὴς δὲν ἔχτη ὑγρασία. Οὔλ' πὰ στ' Λῆμνο τὸ πουρνὸ π' θὰ ξυπνήσνε, ὅσο λίγο κη' ἄ κοιμηθοῦνη, εἶνη κεφάτ' μὲ καθαρὸ μυαλό, πρᾶμμα π' δὲ συμβαίν' σ' ἄλλο παραθαλάσσιο μέρος. Τέτοια φυσικὰ φαινόμενα δὲ ξεφέγναν ἀπ' τς ἀρχαῖοι τς Ἕλλην. Ἦνταν πολὺ πειὸ κοντὰ στ' Φύς ἀπὸ τὰ μᾶς κὴ τὸ κάθε φυσικὸ φαινόμενο τὸ ξετάζαν μὲ μουγάλ' προσοχὴ καλ' ὥρα σὰ τὸ Σοφοκλῆ π' σ' ἕνα στίχο τ' λέγ': «Ἄθως σκιάζει νῶτα Λημνίας βοός» κὴ ποὺ γοῖ φυσικομαθηματικοὶ 'πικυρώννε ὅτι πράμματις τὸ καλοκαῖρ ὄντας ὁ Ἥλιος γέρειν' πίσω ἀπ' τ' κορφὴ τ' Ἄθου, ποῦνη ἀψλὸς 1953 μέτρα κη' ἀπέχ' 38 μίλια, ὁ ἴσκιος φτάν' ἴσα με τ' Λῆμνο, ὅπ', κατὰ πὼς λένε εἶχε τότες ἄγαλμα μιᾶς ἀγελάδας ποὺ ἔδχνε τὰ πισινά τς στὸν Ἄθω.

Μὴ σὲ διαφέγνη τ' Ἥλιου τὰ ρολόγια, τὰ θέατρα τς πόχνη καταπληχτικὴ ἠχώ, οἱ ναοί τς κὴ τὰ μαντεῖα τς π' τὰ χτίζαν στ'ς πειὸ ὑποβλητικοὶ τόπ κὴ πὼς γι' αὐτὰ χαντῆρ φανταστήκαν κὴ πλάσαν θεοὶ κὴ θεές, γίγαντες, τιτάνες, κύκλωπες κὴ Ἡρακλῆδες κὴ πὼς σὲ μουγάλ' ἐχτιμης εἶχαν κὴ τὸ Διογέν πειδὴς τὸν ἄρεζε νὰ ζῆ ὅσο μπόρειε πειὸ φυσικά. Αὐτὸς ὁ Διογέν'ς εἶνη ποὺ ἄπλωνε τὸ χέρ κὴ γύρεβεν ἐλεμοσύν' ἀπ' τ' ἀγάλματα γιὰ νὰ πάψ νὰ ζηντιανέβ. Αὐτὸς εἶνη π' ὄντας εἶδε ἕνα παιδὶ νὰ πίν' νερὸ 'πὸ τὸ ποτάμ μὲ τὰ δυὸ τ' τὰ χέρια, πέταξε τ' κρατοῦνα ποὖχε κὴ λεινολόγ'σε τὸν ἑαυτό τ' π' δὲ σκέφτκε ἕνα τόσο ἁπλὸ πρᾶμμα.

Γι' αὐτὴν τ'ν ἀγάπ γιὰ τὴ Φύσι ποὖχαν γοῖ Ἀρχαῖοι Ἕλλην' σκαρφστήκαν κὴ τὰ ἀγωνίσματα κὴ τς ἀγῶνες κὴ τς Ὀλυμπιάδες. Κη' ἐπειδὴς εἶση Λημνιὸς κὴ

δὲ τὸ ξέρς, μάθε πὼς γιὰ πρώτ φορὰ στὸ Πένταθλο πὰ στ' Γῆς ἀγωνιστήκαν στ' Λῆμνο γοῖ 'Αργοναῦτες. Τὸ σοφίστκε ὁ ἀρχηγὸς τς 'Αργοναυτικῆς ἐκστρατείας ὁ 'Ιάσωνας, ὅντας γίναν οἱ ἀγῶνες π' ὠργάνωσε γῆ 'Υψιπύλ', ἡ βασίλισσα τς Λῆμνος γιὰ νὰ τιμὴς τς 'Αργοναῦτες. Αὐτὸ τὸ ἀναφέρειν' ὁ Λημνιὸς ὁ φιλόσοφος Φλάβιος Φιλόστρατος στὸ «ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟ» τ'.

Τώρα μπρίν φύγ'ς γιὰ νὰ γυρίγ'ς στ' Γῆς πρέπ νὰ ξέρς πὼς ἡμεῖς ἀπὸ τόσο μακρυγιά, σᾶς βλέπουμ, σᾶς παρακολουθοῦμη κὴ ξέρουμ πὼς μπορεῖτε, σὰ θέλτη, νὰ γίνετε πολὺ εὔκολα ἄγγελοι. Αὐτὴν' τ' γνώμ ἀποκρυσταλλώσαμ μπρὶν τρισήμις χ'λιάδες χρόνια, ὅντας γιὰ πρώτ βολὰ ἀκούσαμ τὸν 'Αμφίωνα ποὺ μὲ τ' λύρα τ' γοήτεβε τς βράχ' κὴ τὰ θεριά. Ὕστερα τ'ν Εὐτέρπη σας, τὸ Θάμυρι, τὸ Λῖνο, τὸ Δημόδοκο, τὸ Φήμιο, τὸν 'Αρίωνα κὴ κατόπ ἀμέτρητ ἄλλ' θκοί σᾶς κὴ ξέν' μ'κροὶ κὴ μουγάλ' μουσικοσυνθέτες, 'Ιταλοὶ, Γερμανοί, Ἄγγλοι, 'Αμερικάν', Γάλλο, Νορβηγοί, Σουηθοὶ, Φινλανδοί, 'Ισπανοί, Βοημοί, Αὐστριακοί, Πολωνοί, Δανοί, 'Ολλανδοί, Βέλγοι κὴ ἄλλ'.

Πῶς ἀλλοιῶς νὰ ξηγήσουμ τς μουσικοσυνθέσες σας, τς ἦχ' τς μελωδικοὶ ποὺ τόσο μᾶς θέλγνη ποὺ σὲ κανένα ἄλλο ἄστρο ἢ πλανήτ δὲν ἀκούγντην; **Μὲ τ' μουσικὴ δὲν ἐκδηλώνντην αἰστήματα ἀνώτερα, π' θαρρεῖς π' δὲν εἶνη ἀθρωπνά;**

ΔΙΑΣΑΛΠΙΣΕ Σ' ΟΥΛ Τ' ΝΕΟΛΑΙΑ ΠΑ ΣΤ' ΓΗΣ ΝΑ ΠΑΡ' Τ'Ν ΑΠΟΦΑΣ ΝΑ ΣΩΣ ΟΥΛ Τ'Ν ΑΘΡΩΠΟΤΗ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΠΡΩΤΑ ΤΟ ΠΑΝΣΛΑΒΙΣΜΟ ΤΟ ΠΕΙΟ ΜΟΒΟΡΟ ΚΑΙ ΥΠΟΥΛΟ ΟΧΤΡΟ Τ'Σ ΑΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΚΑΘΕ ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟ ΚΗ' ΥΣΤΕΡΑ ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣ ΚΑΙ Ν' ΑΧΡΗΣΤΕΨ ΠΑ Σ' ΟΥΛ Τ' ΓΗΣ ΤΟ ΧΡΗΜΑ.

Μόνε τότες θὰ ζήσ μέσα σ' ἕνα ἀτέλειωτο ἐπίγειο καὶ οὐράνιο παράδεισο χώρις ἄχ, χώρις βάχ, ὅλο χαρὰ, ταξείδια, τραγοῦδ κὴ ξενοιασιὰ κὴ' ἀγάπ, γιατὶ δὲν θὰ ν ὑπάρχη λόγος γιὰ νὰ μισὴς τὸ συνάθρωπό τ'».

ΑΥΤΟ ΕΙΝΗ ΤΟ ΜΗΝ'ΜΑ ΠΟΥ ΜΟΙ ΠΗΚΑΝ ΝΑ ΦΕΡΩ ΣΤ' ΓΗΣ.

ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΝΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΠΩ;

ΠΩΣ ΝΑ ΤΟ ΔΙΑΛΑΛΗΣΩ;

ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΜΩ Τ'Ν ΑΘΡΩΠΟΤΗ ΝΑ Π'ΣΤΕΨ ΑΥΤΗΝ' Τ' ΜΟΥΓΑΛ' Τ'Ν ΑΛΗΘΕΙΑ;

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΗΜΝΙΑΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Γιάνν'ς

(Εἰσερχόμενος εἰς οἰκίαν ἑορταζούσης εὐπόρου γεωργικῆς οἰκογενείας).

Φίλοι καλῶς τὰ φραίνεστη
δῶ μέσα ὅσοιν' εἶστη,
κὴ σὺ 'Αμύρσα ὄμορφη,
σὰ βγενικιὰ ποὺ εἶση,
ἀλαμπρατσία πάρε με
κὴ βάλε με νὰ κάτσω.

'Αμύρσα

"Ελα σὺ Γιάνν' καταμεσῆ
σὲ μᾶς νὰ καλοκάτσης,
νὰ σὲ χαροῦμη κη γοί δυὸ
γιατὶ σὲ ἀποθμήσαμ.
Γιὰ διὲ τὸ Μῆτρο σὰ σὲ βλέπ'
γιὰ διὲ τὸ χαμογιέλοιο τ'.

'Αποστόλ'ς

'Αχοὺ ἀγάπες ξεχωρστές,
γιὰ διὲ τὸ κμπάρο στμάρσμα,
γιὰ διὲ ἱκράμια κὴ χαρὲς
γιὰ διὲ σὺ χαμογέλοια!
Κη' ἀκόμα δὲ τς στεφάνωσε
κουμπάρος γιὰ νὰ γίνη!

'Αριστοτέλ'ς

Κὴ τί μ' αὐτὸ βρὲ 'Αποστόλ';
Θαρρῶ γὼ νὰ τὸν πρέπνη
τὸν ἄξο κὴ τὸ γνωμικὸ
τὸ φρένιμο* τὸ Γιάνν' μας.
Γειὰ νἄχης Γιάννη γκαρδιακὲ
χιλιῶ χρονῶ νὰ γένης,
ἀφοῦ κανὲς κἄνὲ κουσοῦρ
δέ βρίσκει σὺ νὰ ἔχης.

(φρένιμος ἴσον σοφός)

Γιάνν'ς

Νᾶση καλὰ κὴ φκαριστῶ.
Σ' ὑγεία ὁλονῶ σας
πίνω κὴ γὼ κη' ἀκοῦστε με
ἀφοῦς μὲ ἀγαπᾶτη.
Δὲν εἶνη πρέπος κὴ σωστὸ
μπροστὰ σὲ τόσο κόσμο
σὲ τόσες γ'ναῖκες ὄμορφες
κὴ λεύτερες κοπέλλες
τσινὰς ἕναν ἀνύπαντρο
νὰ τὸν παινέβνη φίλοι.
Στὶς γ'ναῖκες μόνε, γὼ θαρρῶ,
στὴς ξεχωρστὲς κυράδες
λὲν κομπλιμέντα 'να σωρὸ
κὴ βγενικὰ λογούδια.

Θανάγ'ς

Σωστά, Γιάννη, κὴ φίλε μου
σὺ πάλε μᾶς τὰ εἶπης.
Τὰ κοπλιμέντα ἂς λείπουνε
'πὸ μᾶς ὅλους τοὺς ἄντρες.
Τώρ' ἔλα π'τὸ βρισκάμενο
νὰ πάρ'ς νὰ σὲ κεράσουμ
κη' ἀπὰ στὸ φὰ κη' ἀπὰ στὸ πγὶ
κουβέντα νὰ μὴ λείπη.

Θεανὼ

Θὲ νὰ κεράσω, Μῆτρο, γώ,
ἀπὸ δεξὰ θ' ἀρχίσω
κὴ ἅμα φτάσω στὴ καλὴ σ'
τ'ν 'Αμύρσα τ' παινεμένη,
θὰ κάμω πρόπος γκαρδιακιὰ
νὰ πιοῦμη στὴ χαρά σας.

Μῆτρος

Γειὰ νἄχης ὄμορφ Θεανὼ
λεβέντρα κὴ δροσάτη,
π' οὔλες τὶς χάρες ὁ Θεὸς
περίσσιες σ' ἔχει δώσει·
ποὺ μοιάζετε σὰν ἀδερφὲς
ἐσὺ κὴ γή 'Αμύρσα,
βεργολιγνὲς κορμοστασὲς
τὴν ἴδια μυαλωσύνη.

Ὑψιπύλ

Κειὸ π' σ' εἶπα θμήσει Θεανὼ
νὰ τὸ ξεχάγ'ς δὲ θέλω.
Τὸ ἔχω τάμα σήμερα
τὸ Θαρελοῦδ ν' ἀνοίξω
στὴ γειὰ τοῦ Μήτρου ποὺ γιορτάζ
μεῖς οὖλο νὰ τὸ πιοῦμη.

Θεανὼ

Θᾶνη κρασὶ ὅπως τὸ θέλ'
ὁ Μῆτρος ὁ λεΘέντης.
Τῆς φτειᾶς μαξοῦλι ρουμπινὶ
πιπεριζᾶτο μπροῦσκο.

Μαρία

Ἔννοια σ' μητέρα μὴ σὲ μέλ'
κὴ τὄχουμε στὸ νοῦ μας
γιὰ τ' ξαδερφοῦ μας τὴ γιορτὴ
χαλάλι νὰ τὸ κάμουμ,
ἀφοῦς τοῦ χρόν σὰ σήμερα
κειὸς λεύτερος δὲ θᾶνη
μὸν παντρεμένος νοικοκύρς
μακάρι κὴ πατέρας.
Θὰ ἀνοιχτῆ ἅμα βραδυὰς
π' θἄρτ ὁ καλαδερφός μας
ὁ λυριστὴς Τηλέμαχος
νὰ τὸ καλορρειζκιάση.
Αὐτὸς πὼς θμᾶση ἔξυσε
κὴ ἔκαψε τὸ βαρέλι,
τὸ ἔπλυνε, τὸ γέμωσε
τὸ βλόγ'σε κὴ τὸ φκήθκε
νὰ κάμ κρασοῦδι ξεχωρστὸ
αὐτὸς νὰ τὸ ἀνοίξη.

Κωσταντῆς

Πολὺ σωστά, Μαρία μου,
κὴ δίκηο γὼ σοὶ δίνω.
Τὸ βράδ θὰ γίνη τὸ ζιαφέντ
τὸ βδάδ θὰ τὸ ἀνοίξουμ.
Στὴ γειὰ σου πίνω Δημητρὸ
'κατὸ χρονῶ νὰ γένης
κὴ τοῦ γαμπροῦ τὰ στέφανα
στὸ μῆνα νὰ φορέσης.

Μῆτρος

'Απ' τὴ καρδιά μ' σᾶς φκαριστῶ
κὴ μὲ πολλὴ ἀγάπη
φκιέμη οὐ Θὸς νὰ σᾶς φυλάγ'
κη' εὐτυχισμένοι νᾶστη.
Τὸ χεῖλ' σας πάντα γελαστὸ
νὰ εἶνη θέλω φίλοι
κὴ οὖλου νηοὶ νὰ στέκεστη
καθόλ νά μὴ γερνᾶτη.

Δέσποινα

Δὸ μ' τὸ μπουκάλ' 'Αριστοτέλ'
νὰ δευτερώσω θέλω
κη' ὅσο γερνῶ κὴ πειὸ πολύ,
ἄ, τὸ κορακιασμένο,
μ' ἀρὲς νὰ τὸ νοστμεύουμη
καλὸ 'ντας εἶνη μάλιος
σὰ τὸ τσαμένο τοῦτο νὰ
ποῦνη στὰ πισωστίκια τ'.

'Αριστοτέλ'ς

Γειὰ νἄχης, μπράΘο Δέσποινα,
ποτὲς νὰ μὴ γεράσης.
Τὸ κέφι πάντα νὰ σκορπᾶς
ὅπου σταθῆς, ὅπ' λάχης.

Δέσποινα

Καλὸ κὴ τοῦτο ἄς μᾶς κάμ
τὸ τρίτο, κη' ὅσα πιοῦμη.
Χριστέ μ' ὅξω ἀπ' ἄδικο
κὴ τοῦ Θεοῦ ἄς γίνη.
Οὐ Θὸς νὰ μᾶς πολυχρονᾶ
κὴ πόρεψ νὰ μᾶς δίνη.
Εἰρήνη οὖλου νἄχωμε
πολέμοι νὰ μὴ διοῦμη
κὴ σὲ ζιαφέντια κὴ χοροὶ
νὰ μᾶς τραΘολογοῦνη.

Κωσταντῆς

'Απὸ μικρὴ χορατατζοῦ
σὲ θμοῦμη γώ, Δεσπνέλλα,
τσαχπίνα κὴ χαρούμενη
κεφάτη περιστέρα.
Σὲ ντύναν στ' ἄσπρα ὅμορφα
κὴ στὰ σγουρὰ μαλλιά σου
κορδέλλα πάντα κάτασπρη
σὲ ἔΘαζ' ἡ μαμά σου.
Σὰ πεταλοῦδα ἔμοιαζες
κὴ τὸ περπάτημά σου
χαριτωμένο γλήγορο
ἦνταν σὰ τὴ λαλιά σου,
ὁποὺ πουλιοῦ κελάδημα
ἀκόμα τώρα μοιάζει.

Χαράλαμπος

Κη' ὕστερα σὰ μουγάλωσες
κὴ δεσποινίδα γίν'κης
χαρὰ σὲ κειό, οὖλ' λέγαμε,
ποὺ θκή τ' σ' ἤθελε κάθει.
'Εμ σὺ ποτὲς δὲ σκέφτηκες
δικό σ' ἄντρα νὰ κάμης.
Κρυφὰ οὔτε τὸν ἔρωτα
κοντὰ σὲ σέ νὰ ἔρτη

δὲν ἄφησες μὸν θέλησες
τζιτέλα ν' πομένης,
σὲ γάμοι σὲ ἀντίγαμοι
κὴ σὲ γιορτὲς νὰ τρέχης,
χαρὰ κὴ κέφι νὰ σκορπᾶς
ἐφκὲς νὰ ἀραδιάζης
ὄμορφα τς νύφες νὰ στολίγ'ς
φτωχοὶ νὰ κουμπαριάζης,
σὰ νοσοκόμα 'λοχρονὶς
στὴς ἄρωστες νὰ πγαίνης.
'Αφήνω στ' μπάντα τὰ καλὰ
κὴ τὶς ἐλεημοσύνες
π' ἀκούραστα ὁλημερὶς
χαρούμενη σὺ δίνεις.
Γειά σου, Δεσπνέλλα θεϊκιά,
εἰς τὴν ὑγειὰ σου πίνω
ὁ Θὸς νὰ σὲ πολυχρονᾶ
αὐτή τ'ν εὐκή σοὶ δίνω.

Δέσποινα

Πρῶτα ἐγὼ τὸ Κωσταντῆ
θὲ νὰ εὐκαριστήσω
ὅπού τὰ μκρὰ τὰ χρόνια μου
τ' ἀθῶα παιγνιδιάρκα
τὰ κορίτσισα, ξένοιαστα
γλυκὰ φερε στὸ νοῦ μου.
Νᾶση καλὰ σὺ Κωσταντῆ
κη' ὁ Θὸς νὰ σὲ φυλάη.
Κατόπι στὸ Χαράλαμπο
τὸ θειὸ μου τὸ καλό μου
ὅπού ἐκαταπιάστηκε
μέ 'πόθεση δικιά μου
θὰ ν' ἁπλογ'θῶ κὴ οὖλοι σας
θὰ μάθτε τὸ καμό μου.
Σὰ βγῆκα 'π'τὸ Γυμνάσιο
ἤγὼ σωστὴ κοπέλλα
εἰς τὴν καρδιά μου ἔννοιωσα
σὰν ἐρημιά, σὰ πόνο,
κη' ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ στιγμὴ
σὰ κάτι νὰ μοῦ λείπη.
Σὰ κάτι ποὺ λατρέβ κανεὶς
κὴ μονομιᾶς τὸ χάνει.
Τὸ πρᾶμμα αὐτὸ ποὺ λάτρευα
κὴ ποὺ λατρεύω ἀκόμα,
δὲν ἦνταν πρᾶμμα ἄψυχο
μπριλλάντι ἢ λουλοῦδι,
μὸν ἦνταν ἕνας μαθητὴς
'πὸ τὸ Κοντιᾶ, ὡραῖος,
γλυκὸς ὀλιγομίλητος
ἁψλὸς γεροδεμένος.
Λεβέντης στὸ περπάτημα
ὡσὰν θεὸς 'Απόλλων,
στὰ μάτια οὔλου κύτταζε
περήφανα μιλοῦσε
κὴ γὴ φωνή τ' κροτάλιζε
στὴ τάξ ὄντας λαλοῦσε.
Τὸν θάμμαζα, τὸν λάτρευα
σὰν ἄλλο 'Αχιλλέα
κὴ θάρρουμνη πὼς ἤμουνα
ἡ Βρύσα π' ὁ 'Αγαμέμνος,
ὡσὰν ὀχτρὸς τὴν ἅρπαξε
κοντὰ του νὰ τὴν ἔχη.
Τέσσερα χρόνια κάναμε
μαζὶ στὴν ἴδια τάξη
κη' ἀπ' τὴ χαρά μου πέτουμνη
ὁπού παραμπαρίζαμ.
"Ετς παρακάλουμνη τὸ Θὸ
νὰ ἤμνη οὔλου πρώτη
νὰ μὴ ξεπέσω σ' αὐτουνοῦ
τὰ μάτια κὴ τ'ν ἐχτίμης.
Αὐτὸ φοβούμνη πλειότερο
κὴ γὴ καρδιὰ μ' χτυποῦσε,
ὅπως χτυποῦσε μονομιᾶς
ὄντὰς μὲ ἐκυττοῦσε.
Περάσαν χρόνια τέσσερα,
σὰ νᾶνταν τέσσερες ὧρες
κὴ μὸν ὄντας τελειώσαμε
κὴ κλείσαν τὰ σκολεῖα
στὸ νοῦ μου ἦρτ' ὁ χωρισμὸς
κὴ τότες ἡ καρδιά μου
ἐζάρωσε κὴ κρύφτηκε
βαθειὰ στὰ σωθηκά μου.
«Κατάπως ξέρεις Δέσποινα
σὲ ἀγαπῶ, κὴ ξέρω,
πὼς ἄλλο τόσο μ' ἀγαπᾶς,
γι' αὐτὸ θὰ σὲ φιλήσω
μὲ τὴ καρδιά στὰ χείλια μου,
'φοῦς μπρὶν σὲ ἀποχτήσω
τὰ μάτια μ' θὰ σὲ χάσουνε
τίς ξέρ γιὰ πόσα χρόνια».
Μ' εἶπε κη' ἀφοῦς μὲ φίλησε
στὸ μέτωπο, στὰ μάγλα
καὶ εἰς τὰ χείλια ὕστερα
γιὰ τὴν 'Αθήνα ἔφγε
ἀπ' ὅπ' δὲν ξαναγύρισε,
ξανὰ 'γὼ δὲ τὸν εἶδα.
'Πὸ τότες φίλ' κὴ φίλες μου
εἶν δεκαπέντη χρόνια
δὲν ἔχω 'γὼ παρηγοριὰ
δὲν ἔχω ἡσυχία,
ἀφοῦς ἡ μοῖρα μ' ἔγραφε
στὸ πόλεμο νὰ πάη.

Στῆς μάχης μέσα τὴ βοή
στ'ν ἐπίθεση ἀπάνω,
τ' στιγμὴ ποὺ 'ποχωρούσανε
γοί ὀχτροὶ κεῖ πὰ στὸ Γράμμο,
κάποιος ἐκοντοστάθηκε
γιὰ νὰ πυροβολήση
κὴ κειὸν, ὁποὺ ξεχώριζε,
ποὺ πρῶτος τς κυνηγοῦσε,
κατάστηθα σημάδεψε
κὴ πέφτ ὁ ἄγγελός μου
σὰ δέντρο ἀψλὸ περήφανο,
π' ἀγέρας δαιμον'σμένος
τὸ ρίχειν' κάτω μὲ ὁρμὴ
κη' ἡ γῆς τραντάζει γύρω.
Λεβέντες τέσερς τρέξανε
κοντὰ στὸ παλληκάρι,
τὸ Χάρο γιὰ νὰ διώξουνε
ποὺ χύμ'ξε νὰ τὸ πάρη.
'Εκειὸς ὅμως, γῆ ἀγάπη μου:
«'Αφῆστε μένα, τρέξτε,
ἐγὼ πεθαίνω, δὲ βαστῶ,
'Ελλάδα μου σὲ χάνω
Δέσποινα, ἄχ, δὲ θὰ σὲ διῶ»
ἐπρόφταξε κὴ εἶπε
κη' ἔγειρε τὸ κεφάλι του
κὴ πέταξε ἡ ψυχή του.
'Πὸ τότες πέθανα κὴ γὼ
σκοτνὰ οὖλα τὰ βλέπω,
καρδιά δὲ μοῦ ἀπόμεινε,
κάνὲ δὲ ξεχωρίζω,
μηδ' ἔρωτες θέλω ἐγὼ
μήδ' ἄντρα ν' ἀγαπήσω.
Αὐτὴ 'μη 'γὼ ἡ Δέσπινα,
ποὺ σὰ χαμένη λιέμη,
γυρεύοντας παντέρημη
τὸ πόνο μου νὰ πνίξω
μὲς στὸ πιοτό, στὸ χορατό,
σὲ γάμοι, σὲ ζιαφέντια,
σὲ γέννες, γλέντια κὴ γιορτὲς
κὴ παργοριὰ δὲ βρίσκω.
"Ομως μὴ μὲ σνορίζεστη
κὴ μὴ κακοκεφιάζτη.
Στὴ γειά σου πίνω θεῖο μου
σ' ὑγεία ὁλονῶ σας.

Χαράλαμπος

Δεσπνέλλα μεγαλόψυχη,
χρυσῆ καρδιὰ κὴ ἁγια,
μουγάλο εἶν' τὸ φταίξιμο μ'
μετανοιωμένος εἶμη,
γιὰ τ' ὅσο 'γὼ σὲ πίκρανα
ἀστόχαστα κη' ἀσλόγ'στα.
Δὲ τὄθελα, μὰ τὸ Θεό,
Δεσπνέλλα, πίστεψέ με,
τὴ πονεμένη σου καρδιὰ
ἐγὼ νὰ τὴ πληγώσω.
Δὲ τὄκαμα ἀπὸ σκοποῦ
ἠγὼ νὰ σὲ προσβάλω,
γιατὶ πολὺ σὲ ἐχτιμῶ,
αὐτὸ κὴ σὺ τὸ ξέρεις.
Σὺ θεϊκιὰ μὴ μὲ σνορστῆς
μὸν σχώρα με σὰ θέλης
νὰ μὲ σμπαθήσνη κη' οὖλ' δεδῶ,
σὰ θκοὶ κὴ φίλοι ποὖνη.

Μῆτρος

Κη' ἄν ἔφταιξες, Χαράλαμπε,
δὲ τὄθελες τὸ ξέρουμ.
Τὸ καταλάβαμ οὖλοι μας
γιατὶ στιγμὴ δὲν ἦνταν
τὴ ξεχωρστὴ μας Δέσποινα
σὺ νὰ κακοκαρδίσης
μέσα σὲ σπίτι ποὺ γιορτάζ
μπροστὰ σὲ τόσοι φίλοι.
Πολλὲς φορὲς ὁ Διάβολος
τὴν οὐραδέλλα τ' βάζει
κὴ κάται στ' μπάντα ὕστερα
νὰ δῆ τί θ' ἀπογίνη.
"Ομως ἐτούτη τὴ φορὰ
θὰ φάγ' τὰ λυσσακά του,
γιατὶ δὲν ἔχει πέραση
δῶ μέσα ἡ διαβολιά του.
Σ' ὅλους ἡμᾶς ἡ Δέσποινα
πειὸ ἀξαγάπητ' εἶνη
τώρα ποὺ ὅλοι μάθαμε
τὸ μυστικὸ ποὺ κρύβει.

Θανάγ'ς

Μαρία, γιὰ νὰ γλυκαθῶ
τὰ μουστοκούλ'κα φέρε
νὰ διώξω τ' πίκρα π' μ' ἔφερε
αὐτὴν' ἡ παρεξήγης.

Μαρία

Μεγάλο δίκηο ἔχ'ς, Θανάς,
κακοκεφιάσαμ οὖλοι
ἔτς στὰ καλὰ καθούμενα
γιὰ τὸ χαντῆρ τ' Χαράλαμπ.
'Αφοῦς ὅμως 'μολόγησε
κατάλαβε τὸ φταίξ'μό τ'
κη' ἡ Δέσποινα τὸν σχώρεσε
κὴ οὖλοι τὸν σμπαθήσα,ν

Θανάση, σχώρα τον κὴ σὺ
νὰ ξεχαστῆ τὸ πρᾶμμα.

'Αριστοτέλ'ς

Νὰ φέρς κὴ μουσταλευριὰ
ὄχ' μόνε μουστοκούλ'κα.
Τὸ μοῦστο μήτε νὰ τὸν διῶ
μπορῶ, γιατὶ ριτσέλια
κάμαμ στὸ σπίτ ἕνα σωρὸ
νὰ τἄχουμ τὸ χειμῶνα
κὴ μκροί, μουγάλ' ἀρχίσαμε
'πὸ τώρα νὰ τὰ τρῶμε.

Μαρία

"Οχ' μόνε μουσταλευριὰ
ἠγὼ θὲ νὰ σοὶ φέρω,
'Αριστοτέλη ξεχωρστέ,
στὸ νοῦ μας νἄρτ ὁ μπουσταντζῆς
ὁ καψερὸς Λευτέρης
Καραδοντᾶς, ποὺ πέθανε
ἀπὰν π' ἀρχίσαν δέναν
οἱ ἀγκουριές, οἱ καρπουζές,
'πὸ συγκοπή, καμμένος.

'Αριστοτέλ'ς

Τὸν θμοῦμη τὸ ταλαίπωρο
κὴ καίγετ' ἡ καρδιά μου,
γιατὶ κη' αὐτὸς ἀγάπα με
κὴ γὼ τὸν ἀγαποῦσα.
Στὸ δρόμο ἄμα τὸν τσάτιζα
τὸν ἔπαιρνα στὸ σπίτι μ',
τὸν ἔβαζά τρωγε καλὰ
κρασὶ τὸν ἐκερνοῦσα.

'Ο Πλοίαρχος κ. Χριστόφορος Γεροντούδης ἐπὶ τοῦ ποντοπόρου «ΠΑΙΑΝ» μετὰ τοῦ προξενικοῦ Λιμενάρχου τοῦ Σίδνεϋ τῆς Αὐστραλίας κ. Διονυσίου 'Αντανασιώτου, τῆς εὐγενεστάτης συζύγου του καὶ ἄλλων Λημνίων τῆς πόλεως.

ἀλλὰ κὴ λαλαγῆτες,
ποὺ ἄλλες ἔχ' ἡ Θεανὼ
βουτμένες μὲς στὸ μέλι
κὴ ἄλλες μέσα στὸ σορόπ
κὴ ἄλλες μὲς στὸ μοῦστο.

Κωσταντῆς

Οὖλα καλὰ τὰ ὅσα λὲς
Μαρία, μόνε φέρε
κὴ ἀλεποῦδες, βόντενες νὰ κόψουμ νὰ
δροστοῦμη

Σὰ φραίνναν κὴ σὰ σνήρχονταν
μονάχος τ' ἀρχινοῦσε
νὰ λέγ', νὰ μὴ κουράζετη,
'στορίες ν' ἀραδιάζη,
ἀμέτρητες ποὺ τς ἔζησε
στὰ μέρ οὖλα ποὺ γύρσε
μὲ τὸ πατέρα του μαζὶ
λεβέντ καραβοκύρη
μουγάλο πλούσιο τρανὸ
στὴ Μκρὴ 'Ασία πρῶτο.
Τὸ πειὸ μουγάλο τὸ καράβ

ποὺ εἶχεν ὁ παππούς του,
ὁ χωριανός μας ὁ πολύς,
ὁ Κωσταντῆς ὁ Μάκρας,
τ' ἀγόρασε κὴ ἔκαμνε
ταξείδια στὴν Αὐστράλια.

Κωσταντῆς

Ἡ Λῆμνο τότε 'Αριστοτέλ'
τὰ ξεπερνοῦσε οὒλα
τὰ ν'σᾶ τς 'Ελλάδας στ' θάλασσα
στὴ δόξα κὴ στὸ πλοῦτο.
Ξέρω καλὰ κὴ μάθετε
π'τὸ χίλια ἑφτακόσα
βδομήντα κη' ἄλλα τέσσερα
ἡ Μύρινα πὼς εἶχε
κὴ ναυπηγεῖα ξακουστά,
ποὺ ὡς κὴ ὁ Σουλτᾶνος
πολεμικὰ παράγγερνε
μουγάλα γιὰ τὸ στόλο τ'.
Τ' χρονιὰ ἐκεῖν' ἡ Λῆμνο μας
καταστροφὴ μουγάλη
ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἔπαθε,
πειδὴς ἡμεῖς τὸ Ρῶσο,
'Ορλώφ, ποὺ τὸν ἐλέγανε
πρόθυμα βοηθήσαμ
νὰ καταλάβη τὸ Νησὶ
κὴ τς Τοῦρκ' νὰ ἀποκλείση
στὸ φρούριο τῆς Μύρινας,
ὥς πὄστλεν ὁ Σουλτᾶνος
τὸ στρατηγὸ Καπτὰν Πασσᾶ
Χασὰν Χατζῆ Τζεζάρλη
μὲ τέσσερς χ'λιάδες πεζικὸ
τὸ Ρῶσο νὰ χτυπήση.
Θαρρῶ ἀποβιβάστηκε
δεκεῖ εἰς τὸν Νεβγάτη
κη' ἀφοῦς τοὺς Ρώσους ἔδιωξε
εἰς τοὺς Λημνιοὺς ἐπάνω
ξεθύμανε ὅσο ποτὲς
κανεὶς ὥς τότες ἄλλος.
Τῆς Λῆμνος τὸ Μητροπολίτ
'Ιωακείμ π' τὸν λέγαν
ἐκρέμασε κὴ διάταξε
νὰ σφάξνε, νὰ σουβλίσνε
τρακόσοι πρόκριτες τ' Ν'σοῦ
κὴ σ' οὒλ' ὅσοιν' πομείναν
ἔβαλε φόρ ἀβάσταχτοι,
τὸ ἄχτι τ' τόσον ἦνταν.
Πολλοὶ π' δὲ ξενητεύτηκαν
θαλασσινοὶ γινήκαν,
γιατ' ἔτς μόνε μπορούσανε
ἀπ' τς Τοῦρκοι νὰ ξεφέγνη
Γεννίτσαρ νὰ μὴ γίνωνται
κὴ φόρ νὰ μὴ πληρώννε.
Τότες πολλοὶ γινήκανε
μουγάλ' καραβοκύρ'δες,
καύκημα σ' ὅλο τὸ Νησὶ
κὴ σ' ὅλη τὴν 'Ελλάδα.
Καταστροφὴ τόσο μουγάλ'
ἡ Λῆμνο εἶχε πάθει
τὸ χιλιατριακόσια
π' τὸ βάρβαρο Ρογῆρο,
γι' αὐτὸ κὴ οὒλα τὰ χωριὰ
ποῦνταν παραθαλάσσια
τραβχτῆκαν π' τὰ λιμάνια τους
κη' ἀρχίσανε νὰ χτίζνε
τὰ σπίτια πίσω 'πὸ τὰ βνᾶ,
καταπὼς ξέρουμ ὅλοι.
Εἰς τὲς κορφὲς τους βάζανε
βιγλάτορ κὴ βιγλίζαν
κη' ἅμα κουρσάρκα φαίνονταν
φωτιὲς μπερντέμ ἀνάβαν.
Αὐτὸ ἦνταν τὸ μήνυμα
νὰ 'τοιμαστοῦν γιὰ μάχη
'φοῦς πρῶτα φυγαδεύανε
τὰ γυναικόπαιδά τους.
Πλακιῶτες κὴ Κοντιατινοὶ
Κασπακινοί, Καμιῶτες
κὴ γοὶ Θανιῶτες κη' οἱ Πλατνοὶ
κὴ γοὶ 'Αγ' Πατνοὶ ἀκόμα
τότες 'ποτραβηχτήκανε
κὴ στεργιανοὶ γινήκαν.
Τὸ Θάνος τότες κοίτονταν
στ' Στιβή, στὸν "Αγιο Γιάννη,
στοὺς πρόποδες τοῦ Βόρβονα,
ὅπ' βρίσκντην κεραμύδια
κὴ τὸ λιμάνι τοῦ Πλατὺ
Πασσᾶ Λιμάνι λέγνταν,
γιατὶ σ' αὐτὸ ἀράζανε
πασσάδικα καράβια.
Ἡ Λῆμνο ἡ πατρίδα μας
καράβια τόσα εἶχε
διακόσια μπρὶν 'πὸ σήμερα
ἀπάνω κάτω χρόνια,
ποὺ δύο κόλποι, τοῦ Κοντιᾶ
κὴ τοῦ Πλατὺ ἀκόμα,
γεμίζαν σὰν ἀράζανε
μές στὸ βαρὺ χειμῶνα.
'Απ' οὒλα ὅμως τὰ χωριὰ
τὰ πειὸ πολλὰ καράβια
ἡ Μύρινα ἀκούστηκε
ὅτι τὰ εἶχε φίλοιμ',
κὴ καταπόδι ὁ Κοντιᾶς

μ' ὀγδόντα πάνω κάτω.
'Απ' τς κοντιατνοὶ τοὺς κύρηδες
ὁ πειὸ μουγάλος ἦνταν
ὁ Παπαγιάνν'ς «ὁ Κοντιατνός»,
ποὺ ἔφτασε νὰ ἔχη
καράϑια πενηνταεννηὰ
μεγάλα κὴ μπαζέρναν
στ'ς 'Ινδίες, στὴν 'Αμερική,
στ'ν Αὐστράλια κὴ στὴ Κίνα.
'Φοῦς ὅμως ἐκαζάντισε
πολύ, εἰς τὸ Λονδῖνο
πῆγε κὴ γκαταστάθηκε
κὴ κεῖ μὲ τ'ν ἱκανότη τ'
ἀντὶς καράϑια ἔκαμε
ὁλόκληρο 'να στόλο
ἀπὸ βαπόρια ἑκατὸ
τὰ πειὸ πολλὰ μουγάλα.
'Εγὼ στὴν 'Αλεξάτρεια
στὸ χίλια ἐννηακόσα
ἐννέα κὴ τριάκοντα
τ'ν 'Αγιὰ Σοφία εἶδα,
π' ὥς τότες δρομολόγιο
στ' Μεσόγειο ἐχτελοῦσε.
Μπρὶν ἔξη χρόνια στὸ Κοντιᾶ
'πὸ τὸ Λονδῖνο ἦρτε
βαπόρ μὲ τὄνομα ΚΟΝΤΙΑΣ
κὴ' ὁ πλοίαρχος ζητοῦσε
τοῦ Παπαγιάνν' τοὺς συγγενεῖς
νὰ δῆ, νὰ τοὺς γνωρίση.
Μὲ λύπη μ' ὅμως θὰ σᾶς πῶ
πὼς οὖλ' οἱ συγγενεῖς του
μήπως τοὺς ἀπαγάγουνε
στ'ν 'Αγγλία φοϐηθήκαν
κὴ δὲ φανερωθήκανε,
κρυφτήκανε, δὲ πήγαν.
Σεῖς μὲ τὸ νοῦ σας βάλετε
τὸ πόσο πικραθήκαν
τοῦ Παπαγιάνν' γοί ἀπόγονοι
'ντας γῦρσε στὸ Λονδῖνο.
κειὸ τὸ βαπόρι ἄπραγο
'πὸ τὴ πατρίδα Λῆμνο
Γενηὰ τοῦ κύρη Παπαγιάνν'
νὰ ξέρετε πὼς εἶνη
ὁ Κατρακάζος ὁ Κωστὴς
ὁ προύχοντας τ' χωριοῦ μας
χρόνια πολλὰ ποὺ ἔκαμε
πρόεδρος τῆς Κοινότης.
Τὸ ξεχωρστὸ π' τ' ἔργα του
εἶν' τὰ πολλὰ τὰ δέντρα
π'τὸ χιλιαεννηακόσια
τριάντα κη' ἄλλα δύο
πάνω στὰ βνᾶ ἐφύτεψε
ποὺ σφίγγνε τὸ χωριό μας
στὸ Τύπο, Κοῦκο, 'Αγιο Θανὰς
κὴ πὰ στὴ Βίγλα ἀκόμα.
"Αλλο κἀνέ πὰ στ' Λῆμνο μας
χωριὸ δέντρα δὲν ἔχει
τόσες χιλιάδες πὰ σὲ βνᾶ
'ξαιρετικὸ στολίδι.
Κη' ἀφοῦ κοϐέντα φέραμε
ἀπὰ στὸ Κατρακάζο,
σᾶς λέγω γιὰ νὰ ξέρετε,
ὅτι τὸ σπίτ ὅπ' κάται,
τ' καραϐοκύρη τοῦ Μεϊντάν'
τὸ σπίτι εἶνη φίλοι,
γι' αὐτὸ ὑπάρχουνε πολλὲς
κρυψῶνες, πολεμίστρες
ἀπ' ὅπ' χτυπούσαν τς πειρατές,
πολλὲς φορὲς ποὺ ἦρνταν
γιὰ πλιάτσικα, 'φοῦς ἦτανε
'πὸ τὰ χωριὰ τῆς Λῆμνος
ἀπ' οὖλα τὸ πειὸ πλούσιο,
ἀπ' οὖλα πειὸ μουγάλο.
Φλέϐα τοῦ κύρη Παπαγιάνν'
ϐαστᾶ ὁ Κατρακάζος
ἀπ' τὸ πατέρα τ' μοναχά
γιατὶ 'πὸ τὴ μητέρα τ'
ἀπ' τς Γεροντούδηδες ϐαστᾶ
ποὺ πρῶτοι πὰ στὴ Λῆμνο
τὸ χίλιαοχτακόσια
'λαιοτριϐεῖο εἶχαν,
φερμένο 'πὸ τὴ Σαλονίκ'
μουγάλο κὴ ὡραῖο.
'Ο Γεροντούδης ὁ Θανάγ'ς
τὸ ἔφερε, πὼς ξέρω,
κη' αὐτὸν τὸν κληρονόμησε
ὁ γυιός του ὁ Μαρῖνος.
Αὐτὸν τόσο τὸν ἄρεζαν
τὰ δέντρα, π' στὰ χωράφια τ'
φύτεψε λέφκ' ἕνα σωρὸ
«τ' Μαρίνου λέφκ'» π' ἀκούγντην.
Γυιὸς αὐτουνοῦ, ὁ Χριστοφῆς,
σκοτώθκη ἀπ' τς Δερϐισάδες
εἰς τοῦ Σουδὰν τὰ Σύνορα,
'ντας πήγαινε νὰ εὕρη,
παιδιὰ του δυὸ ποὺ λέγονταν
Νικήτας κὴ Λεωνίδας,
καζαντισμένα πλούσια
στὴν 'Ερυθραία τότες,
τὸ χίλια ὀχτακόσια.
ὀγδόντα κὴ ἐννέα.
'Πὸ δύο χρόνια ὕστερα

τὰ δυὸ αὐτὰ ἀδέρφια
τὸ πρῶτο τὸ λιθόχτιστο
σπίτι εἰς τὴν 'Ασμάρα
χτίσανε ἀφοῦς φέρανε
Κοντιατινοὶ μαστόροι,
τὸν 'Αχιλειᾶ Χαράλαμπο
κὴ τοὺς Καλοκαιρνοῦδες.
"Ετς ἱδρυτὴς ἀκούστηκε
ὁ Γεροντούδς Νικήτας
τς 'Ασμάρας ὅτι ἦντανε
Λημνιὸς καλὸς κὴ ἄξος.
Αὐτὸς σὲ λίγο ἔγινε
τρανός, πολὺ μουγάλος,
κὴ μὲ ἐχτίμης π' λιγοστοὶ
στὴν 'Ερυθραία εἶχαν.
Μὲ τὴ πρωτοβουλία του
π' ἀγάπη στὴ πατρίδα τ'
Κοινότη πρῶτα ἵδρυσε
καὶ ὕστερα ἐκκλησία,
σκολειὸ κὴ σπίτι γιὰ παπᾶ
μὲ περιβόλ' μουγάλο.
Τριγιάντα χρόνια πρόεδρος,
ἐπίτιμος κατόπι
ἦνταν κὴ συμβουλάτορας
σωστὰ πενήντα χρόνια
τοῦ 'Ιταλοῦ Διοικητῆ,
π' τὸν φώναζ στὸ παλάτι τ'
τὸ 'πασπιστή του στέρνοντας
μ' ἀστραφτερὸ λαντό του.
Τὸ πειὸ μουγάλο ἐμπόριο
ποὺ ἔκαμνε ὁ Νικήτας,
ὁ Γεροντούδης ὁ πολὺς,
ἦνταν τ' ἀβησσυνέζκα
βουδέρματα, ποὺ ἔστερνε
ἀπὸ τὴν 'Ερυθραία
χιλιάδες τόννοι, βαποριές,
σ' ἰταλικὰ λιμάνια.
Τὸ χίλ'εννεακόσια
τριάκοντα κὴ πέντη,,
ὄντας κηρύξαν γοί 'Ιταλοὶ
τὸ πόλεμο ἐνάντια
στ'ς 'Αβησσυνοί, 'πως ξέρετε,
εἶχε καπνεργοστάσιο
μὲ τρεῖς ἐγγλέζκες μηχανὲς
κὴ δυὸ 'πὸ τ' Γερμανία
μὲ Γερμανὸ μηχανικὸ
'κατοσταριὲς ἐργάτες.
'Πὸ δυὸ 'μως χρόνια ὕστερα
πεξέτνε στ'ν 'Ερυθραία
τ' καπνοῦ τὸ μονοπώλιο
ὁ Μουσσολίνης, φίλοι μ'
κὴ μ' ὅρ' πολὺ ἀσύμφοροι
τ' βιομηχανία πῆρε
κὴ τς μηχανὲς κὴ τὰ καπνὰ
κὴ τ' ἔπιπλα ἀκόμα.
"Ενα μουγάλο τώρα 'γὼ
καλὸ Λημνιὸ θυμήθκα,
τὸ Ν'κόλα, π' τὸ παρώνομα τ'
'Αθανασίου, ἦνταν.
Τὰ Σβέρια εἶνη τὸ χωριό τ'
κὴ τς ὑπαλλήλ' ποὺ εἶχε
Λημνοὶ 'ντανε κὴ μερικοὶ
ποὺ θμοῦμη, σᾶς τοὺς λέγω.
Πρῶτα τὸ Παπαδόπουλο
τὸ Παναγιώτ τοῦ Γιώργη
π' ἀπὸ τὸ Τσάς κατάγετη
γὼ θέλω νὰ θυμᾶστη,
τὸ Γιώργη τὸν 'Αχειλαδέλ'
π' ἀπ' τὸ Κοντιᾶ βαστοῦσε
κὴ τὸ Νικόλα Μπαταλίδ
π' ἀπὸ τὰ Σβέρδια βάστα.
Τόσο πολὺ ἐπρόκοψε
αὐτὸς ὁ Θανασίου
ποὺ πειὸ μουγάλο ἔμπορα
δὲν εἶχε στὴ Μασσάβα.
Πέθανε ὅμως ἄξαφνα
τὸ ἐννηακόσα ἔξη
ἀπὸ καρκῖνο στὴν Εὐρώπ
κὴ χάσαμ, τότες φίλοι μ'
'να πατριώτ' ἀπ' τς λιγοστοὶ
ποὺ εἶχε τὸ Νησί μας.
Στ'ν Εὐρώπη τὸν σινώδεψε
ὁ Γεροντούδης Νικήτας
στὸ Βερολῖνο κὴ στὴ Βιέν'
ποὺ γιὰ τς γιατροὶ φηφίζνταν.
'Αλλὰ 'πὸ τὸ «κακόηθες
νεόπλασμα» ποὺ εἶχε,
γιὰ νὰ σωθῆ δὲν ἔγραφε
ἡ μοῖρα του κὴ πάει.
Τ' 'Αθανασίου σήμερα
παιδιά του ζοῦνη τρίγια,
ὁ ἕνας Βέργος Παναγιώτ's
ἀκούγετη κὴ μένει
στὴ Νέα 'Υόρκη κὴ βεργέτ's
ἀπ' τς πειὸ μουγάλοι εἶνη
κὴ στὸ Νησὶ κὴ στὸ χωριό τ',
τὰ Σβέρδια, ποὺ προπέρσι
Δάφνη τ' ὠνοματίσανε
χωρὶς καμμιὰ αἰτία.
'Ο ἄλλος εἶνη ὁ Γιωργῆς
μεγαλονοικοκύρης
γι' αὐτὸ εἶνη κὴ πρόεδρος

'πὸ χρόνια στὸ χωριό του.
'Ο τρίτος εἶνη ὁ 'Αντών'ς,
ποῦν γεωργὸς ἀπ' τς λίγοι
ξυπνὸς κὴ φιλοπρόοδος
ἀκστὸς μελισσοτρόφος.
Κόρη τοῦ Γιώργη, ἡ 'Ελέν',
τὸ Βεκιαρέλλ, παντρὲφτκη,
καλὸ Λημνιὸ ἀπ' τς λιγοστοί,
γι' αὐτὸ κη' οἱ χωριανοὶ του
χρόνια πολλὰ τὸν ἔχουνε
πρόεδρο στὸ χωριό τους.
Κὴ τώρα ἂς γυρίσουμε
πάλε στ'ς καραϐοκύρδες,
γιὰ νὰ σᾶς πῶ νὰ μάθετε
ὅτι τὸ σπίτ ὅπ' κάται
ὁ Μπόρας ὁ Εὐάγγελος
πὼς εἶν τ' Καραγκιούρη,
καραϐοκύρς ἀπ' τς πειὸ τρανοὶ
ποὺ εἶχε τὸ Νησί μας,
κὴ πὼς ἅμα προσέξετε
θὰ δγῆτε πὼς τὰ σπίτια,
τ' Καραγκιούρ κὴ τοῦ Μεϊντάν,
γ'τονέϐνη π' τὰ σαθήρια.
'Απ' τς κύρηδες τς Κοντιατινοὶ
τς καπετανοὶ τς μεγάλοι
τὸ κάπταιν Μπάρκα ξέρω 'γὼ
τὸ κύρη τὸ Μεϊντάνη,
τὸ Κακλαμᾶνο τὸ πολὺ
τὸ κύρη τὸ Τελπίζη,
π' 'Αντώνη τὸν ἐλέγανε
μὲ τέσσερα καράϐια.
Ἦνταν ἀκόμα ὁ Μακρῆς
ὁ κάπταιν Θεμιστόκλης
καὶ ὁ Παντόφλας ὁ πολὺς
ὁ κύρης ὁ Ναστάσης.
'Ο Μαυρουδῆς ὁ Κωσταντῆς
ὁ κύρης ἀπ' τς ὀλίγοι
'πὸ τὸ Κοντιᾶ ἦνταν κη' αὐτὸς
κη' ἀτὸς τ' στὸν "Αγιο Δ'μτήρη,
τὴν ἀγκηλ'σὰ εἰς τὸ Κοντιᾶ,
τὰ τάματα τ' κϐανοῦσε.
Αὐτὸς παιδιὰ εἶχε τὸ Γιάνν'
κὴ τὸ γλεντζὲ τὸ Γιώργη,
π' ἅμα κη' ἀράζαν, ὅπως λέν,
μὲς στὸ βαρὺ χειμῶνα
παίζαν τὸ τόπι ἐδεκεῖ
στὸ Βόντελα 'πὸ κάτω
κη' οὖλες τὶς πῆττες ρ'μάζανε
ποὺ ψήνανε οἱ φοῦροιν'
πειράζοντας τς νοικοκυρὲς
μὲ χορατὰ κὴ γέλοια.

'Ο Γιάνν'ς ὅμως βαρέθηκε
τὴ θάλασσα κὴ πῆγε
στὴ Πόλ' κὴ 'γκαταστάθηκε
ὅπ' ἔγινε μουγάλος,
τόσο πολὺ ποὺ γλήτωσε
τὸ γέρο τὸ Ποριάζη
ποῦνταν παπποῦς τοῦ γέρο Στράφτ
'πὸ σκοτωμὸ ἀπ' τς Τοῦρκοι.
Τόσο μουγάλος ἔμπορας
στὴ Πόλ' ὁ Γιάννης γίν'κε,
ποὺ μόνε αὐτὸς προμήθευε
τὰ κάρϐνα στὸ Χαμίτη.
Κἄποτες ἔστλε κὴ Δεσπότ
στὴ Λῆμνο, τὸ Κυρίλλο,
κὴ ἐπειδὴς Μητρόπολι
ἀκόμα μεῖς δὲν εἴχαμ,
στοῦ Μόσχου τοῦ 'Αλέξαντρου
τὸ σπίτι κάτσε τότες,
τὸ χίλιαοχτακόσια
ὀγδόντα κὴ ἐννέα.
Οἱ Μόσχηδες π' ἀκούγονταν
Γαλλιώτη, γιατὶ πγαίναν
στ' Γαλλία μὲ τὸ μπάρκο τους,
ἀδέρφια ἦνταν τρίγια.
Βασίλ' τὸ πρῶτο λέγανε,
τὸ τρίτο 'Αθανάση,
'Αλέξαντρο τὸ δεύτερο,
πὄχ' δυὸ παιδιὰ ποὺ ζοῦνη
γὴ Εὐτέρπη Καρτσακλῆ κὴ γὴ ἄλλ'
Πιπίνα Καρδαμέλη
κυρίες κὴ ἀρχόντισσες
κὴ μὲ περίσσια γνώση.
Τ' Θανάς ἀγκόνια σήμερα
ὅ Μόσχος Μόσχου εἶνη,
Βασίλη λὲν τὸ δεύτερο,
ποὺ μένει στὸ Μαρόκκο,
ὁ τρίτος εἶν ὁ Βαγιανὸς
στὸ Κάϊρο ποὺ μένει,
γὴ 'Ολυμπία τέταρτη
κη' ἡ Βέττα τελευταία.
'Ο Μόσχος ὁ 'Αλέξαντρος
θαλασσινὸς ἀπ' τς λίγοι,
καράϐια δύο ἔχασε
καρσὶ στὸ "Αγιο "Ορος
κη' αὐτὸν τὸν ἴδιο σώσανε
οἱ δύο οἱ Χαψῆδες,
δύο του ναῦτες ποὔντανε
λεϐέντες ἀπ' τὸ Τσάσι.
Τὸ ἕνα τὸ καράϐι του
μουγάλο μπάρκο ἦνταν
περήφανο κὴ ὅμορφο

μὲ φαρμακεῖο μέσα.
Ὁ κάπταιν Ν'κόλας τὸ παιδὶ
τ' Ἀλέξου 'χε βαπόρι
μὲ τὸ Μπειρῖκο συντροφκὸ
στὴ Πόλ' γκατεστημένο.
Τὸ Δώδεκα 'μως διώξανε
τὸ πλούσιο Ἐμπειρῖκο
πειδὴς ἡμεῖς κηρύξαμε
τὸ πόλεμο στοὺς Τούρκους
γι' αὐτὸ μαζί του ἔφερε
στ'ν Ἑλλάδα τὸ βαπόρι τ'
ἀφοῦ στὸ Ν'κόλα πλήρωσε
τὴ μ'σῆ του τὴν ἀξία.
Τὸ πειὸ μουγάλο τὸ καράβ
στὴ Θάλασσα τὴ Μαύρη
ἀπὸ φουρτούνα βούλιαξε
μαζὶ κη' ὁ καπετάνιος
ὁ Δαμιανὸς κ' ἡ γ'ναῖκα του
κη' ἀκόμα δέκα ναῦτες.
Τ' πρώτ' μηχανὴ ραψίματος
κὴ λάμπα πετρελαίου,
ποῦδε τὸ Κάστρο τς ἔφερε
ὁ Μόσχος ὁ Ἀλέξος
κη' ἅμα τὸ φτίλι σώθηκε
κανεὶς νὰ τὸ ἀλλάξη
ἀπ' τς Καστερνοὶ δὲν ἤξερε
καλὰ καταπὼς ξέρω.
Ἀγγόνια αὐτουνοῦ 'νη σήμερα
ὁ Καρτσακλῆς ὁ Σῶζος
τῆς Τράπεζας διευθυντὴς
κὴ γυιὸς τς κυρὰς Εὐτέρπης.
Πὸ τ' Μύρινα ἀκούγονταν
Ψαρώφ ὁ Παναγιώτης
ποὺ στ' ἀκρογιάλι ἐδεκεῖ
στ' Ἀντρόνι ἀπὸ κάτω
τ'ν Ἅγια Βαρβάρα ἔχτισε
'ντας σώθκε τὸ καράβι τ'
ἀπὸ μουγάλη θάλασσα
πολὺ φουρτουνιασμένη.
Ὁ πατριώτης μας αὐτὸς
πρέπει νὰ ξέρτε ὅτι
καζαντισμένος, πλούσιος,
'ντας χτίζνταν γὴ ἐκκλησία
τς Ἁγιᾶς Τριάδας ποὺ στολίδ
τς Πρωτεύουσάς μας εἶνη,
τὰ χρήματα π' χρειγιάστηκαν
αὐτὸς τὰ δῶκεν οὖλα
γιὰ νὰ χτιστοῦνη κὴ τὰ δυὸ
καμπαναριὰ ποὺ ἔχει.
Αὐτ'νοῦ τοῦ κύρη σήμερα
ἀγγόνια ζοῦνη τρίγια.

Ἡ πειὸ μουγάλ' ἡ Φωτεινὴ
παντρέφκη δικηγόρο
τὸ ξακουστὸ τὸ Κάσδαγλη
στ' Λωζάν' γκαταστημένο.
Ὁ Παναγιώτης δεύτερος
ποὺ μέν' στὴν Ἀλεξάντρα
κη ὁ Θανάσης καταπόδ
ποῦν ὁ στερνός, πὼς ξέρτε,
πολλὲς φορὲς ποὺ ἔρχετη
τὸ καλοκαῖρ στὴ Λῆμνο,
γιατ' ὅπου κὴ νὰ βρίσκετη
τὴ νοσταλγεῖ, τὴ θέλει,
τόσο, ποὺ πέρσι ἔφερε
ἀπὸ τὴν Ἑλβετία
'να δικηγόρο φίλο του
τὸ κύριο Οἰκονόμου
πὄχει πεντάμορφ' ἀνηψὰ
π' τὴ λένε Ντιάνα Κέλλονγκ
γιὰ μία ἐπιχείρηση
μεγάλ' καθὼς ἀκούγω,
σ'τς Ἁγιᾶς Βαρβάρας τ' ἀκρογιάλ'
γιὰ τὸ καλὸ τ' Νησιοῦ μας.
Ἀκστὰ μου ἔχω ὕστερα
γιὰ τὸ Νικόλα Στράφτη,
τὸ Στράφτ τὸ Τριαντάφυλλο,
τὸ Διαμαντὴ τὸ Στράφτη,
ἀδέρφια ποῦνταν κὴ γοῖ τρεῖς
τρανοὶ καραβοκύρ'δες
κὴ ποὺ ἀγγόνια κὴ παιδιὰ
κὴ δισεγγόνια ἀκόμα
μὲ περιουσίγιες σεβαστὲς
κὴ δλειὲς πολὺ μουγάλες
ζοῦνη δεκεῖ στὴν Αἴγυπτο
κὴ ἔρντην στὴν Πατρίδα
πρῶτοι ἀπ' οὖλ' τὸ καλοκαῖρ
γιὰ νὰ παραθερίσνη.
Ἀγγόνια π' ζοῦνη τ' Διαμαντῆ
εἶνη ἀδέρφια τρίγια.
Παντέλος, Ν'κόλας, Ἄγγελος
κη' οἱ τρεῖς τους εὐκατάστατ'
κὴ πειὸ πολὺ ὁ Ἄγγελος
ποὺ μένει στὴ Μελβούρνη
στὴ μακρινὴ Αὐστράλια
καλὰ καταπὼς ξέρω.
Ὁ Σταῦρος Στράφτ'ς εἶνη ἀγγόν'
τοῦ κύρη τοῦ Νικόλα
κὴ γὴ Οὐρανία καταπόδ
γυναῖκα τ' Ἀκριβιάδη
κὴ τελευταῖα ἡ Ἑλέν'
τ' Ξενογαλᾶ γυναῖκα.
Τοῦ κύρη Τριαντάφυλλου

ἀγγόνια εἶν' ὁ Γιώργης,
'Αλέξαντρος κὴ Ξενοφὼν
ποὺ Στράφτηδες ἀκούγντην
κὴ γὴ Μαρῆκα ἡ στερνὴ
ποῦν τοῦ Σαρρῆ γυναῖκα.
Αὐτοίν' οἱ τρεῖς οἱ Στράφτηδες,
οἱ κύρηδες, π' σᾶς εἶπα,
εἴχανε κὴ' ἄλλο ἀδερφὸ
τὸ Γιάνν' ὁποὺ δὲν ἦνταν
θαλασσινός, μὸν στεριανὸς,
καλὰ καζαντισμένος
δεκεῖ στὴν 'Αλεξάντρεια
κὴ τὰ παιδιὰ του εἶνη
πρῶτος ὁ Κώστας κὴ' ὕστερα
ὁ Πελοπίδας Στράφτης
κὴ καταπόδι ἡ στερνὴ
'Ηλέκτρα π' ἀπ' τὸν ἄντρα τς
π' τὸν λέν 'Αναγνωστόπουλο
δύο παιδιὰ ἀπόχτ'σε,
Νικόλας τὸ ἀγόρι της
κὴ Μαίρη ἡ θυγατέρα τς.
Ἦνταν ἀκόμα ἀπ' τ' Μήρινα
κὴ ὁ Μανώλ'ς Δανέζης
ποὺ στὴν 'Αθήνα ἀγγόνι του
κὴ' αὐτὸς Μανώλ'ς Δανέζης
εἶν τμηματάρχης σήμερα
τῆς 'Εθνικῆς τραπέζης.
Οἱ Γαροφάλου γοἱ ἀδερφοὶ
ὁ Γιώργης κὴ' ὁ Θανάσης
κὴ' οἱ δυὸ τους κύρηδες τρανοὶ
'πὸ τ' Μύρινα βαστούσαν
κὴ ὁ καθένας τέσσερα
καράβια εἶχε, φίλοι μ'
Αὐτ'νῶν παπποῦς νὰ ξέρετε
πὼς ἦνταν ὁ 'Ανέστος,
Καραγκιαούρς π' ἀκούγονταν
μὲ δώδεκα καράβια,
καλὸς Λημνιὸς παλλήκαρος
στὸ πόλεμο ποὺ τὄδξε
τοῦ Κοσιένα μὲ τὰ ἔξ
καράβια ποῦχε τότες.
Γι' αὐτὸ τὸν ἐπικήρυξε
κὴ ὁ Σουλτάνος, φίλοι μ',
σὰν ἔμαθε π' πολέμησε
ἐνάντια στοὺς Τούρκους.
Ἦνταν ἀκόμα π' τ' Μύρινα
κὴ' ὁ "Αγγελος ὁ Δῆμος
ποὺ γ'ναῖκα εἶχε τ'ν ἀδερφὴ
τοῦ Κόμνα τ' Κακλαμάνου.
Τ' "Αγγελου Δήμου σήμερα
τὸ σπίτι τὸ μουγάλο
τὄχ' ὁ πολὺς ὁ Καρατζᾶς
εἰς τὸ Γιαλὸ ἐπάνω
π' ἀκούγετη «Ρωμέϊκος»
τῆς Μύρινας στολίδι.
Κὴ' ἀφοῦ γιὰ γραμματ'ζούμενοι
π' 'Απόστολο τὸν λένη,
ἦρτε κοβέντα, μάθετε
πὼς εἶνη ἀπ' τς ὀλίγοι
Λήμνοὶ γραμματιζούμενοι
πόχ' σήμερα ἡ Λῆμνο
κὴ πὼς μπρὶν χρόνια ἔβγαλε
'ξαιρετικὸ βιβλίο
βιβλίο περισπούδαστο ὅλο φιλοσοφία.
Κὴ' ἀφοῦ γιὰ γραμματ'ζούμενοι
γίνετη λόγος τώρα
πρέπει ἐγὼ νὰ σᾶς εἰπῶ
κὴ γι' ἄλλη μιὰ κοπέλλα
τὴ Μαίρη ποὺ παρώνομα τς
εἶνη Λαμπαδαρίδου.
Αὐτὴν' εἶνη ποιήτρια
εἶνη κὴ συγγραφέας
μικρὴ ἀκόμα, λεύτερη
ταλέντο ὅμως μεγάλο,
τόσο, ποὺ κὴ' ἀθηναϊκὲς
μουγάλες 'φουμερίδες
τὴν ἀφεξώσαν γράφοντας
τὰ πειὸ καλὰ τὰ λόγια.
ὅχ' μόν γιὰ τὰ ποιήματα τς
ἀλλὰ κὴ τὸ βιβλίο τς
«τ' Φερρᾶ τ' 'Αλέξη τ' ὅραμα
ποῦν ὅραμα στ' ἀλήθεια.
Καραβοκύρς ἀπ' τ' Μύρινα
ἀκούγονταν πὼς ἦνταν
κὴ' ὁ κάπταιν Γιάνν'ς Ραφτόπουλος
μὲ τ' «Σόνα» τὸ καράβι τ'
στὴν 'Αλεξάντρα πὄπιανε
καλὰ καταπὼς ξέρω.
Τὸ ὀγδονταέξ ποὺ πέθανε
δύο παιδιὰ ἀφῆκε,
τὴν 'Αριστέα κόρη του,
τὸ γυιό του Παναγιώτη,
γιατρὸς ποὺ εἶνη ξακουστὸς
κὴ προύχοντας στὴ Λῆμνο.
Αὐτνοῦ γυιὸς εἶνη σήμερα
Ραφτόπουλος ὁ Γιάννης
καρδιολόγος ἰατρός
ἀπ' τς λίγοι στὴν 'Αθήνα
κὴ πατριώτης ξεχωρστὸς
γιὰ τὰ καλὰ ποὺ κάμειν',
σὰ τὸ μπαμπὰ τ' τὸ μακαρίτ',
'πὼς ξέρ ὅ κόσμος ὅλος,

ποὺ ἀμοιβὴ δεχότανε
μόνε ἀπ' τς εὐκατάστ'
πολλὲς φορὲς οὔτ' ἀπ' αὐτοίν',
Λημνοὶ καλοὶ σὰν ἦνταν.
Στοὺς Τουρκαλάδες τρομερός
τῆς Λῆμνος παλληκάρι
ἀκόμα 'νας ἀκούστηκε
τότες, τὸ 'Κοσιένα.
Νικόλα Χατζημαυρουδῆ
τὸν λέγαν κὴ βαστοῦσε
κη' αὐτὸς ἀπὸ τὴ Μύρινα
τ' πρωτεύουσα τῆς Λῆμνος.
Αὐτὸς ποὺ λέτε, φίλοι μου,
τς εἰκουσοχτὼ Μαρτίου,
τὸ 'Κοσιένα, πρόσφερε
τὸ βρίκι τ' τὸ «Φωκίων»
στὸ Γένος, στοὺς 'Αγωνιστές,
ποὺ πὰν 'πὸ τρίγια χρόνια
ἀφοῦς πρῶτα μὲ ἔντεκα
κανόνια τἀρματώσαν
τὸ εἶχαν περιπολικὸ
στὰ τούρκικα παράλια
μέχρι τὸ 'Κοσιτέσσερα,
ποὺ στὰ Ψαρὰ ποὺ βρέθκη
ἐκαταστράφηκε κη' αὐτὸ
στ' καταστροφὴ ἀπ' τς Τοῦρκοι.
Γι' αὐτὸν κη' ἡ φημερίδα μας
ἡ «Λῆμνος» ἱστοροῦσε
τ' Αἰγαίου τὴς παλληκαριὲς τ'
'πὸ ντοκουμέντα οὖλες,
στὰ χέρια τ' πόχει σήμερα
ὁ Μαραγκὸς ὁ Τρύφων,
γκαταστημένος στ'ν Αἴγυπτο
ἀκστὸς ἀρχαιολόγος
καλὸς κὴ γλυκομίλητος
κὴ εὐγενὴς ἀπ' τς λίγοι.
Κὴ μιὰ κὴ λόγος γίνετη
γι' αὐτὸ τὸ πατριώτη
π' ἀπὸ τὴ Μύρινα βαστᾶ
κη' αὐτὸς κὴ γὴ φαμίλια τ',
πρέπει νὰ ξέρετε πὼς ἔχ'
ἀδέρφια δυὸ ἀκόμα.
Τὸν ἕνα λένε Κίμωνα
Μιχάλης εἶν' ὁ ἄλλος,
τοῦ κύρη Γιάνν' Ραφτόπουλου
ἀγγόνια κὴ γοί τρεῖς τους.
Τοῦ πειὸ μεγάλου, τ' Κίμωνα,
ποὺ εἶνη σκιτσογράφος,
ἐφτὰ π' τὴς μεγαλείτερες
τς 'Αγγλίας 'φημερίδες
μαζὶ μ' αὐτὲς κη' οἱ ξακουστοὶ
οἱ ΤΑ·Ι·ΜΣ τοῦ Λονδίνου
δημοσιεύνη σκίτσα του
μὲ τὸ ψευδώνυμό του,

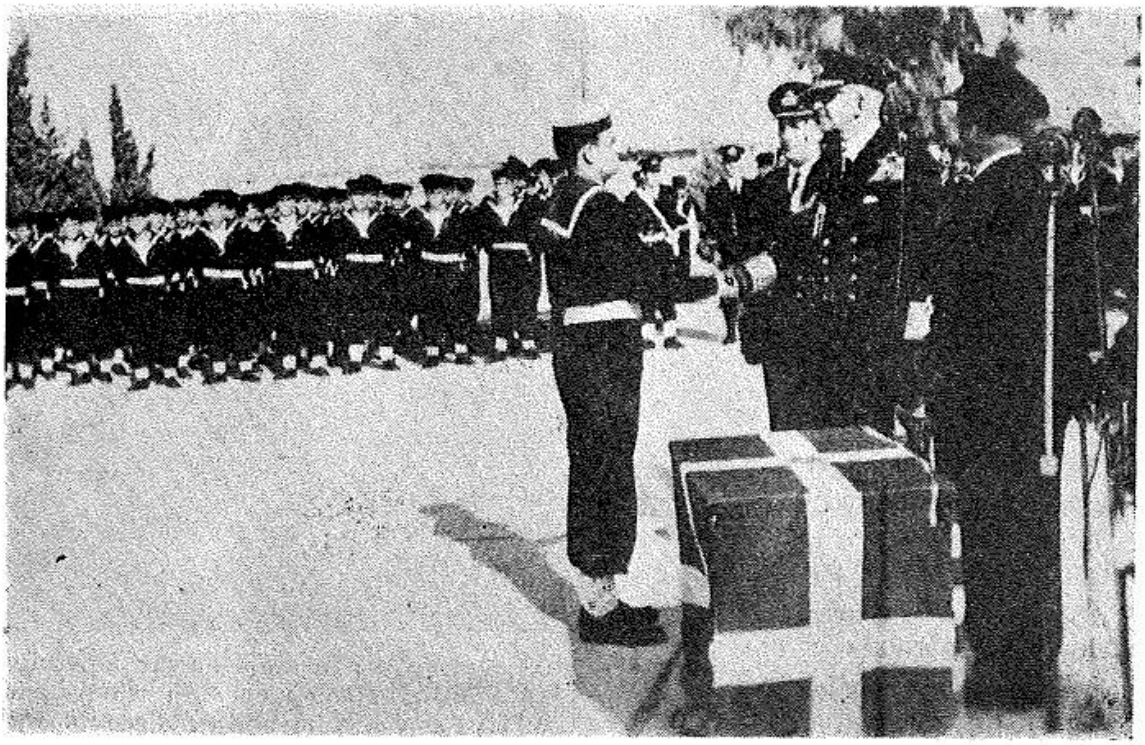

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Παῦλος βραβεύει τὸν διακριθέντα ναύτην τοῦ Λόχου τοῦ Λιμενικοῦ Ναυτικοῦ Χριστόφορον Γεροντούδην, ἐν ἔτει 1961 εἰς Σκαραμαγκᾶ.

ΚΕΜ εἰς τὸ κόσμο ξακουστὸ
κὴ καύκημα στὴ Λῆμνο.
'Ακόμα 'πὸ τὴ Μύρινα
δύο 'γὼ τώρα θμήθκα,
Μαυρέλλης 'Αθανάσιος
λεγότανε ὁ ἕνας,
Θωμᾶς Γιαχγιᾶς ὁ δεύτερος
κη' οἱ δυὸ καλοὶ κὴ ἄξοι.
Τὸ χίλια ἑφτακόσια
κὴ ἐννεννήτ' ἀκόμα
εἶχε Λημνιοὺς π' ἀκούγονταν
ποὖχαν καπετανάτα.
Γι' αὐτὸ ἐκεῖν' τὴν ἐποχὴ
ἀκούστηκε ὁ κύρης
ὁ Γαρουφάλου, κάπταιν Γιάνν'ς,
ποὺ εἶχε γυιούς, Θανάση
λεθένταρο δυὸ μὲτρα ἀψλό,
Γκούμα κὴ Νικολέττο.
'Ο Νικολέττος πατριώτ'ς
'πὸ τοὺς καλούς, 'νταν χέρι
τοῦ Καποδίστρια δεξὶ
γι' αὐτὸ κὴ στὴ Ρουσίγια
Ρωσσίδα ἐπαντρέφτηκε
κὴ τ'ν ἔφερε στὴ Λῆμνο.
Αὐτήν' θυμοῦμη, πέθανε
χρονῶ ἑκατονδύο
τὸ χίλιαεννηακόσια
κη' ἀκόμα 'κοσιτρίγια
κὴ πὼς τὴ λέγαν Σταματώ,
νοικοκυρὰ μεγάλη.
'Ο Γκούμας ὁ καραθοκύρ
καράθια εἶχε πέντη
κη' ἀγγόνι τ' εἶνη σήμερα
ὁ Νκόλας Γαροφάλλου,
ποὖνη στὴν 'Αλεξάντρεια
καλὰ γκαταστημένος
καζαντισμένος πλούσιος
μὲ δλειὲς πολὺ μεγάλες.
'Ο Καλογιάννης ὁ πολὺς
π' ἀπ' τ' Μύρινα βαστοῦσε
καράθια εἶχε δώδεκα
μουγάλα κὴ μπαζέρναν
σέ ὅλη τὴ Μεσόγειο
στ'ν 'Αγγλία κὴ στ' Ρουσίγια.
'Ο Γαρουφάλου, κάπταιν Γιάνν'ς
σὰ πέθανε, μαθεύτκη
πὼς εἶχε γυιὸ τὸν 'Αθανάς,
ὁποὺ οἱ Τοῦρκοι ὅλοι
Ντανὰ τὸν ἐφωνάζανε
γιὰ τὸ παράστημά του.
Νταθραντισμένος κὴ παλλ'κάρ,
αὐτὸς ὁ 'Αθανάσης,
ἀκούστηκε πὼς ἤτανε
ἀπ' τς πειὸ μουγάλοι κύρης,
γιατὶ καράθια δέκαέξ
ἁρμάτωνε μουγάλα.
'Αγγόν' αὐτνοῦ 'νη σήμερα
Ντανᾶς ὁ Γαρουφάλου
ποὺ μένει εἰς τὸ Κάϊρο
καλὰ καταστημένος,
κὴ ποὺ τὴ Λῆμνο δὲ ξεχνᾶ
μὸν κάθε καλοκαῖρι
ἐρχόται στὸ Ρωμέϊκο
τὰ μπάνια του νὰ κάμη.
'Ο πειὸ παληὸς καραθοκύρ
ποὺ εἶχε τὸ Νησί μας
ὁ κάπταιν Μάκρας Κωνσταντῆς
ἀκούστηκε πὼς ἦνταν
'πὸ τὸ Κοντιᾶ κη' ἁρμάτωνε
καράθια ἔξ μουγάλα
κὴ μόνε δύο ἄφησε

'Ο τρισέγγονος τοῦ καραβοκύρη Κωνσταντῆ Μάκρα, Πλοίαρχος τοῦ ποντοπόρου «ΠΑΙΑΝ» Χριστόφορος Γεροντούδης. Στιγμιότυπον τῆς τελέσεως τοῦ μυστηρίου τῆς βαπτίσεως εἰς τὴν Αὐστραλίαν ἐν τῇ 'Ελληνικῇ 'Ορθοδόξῳ 'Εκκλησίᾳ τῆς Μελβούρνης ἐν ἔτει 1970.

στὸ γυιό του τὸ Νικόλα,
στὸ χίλια ὀχτακόσια
κὴ ἄλλα πενήντ' ἀκόμα,
ὅπου κὴ' αὐτὸς στ' Αὐστράλια
ταξείδευε ὥσπου βρῆκε
γαμπρὸ τρανὸ κὴ ξεχωρστὸ
γιὰ τ' κόρη τ' τὴ Χρυσάνθη,
τὸ χίλια ὀχτακόσια
κὴ' ὀγδόντα πέντ' ἀκόμα.
Τότες κὴ' αὐτὸς ἐποὔλησε
τὰ τρία του καράβια
γιὰ νὰ προικὶς τή κόρη του
μὲ λίρες κὴ ζευγάρια.
Σ' αὐτὴ τὴ κόρη του αὐτός,
Χρυσάνθη, ποὺ σᾶς εἶπα,
προτοῦ πεθάνει ἔδωσε
δύο χαρτιὰ ἀξίας.
Τὸ ἕνα εἶν 'κατὸ χρονῶ
κὴ' ἄλλα σαράντ' ἀκόμα
'κατότριγιάντα τ' ἄλλο εἶν,
τὰ εἶδα κὴ τὰ δύο
κὴ θμοῦμη μιὰ περικοπὴ
μ' ἑλληνικὲς κὴ τούρκ'σες
λέξες πέντ ἓξ ἀνάκατες
ποὺ αἴστηση μὲ κάμαν.
Αὐτὰ 'πὼς ἄκσα θὰ τὰ δώκ'
εἰς τὸ Μουσεῖο τς Λῆμνος
ὁ Λεωνίδας Γεροντούδ'ς
ὁ γυιὸς της ὁ μουγάλος.
Π' αὐτὸν ὕστερα ἔρχετη
ἡ κόρη τς 'Ελισσάβετ
π' στ'ν 'Αθήνα ἐπαντρέφτηκε
κὴ κεῖ ἐγκαταστάθκη.
Παντρέφτκη τὸν 'Απόστολο
'δοντίατρο 'Αποστόλου
ποὺ καὶ διδάκτορας ἐπέρς
αὐτὸς ἀνακηρύχτκε
τς 'Ακαδημίας μας, γιατὶ
μεγάλ' ἀξία ἔχει.
'Ο Νκόλας εἶνη ὁ στερνὸς
π' ἀφοῦς στὴν 'Ερυθραία
κὴ στ'ν Αἴγυπτο ἐσπούδασε
εἰς τὴν 'Ελλάδα ἦρτε
κὴ φοίτ'σε στὸ Γυμνάσιο
ποὺ εἶνη εἰς τὲς Σπέτσες.
Πὸ ἕξη χρόνια ὕστερα
πολέμισε τς Συμμορίτες
κὴ ἅμα ἀπολύθηκε
στὴ Λῆμνο γκατεστάθκη,
ὅπου κὴ ἐπαντρέφτηκε
τ' Μικέττα Κυριακίδη
κοπέλλα μὲ τὰ οὖλα της,
κὴ ποὺ παππούς της εἶνη
ὁ πρῶτος πράχτορας τ' Ν' σοῦ
ὁ Σουγιουλτζὴς Μιχάλης.
'Από τ' 'Αντρὸν ἦνταν ἀκστὸς
ὁ Κακαλῆς 'Ηλίας.
Αὐτὸς μὲ τὸ καράβι του
μπρὶν ἑκατόσαράντα
χρόνια, ἐπῆρε, μάθετε,
κὴ στ'ν Αἴγυπτο ἐπῆγε
τὸ ξακουστὸ φιλέλληνα
Χεδὶβ Μωχάμεντ "Αλη
κὴ' ὅλους τοὺς στρατιῶτες του
ποὖνταν σαράνταδύο,
ἀφοῦς πρῶτα ἐπιάσανε
αὐτοίν' τὸ "Αγιο "Ορος
κὴ' ἀπὸ δεκεῖ τὸ Πειραιᾶ,
ὅπ' μείνανε τρεῖς μέρες,
γι' αὐτὸ κὴ ἀνεβήκανε
κὴ στὴν 'Ακρόπολί μας.
Στὴ Λῆμνο ἔπιασεν αὐτὸς
μὲ τὴν ἀκολουθία τ'
πηγαίνοντας στὴν Αἴγυπτο
σταλμένος π' τὸ Σουλτάνο,
γιατὶ μουγάλη θάλασσα
πολὺ ἀγριεμένη
τοὺς ἔπιασε 'ντας βγήκανε
ἀπὸ τὰ Δαρδανέλλια.
"Ετσι στὴ Λῆμνο μείνανε
σαράνταπέντη μέρες.
'Πὸ χρόνια σὰν ἐγίνηκε
Χεδίβς ὁ Μχάμεντ "Αλη
ὁ Κακαλῆς στὴν Αἴγυπτο
στὰ γλήγορα ἐπῆγε
νὰ συγχαρῆ τὸ φίλο του
κὴ νὰ τὸν χαιρετήση.
Τὸ πόσο φκαριστήθηκε
ὁ Μχάμεντ "Αλη τότες
καθεὶς μπορεῖ νὰ φανταστῆ,
'φοῦς πάνω στὴ χαρά του
στὸ Κακαλῆ εἶπε νὰ γυρέψ
ὅ,τι ποθεῖ ἡ καρδιά του.
Κὴ κειὸς ἁπλὸς πὼς ἦντανε
ζήτησε νὰ γεμίσουν
τὸ ὅμορφο καράβι του
κουκιὰ γιὰ νὰ τὰ πάη
εἰς τὴν 'Αγγλία μὲ τὸ γυιό τ'
τὸ κύρη τὸ Δημήτρη,
ποὺ μὲ τὸ μπάρκο του κὴ' αὐτὸς
μπαζάρζε στ'ν 'Ισπανία.
'Από τ' 'Αντρόνι ἦντανε

κη' ὁ Γιωργαντὴς ὁ Γιάννης
μ' ἕνα καράβ π' ἀκούγονταν
τὸ «Πράσινο Καράβι»
κὴ ποὺ τὸ κληρονόμησε
ὁ γυιός του, ὁ Παντέλος,
ἀκστὸς κη' αὐτὸς καραβοκύρς
ἐμ ἄτυχος, πὼς λένε,
γιατὶ στὰ γηρατήρια του
ἐβούλιαξε τὸ βρίκι τ'.
Ἔτς πόμνε ὁ 'Αλέξαντρος
ὁ γυιός του ὁ μουγάλος
χώρις καράβ ὁ ἄμοιρος
μονάχα καπετάνιος.
Αὐτὸς τὸ ὀχτακόσια
κὴ χίλια κὴ ὀγδόντα
γιὰ τ'ν 'Αλεξάντρα ἔφυγε
μὲ δυὸ παιδιὰ ποὺ εἶχε
τὸ Χρῆστο κὴ Χαράλαμπο
'πὸ τ' Μύρινα μὲ βάρκα
κὴ σκάλα ἀφοῦς ἔκαμε
στὴ Ρόδο, ὅπως λένε,
σὲ ἕνα μῆνα ἔφτασε
δεκεῖ στὸ Πόρτο - Σάϊντ.
'Απὸ τὸ Τσὰς π' τὸ λέγανε
ΜΑΡΙΝΟ, πειδὴς οὖλοι
οἱ κάτοικ' ἦνταν ναυτικοί,
τὸ Γιάνν' Καρακατσάνη
ἀκστά μου ἔχω ποὔντανε
ἀπ' τς πειὸ μουγάλοι κύρης
γιατὶ μπρὶν ἀπὸ σήμερα
'κατότριγιάντα χρόνια
σὰ πούλ'σε τὰ καράβια του
ἀγόρασε βαπόρι,
καύκημα τς Λῆμνος, φίλοι μου,
σ' αὐτὸν τιμὴ μουγάλη.
'Εμ οἱ Λήμνοι ζουλόφτονοι
καταπὼς ξέρουμ ποῦνη,
δὲ τὸν ὑποστηρίξανε,
γι' αὐτὸ κὴ κεῖνος μάν'σε
κὴ τὰ ταξείδια τ' ἔπαψε
'πὸ Σμύρνη, Λῆμνο, Πόλη.
Ἦνταν ἀκόμα 'πὸ τὸ Τσὰς
ἀδέρφια κὴ ἄλλα δυὸ
π' ἀκούγνταν Παλαμούτηδες
Θωμᾶς κὴ Γιάνν'ς ὁ, ἄλλος.
'Εξὸν αὐτοὶν' ἀπὸ τὸ Τσὰς
κύρης τρανὸς μουγάλος
ὁ Λασκαρίδης Παναγιώτ'ς
ἀκούγονταν πὼς ἦνταν.
Αὐτὸς καράβια τέσσερα
ἁρμάτωνε κὴ τὄνα
ποὺ ἦνταν τὸ καλλίτερο
αὐτὸς τὸ κυβερνοῦσε.
Τὸ δεύτερο ὁ Κομνηνὸς
ποὺ ἤτανε παιδί του
τὸ τρίτ' ὁ γέρο Φεργαδιώτ'ς
κὴ τ' ἄλλο τοῦ Νικόλα
τοῦ Ψαριανοῦ Παπποῦς π' τὸ Τσὰς
ποὺ ἔχει καφφενεῖο
σήμερα κάτω στὸ λιμάν'
τὸ πειὸ καλὸ ἀπ' οὖλα.
Καράβι ἕνα 'πὸ αὐτὰ
ὅξω ἀπ' τὴ Τεργέστη
ποῦχε 'νωμάτ τριάνταέξ
ἐβούλιαξε κὴ πάει,
'πὸ τρικυμία φοβερὴ
κὴ θάλασσα μεγάλη.
Τ' ἄλλα 'πὸ τ' ὀχτακόσια
κὴ χίλια κὴ πενήντα
κάρβουνα κουβανούσανε
κὴ πιάνανε Λονδῖνο,
Τεργέστη, 'Αλεξάντρεια
κὴ 'Οδησσὸ ἀκόμα.
Ἡ ἀγκηλ' σὰ πῶχει τὸ Τσὰς
'πὸ τὰ θεμέλια χτίστκη
'πὸ ἔρανο ποὺ ἔκαμε
ὁ κάπταιν Λασκαρίδης
εἰς τὴ Ρωσσία, φίλοι μου,
ὅπου Λημνοὶ πολλοὶ 'νταν.
Πειδὴς ὅμως δὲ φτάσανε
τὰ ὅσα μαζευτήκαν
τὰ 'πόλοιπα τὰ δώσανε
ὁ 'Αποστόλ'ς Παράσχος
ἀπὸ τὸ Τσάσι ἔμπορας
Λημνιὸς καλὸς κὴ ἄξος
κη' ὁ Λασκαρίδης Παναγιώτ'ς
τὸ χίλια ὀχτακόσα
ἑφτὰ κη' ἄλλα πεντήκοντα
καλὰ καταπὼς ξέρω.
Τοῦ Λασκαρίδη σήμερα
ἀγγόνια ζοῦνη τρίγια·
'Ο Παναγιώτ'ς στὴ Μύρινα,
στ'ν 'Αθήνα ὁ Εὐριπίδης
ποῦνταν κη' οἱ δυὸ 'ξωματικοὶ
στὸ Πόλεμο τὸ Πρῶτο
κὴ τώρα ποῦνη κὴ γοί δυὸ
καλὰ γκαταστημένοι,
κὴ γῆ Σοφία ἡ μικρὴ
ἡ Σακελλαροπούλου,
ποὺ ὁ ἄντρας τς πλούσιος, καλός,
'γκαταστημένος εἶνη
στὴ Σαλονίκ' κη' ἀκούγετη

κὴ τώρα τὰ βαπόρια
μπαίννε κὴ βγαίννε λεύτερα
χώρις καμμιὰ προφύλαξ.
Τὸ χίλιαεννηακόσια
κὴ εἰκουσεφτὰ ἀκόμα
ἀκούστκε ὁ Χρυσόστομος
'ὁ κύρης 'ὁ Βακούρας
καράβι ποὺ παράγγειλε
στὸ ναυπηγεῖο τ' Κάστρου
κὴ ΛΗΜΝΟ τ' ὠνομάτισε
μεγάλο σὰ βαπόρι.
Τὴ μέρα στὴ καθέλκυση
στὸ ναυπηγεῖο, ποὖνταν
εἰς τὴν ἁγιὰ Παρασκευὴ
τὴν «ἀγκηλ'σὰ» 'πὸ κάτω
ποὺ «Βόντελος» ἀκούγετη,
'Αγιασμὸ ἐκάμαν
κὴ κόσμος ἐμαζεύτηκε
'πὸ Τσὰς κη' ἀπὸ 'Αντρόνι.

Μῆτρος

Θειὲμ κὴ πατέρα μ' Κωσταντῆ
μερόν'χτα νὰ ἀκούγω
τὰ ὅσα λὲς κὴ ἱστορεῖς
ἐγὼ τὸ φκαριστιέμη
κὴ σμπάθα με ποὺ σ' ἔσγκοψα
ἀπὰν ποὺ ἱστοροῦσες
πράμματα ποὺ δὲν ἤξερα
κὴ ποὺ κανεὶς δὲ ξέρει.
Αἰτία εἶν ὁ γκαρδιακὸς
'ὁ φίλος μ' 'ὁ Γιάννης
π' ἀπ' τ'ν ὥρα ποὺ ὁ Χαράλαμπος
χώρις νὰ θέλη σύτχην
ἀστόχαστα στὴ Δέσποινα
σὰ χολιασμένος μοιάζει.
Τὸ κέφι τ' οὖλο ἔχασε
κὴ δυὸ βολὲς π' τὸν σύτχα
ἀνάθελα 'πλογήθηκην
κη' οὔτ ἔφαγην οὔτ' ἤπγην.
"Ετς κάθε τόσο στ' Δέσποινα
ματιὰ γλήγορη ρίχειν'.
Θαρρῶ νὰ τὴ συμπόνεσε
κὴ νὰ σταναχωρέθκη
κὴ πὼς οὖλ' τ' μέρα σήμερα
'ὁποὺ ἠγὼ γιορτάζω
ἀντὶς αὐτὸς νὰ χαίρετη
χαρούμενος νὰ εἶνη
θὰ κάται διέτς κακόκεφος
κὴ σλουγισμένος θἆνη.

Κωσταντῆς

"Εννοια σου, Μῆτρο, μὴ σὲ μέλλ'
τὶ θέλ'ς καταλαβαίνω
κὴ ξέρω πῶς ὁ Γιάννης μας
στὰ συγκαλά του θἄρτη.
Σήκω λοιπὸς ἀπὸ δαὐτοῦ
κὴ πέ στ' αὐτὶ τ' Χαράλαμπ
πὼς θέλω 'γὼ στὴ θέση σου
νὰ ἔρτ αὐτὸς νὰ κάτση
μὲ κάθε τρόπο νὰ πιτύχ'
συγχώρες ἀπ' τὸ Γιάννη
γιὰ θκὸ σ' χαντῆρ κὴ ὁλονῶν
ὁσοί 'μαστη δῶ μέσα.

Χαράλαμπος

Γιάννη σοὶ λέγω σμπάθα με
δὲ τὄκαμα 'γὼ μάξουζ
νὰ πικραθῆ ἡ Δέσποινα
σὺ νὰ κακοκεφιάσης,
σήμερα μέρα ἀξέχαστη
τ' 'Αγίου Δημητρίου,
ὁποὺ γιορτὰζ ὁ Μῆτρος σου
στοὺ Κωνσταντῆ τὸ σπίτι.
Δὲ τὄθελα, μὰ τ' Παναγιὰ
σοὶ λέγω, πίστεψέ με
διέτς στὰ καλὰ καθούμενα
'πὸ γλυστριὰ νὰ πέσω.
'Ο Δαίμωνας μὲ σκούντηξε
μὲ πῆρε στὸ λαιμό του
κη' ἀντὶς ἐμὲ μιλοῦσε αὐτὸς
καταπὼς θμοῦμη τώρα.
"Α πάλε κὴ συγχώρεση
σὺ νὰ μοὶ δώκ'ς δὲ θέλεις
τὴ χάρη κάνε με κὴ πὲ
τὶ πρέπ ἠγὼ νὰ κάμω
καρδιὰ καμμιὰ νὰ μὴ χαλὰς
ἀπ' οὔλη τὴ παρέα.

Γιάνν'ς

Κη' ἂν ἔπεσες Χαράλαμπε
σὰν ἄντρας πάλε σκώθκες
ἀφοῦς μπερντὲμ συγχώρεση
σὺ γύρεψες ἀπ' οὖλ' μας
κὴ πρῶτα 'πὸ τὴ Δέσποινα,
τὴν ἄμοιρ ἀνηψά σου,
ποὺ χρόνια τώρα μοναχὴ
σγουπίνει τὰ φαρμάκια
μιᾶς τόσο ψεύτικιας ζουγῆς,
ποὺ τ' κάμαμ ἀνυπόφορ
ἡμεῖς σνατοί μας, ὄχ' ὁ Θὸς
π' τὸ κάθε τὶ μᾶς δῶκε.
Δὲν εἶνη πλάσμα ἀδύναμο
ἡ γ'ναῖκα σὰ κὴ πρῶτα
'ποχρεωμέν' ποὺ ἤτανε

προστάτη αὐτὴ νὰ ἔχη
σὲ κοινωνία ἀγροίκιστη
μπρὶν ὁ Χριστὸς μᾶς ἔρτη.
Ἡ γ'ναῖκα ἡ σημερινὴ
κατάλαβε κὴ ξέρει
π' δὲν ἔχει πλειᾶ νὰ φοβηθῆ
ἢ νὰ ντραπῆ κανένα
νὰ ζὴς τ' ζουγὴ της τίμια
κη' ἂς μένη καὶ τζιτέλλα.
'Αφοῦ αὐτήν' σὲ σχώρεσε
καὶ ἤπιε στὴν ὑγειά σου
σχωρμένος εἶση ξέρετο
στ' ἀλήθεια κη' ἀπὸ μένα.

Ξενοφὼν

Μῆτρο λεβέντη κὴ τοῦ χρόν
οὐ Θὸς γερὸ νὰ σ' ἔχη
κὴ μέσα δῶ 'σοι βρίσκοντη
οὐ Θὸς νὰ τοὺς φυλάη.
Ὅλη τὴ μέρα, φίλοι μου,
κη' ὅλη τὴ νύχτα ἀκόμα
μὲ τὴ καδιὰ χαρούμενη
κὴ γλυκομίλ'το στόμα
τὸ φίλο νὰ ἀφεξώσετε
κὴ τὴ καλὴ τ' τ'ν 'Αμύρσα
ποῦνη στὰ λοῦσσα τς σήμερα
κὴ τὴ πεντάμορφ μοιάζει.

Θανάγ'ς

Μπρὲ νὰ τος, νὰ κη' ὁ Ξενοφὼν
μὲ τ'ν ἀδερφὴ τ'ν 'Ελένη
τὴν ἀψηλὴ τὴν ὄμορφη
μὲ δαχτυλίδι μέση,
ποὺ τὴν λιμπίζντην οὐλ' οἱ νηοὶ
κη' αὐτοὶν' ἀκόμα οἱ γέροι.
Κὴ πῶρα 'λᾶτε, κάτσετε
νὰ πῆτε κὴ νὰ ποῦμη,
νὰ πάρτε π' τὸ βρισκάμενο
νὰ πγῆτε κὴ νὰ πιοῦμη.

'Αριστοτέλ'ς

'Εγὼ πολὺ τὸ χάρηκα
κομμάτ νωρὶς ποὺ ἦρτες
σὺ Ξενοφὼν γιὰ νὰ μᾶς πῆς
γιὰ τὰ πολιτικά μας,
μιὰ κὴ μπασμένος πειὸ πολὺ
ἀπ' οὐλ' μας εἶση ξέρω
στὸ κάθε τὶς ποὺ γίνετη
κὴ πόῦνη γιὰ νὰ γίνη.

Κωσταντῆς

Κάμε κομμάτ ὑπομονὴ
νὰ κεραστοῦνη πρῶτα
ὁ Ξενοφὼν κὴ γῆ 'Ελέν'
τὸ Μῆτρο νὰ φκηστοῦνη
κη' ὕστερα πάρε σὺ χαρτὶ
πέννα κὴ καλαμάρι
νὰ γράψης κειὰ ποὺ θὰ σοὶ πῆ
ὁ Ξενοφών, 'φοῦ θέλεις
νὰ μάθης γιὰ τὸ κάθε τὶς
ποὺ γίνετη στὸ κόσμο.

Θανάγ'ς

"Αν εἶνη, φίλοι, βολετὸ
τέτοιας λογῆς συζήτης
γι' ἄλλη φορὰ 'ναβάλτε την'
κη' ἄλλ' μέρα 'Αριστοτέλη
ρωτᾶς τον γιὰ τ' πολιτικὴ
κὴ γιὰ τὰ κόμματά μας,
ποὺ ξηντατρίγια ἔμαθα
στὴς ἐκλογὲς κατβαίννε
μὲ ἀρχηγοὶ ἑξηντατρεῖς
χωρὶς καμμιὰν ἀξίγια.

Γιάνν'ς

Κὴ γὼ τὴ συμμερίζομη
τὴ γνώμη σου Θανάση.
Τ' ἁγιοῦ Δημήτρη σήμερα,
πόχουμε πανηγῦρι
κὴ ποὺ γιορτὰζ ὁ Μῆτρος μας
ὁ γκαρδιακός μου φίλος,
νἀφήσουμ εἶνη φρὲνιμο
τ' πολιτικολογία
καρδιὰ καμμιὰ νὰ μὴ χαλὰς
οὔτε νὰ λογοφέρουμ
γιὰ πράμματα ἀδιαφόρετα
κη' ἀνώφελα ἀκόμα.
Μεῖς ἄδικα πιανόμαστη
γιὰ δημοκόποι πλάνοι,
ποὺ μόνε γιὰ τὸ κόμμα τους
μερονυχτὶς πασκίζνη
'πὸ τότες ποὺ μᾶς ἄφησε
κὴ πέταξε κὴ ἔφγε,
ὡσὰν Χριστὸς π' μαρτύρησε
ὁ Μέγας Βενιζέλος,
π' ὅσο κη' ἃ τὸν πληγώναμε
ὅσο κη' ἃ τὸν 'ξορίζαμ,
τ'ν Ἑλλάδα μόνο σκέβονταν
στὰ ξένα ποὺ βρισκόταν.
Μόνε γι' αὐτὴν' ἐπάσκιζε
'σ' ποὺ θέριεψε κὴ γίν'κε,
τρανή, μουγάλ' κὴ φοβερή,
ὅσο ποτὲς δὲν ἦνταν
ἀφ' ὄντας τὸ Βυζάντιο

Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος μετὰ τὴν κατ' αὐτοῦ δολοφονικὴν ἐπίθεσιν τὸ 1935, δέχεται εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» τὴν ἐπίσκεψιν ἀφοσιωμένων φίλων του, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν νὰ τὸν συγχαροῦν διὰ τὴν ἐκ Θεοῦ διάσωσίν του.

ὑπόκυψε στοὺς Τούρκους.
Γιὰ θμήση, γέρο Κωσταντῆ,
τὸ ἐννηακόσα εἴκους
ποὺ μὲ τ' Συνθήκη τῶν Σεβρῶν
ἀλ'θέψαν τ' ὄνειρά μας
κὴ πήραμε τὴν Ἤπειρο
τὴ Βόρειο ποὺ ζητούσαμ,
τὴ Θράκ' τὴν 'Ανατολική,
τὴ Δυτικὴ, τὴ Σμύρνη
μ' ὁλόκληρ τὴ περιοχή τς,
τὰ Δώδεκα νησά μας
κὴ τὶ ἐχτίμης εἴχαμε
ἡμεῖς σ' ὅλο τὸ κόσμο!
Αἴ σὰ κη' αὐτὸ τὸν ἄθρωπο
πότε θὰ ξαναδιοῦμη
σ'τς πολέμοι πάντα νὰ νικᾶ
γοι' ὀχτροὶ νὰ τρέμνη οὖλοι;

Κωσταντῆς

Κάλλιο νἀκούγω σένα Γιάνν'
ὁλόκληρα μερόν'χτα
παρὰ ζιαφέντια κὴ χοροὶ
κὴ λυριστάδες νἄχω.
Μὲ θύμσες πάλε ἐνθουσασμοὶ
δόξες κὴ μουγαλεῖα
ποὺ ἂ κὴ τἄζησα, θαρρῶ
πὼς μόνε τὰ 'νειρεύτηκα.

Δέσποινα

Γιάννη γιὰ τὸ χαντῆρι μου
πές μας σὺ ὅ,τι ξέρεις
γι' αὐτὸ τὸ Βενιζέλαρο,
ποὺ μὲς στ' καρδιά μ' τὸν ἔχω.

Γιάνν'ς

Γιὰ τὸ χαντῆρι σου ἐγώ,
σνομήλικια μ' Δεσπνέλλα,
θὰ ν ἱστορήσω ὅ,τι θυμᾶ
κὴ ὅλα ὅσα ξέρω.
Ἡ δρᾶσι τ' οὔλη ἀρχινᾶ
ἀπὸ μικρὸς στὴ Κρήτη,
ὁπού τὴν ἐλευτέρωσε
τὴν "Ενωση τῆ δῶκε
κὴ τελειώνει στὴν Εὐρώπ'
ὁπού τὸν ἐξορίζαμ
γιὰ τὰ καλὰ ποὺ ἔκαμνε
τ' ἀμέτρητα 'πως ξέρτε.
'Αφήνοντας στὴ μπάντα γὼ
τὴ δρᾶσι του στὴ Κρήτη
ποὺ δικηγόρος ἦντανε
κη' ἔβγαζε φημερίδα
κὴ πολεμοῦσε στὰ βουνὰ
ὡσὰν ἐπαναστάτης,
στὰ χίλιαεννηακοσεννηά,
ἐρχόμη ἐγὼ φίλοι,
ποὺ ἡ δύστυχη 'Ελλάδα μας
ἔμοιαζε 'να καράβι
γεμάτο κόσμο κὴ χωρὶς
κανένα καπετάνιο
νὰ ξέρ νὰ πιάση τὸ τιμόν'
κομμάνντο γιὰ νὰ κάμη.
Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν Κρήτη μας
τὴ τουρκοκρατημένη
φωνάξαν τὸ Λευτέρη μας
νὰ κυβερνὴς τ'ν 'Ελλάδα!
Αὐτὸ 'τανε τὸ χάλι μας
αὐτήν' ἡ καταντιά μας.
'Εκειὸς π' δὲ παραδέχετη
τ' μεγάλ' αὐτὴν' ἀλήθεια
θέλω νὰ ἔρτη νὰ μοὶ πῆ
γιατὶ 'μεῖς τὸν φωνάξαμ.
'Ο Βασιλές μας ἔτρεμε
νὰ τὴ τὸν ἐξορίσνε
κὴ γή' "Ολγα ἡ Βασίλισσα
δάκρυα μαῦρα ἔχ'νε,
γιατὶ ὁ Κωνσταντῖνος μας,
ὁ Διάδοχος, ὁ γυιός της
κὴ τ' ἄλλα τρίγια τὰ παιδιά τς
οἱ πρίγκιπες, 'Ανδρέας,
Νικόλας κὴ Χριστόφορος
σὲ ἐξορία ἦνταν.
"Ετσι ὁ Στρατιωτικὸς
ὁ Σύνδεσμος 'ποφάγ'σε
αὐτὸς ποὺ πῆρε τὴν ἀρχὴ
μὲ τὸ στρατὸ κὴ στόλο
Σὲ κείνη τὴ κατάσταση
κη' ὁ Γούναρης 'μολόγ'σε
ἀνίκανος πὼς ἦτανε
τ'ν ἀρχὴ νὰ ἀναλάβη
νὰ σκηματὶς κυβέρνηση
τὰ πάντα νὰ ρυθμίση.
Τέτοια, ὁπού γυρέβανε
μικροί, μουγάλοι, οὖλοι
νὰ σκηματὶς Κυβέρνηση
ὁ Σύνδεσμος τ' Στρατοῦ μας
χωρὶς πολιτικάντηδες,
γιατὶ αὐτοὶν ἐφέραν
σὲ τέτοιο χάλ' τ'ν 'Ελλάδα μας
μὲ τὰ κομματικάτους.
Τέτοια ὁπού φωνάζανε
κρεμάλες νὰ στηθοῦνε
νὰ κρεμαστοῦν στὸ Σύνταγμα
ὑπεύτυν' ὅσοιν' ἦνταν.

Γι' αὐτὰ ὁποὺ ἀκούσατε
κὴ ἄλλα ποὺ ἀφήνω
τέτοιας λογῆς ὑπόληψη
γη' Ἑλλάδα εἶχε τότες
ποὺ ἐπειδὴς γυρέθαμε
τὴ Κρήτη μεῖς νὰ πάρουμ
προσθέρνοντας τὸ Κράτος μας
σὲ μία Σύσκεψ πήκαν
τς Εὐρώπης οὖλοι οἱ Μεγάλ':
«Θὰ ἦταν τερατῶδες
νὰ 'μπιστευτοῦμη ὅλ' ἡμεῖς
τὴ τύχη μίας Κρήτης
σὲ ἕνα κράτος ποὺ δὲ ζῆ
χωρὶς τὴν ἀναρχία
σὲ κράτος ποὺ καὶ τὸ σκυλὶ
δὲ βρίσκει τὸν ἀφέντη».
Καὶ ὅμως ὁ Λευτέρης μας
ἀφοῦς καλὰ μελέτ'σε
αὐτὴν ὅλ' τὴ κατάσταση
καθόλ' δὲ δυσκολεύτκη
νὰ πῆ σ'τς πολιτικάντηδες
τί ἔπρεπε νὰ γίνη
κη' ἀκόμα πὼς δὲν ἔπρεπε
'κλογὲς μπερντέμ νὰ κάμνε,
γιὰ νἄχ' ὁ κόσμος τὸ καιρὸ
νὰ θρῆ τὸν ἀρχηγό του.
Αὐτὰ 'φοῦς τς εἶπε ἔφυγε
στὴ Κρήτη ξαναγύρσε
κη' ἀπὸ δεκεῖ εἰς τὴν Εὐρώπ,
στὴν Ἑλθετία πῆγε
νὰ ἡσυχάσ' ὁ δύστυχος
τὴ γειά του νὰ κυττάξη.
'Αλλὰ δὲ τὸν ἀφήσανε
καθόλου νὰ 'συχάση
'πιμένανε καλὰ κὴ σών'
γιὰ νὰ δεχτῆ νὰ θάλη,
'ποψηφιότητα κη' αὐτὸς
ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.
Κὴ ὅσο αὐτὸς ἐπέμενε
κὴ ἔλεγε σὲ οὖλοι
π' καθόλ δὲ μᾶς ἐσύμφερνε
νὰ δώσωμε αἰτία,
τόσο τὸ ρέμμα φούσκωνε
τὸν φώναζε γη' Ἑλλάδα.
"Ετς ἐκλογὲς ἐκάμανε
σ'τς ὀχτὼ τὸν "Ακστο μῆνα
χρονιὰ γνωστὴ κη' ἀξέχαστη
χιλιανηακόσα δέκα
ὄντας αὐτὸς γιὰ γιατριγιὰ
στὴν Ἑλθετία θρίσκνταν.
Στ'ν 'Αθήνα ἐκατέθηκε
στὴς εἴκουσι, τὸν "Ακστο.
Τς εἰκουσιμιὰ τ'ν ἀπάθεργιο
δίν' τ' ὄνομα στὸ κόμμα τ'
κὴ φέγειν' πάλε γιὰ τὴ Κρήτ
νὰ δγῆ κὴ κεῖ τί γίνναν,
νὰ κανονὶς τὴ θέσι του
γιατ' ἔπρεπε νὰ λύση
κάθε δεσμὸ μὲ τὸ Νησὶ τ'
στ'ν Ἑλλάδα νὰ γυρίση
μὲ στένος κη' ἀπερίσπαστος
τὸ ἔργο του νἀρχίση.
"Ετς τοῦ Σταυροῦ στὴς τέσσερες
ἡ Κρήτη στὸ ποδάρι
κὴ πρῶτα πρῶτα τὰ Χανιὰ
τὰ βνᾶ οὖλα τριγύρω
κὴ πρῶτο ἀπ' οὖλα τ' 'Ακρωτῆρ
φωταγωγμένα οὖλα
τιμούσαν κὴ δοξάζανε
τὸ Μέγα Βενιζέλο
κὴ τὸν καταθοδώνανε,
τὸν στέρναν στὴν Ἑλλάδα
μ' εὐχὲς ποὺ συγκινούσανε
κὴ σοὔρχονταν νὰ κλάψης,
εὐχὲς ποὺ μόν λεθέντικες
καρδιές, χίλια κὴ στήθεια
εἶν ἱκανὲς νὰ δώσουνε
'ντας λευτεριὰ ζητοῦνη
σὲ κειὸ ποὺ τὴς ἐλπίδες τους
'ποκλειστικὰ τὴς ἔχνη.
Γη' ὑποδοχὴ π' τὸν ἔγινε
στ'ν 'Αθήνα στὸ Περαία,
τὴν ἄλλη μέρα πόφτασε,
Πρωθυπουργὸς πλειᾶ τώρα,
εἶνη 'πὸ τ' ἀπερίγραφτα,
καταπὼς λένε ὅσοιν'
τὴ μέρα κείνη λάχανε
σὲ τέτοια ἀποθέως.
Τὴν ἴδια μέρα, ἀξέχαστη,
στὶς πέντη τοῦ Σεπτέμθρη
θγάζει τὸ πρῶτο λόγο του
στὸ Σύνταγμα στ' Πλατεῖα,
κη' ὅπως πολλοὺς 'γὼ ἄκουσα
νὰ λέν νὰ διηγιέντην
πολλοὶ δὲ κοιμηθήκανε,
μόνε ξημερωθήκαν,
τὸ λόγο τ' ξεψαχνίζοντας
κὴ οὔλου συζητώντας.
'Απάν ποὺ μήνας ἔκλεισε
στὴς πέντη τοῦ 'Οχτώθρη,
μέρα κη' αὐτὴ ἀξέχαστη
εἰς τὸ παλάτι πῆγε

κη' ἀφοῦς ἀπ' τὸ Γεώργιο
τὸ Βασιληᾶ ἐπῆρε
'ντολὴ διὰ νὰ σχηματίς
κυϑέρνηση, καθήσαν
διὰ νὰ συζητήσουνε
σὰ δυὸ καλοὶ συντρόφοι.
Κη' ἀφοῦ βρεθήκαν σύμφωνοι
πὰ σ' οὖλα τὰ σημεῖα
'ντας ἔφευγε ὁ Λευτέρης μας
εἶπε στὸ Βασιληᾶ μας:
«Εἶμαι, Μεγαλειότατε,
κατενθουσιασμένος
δι' ὃ καὶ εἰς ἀνάμνησιν
τῆς πρώτης ἐπαφῆς μας,
ὑπόσχομαι, πιστεύσατε,
ἐντὸς μιᾶς διετίας
νὰ καταστῆ ἀγνώριστη
ἡ τάλαινα Πατρίς μας,
ἀρκεῖ, Μεγαλειότατε,
θερμῶς παρακαλῶ Σας,
νὰ μὲ συνδράμετε καὶ Σεῖς
εἰς τὸ ϑαρύ μου ἔργον».
Τὴν ἴδια μέρα ὕστερα
ὁρκίζεται ἡ πρώτη
κυϑέρνης τοῦ Λευτέρη μας,
Μεγάλου Βενιζέλου.
Κὴ τώρα, φίλοι πῆτε μοι
κὴ πρώτ ἐσὺ Δεσπνέλλα,
ἂν ὅσα εἶπα φτάνουνε
κη' ἃ θέλετε νὰ πάψω,
γιατὶ ϑαρρῶ πὼς εἴμαστη
σὲ σπίτι ποὺ γιορτάζει,
σὲ σπίτι νὰ τραγδήσουμη,
νὰ πιοῦμη νὰ χορέψουμ.

Κωσταντῆς

Λέγε σὺ Γιάννη κη' ἔννοια σου
κανεὶς δὲ θέλ' νὰ πάψης,
γιατ' ὅγοιος θέλει νὰ τραγδὴς
νὰ πγῆ ἢ νὰ χορέψη
ὧρες πολλὲς ἔχει μπροστά τ'
γιὰ νὰ τὰ ἀπολάψη.
Τοῦ Δώδεκα τὸ Πόλεμο
νὰ πῆς τώρα 'γὼ θέλω
ἀκόμα κὴ γιὰ τ'ν "Αμυνα,
ὁποὺ κὴ 'γὼ 'πηρέτ'σα,
πολέμσα κὴ λαϑώθηκα,
παρήλασα στ'ν 'Αθήνα
μ' ἕνα σωρὸ Λημνιὰ παιδιὰ
ἴσαμε δυὸ χιλιάδες,
ποὺ πολεμήσαν σὰ θεριὰ
σὲ μκρές, μουγάλες μάχες,
τόσο ποὺ γοι' ἀξωματικοὶ
Λημνιοὺς γυρέϑαν νἄχνη.
Τσινὰς ἡ Μεραρχία μας,
τ' 'Αρχιπελάγους γη' ἔνδοξ,,
φημίστκη ἀπ, οὖλες πειὸ πολὺ
δοξάστκη κὴ γή Λῆμνο.
Δοξάστκη μάλιος πλειότερο
ὀντὰς μιὰ μέρα, φίλοι μ,,
μές σ' οὖλ' τὴ Μεραρχία μας
ὁ πειὸ ἀντρειγιωμένος
Λημνιὸς ἀκούστκε ποὔτανε,
ὁ Λιάπης ὁ Δημήτρης
χωριὸ του ποῦνη ὁ Κοντιᾶς
κη' αὐτὸς ποὺ ζῆ ἀκόμα,
πόχει παιδιὰ ἕνα σωρὸ
τὰ πλειότερα ἀγόρια
λεϑέντες οὖλ, ἀντρειγιωμέν'
κὴ προκομμένοι οὖλοι.
Στὴν ἀντρειγιὰ στὴ δύναμη
δὲ ϑὰ μπορέσνη ὅμως
νὰ μοιάσνη τὸ πατέρα τους
τὸ γέρο Λιάπ τὸ Μῆτρο.
"Ετσι ποὺ λέτη μιὰ ϑολὰ
μιὰ μέρα ποὺ γιορτάζαμ
κὴ χόρευαν οἱ ἄντρες μας
τῆς Μεραρχίας οὔλης
νάσου κὴ φέρνη μ' ὄργανα
δαφνοστεφανωμένο
κὴ σηκωτὸ στὰ χέρια τους
οἱ Μυτιλ'νοὶ οἱ ἄντρες
τὸ Μυτιλ'νιὸ τὸ γίγαντα
τὸ πειὸ ἀντρειγιωμένο
ποὺ οὖλ' παραδεχότανε
κανὲς ὅτι δὲ μπόρειε
ἀπ' τς 'Αρχιπελαγίτες μας
νὰ τὸν καταπονέση.
Δεκεῖ τότες ποὺ χόρευαν
κὴ χόρευε κη' ὁ Λιάπης
καμπόσοιν' ἔτς στὰ χορατὰ
στὸ Μῆτρο μας προτείννε
νὰ μετρηϑῆ κὴ νὰ παλαίψ
μὲ τὸ ϑεριὸ τὸ γίγα.
'Ο Μῆτρος κοντοστέκετη
λογιάζ τς Λημνοὶ τριγύρω τ':
«'Αφοῦς τὸ ϑέλτη, δέχουμη».
ἀντρείκια εἶπ' ὁ Λιάπης.
'Εννηὰμς χιλιάδες ἤτανε
οἱ ἄντρες τς Μεραρχίας
π' ἀνοίξανε στὰ γλήγορα
σωστὸ μεγάλο κύκλο

γιὰ νὰ μποροῦν νὰ βλέπουνε
τοὺς παλαιστὲς τοὺς δύο,
ποὺ πήραν θὲς κὴ πάντεχαν
τὸ πρόσταγμα νἀρχίσνε,
'φοῦς πρῶτα ἀλειφτήκανε
μέ, λάδ οὖλο τὸ σῶμα τς.
Κὴ' ἀκούγετη τὸ πρόσταγμα
κη' ἡ πάλη ἀρχινάει.
Πρῶτος ὁ Μῆτρος κοντοζγιὲβ
μὲ μπράτσα μισαν'μένα
μὲ σταθερὸ βηματισμὸ
μικρὸ κη' ἀργὸ κομμάτι,
τὸ γίγαντα ποὺ στέκονταν
σὰ βράχαρος πελώριος
'ὁλόρτος κὴ μὲ τὸ ζερβὶ
μπροστὰ κομμάτ τὸ πόδι τ'.
Π' ἀπόστας δύο βήματα
'ὁ γίγαντας πετιέτη
σωστὴ σαῖτα πὰ στὸ Λιάπ
κη' οὖλοι μας πήκαμ' πάει
καταπλακώθηκεν ὁ Λιάπς
αὐτὸ ἦνταν τὸ τέλος τ'.
Συνβῆκεν ὅμως φίλοι μου
'να πρᾶμμα ποὺ θαμμάξαμ
'να πρᾶμμα ὁποὺ ἔκαμε
ἡμᾶς τς Λημνοὶ νὰ πδήξουμ
'πὸ τὴ χαρά μας ποὔδαμε
τὸ γίγαντα ποὺ βρόντξε
'πὸ δίπλα κάτ μὲ τὸ κεφάλ'
τὸ Λιὰπ νὰ χ'μᾶ ἀπάνετ.
'Πὸ τὸ λαιμὸ τὸν ἔπιασε
ἀνάσκελα τὸν γύρσε.
Ξαναπιαστήκαν ὕστερα
παλαίβαν κὴ παλαίβαν
ὅσο ποὺ σηκωθήκανε
κὴ πάλε ξαναρχίσαν.
Γιὰ μιὰ στιγμὴ μεῖς βλέπουμε
τὸ Μῆτρο 'πὸ τὴ μέση
νὰ τὸν ἁρπάζ ὁ γίγαντας
νὰ τὸν σηκών' ἀπάνω
κὴ νὰ τὸν σφίγγη δυνατὰ
γιὰ νὰ τὸν ρίξη χάμω.
'Ο Λιάπης ὅμως πέφτοντας
τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ ζνίχι
κὴ πέφτνη κάτω κὴ γοὶ δυὸ
μαζὶ στὸ χῶμα κ' λιέντην.
Αὐτὴν' τ' φορὰ ὁ Μυτιλ'νιὸς
κατάφερε κὴ πιάσε
μὲς στὰ μηριά του τὸ κεφάλ'
τοῦ Λιάπη τοῦ Δημήτρη,
ποὺ εὔκολα ἐξέφυγε
μ' ἀνέλπιστο 'να σφόρτσο
ἀπ' τὸ κεφαλοκλείδωμα
κὴ σκώνεται ἀπάνω
πειὸ θαρρετὰ γιὰ νὰ ἀρχὶς
ξανὰ πάλε τὴ πάλη.
Θμωμένος τότ' ὁ γίγαντας
λέει στὸ χωριανό μας:
«Μῆτρο ἀνώφελα πασκίγ'ς
θὰ σὲ καταπονέσω».
«Αἴ τότες, φίλε μ', ὥς ἐδῶ
κὴ πάρα πέρα ὄχι»
'πλογήθκ' ὁ Μῆτρος στὸ θεριὸ
κὴ λ'γᾶ μπερντὲμ τὸ σῶμα τ'
τὰ χέρια τ' βάζει κατὰ γῆς
καὶ εἰς αὐτὴ τὴ στάση
τὸ γίγα παραμόνευε
ποὺ κατ' ἀπάνε τ' ἦρνταν.
Βήματα δυό τς χωρίζανε
χτυπᾶ τὰ χέρια του στὴ γῆς
σὰ νἄνταν λεοντάρι
κὴ χ'μᾶ πὰ στὸν ἀντίπαλο τ'
μ' ὅσην ὁρμὴ μποροῦσε.

'Ο Μῆτρος (Δημήτριος) Λιάπης μετὰ τοῦ υἱοῦ του Σταύρου

Μὲ τόσην 'ποὺ ὁ γίγαντας
γιὰ νὰ σταθῆ δὲ μπόρσε
μὸν ἔπεσεν ἀνάσκελα
σὰ βράχαρος πελώριος
κὴ βρόντξεν ἡ κατνάρα του
μαζὶ καὶ τὸ κεφάλι τ',
Πὰ στὸ ζαλ'σμένο γίγαντα

πέφτει μπερντὲμ ὁ Μῆτρος
κὴ μ' ὅσην εἶχε δύναμη
ἔσπρωχνε τὸ κεφάλι
τ' θεριοῦ π' ἄρχισε μούγκριζε
παράλ'σε παραδόθ'κε.
Γῆ Λῆμνο ἔτς δοξάστηκε
κη' ὁ Λιὰπς ποὺ ζῆ ἀκόμα.
Σὰ θέλης, τώρα Γιάνν' ἐσὺ
τὴ χάρι νὰ μᾶς κάμης
ποὺ σὲ ζητοῦμε ὅλοι μας
ἀρχίνα 'μεῖς ἀκοῦμε.

Γιάνν'ς

Σὰ πῆρε τότες τὴν ἀρχὴ
στ ἀχέρια τ' ὁ Λευτέρης
κὴ μπήκαν οὖλα στὸ ντουζέν'
πασκίζει μέρα νύχτα
στρατὸ πολὺ νὰ ἑτοιμάζ
τὸ στόλο νὰ πλουτίζη.
Μεγάλο 'μως κατόρθωμα
ποὺ ξέπληξε τὸ κόσμο
εἶναι νὰ ξέρτε οὖλοι σας
ἡ συμαχία π' κάμαμ
τὰ τέσσερα Βαλκάνια,
Ἑλλάδα, Βουλγαρία,
Σερβία, Μαυροβούνιο,
ποὺ μυστικιὰ κρατήθκη
χωρὶς νὰ πάρνε μυρουδιὰ
ἡ Πύλ'κὴ γῆ Εὐρώπη.
Τὸ πῶς τότες κατάφερεν
ἐκειὸς ὁ Βενιζέλος
νὰ πείση τὰ Βαλκάνια
τ' Τουρκία νὰ χτυπήσνε,
π' οὔλ' τὴν Εὐρώπ φοβέριζε,
σλουγ'στῆτε μοναχοί σας.
Σέ χρόνια δυὸ ὅσα ἔκαμε
τ' ἀφήνω 'γὼ στὴ μπάντα
κὴ ἔρχουμη στὸ Δώδεκα
τ' Ἁγιοῦ Δημητριάτη
στὴς πέντη, μέρα ἀξέχαστη
στὸ πόλεμο π' κηρύξαμ
μισῆ 'πὸ τὰ μεσάνυχτα
καλὰ καταπὼς ξέρω.
Θυμθῆτε τί περίλαβε
κη' ὅτις ἑξήντα μόνε
χιλιάδες μάχιμο στρατὸ
νὰ παρατάξη μπόρειε
ὅλ' ἡ Ἑλλάδα μας, γιατὶ
αὐτὸ ἦνταν τὸ χάλ' μας
κὴ πὼς τὰ οἰκονομικὰ
τρισάθλια τὰ βρῆκε,
γιὰ νὰ συγκρίνετε ἐσεῖς
τ' κατάσταση τὴ τότε
μὲ οὖλα ὅσα τώρα 'γὼ
θὲ νὰ σᾶς ἱστορήσω.
Νὰ τὸ λοιπὸν στὸ λόγο του
μὲς στὴ Βουλὴ τί εἶπε:
Τ' Σταυροῦ στὴς δέκα κὴ ἑφτὰ
'πιστράτεψη κηρύξαμ
τ' Στρατοῦ κὴ τ' Στόλου γενική,
πλειᾶ δὲ μπορούσαμ' ἄλλο,
γιὰ νὰ χτυπήσουμ τὴ Τουρκιὰ
τὴ χώρα τ' ἀντιχρίστου.
Ἡ δύναμ π' παρατάσσουμη
εἶν πειὸ μουγάλ' ἀπ' ὅσην'
ἀπολογίζαμ οὖλοι μας
καλὰ καταπὼς θμᾶστη.
Ἡ δύναμ ἡ σημερινὴ
τ' Στρατοῦ εἶνη διακόσες
χιλιάδες κὴ δὲ θὰ ν' ἀργὴς
νὰ φτάση τὴς τρακόσες,
ἐκγυμνασμένος ἄρτια
μὲ οὖλα τὰ στελέχη τ'
ὠργανωμένος τέλεια
κὴ μὲ στολὲς καινούργιες.
Τὸ Στόλο τὸν ἀποτελοῦν
σαράντα σκάφ κη' ἀπάνω.
Σ' αὐτὰ ὅμως προστέσαμε
τὴς τελευταῖες μέρες
ἀκόμα κη' ἄλλα τέσσερα
ἀντιτορπιλλικά μας
τῆς ἀνοιχτῆς τῆς θάλασσας
καινούργια κὴ ὡραῖα,
τέτοια ποὺ ἡ Μεσόγειο
πρώτη φορὰ τὰ βλέπει.
Γη' 'Αργεντινὴ κυβέρνηση
τὰ εἶχε παραγγείλει
καὶ εἶχε στείλ' κη' ἐπιτροπὴ
γιὰ νὰ τὰ παραλάβη.
Στὸ μεταξὺ ὅμως κρυφὰ
μ' αὐτήν' ἐσυμφωνήσαμ
μεῖς νὰ τὰ παραλάβωμε
πληρώνοντας τ'ν ἀξία τς
σωστὲς πενήντα κη' ἑκατὸ
χιλιάδες γκλέζκες λίρες
Τέτοια τ'ν Ἑλλάδα τ'ν ἔκαμε
ἀτόστ κὴ μοναχός του,
μὲ τό, μεγάλο τὸ μυαλό τ'
τὸ πατριωτισμό του
ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ συγκριθῆ
μὲ καμμιανοῦ ἀπ' ὅσοιν'
μὲς στὴν Ἑλλάδα δένανε

κὴ λύναν ἀπ' τς μεγάλοι
θέλ'ς ἀπ' τς πολιτικάντηδες
θέλ'ς ἀπ' τς σοφοὶ ποὺ εἴχαμ.
Κὴ τώρα γιὰ τὸ Δώδεκα
θὰ πῶ ὅσα προφτάσω
'σ' ποὺ νἄρθη ὁ Τηλέμαχος
τὸ κέφι νὰ σκορπίση.
Μόν δεκαπέντη μέρες μπρὶν
τὸ πόλεμο κηρύξουμ
μαθεύτηκε πὼς εἴχαμε
κρυφὴ 'μεῖς συμμαχία
τὰ τέσσερα Βαλκάνια
ὁπότες ἡ Γῆς οὔλη
ἀναστατώθκη μονομιᾶς
γιατ' οὖλοι οἱ Μεγάλοι
διαιρημένοι ἤντανε
σὲ δύο παρατάξες.
Ἡ μιὰ ποὺ ὑποστήριζε
τοὺς Τούρκους καὶ ἡ ἄλλη
ποὺ τὸ χαμό τους γύρευε
κὴ τότες νὰ συμβούλια,
συσκέψες συνεδρίασες
κὴ νότες κη' οὐλτιμάτα.
'Εμ τὸ νερὸ εἶχε πειὰ μπῆ
πολυόμορφα στ' αὐλάκι
κη' ὁ πόλεμος νταν σίγουρος
ἐδῶ εἰς τὰ Βαλκάνια.
'Ετότες, φίλοι μ', οὖλοι τους
ντὶπ χάσαν τὰ πασχάλια τς,
γιατὶ δὲ ξέραν ἡ ζγαριὰ
ποῦ θἄγερνε, φοβούνταν
μήπως ὁ πόλεμος, ἐκειὸς
γινότανε αἰτία
μικροί, μουγάλ' εἰς τὸ χορὸ
νὰ μποῦν θέλαν δὲ θέλαν,
κὴ κάθε τόσο λέγανε,
π' ὁλόκληρο τὸ κόσμο
σὲ δύσκολ' θέση ἔφερε
μόν ἕνας Βενιζέλος.
'Πιτέλους ἦρτε ἡ στιγμὴ
τς ἐκκίνησις τ' Στρατοῦ μας,
ἡ ὥρα ἔξη ἤντανε
στὴς πέντη τοῦ 'Οκτώβρη
ποὺ δόθκη ἡ διαταγὴ
π' τὸν ἴδιο Βενιζέλο
'πουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν
Πρωθυπουργὸ τς Ἑλλάδας.
Διαβήκαμε τὰ σύνορα
κη' ἀμέσως καταλάβαμ
τὸν "Αγιο Γιώργη δεύτερο
κὴ τὸ Λοσφάκι πρῶτο,
τ, Μελούνα, τὸ Λευτεροχῶρ,
σταθμοὶ ποῦνταν κη' οἱ τέσσερς
τς Τουρκίας σὲ ἀπότομες
βουνοκορφὲς στημένοι,
κη' ὀχυρωμέν' ποὺ οἱ φαντάρ
τ'ν ἑλληνικιὰ σημαία
ξεδπλώσανε κὴ στήσανε,
σὰ ξολοθρέψαν τς Τοῦρκοι.
Τσινὰς οἱ μεραρχίες μας
τ' ἀποσπερὶ τῆς ἴδιας
ἡμέρας καταυλίστηκαν
στὰ γύρω τς 'Ελασσόνας.
Πουρνὸ τ'ν ἐπαύριο στὴς ἕξ
τ' Τσαρίτσαν 'καταλάβαν
κή τ'ν 'Ελασσόνα ὕστερα
'πὸ τέσσερς ὧρες μάχη.
Τὴ μάχ' αὐτὴ τὴ διεύτυνε
ὁ ἴδιος Κωνσταντῖνος,
ὁ Διάδοχος τοῦ Θρόνου μας
ὁ Μέγας Στρατηλάτης
ποὺ ὕστερα ἐνίκησε
κὴ στ' μάχη τῆς Δεσκάτης,
ποὺ τὴν ἐκυριέψαμε
τς ἑφτὰ τὸν ἴδιο μῆνα.
'Ο ἴδιος πάλε Διάδοχος
τς ἐννηὰ καταλαμβάνει
τ' Σαραντοπόρου τὰ Στενά,
μεγάλ' ἔνδοξη μάχη,
πού, θέλς 'Εγγλέζοι, Γερμανοὶ
κη' ὁ στρατηγὸς ὁ Τοῦρκος,
ὁ νικημένος ὁ Πασσᾶς
Ταχσὶν Χασάν, ποὺ ἦνταν
τ' στρατοῦ τοῦ Τούρκ'κου ἀρχηγὸς
κὴ γοι' 'Ιταλοὶ ἀκόμα,
γράφαν, τηλεγραφούσανε
ἢ καὶ ὡμολογούσαν,
πὼς τέτοια θέση ὀχυρὴ
σ' ἐννηὰ μονάχα ὧρες
κατάπληξ σ' οὖλοι ἔκαμε
πῶς μεῖς τὴ κυριέψαμ,
μὲ τόσο λίγο πεζικό,
π' ἀκάθεχτο ὡρμοῦσε
ὡς πὄφερε τὸ κλονισμὸ
κη' ἐνίκησε τοὺς Τούρκους
μέσα σὲ νύχτα βροχερὴ
κὴ παρατήσαν οὖλα
κὴ φύγανε μὴ κυκλωθοῦν
τραβήχθηκαν στὰ Σέρβια
πειὸ μέρ' ἀπ' τὸν 'Αλιάκμονα,
ὁ τρόμος τς τόσος ἦνταν.
Σὲ μέρες δυὸ, εἰς τὴς ἐννηὰ

κή τς δέκα καταλάβαμ
πρῶτα τὸ Βλαχολίβαδο
κατόπ τοὺς Λαζαράδες,
μάχες κη' οἱ δυὸ περίφημες
π' τὸ δείξανε οἱ θκοί μας
ὀχυρωμέν' 'φοῦς ἤντανε
εἰς τὴς κορφὲς οἱ Τοῦρκοι
ἢ μέσα σὲ ὀρύγματα
ἢ λουπιασμέν' σὲ δάση.
Κη' ὄχ' μόνε τοὺς ἐδιώξαμε
ἀλλὰ διακοσογδόντα
σκοτώσαμ κὴ συλλάβαμε
'χμαλῶτ' 'κατοπενήντα.
Πορείγια ὕστερα ὁ Στρατὸς
ἀρχίζει στὰ Καμβούνια,
περιοχὴ ἀπόκρημνη
μὲ βράχαρ κὴ φαράγγια,
ποὺ Τούρκους ἔκρυβε πολλοὺς
στὸ Μεταξᾶ, στὸ Μόκρο.

Καὶ εἰς τὰ τρίγια μέρη αὐτὰ
θέλεις τὸ 'Βζωνικό μας,
τὸ Πεζικό, τὸ 'Ιππικό,
τὸ Πυροβολικό μας,
ἐπιτελέσαν θάμματα
κη' ἀντρειωσύν' 'πιδείξαν
τέτοια, ποὺ 'μολογήσανε
κὴ γοὶ ὀχτροὶ κη' οἱ φίλοι
πὼς σὰ θηριὰ πολέμησαν
οἱ ἄντρες τῶν Σωμάτων.
Χμαλώτ' ἡμεῖς ἐπιάσαμε
σ' αὐτὲς τὴς τρεῖς τὴς μάχες
ἐξὸν κεῖν' ποὺ σκοτώθηκαν
ἴσα μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Τέτοιο ἐσπείραμ πανικὸ
ποὺ κὴ συνταγματάρχη
ἐπιάσαμε αἰχμάλωτο
κη' οἱ Τοῦρκοι μᾶς ἀφήκαν
εἴκοσι δυὸ πυρόβολα,

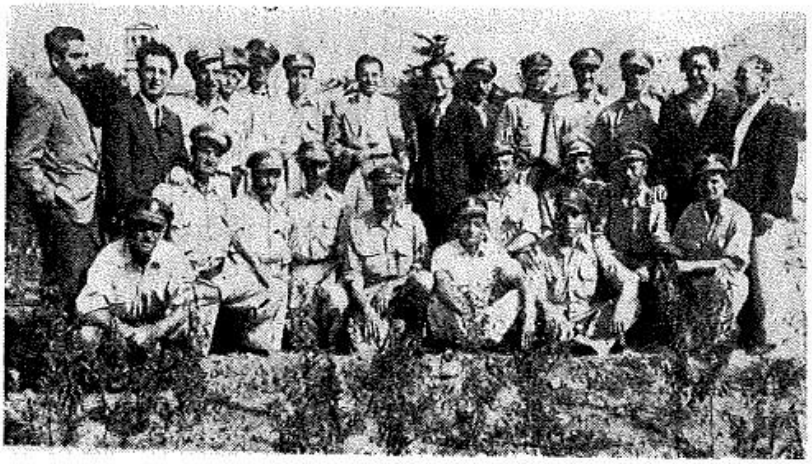

Οἱ ἀγροφύλακες Λήμνου ἔχοντες ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν 'Αγρονόμον κ. Μιχαὴλ Πρεβελάκην καὶ τὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ 'Επιθεωρητὴν τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας κ. Γρηγόριον Σαπουντζόγλου. Εἰς τὸ ἄκρον δεξιὸν ὁ κ. Νικόλαος Κορμπέτης καὶ ὁ κ. Τάσσος Μάντζαρης. Εἰς τὸ ἄκρον ἀριστερὸν ὁ κ. 'Απόλλων Λύχνος καὶ ὁ κ. Γρηγόριος 'Εμμανουήλ.

Δεκεῖ ἀντισταθήκανε μὲ πεῖσμα
ἐμ' τοὺς διώξαμ
κη' ἀπὸ τὰ χαρακώματα τς
νὰ φύγνε, ξετρυπώσαν
ὡσὰν λαγοὶ ἀπ' τὴς φωλιές τς
ἢ σὰ πουτκοὶ ἀπ' τς τρύπες τς
κὴ τρέχαν κὴ μαζεύονταν
στὴς ὀχυρὲς τὴς θέσες
ποὺ εἶχανε στὸ Ράχοβο
κὴ σ'τς Σιδηρὲς τῆς Πύλες.
Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν μπόρεσαν
αὐτοὶ νἀντισταθοῦνε
μηδὲ σ' αὐτὸ τὸ ξακουστὸ
εἰς τὸ Στενὸ τῆς Πόρτας.

τὰ μεταγωγικά τους,
σκηνὲς λογιῶν σκεπάσματα,
φυσίγγια μυριάδες,
μαντύες ὅπλα κὴ γυλιοὺς
ἀμέτρητες ὀβίδες,
μόνε κὴ μόνε νὰ διαβοῦν
τ' 'Αλιάκμου τὸ γεφῦρι,
'π' ἀπ' τὴ πολλὴ τρομάρα τους
δὲν τὸ ἐκαταστρέψαν.
Χιλιάδες δυὸμς οἱ σκοτωμέν'
βρεθήκαν Τοῦρκ' πὼς ἦνταν
σωροὶ σωροὶ κὴ κοίτονταν
ὡσὰν ἀρνιὰ σφαγμένα.
'Εμ' ὅσο μεῖς μὲ ντομπροσύν'

γενναῖα τς πολεμήσαμ
τόσο αὐτοίν' στὰ στήθεια τους
κακὰ ἔστιχτα κρύβαν.
Ὑποχωρώντας σφάξανε
οὔλ'τς Ἕλληνοι ποὺ βρήκαν
στὲς πόλεις κὴ μὲς στὰ χωριὰ
γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦνη,
ὅπως συμβῆκε μὲς στὴ πόλ'
τὰ Σέρβια ποὺ φτάσαν
κυνηγημένοι κὴ σκαστοὶ
ἀπ' ὅσες μάχες δώσαν.
Πέντη παπάδες σφάξανε
'κατὸ πενήντα ἄλλους
ποὺ ἦνταν ὅλοι προύχοντες
δασκάλ'κὴ παλληκάρια.
Μὲ τς λόγχες τοὺς ἐβγάλανε
τὰ μάτια κὴ τοὺς κόψαν.
Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Λευτεριὰ
πετάμενη στὰ Σέρβια
αἰθέρια κὴ ὁλόασπρη
ἐπῆγε νὰ ἀγκαλιάση
τοὺς Ἕλληνες ποὺ κλαίγανε
ἀπ' τὴ πολλὴ χαρά τους.
Πρῶτος ὁ δοξασμένος μας
ὁ Μέγας Στρατηλάτης
ὁ Κωνσταντῖνος Διάδοχος
βγῆκε 'πὸ τὸ φτερά της
κὴ καταπόδ οἱ νικητὲς
μὲ τοῦ Σταυροῦ τ' Σημαία,
ποὺ τὴ θαρροῦσαν ὄνειρο
ὅσοιν τὴν ἀντικρύζαν,
ἀφοῦ τὴ προηγούμενη
τῆς φρίκης τὴν ἡμέρα
κατάκλειστοι στὰ σπίτια τους
ἄλλ' κλαίγαν κὴ' ἄλλοι τρέμαν
τὸ πανδαιμόν' ἀκούγοντας
τς σφαγῆς ποὺ γίνναν ὄξω,
παντέχοντας καθένας τους
νὰ ἔρτ κὴ γὴ σειράτου.
Κὴ δὲ θὰ γλύτωνε κανεὶς
κὴ' οὔλοι αὐτοίν' θὰ σφάζνταν
ἃ δὲ βιαζότανε οἱ Τοῦρκ'
νὰ φύγνη μάνε μάνε
μὴ τοὺς προλάβει ὁ Στρατὸς
ὁ θκὸς μας κὴ τοὺς πιάση
κὴ γιὰ τ' θηριωδία τους
σκληρὰ τοὺς τιμωρήση.
Ἅμα τὴ πόλ' ὁ Διάδοχος
κατάλαβε κὴ ἄκσε
φωνὲς σπαραξικάρδιες
κεινῶν ὁποὺ θρηνούσαν
πατέρα, γυιὸ ἢ ἀδελφὸ
ποὺ βρίσκαν σκοτωμένο,
ἐπῆγε κὴ δὲ μπόρεσε
μὸν δάκρυσε κὴ κεῖνος,
στὸ τόπο ποὺ μαρτύρησαν
τὰ τόσα μας ἀδέρφια.
Στῆς πόλης ὕστερα ὁ Στρατὸς
τὲς ἀποθῆκες βρῆκε
γεμάτες ὅπλα ρουχισμό,
τροφίματα, φυσίγγια
κὴ βλητοφόρα, ὀχήματα
κη' ἄλλα πολλὰ ἀκόμα.
Οἱ Τοῦρκ' ἀπὸ τὸ φόβο τους
ὄχ' μόνε εἰς τὰ Σέρβια
δὲ μπόρεσαν ν' ἀντισταθοῦν,
ἀλλὰ κὴ τὴ Κοζάνη
μᾶς τὴν ἐπαραδώσανε,
γι' αὐτὸ τὴ καταλάβαμ
ἀμαχητὶ στὴς δώδεκα
Παρασκευὴ ἡμέρα.
Στὴς δεκατέσσερς ὕστερα
'πὸ δύο μέρες πῆγε
εἰς τὴ Κοζάν' ὁ Βασιλὲς
Γεώργιος ὁ Πρῶτος.
Τὸ πῶς γιορτάστκε ἡ μέρα κείν'
εἶν ἄλλο πρᾶμμα, φίλοι μ'.
Μέχρις ἐχτὲς ὑπόδουλοι
ὡς πεντακόσια χρόνια
καταμεσῆ τς ἐβλέπανε
τὸ Βασιληᾶ τους τώρα
κὴ μέσα στὴ Μητρόπολι
μ' ἑλληνικὲς σημαῖες
κὴ λάβαρα νὰ ψέλνετη
τὸ Πολυχρόνιό μας!
Στὴς δεκαπέντη ὁ Στρατὸς
ἀψιμαχία δῶκε
στὸ Ξερολίβαδο, π' ὁ Χτρὸς
ἐβάσταξε μιὰν ὥρα
καὶ ὕστερα τὸ ἔσκασε
'κομμάτ μπριχοῦ βραδυάσει.
Πειδὴς ἡ Βέρροια'πὸ δεκεῖ
χιλιόμετρ' ἔξη ἀπέχει,
ἀπὸ τοὺς ἄντρες μας κανεὶς
νὰ κοιμηθῆ δὲ θέλ'σε.
'Πὸ τὴ χαρά τς ξαγρύπνησαν
γιατ' ἀνυπομονοῦσαν
νὰ φέξ ἡ μέρα γιὰ νὰ μποῦν
πρωὶ πρωὶ στὴ πόλι,
ὅπως ἐμπῆκε τὴν αὐγὴ
τὸ ἱππικὸ μονάχο,
γιατὶ ὁ ἄϋπνος Στρατὸς

ἀψιμαχία κη' ἄλλη
στοῦ Τριποπόταμ τὸ Στενὸ
δῶκε κη' οἱ Τοῦρκ' τὸ σκάσαν
ὀχυρωμέν' ἂς ἦτανε
ὀχτὼ χιλιάδες τόσοιν'
μὲ πυροβόλα μπόλικα
ποὺ τοὺς ὑποστηρίζαν.
Ἔτς ὁ Στρατὸς στὴς δεκαέξ
κατάλαβε τὴ Βέρροια,
ἡ ὥρα ἦταν ἔντεκα
κατὰ τὸ μεσημέρι.
Ἡ Νάουσα π' ἀπ' τ' Βέρροια
οὔτ' ὥρα δὲν ἀπέχει
σὰν ἄκσε τὰ καθέκαστα
δὲ σταύρωσε τὰ χέρια,
μόν οὖλ' μαζὶ γοὶ Ἕλληνοι
ἀντρίκια σηκωθήκαν

Σὲ λίγες ὧρες ἔφτασε
ἀντίκρυ στὴ μεγάλη
τὴ τούρκικια παράταξη,
τὴν ἕτοιμη γιὰ μάχη.
Τὸ Τάξιν Χάσαν εἶχανε
αὐτοίν' γιὰ ἀρχηγό τους,
ποὺ ὅλα τὰ ὑψώματα
κὴ λόφους ἐκατεῖχε
ἀπ' ὅπ' τὰ πυροβόλα του
βροχὴ ὀβίδες ρίχναν
τὸ θάνατο σκορπίζοντας,
ἐξὸν τὸ Πεζικό του,
ποὺ μὲ τς ὁμοβροντίες του
ἐθέριζε κὴ κεῖνο.
Νὰ μπροχωρήσουμ ἔπρεπε
μεγάλο ἕνα δάσος
νὰ τὸ περάσουμ κη' ὕστερα

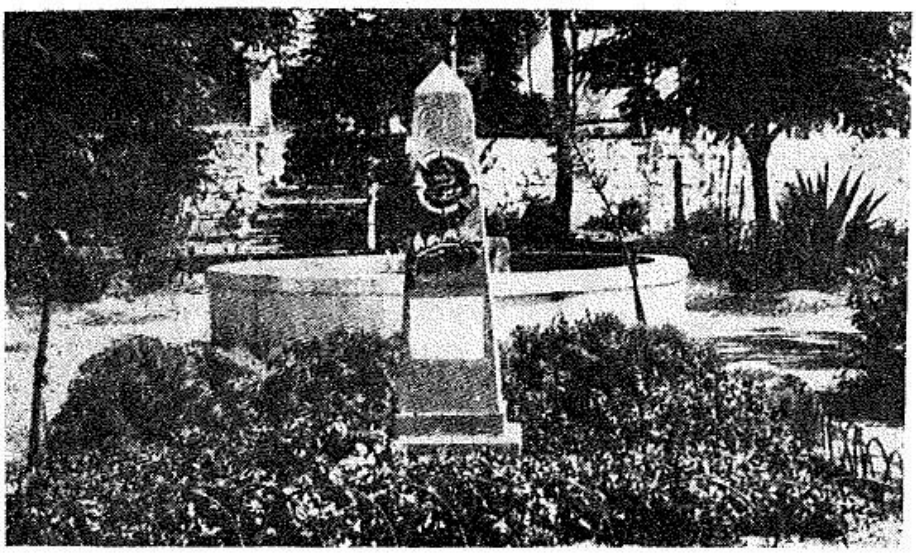

Ἀναμνηστικὴ στήλη εἰς Μοῦδρον εἰς μνήμην τοῦ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀπαγχονισθέντος ἀειμνήστου Λιμενάρχου Ἰω. Ἀρβανιτάκη

τς ἀρχὲς οὖλες κατάλυσαν
τὴν Ἕνωση κυρύξαν.
Τὴν ἴδια μέρα ἀκούστηκε
πὼς στὰ Στενὰ τῆς Πέτρας
ποὺ Τοῦρκ' πολλοὶ τὰ φύλαγαν
'πιτέλους ἡ ἑβδόμη
ἡ Μεραρχία νίκησε
μαζὶ μὲ τοὺς Προσκόπους.
Πρῶτοι αὐτοίν' ἂς ἤντανε
μὸν ἑκατοπενήντα
ἀντρίκια 'πιτεθήκανε
σὲ χίλοι πεντακόσοι.
Γη' ἑβδόμη σὰ συντάχτηκε
εἰς τὰ Στενὰ τῆς Πέτρας
ὀγλήγορα προήλασε
κὴ στὴν Αἰκατερίνη .

νἀναπτυχτοῦν οἱ λόχοι,
'πιχείρης ποῦνταν δύσκολη
γιατὶ μέσα στὸ δάσος
ἦταν κρυμμέν' κη' ὀχυρωμέν'
οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ μέρες.
Πειδὴς ὅμως δὲν εὕρισκε
κανεὶς κανένα τρόπο
γιὰ μάχη κατὰ μέτωπο,
διατάζει ὁ Σβορῶνος
ὅσο μποροῦσαν γλήγορα
τὸ δάσος νὰ περάσνε
γιὰ νὰ χτυπήσνε π' τὰ πλευρὰ
μπερντὲμ σὰ τὸ διαβαίναν.
Ἔτς ἄρχισε ἡ προέλαση
τὸ κίντυνο ἀψηφώντας
κη' ἀπ' ὧρες σὰν ἐβγήκανε

σὲ μάχ' παραταχθήκαν.
Καλὰ καλὰ τ'ν ἀνάσα τους
νὰ πάρνε δὲν προλάβαν
κὴ ἔφοδο διάταξε
ὁ ἥρωας Ββορῶνος.
Κὴ πέσαν μὲ ἀλαλαγμοί
εἰς τὸν ὀχτρὸ ἀπάνω
ποὺ σάστ'σε, δὲ περίμενε
ὁρμητικὴ ἐπίθες.
Τέτοια ποὺ τὸν ἀνάγκασε
νὰ 'ποχωρὴς στὸ Κίτρος.
Δεκεῖ ἀνασυντάχθηκε
κη' ἐνίσκυση τὸν στείλαν
δύο χιλιάδες πεζικό,
κανόνια, πολυβόλα,
γιὰ νὰ προβάλη ἄμυνα
κὴ νὰ ἀναχαιτίση
τ' Στρατοῦ μας τὴ προέλαση.
'Εμ σ' ἔξη ὧρες μέσα
παρ' ὅλο ποὺ οἱ ἄντρες μας
ὅλ' ἦνταν κουρασμένοι
πάλε τὸν ἐσκορπίσανε
κὴ σὲ φυγὴ τὸν τρέψαν,
κὴ τὸν ἐκυνηγήσανε
ὡς τὸ Λευτεροχῶρι,
στὸ Κόλπο τὸ Θερμαϊκὸ
ὅπου τὸν 'Αλιάκμο
ἡ Μεραρχία διάβηκε
κὴ πῆγε πῆρε μέρος
στ' μεγάλη μάχ' τῶν Γιαννιτσῶν
ποὺ κηόλας εἶχ' ἀρχίσει.
'Εξέχασα νὰ σᾶς εἰπῶ
στὴς δεκαπέντη ὅτι
γοί Εὔζωνοι κυρίεψαν
τῶν Γρεβενῶν τὴν πόλη
μὲ τὸ γενναῖο τς ἀρχηγὸ
τὸ Στέλιο τὸ Γεννάδη,
συνταγματάρχ' μηχανικὸ
ποὺ τὄλεγε ἡ καρδιά του.
'Η Σιάτιστα σὰν ἔμαθε
πὼς ἐλευτερωθήκαν
τὰ Γρεβενὰ δὲ βάσταξε
μὸν Σιατιστὲς ἐβγήκαν
μὲς στ'νύχτα κὴ καλέσανε
τς ὁπλαρχηγοὶ τοὺς Κρῆτες
τὸ Καραβίτ κὴ τὸ Μακρῆ
ποὺ μ' ἑκατὸ ἀντάρτες
ἐκαταλάβανε τὴ πόλ'
ἀμαχητὶ τ'ν ἄλλ' μέρα
γιατὶ τὴ νύχτα ὁ Σερὶμ
'ὸ Μπέης ταγματάρχης
καὶ οὖλ' οἱ Τοῦρκοι φύγανε
'πὸ φόβο μὴ πιαστοῦνη.
Πήγανε στὸ Τσαρούσινο
γιὰ νὰ ταμπουρωθοῦνε,
γι' αὐτὸ κὴ τὸ ρημάξανε
κη' οὖλ' τς "Ελληνοι ἐσφάξαν.
'Αφοῦ φωτιὰ ἐβάλανε
στ' Μονὴ τῆς Παναγίας
ἄρον κὴ ἄρον φύγανε
τὸ σκάσαν μὴ πιαστούνη.
Οἱ Σιατιστὲς σὰ μάθανε
πῶς ἔβγαζαν τὸ ἄχτι τς
οἱ Τοῦρκοι στὸ Τσαρούσινο,
ἁρπάξαν τὰ ντουφέκια τς
κὴ τρέξαν κη' ἔτσι μπόρεσαν
τ' φωτιά τς Μονῆς νὰ σβύσνε
κὴ Τούρκους τρεῖς ποὺ φεύγανε
νὰ πιάσνε αἰχμαλῶτοι.
Τὴν ἄλλη μέρα π' ὁ Στρατὸς
ἐμπῆκε εἰς τὴν πόλι
ὅλα τὰ τούρκικα χωριά,
χωριὰ τῶν Βαλαάδων,
τρέξανε νὰ δηλώσουνε
ὑποταγὴ στ'ν 'Ελλάδα,
Τσινὰς οἱ Τοῦρκ' σὰ χάσανε
κάθε ἐλπίδα ποῦχαν
στὰ ὀχυρὰ κὴ στὰ στενὰ
ἐπάνω στὰ Καμβούνια
κὴ στὸ χιονᾶτο "Ολυμπο
π' σὲ λίγες μέρες μέσα
τὰ ἐκατάλαβε ὁ Στρατὸς
τς 'Ελλάδας ὁ γενναῖος
σκεφτήκανε νὰ δώσουνε
'ποφαστικὴ μιὰ μάχη
μὲ σχέδιο νὰ 'πιτεθοῦν
'πὸ πίσω κη' ἀπ' τὰ πλάγια
στ' Διάδοχου τὴ στρατιὰ
νὰ τὴν ἀναχαιτίσνε
νὰ σώσνε τὴ πρωτεύουσα
τς Μακεδονίας μπάριμ.
Γι' αὐτὸ ἐσυγκεντρώσανε
στρατὸ ὅσο μπορούσαν.
Στὰ Γιαννιτσὰ δυὸ στρατιές,
ἡ μιὰ τοῦ Τάξιν Χάσαν
κὴ γη' ἄλλη τοῦ Ναδὴρ 'Αλῆ
πασσᾶ εἰς τὸ Στρυμῶνα
ἀκόμα κη' ἄταχτο στρατὸ
πολὺ ἀπ' τὰ τριγύρω.
Μ' αὐτὸ τὸ πολυάριθμο
στρατὸ ἐκαταλάβαν
ὑψώματα κὴ γήλοφοι

ἀπὸ βορειᾶ καὶ Δύση
κη' ἀπὸ νοτνὰ κὴ τραμνταν'κὰ
χωριὰ ποὺ εἶνη τρίγια.
Τὄνα τὸ λὲν Καδήκιοϊ,
Καδήνοβο τὸ ἄλλο,
τὸ τρίτο εἶν' ἡ Καρυώτισσα,
π' σωστὸ τρίγωνο κάμνε.
Χιλιάδες τέσσερς ξέχωρα
διατάχτηκαν νὰ πιάσνε
τὲς γέφυρες τοῦ Λούδιου
ποὺ πέφτνε ἀπὸ νότο
κη' ἀπὸ λεβάν-τ τῶν Γιαννιτσῶν,
πλεονεχτήματα οὒλα
σπουδαῖα κὴ ἐξαίρετα,
γιατ' ἤτανε οἱ θκοί μας
'ποχρεωμέν' ἐπίθεση
νὰ κάμνε ἀπροκάλυφτ
σὲ μέρος ποὒνταν πεδινὸ
κὴ μὲ βαθειὰ χαντάκια.
Αὐτὰ γιὰ νὰ περάσουνε
θὰ κοντοστέκνταν τόσο
ποὺ ἔφτανε εἰς τὸν ὀχτρὸ
μὲ τὰ πυρόβολά του
νὰ τοὺς τσακίση κη' ὕστερα,
σὰ βγαίναν ἀπὸ μέσα
ντουφέκια πολυβόλα του
νὰ τοὺ θερίσνε πάλε.
Γή ἀδρειωσύν' ὅμως αὐτὰ
τ' Στρατοῦ μας τὰ ἀψήφσε,
γιατὶ καταπὼς ξέρουμε
'πιτέθκη ἀφηνιασμένος,
ἀτρόμητος πὰ στὸν ὀχτρὸ
μὲ τὴν ἐφ' ὅπλου λόγχη
νὰ τὸν χτυπὴς κὴ νὰ τὸν διώξ
ἀπὸ τὰ ὀχυρά του.
Τὸ βράδυ στὴς δέκαὀχτὼ
μὲ ἕξη μεραρχίες
ὁ Κωνσταντῖνος Διάδοχος
ποὺ γιὰ τὴ Σαλονίκη
βάδιζε, στρατοπέδεψε
στῶν Γιαννιτσῶν τὸ κάμπο
καρσὶ καρσὶ εἰς τὸν ὀχτρὸ
κοντὰ σ'τς προφυλακές του.
Τ'ν ἐπαύριο τς δεκαεννηὰ
πουρνὸ ἐφτὰ ἡ ὥρα,
ἡ δεύτερ μεραρχία μας
ποὒνταν πρωτοπορεία,
δίνει τὸ σύνθημα κη' εὐτὺς
βομβαρδισμὸ ἀρχίζει
ἐνάντια εἰς τὸν ὀχτρὸ
ποὺ βάστα τὸ Καδήνοβ.
Κατόπι καὶ ἡ τρίτη μας
βάζει πυρὰ κη' ἐκείνη
ἀπάνω στὴ Καρυώτισσα
στερνὴ καὶ ἡ τετάρτη,
ποὺ τὸ Καδήκιοϊ ἄρχισε
γενναῖα νὰ χτυπάη.
Τς ἐννηὰ ἡ μάχη ἄναψε
σ' οὒλ' τ'ν ἔχτας τοῦ μετώπου
κὴ ἐπειδὴς ἡ τούρκικη
ὁλόκληρ ἡ παράταξ
μὲ πεῖσμα ἀντιστέκονταν,
καταστροφὴ σκορπώντας,
ἡ δεύτερ μεραρχία μας
μὲ τὰ πυρόβολά της
μ' ὁρμὴ πολλὴ 'πιτέθηκε
στὸ ἐχτρικὸ τὸ κέντρο,
π' ὅσο κη' ἂν ἀντιστάθηκε
πεισματικὰ κη' ἀντρίκια
νὰ κρατηθῆ δὲ μπόρεσε,
κλονίστκε κη' ὑποχώρσε.
Στὴν ὑποχώρηση τς οἱ Τοῦρκ'
ποὺ μάχονταν στὸ κέντρο
ἐπαρασύρανε κὴ κεῖν'
ποὺ μάχνταν στὴ Καρυώτ'σα
κὴ κείνους τοῦ Καδήκιοϊ
κη' ἔτς οὒλη ἡ παράταξ
τοῦ πεζικοῦ τοῦ τούρκικου
ἐπῆρε τὴ κατεύτυνς
γιὰ τὴ Μπαλίτσα, τ' γέφυρα
π' νὰ τὴ διαβῆ διατάχτκη
ὅσο μποροῦσε γλήρορα
συντεταγμένη ὅμως,
νἀφήση πίσω τὸ στρατὸ
τὸ θκό μας ποὺ τς κυνήγα,
νὰ τὸν χτυπήση ὕστερα
τὸ πυροβολικό τους,
ποὒχε τὸ μέρος 'πισημάν'
μ' ἀκρίβεια ἀπὸ μέρες.
Σὰ τὴ διαβήκανε οἱ Τοῦρκ'
νὰ κὴ γοὶ μεραρχίες,
ἡ δεύτερή μας κὴ γή τρίτ,
οἱ πειὸ προχωρημένες,
π' ὡρμήσανε νὰ τὴ διαβοῦν
πηδώντας δρασκελώντας.
Πενήντα ὅμως κη' ἑκατὸ
ἅμα κὴ φτάσαν μέτρα
σταθήκαν οὒλοι μονομιᾶς
κὴ κάμαν λίγο πίσω,
γιατὶ τὸ πυροβολικὸ
τ' ὀχτροῦ ὀπ' τς γύρω λόφοι
συγκέντρωσε οὒλα τὰ πυρά τ'

κὴ γοὶ ὀβίδες πέφταν
κατοσταριὲς κοτοσταριὲς
κὴ καίγνταν τὰ τριγύρω.
Μόνε στὴς τέσσερς π'τὸ μεσμέρ
οἱ ἄντρες κατωρθώσαν
'νας ἕνας νὰ περάσουνε
τρεχᾶτοι τὸ γεφύρι.
Στὸ μεταξὺ κατάφερε
τὸ πυροβολικό μας
θέσες νὰ βρῆ καλλίτερες
νἀρχίς κη' αὐτὸ νὰ βάζη
ἐνάνντια στὰ ἐχτρικὰ
τὰ πυροβόλα ὅλα,
π' ἀναγκαστήκαν στρέψανε
γιὰ νὰ χτυποῦν τὰ θκά μας.
'Αρχίσαν τὰ πυροβόλα
τσινὰς μονομαχία
κη' ἐνῶ αὐτὰ χτυπιότανε
προέλας διατάχτκη
τῆς μεραρχίας δεύτερης
ποὺ διάβκε τὸ γεφῦρι
πρώτη αὐτὴ κὴ καταπόδ
ἡ τρίτη μάνε μάνε.
'Η τέταρτ μεραρχία μας
'φοῦς πρῶτα ἀναπτύχτκη
μ' ἀπόφας ὥρμησε κη' αὐτὴ
εἰς τὸν ὀχτρὸ ἀπάνω,
π' ὀχυρωμένος τραμνταν'κὰ
τῶν Γιαννιτσῶν μὲ πεῖσμα
τὴς θέσες του τὴς ὀχυρὲς
βαστοῦσε κὴ μαχόταν.
Πυκνὰ πυρὰ 'ποδέχτηκαν
τοὺς ἄντρες τοὺς δικούς μας'
κὴ πολυβόλα τς θέριζαν
κὴ πυροβόλα ἀκόμα.
"Ομως αὐτοίν' ἀτρόμητοι
οὔλου κὴ προελαύναν.
Νὰ σὲ κομμάτ κὴ γη' ἔκτη μας
'πιτίθεται κὴ κείνη
στὰ χαρακώματα τ' ὀχτροῦ
ἀπὸ βορρηᾶ τραμντάνα,
π' ἄρχισεν ἔβαζε κη' αὐτὸς
μ' ὅλα τὰ δυνατά του.
'Εμ γοὶ Εὔζωνοι ἀτάραχοι
ποὺ τάγματά 'νταν τρίγια
σὰ νᾶνταν πλιᾶ πετάμενα
οὔλου κὴ κοντοζιέβαν
ὅσο ποὺ ἔπαψε ἡ μάχ'
γιατ' εἶχε πλειᾶ βραδυάσει.
Μιὰ ὥρα ἀκόμα θέλανε
νὰ τς ὑπερφαλαγγίσνε
κὴ σὲ φυγὴ νὰ τς τρέψουνε,
στὴ πρώτ γραμμὴ ἂς μάχνταν
μὲ λύσσα κη' οἱ Χοτζάδες τους
στοὺς Χριστιανοὺς ἐνάντια.
"Οσο 'μως κη' ἃ πασκίσανε
ὅ,τι αὐτοὶ κη' ἄ κάμαν
μπρὶν νὰ νυχτὼς καλὰ καλὰ
τρεῖς λόφους καταλάβαμ.
'Απότομ' ὕστερ' ἄρχισε
βουγή, κακὸ κη' ἀντάρα
κὴ μιὰ βροχὴ μὲ ἀστραπὲς
βροντὲς κη' ἀστροπελέκια.
Τὸ πόσο ὑποφέρανε
τὴ νύχτα κείνη γοι' ἄντρες,
οἱ τραυματίες πλειότερο
τὰ μεταγωγικά μας,
γιατὶ ὁ κάμπος ἔγινε
ἀπέραντο 'να ἕλος
πρέπει ἐσεῖς νἀκούσετε
ἐκεῖν' ποὺ πήραν μέρος.
Τ'ν ἐπαύριο στὲς εἴκουσι
στὴς ἕξ πουρνό, ἡ μάχη
ξανάρχισε πεισματικιὰ
μὲ ψλὴ βροχὴ κὴ χιόνι.
Πρῶτ' πάλε 'πιτεθήκανε
οἱ ἴδιοι οἱ Εὐζῶνοι
τῆς ἔκτης μεραρχίας μας
πὰ στὴ δεξὰ τὴν ἄκρη
τῆς τούρκικιας παράταξης
ποὺ τ' νύχτα ἐνισκύθκη
μὲ πυροβόλα εἴκουσι
κη' ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκη
τάγματα τρία στείλανε
ὀλίγο μπρὶν νὰ φέξη.
"Ομως κὴ μεῖς μὲ τ'ν ὀρεινὴ
τὴ πυροβολαρχία
ποὺ τ' μέρα τ' προηγούμενη
στὴ μάχ' δὲ πῆρε μέρος,
ἐνισκυθήκαμ κη' ἄρχισε
ἀδιάκοπα νὰ βάζη
ἐνάνντια στὰ ἐχτρικὰ
τὰ πυροβόλα πρώτη.
Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ βάζ
κὴ γη' ὀρεινὴ ἡ ἄλλη
στὸ πεζικὸ τὸ τούρκικο
ποῦνταν παραταγμένο
στὰ βόρεια τοῦ Πυλωρικιοῦ
ὁποὺ γερὰ βαστοῦσε
τὴς θέσες του κὴ μάχονταν
ἀπάν 'πὸ δύο ὧρες.
'Οντὰς ὅμως γη' ἀριστερὴ

ἡ φτέρυγα ἡ θκή μας
νἀνεγυρίζη ἄρχισε
διὰ νὰ τοὺς κυκλώση
τότες οἱ Τοῦρκ' κατάλαβαν
τὴ δύσκολη τὴ θέση τς
κη' ἀμέσως διατάξανε
τὸ πυροβολικό τους
νὰ πάρη θὲς καλλίτερη
πειὸ εὔστοχα νὰ βάζη.
Αὐτὸ σὰν ἐκατάλαβαν
οἱ πυροβολητές μας
ὀβίδες μιὰ πάνω στὴν ἄλλ'
ἀδιάκοπα τοὺς ρίχναν,
ποὺ ἀνατρέπαν τ' ἄλογα
κή τς πυροβολητές τους
κὴ τοὺς διασκορπίζανε
κὴ σὲ φυγὴ τοὺς τρέπαν,
ἀφήνοντας στὴ τύχη του
τὸ πυροβολικό τους.
Μπερντὲμ τότες κλονίστηκε
ἡ δεξιὰ παράταξ
τ' ὀχτροῦ κὴ ὑποχώρησε
κατὰ τὸ Πυλωρίκι
ὕπου ἀνασυντάχτηκε
κη' ἀπόκρουσε τς Εὐζῶνοι
ποὺ μὲ ὁρμὴ 'πιτέθηκαν
μὲ τὴν ἐφ' ὅπλου λόγχη.
Τότες τς ὀβίδες ἄρχισε
τὸ πυροβολικό μας
νὰ τς ρίχνη πὰ στὸ Πυλωρίκ'
ὁποὺ φωτιὰ ἐπῆρε
κὴ ἄρχισε νὰ καίγετη
νὰ μὴ μποροῦν οἱ Τοῦρκοι
νὰ συνταχτοῦν μὸν φοβισμέν'
τὰ παρατήσαν οὖλα
κὴ πῆραν δρόμο τρέχανε
ὡσὰν δαιμονισμένοι.
Τότες, σὰ διαλύθηκε
τὸ δεξιὸ τ' ὀχτροῦ μας
γὴ ἔκτη μεραρχία μας
μαζὶ καὶ ἡ τετάρτη
ἀπὰ στὸ κέντρο τρέχουνε
τ' ὀχτροῦ διὰ νὰ πέσουν
νὰ βοηθήσνε τ' δεύτερη

Η Δ΄. ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΥΡΙΝΗΣ

Εἰς τὴν τελευταίαν σειρὰν διὰ σταυροῦ σημειούμενος ὁ υἱός μας Χριστόφορος νῦν Α΄. Πλοίαρχος.— Οἱ χαμαὶ καθήμενοι: Ζέππος Βαρτεβανιάν, Λάκης Φανούδης καὶ Κώστας Ἀγάπιος νῦν καθηγητὴς Μαθηματικῶν. Οἱ καθήμενοι εἰς τὴν πρώτην σειρὰν ὁ Χαράλαμπος Καραβίας νῦν Πολιτικὸς Μηχανικός, Μάκης Κατζάκης, Ἰωάννης Φανούδης, Τάκης Σαμαηλίδης, Σώζων Κουτσογιάννης, ἡ θυγάτηρ μας Χρυσάνθη, αἱ ἀδελφαὶ Ἀφροδίτη καὶ Βέττα τοῦ δικηγόρου Εὐστρατίου Εὐστρατίου, αἱ ἀδελφαὶ Μαρίκα καὶ Εὐαγγελία Πατρικιάνου.

ποὺ λιονταρίσια μάχνταν.
Οἱ Τοῦρκ' ὅμως π' ϑαστούσανε
μ' ἀπόφας κὴ ἀπόγνως
ρίχνε ἀπάνω τους πυρὰ
ϑροχὴ γοι' ὀϐίδες πέφτνη.
Αὐτὲς σκορποῦνη τς ἄντρες μας
τς σκοτώννε τς τραυματίζνη.
Σφαῖρες κη' ὀϐίδες σφύριζαν
κὴ διασταυρωνόνταν
κὴ γἡ ἔχτας οὔλη τράνταζε
ϑροντές, φωνὲς ἀκούγνταν.
Δέκα ἡ ὥρα ἤντανε
κὴ καίγνταν τὰ τριγύρω.
"Ομως τὰ παλληκάρια μας
καθόλ δὲ δειλιάσαν
οὔλα αὐτὰ τ' ἀψήφισαν
τὴς θέσεις τους κρατήσαν
μέχρι ποὺ δόθκη διαταγὴ
γιὰ γενικὴ ἐπίθες.
'Αφηνιασμέν' μ' ἀλαλαγμοὶ
γοὶ ϑκοί μας τότες πέφτνε
πὰ στὰ 'χτρικὰ ταχύσκαφτα
κὴ πὰ στὰ ὀχυρά του.
'Η μάχ' ἐκείνη ἔμοιαζε
μὲ τιτανομαχία.
Στῆϑος μὲ στῆϑος πάλεϐαν
κὴ μὲ τὴ 'φόπλου λόγχη
οὔλου κὴ κυριεύαμε
τοὺς λόφους ποὺ κατεῖχαν,
ὥς ποὺ στὸ τέλος μονομιᾶς
σὰ νὰ τοὺς διατάξαν,
τρέποντη οὖλ' σὲ ἄταχτη
φυγὴ κὴ μὲς στὴ πόλη
τῶν Γενιτσῶν πηγαίνουνε
νὰ ϑροῦνη καταφύγιο
ὅπ' οἱ Χοτζάδες κη' οὖλ' οἱ Τοῦρκ'
ἀπὸ τὰ σπίτια μέσα
κη' ἀπὸ τοὺς μιναρέδες τους
τοὺς ϑκούς μας ποὺ 'σωρμούσαν
πυροϐολούσαν μὲ ϑυμὸ
μέχρι ποὺ μάθαν ὅτι
ἡ τρίτη μεραρχία μας
νὰ καταλάϐ διτάχτκη
τὸ δρόμο τὸν ἀμαξωτὸ
π' ὡδήγα στ' Σαλονίκη.
Αὐτὸ μόλις ἀκούσανε
τὰ ὅπλα τους πετάξαν,
σὰ χείμαρρος ξεχθήκανε
κὴ φέγναν φύρδην μίγδην
μαζὺ μ' αὐτοὺς κη' οἱ κάτοικοι
μικροί, μεγάλοι, οὖλοι.

Αὐτὸ τὸ τέλος ἔχασε
στὰ Γενιτσᾶ οἱ Τοῦρκοι.
Κὴ δὲ νικήσαμ μὸν αὐτήν,
τῶν Γενιτσῶν τὴ μάχη.
Τὴν ἄλλη μέρα σύνταχα
ἡ ὥρα ἔξη πάλε,
ἡ πέμτπη Μεραρχία μας
παραταγμέν' ποὺ ἦνταν
εἰς τὸ χωριὸ Λιανόϐερι
νὰ 'πιτεθῆ διατάχτκη
κη' Εὐζῶνοι δύο τάγματα
πὰ στὸν ὀχτρό, ποὺ ἦνταν
ὀχυρωμένος στὸ Πλατύ,
πέφνε σὰ τὰ γεράκια.
Σὰ τὰ θεριὰ παλαίϐανε
κη' ἀχολογοῦσε ὁ τόπος
ὧρες σωστὲς τρεισήμισυ
ὁπότες νὰ καὶ πέφτει
ὁ Μανωλίδης, τὸ παλλ'κάρ,
ὁ ἀρχηγὸς τς Εὐζῶνοι
ὁμπρός τους κὴ σωριάζετη
'πὸ βόλι στὴ καρδιά του.
Τότες ἡ μάχη ἔφτασε
στὸ κατακόρυφό της,
γι' αὐτὸ κὴ πέφτουνε πολλοὶ
Εὐζῶνοι χτυπημένοι
ἀπὸ τοὺς Τούρκους ποὺ χτυποῦν
κὴ μὲ τὰ μάουζέρ τους
κὴ μὲ τὰ πυροϐόλα τους
κὴ μὲ τὸ πολυϐόλα.
'Η Δόξα ὅμως στεφάνωσε
πάλι τὸ στρατηλάτη
τὸ Κωνσταντῖνο Διάδοχο,
γιατὶ κη' αὐτὴ τὴ μάχη
γοὶ "Ελλην' τὴ κερδίσανε
'φοῦς τσάκισαν τοὺς Τούρκους,
ποὺ φέγνη, τρέχνη σὰ λαγοὶ
στ' ἀλήθεια, νὰ περάσνε
τὸ ποταμὸ τὸ Λούδιο
νὰ μὴ πιαστοῦν 'χμαλῶτοι.
Οἱ ϑκοί μας σὰ κατάλαϐαν
τὲς ἐχτρικὲς τὴς θέσες
κη' αὐτὸ ἀκόμα τὸ Πλατύ,
ἀκάθεχτ προχωροῦνε
στὴ σιδερένια γέφυρα
γιὰ νὰ τὴ καταλάϐνε,
γιατὶ τὴ ξλένια πρόλαϐαν
οἱ Τοῦρκοι κὴ τή, κάψαν.
Μέτρα ὀγδόντα κη' ἑκατὸ
ἡ γέφυρά 'χε μάκρος
κη' οἱ Τοῦρκοι ἑτοιμάζονταν

νὰ τὴν ἀνατινάξνε.
Δυὸ πολυβόλα γλήγορα
σ' αὐτὴν ἀπάνω τρέξαν
τ' ἀθάνατα παλλ'κάρια μας
τὰ δέκα π' δοξαστήκαν
κη' στήσανε κη' ἀρχίσανε
στοὺς Τούρκους πάνω βόλια
νὰ ρίχνουνε ἀμέτρητα,
ἐνῶ μιὰ διμοιρία
ἀπὸ παλλ'κάρια πρόσκοποι
ἀκάθεχτοι ὡρμήσαν
μπερντὲμ κατὰ τὴ γέφυρα,
τὴς σφαῖρες ἀψηφώντας,
ὁπού βροχὴ τὴς ἔρριχναν
ἀπὸ καρσὶ οἱ Τοῦρκοι.
Μπορέσαν ἔτς κὴ βρήκανε
τὸ φτίλι ποὺ καιγόταν
κάτω ἀπὸ τὴ γέφυρα
ὁ ὀχτρὸς ἀποσβολώθκε.
Ὁ τρόμος τὸν κυρίεψε
ὁλότελα ἀπελπίστκε.
Τὰ μπρὸς ὀπίσω γύρισε
κὴ μ' ὅσην' δύναμ εἶχε,
τὸ βάζ στὰ πόδια κη' ἔτρεχε
τὰ ὅπλα του πετοῦσε,
γιὰ νὰ περὰς τὸν Ἀξιὸ
νὰ πάγ' στὴ Σαλονίκη.
Μὲ τὸ στρατὸ τὸ τούρκικο
τὸ πανικοβλημένο,
ὁποὺ δὲν ἦνταν πλειᾶ στρατός,
μόνε μπουλοῦκ' π' ὁ τρόμος
τοὺς ἔκαμε τετράποδα
κη' ἀνήμερα θηρία,
ἐπανικοβληθήκανε
κὴ σὰ χαμένοι τρέχαν
κη' οἱ κάτοικοι τῶν Γενιτσῶν

Ἄνω ἐκ δεξιῶν ὁ κ. Δημήτριος Καμαράδος, Βασίλειος Μπόλκας, Χαράλαμπος Ψαρρᾶς, Γεώργιος Ζελίνης, Βασίλειος Φουντᾶς, Ἀποστολάκης Τζοβάννης καὶ Στράτος Καλλιμάνης.— Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ Σχολικὴ Ἐφορία τοῦ χωρίου «Νέα Κούταλη». Ὁ εἰς τὸ μέσον καθήμενος Πρόεδρος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν κ. Ἀριστείδης Παπαδόπουλος, ἔχει ἐκ δεξιῶν του τὸν κ. Βασίλειον Ψάρραν καὶ τὸν διευθυντὴν τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας Λήμνου, κ. Σωκράτην Πανταζόγλου καὶ ἐξ ἀριστερῶν του τοὺς κ. κ. Δημήτριον Φουντᾶν καὶ Χρυσόστομον Ψάρραν.

κὴ ποὺ σὲ λίγο ἀκόμα
θὰ καίγνταν κὴ θὰ γίνονταν
κὴ ἔκκρηξ κη' ἀνατίναξ.
Τὸ βρήκανε, τὸ κόψανε,
τὴ γέφυρα τὴ σώσαν,
δοξάσανε τὸ Σῶμα τους
κη' αὐτοίν' ἐδοξαστήκαν.
Στὸ μεταξὺ ἐφτάσανε
τρεχάτοι οἱ Εὐζῶνοι
ποὺ πέσανε μ' ἀλαλαγμοὶ
ἀπάνω στοὺς βαρβάρους.
Αὐτοὺς ὄντας ἀντίκρυσε
στὸ δρόμο τς Σαλονίκης
κὴ στὴ μεγάλη γέφυρα
τοῦ Ἀξιοῦ τὴ ξλένια,
γι' αὐτὸ πολλοὶ τὸ θάνατο
ἀνέλπιστα εὑρήκαν,
ἀφοῦς ὁ ἀχαλίνωτος,
ὁ τούρκικος στρατός τους,
μὲ τὴν ὁρμὴ ποὺ ἔτρεχε
τοὺς ἐποδοπατοῦσε
κή τς ἔσμπρωχνε κή τς ἔρριχνε
εἰς τὸ ποτάμι μέσα.
Κη' ἀπὸ τὴ μιὰ κη' ἀπὸ τὴν ἄλλ'

τ' Δημόσιου τοῦ δρόμου
φυσίγγια κατομμύρια
σπαρμένα, σκόρπια βρίσκνταν,
φυσίγγια κάσσες κὴ πολλὲς
χιλιάδες γοί ὀβίδες
κὴ βλητοφόρα κὴ σκηνὲς
γυλοί, μαντύες, ὅπλα,
φορεῖα, κρεββατάμαξες
κὴ ὅ,τ' ἄλλο βάλ' ὁ νοῦς σας.
Σ' αὐτὰ ὅλο ἀνάκατα
τ Στρατοῦ τὰ εἴδη, κείνταν
κὴ παπλωμάτες, δέματα,
ἀναποδογυρσμένα
ἁμάξα, γέροι σκοτωμέν',
χωρκά, γρηγιὲς κὴ ἄντρες
κὴ γ'ναῖκες, ψόφια ἄλογα,
λογιῶν λογιῶν πραμμάτιες.
Αὐτὸ τὸ τέλος εἶχανε
οἱ Τοῦρκ' ἀπὸ τὴς μάχες
τῶν Γενιτσῶν κὴ τοῦ Πλατὺ
κὴ μεῖς αὐτὴ τὴ δόξα,
ποὺ τὴν ὑμνήσανε οἱ ξέν',
ὀχτροὶ κὴ φίλοι, ὅλοι.
Μηδὲ γοὶ Σέρβ μήτ οἱ Βουλγάρ
δὲ ξευτελίσαν ἔτσι
τοὺς Τούρκους οὔτε τς κάμανε
νὰ χάσνε τὰ πασχάλια τς,
νὰ τρέμουνε νὰ μὴ μποροῦν
νὰ δώσνε ἄλλη μάχη.
Ἐπειδὴς ὅμως τὴ γέφυρα
τ' μεγάλ' τὴ καταστρέψαν
ἐπὸ φόβο μὴ τοὺς φτάσουνε
τὰ θκά μας παλληκάρια
ἡμεῖς ἐχρειαστήκαμε
ὁλάκερες τρεῖς μέρες
τὸ ποταμὸ νὰ ζέψουμε
καρσὶ γιὰ νὰ περάσουμ.
Παραμονή, ἡμέρα Πέφτ,
τ' Ἁγίου Δημητρίου
γη Στρατιὰ ὁλάκερη
τὸν διάβκη κὴ προχώρσε
ὡς τὸ ποτὰμ τ'ὁρμητικό,
Ἐχέδωρο, π'τὸ λένε,
κὴ κεῖ ἐστρατοπέδεψε
μὲς στὴ βροχή, στὸ κρύο
χώρις καθόλου τρόφιμα
μὲ μόνη τὴ χαρά της
ποὺ τ'ν ἄλλη μέρα θἄμπαινε
στὴ Σαλονίκη μέσα.
Τὴ νύχτα κείν' τὴ παγερὴ
τὸν Ἀρχιστράτηγό μας
ἐπισκεύτηκαν οἱ πρόξενοι
τῆς Αὐστροουγγαρίας,
ὁ Ἄγγλος, Γάλλος, Γερμανὸς
κη' ὁ φρούραρχος ὁ Τοῦρκος
τῆς Σαλονίκης μὲ σκοπὸ
νὰ διαπραγματευτοῦνε
τῆς πόλης τὴ παράδοση
κὴ τῆς φρουρᾶς ἀκόμα.
Ζητήσαν νὰ παραδοθοῦν
τς Φρουρᾶς ὅλοι οἱ ἄντρες
μὲ τοῦ πολέμου τὴς τιμὲς
τὰ ὅπλα τς νὰ κρατήσνε
ὅσο βαστάξ ὁ πόλεμος,
ἀλλὰ ὁ Διάδοχός μας
ἀπέρριψε τὴ πρόταση
κη' ἀπήτησε τὰ ὅπλα τς
νὰ καταθέσνε ὅλοι τους
κὴ τὸ Καραμπουρνοῦ τους,
τὸ φρούριο τὸ ὀχυρό,
ποὺ γιὰ νὰ τ' ὀχυρώσνε
δραχμὲς ἑκατομμύρια
εἶχαν αὐτοὶ ξορέψει
νὰ μᾶς τὸ παραδώσουνε
πως ἤντανε κὴ βρίσκνταν.
Τς εἰκουσιέξ τ'ν ἐπαύριο
τ' Ἁγίου Δημητρίου
τῆς Σαλονίκ'ς ὁ φρούραρχος,
πουρνὸ ἡ ὥρα πέντη,
μ' ἀκόλουθο, στὸ Διάδοχο
παρουσιάστκε πάλε,
γιὰ νὰ τὸν πῆ πὼς δέχονταν
τς παράδοσης τοὺς ὅρους
μόνε, τὸν παρακάλεσε,
χιλιάδες πέντη ὅπλα
νὰ τοὺς ἀφὴς νὰ γυμναστοῦν
οἱ νεοσύλλεχτοί τους.
Ἀλλὰ κη' αὐτὴν' τὴ πρόταση
δὲ τ' δὲχτκ' ὁ Στρατηλάτης
κὴ προθεσμία τς ἔταξε
μονάχα δύο ὧρες.
Τρεῖς ὧρες σὰ περάσανε
κη' αὐτοίν' δὲν ἐφανήκαν
τς προέλασης τὸ πρόσταγμα
ὁ Ἀρχιστρίτηγός μας
δίν' στὸ γενναῖο τὸ Στρατό
τς ἐννηάμισυ ἡ ὥρα,
στὴ Σαλονίκη γιὰ νὰ μπῆ
χωρὶς πλειᾶ χασομέρι.
ἔτσι τ' ἀπόγεμ' ὁ στρατὸς
ἡ ὥρα τεσσερσήμις

ὅξ ἀπ' τὴ πόλ' ἀντίκρυσε
τς προφυλακὲς τοῦ Τάξιν
κὴ' ἀποσταλμένο πόφερνε
στὸ Διάδοχο 'να γράμμα,
ποὺ ἔλεγε πὼς δέχονταν
τοὺς ὅρους π' ἀπαιτοῦσε
κὴ' ἀπὸ τὸ Στρατηλάτη μας
τὸ ἔλεος ζητοῦσε.
Τότες ἀμέσως διάταξε
ὁ 'Αρχιστάτηγός μας
ἡ Στρατιὰ ὁλάκερη
νὰ σταματὴς 'πὶ τόπου
κὴ στέρνει γιὰ νὰ συνταχτῆ
ἀξιωματικούς του
τς Παρόδοσης πρωτόκολλο
κὴ διαταγὴ σὰ δῶκε
Τοῦρκοι ἀξιωματικοὶ
νὰ μὴ πιαστοῦν αἰχμάλωτ
μὸν νὰ γυρίζνε λεύτεροι
νὰ ἔχνη κὴ τὰ ξίφη τς,
ἀμέσως τηλεγράφημα
στὸ Βενιζέλο στέρειν'
τὸ νέο τὸ εὐχάριστο
διὰ νὰ τοῦ γνωρίση.
'Αφοῦς κὴ τὸ πρωτόκολλο
'πογράφκη ὅπως θέλ'σε,
ὁ Διάδοχος κατάλαβε
μὲ τὸ μισὸ στρατό τοη
τς λοφοσειρὲς τὴς κοντινὲς
κὴ ὁ μισὸς ὁ ἄλλος
πῆγε κὴ καταυλίστηκε
στὰ κοντινὰ περβόλια.
Τσινὰς τὴ Σαλονίκη μας
σὲ μᾶς τὴ παραδώσαν
τς εἰκοσιὲξ ἀνήμερα
τ' 'Αγίου Δημητρίου.
Τὴν ἄλλη μέρα τὴν αὐγὴ
ὁ Κλεομένης πρῶτος
ὁ ξακουστὸς μας μέραρχος
μὲ τ' μεραρχία τ' μπῆκε
κὴ στὸ σταθμὸ τ' Μοναστηριοῦ
τὸ στρατηγεῖο τ' ἔστ'σε.
Πάνω σ' αὐτὸ ξεδπλώσανε
εἰς τὴς ὀχτὼ ἡ ὥρα
σημαῖες δυὸ 'Ελληνικὲς
'λοκαίνουργες πελώριες
ποὺ γοι' "Ελλην' στὸ ἀντίκρυσμα τς
ἢ κλαίγαν ἢ δακρύζαν.
Εἰς τὶς τρισήμ τ' ἀπόγεμα
ἀρχίσαν παρελαύναν
τὰ νικηφόρα τάγματα,
τὸ 'Ιππικό, γοι' Εὐζῶνοι,
παρέλαση ποὺ βάσταξε
ἴσαμε τς ἔξ τὸ βράδυ.
ἐνῶ στ' σημαιοστόλιστη
τὴ Σαλονίκη ὅλη,
σὰ χείμαρος ξεχθήκανε
γοὶ "Ελην' μὲς στὴ πόλη.
'Πὸ τὰ μπαλκόνια ἔβλεπες
κὴ' ἀπὸ τὰ παραθύρια
'Ελληνοποῦλες ὄμορφες.
πεντάμορφα κορίτσια
μὲ μῦρα κὴ μὲ λούλουδα
τς λευτερωτὲς νὰ ραίννε.
"Ομως τ' ἀποκορύφωμα
τ' ἐνθουσασμοῦ στὴ πόλη
ποὺ θάρρειες πὼς τρελλάθηκαν
μικροί, μεγάλοι, ὅλοι,
ἔφτασ' ὄντας ἀκούστηκε
π' ὁ Διάδοχος ἐρχόταν
'πικεφαλῆς τ' ὑπόλοιπου
Στρατοῦ νὰ μπῆ στὴ πόλη.
Κείν' τὴ στιγμὴ δὲν ἠμπορεῖ
κανεὶς νὰ τ' περιγράψη,
ἀφοῦς κὴ πέντη θάνατοι
'πὸ προσβολὴ καρδίας
ξέρω καλὰ πὼς εἴχαμε,
ἐξὸν τὶς λιποθύμιες.
Τὴν ἄλλη μέρα Κυριακὴ
δοξολογία γίν'κε,
στ' .Αγιοῦ Μηνᾶ τὴν ἀγκλ'σὰ
κὴ μὲ μεγαλοπρέπεια
ζωὴ κὴ γειὰ στὸ Διάδοχο
γοὶ "Ελληνοι φκηστήκαν
Τς εἰκουσεννηὰ τ'ν ἐπαύριο
στὴ Σαλονίκη φτάνει
ὁ Βασιληᾶς Γεώργιος
μὲ τὸ Μητροπολίτη
τς 'Αθήνας κὴ μὲ τς πρίγκιπες
κὴ μὲ τὴς πριγκιπέσσες
κὴ' ὑποδοχὴ τοὺς ἔγινε
π' ἀξέχαστη θὰ μείνη.
Τὴν ἄλλη μέρα ἔγινε
δοξολογία 'πίσημ
μὲ Βασιλέ, μὲ Διάδοχο,
πρίγκιπες, πριγκιπέσσες
κὴ στρατηγοί, 'ξωματικοὶ
ἀνώτερ' ὅσοιν ἦνταν.
Γιὰ τὴ πολλὴ συγκίνηση
ὀντὰς τὸ Πολυχρόνιο,
ποὺ πρώτ βολὰ τὸ ψάλανε,
μποροῦνε νὰ σᾶς ποῦνη

γοί "Ελλην' ποὺ βρεθήκανε
δεκεῖ κὴ ζοῦν ἀκόμα.
"Ετσι ποὺ λέτε, φίλοι μου,
ἡμεῖς τὴ Σαλονίκη
αὐτὴ τὴ μεγαλούπολη
τὴ πήραμε σὰ φτάσαμ
σὲ μέρες μόνε εἴκουσι
ἀπ' τ' μέρα ποὺ κηρύξαμ
τὸ πόλεμο εἰς τὴ Τουρκιὰ
κη' αὐτὲς τὴς μάχες δώκαμ,
πέφτοντας ἀπροκάλυφτοι
ὡσὰν τὰ λεοντάρια
πὰ σὲ βουνὰ ἀπόκρημνα
κὴ σὲ βαθειὰ φαράγγια.
Τὴς ἄλλες μάχες π' δώσαμε
σὰ κείνη στὸ Μπιζάνι,
τὸ ξακουστὸ τὸ φρούριο,
ποὺ τὸ Φλεβάρ στὴς εἴκους
κὴ μιὰ τὸ καταλάβαμε,
κὴ κείνη τοῦ 'Οστρόβου,
στὴ μπάντα τὴς ἀφήνω 'γὼ
γιὰ νὰ σᾶς πῶ ἀκόμα,
πὼς κὴ τὸ Στόλο ὁ Λευτέρς
ὁ Μέγας Βενιζέλος
ἐκυβερνοῦσε μὲ μυαλὸ
σὲ πέρας γιὰ νὰ φέρη
τὰ ὅσα εἶχε εἰς τὸ νοῦ τ'
γιὰ τὸ καλὸ τς Πατρίδας.
'Αφοῦ λοιπὸς τὸ κάθε τὶς
μελέτ' σε κη' ὑπολόγ'σε,
διατὰζ ἀπὸ τὸ Φάληρο
τὸ Παῦλο Κουντουριώτη
νὰ ἔβγη μὲ τὸ Στόλο μας
στὸ ἔνδοξο Αἰγαῖο
νὰ λευτερώση τὰ νησὰ
κὴ πρώτ ἀπ' οὖλα τ' Λῆμνο,
γιὰ νἄχη ὁρμητήριο
τὸ ξακουστὸ τὸ Μοῦδρο.
Τσινὰς κατὰ πὼς ξέρετε
εἰς τὴς ὀχτὼ τ' 'Οχτώβρη
χίλιανηακόσαδώδεκα
ἡ Λῆμνο λευτερώθκε
κὴ μεῖς οὖλοι γιορτάσαμε
μὲ τ' Λευτεριὰ ποὺ τ'ν ἔστλε
ὁ Μέγας Βενιζέλος μας
Πρωθυπουργὸς τς 'Ελλάδας.
'Η Λευτεριὰ ἐστάθηκε
δεκεῖ εἰς τὰ Βουρλίδια,
ὅπ' βγήκαν τὰ ἀδέρφια μας,
γοί ἐλευθερωτὲς μας
τοῦ Κονταράτ τ' ἀξέχαστο
τὸ 'ρωικὸ τὸ Τάγμα.
Τὸ πῶς τὸ Ν'σί μας γιόρτασε
τὴ μέρα κείνη, φίλοι,
τὸ πῶς αὐτήν' ἡ Μύρινα
ὁλόκληρη ξεχύθη
νὰ 'ποδεχτῆ τ' ἀδέρφια μας,
π' κατβαίναν ἀπ' τὰ Λέρα,
γιὰ δγῆκτε γιὰ ἀκούσατε
νὰ λένε ὅσοιν' ζοῦνη.
Γὼ μκρὸς τότες ποὺ ἔτρεξα
στ'ν ἀπόβας, στὰ Βουρλίδια,
θυμοῦμη ποῦδα δάκρυα,
ποὺ κλαίγανε μεγάλοι
πολλοὶ ποὺ κάμναν τὸ Σταυρό τς
κὴ τὸ Θεὸ δοξάζαν,
ποὺ φλοῦσαν τὰ ἀδέρφια μας,
ποὺ φλοῦσαν τὴ Σημαία
κὴ μιὰ γυναῖκα πὄκλαιγε
κὴ φλούσε ἕνα λεβέντη:
«'Αγόρα μ' ἄχ ἀγόρα μου,
χρυσέ μου, κη' ἄγγελέ μου,
μαθὲς μᾶς λευτερώνετε;
μαθὲς ἀλήθεια εἶνη;
Τελειώσανε τὰ ψέμματα;
"Αχ τὶ χαρὰ 'ναι τούτην;
ἀγόρα μ', ἄχ ἀγόρα μου».
κὴ δὲ θὰ τὴ ξεχάσω
σφιχτὰ ποὺ τὸν ἀγκάλιαζε
στὴ πλάτ ποὺ τὸν τσαπτσάρζε,
κη' αὐτὰ τὰ λόγια πὄλεγε,
ὅλο λυγμοὶ κὴ κλάμμα.
'Απ' τς Κοντιατνοὶ σὰν ἔμαθε
ὁ Κονταρᾶτος π' Τοῦρκοι
στὰ Λέρα θ' ἀντιστέκονταν,
τοὺς ἄντρες του διατάζει
νὰ συνταχτοῦν κὴ κίνησαν
ἀπούν-το μεσημέρι,
ἐνῶ ξοπίσω τς ἔτρεχε
ἀκλούθα ὁ κόσμος ὅλος.
"Οσο τὸ Τάγμα βάδιζε
τόσο Λημνοὶ μαζεύνταν
'πὸ τὰ χωριὰ κη' ἀνοίγανε
τὰ μάτια τς γιὰ νὰ στέψνη,
πὼς ὁ Στρατὸς ποὺ βλέπανε
'νταν κειὸς ποὺ ὀνειρεύνταν.
Σέ ὥρα μία φτάσανε....
δεκεῖ εἰς τὴ Κορώνη
καὶ ὕστερα ἐστρίψανε
νὰ πάνε εἰς τὰ Λέρα
ποὺ γύρω τὰ ὑψώματα
διακόσογδόντα Τοῦρκοι

μπρὶν μέρες δυὸ τὰ πιάσανε
κὴ κεῖ ταμπουρωθήκαν
γιὰ νὰ χτυπήσνε τς "Ελληνοι
σὰ βγαίνανε στὸ Μοῦδρο.
"Ετσι ὁ Κονταρᾶτος μας
'κροβολισμὸ διατάζει
στοὺς ἄντρες του ποὺ βιάζονταν
τοὺς Τούρκους νὰ χτυπήσνε.
Σὰν εἴδανε τότες αὐτοίν'
τὰ λεβεντόπαιδά μας
ποὺ δὲ τοὺς λογαριάζανε
μὸν καταπάνω τς τρέχαν
νὰ πέσουνε ἀτρόμητοι,
ντίπ χάσαν τὰ πασχάλια τς.
Μιὰ 'μοβροντία ρίξανε
καὶ ὕστερα πετάξαν
τὰ ὅπλα τς κὴ σηκώσανε
ψηλὰ τὰ χέρια ὅλοι.
"Ετσι τὰ παλληκάρια μας
τοὺς πιάσαν αἰχμαλώτους
στὴ Μύρινα τς κατ'βάσανε
κὴ μὲς στὸ Χάν' τοῦ Γώγου
τς κρατήσαν ὥς ποὺ πέρασε
ὁ «Πέλωψ» τὸ βαπόρι
κη' ὅλους μαζὶ κὴ τὸν 'Ιμπράμ,
ποὺ ἦταν λοχαγός τους
στ'ν 'Αθήνα τοὺς ἐστείλανε
παρèα σ'τς ἄλλ' νὰ κάμνε.
Προτοῦ σᾶς πῶ πῶς μπήκανε
στὴ Μύρινα γοί "Ελλην'
σεῖς πρῶτα πρέπ νὰ μάθετε
πὼς μπρὶν δυὸ μέρες, τς ἔξη,
πουρνὸ γυαλὶ σὰν ἔκαμνε,
αἰχμάλωτο τὸ «Βέλος»
μέσα σὲ βάρκα ἔπιασε
τὸ Τοῦρκο ἀστυνόμο
τ' 'Αγιοῦ Στρατιοῦ ποὺ ἔδωσε
πολλὲς πληροφορίες.
'Απὸ κομμάτι ὕστερα,
σὰ μπρόβαλεν ὁ "Ηλιος,
χρυσίζοντας τὰ φαρακλὰ
τῆς Λῆμνος τὰ βναρούδια,
ὁ Κουντουριώτης διάταξε
πέντη πολεμικά μας
'πὸ δαρδανέλλια ὥς Τένεδο
περίπολο νὰ εἶνη.
Τσινὰς σὰν ἀσφαλίστηκε,
μὲ τὸν 'Αβέρωφ πρῶτο
εἰς τὸ Ρωμέκο τς Μύρινας
Γιαλὸ ἀγκυροβόλ'σε
μ' οὖλο τὸ Στόλο κὴ διατάζ
μιὰν ἄκατ νὰ κατβάσνε
νὰ βγῆ ἔξω ὁ πλοίαρχος
Σπῦρος Μαυρομιχάλης
μὲ τὸ σημαιοφόρο μας,
π' τὸν λέγαν Καραμούζη.
Εἰς τὴ ξηρὰ σὰ βγήκανε
δὲ βρήκαν παρὰ μόνε
"Ελληνοι λίγοι λιγοστοὶ
ποὺ τς βλέπαν μ' ἀπορίγια
μ' ὁλάνοιχτο τὸ στόμα τους
κὴ γουρλωμένα μάτια.
Βλέπαν κὴ δὲ πιστέβανε
μηδὲ καταλαβαίναν,
ὁ Στόλος ὁ ἑλληνικός
στ'ν ὑπόδουλη τὴ Λῆμνο
νὰ ξεπροβαίρην' ἄφοβα
π' τὴ μύτη τοῦ Πετάσου,
μὲ πρῶτο τὸν 'Αβέρωφ μας
περήφανο καινούργιο.
'Απόνα κάρτο ὕστερα
ἡ ἄκατο γυρίζει
μὲ τὲς ἀρχὲς τὴς τούρκικες
τὸ Παπαγαροφάλου
ποὺ ἦνταν ἀντιπρόσωπος
τ' Μητροπολίτη τς Λῆμνος,
τὸ Λασκαρίδη Θόδωρο
ἀπ' τς προύχοντες τῆς Λῆμνος.
Οἱ τρεῖς αὐτοίν' ἐδώσανε
κάθε πληροφορία
ποὺ ζήτησε ὁ ναύαρχος
ὁ Παῦλος Κουντουριώτης.
'Οντὰς ὅμως ἐζήτησε
ἀπ' τὸ Μουτεσαρίφη
νὰ παραδὼς τὴ Λῆμνο μας,
αὐτὸς ἐναντιώθκη,
γιατ' ἦτανε μισέλληνας
'Αρμέν'ς ὑπήκος Τοῦρκος.
Εἶπε, χωρὶς διαταγὴ
τ' Σουλτὰν ὅτι δὲ μπόρειε
νὰ παραδώση τὸ Νησί,
ποὺ ἦνταν ἀπὸ μῆνες
χωρὶς εἰδῆσες ἀπ' τὴ Πόλ'
κη' ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο,
'πὸ τότες ποὺ πιαστήκανε
Τουρκία κη' 'Ιταλία.
Τὰ ἴδια εἰς τὸ Ναύαρχο
εἶπε κη' ὁ ἀστυνόμος,
ποὺ ἦτανε φιλέλληνας
κατάπως ξέραν οὖλοι.
Σὰν ἄκσεν ἔτς ὁ Κουντουριώτ'ς
ρωτᾶ τοὺς ἄλλους δύο

τὸ Λασκαρίδη Θόδωρο
τὸ Παπαγαροφάλου,
γιὰ νὰ τὸν ποῦνε ἄφοβα
οἱ Τοῦρκ' ἃ τς ἀγαπούσαν
ἃ τοὺς ἐκατατρέχανε
κὴ ἄ τοὺς τυραννούσαν.
Καπαρντισμέν' τότες κη' οἱ δυὸ
τ' κατάστας οὔλ' ἐκθέσαν
καὶ εἰς τὸ τέλος εἴπανε
σκλαβιὰ πὼς δὲ γνωρίσαν.
Παράδειγμα ἐφέρανε
τς Κοντιατνοὶ ποὺ διώξαν
'πὸ τὸ χωριὸ τους μὲ ραβδιὰ
κὴ πετριγιὲς ἀκόμα
κη' ὥς τὴ Λιτζᾶ κυν'γούσανε
τοὺς Τούρκους φορατζῆδες.
'Απὸ δεκεῖ τὸ μονοπάτ
ἐπήραν κὴ κατβήκαν
στὴ Μύρινα κὴ κλάφτηκαν
εἰς τὸ Μουτεσαρίφη
ποὺ διάταξε ἀπ' τὸ Κοντιᾶ
γοι' ἀζάδες νὰ κατβοῦνη
στὴ Μύρινα καὶ εἰς αὐτὸν
νὰ ἀπολογηθοῦνη.

ξανὰ νὰ μὴ νοιαστοῦνε.
Καὶ ὅπως ὅλοι ξέρουμε
ξεχάστηκε τὸ πρᾶμμα.
«'Φοῦς ἔτσι εἶναι, 'Οχανές,
πάρε τὸν 'Αστυνόμο
κη' αὐτοὺς τοὺς δύο "Ελληνες
νὰ βγῆτε εἰς τὴ πόλι.
Θὰ λευτερώσω τὸ Νησὶ
σὲ δύο μέρες μέσα
κὴ γιὰ τὸ αἷμα π' θὰ χυθῆ
αἰτία σὺ θὰ ν' εἶση.
Σκέψου καλά, 'ποφάσισε
μέσα σὲ δύο ὧρες».
Αὐτὸς ὅμως σὰ πάτησε
στὴ ξέρα τὸ ποδάρι τ'
ἑτοιμασίες ἄρχισε
γι' ἀντίστας κὴ μοιράζει
ντουφέκια χίλια κὴ ἀπάν
στῆς Μύρινας τοὺς Τούρκους,
γιὰ νὰ χτυπήσνε τς "Ελληνοι
σὰ τς βλέπανε νὰ βγαίννε.
'Ο Κουντουριώτ'ς σὰ τὄμαθε
ἀφῆκε τὴν «'Ασπίδα»
εἰς τ' ἀνοιχτὰ τῆς Μύρινας

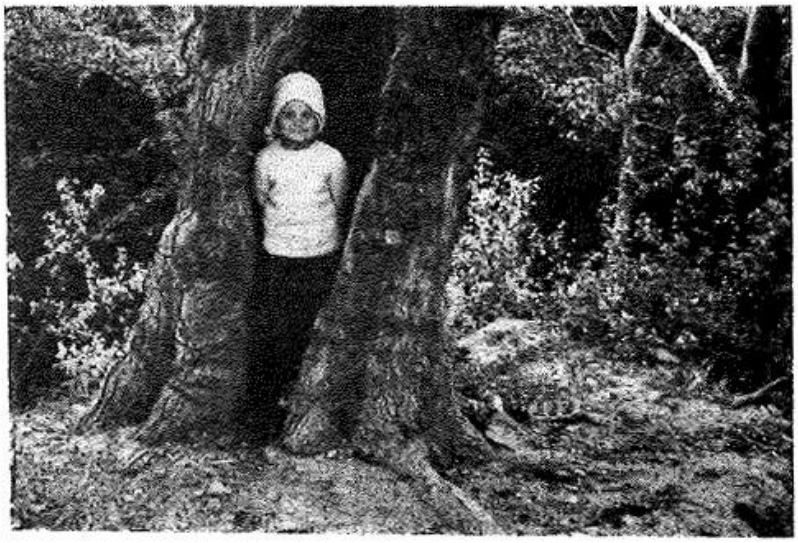

'Η μικρὰ
'Αλίκη Γεροντούδη
3 ἐτῶν
ἐντὸς κοιλώματος
αἰωνοβίου πλατάνου,
εἰς θέσιν Θέρμα

Αὐτοίν' σὰ κατεβήκανε
στὴ Μύρινα, δέ πήγαν
εἰς τὸ Μουτεσαρίφη τους,
μὸν πήγανε κὴ βρήκαν
τὸ χωριανό τους τὸ πολὺ
Νικόλα 'Αϊβαλέρη.
'Απ' τς χωριανοὶ τ' σὰν ἔμαθε
τ'ν αἰτία ποὺ κατβήκαν
τὰ μπρὸς ὀπίσω γελαστὸς
τοὺς εἶπε νὰ γυρίσνε
εἰς τὸ χωριό τους κὴ καθόλ

κὴ ἔστειλε τὴ «Δόξα»
στὴ Σκιάθο, νὰ εἰδοποιὴς
τὸ «Πηνειὸ» νὰ φέρη
τέσσερες λόχους πεζικοῦ
ποὺ εἶχεν αὐτὸ μέσα.
Μιὰ βλάβ ὅμως τ'ν ἐπαύριο
στὶς μηχανὲς τῆς «"Υδρας»
τὸ ναύαρχό μας ἔκαμε
κὴ πάλε νὰ ἀναβάλη
τῆς Λῆμνος τὴ κατάληψη
διὰ τὴν ἄλλη μέρα.

Τσινὰς τ' 'Οχτώβρη στὴς ὀχτὼ
πουρνὸ πουρνὸ ὁ Στόλος
στὸ κόλπο μὲ ἀπόφαση
τοῦ Μούδρου μας ἐμπῆκε
νὰ λευτερώση τὸ νησὶ
τ' 'Ηφαίστου κὴ τοῦ Νύπνου,
ποὺ τετρακόσα κὴ ἀπὰν
στέναζε χρόνια σκλάβο.
Τὰ θωρηχτὰ κὴ' ὁ «Πηνειός»
ποὺ ἔφερνε τὸ Τάγμα
τοῦ Κονταρᾶτ' τ' ἀξέχαστο,
σὰ φτάσανε στὴ μέση
δεκεῖ π' καρσιλαντίζουνε
τὰ δυὸ τὰ ἀκρωτήρια,
εἶν' ἡ Σαγράδα 'πὸ δεξὰ
κη' ὁ Πλόκαμος ἀπ' τ'ν ἄλλη,
κὴ πῶς συμπεριφέρνταν.
Εἶπεν ἀκόμα, μάθετε
π' στὴ Λῆμνο δὲ φαντάζνταν
τόσο πολὺ φανατικοὶ
τς Λημνοὶ αὐτὸς νὰ εὕρη
κὴ νὰ μιλοῦν ἑλληνικιὰ
διάλεχτο καθάρια,
'πὸ χρόνια τόσα ποὕντανε
ὑπόδουλοι στοὺς Τούρκους.
Στ' 'Αντρόν' κοντὰ σὰ φτάσανε
καρσὶ στ'ν 'Αγιὰ Μαρίνα,
ἀπὸ τ' 'Αντρὸν πετάχτηκαν
μικροί, μεγάλοι, ὅλοι.
Θάρρειες κὴ κάμαν ἔφοδο,
τοὺς ἄντρες κοντοζγιέψαν
κη' ἅμα πιστέψαν στ' Λευτεριὰ

Γκρούπ κορασίδων
καὶ μαθητριῶν
τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου
εἰς ἐκδρομὴν

ὁ Κουντουριώτης διάταξε
νὰ 'τοιμαστοῦν γι' ἀπόβας.
Ὕστερα μὲ τὴς ἄκατες
ποῦχαν τὰ ρωθηχτά μας
βγήκαν οἱ στρατιῶτες μας
'πως ξέρουμ στὰ Βουρλίδια,
ὅρμος ριχὸς ποὺ γοι' ἄκατες
δὲ βγαίνανε ὡς ὄξω,
μὸν σταματούσαν στὰ μισᾶ
κη' ἀπὸ δεκεῖ γοί ναῦτες
ἴσαμε τ' μὲς μέσ' στ' θάλασσα
φορτώννταν τς στρατιῶτες
στὴ πλάτη κὴ τοὺς βγάζανε
στεγνοὺς ὄξω στὴ ξέρα.
Γη' ἀπόβας ἔτσι βάσταξε
ὁλάκερες τρεῖς ὧρες.
Στὸ δρόμο ποὺ κατβαίνανε
στὴ Μύρινα π' τὰ Λέρα
ὁ Κονταρᾶτος γελαστὸς
πληροφορίες ζήτα
γιὰ τς Τοῦρκοι ποῦχε τὸ Νησὶ

Ἡ μικρὰ 'Αλίκη μὲ τὸ ἀρνάκι της

'πὸ τὴ χαρά τς ἀρχίσαν
νὰ χοροπδοῦν, νὰ τρέχουνε
γύρω ἀπ' τς στρατιῶτες,
ποὺ γελαστοί, θαδίζανε
νὰ φτάσνε μπρὶν θραδυάσει.
Δεκεῖ στὸ Χάν', τὸ Τάγμα μας
ἀφήνει τς αἰχμαλῶτοι
κὴ' αὐτὸ ἐχώρισε μπερντέμ
σὲ διλοχίες δύο.
Ἡ μία διλοχία του
π' τ'ν ὡδήγα ὁ Κονταρᾶτος
πηγαίν' στὸ Δικαστήριο
κὴ γὴ' ἄλλ' πηγαίν' στὸ φρούριο,
τὸ φρούριο τὸ 'Ενετικὸ
γιὰ νὰ τὸ καταλάθη,
ἑφτὰ ἡ ὥρα ἤτανε
ἀπὰν ποῦχε θραδυάσει.
Τὸ τούρκ'κο δικαστήριο
βρισκόνταν ἐκεῖ ὅπου
π' τὸ χρηματοκιθώτιο
οἱ Τοῦρκοι τὸ ἀδειάσαν.
Γι' αὐτὸ σὰν ἐκατάλαθε
τὸ τούρκ'κο δικαστήριο
ὁ Κονταρᾶτος κὴ' ὅλες τους
τς ὑπηρεσίες τς ἄλλες
τὸ Διοικητὴ περιώρισε
κὴ Τοῦρκ' ἔξη μουγάλοι,
ποῦνταν στ' ἀλήθεια τύραννοι
στὴ φυλακὴ τοὺς θάνει,
καὶ μῆνας σὰν ἐπέρασε
τουφεκιστήκαν ὅλοι
μὲς στὸ λιμάν' τοῦ Μούδρου μας
ἀπάν στ' 'Αλογονῆσι.
Τέτοια ἀπόφας ἔθγαλε
τὸ δικαστήριο π' γίνκε
ἀπάνω στὸν «'Αθέρωφ μας»
μ' ἕνα σωρὸ μαρτῦροι.
'Ο Κονταρᾶτος ὕστερα

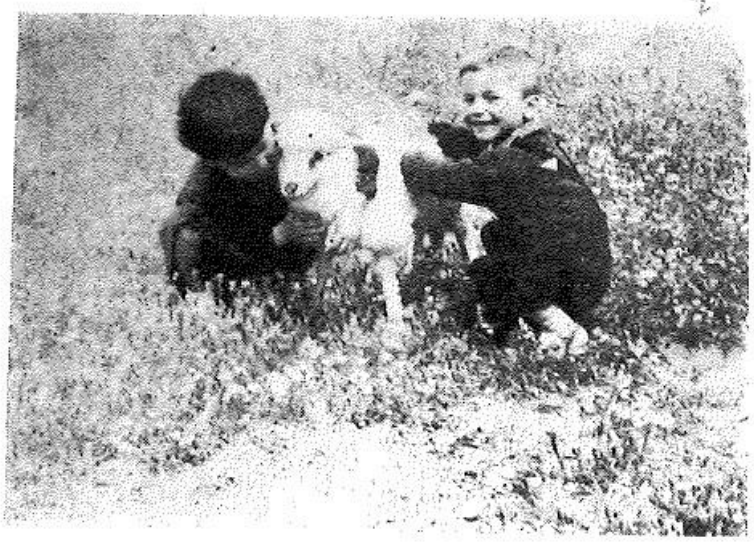

Τρεῖς μικροὶ
εἰλικρινεῖς φίλοι

τς 'Αμερικῆς τ' ἀδέλφια μας
νοσοκομεῖο χτίσαν,
ποὺ λέγ' στὸ κάθε ποὺ περνᾶ
ἢ καὶ ποὺ μπαίνει μέσα:
«Τὸ χτίριο τοῦτο χτίστηκε
ἀπὸ Λημνοὶ ποὺ θγάζνε
μὲ τὸν ἱδρῶτα τὸ ψωμί τς
στ'ν 'Αμερικὴ ποὺ ζοῦνε,
ἀνθρῶπ καλοὶ κὴ' ἐργατικοὶ
ἀπὸ ἀγάπ στὴ Λῆμνο».
Στὸ Δικαστήριο π' τὄλεγαν
κονάκ' οἱ Τουρκαλάδες,
στεγάζονταν κὴ ὅλες τους
γοι' ὑπηρεσίες ποῦχαν,
μ' αὐτὲς κὴ τὸ Ταμεῖο τους,
τοῦ Τούρκ'κου Δημοσίου,
ζητοῦσε μ' ἀνακρίσες
νὰ μάθη ποῦ βρισκότανε
τὸ χρῆμα ποῦχαν κλέψει.
"Οντας ἀκούστηκεν αὐτὸ
κὴ' οἱ Μυρινοὶ τὸ μάθαν,
πασκίσαν ὅσο μπόρεσαν
κὴ κεῖν' νἀνακαλύψνε
πγοὶ σκώσανε τὰ χρήματα
κὴ' ἀκόμα ποῦ τὰ κρύθαν.
Πρῶτος ἀπ' οὐλ' ποὺ ἔμαθε
ἀπ' τς ἴδγοι Τουρκαλάδες
τὸ χρῆμα ποιὸς τὸ σήκωσε
κὴ ποῦ κρυμμένο ἦνταν,
εἶν' ὁ γιατρὸς π' οὐλ' ξέρουμε
κὴ ποῦνη ὀγδοντάρης
ὁ Παναγιώτ'ς Ραφτόπουλος

π' ἀτὸς τ' στὸ Κονταρᾶτο
ἐπῆγε κὴ κατάγγειλε
ὁ 'Οχανὲς πὼς τἄχει.
'Αμέσως τότες πήγανε
μαζὶ καὶ ὁ γιατρός μας
στὸ σπίτ νὰ κάμνε ἔρευνα
τοῦ Δοικητὴ τῆς Λῆμνος
κὴ μὲς στὰ ροῦχα τς γ'ναίκας του,
ποῦνταν κη' αὐτὴν' 'Αρμέν'σα,
ἔξη χιλιάδες βρήκανε
σ' ἕνα σεντοῦκι μέσα
ὅλες χρυσὲς κὴ τούρκικες
μὲς σὲ σακλούδια λίρες.

κυμάτιζε στὸ Φρούριο
κη' ἡ Λῆμνο ἔχαιρε ὅλη.
Στὴς δέκα τοῦ 'Οχτώχριου
δοξολογία γίν'κε
ἐπίσημ στὴ Μητρόπολι
κὴ λόγ' ἐκφωνηθήκαν.
Στὸ τέλος ἄμα ἀπόλυσε
κὴ βγαίναν γοί ἐπίσημ
μαζὶ καὶ ὁ Δεσπότης μας
μὲ τς ἀξιωματικοί μας
τ' χαρά του δὲν ἠμπόρεσε
κανεὶς νὰ συγκρατήση
μὸν σκώσανε στοὺς ὤμους τους

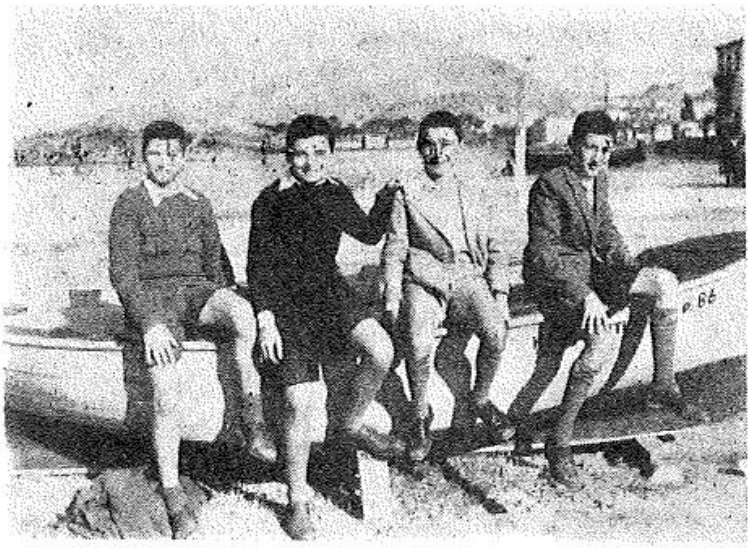

Τέσσαρες μαθηταὶ ἀχώριστοι φίλοι κατὰ μίαν Κυριακὴν

Στὴν ἄλλ' τὴ Διλοχία μας,
π' ἀνέβκη πὰ στὸ Κάστρο
τὸ κολαοῦζο ἔκαμε
ὁ Γιανναρούδς 'Αντρέας
κη' ἀμέσως ξετρυπώσανε
'να Τοῦρκο 'πιλοχία,
ποὺ μὲ τὴ σπάθα τ' ἔτρεμε
'πὸ φόβο καὶ δειλία.
'Ο Γιανναρούδς στὰ γλήγορα
τὴ σπάθα του ἁρπάζει
γιατ' ἤθελε ἐνθύμιο
γιὰ πάντα νὰ τὴν ἔχη.
Σὰ πέρασαν 'μως κἄμποσες
ἡμέρες τὴ βαρέθκε
κὴ στὸν ἐπιλοχία μας
τὸ Γιώργη Κραββαρίτη,
ποὺ ζῆ καὶ εἶναι σήμερα
ἀντισυνταγματάρχης
τὴ πούλησε, μὰ ὕστερα
πολὺ σταναχωρέθκε.
Τ'ν ἄλλ' μέρα ἡ σημαία μας
κυμάτιζε στὴ πόλι,

ἐκειὸ ποὺ θμούντην οὖλοι
τὸ Νικολό τό... «Πρίγκιπα»
π' τὸ Τάγμα ἀκολουθοῦσε
κη' ἀράδιαζε ποιήματα
'νθουσίαζε τὸ κόσμο.
Τσινὰς ἐδιασκέδασε
ὡσὰν σὲ πανηγῦρι
ἡ Λῆμνος μας ὁλάκερες
ἡμέρες πέντε, φίλοι,
ὥσπου ὁ Κονταρᾶτος μας
πῆγε στὴ Σαλονίκη
κὴ Δοικητὴς ἀνέλαβε
ὁ πλοίαρχος ὁ Μπούκας
καὶ μήνας σὰν ἐπέρασε
'Ποκράτ'ς ὁ Καραβίας,
ποὺ θάρρειε ὅτι "Ελληνας
ἐκειὸς μονάχα ἦνταν
κὴ οὖλ' ἡμεῖς ὅτ' ἤμαστε
ὀχτροί, γιατ' ἀπαιτοῦσε
ὁντὰς τὸν συναντούσαμε
μεῖς νὰ παραμερίζουμι
νὰ σκύβουμ τὰ κεφάλια μας

ὅσο ποὺ νὰ περάση.
Κη' ὄχ' μόν αὐτὸ μὸν ἔπρεπε
κη' ἀπὸ τὸ ζῶ ἀκόμα
νὰ κατεβαίνουμ γλήγορα
γιὰ νὰ τὸν προσκυνοῦμε.
'Εμ μὲ τὸ θέλ'μα τοῦ Θεοῦ
βρῆκε τὸ δάσκαλό του.
'Ο Παναγιώτ'ς Ραφτόπουλος
γιατρὸς κὴ τώρα γέρος,
μιὰ μέρα π' τὸν σταμάτησε
αὐτὸς ὁ Καραβίας,
πειδὴς δὲ τὸν χαιρέτησε
ἀκοῦστε τί τὸν εἶπε:
«Στοὺς Τούρκους μεῖς ὑπόδουλοι
κανὲ δὲν προσκυνούσαμ
τώρα ποὺ εἴμαστε "Ελληνες
γιατὶ νὰ προσκυνοῦμε
ἐσένα ποῦσαι "Ελληνας;
Πές μας γιὰ νὰ τὸ ξέρουμ'»,
'Ο Καραβίας σύξυλο
κὴ λεύτερη γὴ Λῆμνο
τὸ Μέγα Βενιζέλο μας
θυμᾶται καὶ δοξάζει.

πὼς θὰ βρισκόταν ἄλλος
μὲ τόσο θάρρος διπλωμάτ'ς
μὲ τόσην' ἱκανότη
νὰ κάμη τόσα θάμματα
σὲ δύο χρόνια μέσα;
Μὸν χοχτηροὶ κακόπιστοι
κὴ τυφλωμέν' 'πὸ πάθος
κομματικό, νὰ 'σχυριστοῦν
μποροῦνε τέτοιο πρᾶμμα.
Κὴ μιὰ κὴ οὐ Τηλέμαχος
ἀκόμα δὲ φαινόται,
νἀκούστε πρέπει, φίλοι μου,
πῶς καταπολεμοῦσαν,
αὐτὸν ὁποὺ δοξάζουμε,
οὖλ' οἱ πολιτικάντ'δες
μαζὶ μ' αὐτοὶν' κη' ὁ βασιλές
Γεώργιος ὁ Πρῶτος,
ποὺ εἶπε στὸ Λευτέρη μας
ὁντὰς 'ποσκέθκη π' σ' εἴκους
ἡμέρες 'μεῖς θὰ μπαίναμε
στὴ Σαλονίκη μέσα,
ἀπ' τ' μέρα ποὺ τὸ πόλεμο
κηρύξαμ στὴ Τουρκία:

Αἱ τέσσαρες φίλαι τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ Γυμνασίου Λήμνου. Ἡ πρώτη ἐκ δεξιῶν διοπτροφόρος Παυλίνα Γεροντούδη, δευτέρα ἡ δεσποινὶς Κολώζου ἡ τρίτη ἡ δεσποινὶς Οὐρανία Βαγιάκου καὶ τετάρτη ἡ πάντοτε ἀριστοῦχος, Νανὰ Θ. Καραβία.

Μάλιος τὸν πρέπει ἄγαλμα
πολύ πολὺ μεγάλο,
γιατ' ἄ δὲν ἤτανε αὐτὸς
τ'ν 'Ελλάδα μας νὰ σώση
π'τὸ χάος ποὔτανε πεσμέν'
στὸ ἐννηακόσα δέκα
κὴ νὰ κηρύξη ὕστερα
τὸ πόλεμο στοὺς Τούρκους
ἐλεύθεροι δὲ θἄμαστε,
ὅπως καλ' ὥρα τώρα.
Ποιὸς ἠμπορεῖ νὰ βεβαιώς

«Στὴ Σαλονίκ'; ἀδύνατο.
Κη' αὐτὰ ὁποὺ μοῦ λέγεις
νὰ δυσπιστῶ μὲ κάνουνε
κὴ γι' ὅσα μ' ἔχεις εἴπει».
Νὰ τώρα κὴ ὁ πολιτικὸς
ὁ Γούναρης Δημήτρης
ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ
τοῦ Κόμματος τί εἶπε
γι' αὐτὸ τὸ Βενιζέλαρο
σ' ἕνα δημοσογράφο:
«Τί νὰ σοῦ πῶ 'γώ, φίλε μου,

ὁ ἄθρωπος ἐτοῦτος
εἶνη πολὺ ἀνίκανος
ὅσο κὴ φανταμένος.
Εἰς τὸ λαιμό του ὅλους μας
αὐτὸς θὲ νὰ μᾶς πάρη.
Νὰ ἡ βιβλιοθήκη μου
κὴ γύρεψε νὰ εὕρης,
νὰ δγῆς ἄν συνεργάσθηκαν
γοί "Ελλην' μὲ τς Βουργάροι.
Οὔτε τὴν 'Ιστορία μας
καλὰ αὐτὸς δὲ ξέρει,
γι' αὐτὸ θὰ χύση ἄδικα
τὸ ἑλληνικὸ τὸ αἷμα
μεγάλη γιὰ νὰ κάμωμε

σ' ὀχτὼ μονάχα μῆνες
στὸ Πόλεμο τοῦ Δώδεκα
μιὰν αὐτοκρατορία
καὶ ὕστερα κὴ τ' σύμμαχο
τὴν ἄπιστ Βουργαρία,
ποὺ τὴ κατατροπώσαμε
στὴ Τζουμαγιά, στ' Νιγρίτα,
στὴ Κρέσνα, στὴ Μαχώμια
κὴ πειὸ πολὺ ἀκόμα
στὰ Λαχανὰ κὴ στὸ Κιλκίς,
ὅπ' ἀποδείξαμε ὅτι
οἱ σημερνοὶ οἱ "Ελληνες
εἶν ἴδγοι μὲ τς 'Αρχαῖοι.
Καλλίτερα ἀκόμα μεῖς

Αἱ τρεῖς νεαραὶ χάριτες:
Κικὴ 'Αρώνη
Νίκη Γεροντούδη καὶ
Δέσποινα Ρίζογλου

ἡμεῖς τὴ Βουργαρία».
Τέτγοιν' πολιτικάντηδες
πετνόμυαλ' εἴχαμ τότες!!
Νὰ καὶ ὁ 'Αντιστράτηγος
ὁ Ντῖνος ὁ Σμολένσκης
ποὺ λέγ' ἀκούστε, φίλοι μου!:
«Τί πόλεμο θὰ κάμη
ποῦ πάγ' αὐτὸς ὁ ἄθρωπος
μ' ἀθρώπ τοῦ Ζαχαράτου
νὰ πάρ τὸ Σαραντάπορο
χωρὶς νὰ ξέρη τς "Ελλην',
χωρὶς καθόλου νὰ ρωτὴς
ἡμᾶς ὁποὺ τοὺς ξέρουμ;».
Αὐτὰ π' ἀκούστε λέγανε
κὴ πειὸ πολλὰ ἀκόμα
διὰ τὸ Βενιζέλο μας
οἱ κομματάρχες τότες.
"Ομως δὲ καταφέρανε
τ' καρδιά του νὰ κρυγιώσνε
γι' αὐτὸ καὶ ἐνικήσαμε

στὸ Σκρᾶ τὸ ἀποδείξαμ...
στὸ Πρῶτο τὸ Παγκόσμιο
τὸ Πόλεμο π' νικήσαμ
κὴ οὖλοι μᾶς θαμμάξανε
κη' ὀχτροὶ ὡμολογήσαν
π'σὰ τὸ Στρατὸ τῆς "Αμυνας
π' ὠργάνωσε ὁ Λευτέρης
πρώτη φορὰ ἀντίκρυζαν
τὰ κράτη τὰ μουγάλα...
Γιὰ τὴ μεγάλη νίκ' αὐτὴ
ἑφτὰ φορὲς ἐπῆγε
μπροστὰ ἐκεῖ στὸ Μέτωπο
ὁ ἴδιος Βενιζέλος.
«Μεῖς πρέπει νὰ νικήσωμε,
εἰς ὅλους τοὺς μεράρχους
λεβέντικα αὐτὸς ἔλεγε,
γιατὶ οἱ σύμμαχοί μας
μὸν τότες θὰ ἐχτιμήσουνε
τς 'Ελλάδας τὴν ἀξία,
μὸν τότες θὰ μᾶς δώσουνε

τὰ μέρ' ὁποὺ ζητοῦμε».
Κὴ πέσανε οἱ ἄντρες μας
στ' ὀχυρωμένο Κάστρο,
τὸ Σκρᾶ, ποὺ τ' ὠχυρώσανε
κὴ ἀστακὸ τὸ κάμαν
οἱ Γερμανοὶ κὴ λέγανε
ποτὲς πὼς δὲ θὰ πέση.
Καὶ ὅμως δὲν ἐβάσταξε,
μόν ἔπεσε, γιατ' ἔτσι
ὁ Βενιζέλος θέλησε,
ποὺ τ' προηγούμεν' μέρα
στὸ Μπερζερὶ πισκέφτηκε
τὰ τάγματά μας ὅλα,
ἀκόμα κὴ τοὺς ἄντρες μας
κὴ τς ἀξωματικοί μας.
Κη' ἀφοῦ τὸ θάρρος σκόρπισε

τὸν Χάροντα χτυπᾶτε
χτυπᾶτε τον 'ποθήστε τον
ἐμπρὸς ἐμπρὸς παιδιά μου»
κη' ὁ Χάρος κοντοστέκετη
καὶ θυμωμένος βλέπει
τὴ Νίκη τὴ θεόρατη
μὲ τὴ πελώρια σπάθα
ἐπάνω του νὰ ἔρχεται
μὲ ἄλλες δυὸ ἀντάμα,
τὴ δόξα τὴ πεντάμορφη
τ'ν ἀγέρωχη ἀνδρεία
κὴ σταματᾶ πλειᾶ δὲ μπορεῖ
ἄλλες ζωὲς νὰ πάρη'
ἀποτραβιέτη, κρύβεται
κὴ χάνεται κὴ φεύγει.
Τότες πάλε ἀκούγετη

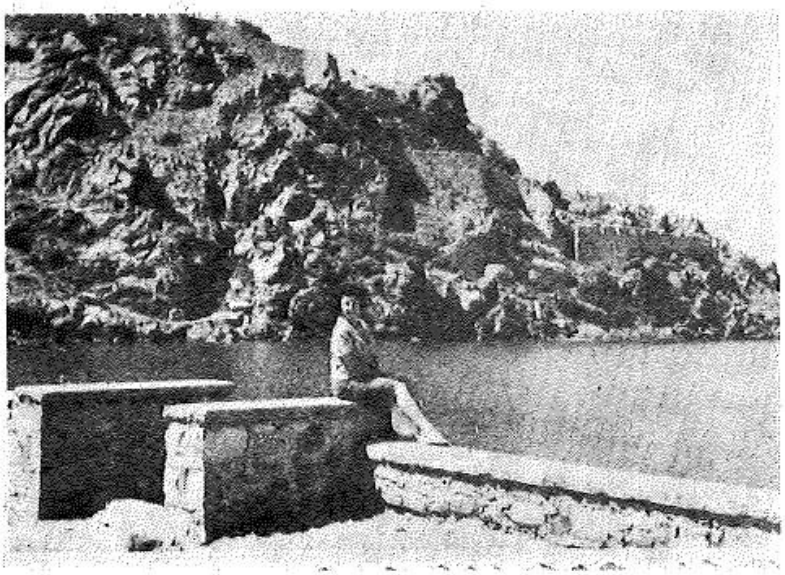

Ἡ παραθερίζουσα
τὴν θερινὴν περίοδον
εἰς Μύριναν
κ. Σεμέλη Βάρδα

κη' ἐνθουσασμὸ ἀκόμα
μὲ τὸν ἐπιτελάρχη μας
τὸ Γενικὸ τ' Στρατοῦ μας
Δαγκλῆ τὸ περιβόητο
καθήσαν συζητήσαν.
Ἔτσι τὰ ξημερώματα
τριάντα τοῦ Μαΐου
χίλιανηακόσαδεκοχτὼ
γοὶ 'Αμυνίτες πέσαν
μὲς σὲ χαλάζι καὶ βροχὴ
'πὸ σφαῖρες κὴ ὀβίδες.
Μέσα σ' αὐτὴ τὴ κόλαση
π' σωριάζνταν σκοτωμένοι,
γιατὶ ὀχτρὸς τους ἤτανε
ὁ Χάρος ποὺ τοὺς θέρζε,
ἀκούνε τὸ παράγγελμα
τοῦ Σκρᾶ οἱ μελλοθάνατ:
«Γιὰ τὴν 'Ελλάδα μας ἐμπὸς

γῆ ἴδια φωνὴ ἡ πρώτη:
«'Ωσὰν γεράκια τώρα σεῖς
εἰς τὴς κορφὲς ἀπάνω
πετάξτε, καταλάβετε
τὸ Σκρᾶ νὰ δοξαστῆτε».
Κὴ νά, τὰ παλληκάρια μας,
π' ἀφοὺς ἐκυνηγήσαν
τὸ Χάροντα, ποὺ κρύφτηκε,
κὴ πειὰ δὲν τὸν εὑρίσκαν,
σὰν αἴλουροι ἀνέβηκαν
τὸ θρυλλικὸ τὸ Κάστρο.
Κὴ νά τοιν', νά, ἀνεβήκανε
καὶ εἰς τὰ ὀχυρά του
γατζώνουν, σκαρφαλώνουνε
κὴ φτάνουν στὴς ἐπάλξεις,
ὅπου τς 'Αμύνης τὰ παιδιὰ
ἀνήμερα θηρία
σῶμα πρὸς σῶμα ἀρχίζουνε

τὴ τιτανομαχία.
Πέφτουνε γίγαντες πολλοὶ
ἀλλὰ ἡ ἀντρειά τους
λιγάει καὶ καταπονεῖ
τοὺς Γερμανοβουλγάρους.
Ἐχμαλώτους ἔτς ἐπιάσανε
φίλοι μ' πολλὲς χιλιάδες
τόσες ποὺ ἀνταποκριτὲς
κὴ δημοσιογράφοι
στὰ μάτια τς δὲ πιστέβανε
σὰ τὸ συνταγματάρχη
τὸ Γάλλο Λότ, π' δὲ πίστεψε,
ὄντας τὸν εἶπαν ὅτι

δεκαεννηά, Δεσπνέλλα,
οἱ γίγαντες τῆς Ἄμυνας
παιδιὰ τοῦ Βενιζέλου.
Σὰ βλέπτε 'ντας περήφανα
παρήλασ' ὁ Στρατός μας
σ'τς μεγάλοι δρόμ τῆς Πόλης μας
μ' ἑλληνικὲς σημαῖες,
μὲ μουσικὲς ποὺ παίζανε
τὸν Ἐθνικὸ μας ὕμνο
τὸ θούριο τοῦ Λευτέρη μας
κὴ ἄλλα ἐμβατήρια
κὴ πὼς τρακόσες κὴ ἀπάν
χιλιάδες Ἕλλην' τρέχαν

Εἰς τὸ μέσον ἡ Ἀθὶς κ. Τοῦλα Πεχλιβανίδου, σύζυγος τοῦ πολιτικοῦ μηχανικοῦ καὶ ἀρχιτέκτονος Παναγιώτου Πεχλιβανίδη, ἀνεγείραντος τὸ πρότυπον ἐκκοκιστήριον βάμβακος εἰς Μύριναν. Ἐκ δεξιῶν της ἡ κ. Μαρία Λ.Γεροντούδη καὶ ἐξ ἀριστερῶν της, ἡ κ. Βέττα σύζυγος τοῦ ὀδοντιάτρου καὶ διδάκτορος κ. Ἀποστόλου Ἀποστόλου

τὸ θρυλικὸ τὸ φρούριο
ἡμεῖς τὸ καταλάβαμ,
γι' αὐτὸ εἶπε «ἀδύνατο»,
μὰ ὕστερα τὰ κυάλια τ'
σὰν ἔβαλε καὶ εἶδε
τ' σημαία ποὺ κυμάτιζε
στὸ ὀχυρό, ξανᾶπε:
«εἶπα πὼς εἶν ἀδύνατο
ἀλήθεια ὅμως εἶναι».
Ἔτσι ὁ κόσμος θάμμαξε
πήνεσ' τὴν ἀντρειά μας.
Μ' αὐτήν' τὴν ἴδια τὴ φωτιὰ
ποὺ τς ἄναψε στὰ στήθεια
τὴ Σμύρνη καταλάβανε
καὶ εἰς τὸ Πόλι μπήκαν,
μαζὶ μὲ τὰ στρατέμματα
τὰ Γαλλικὰ κὴ Γκλέζκα
τὸ χίλιαεννηκόσια

σὰ 'φηνιασμέν', σὰ χείμαρρος
κὴ ὅλοι ποὺ φωνάζαν
«Ζήτω κὴ Ζήτω ἡ Ἕνωσις»
κὴ μὲ λυγμοὶ νὰ κλαῖνε,
μάλιος ὁντὰς περνούσανε
ἀπὸ τὸ δρόμο τ' Πέραν,
ὅπου χαρὰ κη' ἐνθουσασμὸς
τὴ τρέλλα τ' ξεπεράσαν,
σεῖς οὔλοι θὰ ἐλέγατε
τί δόξα ἦνταν κείνη!!!
Ὁ Βενιζέλος ὕστερα
τς Φυλῆς μας ὁ Πατέρας
μὲ τὴ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν
κατάφερε κὴ πήραμ
τὰ μέρ' οὔλα ποὺ θέλαμε
Σμύρνη, Μικρὴ Ἀσία,
τὴ Βόρειο τὴν Ἤπειρο,
τὰ Δώδεκα νησά μας

τὴ Θράκ' τὴν 'Ανατολικὴ
ὥς τὴ Τσατἄλτζα, τότες
κὴ γίν'κε ἡ 'Ελλάδα μας
ἀπέραντο 'να κράτος
μὲ πληθυσμὸ ποὺ ἔφτανε
δεκάμς ἑκατομμύργια.
Τότες ἐλειτουργήσαμε
μέσ' στὴν 'Αγιὰ Σοφία
μὲ τὸ παπᾶ τὸν ἥρωα,
Παπανουφράκης λέγνταν,
τ' Στρατοῦ παπᾶς ποὺ μάχονταν
κη' αὐτὸς σὰ στρατιώτης.
Τὸ πῶς χαθήκαν ὕστερα
τὰ πειὸ πολλὰ τὰ μέρη,
"Ηπειρο, Δωδεκάννησα,
Σμύρνη, Μικρὴ 'Ασία

'φοῦς ἄξιο δὲν εἴχαμε
κανὲ νὰ κυϑερνήσῃ,
τ' ἀνάποδο μεῖς κάναμε
κὴ τ' ψῆφο μας τὴ δώκαμ
στ'ς ὀχτροί τ' γιατὶ πιστέψαμε
τὰ ὅσα διαλαλοῦσαν,
γοί πλάνοι κὴ γοί ἀνίκανοι
μπρὶν τς ἐκλογὲς 'πὼς ξέρτε,
ἐνῶ σκοπός τους ἤτανε
τ'ν ἀρχὴ νὰ καταλάϑνε,
νὰ ξαναρχίσνε πόλεμο
τοὺς Τούρκους νὰ χτυπήσνε
νὰ δοξαστοῦνη καὶ αὐτοίν,
ὅσο κη' ὁ Βενιζέλος.
"Ετσι συμϑῆκε, φίλοι μου,
κὴ πῆγε στὰ χαμένα

Τὰ κάλανδα ψαλλόμενα ὑπὸ μαθητριῶν τοῦ Γυμνασίου Λήμνου μετ' ἐγχόρδων καὶ πνευστῶν ὀργάνων. Capo banda ἡ μαθήτρια Εὐαγγελίτσα Λ. Γεροντούδη.

κη' αὐτὴν ἡ 'Ανατολικὴ
γή Θράκ' ὥς τὴ Τσατάλτζα
κη' ἡ Νίμπρο κὴ γῆ Τένεδο,
τὰ δυὸ μικρὰ νησά μας,
τὸ λέγω κὴ ἀκοῦστε το,
αὐτὴν' εἶνη γῆ ἀλήϑεια:
Αὐτὰ ὅλα χαθήκανε
γιατὶ γραφτὸ μας εἶνη
εἰς τὴ πειὸ κρίσιμη στιγμὴ
νὰ καταστρέφουμ ὅσα
μὲ αἷμα ἀποχτήσαμε
κὴ μὲ πολλὲς θυσίες.
Γι' αὐτὸ κὴ τότες στ'ς ἐκλογὲς
τὴ πρώτη τοῦ Νοέμϑρη
χίλιανηακόσαείκοσι,
ἀντὶς νὰ τὸν ψηφίσουμ
γοί "Ελλην' οὐλ' ἀπὸ καρδιᾶς
διὰ νὰ κυϑερνήση
ἀκόμα χρόνια τέσσερα
τ' Μεγάλ' αὐτὴ 'Ελλάδα

τὸ αἷμα ποὺ ἐχύσαμε
ἑφτὰ κη' ἀπάνω χρόνια.
Τς Συμμάχ' τς ἀποκηρύξαμε
τ' βογήϑεια τς δὲ τὴ ϑέλαμ
κὴ πήγαμε μὲ τς Γερμανοὶ
π' δὲν εἴχαμ νὰ κερδίσουμ
ὅλως διόλου τίποτα,
γιατὶ συμμάχους εἶχαν
τοὺς Τούρκους κὴ τοὺς τάζανε
δικά μας μέρ νὰ τς δώσνε
τ' Μικρὴ 'Ασία κὴ τὴ Θράκ'
κὴ λίγ' Μακεδονία.
Τσινὰς γῆ ἀντιπολίτεψη
χαντάκωσε τ' Πατρίδα
ἐνῶ ἂν ἀκλοϑούσαμε
τ' πολιτικὴ τὴν ἴδια
π' ὁ Βενιζέλος χάραξε,
'πὸ χρόνια στὴν 'Ελλάδα
τ' καταστροφὴ ποὺ πάϑαμε
ποτὲς δὲ ϑὰ τ' παϑαίναμ.

"Οχ' μόν αὐτὸ δέ κάμαμε
ἀλλὰ κὴ στὴ Λυώνη
στείλαμε δυὸ 'ξωματικοὺς
διὰ νὰ τὸν σκοτώσουν.
'Αλλὰ δὲν ἠμπορέσανε,
ὅπως δὲν ἠμπορέσαν
τὸ χίλιαεννηκόσια
τριγιάντα κη' ἄλλα τρίγια
κὴ κεῖν' οἱ ἄλλ' οἱ **δολοφόν'**
π' ὄχ' μόν τὸ Βενιζέλο,
ἀλλὰ κὴ τὴ γυναῖκα του,
τὴν "Ελενα Σκυλίτση,
θελήσαν νὰ σκοτώσουνε
μὲ ὁπλοπολυβόλα
μέσα 'πὸ αὐτοκίνητο

γιὰ νὰ μᾶς σώς, νὰ μᾶς δοξάς
ἴσο ποτὲς κανένας.
'Ημεῖς ὄντας τὸ μάθαμε
στ'ν 'Ασμάρα ποὺ μᾶς πῆρε
ὁ Χάρος τὸ Πατέρα μας,
δέ θέλαμ νὰ τὸ πστέψουμ.
Τ'ν ἀλθεια 'μως σὰ μάθαμε,
μέρες πολλὲς τὸν κλάψαμ
σὰ τὰ χορκά 'ντας στερηθοῦν
τὴ μάνα τς κὴ τ' γυρέβνε.
Τότες κὴ γὼ τὸ πόνο μου
δὲ μπόρεσα νὰ πνίξω,
μὸν κάτσα κὴ τὸν ἔγραψα
κὴ στ' φημερίδα τ' ΛΗΜΝΟ,
τ' Κωνσταντινίδη τοῦ Μανώλ'

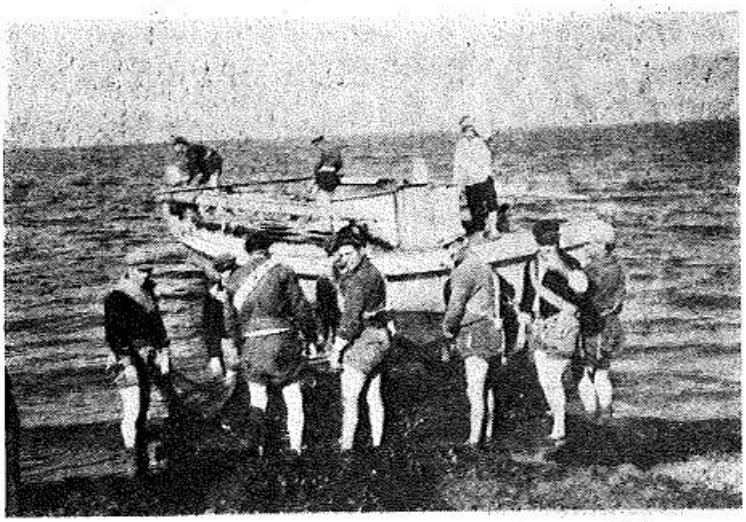

**Λήμνιοι ἁλιεῖς
μὲ μηχανὸτραταν
ἐν ὥρα ἐργασίας
εἰς τὸν «Ρωμέϊκον Γιαλὸν»
Μυρίνης**

στ'ν ὡραῖα λεωφόρο
τῆς Κηφισιᾶς, πὼς ξέρετε,
ἐμ δὲ τὰ καταφέραν
γιατὶ γραφτὸ του ἤτανε
κανεὶς ἀπὸ τς ἀθρώποι
νὰ μὴ μπορές νὰ τὸν σκοτώς
παρὰ ὁ Χάρος μόνε,
χρονῶ, θαρρῶ βδομήντα δυὸ
νὰ πάρη τὴ ψυχή του.
Φίλοι μου, φτάνει ὥς ἐδῶ,
σὺ Δέσπω, σχώρεσέ με.
"Ενας Παπάγος ἀπομέν'
ποὺ πρέπ νὰ κυβερνήση
κὴ' ἅμα τὴ φώτιση αὐτὴ
ὁ Θὸς δὲ μᾶς τὴ δώση,
νὰ μὲ θυμᾶστε, φίλοι μου,
θὰ καταντήσουμ νἄχουμ
τὸ χάλ' ἐκειὸ ποὺ ἔιχαμε
τὸ χιλνηακόσαδέκα,
ποὺ τὸ Λευτέρη φέραμε
'πὸ τὴ τρανὴ τὴ Κρήτη,

νὰ τὸν περάς τὸν ἔστλα
κὴ' ἂν θέλετε ἀκοῦστε τον
ἀκόμα τὸν θυμοῦμη:
Σταυραετὸς φεύγει γοργὰ
ὁ Οὐρανὸς χλωμιάζει
καὶ μιὰ καμπάνα ποὺ χτυπᾶ
θαρρῶ σὰν νὰ φωνάζη,
Τιτάνα πὼς ἀπέθανες
στῆς ξενητειᾶς τὰ μάκρη
ἀφοῦ σὲ ἐποτίσαμε
φορὲς πολλὲς φαρμάκι.
'Ελλάδα μου, Πατρίδα μου,
ποῦ εἶναι ὁ τρανός σου;
«Πέθανε ὁ Μεγάλος μου
κατέβηκε στὸν "Αδη
μὲ ἄφησε, σᾶς ἄφησε
σ' ὀρφάνια μαύρη πάλι».
Τώρα ἀκούω πιὸ πολλὲς
καμπάνες νὰ χτυποῦνε
καρδιὲς ὁποὺ σπαράζουνε
στὰ μαῦρα καὶ θρηνοῦνε.

Τώρα ἀκούω νὰ βογγοῦν
ὅλοι μαζὶ οἱ ἀνέμοι
καὶ νὰ ριγοῦνε τὰ βουνὰ
μαζὶ κι' ὁ Ψηλορείτης
ποὺ ἔχασε τὸ ταῖρι του
τὸν γίγαντα τῆς Κρήτης.
Ὦ Κρήτη, ρήγισσα τρανή,
ποὺ δέρνεσαι, χτυπιέσαι
ὡσὰν πελώριο πουλὶ
μαῦρο καὶ πληγωμένο
π' ἅμα κὴ θέλτε πῆτε με
νὰ πῶ τ'ν ἀρχή, ποὺ θμοῦμη.
Τ' ἄλλο ἠγὼ τὸ ξέχασα
ἢ θμοῦμη ἄκρες μέσες.
Οἱ Γερμανοί, 'ντας ἔλλειπα,
κὴ μπήκαν μέσ' στὸ σπίτι μ'
μαζὺ μὲ τ' ὅσα πήρανε
σκώσαν κὴ τὸ γραφεῖο μ'
ποὺ μέσ' σ' αὐτὸ τὸ φύλαγα
μ' ἄλλα πολλὰ χαρτιά μου.

Αἱ Α.Μ. οἱ Βασιλεῖς εἰς τὸν «Ρωμέϊκον Γιαλὸν»

Αἱ Α. Μ. οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος Παῦλος ὁ Α΄ καὶ Φρειδερίκη κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν των εἰς Μύριναν

ἄνοιξε στὴν ἀγκάλη σου
μὲ σὲ νὰ κλάψω θέλω
τὸν γίγαντα Λευτέρη σου
τιτάνα Β Ε Ν Ι Ζ Ε Λ Ο.
Μόν' τὸ πολιτικὸ αὐτὸ
ἀγάπσα κὴ θαμμάζω.
Σ' αὐτνοῦ μόνο τὸ πρόσωπο
γὼ ἔννοιωσα τ'ν Ἑλλάδα,
γι' αὐτνοῦ χαντῆρ ἐμπνεύστηκα
κὴ ἔκαμα κὴ ποῖμα,
Ποῖμα μουγάλο, 'στορικὸ
ἡ Βενιζελειάδα,
χρόνια ἠγὼ τὸ ἔγραφα,
γιὰ ν' ἀποθανατήσω
τὸ γίγαντα Λευτέρη μας,
τὸ Μέγα Βενιζέλο.
Ἀπόδειξ π' ὄντας ἔφυγε
κη' ἤρταν στὰ πράμματ' ἄλλοι,
οὖλα τὰ ὅσα πήραμε
τὰ χάσαμε κὴ πᾶνε,

κὴ 'κατομμύργια πρόσφυγες
ἀγκάλιασ' ἡ 'Ελλάδα.
Βάλτε στὸ νοῦ σας ὕστερα
τὰ τρίγια 'κατομμύργια
ποὺ πέθαναν ἢ σφάχτηκαν
μαζὺ μὲ τ'ς αἰχμαλῶτοι,
γιὰ νὰ ἀηδιάσετε
τ'ς πολιτικοανθρῶποι
κὴ τ'ς τοτινοὶ κὴ τ'ς σημερνοὶ
γιατ' οὒλοι ἴδιοι εἶναι.
Τώρα πάλε τοὺς βλέπουμε
στὴ μπάντ' αὐτοὶ νὰ ἔχνε
τὸ στρατηγὸ 'Αλέξαντρο

Γέννημα, θρέμα τῆς Κρήτης Λευτέρη
βγῆκες σὰν ἥλιος ὡραίας αὐγῆς
μέσα σ' Αὐγούστου θερμόγλυκο ἀγέρι
ἄστρο τῆς δόξης καμάρι τῆς γῆς.
Φεῦγαν κυλοῦσαν γοργὰ τὰ ποτάμια
τρέχαν στὴ θάλασσα νὰ τῆς εἰποῦν
ἦρθε στὸν κόσμο ὁ "Ελλην ἐκεῖνος
ποὺ τόσες 'Ελλήνων ψυχὲς καρτεροῦν.
'Ανάσα χαρᾶς πελώρια ἐπῆρε
τ' Αἰγαίου ἡ θάλασσα καὶ χαρωπὴ
στὰ βάθη της εἶπε «ἡ Ρήγισσα Κρήτη
ἔπαυσε πλέον σκλάβα νὰ ζῆ».
Ξέσπασεν ὕστερα δὲν ἀπομένει

'Από τὴν ὑποδοχὴν εἰς Μύριναν τοῦ 'Εθνάρχου καὶ 'Ελευθερωτοῦ τῆς Λήμνου ἀειμνήστου 'Ελευθερίου Βενιζέλου τὸ 1934

τὸν ἄφταστο Παπάγο
ποὺ τ'ς 'Ιταλοὶ κὴ τ'ς 'Αρβανοὶ
ἐνίκησε, ξητέλ'σε
κὴ δόξασε τ'ν 'Ελλάδα μας
ὅσο ποτὲς κανένας,
γιατί, σὲ κόμμα καμμιανοῦ
νὰ προσχωρήσ' δέ θέλει.
Κὴ τώρ' ἀκοῦτε, φίλοι μου,
τὸν πρόλογο ἀρχίζω
κὴ σεῖς ὁπόταν θέλετε
μοὶ λέτε γιὰ νὰ πάψω.

θηριὰ ξαπέλυσε κύματ' εὐθὺς
θάλασσες, στέρες, ταράζουνε, τρέμει
ξυπνᾶ κι' ὁ τύραννος, π' ὕπνος βαρὺς
ἐνάρκωσ' αἰῶνας μὲ καταφρόνια.
Στὸ χάος τὸ βῆμα του, νοιώθει, σκιρτᾶ
λυσσᾶ τὸ Αἰγαῖο, τὰ καταχθόνια
σπαρτάρα ξεχύνουνε σ' ὅλ' τὴ Τουρκιᾶ.
Τὸν "Αρη, θωρεῖ στὴ Κρήτη τὴ θεία
τοὺς Κρήτας Τιτάνας νὰ παρορμᾶ,
«ἥρωες Κρῆτες ἐμπρὸς μὲ μανία
τὴ μαύρ' ἦλθ' ὥρα νὰ πνίξτε σκλαβιά»

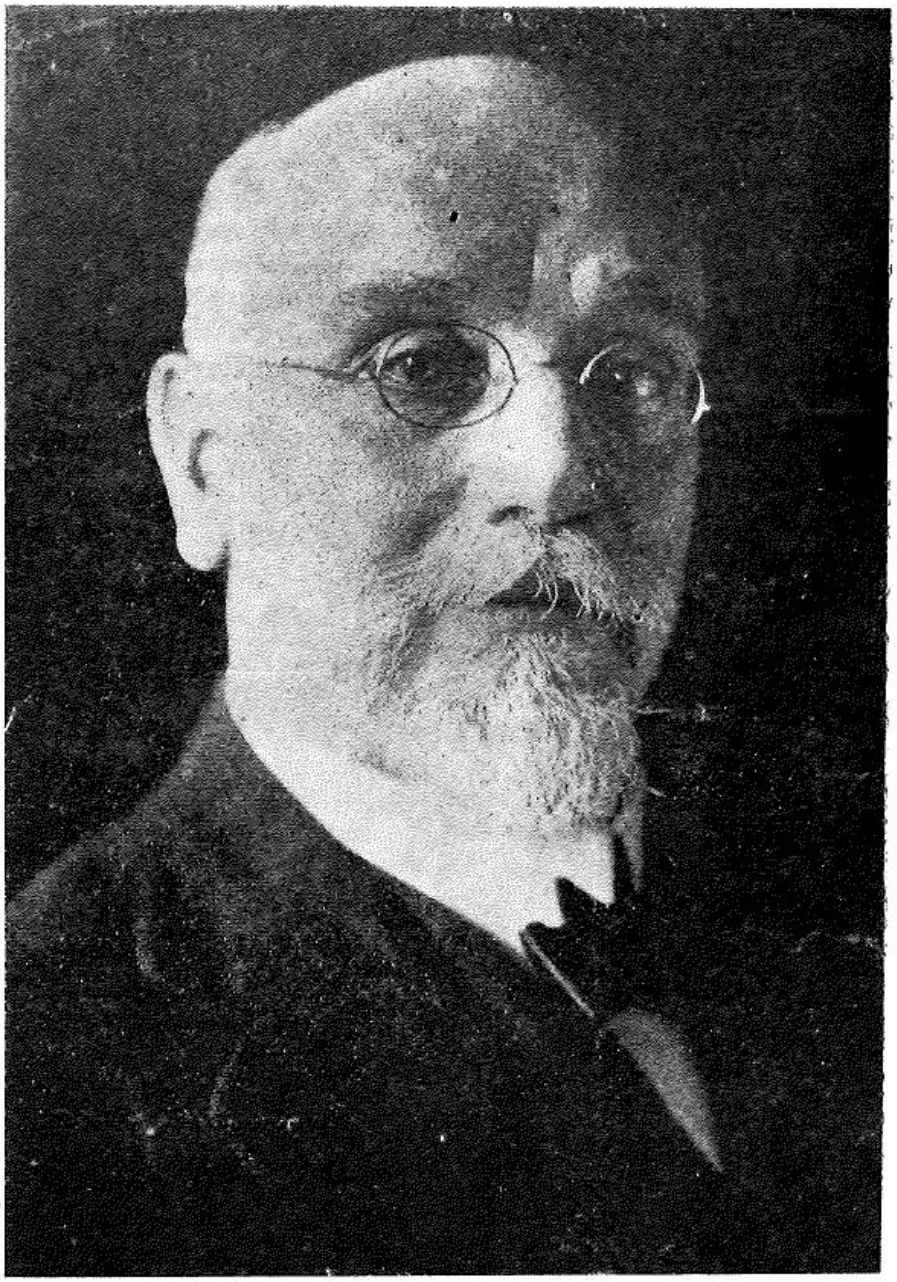

Ὁ δικαίως ἀποκληθεὶς ΕΘΝΑΡΧΗΣ καὶ ΠΑΤΗΡ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
πολυθρύλητος ἀείμνηστος ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Λιοντάρια καρδιὲς, μαρμάρινα στήθη
μάτια φωτιές, στὰ πόδια φτερὰ
πέταξαν κεῖ πὰ στ' Ἀκρωτῆρι
ὅρκο νὰ δώσουν νὰ πέσουν θηριά.
Φράνθη ὁ Θεῖος Τιτὰν Βενιζέλος,
Ἄρης θαμβώνων κι' ἀστέρι λαμπρὸν
κι' αὐτὰ στὸν τύραννο λέγει μὲ σθένος
τὸν τρόμον ἐνσπείρων καὶ πανικόν.
«Δράκος μοῦ μοιάζεις ποὺ ξυπνᾶ
ἀπὸ τὸν λήθαργό του
σ' ἄγριο δάσος ποὺ θηριὰ
ζητοῦν τὸν ὅλεθρο του
κι' ὡρκίσθηκαν μὲ ἀφοβιὰ
νὰ τὸν κατασπαράξουν
νὰ εὕρουν τὴν ἐλευθεριὰ
νὰ τὴ σφυχταγκαλιάσουν.
Γρήγορα σήκω μὴ δειλιᾶς
κι' ὕπνος στὰ βλέφαρά σου
δὲ θὰ καθήση ξεγνοιασιᾶς,
μόν' τὴ Γενιτσαριά σου
στεῖλ' τη δῶ πάνω στὰ βουνά,
ποὺ διψασμένα αἷμα

ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ

Γενναῖος Κρὴς ἀντικαθιστῶν τὸν ἱστὸν τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας τοῦ Ἀκρωτηρίου, θραυσθέντα ὑπὸ τῶν τηλεβόλων τῶν πολιτισμένων κρατῶν τῆς Εὐρώπης

κρύβουν στὰ βράχια τους κορμιὰ
ἕτοιμ' ἁρματωμένα
νὰ πέσουνε σὰν κεραυνοὶ
μόλις τὴν ἀντικρύσουν
ὅλα ἕν σῶμα μιὰ ψυχὴ
τὸ εἶναι της νὰ σβύσουν».
Ἐχλώμιασεν ὁ **Οὐρανὸς**
σύννεφα μαῦρα ἁπλῶσαν
ὁ Ἥλιος κρύφτηκε κι' αὐτὸς
καὶ τὰ πουλιὰ ζαρῶσαν.
Θαρρεῖς χειμώνας πλάκωσε
μὲ βόρειαδο καὶ χιόνια
καὶ τὴ ζωὴ ἐσάρωσε
μὲ βιὰ μὲ καταφρόνια.

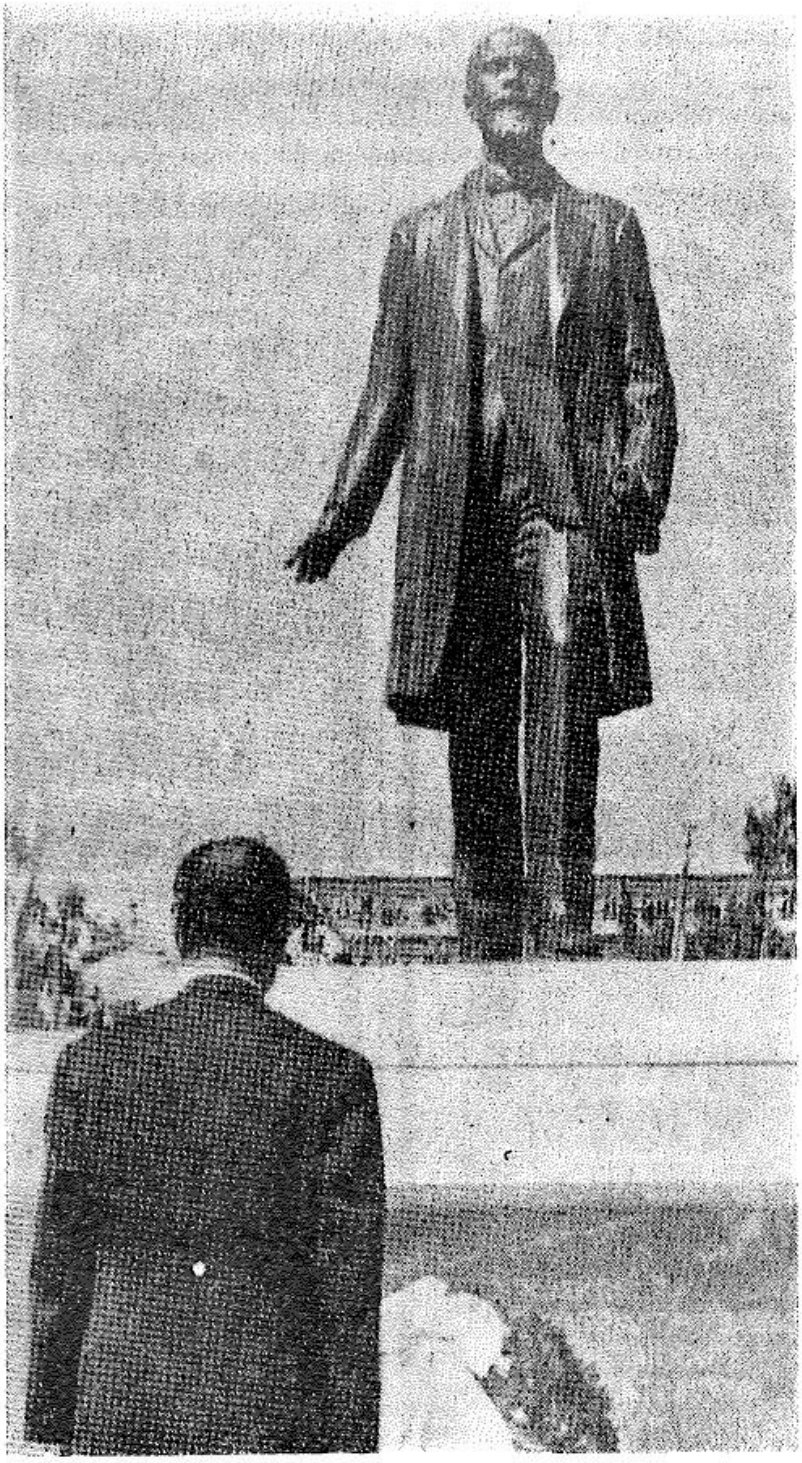

Ἡ Αὐτοῦ ἐξοχότης
Ὁ Πρωθυπουργὸς
τῆς Ἑλλάδος
κύριος Γεώργιος
Παπαδόπουλος
τὴν ἡμέραν
τῶν ἀποκαλυπτηρίων
τοῦ ἀνδριάντος
τοῦ ἀειμνήστου
Ἐθνάρχου
Ἐλευθερίου
Βενιζέλου

Σ' αὐτὴ τοῦ τρόμου τὴ σιγὴ
καὶ στῆς καρδιᾶς τὸ ρῖγος
στὸν Βενιζέλο ἀπαντᾶ
ὁ τύραννος ὀργίλως:
«Μεγάλους λόγους ἤρωα,
Λευτέρη Βενιζέλε,
ἀπόγονε τοῦ Μίνωα
πολὺ ἀνδρειωμένε
ἀστόχαστα ἐσκόρπισες
καὶ μέσα μου τὸ μένος
θέριεψε πάλι φοβερὸ
κι' ἂν εἶσαι μυαλωμένος
στεῖλε τὰ παλληκάρια σου
στὰ σπίτια τους νὰ πᾶνε
λυπήσου σὺ τὰ νειᾶτα σου
γιατ' ὄρνια θὰ τὸ φᾶνε
σὰν σκοτωθῆ ἀπὸ βολὴ
ἢ ἀπὸ σπάθας χτύπος
τὸ ζηλευτὸ σου τὸ κορμὶ
πῶχει ζωὴ καὶ σφρῖγος».
Ἀπτόητος ὅμως σ' αὐτὸν
λέγει ὁ Βενιζέλος

τὰς ἀπειλὰς του ἀψηφῶν
καὶ φοβερὸν του μένος:
«Σουλτᾶνε στὶς φοβέρες σου
τὰ στήθη των προτάσσουν
οἱ Κρῆτες οἱ λεβέντες μου
ἕτοιμοι ν' ἀφηνιάσουν,
βουνά, θαλάσσες νὰ διαβοῦν
ὅλα νὰ τ' ἀνατρέψουν
σὰ χείμαρροι ποὺ καταλοῦν
στὸ δρόμο τους, ὅ,τ' εὕρουν.
Τύραννε, τοὺς πλοκάμους σου
θὲ νὰ τοὺς κόψω ὅλους,
τοὺς "Ελληνας τοὺς σκλάβους σου
θὰ λευτερώσω ὅλους,
"Ηπειρο Αἰγαιόνησα,
Σμύρνη, Μικρὰ 'Ασία,
Θράκη καὶ Δωδεκάνησα,
Κρήτη, Μακεδονία
θὰ γίνουν ὅλα 'Ελληνικὰ
τὴ Πόλι θὰ σὲ πάρω
καὶ μέσα στὴν 'Αγιὰ Σοφιὰ
ὀρθόδοξα θὰ ψάλω.
Τ' 'Ιδομενέα 'πόγονοι,
ἀτρόμητοι Τιτάνες.
'Εμπρὸς γιὰ τὴν 'Ελλάδα μας
καὶ γιὰ τὴ Κρήτη σπεῖρτε
τὴ συμφορὰ εἰς τὸν ἐχθρὸ
δόξης θανὴν νὰ βρῆτε».
'Αρμάτων κλαγγὴ πληροῖ τὸν ἀέρα
ἦχοι σαλπίγγων εἰς μάχην καλοῦν
πολέμου χαρὰ ὠθεῖ τὸν καθένα
κι' ἄσματα πάντων τὰ στήθη δονοῦν.
Γίγαντες στήνουν πελώρια σημαία
σπάθες γυμνές, γυμναὶ κεφαλαὶ
ὁρκίζονται λέγουν: «Κρήτη μητέρο
τοὺς θρήνους σου παῦσε, ἄκου ἰδέ:
"Ορκο σοῦ δίνομε ἱερό,
σημαία μας οὐράνια,
λιοντάρια γύρω σου ἐδῶ
στοῦ "Αδη τὰ σκοτάδια
Τούρκων ἀμέτρητες ψυχές
νὰ στείλουμε νὰ βόσκουν,
τὸ αἷμα τους εἰς τὶς πλαγιὲς
νὰ τρέχη, νὰ φυτρώνουν
λουλούδια χιλιόχρωμα
τὰ βράχια νὰ στολίζουν
νὰ φραίνωνται τὰ χώματα
τὰ σκλάβα ποὺ γαρίζουν.
Φτερούγιζε, κυμάτιζε
κατάκορφα δῶ πάνω
καμάρι μας καὶ δόξα μας
καὶ διῶχνε μας τὸ χάρο.
Λευτέρη Βενιζέλε μας,
σὺ φῶς μας, σὺ χαρά μας,
δικά σου εἶν' πατέρα μας
ψυχές καὶ σώματά μας».
Κι' ἀρχίζουν κτυποῦν τοὺς Τούρκους
οἱ Κρῆτες
«τὴν "Ενωσι θέλομε ἢ τὴ θανή»
φωνάζ' ἡ Μαλάξα, τὸ 'Ακρωτῆρι
Προφήτ' 'Ηλίας καὶ Ποκορωνί».
Τέλειωνε 'δῶ ὁ πρόλογος
κη' ἄρχιζε ἡ ἱστορία
ἀπ' τ' μέρα ποὺ γεννήθηκε
ὡς τ' μέρα ποὺ μᾶς ἄφσε.
Τὸ τί στὴ Κρήτη ἔκαμε
κὴ στὴ τρανὴ 'Ελλάδα
κὴ πῶς τὸν ἐπεθάναμε
στὴ ξενητειὰ καὶ χάθη.

Τηλέμαχος

"Ε, φίλοι μου, τί κάνετε;
'πικοιμηθήκτε ὅλοι,
γιὰ ἤρτανε κὴ βάλανε
τ'ν οὐρά τους οἱ διαβόλοι;
Γειὰ νἄχετε κὴ πῆτε μοι
γιορτάζτε ἢ δὲ γιορτάζτε;
μέρα ποὺ εἶνη σήμερα
θαρρῶ συνεδριάζτε.

Θανάγ'ς

Μήτε διαβόλοι ἤρτανε
μηδὲ συνεδριάζουμ
μήτε 'πικοιμηθήκαμε,
γλεντοῦμε κὴ γιορτάζουμ.
Τὸ Γιάννη μας ἀκούγαμε
'Οποὺ μᾶς ἱστοροῦσε
πράμματα ποὺ δὲ ξέραμε
κὴ μᾶς ἐφκαριστοῦσε,
τόσο ποὺ ὅλοι θέλαμε
νὰ λέγ' νὰ ἀραδιάζη
ὡς τ'ν ὥρα π' θὰ ν ἀκούγαμε
τὴ λύρα σου νὰ γάζη.

Τηλέμαχος

'Η λύρα μου στὰ χέρια μου
δέ γάζει δὲ στριλιάζει
ἀνάβει γλέντι κὴ χορὸ
τὸν ἔρωτα ξυπάζει.

Κωσταντῆς

Δεξίμι μου, Τηλέμαχε,
δὲν εἶν κλειστὲς οἱ πόρτες
γιορτάζουμ, σέ παντέχαμε,
ἔχε τὸ καλῶς ὥρσες.

Μῆτρος

Ποῦν ὁ Σωκράτ'ς, Τηλέμαχε,
ποὺ εἶπες θὰ μᾶς φέρης
μαζί σου γιὰ νὰ τραγουδᾶ
τὴ λύρα σὰ θὰ παίζης;

Τηλέμαχος

Θὰ ν ἔρτη, Μῆτρο, ἔννοια σου,
μὲ τς δυὸ τῆς ἀδερφές του
κὴ μ' ἄλλες δυὸ ὁποὺ θαρρῶ
πὼς εἶνη ξάδερφές του,
τ' Βασιλική κὴ τ' Φωτεινὴ
κη' οἱ δύο μορφονέλλες
καμοματοῦδες νόστιμες,
λιγνὲς σὰ δυὸ βαρέλλες.
Ἄντε, Μαρία, Θεανὼ
νὰ πᾶμε στὸ κατῶγι
τὸ βαρελοῦδ νἀνοίξωμε
φετνὸ νὰ πιοῦμη ὅλοι.

Σωκράτ'ς

Ἤρτα γιατὶ μὲ πήκανε
ναρθῶ νὰ τραγουδήσω
σ' αὐτὸ τὸ ἀρχοντόσπιτο
νὰ σᾶς καλοκαρδίσω.
Νὰ εὐκηστῶ τὸ Μῆτρο σας
κατόχρονος νὰ γένη
τ'ν 'Αμύρσα του νὰ χαίρεται
τὴ μορφοστολισμένη.

Χαράλαμπος

Καλῶς τον τὸ Σωκράτη μας
τὸ νηὸ τραγουδιστὴ μας
μὲ τὸ Λιμπώ, τὸ Καλλιρώ,
τὰ φρένιμα κουρτσούδια
κὴ τς ἀδερφὲς τ' τ' Βασιλικὴ
κὴ τ' Φωτεινὴ π' σκλαβώννε
τὸ κάθε ἄντρα π' θὰ τῆς δγῆ
κὴ τὴ καρδιὰ τ' πληγώννε.
Καλῶς τες κὴ καλῶς τονε,
καθῆστε, ξεσαστῆτε
γιὰ τὸ χορὸ γιὰ τὸ τραγοῦδ
'φοῦ πρῶτα κεραστῆτε.
Ἄντε, 'Ψιπύλη κύτταξε
τί κάνουν στὸ κατῶγι
κὴ σὰ πολὺ ἀργήσανε
αὐτοίν' οἱ τρεῖς διαβόλοι.
Κὴ τὸ τραπέζι στόλισε
μ' ἀμύγδαλα, καρύδια,
φουντούκια, σῦκα, μπακλαβά,
ριτσέλια, λαλαγῆτες,
μελόπτα, μουστοκούλικα
λικέρια κὴ κονιάκια
κὴ ρόδι, κη' ὅ,τι ἔχομε,
γιατ' ἦρτε πειὰ ἡ ὥρα
νὰ γλυκαθοῦμε ὅλοι μας,
κέφι καλὸ νὰ κάμουμ,
τὸ γλὲντι, τὸ ζιαφέντι μας καλόκεφοι
νἀρχίσουν.

'Αντών'ς

Τὴ γειά σας θέλω νἄχετε
τὸ Μῆτρο νὰ χαιρῶστε
κὴ τὴ καλὴ τ'ν 'Αμύρσα του
νύφη νὰ καμαρῶστε.

Κωσταντῆς

Καλῶς τον τὸν 'Αντώνη μας
τὸ ξεχωρστὸ κιαγιά μας
καλῶς τὸ γέρο τὸν 'Αντών'
ποὺ θμίζει τὰ παληά μας
μὲς στὰ χιονᾶτα γιορτινὰ
μὲς στ'ν ἔρημ τὴ σελλούδα
ποὺ μόνε γέροι λιγοστοὶ
ἀκόμα τὴ φοροῦνε.
Ἔλα κοντά μ' ἐσὺ 'Αντών'
μὲς στὴ καρδιὰ μου σ' ἔχω
νὰ φᾶς καλά, νὰ πγῆς κρασὶ
κὴ νὰ σὲ παραστέκω.

Τηλέμαχος

Νάτοοο, νάτο, νάτο, νά,
τὸ βλογημένο νάτο,
κρασοῦδι μπροῦσκο ρουμπινὶ
παχὺ πιπεριζᾶτο,
τῆς φτειᾶς μαξοῦλι, Κωσταντῆ,
δοκίμασέ το, μέ μοι,
ἄ μὲ τὸ δίκηο μ' χοροπδῶ
γιὰ ἄδικα καφκιέμη.

Κωνσταντῆς

Πράμματις εἶν' ἀπ' τὰ καλὰ
ἐτοῦτο τὸ κρασοῦδι
νὰ δώκ' ὁ Θὸς κη' ἡ Παναγιὰ
κὴ στ' ἄλλο βαρελοῦδι.

Τηλέμαχος

Δό μ' τώρα τ' λύρα Θεανώ,
'φοῦς οὖλα εἶν χαζῆρι
κεράστε τς φίλ' 'πὸ τὸ φετνὸ
φέρ κὴ σὲ μὲ ποτῆρι
κὴ πῆτε, φίλοι μου ἐσεῖς
'πὸ ποῦ νὰ ἀρχηνίσω
νὰ κάμω γὼ τὸ κέφι σας
νὰ σᾶς καλοκαρδίσω.

Γιάνν'ς

Σ' αὐτὸ ἀπὰν θυμήθηκα
ποὺ ἔγινε μιὰ μέρα
μεγάλη παρεξήγηση
στὴ θκή μου τὴ παρέα.
Θὰ γίνναν μάλιος κὴ καυγὰς
μεγάλος μὲ συνέπειες
ἄ δὲ πεμβαίναμ οὖλοι μας
κὴ' αὐτὲς ἀκόμα οἱ γ'ναῖκες.
Τότες ἐσυμφωνήσαμε
κὴ τὸ δεχτήκαν οὖλοι
'νας ἕνας 'πὸ τὸ λυριστή,
χορὸ θέλ' ἢ τραγοῦδι
μὲ τὴ σειρά του νὰ γυρέβ
κὴ πρῶτος ὁ πειὸ γέρος.
Λέγε 'Αντώνη, τώρα σὺ
κη' ὁ Κωσταντῆς κατόπι.

'Αντών'ς

Φρένιμε Γιάνν', πολύξερε,
ποτὲ σὲ θκή σ' παρέα
δὲ πστέβω παρεξήγηση
νὰ γίν'κη καμμιὰ μέρα.
Πειδὴς ὅμως ἡ γνώμη σου
σωστὴ 'νη κὴ μ' ἀρέσει
κὴ σοί ἀξίζει μπράβο σου,
τὴ θκή μου σὺ τὴ θέση
πάρε κὴ πρῶτος γύρεψε
ἀπὸ τὸ λυριστή μας
ἕνα χορὸ ἢ ἕνα τροῦδ'
ἀπ' τὸ τραγουδιστή μας.

Κωνσταντῆς

Μπράβο, 'Αντών', πολὺ σωστὰ
δῶκες πρωτειὰ στὸ Γιάννη.
Πολλὲς φορὲς τὰ γηρατειὰ
τὴ θέση τς τ' δίννε σ' ἄλλοι.

Γιάνν'ς

'Αφοῦς ὁ κλῆρος ἔπεσε
Τηλέμαχε σὲ μένα,
τὸ ξεχωρστὸ μας τὸ Λημνιὸ
τὸ Κιαχαγιάδικό μας
παῖξε νὰ τὸν χορέψωμε
κὴ νὰ τὸν τραγουδήσουμ
οὖλοι μαζὶ καλόκαρδοι
τὸ Μῆτρο νὰ τιμήσουμ.

...Τηλέμαχος καὶ Ξενοφὼν

«Βρὲ κιαχαγιὰ βρὲ κιαχαγιὰ περήφανε
μὲ τὴς πλατειὲς λαγάρες
ἔβγα νὰ σὲ δγιῶ
νὰ παρηγορηθῶ.
Μὲ τὴς πλατειὲς λαγάρες
ἔβγα νὰ σὲ δγιῶ
νὰ παρηγορηθῶ.
"Ελα πέρασε κὴ βῆξε
κη' ἕνα πετραδάκι ρίξε.

Βρέ κιαχαγιὰ βρὲ κιαχαγιὰ περήφανε
ποὺ περπατεῖς κὴ σειέση
ἔλα πέρασε
βῆξε κὴ γέλασε.
'Αστιβιές κη' ἀθυμαθέλλια
'τ' ἄσπρα σου τὰ ποδαρέλλια.
'Αστιβιὲς κη' ἀθυμαρέλλια
τ' ἄσπρα σου τὰ ποδαρέλλια.
Στῆς μάντρας τά, στῆς μάντρας
τὰ τραφώματα
στέκουμνη ἀκουμπισμένος
βίγλιζα νἀρθῆς
ἀγάπη μ' νὰ φανῆς.
Στέκουμν ἀκουμπισμένος
νἄρτ'ς ἐσὺ νὰ βρῆς
κορμὶ ποὺ τυραγνεῖς.
Μῆλο μου χρυσὸ μ' ἀηδόνι
ἡ καρδιά μ' γιὰ σὲ ματώνει.
"Ελα τώρα ποὺ παντέχω
καὶ συλλογισμὸ δὲν ἔχω.

Βρὲ κιαχαγιὰ βρὲ κιαχαγιὰ περήφανε
μὲ τὴς πλατειὲς λαγάρες
μὰ τὴ Παναγιά,
δὲ σ' 'παρνιέμη πειά.
Μὲ τὴς πλατειὲς λαγάρες
μὰ τὴ Παναγιά,
δὲ σ' ἀπαρνιέμη πειά.
"Ελα ἔλα μὲ τὰ μένα
νὰ περνοῦμ χαριτωμένα.
"Ελα ἔλα μὲ τὰ μένα
κη' ἂς τὴ μάνα ποὺ σὲ γέννα.

'Οντὰς μ' ἀρρά, ὄντὰς μ' ἀρραβωνιάζανε
δὲ τὄξερα ὁ καμμένος,
μὰ τὴ Παναγιὰ
δὲ τὸ ἀρνιέμη πλειᾶ,
δὲ τὄξερα ὁ καμμένος
μὰ τὴ Παναγιά
δὲ τὸ ἀρνιέμη πλειᾶ.
Μὸ τὰν "Αγιο Γιώργ' 'Αράπη
βάσανα πὄχ' ἡ ἀγάπη.

Ὁ Κιαχαγιάδικος (χορὸς)

Μὰ τὸν Ἅγιο Κωνσταντῖνο
θὰ σὲ πάρω δὲ σ' ἀφήνω.

Γιὰ δὲς τα πῶς, γιὰ δὲς τα πῶς γιουρντίσανε
τὰ καλογιουρντισμένα,
μπρόβαλε νὰ δγῆς
βρὲ μὴν ἀργοπορεῖς.
Τὰ καλογιουρντισμένα
μπρόβαλε νὰ δγῆς
βρὲ μὴν ἀργοπορεῖς.
Ἔλα νᾶσαι, νᾶσαι, νᾶσαι
νὰ σὲ στρώνω νὰ κοιμᾶσαι.
Κὲρνα κέρνα νὰ τὸ πιοῦμη
νὰ χορέβουμ νὰ πηδοῦμη.

Βρὲ κιαχαγιὰ βρὲ κιαχαγιὰ σὰ παντρεφτῆς
καὶ βάλης τὰ καλά σου
ἔλα νὰ σὲ δγιῶ
νὰ παρηγορηθῶ
καὶ βάλης τὰ καλά σου
ἔλα νὰ σὲ δγιὼ
νὰ παρηγορηθῶ
Ἔλα νὰ σὲ δγιῶ νὰ γειάνω
καὶ κοντέβω νὰ πεθάνω.
Δόστε το παιδιὰ κη' ἂς πάη
τὸ παληάμπελο μεγ'ντάνι.
Γιὰ σταφίδες γιὰ καρύδια
γιὰ θὰ σπάσουμ τὰ σανίδια.

Πόσες χιλιὰ πόσες χιλιάδες κόνιδες
ἔχ' ἡ βρακοθηλιά σου
κάτσε ἀράδιασε
καλὰ λογάριασε.
Ἔχ' ἡ βρακοθηλιά σου
κάτσε ἀράδιασε
καλὰ λογάριασε.
Κέρνα κέρνα νὰ τὸ πιοῦμη
νὰ χορέβουμ νὰ γλεντοῦμη.
Κέρνα κέρνα νὰ τὸ πιοῦμη
νὰ χορέβουμ νὰ πηδοῦμη.

Ἀντών', Θανάση, Μῆτρο,
δόσετε χὲρ νὰ τ' σκώσουμη
οἱ γ'ναῖκες κάμτε στ' μπάντα
ἔλα κὴ σὺ Χαράλαμπε
π' στὴ δύναμη καφκέση
πὼς οὖλοι μᾶς καταπονεῖς
ὅμως καλὰ προσέξτε,
γιατὶ λέγ' πὼς στραμπούλιξε
τὸ πόδι τς κὴ πονάει.

Τηλέμαχος

Ἔννοια σ' κοπέλλα μ' μὴ σὲ μέλλ'

Βρὲ κιαχαγιὰ βρὲ κιαχαγιὰ σὰ μ' ἀγα-πᾶς
σήκω νὰ μὲ χορέψης
σοῦρε τὸ χορὸ
ἐγὼ νὰ σὲ χαρῶ.
Σήκω νὰ μὲ χορέψης
πὰ στὰ πετρωτὰ
μιὰ πέρδικα πετᾶ.
Τούτη τ'γῆς ποὺ τὴ πατοῦμη
ὅλοι μέσα θὲ νὰ μποῦμη.
Ὅλοι μέσα θὲ νὰ μποῦμη
ὅλοι μέσα θὲ νὰ μποῦμη
Ὅλοι μέσα θὲ νὰ μποῦμη η η η η.»

Ξενοφὼν

Γιατὶ κὴ πῶς; τὶ ἔπαθες
Βασιλικὴ νὰ πέσης
ἔτς στὰ καλὰ καθούμενα;
κὴ τίποτα δὲν εἶνη
στὸ βγάλσμο στὸ στραμπούλιμα
πολὺ 'πιδέξος εἶμη.

Ξενοφὼν

Ποῦν τὸ παποῦτσι σ' Βασιλ'κή;
αὐτὸ δῶ τὸ κομμάτι
μπέκ' εἶν 'πὸ τὸ τακοῦνι σου;
θὰ ν' ἔσπασε, φοροῦμη.

Βασιλικὴ

Γιὰ δὲ π' δὲ τὸ κατάλαβα
κὴ τώρα τὶ θὰ κάμω;
στὸ σπίτι πῶς θὰ πισωθῶ
π' θὰ ν εἶμη γιὰ ἀνεγέλοια;

Κωνσταντῆς

Εἶδες τ' ἀψλὰ τακούνια σας
Βασιλικὴ τὶ κάμνε;

"Αντε νὰ σὲ σηκώσωμε
καλὰ σὺ νὰ καθήσης
τὸ πόδι σου νὰ τρίψωμε
κὴ τίποτα δὲν ἔχεις.
Λᾶτε νὰ πιάσουμ ὅλοι μας
κὴ κατὰ γῆς νὰ κάται
δὲν εἶνη πρᾶμμα ὅμορφο
μιὰ ξεχωρστὴ κοπέλλα.
Φέρτε καρέγλα σὰ κοντὰ
νὰ τ' βάλουμε νὰ κάτση.
Τώρα βοθᾶτε οὗλοι σας
καθεὶς καλὰ νὰ πιάση.
Πρέπει νὰ πιάσουμ τέσσερες
τὰ πόδια τς Βασιλ'κούλας,
δυὸ κάτ' ἀπὸ τὰ γόνατα
κὴ δυὸ 'πὸ τὰ μηριά της,
'πὸ τὄνα μπράτσο της ἠγὼ
κη' ὁ Γιάννης ἀπὸ τ' ἄλλο.
Κάμε σὰ πέρα Φωτεινὴ
μὴ μᾶς μπερδὲβς, σοὶ λέγω,
μὴ βάλ' οὐ Δαίμωνας τ'ν οὐρά τ'
κὴ πάθς κὴ σὺ τὰ ἴδια.

Θανάγ'ς

'Αντήστε 'λᾶτε, πιάσετε
τὰ δυνατά σας βάλτε
μαζὶ νὰ τὴ σηκώσωμε
ἴσα, καλὰ προσέχτη.
"Οπ' ἄντε ὅπα, δύναμη·
'Εμ δὲ τὰ καταφέρνουμ.

Τηλέμαχος

Τὸ πρᾶμμα θέλει φρόνηση
Γὼ ξέρετε τὶ λέω;
Τ' καρπέτα φέρτε τὴ χοντρὴ
στ'ν ἄλλ' τ' κάμαρα ποὺ ἔχτη
ἀπὰν νὰ βάλουμ τ' Βασιλ'κὴ
νὰ κάτς νὰ τὴ συκώσουμ
ἔτς ὅπως τώρα πιάσαμε
κὴ νὰ βοθήσνε κη' ἄλλοι
ἢ τρεῖς ἢ τέσσερς σκώνοντας
μαζὶ κὴ τὴ καρπέττα.
Σωκράτ παλλ'κάρι μ' τρέξετε
Λιμπὼ κὴ γη' ἀδερφή σου
νὰ φέρετε τὸ καναπὲ
ποὺ ἔχει κατρακύλια
γιὰ νὰ τὴ ταξιδέψουμ
ἀπάνω σὰν καθήση.

Κωνσταντῆς

Τ' καρπέττα τώρα δπλώσετε
νὰ γίνη τρία κάτια
νᾶνη γερὴ νὰ μὴν ἀνοίξ
οὔτε κη νὰ μποδίζη
ἡμᾶς π' θὰ τὴ σηκώνωμε
'πὸ χέρια κη' ἀπὸ πόδια.
Τώρα ἀνεσήκω κομματοῦδ
στ' καρπέτα νὰ καθήσης.
"Ελα περάστε την' ἐσεῖς
'Ψιπύλη ἀπὸ κάτω τς,
κομμάτ ἀκόμα Βασιλ'κὴ
ἀπὸ δωνὰ 'νεσήκω.
"Ε φτὰν 'κὴ κάτσες ὅμορφα
καθόλ σὺ μὴ φοβᾶσαι.
Πιάσετε τώρα σὰ κὴ πρὶν
κη' ἄλλ' τέσσερς τὴ καρπέτα.
Δυὸ 'πὸ τὴ μία τὴ μεριὰ
καὶ δύο 'πὸ τὴν ἄλλη.
'Ψιπὺλ', Μαρία κη' οὗλες σεῖς
οἱ γ'ναῖκες ὅσες εἶστη,
μ' οὔλ' τ' δύναμη τὸ καναπὲ
βαστᾶτε μὴ κυλίση.
Οὗλ' ἕτοιμοι κὴ μπρὸς
μὴ τύχ' κὴ παρατήστε,
ἴσα βοθᾶτε, ἴσα πὰν
παλλ'κάρια ἀκόμα ἴσα,
ἴσα ἀκόμα κομματοῦδ.
Τὰ καταφέραμ' μπράβο.
Τώρα 'νεσήκω Βασιλ'κοῦδ
νὰ πάρουμ τὴ καρπέττα.
Μὴ χολοσκᾶς, σὺ νᾶσ'καλὰ
μὲ τὸ καλὸ κὴ τ' χρόνου
νὰ δώκ' οὐ Θὸς κη' ἡ Παναγιὰ
νὰ πέγ'ς στὸ σπιτικό μου.

Λιμπώ

Πὲ μοι πῶς εἶση Βασιλ'κὴ
πονεῖ καθόλ τὸ πόδι σ'
νὰ σοὶ τὸ τρίψω νὰ περὰς
κὴ πάλε νὰ χορέψης;

Βασιλ'κοῦδα

"Αχ ἀδερφοῦλα μου Λιμπὼ
πάρτε με τώρα μέσα
νὰ μὲ τὸ πλύν' νὰ μὲ τὸ τρίψ
ἡ βγενικιὰ ἡ Δέσπω
κὴ θὰ σοὶ πῶ ἂν ἔπαθα,
γιὰ τίποτα δὲν εἶνη.

Μῆτρος

"Οσο γι' αὐτὸ Βασιλικὴ
ἀμέσως τὼρα κηόλας.
Σκουντᾶτη σεῖς ἀπὸ κεινὰ
κὴ γὼ κομμάντο κάνω.

"Ισα μαζὶ οὐλ' κη' ἔρχετη
ἡ μικρή μας Βασιλ'κοῦδα.

Χαλάλαμπος

Αὐτὸ πάλε 'πὸ τ' ἄγραφα
θαρρῶ πὼς ἦνταν φίλοι
ἔξη νωμάτ ποὺ ζγιάζουμη
ὀκάδες τετρακόσες
νὰ σκώσουμ δὲ μπορέσαμε
μιὰ 'κατοτριαντάρα.

Τηλέμαχος

Παράτα τα χαράλαμπε
κὴ παραπονεμένη
ἡ λύρα εἰς τὰ χέρια μου
νἀρχίση περιμένει.

Κωνσταντῆς

Τηλέμαχε νὰ σνέρτουμη
τὸ Νυφικᾶτο παῖξε,
τὸ Μῆτρο νὰ πειράξουμη
μαζὶ κὴ τὴν 'Αμύρσα,
ποὺ σὰ περτκοῦλα σήμερα
δῶ μέσα σουλατσέρνει.

Τηλέμαχος κὴ Σωκράτ'ς

«Φέραν τὰ καλορροίζικα ἐπάνω στὸ πανέρι
γαμπρὸς σας εἶν' ποὺ τἄστειλε τὸ γκαιρδιακό σας ταῖρι.

Φέραν τὰ καλορροίζικα μέσα στ' ἀρχοντικό σας
μεῖς ἀπὸ δῶ θὰ φύγωμε νὰ εἶν πάλε δικό σας.

Τὸν ἔρωτα βάζω κριτὴ τὸ νοῦ μου δραγουμάνο
τὸ λογισμὸ μ' ἐπίτροπο ὅ,τι μοῦ πῆ θὰ κάμω.

Τὸν ἔρωτα βάζω μπροστά, ἐγὼ 'πομένω πίσω
κη' ὅπου μὲ πάγ' ὁ ἔρωτας ἐκεῖ θὰ νἀγαπήσω.

'Ο ἔρωτας ἀπὸ καρσὶ εἶνη γλυκὸς κὴ πλάνος
κη' ἅμα ριζώση στὴ καρδιὰ εἶνη καημὸς μεγάλος.

'Ο ἔρωτας ἀπὸ καρσὶ εἶνη γλυκὸς σὰ μέλι
κη' ὅταν ριζώση στὴ καρδιὰ ἀγάπη μόνον θέλει.

'Ο ἔρωτας ἀπὸ καρσὶ γυαλίζει σὰ χρυσάφι
κη' ἅμα ριζώση στὴ καρδιὰ δὲ κάνει πειὰ νησάφι

Τὸν ἔρωτα τὸ σατανᾶ θὰ τόνε βλαστημήσω
σὲ μέρος ἀδιαφόρετο μὲ πῆγε νἀγαπήσω.

Σήμερα τ' ἄσπρο γιασεμὶ βγῆκε νὰ σεργιανίση
συννέφιασε Θεούλη μου καθόλ νὰ μὴ μαυρίση.

Τὸ γιασεμὶ σεργιάνισε μὲ τὸ κρυγιὸ ἀέρα
κὴ ἔρρξε τὰ κλωνάρια του κη' ἀγκάλιασε ἐμένα

'Ο "Ηλιος κη' ἃ βασίλεψε κη' ὁ ἀετὸς κοιμήθη
ὁ δροσερὸς μας ὁ Βορηᾶς κάται στὸ παραθῦρι
κὴ βλέπει τὴ βεργολιγνὴ ποὺ μὲς στὸ σπίτι πλύνει
ποὺ σειέτη ποὺ λυγίζετη κη' οὔλου τζιλϐέδες εἶνη.

ΚΑΡΑΣΣΙΣ
Δ. ΦΙΤΣΙΟΡΑΣ.

Λογιάζει χείλια κόκκινα, λογιάζει μαῦρα μάτια
λογιάζει τὴ βεργολιγνὴ ποὺ κλείνει τὰ κανάτια.

Ἀγάπα, ἀγάπα κοπελλιὲς ἀγάπησα καὶ σένα
χωρὶς νὰ ξέρω ὁ δύστυχος ἂν ἀγαπᾶς ἐμένα.

Τὸ πόσο γὼ σὲ ἀγαπῶ τὸ λέει ἡ καρδιά μου
τὸ λέγουνε τὰ χείλη μου τὸ λέν τὰ σωθηκά μου.

Σαράντα βέργες μάλαμα κη' ἐξήνταδυὸ ἀσῆμι
νὰ φκιάσω τὴν ἀγάπη μου στὴν ἀγκηλ'σὰ στασίδι.

Σαράντα βέργες μάλαμα μοί πήκανε πὼς σώνει
νὰ φκιάσω τὴν ἀγάπη μου μαλαματένια ζώνη.

Ὁντὰς σὲ γέννα ἡ μάνα σου τὰ δέντρα ὅλα ἀνθοῦσαν
κὴ τὰ πουλιά, ποῦνη πουλιὰ κὴ κεῖνα κελαγδοῦσαν.

'Αγάπα με νὰ σ' ἀγαπῶ θέλε με νὰ σὲ θέλω
γιατὶ θὰ ν ἔρτ' ἕνας καιρὸς νὰ θέλης νὰ μὴ θέλω.

Γή ἀγάπη ἡ πάρα πολλὴ φέρνει κομμάτι τρέλλα
μ' εἶδαν πολλὲς γειτόνισσες στὰ σύρε κὴ στὸ ἔλα.

"Αρχεψε γλῶσσα μ' ἄρχεψε κὴ χεῖλι μου πηρέτα
κὴ σὺ καημένη μου καρδιὰ ὅσα κη' ἄ ξέρεις πέ τα.

"Αρχεψε γλῶσσα μ' ἄρχεψε κὴ σὺ καημένο χεῖλι
κὴ πὲ τραγούδια γιὰ τς ὀχτροὶ τραγούδια γιὰ τσοὶ φίλοι.

Τ' ἀηδονιοῦ νἆχα λαλιὰ σκοπὸ σὰ τὴ καμπάνα
θὰ κάθουμνη νὰ τραγουδῶ, νὰ κάν' ὁ κόσμος θάμμα.

Τραγούδησε χειλάκι μου, καρδιὰ νὰ ξανεσάνης
γιατ' ἔχεις περισσὸ καιρὸ, μαράζι νὰ μὴ πιάνης.

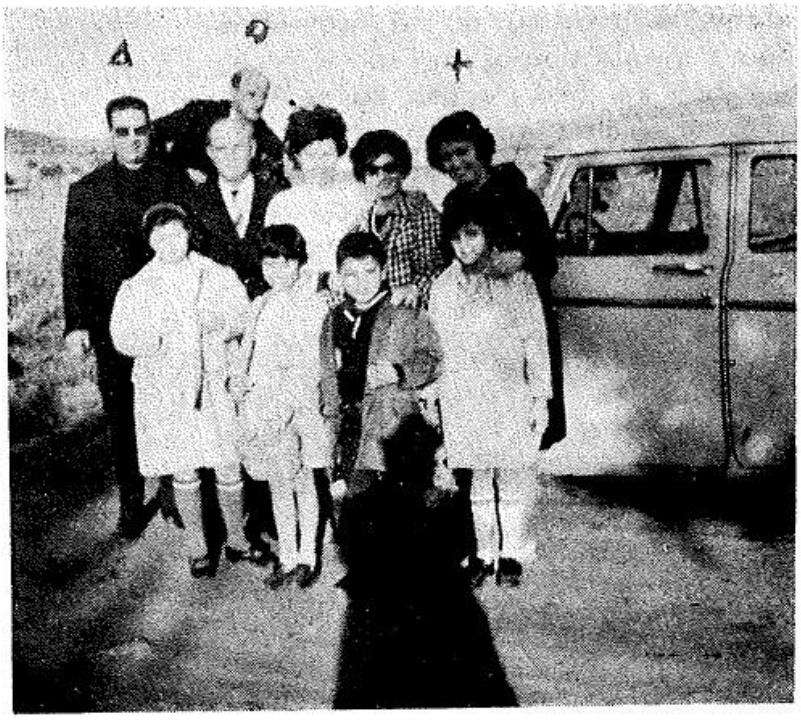

Ἡ διὰ σταυροῦ σημειουμένη εὐγενεστάτη κυρία Μαίρη Δανέζη, τὸ γένος Καραθανάση, ἐκλεγεῖσα ΜΙΣ ΛΗΜΝΟΣ τὸ ἔτος 1954, δὲν συμμετέσχε τῶν καλλιστείων εἰς 'Αθήνας, λόγω ἀσυγγνώστου ὀλιγωρίας τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένων Λημνίων. Σύζυγος αὐτῆς ὁ διὰ κυκλίσκου σημειούμενος καὶ εἰς Κογκὸ ἐγκατεστημένος κ. Βίκτωρ Δανέζης. 'Αδελφὸς αὐτῆς ὁ διὰ τριγωνιδίου σημειούμενος διοπτροφόρος κ. 'Αδαμάντιος Καραθανάσης.

Τραγούδησα τραγούδησα, ἐπιάστηκε ἡ λαλιά μου
μηδὲ ψυχὴ μ' ἀπόμεινε μηδ' αἷμα στὴ καρδιά μου.

Νὰ τραγουδήσω ἤθελα, μὰ τὸ σκοπὸ διαλέγω
γή ἀγάπη μου δὲν εἶν' ἐδῶ σὲ τίνα νὰ τὰ λέγω;

Νὰ τραγουδήσω ἤθελα, φοβοῦμη μὴ τὰ χάσω
ἐμ θὰ τὰ πῶ ὅπως μπορῶ, γιατὶ θὰ τὰ ξεχάσω.

"Οσα τραγούδια σοὔψαλα ἀηδόνια νὰ γενοῦνε
νὰ ἔρχωνται κάθε πρωὶ νὰ σὲ γλυκοξυπνοῦνε.

Ξύπνα νὰ ἀκούσης βάσανα, νὰ λυπηθῆ ἡ καρδιά σου
νὰ δῆς πῶς μὲ κατάντησε γῆ ἀγάπη ἡ δικιά σου.

Τῆς μάννας εἶν' τὸ φταίξιμο, ποὺ σ' ἔστειλε στὸ γάμο
καὶ σ' εἶδαν τὰ ματάκια μου κὴ ζάφτι δὲ τὰ κάνω.

Αὐγερινὲ Αὐγερινέ, δροσὰ στὴ νύφη ρίξε
τὰ διψασμένα χείλη μου καφτὰ νὰ τὴ φιλήσνε».

Ρεφραὶν :

Τοῦ ου ου ματιοῦ τοῦ ματιοῦ σου τὸ μαυράδι
μ' ἔ ε ε στειλε μ' ἔστειλε τρελλὸ στὸν "Αδη.
Τοῦ ου ου γαμπροῦ τοῦ γαμπροῦ τὰ παλληκάρια
στέ ε ε κντην σὰ στέκντην σὰ τὰ λεοντάρια.
Τῶ ο ο νομά τ' ὄνομά σου δὲ τὸ ξέρω
κηῶ ο ὅλο ν'φοῦ κη' ὅλο ν'φοῦδα θὰ σὲ λέγω.
Νύ υ υ φη μας νύφη μας μαλαματένια
βγῆ η η κες κη' ἄ βγῆκες κη' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια
Πά α α στῆς νὺ πὰ στῆς νύφης τὰ χεράκια
κά α α ντην δύ κάντην δυὸ περιστεράκια.
Πά α α στῆς νύ πὰ στῆς νύφης τὰ χειλάκια

Ὁ μαγευτικὸς Ρωμέϊκος Γιαλός.... πλαισιωμένος ὑπὸ τῆς παραθεριζούσης εὐγενεστάτης κυρίας Σεμέλης Βάρδα

κά α α ντην δύκάντην δύο ἀηδονάκια.
"Α α α ἄς τὸ πῆ ἄς τὸ πῆ μιὰ παντρεμένη
τὸ ο ο φιλὶ τὸ φιλὶ πὼς δὲ μαραίνει.
Εἶ ει ει εἶπα γὼ εἶπα γὼ φτάνει κὴ σώνει
ἄ α α ἄς λαλὴ ἄς λαλήση κη' ἄλλο ἀηδόνι».

Ὑψιπύλη

Κὴ τώρα ᾽γὼ Τηλέμαχε,
τὸ Σμπεθερκᾶκο, θέλω,
ἡ λύρα σου νὰ κελαϊδᾶ
κὴ μόνε ᾽γὼ νὰ λέγω.

Σμπεθερκᾶτος (σκοπὸς καὶ χορὸς ὅμοιος πρὸς τὸν προηγούμενον «Νυφκᾶτον»)

«Ἕνα τραγοῦδι θὲ νὰ πῶ ἐπάνω στὸ λεμόνι
νὰ ζῆς ἡ νύφη κη᾽ ὁ γαμπρὸς κη᾽ οἱ συμπεθέροι ὅλοι.
Ἕνα τραγοῦδι θὲ νὰ πῶ ἐπάνω στὸ κεράσι
τ᾽ ἀντρόγυνο ποὺ κάναμε νὰ ζήση νὰ γεράση.
Κουμπάρε ποὺ κουμπάριασες κὴ ἔβαλες στεφάνι
νὰ δώκ᾽ ὁ Θὸς κη᾽ ἡ Παναγιὰ νὰ βάλης καὶ τὸ λάδι.
Χέρι μὲ χέρι πιάσανε τὰ δυὸ τ᾽ ἀγαπημένα
Θεὲ μου πάντα ἔχε τα πολὺ εὐτυχισμένα.
Αὐτὸς ποὺ σέρνει τὸ χορὸ πρέπει νὰ τραγουδήση
νὰ πῇ τραγούδια ὄμορφα νὰ μᾶς καλοκαρδίση.
Μαρία λὲν τὴ Παναγιὰ κὴ τὸ Χριστὸ Μανώλη
νὰ ζήσουνε οἱ φίλοι μας καὶ ἡ παρέα ὅλη.
Μπερμπέρη μ᾽ τὰ ξουράφια σου τὰ φέραν ἀπ᾽ τὴ Πάρο
νὰ μπερμπερίσης τὸ γαμπρὸ μαζὶ καὶ τὸ κουμπάρο.
᾽Εμεῖς ἐδῶ δὲν ἤρταμε νὰ φᾶμε κὴ νὰ πιοῦμη
Τς νεόνυμφ ἀγαπούσαμε καὶ ἤρταμ νὰ τοὺς διοῦμη.
᾽Απόψε μὲς στὸ σπίτι σας ἦρτε ἕνα κυπαρίσι
καλὰ νὰ τὸ φυλάγετε, φύλλο νὰ μὴ ραΐση.
Γαμπρὲ τὴ νύφη νὰ ἀγαπᾶς γιατὶ εἶναι χαδεμένη

μὲ μόσχο καὶ μὲ ζάχαρι εἶναι ἀναθρεμένη.
Γαμπρὲ φλουριὰ μὴ λυπηθῆς μὸν κάμε ἕνα κλουβάκι
νὰ βάλης τὴ νυφοῦλα μας ποῦν σὰ καναρινάκι.
Νύφη μας σοὶ τὸ φέραμε τὸ δέντρο στὴν αὐλή σου
νὰ τὸ ταΐζης ζάχαρι νὰ τὄχης στὴ ζωή σου.
Νύφη μας δγιὲ στὴ μπάντα σου κὴ στὸ δεξί σου χέρι
πρῶτα κοιμώσουν μόνη σου τώρα ἔκαμες καὶ ταῖρι.
Τέτοια τραγούδια ψεύτικα τέτοια μαριολεμένα
ἔχω μὲς στὸ μαντῆλι μου ἀμέτρητα δεμένα».

Ἕνα Λημνιὸ
ὁλοζώντανο ἀνοιξιάτικο
μουμπούκι

Νυφκᾶτος

(Ἐξακολουθεῖ ὁ ὅμοιος σκοπὸς)

Νύφη μου νὰ χαίρεσαι τὰ πέντε δάχτυλά σου
ὁποὺ χρυσοκεντήσανε τοῦ γάμου τὰ προικιά σου.
Νύφη μου νὰ χαίρεσαι τὰ πέντε δάχτυλά σου
ποὺ κάθησες καὶ κέντησες μονάχη τὰ προικιά σου.
Ἔχεις κορμὶ ἀγγελικὸ καὶ πρόσωπο καθάριο
εἶσαι τῆς γῆς βασίλισσα καὶ λαμπερὸ μου ἄστρο.
Αὔριο γάμος γίνεται, γίνεται παγκινάδα
αὔριο ἀποχωρίζεται ἡ νύφη ἀπὸ τὴ μάννα.
Ἕτοιμα ὅλα τὰ προικιὰ τὰ ἔχω ἁπλωμένα
τὰ καμαρώνουν νηοὶ καὶ νηὲς ποὺ εἶναι στολισμένα.
Κύτταξε γύρω ὄμορφα ξόμπλια πολὺ ὡραῖα
ταιριάσαν νύφη καὶ γαμπρὸς σὰ δυὸ βλαστάρια νέα.
Τὸ σπίτι στρῶσε νύφη μου μὲ κατηφὲ κιν᾽κᾶτο,
τὸ νηὸ ὁποὺ σοῦ φέραμε δὲν εἶναι παρακάτω.
Χρυσὸ δεντρὶ σᾶς φέραμε κόρη στὸ σπιτικό σας
νᾶναι ὁ ἴσκιος σου λαμπρὸς ζάχαρ τὸ ρικό σας.

Βγῆκεν ἡ νηὰ 'πὸ τὸ λουτρό, κι' ὁ νηὸς ἀπ' τὸ μπαρμπέρη
ἔδωκ' ὁ Θὸς κὴ ἡ Παναγιὰ νὰ γίνη νέο ταῖρι.
Πᾶνε ἡ νύφη κὴ ὁ γαμπρὸς γιὰ νὰ οτεφανωθοῦνε
τὰ πεθερ'κὰ κὴ οἱ φίλοι τους χαρούμενα ἀκλουθοῦνε.
"Ολο χαρὰ κὴ γελαστὸς ὁ κόσμος καμαρώνει
τὰ δύο ὁποὺ παντρεύονται ταιριάσανε στὴ γνώμη.
Βαροῦν καμπάνας γιορτερὰ κὴ μὲ χαρὲς κὴ γέλοια
πᾶνε γιὰ νὰ στεφανωθοῦν νὰ φύγ' κι' αὐτήν' ἡ ἔννοια.

Μετὰ τὸν γάμο στὸ τραπέζι

('Εξακολουθεῖ ὁ ὅμοιος σκοπὸς)

Καλῶς τηνε τὴ βρήκαμε τὴ τράπεζα στρωμμένη
χαρούμεν' ὅλοι εἴμαστη κὴ καλοκαρδισμένοι.
Νὰ χαίρεται ποὺ μᾶς κερνᾶ κὴ κεῖνος ποὺ τὸ πίνει
ὁ Θὸς νὰ τὸν πολυχρονᾶ κὴ πλούτη νὰ τὸν δίνη.
Στὸ σπίτι τοῦτο ποὔρταμε τὰ ράφια εἶνη ξλένια
κη' ἀπὸ καιροῦ σὰν ἔρτουμε νᾶναι μαλαματένια.
Στὸ σπίτι τοῦτο ποὔρταμε τσίντρο νὰ μὴ ραΐση
τ' ἀντρόγυνο ποὺ ἔγινε χρόνια πολλὰ νὰ ζήση.
Νἄχουν καλὸ τὸ ροιζικὸ νὰ ζήσουν νὰ γεράσουν
παιδιὰ κὴ' ἀγγόνια νὰ χαροῦν κὴ πλούτη ν' ἀπολάψουν.
'Η μέρα ἡ σημερινὴ πολυόμορφη μὲ φάνη
ποὺ εἶδα τὰ παιδάκια μου μὲ τὸ χρυσὸ στεφάνι
Γιὰ δὲς τα πῶς ταιριάσανε τὰ δυὸ τ' ἀγαπημένα
τῆς καλομάννας τὰ παιδιὰ τὰ καλοταιριασμένα.
Λᾶτε νὰ καμαρώσετε τὸ νέο μας ζευγάρι
ποῦνε σὰν ἀνθηρὸ δεντρὶ κὴ' ἔχει περίσσια χάρη
Νὰ ζήσ' ἡ νύφη κὴ' ὁ γαμπρὸς νὰ ζήσουν οἱ κουμπάροι
νᾶναι τὰ πλούτη ἄμετρα γεμάτο τὸ ἀμπάρι
'Ο ἥλιος μεσουράνισε κὴ κεῖνος καμαρώνει
ὅπ' πὄχ' χαρὰ δὲ κρύθετη ἀλλὰ τὴ φανερώνει.
Φεύγουμη κὴ σμπαθᾶτε μας, πέστε νὰ κοιμηθῆτε
Χρυσᾶ νὰ εἶν' τὰ ὄνειρα ἀπόψε ὅσα δῆτε.
Νὰ ζῆστε νὰ γεράσετε, νὰ μὴ κακοκαρδῆτε
νὰ τρῶτε καὶ νὰ πίνετε τὴ νηότη νὰ χαρῆτε.
Νὰ ζήσετε νὰ χαίρεστη πίκρα νὰ μὴ γευτῆτε
ὥς τὰ βαθειά σας γηρατειὰ χαρούμενα νὰ ζῆτε.

'Αριστοτέλ'ς

Οὖλοι μας γειὰ νὰ ἔχωμε
γειὰ νἄχ'ς κυρὰ 'Ψιπύλη,
γειὰ κὴ σὲ σὲ Τηλέμαχε,
Σωκράτ, τώρα γιὰ τς φίλοι,
ἕνα πολυόμορφο σκοπό,
τραγούδσε νὰ τραγδήσνε.

Θανάγ'ς

Καθῆστε τώρα οὖλοι σας
νἀκούσουμ ἱστορίες
ποὺ θὰ μᾶς ποῦν οἱ γέροι μας
παληὲς ἀνδραγαθίες.

'Αντών'ς

Θὲ νὰ σᾶς πῶ δύο ἐγὼ
μὲ ὅλη τὴ καρδιά μου
κη' ἅμα κὴ θέλ' ἄλλος κανεὶς
ἂς πῆ μὲ τὴ σειρά του.

«'Ο Εὐγενὴς 'τοιμάστηκε
τραπέζι γιὰ νὰ κάμη
κη' οὖλο τὸ κόσμο κάλεσε
κη' οὖλο τὸ θιλαέτι.
Τὸ Διγενὴ δὲ κάλεσε
γιατ' ἦταν μαλωμένοι.
'Ο Διγενὴς σὰ τὄμαθε

πολὺ τὸν κακοφάνη.
Παίρνει τὸ σκεπαρνάκι του
καὶ τ' ἀργυρὸ πριόνι
σὲ περιβόλι ζέμπηκε
'πὸ περιβόλι βγαίνει.
Κόβει κλωνὶ 'πὸ τὴν ἐληὰ
παιγνίδι καὶ τὸ φκιάνει
τὰ φίδια κόρδες τἄβαλε
καὶ τὰ θεριὰ στριφνάρια.
Τὴν ὄχεντρα τὴ πλουμιστὴ
δοξάρι τὴν νε κάνει
σιγὰ σιγὰ κὴ ἔπαιζε
καὶ στὴ χαρὰ πηγαίνει.
'Πὸ μακρυὰ τὸν χαιρετοῦν
'πὸ μακρυὰ τὸν λένε:
«Καλῶς το νε τὸ Διγενὴ
καλῶς τὸ ξεχασμένο.
Κάτσε νὰ φᾶς κάτσε νὰ πγῆς
κάτσε νὰ τραγουδήσης».
«'Εγὼ δὲν ἤρτα γιὰ τὸ φάγ'
οὔτε νὰ τραγουδήσω,
ποιὸς εἶνη ἄξος δυνατὸς
νὰ 'ρθῆ νὰ πολεμήσω.»
Κανεὶς δὲν ἀπλογήθηκε
νὰ βγῆ νὰ πολεμήση
"Εφυγε καὶ ὁ Διγενὴς
μὲ τὴν ἐκδίκησή του
σιγὰ, σιγὰ κὴ ἔπαιζε
κὴ πάει στὴ καλή του.»

Μῆτρος

Νᾶση καλὰ κιαγιὰ 'Αντών'
χιλιῶ χρονῶ νὰ γένης
νὰ σὲ κερνοῦμη νὰ στορῆς
καὶ τὴς καρδιὲς νὰ φραίνης.

'Αντών'ς

«'Ο Κωσταντὴς κη' ὁ Γιαννακὴς
κὴ τὸ μικρὸ βλαχάκι
ἀντάμα τρώγαν πίνανε
ἀντάμα ξεφαντώναν
'Απὰ στὸ φὰ κη' ἀπὰ στὸ πγὶ
κὴ πὰ στ' ξεφαντωσύνη
πουλὶ χρυσὸ ἐκάθησε
στοῦ ποτηριοῦ τ' ἀχεῖλι.
«Μπρέ Κωσταντῆ, μπρὲ Γιαννακὴ
κὴ σὺ μικρὸ Βλαχάκι
ξένοιαστοι τρῶτε, πίνετε
κὴ Τοῦρκοι θὰ σᾶς πιάσουν».
Σὰ τἄκουσε ὁ Κωσταντῆς
τὸ πρῶτο παλληκάρι
μπερντὲμ τὸ μαῦρο τράβηξε
τὴ σέλλα κὴ τὸν βάνει,
καβάλλα κὴ τὸν ἔκαμε
στὴ στράτα κὴ πηγαίνει.
Τραβᾶ τὸ μαῦρο κορμπατσά
πηγαίν' σαράντα μίλλια
τραβᾶ τὸ γκέμι δυνατὰ
πηγαίν' σαράνταπέντη.
Βγαίνει στὴ Βίγλα τὴ ψηλὴ
σὲ μιὰ μεγάλη ράχη
βλέπει στρατὸ κὴ ἔβραζε
καὶ τὶ μπόρειε νὰ κάμη;
Δὲν ἦνταν χίλιοι κη' ἑκατὸ
ἦνταν πολλὲς χιλιάδες.
Γύρισε τότε ρώτησε
τὸ μαῦρο τὶ νὰ κάμη
κη' ὁ μαῦρος τὸν ἀπάντησε:
«'γὼ ὅ,τι θέλεις κάνω».
«Μαῦρο μου πέ μοι, δίνεσαι
στὸ αἷμα γιὰ νὰ πλέξης
νὰ σ' ἀτερντίσω τὸ νερὸ
τέσσερα, πέντη, τάσσα,
νὰ σ' ἀτερντίσω τὴ ταγὴ σ'
τέσσερες πέντη χοῦφτες;»
Κη' ὁ μαῦρος τὸν ἀπάντησε
λόγο καλὸ τὸν δίνει:
«Γιὰ δέσε τὸ κεφάλι σου
μ' ἕνα χρυσὸ μαντῆλι
θὰ λιχνιστῶ, θὰ ταραχτῶ
θὰ ζαλιστῆς, φοβοῦμη».
Καβάλλα κὴ τὸν ἔκανε
στὴ στράτα κὴ γιουρντίζει.
Σὰ τὸ πετρίτη ἔπεσε
σὰ τὸ γεράκι βγῆκε
κὴ στὸ καλό του γύρισμα
μὴδ ηὗρε μὴδ ἀφῆκε.
"Ενα μονάχα κράτησε
κὴ τοὔκοψε τ' αὐτιά του
στὸ βαοιλέ τὸν ἔστειλε
φιρμάνι νὰ διεβάση.
"Αν ἔχης κη' ἄλλα πρόβατα
στεῖλ τα νὰ τὰ κουρέψω
ψαλλίδι ἔχω κοφτερό,
ξέρω νὰ τὰ ζαφτλέψω».
Σὰ τἄκουσε ὁ Βασιλὲς
πολὺ τὸν κακοφάνη.
Βγάζει ντελάλη στὰ χωριὰ
ντελάλη στὰ σωκάκια.
"Ολο τὸ κόσμο μάζεψε
ὅλα τὰ παλληκάρια
κη' ἕνας κοντὸς κοντούτσικος

λέει στὸ βασιληᾶ του:
«Ἐγὼ 'μη ἄξος δυνατὸς
τὸ Κωσταντῆ νὰ πιάσω.
Ὡς χίλιους δὸ μοι 'πὸ τὴ μιὰ
καὶ χίλιους ἀπ' τὴν ἄλλη
καὶ Χίλιους καταπόδι μου
ἐγὼ νὰ σοὶ τὸν φέρω».
Παίρνει χιλιάδες τρεῖς αὐτὸς
κατόπι κὴ διαβαίνει.
Στὴ στράτα ποὺ διαβαίνανε
κὴ σκέδια οὔλου κάναν
τὸ Μωχαμὲτ προσκύναγαν
κὴ τὸν παρακαλοῦσαν:
«Αἴ κὴ νὰ τὸν βρίσκαμε
στὴ στράτα πλαγιασμένο.»
Σὰ νἄθελε γὴ μοῖρα του
κὴ γὴ καλή του τύχη
στὴ στράτα τὸν εὑρήκανε
ποὺ κείνταν κοιμισμένος.
'Αχνήξαν κὴ τὸν πιάσανε
σὰ τὸ παχὺ κρηάρι.
Τὸν δένουνε τὰ χέρια του
μὲ μιὰ διπλῆ ἁλυσσίδα,
τὸν δένουνε τὰ μάτια του
μ' ἕνα χρυσὸ μαντῆλι,
τὸν πήραν κὴ διαβαίνανε
στὸ Βασιληᾶ νὰ πᾶνε.
Στὴ στράτα ποὺ διαβαίνανε
ὁ Κωσταντῆς τοὺς λέει:
«Ἀκοῦστε ἄπιστα σκυλιὰ
ἀκοῦστε με φονιάδες·
Τὸ κόσμο ὅλο γυρίστε με
καὶ οὖλα τὰ σωκάκια,
'πὸ τῆς ἀγάπης τὸ στενό,
δὲ θέλω νὰ μὲ πᾶτε.»
'Πὸ τὴ χαρά τους τὴ πολλὴ
'πὸ τὴν ἀποκοτιά τους
'πὸ τῆς ἀγάπης τὸ στενὸ
πᾶνε νὰ τὸν περάσουν.
Γὴ' ἀγάπη στὸ παράθυρο
μὲ μάτια δακρυσμένα
τὸν εἶδε κὴ τὸν μίλησε
μὲ χείλη μαραμένα:
«Δὲ σ' ἔλεγα 'γὼ Κωσταντή,
νὰ μὴ πολυκαφκιέση
κη' ὁ βασιλὲς ἔψει σκυλιὰ
τὰ βάζει καὶ σὲ πιάνουν;»
Σὰν ἄκουσε ὁ Κωσταντὴς
χυμίζει μιὰ τὴς πλάτες
τὴν ἁλυσσίδα ἔκοψε
δακρύσανε τὰ μάτια τ'.
'Απὄνα Τοῦρκο ἁρπᾶ σπαθὶ
ἀπ' ἄλλο ἕνα χατζάρι,
σὰ τὸ πετρίτη ἔπεσε
σὰ τὸ γεράκι βγῆκε
κὴ στὸ καλό του γύρισμα
μήδ' ηὗρε μήδ' ἀφῆκε».

'Αποστόλ'ς

'Αντώνη, μπράβο κὴ στὴ γειά σ'
γὼ πίνω τὸ κρασοῦδι μ'
κὴ σὲ κομάτ καλόκεφος
θὰ πῶ κὴ τὸ τραγοῦδι μ'.

Τηλέμαχος

Κεράστε με ἕνα κρασὶ
τραγοῦδι νἀρχινήσω
νὰ τὸ πισώσω ὄμορφα
νὰ σᾶς εὐκαριστήσω.
Πιὲ τὸ κρασὶ σ' βρὲ Ξενοφὼν
κὴ σὲ κομμάτ ἀρχίνα,
ἀφοῦ ἐσὺ 'ση τὸ ἀηδόν'
κὴ 'γὼ εἶμαι ἡ λύρα.

Τηλέμαχος καὶ Ξενοφὼν

«Ἦτανε μιὰ μέρα σκόλ'
ποὺ κατέβαινα στὴ πόλ',
ἐμ στὸ δρόμο μὲ τσατίσαν
κὴ μπερντὲμ μ' ἀνεγυρίσαν.
Νένα νένα νένα νέε,
οἱ γονοὶ μ' μὲ ἄλλοι δυὸ
ἕνα γέρο κη' ἕνα νηό.
Ἦνταν τὸ σμπεθερολόγ'
ποὺ γυρίζαν ἀπ' τὴ πόλ'.
Πήγαν στὸ συμλογραφεῖο
κὴ στὸ ποθκοφυλακεῖο
γιὰ νὰ κάμνε τὰ χαρτιά μας
νὰ προικίσνε τ' μορφονιά μας,
τ' μορφονιὰ κὴ τ' μορφονέλλα
κείν' π' μοὶ δώκανε γυναῖκα.
Νένα νένα νένα νέεε.
Μ' ἀγοράσαν φορεσὰ
ἀπὸ δίμτο θαλασσά.
Τὸ 'πουκάμσο π' ἀγοράσαν
μπρὶν τὸ βάλω τ' ἀμπολιάσαν
κὴ μ' ἀλλάξαν τὰ μανίκια
ἀπ' τ' μπαμπᾶ μ' τὴ 'πουκαμίσα.
Τὰ παπούτσα ποὺ μοὶ φέραν
ἄλα δυὸ ποδάρια μπαίναν.
Νένα νένα νένα νέεεε
Κὴ μέ φέραν κὴ γιακὰ
π' μ' ἔπνιγὲ μὰ τ' Παναγιὰ
κὴ μοὶ δώκαν γραβατοῦδα

πόμοιαζε σὰ πεταλοῦδα,
ἤταν, λέγαν, παπιγιὸν
π' τὸ φοροῦν γοι' ἐπίσημ ὅλ'.
Νένα νένα νένα νέεε.
Τὸ ταχειά, σὰ μὲ ξυπνήσαν,
μὲ κουρέψαν, μὲ ξουρίσαν,
κὴ μὲ λούσαν, μὲ χτενίσαν,
μὲ φορέσαν, μὲ στολίσαν.
Μὲ κρεμάσανε κὴ τρὲς
σὰ γαμπρὸς ποὔμνη μαθές.
Κὴ μ' ἁρπάξαν κὴ μὲ πγαίναν
στ'ν ἀγκηλ'σὰ σὰ νὰ μᾶς τρέχαν.
'Αγκαζὲ δυὸ μὲ βαστοῦσαν
τὴς παπτσάρες μου πατοῦσαν.
καταπόδι μ' οἱ γονοί μ'
κὴ καμπόσοιν' συγγενοί μ'
Νένα νένα νένα νέεε.
Τὴς καγιὲς 'γὼ τότες θμήθκα
κὴ τὴς ζούλεψα στ' ἀλήθεια.
Μὲ σαλβὰρ μὲ πλαϊνὰ
θἄμνη πειὸ καλά, παιδιά.
Νένα νένα νένα νέεε
κὴ μὲ τρέχαν κὴ μὲ πγαίναν
κὴ καθόλου δὲ συτχαίναν.
'Απ' τῆς νύφς τὸ σπίτ περάσαμ
μὲς στὴν ἀγκηλ'σὰ μὲ μπάσαν
κὴ καταμεσῆ μὲ στήσαν
κη' οὖλ' ξωπίσω μου σταθήκαν.
Μ' ἤρνταν νὰ λιποθυμήσω
κη' ἔκαμα γιὰ νὰ γυρίσω.
'Εμ ἀπάνω μ' οὖλοι πέσαν
κὴ γὼ νόμσα πὼς μὲ δέσαν.
Παλουκώθκα ἐδεκεῖ
μόνε πὄλλειπε τὸ σκνί.
Νένα νένα νένα νέεε.
Νεντουρλώνουμνη κὴ γὼ
μὴ λ'γοθμήσω μὴ πνιγῶ,
ὅσο π' ἄρχισε ὁ παπᾶς
ἄστα κὴ μὴ τὰ ρωτᾶς.
Νὺφ δὲν ἔγλεπα καμμιὰ
κη' ἄρχισε νὰ λειτουργᾶ
κὴ θαρροῦσα π' μὲ παντρέβαν
μοναχὸ κὴ κοροϊδέβαν
Νένα νένα νένα νέεε.
"Οσο μπόρουμνη λοξὰ
ἔγλεπα δεξὰ ζερβά.
Γιὰ νὰ σκύψω δὲ μποροῦσα
ὅλα τὰ κουμπιὰ θὰ σποῦσα
Μὸν ὄντας τὰ δαχτυλίδια
μᾶς ἀλλάξαν 'γὼ τὴν εἶδα.
Εἶδα ἕνα κουδεδὶ
κοντοστοῦπ μιὰ πιθαμή.
"Ητανε κὴ ζαρωμένο
πολυκαταφρονεμένο.
Τὴ μουτσούνα τ' ὄντας εἶδα
χόρευα τὸν 'Ισαΐα.
Νένα νένα νένα νέεε.
Μὲ παντρέψαν οἱ γονοί μ'
δίχως νἄχω τὴ βολή μ'
κὴ μὲ βάλαν στὸ ν'φουστόλ',
κη' ἔκατσα σὰ παραστόλ'.
Κεὶν' π' μοὶ δώκανε γυναῖκα
ἔτρωγε ψωμάρες δέκα.
"Ητανε κὴ τριχωτὴ
κὴ στὰ μοῦτρα χνουδωτή.
Μπουντραρίζνταν ποῦ κὴ ποῦ
κη' ἔμοιαζε γρηγιὰ μαϊμοῦ.
Σαραντάρα πενηντάρα,
κακορροίζκια, πεισματάρα.
Νένα νένα νένα νέεε
κὴ μοὶ δώκαν ἕνα σπίτι
νὰ χωρῆ λαγὼς νὰ κεῖτη
κὴ μοὶ δώκαν κὴ χωράφ
νὰ χωρῆ μιὰ σακορράφ
κὴ μοὶ δώκαν ἕνα ἀμπέλ'
σκύλος νὰ χωρῆ νὰ μπαίν'
κὴ μοὶ δώκαν ἕνα πλὰρ
κη' ἕνα γάδαρο λουβιάρ
κὴ μοὶ δώκαν κὴ τὸ μσίρ
τὸ μεγάλο ἀργαστῆρ
κὴ μοὶ δώκαν κὴ σιντοῦκ'
τς ἀχελώνας τὸ καβοῦκ'.
Νένα νένα νένα νέεε.
"Εκαμα κὴ πεθερὸ
π' μ' ἔζεβε μὲ τὸ στανιὸ
"Εκαμα κὴ πεθερὰ
ποῦλου μ' ἔγλεπε λοξά.
"Εκαμὰ 'γὼ κὴ κουνιάδο
π' οὔλου μ' ἔδινε κουράγιο.
Νένα νένα νένα νέεε.
'Εμ μιὰ μέρα στὸ ἀλῶν'
μπήκαν μέσα μ' οἱ διαβόλ'
κὴ τὸ κάδο πιρεχῶ
οὖλο πὰ στὸ πεθερὸ
Τὸ κωνιάδο μ' μὲ τὸ φκιάρ
δώκα μιὰ πὰ στὸ κεφάλ'
"Εφγα κὴ δὲ ξαναπάτ'σα
'γὼ τὴ βέρα μόνε κράτ'σα
νὰ θυμοῦμη τ' παντρεγιὰ
πὅκαμα μωρὲ παιδιά.
Νένα νένα νένα νέεεε.»

'Αντών'ς

Μπράβο παιδιά μου, μπράβο σας
πολυόμορφα τραγδῆστε
ξεκουραστῆτε τώρα σεῖς
'φοῦ πρῶτα κεραστῆτε.
Θέ νὰ σᾶς πῶ τώρα ἠγὼ
ἕνα τραγοῦδ ἀκόμα
γιὰ τὸ παλλ'κάρ τὸ Κωσταντὴ
μὲ γλυκομίλ'το στόμα.
«'Ο κωσταντῖνος ὁ μικρὸς
ὁ μικροκωσταντῖνος
τὸ Μᾶ πρωτογεννήθηκε
τὸ Μᾶ γυναῖκα παίρνει.
Κὴ μήνυμα σὰ τοὔστειλαν
νὰ πὰ νὰ πολεμήση
ἀφήνει τὴ γυναῖκα του
εἰς τὴ γλυκειὰ μαννοῦλα:
«Μανοῦλα μου πολὺ γλυκειὰ
κὴ πολυχαδεμένη
σ' ἀφήνω τὴ γυναῖκα μου
καλὰ νὰ τὴ κυττάζης
Πρωῒ νὰ τρώη πέρδικα
τὸ μεσημέρ λαγοῦσα
κὴ τὸ βραδὺ μὲ τὸ καλὸ
τ' ἄχολο περιστέρι».
«Φέγειν'ς ἀφέντη μου ποῦ πᾶς;
κὴ μένα ποῦ μ' ἀφήνεις;»
«Πρῶτα σ' ἀφίνω στὸ Θεὸ
καὶ ὕστερα σ'τς 'Αγίοι
κη' ὕστερα παραῦστερα
στὴ μάννα ποὺ μὲ γέννα.»
«Τὶ νὰ μὲ κάμη ὁ Θεὸς
τὶ νὰ μὲ κάμνε γοι' "Αγιοι
κη' ὕστερα παραύστερα
ἡ μάννα ποὺ σὲ γέννα;
Πάρε μ' ἀφέντη μ' πάρε με
σπιτιοῦ σου θυγατέρα
νὰ μαγειρέβω νὰ δειπνᾶς
νὰ στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
νὰ γίνω γῆ νὰ μὲ πατᾶς
γεφῦρι νὰ περάσης,
νὰ γίνω ἀργυροπότηρο
στὰ πέντε δάχτυλά σου
νὰ γίνω ταβλοπέσκερο
ἀπὰ στὰ γόνατά σου».
Νύχτα σελλών' τὸ μαῦρο του
νύχτα τὸ καλλιγώνει
μὲ ἀσημένια πέταλα
καρφιὰ μαλαματένια
κὴ τὰ καλλιγοσφαίρια του
κὴ κεῖνα διαμαντένια.
τρεῖς λιγερὲς τὸν στέκουντην
κὴ τρεῖς ἀντρειγιωμένοι.
'Η μιὰ κρυστάλλινο νερὸ
τὸν κέρνα σὲ ποτῆρι
ἡ τρίτη ἡ μικρότερη
σὲ μαστραπὰ ἀσημένιο.
'Ακόμα δὲν ἀλλάργαρε
τέσσερα πέντη μίλλια
κη' ἀπὸ τὸ χέρ τὴν ἔπιασε
κὴ στὸ μπερμπέρ τὴ πῆγε.
«"Ωρα καλὴ καλὸ παιδὶ
κὴ ἄξο παλληκάρι
πολλοὺς κη' ἂν ἐμπερμπέρισες
μπερμπέρισε κὴ τούτην'»
Κὴ ὁ μπερμέρς τὴν ἔπιασε
τὴ βάζει καὶ καθίζει.
Πιάσε κὴ τὴ μπερμπέρισε
τὴ κόβει τὰ μαλλιά της.
'Π' τὸ χὲρ πάλε τὴν ἅρπαξε
στὸ σπίτι καὶ τὴ πάει.
Ψωμὶ τῆ δίνει μιὰ γωνιὰ
κη' ἑφτὰ ὀχτὼ κρομμύδια
τῆ δίν κὴ πέντη πρόβατα
κὴ στὸ βουνὸ τὴ στέρνει:
«Κάμτα στὸ μῆνα ἑκατὸ
κὴ μὲς στὸ χρόνο χίλια
στὸν 'Ιορδάνη ποταμὸ
μὴ τὰ κατβάσης σκύλα.»
Σὰ νἄθελε ἡ μοῖρα της
κὴ γῆ καλή της τύχη
γίναν στὸ μῆνα ἑκατὸ
κὴ μὲς στὸ χρόνο χίλια.
Βγάζει τὰ σκουλαρίκια της
κουδούνια κὴ τὰ βάζει
στὸν 'Ιορδάνη ποταμὸ
κατβαίν' κὴ τὰ ποτίζει.
'Εγύρισεν ὁ Κωσταντὴς
ἀπ' τὸ καλὸ σεφέρι
κὴ βρῆκε τὴ γυναῖκα του
πρόβατα νὰ ποτίζη:
«"Ωρα καλὴ μπρὲ μπιστικὲ»
«Καλῶς τὸ παλληκάρι»
«Τοῦνς εἶν αὐτὰ τὰ πρόβατα
τ' ἀργυροκουδουνᾶτα;»
«Τοῦ Κωσταντῆ τ' παλληκαριοῦ
τὰ πρόβατα 'νη τοῦτα»
Μίλα καλὰ μπρὲ μπιστικὲ
κὴ πέ μοι τὴν ἀλήθεια»
«'Εγὼ 'μαι ἡ γυναῖκα σου
ἡ ἀγαπητικιά σου».
«Μαῦρο μ' ἔλα γονάτισε

νὰ πάρουμ τὴ κυρά σου.»
Κὴ' ὁ μαῦρος ἐγονάτισε
κὴ παίρνει τὴ κυρά του.
Στὸ δρόμο ποὺ πηγαίνανε
γλυκά τὸν ἐμιλοῦσε.
Νὰ φτάσουν λίγο θέλανε
κὴ' ὁ μαῦρος γονατίζει
κὴ κατεβαίνει ἡ κυρὰ
κὴ' ὁ Κωσταντῆς τὴ λέει:
«Στάσου ἐδῶ γυναῖκα μου
ὅσο ποὺ νὰ γυρίσω.»
Φέγειν' κὴ πάγ' στὴ μάννα του
ὁ Κωσταντὴς θμωμένος.
«Ὥρα καλὴ μαννοῦλα μου
κὴ πολυχαδεμένη
ποῦ εἶναι ἡ γυναῖκα μου
ἡ μοσχαναθρεμένη;
«Πέθανε ἡ γυναῖκα σου
τέσσερα πέντη χρόνια»
«Αἴ δεῖξε με τὸ μνῆμα της
νὰ κάτσω νὰ τὴ κλάψω.»
«Τὸ μνῆμα της χορτάριασε
κὴ 'γὼ δὲ τὸ γνωρίζω.»
«Γιὰ δὲς τὴ σκύλα μάννα μου
τὶ κάται κὴ μοῦ λέει».
Τραβᾶ μαχαῖρι τότε αὐτὸς
κομμάτια κὴ τὴ κάνει
καὶ στὸ τσουβάλ' τὴν ἔβαλε
στὸ μῦλο κὴ τὴ πάει.
«Ἄλεσες μῦλο μ' ἄλεσες
σιτάρι καὶ κριθάρι
ἄλεσε τώρα κὴ κορμὶ
ποῦχε ξερὸ κεφάλι».

Κωνσταντῆς

Ὅλοι μαζὶ σηκώστε το
ὅλοι μαζὶ ἂς πιοῦμη
τὸ γέρο νὰ τιμήσουμε
κὴ νὰ τὸν εὐχηθοῦμη
χρόνια πολλὰ ἀμέτρητα
νὰ ζήση νὰ γεράση
σὲ πανηγύρια, σὲ γιορτὲς
'στορίες νὰ ἀραδιάζη.

Δέσποινα

Τηλέμαχε ποὺ ὅλο πίν'ς
γιὰ πάρε τὸ δοξάρι
κὴ παῖξε μας κανὲ χορὸ
χορὸ νἀρχίσουμ πάλε.

Τηλέμαχος

Θὰ σοὶ τὸν παίξω ἔννοια σου
'γὼ τὸ χορὸ Δεσπνέλλα
σὰ θὰ κεράγ'ς πάλε ἐσὺ
τὸ Ξενοφὼν κὴ μένα.
Τότε θὰ δγῆς πῶς κελαγ'δᾶ
ἐτοῦτο τὸ δοξάρι

ΛΗΜΝΙΑ ΜΠΟΛΚΑ

ΝΥΦΚΑΤΟΣ

ποὺ φραίνει τὴ παρέα μας
κὴ κάθε παλληκάρι.
Δεσπνέλλα γειά σου, χόρεψε
τ' Λημνιὰ τὴ μπόλκα πρώτη
τὸ κέφι πάλε σκόρπισε
νὰ καμαρὼς ἡ νηότη.

Μῆτρος

Γειά σου κὴ μπράβο Δέσποινα
ποτὲ νὰ μή πεθάνης
τὸ κέφι πάντα νὰ σκορπᾶς
ὅπου σταθῆς ὅπ' λάχεις.

Χαράλαμπος

Καρσιλαμᾶ, Τηλέμαχε
παῖξε μας νὰ χορέψω
μὲ τὸ Θανάς, τὸ φίλο μου,
ὅλους νὰ σᾶς μαγέψω.

Τηλέμαχος

Ἄντε λοιπὸν Χαράλαμπε
κή σύ, Θανάση, λᾶτε.

Ἀντών'ς

Θέ νὰ σᾶς πῶ τώρα ἐγὼ
τοῦ Ὀβρηγιοῦ τὸ χάλι
ποὺ ἔταξε στὸν Ἅγιο
κὴ ἁγιομπαίχτης φάνη.
«Ὁ κὺρ Βορηᾶς ἐμήνυσε
πὼς ἤθελε κατέβει
κὴ τὰ καράβια τρέξανε
λιμάνια γιὰ νὰ πιάσουν.
Μόνο τ' Ἑβραίου τὸ καράβ
λιμάνι δὲ νε πιάνει,
μὸν γύριζε κὴ' ἀρμένιζε
στὸ ἔρημο κανάλι.
Φορτούνα σὰ κατέβηκε
καθόλ δὲ τὴ φοβήθη
εἰς τὸ τιμόνι κάντανε
κὴ' ἀλλοῦ τὸ νοῦ του εἶχε.
Βλέπει τὴ Ρούμελη βροντᾶ
τ'ν 'Ανατολὴ κὴ βρέχει,
βλέπει τὴ μαύρη θάλασσα
πολὺ φορτουνιασμένη.
«Γιὰ ἔβγα μικρὸ ναυτόπουλο

ΛΗΜΝΙΟΣ ΚΑΡΣΙΛΑΜΑΣ

Ἀριστοτέλ'ς

Μπράβο σας ὅμορφα πολὺ
χορέψτε κὴ γοί δυό σας
'πὸ τὸ Θεὸ ἂς τὄβρουνε,
π' δὲ θέλνε τὸ καλό σας.

Κωνσταντῆς

Λέγε 'Αντών' τώρα ἐσύ,
μεῖς οὖλοι θὰ σ' ἀκοῦμε,
κατόπ' ,πὸ σὲ θὰ πῶ ἠγὼ
καῖ ὕστερα ἀρχινοῦμε
κανὲ χορὸ ποὺ θὰ θελὴς
κειὸς πὄχει τὴ σειρά του.

ἀπάνω στὸ κατάρτι
καὶ τὸ καιρὸ σὺ κύτταξε
νὰ δοῦμε πῶς θὰ πάη».
Τραγούδιε ὀντὰς ἀνέβαινε
κλαίει ποὺ κατεβαίνει.
«Τ' ἔχεις μικρὸ ναυτόπουλο;
Τραγούδιες 'ντας ἀνέβαινες
κλαίεις ποὺ κατεβαίνεις;
«Τὶ νά σοῦ πῶ ἀφέντη μου
κὴ πρῶτε καπετάνιε
'Ο Νότος φέρνει τὸ νερὸ
παίρνει Βορηᾶς, χειμάζει
κὴ' ἡ Τραμουντάνα ἡ κακιὰ
φέρνει ἀδρὺ χαλάζι.

«Ἅγιε μου Παντελέμονα
μεγάλο τ' ὄνομά σου
γαλήνεψε τὴ θάλασσα
κὴ πάψε τὴ φορτούνα
νὰ φέρω ὀκάδες τὸ κηρὶ
καὶ λίτρες τὸ λιβάνι
μὲ τῆς βουβάλας τὸ τουλούμ
νὰ κουβαλῶ τὸ λάδι».
Καὶ ἡ φορτούνα ἔπαψε
κὴ' ἡ θάλασσα κοιμᾶται.
Κὴ' ἀρμένιζεν ὁ 'Οβρηγιὸς
στὸ ἔρημο κανάλι
κὴ στὸ τιμόν' ποὺ κάντανε
κακὸ στὸ νοῦ του βάνει.
Στὸ νοῦ του μέσα ἔλεγε
π' δὲ θ' ἀλλαξοπιστοῦσε.
Σπλάδ τότες πέφτ ἀπὸ τὴ μιὰ
σπιλάδ κὴ' ἀπὸ τὴν ἄλλη
λιβάδι κὴ τὸ ἔκαμε
μέσα εἰς τὸ λιμάνι.
Γέμσε ἡ θάλασσα κουπιὰ
κὴ' ἡ ἄμμο παλληκάρια.»

'Αριστοτέλ'ς

Καλὰ νὰ πάθ ὁ 'Οβρηγιὸς
νὰ ζήσης σὺ 'Αντώνη.
Τὸ Μπρὸς 'Οπίσω ἢ τὸν 'Απάν
Τηλέμαχε σύ τώρα
παῖξε γιὰ νὰ χορὲψωμε
ὅλοι μαζὶ κὴ' **εἶν ὥρα**
σοῦρ σουρουσοῦλ' εἰς τὸ χορὸ

"Ας τραγδήσω κὴ' ἄς χαρῶ
ἄς παίξω κὴ' ἄς γελάσω
κή ὅ,τι γράφ ἡ μοῖρα μου
ὅλα θὰ τά περάσω.

Τραγούδια ξέρω νὰ σᾶς πῶ
ἕνα σακκὶ γεμᾶτο
σὰν ἀρχινήσω νὰ τὰ πῶ
θὰ μ' εὕρη τὸ Σαββάτο.

Τραγούδια κὴ παινέματα
ξέρω κὴ γὼ καμπόσα
μὰ δὲ μ' ἀφήνει νὰ τὰ πῶ
ἡ ταπεινή μου γλῶσσα.

Τραγούδησε χειλάκι μου
καρδιὰ μ' νὰ ξανεσάνης
γιατ' ἔχεις περισσὸ καιρὸ
π' ὅλο μαράζι πιάνεις.

Νὰ τὴ χαρῶ τὴ γλῶσσα σου
τὴν ἀηδωνολαλοῦσα
καρδιά μου ἐξανάσανες
ὅπως ἐλαχταροῦσα.

'Αριστοτέλ'ς

"Ας μὴ καθήσ' κανένας σας,
Τηλέμαχε σὺ παῖξε
κὴ τὸ Μπρὸς Πίσω, γιατὶ οὐλ'
θέλουμ νὰ τὸν χορέψουμ.

ΑΠΑΝΣ ΚΕΧΑΓΙΑΔΙΚΟΣ

γέροι κὴ νηοὶ νὰ μποῦνε
τὴ λεβεντιά του ὁ καθεὶς
νὰ δείξη, νὰ τὴ διοῦμη.

Τηλέμαχος καὶ Ξενοφὼν

«Κεῖνος ποὺ σέρνει τὸ χορὸ
πρέπει νὰ τραγουδήση
νὰ πῆ τραγούδια ὄμορφα
νὰ μᾶς καλοκαρδίση.

Τηλέμαχος καὶ Ξενοφὼν

«Τὰ κορίτσα τοῦ χωριοῦ μας
κάνανε ἀναφορὰ
νὰ τὴ δώσουν στὸ Δεσπότη
καὶ ζητοῦνε παντρειά.
'Ο Δεσπότης ἀπαντάει
κάνετε ὑπομονὴ
ὥσπου νἄρτουν οἱ φαντάροι

Ο ΜΠΡΟΣ ΠΙΣΩΣ

ἀπ' τὴ πρώτη τὴ γραμμή.
Τώρα βγῆκε νέα μόδα
κη' ἄλλη μία θὲ νὰ βγῆ
λεύτερες κή παντρεμένες
δὲ τὸ δίνουν τὸ φιλί.
Τώρα βγῆκε νέα μόδα
δύο τσέπες στὴ ποδιὰ
ἡ μιὰ εἶναι γιὰ τὴ πούντρα
καὶ ἡ ἄλλ' γιὰ τὴ μπογιά.
"Αντρα θέλουμ τώρα οὐλες
στρακοκάνες κὴ καμποῦρες
πρῶτα οἱ ἀδικημένες

κη' ὕστερα οἱ μορφονέλλες.
Ἤτανε κὴ πέντη κλὲς
δυὸ κουτσὲς κὴ δυὸ στραϐές,
ἦταν κὴ μιὰ καμπουρέλλα
στραϐολέμσα πεταχτέλλα.
Τὴν ἀναφορὰ ϐαστοῦσε
τὴν ἀνέμζε καὶ πηδοῦσε
τὴν ἀνέμζε καὶ πηδοῦσε
κὴ ὁ κόσμος ἀκλοθοῦσε.
Τραλαλάλα τραλαλάαα
τραλαλάλα τραλαλὰ
Λέσσα γιὰ λέσσα
λᾶτε κορτσούδια μέσα.»

Κωσταντὴς

Θὰ πῶ τώρα νἀκούσετε
τὸ χάλι μιᾶς γυναίκας
π' δὲ στίμαιρνε τὸν ἄντρα της
οὔτε κὴ τὸν πονοῦσε.
«Ἕνας τσομπάνης κάντανε
σ' ἕνα ποτάμ ἀντίκρυ
κη' ἀπ' τ'ν ἄλλη ἕνας φίδαρος
ποὺ λέει στὸ τσομπάνη:
«Ἁπλώνεις τὴ ραϐδάρα σου
ἀντίκρυ νὰ περάσω;».
Κη' ἁπλώνει τὴ ραϐδάρα του
κὴ πέρασε τὸ φίδι.
«Σὰ τί καλὸ θέλ'ς ἀπ' τὰ μὲ
καλὲ τσομπάνη, πέ μοι.
γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μ' ἔκαμες
ὅ,τι μοὶ πῆς θὰ τὄχης».
«Τὴ γειὰ σ' κὴ ἄλλο τίποτα».
«Σοὶ λέγω, πέ μοι κη' ἔννοι σ'».
«Τὰ ζωντανὰ ὄντας μιλοῦν
νὰ τὰ καταλαϐαίνω».
«Καλά, σὺ ὅμως πρόσεξε
σὲ ἄλλον μὴ τὸ εἴπης.
Νὰ τὸ κρατήσης μυστικὸ
ἀλλοιῶς θὰ ν ἀποθάνης».
Καὶ τρεῖς φορὲς τὸν φύσιξε
τὸ φίδι εἰς τὸ στόμα.
Τὴν ἄλλη μέρα κίνησε
νὰ πάη σὲ πανηγῦρι.
Ἡ γ'ναῖκα τ' π' σήκωνε μωρὸ
κάνταν πὰ στὴ φοράδα
ἑφτὰ μηνῶ ἀγκαστρωμέν'
κη' εἶχε πλαροῦδ π' ἀκλούθα.
Αὐτὸ σὰν ἐκουράστηκε
στὴ μάννα του τὸ λέει
κη' ἡ μάννα του ἀπάντησε:
«Κουράγιο σὺ νὰ κάμης
'πως κάνω 'γὼ ἡ μάννα σου
ποὺ εἶμαι γκαστρωμένη
κὴ σκώνω δυὸ καταπὼς βλέπς
ἀντὶς νὰ σκώνω ἕνα».
Γέλασε τότες ὁ τσομπάν'ς
κη' ἡ γυναῖκα τ' ποὺ τὸν εἶδε
τὸν ρώτ'σε γιατὶ γέλασε
κὴ κειὸς ἀπολογήθκε
πὼς θὰ πεθάν' ἅμα τς τὸ πῆ.
'Εμ κείν' κακιὰ καὶ ἄπον'
τόσο πολὺ τὸν ζόρισε
ὁποὺ τὴν ὑποσκέθκη
ἅμα γυρίσουνε στὸ σπίτ
νὰ πῆ τὸ μυστικό του.
Στὸ δρόμο ποὺ γυρίζανε
ἐγαύγισε ἕνας σκύλος
καὶ εἶπε σ' ἕναν ἄλλονε
πὼς ἤθελε νὰ φάη
ἕνα ἀρνὶ ἢ πρόϐατο
κη' ὁ ἄλλος ἀπαντάει:
«Τέσσερα δόντια ἔχω γὼ
ἀπάνε σ' θὰ τὰ σπάσω
νὰ φύγ'ς 'πὸ τὸ κοπάδι μου
ἀλλοῦ νὰ πᾶς νὰ εὕρης.»
'Εγέλασε πάλε αὐτὸς
τὸν εἶδε ἡ γυναῖκα
κὴ σὰ τὸν ξαναρώτησε
γιατὶ πάλε γελοῦσε
«Στὸ σπίτι σὰ γυρίσουμε
θὰ σοὶ τὸ πῶ, σοὶ λέγω.»
Στὸ σπίτι σὰν ἐφτάσανε
τῆ λέει νὰ ἑτοιμάση
τὰ κόλυϐά του ἐπειδὴς
αὐτὸς θὰ ν' ἀποθάνη.
Ἡ γναῖκα τὰ ἑτοίμασε.
Τότες ἐφανερώθκε
ὁ σκύλος πρῶτα τοῦ σπιτιοῦ
κη' ὁ πετεινὸς κατόπι
ποὺ φώναξε καὶ εἶπετον
π' ἀγάπη ποὺ τὸν εἶχε:
«Σὲ μένα δὸς τὰ κόλυϐα
τὴ ψχόπτα εἰς τὸ σκύλο
καὶ τὴ γυναῖκα σ' ὕστερα
πιάστην' κὴ δός την' ξύλο.»
Ἔτς φώναξεν ὁ πετεινὸς
ἔτς ἔκαμε καὶ κεῖνος.

'Αντών'ς

Γειὰ σου κὴ γειά σου Κωσταντὴ
μεγαλονοικοκύρη,
πλούτη κη' ὑγεία ὁ Θεὸς
πάντα σὲ σὲ νὰ δίνη.

Θανάγ'ς

Τῆς Παναγιᾶς σὺ τὸ χορὸ
Τηλέμαχε νὰ παίξης
μὲ τὴ καρδιά σ', γιατὶ ἐγὼ
θὰ τὸν χορέψω μ' ὅλες
τὴς γναῖκες τῆς παρέας μας
κὴ θὰ τὸν τραγουδοῦμε.

Τηλέμαχος καὶ Ξενοφὼν

Χοροὶ τρεῖς ἀπομείνανε

κη' αὐτήν' ἡ πακινάδα:
«Φεγγάρι μου ὁλόγιομο
φέγγε μου νὰ περάσω
μέσα σὲ τοῦτο τὸ στενὸ
τὸ νοῦ μου νὰ μὴ χάσω.»

Θεανὼ

Τὴ πακινάδα ἄστη να
ἐγὼ τὸ Νυφικᾶτο
θὰ ἤθελα Τηλέμαχε
μὲ ὄρεξη νὰ παίξης
οἱ γυναῖκες ὅσες εἴμαστη
νὰ τὸν χορέψουμ ὅλες
κὴ γὴ κεφάτη Δέσποινα
πρώτ' τὸ χορὸ νὰ σύρη.

Κωνσταντὴς

Μπράβο κὴ μπράβο σ' ὅλες σας
κὴ πειὸ πολὺ στ' Δεσπνέλλα
πὄσυρε πρώτη τὸ χορό
μὲ χάρη σὰ κοπέλλα.
Τὸ μπαλαρτὸ Τηλέμαχε
σὺ μπρὸς νὰ βάλης τώρα
νὰ κάνωμε ἀντίπραξη
οἱ ἄντρες στὴς γυναῖκες.

Τηλέμαχος καὶ Ξενοφὼν

«Ἄστρο μου τῆς Τραμουντάνας
πᾶνε πειὰ τὰ πρωτινά μας,
ἄστρο μου τῆς Αὐγῆς
γιατὶ ἄργησες νὰ βγῆς.»

Μαρία

Ἀκούστε κη' οὖλ' σμαθᾶτε με
πού' θέλω ὁ Ἀντώνης
στὰ χρόνια τ' πῶς παντρέβονταν
κὴ πῶς ἀρραβωνιάζνταν
νὰ μᾶς εἰπῆ νὰ μάθωμε
νὰ δοῦμε πότε ἦνταν
στὰ χρόνια του καλλίτερα
γιὰ τώρα στὰ δικά μας.

Κιαγιᾶς Ἀντώνς

Στὰ θκὰ μ' τὰ χρόνια φίλοι μου
σὲ οὖλα τὰ χωριά μας
μηδὲ τ' ἀρραβωνιάσματα
κη' αὐτὸς ἀκόμα ὁ γάμος
γινόταν ὅπως γίνονται
τὸ σήμερον ἡμέρα.
Στὴ θκή μας τ' περιφέρεια
ὡς τὸ Λιβαδοχῶρι
κὴ ὡς τὸ Θάνος κὴ Πλατὺ
ἀλλοιώτικα παντρεύνταν,
ἀλλοιώτικα στὸ Κοντοποῦλ
κὴ στὴν Ἀτσκὴ ἀλλοιώτκα.
Ἀλλοιώτικα στὸ Μοῦδρο μας
κὴ σ' οὖλ' τὴ περιφέρεια τ'
κη' ἀλλοιώτικα στὴ Μύρινα
μαζὶ μὲ τὸ Μαρῖνο.
Ἀπ' οὖλες τς περιφέρειες
ἀπ' οὖλα τὰ χωριά μας
οἱ Ἀντρονιᾶτες, Κασπακ'νοί,
Καταλακ'νοί, Κουρνιῶτες
κὴ Σαρδιανοὶ κὴ Σβερδιανοὶ
παντρέβνταν ἀρραβωνιάζνταν
πειὸ πρωτινά, περίεργα
κὴ ὡς τὰ τελευταῖα.
Ἠγὼ στ' ἀρραβωνιάζματα μ'
τὴ πρώτ βολὰ ποὺ πῆγα
στὸ σπίτ τς καλῆς μ' ἔδωκα
τρεῖς λίρες γιὰ σημάδι
κη' ἕνα μαντῆλι ὄμορφο
μεταξωτὸ κινκᾶτο
στὰ πεθερκά μου κη' ἤντανε
κὴ γοί προξενητάδες
κὴ γοί γονοὶ κη' οἱ συγγενεῖς
ἀπὸ τὰ δυὸ τὰ μέρη.
Σὰ φάγαμ κὴ σὰ πγήκαμε
κὴ σηκωθήκαν φύγαν
οἱ συγγενοὶ 'π' τὰ δυὸ τὰ μέρ,
πὰ σὲ προβειὲς ξεν' χτήσαμ
νὰ γράφ τὸ ἀνεθήβολο
εἰς τὸ σοφρὰ ἐπάνω
ἀπ' τς δυὸ προξενητάδες μας
ὁ πειὸ γραμματισμένος.
Αὐτὸ τὸ ὑπογράψανε
ὁ τσγκούν'ς ὁ πεθερὸς μ'
κὴ γοί προξενητάδες μας
δικός μου κὴ δικός τους
πατώντας τὸν ἀντίχειρα τς
βουτμένο στὸ μελάνι
τς σουπιᾶς ποὺ τὸ δουλέψανε
μὲ ἀπ' αὐγὸ ἀσπράδι.
Τ' καλὴ μου δὲ τὴν εἴδανε
τὰ μάτια μου καθόλου
μηδὲ ἐκείνη τὴ βραδυὰ
κη' ἀκόμα ἕνα μῆνα
ποὺ γίναν γοί ἀρραβῶνες μας
κὴ μ' εἶδε κὴ τὴν εἶδα,
χωρὶς νἀνοίξω στόμα 'γὼ
χωρὶς αὐτὴν' νὰ μλήξη.
Ὄντας μᾶς χαιρετούσανε
οἱ συγγενοὶ κη' οἱ φίλοι

καταμεσῆ μας κάθονταν
ἡ πεθερά μ᾽ ὁ δράκος.
Ἡ νύφη ὄντας ἔφυγε
μόνε τς γονοὶ μ᾽ χαιρέτ᾽σε
ἐμένα οὔτε νὰ μὲ δγῆ
ἡ μάνα τς δὲ τὴν ἄφσε.
Τότες στ᾽ ἀρραϐωνιάσματα
σ᾽ ἕνα πανέρι μέσα
εἰς τὸ καθ᾽ ἕνα ἀπ᾽ τς καλεσμέν᾽
εἰς τὸ τραπέζ ᾽φοῦς τρώγαν,
τῆς νύφς τὴ προῖκα δείχνανε,
ἐσώρρουχα, μετάξια,
κεντήματα, χρυσαφικὰ
κή᾽ ἄλλα πολλὰ ἀκόμα.
Ὕστερα ἔστερνε ὁ γαμπρὸς
στὴ νύφη κάθε τόσο
μέσα στὸ σνὶ φαγώσιμα
κὴ μάλιος δύο ψάρια
στολίζοντάς τα ὄμορφα
μὲ μπαρμπουνούδια φρέσκα.
᾽Ακόμα ἔστερνε ὁ γαμπρὸς
ρακὶ ἕνα μπουκάλι
καὶ ὕστερα μ᾽ αὐτὰ μαζὶ
δυὸ ὄμορφα καπώνια
κὴ κάθε τόσο μπακλαϐὰ
διὰ νὰ τὴ γλυκάνη.
Σὰ λάχαινε Πρωτομαγιὰ
νᾶναι ἀρραϐωνιασμένοι
στὴ νύφη ἔστερνε ὁ γαμπρὸς
μέσα στὸ σνὶ κουφέτα
λογῆς λογῆς γλυκίσματα
κη᾽ ἄλλα πολλὰ ἀκόμα.
Πάσχα πάλε σὰ λάχαινε
νᾶναι ἀρραϐωνιασμένοι
τὰ ϑόλετρα ἀνταλλάζανε
κὴ τότες εἰς τὴ νύφη
ἀρνὶ περτκάτο ἔστερνε
μὲ κνὰ μπογιαντισμένο
μ᾽ ἕνα φλουροῦδι μὲ τὶς τρὲς
ἀπὰ στὸ κούτελό του.
᾽Ακόμα ἔστερνε ὁ γαμπρὸς
καὶ ὄμορφο καπῶνι
καὶ μιὰ λαμπάδα κάτασπρη
π᾽ ἀνάϐνταν στὴν ᾽Ανάστας
ποὺ ὕστερα στὸ σπίτι της
ἡ νύφη τὴ κρατοῦσε.
Ἡ νύφη πάλε στὸ γαμπρὸ
ἕνα καλὸ τσουρέκι
ἕνα μπουκάλ᾽ καλὸ κρασὶ
κὴ ἀλλαξιὰ μιὰ ροῦχα.
Στὰ πέντη χρόνια πὄκαμα
᾽γὼ ἀρραϐωνιασμένος
μία φορὰ ἐπήγαινα
τὴν ἑϐδομάδα σπίτι τς,
κὴ νὰ τὴ δγιῶ δὲ μπόρουμνη
γιατὶ ὁ λυχνοστάτης
σκοτνὸς τσιμπλιάρης ἤτανε
δὲν ἔφεγγε καθόλου.
Πρώτη φορὰ ποὺ εἰς τὸ σπίτ
ἐπῆγα γιὰ νὰ ἔμπω
μὲ πήκαν ὅτι ἔπρεπε
᾽να ρόδι νὰ πατήσω,
ϐαλμένο ποὺ, τὸ εἶχανε
εἰς τὸ χαλὶ ᾽πὸ κάτω.
Τὸ πάτησα λοιπὸς κὴ γὼ
κὴ πῆγα νὰ περάσω
ἐμ τ᾽ν ἴδια κείνη τὴ στιγμὴ
γερὴ γροθιὰ μοὶ δώκαν.
Αὐτὸ ἦταν τὸ ἔθιμο
κεῖνα τὰ χρόνια, φίλοι.
Στὸ γάμο οὖλα τὰ σφαχτὰ
κλεμμένα ἔπρεπε νᾶναι
᾽Εγὼ τὰ ἐκατάφερα
κὴ πρόφταξα κὴ ἦρτα
μὲ δέκαπέντη προύϐατα
ὅλα ἀποστειράδια.
᾽να ἕνα τὰ προμάζωξα
᾽πὸ μὲς ἀπὸ τὸ Κάδιο
κὴ νύχτα στὸ κατάγιαλο
τς ᾽ΑγιαΘυμιᾶς τὰ δόχ᾽σα.
Δεκεῖ μὲς στ᾽ ϐάρκα τἄϐαλα
καὶ εἰς τὸν Ἅγιο Γιάννη
πῆγα, κὴ τὴ παράτησα
στὴ Μπούντα ὄντας γύρσα.
᾽Απ᾽ τ᾽ Μπούντα ᾽γὼ παρλώντας τα
εἰς τὸ χωριό μας ἦρτα
τὴν ὥρα πὄκαμνε γυαλὶ
τὴ μέρα ποὺ παντρέφτκα.
Τὰ πρόϐατα νὰ ξέρετε
πὼς ἦταν τοῦ Τσαγκάλια
γκαταστημένος στ᾽ν Αἴγυπτο
μὲ δυὸ παιδιά, τὸ Γιάννη
κὴ τὸ Βασίλη ποὺ ζευγὰρ
μέσα στὸ Κάδιο εἶχαν.
Δὲν ἔχω πλειᾶ νὰ φοϐηθῶ
γι᾽ αὐτὸ κὴ σᾶς τὸ λέγω.
Σὰ τἄσφαξα κὴ τἄγδαρα
κὴ λούστκα, συγυρίστκα,
μὲ εἴπανε κὴ κάθισα
ἐπάνω σ᾽ ἕνα πνάκι
κη᾽ ἀφοῦς μὲ ἐξουρίσανε
᾽να κύπελλο ἐϐάναν

κάτω 'πὸ τὸ πηγοῦνι μου
κὴ λίρες 'πὸ τὰ μάγλα μ'
πατέρας μ' κὴ πεθερὸς
ἐρρίχνανε μοὶ φκηένταν
νὰ καζαντίσω κὴ μὲ φκιάρ
τὴς λίρες νὰ φκιαρίζω.
'Απὰ στὸ ἴδιο τὸ πινάκ'
ἐστάθηκα κὴ γδύστκα
κὴ πὰ σὲ κειὸ μὲ ντύσανε
κὴ μορφοσυγυρίστκα
κὴ μὲ καρόφανα κὴ τρὲς
γοί θκοὶ μ' μὲ 'ποδεχτήκαν.
'Απὸ τὴ μιὰ γὴ ἀδεργή μ'
ἀπ' τ'ν ἄλλη ὁ κουμπάρος
ἀλλὰ μπρατσία πήγαμε
μὲ ὄργανα ποὺ παίζαν
στὴ νύφη καὶ σταθήκαμε
ἀπ' ὄξω 'πὸ τὸ σπίτι τς
ὥρα κη' ἀπάνω, φίλοι μου,
ὥσπου 'πὶ τέλους φάν'κε
εἰς τὸ κατῶφλι της κη' αὐτὴ
τὰ ξέρτε, δὲ τὰ λέγω.
'Εμ τὰ πολλὰ τὰ θάσανα
ἐτότες ἀρχινοῦσαν.
Μερόν'χτα δύο φίλοι μου
οἱ ἄλλ' γλεντοκοπούσαν
κὴ γὼ μὲ τὴ γυναῖκα μου
ἐρωτοχτυπημένοι,
ξαγρυπνισμέν' κὴ κουρασμέν'
μόνε ποὺ τς καμαρώναμ.
'Εξέχασα νὰ σᾶς εἰπῶ
πὼς οὔλη τὴ Δευτέρα
ποὺ σεργιανούσαν τὸ γαμπρὸ
σεργιάνισαν κὴ μένα
κὴ μόν τὸ θράδ μὲ πήγανε
στῆς νύφης τὸ μεκιάνι.
Τὴ μέρα τ'ν ἄλλ' τ' ἀποσπερὶ
μπροστὰ σ' οὔλο τὸ κόσμο
ὁ κμπάρος τὴ μεσάντρια
ἀδειάζ κὴ ρίχνει κάτω
παπλώματα κὴ στρώματα
κουθέρτες, μαξιλάρια.

Λήμνιοι ἁλιεῖς εἰς τὸν ὀνειρώδη Ρωμέϊκον Γιαλὸν προετοιμαζόμενοι διὰ τὴν «βραδυνὴν καλάδα των» καὶ φωτογραφούμενοι μετὰ δύο παραθεριζουσῶν 'Αθίδων

πιασμέν' ἀλλὰ μπρατσία
μὲς στὰ χιονᾶτα νυφικὰ
τὸ πρόσωπο τς μὲ θέλο.
Τότες ἐξεκινήσανε
μὲ λύρες κὴ λαγοῦτα.
Στὴν ἀγκηλ,σὰ σὰ φτάσαμε
καταμεσῆ μὲ βάλαν
κὴ πάντεχα ὥσπου φέρανε
τὴ νύφη οἱ δικοί της
ἀλλὰ μπρατσία μ' ὄργανα
'πως φέρανε κὴ μένα.
Τῆς ἀγκηλ'σᾶς τὰ γράμματα
Κατόπι δύο στρώματα
πανωτιαστὰ τὰ θάζει
γιὰ νὰ κοιμθοῦν οἱ νηόγαμπροι
πάνω σ' αὐτὰ τὴ νύχτα.
Τότες μαρτύριο σωστὸ
ὁ γάμος ἦταν, φίλοι,
'πως ἤτανε μαρτύριο
κη' ὄντας γεννοῦσε ἡ γ'ναῖκα,
γιατὶ τρεῖς μέρες ἔπρεπε
ὁ ἄντρας σ' ἄλλο σπίτι
νὰ κ'μᾶτη κὴ τὴ γ'ναῖκα του
τς ὀχτὼ νὰ τὴ κυττάξη.

Κωσταντὴς

Γέρο 'Αντών' κὴ φίλε μου
πῶς νὰ σὲ φκαριστήσω
ποὺ τέτοια χὰρ μᾶς ἔκαμες
γιὰ τὸ χαντῆρ τς Μαρίας;
Δὲν ἤθελα τόσο πολὺ
ἐσένα νὰ κουράσουμ
τὸ πειὸ καλὸ μὲς στὸ χωριὸ
ἀπ' τς γέρ οὖλοι ποὺ ἔχουμ.
"Ελα νὰ τὸ τσουγκρίσουμε
ποτὲς νὰ μὴ πεθάνης
κὴ οὔλου διέτς νὰ στέκεση
καλόκεφος λεβέντης.

'Αντὼν'ς

Χρόνια πολλὰ κη' ἂν ἔζησα,
μεγαλονοικοκύρη
καλὲ κὴ ἄξε Κωσταντή,
ἀκόμα θὲ νὰ ζήσω.
Αὐτὸ μοὶ λέγει ἡ καρδιά μ'
ποὺ δὲ γερνᾶ 'πως ξέρεις
σὰ τοῦ ἀθρώπου τὸ κορμὶ
ποὺ γέρειν' κὴ ζαρώνει.
Τὴς ἐννενήντα τς χάλασα
θὰ πιάσω τ' κατοστάρα.
Κὴ τὸ κρασὶ τὸ πίνω γὼ
κὴ νηὸς καταλαβαίνω.
Τ' "Αγιου Χαράλαμπου ἡ χὰρ
μοὶ δίνει τὴς δυνάμες
μὲ τὰ λασπόλουτρα ποὺ ἔχ'
κοντὰ στὴν ἀγκλ'σοῦδα τ'.
Δέκα μερὸν'χτα κάθουμη
κάθε φορὰ ποὺ πγαίνω
κὴ εἴκους πασαλείμματα
σ' τς κλειδῶσες μ' σὰ κάμω
ξανανηωμένος νταβρανᾶς
γυρίζω στὸ χωριό μας.
Μπρὶν χρόνια λέγαν, μάθετε,
πὼς εἶχε βρυκολάκοι
κείν' οὖλ' ἡ περιφέρεια
κὴ πὼς ἡ χάρη τ' "Αγιου
τοὺς ἔκαμε κὴ φύγανε
κὴ στὸ Φακὸ μπαζάραν.
Αὐτοίν' ἐμένα μιὰ βολά,
ἐννηὰ χρονῶ μὲ πιάσαν
κὴ μὲ ξυλοφορτώσανε
κὴ σὲ χαντάκ' μὲ ρίξαν.
Σὰ σνῆρτα μὲ ἁρπάξανε
κὴ στὸ Σκοπὸ ἀπάνω
τὴ κορυφή, τὴ πειὸ ἀψλὴ
πὄχ' ὁ Φακός μας ὅλος
ποὺ πέφτει μέσα στὸ ζευγάρ
τῆς Βέττας 'Αποστόλου
κὴ ποὺ ἀκούγντην Καστριᾶ
μὲ πήγαν κὴ μ' ἀφήκαν.
Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησα
σὲ μία μάντρα μέσα
τ' Ν'κόλα Μάκρα ἤτανε
τοῦ κύρ 'πὸ τὸ Κοντιᾶ μας.
"Ενας τσομπάνος ἔλαχε
νἀνέβη νὰ βοσκήση
κὴ νὰ γαυγίζνη ἄκουσε
κὴ νὰ μουγκρίζνη σκῦλοι.
Στὴ πλάτη τ' μὲ κατέβασε
στὸ σπτόμαντρο μὲ πῆγε.
Κείν' τὴ βολὰ φοβήθηκα
λέγω τὸν ἥμαρτό μου
κη' ἀκόμα μιὰ μὲ τς καλ'κατζὰρ
τ' παραμονὴ τὰ Φῶτα,
'ντας ἤμνη ἔντεκα χρονῶ
κὴ πόμνα μοναχὸς μ'
γιὰ λίγο μὲς στὸ σπίτι μας
ὁπότες κατεβήκαν
ἀπὸ τὸ καπνοδόχο μας
κη' ἀφοῦς μὲ κατεβάσαν
ζὸρ ζορονὰ εἰς τὸ κατῶγ'
καθήσανε κὴ φάγαν
οὖλες τὴς μαρμαρίτες μας
γοί ἀφουρσμέν' κὴ φύγαν
ἀπὸ τὸ καπνοδόχο μας,
τ'ν ἀχ'λιὰ νὰ μὴ πατήσνε
ποὺ γύρω σ' ὅλο μας τὸ σπίτ
πρωῖ πρωῖ 'μεῖς ρίξαμ,
'πως κάμνε οὖλ' οἱ χωριανοί,
γιατὶ οἱ Καλ'κατζάροι
'πως ξέρουμε τὴν ἀχιλιὰ
τ' φοβούντην σὰ τό, χάρο.
'Ηγὼ μὲς τὸ κατῶγι μας
'π' τὸ φόβο μ' λιγοθύμσα
ὡς ποῦρτην ἡ μητέρα μου
κὴ μ' ἔβγαλε κὴ σνῆρτα.
Τόσο πολὺ φοβήθηκα,
π' φοβούμνη κὴ τς τραγστάδες
ποὺ σὰ βραδυάση βγαίνουνε
τ' παραμονὴ τὰ Φῶτα.
Τόσο ποὺ δὲν ἀνοίγαμε
καμμιὰ ἡμεῖς παρέα
γι' αὐτὸ κη' ἀκούγαμ, φίλοι μου,
ἐτοῦτα τὰ λογούδια.
«"Ηρταμε κὴ στὰ σπίτια σας
εἴδαμ τὴν ἀθρωπιά σας
ὅσ' ἀθρωπιὰ ἔχ' ὁ γάδαρος

ἔχει κὴ γὴ᾽ ἀφεντιά σας.
Σένα σοὶ πρέπ, ἀφέντη μου,
τρουβὰς κὴ δεκανίκι
νὰ σὲ δαγνάννε τὰ σκυλιὰ
νὰ σὲ τραβοῦν οἱ λύκοι.
Ξύπνα σὺ πετροπέρδικα
τίναξε τὰ φτερά σου
δγιὲ κὴ τὸ στραβοκούρναρο
πόχεις στὴν ἀγκαλιά σου.»

κάνει κρασὶ μοσχᾶτο.
"Οσες μανάδες κη᾽ ἂν τὸ πιοῦν
καμμιὰ παιδὶ δὲν κάνει.
"Αν τὄπινε κη᾽ ἡ μάννα μας
δὲν ἤθελε μᾶς κάμει.
Πήκαμε γιὰ τὸ σπίτι σας
ὁ Θὸς νὰ τὸ φυλάη
ὁ Θὸς νὰ τὸ πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὸ στερεώνη.

Ἡ διὰ σταυροῦ σημειουμένη κυρία Μαίρη Β. Δανέζη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Ἀδαμαντίου καὶ ἄλλων Λημνίων εἰς ἐκδρομὴν

Δέσποινα

Νὰ σὲ χαιρώμαστε ὅλοι μας
Γεροαντώνη, πέ μας
τὰ λόγια π᾽ λέγαν οἱ πρωτνοὶ
τ᾽ παραμονὴ τὰ Φῶτα.

Ἀντών᾽ς

Μεγάλο τὸ χαντῆρι σου,
Δεσπνέλλα, κὴ ἀρχίζω:
«Ἐδῶ μᾶς στείλαν κη᾽ ἤρταμε
σὲ τοῦτα τὰ παλάτια,
ποῦνη τὰ σπίτια δίπορτα
γοι᾽ αὐλὲς μαρμαρωμένες.
Τρεῖς ἄρχοντοι τὰ φκιάνανε
κὴ τρεῖς ἀντρειγιωμένοι
μὲ τὸ ξυστή, μὲ τὸ γυαλὶ
μὲ τὸ μαργαριτάρι.
Πὸ μέσα μὲ τὸ μάλαμμα
ἀπ᾽ ὄξω μὲ τ᾽ ἀσῆμι
κη᾽ ἀπὰν ἀπ᾽ τ᾽ ἀπολούσματα
ἁγιόκλημα ἀνοίγει.
Κάνει σταφύλι ροζακὶ

Νὰ ποῦμη τὸν ἀφέντη μας
κανέ καλὸ τραγοῦδι.
Σένα σοὶ πρέπ᾽ ἀφέντη μου,
καρέγλα καρυδένια
γιὰ νἀκουμπᾶ ἡ μέση σου
ἡ μαργαριταρένια.
Σένα σοὶ πρέπ᾽ ἀφέντη μου
καρέγλα νἀκουμπίζης
μὲ τὄνα χέρι νὰ μετρᾶς
μὲ τ᾽ ἄλλο νὰ δανείζης.
Σένα σοὶ πρέπ ἀφέντη μου
σκαμνὶ κὴ μαξιλάρι
νὰ κοσκινίζης τὸ φλουρὶ
νὰ πέφτη τ᾽ ἀλογάρι.
Κη᾽ ἀπὸ τὰ κοσκινίσματα
σκλάβο νὰ ξαγοράσης
ὄχ᾽ μόνε σκλάβο μοναχὸ
ἀλλὰ κὴ σκλαβοπούλα.
Πήκαμε τὸν ἀφέντη μας
ὁ Θὸς νὰ τὸν φυλάη
ὁ Θὸς νὰ τὸν πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὸν στερεώνη.

Βρὲ κιαχαγιὰ βρὲ κιαχαγιὰ
βρὲ πρωτοζευγαλάτη
σπυρὶ σπυρὶ τὸν ἔσπερνες
τὸ σπόρο χίλια πνάκια
κὴ κεῖ ποὺ τὸν δερμόνιζες
φυτρώνει κὴ βλαστίζει
περδίκια τὸν τσαλαπατοῦν
λαγούδια τὸν ξετνάζουν.
Παίρνεις τὸ ντουφεκάκι σου
κὴ πᾶς νὰ τὰ σκοτώσης.
Μήτε λαγούδια σκότωσες
μήτε περδίκια πιάσες,
μὸν θέρισες κη' ἀλώνισες
ὅλα τ' ἀποφαγούδια
κή κάτσες κὴ τὰ μέτρησες
κὴ μετρημὸ δὲν εἶχαν.
Πόχεις τὰ χίλια πρόβατα
κὴ τὸ Φεγγάρι μάντρα
τὸ ἄστρο τὸν Αὐγερινὸ
τσομπάν' κὴ τὰ φυλάει,
τὸν 'Ιορδάνη ποταμό
νερὸ ποὺ τὰ ποτίζει,
τὸ σύγνεφο τοῦ Οὐρανοῦ
σταλὸ κὴ τὰ σταλίζει.
Πήκαμε γιὰ τὸ κιαχαγιὰ
ὁ Θὸς νὰ τὸν φιλάη
ὁ Θὸς νὰ τὸν πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὸν στερεώνη.
Νὰ ποῦμη τὴ κυρία μας
κανὲ καλὸ τραγοῦδι.
Κυρὰ ψηλή, κυρὰ λιγνὴ
κυρὰ καμπανοφρύδα,
σήκω, κυρά μου κη' ἄλλαξε
νὰ πᾶς ταχειὰ στὰ Φῶτα
στὰ Φῶτα, στὰ Φωτίσματα
κὴ στοῦ Χριστοῦ τὸ Λόγο.
Βάλε τὸν "Ηλιο πρόσωπο
κὴ τὸ Φεγγὰρ ἀστῆθι
κὴ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ
βάλτο καμπανοφρύδι.
Τὴν ὄχεντρα τὴ πλουμιστὴ
γιορντάνι στὸ λαιμό σου,
τὰ χοχλιδέλια τοῦ γιαλοῦ
κουμπιὰ στὸ κάβαδό σου,
τὸν ἄμμο τὸν ἀμέτρητο
ψιλὸ μαργαριτάρι.
Πήκαμε τὴ κυρία μὰς
ὁ Θὸς νὰ τὴ φυλάη
οὐ Θὸς νὰ τὴ πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὴ στερεώνη.
Νὰ ποῦμη γιὰ τὸ γυιόκα σας
κανὲ καλὸ τραγοῦδι.
"Αν ἔχης γυιὸ στὰ γράμματα
κὴ σέρνει τὸ κοντύλι
νὰ δώκ' ὁ Θὸς κη' ἡ Παναγιὰ
νὰ βάλη πετραχῆλι.
Πέντ ἔξ μικρὲς τὸν ἀγαποῦν
κὴ τέσσερες μουγάλες
ἡ τρίτη ἡ μικρότερη
στὴ μάννα της τὸ λέει:
Μάννα μου ἂς τὸν πάρουμε
'φοῦς εἶνη παλληκάρι.
Στοὺς κάμπους πιάνει πέρδικες
κὴ στὰ βουνὰ λαγούδια
κὴ μὲς στὰ πετροσχίσματα
πιάνει περιστερούδια.
Εἶνη καλὸς κὴ γνωμικὸς
κὴ προκοπὴ θὰ ν ἔχη.
Πήκαμε γιὰ τὸ γυιόκα σας
οὐ Θὸς νὰ τὸν φυλάη
οὐ Θὸς νὰ τὸν πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὸν στερεώνη.
Νὰ ποῦμη γιὰ τὴ κόρη σας
κανὲ καλὸ τραγοῦδι.
Προξενητάδες ἔρχονται
προξενητάδες φέγνε.
Ρωτοῦνε κὴ ξαναρωτοῦν
ποιανοῦ εἶν αὐτὴν' ἡ κόρη
πόχει τὰ μάτια σὰν ἐληὲς
τὰ φρύδια σὰν ἀβδέλλες
ποὺ εἶνη κὴ ὁμορφώτερη
ἀπ' ὅλες τὴς κοπέλλες.
"Αν εἶνη κὴ καλὸς γαμπρὸς
πολλὰ προικιὰ γυρεύει.
Γυρεύει σπίτια δίπορτα
μ' αὐλὲς μαρμαρωμένες
γυρὲβ ἀμπέλια ἀτρύγητα
ἀμπέλια τρυγημένα.
γυρεύει καὶ τὴ Θάλασσα
μὲ οὖλα τὰ καράβια
γυρεύει καὶ τὸ κὺρ Βορηᾶ
νὰ τὰ καλαρμενίζη.
Γυρεύει κὴ τὸ κὺρ Νοτιᾶ
νὰ τὰ καλοαράζη,
νὰ κάνη τὰ ταξίδια του
καὶ πίσω νὰ γυρίζη.
Πήκαμε γιὰ τὴ κόρη σας
οὐ Θὸς νὰ τὴ φυλάη
οὐ Θὸς νὰ τὴ πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὴ στεφανώση.
Νὰ ποῦμη γιὰ τ' κοροῦλα σας
ἕνα καλὸ τραγοῦδι

ποὺ τραγουδάει ὄμορφα
μαθαίνει νὰ κεντάη.
Γιὰ χτένιζέ την' λοῦζε την'
γιὰ μοσχοσαπουν'ζέ την'
κὴ στέρνε τήν' στ' δασκάλισσα
γράμματα νὰ μαθαίνη.
'Ο δάσκαλος τὴ χτύπησε
μὲ μιὰ ψιλὴ βεργίτσα
δασκάλισσα τὴ μέρωσε
μὲ δυὸ χουφτιὲς φυστίκια.
Βάζει τὸ δάκρυ στὴ ποδιὰ
κὴ τὸ χαρτὶ στὴ τσέπη
πηγαίνει στὴ μαννοῦλα της
ἡ πολυχαδεμένη.
Κόρη μου ποῦ εἶν τὰ γράμματα
ποῦν ὁ διαλογισμός σου;
Τὰ γράμματα εἶν στὸ δάσκαλο
κη' ὁ νοῦς μου στὰ παιγνίδια
τώρα ἄφησε μαννοῦλα μου
νὰ σπάσω τὰ φυστίκια.
Πήκαμ γιὰ τὴ κοροῦλα σας
ὁ Θὸς νὰ τὴ φυλάη
ὁ Θὸς νὰ τὴ πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὴ μεγαλώνη.
Νὰ ποῦμη κὴ γιὰ τὸ μωρὸ
κανέ καλὸ τραγοῦδι,
τὸ γελαστὸ τὸ ὄμορφο
τὸ μκρό σας ἀγγελοῦδι.
Τὴ κούνια του τὴν ἀργυρῆ
φορδειὰ πλατειὰ στρωμένη
βαγιῶτες τὴ κουνοῦσανε
οἱ βάγιες τὴ κουνᾶνε,
στὸ περιβόλ' τὸ πγαίνουνε
κη' ὅλο τὸ σεργιανᾶνε.
Κόβνε λιανὸ βασιλικὸ
λιανὸ σὰ τὰ μαλλιά του
τὸν βάζουν στὴ μυτίτσα του
κὴ φραίνετ' ἡ καρδιά του.
Πήκαμε καὶ γιὰ τὸ μωρὸ
οὐ Θὸς νὰ τὸ φυλάη
ὁ Θὸς νὰ τὸ πολυχρονᾶ
κὴ νὰ τὸ μεγαλώνη.
Σήκω κυρά μου κη' ἄνοιξε
μὴ κάνεις τόσο νάζι
κη' εἶνη πὰ στὰ μεσάνυχτα
μᾶς ἔκοψε τ' ἀγιάζι.
Σήκω κυρά μου κη' ἄνοιξε
τὴν ἀργυρένια πόρτα
κη' ἂν ἔχης γρόσα δό μας τα
φλουριὰ μὴ τὰ λυπᾶσαι.
Κη' ἀπὸ τὸ μαυρογούρτζελο
κανένα κομματάκι
κη' ἀπὸ τὴ μαύρη κόττα σας
κανένα αὐγουλάκι.
'Ακόμα δὲ τὸν ηὕρηκες
τὸ μάνταλο νἀνοίξης
νὰ μᾶς κεράγ'ς ἕνα κρασὶ
κὴ πάλε νὰ σφαλίξης;
Βγάλε πανέρια κάστανα
πανέρια λεπτοκάρυα
βγάλε κὴ τὸ γλυκὸ κρασὶ
κέρνα τὰ παλληκάρια.
'Ακόμα δὲ τὸν ηὕρηκες
τὸ μάνταλο νὰ ἀνοίξης
νὰ μᾶς κεράγ'ς ἕνα κρασὶ
κὴ πάλε νὰ σφαλίξης;»

Δέσποινα

Νᾶσαι καλὰ κὴ φκαριστῶ
γεροκιαγιὰ 'Αντώνη,
θὲ νὰ κεράσω τώρα γὼ
στὴ γειὰ σ' νὰ πιοῦμη ὅλοι.

'Αντών'ς

Τὰ κάλαντα σὰ τέλειωναν
οἱ ν'κοκυροὶ ἀνοίγαν
κη' ἀφοῦς ἀπὸ τὸ κάθε τὶς
τρατέρναν σ'τς τραγδιστάδες
μὲ λάμπες τς παραβγάζανε
κὴ τς φκηέναν κὴ τοῦ χρόνου
μὲ καληνύχτες, χορατά,
π' ἀκούστε κὴ ποὺ ξέρτε.
'Π' αὐτὲς τς εὐκιὲς θυμοῦμη μιά,
ποτὲς δὲ θὰ τ'ξεχάσω.
Μᾶς τ'ν εἶπε ὄντας φέγνανε
ὁ γέρος ὁ Πλαγίσος
νὰ τὴ θυμάστε ἀκούστετην'
ποτὲς νὰ μὴ τ' ξεχάστε:
Μαλαματένιος ποταμὸς
νὰ τρέχ' μὲς στὴν αὐλή σας
νὰ πλύν-τε τὰ ροῦχάκια σας
νὰ λάμπη τὸ κορμί σας.

Μῆτρος

Τέτοια ἐφκὴ κιαγιὰ 'Αντών'
σπολάτη, Θὸς σχωρές τον
κειὸ τὸ Πλαγίσο, π' τὸν σχωρνοῦν
οἱ Κοντιατνοὶ π' τὸν θμούντην.

'Αμύρσα

Κὴ στὸ μωρό μας τὸ Λιμπὼ
ἕνα τραγοῦδ' νὰ ποῦμη
τὸ ὄμορφο κὴ τὸ γλυκὸ
κη' ὅλοι νὰ τῶ φκηστοῦμη.

Ἡ μήτηρ μας Χρυσάνθη

Τὸ μικρό μας τὸ παιδὶ
θέλει χάδια θέλ' χοροί,
θέλει χάδια καὶ χοροὶ
κὴ βρακιὰ νὰ κατουρῇ
Ἄχ' ἠγὼ νὰ τὸ χαρῶ
κὴ μεγάλο νὰ τὸ διῶ
νὰ τὸ διῶ νυφοῦλα 'γώ,
μ' ἔνανε χρυσὸ γαμπρό.
Ἐμ ποιὸς τὄδειρε κὴ κλαίγ'
κὴ τ' μανοῦλα τ' δὲ τὸ λέγ;
ταστανὰ στανίζετη
ὅλο 'πιταυρίζετη
Τοῦτο νὰ βρὲ τὸ μωρὸ
τὸ γλυκὸ μου τὸ Λιμπὼ
ταστανὰ στανὰ θὰ γέν'
στὰ δενδρέλλια θ' ἀνεβαίν'
Τὸ μικρό μου τὸ Λιμπὼ
μὲς τὸ δρόμο τώβρα 'γὼ
κὴ ἔδερνε ἕνα λαγὼ
μὲ γεμᾶτο μπιμπερό.
Τὸ παιδί μας θὲλ' χορὸ
τὰ βιολιὰ δὲν εἶνη δῶ
ὅποιος πάγ' κὴ μᾶς τὰ φέρ
τάλληρο θὰ πάρ στὸ χέρ.
Τῆς μπεμπούλας μου τὸ γάμο
'γὼ χειμῶνα δὲ τὸν κάνω
νὰ μὴ βρέξη καὶ βραχοῦνε
καὶ μοῦ τὸ καταραστοῦνε
τάρι ρὶ τάρι ρὶ
χάδια θέλει τὸ παιδί.
Τάστα νὰ στανίζετη
μορφοσυγυρίζετη
ταστανὰ στανίζετη
νὰ νὰ νὰ φτερνίζετη.
Τὸ παιδί μας πάγ' στ' ἀμπέλ'
μὲ τὸ μκρὸ τὸ καλαθέλ',
νὰ τῶ δώκ' ὁ ἀγᾶς σταφλοῦδ
κη' ἡ ἀγάδαινα ψωμοῦδ.
Τάστα νὰ στανίζεται
ὁμορφοστολίζεται
μορφοκαμαρώνεται
κὴ δὲ συμμαζώνεται.
Ἔχω κόρη ἔχω πίκρα
θὰ δουλεύω μέρα νύχτα,
νὰ 'τοιμάσω τὰ προικιά
νὰ παντρέψω τ' κοπελλιά.
Ἔχω γυιὸ ἔχω χαρά
ποὺ θὰ γίνω πεθερά
κὴ θὰ κάτσω στὴ γωνιὰ
νὰ μετρήσω τὰ φλουριά.

Ὁ πλοίαρχος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ υἱός μας Χριστόφορος εἰς τὴν Ἰαπωνίαν

"Ελα νὰ χορέψωμε
τραχανὸ νὰ βρέξωμε.
Ποῦ θὰ τὸν ἁπλώσωμε
τὼρα νὰ παραβγοῦνε.
Σωκράτη κὴ Τηλέμαχε
δόστε ζωὴ καὶ κέφι.

ΠΑΤΜΑ ΚΕΧΑΓΙΑΔΙΚΟΣ

ποῦ θὰ τὸν στεγνώσωμε;
Μὲς στοῦ Γιάννη τὴν αὐλὴ
ποῦναι Τοῦρκοι καὶ Ρωμηοί.
Κεῖ θὰ στήσωμε χορὸ
τὸ Λημνιὸ κὴ τὸ Σμυρνιό.

Μῆτρος

Κὴ τώρα, φίλοι, τὸ καπάκ'.
Σεῖς ξέρετε ποιὸ εἶνη.
Εἶνη τὸ Π Α Τ Μ Α, ὁ χορὸς
τῆς λεβεντιᾶς τῆς Λῆμνος,
ποὺ οὖλ' νὰ τὸν χορέψουνε
δὲν ἠμποροῦνε, ὄχι.
"Οσοιν' καλὰ τὸν ξέρουνε,
γιὰ ἄντρες γιὰ γυναῖκες,
ἂς ἔρτουνε στὴ λεβεντιὰ

Κωσταντὴς

Νᾶστη καλὰ κὴ φκαριστῶ
δῶ μέσα ὅσοιν' εἶστε.
Κέφι κὴ γειὰ κὴ λεβεντιὰ
ποτὲ νὰ μὴ σᾶς λείπη.

'Αντών'ς

'Αντῆστε κὴ ξημέρωσε
οἱ πετεινοὶ λαλοῦνε,
ὥρα ποὺ καὶ οἱ ξενύχτηδες
πᾶνε νὰ κοιμηθοῦνε.

Τ Ε Λ Ο Σ
ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΗΜΝΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΦΘΟΓΓΙΚΑ ΠΑΘΗ

Ἐκ τῆς φράσεως: ἀπ᾽ τ᾽ν ὥρα π᾽σοὶ τοῦπα διέβαζά᾽σο προῦρτην οὐ Γιωργῆς κη᾽ ἀνέβκη πὰ στ᾽σκιᾶ καὶ τῆς τρισυλλάβου ἀρᾶς: κακορράχ᾽ς - κα - κορράχ᾽ς - ἢ κακοχράγ᾽ς - κα - κο - χράγ᾽ς, πειθόμεθα ὅτι εἰς τὴν λημνιακὴν διάλεκτον σπανίως συναντῶμεν λέξεις ἀκεραίας. Εἰς αὐτὰς βρίθουσιν αἱ ἐκθλίψεις, αἱ κράσεις, αἱ συναιρέσεις, αἱ συγκοπαί, αἱ μεταθέσεις, αἱ ἀποβολαὶ κλπ., μέχρι σημείου ὥστε εἰς μίαν συλλαβὴν νὰ προφέρωνται τέσσαρα καὶ πέντε συνεχῆ σύμφωνα, ὡς: στσπρόθυμ=εἰς τοὺς προθύμους, στσφρου-ροὶ= εἰς τοὺς φρουρούς, στστρα-τηγοὶ= εἰς τοὺς στρατηγούς κ.λ.π.

ΤΟΝΟΙ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΑ

Οἱ περὶ τονισμοῦ καὶ πνευμάτων κανόνες οὐδόλως διαφέρουσι τῶν κανόνων τῆς Καθαρευούσης.

ΑΤΟΝΟΙ ΛΕΞΕΙΣ

Ἄτονοι λέξεις εἰς τὴν Δημνιακὴν εἶναι αἱ ἑξῆς πτώσεις τοῦ ἄρθρου:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΣΕΝ.	ΕΝΙΚΟΣ ΘΗΛ.	ΕΝΙΚΟΣ ΟΥΔΕΤ.
Ὀνομαστ. ὁ ἢ οὐ	Ὀνομαστ. ἡ ἢ γἢ	.....
Γενικὴ τ᾽	Γενικὴ τς	Γενικὴ τ᾽
	Δοτικὴ στ ἢ σ᾽τν	
	Αἰτιατ. τ᾽ ἢ τν	

ΠΛΗΘΥΝΤ. ΑΡΣΕΝ.	ΠΛΗΘΥΝΤ. ΘΗΛ.	ΠΛΗΘΥΝΤ. ΟΥΔΕΤ.
Ὀνομαστ. οἱ ἢ γοὶ	Ὀνομαστ. οἱ ἢ γοὶ	.....
Δοτικὴ σ᾽τς	Δοτικὴ σ᾽τς	.... ..
Αἰτιατ. τς	Αἰτιατικὴ τς	.....

ΕΓΚΛΙΤΙΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ

Εἰς αὐτὰς κατατάσσονται α) αἱ πτώσεις τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σᾶς, τό, τόν, τοῦ, τά, τήν, τές, β) ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τί, γ) τὰ μόρια ὡς, πού, πώς, δ) τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα πότες, ποτές, ε) ὁ σύνδεσμος κἢ=καί, στ) αἱ προθέσεις γιά, ἄνε, κατά, παρά, ἀπό, σέ, ξέ, μέ, πὲρ καὶ ζ) τὸ τοπικὸν ἐπίρρημα - μπρός.

ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΕΩΣ

Τὰ σημεῖα στίξεως οὐδόλως διαφέρουσι ἀπὸ τὰ τῆς Καθαρευούσης.

ΜΟΡΙΑ

Μτί, σά, ἐμ, κηέτς, μή, νά, ὡς, πού, πώς, κό, ὀχ', ὀχ, ναί.

ΕΥΦΩΝΙΚΑ ΣΥΜΦΩΝΑ

Τὰ ἐν χρήσει εὐφωνικὰ σύμφωνα παρὰ τοῖς Λημνίοις εἶναι τὰ κ', γ', χ', σ', ν', λ'. Περὶ αὐτῶν προφερομένων ποῦ μὲν ψιλῶν ποῦ δὲ δασέων, γράφομεν ἐκτενῶς εἰς τὸ περὶ Γραφῆς - Προφορᾶς καὶ Ἀποστρόφου κεφάλαιον.

ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ

Αἱ ἐν χρήσει δίφθογγοι εἰς τὴν Λημνιακὴν εἶναι αἱ: εἰ, οι, αι, αυ, καὶ εὐ. Τὰς ηὐ καὶ υι ὡς καὶ τὰς καταχρηστικὰς οὐδαμοῦ τὰς συναντῶμεν.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Προθέσεις ἡ Λημνιακὴ ἔχει τάς: μέχρι, χώρις ἢ χωρίς, ἄνε, κατά, ἀντίς, ἐξόν, παρά, ἀπό, περ', ἀπ', γιά, ξέ, μές, μέ, σά, σέ.

Ἡ ἄνε εἶναι παράφθορος τῆς ἀνά ἡ ἐξὸν τῆς ἐκτός, ἡ ἀπ' τῆς ἀπό, ἡ γιὰ τῆς διά, ἡ ξὲ τῆς ἐξ, ἡ περ τῆς ὑπὲρ καὶ ἡ ἀντὶς τῆς ἀντί.

Ἡ μὲς ἀντικαθιστᾶ τὴν ἐν, ἡ μὲ τὴν μετά, ἡ σὰ τὴν πρὸς καὶ ἡ σὲ τὴν εἰς. Τὴν ἐν πολλάκις τὴν συναντῶμεν ἡνωμένην μετὰ τῆς ἑπομένης λέξεως καὶ ὑπὸ μορφὴν γ ὡς εἰς τὰς λέξεις γτόπιος=ἐντόπιος, γτύνω=ἐνδύω κτλ. Συναντᾶται καὶ ὑπὸ μορφὴν μ ἡνωμένη μετὰ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ χειλικῶν συμφώνων. Ἡ εἰς πρὸ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ συμφώνου μεταβάλλεται εἰς σὲ πρὸ λέξεων δὲ ἀρχομένων ἀπὸ φωνήεντος εἰς σ'. Ἡ γιὰ πολλάκις ἀντικαθιστᾶ τὴν πρός. Τὰς σύν, ἐπί, περὶ καὶ ὑπό, οὐδαμοῦ τὰς συναντῶμεν ἀκεραίας.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ΣΥΜΠΛΕΚΤΙΚΟΙ: Κή, οὔτε, μήτε, μηδὲ
ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΟΙ: Μά, ἐμ, ἐμτί, ὅμως, ἀμτιδά, ἀμτίδα
ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΟΙ: Γιά, εἴτε, κηά, ἄμ, ἀμπὼς
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΟΙ: Ἄραγες, δηλαδής, τάχα, τάχατες, φοροῦμι, φοροῦμη.
ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ: Σά, σάν, ἐμσά, σάμπως, μήγαρς, μήγαρις
ΕΙΔΙΚΟΙ: Μπάριμ=τοὐλάχιστον, ἀφοῦς, πώς, μή, μάλιος
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΙ: Γιατί, ἐπειδὴς
ΧΡΟΝΙΚΟΙ: Ἄμα ἰσαμέ, ὁσοπνά, ὡσπού, οὔλου=συνεχῶς
ΤΕΛΙΚΟΙ: Γιανά, γιατὶ

ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ

ΓΕΛΑΣΤΙΚΑ: Ἔχουσιν ὡς καὶ εἰς τὴν Δημοτικήν.
ΣΧΕΤΛΙΑΣΤΙΚΑ: Ἀχοῦ, ἀλλοίμονο καὶ ἀλλοίμονος, κρῖμα, ἄχ ἠγώ, ἄχ, ἀστόπαθα, κόμουρσεῖς, γιαδέδωσύ, μαννὰ ἠγώ, ἔ τ' ὁλόμαυρο, ἔ τὸ φωτιοκαμμένο.
ΘΑΥΜΑΣΤΙΚΑ: Μπρέεε, ἄαα.
ΘΕΙΑΣΤΙΚΑ: Μπράδο, ζήτωωω.
ΚΛΗΤΙΚΑ: Ἔ, μπρέ.

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ: ΤΟΠΙΚΑ

Σαδεδῶ, δῶ, δωνά, δεδῶ, σαδωνά, = πρὸς τὰ ἐδῶ, δεκεῖ, πούπετας, κεινὰ =ἐκεῖ, πούπετα=πουθενά, ἀλλοῦ, μακρυγιά, ποῦ, πέρα πά, ἀπάν, πάν, κοντά, κάτ, μπρός, καταμεσῆ, πίσω, ἀποκάτ, ἀποπάν, δαὐτοῦ, ἔξω, ἀποκεινά, μέσα, σαπάν, σακάτ, ὡσποῦ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἄμα, ὄντας, πότε, ὡσπότε, τότες, τώρα, πάντα, ἀλλότε ἢ ἀλλότες ἀκόμα

μπρίν, μπριχοῦ, γλήγορα, προχτὲ ἢ προχτές, ἀντιπροχτές, φέτο ἢ φέτος, ἄβεργιο, ὁλημερίς, μεθάβεργιο, χτὲ ἢ χτές, πέρς προπέρς, τχρόν, ψὲ ἢ ψές, προψέ, ἀποβραδύς, ἀποσπερίς, κἄπ κἄπ=ἐνίοτε, μάνε μάνε=τάχιστα, ὁλονυχτίς, πουρνὸ=λίαν πρωί, ὕστερα, σὲ κομμάτ=ἐντὸς λίγου, ὡς τὰ τώρα=μέχρι στιγμῆς,

ΤΡΟΠΙΚΑ

Ἔτς ἢ διέτς ἢ τσινὰς=οὕτω, καλὰ=καλῶς, ἀλλοιῶς, σιγά, μαλακά, σταυρωτά, ἴσα λοξά, στραβά, ἄσκημα—κακῶς, ζόρκα, μαζί, ἀνεκάτ=ἄνω κάτω, περήφανα, ἀνάποδα, ξέχωρα, ξεχωριστά, ἀγκαλιαστά, ἀδιαφόρετα=ματαίως ἢ ἀδίκως, συρτά, μονομνιᾶς=διὰ μιᾶς, παγωτιαστὰ=τὸ ἕν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἀνεκούκουρδα=ὀκλαδόν, βολ᾽κὰ=κατ᾽ εὐχὴν καὶ εὐνοϊκῶς, στρωτὰ=ὁμαλῶς, στνδῦ=ἐπιφανειακῶς, ἄδολα, ζερβά, δεξά, τριγύρω, ὁλοτρόγυρα, καταπόδ᾽ ξανά, χουβαργτάδκα = πλουσιοπαρόχως, σουρσουρουσοὺλ = ὅλοι ὁμοῦ ἢ ὁμαδικῶς.

ΠΟΣΟΤΙΚΑ

Λίγο, λιγοστό, πολύ, μπόλ᾽κο, κομμάτ=ὀλίγον, καθόλ, πλειότερο, κομματσδέλ᾽=ἕνα μικροελάχιστον, κομματοῦδ᾽, ντίπ, ντιμπιντοὺζ=καθ᾽ ὁλοκληρίαν.

ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἰς τὴν λημνιακὴν διάλεκτον εἶναι δέκα: Ἄρθρον, ὄνομα οὐσιαστικόν, ὄνομα ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ῥῆμα, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος, ἐπιφώνημα καὶ μετοχή, τῆς τελευταίας σχηματιζομένης περιφραστικῶς καὶ κλινομένης τῇ βοηθείᾳ τῶν προσωπικῶν, δεικτικῶν καί τινων ἀορίστων ἀντωνυμιῶν ὡς π.χ.

ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
Ὀνομαστ.: Κειὸς ποὺ παίζ=ὁ παίζων	Κεῖν᾽ ἢ αὐτοὶν᾽ ἢ ὅσοιν᾽ παίζνη
Γενική: Αὐτγοῦ ποὺ παίζ=τοῦ παίζοντος	Εἰς τὴν γεν. πλ. αἱ μετοχαὶ δὲν κλίνονται
Δοτική: Σὲ κειὸν ποὺ παίζ=τῷ παίζοντι	Σ᾽ ὅσον᾽ ἢ σὲ κεῖν᾽ ποὺ παίζνει
Αἰτιατ.: Κειὸν ὅπ᾽ παίζ=τὸν παίζοντα	Αὐτοίν᾽ ἢ κεῖν᾽ ποὺ παίζνη.

Ὁ ἀνωτέρω κανὼν ἰσχύει δι᾽ ἁπάσας τὰς μετοχὰς καὶ τῶν τριῶν γενῶν τῆς ἐνεργητικῆς, μέσης καὶ παθητικῆς φωνῆς.

ΚΛΙΤΑ

Πρὶν ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐξετάσεως τῶν ὀνομάτων καὶ γενικῶς τῶν πτωτικῶν, δέον ἀπαραιτήτως νὰ γνωρίσωμεν πρῶτον τὰς μορφὰς ἃς λαμβάνει τὸ ἄρθρον εἰς ὅλας τὰς πτώσεις, ὁσάκις τοῦτο προφέρεται μονοσυλλάβως μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως. Ἐπικαλούμεθα ὅθεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου, διότι ἡ ἐκμάθησις καὶ προφορὰ τῆς λημνιακῆς διαλέκτου ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν γραφὴν καὶ τὴν προφορὰν τοῦ ἄρθρου.

	Ἀρσενικὸν	Θηλυκὸν	Οὐδέτερον
Ὀνομαστ.	ὁ ἢ οὐ	ἡ ἢ γἢ	τὸ
Γενικὴ	τ᾽	τς	τ᾽
Δοτικὴ	στὸν ἢ στὸ	στ ἢ στ᾽ν	στὸ
Αἰτιατικὴ	τὸν ἢ τὸ	τ ἢ τ᾽ν	τὸ
Κλητικὴ	ἔ	ἔ	ἔ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ

Ὀνομαστ.	οἱ ἢ γοὶ	οἱ ἢ γοὶ	τὰ
Δοτικὴ	σ᾽τς	σ᾽τς	στὰ
Αἰτιατικὴ	τς	τές, τὴς ἢ τς	τὰ
Κλητικὴ	ἔ	ἔ	ἔ

Γενικῆς πληθυντικοῦ στεροῦνται καὶ τὰ τρία γένη.

ΣΧΕΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

α) Τὸ ἄρθρον στὸν εἰς τὴν δοτικὴν τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους καὶ τὸ ἄρθρον τὸν εἰς τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἰδίου γένους ἀποβάλλει τὸ ν ὁσάκις προηγεῖται πτωτικοῦ ἀρχομένου ἀπὸ συμφώνου. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ πτωτικὰ εἰς τὴν Λημνιακὴν ἀποβάλλουσι τὸ ν τῆς ληγούσης τῆς δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς τοῦ ἑνικοῦ εἰς τὰς ἰδίας πτώσεις τοῦ ἄρθρου, εὐκόλως σχηματίζει τις τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται περὶ οὐδετέρου γένους ἢ περὶ λάθους π.χ., Οἱ Λήμνιοι δὲν λέγουσι στὸν μσόν, στὸν θκόγμ, στὸν τέτοιον, ἀλλὰ στὸ μσὸ=εἰς τὸν ἥμισυ, στὸ θκόμ=εἰς τὸ ἰδικόν μου καὶ στὸ τέτοιο=εἰς τὸν τοιοῦτον.

β) Τὸ ἄρθρον καὶ τῶν τριῶν γενῶν στερεῖται γενικῆς τοῦ πληθυντικοῦ.

γ) Μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως προφέρονται:

1) Τὸ ἄρθρον τοῦ θηλυκοῦ γένους πτώσεως ὀνομαστικῆς τοῦ ἑνικοῦ μορφῆς γή.

2) Τὸ ἄρθρον καὶ τῶν τριῶν γενῶν πτώσεως γενικῆς τοῦ ἑνικοῦ μορφῶν τ', τς καὶ τ.

3) Τὸ ἄρθρον τοῦ θηλυκοῦ γένους πτώσεως αἰτιατικῆς τοῦ ἑνικοῦ μορφῆς τ'ν ὅταν ἡ ἑπομένη λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος καὶ μορφῆς τ' ὅταν ἡ ἑπομένη ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου.

4) Τὸ ἄρθρον τοῦ ἀρσενικοῦ γένους πτώσεως δοτικῆς τοῦ πληθυντικοῦ μορφῆς σ'τς.

5) Τὸ ἄρθρον τοῦ ἀρσενικοῦ γένους πτώσεως αἰτιατικῆς τοῦ πληθυντικοῦ μορφῆς τς.

6) Τὸ ἄρθρον τοῦ θηλυκοῦ γένους πτώσεως δοτικῆς τοῦ πληθυν. μορφῆς σ'τς.

7) Τὸ ἄρθρον τοῦ θηλυκοῦ γένους πτώσεως δοτικῆς τοῦ ἑνικοῦ μορφῆς στ'ν.

8) Τὸ ἄρθρον τοῦ θηλυκοῦ γένους πτώσεως αἰτιατικῆς τοῦ πληθ. μορφῆς τς.

9) Τὸ ὄρθρον τοῦτε ἀρσεν. καὶ θηλ. γένους τῆς ὀνομ. τοῦ πληθ. μορφῆς γοί.

10) ἄρθρον τοῦ οὐδετ. γένους πτώσεως ὀνομαστικῆς τοῦ ἑνικοῦ μορφῆς τ'.

11) ἄρθρον τοῦ οὐδετ. γένους πτώσεως ὀνομαστικῆς τοῦ πληθ. μορφῆς τ'.

12) ἄρθρον τοῦ οὐδετ. γένους πτώσεως δοτικῆς τοῦ πληθ. μορφῆς στ'.

13) Τὸ ἄρθρον τοῦ οὐδετ. πτώσεως αἰτιατικῆς τοῦ πληθ. μορφῆς τ'.

14) Καθ' ὃν τρόπον προφέρεται μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως ἡ νομαστικὴ τοῦ ἑνικοῦ τοῦ θηλυκοῦ γένους μορφῆς γή, οὕτω προφέρεται πάντοτε μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως καὶ ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ πληθυντικοῦ τοῦτε ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ μορφῆς γοί, π. χ.

ΕΝΙΚΟΣ
Ὀνομαστικὴ Θηλυκοῦ Γένους

Γὴ ἄπορ, — ἡ ἄπορος	Προφέρεται:	γηάπορ καὶ συλλλαβ. γηά-πορ,
γὴ Ἑλέν' — ἡ Ἑλένη	»	γηελέν' καὶ συλλαβ. γηε-λέν'
γὴ εἰρήν' — γὴ εἰρήν'	»	γειρήν' καὶ συλλαβ. γει-ρήν'
γὴ ὀρφανὴ — γὴ ὀρφανῆ	»	γηορφανὴ καὶ συλλαβ. γηορ-φα-νὴ
γὴ Ὑψιπύλ' — ἡ Ὑψιπύλη	»	γυψιπύλ' καὶ συλλαβ. γή-ψι-πύλ'
γὴ Ὅρα — ἡ Ὅρα	»	γήρα καὶ συλλαβ. γή-ρα
γὴ ὄμορφ — ἡ ὡραῖα	»	γηόμορφ καὶ συλλαβ. γηό-μορφ
γὴ αἴστης — ἡ αἴσθησις	»	γηαίστης καὶ συλλαβ. γηαί-στης
γὴ ὥριμ — ἡ ὥριμος	»	γηώριμ καὶ συλλαβ. γηώ-ριμ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
Ὀνομαστικὴ Θηλυκοῦ Γένους

γοὶ ὄμορφες — αἱ ὡραῖαι	Προφέρεται:	γοιόμορφες καὶ συλλαβ. γοιο-μορ-φες

γοΐ ὥρμες — αἱ ὥριμοι » γοιώρμες καὶ συλλαβ. γοιώρ-μες
γοΐ ἀψλὲς — αἱ ὑψηλαὶ » γοιαψλὲς καὶ συλλαβ. γοια-ψλὲς
γοΐ οἰκοδομὲς — αἱ οἰκοδομαὶ » γοικοδομὲς καὶ συλλαβ γοι-κο-δο-μές
γοΐ ἄπορες — αἱ ἄποροι » γοιάπορες καὶ συλλαβ. γοιά-πο-ρες
γοΐ ἕτοιμες — αἱ ἕτοιμοι » γοιέτοιμος καὶ συλλαβ. γοιέ-τοι-μες

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ

Ὀνομαστικὴ Ἀρσενικοῦ Γένους

γοΐ ἀθρώπ — οἱ ἄνθρωποι Προφέρεται:γοιαθρώπ καὶ συλλαβ. γοια-θρώπ
γοΐ ἀψλοὶ — οἱ ὑψηλοὶ » γοιαψλοὶ καὶ συλλαβ. γοια-ψλοὶ
γοΐ ἔραν' — οἱ ἔρανοι » γοιέραν' καὶ συλλαβ. γοιέραν'
γοΐ ὥριμ — οἱ ὥριμοι » γοιώριμ καὶ συλλαβ. γοιώ-ριμ
γοΐ ὑπόλογ' — οἱ ὑπόλογοι » γοιπόλογ' καὶ συλλαβ. γοι-πό-λογ'

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Γενικὴ Ἑνικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους «τ'»

γοΐ οὐρανοὶ — οἱ οὐρανοὶ » γοιουρανοὶ καὶ συλλαβ. γοιου-ρα-νοὶ
τ' ἀθρώπ — τοῦ ἀνθρώπου Προφέρεται:ταθρώπ Συλλαβ. τὰ-θρώπ
τ' βαρκάρ — τοῦ λεμβούχου » τβαρκάρ Συλλαβ. τβαρ-κὰρ
τ' Γεναριοῦ — τοῦ Ἰανουαρίου » τγεναργιοῦ Συλλαβ. τγε-να-ριοῦ
τ' γιατροῦ — τοῦ ἰατροῦ » τγιατροῦ Συλλαβ. τγια-τροῦ
τ' ἐμπόρ — τοῦ ἐμπόρου » τεμπὸρ Συλλαβ. τεμ-πόρ
τ' γαμπροῦ — τοῦ νυμφίου » τγαμπροῦ Συλλαβ. τγα-μπροῦ
τ' γραφιᾶ — τοῦ γραφέως » τγραφιᾶ Συλλαβ. τγρα-φιᾶ
τ' Γιωργῆ — τοῦ Γεωργίου » τγιωργῆ Συλλαβ. τγιωρ-γῆ
τ' Δημοστῆ — τοῦ Δημοσθένους » τδημοστῆ Συλλαβ. τδη-μο-στῆ
τ' δούκα — τοῦ δουκὸς » τδούκα Συλλαβ. τδούκα
τ' Δεσπότ — τοῦ Μητροπολίτου » τμητροπολίτ Συλλαβ. τμη-τρο-πο-λίτ
τ' ζωέμπορα — τοῦ ζωεμπόρου » τ'ζωέμπορα Συλλαβ. τ'ζω-έ-μπο-ρα
τ' ζλιὰρ — τοῦ ζηλοτύπου » τ'ζλιάρ Συλλαβ. τ'ζλιάρ
τ' ζντιὰν — τοῦ ἐπαίτου » τ'ζντιὰν Συλλαβ. τ'ζντιὰν
τ' Ἡρακλῆ — τοῦ Ἡρακλέους » τηρακλῆ Συλλαβ. τη-ρα-κλῆ
τ' Θεμιστοκλῆ — τοῦ Θεμιστοκλέους » τθεμιστοκλῆ Συλλαβ. τθε-μι-στο-κλῆ
τ' Θόα — τοῦ Θόαντος » τθόα Συλλαβ. τθό-α
τ' ἰδιοχτήτ — τοῦ ἰδιοκτήτου » τιδιοχτήτ Συλλαβ. τι-δι-ο-χτὴτ
τ' ἱππότ — τοῦ ἱππότου » τιππὸτ Συλλαβ. τιπ-πὸτ
τ' Κστοῦ — τοῦ Χριστοῦ » τκστοῦ Συλλαβ. τκστοῦ
τ' καλοκαιριοῦ — τοῦ Θέρους » τκαλοκαιριοῦ Συλλαβ. τκα-λο-και-ριοῦ
τ' Λάζαρ — τοῦ Λαζάρου » τλάζαρ Συλλαβ. τλά-ζαρ
τ' λυριστῆ — τοῦ λυριστοῦ » τλυριστῆ Συλλαβ. τλυ-ρι-στῆ
τ' Μαθουσάλα — τοῦ Μαθουσάλα » τμαθουσάλα Συλλαβ. τμα-θου-σά-λα
τ' Μενέλαου — τοῦ Μενελάου » τμενέλαου Συλλαβ. τμε-νέ-λα-ου
τ' μαγαζάτορα — τοῦ καταστηματάρχου καὶ συλλαβίζεται τμα-γα-ζά-το-ρα
τ' μούτσου — τοῦ ναυτόπαιδος » τμούτσου Συλλαβ. τμού-τσου
τ' ναύτ — τοῦ ναύτου » τναύτ Συλλαβ. τναύτ
τ' νεροῦ — τοῦ ὕδατος » τνεροῦ Συλλαβ. τνε-ροῦ
τ' ξωμερνοῦ — τοῦ ἀλλοδαποῦ » ξωμερνοῦ Συλλαβ. τξω-μερ-νοῦ
τ' Ὄλυμπου — τοῦ Ὀλύμπου » τόλυμπου Συλλαβ. το-λυμ-που
τ' παληοῦ — τοῦ παλαιοῦ » τπαληοῦ Συλλαβ. τπα-ληοῦ
τ' ράφτ — τοῦ ράπτου » τράφτ Συλλαβ. τράφτ

τ' Στρατῆ — τοῦ Εὐστρατίου » τ'στρατῆ Συλλαβ. τ'στρα-τῆ
τ' Σωκράτ — τοῦ Σωκράτους » τ'σωκράτ Συλλαβ. τ'Σω-κρὰτ
τ' Φώτ — τοῦ Φωτίου » τφὼτ Συλλαβ. τφὼτ
τ' φούρνου — τοῦ κλιβάνου » τφούρνου Συλλαβ. τφούρ-νου
τ' Χαράλαμπ — τοῦ Χαραλάμπου » τχαράλαμπ Συλλαβ. τχα-ρά-λαμπ
τ' χορευτῆ — τοῦ χορευτοῦ » τχορευτῆ Συλλαβ. τχο-ρευ-τῆ
τ' ψάλτ — τοῦ ψάλτου » τψάλτ Συλλαβ. τψάλτ

Γενικὴ Ἑνικοῦ τοῦ Θηλυκοῦ Γένους «τς»

τς ἄσκημς — τῆς δυσειδοῦς Προφέρεταιτσάσκημς συλλαβ. τσά-σκημς
τς ἀπορίγιας — τῆς ἀπορίας » τσαπορίγιας συλλαβ. τσα-πο-ρί-γιας
τς Βουλῆς — τῆς Βουλῆς » τσβουλῆς συλλαβ. τσβου-λῆς
τς γωνιᾶς — τῆς γωνίας » τσγωνιᾶς συλλαβ. τσγω-νιᾶς
τς γρηγιᾶς — τῆς γραίας » τσγρηγιᾶς συλλαβ. τσγρη-γιᾶς
τς γέννας — τοῦ τοκετοῦ » τσγέννας συλλαβ, τσγέν-νας
τς δασᾶς — τῆς πυκνῆς » τσδασᾶς συλλαβ. τσδα-σᾶς
τς δούλας — τῆς ὑπηρετρίας » τσδούλας συλλαβ. τσδού-λας
τς Ελένς — τῆς Ἑλένης » τσελένς συλλαβ. τσε-λένς
τς Ερατῶς — τῆς Ἐρατοῦς » τσερατῶς συλλαβ. τσε-ρα-τῶς
τς ζντιάνας — τῆς ἐπαίτου » τσζντιάνας συλλαβ. τσζντιά-νας
τς ζουρλῆς — τῆς μωρᾶς » τσζουρλῆς συλλαβ. τσζουρ-λῆς
τς Ἥρας — τῆς Ἥρας » τσήρας συλλαβ. τσή-ρας
τς Θοδώρας — τῆς Θεοδώρας » τσοδώρας συλλαβ. τσθο-δώ-ρας
τς Θάσος — τῆς Θάσου » τσθάσος συλλαβ. τσθά-σος
τς Ἰταλίγιας — τῆς Ἰταλίας » τσιταλίγιας συλλαβ. τσι-τα-λί-γιας
τς κατάρας — τῆς ἀρᾶς » τσκατάρας συλλαβ. τσκα-τά-ρας
τς καλῆς — τῆς καλῆς » τσκαλῆς συλλαβ. τσκα-λῆς
τς λύσσας — τῆς λύσσης » τσλύσσας συλλαβ. τσλύσ-σας
τς μάντρας — τῆς μάνδρας » τσμάντρα συλλαβ. τσμά-ντρας
τς μννας — τῆς μητρὸς » τσμάνας συλλαβ. τσμάν-νας
τς λερωμέν'ς — τῆς ρυπαρᾶς » τσλερωμέν'ς συλλαβ. τσλε-ρω-μέν'ς
τς νύχτας — τῆς νυκτὸς » τσνύχτας συλλαβ. τσνύ-χτας
τς Ναυσικᾶς — τῆς Ναυσικᾶς » τσναυσικᾶς συλλαβ. τσναυ-σι-κᾶς
τς ξωμερνῆς — τῆς ἀλλοδαποῦ » τσξωμερνῆς συλλαβ. τσξω-μερ-νῆς
τς ὀργῆς — τῆς ὀργῆς » τσοργῆς συλλαβ. τσορ-γῆς
τς ὄμορφς — τῆς ὡραίας » τσόμορφς συλλαβ. τσό-μορφς
τς πατρίδας — τῆς πατρίδος » τσπατρίδας συλλαβ. τσπα-τρί-δας
τς πεθαμιέν'ς — τῆς νεκρᾶς » τσπεθαμέν'ς συλλαβ. τσπε-θα-μέν'ς
τς ράφτρας — τῆς ραπτρίας » τσράφτρας συλλαβ. τσράφτρας
τς Ροδάνθης — τῆς Ροδάνθης » τσροδάνθης συλλαβ. τσρο-δάν-θης
τς Στυλιανῆς — τῆς Στυλιανῆς » τσστυλιανῆς συλλαβ. τσστυ-λια-νῆς
τς Σωτηρίγιας — τῆς Σωτηρίας » τσσωτηρίγιας συλλαβ. τσσω-τη-ρί-γιας
τς ὑποψήφιας — τῆς ὑποψηφίας » τσυποψήφιας συλλαβ. τσυ-πο-ψή-φιας
τς Φανῆς — τῆς Θεοφανίας » τσφανῆς συλλαβ. τσφα-νῆς
τς Φρουδέλλας — τῆς Ἀφροδίτης » τσφρουδέλλας συλλαβ. τσφρου-δέλ-λας
τς Χαρᾶς — τῆς Χαρᾶς » τσχαρᾶς συλλαβ. τσχα-ρᾶς
τς χήνας — τοῦ χηνὸς » τσχήνας συλλαβ. τσχή-νας

Γενικὴ Ἑνικοῦ τοῦ Οὐδετέρου Γένους «τ'»

τ'βιβλίου — τοῦ βιβλίου προφέρεται τβιβλίου Συλλαβίζεται τβι-βλί-ου
τ'δέντρου — τοῦ δένδρου προφέρεται δέντρου Συλλαβίζεται τδέ-ντρου

τ᾽ γραφείου — τοῦ τραφείου » τγραφείου Συλλαβ. τγρα-φεί-ου
τ᾽ δαδιοῦ — τῆς δαδὸς » τδαδιοῦ συλλαβ. τδα-διοῦ
τ᾽ ἔρμου — τοῦ ἐρήμου » τέρμου συλλαβ. τέρ-μου
τ᾽ ζεμπιλιοῦ — τῆς σαργάνης » τ᾽ζεμπιλιοῦ συλλαβ. τ᾽ζε-μπι-λιοῦ
τ᾽ ζμιοῦ — τοῦ ζωμοῦ » τ,ζμιοῦ συλλαβ. τ᾽ζμιοῦ
τ᾽ ζναριοῦ — τῆς ζώνης » τ᾽ζναριοῦ συλλαβ. τ᾽ζνα-ριοῦ
τ᾽ Ἡρακλῆ — τοῦ Ἡρακλέους » τηρακλῆ συλλαβ. τη-ρα-κλῆ
τ᾽ θρανίου — τοῦ θρανίου » τθρανίου συλλαβ. τθρα-νί-ου
τ᾽ θμαριοῦ — τοῦ θύμου » τθμαριοῦ συλλαβ. τθμα-ριοῦ
τ᾽ ἴσκιου — τῆς σκιᾶς » τίσκιου συλλαβ. τί-σκιου
τ᾽ κάντρου — τῆς εἰκόνος » τκάντρου συλλαβ. τκά-ντρου
τ᾽ κλειδιοῦ — τῆς κλειδὸς » τκλειδιοῦ συλλαβ. τκλει-διοῦ
τ᾽ κβαριοῦ — τῆς τολύπης » τκβαριοῦ συλλαβ. τκβα-ριοῦ
τ᾽ λαχείου — τοῦ λαχείου » τλαχείου συλλαβ. τλα-χεί-ου
τ᾽ λουλουδιοῦ — τοῦ ἄνθους » τλουλουδιοῦ συλλαβ. τλου-λου-διοῦ
τ᾽ μολυβιοῦ — τοῦ μολύβου » τμολυβιοῦ συλλαβ. τμο-λυ-βιοῦ
τ᾽ μουστακιοῦ — τοῦ μύστακος » τμουστακιοῦ συλλαβ. τμου-στα-κιοῦ
τ᾽ νοικιοῦ — τοῦ μισθώματος » τνοικιοῦ συλλαβ. τνοικιοῦ
τ᾽ νεροῦ — τοῦ ὕδατος » τνεροῦ συλλαβ. τνε-ροῦ
τ᾽ ξιδιοῦ — τοῦ ὄξους » τξιδιοῦ συλλαβ. τξι-διοῦ
τ᾽ ξερακιανοῦ — τοῦ λειποσάρκου » τξερακιανοῦ συλλαβ. τξερακιανοῦ
τ᾽ παραμυθιοῦ — τοῦ μύθου » τπαραμυθιοῦ συλλαβ. τπα-ρα-μυ-θιοῦ
τ᾽ περιστεριοῦ — τῆς περιστερᾶς » τπεριστεριοῦ συλλαβ. τπε-ρι-στε-ριοῦ
τ᾽ ραβδιοῦ — τῆς ράβδου » τραβδιοῦ συλλαβ. τρα-βδιοῦ
τ᾽ ρυακιοῦ — τοῦ ρύακος » τρυακιοῦ συλλαβ. τρυ-α-κιοῦ
τ᾽ σεντουκιοῦ — τοῦ κιβωτίου » τ᾽σεντουκιοῦ συλλαβ. τ᾽σε-ντου-κιοῦ
τ᾽ σκοταδιοῦ — τοῦ σκότους » τ᾽σκοταδιοῦ συλλαβ. τ᾽σκο-ταδιοῦ
τ᾽ Φεγγαριοῦ — τῆς Σελήνης » τφεγγαριοῦ συλλαβ. τφε-γκα-ριοῦ
τ᾽ φαναριοῦ — τοῦ φανοῦ » τφαναριοῦ συλλαβ. τφα-να-ριοῦ
τ᾽ χαδιοῦ — τῆς θωπείας » τχαδιοῦ συλλαβ. τχα-διοῦ
τ᾽ ψαριοῦ — τοῦ ἰχθύος » τψαριοῦ συλλαβ. τψα-ριοῦ
τ᾽ ψωμιοῦ — τοῦ ἄρτου » τψωμιοῦ συλλαβ. τψω-μιοῦ

Δοτικὴ Ἑνικοῦ τοῦ Θηλυκοῦ «στ᾽ν» καὶ «στ»

στ᾽ν ἄρρωστ — εἰς τὴν ἀσθενῆ Προφέρ. στνάρρωστ Συλλαβ. στνάρ-ρωστ
στ᾽ν Εὐρώπ — εἰς τὴν Εὐρώπην » στνευρώπ συλλαβ. στνευ-ρώπ
στ᾽ν ἡγούμεν᾽ — εἰς τὴν ἡγουμένην » στνηγούμεν᾽ συλλαβ. στνη-γού-μεν᾽
στ᾽ν Ἰαπωνία — εἰς τὴν Ἰαπωνίαν » στνιαπωνία συλλαβ. στνι-α-πω-νί-α
στ᾽ν ὀργὴ — εἰς τὴν ὀργὴν » στνοργὴ συλλαβ. στνορ-γὴ
στ᾽ν οὐρανίγια — εἰς τὴν Οὐρανίαν » στνουρανίγια συλλαβ. στνου-ρα-νί-για
στ᾽ βάρκα — εἰς τὴν λέμβον » τσβάρκα συλλαβ. τσβάρ-κα
στ᾽ γλῶσσα — εἰς τὴν γλῶσσαν » στγλῶσσα συλλαβ. στγλῶσ-σα
στ᾽ Ζηλανδία — εἰς τὴν Ζηλανδίαν » στζηλανδία συλλαβ. στζη-λαν-δί-α
στ᾽ θάλασσα — εἰς τὴν θάλασσαν » στθάλασσα συλλαβ. στθά-λασ-σα
στ᾽ Κόλας — εἰς τὴν Κόλασιν » στκόλας συλλαβ. στκό-λας
στ᾽ Λέρο — εἰς τὴν Λέρον » στλέρο συλλαβ. στλέ-ρο
στ᾽ Ναυσικὰ — εἰς τὴν Ναυσικὰν » στναυσικὰ συλλαβ. στναυ-σι-κὰ
στ᾽ Νίκη εἰς τὴν Νίκην » στνίκη συλλαβ. στνί-κη
στ᾽ ξέν᾽ — εἰς τὴν ξέννην » στξέν᾽ συλλαβ. στξέν᾽
στ᾽ πατρίδα — εἰς τὴν πατρίδα » στπατρίδα συλλαβ. στπα-τρί-δα
στ᾽ Ρόδο — εἰς τὴν Ρόδον » στρόδο συλλαβ. στρό-δο

στ᾽ σπορὰ — εἰς τὴν σπορὰν » στσπορὰ συλλαβ. στσπο-ρὰ
στ᾽ Τρίπολ᾽ — εἰς τὴν Τρίπολιν » στρίπολ᾽ συλλαβ. στρί-πολ᾽
στ᾽ φιλίγια — εἰς τὴν φιλίαν » στφιλίγια συλλαβ. στφι-λί-για
στ᾽ χλαίν᾽ — εἰς τὴν χλαίνην » στχλαίν᾽ συλλαβ. στχλαίν᾽
στ᾽ ψῆφο — εἰς τὴν ψῆφον » στψῆφο συλλαβ. στψῆ-φο

Ἤτοι τὸ ἄρθρον τοῦ θηλυκοῦ γένους ὑπὸ μορφὴν στ᾽ν τίθεται πρὸ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ φωνήεντος, τὸ δὲ ὑπὸ μορφὴν στ πρὸ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ συμφώνου.

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥ ΘΗΛΥΚΟΥ ΜΟΡΦΩΝ Τ᾽ν καὶ τ᾽

Καθ᾽ ὃν τρόπον ἑνοῦται καὶ προφέρεται μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως τὸ ἄρθρον τῆς δοτικῆς τοῦ ἑνικοῦ τοῦ θηλυκοῦ ὑπὸ μορφὰς στ᾽ν καὶ στ, οὕτω ἑνοῦται καὶ προφέρεται μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως καὶ τὸ ἄρθρον τῆς αἰτιατικῆς τοῦ Ἑνικοῦ τοῦ ἰδίου γένους ὑπὸ μορφὰς τ᾽ν καὶ τ᾽, ὡς π.χ. τ᾽ν ἄπορ, τ᾽ν Ἑλέν᾽, τ᾽ν ὀρφανή, τ᾽ν Ὑψιπύλ᾽, καὶ ἀπὸ συμφώνου ..... τ᾽δόξα, τ᾽θύρα, τ᾽φυλακή, τ᾽γάτα, τ᾽λάμπα κτλ.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥ ΟΥΔΕΤΕΡΟΥ ΜΟΡΦΩΝ τ᾽ καὶ τὸ

Τὄρος, τ᾽ ἄλλο, τ᾽ ἄκακο, τἄταχτο, ἀπὸ συμφώνου δὲ τὸ κακό, τὸ τραπέζ᾽ τὸ χαλὶ κτλ. Ἤτοι τὸ μὲν μορφῆς τ᾽ τίθεται πρὸ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ α καὶ ο, τὸ μορφῆς τὸ πρὸ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ συμφώνου.

Πρὸ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ τῶν λοιπῶν φωνηέντων ἢ διφθόγγων εἰς τὸν Ἑνικὸν καὶ ἀπὸ —α— ἢ —ο— εἰς τὸν πληθυντικὸν διατηρεῖ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ μορφὴν τῆς, ὀνομαστικῆς τοῦ ἑνικοῦ —τὸ— ὡς τὸ ἔρημο, τὸ ἥσυχο, τὸ ἱκανὸ κτλ. καὶ τοῦ πληθυντικοῦ τά, ὡς: τὰ ὀνόματα, τὰ ὄρ κ.τ.λ.

ΔΟΤΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΑΡΣΕΝΙΚΟΥ ΜΟΡΦΗΣ σ᾽τς

σ᾽τς βλοσσυροὶ—εἰς τοὺς βλοσσυροὺς προφ.στσβλοσσυροὶ συλλαβ. στσβλοσ-συ-ροὶ
σ᾽τς γὰμ — εἰς τοὺς γάμους » στσγάμ συλλαβ. στσγάμ
σ᾽τς δειλοὶ — εἰς τοὺς δειλοὺς » στσδειλοὶ συλλαβ. στσδει-λοὶ
σ᾽τς ἐμπόρ — εἰς τοὺς ἐμπόρους » στσεμπόρ συλλαβ. στσεμ-πὸρ
σ᾽τς θεολόγ᾽ — εἰς τοὺς θεολόγους » στσθεολόγ᾽ συλλαβ. στσθε-ο-λόγ᾽
σ᾽τς ἰσόβοι — εἰς τοὺς ἰσοβίους » στσισάβοι συλλαβ. στσι-σό-βοι
σ᾽τς κόκκιν᾽ — εἰς τοὺς ἐρυθροὺς » στσκόκκιν᾽ συλλαβ. στσκόκ-κιν᾽
σ᾽τς λαθρεμπόρ—εἰς τοὺς λαθρεμπόρους » στσλαθρεμπὸρ συλλαβ. στσλα-θρεμ-πόρ
σ᾽τς μαστόρ—εἰς τοὺς μαστόρους » στσμαστὸρ συλλαβ. στσμα-στὸρ
σ᾽τς νόμ —εἰς τοὺς νόμους » στσνὸμ συλλαβ. στσνὸμ
σ᾽τς ξυλεμπόρ—εἰς τοὺς ξυλεμπόρους » στσξυλεμπόρ συλλαβ. στσξυ-λεμ-πὸρ
σ᾽τς ὦμ — εἰς τοὺς ὤμους » στσὼμ συλλαβ. στσὼμ
σ᾽τς πρόθυμ—εἰς τοὺς προθύμους » στσπρόθυμ συλλαβ. στσπρό-θυμ
σ᾽τς Ρουὺς — εἰς τοὺς Ρώσους » στσρουὺς συλλαβ. στσρουὺς
σ᾽τς στρατηγοὶ—εἰς τοὺς στρατηγοὺς » στσστρατηγοὶ συλλαβ. στσστρα-τη-γοὶ
σ᾽τς τροφὲς—εἰς τὰς τροφὰς » στστροφὲς συλλαβ. στστρο-φὲς
σ᾽τς φρουροὶ — εἰς τοὺς φρουροὺς » στσφρουροὶ συλλαβ. στσφρου-ροὶ
σ᾽τς ψύχραιμ—εἰς τοὺς ψυχραίμους » στσψύχραιμ συλλαβ. στσψύ-χραιμ

Αἰτιατικὴ Πληθυντικοῦ τοῦ Ἀρσενικοῦ Γένους «τς»

Καθ᾽ ὃν τρόπον ἑνοῦται καὶ προφέρεται, ὡς εἴδομεν, μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως τὸ ἄρθρον τῆς δοτικῆς τοῦ πληθυντικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους οὕτω ἑνοῦται καὶ προφέρεται καὶ ἡ αἰτιατικὴ μορφῆς τς.

Δοτικὴ Πληθυντικοῦ τοῦ Θηλυκοῦ Γένους μορφῆς «σ᾽τς»

σ᾽τς ἄθεες—εἰς τὰς ἀθέους Προφέρεταιστσάθεες Συλλαβ. στσά-θε-ες

σ'τς βάρκες—εἰς τὰς λέμβους » στσβάρκες συλλαβ. στσβάρ-κες
σ'τς γιορτὲς—εἰς τὰς ἑορτὰς » στσγιορτὲς συλλαβ. στσγιορ-τὲς
σ'τς δάφνες—εἰς τὰς δάφνας » στσδάφνες συλλαβ. στσδάφνες
σ'τς ἑλληνικὲς—εἰς τὰς ἑλληνικὰς » στσελληνικὲς συλλαβ. στσελ-λη-νι-κὲς
σ'τς ζημιὲς—εἰς τὰς ζημίας » στσζημιὲς συλλαβ. στσζη-μιὲς
σ'τς ἥσυχες — εἰς τὰς ἡσύχους » στσήσυχες συλλαβ. στσή-συ-χες
σ'τς θάλασσες—εἰς τὰς θαλάσσας » στσθάλασσες συλλαβ. στσθά-λασ-σες
σ'τς ἱκανὲς — εἰς τὰς ἱκανὰς » στσικανὲς συλλαβ. στσι-κα-νὲς
σ'τς κακὲς — εἰς τὰς κακὰς » στσκακὲς συλλαβ. στσκα-κιὲς
σ'τς λίμνες — εἰς τὰς λίμνας » στσλίμνες συλλαβ. στσλί-μνες
σ'τς μηχανὲς — εἰς τὰς μηχανὰς » στσμηχανὲς συλλαβ. στσμη-χα-νὲς
σ'τς νάρκες — εἰς τὰς νάρκας » στσνάρκες συλλαβ. στσνάρ-κες
σ'τς ξένες — εἰς τὰς ξένας » στσξένες συλλαβ. στσξέ-νες
σ'τς ὀβίδες — εἰς τὰς ὀβίδας » στσοβίδες συλλαβ. στσοβί-δες
σ'τς προφάσες—εἰς τὰς προφάσεις » στσπροφάσες συλλαβ. στσπρο-φά-σες
σ'τς ρίζες — εἰς τὰς ρίζας » στσρίζες συλλαβ. στσρί-ζες
σ'τς σφαῖρες — εἰς τὰς σφαίρας » στσφαῖρες συλλαβ. στσφαῖ-ρες
σ'τς τορπίλλες—εἰς τὰς τορπίλλας » στστορπίλλες συλλαβ. στστορ-πίλ-λες
σ'τς ὑπήκοες — εἰς τὰς ὑπηκόους » στσυπήκοες συλλαβ. στσυ-πή-κοες
σ'τς φωνὲς — εἰς τὰς φωνὰς » στσφωνὲς συλλαβ. στσφω-νὲς
σ'τς χτεσνὲς—εἰς τὰς χθεσινὰς » στσχτεσνὲς συλλαβ. στσχτεσ-νὲς
σ'τς ψαλμωδίες—εἰς τὰς ψαλμωδίας » στσψαλμωδίες συλλαβ. στσψαλ-μω-δί-ες

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΘΗΛΥΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ «τς»

Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον ἑνοῦται καὶ προφέρεται μετὰ τῆς **πρώτης** συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως, ἀρχομένης ἢ ἀπὸ φωνήεντος ἢ ἀπὸ **συμφώνου** καὶ ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἄρθρου τοῦ θηλυκοῦ γένους εἰς τὸν πληθυντικὸν —τς—, ὡς: τς γιορτές, τς ἱκανές, τς νάρκες, τς λίμνες— τὰς λίμνας κτλ.

ΤΟ ΚΛΗΤΙΚΟΝ ἔ.

Ἡ Κλητικὴ τοῦ ἄρθρου εἰς τὴν Λημνιακὴν σχηματίζεται διὰ τοῦ κλητικοῦ ἔ, Κλητικὰ συναντῶμεν καὶ τὰ μπρέ, μαρὲ καὶ μουρή.

Ἐξ αὐτῶν τὸ μπρὲ συνειθίζεται μεταξὺ ἀρρένων οἰκείων καὶ μεταξὺ φίλων πρὸς δὲ καὶ ὑπὸ θηλέων πρὸς ἄρρενας οἰκείους.

Τὸ μαρὲ μόνον ὑπὸ θηλέων πρὸς ἄρρενας φίλους καὶ οἰκείους καὶ τὸ μουρὴ μόνον μεταξὺ θηλέων φίλων καὶ οἰκείων.

Τὰ δύο τελευταῖα, τὰ μαρὲ καὶ μουρὴ συνήθως ἐπαναλαμβάνονται ὡς: μαρὲ γιάνν' μαρέ, — μουρὴ Λέν'κου μουρὴ (Λέν'κου= Ἑλένη) κτλ.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ
ΓΡΑΦΗ -- ΠΡΟΦΟΡΑ — ΑΠΟΣΤΡΟΦΟΣ

1) Ὁ συμπλεκτικὸς σύνδεσμος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης —καὶ— εἰς τὴν Λημνιακὴν διάλεκτον μετεβλήθη εἰς κή: ἠγὼ κὴ σύ, σὺ κὴ τοῦτος κτλ. Τούτου ἕνεκα παραμένει ἀμετάβλητος καὶ πρὸ λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ φωνήεντος, ὁπότε ἀποβάλλοντες τὸν τόνον θέτομεν ἀπόστροφον (᾽), ἵνα προφερθῇ μονοσυλλάβως μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως ὡς: κὴ αὐτὸς —κηαυ—τός—, κὴ ὕστερα — κύ-στε-ρα—, κὴ ὄντας —κηό-ντας—, κὴ ἔκαμα —κηέ-κα-μα— κτλ. Ὁ τύπος καὶ τῆς Καθαρευούσης καὶ κι' τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς χυδαίας εἰς τὴν Λημνιακὴν δὲν συναντᾶται οὐδαμοῦ.

2) Ἡ Λημνιακὴ διάλεκτος στερεῖται γενικῆς τοῦ πληθυντικοῦ.

3) Εἰς καταλήξεις ἀσυναιρέτων, ἰδία ἐνρινολήκτων ρημάτων εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἐνεστῶνος παρατηροῦμεν καὶ παθήσεις λόγω μεταθέσεως ὡς, π.χ. κάμειν'ς — ἀντὶ κάμνεις, ρίχειν,ς — ἀντὶ ρίχνεις, σέρειν' — ἀντὶ σέρνει, φέρειν' — ἀντὶ φέρνει, σμπρώχειν'ς — ἀντὶ σμπρώχνεις κτλ.

4) Παθήσεις λόγω μεταθέσεως συναντῶμεν καὶ εἰς ὀνόματα κύρια καὶ οὐσιαστικὰ γένους θηλυκοῦ ὡς—ἄρημ ἀντὶ ἄρμη, Ρίμην, ἀντὶ Ρίμνη καὶ ἄλλα.

5) Ἀντὶ τῆς δοτικῆς τοῦ ἄρθρου παρὰ τῇ Καθαρευούσῃ τῷ καὶ τῆς γενικῆς παρὰ τῇ Δημοτικῇ —τοῦ—, ὡς τῶ εἶπον καὶ τοῦ εἶπα, οἱ Λήμνιοι μεταχειρίζονται τὴν αἰτιατικὴν τόν, π.χ. τὸν εἶπα, καὶ τ'ν εἶπα= τῇ εἶπον κλπ.

6) Ὅταν εἰς τὴν Λημνιακὴν διάλεκτον ὑποβάλλεται ἀόριστος ἢ συγκεκριμένη τις ἐρώτησις ἢ προβαίνει τις εἰς διατύπωσιν ὑποθέσεώς τινος, χρησιμοποιεῖται, προστιθέμενος ἄνευ λόγου ὁ σύνδεσμος —κή—, π.χ. ἅμα κη'ἔρτ = ὅταν ἔλθη κτλ.

7) Μετοχὰς ἐκτὸς τῆς παρεφθαρμένης τοῦ Παρακειμένου — κοιμσμένος, καθσμένος, ζαλ'σμένος, σλουγ,σμένος κλπ. εἰς τὴν Λημνιακὴ δὲν συναντῶμεν.

8) Πάντοτε τὸ ἄρθρον τῶν πτωτικῶν εἰς τὴν ὀνομαστικὴν καὶ τὴν αἰτιατικὴν τοῦ τε ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἐπαναλαμβάνεται ὁσάκις προηγεῖται ἢ ἕπεται μετὰ τὸ πτωτικὸν ἐπίθετον π.χ. Οἱ Λήμνιοι δὲν λέγουσι — τὸν Ἀθανάσιον Διάκον, τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, τὰ τρικυμιώδη πελάγη, ἡ συμπαθὴς γυνή, τὸ ἄτακτον παιδίον κτλ., ἀλλὰ — τὸν Ἀθανὰς τὸ Διάκο, — τὸ Θόδωρο τὸ Κολοκοτρών'—, τ'ς καλοὶ τ'ς ἀνθρώπ—, τὰ τρικυμιασμένα τὰ πέλαγα, — ἡ συμπαθητικιὰ ἡ γ'ναῖκα,— τ' ἄτακτα τὰ παιδιά, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

9) Ἡ ψηλὴ (') ὡς εἰς τὴν καθαρεύουσαν καὶ τὴν Δημοτικὴν εἶναι καὶ δηλωτικὸν ἐκθλιβέντος φωνήεντος.

10) Εἴς τινας λέξεις ἐν οἷς καὶ ρήματα καὶ πτωτικά, τῶν ὁποίων τὸ θέμα, (ἡ ρίζα), παρεφθάρη, παρατηροῦμεν ὅτι τὸ υ ἐν διφθόγγω ἀντικαθίσταται ἢ ὑπὸ τοῦ β ἢ ὑπὸ τοῦ φ, ὡς —φκαριστῶ= εὐχαριστῶ, —φκαριστιέμη— εὐχαριστοῦμαι, παρατατικὸς φκαριστιέμην, μέλλων θὰ φκαριστηθῶ, ἀόριστος βλόγ'σα, βεργετῶ= εὐεργετῶ, βεργετοῦσα, θὰ βεργετήσω, βεργέτ'σα, βαγγέλιο= εὐαγγέλιον, καὶ πολλὰ ἄλλα.

11) Τὸ —ντ— ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Λημνιακὴν προφέρεται ὡς τὸ Λατινικὸν D π. χ. Ἀ-ντώνς, ὅ-ντας, δέ-ντρο, ἀ-ντίς, ἀ-ντρει-γιωμένος κτλ.

12) Εἴς τινας λέξεις πρὸ τοῦ ντ θέτομεν καὶ ν, ἵνα ἀποδώσωμεν ἐπακριβῶς τὴν προφορὰν καὶ ἵνα καταστήσωμεν εὐκολώτερον τὸν συλλαβισμὸν τῆς λέξεως π.χ. μάν-ντς= μάντις καὶ ἄλλα.

13) Αἱ καταλήξεις τῆς Καθαρευούσης καὶ τῆς Δημοτικῆς ἱα, εἱα, καὶ οι εἰς τὴν Λημνιακὴν παρεφθάρησαν εἰς ἴγια, εἴγια, καὶ οἴγια. Οὕτω δὲν λέγομεν Μαρία, δημοκρατία, ἐποπτεία, πορεία, καὶ γελοῖα, ἀλλὰ Μαρίγια, δημοκρατίγια, ἐποπτείγια, πορείγια καὶ γελοίγια.

14) Αἱ καταλήξεις τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ πληθυντικοῦ τῆς ὁριστικῆς τοῦ ἐνεστῶτος τῶν εἰς άνω, — αίνω, — όνω, — ώνω, — ίνω, — ύνω, — είνω καὶ ένω ρημάτων ὡς φκιάνω = κατασκευάζω, βγαίνω ἐξέρχομαι, μαλόνω = ἐρίζω, δηλώνω = δηλῶ, πλύνω = νίπτω, κλείνω = κλείω, δένω κλπ. γράφονται μὲ δύο νν ἤτοι φκιάννε, βγαίννε, μαλόννε, δηλώννε, πλύννε, κλείννε καὶ δέννε, τοῦ πρώτου ν προφερομένου αἰσθητότερον, πρὸς διάκρισιν τῆς προστακτικῆς τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ ἰδίου χρόνου, φκιᾶνε, βγαῖνε, μάλονε, δήλωνε, πλύνε, κλεῖνε καὶ δένε.

15) Τὰ γένους οὐδετέρου ρηματικὰ παράγωγα ὡς ξούρσμα = ξύρισμα,

μην᾽μα = εἰδοποίησις, ποῖμα = ποίημα, πήδμα = πήδημα, ρώτμα = ἐρώτησις, κούντμα ἢ σπρώξμο = ὤθησις, σούγλωμα = κέντησις — κεντιὰ — νυγμή, σήκωμα = ἄρσις ἢ ἔγερσις, τὸ γράψιμο = ἡ γραφὴ καὶ πολλὰ ἄλλα στεροῦνται γενικῆς καὶ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.

16) Τὰ ἐπίθετα καλὸς — καλή, κακὸς — κακὴ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους καὶ τοῦ θηλυκοῦ εἰς τὴν δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ προφέρονται γκαλὸ — γκαλή, γκακὸ — γκακὴ π.χ. στὸ γκαλὸ τὸν ἄνθρωπο — τὸ γκαλὸ τὸν ἄθρωπο, στὴ γκαλὴ τὴ κοπέλλα — τὴ γκαλὴ τὴ κοπέλλα, τὸ γκακὸ — στὸ γκακό, στὴ γκακὴ — τὴ γκακή.

17) Τὰ σύμφωνα μετ᾽ ἀποστόφου (᾽) κ᾽λ᾽ν᾽γ᾽χ᾽ καὶ σ᾽ εἴτε ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως εὑρίσκωνται, εἴτε εἰς τὸ μέσον εἴτε εἰς τὸ τέλος προφέρονται ψιλὰ π.χ. γ᾽ναῖκα = γυνὴ τὸ γ᾽ (μετ᾽ ἀποστόφου) θὰ προφερθῇ ψιλὸν ὡς εἰς τὰς λέξεις γῆ — γυνὴ — ἅγιος καὶ οὐχὶ ὡς εἰς τὰς γνέθω, γδοῦπος καὶ γόμωσις. Τὸ κ᾽ θὰ προφερθῇ ψιλὸν ὡς εἰς τὰς λέξεις κίνησις καὶ κίνδυνος καὶ οὐχὶ ὡς εἰς τὰς κακοῦργος καὶ κῶνος. Τὸ χ᾽ ὡς εἰς τὰς λέξεις χεὶρ καὶ χίλια καὶ οὐχὶ ὡς εἰς τὰς χάρις καὶ χῶρος. Τὸ ν᾽ ὡς εἰς τὰς λέξεις νύξ᾽ νίπτω καὶ ὄνυξ καὶ οὐχὶ ὡς εἰς τὰς λέξεις νοῦς καὶ νά. Τὸ λ᾽ ὡς εἰς τὰς λέξεις λύπη, ἔλλειμμα καὶ λῆξις καὶ οὐχὶ ὡς εἰς λοῦρος, ἀλώπηξ, λαχνὸς καὶ λευκός. Τέλος τὸ σ᾽ (μετ᾽ ἀποστρόφου) προφέρεται ψιλὸν ὡς εἰς τὰς λέξεις ἄσημος, σιγή, σανίς, σκιρτῶ κτλ. καὶ οὐχὶ ὡς εἰς τὰς ἄσμα, ἀσμένως, σμάραγδος καὶ σμῆνος.

18) Ἡ πρὸ τῶν συμφώνων ἀπόστροφος οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει ὡς πρὸν τὴν προφοράν. Εἶναι ἀποκλειστικῶς δηλωτικὸν ἐκθλίψεως.

19) Τὸ μετ᾽ ἀποστρόφου τ᾽ ἐν μέσῳ λέξεως ὡς εἰς τὰς ξενύχτ᾽σα — ρώτ᾽σα — βεργέτ᾽σα — μπιγιέτ᾽σα σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ προφερθῇ κεχωρισμένως ἤτοι ξενύχτ᾽-σα, ρώτ᾽-σα, βεργέτ᾽-σα, καὶ μπιγιέτ᾽-σα.

20) Ἡ καταλήξις τοῦ πρώτου προσώπου τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ἐνεργητικῶν, ἀσυναιρέτων καὶ συνηρημένων ρημάτων —μεν— ὡς θὰ παρατηρήσωμεν ἀπώλεσε τὰ δύο ἐκ τῶν τριῶν γραμμάτων τὸ δὲ ἐναπομεῖναν μ προφέρεται μετὰ τῆς τελευταίας συλλαβῆς π. χ. τρέχουμ, βλέπουμ καὶ πίνουμ — εἰς τὸν ἐνεστῶτα, τρέχαμ, βλέπαμ καὶ πίναμ — εἰς τὸν παρατατικὸν καὶ τρέξαμ — δγήκαμ καὶ πγήκαμ εἰς τὸν ἀόριστον.

21) Αἱ καταλήξεις τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἐνεστῶτος —γεις — καὶ τοῦ μέλλοντος σεις παρατηροῦμεν ὅτι λαμβάνουν τὴν μορφὴν τῆς ἰδιοτύπου καταλήξεως —γ᾽ς— ὡς ἀνοίγ᾽ς = ἀνοίγεις, φλάγ᾽ς = φυλάττεις, καὶ θὰ λευτερώγ᾽ς = θὰ ἐλευθερώσεις, θὰ δηλώγ᾽ς = θὰ δηλώσεις κτλ. Ἀμετάβλητος παραμένει ἡ κατάληξις αὕτη τοῦ μέλλοντος ὅταν τὸ πρῶτον γράμμα τῆς τελευταίας συλλαβῆς εἶναι ξ ἢ ψ, ἤτοι θὰ γογγύξεις, θὰ θαμμάξεις, θὰ ἀνάψεις κτλ.

22) Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον μεταβάλλονται καὶ προφέρονται καὶ αἱ καταλήξεις γης — ζεις — ζης — κης — κεις — λης — λεις — μης — μεις — νης — νεις — ρης — ρεις — καὶ χης — χεις.

23) Ἡ Λημνιακὴ διάλεκτος στερεῖται ἀπαρεμφάτων.

24) Ἡ Μετοχὴ τῶν ἐνεργητικῶν ρημάτων καὶ τῶν τριῶν γενῶν εἰς ὅλους τοὺς ἐν χρήσει εἰς τὴν Λημνιακὴν διάλεκτον χρόνους σχηματίζεται περιφραστικῶς, ὡς κειὸς ποὺ τρώγ᾽— κείν᾽ ποὺ τρώγ᾽ — κειὸ ποὺ τρέχ᾽. Πληθυντικός: κεῖν, ποὺ κατβαίννε = οἱ καταβαίνοντες, — κειὲς ποὺ ἀνεβαίννε = αἱ ἀναβαίνουσαι, — κειὰ ποὺ ἔρντην = τὰ ἐρχόμενα. Παρατατικὸς κειὸς πὄτρωγε, — αὐτήν᾽ ποὔρνταν = αὐτὴ ποὺ ἤρχετο, — κειὸ π᾽κατέβαινε = αὐτὸ ποὺ κατέβαινε καὶ πληθυντικὸς αὐτοίν᾽ π᾽τρώγαν, — κειὲς ποὔρνταν, — κειὰ π᾽κατβαίναν. — Μέλλων: κειὸς π᾽θὰ πστέψ — ὁ πιστεύσων, — καὶ πληθυντικὸς θηλυκοῦ κειὲς π᾽θὰ πστέψνε, Ἀόριστος: αὐτὸς π᾽ἄναψε, — πληθ. αὐτοίν π᾽ ἀνάψαν.

25) Ρήματά τινα μὴ κλινόμενα εἰς ὅλους τοὺς χρόνους δανείζονται τοιούτους παρ' ἄλλων ἐχόντων τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὡς τὰ τρέμω, ξέρω, θαρρῶ καὶ ἄλλα.

26) Τὰ πλεῖστα τῶν ρημάτων τῆς μέσης καὶ παθητικῆς φωνῆς, ἀπωλέσαντα τὴν χρονικὴν αὔξησιν — ἐ — τοῦ πρώτου προσώπου τοῦ ἑνικοῦ τοῦ παρατατικοῦ μετέβαλον τὴν τελευταίαν συλλαβήν των εἰς —μνη—, ὡς σλουγίζουμνη, — κάθουμνη, — κ'μούμνη, — λιέμνη = περιεπλανώμην, — φαίνουμνη = ἐφαινόμην κτλ.

27) Τὸ αὐτὸ παρατηροῦμεν εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον τῶν μέσων καὶ παθητικῶν ρημάτων τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ πληθυντικοῦ, ἅτινα ἀποβαλόντα τὴν χρονικὴν αὔξησιν —ε— μετέβαλον τὴν κατάληξίν των εἰς νταν ὡς λιένταν, — φαίνονταν, — κ'μούνταν.

28) Τὸ —ν— ἄνευ ἀποστρόφου τὸ παρεμβαλλόμενον μεταξὺ τοῦ —θὰ— καὶ τῆς ἑπομένης λέξεως τῆς ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου π. χ. θά ν ἔρτ'ς — θὰ ἔλθεις ἢ θὰ ν ἤρνταν = θὰ ἤρχετο προφερόμενον μετὰ τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς ἑπομένης λέξεως προφέρεται πάντοτε δασὺ ὡς εἰς τὰς λέξεις —νοῦς— ναῦς — νέος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ —ν'— (μετ' ἀποστρόφου) τὸ προφερόμενον πάντοτε ψιλόν.

29) Τὰ οὐδέτερα σιγμόληκτα, τὰ καταστάντα δευτερόκλιτα εἰς τὴν Λημνιακὴν ὡς τὸ κράτος, τὸ ὄρος, τὸ κρέας, τὸ τέρας, τὸ κέρδος καὶ ἄλλα, ὡς θὰ παρατηρήσωμεν, στεροῦνται γενικῆς ἑνικοῦ τε καὶ πληθυντικοῦ.

ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΦΗΡΗΜΕΝΩΝ
ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ
Πρωτόκλιτα ἀρσενικὰ εἰς —ας— —ης— καὶ ¯ης—

Ἑνικὸς

Ὀνομαστικὴ	— ὁ τραυματίας, ὁ ταμίας, ὁ λοχίας
Γενικὴ	— τ' τραυματία τ' ταμία τ' λοχία
Δοτικὴ	— στὸ τραυματία — στὸ ταμία — στὸ λοχία
Αἰτιατικὴ	— τὸ τραυματία τὸ ταμία τὸ λοχία
Κλητικὴ	— ἔ τραυματία ἢ ταμία ἔ λοχία

Πληθυντικὸς

Ὀνομαστικὴ	— οἱ τραυματίες — οἱ λοχίες — οἱ ταμίες
Δοτικὴ	— σ'τς τραυματίες — σ'τς ταμίες
Αἰτιατικὴ	— τς τραυματίες — τς λοχίες
Κλητικὴ	— ἔ τραυματίες — ἔ ταμίες

Ἑνικὸς

Ὀνομαστικὴ	— ὁ μαθητὴς — ὁ θεατὴς — ὁ δικαστὴς
Γενικὴ	— τ' μαθητῆ — τ' θεατῆ — τ' δικαστῆ
Δοτικὴ	— στὸ μαθητὴ — στὸ θεατὴ — στὸ δικαστὴ
Αἰτιατικὴ	— τὸ μαθητὴ — τὸ θεατὴ — τὸ δικαστὴ
Κλητικὴ	— ἔ μαθητὴ — ἔ θεατὴ — ἔ δικαστὴ

Πληθυντικὸς

Ὀνομαστικὴ	— οἱ μαθητὲς — οἱ θεατὲς — οἱ δικαστὲς
Δοτικὴ	— σ'τς μαθητὲς — σ'τς θεατὲς — σ'τς δικαστὲς
Αἰτιατικὴ	— τς μαθητὲς — τς θεατὲς — τς δικαστὲς
Κλητικὴ	— ἔ μαθητὲς — ἔ θεατὲς — ἔ δικαστὲς

Ὁ ἐργάτ᾽ς — ὁ ἐπιστάτ,ς — ὁ τελών᾽ς γοι᾽ ἐργάτες-γοι᾽ ἐπιστάτες-οἱ τελών᾽δες
τ᾽ ἐργάτ — τ᾽ ἐπιστάτ — τ᾽ τελών᾽ .. ..
στὸν ἐργάτ — στὸν ἐπιστάτ — στὸ τελών᾽σ᾽τς ἐργάτες-σ᾽τς ἐπιστάτες-σ᾽τς τελών᾽δες
τὸν ἐργάτ — τὸν ἐπιστάτ — τὸ τελών᾽ τς ἐργάτες - τς ἐπιστάτες - τς τελών᾽δες
ἔ ἐργάτ — ἔ ἐπιστάτ — ἔ τελών᾽ ἔ ἐργάτες - ἔ ἐπιστάτες - ἔ τελών᾽δες

ΠΡΩΤΟΚΛΙΤΑ ΘΗΛΥΚΑ εἰς ἠ καὶ η

Ἡ φωνὴ — γὴ ὑποδοχὴ — ἡ χτεσνὴ Οἱ φωνὲς - γοι᾽ ὑποδοχὲς - οἱ χτεσνὲς
τσ᾽ φωνῆς — τς ὑποδοχῆς — τς χτεσνῆς .. ..
στ᾽ φωνὴ — στ᾽ν ὑποδοχὴ — στ᾽ χτεσνὴ σ᾽τς φωνὲς - σ᾽τς ὑποδοχὲς - σ᾽τς χτεσνὲς
τ᾽ φωνὴ — τ᾽ν ὑποδοχὴ — τ᾽ χτεσνὴ τς φωνὲς - τς ὑποδοχὲς - τς χτεσνὲς
ἔ φωνὴ — ἔ ὑποδοχὴ — ἔ χτεσνὴ ἔ φωνὲς — ἔ ὑποδοχὲς — ἔ χτεσνὲς
Ἡ ζάλ᾽ — ἡ τύχ᾽ — γὴ ἥσυχ᾽ οἱ ζάλες — οἱ τύχες — γοι᾽ ἥσυχες
τς ζάλ᾽ς — τς τύχ᾽ς — τς ἥσυχης .. ..
σ᾽τ᾽ ζάλ᾽ — σ᾽τ᾽ τύχ᾽ — σ᾽«᾽ν ἥσυχ᾽ σ᾽τς ζάλες - σ᾽τς τύχες - σ᾽τς ἥσυχες
τ᾽ ζάλ᾽ — τ᾽ τύχ᾽ — τ᾽ν ἥσυχ᾽ τς ζάλες — τς τύχες — τς ἥσυχες
ἔ ζάλ᾽ — ἔ τύχ᾽ — ἔ ἥσυχ᾽ ἔ ζάλες — ἔ τύχες — ἔ ἥσυχες

ΘΗΛΥΚΑ ΠΡΩΤΟΚΛΙΤΑ εἰς —α— καὶ —ά—

Ἡ θάλασσα — ἡ φρουρὰ — ἡ χώρα οἱ Θάλασσες - οἱ φρουρὲς - οἱ χῶρες
τς θάλασσας — τς φρουρᾶς — τς χώρας .. ..
στ᾽ θάλασσα — στ᾽ φρουρὰ — στ᾽ χώρα σ᾽τς θάλασσες - σ᾽τς φρουρὲς - σ᾽τς χῶρες
τ᾽ θάλασσα — τ᾽ φρουρὰ — τ᾽ χώρα τς θάλασσες - τς φρουρὲς - τς χῶρες
ἔ θάλασσα — ἔ φρουρὰ — ἔ χώρα ἔ θάλασσες — ἔ φρουρὲς — ἔ χῶρες
Ἡ γρηγιὰ — ἡ φωτιὰ — ἡ Λημνιὰ οἱ γρηγιὲς - οἱ φωτιὲς - οἱ Λημνιὲς
τς γρηγιᾶς — τς φωτιᾶς — τς Λημνιᾶς .. ..
σ᾽τ᾽ γρηγιὰ — σ᾽τ᾽ φωτιὰ — σ᾽τ᾽ Λῆμνο σ᾽τς γρηγιὲς - σ᾽τς φωτιὲς - σ᾽τς Λημνιὲς
τ᾽ γρηγιὰ — τ᾽ φωτιὰ — τ᾽ Λῆμνο τς γρηγιὲς - τς φωτιὲς - τς Λημνιὲς
ἔ γρηγιὰ — ἔ φωτιὰ — ἔ Λῆμνο ἔ γρηγιὲς - ἔ φωτιὲς - ἔ Λημνιὲς
Ἡ μοῖρα — ἡ κακίγια — ἡ κατάρα οἱ μοῖρες - οἱ κακίγιες - οἱ κατάρες
τς μοίρας — τς κακίγιας — τς κατάρας .. ..
σ᾽τ᾽ μοῖρα — σ᾽τ᾽ κακίγια — σ᾽τ᾽ κατάρα σ᾽τς μοῖρεβ - σ᾽τς κακίγιες - σ᾽τς κατάρες
τ᾽ μοῖρα — τ᾽ κακίγια — τ᾽ κατάρα τς μοῖρες - τς κακίγιες - τς κατάρες
ἔ μοῖρα — ἔ κακίγια — ἔ κατάρα ἔ μοῖρες - ἔ κακίγιες - ἔ κατάρες

ΜΟΝΟΣΥΛΛΑΒΑ ΘΗΛΥΚΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ—ΠΡΩΤΟΚΛΙΤΑ εἰς ᾶ καὶ ῆ

Ἡ σκιᾶ — ἡ ξλιᾶ — ἡ κλῆ — ἡ κλοιᾶ οἱ σκιὲς - οἱ ξλιὲς - οἱ κλὲς - οἱ κλοιὲς
τς σκιᾶς - τς ξλιᾶς - τς κλῆς - τς κλοιᾶς .. ..
σ᾽τ᾽ σκιᾶ - σ᾽τ᾽ ξλιᾶ - σ᾽τ᾽ κλῆ σ᾽τ᾽ σκλοιᾶ σ᾽τς σκιὲς-σ᾽τς ξλιὲς-σ᾽τς κλὲς-σ᾽τς κλοιὲς
τ᾽ σκιᾶ — τ᾽ ξλιᾶ — τ᾽ κλῆ — τ᾽ κλοιᾶ τς σκιὲς - τς ξλιὲς - τς κλὲς - τς κλοιὲς
ἔ σκιᾶ — ἔ ξλιᾶ — ἔ κλῆ — ἔ κλοιᾶ ἔ σκιὲς - ἔ ξλιὲς - ἔ κλὲς - ἔ κλοιὲς

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ δευτέρα κλίσις δὲν περιλαμβάνει ὀνόματα θηλυκὰ λήγοντα εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἑνικοῦ εἰς —ος— ὡς εἰς τὴν καθαρεύουσαν καὶ τὴν δημοτικήν.

Τὰ εἰς —ος— δευτερόκλιτα ἰδία νήσων καὶ χωρῶν ἀποβαλόντα τὸ τελικὸν —ς— κλίνονται ὁμαλῶς ἀλλ᾽ ἰδιοτύπως π.χ. ἡ Λῆμνο — γενικὴ τς Λῆμνος — δοτικὴ σ᾽τ᾽ Λῆμνο — αἰτιατικὴ τ᾽ Λῆμνο — κλητικὴ ἔ Λῆμνο. — Ἡ Ρόδο — γενικὴ τς Ρόδος — δοτικὴ στ᾽ Ρόδο — αἰτιατικὴ τ᾽ Ρόδο — κλητικὴ ἔ Ρόδο. — Οὕτω καὶ τὰ ἡ Ζάκυνθο — τς Ζάκυνθος, γὴ᾽ Ἤπειρο — τς

Ἤπειρος ἡ Πελοπόννησο — τς Πελοπόννησος, — γῆ᾽ ἔρημο — τς ἔρημος κτλ.

Οὕτω ἔχομεν μόνον ἀρσενικὰ καὶ οὐδέτερα, τῶν τελευταίων ληγόντων εἰς —ο—, —ό—, —ι—, —ί—, καὶ —ύ—.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ ΔΕΥΤΕΡΟΚΛΙΤΑ ΕΙΣ ος

ὁ ἄθρωπος — ὁ γιατρὸς — ὁ πόλεμος	γοι᾽ ἀθρώπ - οἱ γιατροὶ - οἱ πολέμ
τ᾽ ἀθρώπ — τ᾽ γιατροῦ — τ᾽ πολέμ	.. ..
στὸν ἄθρωπο — στὸ γιατρὸ — στὸ πόλεμο	σ᾽τς ἀθρώπ - σ᾽τς γιατροὶ - σ᾽τς πολέμ
τὸν ἄθρωπο — τὸ γιατρὸ — τὸ πόλεμο	τς ἀθρώπ - τς γιατροὶ - τς πολέμ
ἔ ἄθρωπε — ἔ γιατρὲ — ἔ πόλεμε	ἔ ἀθρώπ - ἔ γιατροὶ - ἔ πολέμ
ὁ φόρος — ὁ ποταμὸς — ὁ νόμος	οἱ φόρ — οἱ ποταμοὶ — οἱ νόμ
τ᾽ φόρ — τ᾽ ποταμοῦ — τ᾽ νόμ	.. ..
στὸ φόρο — στὸ ποτάμ — στὸ νόμο	σ᾽τς φόρ — σ᾽τς ποταμοὶ — σ᾽τς νόμ
τὸ φόρο — τὸ ποτάμ — τὸ νόμο	τς φόρ — τς ποταμοὶ — τς νόμ
ἔ φόρε — ἔ ποτάμ — ἔ νόμε	ἔ φόρ — ἔ ποταμοὶ — ἔ Νόμ

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΔΕΥΤΕΡΟΚΛΙΤΑ εἰς —ο— καὶ —ὸ—

Τὸ σκολειὸ — τὸ βνὸ — τὸ δέντρο	Τὰ σκολειὰ — τὰ βνὰ — τὰ δέντρα
τ᾽ σκολειοῦ — τ᾽ βνοῦ — τ᾽ δέντρου	.. ..
στὸ σκολειὸ — στὸ βνὸ — στὸ δέντρο	στὰ σκολειὰ — στὰ βνὰ — στὰ δέντρα
τὸ σκολειὸ — τὸ βνὸ — τὸ δέντρο	τὸ σκολειὰ — τὰ βνὰ — τὰ δέντρα
ἔ σκολειὸ — ἔ βνὸ — ἔ δέντρο	ἔ σκολειὰ — ἔ βουνὰ — ἔ δέντρα

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΔΕΥΤΕΡΟΚΛΙΤΑ εἰς —ὶ— καὶ —ὺ—

Τὸ παιδὶ — τὸ καρεγλὶ — τὸ μαλὶ	Τὰ παιδιὰ — τὰ καρεγλιὰ — τὰ μαλιὰ
τ᾽ παιδιοῦ — τ᾽ καρεγλιοῦ — τ᾽ μαλιοῦ	.. ..
στὸ παιδὶ — στὸ καρεγλὶ — στὸ μαλὶ	στὰ παιδιὰ — στὸ καρεγλιὰ — στὰ μαλιὰ
τὸ παιδὶ — καρεγλὶ — τὸ μαλὶ	τὰ παιδιὰ — τὰ καρεγλιὰ — τὰ μαλιὰ
ἔ παιδὶ — ἔ καρεγλὶ — ἔ μαλὶ	ἔ παιδιὰ — ἔ καρεγλιὰ — ἔ μαλιὰ

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΔΕΥΤΕΡΟΚΛΙΤΑ εἰς —ι—

Τὸ πόδ — τὸ περβόλ᾽ — τὸ σπίτ	Τὰ πόδια — τὰ περβόλια — τὰ σπίτια
τ᾽ ποδιοῦ — τ᾽ περβολιοῦ — τ᾽ σπιτιοῦ	.. ..
στὸ πόδ — στὸ περβόλ᾽ — στὸ σπίτ	στὸ πόδια — στὰ περβόλια — στὰ σπίτια
τὸ πόδ — τὸ περβόλ᾽ — τὸ σπίτ	τὰ πόδια — τὰ περβόλια — τὰ σπίτια
ἔ πόδ — ἔ περβόλ᾽ — ἔ σπίτ	ἔ πόδια — ἔ περβόλια — ἔ σπίτια

Σημ.: Ὡς παρατηροῦμεν ἡ Λημιανὴ διάλεκτος στερεῖται οὐδετέρων ληγόντων εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἑνικοῦ εἰς —ι—. Ταῦτα ἀπωλέσαντα τὸ —ι— κατέστησαν ἀκαθορίστου καταλήξεως, ὡς ληγούσης πάντοτε εἰς ἕν ἐκ τῶν συμφώνων π.χ. τὸ μάτ, τὸ φρύδ, τὸ ρύζ, τὸ τσβάλ᾽, τὸ πθάρ, τὸ τραπέζ, τὸ σακκί, τὸ πετράδ, τὸ στάχ᾽, τὸ ράφ, τὸ μετάξ, τὸ κατῶγ᾽, τὸ ἀγκάθ, τὸ ποτάμ᾽, τὸ φιλ᾽τζάν᾽, τὸ τάς, τὸ τόπ, τὸ βαρέλ᾽ κτλ.

Ὁ ποταμὸς εἰς τὴν Λημνιακὴν ὡς καὶ εἰς τὴν Δημοτικὴν εἶναι καὶ δευτερόκλιτον γένους οὐδετέρου — τὸ ποτάμ — τ᾽ ποταμιοῦ, — στὸ ποτάμ, — τὸ ποτάμ, — ἔ ποτάμ. Πληθυν. Τὰ ποτάμια κτλ.

Τὸ δευτερόκλιτον οὐδέτερον — τὸ ρύζ = ἡ ὄρυζα, εἰς τὴν γενικὴν τοῦ ἑνικοῦ γράφεται μὲν καὶ κλίνεται —τ᾽ ρζοῦ—, οἱ Λήμνιοι ὅμως χάριν εὐφωνίας ὁμιλοῦντες προφέρουσι —τερ— ζοῦ—.

Εἰς τὴν ἰδίαν πτῶσιν κλίνεται ἀνωμάλως καὶ τὸ δευτερόκλιτον — κρασί —

διότι οἱ Λήμνιοι δὲν λέγουσι —τ'κρασιοῦ—, ἀλλὰ τ'κρασοῦ καὶ πληθυντικὸς — τὰ κρασᾶ.

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΔΕΤΕΡΟΚΛΙΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ

Ἡ Λημνιακὴ διάλεκτος στερεῖται τοιούτων.

Συνηρημένα τινὰ ἐξ αὐτῶν συναντῶμεν μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν ὡς — τὰ χρυσᾶ — τὰ ἁπλᾶ — τὰ διπλᾶ — τὰ τριπλᾶ — καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα εἰς μὲν τὸν ἑνικὸν εἶναι ἀσυναίρετα ὡς — τὸ σκνὶ — τὸ κρασὶ — τὸ ν'σὶ (ἡ νῆσος) εἰς δὲ τὸν πληθυντικὴν συνηρημένα ἤτοι — τὰ σκνιᾶ — τὰ κρασᾶ — τὰ ν'σᾶ — τὰ πλιᾶ (τὰ πλουλιὰ) καὶ ἄλλα.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

Ἡ Λημνιακὴ διάλεκτος στερεῖται τριτοκλίτων ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων.

Τὰ τριτόκλιτα πτωτικὰ τῆς Καθαρευούσης εἰς τὴν Λημνιακὴν κατέστησαν πρωτόκλιτα καὶ δευτερόκλιτα, κλινόμενα ὁμαλῶς ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων.

ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΡΑΝΙΚΟΛΗΚΤΩΝ ΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΛΙΚΟΛΗΚΤΩΝ

Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
ὁ φύλακας — ὁ πίνακας — ἡ φλόγα	οἱ φύλακες - οἱ πίνακες - οἱ φλόγες
τ' φύλακα — τ' πίνακα — τς φλόγας	.. ..
στὸ φύλακα — στὸ πίνακα — σ'τ' φλόγασ'τς	φύλακες - σ'τς πίνακες - σ'τς φλόγες
τὸ φύλακα — τὸ πίνακα — τὴ φλόγατς	φύλακες - τς πίνακες - τς φλόγες
ἔ φύλακα — ἔ πίνακα — ἔ φλόγα	ἔ φύλακες - ἔ πίνακες ἔ φλόγες
Ὁ ἀράπς — ὁ κύκλωπας — ἡ φλέβαγοι'	ἀραπάδες - οἱ κύκλωπες - οἱ φλέβες
τ' ἀρὰπ — τ' κύκλωπα — τς φλέβας	.. ..
στὸν ἀρὰπ — στὸ κύκλωπα — σ'τ' φλέβασ'τς	ἀραπάδες-σ'τς κύκλωπες-σ'τς φλέβες
τὸν ἀρὰπ — τὸ κύκλωπα — τὴ φλέβατς	ἀραπάδες - τς κύκλωπες - τς φλέβες
ἔ ἀρὰπ — ἔ κύκλωπα — ἔ φλέβα	οἱ ὄρνιθες — οἱ ἐλπίδες — τὰ δόντια

ΚΛΙΣΙΣ ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΩΝ ΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΩΝ

Ἡ ὄρνιθα — ἡ ἐλπίδα — τὸ δόντ	σ'τς ὄρνιθες — σ'τς ἐλπίδες — στὰ δόντια
τς ὄρνιθας — τς ἐλπίδας — τ' δοντιοῦ	.. ..
σ'τ'ν ὄρνιθα — σ'τ'ν ἐλπίδα — στὸ δόντ	
τ'ν ὄρνιθα — τ'ν ἐλπίδα — τὸ δόντ	τς ὄρνιθες — τς ἐλπίδες — τὰ δόντια
ἔ ὄρνιθα — ἔ ἐλπίδα — ἔ δόντ	ἔ ὄρνιθες — ἔ ἐλπίδες — ἔ δόντια
Ὁ Ἕλληνας — τὸ πνεμόν' — τὸ κδοῦν'γοι'	Ἕλλην' - τὰ πνεμόνια - τὰ κδούνια
τ' Ἕλληνα — τ' πνεμονιοῦ — τ' κδουνιοῦ	.. ..
στὸν Ἕλληνα — στὸ πνεμόν' — στὸ κδοῦνσ'τς	Ἕλλην' - στὰ πνεμόνια-στὰ κδούνια
τὸν Ἕλληνα — τὸ πνεμόν' — τὸ κδοῦντς	Ἕλλην' - τὰ πνεμόνια - τὰ κδούνια
ἔ Ἕλληνα — ἔ πνεμόν' — ἔ κδοῦν'	ἔ Ἕλλην' - ἔ πνεμόνια - ἔ κδούνια

ΚΛΙΣΙΣ ΥΓΡΟΛΗΚΤΩΝ ΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΣΙΓΜΟΛΗΚΤΩΝ

Ὁ διχτάτορας—ὁ σωτήρας—ὁ κλητήρας	οἱ διχτάτορες - οἱ σωτῆρες - οἱ κλητῆρες
τ' διχτάτορα—τ' σωτῆρα—τ' κλητῆρα	.. ..
στὸ διχτάτορα—στὸ σωτῆρα—στὸ κλητῆρασ'τς	διχτάτορες-σ'τς σωτῆρες-σ'τς κλητῆρες
τὸ διχτάτορα—τὸ σωτῆρα—τὸ κλητῆρα τς	διχτάτορες - τς σωτῆρες - τς κλητῆρες
ἔ διχτάτορα — ἔ σωτῆρα — ἔ κλητῆραἔ	διχτάτορες - ἔ σωτῆρες - ἔ κλητῆρες
Τὸ κράτος — τὸ κρέας — τὸ κέρδος	Τὰ κράτ — τὰ κρέατα — τὰ κέρδ

στὸ κράτος — στὸ κρέας — στὸ κέρδος στὰ κράτ — στὰ κρέατα — στὰ κέρδ
τὸ κράτος — τὸ κρέας — τὸ κέρδος τὰ κράτ — τὰ κρέατα — τὰ κέρδη
ἔ κράτος — ἔ κρέας — ἔ κέρδος ἔ κράτ — ἔ κρέατα — ἔ κέρδ

ΣΧΕΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τὰ τριτόκλιτα οὐρανικόληκτα τῆς Καθαρευούσης, τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα —γ— κλίνονται ὁμαλῶς ὡς πρωτόκλιτα π.χ. ἡ αἴγα, γενικὴ τς αἴγας πληθυντικὸς — οἱ αἶγες — ὁ ἅρπαγας τ' ἅρπαγα, πληθυντικὸς οἱ ἅρπαγες, ὁ πρόσφυγας, τ' πρόσφυγα κτλ.

Ἐκ τῶν τριτοκλίτων οὐρανικολήκτων τῆς Καθαρευούσης, τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα —κ— ἄλλα κλίνονται ὁμαλῶς ὡς πρωτόκλιτα εἴς τε τὸν ἑνικὸν καὶ πληθυντικὸν ὡς ὁ πίνακας — τ' πίνακα πληθυντικὸς οἱ πίνακες, ὁ μεθύστακας — τ' μεθύστακα πληθυντικὸς — οἱ μεθύστακες καὶ ἄλλα ἁμαλῶς μόνον εἰς τὸν ἑνικὸν καὶ ἰδιοτύπως εἰς τὸν πληθυντικὸν ὡς — ὁ κόρακας — γενικὴ — τ' κόρακα — πληθυντικὸς — οἱ κοράκ', — ὁ χωροφύλακας — τ' χωροφύλακα, πληθυντικὸς οἱ χωροφυλάκ', ὁ βρυκόλακας — τ' βρυκόλακα — πληθυντικὸς — οἱ βρυκολάκ' κτλ.

Ἐξ ἴσου πρὸς τὴν λέξιν ἅρπαγας εἰς τὴν Λημνιακὴν εἶναι καὶ ἡ λέξις ἁρπαδόρος ν χρήσει, κλινομένη οὕτω: ὁ ἁρπαδόρος γενικὴ — τ' ἁρπαδόρ— δοτικὴ στὸν ἁρπαδόρο, αἰτιατικὴ τὸν ἁρπαδόρο, κλητικὴ ἔ ἁρπαδόρε, πληθυντικὸς γεν ἁρπαδόρ.

Τὰ θηλυκὰ καὶ ἀρσενικὰ χειλικόληκτα, τὰ καταστάντα πρωτόκλιτα κλίνονται ὁμαλῶς ὅπως καὶ τὰ οὐδέτερα τὰ καταστάντα δευτερόκλιτα ὡς — τὸ κουγοῦπ — τ' κουνουπιοῦ, πληθυντικὸς — τὰ κουνούπια — κτλ.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΤΙΝΑ ΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ ΛΗΜΝΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΓΕΝΩΝ

Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
Ἡ πόλ' — ὁ γειτωνας — τὸ βνὸ	οἱ πολιτείγιες - οἱ γ'τόν' - τὰ βνᾶ
τς πόλ'ς — τ' γειτονα — τὸ βνοῦ	.. ..
στὴ πόλ' — στὸ γειτονα — στὸ βνὸ	σ'τς πολιτείγιες - σ'τς γ'τόν' - στὰ βνᾶ
τὴ πόλ' — τὸ γειτονα — τὸ βνὸ	τς πολιτείγιες - τς γ'τόν' - τὰ βνᾶ
ἔ πόλ' — ἔ γειτονα — ἔ βνὸ	ἔ πολιτείγιες - ἔ γ'τόν' - ἔ βνᾶ
Ὁ μπάμπουρας — ὁ κατεργάρς	οἱ μπαμπούρ οἱ κατεργαροὶ
τ' μπάμπουρα — τ' κατεργὰρ	.. ..
στὸ μπάμπουρα — στὸ κατεργὰρ	σ'τς μπαμπούρ σ'τς κατεργαροὶ
τὸ μπάμπουρα — τὸ κατεργὰρ	τς μπαμπούρ τς κατεργαροὶ
ἔ μπάμπουρα — ἔ κατεργὰρ	ἔ μπαμπούρ ἔ κατεργαροὶ
Ὁ νοῦς — τ' ὄφελος — ὁ καλὸς	Τὰ μυαλὰ - γοι' ἀπολαβὲς - οἱ καλοὶ
τ' νοῦ — τς ἀπολαβῆς — τ' καλοῦ	.. ..
στὸ νοῦ — σ'τ'ν ἀπολαβὴ — στὸ γκαλὸ	στὰ μυαλὰ - σ'τς ἀπολαβὲς - σ'τς καλοὶ
τὸ νοῦ — τ'ν' ἀπολαβὴ — τὸ γκαλὸ	τὰ μυαλὰ - τς ἀπολαβὲς - τς καλοὶ
ἔ νοῦ — ἔ ἀπολαβή — ἔ καλὲ	ἔ μυαλὰ - ἔ ἀπολαβὲς - ἔ καλοὶ

ΠΕΡΙ ΠΡΑΘΕΤΙΚΩΝ

Ὁ διάφορος βαθμὸς τῆς ἰδιότητος ἑνὸς ἐπιθέτου εἰς τὴν Λημνιακὴν διάλεκτον σχηματίζεται οὕτω:

ΘΕΤΙΚΟΣ		ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ			ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
Ἀρσενικὸν	Καλὸς	πειὸ	καλὸς	ὁ	πειὸ	καλὸς
Θηλυκὸν	Καλὴ	πειὸ	καλὴ	ἡ	πειὸ	καλὴ
Οὐδέτερον	Καλὸ	πειὸ	καλὸ	τὸ	πειὸ	καλὸ

Ἤτοι εἰς μὲν τὸν συγκριτικὴν θέτομεν πρὸ τοῦ ἐπιθέτου τὸ ποσοτικὸν μόριον —πειό—, εἰς δὲ τὸν ὑπερθετικὸν θέτομεν ἐπιπροσθέτως καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ περὶ οὗ πρόκειται γένους.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
ἀψλὰ	πειὸ ἀψλὰ	πολὺ πειὸ ἀψλὰ
ὕστερα	πειὸ ὕστερα	πολὺ πειὸ ὕστερα
γλήγορα	πειὸ γλήγορα	πολὺ πειὸ γλήγορα
χαμλὰ	πειὸ χαμλὰ	πολὺ πειὸ χαμλὰ

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ

Ἑνικὸς

Ὀνομαστικὴ	γώ, σύ, αὐτὸς ἢ τουτουνάς,
Γενικὴ	μ᾽ σ᾽ αὐτουνοῦ ἢ τουτνοῦ
Δοτικὴ	μοί σοί σ᾽αὐτὸ ἢ σὲ τοῦτονά
Αἰτιατικὴ	μὲ σὲ αὐτὸν ἢ τοῦτονὰ

Ὀνομαστικὴ	Κειὸς ἢ ἐκειὸς ἢ κειοννὰς
Γενικὴ	κ᾽νοῦ (μονοσυλλάβως τὸ κ᾽ ψιλόν)
Δοτικὴ	Σὲ κειὸν ἢ σὲ κειό.
Αἰτιατικὴ	Κειοννά

Πληθυντικὸς

Ὀνομαστικὴ	μεῖς σεῖς αὐτοίν᾽ (τὸ —ν᾽— ψιλόν)
Γενικὴ	....
Δοτικὴ	σὲ μᾶς, σὲ σᾶς, σ᾽ αὐτοίν᾽ (τὸ —ν᾽— ψιλόν)
Αἰτιατικὴ	μᾶς σᾶς αὐτοίν᾽ (τὸ —ν᾽— ψιλόν)

Ὀνομαστικὴ	Κεῖν᾽ (τὸ —ν᾽— ψιλόν)
Γενικὴ	....
Δοτικὴ	Σὲ κεῖν᾽ (τὸ —ν᾽— ψιλόν)
Αἰτιατικὴ	Κεῖν (τὸ —ν᾽— ψιλόν)

Ἑνικὸς Θηλυκοῦ

Ὀνομαστικὴ	κείν᾽ ἢ κείν᾽ γή (τὰ —ν᾽— ψιλά)
Γενικὴ	κ᾽νῆς ἢ κειαγνῆς τς (τὰ —ν᾽— ψιλά)
Δοτικὴ	σὲ κείν᾽ (τὸ —ν᾽— ψιλόν)
Ατιατικὴ	κεινγιὰ ἢ κείν᾽ τν᾽ (τὰ —ν᾽— ψιλά)

Ὀνομαστικὴ	τούτην᾽ ἢ αὐτήν᾽ (τὰ —ν᾽— ψιλά)
Γενικὴ	αὐτνῆς

Δοτικὴ	σὲ τούτην᾽ ἢ σ᾽ αὐτήν᾽ (τὰ —ν᾽— ψιλά)
Αἰτιατικὴ	τούτην᾽ ἢ αὐτὴν (τὰ —ν᾽— ψιλά)

Πληθυντικὸς

Ὀνομαστικὴ	κειὲς ἢ ἐκειὲς	τοῦτες ἢ αὐτὲς
Δοτικὴ	σὲ κειὲς ἢ σὲ ἐκειές	σέ τοῦτες ἢ σ᾽ αὐτὲς
Αἰτιατικὴ	κειὲς ἢ ἐκειὲς	τοῦτες ἢ αὐτὲς

Σημ.: Τὰ —νν— τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους κειογγὰ προφέροντα παχέα καὶ αἰσθητῶς, ἐνῶ ἀντιθέτως τὰ —νν— τῆς γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς τοῦ ἑνικοῦ τοῦ θηλυκοῦ γένους κειαγγῆς καὶ κειγγιὰ προφέρονται αἰσθητῶς ψιλά.

ΟΥΔΕΤΕΡΟΝ ΓΕΝΟΣ

	Ἑνικὸς		Πληθυντικὸς	
Ὀνομαστικὴ	κειὸ	αὐτὸ ἢ τοῦτονὰ	Κειὰ	τοῦτα
Γενικὴ	κ᾽νοῦ	αὐτνοῦ ἢ τουτνοῦ	. . . . .	
Δοτικὴ	σὲ κειονό	σὲ τοῦτονὰ	σὲ κειὰ	σὲ τοῦτα
Αἰτιατικὴ	κειονὸ	τοῦτονὰ	κειὰ	τοῦτα

ΙΔΙΟΤΥΠΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

τ᾽ λόγς = σὺ (ἐπὶ εὐγενέστερον) — τ᾽λόγτ = αὐτὸς ἐπὶ τὸ εὐγενέστερον
τ᾽λόγσας = σεῖς (ἐπὶ τὸ εὐγενέστερον) — τ᾽λόγτς = αὐτοὶ ἐπὶ τὸ εὐγενέστερον
Σημ.: Μόνον —τλόγσας— προφέρεται δισυλλάβως. Αἱ λοιπαὶ μονοσυλλάβως.

ΑΥΤΟΠΑΘΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΠΑΘΕΙΣ

Ἡ Λημνιακὴ διάλεκτος στερεῖται τοιούτων ἀντωνυμιῶν. Οἱ Λήμνιοι ἐκδηλοῦνται διὰ κοινῶν ἐκφράσεων π. χ. διὰ νὰ εἴπωσι: μεταξὺ ἡμῶν τῶν ἰδίων — μεταξὺ ὑμῶν τῶν ἰδίων καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἰδίων λέγουσι — σνατοί μας — σνατοί σας — σνατοί τς καὶ —συναμετάξυ μας, συναμετάξυ σας καὶ συναμεταξύ τς. Θιγόμενοι δὲ καὶ θέλοντες νὰ ἀνταποδώσωσι τὰ ἴσα λέγουσι — διὲ τὸ θκὸ σ᾽τὸ χάλ᾽ —ἢ— διέ τὰ μοῦτρα σ.

ΚΛΙΝΟΜΕΝΑΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑΙ

Τοιαύτας ἔχομεν τὰς ἑξῆς: —τὶς—ποιός—ποιά— ποιό—πόσος—πόση—πόσο.
Ἡ —τίς— εἶναι ἀποκλειστικῶς γένους ἀρσενικοῦ —γενικὴ— τοῦνς—. Εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις ἑνικοῦ τε καὶ πληθυντικοῦ εἶναι ἄκλιτος.

	Ἑνικὸς			Πληθυντικὸς		
Ὀνομαστικὴ	Ποιὸς	Ποιὰ	Ποιὸ	Πγοὶ	Ποιὲς	Ποιὰ
Γενικὴ	Ποιανοῦ	Ποιανῆς	Ποιανοῦ	. . . .	. . . .	. . . .
Δοτικὴ	σὲ ποιὸν	σὲ ποιὰ	σὲ ποιὸ	σὲ πγοὶ	σὲ ποιὲς	σὲ ποιὰ
Αἰτιατικὴ	Ποιὸν	ποιὰ	ποιὰ	πγοὶ	ποιὲς	ποιὰ

Ὀνομαστικὴ	Πόσος	πόση	πόσο	Πόσοιν᾽	Πόσες	Πόσα
Γενικὴ	. . . .	. . . .	. . . .	Πόσω	πόσω	πόσω
Δοτικὴ	σὲ πόσο	σὲ πόσην᾽	σὲ πόσο	σὲ πόσοιν᾽	σὲ πόσες	σὲ πόσα
Αἰτιατικὴ	πόσο	πόσην᾽	πόσο	πόσοιν᾽	πόσες	πόσα

Σημ.: Τῆς ἰδιοτύπου γενικῆς τοῦ πληθυντικοῦ ποιοῦσι χρῆσιν οἱ Λήμνιοι

μόνον ὅταν ἀποτείνουσιν ἐρώτησν, σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὴν ἡλικίαν ἐμψύχων ἢ τὴν χρονολογίαν γενικῶς, π.χ. Πόσω χρονῶ ἦνταν ὁ μακαρίτ'ς; Σὺ πόσω χρονῶ κὴ πόσω μερῶ εἶση; Τοῦτο τὸ ρημοκκλῆσ' πόσω χρονῶ νὰ εἶνη; Ὁσάκις δὲ διαπραγματεύονται τὴν ἀγοραπωλησίαν αἰγοπροβάτων ἢ ἄλλων θηλυκῶν ζώων δὲν λέγουσι — πόσω χρονῶ — ἀλλὰ πόσω γεννῶ.

ΚΛΙΝΟΜΕΝΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΙ

Κλινομένας ἀορίστους ἀντωνυμίας ἔχομεν τάς: κἄποιος — κἄποια — κἄποιο, κλινομένας εἰς τὰς ἑξῆς τρεῖς μόνον πτώσεις:

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι τῆς Λημνιακῆς διαλέκτου εἶναι αἱ: π' —ποὺ— ὁπ — ὅγοιος — ὅγοια — ὅγοιο καὶ ὅποιος — ὅποια — ὅποιο. Ἐξ αὐτῶν κλίνονται αἱ ἑξῆς:

Ὀνομαστική	ὅγοιος	ὅγοια	ὅγοιον	ὅποιοι	ὅποιες	ὅποια
Δοτική	σ' ὅγοιο	σ' ὅγοια	σ' ὅγοιο	σ' ὅπγοι	σ' ὅποιες	σ' ὅποια
Αἰτιατική	ὅγοιο	ὅγοια	ὅγοιο	ὅπγοι	ὅποιες	ὅποια
Ὀνομαστική	ὅποιος	ὅποια	ὅποιο	ὅπγοι	ὅπγες	ὅποια
Δοτική	σ' ὅποιο	σ' ὅποια	σ' ὅποιο	σ' ὅπγοι	σ' ὅπγες	σ' ὅποια
Αἰτιατική	ὅποιον	ὅποια	ὅηοιο	ὅπγοι	ὅπγες	ὅποια

ΚΤΗΤΙΚΑΙ

Κλιτὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἔχομεν μίαν μόνον τήν: ὁ θκός' μ' = ὁ δικός μου ἡ θκή σ' = ἡ ἰδική σου καὶ — τὸ θκό σ' = τὸ ἰδικόν σου, κλινομένην οὕτω:

ΕΝΙΚΟΣ	ΑΡΣΕΝΙΚΟΝ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
Ὀνομαστική	ὁ θκός μ' — ὁ θκός σ' — ὁ θκός τ'	
Δοτική	στὸ θκό μ' — στὸ θκό σ' — στὸ θκό τ'	
Αἰτιατική	τὸ θκό μ' — τὸ θκό σ' — τὸ θκό τ'	
Ὀνομαστική	γοὶ θκοί μ' — γοὶ θκοί σ' — γοὶ θκοί ττ'	
Δοτική	σ'τς θκοί μ' — σ'τς θκοί σ' — σ'τς θκοί τ'	
Αἰτιατική	τς θκοί μ' — τς θκοί σ' — τς θκοί τ'	
Ὀνομαστική	ἡ θκή μ' — ἡ θκή σ' — ἡ θκή τ'	
Δοτική	στ' θκή μ' — στὴ θκή σ' — στὴ θκή τ'	
Αἰτιατική	τὴ θκή μ' — τὴ θκή σ' τὴ θκή τ'	
Ὀνομαστική	οἱ θκές μ' — οἱ θκές σ' — οἱ θκές τ'	
Δοτική	σ'τς θκές μ' — σ'τς θκές σ' — σ'τς θκές τ'	
Αἰτιατική	τς θκές μ' — τς θκές σ' — τς θκές τ'	

Οὐδέτερον

Ὀνομαστική	τὸ θκό μ' — τὸ θκό σ' — τὸ θκό τ'
Δοτική	στὸ θκό μ' — στὸ θκό σ' — στὸ θκό τ'
Αἰτιατική	τὸ θκό μ' — τὸ θκό σ' — τὸ θκό τ'
Ὀνομαστική	τὰ θκά μ' — τὰ θκά σ' — τὰ θκά τ'
Δοτική	στὰ θκά μ' — στὰ θκά σ' — στὰ θκά τ'
Αἰτιατική	τὰ θκά μ' — τὰ θκά σ' — τὰ θκά τ'

Σημ.: Ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους ὁ θκός μ' καὶ αἱ τρεῖς πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ τοῦ θηλυκοῦ γένους οἱ θκές μ' — σ'τς θκές μ' — τς θκές μ' γράφονται μὲν οὕτω προφέρονται ὅμως — θκόζιμ — θκέζιμ — στσθέκζιμ καὶ τσθκέζιμ.

ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

Ὀνομαστικὴ —μσὸς - ἕνας - μσῆ - μιὰ - ἕνα - μσὸ - δυὸ - τρίγια - τέσσερα
Γενικὴ — μσοῦ - μιανοῦ - μσῆς - μιανῆς - μιανοῦ - μσοῦ - τριγιῶ - τεσσάρω.
Δοτικὴ — σὲ μσὸ - σ' ἕνα - σὲ μιὰ - σὲ μσῆ - σ' ἕνα - σὲ μσὸ - σὲ δυὸ - σὲ τρίγια - σὲ τέσσερα
Αἰτιατικὴ — μσὸ - ἕνα - μιὰ - μσῆ - ἕνα - μσὸ - δυὸ - τρίγια - τέσσερα
Ὀνομαστικὴ — ὁ πρῶτος, γεν. — τ' πρώτ' δοτ. — στὸ πρῶτο, — αἰτιατ. τὸ πρῶτο, κλητ. — ἔ πρῶτε
Ὀνομαστ. Πληθ. — οἱ πρῶτ, δοτικὴ σ'τς πρῶτ' — αἰτιατ. — τς πρῶτ, — κλητικὴ — ἔ πρῶτ
Ὀνομαστικὴ ὁ δεύτερος, γεν. τ' δεύτερου, δοτ. στὸ δεύτερο, αἰτ. τὸ δεύτερο, κλητ. ἔ δεύτερε
Ὀνομαστ. Πληθ. οἱ δεύτερ, δοτ. σ'τς δεύτερ, αἰτιατ. τς δεύτερ, κλητικὴ ἔ δεύτερ

Σημ: Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά, τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα, τὰ χρονικά, τὰ πολλαπλασιαστικὰ καὶ τὰ ἀναλογικὰ οὐδόλως εἰσὶν ἐν χρήσει.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΧΡΟΝΟΥ

Ἕνα δευτερόλεφτο, δυὸ δευτερόλεφτα, ἕνα λεφτό, δυὸ λεφτά, ἕνα κάρτο, δυὸ κάρτα, μσῆ ὥρα, μιὰ ὥρα, δυὸ ὧρες, μιὰ μέρα, δυὸ μέρες, ἕνα μερόν'χτο, δυὸ μερόν'χτα, μιὰ ὁδομάδα, δυὸ ὁδομάδες, ἕνας μήνας, δυὸ μῆνες, ἕνας χρόνος, δυὸ χρόνια, ἕνα δεκάχρονο, δυὸ δεκάχρονα, ἕνας αἰώνας, δυὸ αἰῶνες κ.τ.λ.

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Κυριακή, Δευτέρα, Τρίτ, Τετάρτ, ἢ Τετράδ, Πέφτ, Παρασκευή, Σαββάτο.

ΟΙ ΜΗΝΕΣ

Γενάρς, Φλεβάρς, Μάρτ'ς, Ἀπρίλ'ς, Μᾶς, Θερνός, Ἁλων'τής, Ἄκστος ἢ Ἄξτος, Σταυρός, Ἁγιοδημητριγιάτ'ς, Νέβερς, Κστός. (τ' Κστοῦ = τοῦ Χριστοῦ — μηνὸς τῶν Χριστουγέννων).

ΡΗΜΑΤΑ

Εἰς τὴν Λημνιακὴν ὁ ἀναδιπλασιασμὸς τῶν ρημάτων οὐδαμοῦ συναντᾶται, τὴν δὲ χρονικὴν αὔξησιν —ε— μόνον τὰ ἡμίση τῶν ρημάτων ἐν μέρει διεφύλαξαν.

Τὰς χρονικς αὐξήσεις —εἰ—, —εὐ— καὶ —ἠ— σπανίως τὰς εὑρίσκομεν, ἡ δὲ —ηὐ— εἶναι τελείως ἄγνωστος.

Αἱ ἀνωμαλίαι τῶν αὐξήσεων εἰς τὴν Λημνιακὴν εἶναι ἄπειροι, ὀφειλόμεναι εἰς πολλὰς φθογγικὰς παθήσεις, π.χ. τὰ ρήματα —σλουγίζουμη = σκέπτομαι, σμπνιάζω = παρακινῶ ἐνοχλῶν ἢ ὠθῶν τινά, παντέχω = ἀναμένω, καρατέρνω = ὑπολογίζω, πιτχαίνω = ἐπιτυγχάνω, κυν'γῶ = θηρεύω, τραγδῶ = ᾄδω, ζλῶ = συνθλίβω, πνῶ = πινῶ, σχωρνῶ = συγχωρῶ, νταγιαντῶ = ἐρείδομαι — στηρίζομαι καὶ μεταφορικῶς ὑποφέρω, δψῶ = διψῶ, χτυπιέμη = τύπτομαι κονοστίζω = γνωρίζω, χολοσκάζω = θλίβομαι, σκαρφίζουμη = μηχανῶμαι — ἐπινοῶ, λ'μπίζουμη— λαχταρῶ — διακαῶς ποθῶ, λ'ποῦμη = λυποῦμαι, γέβουμη = γεύομαι, θμοῦμη = ἐνθυμοῦμαι κ'μοῦμη = κοιμῶμαι καὶ ἄπειρα ἄλ-

λα δὲν λαμβάνουν εἰς τοὺς παρατατικὸν καὶ ἀόριστον τὰς ἀντιστοίχους αὐτῶν αὐξήσεις, ἀλλὰ σχηματίζουν αὐτὰς ἀνωμάλως οὕτω: σλουγίζουμνη — σλουγίστκα, σμπούνιαζα — σμπούνιασα, πάντεχα — πάντεξα, καράτερνα — καράταρα, πιτύχαινα — πέτχα, κυν'γοῦσα — κυνήγ'σα, τραγδοῦσα — τραγούδσα, ζλοῦσα — ζούλ'ξα, πνοῦσα — πίνασα, σχωρνοῦσα — σχώρεσα, νταγιάντουμνη — νταγιάντξα, δψοῦσα — δίψασα, χτυπιέμνη — χτυπήθκα, κονούστζα, — κονούστ'σα, χολόσκαζα — χολόσκασα, σκαρφίζουμνη — σκαρφήστκα, λ'μπίζουμνη — λ'μπίστκα, λ'πούμνη — λ'πήθκα, γέβουμνη — γεύτκα, θμούμνη — θμήθκα, κ,κούμνη — κ'μήθκα, ἐκ τῆς κλίσεως τῶν ὁποίων παρατηροῦμεν ὅτι αἱ λόγω τῶν πολλῶν φθογγικῶν παθήσεων σχηματιζόμεναι ἰδιοτύπως ἀνώμαλοι ρηματικαὶ αὐξήσεις πασῶν τῶν συζυγιῶν, δὲν προσφέρουν τὴν δυνατότητα κατατάξεως αὐτῶν εἰς φωνηεντόληκτα, συμφωνόληκτα, ὑγρόληκτα, ἐνρινόληκτα, οὐρανικόληκτα, ὀδοντόληκτα καὶ χειλικόληκτα πρὸς δὲ καὶ σχηματισμοῦ κανόνων, Ἠρκέσθημεν ὅθεν νὰ κατατάξωμεν αὐτὰ εἰς ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ, εἰς ΠΑΘΗΤΙΚΑ, εἰς ΜΕΣΗΣ καὶ ΟΥΔΕΤΕΡΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ, εἰς ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ καὶ εἰς ΑΝΩΜΑΛΑ καὶ νὰ παραθέσωμεν ὡς παραδείγματα πολλὰ ρήματα, βέβαιοι ὄντες ὅτι καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐπιτυγχάνεται τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα. Εἰς πρώτην βεβαίως μοῖραν ἔρχονται τὰ βοηθητικὰ — εἶμη = εἶμαι καὶ — ἔχω— τὰ ὁποῖα κλίνονται μὲν ὁμαλῶς, στεροῦνται ὅμως πολλῶν, ὡς θὰ ἴδωμεν, χρόνων.

Εἴμη = Εἶμαι (εἰμί)

Ἐνεστώς: Εἶμη, εἶση, εἶνη, εἴμαστη, εἶστη, εἶνη.

Ὑποτακτικὴ ἐνεστῶτος: σὰν εἶμη, σὰν εἶση, σὰν εἶνη, σὰν εἴμαστη, σὰν εἶστη,

Εὐκτική: Μακάρ νᾶμη, μακάρ νᾶση, μακάρ νᾶνη, μακάρ νᾶμαστη, μακάρ νᾶστη, μακάρ νᾶνη.

Προστακτική: Νᾶση, νᾶνη, Πληθυντικός νᾶστη, νᾶνε.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἤμνη καὶ ἤμνα, ἤσνη, ἤνταν. Πληθ. εἴμαστε, ἦστε, αὐτοὶν' ἦνταν.

Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν ἤμνη, σὰν ἤσνη, σὰν ἤνατν, σὰν ἤμαστε, σὰν ἦστε σὰν ἤνατν.

Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νᾶμνη, μακάρ νᾶσνη, μακάρ νᾶνταν, μακράρ νᾶμαστε, μακάρ νᾶστε, μακάρ νᾶνταν.

ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ν εἶμη, θὰ ν εἶση, θᾶνη, θὰ ν εἴμαστε, θὰ ν εἶστη, θᾶνε.

Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ θᾶμη, σὰ θᾶση, σὰ θᾶνη, σὰ θάμαστη, σὰ θᾶστη, σὰ θᾶνε.

Μ ε τ ο χ ὴ Ἐ ν ε σ τ.: κειὸς — κείν' — κειὸ ποῦνη. Πλυθυντικὸς: κεῖν' — κειὲς — κειὰ ποῦνε.

Μ ε τ ο χ ὴ Π α ρ α τ) κ ο ῦ: κειὸς — κείν' — κειὸ ποῦνταν. Πληθυντικὸς: κεῖν' — κειὲς — κειὰ ποῦνταν.

Μ ε τ ο χ ὴ Μ έ λ λ ο ν τ ο ς: κειὸς — κείν' — κειὸ π' θᾶνη. Πληθυντικὸς: κεῖν' — κειὲς — κειὰ π' θᾶνε.

Ε Χ Ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ἔχω, ἔχ'ς, ἔχ'. Πληθ.: ἔχουμ, ἔχτη, ἔχνη.

Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν ἔχω, σὰν ἔχ'ς, σὰν ἔχουμ, σὰν ἔχτη, σὰν ἔχνη.

Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νᾶχω, μακάρ νᾶχ'ς, μακάρ νᾶχ', μακάρ νᾶχουμ" κακάρ νᾶχτη, μακάρ νᾶχνη.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Εἶχα, εἶχες, εἶχε — εἴχαμ, εἴχτε, εἶχαν.

Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν εἶχα, σὰν εἶχες, σὰν εἶχε — σὰν εἴχαμ, σὰν εἴχτε σὰν εἶχαν.

Εὐκτική: Μακὰρ νἄχα, μακάρ νἄχες, μακάρ νἄχε — μακάρ νἄχαμι, μακάρ νὰ εἶχτε, μακάρ νὰ εἶχαν

ΜΕΛΛΩΝ: Θἄχω, θἄχ'ς, θἄχ, — θἄχουμι, θὰ ν ἔχτη, θὰ ν ἔχνη.

Μετοχὴ Ἐνεστώτος: Κειὸς πὄχ', κείν' πὄχ', κειὸ πόχ'ε Πληθ.: Αὐτοίν' πὄχνε, αὐτὲς πὄχνε, κειὰ πὄχνε

Μετοχὴ Παρατατικοῦ: Κειὸς ποὖχε, κείν' ποὖχε, κειὸ ποὖχε. Πληθυντ. Αὐτοίν' — αὐτὲς — κειὰ ποὖχαν.

Μετοχὴ Μέλλοντος: Κειὸς π' θἄχ', κείν' π' θἄχ', κειὸ π' θἄχ'. Πληθυντικός: Αὐτοίν' — αὐτὲς — κειὰ π' θἄχνε.

ΡΗΜΑΤΑ ΧΕΙΛΙΚΟΛΗΚΤΑ (ράβω=ράπτω).

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ῥάβω, ράβς, ράβ, βάβουμ, ράβτη, ράβνη.

Ὑποτακτική: Σὰ ράβω, σὰ ράβς, σὰ ράβ, σὰ ράβουμ, σὰ ράβτη σὰ ράβνη.

Εὐκτική: Μακάρ νὰ ράβω, μακάρ νὰ ράβς, μακάρ νὰ ράβ. Πληθ.: Μακάρ νὰ ράβουμ κτλ.

Προστακτική: Ράβε ἢ νὰ ράβς, νὰ ράβ. Πληθ.: νὰ ράβτη, νὰ ράβνη.

Μετοχή: Κειὸς π' ράβ, κείν' π' ράβ, κειὸ π' ράβ. Πληθ.: αὐτοίν' π' ράβνε, αὐτὲς π' ράβνε, κειὰ π' ράβνε.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔρραβα, ἔρραβες, ἔρραβε, ῾ράβαμι, ῾ράβτε, ῾ράβαν.

Ὑποτακτική: Σὰν ἔρραβα, σὰν ἔρραβες, σὰν ἔρραβε, σὰ ράβαμι, σὰ ράβτε, σὰ ράβαν.

Εὐκτική: Μακάρ νἄρραβα, μακάρ νἄρραβες, μακάρ νἄρραβε — μακάρ νὰ ράβαμι κτλ.

Μετοχή: Κειὸς ποὺ ἔρραβε, κείν' ποὺ ἔρραβε, κειὸ ποὺ ἔρραβε. Πληθυντ.: Αὐτοίν' π' ράβαν κτλ.

ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ράψω, θὰ ράψεις, θὰ ράψ. — Θὰ ράψουμι, θὰ ράψτη, θὰ ράψνε.

Ὑποτακτική: Σὰ ράψω ἢ ἄμα κὴ ράψω, σὰ ράψης, σὰ ράψ — σὰ ράψουμι, σὰ ράψτη, σὰ ράψνε.

Εὐκτική: Μακάρ νὰ ράψω, μακάρ νὰ ράψης, μακάρ νὰ ράψ — μακάρ νὰ ράψουμι, μακάρ νὰ ράψτε κτλ.

Μετοχή: Κειὸς π' θὰ ῾ράψ, κείν' π' θὰ ράψ, κειὸ π' θὰ ράψ — αὐτοίν' π' θὰ ράψνε κ.τ.λ.

ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔρραψα, ἔρραψες, ἔρραψε — ῾ράψαμι, ῾ράψτε, ῾ράψαμι.

Ὑποτακτική: Σὰν ἔρραψα, σὰν ἔρραψες, σὰν ἔρραψε, σὰ ράψαμι, σὰ ράψτε, σὰ ράψαν.

Προστακτική: Ράψε ἢ νὰ ράψης, νὰ ράψ, νὰ ράψτη, νὰ ράψνε.

Μετοχή: Κειὸς πὄρραψε, κείν' πὄρραψε, κειὸ πὄρραψε. Πληθ.: Αὐτοίν' π' ράψαν, κειὲς π' ράψαν κτλ.

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω ράψ, ἔχ'ς ράψ, ἔχ' ράψ. Πληθ.: Ἔχουμι ράψ, ἔχτη ράψ, ἔχνε ράψ.

Μετοχή: Κειὸς πὄχ' ράψ, κείν' πὄχ' ράψ, κειὸ πὄχ' ράψ. Πληθ. αὐτοίν' πὄχνε ράψ, αὐτές κ.τ.λ.

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα ράψ, εἶχες ράψ, εἶχε ράψ—εἴχαμι, εἶχτε, εἶχαν ράψ.

Ὑποτακτική: Σὰν εἶχα ράψ, σὰν εἶχες ράψ, σὰν εἶχε ράψ — Σὰν εἴχαμι ράψ, σὰν εἶχτε ράψ κ.τ.λ.

Μετοχή: Κειὸς ποὖχε ράψ, κείν' ποὖχε ράψ, κειὸ ποὖχε ράψ, αὐτοίν ποὖχαν ράψ κ.τ.λ.

Εὐκτική: Μακάρ νἄχα ράψ, μακάρ νἄχες ράψ, μακάρ νἄχε ράψ — μακάρ νἄχαμι ράψ κ.τ.λ.

Μετοχὴ Παθητ. Παρακ.: ῾Ο ραμμένος ἢ ραμμέν' τὸ ραμμένο.

Δ λ έ β ω = Ἐργάζομαι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Δλέβω, δλέβς, δλέβ, — δλέβουμ. δλέβτη, δλέβνη.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ δλέβω, σὰ δλέβς, σὰ δλέβ — σὰ δλέβουμ, σὰ δλέβτη, σὰ δλέβνη.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ δλέβω, μακάρ νὰ δλέβς, μακάρ νὰ δλέβ — μακάρ νὰ δλέβουμ κ.τ.λ.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Δούλεβε, νὰ δλέβ. Πληθ.: νὰ δλέβτη, νὰ δλέβνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Δούλεβα. δούλεβες, δούλεβε — δλέβαμ, δλέβτε, δλέβαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ δούλεβα, σὰ δούλευες, σὰ δούλεβε. Πληθυντ.: Σὰ δλέβαμ, σὰ δλέβτε κ.τ.λ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ δούλεβα, μακάρ νὰ δούλεβες, μακάρ νὰ δούλεβε. Πληθ.: Μακάρ νὰ δλέβαμ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς — κείν' — κειό π' δούλεβε. Πληθυντικός: αὐτοίν' — αὐτὲς — κειὰ π' δλέβαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ δλέψω, θὰ δλέψης, θὰ δλέψ. Πληθ.: θὰ δλέψουμ, θὰ δλέψτη, θὰ δλέψνε.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ δλέψω, σὰ δλέψης, σὰ δλέψ — σὰ δλέψουμ, σὰ δλέψτη σὰ δλέψνε.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ δλέψω, μακάρ νὰ δλέψης. μακάρ νὰ δλέψ, μακάρ νὰ δλέψουμ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς, κείν', κειὸ π' θὰ δλέψ — αὐτοίν' αὐτὲς κειὰ π' θὰ δλέψνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Δούλεψα, δούλεψες, δούλεψε. Πληθ.: δλέψαμ, δλέψτε, δλέψαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ δούλεψα, σὰ δούλεψες, σὰ δούλεψε — σὰ δλέψαμ, σὰ δλέψτε, σὰ δλέψαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Δούλεψε, νὰ δλέψ, νὰ δλέψτε, νὰ δλέψνε.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς—κείν'—κειὸ π' δούλεψε, αὐτοίν'—κειὲς—κειὰ π' δλέψαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω δλέψ, ἔχ'ς δλέψ, ἔχ' δλέψ — ἔχουμ—ἔχτη—ἔχνε δλέψ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς—κείν'—κειό πὄχ' δλέψ Πλ.: αὐτοίν'—κειὲς—κειὰ πὄχνε δλέψ
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα δλέψ, εἶχες δλέψ. εἶχε δλέψ. Πληθυν.: εἴχαμ δλέψ, εἶχτε δλέψ κ.τ.λ.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν εἶχα δλέψ' σὰν εἶχες δλέψ' σὰν εἶχε δλέψ. Πληθυντικός: Σὰν εἴχαμ δλέψ κ.τ.λ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νἄχα δλέψ, μακάρ νἄχες δλέψ, μακάρ νἄχε δλέψ — μακάρ νἄχαμ δλέψ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς, κείν', κειὸ ποὖχε δλέψ — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ ποὖχαν δλέψ.
Μ ε τ ο χ ὴ Π α θ. Π α ρ α κ.: Ὁ δλεμμένος, ἡ δλεμμένη τὸ δλεμμένο. Πληθ.: Οἱ δλεμμέν', οἱ δλεμμένες τὰ δλεμμένα.

Π σ τ έ β ω = Πιστεύω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Πστέβω, πστέβς, πστέβ — πστέβουμ, πστέβτη, πστέβνη.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ πστέβω, σὰ πστέβς, σὰ πστέβ, — σὰ πστέβουμ κ.τ.λ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ πστέβω, μακάρ νὰ πστέβς, μακάρ νὰ πστέβ — μακάρ νὰ πστέβουμ κ.τ.λ.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Νὰ πστέβς ἢ πίστεβε, νὰ πστέβ, νὰ πστέβτη, νὰ πστέβνη.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς, κείν'. κειὸ ποὺ πστέβ Πληθ.: Αὐτοίν ποὺ πστέβνε.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Πίστεβα, πίστεβες, πίστεβε — πστέβαμ, πστέβτε, πστέβαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ πίστεβα, σὰ πίστεβες, σὰ πίστεβε — Σὰ πστέβαμ κ.τ.λ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ πίστεβα, μακάρ νὰ πίστεβες, μακάρ νὰ πίστεβε — μακάρ νὰ πστέβαμ κ.τ.λ.

Μ ε τ ο χ ή: Κειός—κείν'—κειὸ ποὺ πίστεβε — αὐτίν' ποὺ πστέβαν κ.τ.λ.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ πστέψω, θὰ πτέψης, θὰ πστέψ, Πληθ.: θὰ πστέψουμ, θὰ πστέψτε κτλ.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ πστέψω, σὰ πστέψης, σὰ πστέψ. Πληθ.: Σὰ πστέψουμ, σὰ πστέψτε, σὰ πστέψνε.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς, κείν', κειό π' θὰ πστέψ — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ π' θὰ πστέψνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Πίστεψα, πίστεψες, πίστεψε — πστέψαμ, πστέψτε, πστέψαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ πίστεψα, σὰ πίστεψες, σὰ πίστεψε. Πλ.: Σὰ πστέψαμ κτλ.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Πίστεψε, νὰ πιστέψης, πιστέψτε, νὰ πστέψνε.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν' κειό ποὺ πίστεψε — αὐτοίν, κειὲς, κειά ποὺ πστέψαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω πστέψ, ἔχ'ς πστέψ, ἔχ' πστέψ — ἔχουμ ἔχτη, πστέψ κτλ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειὸς, κείν', κειό πὄχ' πστέψ — αὐτοίν', αὐτὲς, κειά πὄχνε πστέψ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα πστέψ, εἶχες πστέψ, εἶχε πστέψ—εἴχαμ πστέψ κ.τ.λ.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν εἶχα πστέψ, σὰν εἶχες πστέψ, σὰν εἶχε πστέψ — σὰν εἴχαμ πστέψ, σὰν εἴχτε πστέψ κ.τ.λ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νἄχα πστέψ, μακάρ νἄχες πστέψ. μακάρ νἄχε πστέψ — μακάρ νἄχαμ πστέψ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ ποὖχε πστέψ—Αὐτοίν, κειὲς κειὰ ποὖχαν πστέψ.

Κ ό β ω = Κόπτω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Κόβω, κόβς, κόβ. Πληθυν.: κόβουμ, κόβτη κόβνη.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ κόβω, σὰ κόβς, σὰ κόβ. — Σὰ κόβουμ, σὰ κόβτη κ.τλ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ κόβω, μακάρ νὰ κόβς, μακάρ νὰ κόβ. Πληθυντ.: Μακάρ νὰ κόβουμ κτλ.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Κόβε ἢ νὰ κόβς, νὰ κόβ, νὰ κόβτη, νὰ κόβνη.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ π' κόβ, — Αὐτοίν', αὐτὲς, αὐτὰ π' κόβνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔκοβα, ἔκοβες, ἔκοβε. Πληθ.: Κόβαμ, κόβτε, κόβαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν ἔκοβα, σὰν ἔκοβες, σὰν ἔκοβε. Πληθ.: σὰν κόβαμ, σὰ κόβτε, σὰ κόβαν.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νἄκοβα, μακάρ νἄκοβες, μακάρ νἄκοβε. Πληθ.: μακάρ νὰ κόβαμ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ πὄκοβε. Πληθ.: Αὐτοίν', κειὲς, κειὰ π' κόβαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ κόψω, θὰ κόψεις, θὰ κόψ,. Πληθ.: θὰ κόψουμ θὰ κόψτη, θὰ κόψνε.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ κόψω, σὰ κόψης, σὰ κόψ. Πληθ.: σὰ κόψουμ, σὸ κόψτη, σὰ κόψνε.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ κόψω, μακάρ νὰ κόψης, μακάρ νὰ κόψ. Πληθυντικὸς: μακάρ νὰ κόψουμ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ, π' θὰ κόψ — Αὐτοίν', αὐτὲς αὐτὰ π' θὰ κόψνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔκοψα, ἔκοψες, ἔκοψε. Πληθ.: κόψαμ, κόψτε, κόψαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: σὰν ἔκοψα, σὰν ἔκοψες, σὰν ἔκοψε. Πληθ.: Σὰ κόψαμ, σὰ κόψτε, σὰ κόψαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Νὰ κόψης, νὰ κόψ. νὰ κόψτε, νὰ κόψνε.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ πὄκοψε — Αὐτοίν, αὐτὲς, αὐτὰ π' κόψαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω κόψ, ἔχ'ς κόψ, ἔχ' κόψ. — ἔχουμ, ἔχτη, ἔχνε κόψ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ πὄχ' κόψ — Αὐτοίν', αὐτὲς, αὐτὸ πὄχνε κόψ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα κόψ, εἶχες κόψ, εἶχε κόψ. Πληθ.: εἴχαμ κόψ, κτλ.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν εἶχα κόψ, σὰν εἶχες κόψ, σὰν εἶχε κόψ. Πληθυντ.: σὰν εἴχαμ κόψ κ.τ.λ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νἄχα κόψ, μακάρ νἄχες κόψ, μακάρ νἄχε κόψ. Πληθυντ.: μακάρ νἄχαμ κόψ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ ποὖχε κόψ — αὐτοίν', αὐτές, αὐτὰ ποὖχαν κόψ.

Στύβω = Στύφω = Στραγγίζω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Στύβω, στύβς, στύβ — στύβουμ, στύβτη, στύβνη.
Υποτακτική: Σὰ στύβω, σὰ στύβς, σὰ στύβ, σὰ στύβουμ, σὰ στύβτη, σὰ στύβνη.
Προστακτική: Στύβε ἢ νὰ στύβς, νὰ στύβ, νὰ στύβτη, νὰ στύβνη.
Εὐκτική: Μακάρ νὰ στύβω, μακάρ νὰ στύβς, μακάρ νὰ στύβ, μακάρ νὰ στύβουμ κ.τ.λ.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειό π' στύβ' — αὐτοίν, κειές, κειὰ π' στύβνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔστυβα. ἔστυβες, ἔστυβε — στύβαμ, στύβτε, στύβαν.
Υποτακτική: σὰν ἔστυβα, σὰν ἔστυβες, σὰν ἔστυβε — σὰ στύβαμ, σὰ στύβτε, σὰ στύβαν.
Εὐκτική: μακάρ νἄστυβα, μακάρ νἄστυβες, μακάρ νἄστυβε, — μακάρ νὰ στύβαμ κ.τ.λ.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειὸ πὄστυβε — αὐτοίν', αὐτὲς, κειὰ π' στύβαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ στύψω, θὰ στύψης, θὰ στύψ — θὰ στύψουμ, θὰ στύψττε θὰ στύψνε.
Υποτακτική: Σὰ στύψω, σὰ στύψης, σὰ στύψ — σὰ στύψουμ, σὰ στύψτε, σὰ στύψνε.
Εὐκτική: Μακάρ νὰ στύψω, μακάρ νὰ στύψης, μακάρ νὰ στύψ, μακάρ νὰ στύψουμ κ.τ.λ.
Μετοχή: Κειός, κείν' κειὸ π' θὰ στύψ, — αὐτοίν' κειές, κειὰ π' θὰ στύψνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔστυψα, ἔστυψες, ἔστυψε — στύψαμ, στύψτε, στύψαν.
Υποτακτική: Σὰν ἔστυψα, σὰν ἔστυψες, σὰν ἔστυψ — σὰ στύψαμε σὰ στύψτε, σὰ στύψαν.
Προστακτική: Στύψε ἢ νὰ στύψης, νὰ στύψ — νὰ στύψτε, νὰ στύψνε.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειὸ πὄστυψε — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ π' στύψαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω στύψ, ἔχ'ς στύψ, ἔχ' στύψ — ἔχουμ, ἔχτη, ἔχνε στύψ.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειὸ πὄχ' στύψ — αὐτοίν', αὐτὲς κειὰ πὄχνε στύψ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα στύψ, εἶχες στύψ, εἶχε στύψ — εἴχαμ στύψ, εἴχτε στύψ, εἶχαν στύψ.
Υποτακτική: Σὰν εἶχα στύψ, σὰν εἶχες στύψ, σὰν εἶχε στύψ κ.τ.λ.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειὸ ποὖχε στύψ — αὐτοίν', κειές, κειὰ ποὖχαν στύψ.
Μετοχὴ Παθητ. Παρακ.: Στυμμένος, στυμμέν', στυμμένο — στυμμέν' στυμμένες, στυμμένα.

ΓΡΑΦΩ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Γράφω, γράφς, γράφ — γράφουμ, γράφτη, γράφνη.
Υποτακτική: Σὰ γράφω, σὰ γράφς, σὰ σγράφ — σὰ γράφουμ κ.τ.λ.
Προστακτική: Γράφε ἢ νὰ γράφς, νὰ γράφ — νὰ γράφτη, νὰ γράφνη.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειό ποὺ γράφ — αὐτοίν', κειὲς κειὰ ποὺ γράφνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔγραφα, ἔγραφες, ἔγραφε — γράφαμ, γράφτε, γράφαν.
Υποτακτική: Σὰν ἔγραφα, σὰν ἔγραφες, σὰν ἔγραφε — σὰ γράφαμ, σὰ γράφτε, σὰ γράφαν.
Εὐκτική: Μακάρ νἄγραφα, μακάρ νἄγραφες, μακάρ νἄγραφε, μακάρ νὰ γράφαμ, μακάρ νὰ γράφτε κ.τ.λ.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειό πὄγραφε — αὐτοίν', αὐτές, κειὰ π' γράφαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ γράψω, θὰ γράψης, θὰ γράψ — θὰ γράψουμ, θὰ γράψτη, θὰ γράψνε.
Υποτακτική: Σὰ γράψω, σὰ γράψης σὰ γράψ — σὰ γράψουμ.
Εὐτική: Μακάρ νὰ γράψω, μακάρ νὰ γράψης, μακάρ νὰ γράψ — μακάρ νὰ γράψουμ, κ.τ.λ.
Μετοχή: Κειός, κείν', κειό π' θὰ γράψ. — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ π' θὰ γράψνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔγραψα, ἔγραψες, ἔγραψε — γράψαμ, γράψτε, γράψαν.

Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν ἔγραψα, σὰν ἔγραψες, σὰν ἔγραψε — σὰ γράψαμ, σὰ γράψτε, σὰ γράψαν.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ ἔγραψα, μακάρ νὰ ἔγραψες, μακάρ νὰ ἔγραψε — μακάρ νὰ γράψαμ, κ.τ.λ.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Γράψε ἢ νὰ γράψῃς, νὰ γράψ — νὰ γράψτε, νὰ γράψνε.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ πόγραψε, — αὐτοίν' αὐτὲς, κειὰ π' γράψαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω γράψ, ἔχ'ς γράψ, ἔχ' γράψ — ἔχουμ γράψ' ἔχτη γράψ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ πόχ' γράψ, — αὐτοίν, αὐτὲς, κειὰ πόχνε γράψ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα γράψ, εἶχες γράψ, εἶχε γράψ — ἔιχαμ γράψ, γράψ, εἶχαν γράψ.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν εἶχα γράφ, σὰν εἶχες γράψ, σὰν εἶχε γράψ — σὰν
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νἄχα γράψ, μακάρ νἄχες γράψ, μακάρ νἄχε γράψ — μακάρ νἄχαμ γράψ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ ποὺχε γράψ, — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ ποὺχαν γράψ.
Μ ε τ ο χ ή Π α θ. Π α ρ α κ ε ι μ.: Γραμμένος, γραμμέν', γραμμένο — οἱ γραμμέν', οἱ γραμμένες, τὰ γραμμένα.

Β λ έ π ω ἢ Γ λ έ π ω = ὁρῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Βλέπω, βλέπς, βλέπ — βλέπουμ, βλέπτη, βλέπνη.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ γλέπω, σὰ γλέπς, σὰ γλέπ — σὰ βλέπουμ, σὰ γλέπτη,
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ βλέπω, μακάρ νὰ βλέπς, μακάρ νὰ βλέπ — μακάρ νὰ βλέπουμ, μακάρ νὰ βλέπτη, μακάρ νὰ γλέπνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Βλέπε ἢ νὰ βλέπς, νὰ βλέπ — νὰ βλέπτη, νὰ βλέπνε.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ ποὺ γλέπ' — αὐτοίν', κειές κειὰ ποὺ γλέπνε.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔγλεπα, ἔγλεπες, ἔγλεπε — γλέπαμ, γλέπτε, γλέπαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν ἔγλεπα, σὰν ἔγλεπες, σὰν ἔγλεπε — σὰ γλέπαμ, σὰ
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νἄγλεπα, μακάρ νἄγλεπες, μακάρ νἄγλεπε — μακάρ
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν' κειὸ πὄγλεπε — αὐτοίν', αὐτὲς, κειὰ π' γλέπαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ διῶ, θὰ δγῆς, θὰ δγῆ — θὰ διοῦμη, θὰ δγῆτη, θὰ δγιοῦνη.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰ δγιῶ, σὰ δγῆς, σὰ δγῆ — σὰ διοῦμη, σὰ δγῆτε, σὰ δγιοῦνη
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νὰ δγιῶ, μακάρ νὰ δγῆς, μακάρ νὰ δγῆ — μακάρ νὰ διοῦμη μακάρ νὰ δγῆτε, μακάρ νὰ δγιοῦνη.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειό π" θὰ δγῆ — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ π' θὰ δγιοῦνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Εἶδα, εἶδες, εἶδε — δγήκαμ, δκήκτε, δγῆκαν.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν εἶδα, σὰν εἶδες, σὰν εἶδε — σὰ δγῆκαμ.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Διὲ ἢ νὰ δγῆς, νὰ δγῆ, νὰ δγῆτε, νὰ διοῦνη.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειό ποὖδε — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ ποὺ δγῆκαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω δγῆ, ἔχ'ς δγῆ, ἔχ' δγῆ—ἔχουμ δγῆ, ἔχτη δγῆ, ἔχνε δγῆ.
Ὑ π ο τ α κ τ ι κ ή: Σὰν ἔχω δγῆ, σὰν ἔχ'ς δγῆ, σὰν ἔχ' δγῆ — σὰν ἔχουμ δγῆ, σὰν ἔχτη δγῆ κ.τ.λ.
Μ ε τ ο χ ή: Κειός, κείν', κειὸ πόχ' δγῆ — αὐτοίν', κειὲς, κειὰ πόχνε δγῆ.
ΥΠΕΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα δγῆ, εἶχες δγῆ, εἶχε δγῆ — εἴχαμ δγῆ εἴχτε δγῆ εἶχαν δγῆ.
Ε ὐ κ τ ι κ ή: Μακάρ νἄχα δγῆ, μακάρ νἄχες δγῆ, μακάρ νἄχε δγῆ — μακάρ νἄχαμ δγῆ κ.τ.λ.

Σ η μ ε ί ω σ ι ς: 1) Ἐκτὸς ἐλαχίστων ἀνωμάλως κλινομένων χειλικολήκτων ρημάτων ὡς τὸ β λ έ π ω, τὰ χειλικόληκτα γενικῶς εἰς τὴν Λημνιακὴν ὡς τὰ ν η σ τ έ β ω, γ υ ρ έ β ω, χ α ζ ε β ω μ α γ ε ι ρ έ β ω, σ κ ά β ω, β ά φ ω καὶ πολλὰ ἄλλα, κλίνονται ὁμαλῶς.

2) Ἐπειδὴ εἴδομεν κατὰ ποῖον τρόπον σχηματίζονται ἡ ὑποτακτική, ἡ εὐκτικὴ καὶ ἡ μετοχὴ τῶν κυριωτέρων χρόνων, θὰ περιορισθῶμεν ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μόνον εἰς τοὺς ἀρχικοὺς τῶν ὁμαλῶς κλινομένων ρημάτων.

ΟΥΡΑΝΙΚΟΛΗΚΤΑ

Φ λ ά γ ω = Φυλάσσω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Φλάγω, φλάγ'ς, φλάγ' — φλάγουμ, φλάγτη, φλάγνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Φύλαγα, φύλαγες, φύλαγε — φλάγαμ, φλάγτε, φλάγαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ φλάξω, θὰ φλάξης, θὰ φλάξ — θὰ φλάξουμ, θὰ φλάξτε, θὰ φλάξνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Φύλαξα, φύλαξες, φύλαξε — φλάξαμ, φλάξτε, φλάξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Νὰ φλάξης ἢ φύλαξε, νὰ φλάξτε, νὰ φλάξνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Εἶχα φλάξ, εἶχες φλάξ, εἶχε φλάξ — εἴχαμ φλάξ.

Ἀ ν ο ί γ ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ἀνοίγω, ἀνοίγ'ς, ἀνοίγ' — ἀνοίγουμ, ἀνοίγτη, ἀνοίγνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Ἄν'γε ἢ νὰ ἀνοίγ'ς, νὰ ἀνοίγ', νὰ ἀνοίγτη νὰ ἀνοίγνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἄν'γα, ἄν'γες, ἄν'γε — ἀνοίγαμ, ἀνοίγτε, ἀνοίγαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θ' ἀνοίξω, θ' ἀνοίξης, θ' ἀνοίξ — θ' ἀνοίξουμ, θ' ἀνοίξτε, θ' ἀνοίξνε
ΑΟΡΙΣΤΟ: Ἄν'ξα, ἄν'ξες, ἄν'ξε — ἀνοίξαμ, ἀνοίξτε, ἀνοίξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Ἄν'ξε ἢ νὰ ἀνοίξης, νὰ ἀνοίξτε, νὰ ἀνοίξνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω ἀνοίξ, ἔχ'ς ἀνοίξ, ἔχ' ἀνοίξ — ἔχουμ ἀνοίξ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα ἀνοίξ, εἶχες ἀνοίξ, εἶχεν ἀνοίξ.

Ἀ κ ο ύ γ ω = ἀκούω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ἀκούγω, ἀκοῦς, ἀκούγ' Πληθ.: ἀκοῦμη, ἀκοῦτη, ἀκοῦνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Ἄκγε ἢ ν' ἀκοῦς, ν' ἀκούγ', — ν' ἀκοῦμη, ν' ἀκοῦνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἄκγα, ἄκγες, ἄκγε, — ἀκούγαμ' ἀκούγτε, ἀκούγαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θ' ἀκούσω, θ' ἀκούγ'ς, θ' ἀκούς, — θ' ἀκούσουμ, θ' ἀκούστε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἄκσα, ἄκσες, ἄκσε, — ἀκούσαμ, ἀκούστε, ἀκούσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Ἄκσε ἢ ν' ἀκούσης, νὰ ἀκούσ', — ν' ἀκούστε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω ἀκούσ', ἔχ'ς ἀκούσ', ἔχ' ἀκούς, — ἔχουμ ἀκούσ'. ἔχτη ἀκούσ' κτλ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα ἀκούσ', εἶχες ἀκούσ' εἶχε ἀκούσ', εἴχαμ' ἀκούσ', κτλ.

Π λ έ κ ω = ἐπιπλέω — κολυμβῶ — ὑφαίνω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Πλέκω, πλὲκ'ς, πλὲκ', — πλέκουμ', πλέκτη, πλὲκνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Νὰ πλὲκ'ς, νὰ πλὲκ', νὰ πλέκτη, — νὰ πλὲκνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔπλεκα, ἔπλεκες, ἔπλεκε, — πλέκαμ, πλὲκτε, πλέκαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ πλέξω, θὰ πλέξης, θὰ πλέξ, — θὰ πλέξουμ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔπλεξα, ἔπλεξες, ἔπλεξε, — πλέξαμ, πλέξτε, πλέξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Πλέξε ἢ νὰ πλέξης, νὰ πλέξ, — νὰ πλέξτε, νὰ πλέξνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω πλέξ, ἔχ'ς πλέξ, ἔχ' πλέξ, — ἔχουμ πλέξ,
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα πλέξ, εἶχες πλέξ, εἶχε πλέξ, εἴχαμ πλέξ, εἴχτε κτλ.

Τ Ρ Ε Χ Ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Τρέχω, τρὲχ'ς τρὲχ', — τρέχουμ, τρέχτη, τρέχνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Τρὲχε ἢ νὰ τρέχ'ς, νὰ τρέχ' — Νὰ τρέχτη, νὰ τρέχνη.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔτρεχα, ἔτρεχες, ἔτρεχε, — τρέχαμ, τρέχτε, τρέχαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ τρέξω, θὰ τρέξης, θὰ τρέξ, — θὰ τρέξουμ, θὰ τρέξτε,
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔτρεξα, ἔτρεξες, ἔτρεξε, — τρέξαμ, τρέξτε, τρέξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Τρέξε ἢ νὰ τρέξης, νὰ τρέξ, — νὰ τρέξτε, νὰ τρέξνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω τρέξ, ἔχ'ς τρὲξ, ἔχ' τρέξ, — ἔχουμ τρέξ, ἔχτη τρὲξ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα τρέξ, εἶχες τρέξ, εἶχε τρέξ, — εἴχαμ τρὲξ, εἴχτε τρέξ.

Β Η Χ Ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Βήχω, βήχ'ς, βήχ', — βήχουμ, βήχτη, βήχνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ βήχ'ς ἢ βῆχε, νὰ βήχ', —νὰ βήχτη, νὰ βήχνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔβχα, ἔβχες, ἔβχε, — βήχαμ, βήχτε, βίχαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ βήξω, θὰ βήξης, θὰ βήξ, — θὰ βήξουμ, θὰ βήξτε θὰ βήξνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔβξα, ἔβξες, ἔβξε, — βήξαμ, βήξτε, βήξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ βήξης, ἢ βῆξε, νὰ βήξ, — νὰ βήξτε, νὰ βήξνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω βήξ, ἔχ'ς βήξ, ἔχ' βήξ, — ἔχουμ βήξ, ἔχτη βήξ.

ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΑ

Κ λ ώ θ ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Κλώθω, κλώθ'ς, κλώθ', — κλώθουμ', κλώθτη, κλώθνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ κλώθ'ς ἢ κλῶθε, νὰ κλώθ, — νὰ κλώθτη, νὰ κλώθνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔκλωθα, ἔκλωθες, ἔκλωθε, — κλώθαμ, κλώθτε, κλώθαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ κλώσω, θὰ κλώγ'ς, θὰ κλώς, θὰ — κλώσουμ, θὰ κλώστε, θὰ κλώσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔκλωσα, ἔκλωσες, ἔκλωσε, — κλώσαμ, κλώστε, κλώσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Κλῶσε ἢ νὰ κλώγ'ς, νὰ κλώς, — νὰ κλώστε, νὰ κλώσνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω κλώς, ἔχ'ς κλώς, ἔχ' κλώς, — ἔχουμ κλώς.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα κλώς, εἶχες κλώς, εἶχε κλώς, — εἴχαμ κλώς.

Π λ ά θ ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: πλάθω, πλάθς, πλάθ, — πλάθουμ, πλάθτη, πλάθνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ πλάθς, νὰ πλάθ, — νὰ πλάθτη, νὰ πλάθνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔπλαθα, ἔπλαθες ἔπλαθε, — πλάθαμ, πλάθτε, πλάθαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ πλάσω, θὰ πλάγ'ς θὰ πλάς, — θὰ πλάσουμ; θὰ πλάστε, θὰ πλάσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔπλασα, ἔπλασες, ἔπλασε, — πλάσαμ, πλάστε, πλάσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Πλάσε ἢ νὰ πλάγ'ς, νὰ πλάς, — νὰ πλάστε, νὰ πλάσνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω πλάς, ἔχ'ς πλάς, ἔχ' πλάς, — ἔχουμ πλάς.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα πλάς, εἶχες πλάς, εἶχε πλάς, — εἴχαμ πλάς.

Σ γ κ ό φ τ ω = Διακόπτω — ἐμποδίζω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Σγκόφτω, σγκόφτ'ς, σγκόφτ, — σγκόφτουμ, σγκόφτη, σγκόφτνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Σγκόφτε ἢ νὰ σγκόφτ'ς, νὰ σγκόφτ.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔσγκοφτα, ἔσγκοφτες, ἔσγκοφτε, — σγκόφταμ, σγκόφτε, σγκόφταν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ σγκόψω, θὰ σγκόψης, θὰ σγκόψ, — θὰ σγκόψουμ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔσγκοψα, ἔσγκοψες, ἔσγκοψε, — σγκόψαμ, σγκόψτε, σγκόψαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Ἔχω σγκόψ, ἔχ'ς σγκόψ, ἔχ' σγκόψ — Ἔχουμ σγκόψ, ἔχτη σγκόψ, ἔχνε σγκόψ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα σγκόψ, εἶχες σγκόψ, εἶχε σγκόψ — εἴχαμ σγκόψ,

Ρ Η Μ Α Τ Α

ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ καὶ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΑ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Σπέργω, σπέρειν᾽ς, σπέρειν᾽, — σπέργουμ, σπέργετη, σπέργη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ σπέρειν᾽ς, νὰ σπέρειν᾽, — νὰ σπέργετε, νὰ σπέργη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔσπεργα, ἔσπεργες, ἔσπεργε, — σπέργαμ, σπέργετε, σπέργαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ σπείρω, θὰ σπείρς, θὰ σπείρ, — θὰ σπείρουμ, θὰ σπείρτε, θὰ σπείρνε
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔσπειρα, ἔσπειρες, ἔσπειρε, — σπείραμ, σπείρτε, σπείραν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ σπείρς, νὰ σπείρ, — νὰ σπείρτε νὰ σπείρνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω σπείρ, ἔχ᾽ς σπείρ, ἔχ᾽ σπείρ, — ἔχουμ σπείρ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα σπείρ, εἶχες σπείρ, εἶχε σπείρ, — εἴχαμ σπείρ.

Δ έ ν ω = Δέω καὶ Δεσμεύω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Δένω, δέν᾽ς, δέν᾽, — δένουμ, δέν-τη, δέννη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ δέν᾽ς, νὰ δέν᾽, — νὰ δέν-τη, νὰ δέννη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔδενα, ἔδενες, ἔδενε, — δέναμ, δέν-τε, δέναν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ δέσω, θὰ δέγ᾽ς, θὰ δές, — θὰ δέσουμ, θὰ δέστη, θὰ δέσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔδεσα, ἔδεσες, ἔδεσε, — δέσαμ, δὲστε, δέσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ δέγ᾽ς νὰ δές, — νὰ δέστε, νὰ δέσνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω δές, ἔχ᾽ς δές, ἔχ᾽ δές, — ἔχουμ δές, ἔχτη δές, ἔχνε δὲς.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα δὲς, εἶχες δὲς, εἶχε δὲς, — εἴχαμ δές, εἴχτε δές.

Ν τ ύ ν ω = Ἐνδύω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ντύνω, ντύν᾽ς, ντύν᾽, — ντύνουμ, ντύν-τη, ντύννη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ ντύν᾽ς, νὰ ντύν᾽, — νὰ ντύν-τη, νὰ ντύννη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔντνα, ἔντνες, ἔντνε, — ντύναμ, ντύν-τε, ντύναν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ντύσω, θὰ ντύγ᾽ς, θὰ ντύς, — θὰ ντύσουμ, θὰ ντύστε, θὰ ντύσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔντ-σα, ἔντ-σες, ἔντ-σε, — ντύσαμ, ντύστε, ντύσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ ντύγ᾽ς ἢ ντύσε, νὰ ντύς, — νὰ ντύστε, νὰ ντύσνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω ντύς, ἔχ᾽ς ντύς, ἔχ᾽ ντύς, — ἔχουμ ντύς.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα ντύς, εἶχες ντύς, εἶχε ντύς, — εἴχαμ ντύς.

Κ α ρ α τ έ ρ ν ω = Ὑπολογίζω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Καρατέργω, καρατέρειν᾽ς, καρατέρειν᾽, — καρατέργουμ, καρατέργετη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : καράτεργε, νὰ καρατέρειν᾽, — νὰ καρατέργετη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: καράτεργα, καράτεργες, καράτεργε, — καρατέργαμ, καρατέργετε, καρατέργαν.
ΜΕΛΛΩΝ: θὰ καρατάρω, θὰ καρατάρς, θὰ καρατάρ, — θὰ καρατάρουμ, θὰ καρατάρτε, θὰ καρατάργε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Καράταρα, καράταρες, καράταρε, — καρατάραμ, καρατάρτε,
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ καρατάρς, νὰ καρατάρ, — νὰ καρατάρτε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω καρατάρ, ἔχ᾽ς καρατάρ, ἔχ᾽ καρατάρ, — ἔχουμ καρατάρ, ἔχτη καρατάρ κλπ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα καρατάρ, εἶχες καρατάρ, εἶχε καρατάρ.

Π ι τ χ α ί ν ω = Ἐπιτυγχάνω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Πιτχαίνω, πιτχαίν᾽ς, πιτχαίν᾽, — πιτχαίνουμ, πιτχαίν-τη, πιτχαίννη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ πιτχαίν᾽ς, νὰ πιτχαίν᾽, — νὰ πιτχαίν-τη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Πιτύχαινα, πιτύχαινες, πιτύχαινε, — πιτχαίναμ.

ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ πιτύχω, θὰ πιτύχ'ς, θὰ πιτύχ, — θὰ πιτύχουμ, θὰ πιτύχτε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Πέτχα, πέτχες, πέτχε, — πιτύχαμ, πιτύχτε, πιτύχαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω πιτύχ', ἔχ'ς πιτύχ', ἔχ' πιτύχ', — ἔχουμ πιτύχ', ἔχτη πιτύχ', ἔχνε πιτύχ'.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα πιτύχ', εἶχες πιτύχ', εἶχε πιτύχ', — εἴχαμ πιτύχ', εἴχτε πιτύχ', εἶχαν πιτύχ'.

Σ υ τ χ α ί ν ω = ἀπαντῶ ἢ ὁμιλῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Συτχαίνω, συτχαίν'ς, συτχαίν', — συτχαίνουμ, συτχαίν-τη, συτχαίνγη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ συτχαίν'ς, νὰ συτχαίν', — νὰ συτχαίν-τη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Σύτχαινα, σύτχαινες, σύτχαινε, — συτχαίναμ, συτχαίν-τε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ σντύχω, θὰ σντύχ'ς, θὰ σντύχ', — θὰ σντύχουμ, θὰ σντύχτε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Σύτχα, σύτχες, σύτχε, — σντύχαμ, σντύχτε, σντύχαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ σντύχ'ς, νὰ σντύχ', — νὰ σντύχτε, νὰ σντύχνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω σντύχ', ἔχ'ς σντύχ', ἔχ' σντύχ', — ἔχουμ σντύχ', ἔχτη σντύχ', ἔχνε σντύχ'.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα σντύχ', εἶχες σντύχ' εἶχε σντύχ' — εἴχαμ σντύχ', εἴχτε σντύχ', κτλ.

Σ τ έ ρ ν ω = Στέλλω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Στέρνω, στέρειν'ς, στέρειν', — στρέρνουμ, στέρνετη, στέρνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ στέρην'ς, νὰ στέρην', — νὰ στέρνετη, νὰ στέρνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔστερνα, ἔστερνες, ἔστερνε, — στέρναμ, στέρνετε, στέρναν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ στείλω, θὰ στείλ'ς, θὰ στείλ' — θὰ στείλουμ, θὰ στείλτε, θὰ στείλνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔστλα, ἔστλες, ἔστλε, — στείλαμ, στείλτε, στείλαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ στείλ'ς, νὰ στείλ', — νὰ στείλτε, νὰ στείλνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω στείλ' ἔχ'ς στείλ', ἔχ' στείλ', — ἔχουμ στείλ', ἔχτη στείλ', ἔχνε στείλ'.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα στείλ', εἶχες στείλ', εἶχε στείλ' — εἴχαμ στείλ' εἴχτε στείλ' εἶχαν στείλ.

Σ τ μ α ί ρ ν ω = Ὑπολήπτομαι — Ἐκτιμῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Στμαίρνω, στμαίρειν'ς, στμαίρειν' — στμαίρνουμ, στμαίρνετη, στμαίρνη
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ στμαίρην'ς, νὰ στμαίρην', — νὰ στμαίρνετη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Στήμαιρνα, στήμαιρνες, στήμαιρνε, — στμαίρναμ, στμαίρνετε,
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ στμάρω, θὰ στμάρ'ς, θὰ στμάρ, — θὰ στμάρουμ, θὰ στμάρτε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Στήμαρα, στήμορες, στήμαρε, — στμάραμ, στμάρτε, στμάραν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ στμάρ'ς, νὰ στμάρ, — νὰ στμάρτε, νὰ στμάρνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω στμάρ, ἔχ'ς στμάρ, ἔχ' στμάρ, — ἔχουμ στμάρ, ἔχτη
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα στμάρ, εἶχες στμάρ, εἶχε στμάρ, — εἴχαμ στμάρ, εἴχτε στμάρ, εἶχαν στμάρ.

Φ α ί ν ω = Ὑφαίνω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Φαίνω, φαίν'ς, φαίν', — φαίνουμ, φαίν-τη, φαίνγη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ φαίν'ς, νὰ φαίν', — νὰ φαίν-τη, νὰ φαίνγη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔφαινα, ἔφαινες, ἔφαινε, — φαίναμ, φαίν-τε, φαίναν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ φάνω, θὰ φάν'ς, θὰ φάν', — θὰ φάνουμ, θὰ φάν-τε, θὰ φάννε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔφανα, ἔφανες, ἔφανε, — φάναμ, φάν-τε, φάναν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ φάν'ς νὰ φάν', — νὰ φάν-τε, νὰ φάννε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω φάν', ἔχ'ς φάν', ἔχ' φάν' — ἔχουμ φάν', ἔχτη φάν'

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα φάν', εἶχες φάν', εἶχε φάν', — εἴχαμε φάν' εἴχτε φάν'

ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΑ καὶ ΑΝΩΜΑΛΑ τινα ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΑ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Τρώγω, τρώς, τρώγ' — τρῶμε, τρῶτη, τρῶγνη.
Προστακτική: νὰ τρῶς, νὰ τρώγ' — νὰ τρῶτη, νὰ τρῶγνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔτρωγα, ἔτρωγες, ἔτρωγε — τρώγαμε, τρώγτε, τρώγαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ φάγω, θὰ φᾶς, θὰ φάγ', — θὰ φᾶμε, θὰ φᾶτε, θὰ φᾶνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔφαγα, ἔφαγες, ἔφαγε, — φάγαμε, φάγτε, φάγαν.
Προστακτική: Νὰ φᾶς, νὰ φάγ', — νὰ φᾶτε, νὰ φᾶνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω φάγ', ἔχ'ς φάγ', ἔχ' φάγ', — ἔχουμε φάγ', ἔχτη φάγ'.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα φάγ', εἶχες φάγ', εἶχε φάγ' — εἴχαμε φάγ', εἴχτε φάγ',

Λ έ γ ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Λέγω, λές, λέγ' — λέγουμε, λέτη, λένη.
Προστακτική: Λέγε ἢ νὰ λές, νὰ λέγ', — νὰ λέτη, νὰ λένη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔλεγα, ἔλεγες, ἔλεγε, — λέγαμε, λέγτε, λέγαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ πῶ, θὰ πῇς, θὰ πῇ, — θὰ ποῦμε, θὰ πῆτε, θὰ ποῦνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Εἶπα, εἶπες, εἶπε, — πήκαμε, πήκτε, πήκαν.
Προστακτική: Νὰ πῇς, νὰ πῇ, — νὰ πῆτε, νὰ ποῦνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω πῇ, ἔχ'ς πῇ, ἔχ' πῇ, — ἔχουμε πῇ, ἔχτη πῇ, ἔχνε πῇ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα πῇ, εἶχες πῇ, εἶχε πῇ, — εἴχαμε πῇ, εἴχτε πῇ,

Τ ρ έ μ ω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Τρέμω, τρέμς, τρέμ, — τρέμουμε, τρέμτη, τρέμνη.
Προστακτική: Νὰ τρέμς, νὰ τρέμ, — νὰ τρέμτη, νὰ τρέμνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἔτρεμα, ἔτρεμες, ἔτρεμε, — τρέμαμε, τρέμτε, τρέμαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ τρεμλιάσω, θὰ τρεμλιάγ'ς, θὰ τρεμλιάς, — θὰ τρεμλιάσουμε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Τρεμούλιασα, τρεμούλιασες, τρεμούλιασε, —τρεμλιάσαμε, τρεμλιάστε, τρεμλιάσαν.
Προστακτική: Νὰ τρεμλιάγ'ς, νὰ τρεμλιάς, — νὰ τρεμλιάστε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω τρεμλιάς, ἔχ'ς τρεμλιάς, ἔχ' τρεμλιάς.

Ξ έ ρ ω = Γνωρίζω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ξέρω, ξέρς, ξέρ, — ξέρουμε, ξέρτη, ξέρνη.
Προστακτική: Νὰ ξέρς, νὰ ξέρ, — νὰ ξέρτη, νὰ ξέρνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἤξερα, ἤξερες, ἤξερε, — ξέραμε, ξέρτε, ξέραν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ μάθω, θὰ μάθς, θὰ μάθ, — θὰ μάθουμε κτλ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἔμαθα, ἔμαθες, ἔμαθε, — μάθαμε, μάθτε, μάθαν.
Προστακτική: Νὰ μάθς, νὰ μάθ, — νὰ μάθτε, νὰ μάθνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω μάθ, ἔχ'ς μάθ, ἔχ' μάθ, — ἔχουμε μάθ.

Β λ ι ά ζ ω = Βυθίζομαι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Βλιάζω, βλιάγ'ς βλιάζ, — βλιάζουμε, βλιάζτη, βλιάζνη.
Προστακτική: νὰ βλιάγ'ς, νὰ βλιάζ, — νὰ βλιάζτη, νὰ βλιάζνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Βούλιαζα, βούλιαζες, βούλιαζε, — βλιάζαμε, βλιάζτε, βλιάζαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ βλιάξω, θὰ βλιάξης, θὰ βλιάξ, — θὰ βλιάξουμε, θὰ βλιάξτε, θὰ βλιάξνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Βούλιαξα, βούλιαξες, βούλιαξε, — βλιάξαμε, βλιάξτε, βλιάξαν.
Προστακτική: Βούλιαξε, νὰ βλιάξης, νὰ βλιάξ, — νὰ βλιάξτε.

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω βλιάξ, ἔχ'ς βλιάξ, ἔχ, βλιάξ, ἔχουμ — βλιάξ, ἔχτη βλιάξ, ἔχνε βλιάξ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα βλιάξ, εἶχες βλιάξ, εἶχε βλιάξ, — εἴχαμ βλιάξ, εἶχτε βλιάξ, εἶχαν βλιάξ.

Ἀ π κ ά ζ ω = Ἀπεικάζω — Νοῶ — Κατανοῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ἀπκάζω, ἀπκάγ'ς, ἀπκάζ, — ἀπκάζουμ, ἀπκάζτη, ἀπκάζνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ ἀπκάγ'ς, νὰ ἀπκάζ, — νὰ ἀπκάζτη, νὰ ἀπκάζνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἀπείκαζα, ἀπείκαζες, ἀπείκαζε, — ἀπκάζαμ, ἀπκάζτε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ν ἀπκάσω, θὰ ν ἀπκάγ'ς, θὰ ν ἀπκάς, — θὰ ν ἀπκάσουμ, θὰ ν ἀπκάστε, θὰ ν ἀπκάσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἄπκασα, ἄπκασες, ἄπκασε, — ἀπκάσαμ' ἀπκάστε, ἀπκάσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: νὰ ἀπκάγ'ς ἢ ἀπκάσης, νὰ ἀπκάς, — νὰ ἀπκάστε.
Ὁ Παρακείμενος καὶ ὁ Ὑπερσυντέλικος δὲν συναντῶνται.

Κ φ ί ζ ω = Βαρυκοῶ — Βαρακούω

ΕΝΕΣΤΩΣ: Κφίζω, κφίγ'ς, κφίζ, — κφίζουμ, κφίζτη, κφίζνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ κφίγ'ς ἢ κούφζε, — νὰ κφίζτη, νὰ κφίζνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Κούφζα, κούφζες, κούφζε, — κφίζαμ, κφίζτε, κφίζαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ κφίσω, θὰ κφίγ'ς θὰ κφίς, — θὰ κφίσουμ, θὰ κφίστε, θὰ κφίσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Κούφσα, κούφσες, κούφσε, — κφίσαμ, κφίστε, κφίσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ κφίγ'ς, νὰ κφίς, — νὰ κφίστε, νὰ κφίσνε.
Ὁ Παρακείμενος καὶ ὁ Ὑπερσυντέλικος δὲν συναντῶνται.

Σ μ π ν ι ά ζ ω = Παρακινῶ ὠθῶν τινά

ΕΝΕΣΤΩΣ: Σμπνιάζω, σμπνιάγ'ς, σμπνιάζ, — σμπνιάζουμ, σμπνιάζτη, σμπνιάζνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Σμπούνιαζα, σμπούνιαζες, σμπούνιαζε, — σμπνιάζαμ, σμπνιάζτε, σμπνιάζαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ σμπνιάσω, θὰ σμπνιάγ'ς, θὰ σμπνιάς, — θὰ σμπνιάσουμ, θὰ σμπνιάστε, θὰ σμπνιάσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Σμπούνιασα, σμπούνιασες, σμπούνιασε, — σμπνιάσαμ, σμπνιάστε.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ σμπνιάγ'ς, νὰ σμπνιάς, — νὰ σμπνιάστε, νὰ σμπνιάσνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω σμπνιάς, ἔχ'ς σμπνιάς, ἔχ' σμπνιάς, — ἔχουμ σμπνιάς, ἔχτη σμπνιάς κτλ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα σμπνιάς, εἶχες σμπνιάς, εἶχε σμπνιάς.

Ν τ ο υ σ ν τ ί ζ ω = Μετ' ἀποφασιστικότητος ἢ προθυμίας ἐπιδίδομαι εἴς τι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ντουσντίζω, ντουσντίγ'ς, ντουσντίζ, — ντουσντίζουμ, ντουστίζτη, ντουστίζνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ ντουσντίγ'ς, νὰ ντουσντίζ, — νὰ ντουσντίζτη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ντούσντζα, ντούσντζες, ντούσντζε, — ντουσντίζαμ, ντουσντίζτε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ντουσντίσω, θὰ ντουσντίγ'ς, θὰ ντουσντίς, — ντουστίσαμ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: ντούσντσα, ντούσντσες, ντούσντσε, — ντουστίσαμ, ντουστίστε.

ΡΗΜΑΤΑ ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΟΥΔΕΤΕΡΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ

Χ τ υ π ι έ μ η = Τ ύ π τ ο μ α ι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Χτυπιέμη, χτυπιέση, χτυπιέτη, — χτυπιέμαστη, χτυπιέστη.

Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : νὰ χτυπιέση, νὰ χτυπιέτη, — νὰ χτυπιέστη, νὰ χτυπιέντην.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Χτυπιέμνη, χτυπιέσνη, χτυπιένταν, — χτυπιέμαστε, χτυπιέστε, χτυπιένταν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ χτυπθῶ, θὰ χτυπθῆς, θὰ χτυπθῆ, — θὰ χτυπθοῦμε, θὰ χτυπθῆτε, θὰ χτυπθοῦνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: χτυπήθκα, χτυπήθκες, χτυπήθκε, — χτυπθήκαμ, χτυπθήκτε.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ χτυπθῆς, νὰ χτυπθῆ, — νὰ χτυπθῆτε, νὰ χτυπθοῦνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω χτυπθῆ, ἔχ'ς χτυπθῆ, ἔχ' χτυπθῆ, — ἔχουμ χτυπθῆ, ἔχτη χτυπθῆ, ἔχνε χτυπθῆ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα χτυπθῆ, εἶχες χτυπθῆ, εἶχε χτυπθῆ, — εἴχαμ χτυπθῆ.

Ἀ γ ω ν ί ζ ο υ μ η = Μοχθῶ, Βασανίζομαι — ἀγωνίζομαι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ἀγωνίζουμη, ἀγωνίζεση, ἀγωνίζετη, — ἀγωνιζόμαστη, ἀγωνίζεστη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ ἀγωνίζεση, νὰ ἀγωνίζετη, — νὰ ἀγωνίζεστη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ἀγωνίζουμνη, ἀγωνίζεσνη, ἀγωνίζνταν, — ἀγωνιζόμαστε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ν ἀγων'στῶ, θὰ ν ἀγων'στῆς, θ' ἀγων'στῆ, — θ' ἀγων'στοῦμη, θ' ἀγων'στῆτε, θ' ἀγων'στοῦνη.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ἀγωνίστκα, ἀγωνίστκες, ἀγωνίστκε, — ἀγωνιστήκαμ, ἀγωνιστήκτε.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ ἀγων'στῆς, νὰ ἀγων'στῆ, — νὰ ἀγων'στῆτε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω ἀγων'στῆ, ἔχ'ς ἀγων'στῆ, ἔχ' ἀγων'στῆ, — ἔχουμ ἀγων'στῆ, ἔχτη ἀγων'στῆ κτλ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα ἀγων'στῆ, εἶχες ἀγων'στῆ, εἶχε ἀγων'στῆ

Κ φ α ί ν ο υ μ η = Κωφοῦμαι — Κουφαίνομαι.

ΕΝΕΣΤΩΣ: Κφαίνουμη, κφαίνεση, κφαίνετη, — κφαινόμαστη, κφαίνεστη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ κφαίνεση, νὰ κφαίνετη, — νὰ κφαίνεστη, νὰ κφαίνντην.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: κφαίνουμνη, κφαίνεσνη, κφαίνντην, — κφαινόμαστε, κφαίνεστε, κ φ α ί ν ν τ α ν (α ὐ τ ο ί ν')
ΜΕΛΛΩΝ: θὰ κφαθῶ, θὰ κφαθῆς, θὰ κφαθῆ, — θὰ κφαθοῦμη, θὰ κφαθῆτε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Κφάθκα, κφάθκες, κφάθκε, — κφαθήκαμ, κφαθήκτε, κφαθήκαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ κφαθῆς, νὰ κφαθῆ, — νὰ κφαθῆτε, νὰ κφαθοῦνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω κφαθῆ, ἔχ'ς κφαθῆ, ἔχ' κφαθῆ, — ἔχουμ κφαθῆ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα κφαθῆ, εἶχες κφαθῆ, εἶχε κφαθῆ, — εἴχαμ κφαθῆ, εἴχτε κφαθῆ, εἶχαν κφαθῆ.

Λ ι έ μ η = Περιφέρομαι ἀσκόπως

ΕΝΕΣΤΩΣ: Λιέμη, λιέση, λιέτη, — λιέμαστη, λιέστη, λιέντην.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ λιέση, νὰ λιέτη, — νὰ λιέστη, νὰ λιέντην.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Λιέμνη, λιέσνη, λιένταν, — λιέμαστε, λιέστε, λιένταν.
ΜΕΛΛΩΝ (Διαρκής): Θὰ λιέμη, θὰ λιέση, θὰ λιέτη, — θὰ λιέμαστη, θὰ λιέστη.
Ἄλλους χρόνους δὲν ἔχει.

Γ δ ύ ν ο υ μ η = Ἐκδύομαι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Γλύνουμη, γδύνεση, γδύνετη, — γδυνόμαστη, γδύνεστη, γδύνντην.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Νὰ γδύνεση, νὰ γδύνετη—νὰ γδύνεστη, νὰ γδύνντην.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Γδύνουμνη, γδύνεσνη, γδύνντην, — γδυνόμαστε, γδύνεστε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ γδυστῶ, θὰ γδυστῆς, θὰ γδυστῆ — θὰ γδυστοῦμη, θὰ γδυστῆτε κτλ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Γδύστκα, γδύστκες, γδύστκε, — γδυστήκαμ, γδυστήκτε, γδυστήκαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ γδυστῆς, νὰ γδυστῆ, — νὰ γδυστῆτε, νὰ γδυστοῦνε.

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω γδυστῆ, ἔχ'ς γδυστῆ, ἔχ' γδυστῆ, — ἔχουμ γδυστῆ, ἔχτη γδυστῆ, ἔχνε γδυστῆ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα γδυστῆ, εἶχες γδυστῆ, εἶχε γδυστῆ, εἴχαμ γδυστῆ.

Ντύνουμη = Ἐνδύομαι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ντύνουμη, ντύνεση, ντύνετη, — ντυνόμαστη, ντύνεστη, ντύνγντην.
Προστακτική: Νὰ ντύνεση, νὰ ντύνετη, — νὰ ντύνεστη, νὰ ντύνγντην.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ντύνουμνη, ντύνεσνη, ντύνγναν, — ντυνόμαστε, ντύνεστε, αὐτοίν' ντύνγναν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ντθῶ, θὰ ντθῆς, θὰ ντθῆ, — θὰ ντθοῦμη, θὰ ντθῆτε θὰ ντθοῦνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ντύθκα, ντύθκες, ντύθκε, — ντθήκαμ, ντθήκτε, ντθήκαν.
Προστακτική: Νὰ ντθῆς, νὰ ντθῆ, — νὰ ντθῆτε, νὰ ντθοῦνε.
Μετοχὴ Παρακειμένου — εἶμαι ντμένος.
Μετοχὴ Ὑπερσυντελίκου: —ἤμνη ντμένος.

Γεύουμη = Γεύομαι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Γέβουμη, γέβεση, γέβετη, — γεβόμαστη, γέβεστη, γέβντην.
Προστακτική: Νὰ γέβεση, νὰ γέβετη, — νὰ γέβεστη, νὰ γέβντην.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Γέβουμνη, γέβεσνη, γέβναν, — γεβόμαστε, γέβεστε, γέβναν
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ γεφτῶ, θὰ γεφτῆς, θὰ γεφτῆ, — θὰ γεφτοῦμη, θὰ γεφτῆτε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Γέφτκα, γέφτκες, γέφτκε, — γεφτήκαμ, γεφτήκτε, γεφτήκαν.
Προστακτική: Νὰ γεφτῆς, νὰ γεφτῆ, — νὰ γεφτῆτε, νὰ γεφτοῦνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω γεφτῆ, ἔχ'ς γεφτῆ, ἔχ' γεφτῆ, — ἔχουμ γεφτῆ, ἔχτη γεφτῆ, ἔχνε γεφτῆ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα γεφτῆ, εἶχες γεφτῆ, εἶχε γεφτῆ, — εἴχαμ γεφτῆ, εἴχτε γεφτῆ, εἶχαν γεφτῆ.

Σκαρφίζουμη = Μηχανῶμαι — ἐπινοῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Σκαρφίζουμη, σκαρφίζεση, σκαρφίζετη, — σκαρφιζόμαστη, σκαρφίζεστη, σκαρφίζντην.
Προστακτική: Νὰ σκαρφίζεση, νὰ σκαρφίζετη, — νὰ σκαρφίζεστη, νὰ σκαρφίζντην.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Σκαρφίζουμνη, σκαρφίζεσνη, σκαρφίζνταν, — σκαρφιζόμαστε, σκαρφίζεστε σκαρφίζνταν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ σκαρφστῶ, θὰ σκαρφστῆς, θὰ σκαρφστῆ, — θὰ σκαρφστοῦμη, θὰ σκαρφστῆτε, θὰ σκαρφστοῦνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Σκαρφίστκα, σκαρφίστκες, σκαρφίστκε, — σκαρφστήκαμ, σκαρφστήκτε, σκαρφστήκαν.
Προστακτική: Νὰ σκαρφστῆς, νὰ σκαρφστῆ, — νὰ σκαρφστῆτε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω σκαρφστῆ, ἔχ'ς σκαρφστῆ, ἔχ' σκαρφστῆ, — ἔχουμ σκαρφστῆ, ἔχτη σκαρφστῆ κτλ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα σκαρφστῆ, εἶχες σκαρφστῆ, εἶχες σκαρφστῆ, — εἴχαμ σκαρφστῆ, εἴχτε σκαρφστῆ κτλ.

Λ'μπίζουμη = ἐπιποθῶ, λαχταρῶ, ὀρέγομαι, λιχουδεύομαι

ΕΝΕΣΤΩΣ: Λ'μπίζουμη, λ'μπίζεση λ'μπίζετη, — λ'μπιζόμαστη, λ'μπίζεστη, λ'μπίζντην.
Προστακτική: Νὰ λ'μπίζεση, νὰ λ'μπίζετη, — νὰ λ'μπίζεστη, νὰ λ'μπίζντην.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Λ'μπίζουμνη, λ'μπίζεσνη, λ'μπίζνταν, — λ'μπιζόμαστε, λ'μπίζεστε, λ'μπίζνταν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ λμπστῶ, θὰ λιμπστῆς, θὰ λιμπστῆ, — θὰ λιμπστοῦμη, θὰ λιμπστῆτε θὰ λιμπστοῦνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Λ'μπίστκα, λ'μπίστκες, λ'μπίστκε, — λ'μπιστήκαμ, λ'μπιστήκτε, λ'μπιστήκαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ λιμπστῆς, νὰ λιμπστῆ, — νὰ λιμπστῆτε, νὰ λιμπστοῦνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω λιμπστῆ, ἔχ'ς λιμπστῆ, ἔχ' λιμπστῆ, — ἔχουμ λιμπστῆ, ἔχτη λιμπιστῆ, ἔχνε λιμπστῆ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα λιμπστῆ, εἶχες λιμπστῆ, εἶχε λιμπστῆ, — εἴχαμ λιμπστῆ, εἴχτε λιμπστῆ, εἶχαν λιμπστῆ.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ

Κ υ ν' γ ῶ = Κυνηγῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Κυν'γῶ, κυν'γᾶς, κυν'γᾶ, — κυν'γοῦμη, κυν'γᾶτη, κυν'γοῦνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ κυν'γᾶς, νὰ κυν'γᾶ, — νὰ κυν'γᾶτη, νὰ κυν'γοῦνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Κυν'γοῦσα, κυν'γοῦσες, κυν'γοῦσε, — κυν'γούσαμ, κυν'γούστε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ κυν'γήσω, θὰ κυν'γήγ'ς, θὰ κυν'γής, — θὰ κυν'γήσουμ, θὰ κυν'γή-
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Κυνήγ'σα, κυνήγ'σες, κυνήγ'σε, — κυν'γήσαμ, κυν'γήστε, κυν'γήσαν.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω κυν'γής, ἔχ'ς κυν'γής, ἔχ' κυν'γής, — ἔχουμ κυν'γής, ἔχτη κυν'γής, ἔχνε κυν'γής.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα κυν'γής, εἶχες κυν'γής, εἶχε κυν'γής, — εἴχαμ κυν'γής, εἴχτε κυν'γής κτλ.

Τ ρ α γ δ ῶ = Ἄδω — Τραγουδῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Τραγδῶ, τραγδεῖς, τραγδεῖ, — τραγδοῦμη, τραγδῆτη, τραγοδοῦνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ τραγδῆς, νὰ τραγδῆ, — νὰ τραγδῆτε, νὰ τραγδοῦνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Τραγδοῦσα, τραγδοῦσες, τραγδοῦσε, — τραγδούσαμ, τραγδούστε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ τραγδήσω, θὰ τραγδήγ'ς θὰ τραγδής, — θὰ τραγδήσουμ, θὰ τραγδήστε, θὰ τραγδήσνε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Τραγούδσα, τραγούδσες, τραγούδσε, — τραγδήσαμ, τραγδῆστε.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ τραγδήγ'ς, νὰ τραγδής, — νὰ τραγδῆστε, νὰ τραγδῆσνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω τραγδής, ἔχ'ς τραγδής, ἔχ' τραγδής, — ἔχουμ τραγδής.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα τραγδής, εἶχες τραγδής, εἶχε τραγδής, — εἴχαμ τραγδής, εἴχτε τραγδής, εἶχαν τραγδής.

Π δ ῶ = Πηδῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Πδῶ, πδᾶς, πδᾶ, — πδοῦμη, πδᾶτη, πδοῦνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή : Νὰ πδᾶς, νὰ πδᾶ — νὰ πδᾶτη, νὰ πδοῦνη.
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Πήδουμνη καὶ πδοῦσα, πδοῦσες πδοῦσε, — πδούσαμ, πδοῦστε.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ πδήξω, θὰ πδήξης, θὰ πδήξ, — θὰ πδήξουμ, θὰ πδήξτε.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Πήδξα, πήδξες, πήδξε, — πδήξαμ, πδῆξτε, πδήξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ὴ : Νὰ πδήξης, νὰ πδήξ, — νὰ πδήξτε, νὰ πδήξνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω πδήξ, ἔχ'ς πδήξ, ἔχ' πδήξ, — ἔχουμ πδήξ, ἔχτη πδήξ,
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα πδήξ, εἶχες πδήξ, εἶχε πδήξ, — εἴχαμ πδήξ.

Μλῶ = ὁμιλῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Μλῶ, μλᾶς, μλᾶ — μλοῦμη, μλᾶτη, μλοῦνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Νὰ μλᾶς, νὰ μλᾶ, νὰ μλᾶτη νὰ μλοῦνη.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Μλοῦσα, μλοῦσες, μλοῦσε — μλούσαμ, μλούστε, μλούσαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ μλήξω, θὰ μλήξης, θὰ μλήξ — θὰ μλήξουμ θὰ μλήξτε κτλ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Μίλ'ξα καὶ μίλ'σα, μίλ'σες καὶ μίλ'ξες, μίλ'σε καὶ μίλ'ξε — μλήσαμ καὶ μλήξαμ, μλῆστε καὶ μλῆξτε, μλήσαν καὶ μλήξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ.: Νὰ πῆς, νὰ πῆ — νὰ πῆτε, νὰ ποῦνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω πῆ, ἔχ'ς πῆ, ἔχ' πῆ — ἔχουμ πῆ, ἔχτη πῆ, ἔχνε πῆ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ: Εἶχα πῆ, εἶχες πῆ, εἶχε πῆ — εἶχε πῆ, εἴχαμ πῆ κτλ.

ΖΛΩ = Συνθλίβω—Ζουλῶ

ΕΝΕΣΤΩΣ: Ζλῶ, ζλᾶς, ζλᾶ — ζλοῦμη, ζλᾶτη, ζλοῦνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ.: Νὰ ζλᾶς, νὰ ζλᾶ — νὰ ζλᾶτη, νὰ ζλοῦνη.
ΠΑΡΑΤΑΤ.: Ζλοῦσα, ζλοῦσες, ζλοῦσε — ζλούσαμ, ζλοῦστε, ζλοῦσαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ ζλήξω, θὰ ζλήξης, θὰ ζλήξ — θὰ ζλήξουμ, θὰ ζλήξτε κτλ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Ζούλ'ξα, ζούλ'ξες, ζούλ'ξε — ζλήξαμ ζλήξτε, ζλήξαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ.: Νὰ ζλήξης, νὰ ζλήξ, — νὰ ζλήξτε, νὰ ζλήξνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜ.: Ἔχω ζλήξ, ἔχ'ς ζλήξ, ἔχ' ζλήξ — ἔχουμ ζλήξ, ἔχτ ηζλήξ κτλ.
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛ.: Εἶχα ζλήξ, εἶχες ζλήξ, εἶχε ζλήξ — εἴχαμ ζλήξ, εἴχτε κτλ.

ΤΜΩ = Αἰτοῦμαι, κατόπιν ἐκτιμήσεως τῆς ζημίας, νόμιμον ἀποζημίωσιν

ΕΝΕΣΤΩΣ: Τμῶ, τμᾶς, τμᾶ — τμοῦμη, τμᾶτη, τμοῦνη.
Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή: Νὰ τμᾶς, νὰ τμᾶ — νὰ τμᾶτη, νὰ τμοῦνη.
ΠΑΡΑΤΑΤ.: Τμοῦσα, τμοῦσες, τμοῦσε — τμούσαμ, τμούστε, τμούσαν.
ΜΕΛΛΩΝ: Θὰ τμήσω, θὰ τμήσης, θὰ τμής — θὰ τμήσουμ, θὰ τμήστε κτλ.
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Τίμσα, τίμσες, τίμσε — τμήσαμ, τμήστε, τμήσαν.
Π ρ ο σ τ α κ τ.: Νὰ τμήγ'ς, νὰ τμής — νὰ τμήστε, νὰ τμήσνε.
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ: Ἔχω τμής, ἔχ'ς τμής, ἔχ' τμής — ἔχουμ τμής κτλ.
ΥΠΕΣΥΝΤΕΛ.: Εἶχα τμής, εἶχες τμής, εἶχε τμής — εἴχαμ τμὴς κτλ.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΟΡΑΣ

Σὺν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν κανόνων τῆς Γραμματικῆς θὰ γνωρίσωμεν εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον καί τινας ἰδιωτισμοὺς τῆς διαλέκτου τῶν Λημνίων πρὸς δὲ καὶ ἔθιμά των. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν παραθέτομεν ἑξήκοντα φράσεις, ἃς ἑρμηνεύομεν, συλλαβίζομεν καὶ ἐν ταὐτῷ τεχνολογοῦμεν τὰς δυσκαταλήπτους λέξεις, πολλαὶ τῶν ὁποίων, ὡς θὰ παρατηρήσωμεν, εἶναι παράφθοροι λέξεων τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς.

Ἑρμηνεία — Συλλαβισμὸς Προφορᾶς — Τεχνολογία

1) Δὲν ἔχ'ς κἀνὲ σκόρδο κοντά σ' νὰ μὴ σὲ βασκαίννε;

(Δὲν ἔχεις σκόρδον τι πλησίον σου ἵνα μὴ βασκαίνωσί σε;
Δὲν — ἔχ'ς — κἀ-νέ — σκόρ-δο — κο-ντάς — νὰ — μὴ — σὲ—βα-σκαί-γνε.
Κ ο ν τ ὰ — ἐπίρρημα τοπικὸν = πλησίον. Λέξις κοινή.
Κ ἀ ν έ, λέξις σύνθετος ἐκ τῶν κ α ὶ ἄ ν = κἄν καὶ ἔ ν = κ ἀ ν ὲ ν (κανένα — κανέ)].

Οἱ Λήμνιοι, ἰδία δὲ αἱ Λημνιάδες, πιστεύουσιν ὅτι τὸ σκόροδον εἶναι φυλακτήριον κατὰ τῆς βασκανίας.

2) Κειὸς τὸ στόμα τ' κόβ κὴ 'ράβ, δὲ χορατέβ.

Ἡ ἔννοια τῆς παρούσης φράσεως εἶναι: Αὐτὸς χειρίζεται θαυμασίως τὸν λόγον, οὐχὶ ἐπιπολαίως.

Κειός — τὸ — στό-ματ — κόβ — κὴ — ράβ — δὲ — χο-ρα-τέβ.
Τὸ στόμα του κόπτει καὶ ράπτει, δὲν ἀστεΐζεται.

3) Λημνιὸς ἠγὼ Λημνιὸς κὴ σὺ παῖξε λυρούδα μ' παῖξε.

Τὴν φράσιν ταύτην προφέρουσιν οἱ Λήμνιοι σκώπτοντες ἀλλήλους διὰ τὴν παροιμιώδη μοιρολατρείαν των καὶ διὰ τὴν πρὸς τὰ κοινὰ ὀλιγωρίαν των.

Λη-μνιὸς — ἠ-γὼ — Λη-μνιός — κὴ — σὺ — παῖ-ξε — λυ-ρού-δαμ = Λήμνιος ἐγὼ Λήμνιος καὶ σύ,παῖξον ἢ ἤχησον ἢ μέλψον μικρά μου (μεταφορικῶς ἀγαπητή μου) λύρα.

4) Δὲν ἔχ'ς τίποτα μόνε κάτσε νὰ πῶ τ' γιαγιά σ' νὰ στ' ἀητέψ.

Δὲν εἶναι σοβαρὸν τὸ πάθημά σου, ἀνάμεινον λοιπὸν νὰ εἴπω εἰς τὴν προμήτορά σου νὰ ἐξορκίσῃ αὐτό.

Δέν — ἔχ'ς — τί-πο-τα — μό-νε — κά-τσε — νὰ — πῶ — τγια-γιάς' — νὰ — σταγ'-τέψ.

Μ ό ν ε κ ά τ σ ε παραίνεσις, ἔχουσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνάμεινον ἐπ' ὀλίγον, ἢ ἀνάμεινον λοιπὸν ἢ ἄφες λοιπόν.

Κ ά τ σ ε — Προστακτικὴ ἀορίστου τοῦ ἀνωμάλως κλινομένου εἰς τὴν Λημνιακὴν — κάθουμη = κάθημαι. Παρατατικὸς κάθουμνη, Μέλλων θὰ κάτσω, Ἀόριστος ἔκατσα.

Γ ι α γ ι ὰ = Προμήτωρ.

Ἀ η τ έ β ω ἢ Ἀ γ' τ έ β ω , Παρατατικὸς ἀγήτεβα, Μέλλων θάγ'τέψω, Ἀόριστος ἀγήτεψα.

Καθ' ὃν τρόπον οἱ Ἀρχαῖοι ἐπωδαῖς ἐξέβαλλον τοὺς δαίμονας, οὕτω καὶ οἱ Λήμνιοι δι' εὐχῶν καὶ ἱκεσιῶν πρὸς τοὺς Ἁγίους ἐπιδιώκουν τὸ αὐτό.

5) Ἡ νύφ πολὺ ναζοῦ μοιάζ' οὔλου 'τζιλβέδες εἶνη.

Ἡ νύμφη πολὺ φιλάρεσκος εἶναι, πολὺ ἀκκίζεται.

Ἡ — νύφ — πο-λὺ — να-ζοῦ — μοιάζ — οὔ-λου — τζιλ-βὲ-δες — εἶ-νη.

Ν α ζ ο ῦ = ἐπίθετον. Νάζι = ἄκκισμὸς — ἄκκισμα — τσάκισμα — κάμωμα, ἐξ, οὗ καὶ καμωματοῦ.

Τζιλβὲς — τζιλβέδες = Λέξις Τουρκικὴ (κάμωμα - σκέρτσο)

6) Κὴ λόγιαζε κὴ σμπούνιαζε κὴ φτερνίζνταν κὴ φτερνίζνταν σὰ νἄθελε νὰ χύς 'ροῦδ.

Καὶ ἀναβλέπων συνεβίαζε καὶ ἐπταργύετο καὶ ἀπταργύετο ὡς εἴ ἐπρόκειτο νὰ ἐκχύσῃ ἐρυθίτιδαν — ἤλερην.

Κὴ — λό-για-ζε — κὴ — σμπού-νια-ζε — κὴ — φτερ-νίζ-νταν — σὰ — νἄ-θε-λε — νὰ — χύς — 'ροῦδ.

Λ ό γ ι α ζ ε : Τρίτον ἐνικὸν τοῦ Παρατατικοῦ τοῦ 'ρήμ. Λογιάζω τὸ ὁποῖον εἰςτὴν Λημνιακὴν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁρᾶν μὲ διεσταλμένους ὀφθαλμοὺς λόγω ἐκπλήξεως ἢ καὶ λόγω σωματικῆς τινος παθήσεως.

Τοῦτο κλίνεται εἰς δύο μόνον χρόνους, τὸν Ἐνεστῶτα καὶ τὸν Παρατατικὸν

Σ μ π ο ύ ν ι α ζ ε , τρίτον ἐνικὸν τοῦ ῥήματος — σμπνιάζω — παράφθορον τοῦ ἀρχαίου σ υ μ β ι ά ζ ω = βιάζω ὁμοῦ ἢ ἐν ταὐτῷ. Ἐνεστὼς σμπνιάζω, σμπνιάγ'ς, σμπνιάζ, κτλ. Παρατατικός — σμπούνιαζα, Μέλλων θὰ σμπνιάσω, Ἀόριστος σμπούνιασα κτλ., κλινόμενον ὁμαλῶς.

Φ τ ε ρ ν ί ζ ν τ α ν , : τρίτον ἐνικὸν τοῦ Παρατατικοῦ τοῦ φ τ ε ρ ν ί ζ ο υ μ η , Παρατατικὸς φτερνίζουμνη, Μέλλων θὰ φτερνιστῶ, Ἀόριστος φτερνίστκα, παράφθορον τοῦ πτάργυμαι ἢ πταρμίζομαι.

Σ ὰ ν ἄ θ ε λ ε — ὡς ἂν ἤθελε.

Χ ύ ν ω 'ρ ο ῦ δ = τὸ σῶμα μου ἐκχέει ἐρυθίτιδαν = ἱλαράν, ὑπὸ μεταφορικὴν ἔννοιαν στενοχωροῦμαι σωματικῶς.

Ν ὰ χ ύ ς : Τρίτον ἐνικὸν ὑποτακτικῆς τοῦ Ἀορίστου τοῦ χ ύ ν ω — ἐκ-

χέω. Ἐνεστώς: χύνω, χύν'ς, χύν', — χύνουμ, χύντη, χύννε. Παρατατικός: ἔχ'να, ἔχ'νες, ἔχ'νε — χύναμ, χύν-τε, χύναν. Μέλλων: θὰ χύσω, θὰ χύγ'ς, θὰ χύς, — θὰ χύσουμ' θὰ χύστε, θὰ χύσνε. Ἀόριστος: ἔχ'σα, ἔχ'σες, ἔχ'σε, — χύσαμ, χύστε.

7) Λακιρντὶ στὸ λακιρντί, κουβέντα πά στ' κουβέντα, ξεν'χτήσαμ πὰ στ' προυβιὰ κὴ γράφαμ τ' ἀνεθήβολο.

Συζητοῦντες διεγυκτερεύσαμεν καθήμενοι ὀκλαδὸν χαμαὶ ἐπὶ δέρματος προβάτου συντάσσοντες τὸ συμβόλαιον ἢ τὸ συμφωνητικὸν ἢ τὸ προικοσύμφωνον.

Λα-κιρ-ντὶ — στὸ — λα-κιρ-ντὶ — κου-βέ-ντα — πὰ — στκου-βέ-ντα — ξεν'-χτή-σαμ — πὰ — στπρου-βιὰ — κὴ — γρά-φαμ — τα-νε-θή-βο-λο.

Λ α κ ι ρ ν τ ὶ : λέξις τουρκικὴ = ζωηρὰ συζήτησις.

Κ ο υ β έ ν τ α , ἐκ τοῦ ἀρχαίου — κομπέω = φθέγγομαι = ὁμιλῶ ἐξ οὗ κομπαστὴς καὶ κόμβος λόγων.

Π ά = ἐπὶ ἀντὶ τοῦ πὰν = ἐπάνω ἤτοι λόγον ἐπὶ λόγου.

Ξ η μ ε ρ ω θ ή κ α μ , πρῶτον πληθυντικὸν τοῦ παθητικοῦ Ἀορίστου — ξημερώθκα. Ἐνεστὼς ξ η μ ε ρ ώ ν ο υ μ η = ἀγρυπνῶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς καὶ εὑρίσκει με ἡ ἡμέρα. Παρατατικὸς ξημερώνουμνη, Μέλλων θὰ ξημερωθῶ, Ἀόριστος ξημερώθκα.

Ἀ ν ε θ ή β ο λ ο : = Συμβόλαιον ἰδίᾳ προικοσύμφωνον. Εἶνα ι παράγωγον τοῦ ἀ ν ε θ β ά λ λ ω ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἀ ν α θ ρ έ ω = μετὰ προσοχῆς σταθμίζω καὶ τοῦ ῥήματος — βάλλω = θέτω — τοποθετῶ, εἰς δὲ τὴν προκειμένην περίπτωσιν καταχωρῶ. Ἐνεστὼς ἀνεθβάλλω, Παρατατικὸς ἀνέθβελνα, ἀνέθβελνες ἀνέθβελνε, — ἀνεθβέλναμ, ἀνεθβέλνετε, ἀνεθβέλναν. Μέλλων, θὰ ἀνεθβάλω, θὰ ἀνεθβάλ'ς, θὰ ἀνεθβάλ' — θὰ ἀνεθβάλουμ, θὰ ἀνεθβάλτε, θὰ ἀνεθβάλνε. Ἀόριστος ἀνέθβαλα, ἀνέθβαλες, ἀνέθβαλε, — ἀνεθβάλαμ, ἀνεθβάλτε, ἀνεθβάλαν.

Ἀ ν ε θ ή β ο λ ο = Ἐκ τοῦ ἀρχαίου — ἀ ν α θ ρ ε ό β ο υ λ ο ν .—

8) Οὐ Φλεβάρς κη' ἃ φλεβαρὶς καλοκαῖρι θὰ μυρὶς, μ' ἅμα κὴ τὸν γαδουρὶς γαδαροπροβιὰ δὲν θὰ ν ἀφής.

Ὁ Φεβρουάριος καὶ ἂν φεβρουαρίση Ἄνοιξις μυροβόλος θὰ εὐωδιάσει, ἂν ὅμως ὡς πείσμων ὄνος παραταθῇ παγερός, δορὰν ὄνου δὲν θὰ ἀφήσει.

Οὐ — φλε-βάρς — κηὰ — φλε-βα-ρὶς — γα-δα-ρο-προ-βιὰ — δὲ — θὰ — να-φής — κα-λο-καῖ-ρι — θὰ — μυ-ρὶς — μά-μα — κὴ — τὸν — γα-δου-.

Κ η' ἃ = καὶ ἄν. Τὸ ὑποθετικὸν ἄν εἰς τὴν Λημνιακὴν συναντᾶται καὶ ὡς ἃ, ἤτοι ὡς εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀποβάλλει τὸ ν ὅταν ἡ ἑπομένη λέξις ἀρχίζει ἀπὸ σύμφωνον.

φ λ ε β α ρ ὶ ς = τρίτον ἑνικὸν τοῦ Μέλλοντος, Ἐνεστὼς φ λ ε β α ρ ί ζ, Ἀόριστος φ λ ε β ά ρ σ ε .

Κ α λ ο κ α ῖ ρ ι = Ἄνοιξις ἐκ τοῦ κ α λ ο κ α ι ρ ι ὰ = αἴθρία.

Θ ὰ μ υ ρ ὶ σ ε ι — ἐκ τῆς Δημοτικῆς — μυρίζω. —

μ' ἅ μ α = μὰ ἅμα = ἀλλ' ἐὰν — ἢ ἀλλ' ὅταν.

Γ α δ ο υ ρ ὶ ζ — ἐκ τοῦ γ α δ ο υ ρ ί ζ ω = πεισματώνομαι ὡς ὄνος ἢ συμπεριφέρομαι ὡς ἀνάγωγος. Λέξις χυδαία.

Γ α δ α ρ ο π ρ ο β ι ά , λέξις σύνθετος ἐκ τῶν γάδαρος = ὄνος καὶ προβειὰ (δορὰ ἢ δέρμα ὄνου).

Θ ὰ ν ἀ φ ή ς = τρίτον ἑνικὸν τοῦ Μέλλοντος τοῦ ῥήματος ἀ φ ή ν ω = ἀφίημι. Παρατατικὸς ἄφνα, Μέλλων θὰ ν ἀφήσω, Ἀόριστος ἄφσα, ἄφσες, ἄφσε, — ἀφήσαμ, ἀφήστε, ἀφήσαν.

9) Ὦ κακ' Λαμπρά χ'ς.

Εὔχομαί σοι κακὸν Πάσχα.

Ὦ — κακ' — Λα-μπράχ'ς.

Ἡ Λ α μ π ρ ὴ ἀντὶ Λαμπρὰ = τὸ Ἅγιον Πάσχα.

Ὡς παρατηροῦμεν ἡ ἐκ πέντε λέξεων ἀποτελουμένη Λημνιακὴ ἀρὰ ὦ κ α κ ὴ ν Λ α μ π ρ ὴ ν γ ὰ ἔ χ η ς κατέστη τετρασύλλαβος μόνον.

Τὴν ἰδίαν ἀρὰν συναντῶμεν καὶ εἰς τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ Ἐνικοῦ — ὦ κ α κ' λ α μ π ρ ά χ' καθὼς καὶ εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον τοῦ Πληθυντικοῦ τοῦ Ἐνεστῶτος, ὦ κ α κ' Λ α μ π ρ ά χ τ η — ὦ κ α κ' Λ α μ π ρ ά χ γ ε.

10) Γγντώντας κὴ γὼ ἀφοῦς μὲ γκτοῦσνα, μπῆκα (ἢ ζέμπκα) ζόρ ζορονὰ μὲς στ'ν ἀγκηλ'σά.

Ὡθοῦσα καὶ ἐγὼ διότι μὲ ὤθουν, εἰσῆλθον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παρὰ τὴν θέλησίν μου (λόγω συνοστισμοῦ).

Γκντώ-ντας — κη — γὼ — ἀ-φοῦς — μὲ — γκντοῦ-σαν — μπῆ-κα — ζέμπ-κα — στνα-γκηλ'-σὰ — ζόρ — ζο-ρο-νά.

Γ κ γ τ ώ γ τ α ς : Ἄκλιτος τροπικὴ ἐπιρρηματικὴ Μετοχὴ τοῦ Γκντῶ = ὠθῶ, τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἤδη κλίνει εἰς ὅλους τοὺς χρόνους εἰς ἄλλην σελίδαν.

Μ π ῆ κ α : Ἀόριστος τοῦ μ π α ί ν ω = ἐμβαίνω καὶ εἰσβαίνω. Παρατατικὸς ἔμπαινα, Μέλλων θὰ μπῶ, Ἀόριστος μπῆκα ἢ ζέμπκα, μπῆκες ἢ ζέμπκες, μπῆκε ἢ ζὲμπκε, — μπήκαμ ἢ ζμπῆκτε, μπήκαν ἢ σμπήκαν.

Ἀ γ κ η λ' σ ά : Μετὰ τὴν τροπὴν τοῦ ὲ εἰς ἀ καὶ τοῦ πρώτου κ εἰς γ θὰ ἔδει νὰ προφερθῇ ἀ γ κ λ η σ ά, λόγω μεταθέσεως ὅμως χάριν εὐφωνίας τοῦ η προφέρεται ἀ γ κ η λ' σ ὰ καὶ θέτομεν ἀπόστροφον μετὰ τὸ λ' εἰς τὴν θέσιν τοῦ η ἵνα σημάνωμεν ὅτι τό λ' πρέπει νὰ προφερθῇ ψιλὸν ὡς προφέρεται καὶ εἰς ἀκεραίαν τὴν λέξιν ἐ κ κ λ η σ ί α καὶ οὐχὶ δασὺ ὡς εἰς τὴν λέξιν λόγος.

11) Ἐμ τὶ σκτρᾶς δαὐτοῦ κὴ δὲ μοί λὲς τί θέλ'ς;

Διατὶ ἐρευνᾶς θορυβῶν (σκαλαθρεύεις) αὐτοῦ καὶ δὲν λέγεις εἰς ἐμὲ τὶ θέλεις Ἐμ — τὶ σκτρᾶς — δαυ-τοῦ — κὴ — δὲ — μοὶ — λὲς — τὶ — θέλ'ς.

Ἐμ τὶ = ἀλλὰ διατί, ἤτοι τὸ τ ὶ ἐπέχει θέσιν τελικοῦ συνδέσμου.

Σ κ τ ρ ᾶ ς : Δεύτερον ἐνικὸν τοῦ Ἐνεστῶτος τοῦ ρήματος σ κ τ ρ ῶ, παραφθόρου τοῦ ἀρχαίου σκαριφάω — σκαριφῶ. Ἐνεστὼς: Σκτρῶ, σκτρᾶς, σκτρᾶ, — σκτροῦμη, σκτρᾶτη, σκτροῦνη. Παρατατικός: Σκτροῦσα, σκτροῦσες, σκτροῦσε, — σκτρούσαμ, σκτρούστε, σκτρούσαν. Μέλλων θὰ σκτρήσω, θὰ σκτρήγ'ς, θὰ σκτρής, — θὰ σκτρήσουμ, θὰ σκτρήστε, θὰ σκτρήσνε. Οἱ λοιποὶ χρόνοι οὐδόλως εἰσὶν ἐν χρήσει.

12) Μήν'σα τς κτιστάδες ταχειά παραμονὴ τ' Κστοῦ νὰ μὴ πιάσνε δλειᾶ.

Εἰδοποίησα τοὺς κτίστας αὔριον παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων νὰ μὴν ἐργασθῶσι.

Μὴν'-σα — τσκτι-στὰ-δες — τα-χειὰ — πα-ρα-μο-νὴ — τΚστοῦ — νὰ — μὴ — πιά-σνε — δλειᾶ.

Μ ή ν' σ α — πρῶτον ἐνικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ῥήματος — μνῶ — τὸ ὁποῖον ἐκλίναμεν ἤδη εἰς ἄλλην σελίδαν.

Τ α χ ε ι ά : Αὔριον τὴν πρωΐαν ἤτοι ἐπίρρημα χρονικόν.

τ' Κ σ τ ο ῦ = τοῦ Χριστοῦ. Μεταφορικῶς τῶν Χριστουγέννων.

Ν ὰ μ ὴ π ι ά σ ν ε : Τρίτον πληθυντικὸν τῆς Προστακτικῆς τοῦ Ἀορίστου τοῦ ῥήματος π ι ά ν ω ἐκ τοῦ ἀρχαίου θ ι γ γ ά ν ω, ἀκολούθως γκιάνω καὶ τέλος πιάνω.

δ λ ε ι ᾶ = ἐργασία, ἐκ τοῦ ῥήματος δουλεύω εἰς τὴν Λημνιακὴν δ λ έ β ω. Παρατατικὸς δούλεβα, δούλεβες, δούλεβε, — δλέβαμ, δλέβτε, δλέβαν. Μέλλων θὰ δλέψω, θὰ δλέψης, θὰ δλέψ, — θὰ δλέψουμ, θὰ δλέψτη, θὰ δλέψνε. Ἀόριστος δού-

λεψα, δούλεψες, δούλεψε, — δλέψαμ, δλέψτε, δλέψαν καὶ Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντέλικος Ἔχω δλέψ καὶ εἶχα δλέψ.

13) Δός τα στ' σκύλ'.

Δὸς αὐτὰ εἰς τοὺς σκύλακας.
Δός-τα — στσκύλ'.

14) Ὕστερα, σὰ βάλαμ κάτ τὰ χλιάρια ντουσντίσαμ στὸ χορό.

Ἀποθέσαντες κατόπιν τὰ κοχλιάρια ἐχορεύσαμεν μετὰ πολλῆς διαχύσεως (εὐθυμίας).
Ὕ-στε-ρα — σὰ — βά-λαμ — κάτ — τὰ — χλιά-ρια — ντου-σντί-σαμ — στὸ — χο-ρό.
σ ὰ = ἀφοῦ.
Ὕ σ τ ερ α — ἐπίρρημα χρονικόν.
Β ά λ α μ — πρῶτον πληθυντικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ῥήματος Β ά ζ ω = βάλλω, μεταφορικῶς θέτω — ἀποθέτω — τοποθετῶ.
Χ λ ι ά ρ ι α — Ἐκ τῆς ἀρχαίας — κοχλιάριον — κοχλιάρια.
Ν τ ο υ σ γ τ ί ζ ω : = Μετὰ προθυμίας ἐπιδίδομαι εἴς τι. Παρατατικός Ντούσντζα, Μέλλων θὰ ντουσντίσω, θὰ ντουσντίγ'ς, θὰ ντουσντίς, — θὰ ντουσντίσουμ, θὰ ντουσντίστε, θὰ ντουσντίσγε, Ἀόριστος ντούσντσα κτλ.

15) κείν' τ' χρονιὰ τὰ πνάκια π' σκώσαμ μετρημὸ δὲν εἶχαν.

Τὸ ἔτος ἐκεῖνο τὰ π ν ά κ ι α (πλήρη δημητριακῶν καρπῶν) τὰ ὁποῖα παρηγάγομεν ἦσαν ἀναρίθμητα.
Κείν' — τχρο-νιὰ — τὰ — πνά-κια — πσκώ-σαμ — με-τρη-μὸ — δὲν — εἶ-χαν.
Χ ρ ο ν ι ὰ : ἐκ τοῦ χ ρ ό ν ο ς. Μιὰ χρονιὰ ἢ ἕνας χρόνος = ἓν ἔτος. Ἐνταῦθα ὑπονοεῖται γεωργικὸν ἔτος.
π ν ά κ': (τὸ κ' ψιλόν) = ξυλίνη στρογγύλη μονὰς μετρήσεως δημητριακῶν καρπῶν καὶ ὀσπρίων, χωρητικότητος 8 ἕως 9, ἐρεβίνθων σίτου ὀκάδων 12, κριθῆς 12, κυάμων 9 ἕως 10 κτλ. Ὀνομαστικὴ Ἑνικοῦ τ ὸ π ν ά κ' γενικὴ τ'πνακιοῦ.
Σκώσαμ = ἤρομεν, μεταφορικῶς παρηγάγομεν. Ἐνεστὼς σκώνω, Παρατατ. σήκωνα, Μέλλων θὰ σκώσω, θὰ σκώγ'ς, θὰ σκώς, — θὰ σκώσουμ, θὰ σκώστε, θὰ σκώσγε. Ἀόριστος σήκωσα, σήκωσες, σήκωσε, — σκώσαμ σκώστε, σκώσαν.
Μετρημό = Αἰτιατικὴ τοῦ —ὁ μετρημὸς = καταμέτρησις.

16) Ἀπ' τ' ντροπὴ τς κρύφτκην μὴ τ' διῶ.

Ἐξ αἰδοῦς ἐκρύβη, ἵνα μὴ τὴν ἴδω.
Ἀπ — τντρο-πήτς — κρύφ-τκην — μὴ — τδιῶ.
Ἀπ' (ἀπὸ) — ἤτοι πρόθεσις ἀντικαθιστῶσα ἐνταῦθα τὴν πρόθεσιν ἐ κ ἢ ἐ ξ.
Ν τ ρ ο π ή, εἰς τὴν Δημοτικὴν ἐντροπὴ = αἰδώς. Αἰδοῦμαι εἰς τὴν Λημνιακὴν γ τ ρ έ π ο υ μ η, ντρέπεση, ντρέπετη, ντρεπόμαστη, ντρέπεστη, ντρέπντην. Παρατατικός ντρέπουμνη ντρέπεσγη, ντρέπνταν, ντρεπόμαστε, ντρέπεστε, ντρέπνταν. Μέλλων θὰ γραπῶ καὶ Ἀόρισος ντράπκα, ντράπκες, τράπκε ντραπήκαμ, ντραπήκτε, ντραπήκαν.
Κ ρ ύ φ τ κ η ν = ἐκρύβη. Ἐνεστὼς κρύβουμη, κρύβεση, κρύβετη, κρυβόμαστη, κρύβεστη, κρύβγτην. Μέλλων θὰ κρυφτῶ καὶ Ἀόριστος κρύφτκα, κρύφτκες, κρύφτκε, κρυφτήκαμ, κρυφτήκτε, κρυφτήκαν.

17) Ὁ ἄντρας σ' κη' ὁ γυιός μ' παραμπαρίζνε στὸ μπόγ'.

Ὁ σύζυγός σου καὶ ὁ υἱός μου διαμιλλῶνται εἰς τὸ ἀνάστημα.
Ὁ ἄ-ντρας — σ' — κηο — γυιο — ζιμ-πα-ρα-μπα-ρί-ζνε — στὸ — μπόγ'.

Ὁ ἄ ν τ ρ α ς σ' = ὁ ἀνήρ σου = ὁ σύζυγός σου, Γενικὴ — τ' ἀντροῦ σ'.

Γ υ ι ό ς μ' = υἱός μου συλλαβίζεται γυιό-ζιμ, ἤτοι τὸ τελικὸν «ς» εὐφωνίας χάριν μεταβάλλεται εἰς «ζ» καὶ δανείζεται ἕν ι ἵνα σχηματίσῃ ἰδίαν συλλαβήν. Τὸν σχηματισμὸν αὐτὸν τὸν συναντῶμεν πολλάκις εἰς τὴν Λημνιακὴν διάλεκτον.

Π α ρ α μ π α ρ ί ζ ν ε: τρίτον πληθυντικὸν τοῦ Ἐνεστῶτος τοῦ π α ρ α μ π α ρ ί ζ ω τὸ ὁποῖον εἶναι σύνθετον ἐκ τῶν λέξεων παρ' — ἄμφω — ἐρίζουν = παρεμφερίζουν — παραμπαρίζουν καὶ τέλος παραμπαρίζνε, τῆς καταλήξεως —ζουν μεταβληθείσης, ὡς ἔχομεν παρατηρήσει εἰς «ζνε». Ἐνεστὼς παραμπαρίζω, Παρατατικὸς παραμπάρζα, παραμπάρζες, παραμπάρζε, παραμπαρίζαμ, παραμπαρίζτε, παραμπαρίζαν. Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους δὲν κλίνεται.

18) Ἀπ' τς ἀσλόγ'στ στ τς ἀθρώπ τὶ προκοπὴ γυρέβς.

Παρὰ τῶν ἀσυνέτων ἀνθρώπων τί τὸ καλὸν ἀναμένεις — ζητεῖς — ἀπαιτεῖς;

Ἀπ — τσα-σλόγ'στ — τσα-θρώπ — τί — προ-κο-πή — γυ-ρέβς.

Ἀρσενικὸν ὁ ἀσλόγ'στος, θηλυκὸν ἡ ἀσλόγ'στ, οὐδέτερον τὸ ἀσλόγ'στο = ἀσύνετος, ἀπερίσκεπτος, ἀσυλλόγιστος.

Π ρ ο κ ο π ή: λέξις κοινὴ = πρόοδος — ἐπίδοσις.

Γ υ ρ έ β ς, ἐκ τοῦ γ υ ρ έ β ω = ζητῶ, ἀναζητῶ, ἐρευνῶ, ἀπαιτῶ.

19) Οὔλου κὴ μ' ἀνεπλούνταν.

Συνεχῶς μὲ ἠπείλει.

Οὔ-λου — κή — μα νε πλού-νταν.

Οὔλου = συνεχῶς, ἀδιακόπως, ἀκαταπαύστως, ἀδιαλείπτως.

Ἀ ν ε π λ ο ύ ν τ α ν: Τρίτον ἐνικὸν τοῦ Παρατατικοῦ τοῦ ρήματος ἀνεπλοῦμη = ἀπειλῶ. Παρατατικὸς ἀνεπλούμνη, Μέλλων διαρκὴς θὰ ν ἀνεπλῶ, Μέλλων στιγμιαῖος θὰ ν ἀνεπλήσω, Ἀόριστος ἀνεπείλ'σα, ἀνεπείλ'σες, ἀνεπείλ'σε. Πληθυντικὸς ἀνεπλείσαμ, ἀνεπλείστε, ἀνεπλείσαν.

20) Μααανὰ στουλμάχ'σεν ὁ τόπος.

Ἄαα εὐωδίασεν ὁ τόπος.

Μα-α-νά — στλου-μάχ'-σεν — ὁ — τό-πος.

Μ α α α ν ά: Ἐπιφώνημα εὐδιαθεσίας καὶ εὐαρεσκείας.

Σ τ λ ο υ μ ά χ' σ ε ν: Τρίτον ἐνικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος σ τ λ ο υ μ α χ ῶ = εὐωδιάζω — διασπείρω ἢ σκορπίζω εὐωδίαν — μοσχοβολῶ — καὶ στιλβῶ εὐωδιάζων, ἤτοι λέξις σύνθετος ἐκ τῶν ρημάτων σ τ ί λ β ω (στλουμ) καὶ δ ι α χ έ ω — Ἀόριστος διέχυσα, διέχυσες, διέχυσε — ἔχ'σε καὶ τέλος στλουμέχ'σεν — στλουμάχ'σεν.

21) Σὰ κάμ γυαλὶ θέλ'ς δὲ θέλ'ς θἄρτ'ς, ἀλλοιῶς ἀλλοίμονό σ'καμένε.

Εὐθὺς ὡς ἀρχίσει νὰ διαφώσκη ἡ ἡμέρα, θέλεις δὲν θέλεις, νὰ ἔλθῃς, ἄλλως οὐδὲ εἰς σέ, δύσμοιρε.

Σὰ — κάμ — γυα-λί — θέλ'ς — δὲ — θέλ'ς — θἄρτ'ς — ἀλ-λοιῶς — ἀλλοί-μο-νό — σ' — κα-μέ-νε.

Σ ὰ κ ά μ: Ὑποτακτικὴ τοῦ Ἀορίστου τοῦ κ ά μ ν ω = ποιῶ.

Σ ὰ κ ά μ γ υ α λ ί: = Ὅταν ὁ Οὐρανὸς πολὺ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου λάβει τὴν ἀπόχρωσιν τῆς ὑάλου.

22) Τρῶς, πίν'ς, κ'μᾶση ἀνάγκ δὲν ἔχ'ς.

Τρώγεις, πίνεις, κοιμᾶσαι, οὐδενὸς τὴν ἀνάγκην ἔχεις.

Τρῶς — πίν'ς — κ'μᾶ-ση — ἀ-νάγκ — δὲν — ἔχ'ς.

23) Ἄφσέ τα νὰ λιουγκαγοῦνε καμπόσες μέρες.

Ἄφες αὐτὰ ἐπί τινας ἡμέρας (ἐκτεθειμένα) ἵνα ξηραγθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἡλίου.

Ἄφ-σέ — τα — νὰ — λιου-κα-γοῦ-νε — κα-μπό-σες — μέ-ρες.

Ἄ φ σ ε: Προστακτικὴ δευτέρου προσώπου τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος ἀφήνω = ἀφίημι, Ἐνεστὼς ἀφήνω, Παρατατικὸς ἄφνα, Μέλλων θὰ ν ἀφήσω, Ἀόριστος ἄφσα.

Κ ε ι ν ά = ἐκεῖ, ἐπίρρημα τοπικόν.

Κ α μ π ό σ ε ς: λέξις σύνθετος ἐκ τῶν κ α ὶ ὁ π ό σ ε ς ἐν συνθέσει κ ὰ π ό σ ε ς — κ α μ π ό σ ε ς. Τὸ ἀρσενικὸν εἰς τὸν πληθυντ. — κ ὰμ π ό σ ο ι ν᾽ καὶ τὸ οὐδέτερον — κἀμπόσα.

Λ ι ο υ κ α γ ο ῦν ε: τρίτον πληθυντικοῦ προστακτικῆς Ἐνεστῶτος τοῦ λιουκαίγουμη, παρατατ. λιουκαίγουμνη, λιουκαίγεσνη, λιουκαίγνταν κ.τ.λ. Μέλλων θὰ λιουκαγῶ καὶ Ἀόριστος λιουκάγ᾽κα, λιουκάγ᾽κες, λιουκάγ᾽κε, λιουκαγήκαμ, λιουκαγήκτε, λιουκαγήκαν.

24) Κὴ σειένταν κὴ κνιένταν σὰ τὸ κάκναρο.

Ἐσείετο καὶ ἐκινεῖτο ὡς ὁ ἀλεκτρυών (ὁ ἰνδικός).

Κὴ — σειέ-νταν — κὴ — κνιέ-νταν — σὰ — τὸ — κά-κνα-ρο.

Σ ε ι έ ν τ α ν, τρίτον Ἐνικὸν τοῦ Παρατατικοῦ τοῦ ρήματος σ ε ι έ μ η = σ ε ί ο μ α ι. Παρατατικὸς σειέμνη, Μέλλων θὰ σειστῶ, Ἀόριστος σείστκα.

Κ ν ι έ ν τ α ν: τρίτον ἐνικὸν τοῦ Παρατατικοῦ τοῦ ρήματος κ ν ι έ μ η = κινοῦμαι. Παρατατικὸς κνιέμνη, Μέλλων θὰ κουν᾽θῶ, θὰ κουν᾽θῆς, θὰ κουν᾽θῆ, θὰ κουν᾽θοῦμη, ἀ κουν᾽θῆτε, θὰ κουν᾽θοῦνη. Ἀόριστος κνήθκα, κνήθκες, κνήθκε, κουν᾽θήκαμ, κουν᾽θήκτε, κουν᾽θήκαν.

25) Ξπάστκην οὐ γάδαρος κὴ τ᾽ν ἔρρξε στὸ χαντάκ᾽.

Αἴφνης ἐφοβήθη ὁ ὄνος καὶ ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὸν χάνδακα.

Ξπάστ-κην — ὁ — γά-δα-ρος — κὴ — τνέρ-ξε — στὸ — **χα-ντάκ᾽**.

Ξ π ά ζ ο υ μ η = ἀπροσδοκήτως ἐκφοβίζομαι. Παρατατικὸς ξπάζουμνη, Μέλλων θὰ ξπαστῶ, Ἀόριστος ξπάστκα καὶ Μετοχὴ παθητικοῦ Παρακειμένου ξπασμένος, θηλυκὸν ἡ ξπασμένη καὶ οὐδέτερον τὸ ξπασμένο. —Ξ π α σ μ έ ν ο υ ς —οἱ Λήμνιοι ἀποκαλοῦν καὶ τοὺς ὑπερφιάλους μὴ σοβαροὺς ἀνθρώπους, ἰδίᾳ δὲ τὰς πολὺ φιλαρέσκους γυναῖκας.

26) Ἐμ ἀκούμπσε δὰ κομματοῦδ νὰ μᾶς πῆς κἀνὲ χορατὸ κὴ σ᾽ ἀποθμήσαμ.

Κάθησον ἔστω ἐπ᾽ ὀλίγον, ἵνα ἀκούσωμέν σε ἀστεϊζόμενον, διότι πολὺ ἐπιθυμητὸς κατέστης.

Ἐμ — ἀκ-κούμπ-σε — δὰ — κομ-μα-τούδ — νὰ — μᾶς — πῆς — κἀ-νὲ — χο-ρα-τὸ — κὴ — σἀ-πο-θμή-σαμ.

Ἀ κ κ ο ύ μ π σ ε: δεύτερον ἐνικὸν τῆς προστακτικῆς τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος ἀ κ μ π ῶ = ἐρείζομαι — στηρίζομαι, εἰς τὴν Δημοτικὴν ἀ κ κ ο υ μ β ῶ.

Παρατατικὸς ἀκκούμπουμνη, ἀκκούμπας, ἀκκούμπα, πληθυντ. ἀκκμπούσαμ, ἀκκμπούστε, ἀκκμπούσαν. Μέλλων θὰ ν ἀγκμπήσω, θὰ ν ἀκκμπήγ᾽ς, θὰ ν ἀγκμπῆ, θὰ ν ἀγκμπήσουμ, θὰ ν ἀγκμπήστε, θὰ ν ἀγκμπήσνε. Ἀόριστος ἀκκούμπσα, ἀκκούμπσες ἀκκούμπσε, ἀκκμπήσαμ, ἀκμπήστε, ἀκμπήσαν.

Τὴν προστακτικὴν αὐτὴν οἱ Λήμνιοι «Ἐ μ ἀ κ κ ο ύ μ π σ ε δ ὰ κ ο μ μ ά τ» τὴν μεταχειρίζονται ὁσάκις καλοῦν νὰ καθήσῃ πρόσωπον εὐυπόληπτον ἢ συμπαθὲς καὶ ἀγαπητόν.

Δ ά: = οὖν — λοιπόν, ἤτοι μόριον συμπερασματικόν.

Κ ο μ μ α τ ο ῦ δ ἢ κ ο μ μ ά τ, εἰς τὴν παροῦσαν φράσιν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ —μικρὸν χρονικὸν διάστημα. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὑποδηλοῖ μ ι κ ρ ὰ ν

π ο σ ό τ η τ α καὶ εἰς ἄλλας τ ε μ ά χ ι ο ν — κομματοῦδ τυρί = μικρὸν τεμάχιον τυροῦ.

Κ ἀ ν έ: = τί, ἀόριστος ἀντωνυμία γένους οὐδετέρου, ἐκ τοῦ κ ἄ ν καὶ ἕ ν — κἀνέν κανέ

Χ ο ρ α τ ό = ἀστεϊσμός. Πληθυντικὸς — τὰ χορατά.

Ἀ π ο θ μ ή σ α μ, πρῶτον πληθυντικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρῆματος ἀ π ο θ μ ῶ = ἐπιθυμῶ καὶ νοσταλγῶ ὡς ἀποθύμσα τ' Λῆμνο = ἐνοστάλγησα τὴν Λῆμνον.

27) Μπαρέστ'σης ἔμαθα μὲ μουγάλο ἀφεντικὸ φέτο.

Συνεβλήθης ἢ συνεταιρίσθης ὁριστικῶς ἐπληροφορήθην, μετὰ μεγάλου αὐθέντου ἐφέτος (γαιοκτήμονος).

Μπα-ρέστ'-σης — ἔ-μα θα — μὲ — μου-γά-λο — ἀ-φε-ντι-κὸ — φέ-το.

Μ π α ρ έ σ τ' σ η ς: Δεύτερον ἐνικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος μ π α ρ α σ τ ή ν ω, μπαραστήν'ς, μπαραστήν', μπαραστήνουμ μπαραστήν-τε, μπαραστήννε. Παρατατικὸς μπαρέστνα, μπαρέστνες, μπαρέστνε, μπαραστήναμ, μπαραστήντε, μπαραστήναν. Μέλλων θὰ μπαραστήσω, θὰ μπαραστήγ'ς θὰ μπαραστής, θὰ μπαραστήσουμ, θὰ μπαραστήστε, θὰ μπαραστήσνε.. Ἀόριστος μπαρὲστ-σα, μπαρέστ-σες, μπαρέστ-σε, μπαραστήσαμ, μπαραστήστε, μπαραστήσαν, ἐκ τοῦ ἀρχαίου συμπαρίστημι. Ἐκπαλαι παρὰ τοῖς Λημνίοις τὸ μ π α ρ α σ τ ή ν ω ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ συμβάλλεσθαι καὶ τοῦ συνεταιρίζεσθαι μετὰ γαιοκτήμονος μὲ τὸ κολληγικὸν σύστημα.

28) Μὴ μὲ σνορίζεση ἀγόρι μ', γὼ πέ π'ξεμώρανα.

Μὴ παρεξηγεῖς με, τέκνον μου, ὑπόθεσον ὅτι ἐγὼ ἤδη ἐμωράνθην.

Μὴ —μὲ — σνο-ρί-ζε ση — ἀ-γό-ριμ — γὼ — πέ — πξε-μώ-ρα-να.

Παρατατικὸς ξ ε σ ν ο ρ ί ζ ο υ μ ν η, ξ ε σ ν ο ρ ί ζ ε σ ν η, ξεσνορίζνταν, ξεσνοριζόμαστε, ξεσνορίζεστε, ξεσνορίζνταν. Μέλλων θὰ ξεσνορστῶ, θὰ ξεσνορστῆς, θὰ ξεσνορστῆ, θὰ ξεσνορστοῦμη θὰ ξεσνορστῆτε, θὰ ξεσνορστοῦνε. Ἀόριστος ξεσνορίστκα, ξεσνορίστκες, ξεσνορίστκε, ξεσνορστήκαμ, ξεσνορστήκτε, ξεσνορστήκαν. Ἐκ τῆς Χυδαίας παρὰ τῷ λαῷ εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα — Ξεσυνορίζομαι =παρεξηγῶ, κακοχαρακτηρίζω.

Ἀγόρι μ' = ἀγαπητέ μου μικρὲ (μεταφορικῶς — τέκνον μου).

29) Κό, π'θὰ ξεσνορστῶ τ' μπουζή μ'.

Μὰ ἀδύνατον νὰ κρίνω αὐστηρὰ τὴν ἀδελφήν μου.

Κὸ — πθὰ — ξε-σνορ-στῶ — τμπου-ζήμ.

Κό, μόριον σχετλιαστικὸν μὴ ἑρμηνευόμενον ἐπακριβῶς.

Μ π ο υ ζ ή = ἀδελφή. Τὸ ἐτυμολογικὸν μᾶς εἶναι ἄγνωστον.

30) Τὸν λ'μπίστκες μαθές;

Τὸν ὡρέχθης (ἐσυμπάθησες) λοιπόν;

Τὸν — λ'μπίστ-κες — λοι-πόν;

Λ' μ π ί ζ ο υ μ η = ὀρέγομαι, ἐπιποθῶ. Παρατατικῶς λ' μ π ί ζ ο υ μ ν η, λ'μπίζεσνη, λ'μπίζνταν, λ'μπιζόμαστε, λ'μπίζεστε, λ'μπίζνταν. Μέλλων θὰ λιμπστῶ, θὰ λιμπστῆς, θὰ λιμπστῆ, θὰ λιμπστοῦμη, θὰ λιμπστῆτε, θὰ λιμπστοῦνη. Ἀόριστος λ'μπίστκα, λ'μπίστκες, λ'μπίστκε, λιμπστήκαμ, λιμπστήκτε, λιμπστήκαν.

3) Ἀρά μ' κη' ἄν ἔρτ'ς ἀρά μ' κη' ἃ δὲν ἔρτ'ς.

Τὴν ἀρὰν μου ἔχε ἄν ἔλθης, τὴν ἀρὰν μου ἔχε καὶ ἄν δὲν ἔλθης. Ἀ-ράμ — κηάν — ἔρτ'ς — ἀ-ράμ — κηὰ — δὲν — ἔρτ'ς.

32) Αἴ, πήγαμ στ' μάντρα. Σὰ στρουγγλοκάτσαμ δγήκαμ π'καταλαχούμ δὲν εἴχαμ ψωμί. Τότες λέγω κὴ γὼ στὴ γ'ναῖκα μ' ποὺ σκώθκε νὰ μαγειρέψ

ἄφκο: μουρὴ γ'ναῖκα μιὰ κὴ δὲν ἔχουμ ψωμὶ κάμε κἀμπόσες πλακόπτες. Τσινὰς ὅσο νὰ βράς ὁ ἄφκος γίναν κὴ γοὶ πλακόπτες. Αἴ κάτσαμ στὸ σοφρά· ἄφκο κὴ πλακόπτα, πλακόπτα κὴ ἄφκο φάγαμ τσινὰς κααλά.

Αἴ μετέβημεν εἰς τὸ ἀγρόκτημα. Εὐθὺς ὡς ἐκαθήσαμεν διεπιστώσαμεν ὅτι, ἀτυχῶς, ἐστερούμεθα ἄρτου. Τότε λέγω εἰς τὴν σύζυγόν μου τὴν ἐγερθεῖσαν νὰ μαγειρεύσῃ ἄφκον: Ἀφοῦ στερούμεθα ἄρτου παρασκεύασε ὀλίγας πλακόπητας. Οὕτω μέχρις ὅτου βράσει ὁ ἄφκος παρεσκευάσθησαν καὶ αἱ πλακόπηται, ὁπότε ἐκαθήσαμεν χαμαὶ περὶ τὸν σοφράν. Ἄφκον καὶ πλακόπητταν, πλακόπητταν καὶ ἄφκον ἀφάγομεν λουκουλικῶς.

Αἴ — πή-γαμ — στμά-ντρα — σὰ — στρουγ-γλο-κά-τσαμ — δγή-καμ — πκα-τα-λα-χούμ — δὲν — εἴ-χαμ — ψω-μί — τό-τες — λέ-γω — κὴ — γὼ — στὴ — γ'ναῖ-καμ — πσκώθ-κε — νὰ — μα-γει-ρέψ — ἄφ-κο — μου-ρή — γ'ναῖ--κα — μιὰ — κὴ — δὲν — ἔ-χουμ — ψω-μὶ — κά-με — κἀ-μπό-σες — πλα-κό--πτες — τσι-γὰς — ὅ-σο — νὰ — βράς — ὁ — ἄφ-κος — γί-ναν —κὴ — γοί — πλα-κό-πτες — αἴ — κά-τσαμ — στὸ — σο-φρά — ἄφ-κο — κὴ — πλα-κό--πτα — πλα-κό-πτα — κή — ἄφ-κο — φά-γαμ — τσι-νάς κ.τ.λ.

Κ α τ α λ α χ ο ύ μ = κατὰ τύχην, τυχαίως, ἀτυχῶς ἢ καὶ δυστυχῶς. Ἐπίρρημα σύνθετον ἐκ τῆς προθέσεως κ α τ ὰ καὶ τοῦ λ α χ ο ύ χ παραγώγου τοῦ ρήματος λ α γ χ ά ν ω ἐξ οὗ καὶ λαχνὸς — λαχεῖον κ.τ.τ.

Ἄ φ κ ο ς = ὄσπριον ἐκ τῶν προϊμων, σχήματος στρογγύλου κατά τι μικρότερος τοῦ ἀρακᾶ.

Π λ α κ ό π τ α = πλακοῦς, παράγωγον τοῦ ρήματος π λ α κ ο υ ν τ ο π ο ι ῶ. Ἀρχικῶς πλακουντοποιητή. Παρασκευάζεται ἐκ ζύμης ἁλεύρου καὶ τρώγεται ἀφοῦ πρῶτον ἐψησθῇ ἐντὸς τηγανίου μετ' ἐλαχίστης ποσότητος ἐλαίου.

Σ ο φ ρ ά ς = ξυλίνη στρογγύλη τράπεζα διαμέτρου συνήθως ἑνὸς μέτρου καὶ ὕψους 25 ἕως 30 ἑκατ. τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ δαπέδου, πέριξ τῆς ὁποίας κάθηνται ἐπὶ μιλωτῆς ἢ τάπητος, ἔχοντες ἀναγκαστικῶς κεκαμμένους τοὺς πόδας χιαστὶ (ὀκλαδόν).

Τ σ ι ν ά ς = Οὕτω, ἤτοι ἐπίρρημα τροπικόν.

Κ α α α λ ά = πολὺ καλῶς, ἐπίρρημα τροπικὸν ἐμφαντικόν.

33) Πόσω μερῶ κὴ πόσω χρονῶ δὲ ξέρω. Παράτα τα τώρα δὲ τοῦτα γιατὶ μὲ παραζάλ'σες κη' ἔλα κάτσε δωνὰ νὰ ρίξουμ μὲς στ' κατακαμμέν' τὸ βρισκάμενο.

Πόσων ἡμερῶν καὶ πόσων ἐτῶν δὲν γνωρίζω. Ἄφες νῦν αὐτὰ διότι μ' ἐστενοχώρησες καὶ κάθησον ἐδῶ ἵνα συμφάγωμεν ὅ,τι καλὸν ἔχομεν.

Πό-σω — με-ρῶ — κὴ — πό-σω — χρο-νῶ — δὲ — ξέ-ρω — πα-ρά-τα -- τα — τώ-ρα — δὲ — τοῦ-τα — για-τί — μὲ — πα-ρα ζάλ'-σες — κη — ἔ-λα νὰ — ρί-ξουμ — μὲς — στγκα-τα-καμ-μέν' — τὸ — βρι-σκά-με-νο.

Π α ρ ά τ α: Δεύτερον ἐνικὸν προστακτικῆς τοῦ Ἐνεστῶτος τοῦ ρήματος π α ρ α τ ῶ. Παρατατικὸς παρατοῦσα ἢ παράτουμνη, Μέλλων θὰ παρατήσω, θὰ παρατήγ'ς, θὰ παρατής', θὰ παρατήσουμ, θὰ παρατήστε, θὰ παρατήσνε καὶ Ἀόριστος παράτ-σα, παράτ-σες, παράτ-σε, παρατήσαμ, παρατήστε, παρατήσαν' — ἐκ τοῦ παραιτοῦμαι καὶ παραιτῶ.

Ἔ λ α: = ἐλθὲ ἢ ἄγε δή, ἢ ἐμπρὸς ἤτοι παραινετικόν.

ν ὰ ῥ ί ξ ο υ μ = πρῶτον πληθυντικὸν ὑποτακτικῆς τοῦ Ἀορίστου τοῦ ῥήματος ῥίχνω = ῥίπτω. Παρατατικὸς ἔρριχνα, Μέλλων θὰ ρίξω, Ἀόριστος ἔρριξα (νὰ ρ ί ξ ο υ μ μ ὲ ς σ τ κ α τ α κ α μ μ έ ν' = νὰ ρίψωμεν ἐντὸς τῆς κοιλίας).

Κ α τ α κ α μ μ έ ν': σύνθετος λέξις ἐκ τῆς προθέσεως κ α τ ὰ καὶ τῆς Μετοχῆς τοῦ παθητ. Παρακειμένου — κ α μ μ έ ν ο ς — κ α μ μ έ ν'. Ἐνεστὼς καίγουμη, Παρατατικὸς καίγοῦμνη, καίγεσνη, καίγνταν, καιγόμαστε, καίγε-

στε, καίγνταν. Μέλλων θὰ καγῶ, θὰ καγῆς, θὰ καγῆ, θὰ καγοῦμη, θὰ καγῆτε, θὰ καγοῦνε. Ἀόριστος κάγ'κα, κάγ'κες, κάγ'κε, καγήκαμ, καγήκτε, καγήκαν. Κ α τ α κ α μ μ έ ν' εἶναι παράφθορος τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου Παρακειμένου κ α τ α κ ε κ α υ μ έ ν η, ἥτις παρὰ τοῖς Λημνίοις ὑπὸ μεταφορικὴν ἔννοιαν ἐξηγεῖται ἀ ξ ι ο λ ύ π η τ ο ς ἢ ἀξία οἴκτου ἢ ἐλέους ἢ συνδρομῆς κοιλία.

Τ ὸ β ρ ι σ κ ά μ ε ν ο ν = ὑπάρχον, τὸ εὑρισκόμενον, τὸ προσφερόμενον. Εἶναι Μετοχὴ Ἐνεστῶτος, ὀνομαστικὴ, γένους οὐδετέρου τοῦ ρήματος β ρ ί σ κ ω. Παρατατικὸς ἔβρισκα, Μέλλων θὰ βρῶ, Ἀόριστος βρῆκα, βρῆκες, βρῆκε κτλ.

34) Κειὸς μπρὶν νὰ καλοφάνε λίγο ἔλλ'ψε νὰ τὸν ξεπορτίς. Ὕστερα σὰν εἶπην ὁ ἕνας τὸ κοντό τ' κη' ὁ ἄλλος τὸ μακρύ τ', τὸν παράβγαλε μ' οὔλ' τ' φαμλιά τ' μὲ κηριὰ κὴ μὲ λυχνάρια.

Ἐκεῖνος, πρὶν ἢ ἀποδειπνήσωσι, ὀλίγου δεῖν θὰ ἐξεδίωκεν αὐτόν. Κατόπιν, ἀφοῦ ἕκαστος ἐπρόβαλε τὰ ἐπιχειρήματά του, τὸν προέπεμψε μετὰ κηρίων καὶ λύχνων μεθ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του.

Κειὸς — μπρὶν — νὰ κα-λο-φά-νε — γί-γο — ἔλ-λψε — νὰ — τὸν — ξε--πορ-τίσ — ὕ-στε-ρα — σὰν — εἶ-πην — ὁ — ἕ-νας — τὸ — κο-ντότ — κηο — ἄλ-λος — τὸ — μα-κρύτ — τὸν — πα-ρά-βγα-λε — μοὖλ' — τφα-μλιάτ — μὲ κη-ριά — κὴ — μὲ — λι-χνάρ-για.

Ν ά κ α λ ο φ ά ν ε: ὑποτακτικὴ τρίτου πληθυντικοῦ τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος κ α λ ο τ ρ ώ γ ω. Παρατατικὸς καλότρωγα, Μέλλων θὰ καλοφάγω, Ἀόριστος καλόφαγα κτλ.

Λ ί γ ο ἔ λ λ' ψ ε = ὀλίγον ἔλλειψε — παρ' ὀλίγον — ὀλίγου δεῖν.

Ν ὰ τ ὸ ν ξ ε π ο ρ τ ί ς, τρίτον ἑνικὸν ὑποτακτικῆς τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος ξ ε π ο ρ τ ί ζ ω, Παρατατικὸς ξεπόρτ'ζα, Μέλλων θὰ ξεπορτίσω, Ἀόριστος ξεπόρτ'σα, ξεπόρτ'σες, ξεπόρτ'σε, ξεπορτίσαμ, ξεπορτίστε, ξεπορτίσαν.

Ξεπορτίζω = ἐκπορτίζω ἤτοι λέξις σύνθετος ἐκ τῆς προθέσεως ξε καὶ τῆς ἰταλικῆς λέξεως Porta.

Σ ά ν ε ἶ π η ν ὁ ἕ ν α ς τ ὸ μ α κ ρ ύ τ' κ η' ὁ ἄ λ λ ο ς τ ὸ κ ο ν τ ό τ' = ἀφοῦ ἐπρόβαλεν εἷς ἕκαστος τὰ ἐπιχειρήματά του.

Π α ρ ά β γ α λ ε: τρίτον ἑνικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος π α ρ α β γ ά ζ ω = παραπέμπω τινὰ μέχρι τῆς ἐξόδου, παρατατικὸς παράβγαζα, παράβγαζες, παράβγαζε, παραβγάζαμ, παραβγάζτε, πραβγάζαν. Μέλλων θὰ παραβγάλω, θὰ παραβγάλ'ς, θὰ παραβγάλ', θὰ παραβγάλουμ, θὰ παραβγάλτη, θὰ παραβγάλνε. Ἀόριστος παράβγαλα, παράβγαλες, παράβγαλε, παραβγάλάμ, παραβγάλτε, παραβγάλαμ.

35) Εἶδα κὴ τὸ καινούργιο σπίτ τ' γαμπροῦ σ' κὴ μ' ἄρεσε ὅσο κἀνὲ ἄλλο. Οἱ κάμαρες οὔλες εἶνη ἀγερκές, ψλοτάβανες κὴ μ' οὔλες τς εὐκολίγιες. Ὁ παρᾶς κὴ τί δέ κάμειν'.

Ἐπεσκέφθην καὶ τὴν νεόδμητον οἰκίαν τοῦ συζύγου τῆς ἀδελφῆς σου καὶ (ὁμολογῶ ὅτι) μοί ἤρεσεν ὅσον οὐδεμία ἄλλη. Πάντα τὰ δωμάτια εἶναι εὐάερα, ὑψηλώροφα καὶ μεθ' ὅλων τῶν ἀνέσεων. Διὰ τοῦ χρήματος τὸ πᾶν ἐπιτυγχάνεται.

Εἶ-δα — κὴ — τὸ — και-νούρ-γιο — σπίτ — τγα-μπροῦσ — κὴ — μά--ρε-σε — ὅ-σο — κἀ-νὲ — ἄλ-λο — οἱ — κά-μα-ρες — εἶ-νη — οὔ-λες — ἀ-γερ-κές — ψλο-τά-βα-νες — κὴ — μοῦ-λες — τσευ-κο-λί-γιες — ὁ — πα-ρᾶς κὴ — τί — δὲ — κά μειν.

Σ π ί τ = λέξις κοινή, ἐκ τοῦ σπίτι καὶ σπῆτι τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Χυδαίας = οἰκία, οἶκος, κατοικία.

Ἀ γ ε ρ κ ό ς: θηλ. ἡ ἀγερκή, οὐδέτερον τὸ ἀγερκό.

Π α ρ ᾶ ς = λέξις τουρκική. Εἰς τὴν Χυδαίαν = χρῆμα.

36) Πῆρε πάλε βόρειαδος κρυγιὸς κὴ τουχτερός.

Ἤρχισε πάλι πνέων ἰσχυρὸς βόρειος ἄνεμος ψυχρὸς καὶ διαπεραστικός.
Πῆ-ρε — πά-λε — βό-ρεια-δος — κρυ-γιός — κὴ — τσου-χτε-ρός.
Τ σ ο υ χ τ ε ρ ό ς — ἐκ τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Χυδαίας =τσουχτερὸς.

37) Εἶδες χτὲ λιοπῦρ κὴ συννεκόκαμμα; Λίβας φοροῦμη θὰ ν ἦνταν.

Ἀντελήφθης χθὲς τὴν καυστικότητα τοῦ Ἡλίου καὶ τὸ πυῖγος τῶν νεφῶν; Λίψ πιθανὸν θὰ ἦτο.
Εἶ-δες — χτὲ — λιο-πῦρ — κὴ — συν-νε-φό-καμ-μα — λί-βας — φο-ροῦμ — θάν — ἦ-νταν.
Λ ι ο π ῦ ρ: Πληθυντικὸς τὰ λιοπύργια = κάμμα τοῦ Ἡλίου.
Σ υ ν ν ε φ ό κ α μ μ α = συννεφοπνιγμονή.
Λ ί β α ς = Λίψ, θερμὸς ἄνεμος τοῦ Νότου ἐπιβλαβὴς εἴς τινα τῶν ὀημητριακῶν καὶ εἰς ἄλλα τῆς γῆς προϊόντα.
Φ ο ρ ο ῦ μ ἢ φ ο ρ ο ῦ μ η: Ὑποθετικὸν ἰδιότυπον ἐν χρήσει ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῖς Λημνίοις. Ἐτυμολογικῶς ἐξεταζομένη ἡ λέξις φ ο ρ ο ῦ μ η μόνον ὡς λέξιν παράφθορον τοῦ ρήματος φρονῶ — φρονοῦμεν, ἡμεῖς τὴν παραδεχόμεθα. Αὐτὴν τελικῶς τὴν γνώμην ἀπεκρυσταλλώσαμεν κατόπιν ἐνδελεχῶν ἐρευνῶν μας.

38) Ναὶ ναὶ ἡ κάψα ἡ χτεσνὴ ἦνταν ἄλλο πρᾶμα.

Ναὶ ναί τὸ χθεσινὸν κάμμα ἦτο ἐξαιρετικόν.
Ναί — ναί — ἡ — κά-ψα — ἡ — χτε-σνή — ἦ-νταν — ἄλ-λο — πρᾶμ-μα.
Ἄ λ λ ο π ρ ᾶ μ μ α: μεταφορικῶς αἱ δύο αὐταὶ λέξεις δηλοῦν ἐμφαντικῶς κάτι τὸ ἀσύνηθες, τὸ ἐξαιρετικόν, τὸ ἐκπληκτικόν.

39) Ἄβεργιο κατὰ πως ἄκσα νὰ λένε γιὰ Λεβάντ'ς θὰ πάρ γιὰ τραμντάνα.

Αὔριον, ὡς ἤκουσα νὰ λέγωσιν, ἢ ἀνατολικὸς ἄνεμος θὰ πνεύσῃ ἢ βόρειος.
Ἄ-βερ-γιο — κα-τά-πως — ἄ-κσα — νὰ — λέ-νε — γιὰ — λε-βάντ'ς — θὰ πάρ — γιὰ — τραμ-ντά-να.
Κ α τ ά π ὼ ς = ὡς — ὅπως.
Λ ε β ά ν τ' ς: ἐκ τῆς ἰταλικῆς LEVANTE = Ἀνατολὴ — ἀνατολικός.
Τ ρ α μ ν τ ά ν α, ἐκ τῆς ἰταλικῆς TRAMONTANA.

40) Ἀπὸ δῶ κὴ μπρὸς οὔλου τραμντανοῦδες κὴ ξεροβορειαδέλια θἄχουμ.

Ἀπὸ τοῦδε ἀδιαλείπτως εὐχαρίστους ἀσθενεῖς δυτικοὺς καὶ βορείους ἀνέμους θὰ ἔχωμεν.
Ἀ-πὸ — δῶ — κὴ — μπρὸς — οὔ-λου — τραμ-ντα-νοῦ-δες — κὴ — ξε-ρο-βο-ρεια-δέ-λια — θἄ-χουμ.
Τ ρ α μ ν τ α ν ο ῦ δ ε ς: πληθυντ. τοῦ ὑποκοριστικοῦ τραμντανοῦδα.
Ξ ε ρ ο β ο ρ ε ι α δ έ λ ι α = ἀσθενεῖς εὐχάριστοι βόρειοι ἄνεμοι, ἐκ τοῦ ὑποκοριστικοῦ, γένους οὐδετέρου, βορειαδέλ'.

41) Αἴ τὸ ναμκιόρκο κὴ τὸ γουρσούζκο τὸ κορμί.

Ἄ τὸ ἀγνῶμον ἢ ἀχάριστον καὶ ἐξάγιστον ὑποκείμενον.
Αἴ — τὸ — ναμ-κιόρ-κο — κὴ — τὸ — γουρ-σούζ-κο — τὸ — κορ-μί.
Ὁ ν α μ κ ι ό ρ ς, ἡ ν α μ κ ι ό ρ σ α, τ ὸ ν α μ κ ι ό ρ κ ο = ὁ ἀγνώμων, ἡ ἀγνώμων, τὸ ἀγνῶμον — λέξις τουρκική.
Ὁ γ ο υ ρ σ ο ύ ζ, ἡ γ ο υ ρ σ ο ύ ζ α, τ ὸ γ ο υ ρ σ ο ύ ζ κ ο = ὁ κατάρατος ἢ ἐξάγιστος — ἡ λέξις ὡσαύτως τουρκική.

42) Στὸ καφενὲ ἀπ' τσ' πρῶτ πάγ' κὴ στερνὸς φέγειν'.

Εἰς τὸ καφενεῖον ἐκ τῶν πρώτων μεταβαίνει καὶ τελευταῖος φεύγει.

Στὸ — κα-φε-νέ — ἀπ' — τσπρῶτ — πάγ' — κὴ — στερ-νὸς — φέ-γειν'.

Ὁ σ τ ε ρ ν ό ς, ἡ σ τ ε ρ ν ή, τ ὸ σ τ ε ρ ν ό, ἐκ τοῦ ὕστερος — ὕστατος.

Φ έ γ ε ι ν': τρίτον ἐνικὸν τοῦ Ἐνεστῶτος τοῦ ρήματος φ έ γ γ ω φέγειν', φέγειν', φέγγουμ, φέγγετη, φέγγε. Παρατατικὸς ἔφεγγα, ἔφεγγες, ἔφεγγε, φεγγαμ, φέγγετε, φέγγαν. Μέλλων θὰ φύγω, θὰ φύγ'ς, θὰ φύγ', θὰ φύγουμ, θὰ φύγτη, θὰ φύγνε. Ἀόριστος ἔφγα, ἔφγες, ἔφγε, φύγαμ, φύγτε, φύγαν.

43) Πότε τὸν ἕνα τζλών' κὴ πότε τὸν ἄλλο, μόνε κὴ μόνε γιὰ νὰ καυγαντίς.

Ὁτὲ μὲν τὸν ἕνα ἐνοχλεῖ, ὁτὲ δὲ τὸν ἄλλον, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς ἔριδα.

Πό-τε — τὸν — ἕ-να — τζλών' — κὴ — πό τε — τὸν — ἄλ-λο — μό-νε κὴ — μό-νε — γιὰ — νὰ — καυ-γα-ντίς.

Τ ζ λ ώ ν' — τρίτον ἐνικὸν τοῦ Ἐνεστῶτος τοῦ ρήματος τ ζ λ ώ ν ω, Παρατατικὸς τζούλουνα, τζούλουνες, τζούλουνε, τζλώναμ, τζλώντε, τζλώναν. Μέλλων θὰ τζλώσω, θὰ τζλώ'ς, θὰ τζλώς, θὰ τζλώσουμ, θὰ τζλώστε, θὰ τζλώσνε. Ἀόριστος τζούλωσα κτλ. Εἶναι παράφθορον τοῦ ἀρχαίου ἡλόω — ἡλῶ.

44) Μακάρ νὰ μπορουμνη νὰ πήγαινα κὴ γώ.

Εἴθε νὰ ἠδυνάμην νὰ μεταβῶ καὶ ἐγώ.

Μα-κάρ — νὰ — μπό-ρου-μνη — νὰ — πή-γαι-να — κὴ — γώ.

Μ α κ ά ρ = εἴθε, ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ ΜΑΓΚΑΡΙ.

Μ α κ ά ρ ν ὰ μ π ό ρ ο υ μ νη, πρῶτον ἐνικὸν εὐκτικῆς τοῦ Παρατατικοῦ τοῦ ρήματος μ π ο ρ ῶ. Ἀόριστος μακάρ νὰ μποροῦσα.

45) Μπρὸς ἠγὼ καταπόδ ἐκειός.

Ἐμπρὸς ἐγὼ κατὰ πόδας ἐκεῖνος (ἠκολούθει).

Μπρός — ἠ-γώ — κα-τα-πόδ — ἐ-κειός.

46) Ἐμ τί καταχνιὰ τί βουγὴ κ' ἀντάρα εἶνη τούτην'; Γιὰ διὲ φουσκοθαλασσὰ τρικυμία κὴ κακό, γιὰ διὲ τὰ κύματα σὰ σποῦνη πὰ σ'τς βράχ'.

Οἵα ὁμίχλη, βοὴ καὶ θύελλα εἶναι αὕτη! Ἰδὲ σάλον θαλάσσης τρικυμίαν καὶ λαίλαπα. Ἰδὲ πῶς θραύονται τὰ κύματα ἐπὶ τῶν βράχων.

Ἔ — τί — κα-τα-χνιά — τί — βου-γή — κηα-ντά-ρα — εἶ-νη — τού-την' γιά — διέ — φου-σκο-θα-λασ-σὰ — τρι-κυ-μί-για — κὴ — κα-κό — γιὰ —διὲ — τὰ — κύ-μα-τα — σὰ — σποῦ-νη — πά — στ'ς — βράχ'.

Κ α τ α χ ν ι ά, σύνθετος λέξις ἐκ τῆς προθέσεως κ α τ ά καὶ τῆς κοινῆς λέξεως ἄχνα — ἀχνάδα = ὠχρότης — ὁμίχλη.

ἀ ν τ ά ρ α, ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἀ ν τ α ί ρ ω = κινῶ, δονῶ — ἐπανίστημι, ἐξανίστημι — ταράττω ἐξ οὗ καὶ τάραχος — ταραχὴ κτλ.

κ α κ ό, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ λαῖλαψ καὶ πανδαιμόνιον. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὀχλαγωγία, πάταγος, θόρυβος, αἱματηρὰ πείσμων μάχην, μεγάλη σφαγή, δίνη, κατακλυσμός κτλ.

Δ ι ὲ ἢ δ ι ὲ ς, δεύτερον προστακτικῆς Ἀορίστου τοῦ δ λ έ π ω.

47) Γὼ πάλε θαρρῶ πὼς ὁ γαμπρὸς θὲλ' μπενεβασά.

Ἐγὼ τοὐναντίον νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀσκηθῇ πίεσις ἐπὶ τοῦ μελλονύμφου.

Γὼ — πά-λε — θαρ-ρῶ — πὼς — ὁ — γα-μπρὸς — θὲλ — μπε-νε-βα-σά.

π ά λ ε, ἐνταῦθα ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ τ ο ὐ ν α ν τ ί ο ν.

Θ α ρ ρ ῶ, πρῶτον ἐνικὸν τοῦ Ἐνεστῶτος, Παρατατικὸς θάρρουμνη. Τὸν Ἀόριστον τὸν δανείζεται ἀπὸ τὸ ρῆμα νομίζω, ἤτοι νόμσα, νόμσες, νόμσε, — νομίσαμ, νομίστε κτλ.

γ α μ π ρ ό ς = νυμφίος ἢ μελλόνυμφος.

μ π ε ν ε β ε σ ά, = ἐπέμβασις, ἐκ τοῦ ἐπεμβαίνω. Ἵνα ἀποδώσωμεν τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τῆς φράσεως πρέπει ὁ ἀναγνώστης νὰ γνωρίζῃ ὅτι αὕτη μεταχειρίζεται ὁσάκις οἱ συγγενεῖς τῆς μελλονύμφου καὶ οἱ κοινοὶ στενοὶ οἰκογενειακοὶ φίλοι κρίνουσιν ἀπαραίτητον νὰ ἐπέμβωσι παρὰ δυστροποῦντι ἢ τῷ ἐγείραντι παραλόγους ἀπαιτήσεις μελλονύμφω (γαμβρῷ), ἐκ φόβου μὴ ματαιωθῇ ἡ στέψις.

48) Μιὰ πκράδα μ' ἀνέδραμε στὸ στόμα.

Μία πικρότης ἀνέδραμεν ἐν ἐμοὶ μέχρι τοῦ στόματος.

Μιὰ — πκρά-δα — μὰ-νέ-δρα-με — στὸ — στό μα.

ἀ ν έ δ ρ α μ ε, σύνθετος λέξις ἐκ τοῦ τοπικοῦ ἐπιρρήματος ἄ ν ω καὶ τοῦ τρίτου Ἑνικοῦ τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος τρέχω = ἔ δ ρ α μ ε, κλίνεται δὲ μόνον εἰς τὸν Ἀόριστον αὕτω: μ' ἀνέδραμε, σ' ἀνέδραμε, τὸν ἀνέδραμε, — μᾶς ἀνέδραμε, σᾶς ἀνέδραμε, τς ἀνέδραμε.

49) Μπάγκειαζα κάτ' ἀπ' τὸ καλῦβ τ' Σωκράτ.

Εἶχον καταφύγει ὑπὸ τὸ καλύδιον τοῦ Σωκράτους.

Μπά-γκεια-ζα — κατ' — ἀπ' — τὸ — κα-λῦβ — τ'Σω-κράτ.

Μ π ά γ κ ε ι α ζ α, πρῶτον ἐνικὸν τοῦ Παρατατικοῦ τοῦ ρήματος μ π α γ κ ε ι ά ζ ω, μπαγκειάγ'ς, μπαγκειάζ, — μπαγκειάζουμ, μπαγκειάζτη, μπαγκειάζνη, Μέλλων θὰ μπαγκειάσω, Ἀόριστος μπάγκειασα, μπάγκειασες, μπάγκειασε, — μπαγκειάσαμ κτλ.

Διὰ τὸ ἐτυμολογικὸν τῆς λέξεως ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι προῆλθεν ἢ ἐκ συνθέσεως καὶ ἀκολούθως παραφθορᾶς τῶν δύο ἀρχαίων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ρημάτων ἀ κ ε ί ο μ α ι = ἐπανορθώνομαι — προφυλάσσομαι — θεραπεύομαι καὶ τοῦ ἄ ζ ω = καταλαμβάνομαι ὑπὸ δέους ἢ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Φύσιν ἤτοι ἀ κ ε ι ο μ α ι ά ζ ω — ἀ κ ε ι ο μ ά ζ ω καὶ τῇ προσθήκῃ τῆς προθέσεως ὑ π ὸ — ὑ π α κ ε ι ο μ ά ζ ω — μ π α κ ε ι ο μ ά ζ ω — μ π α γ κ ε ι ά ζ ω, ἢ ὅτι τυγχάνει σύνθετος ἐκ τῆς λέξεως ἀ κ ε σ ι ς = θεραπεία — προφύλαξις — πρόνοια καὶ τοῦ ρήματος ἄ ζ ω ἤτοι ἀ κ ε σ ι σ ά ζ ω ἀ κ ε σ ά ζ ω καὶ μετὰ τῆς προθέσεως ὑ π ὸ ὑ π α κ ε σ ά ζ ω καὶ ἐκ παραφθορᾶς μ π α κ ε σ ά ζ ω καὶ τελικῶς μ π α γ κ ε ι ά ζ ω = προφυλάσσομαι ἐκ σεβασμοῦ καὶ φόβου πρὸς τὴν Φύσιν ὑπὸ στέγην τινὰ φυσικοῦ ἢ τεχνητοῦ προφυλακτηρίου ἢ ἑνὸς σπηλαίου κτλ., ἐξ οὗ καὶ ἀ μ π ά γ κ ε ι ο = προφυλακτήριον, σύνθετον ἐκ τῆς προθέσεως ὑ π ὸ καὶ τοῦ ρήματος ἀ κ ε ί ο μ α ι —ὑποακεῖον — ὑποάκειο καὶ τέλος ἀ μ π ά γ κ ε ι ο.

50) Ποιὸς κειὸς ποὺ γύρεψε κὴ πανωπροῦκ';

Τἶς, ὁ ζητήσας πρόσθετον προῖκαν;

Ποιὸς — κειός — πού — γύ-ρε-ψε — κὴ — πα-γω-προῦκ'

Π α γ ω π ρ ο ῦ κ', σύνθετος λέξις ἐκ τοῦ τοπικοῦ ἐπιρρήματος π ά γ ω καὶ τῆς λέξεως π ρ ο ῦ κ', παραφθόρου τῆς λέξεως π ρ ο ί ξ. Τὸ π α γ ω π ρ ο ῦ κ' ἤτι ἡ πρόσθετος προίξ, δίδεται ὑπὸ τῶν γονέων τῆς μελλονύμφου κατ' ἀπαίτησιν τοῦ δυστροποῦντος ἀπαιτητικοῦ μελλονύμφου πρὸ τῆς στέψεως.

51) Θμᾶση ὄντας εἴμαστε μκροί π' ἀκούγαμ τς μουγάλ' νὰ λένε: τὰ στερνὰ τ' κόσμ σώσαμ'; νὰ τοῦτα εἶνε.

Ἐνθυμεῖσαι ὅταν μικροὶ ἠκούομεν τοὺς πρεσβυτέρους νὰ λέγωσιν «εἰς τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου ἐφθάσαμεν»; Ἰδοὺ αὕτη.

Θμᾶ-ση — ὅ-ντας — ἤ-μα-στε — μικροὶ — κηα-κούγαμ — τσμου-γάλ' — νὰ — λέ-νε — τὰ — στερ-νὰ — τκό-ζιμ-σώ-σαμ.

Τ ς μ ο υ γ ά λ' = τοὺς μεγάλους, μεταφορικῶς τοὺς παρήλικας.

Σ ώ σ α μ , πρῶτον πληθυντικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος σ ώ ν ω = σώζω, Παρατατικὸς ἔσωνα, Μέλλων θὰ σώσω, Ἀόριστος ἔσωσα, ἔσωσες ἔσωσε, — σώσαμ, σώστε, σώσαν. Ἐνταῦθα ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ φθάνω. Ἐνίοτε ἐξηγεῖται καὶ τελειῶ. π.χ. τὄσωσα = τὸ ἐτελείωσα.

θά-νουμ — θὰ — θαρ-ροῦ-μη — πζή-σαμ — μόν — ἕ-να — λε-φτό.

52) Τί σήμερα τὶ ἄθεργιο. Μιὰ κὴ θὰ πεθάνουμ κὴ χίλια χρόνια σὰ ζήσουμ, ἅμα ἔρτ γὴ ὥρα νὰ τὰ καλύψουμ, θὰ θαρροῦμη π' ζήσαμ μὸν ἕνα λεφτό.

Τὶ σήμερον τὶ αὔριον. Ἀφοῦ θὰ ἀποθάνωμεν καὶ χίλια ἔτη ἂν ζήσωμεν, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ κλείωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ παντός, θὰ νομίζωμεν ὅτι ἐζήσαμεν ἓν μόνον πρῶτον λεπτόν.

Τὶ — σή-με-ρα — τὶ — ἄ-θερ-γο — μιὰ — κὴ — θὰ — τὰ — κα-λύ-ψουμ — κὴ — χί-λια — χρό-νια — σὰ — ζή-σουμ — ἅ-μα — ἔρτ — γηὼ-ρα — νὰ πε-

Μ ι ὰ κ ὴ — ἅπαξ καὶ ἢ δοθέντος ὅτι ἢ ἀφοῦ.

ἅ μ α ἔ ρ τ γ η' ὥρα = ὅταν ἔλθη ἡ στιγμή.

Ν ὰ τ ὰ κ α λ ύ ψ ο υ μ = νὰ καλύψωμεν αὐτὰ (τοὺς ὀφθαλμούς). Ἐνεστὼς καλύ̓ω, καλύ̓ς, καλύ̓, — καλύ̓ουμ, καλύ̓τη, καλύ̓νε. Παρατατικὸς κάλ'βα, κάλ'βες, κάλ'βε, — καλύβαμ, καλύβτε, καλύβαν. Μέλλων θὰ καλύψω, θὰ καλύψης, θὰ καλύψ, — θὰ καλύψουμ, θὰ καλύψτε, θὰ καλύψνε. Ἀόριστος κάλ'ψα, κάλ'ψες, κάλ'ψε, — καλύψαμ, καλύψτε, καλύψαν.

Θ ὰ θ α ρ ρ ο ῦ μ η πρῶτον πληθυντικὸν τοῦ Διαρκοῦς Μέλλοντος θ ὰ θ α ρ ρ ῶ = θὰ νομίζω ἢ θὰ ἔχω τὴν ἐντύπωσιν.

53) Φέγειν' πάλε κόσμος κὴ κοσμάκ'ς γιὰ τ'ν Αὐστράλια κὴ τὸ Καναδᾶ.

Πολλοὶ πάλιν ἀναχωροῦσι δι' Αὐστραλίαν καὶ Καναδὰν.

Φέ-γειν' — πά-λε — κό-σμος — κὴ — κο-σμάκ'ς — γιὰ — τ'ν — Αὐ-στρά-λια — κὴ — τὸ — Κα-να-δά.

Κ ό σ μ ο ς κ ὴ κ ο σ μ ά κ'ς = Πλῆθος ἀνθρώπων.

54) Φέγειν' γιά, μπορεῖ νὰ κάμ κη' ἀλλοιῶς μὲ τ' φτώχεια ποὺ μᾶς δέρειν' τώρα ὕστερα πὸ τόσοιν' πολέμ;

Βεβαίως καὶ φεύγει. Δύναται νὰ πράξῃ διαφοροτρόπως μὲ τὴν μαστίζουσαν ἡμᾶς τοσαύτην δυστυχίαν μεταπολεμικῶς;

Φέ-γειν' — γιὰ — μπο-ρεῖ — νὰ — κάμ — κηαλ-λοιῶς — μὲ — τφτώ-χεια — ποὺ — μᾶς δέ-ρειν' — τώ-ρα — ὕ-στε-ρα — πὸ — τὸ-σοιν' — πο-λέμ.

Ἀ λ λ ο ι ῶ ς , ἐπίρρημα τροπικὸν = ἄλλως πως — διαφοροτρόπως.

Φ τ ώ χ ε ι α, πτώχεια, δυστυχία, οἰκονομικὴ κρίσις.

δ έ ρ ε ι ν' , = δέρνει, ἐκ τοῦ δέργω = δέρω, Παρατατικὸς ἔδεργα, ἔδερνες, ἔδερνε, — δέρναμ, δέργετε, δέρναν, Μέλλων θὰ δείρω, θὰ δείρς, θὰ δείρ, — θὰ δείρουμ, θὰ δείρτη, θὰ δείρνε. Ἀόριστος ἔδειρα, ἔδειρες, ἔδειρε, — δείραμ, δείρτε, κτλ.

Μ ᾶ ς δ έ ρ ε ι ν' = μᾶς τύπτει, μᾶς μαστίζει.

55) Γὼ κάλλιο ἔχω νὰ βγάζω τὸ καθμερνὸ μ' μὲ τὸ ἄχ κὴ μὲ τὸ βάχ κὴ νἄμη στὸ χωριὸ κὴ στὸ σπιτικό μ' παρὰ στὰ ξένα ξένος κὴ καταφρονεμένος.

Ἐγὼ προτιμῶ νὰ προσπορίζωμαι τὸ ἡμερήσιον ἔξοδόν μου κόποις καὶ μόχθοις παραμένων εἰς τὸ χωρίον μου ἐν μέσῳ τῶν οἰκείων μου παρὰ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ξένος καὶ περιφρονημένος.

Γὼ — κάλ-λιο — ἔ-χω — νὰ — βγά-ζω — τὸ — κα-θμερ-νόμ — μὲ — τὸ — ἀχ — κὴ — μὲ — τὸ — βὰχ — κὴ — νᾶ-μη — στὸ — χω-ριόμ — κὴ — στὸ — σπι-τι-κόμ — πα-ρὰ — στὰ — ξέ-να — ξέ-νος — κὴ — κα-τα-φρο-νε-μέ-νος.

κ ά λ λ ι ο = κάλλιον — προτιμώτερον.

Β γ ά ζ ω = ἐξάγω. Εἰς τὴν παροῦσαν πρότασιν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ προσπορίζομαι καὶ τοῦ κερδαίνω.

Τ ὸ κ α θ μ ε ρ ν ὸ μ' = τὸ ὑμερήσιόν μου, τὸν ἐπιούσιόν μου.

Τ ὸ σ π ι τ ι κ ό μ' = οἱ σπιτικοί μου — οἱ οἰκεῖοι μου.

Σ τ ὰ ξ έ ν α = ἡ Ξένη, ἡ Ἀλλοδαπή, τὸ Ἐξωτερικόν.

56) Ποιὸς κμπαργιάζ κὴ ποῦ θὰ γίν' ὁ γάμος;

Τὶς ὁ παράνυμφος καὶ ποῦ θὰ λάβῃ χώραν ἡ στέψις;

Ποιὸς — κμπαρ-γιάζ — κὴ — ποῦ — θὰ — γίν' — ὁ — γά-μος.

κ μ π α ρ γ ι ά ζ ω = Ἐκτελῶ χρέη παρανύμφου ἢ ἀναδόχου. Ἐκ τῆς ἰταλικῆς compare = κουμπάρος — κμπάρος.

57) Μπρέ Νικηφόρε μπρέ, μπέκ' ἔχ'ς κἀνὲ κάτο νὰ πάρω στ' μάντρα, κὴ μᾶς φάγαν γοί κφοί, ὄξ ἀπὸ λόγς;

Ὦ Νικηφόρε μήπως ἔχεις γαλῆν τινα διὰ τὸ ἀγρόκτημά μου, διότι κατέφαγον ἡμᾶς οἱ ἀρουραῖοι, ἀπευχόμενος τοῦτο εἰς σέ;

Μπρέ — γιωρ-γὴ — μπὲκ' — ἔχ'ς — κἀνὲ — κά-το — νὰ — πά-ρω — στμά-ντρα — κὴ — μᾶς — φά-γαν — γοί — κφοί — ὄξ — ἀ-πὸ — λόγς.

κ ά τ ο = αἰτιατικὴ τοῦ — ὁ κάτος, ἐκ τῆς ἰταλικῆς gatto Πληθυντικὸς — ο ἱ γ ά τ ε ς .

κ ή , ἐνταῦθα ὁ σύνδ, κ ὴ ἀντικαθιστᾶ τὸ τελικὸν δ ι ό τ ι Κ φ ο ί, ὀνομαστικὴ πληθυντικοῦ. Οἱ Λήμνιοι τὸν μῦν = ποντικὸν καὶ τὸν ἀρουραῖον ἀποκαλοῦσι κ φ ὸ ἐπειδὴ φθείρει, τρυπᾶ καὶ περιτρώγει, ἤτοι παράγωγον τοῦ ρήματος κ ο υ φ ι α ί γ ω κοινῶς κουφόνω,

ὄ ξ ἀ π ὸ λ ό γ ς . Ἡ κατὰ λέξιν ἑρμηνεία εἶναι: μακρὰν ἀπὸ σὲ ἢ ἔξω ἀπὸ σέ. Ἵνα ἀποδώσωμεν ὅμως τὴν ἀκριβῆ αὐτῆς ἔννοιαν θὰ εἴπωμεν: Ἀπευχόμενοι νὰ συμβῇ τοῦτο εἰς σέ.

58) Ἄφσέ τα δ' αὐτοῦ, μὴ τὰ σαλαγᾶς.

Ἄφες αὐτά, ὡς ἔχουσιν αὐτοῦ, μὴ τὰ ἀνακινεῖς.

Ἄφ-σὲ — τα — δαυ-τοῦ — μὴ — τὰ — σα-λα-γᾶς.

Μ ὴ τ ὰ σ α λ α γ ᾶ ς. Δεύτερον ἑνικὸν προστακτικῆς τοῦ Ἐνεστῶτος τοῦ ρήματος σ α λ α γ ῶ, παρατατικὸς σαλαγοῦσα, Μέλλων θὰ σαλαγήσω, Ἀόριστος σαλάγ'σα, σαλάγ'σες, σαλάγ'σε, — σαλαγήσαμ, σαλαγήστε, σαλαγήσαν, = φέρω ἢ προξενῶ σάλον, ἀναταραχήν, εἶναι σύνθετος λέξις ἐκ τοῦ σ ά λ ο ς καὶ τοῦ ρήματος ἄγω — σαλαγῶ = ταράττω, ἀνακινῶ, ἀνησυχῶ κτλ.

59) Ἄ τ' γκαμμέν', ἔμ πῶς ἦνταν κὴ μπερκλώθκην κη' ἔπεσε;

Ὦ τὴν δυστυχῆ, ἀλλὰ πῶς συνέβη καὶ περιεπλάκη;

Ἄ — τγκαμ-μὲν' — ἔμ — πῶς — ἦ-νταν — κὴ — μπερ-κλώ-θκην.

μ π ε ρ κ λ ώ θ κ η ν, τρίτον ἑνικὸν τοῦ παθητικοῦ Ἀορίστου τοῦ ρήματος μπερκλώνουμη, μπερκλώνεση, μπερκλώνετη — μπερκλωνόμαστη, μπερκλώνεστη, μπερκλώννην. Παρατατικὸς μπερκλώνουμνη, μπερκλώνεσνη, μπερκλώνναν, — μπερκλωνόμαστε, μπερκλώνεστε, μπερκλώνναν. Μέλλων θὰ μπερκλωθῶ καὶ Ἀόριστος μπερκλώθκα, μπερκλώθκες, μπερκλώθκε , — μπερκλωθήκαμ, κτλ., ἐξ οὗ καὶ μ π έ ρ κ λ ο = πλέγμα — ἐμπόδιον.

60) Αὐτοίν' φοροῦμ ξεν'χτήσαν κὴ τὸ πουρνὸ ζαλ'σμέν' ἀπ' τὸ πιοτὶ βγῆκαν στὸ μεγ'ντάν' νἀναστατώσνε τὸ κόσμο μὲ τς φωνάρες τς.

Αὐτοὶ κατὰ τὴν γνώμην μου διεπαγνύχισαν, τὴν δὲ πρωΐαν μεθυσμένοι ἐκ τῆς πολυποσίας ἐξῆλθον εἰς περιέλασιν διὰ νὰ φέρουν τὴν ἀναστάτωσιν εἰς τὸ χωρίον ἀγριοφωνασκοῦντες.

Αὐ-τοίν' — φο-ροῦμ — ξέν'-χτή-σαν — κὴ — τὸ — πουρ-νὸ — ζαλ'-σμὲν — ἀπ — τὸ πιο-τὶ — βγή-καν — στὸ — μεγ'-ντάν' — να-να-στα-τώ-σνε — τὸ — κό-σμο — μὲ — τσφω-νά-ρεστσ.

Ξ ε ν' χ τ ή σ α ν, τρίτον πληθυντικὸν τοῦ Ἀορίστου τοῦ ῥήματος ξεν'χτῶ, ξεν'χτᾶς, ξεν'χτᾶ, — ξεν'χτοῦμη, ξεν'χτᾶτη, ξεν'χτοῦνη. Παρατατικὸς ξεν'χτοῦσα, ξεν'χτοῦσες, ξεν'χτοῦσε, — ξεν'χτούσαμ, ξεν'χτούστε, ξεν'χτοῦσαν. Μέλλων θὰ ξεν'χτήσω, θὰ ξεν'χτήγ'ς, θὰ ξεν'χτής — θὰ ξεν'χτήσουμ, θὰ ξεν'χτήστε, θὰ ξεν'χτήσνε. Ἀόριστος Ξενύχτ'σα, ξενύχτ'σες, ξενύχτ'σε, — ξενχτήσαμ, ξεν'χτήστε, ξεν'χτήσαν.

Ζαλ'σμὲν (οἱ ζαλ'σμέν). Μετοχὴ παθητικοῦ Παρακειμένου τοῦ ζ α λ ί ζ ο υ μ η, Παρατατικὸς ζαλίζουμνη, ζαλίζεσνη, ζαλίζνταν, — ζαλιζόμαστε, ζαλίζεστε, ζαλίζνταν. Μέλλων θὰ ζαλ'στῶ, θὰ ζαλ'στῆς, θὰ ζαλ'στῆ, — θὰ ζαλ'στοῦμη, θὰ ζαλ'στῆτε, θὰ ζαλ'στοῦνη. Ἀόριστος ζαλίστκα, ζαλίστκες, ζαλίστκε, — ζαλστήκαμ, ζαλ'στήκτε, ζαλ'στήκαν, ἐξ οὗ καὶ ζάλ' = ζάλη.

Π ι ο τ ὶ ἀντὶ πιοτὸ = ποτό. Ἐκτὸς τοῦ οἴνου εἰς τὴν Λῆμνον παράγεται μεγάλη ποσότης ρακιοῦ. Τὸ ράκι εἶναι τὸ ἀγνὸν ἐκ στεμφύλων οἰνοπνευματῶδες ποτὸν τὸ ἐπιθῆγον τήν ὄρεξιν τῶν Λημνίων.

Μεγ'ντὰν ἢ μεϊντάν' — λέξις τουρκικὴ — ἐπιδεικτικὸς περίπατος, περιέλασις.

τ ὸ κ ό σ μ ο. Μεταφορικῶς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου.

Φ ω ν ά ρ ε ς, αἰτιατικὴ πληθυντικοῦ γένους θηλυκοῦ. Ὀνομαστικὴ ἡ φωνάρα, πληθυντικὸς, οἱ φωνάρες.

ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΑ

Τὰ ὑποκοριστικὰ εἰς τὴν Λημνιακὴν σχηματίζονται τῇ προσθήκῃ τῶν καταλήξεων ά κ ' ς καὶ έ λ ο ς εἰς τὸν Ἑνικὸν καὶ ά κ ' δ ε ς εἰς τὸν πληθυντικὸν διὰ τὸ ἀρσενικόν, ο ῦ δ α — έ λ λ α καὶ έ ρ α εἰς τὸν Ἑνικὸν καὶ ο ῦ δ ε ς, έ λ λ ε ς καὶ έ ρ ε ς διὰ τὸ θηλυκὸν, καὶ ο ῦ δ — έ λ — έ ρ — εἰς τὸν Ἑνικὸν καὶ ο ύ δ ι α, έ λ ι α καὶ έ ρ ι α εἰς τὸν πληθυντικὸν διὰ τὸ οὐδέτερον.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΑΡΣΕΝΙΚΟΝ			Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
Ἐλευθέριος	—	Λευτέρς	Λευτεράκ'ς	Λευτεράκ'δες
Νικόλαος	—	Ν'κόλας	Ν'κολάκ'ς	Ν'κολάκ'δες
Δημήτριος	—	Δημητρὸς ἢ Μῆτρος	Δημητράκ'ς	Δημητράκ'δες
Ἀθανάσιος	—	Θανάγ'ς	Θανασάκ'ς	Θανασάκ'δες
Γεώργιος	—	Γιωργὴς	Γιωργάκ'ς	Γιωργάκ'δες
Μικρὸς	—	Μκρὸς	Μκρέλλος	Μκρέλ'δες
Βραχὺς	—	Κοντὸς	Κοντέλλος	Κοντέλ'δες
ὄνος	—	γάδαρος	γαδουρέλλος	γαδουρέλλια (τὰ)

Σημ. Τινὰ τῶν ἀρσενικῶν ὑποκοριστικῶν τῶν ληγόντων εἰς έλλος σχηματίζουσι τὸν πληθυντικὸν των ἐκ τοῦ οὐδετέρου ὡς καὶ ὁ ἄθρωπος —τὰ ἀθρωπέλια.

ΘΗΛΥΚΟΝ			Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
Ἡ νύμφη	—	ἡ νύφ	ἡ ν᾽φοῦδα	οἱ ν᾽φοῦδες
ἡ ζάχαρις	—	ἡ ζάχαρ	ἡ ζαχαροῦδα	οἱ σκουποῦδες
τὸ σάροθρον	—	ἡ σκοῦπα	ἡ σκουποῦδα	οἱ ζαχαροῦδες
τὸ κύπελον	—	ἡ κοῦπα	ἡ κουποῦδα	οἱ κουποῦδες
ἡ Μυρσίνη	—	ἡ Ἀμύρσα	γἡ Ἀμυρσοῦδα	γοἱ Ἀμυρσοῦδες
ἡ ἀλώπηξ	—	γη ἀλεποῦ	γἡ ἀλεπδέρα	γοἱ ἀλεπδέρες
ἡ βόντενα	—	(ποικιλία πέπωνος)	ἡ βοντενέρα	οἱ βοντενέρες
ἡ μικρὴ	—	ἡ μκρὴ	ἡ μκρέλλα	οἱ Μκρέλλες
ἡ κόκκιν᾽	—	ἡ ἐρυθρὰ	ἡ κοκκ᾽νέλλα	οἱ κοκκ᾽νέλλες
ἡ Δέσποινα	—	ἡ Δέσποινα	ἡ Δεσπνέλλα	οἱ Δεσπνέλλες
ἡ Χρυσάνθη	—	ἡ Χρυσάνθη	ἡ Χρυσανθέλλα	οἱ Χρυσανθέλλες

ΟΥΔΕΤΕΡΟΝ			Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
ὁ ἰχθύς	—	τὸ ψὰρ	τὸ ψαροῦδ	τὰ ψαρούδια
ἡ οἰκία	—	τὸ σπίτ	τὸ σπτοῦδ	τὰ σπτούδια
ἡ κόρη	—	τὸ κορίτς	τὸ κορτσοῦδ	τὰ κορτσούδια
τὸ πτηνὸν	—	τὸ πλὶ	τὸ πλοῦδ	τὰ πλούδια
τὸ σχοινίον	—	τὸ σκνὶ	τὸ σκνοῦδ	τὰ σκνούδια
ὁ ποῦς	—	τὸ πόδ ἢ τὸ ποδάρ	τὸ ποδαρέλ᾽	τὰ ποδαρέλλια.
τὸ λευκὸν	—	τ᾽ ἄσπρο	τὸ ἀσπρέλ᾽	τὰ ἀσπρέλλια
τὸ ἐρυθρὸν	—	τὸ κόκκ᾽νο	τὸ κοκκ᾽νέλ᾽	τὰ κοκκ᾽νέλια
τὸ κίτρινον	—	τὸ κίτρινο	τὸ κιτρινέλ᾽	τὰ κιτρινέλια
τὸ πράσινο	—	τὸ πράσνο	τὸ πρασνέλ᾽	τὰ πρασνέλια
τὸ τεμάχιον	—	τὸ κομμάτ	τὸ κομματοῦδ	τὰ κομματσδέλια

Σημ. Ὑποκοριστικὰ γένους οὐδετέρου εἰς έ ρ εἰς τὴν Λημνιακὴν σπανιώτατα συναντῶμεν. Ἐξ αὐτῶν ἔχομεν δύο ὑπ᾽ ὄψει, τὸ ἀλεπδέρ = τὸ μικρὸν τῆς ἀλώπεκος καὶ τὸ μανέρ — μανέριμ προφερόμενον ὑπὸ τῶν μητέρων ὁσάκις ἐξωτερικεύουν τὴν ὑπέρμετρον αὐτῶν ἀγάπην πρὸς τὰ βρέφη των.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ — ΓΝΩΜΙΚΑ

1) Ἀκριβὸς θαρρεῖ κερδαίν᾽ κὴ τὰ χάν᾽ κὴ δὲ τὸ νοιών᾽.
2) Ὁ γογὸς τρώγ᾽ τ᾽ν ἀγουρίδα κὴ τὸ παιδὶ μουδιάζ.
3) Ἐμι φοβᾶτη ἔμ φοβερίζ.
4) Ὁ Πουτκὸς στὴ τρύπα τ᾽ δὲ χωροῦσε κὴ κολοκύθα τράβα.
5) Ὁ πισινὸς ὁ γάδαρος ἔκαμνε στὸ μπροστνὸ τὸ φρέν᾽μο.
6) Ἄλλος πίνει τὸ κρασὶ κη᾽ ἄλλος σφουγκίζ τὰ χείλια τ᾽.
7) Ὅπ᾽ ρωτᾶ δὲ σκοντάφτ.
8) Ἄσκεφτος νοῦς διπλὸς ὁ κόπος.
9) Τὸ καλὸ τ᾽ ἀργὶ κδούγια τὸ κρεμνοῦγη.
10) Χὲρ ὁπὄχ᾽ καρδιὰ δὲ τρὲμ.
11) Γάμος χώρις σφαχτὸ δὲ γίνετη.
12) Τὸ καλομαθμένο γλιάρ νὰ μὴ τὸν πῆς.
13) Κη᾽ ἃ χάνντην τὰ δαχτλίδια τὰ δάχτυλα πομέννε.
14) Ἔλα πατέρα μ᾽ νὰ σοὶ δείξω τὰ χωράφια σ᾽.
15) Γη᾽ ἀλεπού κατὸ χρονῶ τ᾽ἀλαπόπλο κατοδέκα.
16) Ὁποῦχαν τὰ μαλλιὰ τὰ χάσαν κη᾽ οἱ κασσίδες τ᾽ ἀποτάξαν.
17) Ξήλωνε κὴ πλέκε δλειᾶ νὰ μὴ σοὶ λείπ.
18) Στεργὴ μ᾽ γνῶσ᾽ νὰ σ᾽ εἶχα μπρός.
19) Μπρὸς ὁπού μιλᾶ πίσω δὲν ἀντρέπεται.

20) Τῆς νύχτας τὰ καμιώματα τὰ βλέπ᾽ ἡ μέρα κὴ γελᾶ.
21) Μπρὸς πίσω τὰ Χριστούγεννα κὴ᾽ οἱ πυροστιὲς παγώνγε.
22) Εἶδες γέρο παλαβὸ, ἀπ᾽ τὰ νειᾶτα τ᾽ εἶν᾽ λολός.
23) Ἀπὸ μκρὸ κὴ᾽ ἀπὸ λολὸ μπορεῖς νὰ μάθ᾽ τ᾽ν ἀλήθεια.
24) Τὸ πολὺ τὸ φῶς δὲ βλάφτ.
25) Ὅτ δὲ θέλ᾽ς νὰ σοὶ κάμνε μὴ τὸ κάν᾽ς ἐσύ.
26) Σὰ δὲ σπείρ᾽ς δὲ θερίγ᾽ς.
27) Γὴ᾽ ἀλεποὺ τὰ θκάτ᾽ τὰ λὲγ᾽ ἀλλοῦ.
28) Ὅ,τ τραβᾶ κανεὶς τὸ τραβᾶ πὸ τὸ κεφάλι τ᾽.
29) Βοθᾶτε θκοὶ κὴ ξέν᾽ νὰ παντρεφτῶ κὴ γὼ ἡ καμμέν᾽.
30) Μὴν ἔχ᾽ς νύχια νὰ ξυστῆς κὴ πάντεχε νὰ σὲ ξύσνε.
31) Φὲγγ᾽ βραδυάζ᾽ τὸ κβάρ μαζέβ.
32) Μὲ τὸ θκό σ᾽ φάγε κὴ πιέ ἀλισβερὶς μὴν ἔχ᾽ς.
33) Ὁ γέρος κὴ᾽ ἄ κουράζετη στὸν ἀνήφορο γνωρίζετη.
34) Φάγε κόττα τὸ Γεννάρη καὶ πετγὸ τὸν Ἀλωγάρη.
35) Τὸ παιδὶ ποὺ θὰ δαρτῆ μὲ τ᾽ μάνα τ᾽ πάγ᾽ κὴ παίζ᾽.
36) Κάθε πέρς καλλίτερα.
37) Ἔχεις γρόσσα, ἔχ᾽ς κὴ γλῶσσα.
38) Ὅπ᾽ ἀγαπᾶ παιδὲβ.
39) Ξνὸ εἶνη τὸ παρακαλεστκὸ τὸ φλί.
40) Τοῦ Φεγγαριοῦ εἶνη βροχὴ τοῦ Ἥλιου εἶν᾽ ἀγέρας.
41) Ξένος πόνος ἀλλονοῦ γέλοια.
42) Ἡ στραβὴ κουρούνα μὲ τὸ Φεγγάρ βόσκ᾽.
43) Φτωχὸ τ᾽ ἀρνὶ πλατειὰ γη᾽ οὐρὰ τ᾽.
44) Φυλαξέ με ἅμα μὲ βρεῖς νὰ μ᾽ ἔχ᾽ς ἅμα μὲ θέλεις.
45) Μάθε τέχην᾽ κη᾽ ἄστην᾽ κὴ σὰ πεινάσης πιάστην᾽.
46) Παληὸς γάδαρος περπατ᾽ σὰ δὲ μαθαίν᾽

Σημ. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω οἱ Λήμνιοι μεταχειρίζονται πενταπλάσια τούτων τὰ ὁποῖα παραλείπομεν καθότι τυγχάνουσι γνωστὰ καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ὡς: ἀγάλια ἀγάλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι, ὅπου ἀκοῦς πολλὰ κεράσια μικρὸ καλάθι παῖρνε κ.π.α.

ΕΥΧΑΙ

Καλὸ ταξεῖδ κη᾽ οὐ Θὸς μαζί σ᾽.
Πέτρα νὰ πιάν᾽ς κὴ μάλαμμα νὰ γίνετη.
Τοῦ Θεοῦ νὰ γίν᾽.
Ὄξω ἀπ᾽ ἄδικο.
Καλὴ χρονιά.
Καλὴ στράτα.
Στ᾽ χαρὰ σ᾽.
Κὴ στὰ θκά σ᾽.
Μπιρικετλίδκα.
Ὅ,τ᾽ ποθεῖς.
Καλὸ γἄχ᾽ς.
Καλὸ ξημέρωμα.
Θεὸς σχωρέσ᾽ τον.
Καλῶς τὸν δέχτκης.
Στεργειωμέν᾽ οἱ παντρεμέν᾽.
Στὴ χαρά τς οἱ λεύτερ.
Καλὸ δέξιμο.
Καλὴ προκοπὴ κὴ καλὴ ἀντάμως.
Στῶ παιδιῶ σ᾽.
Κὴ στ᾽ ἀποδέλ᾽πα σ᾽.
Καλὰ στρενὰ.
Καλὴ τύχ᾽.
Καλὰ στέφανα.
Πολύχρονος.
Πολλὰ τὰ ἔτ.
Καλὴ φώτις νὰ σοὶ δίν᾽ οὐ Θὸς.
Νὰ τὰ χ᾽λιάγ᾽ς
Καλὲς δλειὲς κὴ καλὰ κέρδ.
Νὰ σᾶς ζήσ.
Περαστικὰ σ᾽ κὴ σιδερένιος.
Ἄξος.
Νὰ τὰ κατοστήγ᾽ς.
Ζωὴ σὲ λόγς.

Γ᾽ Ἀβράμ κή τ᾽ Ἰσάκ τὰ καλὰ νὰ σοὶ δίν᾽ οὐ Θὸς ἀγόρι μ᾽.

ΟΡΚΟΙ

Μὰ τὸ Θὸ
Μὰ τ' Παναγιὰ
Μὰ τὸ Χριστὸ
Μὰ τ' Πλάς

Στ' φιλίγια μας
Στὸ φῶς μ'.
Π' νὰ στραβωθῶ
Π' νὰ κτσαθῶ

Μὰ τὸ Σταυρὸ Π' νὰ κλαθῶ
'Αμόνω σ' ὅ,τι θέλ'ς Σ' τ' Πίστη μ'

Στὰ κόκκαλα τ' μπαμπᾶ μ' κὴ τς μάνας μ'

ΥΒΡΕΙΣ

Προμάζωμα
Σκ'λόφαγε
ἀφουρσμένε
χοιρόλομε
σκ'λοφούζ
γαμκιόρ
Σασκίν'
γουρσούζ
ἀδιαφόρετε
ἀμπυτάλ'
ζαλ'σμένε

ὁλόμαυρε
ξπασμένε
Σαλιαμποῦκο
ξεμωραμένε
λιουλιούδα
'ρέγκλο
ξεκουτιασμένε
χαραμοφᾶ
λεμπέσαρε
ντεμπελχανὰ
φαταοῦλα

καλπίνα
κακῆλο
καλποκάνταρο
βρώμα
Φωτιοκαμμένε
Παλαβὲ
ζουρλέ
σχαμένε
ἀδιάντροπε
φουβτσάρ
ἀσλόγ'στε

σερσὲμ
λουλανούδα
πρασνιάρκο
ψευτρούδκο
τσόλα
πατσαβούρα
κουτσομπόλα
φρόκαλο
λουβιάρ
γιαλαμᾶ

ΑΡΑΙ

Κακοχράγ'ς ἢ κακορράχ'ς.
Κακ' λαμπράχ'ς
Π' νὰ σὲ τραβολογοῦν οἱ σκύλ'
Π' νὰ τὸ βρῆς ἀπ' τὸ Θό.
Π' νὰ σὲ κάψ τὸ κρομμύδ.
Π' νὰ σὲ κάψ ἡ φωτιὰ.
Π' νὰ κλαθῆς.
Π' νὰ τὰ καλύψ (αὐτός).
'Αρατίσει φύγε.
Μπαμποῦρ στ' αὐτιά σ'.
Νὰ σερσεμιάγ'ς.

'Αρὰ μ' κὴ' ἂν ἔρτ'ς ἀράμ κὴ' ἀ δὲν ἔρτ'ς
Στὸν ἀγύρστο γὰ πᾶς.
Νὰ πὲς τὸ σπίτ νὰ σὲ πλακώς.
"Α στὸ κόρακα.
"Α στὸ διάτανο.
Ξεκουμπίδια.
'Ανάθεμά σε.
Φγίδιο νἄχ'ς.
Μοῦτζες νἄχ'ς.
Νὰ μὴ τὸ σώγ'ς.

ΠΡΟΦΟΡΑ ΑΡΙΘΜΗΣΕΩΣ

"Ενα
Ανάμς
Δυὸ
Δυόμς
τρίγια
τριγιάμς
τέσσερα
τεσσεράμς
πέντη
πεντήμς
ἓξ
ἑξήμς
ἑφτὰ
ἑφτάμς
ὀχτὼ
ὀχτώμς
ἐννηὰ
ἐννηάμς

Τριγιανταδυόμς
τριγιαντατρίγια
τριαντατριγιάμς
τριγιαντατέσσερα
τριγιαντατεσσεράμς
τριγιανταπέντη
τριγιάνταἓξ
τριγιάνταεφτὰ
τριγιανταεφτάμς
τριγιανταοχτὼ
τριγιανταοχτώμς
τριγιανταεννηάμς
σαράντα
σαράντα κὴ μισὸ
σαρανταένα
πενήντα
ἑξήντα
ἑβδομήντα

κατὸ κὴ' εἰκουσιδυὸ
κατὸ κὴ' εἰκουσιδυόμς
κατὸ κὴ' εἰκουστρίγια
κατὸ κὴ' εἰκουστριγιάμς
κατὸ κὴ' εἰκουστέσσερα
κατὸ κὴ' εἰκουστεσσεράμς
κατὸ κὴ' εἰκουσπέντη
κατὸ κὴ' εἰκουσπεντήμς
κατὸ κὴ 'κουσέξ
κατὸ κὴ 'κουσεξήμς
κατὸ κὴ 'κουσεφτὰ
κατὸ κὴ 'κουσεφτάμς
κατὸ κὴ 'κουσοχτὼ
κατὸ κὴ 'κουσοχτμὼς
κατὸ κὴ 'κουσεννηὰ
κατὸ κὴ 'κουσεννηάμς
κατοτριγιάντα
κατὸ τριγιάντα κὴ μισὸ

δέκα
δεκάμς
ἔντεκα
ἑντεκάμς
δώδεκα
δωδεκάμς
δεκατρίγια
δεκατριγιάμς
δεκατέσσερα
δεκατεσσεράμς
δακεπέντη
δεκαπεντήμς
δεκάξ
δεκαεξήμς
δεκαεφτά
δεκαεφτάμς
δεκαοχτὼ
δεκαοχτώμς
δεκαεννηὰ
δεκαεννηάμς
εἴκους
εἴκους κὴ μσὸ
εἰκουσένα
εἰκουσένα κὴ μσὸ
εἰκουσιδυὸ
εἰκουσιδυὸ κὴ μσὸ
εἰκουστρίγια
εἰκουστριγιάμς
εἰκουστέσσερα
εἰκουστεσσεράμς
εἰκουσπέντη
εἰκουσπεντήμς
εἰκουσὲξ
εἰκουσεξήμς
εἰκουσεφτὰ
εἰκουσεφτάμς
εἰκουσοχτὼ
εἰκουσοχτώμς
εἰκουσεννηὰ
εἰκουσεννηάμς
τριγιάντα
τριγιάντα κὴ μσὸ
τριγιάνταένα
τριγιαντανάμς
τριγιάντα δυὸ
ὀγδόντα
ἐννενήντα
κατὸ
κατὸ κὴ μσὸ
κατοένα
κατὸ κη᾽ άνάμς
κατοδυὸ
κατοδυόμς
κατοτρίγια
κατοτριγιάμς
κατοτέσσερα
κατοτεσσεράμς
κατοπέντη
κατοπεντήμς
κατὸ κη᾽ ἔξ
κατὸ κη᾽ ἐξήμς
κατὸ κη᾽ ἑφτὰ
κατὸ κη᾽ ἑφτάμς
κατὸ κη᾽ ὀχτὼ
κατὸ κη᾽ ἐννηὰ
κατὸ κη᾽ ἐννηάμς
κατοδέκα
κατοδεκάμς
κατὸ κη᾽ ἔντεκα
κατὸ κη᾽ ἑντεκάμς
κατοδώδεκα
κατοδωδεκάμς
κατοδεκατρίγια
κατοδεκατριγιάμς
κατοδεκατέσσερα
κατοδεκατεσσεράμς
κατοδεκαπέντη
κατοδεκαπεντήμς
κατοδεκάξ
κατοδεκαεξήμς
κατοδεκαεφτὰ
κατοδεκαεφτάμς
κατοδεκαοχτὼ
κατοδεκαοχτώμς
κατοδεκαεννηὰ
κατοδεκαεννηάμς
κατὸ κη᾽ εἴκους
κατὸ κη᾽ εἴκους κὴ μσὸ
κατὸ κη᾽ εἰκουσένα
κατοτριγιάνταένα
κατοτριγιάνταναμς
κατοτριγιάνταδυὸ
κατοτριγιάνταδυόμς
κατοτριγιάντατρίγια
κατοτριγιάντατριγιάμς
κατοτριγιάντατέσσερα
κατοτριγιάντατεσσεράμς
κατοτριγιάνταπέντη
κατοτριγιάνταπεντήμς
κατοτριγιάνταὲξ
κατοτριγιάνταεξήμς
κατοτριγιανταεφτὰ
κατοτριγιάνταεφτάμς
κατοτριγιάνταοχτὼ
κατοτριγιανταοχτώμς
κατοτριγιάνταεννηὰ
κατοτριγιάνταεννηάμς
κατοσαράντα
κατοπενήντα
κατὸ κη᾽ ἑξήντα
κατὸ κη᾽ ἑβδομήντα
κατὸ κη᾽ ὀγδόντα
κατὸ κη᾽ ἐννενήντα
διακόσα
τρακόσα
τετρακόσα
πεντακόσα
ἑξακόσα
ἑφτακόσα
ὀχτακόσα
ἐννηακόσα
χίλια
δυὸ χ᾽λιάδες
τρεῖς χ᾽λιάδες
δέκα χ᾽λιάδες
ἔντεκα χ᾽λιάδες
κατὸ χ᾽λιάδες
ἐννηακόσες χ᾽λιάδες
ἕνα κατομμύργιο
δέκα κατομμύργια
κατὸ κατομμύργια
νηακόσα κατομμύργια
χίλια κατομμύργια
δυὸ χ᾽λιάδες κατομμύργια.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΤΟΝ

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΛΗΜΝΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Α'

ὁ ἀβάρετος, πληθ. γοὶ ἀβάρετ=ὁ ἄοκνος, ὁ πρόθυμος πρὸς ἐργασίαν.
ὁ ἄβγαλτος, ἡ ἄβγαλτ, τὸ ἄβγαλτο=ὁ μὴ ἐξελθών, ὁ μὴ ταξιδεύσας.
ὁ ἄβλαβος, ἡ ἄβλαβ, τὸ ἄβλαβο=ὁ ἀβλαβής.
ὁ ἄβαφος, ἡ ἄβαφ, τὸ ἄβαφο.
ὁ ἄβραστος, ἡ ἄβραστ, τὸ ἄβραστο.
ὁ ἀβτζῆς, ἡ ἀβτζοῦ=ὁ θαρραλέος φιλογύνης, εὐέξαπτος, ριψοκίνδυνος.
τὸ ἀβύζαχτο=τὸ ἀθήλαστον, τὸ μὴ θηλάσαν βρέφος.
ὁ ἀγαθός, ἡ ἀγαθή, τὸ ἀγαθό.
ἡ ἀγαλιὰ=ἡ ἔλλειψις γάλακτος.
τ ἄγανο=ὁ ἀθήρ, τὸ ἄγανον.
ἡ ἀγάπ, πληθ. οἱ ἀγάπες=ἡ ἀγάπη.
ὁ ἀγαπητκός, γή ἀγαπητκιὰ=ὁ ἐρωμένος, ἡ ἐρωμένη.
ἀγαπῶ, ἀγαποῦσα, θὰ ν ἀγαπήσω, ἀγάπσα, ἀγάπσες κλπ.
ὁ ἄγγελος, τ' ἄγγελου, πληθ. οἱ ἀγγέλ'.
τὸ ἀγγελοῦδ, πληθ. τ' ἀγγελούδια (τὸ εὐειδὲς βρέφος).
ἀγγίζω=ἐγγίζω. Παρατ. ἄγγ'ζα, μέλλ. θὰ ν ἀγγίξω, ἀόρ. ἄγγξα.
τ' ἀγγοῦρ, γεν. τ' ἀγγουριοῦ=ὁ σίκυς.
ὁ ἄγδαρτος, ἡ ἄγδαρτ, τὸ ἄγδαρτο.
ἡ ἀγελάδα, γεν. τς ἀγελάδας, πληθ. οἱ ἀγελάδες=ἡ βοῦς, ἡ δάμαλις.
ὁ ἀγέρας, γεν. τ' ἀγέρα, πληθ. γοὶ ἀγέρδες=ὁ ἄνεμος.
ὁ ἀγέραστος=ὁ μὴ γηράσκων.
τὸ ἀγεροῦδ=ἡ αὔρα.
τὸ ἀγιάζ=ἡ ἀπὸ θαλάσσης δρόσος, ὑγρασία, ὁμίχλη.
ἡ ἁγιαστοῦρα=ὁ ραντήρ, τὸ ράντιστρον.
ὁ ἀγιάτρευτος=ὁ ἀνίατος.
ὁ ἁγιογτύτ'ς, πληθ. οἱ ἁγιογδῦτες καὶ ἁγιογδύσαρ=ὁ ἱερόσυλος.
τὸ ἀγκάθ, γεν. τ' ἀγκαθιοῦ, πληθ. τ' ἀγκάθια=ἡ ἄκανθα.
ὁ ἀγκαθότοπος=ὁ ἀκανθών.
ἡ ἀγκαλιά, πληθ. οἱ ἀγκαλιὲς=ἡ ἀγκάλη.
ἀγκαλιάζω, ἀγκάλιαζα, θὰ ν ἀγκαλιάσω, ἀγκάλιασα.
γή ἀγκηλ'σά, γεν. τς ἀγκηλ'σᾶς=ἡ ἐκκλησία.
ἡ ἀγκίδα, γεν. τς ἀγκίδας, πληθ. οἱ ἀγκίδες=ἡ ἀκίς.
ἀγκιδωτὸς=ἀκιδωτός, ἀκιδώδης.
ἀγγόν', πληθ. τ' ἀγγόνια=ὁ ἔγγονος.
ὁ ἀγγονός, ἡ ἀγγονή, τ' ἀγγόν'=ὁ ἔγγονος κλπ.
ἀγκελώνω=κεντρίζω, παρατ. ἀγκέλωνα, μέλλ. θὰ ν ἀγγελώσω, ἀόρ. ἀγκέλωσα, ἀγκέλωσες, ἀγκέλωσε, ἀγκελώσαμ, ἀγκελώστε, ἀγκελώσαν.
ἀγκινάρα, πληθ. οἱ ἀγκινάρες=ἡ κινάρα.
τὸ ἀγκίστρι, πληθ. τ' ἀγκίστρια=τὸ ἄγκιστρον.
ἡ ἄγκυρα, γεν. τς ἄγκυρας, πληθ. οἱ ἄγκυρες.
τὸ ἀγόρ, γεν. τ' ἀγοριοῦ, πληθ. τ' ἀγόρια=ὁ παῖς.

ἀγοράζω, ἀγοράγ᾽ς, ἀγοράζ, ἀγοράμουμ, ἀγοράζτη, ἀγοράζνη.
ὁ ἄγουρος, ἡ ἄγουρ, τὸ ἄγουρο=ὁ ἄωρος, ὁ μὴ ὥριμος.
ὁ ἀγράμματος, ἡ ἀγράμματ, τὸ ἀγράμματο.
ἡ ἀγραμματωσύν᾽=ὁ ἀναλφαβητισμός.
ὁ ἄγριγιος καὶ ἄγριος, ἡ ἄγριγια, τὸ ἄγριγιο.
ὁ ἀγριάθρωπος=ὁ ἀγριάνθρωπος.
ἀγριγέβω=ἐξαγριοῦμαι, παρατ. ἀγρίγεβα, ἀγρίγεβες, ἀγρίγεβε, ἀγριγέβαμ κλπ. μέλ. θὰ ν ἀγριγέψω, ἀόρ. ἀγρίγεψα κλπ.
ἡ ἀγριλπά, πληθ. οἱ ἀγριληὲς=ἡ ἀγριελαία.
τὸ ἀγρίμ, γεν. τ᾽ ἀγριμιοῦ, πληθ. τὰ ἀγρίμια=τὸ θηρίον (μικρόν).
τὸ ἀγριογούρουνο, πληθ. τ᾽ ἀγριογούρουνα=ὁ ἀγριόχοιρος.
ὁ ἀγριόγατος, πληθ. γοί ἀγριόγατ=ὁ αἴλουρος.
τ᾽ ἀγριοκάτσκο, πληθ. τ᾽ ἀγριάτσκα=ὁ αἴγαγρος.
τὸ ἀγριοκύτταμα=τ᾽ ἀγριοκυττάματα=τὸ ἄγριον βλέμμα.
ἀγριοκυττάζω=ὑποβλέπω.
ὁ ἀγριότοπος=ὁ ἔρημος καὶ ἄγριος τόπος.
τ, ἀγρίφια=τὰ ἀπόκρημνα ἀπομεμακρυσμένα μέρη τῶν ὀρέων.
ὁ ἀγροίκ᾽στος, ἡ ἀγροίκ᾽στ, τὸ ἀγροίκ᾽στο=ὁ ἀγροῖκος, ὁ βάρβαρος.
ὁ ἀγύρευτος, ἡ ἀγύρευτ, τὸ ἀγύρευτο=ὁ ἀζήτητος.
ὁ ἀγωγιάτ᾽ς=ὁ ἐκτελῶν μεταφορὰς δι᾽ ὑποζυγίων ἐπ᾽ ἀμοιβῇ.
ὁ ἄδαρτος, ἡ ἄδαρτ, τὸ ἄδαρτο=ὁ μὴ δαρείς, ὁ μὴ ξυλοκοπηθείς.
ἀδειάζω=κενῶ, ἐκκενῶ. Παρατ. ἄδειαζα, μέλλ. θὰ ν ἀδειάσω κλπ.
ἀδειανός, ἡ ἀδειανή, τὸ ἀδειανὸ=ὁ κενός, ἡ κενή, τὸ κενόν.
ὁ ἀδερφός, ἡ ἀδερφὴ=ὁ ἀδελφός, ἡ ἀδελφή.
ὁ ἄδετος, ἡ ἄδετ, τὸ ἄδετο=ὁ λυτός, ὁ μὴ δεθείς.
ὁ ἀδιάβαστος, ἡ ἀδιάβαστ, τὸ ἀδιάβαστο=ὁ μὴ μελετήσας.
ὁ ἀδιαφόρετος, ἡ ἀδιαφόρετ, τὸ ἀδιαφόρετο=ὁ ὀλίγωρος, ὁ ἀνάξιος.
ἡ ἀδικίγια=ἡ ἀδικία.
ὁ ἄδικος, ἡ ἄδικ᾽, τὸ ἄδικο.
ὁ ἀδούλευτος, ἡ ἀδούλευτ, τὸ ἀδούλευτο=ὁ μὴ ἐργασθεὶς ἐντατικῶς.
τὸ ἀδράχτ, πληθ. τ᾽ ἀδράχτια=τὸ ἀδράκτιον.
ὁ ἀδύναμος ἢ ὁ ἀδύνατος, ἡ ἀδύνατ, τὸ ἀδύνατο.
ἀδυνατίζω, ἀδυνάτ᾽ζα, θὰ ν ἀδυνατίσω, ἀδυνάτ᾽σα=καθίσταμαι ἰσχνός.
ὁ ἀζᾶς, τ᾽ ἀζᾶ, οἱ ἀζάδες=οἱ ἐπὶ τουρκοκρατίας προεστοί.
ὁ ἀζύγιαστος, ἡ ἀζύγιαστ, τὸ ἀζύγιαστο=ὁ ἀζύγιστος.
ὁ ἀζύμωτος=ὁ μὴ ζυμωμένος, ὁ ἀκατάμακτος.
τὸ ἀηδόν᾽=ἡ ἀηδών.
ὁ ἀητὸς=ὁ ἀετός.
ἀητεύω καὶ ἀγ᾽τέβω=ἐξορκίζω ἵνα ἀπαλλάξω τινὰ ἐκ τῆς βασκανίας. Παρατ. ἀγήτεβα, μέλλ. θὰ ν ἀγ᾽τέψω, ἀόρ. ἀγήτεψα.
ἡ ἀητοφωλιά, πληθ. οἱ ἀητοφωλιὲς=ἡ φωλεὰ ἀετῶν.
ὁ ἀθάνατος, ἡ ἀθάνατ, τὸ ἀθάνατο.
ὁ ἄθαφτος, ἡ ἄθαφτ, τὸ ἄθαφτο=ὁ ἄταφος.
ὁ ἀθεόφοβος, ἡ ἀθεόφοβ, τὸ ἀθεόφοβο.
τὸ ἄθερο ἢ τὸ ἀθέρστο=τὸ μὴ θερισθέν.
ὁ ἄθρωπος, τ᾽ ἀθρώπ, οἱ ἀθρώπ.
ὁ ἀθρωπνὸς=ὁ ἀνθρώπινος.
ἡ αἶγα, τς αἴγας, πληθ. οἱ αἶγες=ἡ αἶξ.
τὸ αἷμα, πληθ. τὰ αἵματα. Στερεῖται γενικῆς ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.
ὁ αἱμοβόρος, γεν. τ᾽ αἱμοβόρ, πληθ. γοί αἱμοβόρ.

ἄϊντε= ἄγε δή, ἐμπρός, ἔλα, πᾶμε, φύγε.
ἡ αἰτίγια, τς αἰτίγιας, πληθ. οἱ αἰτίγιες=τὸ αἴτιον, ἡ αἰτία.
ὁ ἀκάλεστος, ἡ ἀκάλεστ, τὸ ἀκάλεστο=ὁ ἀπρόσκλητος.
ὁ ἀκαμάτ'ς, ἡ ἀκαμάτα=ὁ ὀκνηρός, ὁ ράθυμος, ὁ τεμπέλης.
ὁ ἄκαρδος=ὁ ἄπονος, ὁ ἀσυγκίνητος, ὁ ἄσπλαγχνος, ὁ ἀναίσθητος.
ὁ ἀκατάδεχτος=ὁ ὑπερήφανος, ὁ μὴ φιλόφρων.
ἀκμπῶ, ἀκμπᾶς, ἀκμπᾶ, ἀκμποῦμη, ἀκμπᾶτη, ἀκμποῦνη, παρτ. ἀκμποῦσα, μέλλ. θὰ ν ἀκμπήσω, ἀόρ. ἀκούμπσα=στηρίζομαι, ἀκουμπῶ.
ἄκληρος=ἄτεκνος, ἄνευ κληρονόμων.
ἀκλουθῶ=ἀκολουθῶ, παρατ. ἀκλουθοῦσα, μέλλ. θὰ ν ἀκλουθήσω κλπ.
ὁ ἀκοίμτος, ἡ ἀκοίμτ, τὸ ἀκοίμτο=ὁ ἄγρυπνος.
ἀκόμα=ἀκόμη, εἰσέτι, ἔτι.
ἡ ἀκόν', τς ἀκόν'ς=ἡ ἀκόνη.
τὸ ἀκόν'σμα=τὸ ἀκόνημα.
ὁ Ἄκστος, γεν. τ' Ἄκστου=ὁ μὴν Αὔγουστος (τ' Ἄκστου σ'τς 17).
ὁ ἀκστός, ἡ ἀκστή, τὸ ἀκστὸ=ὁ διάσημος, ὁ πεφημισμένος.
ἀκούγω=ἀκούω, ἀκοῦς, ἀκούγ', ἀκοῦμη, ἀκοῦτη, ἀκοῦνη, παρτ. ἄκγα, ἄκγες, ἄκγε, ἀκούγαμ, ἀκούγτε, ἀκούγαν, μέλλ. θὰ ν ἀκούσω, θὰ ν ἀκούγ'ς, θὰ ν ἀκούς, θὰ ν ἀκούσουμ, θὰ ν ἀκούστη, θὰ ν ἀκούσγη, ἀόρ. ἄκσα, ἄκσες, ἄκσε, ἀκούσαμ, ἀκούστε, ἀκούσαν.
ἡ ἄκρηγια, τς ἄκρηγιας πληθ. οἱ ἄκρηγιες=ἡ ἄκρη.
ἀκριβά, ἐπίρρημα=εἰς ἀσύμφορον τιμήν, εἰς ὑψηλὴν τιμήν.
ἡ ἀκρίβεια (βεια, προφέρεται ὡς ἐν συνιζήσει) =ὅταν τὰ διάφορα εἴδη τῆς ἀγορᾶς προσφέρονται πρὸς πώλησιν εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν εἰς ὑπερτιμημένας ἀσυμφόρους τιμάς.
ἀκριβαίνω=ἀνατιμῶμαι καὶ ἀνατιμῶ. Παρατ. ἀκρίβαινα, μέλλ. θὰ ν ἀκριβήνω, ἀόρ. ἀκρίβηνα, ἀκρίβηνες, ἀκρίβηνε, ἀκριβήναμ, κλπ.
ἀκριβοθώρητος=δυσέντευκτος, ἀπρόσιτος, δυσπρόσιτος, σπανίως ὁρώμενος, περιπόθητος καὶ ἐπιθυμητός, θηλ. γῆ ἀκριβοθώρητ κλπ.
ἀκριβοπληρώνω, παρατ. ἀκριβοπλήρωνα, μέλλ. θὰ ν ἀκριβοπληρώσω, ἀόρ. ἀκριβοπλήρωσα=πληρώνω ἀγοράζων εἰς ἀσύμφορον ὑψηλὴν τιμήν.
ἀκριβοπουλῶ=πωλῶ ὑπερτιμημένως ἤτοι εἰς ἀσύμφορον τιμήν.
ἀκριβὸς=πολύτιμος, ἔχων μεγάλην ἀγοραίαν τιμὴν καὶ ἀγαπητός.
ἡ ἀκρίδα, γεν. τς ἀκρίδας, πληθ. οἱ ἀκρίδες=ἡ ἀκρίς.
ἡ ἀκρογιαλιὰ= ἡ ἀκτή.
ἡ ἀκροθαλασσὰ=ἡ ἀκτή.
τὸ ἀκρωτῆρ=τὸ ἀκρωτήριον.
ἀλάθευτος=ἀλάθητος.
ἀλάργα=μακράν, κατὰ διαστήματα.
ἀλαργάρω=ἀπομακρύνομαι.
τὸ ἄλας καὶ τὸ ἁλάτ, γεν. τ' ἁλατιοῦ, πληθ, τ' ἁλάτια.
ἁλατίζω, παρατ. ἁλάτ'ζα, μέλλ. θὰ ν ἁλατίσω, ἀόρ. ἁλάτ'σα.
ἁλάτ'σμα=τὸ ἁλάτισμα.
ἁλατ'σμένος=ὁ ἁλατισμένος.
ἁλέθω, παρατ. ἄλεθα, μέλλ. θὰ ν ἁλέσω, ἀόρ. ἄλεσα κλπ.
ἄλ'μμα=ἄλειμμα, ἄλειψις, ἐπίχρισις, καὶ ἐπίχρισμα.
ἀλειτούργητος=ὁ μὴ μεταβαίνων εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς λειτουργίας.
ἀλείφω=χρίω. Ἁλείφ, ἀλείφ, ἀλείφουμ, ἀλείφτη, ἀλείφνη. Παρατ. ἄλ'φα, ἄλ'φες, ἄλ'φε, ἀλείφαμ, ἀλείφτε, ἀλείφαν. Μέλλ. θὰ ν ἀλείψω, θὰ ν ἀλείψης, θὰ ν ἀλείψ, θὰ ν ἀλείψουμ, θὰ ν ἀλείψτε, θὰ ν ἀλείψνε, ἀόρ. ἄλ'ψα, ἄλ'ψες, ἄλ'

ψε, ἀλείψαμ, ἀλείψτε, ἀλείψαν.

ἀλεκουντίζω=ἀποκρούω, ἀπομακρύνω, ἀπωθῶ. Ἀλεκουντίγ᾽ς, ἀλεκουντίζ, ἀλεκουντίζουμ, ἀλεκουντίζνε, παρατ. ἀλεκούντ᾽ζα, ἀλεκούντ᾽ζες, ἀλεκούντ᾽ζε, ἀλεκουντίζαμ, ἀλεκουντίζ᾽τε, ἀλεκουντίζαν, μέλλ. θὰ ν ἀλεκουντίσω, θὰ ν ἀλεκουντίγ᾽ς, θὰ ν ἀλεκουντίς, θὰ ν ἀλεκουντίσουμ, θὰ ν ἀλεκουντίσνε, ἀόρ. ἀλεκούντ᾽σα, ἀλεκούντ᾽σες, ἀλεκούντ᾽σε, ἀλεκουντίσαμ, ἀλεκουντίστε, ἀλεκουντίσαν.

ἡ ἀλεπού, γεν. τς ἀλεποῦς, πληθ. οἱ ἀλεποῦδες=ἡ ἀλώπηξ.

τὸ ἄλεσμα=τὸ προϊὸν τῆς ἀλέσεως.

ὁ ἀλετρᾶς, γεν. τ᾽ ἀλετρᾶ, πληθ. οἱ ἀλετράδες=ὁ ἀροτροποιός.

τὸ ἀλέτρι, πληθ. τ᾽ ἀλέτριγια=τὸ ἄροτρον.

ὁ ἀλευρᾶς, γεν. τ᾽ ἀλευρᾶ, πληθ. οἱ ἀλευράδες=ὁ ἀλευροπώλης.

τὸ ἀλεῦρι, γεν. τ᾽ ἀλευριγιοῦ, πληθ. τ᾽ ἀλεύριγια=τὸ ἄλευρον.

ὁ ἀλευρόμυλος, γεν. τ᾽ ἀλευρόμυλου, πληθ. γοἱ ἀλευρόμυλ᾽.

ἡ ἀλήθεια, γεν. τς ἀλήθειας, πληθ. οἱ ἀλήθειες.

ὁ ἀλήτ᾽ς, γεν. τ᾽ ἀλήτ, πληθ. οἱ ἀλῆτες=ὁ ἀλήτης.

ἀλισβερὶς καὶ ἀλεσβερὶς=δοσοληψία.

τὸ ἄλλαγμα=ἡ ἀλλαγή.

ἀλλάζω=ἀλλάσσω, παρατ. ἄλλαζα, μέλλ. θὰ ν ἀλλάξω, ἀόρ. ἄλλαξα.

ἡ ἀλλαξά, πληθ. οἱ ἀλλαξὲς=ἐναλλαγή, μεταλλαγὴ (ἐπὶ ἐσωρρούχων).

ἡ ἀλλαξοκαιριὰ=ἡ μεταβολὴ τῆς καιρικῆς καταστάσεως.

ἀλληθωρίζω, ἀλληθώρζα, θὰ ν ἀλληθωρίσω, ἀόρ. ἀλληθώρσα.

ἀλλοίμονος καὶ ἀλλοίμονο.

ἀλλοιῶς=ἄλλως.

ἀλλοιώτκος=διαφορετικός.

ἀλλότες=ἄλλοτε (ἐπίρρ. χρονικόν).

ἀλλοῦ=ἀλλαχοῦ, εἰς ἄλλο μέρος, εἰς ἄλλον τόπον.

ἡ ἁρμύρα=ἡ ἁλμυρότης.

ὁ ἁρμυρός, θηλ. ἡ ἁρμυρή, τὸ ἁρμυρὸ=ὁ ἁλμυρός.

τ᾽ ἄλογο, πληθ. τ᾽ ἄλογα καὶ τ᾽ ἀλόγατα=ὁ ἵππος.

ἡ ἀλογουρά, γεν. τς ἀλογουρᾶς, πληθ. οἱ ἀλογουρὲς=ἡ οὐρὰ τοῦ ἵππου.

ἀλύπητα=ἀσπλάγχνως.

ἡ ἀλφαβήτα=τὸ ἀλφάβητον.

τὸ ἀλφάδ, γεν. τ᾽ ἀλφαδιοῦ, πληθ. τ᾽ ἀλφάδια=τὸ ἀλφάδιον.

ἀλφαδιάζω=μετρῶ τὴν κλίσιν μιᾶς ἐπιφανείας τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἀλφαδίου. Παρατ. ἀλφάδιαζα, μέλλ. θὰν ἀλφαδιάσω, ἀόρ. ἀλφάδιασα.

ἅμα=ὅταν, ἄν, ἐάν.

ἁμάδα=πεπλατυσμένος λίθος.

ἀμάζωχτος=μὴ συλλεγείς, μὴ συγκεντρωθείς (καρπός).

ἀμάθτος, γη᾽ ἀμάθητ, τ᾽ ἀμάθτο=ὁ ἀμάθητος.

ἀμάλαχτος=μὴ μαλαχθείς, ἄθικτος.

ἡ ἅμαξα, γεν. τς ἅμαξας, πληθ. οἱ ἅμαξες.

ὁ ἁμαξᾶς=ὁ ἁμαξηλάτης.

τὸ ἀμανὰτ ἢ τὸ ἀμανέτ, πληθ. τὰ ἀμανέτια = ἐνέχυρον ἢ ἀντικείμενον πρὸς φύλαξιν ἵνα παραδοθῇ ἐν καιρῷ εἰς τὸν δικαιοῦχον.

ἁμαρταίνω=παρατ. ἁμάρταινα, μέλλ. θὰ ν ἁμαρτήσω ἀόρ. ἁμάρτησα κλπ.

ἡ ἁμαρτίγια, τς ἁμαρτίγιας, πληθ. οἱ ἁμαρτίγιες=ἡ ἁμαρτία.

ὁ ἄμβωνας, τ᾽ ἄμβωνα, πληθ. οἱ ἄμβων᾽=ὁ ἄμβων.

ὁ ἄπιαστος, θηλ. ἡ ἄπιαστ, οὐδ. τὸ ἄπιαστο=ὁ ἀσύλληπτος.

ἀμέτρητος, ἡ ἀμέτρητ, τὸ ἀμέτρητο.

ὁ ἀμίλ᾽τος=σιωπηλός.

τὸ ἀμμόν, πληθ. τὰ ἀμμόνια=ὁ ἄκμων.
ὁ ἄμμος=ἡ ἄμμος.
ὁ ἀμδερός, ἡ ἀμδερή, τὸ ἀμδερό.
ἡ ἀμμουδιὰ=παραθαλάσσιος ἀμμότοπος.
ὁ ἀμοίραγος=μὴ διανεμηθείς.
ὁ ἀμούστακος=ὁ ἄνευ μύστακος.
ἡ ἀμπάρα=μοχλὸς δι' οὗ κλείεται ἔσωθεν ἡ θύρα.
τὸ ἀμπάρ=ἡ ὑπόγειος ἀποθήκη οἰκίας καὶ κύτος πλοίου.
τὸ ἀμπέλ', γεν. τ' ἀμπελιοῦ, πληθ. τ' ἀμπέλια=ἡ ἄμπελος.
ὁ ἀμπελότοπος, πληθ. γοῖ ἀμπελότοπ.
τὸ ἀμπελόφλο=τὸ φύλλον τῆς ἀμπέλου.
τά ἀμπελοχώραφα=ἀγράμπελοι.
ἡ ἀμυγδαλιὰ=ἡ ἀμυγδαλῆ.
τὸ ἀμύγδαλο=τὸ ἀμύγδαλον.
τὸ ἀμυγδαλωτὸ=τὸ ἀμυγδαλωτὸν γλύκισμα.
ἀμώνω=ὁρκίζομαι, παρατ. ἄμωνα, μέλλ. θὰ ν ἀμώσω, ἀόρ. ἄμωσα, ἄμωσες, ἄμωσε, ἀμώσαμ, ἀμώστε, ἀμώσαν.
ἀναγαλλιάζω, ἀναγάλλιαζα, θὰ ν ἀναγαλλιάσω, ἀναγάλλιασα, ἀναγάλλιασες κλπ.=ἀγάλλομαι, χαίρω πολύ.
ἀναγέλασμα=χλεύη, ἐμπαιγμός.
ἡ ἀνάγκ',πληθ. οἱ ἀνάγκες=ἡ ἀνάγκη.
ἡ ἀναγοῦλα=ἡ γαυτία, ἡ ἀηδία.
ἀναγλιάζω=ἀηδιάζω, παρατ. ἀνεγούλιαζα, μέλλ. θὰ ν ἀναγλιάσω, ἀόρ. ἀνεγούλιασα, ἀνεγούλιασες, ἀνεγούλιασε, ἀνεγλιάσαμ, ἀνεγλιάστε, ἀνεγλιάσαν=ἀηδιάζω, αἰσθάνομαι γαυτίαν.
ἀνεγούλιασμα=ἡ γαυτίασις.
ἡ ἀναβροχιὰ=ἡ ἀνομβρία.
ἀνεβαίνω=ἀναβαίνω. Παρατ. ἀνέβαινα, μέλλ. θὰ ν ἀνεβῶ, ἀόρ. ἀνέβκα, ἀνέβκες, ἀνέβκε, ἀνεβήκαμ, ἀνεβήκτε, ἀνεβήκαν.
τὸ ἀνέβασμα, πληθ. τὰ ἀνεβάσματα=ἡ ἄνοδος.
ἀναθεματίζω=καταρῶμαι τινά, παρατ. ἀναθεματ'ζα, μέλλ. θ' ἀναθεματίσω, ἀόρ. ἀναθεμάτ'σα, πληθ. ἀναθεματίσαμ κλπ.
τὸ ἀνάθρεμα=τὸ ἀνατρεφόμενον, τὸ τραφέν.
ἀνακατεύω καὶ ἀνακατώνω=ἀναταράσσω, ἀναμειγνύω, παρατ. ἀνακάτωνα, μέλλ. θὰ ν ἀνακατώσω, ἀόρ. ἀνακάτωσα.
ἀνακάτωμα,=ἀνακίνησις, τάραγμα, ἀναταραχή, ἀνάμειξις.
ἡ ἀνακατωσοῦρα=ἀναστάτωσις, στάσις, καὶ σκάνδαλον.
ὁ ἀνάλατος=ὁ μὴ ἁλατισμένος καὶ ἀγούσιος.
ὁ ἀναμαλλιασμένος=ὁ ἔχων ἀκτένιστον καὶ ἀκατάστατον κόμην.
ἀνάμεσα=ἐν μέσῳ.
ἀναμεταξύ μας=μεταξὺ ἡμῶν.
τὸ ἄναμμα=τὸ ἀνάπτειν.
ἀναμένος=ὁ ἀνημμένος.
ἀνάφτω καὶ ἀνάβω=ἀνάπτω, παρατ. ἄναβα, μέλλ. θὰ ν ἀνάψω, ἀόρ. ἄναψα, ἄναψες, ἄναψε, ἀνάψαμ, ἀνάψτε, ἀνάψαν.
ἄξος=ἄξιος.
ἀναπαραδιά=ἔλλειψις χρημάτων.
ἀνάποδα=ἀντιστρόφως, ἀντιθέτως.
ἀνάποδος=ἰδιότροπος, ἀνεστραμμένος, ἀντίστροφος.
ἀναποδιὰ=ἀτυχία, ἀτύχημα.

ἀνοποδογυρίζω=ἀνατρέπω, ἀνασκευάζω, παρατ. ἀναποδογύρζα, μέλλ. θὰ ν ἀναποδογυρίσω, ἀόρ. ἀναποδογύρσα.
ἀναποδογύρσμα=ἀναστροφή, ἀνατροπή.
ἡ ἀνάσα=ἡ ἀναπνοή.
ἀνασαίνω=ἀναπνέω, παρατ. ἀνάσαινα, μέλλ. θὰ ν ἀνασάνω, ἀόρ. ἀνάνανα, ἀνάσανες, ἀνάσανε, ἀνασάναμ, ἀνασάν - τε, ἀνασάναν.
ἀνάσκελα=ὑπτίως.
ἀνασκούμπωμα=ἀνασήκωμα τῶν περιχειρίδων (τῶν μανικιῶν).
ἀνασκουμπώνουμη=προετοιμάζομαι δι᾽ ἔργον τι ἢ δι᾽ ἐπίθεσιν ἢ διὰ πάλιν, πρτ. ἀνεσκουμπώνουμνη, μέλλ. θὰ ἀνασκουμπωθῶ, ἀόρ. ἀνεσκουμπώθκα, ἀνεσκουμπώθκες, ἀνεσκουμπώθκε κλπ.
ἡ Ἀνάστας=ἡ Ἀνάστασις.
ἀναστάτωμα=ταραχή, ἀναστάτωσις.
ἀναστατώνω=προξεγῶ ταραχήν, φέρω ἀναστάτωσιν παρτ. ἀναστάτωνα, μέλλ. θὰ ν ἀναστατώσω, ἀόρ. ἀναστάτωσα, πληθ. ἀναστατώσαμ κλπ.
ἀναστενάζω, παρατ. ἀναστέναζα, μέλλ. θὰ ν ἀναστενάζω, ἀόρ. ἀναστέναξα.
ἀναστεναγμὸς=ὁ ἀναστεναγμός.
ἡ ἀνατολὴ=ἡ ἀνατολή.
ὁ ἀνατολίτ᾽ς=ὁ ἀνατολίτης.
ἀνατριχιάζω=φρικιῶ, ριγῶ, φρίσσω. Παρατ. ἀνατρίχιαζα, μέλλ. θὰ ἀνατριχιάσω, ἀόρ. ἀνατρίχιασα, ἀνατρίχιασες, πληθ. ἀνατριχιάσαμ.
ἡ ἀνατριχίλα=φρικίασις, ῥῖγος.
ἡ ἀνατροφὴ=ἡ ἀνατροφή.
ἄναυλα=ταξίδιον ἄνευ πληρωμῆς εἰσιτηρίου.
ἀναφανὴ=ἐξέχων τόπος.
ἀναφυλητὰ=ὁλολυγμοί.
ἀνεθήβολο=προικοσύμφωνον, συμβόλαιον, συμφωνητικόν.
ἀνελῶ, ἀνελᾶς, ἀνελᾶ, ἀνελούμη κλπ. παρατ. ἀνελοῦσα, μέλλ. θὰ ν ἀνελύσω, ἀόρ. ἀνέλ᾽σα.
ἡ ἀνέμ, γεν. τς ἀνέμς=ἡ ἀνέμη.
ἀνεμίζω=κινῶ σείω ὑφασμάτιον διὰ τοῦ ἀνέμου.
ἀνεμοβλογιά=νόσος λοιμώδης.
ὁ ἀνεμοστρόβιλος=ἀνεμοζάλη, θύελλα.
ὁ ἀνεμόμυλος, πληθ. γοί ἀνεμόμυλ᾽.
ὁ ἀνέξοδος=ὁ μὴ δαπανηρός.
ἀναπάντεχος=ὁ ἀπροσδόκητος, ὁ μὴ ἀναμενόμενος.
ἄνεργος, πληθ. γοί ἄνεργ᾽=ὁ ἄεργος.
ἡ ἀν᾽ψά, γεν. τ᾽ς ἀν᾽ψᾶς, πληθ. οἱ ἀν᾽ψες=ἡ ἀνεψιά.
ὁ ἀν᾽ψός, γεν. τ᾽ ἀν᾽ψοῦ, πληθ. οἱ ἀν᾽ψοί.
ἀνεκούκουρδα (ἐπίρρημα) ὀκλαδόν.
ἀνεπλοῦμη=ἀπειλῶ.
ἀνηφορίζω=ἀναβαίνω ἀνήφορον, παρατ. ἀνηφόρζα, μέλλ. θὰ ν ἀνηφορίσω, ἀόρ. ἀνηφόρσα, ἀνηφόρσες, ἀνηφόρσε, ἀνηφορίσαμ κλπ.
ἀνηφορκὸς=ἀνηφορικός.
ἀνήφορος, πληθ. γοί ἀνηφόρ.
ἀνοικοκλείνω=ἀνοίγω καὶ κλείω ἐναλλάξ, παρατ. ἀνοιγόκλεινα, μέλλ. θὰ ν ἀνοιγοκλείσω, ἀόρ. ἀνοιγόκλεισα, πληθ. ἀνοικοκλείσαμ.
ἀνοίγω, παρατ. ἄν᾽γα, ἄν᾽γες, ἄν᾽γε, ἀνοίγαμ, ἀνοίγτε, ἀνοίγαν, μέλλ. θὰ ἀνοίξω θὰ ν ἀνοίξης κλπ. ἀόρ. ἄν᾽ξα, ἄν᾽ξες, ἄν᾽ξε, ἀνοίξαμ. κλπ.
ἀν᾽χτός, θηλ. ἡ ἀνοιχτή, τὸ ἀνοιχτὸ=ὁ ἀνοικτός.

ἀνοιχτόκαρδος=φαιδρός, εὔθυμος.
ἀνοιχτοχέρς=γενναιόδωρος, ὁ μὴ φιλάργυρος.
ἡ Ἄνοιξ=τὸ ἔαρ, ἡ Ἄνοιξις.
ἀνοιξιάτκος=ἐαρινός.
ἀνορεξὰ=ἄνευ ὀρέξεως.
ἄνοστα=ἄνευ καλῆς γεύσεως.
ἀνοστιὰ=ἀνουσία.
ἄνοστος=ἀνούσιος.
ὁ ἀντάρτ'ς, γεν. τ' ἀντάρτ=ὁ ἐπαναστάτης, ὁ ἄτακτος στρατιώτης.
τ' ἄντερα=τὰ ἔντερα. Εἰς τὸν ἑνικὸν τ' ἄντερο.
ὁ ἀντίθεος=ἀντίθεος.
ἀντίκρυ=ἀντίκρυ.
ἀντικρύζω, παρατ. ἀντίκρυζα, μέλλ. θὰ ν ἀντικρύσω, ἀόρ. ἀντίκρυσα.
ἀντίκρυσμα=τὸ ἀντίκρυσμα.
ἀντικρυνὸς=ὁ ἀπέναντι.
ὁ ἀντίκστος, θηλ. ἡ ἀντίκστ, τὸ ἀντίκστο=ὁ ἀντίχριστος.
ἀντιπροπὲρς=πρὸ διετίας καὶ πλέον.
ἀντιπροχθὲς=ἀντιπροχθές, πρὸ τῆς χθές.
ἀντιστέκουμη=ἀνθίσταμαι, ἐναντιοῦμαι, ἀντιτάσσομαι. Ἀντιστέκεση, ἀντιστέκετη, ἀντιστεκόμαστη, ἀντιστέκεστη, ἀντιστέκτην. Παρατ. ἀντιστέκουμνη, ἀντιστέκεσνη, ἀντιστέκνταν, ἀντιστεκόμαστε, ἀντιστέκεστε, ἀντιστέκνταν. Μέλλ. θ' ἀντισταθῶ κλπ. ἀόρ. ἀντιστάθκα, ἀντιστάθκες, ἀντιστάθκε, ἀντισταθήκαμ κλπ.
ἄξαφνα=αἰφνιδίως, ἐξαίφνης.
ἀξέταχτα=ἀνεξετάστως.
ἀξεφλούδστος=ὁ μὴ ἀποφλοιοθείς.
γὴ ἀξίγια, γεν. τ'ς ἀξίγιας=ἡ ἀξία.
ἀξολύπητος=ὁ ἄξιος λύπης.
ἄξος - ἄξα - ἄξο=ὁ ἄξιος.
ἀξόδιαστος=μὴ καταναλώσιμος.
τὸ ἀξόν', πληθ. τὰ ἀξόνια=ὁ ἄξων.
ἀξούρστος=ὁ ἀξύριστος.
ἀθρωπιὰ=καλὴ συμπεριφορά, εὐγένεια.
ὁ ἄνθρωπος, γεν. τ' ἀθρώπ, πληθ. γοὶ ἀθρὼπ=ὁ ἄνθρωπος.
ἀπαθρωπιὰ=βαρβαρότης, ἀγριότης, ὠμότης.
ἀπάθρωπος=μισάνθρωπος, σκληρός, κακός.
ἀπαλὸς=τρυφερός, ἁβρός, μαλακός.
ἀποκοῦμπ=στήριγμα, βοήθημα.
ἀπανομιὰ=μέρος εἰς τὸ ὁποῖον δὲν πνέει ἰσχυρὸς ἄνεμος.
ἀπάντης=ἡ ἀπάντησις.
ἀπαράδεχτος=ὁ ἀπαράδεκτος.
ἀπαρνιέμπ=ἀπαρνοῦμαι=ἀπαρνιέση, ἀπαρνιέτη, ἀπαρνιέμαστη, ἀπαρνιέστη, ἀπαρνιέντην, παρατ, ἀπαρνιέμνη, μέλλ. θὰ ν ἀπαρνηστῶ καὶ θὰ ν ἀπαρνηθῶ, ἀόρ. ἀπαρνήστκα κλπ.
ἄπαρτος=ὁ μὴ ληφθείς, ὁ μὴ λαμβανόμενος.
ἀπασκόλης=ἡ ἀπασχόλησις, ἡ ἀσχολία.
ἀπάτωτος=ὁ στερούμενος δαπέδου,
ἀπκάζω=ἐννοῶ, καταλαμβάνω, συμπεραίνω. Ἀπκάγ'ς, ἀπκάζ, ἀπκάζουμ, ἀπκάζτη, ἀπκάζνη, παρατ. ἀπείκαζα, ἀπείκαζες, ἀπείκαζε, ἀπκάζαμ, ἀπκάζτε, ἀπκάζαν, μέλλ. θὰ ν ἀπκάσω, θὰ ν ἀπκάγ'ς, θὰ ν ἀπκάς, θὰ ν ἀπκάσουμ, θὰ ν ἀπακάστη, θὰ ν ἀπκάσνη, ἀόρ. ἀπείκασα, ἀπείκασε, ἀπκάσαμ, ἀπκάστε, ἀπκάσαν.

ἀπείραγος καὶ ἀπείραχτος.
ἀπελέκ'τος=ὁ μὴ πελεκηθείς.
ἡ ἀπελπισίγια=ἡ ἀπελπισία.
ἀπελπισμένος, θηλ. ἡ ἀπελπισμέν', τὸ ἀπελπισμένο.
ἀπιστίγια=ἡ ἀπιστία.
ἄπιστος, θηλ, ἡ ἄπιστ, τὸ ἄπιστο=ὁ ἄπιστος.
ἀπλήρωτος=ὁ μὴ πληρωθείς.
ἁπλώνω=ἐκτείνω, ἁπλών'ς, ἁπλών, ἁπλώνουμ, ἁπλών-τη, ἁπλώννε, παρατ. ἄπλωνα, μέλλ. θὰ ν ἁπλώσω, ἀόρ. ἄπλωσα κλπ.
ἁπλοχὲρς=ὁ ἐπαίτης ἢ ὁ σπάταλος ἢ θέτων χεῖρα ἐπὶ τῶν γυναικῶν.
ἄπλυτος=ὁ ἀκάθαρτος.
ἁπλυσά=ἡ ἀκαθαρσία.
ἄπλωμα=ἡ πρᾶξις τοῦ ἁπλώνειν.
ἁπλωτὸς=ἡπλωμένος, διηνοιγμένος.
ἁπλοχωριὰ=εὐρυχωρία.
ἀποβραδὺς=ἀφ' ἑσπέρας.
τ' ἀποδιαλεγούδια=τὸ ἐκ τῶν ἀπορριπτομένων ἐκλεγόμενον.
ἀποδιαλέγω, παρατ. ἀποδιάλεγα κλπ.=ἐκλέγω ἐκ τῶν ἀπορριφθέντων.
γὴ ἀποθήκ, πληθ. γοὶ ἀποθῆκες=ἡ ἀποθήκη.
ἀποκάμνω=κουράζομαι παρατ. ἀπόκαμνα, μέλλ. θὰ ν ἀποκάμνω, ἀόρ. ἀπόκαμα. ἀπόκαμες, ἀπόκαμε, ἀποκάμαμ κλπ.
ὁ ἀποκαμωμένος=κουρασμένος.
ἀποπὰν=ἄνωθεν.
ἀποκὰτ=κάτωθεν ἐπίρρ.
ἀποκεφαλίζω=παρατ. ἀποκεφάλ'ζα, ἀποκεφάλ'ζες' ἀποκαφάλ'ζε, ἀποκεφαλίζαμ κλπ. μέλλ. θὰ ν ἀποκεφαλίσω, θὰ ν ἀποκεφαλίζ'ς, θὰ ν ἀποκεφαλὶς κλπ., ἀόρ. ἀποκεφάλ'σα, ἀποκεφάλ'σες κλπ.
ἀποκληρώνω=ἀποκληρῶ. παρατ. ἀποκλήρωνα, μέλλ. θὰ ν ἀποκληρώσω, ἀόρ. ἀποκλήρωσα, ἀποκλήρωσες, ἀποκλήρωσε, ἀποκληρώσαμ.
ἀπόκληρος=ὁ μὴ δικαιούμενος κληρονομίας.
ἀποκοπὴ=συμφωνία διὰ τὴν καταβολὴν χρηματικοῦ ποσοῦ κατ' ἀποκοπήν.
ἀποκόφτω=ἀποχωρίζω διὰ κοπῆς, ὁρίζω ἢ ἀποκόπτω τιμήν.
ἀποκρηγιὰ=ἡ ἀπόκρεω.
ἀποκρίνουμη=ἀποκρίνομαι. Ἀποκρίνουμνη, θὰ ν ἀποκριθῶ, ἀποκρίθκα.
ἀπολῶ=ἀπολύω, παρατ. ἀπολοῦσα, μέλλ. θὰ ν ἀπολύσω, ἀόρ. ἀπόλ'σα.
ἀποχτῶ=ἀποκτῶ, παρατ. ἀποχτοῦσα, μέλλ. θὰ ν ἀποχτήσω, θὰ ν ἀποχτήγ'ς, θὰ ν ἀποχτής, θὰ ν ἀποχθήσουμ, ἀόρ. ἀπόχτ'σα, ἀπόχτ'σες κλπ.
γὴ ἀπόλαψ=ἡ ἀπόλαυσις.
'πομένω=μένω, δὲν ἀκολουθῶ τοὺς ἄλλους, πομέν'ς, πομέν, πομένουμ, πομέν-τη, πομέννγη, παρατ. πόμενα, πόμενες, πόμενε, πομέναμ, πομέν-τε, πομέναν, μέλλ. θὰ πομείνω, ἀόρ. πόμνα κλπ.
τ' ἀπομεσήμερο=τὸ ἀπόγευμα.
ἄπονος=σκληρός, ἀνηλεής.
ἀπονιὰ=σκληρότης, ἀπανθρωπία.
ἀποπὰν=ἄνωθεν.
ἀπόπατος=ἀποχωρητήριον.
ἀποσώνω=τελειώνω καὶ συμπληρῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἀπορρίχνω=ὑποτιμῶ (δὲ σ' ἀπορρίχνω=δὲν σὲ ὑποτιμῶ, δὲν σὲ περιφρονῶ), ἀπορρίχειν'ς, ἀπορρίχειν', ἀπορρίχνουμ, ἀπορρίχνετη, ἀπορρίχνη, παρατ. ἀπόρρχνα, ἀπόρρχνες, ἀπόρρχνε, ἀπορρίχναμ, ἀπορρίχνετε, ἀπορρίχναν, μέλλ.

θὰ ν ἀπορρίξω κλπ. ἀόρ. ἀπόρρξα, ἀπόρρξες, ἀπόρρξε, ἀπορρίξαμ, ἀπορρίξτε, ἀπορρίξαν.

ἀποσταμένος, ἀποκαμωμένος, κουρασμένος καταπονημένος.

ἀποστερῶ=ἀφαιρῶ, ἁρπάζω, ἀπογυμνῶ.

ἀποστομώνω=ὑποχρεῶ τινα νὰ σιγήσῃ ἢ ἀπειλητικῶς ἢ ἄλλης αἰτίας. Κλίνεται ὁμαλῶς εἰς ὅλους τοὺς χρόνους.

ἀπούλ'τος=ὁ ἀπώλητος.

τ' ἀποφάγ', πληθ. τ' ἀποφάγια=τὰ περισσεύματα τοῦ γεύματος.

ἀποφασίζω, ἀποφασίγ'ς, ἀποφασίζ, ἀποφασίζουμ κλπ. παρατ. ἔκαμνα τ' ν ἀπόφας, ἔκαμνες τ' ν ἀπόφας, ἔκαμνε τ' ν ἀπόφας, ἀποφασίζαμ, ἀποφασίζτε, ἀποφασίζαν, μέλλων θὰ ν ἀποφασίσω, θὰ ν ἀποφασίγ'ς, θὰ ν ἀποφασίς, θὰ ν ἀποφασίσουμ, θὰ ν ἀποφασίστε, θὰ ν ἀποφασίσνε, ἀόρ. ἔκαμα τ' ν ἀπόφας, ἔκαμες τ' ν ἀπόφας, ἔκαμε τ' ν ἀπόφας, ἀποφασίσαμ, ἀποφασίστε, ἀποφασίσαν.

γἡ ἀπόφας, πληθ. γοὶ ἀποφάσες=ἡ ἀπόφασις.

ἀποφέγνω=ἀποφεύγω. ἀποφέγειν'ς, ἀποφέγειν', ἀποφέγνουμ, ἀποφέγνετη, ἀποφέγνη, παρατ. ἀπόφεγνα, ἀπόφεγνες, ἀπόφεγνε, ἀποφέγναμ, ἀποφέγνετε, ἀποφέγναν, μέλλ. θὰ ν ἀποφύγω κλπ. ἀόρ. ἀπόφγα κλπ.

ἀποχαιρετῶ, παρατ. ἀποχαιρέτουμνη, μέλλ. θὰ ν ἀποχαιρετήσω, ἀόρ. ἀποχαιρέτ'σα.

ἄπραγος=ἄπρακτος, ἀλλὰ καὶ ἀνάξιος καὶ ἀνίκανος καὶ ἀπρόκοφτος.

ἀπραξά=ἀπραξία.

ὁ 'Απρίλ'ς, γεν. τ' 'Απριλιοῦ=ὁ 'Απρίλιος.

ὁ ἀπρόκοφτος=ὁ εἰς οὐδὲν καὶ οὐδαμοῦ εὐδοκιμῶν.

ἡ ἀράδα=ἡ γραμμή, στοῖχος, σειρὰ καὶ τάξις καὶ στίχος.

ἀραδιάζω=τακτοποιῶ κατὰ σειράν, διατάσσω, καταλέγω, ἀπαριθμῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς εἰς ὅλους τοὺς χρόνους.

τὸ ἀράδιασμα=ἡ κατὰ σειρὰν τοποθέτησις.

ἀραδιαστὰ=τοποθετημένα κατὰ σειράν.

ἀράζω=ὁρμίζομαι, προσορμίζομαι, ἀγκυροβολῶ. 'Αράγ'ς, ἀράζ, ἀράζουμ, ἀράζτη, ἀράζνη παρατ. ἄραζα, μέλλ. θὰ ν ἀράζω, ἀόρ. ἄραξα.

ἀραιὸς=ὁ μὴ πυκνός.

ἀράθμος, θηλ. ἡ ἀράθυμ, οὐδ. τ' ἀράθμο=ὁ θυμώδης.

ἀραιώνω, παρατ. ἀραίωνα, μέλλ. θὰ ν ἀραιώσω, ἀόρ. ἀραίωσα.

ὁ ἀράπς, γεν. τ' ἀράπ, πληθ. οἱ ἀραπάδες=ὁ ἄραψ.

ἡ ἀράχην', γεν. τς ἀράχην'ς, πληθ. γοὶ ἀράχνες=ἡ ἀράχνη.

ἀργάζω=βυρσοδεψῶ, παρατ. ἄργαζα, μέλλ. θὰ ν ἀργάσω, ἀόρ. ἄργασα, ἄργασες, ἀργάσαμ, ἀργάστε, ἀργάσαν.

τὸ ἄργασμα=ἡ βυρσοδέψησις.

ὁ ἐργάτ'ς, γεν. τ' ἐργάτ, πληθ. οἱ ἐργάτες=ὁ ἐργάτης.

ὁ ἀργόλογος=ὁ ὁμιλῶν ἀσκόπως ἢ παραλόγως.

ὁ ἀργομίλ'τος=ὁ ὁμιλῶν κατ' ἀραιὰ διαστήματα.

ὁ ἀργὸς=ὁ ἄεργος, ὁ βραδύς, ὁ ὀκνηρός.

ἀργῶ, παρατ. ἀργοῦσα, μέλλ. θὰ ν ἀργήσω, ἀόρ. ἄργησα.

ἀρέζω=εἶμαι εὐχάριστος εἰς ἕνα ἢ εἰς πολλούς. (Δὲ σ' ἀρέζω;=δὲν σοῦ εἶμαι ἀρεστός, εὐχάριστος, συμπαθής;) Παρατ. ἄρεζα, μέλλ. θὰ ν ἀρέσω, ἀόρ. ἄρεσα, ἄρεσες, ἄρεσε, ἀρέσαμ, ἀρέστε, ἀρέσαν.

ἡ ἀρίδα=ἡ κνήμη, ὁ ποῦς, ἡ γάμπα.

ἡ ἀρκοῦδα, γεν. τς ἀρκούδας, πληθ. γοὶ ἀρκοῦδες=ἡ ἄρκτος.

ἀρκδίζω, ἀρκδίγ'ς, ἀρκδίζ, ἀρκδίζουμ, ἀρκδίζτη, ἀρκδίζνη=βαδίζω ὡς ἡ ἄρκτος καὶ διὰ τῶν ποδῶν καὶ διὰ τῶν χειρῶν, ἀρκουδίζω. Παρατ. ἀρκούδζα, μέλλ. θὰ ν ἀρκουδίσω, ἀόρ. ἀρκούδσα.

ἡ ἁρμάδα, γεν. τς ἁρμάδας=πολεμικὸς στόλος.
ἡ ἁρμαθιά, γεν. τς ἁρμαθιᾶς, πληθ. οἱ ἁρμαθιὲς=ὁ ὁρμαθός. (Μιὰ ἁρμαθιὰ σκόρδα, μιὰ ἁρμαθιὰ ψάρια, μιὰ ἁρμαθιὰ κρεμμύδια κλπ.).
ἁρμαθιάζω=σχηματίζω ὁρμαθόν. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἁρματώνω=ἐξοπλίζω πλοῖον ἱστιοφόρον, παρατ. ἁρμάτωνα, μέλλ. θὰ ν ἁρματώσω, ἀόρ. ἁρμάτωσα. Μετοχὴ ἁρματωμένο.
ὁ ἁρματωμένος=ὁ ὁπλοφόρος, ὁ ἔνοπλος.
ἡ ἁρματωσὰ=ἡ ὅπλισις, ἡ πανοπλία.
τὸ ἄρμεγμα καὶ τὸ ἄρμεμα=ἡ ἄμελξις.
ἁρμενίζω=θαλασσοπλοῶ. Παρατ. ἁρμέν'ζα, κλπ. κλίνεται ὁμαλῶς.
ἁρμὸς=μικρὰ σχισμὴ ἢ μικρὸν κενὸν σχηματιζόμενον εἰς ἕνα οἱονδήποτε συμπαγὲς σῶμα, ἰδία δὲ εἰς σανίδας, εἰς τοίχους, δάπεδα κλπ.
ἡ ἄρημ ἢ ἄρμη=ἡ ἅλμη, ἁλμυρότης, ἁρμύρα κλπ.
ἡ ἀρνάδα=ἡ ἀμνάς, γεν. τς ἀρνάδας, πληθ. οἱ ἀρνάδες.
τ' ἀρνάκ'=πληθ. τ' ἀρνάκια=ὁ ἀμνὸς ὁ μικρός.
τ' ἀρνί, πληθ. τ' ἀρνιὰ=ὁ ἀμνός.
ὁ ἅρπαγας καὶ ἁρπαδόρος=ὁ ἅρπαξ.
ἁρπάζω, ἅρπαζα, θὰ ν' ἁρπάζω, ἅρπαξα. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἁρπαχτὰ=ἁρπακτικῶς.
γὴ ἀρραβώνα, γεν. τς ἀρραβώνας, πληθ. γοῖ ἀρραβῶνες=ὁ ἀρραβών.
ἀρραβωνιάζω (τ' κόρημ') =προμνηστεύω. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἀρραβωνιάζουμη=προμνηστεύομαι, παρατ. ἀρραβωνιάζουμνη, μέλλ. θὰ ν ἀρραβωνιαστῶ, ἀόρ. ἀρραβωνιάστκα ἀρραβωνιάστκες κλπ.
τ' ἀρραβωνιάσματα=ὁ ἀρραβὼν ἢ οἱ ἀρραβῶνες.
ἡ ἀρραβωνιαστκιὰ μ'=ἡ μνηστή μου.
ὁ ἀρραβωνιαστκὸς μ' (προφέρεται ὁ ἀρραβωνιαστκόζιμ) =ὁ μνηστήρ μου.
ὁ ἀράθμος=ὁ ὀργίλος, ὁ ὀξύθυμος, ἡ ἄραθμ, τὸ ἄραθμο.
ὁ ἄρραβος, ἡ ἄραβ, τὸ ἄραβο=ὁ ἄρραφος, ὁ μὴ ἐρραμμένος.
ἡ ἀρρώστια=ἡ ἀσθένεια.
ὁ ἀρρωστιάρς, ἡ ἀρρωστιάρα, τὸ ἀρρωστιάρικο=ὁ φιλάσθενος, ἀσθενικὸς.
ὁ ἄρρωστος, ἡ ἄρρωστ, τὸ ἄρρωστο=ὁ ἀσθενής.
ἀρρωστῶ=ἀσθενῶ, ἀρρωστᾶς, ἀρρωστᾶ, ἀρρωστοῦμη, ἀρρωστᾶτε, ἀρρωστοῦνη, πρτ. ἀρρωστοῦσα, κλπ. μέλλ. θὰ ν ἀρρωστήσω, θὰ ν ἀρρωστήγ'ς κλπ. ἀόρ. ἀρρώστ'σα, ἀρρώστ'σες, ἀρρώστ'σε, ἀρρωστήσαμ ἀρρωστήστε, ἀρρωστήσαν.
ὁ ἄρτος, γεν. τ' ἄρτου, πληθ. οἱ ἄρτ καὶ οἱ ἄρτοι.
ἡ ἀρχή, γεν. τς ἀρχῆς, πληθ. οἱ ἀρχές.
ὁ ἀρχηγός, γεν. τ' ἀρχηγοῦ, πληθ. οἱ ἀρχηγοί.
ἀρχήτερα, μπριχοῦ καὶ προτήτερα=ἐνωρίτερον, προηγουμένως.
ὁ ἀρχιδιάβολος, γεν. τ' ἀρχιδιαβόλ. πληθ. οἱ ἀρχιδιαβόλ'.
ἀρχιληστής, γεν. τ' ἀρχιληστῆ, πληθ. γοῖ ἀρχιληστές.
ἀρχιμηνιά, γεν. τς ἀρχιμηνιᾶς=ἡ ἀρχὴ τοῦ μηνός.
ἀρχιχρονιὰ=ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους.
ὁ ἄρχοντας, γεν. τ' ἄρχοντα, πληθ. οἱ ἀρχόντ=ὁ ἄρχων.
γὴ ἀρχόντ'σα, γεν. τς ἀρχόντ'σας, πληθ. γοῖ ἀρχόντ'σες= μεγάλη κυρία.
ἀρχινῶ=ἀρχίζω=ἀρχινᾶς, ἀρχινᾶ, ἀρχινοῦμη, ἀρχινᾶτε, ἀρχινοῦνη, παρατ. ἀρχινοῦσα κλπ. μέλλ. θὰ ν ἀρχινήσω καὶ θ' ἀρχίσω, θὰ ν ἀρχίγ'ς, θὰ ν ἀρχίς, θὰ ν ἀρχίσουμ, θὰ ν ἀρχίστε, θὰ ν ἀρχίσνε, ἀόρ. ἀρχίν'σα, ἀρχίν'σες, ἀρχίν'σε, ἀρχίσαμ, ἀρχίσαν.
ἀσαβούρωτος=ἀνερμάτιστος.
ἀσάλευτος, θηλ. γὴ ἀσάλευτ=ὁ μὴ κινούμενος, ἀμετακίνητος.

ἀσαράντ᾽στος, θηλ. ἡ ἀσαράντ᾽στ᾽=ὁ μὴ συμπληρώσας 40θήμερον.
τ᾽ ἀσβεστάδκο=τὸ ἀσβεστουργεῖον.
ὁ ἀσβεστᾶς, γεν. τ᾽ ἀσβεστᾶ, πληθ. γοί ἀσβεστάδες=ὁ ἀσβεστουργός.
ὁ ἀσβέστ᾽ς, γεν. τ᾽ ἀσβέστ, πληθ. οἱ ἀσβέστες=ἡ ἄσβεστος.
ἀσβεστώνω=χρίω μὲ ἄσβεστον, κονίασις, ἀσπρίζω, παρατ. ἀσβέστωνα, μέλλ. θὰ ν ἀσβεστώσω, ἀόρ. ἀσβέστωσα, ἀσβέστωσες κλπ.
ὁ ἀσήκωτος, ἡ ἀσήκωτ, τὸ ἀσήκωτο=μὴ ἐγειρόμενος.
τ᾽ ἀσῆμ᾽, γεν. τ᾽ ἀσημιοῦ, πληθ. τ᾽ ἀσήμια=ὁ ἄργυρος.
ὁ ἀσημένιος, ἡ ἀσημένια, τὸ ἀσημένιο=ὁ ἀργυροῦς.
τ᾽ ἀσημικά=τὰ ἀργυρᾶ τιμαλφῆ ἀντικείμενα.
ὁ ἀσημωτὴς=ὁ ἐπαργυρωτής.
ἀσημώνω=ἀργυρῶ. Παρατ. ἀσήμωνα, μέλλ. θὰ ν ἀσημώσω, ἀόρ. ἀσήμωσα, ἀσήμωσες, ἀσήμωσε, ἀσημώσαμ, ἀσημώστε, ἀσημώσαν.
ὁ ἄσκαβος καὶ ἄσκαφτος=ὁ ἄσκαφος.
ὁ ἀσκέπαστος, ἡ ἀσκέπαστ, τὸ ἀσκέπαστο=ὁ ἀκάλυπτος, ἀσκεπής.
ὁ ἄσκεφτος, ἡ ἄσκεφτ, τὸ ἄσκεφτο=ὁ ἀπερίσκεπτος.
ἄσκημα=κακῶς (ἐπίρρ. πολὺ ἄσκημα, πάρα πολὺ ἄσκημα).
ἡ ἀσκήμια=ἡ ἀσχημία.
ὁ ἄσκημος, ἡ ἄσκημ, τὸ ἄσκημο=ὁ ἄσχημος ὁ δυσειδείς.
ἄσπαρτος=μὴ καλλιεργηθείς, μὴ σπαρμένος.
τὸ ἀσπράδ=τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ (ἀποκλειστικῶς τοῦ ὠοῦ) πληθ. τὰ ἀσπράδια.
ἡ ἀσπρίλα καὶ ἡ ἀσπράδα=ἡ λευκότης
ὁ ἀσπρομάλλ᾽ς, ἡ ἀσπρομάλλα=ὁ λευκόθριξ, ὁ ἔχων λευκὴν κόμην.
ὁ ἀσπροπρόσωπος, ὁ τίμιος, ὁ συνεπής, ὁ καθ᾽ ὅλα κύριος.
ὁ ἀσπροφορεμένος=ὁ λευκοφόρος.
ὁ ἀστεφάνωτος, ἡ ἀστεφάνωτ=ὁ μὴ νυμφευθείς.
ὁ ἀστράγαλος, πληθ. γοί ἀστράγαλ᾽=τὸ ὀστοῦν τοῦ ταρσοῦ τοῦ ποδὸς (κότσι).
ὁ ἀστράγκχτος, ἡ ἀστράγκχτ, τὸ ἀστράγκχτο= ὁ ἀστράγγιστος, ὁ μὴ ἐκθλιβείς.
ἡ ἀστρακιά=ἡ ἐρυθῖτις.
ἡ ἀστραπή, γεν. τς ἀστραπῆς, πληθ. οἱ ἀστραπές.
ἀστράφτ, παρατ. ἄστραφτε, ἀόρ. ἄστραψε.
ἀσφαλίζω, ἀσφαλίγ᾽ς, ἀσφαλίζ, ἀσφαλίζουμ, ἀσφαλίζτη, ἀσφαλίζνη, παρατ. ἀσφαλίζα, ἀσφάλ᾽ζες, ἀσφάλ᾽ζε, ἀσφαλίζαμ, ἀσφαλίζ᾽τε, ἀσφάλιζαν, μέλλ. θὰ ν ἀσφαλίσω, θὰ ν ἀσφαλίγ᾽ς, θὰ ν ἀσφαλίς, θὰ ν ἀσφαλίσουμ κλπ. ἀόρ. ἀσφάλ᾽σα, ἀσφάλ᾽σες, ἀσφάλ᾽σε, ἀσφαλίσαμ κλπ.
ὁ ἄσωτος, ἡ ἄσωτ, τὸ ἄσωτο=ὁ σπάταλος καὶ διεφθαρμένος.
τὸ ἄτ, πληθ. τὰ ἄτια=ὁ ἵππος πρὸς ἵππευσιν.
ὁ ἀταίριαστος=ὁ μὴ συμφωνῶν, ὁ ἀνάρμοστος, ἀκατάλληλος, ἀνόμοιος κλπ.
ὁ ἄτεκνος, γεν. τ᾽ ἄτεκνου, πληθ. γοί ἄτεκν᾽.
ὁ ἀτλῆς=ὁ ἱππεύς, γεν. τ᾽ ἀτλῆ, πληθ. οἱ ἀτλῆδες.
ἡ ἄτζα, τς ἄτζας, πληθ. οἱ ἄτζες=τὸ σαρκῶδες τῆς κνήμης, ἡ γάμπα.
τὸ ἀτμοκίνητο=τὸ δι᾽ ἀτμοῦ κινούμενον ὄχημα, ἢ πλοῖον (ἀτμόπλοιον).
ἄτοκα=ἀτόκως (ἐπίρρημα).
ἀτράνταχτος, ἡ ἀτράνταχτ, τὸ ἀτράνταχτο=ὁ ἀδιάσειστος.
ὁ ἄτριχος=ὁ μὴ ἔχων τρίχας.
ὁ ἀτρύγ᾽τος=ὁ μὴ τρυγηθείς (ἀτρύγητο ἀμπέλι, ἀτρύγητο μελίσσι).
ὁ ἄτυχος, ἡ ἄτυχ᾽, τὸ ἄτυχο.
αὐγατίζω=αὐξάνω τὸ ἔργον μου, προχωρῶ εἰς τὴν χειρονακτικήν μου ἐργασίαν (εἰς τὸ ἐργόχειρον πλεκτὸν ἢ κέντημα) κλπ., παρατ. αὐγάτ᾽ζα, αὐγάτ᾽ζες, αὐγάτ᾽ζε, αὐγατίζαμ, αὐγατίζτε, αὐγατίζαν, μέλλ. θὰ ν αὐγατίσω, θὰ ν αὐ-

γατίγ᾽ς θὰ ν αὐγατίς, θὰ ν αὐγατίσουμ, θὰ ν αὐγατίστε, θὰ ν αὐγατίσνε, ἀόρ. αὐγάτ᾽σα, αὐγάτ᾽σες κλπ.

ὁ αὐγερινὸς=τὸ οὐράνιον σῶμα ἡ Ἀφροδίτη (πλανήτης τοῦ Ἡλίου).

ἡ αὐγή, γεν. τς αὐγῆς, δοτ. στ᾽ν αὐγή, αἰτ. τ᾽ν αὐγή.

τ᾽ αὐγοτάραχο=τὸ ὠοτάριχον.

τὸ αὐλάκ, γεν. τ᾽ αὐλακιοῦ, πληθ. τ᾽ αὐλάκια=ὁ αὔλαξ, τὸ αὐλάκι.

ἡ αὐλή, γεν. τς αὐλῆς, πληθ. οἱ αὐλές.

ὁ αὐλόγυρος, πληθ. γοὶ αὐλόγυρ=ὁ περίβολος ἢ περίφραγμα.

ἡ αὐλόπορτα=ἡ αὐλόθυρα.

αὐτός, τοῦτος καὶ τουτονά, θηλ. αὐτήν, τούτην᾽ καὶ τουτηνιά.

αὔεργιο καὶ μεθαύεργιο=αὔριον καὶ μεθαύριον.

αὐτοῦ καὶ δαυτοῦ=αὐτόθι.

ἀφάγωτος, ἡ ἀφάγωτ, τὸ ἀφάγωτο.

ἀφανίζω=καταστρέφω, ἐξουθενῶ, καταλύω, ἐξολοθρεύω, παρατ. ἀφάν᾽ζα, μέλλ. θὰ ν ἀφανίσω, ἀόρ. ἀφάν᾽σα, ἀφάν᾽σες, ἀφάν᾽σε, ἀφανίσαμ κλπ.

ἀφανισμὸς=καταστροφή, ὄλεθρος.

τὸ ἀφεντικό, πληθ. τ᾽ ἀφεντικὰ=ὁ αὐθέντης, ὁ κύριος.

ἀφίνω καὶ ἀφήνω=ἀφίημι. Παρατ. ἄφνα, ἄφνες, ἄφνε, ἀφήναμ, ἀφίν-τε, ἀφίναν. Μέλλ. θὰ ν ἀφήσω, θὰ ν ἀφήκ᾽ς κλπ. ἀόρ. ἄφσα, ἄφσες.

ἀφηρημένος, θηλ. ἡ ἀφηρημέν᾽, οὐδ. τὸ ἀφηρημένο.

ἀφίλ᾽τος, θηλ. γῆ ἀφίλ᾽τ, οὐδ. τ᾽ ἀφίλ᾽το=ὁ ἀφίλητος.

ὁ ἀφόρετος, ἡ ἀφόρετ, τὸ ἀφόρετο.

ἀφοῦς=ἀφοῦ. Μόριον χρονικόν, αἰτιολογικὸν καὶ συμπερασματικόν.

ἀχαμνός, ἡ ἀχαμνή, τὸ ἀχαμνὸ=ὁ ἀδύνατος, ὁ ἰσχνός.

ὁ ἄχαρος, ἡ ἄχαρ, τὸ ἄχαρο=ὁ ἀχαρής.

ἡ χελώνα, γεν. τς χελώνας, πληθ. οἱ χελῶνες=ἡ χελώνη.

τ᾽ ἄχυρο, πληθ. τ᾽ ἄχυρα=τὸ ἄχυρον.

τὸ ἀχλάδ, τ᾽ ἀχλαδιοῦ, πληθ. τ᾽ ἀχλάδια=τὸ ἄπιον τὸ ἀπίδι.

ὁ ἀχμάκ᾽ς=ὁ ἀπερίσκεπτος, ἐπιθετικός, ἀγροῖκος, πλεονέκτης.

ὁ ἀχώνευτος=ὁ πολὺ ἀντιπαθὴς καὶ ἀποκρουστικός.

ἀψλά — ὑψηλὰ (ἐπίρρημα).

ἀψλός, ἀψλή, οὐδ. ἀψλὸ=ὁ ὑψηλός.

ἀψλώνω=ὑψοῦμαι, παρατ. ἀψήλωνα, μέλλ. θὰ ν ἀψλώσω, ἀόρ. ἀψήλωσα, ἀψήλωσες, ἀψήλωσε, ἀψλώσαμ, ἀψλώστε, ἀψλώσαν.

ἀψηφῶ=περιφρονῶ τὸν κίνδυνον. Παρατ. ἀψηφοῦσα, μέλλ. θὰ ν ἀψηφήσω, ἀόρ. ἀψήφσα, ἀψήφσες, ἀψήφσε, ἀψηφήσαμ κλπ.

ἀψὺς=στρυφνός, δριμύς, θυμώδης ἐν ταὐτῷ δὲ καὶ κακός.

ὁ ἄψυχος, ἡ ἄψυχ᾽, τὸ ἄψυχο.

Β΄

ἡ βάγια, γεν. βάγιας πληθ. οἱ βάγιες=ἡ τιθήνη, παραμάνα, βυζάστρα.

βάζω=βάλλω, τοποθετῶ, τίθημι.

βάζω ἐνέχυρο=ἐνεχυριάζω. Βάζω, ἔβαζα, θὰ βάλω, ἔβαλα.

βαθειὰ (ἐπίρρημα)=βαθέως, εἰς τὸ βάθος.

τὸ βάθος, πληθ. τὰ βὰθ=τὸ βάθος.

ὁ βαθύς, ἡ βαθειά, τὸ βαθύ.

ἡ βαλανιδιά, πληθ. οἱ βαλανιδιές=ἡ δρῦς.

τὸ βαλανίδ, γεν. τ᾽ βαλανιδιοῦ, πληθ. τὰ βαλανίδια=ἡ βάλανος.

βαλτώνω=βυθίζομαι εἰς τὸ ἕλος. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ὁ **βάλτος**=τὸ τέλμα, τὸ ἕλος.
βαφτίζω=βαπτίζω, παρατ. βάφτ᾽ζα, βάφτ᾽ζες, βάφτ᾽ζε, βαφτίζαμ, βαφτίζτε, βαφτίζαν, μέλλ. θὰ βαφτίσω, ἀόρ. βάφτ᾽σα κλπ.
τὸ **βάφτ᾽σμα**, πληθ. τὰ βαφτίσματα=τὸ βάπτισμα.
τά **βαφτίσα**=ἡ βάπτισις.
βαρειὰ (ἐπίρρημα) =βαρέως.
ἡ **βαρειά**, γεν. τς βαρειᾶς, πληθ. οἱ βαρειὲς=ἡ βαρεῖα.
βαρακούγω=βαρυηκοῶ. Βαρακοῦς, βαρακούγ᾽, βαρακοῦμη, βαρακοῦτη, βαρακοῦνη, παρατ. βαράκουμνη καὶ βαράκγα, βαράκγες, βαράκγε, βαρακούγαμ, βαρακούγτε, βαρακούγαν, μέλλ. θὰ βαρακούσω, θὰ βαρακούγ᾽ς, θὰ βαρακούς, θὰ βαρακούσουμ κλπ. ἀόρ. βαράκσα, βαράκσες, βαράκσε, βαρακούσαμ, βαρακούστε, βαρακοῦσαν.
ἡ **βάρκα**, γεν. τς βάρκας, πληθ. οἱ βάρκες=ἡ λέμβος.
ἡ **βαρκάδα**=ἐκδρομὴ μὲ λέμβον, περιήγησις, περιέλασις διὰ λέμβου.
ὁ **βαρκάρς**, γεν. τ᾽ βαρκάρ, οἱ βαρκάρδες καὶ οἱ βαρκαροὶ=ὁ λεμβοῦχος.
τὸ **βάρος**, πληθ. τὰ βάρετα.
βαροστομαχιάζω=πάσχω συνεπείᾳ πόνου εἰς τὸν στόμαχον συχνά. Παρατ. βαροστομάχιαζα, μέλλ. θὰ βαροστομαχιάσω, ἀόρ. βαροστομάχιασα.
βαροκ᾽μοῦμη=κοιμῶμαι βαθέως. Βαροκ᾽μᾶσαι, βαροκ᾽μᾶτη, βαροκ᾽μούμαστη, βαροκ᾽μᾶστη, βαροκ᾽μούντην παρατ. βαροκ᾽μούμνη, βαροκ᾽μούσνη, βαροκ᾽μούνταν, βαροκ᾽μούμαστε, βαροκ᾽μοῦστε, βαροκ᾽μοῦνταν, μέλλ. θὰ βαροκοιμθῶ, θὰ βακοιμθῆς, θὰ βαροκοιμθῆ, θὰ βαροκοιμθοῦμη, θὰ βαροκοιμθῆτε, θὰ βαροκοιμθοῦνη, ἀόρ. βαροκ᾽μήθκα. βαροκ᾽μήθκες, βαροκ᾽μήθκε, βαροκοιμθήκαμ, βαροκοιμθήκτε, βαροκοιμθήκαν.
βαροφορτώνω=φορτώνω βαρέως ἀχθοφόρον ἢ ὑποζύγιον.
τὸ **βαρῦδ**, πληθ. τὰ βαρύδια=μικρὸν βάρος.
βαρυαναστενάζω=ἔχω δύσπνοιαν, βαρέως ἀναστενάζω, Ἴδε ἀναστενάζω.
βαρυέμη=κατέχομαι ὑπὸ ὄκνου (ὀκνηρίας), δὲν ἔχω ὄρεξιν. Βαρυέση, βαρυέτη, βαρυέμαστη, βαρυέστη, βαρυέντην, παρατ. βαρυέμνη, βαρυέσνη, βαρυένταν, βαρυέμαστε, βαρυέστε, βαρυένταν, μέλλ. θὰ βαρεθῶ κλπ. ἀόρ. βαρέθκα κλπ.
ὁ **βαρύς**, ἡ βαρειά, τὸ βαρύ, πληθ. οἱ βαργοί, οἱ βαρειές, τὰ βαρειά.
ἡ **βαροχ᾽μωνιά**, γεν. τς βαροχ᾽μωνιᾶς=ὁ ὁριμὺς χειμών.
βασανίζω, παρατ. βασάν᾽ζα, μέλλ. θὰ βασανίσω, ἀόρ. βασάν᾽σα.
τὸ **βάσανο**, πληθ. τὰ βάσανα.
ὁ **βασιλές**, γεν. τ᾽ βασληᾶ, πληθ. οἱ βασιληάδες=ὁ βασιλεύς.
βασκαίνω=γοητεύω μὲ κακὸν βλέμμα, φθονῶ, κακολογῶ. Παρατ. βάσκαινα, μέλλ. θὰ βασκάνω, ἀόρ. βάσκαγα. Κλίνεται ὁμαλῶς.
τὸ **βάσκαμα**=ἡ βασκανία.
βαστῶ=κρατῶ, βαστάζω. Παρατ. βάσταζα, μέλλ. θὰ βαστάξω, ἀόρ. βάσταξα, βάσταξες, βάσταξε, βαστξαμ, βαστάξτε, βαστάξαν.
ὁ **βάτος**, πληθ. οἱ βάτ=θάμνος ἀκανθώδης.
ὁ **βάτραχας** ἢ τὸ βατράχ᾽, πληθ. οἱ βάτραχ᾽ ἢ τὰ βατράχια=ὁ βάτραχος.
βάφω, βάφς, βάφτ, βάφουμ, βάφτη, βάφγη, παρατ. ἔβαφα, ἔβαφες, ἔβαφε, βάφαμ, βάφτε, βάφαν, μέλλ. θὰ βάψω κλπ., ἀόρ. ἔβαψα, ἔβαψες κλπ.
τὸ **βάψμο**, πληθ. τὰ βαψίματα=ἡ χρῶσις, τὸ βάψιμον.
ἡ **βδομάδα**, πληθ. οἱ βδομάδες=ἡ ἑβδομάς.
τὸ **βδομαδιάτκο**, πληθ. τὰ βδομαδιάτκα=ἡ ἑβδομαδιαία πληρωμή.
γὴ **βδέλλα**, πληθ. οἱ βδέλλες καὶ ἡ ἀβδέλλα, πληθ. γοὶ ἀβδέλλες=σκώληξ μαῦρος χρησιμοποιούμενος ἀνέκαθεν δι᾽ ἐπιτοπίους ἀφαιμάξεις.
ἡ **βελόνα** ἢ τὸ βελόνι=ἡ βελόνη.

τὸ βελονάκ', πληθ. τὰ βελονάκια=ἡ βελονίς.
ἡ βελονοθήκ', γεν. τς βελονοθήκ'ς πληθ. οἱ βελονοθῆκες=ἡ βελονοθήκη.
τὸ βελοῦδο, γεν. τ' βελούδου, πληθ. τὰ βελοῦδα=τὸ κατάχνοον, ἤτοι ὕφασμα χνοῶδες, χνουδωτόν, εἴτε ἐκ μετάξης, εἴτε ἐξ ἐρίου.
ἡ βέργα, τς βέργας, πληθ. οἱ βέργες=ἡ ράβδος.
τὸ βεργὶ ἢ **ἡ βεργίτσα**=ἡ πολὺ μικρὰ ράβδος.
ὁ βερεσὲς=ἡ μικρὰ χρηματικὴ πίστωσις.
τὸ βερνίκ', γεν. τ' βερνικιοῦ, πληθ. τὰ βερνίκια=ἡ βαφή.
βερνικώνω=βάφω, ἐπιχρίω. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἡ βερυκοκκιά, οἱ βερυκοκκιές=ἡ βερυκοκκέα.
τὸ βερύκοκκο, πληθ. τὰ βερύκοκκα=τὸ βερύκοκκον.
τὸ βῆμα, πληθ. τὰ βήματα.
βηματίζω, βηματίγ'ς βηματίζ, βηματίζουμ, βηματίζτη, βηματίζνη, παρατ. βημάτ'ζα, βημάτ'ζες βημάτ'ζε, βηματίζαμ, βηματίζτε, βηματίζαν, μέλλ. θὰ βηματίσω, θὰ βηματίγ'ς, θὰ βηματίζ, θὰ βηματίσουμ, θὰ βηματίστε, θὰ βηματίσνε, ἀόρ. βημάτ'σα, βημάτ'σες, βημάτ'σε, βηματίσαμ, βηματίστε, βηματίσαν.
ὁ βήχας= ὁ βήξ.
τὸ βήξμο, πληθ. τὰ βηξίματα=ἡ βῆξις.
βήχω, βήχ'ς, βήχ', βήχουμ, βήχτη, βήχνη, παρατ. ἔβχα, ἔβχες, ἔβχε, βήχαμ, βήχτε, βήχαν, μέλλ. θὰ βήξης κλπ., ἀόρ. ἔβξα, πληθ. βήξαμ κλπ.
βιάζουμη=ἐπείγομαι, βιάζεση, βιάζετη, βιαζόμαστη, βιάζεστη, βιάζντην, παρατ. βιάζουμνη, βιάζεσνη, βιάζνταν, βιαζόμαστε, βιάζεστε, βιάζνταν, μέλλ. θὰ βιαστῶ κλπ., ἀόρ. βιάστκα κλπ.
ἡ βιασύν', πληθ. οἱ βιασύνες=ἡ σπουδή, ἡ βιασύνη.
ὁ βιαστικός, ἡ βιαστικιά, τὸ βιαστικὸ=ὁ σπεύδων, ὁ ἐπειγόμενος.
τὸ βιβλίο, πληθ. τὰ βιβλία.
ἡ βίγλα, γεν. τς βίγλας, πληθ. οἱ βίγλες=ἡ σκοπή, ἡ σκοπιά.
ὁ βιγλάτορας, ὁ σκοπὸς τῆς βίγλας.
βιγλίζω=φυλάττω ἀγρύπνως, βιγλίγ'ς, βιγλίζ, βιβλίζουμ, βιγλίζτη, βιγλίζνη, παρατ. βίγλιζα, βίγλιζες, βίγλιζε, βιγλίζαμ, βιγλίζτε, βιγλίζαν, μέλλ. θὰ βιγλίσω, θὰ βιγλίγ'ς, θὰ βιγλίς, θὰ βιγλίσουμ, θὰ βιγλίστε, θὰ βιγλίσνε, ἀόρ. βίγλισα, βίγλισες, βίγλισε, βιγλίσαμ κλπ.
ἡ βίδα, γεν. τς βίδας, πληθ. οἱ βίδες=ὁ κοχλίας.
βιδώνω=κοχλιῶ, εἰσάγω τὸν κοχλίαν. Παρατ. βίδωνα, μέλλ. θὰ βιδώσω, ἀόρ. βίδωσα, βίδωσες, βίδωσε, βιδώσαμ, βιδώστε, βιδώσαν.
τὸ βιὸ=ὁ θησαυρός. Λέξις ἄκλητος εἰς τὸν ἑνικὸν καὶ πληθυντικόν.
τὸ βιολί, γεν. τ' βιολιοῦ, πληθ. τὰ βιολιὰ ἢ διολιά.
ὁ βλαβερός, ἡ βλαβερή, τὸ βλαβερὸ=ὁ μὴ ὠφέλιμος, ἐπιβλαβής.
ἡ βλακίγια, γεν. τς βλακίγιας, πληθ. οἱ βλακίγιες=ἡ βλακία.
ὁ βλάκας, γεν. τ' βλάκα, πληθ. οἱ βλάκες=ὁ βλάξ.
ἡ βλαστήμια, πληθ. οἱ βλαστήμιες=ἡ βλασφημία.
ὁ βλάστημος, ἡ βλάστημ, τὸ βλάστημο=ὁ βλάσφημος.
ἡ βλὴ=ἡ σκέψις.
ὁ βλογημένος, ἡ βλογημέν', τὸ βλογημένο=ὁ εὐλογημένος.
τὸ βλαστάρ, πληθ. τὰ βλαστάρια=τὸ βλαστάριον.
βλαστμῶ=βλασφημῶ. Παρατ. βλαστμοῦσα, μέλλ. θὰ βλαστμήσω, ἀόρ. βλαστήμσα, βλαστήμσες, βλαστήμσε, βλαστμήσαμ, βλαστμήστε κλπ.
βλάφτω=βλάπτω. Παρατ. ἔβλαφτα, ἔβλαφτες, ἔβλαφτε, βλάφταμ, βλάτετε, βλάφταν, μέλλ. θὰ βλάψω, ἀόρ. ἔβλαψα, πληθ. βλάψαμ κλπ.
βλέπω=ὁρῶ. Βλέπς, βλέπ, βλέβουμ, βλέπτη, βλέπνη.

βλογῶ=εὐλογῶ. Παρατ. βλογοῦσα, μέλλ. θὰ βλογήσω, ἀόρ. βλόγ᾽σα κλπ.

βογγῶ=γογγύζω. βογγᾶς, βογγᾶ, βογγοῦμη, βογγᾶτη, βογοῦνη, παρατ. βογγοῦσα, βογγοῦσες, βογγοῦσε, βογγούσαμ, βογγοῦστε, βογγοῦσαν, μέλλ. θὰ βογγύξω, θὰ γογγύξεις, θὰ γογγύξ, θὰ γογγύξουμ, θὰ γογγύξτη, θὰ γογγύξνη, ἀόριστ. γόγγξα, γόγγξες, γογγύξαμ, γογγύξτε, γογγύξαν.

τὸ βογγητὸ=ὁ γογγυσμός.

βολετὸ=εὔκολο, εὐχερές.

βολεύω=διορθώνω, τακτοποιῶ, σιάζω, παρατ. βόλεβα, μέλλ. θὰ βολέψω, ἀόρ. βόλεψα, βόλεψες, βόλεψε, βολέψαμ, βολέψτε, βολέψαν.

τὸ βόλ᾽=τὸ βόλι, ἡ βολίς.

βολ᾽κὰ=εὐχερῶς, εὐκόλως, βολικά.

βολ᾽κὸς=καλός, εὐχερής, εὔκολος, βολικός.

ὁ βόλος=πληθ. οἱ βόλ᾽.

ἡ βόλτα=μικρᾶς διαρκείας περίπατος.

ὁ βαρπᾶς, γεν. τοῦ βορηᾶ, πληθ. οἱ βορηάδες=ὁ βόρειος ἄνεμος.

ἡ βοσκὴ=ἀφθονία χόρτου πρὸς βόσκησιν.

ἡ βοσκοποῦλα, πληθ. οἱ βοσκοποῦλες=ἡ ποιμενίς.

ὁ βοσκὸς ἢ ὁ τσομπάν᾽ς=ὁ ποιμήν.

βουβαίνουμη=ἀποστομώνομαι, βουβαίνεση, βουβαίνετη, βουβαινόμαστη, βουβαίνντην, παρατ. βουβαίνουμνη, βουβαίνεσνη, βουβαίννταν, βουβαινόμαστε, βουβαίνεστε, βουβαίννταν, μέλλ. θὰ βουβαθῶ, θὰ βουβαθῆς, θὰ βουβαθῆ, θὰ βουβαθοῦμη, θὰ βουβαθῆτε, θὰ βουβαθοῦνη, ἀόρ. βουβάθκα, βουβάθκες, βουβάθκε, βουβαθήκαμ κλπ.

ἡ βουβαμάρα=ἡ ἀποστόμωσις, ἡ σιωπή.

ἡ βουβάλα, τς βουβάλας, πληθ. οἱ βουβάλες.

τὸ βουβάλ᾽, τ᾽ βουβαλιοῦ, πληθ. τὰ βουβάλια=ὁ βούβαλος.

ὁ βουβὸς=ἐννεός, ἄλαλος, μουγγός.

ἡ βνιᾶ, γεν. τς βνιᾶς, πληθ. οἱ βνιὲς=ἡ βουνιά, τὸ βόλβιτον.

ὁ βοῦρκος=ὁ βόρβορος, ἡ ἀλύς, ἡ λάσπη.

βουρλίζουμη=στροβιλίζομαι, περιφέρομαι ἀσκόπως.

τὸ βοῦρλο, πληθ. τὰ βοῦρλα=ὁ σχοῖνος, τὸ θρύον.

ἡ βοῦρτσα, πληθ. οἱ βοῦρτσες=ἡ ψήκτρα.

βουρτσίζω=κορῶ, ψήχω. Βουρτσίγ᾽ς, βουρτσίζ, βουρτσίζουμ, βουρτσίζτη, βουρτσίζνη, παρατ. βούρτσιζα, βούρτσιζες, βούρτσιζε, βορτσίζαμ, βουρτσίζτε, βουρτσίζαν, μέλλ. θὰ βουρσίσω, θὰ βουρτσίγ᾽ς θὰ βουρτσίς, θὰ βουρτσίσουμ, θὰ βουρτσίστη, θὰ βουρτσίσνη, ἀόρ. βούρτσισα, βούρτσισες, βούρτσισε, βουρτσίσαμ, βουρτσίστε, βουρτσίσαν.

ὁ βράχος, πληθ. οἱ βράχ᾽ καὶ τὰ βράχια.

βρέ, λέξις χυδαία=ἔ σύ.

ὁ βρεμμένος, ἡ βρεμμέν᾽, τὸ βρεμμένο=ὁ βρεγμένος.

τὸ βρέξμο, πληθ. τὰ βρεξίματα=ἡ βρέξις.

τὰ βρετίκια=τὸ εὕρετρον.

βρέχω, βρέχ᾽ς βρέχ᾽, βρέχουμ, βρέχτη, βρέχνη, ἔβρεχα, ἔβρεχες, ἔβρεχε, βρὲχαμ, βρέχτε, βρέχαν, μέλλ. θὰ βρέξω κλπ., ἀόρ. ἔβρεξα, ἔβρεξες, ἔβρεξε, βρέξαμ κλπ.

βρίζω=ὑβρίζω. βρίζ᾽ς, βρίζ, βρίζουμ, βρίζτη, βρίζνη, παρατ. ἔβριζα, μέλλ. θὰ βρίσω, ἀόρ. ἔβρισα.

ἡ βρισά, πληθ. οἱ βρισές=ἡ ὕβρις.

βρίσκω=εὑρίσκω. Βρίσκ᾽ς, βρίσκ᾽, βρίσκουμ, βρίσκτη, βρίσκνη, παρατ. εὕρισκα, εὕρισκες, εὕρισκε, βρίσκαμ, βρίσκτε, βρίσκαν, μέλλ. θὰ βρῶ, θὰ βρῆς, θὰ βρῆ,

θὰ βροῦμη, θὰ βρῆτε, θὰ βροῦνη, ἀόρ. βρῆκα, βρῆκες, βρῆκε, βρήκαμ, βρήκτε, βρῆκαν.

τὸ βούτμα, πληθ. τὰ βουτήματα=τὰ ἐμβαπτιζόμενα εἰς τὰ θερμὰ ροφήματα μπισκότα, κουλουράκια ἢ τεμάχια ἄρτου, ἡ κατάδυσις κλπ.

ὁ βουτηχτής, πληθ. οἱ βουτηχτάδες=ὁ δύτης, ὁ κολυμβητής.

ἡ βουτιά, πληθ. οἱ βουτιές=ἡ κατάδυσις.

τὸ βούτυρο, πληθ. τὰ βουτύρατα=ὁ βούτυρος.

βτῶ=καταδύομαι. Βτᾶς, βτᾶ, βτοῦμη, βτᾶτη, βτοῦνη, παρατ. βτοῦσα, βτοῦσες, βτοῦσε, βτούσαμ, βτοῦστε, βτοῦσαν, μέλλ. θὰ βτήξω, θὰ βτήξης, θὰ βτήξη, θὰ βτήξουμ, θὰ βτήξτη, θὰ βτήξνη, ἀόρ. βούτξα, βούτξες, βούτξε, βτήξαμ, βτήξτε, βτῆξαν.

ἡ βόχα=ἡ ἀποφορά, ἡ δυσοσμία, ἡ δυσωδία.

βραχνιάζω=βραγχιῶ, πάσχω ἐκ βράγχους. Κλίνεται ὁμαλῶς.

τὸ βράχνιασμα, πληθ. τὰ βραχνιάσματα=τὸ βράγχος.

ὁ βραχνιασμένος, ἡ βραχνιασμέν', τὸ βραχνιασμένο=ὁ βραχνός.

τὸ βράδ, πληθ. τὰ βράδυα=τὸ ἑσπέρας.

ἡ βραδυά, γεν. τς βραδυᾶς, πληθ. οἱ βραδυὲς=ἡ ἑσπέρα.

βραδυὰζ=γίνεται ὀψία.

βραδυάζουμη=καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς νυκτός, παρατ. βραδυάζουμνη, μέλλ. θὰ βραδυαστῶ, ἀόρ. βραδυάστκα, βραδυάστκες, βραδυάστκε, βραδυαστήκαμ κλπ.

ὁ βραδύγλωσσος, ἡ βραδύγλως, τὸ βραδύγλωσσο.

βράζω. Μεταφορ. ἀνησυχῶ πολύ.

ὁ βρακᾶς, πληθ. οἱ βρακάδες=ὁ ἐνδεδυμένος μεγάλας περισκελίδας.

τὸ βρακί, πληθ. τὰ βρακιὰ=ἡ σκελέα, τὸ περισκέλιον.

ἡ βρακοζώνα=ἡ ζώνη τῶν περισκελίδων.

τὸ βράσ'μο= (τὸ σ' ψιλὸν) =ἡ ἕψησις, τὸ βράσιμον.

ὁ βραστερός, ἡ βραστερή, τὸ βραστερὸ=ὁ εὐκολόβραστος.

ὁ βραστός, ὁ πρὸς βράσιν, πρὸς ἕψησιν.

τὸ βραχιόλ', πληθ. τὰ βραχιόλια=τὸ περικάρπιον (κόσμημα).

ἡ βροντή, γεν. τς βροντῆς, πληθ. οἱ βροντές.

τὸ βρόντμα=τὸ ἠχηρὸν κτύπημα.

βροντῶ, παρατ. βροντοῦσα, μέλλ. θὰ βροντήξω, ἀόρ. βρόντξα.

βροχερὸς (ὁ καιρός).

ἡ βροχή, γεν. τς βροχῆς, πληθ. οἱ βροχές.

ὁ βρυκόλακας, πληθ. οἱ βρυκολάκ'=εἴδωλον θανόντος.

βρυκολακιάζω, βρυκολάκιαζα, θὰ βρυκολακιάσω, βρυκολάκιασα κλπ.

ἡ βρύς, γεν. τς βρύσης, πληθ. οἱ βρύσες=ἡ κρήνη.

ἡ βρώμα=ἡ δυσοσμία, ἡ κακοσμία, ἡ δυσωδία.

ὁ βρωμιάρς, θηλ. ἡ βρωμιάρα, τὸ βρωμιάρκο=ὁ δυσώδης, ὁ δύσοσμος.

ἡ βρωμοδλειὰ=ἡ κακὴ πρᾶξις.

τὸ βύζαμα=ὁ θηλασμός, τὸ βύζαγμα.

βζαίνω=θηλάζω, πιπιλίζω. Παρατ. βύζαινα, μέλλ. θὰ βζάξω κλπ.

τὸ βζανιάρκο=τὸ θηλάζον βρέφος.

τὸ βζί, γεν. τ' βζοῦ, πληθ. τὰ βζᾶ=ὁ μαστός.

τὸ βύθος=τὸ βάθος.

ὁ βυθὸς (χυδαίως — ὁ πάτος — ἤτοι — στὸν πάτο τοῦ βαρελιοῦ).

τὸ βύσσ'νο, πληθ. τὰ βύσσνα=τὸ βύσσινον.

ἡ βυσσινιά, πληθ. οἱ βυσσινιὲς=ἡ βυσσινέα.

τὸ βῶδ, γεν. τ' βωδιοῦ, πληθ. τὰ βώδια=ὁ βοῦς.

τὸ βωδινὸ=τὸ κρέας τοῦ βοός.
τὸ βωδοκέφαλο=ἡ κεφαλὴ βοός.
ἡ βῶχα καὶ **βόχα**=ἡ ἀποφορά, ἡ κακοσμία, ἡ δυσοσμία.

Γ΄

ἡ γαβάθα=μέγα κύπελλον, κώθων.
ὁ γαβάρς=ὁ περιφερόμενος ἀσκόπως καὶ ἄνευ προορισμοῦ.
τὸ γάβγισμα καὶ **γαύγισμα**=ἡ ὑλακή, τὸ ὕλαγμα.
ἡ γαϊδάρα καὶ **ἡ γαδοῦρα**=ἡ θήλεια ὄνος.
ὁ γάδαρος καὶ **ὁ γάϊδαρος**=ὁ ὄνος.
τὸ γαδουράγκαθο, πληθ. τὰ **γαδουράγκαθα**=ὁ ὀνάκανθος.
τὸ γαδουρέλ', πληθ. τὰ **γαδουρέλια**=τὸ ὀνάριον.
τὸ γαδαροπόδαρο=τὸ ἀγριόστρειον.
τὸ γάλα, πληθ. τὰ **γάλατα**.
ἡ γαλαζόπετρα=ἡ κυανὴ πέτρα.
ὁ γαλάζος ἢ **ὁ γαλανὸς**=ὁ κυανοῦς.
ὁ γαλατερὸς=ὁ παράγων ἄφθονον γάλα καὶ ὁ ὅμοιος πρὸς γάλα.
τὰ γαλατερά=τὰ γαλακτερὰ (προϊόντα).
τὸ γαλατάδκο=τὸ γαλακτοπωλεῖον.
ὁ γαλατᾶς=ὁ γαλακτοπώλης.
ἡ γαλήν' (συνηθέστερον—ἡ μπονάτσα) =ἡ γαλήνη, ἡ νηνεμία.
ὁ γαμπρὸς=ὁ νυμφίος, ὁ γαμβρός.
γανώνω=κασσιτερῶ, κλίνεται ὁμαλῶς.
τὸ γάνωμα=τὸ κασσιτέρωμα, ἡ γάνωσις.
ὁ γανωτζῆς, πληθ. οἱ **γανωτζῆδες**=ὁ κασσιτερωτής.
γαργαλῶ, **γαργαλᾶς γαργαλᾶ**, **γαργαλοῦμη**, **γαργαλάτη**, **γαργαλοῦνη**. Παρατ. **γαργαλοῦσα**, **γαργαλοῦσες**, **γαργαλοῦσε**, **γαργαλούσαμ**, **γαργαλοῦστε**, **γαργαλοῦσαν**, μέλλ. θὰ **γαργαλήσω**, ἀόρ. **γαργάλ'σα**, **γαργάλ'σες**, **γαργάλ'σε** κλπ.
τὸ γαργάλ'σμα=τὸ γαργάλισμα.
ἡ γαργάρα=ὁ ἀναγαργαρισμός.
τὸ γαργάρσμα=ὁ γαργαρισμός.
ἡ γαρίδα, πληθ. οἱ **γαρίδες**=ἡ καρίς.
ἡ γαροφαλλιά, πληθ. οἱ **γαροφαλλιὲς**=ἡ δίανθος.
τὸ γαρόφαλλο ἢ **τὸ γαρύφαλλο** ἢ **τὸ καρόφαγο**=τὸ γαρίφαλλον.
ἡ γάτα, γεν. τς **γάτας**, πληθ. οἱ **γάτες**=ἡ γαλῆ.
ὁ γάτος, πληθ. οἱ **γάτ'**=ἡ γαλῆ.
ὁ γάτζος, τ' **γάντζ**, πληθ. οἱ **γάτζ**=ὁ γάτζος.
τὸ γατί, γεν. τ' **γατιοῦ**, πληθ. τὰ **γατιὰ**=ὁ γαλιδεύς.
ὁ γδάρτ'ς, γεν. τ' **γδάρτ**, πληθ. οἱ **γδάρτες**=ὁ ἐκδορεύς.
γδέρνω=ἐκδέρω, παρατ. **ἔγδερνα**, μέλλ. θὰ **γδάρω**, ἀόρ. **ἔγδαρα**.
τὸ γδί, πληθ. τὰ **γδιὰ**=τὸ ἰγδίον, ἡ ἴγδη, τὸ γουδί.
τὸ γδοχέρ=τὸ ἰγδοκόπανον.
τὸ γδάρσμο, πληθ. τὰ **γδαρσίματα**=ἡ ἐκδορά.
γδύνουμη=ἐκδύομαι, παρατ. **γδύνουμινη**, **γδύνεσγη**, **γδύνγναν**, **γδυνόμαστε**, **γδύνεστε**, **γδύνγναν**, μέλλ. θὰ **γδυσῶ** κλπ. ἀόρ. **γδύστκα**, **γδύστκες**, **γδύστκε**, **γδύστήκαμ**, **γδυστῆκτε**, **γδυστήκαν**.
ὁ γδυτός, **ἡ γδυτή**, τὸ **γδυτὸ**=ὁ γυμνός.
ἡ γειά, δοτ. στὴ **γειά**, αἰτ. τ' **γειὰ**=ἡ ὑγεία.
ὁ γείτωνας, γεν. τ' **γείτονα**, πληθ. οἱ **γ'τόν'**=ὁ γείτων.

ἡ γ'τόν'σα=ἡ γειτων, πληθ. οἱ γ'τόν'σες.
γ,τονεύω=γειτνιάζω. Παρατ. γ'τόνευα, γ'τόνευες, γ'τόνευε, γ'τονεύαμ, γ'τονεύτε, γ'τονεύαν, μέλλ. θὰ γ'τονέψω, θὰ γ'τονέψης θὰ γ'τονέψ, θὰ γ'τονέψουμ, θὰ γ'τονέψτη, θὰ γτονέψνη, ἀόρ. γ'τόνεψα, γ'τόνεψες, γ'τόνεψε, γ'τονέψαμ, γ'τονέψτε, γ'τονέψαν.
ἡ γ'τονιὰ=ἡ γειτνίασις, ἡ γειτονία.
γκαστρώνω ἢ ἀγκαστρώνω=ποιῶ ἔγκυον.
τὸ γκάστρωμα=ἡ κύησις=τὸ ἐγκάστρωμα.
ἡ γκαστρωμέν, πληθ. οἱ γκαστρωμένες=ἡ ἔγκυος.
γκαστρωλογιέμη=πάσχω ἐγκυμονοῦσα, παρατ. γκαστρωλογιέμνη.
γέβουμη=γεύομαι. Παρατ. γέβουμνη, μέλλ. θὰ γεφτῶ, ἀόρ. γέφτκα.
τὸ γέλασμα=ἡ ἐξαπάτησις, ἡ ἀπάτη, ὁ μυκτηρισμός.
ὁ γελασμένος=ὁ ἐξαπατηθείς, ὁ ζημιωθείς.
ὁ γελαστὸς=χαρωπός, πρόσχαρος, φαιδρός.
τὸ γέλιο=ὁ γέλως.
γελῶ, γελᾶς, γελᾶ, γελοῦμη, κλπ. παρατ. γελοῦσα, μέλλ. θὰ γελάσω, ἀόρ. γέλασα, γέλασες, γέλασε, γελάσαμ, γελᾶστε, γελάσαν.
γεμᾶτος=ὁ πλήρης, ὁ μεστὸς καὶ ὁ εὐτραφής.
γεματίζω=δοκιμάζω ἂν τὸ φαγητὸν εἶναι νόστιμον ἢ ἐπιτυχημένον, παρατ. γεμάτ'ζα, μέλλ. θὰ γεματίσω, ἀόρ. γεμάτ'σα.
τὸ γέμζμα=ἡ πλήρωσις, τὸ γέμισμα, πληθ. τὰ γεμίσματα.
ὁ Γενάρς, γεν. τ' Γενὰρ καὶ τ' Γεναριοῦ=ὁ Ἰανουάριος.
γεμίζω=πληρῶ, παρατ. γέμζα, μέλλ. θὰ γεμίσω, ἀόρ. γέμσα.
τὸ γέν'=ἡ γενειάς, τὸ γένι.
ἡ γέννα=ὁ τοκετός, γεν. τς γέννας, πληθ. οἱ γέννες.
τὸ γενιμπαχὰρ=τὸ ἄμωμον.
τὸ γένν'μα=τὸ γέννημα.
γεννηέμη=γεννῶμαι, παρατ. γεννηέμνη, μέλλ. θὰ γενν'θῶ, ἀόρ. γεννήθκα, γεννήθκες, γεννήθκε, γενν'θήκαμ, γενν'θήκτε, γενν'θήκαν.
ὁ γενν'μένος=ὁ γεννηθείς.
τὸ γένος=ἡ γενεά, τὸ φῦλον, ἡ ράτσα.
τὰ γενν'τούρια=τὰ γεννέθλια, ἡγέννησις .
γερὰ=δυνατά, στερεά, ἰσχυρῶς (ἐπίρρημα).
τὸ γεράκ', γεν. τ' γερακιοῦ, πληθ. τὰ γεράκια=ὁ ἱέραξ.
τὰ γηρατιὰ ἢ τὰ γεράματα=τὸ γῆρας.
γέρνω=κλίνω. Γέρειν'ς, γέρειν, γέρνουμ, γέρνετη, γέρνη, παρατ. ἔγερνα, μέλλ. θὰ γείρω, θὰ γείρς κλπ. ἀόρ. ἔγειρα, ἔγειρες, ἔγειρε, γείραμ, γείρτε, γείραν.
γερνῶ=γηράσκω. Μέλλ. θὰ γεράσω, ἀόρ. γέρασα.
ὁ γέρος=ὁ γέρων. γεν. τ' γέρου, πληθ. οἱ γέρ.
ὁ γεροντκὸς=ὁ γεροντικός, θηλ. ἡ γεροντκιά, οὐδ. τὸ γεροντκό.
ἡ γεροντοκὸρ=ἡ γραῖα παρθένος, ἡ ἄγαμος.
τὸ γεροντοπαλλήκαρο=ὁ ἄγαμος ἡλικιωμένος (γέρων).
γεύουμη καὶ γέβουμη.
τὸ γεφῦρ καὶ τὸ γιοφῦρ=ἡ γέφυρα, πληθ. τὰ γεφύρια.
ἡ γῆς, γεν. τς γῆς, δοτ. στ' γῆς, αἰτ. τ' γῆ=ἡ γῆ.
γιά=διά, ἢ διαζευκτικὸν ἢ (γιὰ ἐσὺ γιὰ ἠγώ).
ἡ γιαγιὰ=ἡ προμάμμη. Πληθ. οἱ γιαγιάδες.
ὁ γιαλὸς=ἡ ἀκτή, ὁ αἰγιαλός, ἡ ἀκροθαλασσιά.
τὸ γιασεμὶ ἢ διασεμὶ=ἡ ἰάσμη ἢ τὸ ἰάσμινον.
τὸ γιατάκ'=ὁ πρόχειρος κοιτών, ἡ στρωμνή.

γιατὶ=διατὶ καὶ διότι (σύνδεσμος τελικὸς καὶ ἐρωτημ.).
γιατρὸς=ὁ ἰατρός. Πληθ. οἱ γιατροί.
τὸ γίδ, πληθ. τὰ γίδια=τὸ ἐρίφιον.
ἡ γίδα=ἡ αἴξ, ἡ αἶγα, ἡ κατσίκα. Πληθ. οἱ γίδες.
ἡ γιδοπροβειὰ=ἡ αἰγίς, πληθ. οἱ γιδοπροβειές.
γίνουμη=γίγνομαι, γίνομαι. Παρατ. γίνουμνη, μέλλ. θὰ γίνω. ἀόρ. ἔγινα, ἔγινες, ἔγινε, γίναμ, γίν-τε, γίναν.
ὁ γινωμένος ἢ γενωμένος=ὁ ὥριμος, ὁ τελειωμένος.
τὸ γιόμα=τὸ γεῦμα (πὰ στὸ γιόμα=τὴν μεσημβρίαν).
τὸ γιουβὲτς ἢ τὸ γιοβὲτς=φαγητὸν μὲ βάσιν τὸ κριθαράκι.
τὸ γιουροῦς=ἡ ἔφοδος, ἡ ἐπιδρομή.
ἡ γκαβάδα καὶ γκαβομάρα=ἡ τυφλότης, ἡ στραβομάρα.
ἡ γκαντεμοίζκια=ἡ καταραμένη (ἡ ἀφουρσμέν').
τὸ γκάρσμα=ὁ ὀγκηθμός.
γκαρύζ, παρατ. γκάρζε, μέλλ. θὰ γκαρύζ, ἀόρ. γκάρζε=ὀγκανίζει.
τὸ γκάστρωμα=ἡ σύλληψις.
ἡ γκαστρωμέν', πληθ. οἱ γκαστρωμένες=ἡ ἔγκυος.
γκαστρώνω=ἔγκυον ποιῶ. Παρατ. γκάστρωνα κλπ.
τὸ γκέμ, πληθ. τὰ γκέμια=ὁ χαλινός, τὸ χαλ'νάρ.
τὸ γκομαχητό, πληθ. τὰ γκομαχητὰ=ὁ γογγυσμός.
γκρεμίζω=κρημνίζω. Παρατ. γρέμζα, μέλλ. θὰ γκρεμίσω, ἀόρ. γκρέμσα.
ὁ γκρεμνός, πληθ. οἱ γκρεμνοὶ=ὁ κρημνός.
ἡ γκρίνια=ἡ ἔρις, ἡ διχόνοια, ἡ μουρμοῦρα.
γκρινιάζω=μερψιμοιρῶ, ἐρίζω, φιλονικῶ, μουρμουρίζω.
γκρινιάρς, ἡ γκρινιάρα=ὁ μεμψίμοιρος, ὁ δύστροπος.
ὁ γλάρος, πληθ. οἱ γλάρ.
ἡ γλάστρα=ἡ γάστρα, τὸ ἀρδάνιον.
γλείφω=λείχω. Παρατ. ἔγλειφα, μέλλ. θὰ γλείψω, ἀόρ. ἔγλειψα.
τὸ γλείψμο, πληθ. τὰ γλειψίματα=ἡ λείχασις.
τὸ γλέντ, πληθ. τὰ γλέντια=ἡ διασκέδασις.
ὁ γλεντζές, πληθ. οἱ γλεντζέδες=ὁ φίλος τῶν γλεντιῶν, τῶν διασκεδάσεων.
γλεντῶ=διασκεδάζω. Παρατ. γλεντοῦσα, μέλλ. θὰ γλεντήσω, θὰ γλεντήγ'ς, θὰ γλεντήγ, θὰ γλεντήσουμ κλπ. ἀόρ. γλέντ'σα, γλέντ'σες, γλέντ'σε, γλεντήσαμ, γλεντήστε, γλεντήσαν.
γλήγορα=ἀσμένως, ταχέως, ἀμέσως, πάραυτα.
γλίδα=ρυπαρότης (ἐπὶ ἐνθυμάτων, σκευῶν κλπ.).
γλιστρῶ=ὀλισθαίνω. Μέλλ. θὰ γλιστρήσω, τὰ γλιστρήγ'ς κλπ.
ἡ γλύκα, πληθ. οἱ γλύκες=ἡ γλυκύτης.
τὸ γλυκάδ, γεν. τ' γλυκαδιοῦ=τὸ ὄξος.
τὰ γλυκάδια=οἱ φαγώσιμοι ἀδένες τῶν σφαγίων.
γλυκαίνω=θέλγω, παρατ. γλύκαινα, μέλλ. θὰ γλυκάνω, ἀόρ. γλύκανα, γλύκανες, γλύκανε, γλυκάναμ, γλυκὰν-τε, γλυκάναν.
ἡ γλυκειά, πληθ. οἱ γλυκὲς=ἡ γλυκεῖα.
τὸ γλυκό, πληθ. τὰ γλυκὰ=τὸ γλυκύ, τὸ γλύκισμα.
γλυκοκυττάζω=βλέπω τρυφερά, βλέπω ἐρωτικά.
τὸ γλυκοκολόκ'θο, πληθ. τὰ γλυκοκολόκ'θα=ἡ γλυκεῖα κολοκύνθη.
τὸ γλυκολέμονο=τὸ μελίκιτρον.
ὁ γλυκομίλ'τος=ὁ εὐγενῆς, ὁ εὐπροσήγορος.
ὁ γλυκός, ἡ γλυκειά, τὸ γλυκὸ=ὁ γλυκύς, εὐάρεστος, τερπνός.
γλυκοφιλῶ=καταφιλῶ, κατασπάζομαι.

τὸ γλυκοχάραμα=τὸ λυκόφως, τὸ λυκαυγές.
γλυκοχαράζ=ροδίζει ἡ αὐγή.
γλυτώνω=σώζομαι, ἢ λυτρώνω τινά, ἀπαλλάσσομαι, παρατ. γλύτωνα, μέλλ. θὰ γλυτώγ᾽ς κλπ. ἀόρ. γλύτωσα κλπ.
γλυτωμὸς=λύτρωσις, σωτηρία, ἀπαλλαγή.
γλυφίζ=εἶναι γλυφός.
γλύφω=λείχω, γλύφς, γλύφ, γλύφουμ, γλύφτη, γλύφτνη.
ἡ γλῶσσα, πληθ. οἱ γλῶσσες.
ὁ γλωσσοδέτ᾽ς=ὁ γλωσσοδέτης (ἀσθένεια τῆς γλώσσης).
γλωσσοτρώγω=κακολογῶ, κουτσομπολεύω, καταρῶμαι, παρατ. γλωσσότρωγα, μέλλ. θὰ γλωσσοφάγω, ἀόρ. γλωσσόφαγα, γλωσσόφαγες, γλωσσόφαγε, γλωσσοφάγαμ.
γλωσσοφαγιὰ=καταλαλιὰ εἰς βάρος τινός.
τὸ γνέψιμο, πληθ. τὰ γνεψίματα=τὸ νεῦμα.
γνέφω=νεύω. Παρατ. ἔγνεφα, μέλλ. θὰ γνέψω, ἀόρ. ἔγνεψα.
ἡ γνώμ, πληθ. οἱ γνῶμες=ἡ γνώμη.
ὁ γνωμικός, ἡ γνωμικιά, τὸ γνωμικὸ=ὁ λογικός.
ἡ γνὼς=ἡ γνῶσις.
ὁ γνωστκός, ἡ γνωστκιά, τὸ γνωστκὸ=ὁ σώφρων, ὁ ἐχέφρων.
γογγύζω, γόγγυζα, θὰ γογγύξω, γόγγυξα=γογγύζω.
γονατίζω=γονυπετῶ, καταβάλλομαι, κάμπτομαι. Γονάτ᾽ζα, θὰ γονατίσω, γονάτ᾽σα, γονάτ᾽σες, γονάτ᾽σε, γονατίσαμ κλπ.
τὸ γόνατο, πληθ. τὰ γόνατα=τὸ γόνυ.
ὁ γονὸς καὶ γονειός, πληθ. οἱ γονοὶ=ὁ γονεύς.
ὁ γόνος=τὸ γένος, ἡ ράτσα.
ἡ γούβα=πληθ. οἱ γοῦβες=ὁ λάκκος.
ἡ γουλιά, πληθ. οἱ γουλιὲς=δόσις ὑγροῦ ἐφ᾽ ἅπαξ καταπιομένη.
τὸ γουλὶ καὶ γλί, πληθ. τὰ γλιὰ=ὁ καβλός, τὸ λαχανόγουλο.
ὁ γούλιαρος, ἡ γλιάρα, τὸ γλιάρκο=ὁ λαίμαργος.
τὸ γουμάρ, γεν. τ᾽ γουμαριοῦ, πληθ. τὰ γουμάρια=τὸ φορτίον.
τὸ γουργούρσμα καὶ γουργουρτὸ=τὸ γουργούρισμα.
γουρλώνω=ἀνοίγω τοὺς ὀφθαλμοὺς πέραν τοῦ δέοντος ἐξ ἐκπλήξεως ἢ φόβου ἢ τρόμου ἢ μεγάλης χαρᾶς.
ἡ γοῦρνα=Πρωτόγονος λουτὴρ ἢ μικρὰ λιθίνη δεξαμενὴ ὕδατος, γεν. τς γούρνας, πληθ. οἱ γοῦρνες κλπ.
ἡ γουρούνα, πληθ. οἱ γουροῦνες=ἡ γρωνάς, ἡ σύαινα.
τὸ γουροῦν᾽, γεν. τ᾽ γουρουνιοῦ, πληθ. τὰ γουρούνια=ὁ χοῖρος.
ὁ γουρνίσιος, θηλ. ἡ γουρνίσα=ὁ χοίρειος.
ἡ γουρνόμαντρα=τὸ χοιροστάσιον, τὸ γουρουνομάντρι.
ἡ γουρονότριχα, πληθ. οἱ γουρουνότριχες=ἡ ὕστριξ.
τὸ γουρτζέλ᾽, πληθ. τὰ γουρτζέλια=τὸ χοιρίδιον, τὸ γουρουνάκι.
ὁ γούρτζελος=ὁ σωματώδης χοῖρος.
ὁ γόφος, πληθ. οἱ γὸφ=τὸ ἰσχίον.
τὸ γράμμα, πληθ. τὰ γράμματα=ἡ ἐπιστολή.
ὁ γραμματέας, πληθ. οἱ γραμματικοὶ=ὁ γραμματεύς.
ὁ γραμματ᾽ζούμενος=ὁ ἐγγράμματος, πληθ. οἱ γραμματ᾽ζούμεν᾽.
τὸ γρασίδ, τ᾽ γρασιδιοῦ, πληθ. τὰ γρασίδια=ἡ χλόη.
γρατζουνίζω=ἀμύσσω, προξενῶ ἀμυχὴν ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος, παρατ. γρατζούν᾽ζα, μέλλ. θὰ γρατζουνίσω, ἀόρ. γρατζούν᾽σα.
τὸ γρατζούν᾽σμα=ἡ ἀμυχή.
τὸ γραφεῖο, πληθ. τὰ γραφεῖα.

ὁ γραφιάς, γεν. τ᾽ γραφιᾶ, πληθ. οἱ γραφιάδες=ὁ γραφεύς.
ὁ γραφτός, ἡ γραφτή, τὸ γραφτὸ=ὁ γραπτός.
γράφω, γράφς, γράφ, γράφουμ, γράφτη, γράφτνη, παρατ. ἔγραφα, ἔγραφες, ἔγραφε, γράφαμ, γράφτε, γράφαν, μέλλ. θὰ γράψω κλπ.
γριτζανίζω ἢ τραγανίζω=τρωγανίζω.
ἡ γροθιὰ ἢ ὁ γρόθος=ὁ γρόνθος.
γυμνάζω=ἀσκῶ, παρασκευάσω, ἐκγυμνάζω, προπονῶ.
ὁ γυμναστής, γεν. τ᾽ γυμναστῆ, πληθ. οἱ γυμναστές.
ἡ γ᾽ναῖκα=ἡ γυνή. Γεν. τς γ᾽ναίκας, πληθ. οἱ γ᾽ναῖκες.
ἡ γ᾽ναικάρα=ἡ σωματώδης γυνή.
ὁ γ᾽ναικωτός, πληθ. οἱ γ᾽ναικωτοὶ=ὁ θηλυπρεπής.
ὁ γυρισμὸς=ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἐπιστροφή.
ὁ γυρμένος, πληθ. οἱ γυρμέν᾽=ὁ ἐπικαμπής, ὁ κυρτωμένος.
τὸ γύρσμα=ἡ στροφή, ἡ καμπή, ὁ ἑλιγμός.
ὁ γῦρος, πληθ. οἱ γῦρ=ὁ κύκλος, ἡ περιφέρεια, ἡ περίμετρος.
γύρω ἢ γύρω γύρω=γύρωθεν.
ὁ γύφτος, πληθ. οἱ γύφτ=ὁ ἀθίγανος, ὁ σιδηρουργός.
ἡ γωνιά, πληθ. οἱ γωνιὲς=ἡ γωνία.
ὁ γωνιακὸς=ὁ γωνιαῖος.

Δ΄

τὸ δάγκαμα ἢ δάγκωμα ἢ δαγκανιὰ ἢ δαγκαματιά, πληθ. τὰ δαγκάματα ἢ οἱ δαγκανιὲς=τὸ δῆγμα, ἡ δῆξις, τὸ δῆγμα.
ὁ δαγκανιάρς, θηλ. ἡ δαγκανιάρα=ὁ δήκτης.
δαγκάνω=δάκνω. Παρατ. δάγκανα, θὰ δαγκάσω, δάγκασα κλπ.
τὸ δαδί, πληθ. τὰ δαδιὰ=ἡ δάς.
ὁ δαίμονας, πληθ. οἱ δαιμόν᾽=ὁ δαίμων.
ὁ δαιμον᾽σμένος=ὁ ψυχοπαθής, ὁ φρενοβλαβής.
τὸ δάκρυο, πληθ. τὰ δάκρυγια=τὸ δάκρυ.
δακρύζω=δακρύω. Παρατ. δάκρυζα, μέλλ. θὰ δακρύσω κλπ.
ὁ δακρυσμένος, πληθ. οἱ δακρυσμέν᾽=ὁ ἔνδακρυς.
τὸ δαμάλ᾽=ὁ μόσχος, τὸ ταυρί, τὸ μοσχάρ.
δανείζω, παρατ. δάν᾽ζα, μέλλ. θὰ δανείσω, ἀόρ. δάν᾽σα.
τὸ δάν᾽σμα=τὸ δάνεισμα, ὁ δανεισμός.
ὁ δαν᾽στὴς, πληθ. οἱ δαν᾽στάδες=ὁ δανειστής.
τὸ δάρσ᾽μο=ὁ δαρμός.
ὁ δαρμένος, πληθ. οἱ δαρμέν᾽=ὁ δαρείς.
τὸ δάσος, πληθ. τὰ δάς.
ἡ δασκάλα, πληθ. οἱ δασκάλες=ἡ διδασκάλισσα.
ὁ δάσκαλος, πληθ. οἱ δασκάλ᾽=ὁ διδάσκαλος.
δασκαλεύω=συμβουλεύω, νουθετῶ, ἐνημερώνω.
ἡ δάφην᾽, πληθ. οἱ δάφνες=ἡ δάφνη.
ὁ δαφνοστεφανωμένος=ὁ δαφνοστεφής.
τὸ δαχτλέρ, πληθ. τὰ δαχτλέρια=τὸ δακτυλάκι, ὁ ὠτίτης.
ἡ δαχτλήθρα=ἡ δακτυλίθρα.
τὸ δαχτλίδ, πληθ. τὰ δαχτλίδια=ὁ δακτύλιος.
ἡ δαχτυλ᾽δόπετρα=ὁ δακτυλιόλιθος (λίθος ἀξίας).
δαχτυλιδωτὸς ἢ δαχτυλωτὸς=ὁ δακτυλιωτός.
τὸ δάχτυλο, πληθ. τὰ δάχτυλα=ὁ δάκτυλος.

δὲ=δέγ.
δείχνω=δεικνύω, παρατ. ἔδχνα, ἔδχνες, ἔδχνε, δείχναμ, δείχνετε, δείχναν, μέλλ. θὰ δείξω, ἀόρ. ἔδξα, ἔδξες κλπ.
δέκα, ἔντεκα, δώδεκα, δεκατρίγια, δεκατέσσερα, δεκαπέντη, δεκάξ, δεκαεφτά, δεκοχτώ, δεκαννηά.
ἡ δεκάρα, γεν. τς δεκάρας, πληθ. οἱ δεκάρες.
μιά δεκαριὰ=ἡ δεκάς.
τὸ δεμάτ, γεν. τ' δεματιοῦ, πληθ. τὰ δεμάτια=τὸ δεμάτιον.
δεματιάζω, δεμάτιαζα, θὰ δεματιάσω, ἀόρ. δεμάτιασα=σχηματίζω δεσμίδας ἐκ θερισθέντων σιτηρῶν.
τὸ δεντρὶ=τὸ μικρὸν δένδρον.
τὸ δέντρο, πληθ. τὰ δέντρα=τὸ δένδρον,
ὁ δεντρότοπος, πληθ. οἱ δεντροτόπ=ὁ δενδρών.
δένω=δέω, παρατ. ἔδενα, μέλλ. θὰ δέσω ἀόρ. ἔδεσα.
δεξά=ἐκ δεξιῶν (ἐπίρρημα).
ἡ δεξὰ=ἡ δεξιά.
τὸ δερμάτ, πληθ. τὰ δεμάτια=τὸ δέρμα, τὸ δερμάτιον.
δέρνω=κτυπῶ, μαστιγώνω, ραβδίζω.
τὸ δέσ'μο=ἡ δέσις, τὸ δέσιμον.
ὁ Δεσπότ'ς=ὁ Δεσπότης, ὁ Μητροπολίτης.
ὁ δεσποτκὸς=ὁ μητροπολιτικός.
ὁ δεύτερος, ἡ δεύτερ, τὸ δεύτερο.
δευτερώνω, δευτέρωσα, θὰ δευτερώσω, δευτέρωσα=δευτερῶ.
δέχουμη, δέχουμνη, θὰ δεχτῶ, ἀόρ. δέχτκα=δέχομαι.
δηλαδὴς=δηλαδή, ἤτοι.
τὸ δηλητήριο=τὸ δηλητήριον.
ὁ δήμαρχος, γεν. τ' δήμαρχου, πληθ. οἱ δημάρχ'.
διεβάζω, διεβάγ'ς, διεβάζ, διεβάζουμ, διεβάζτη, διεβάζνη, παρατ. διέβαζα, μέλλ. θὰ διαβάγ'ς, θὰ διεβάς, θὰ διεβάσουμ κλπ. ἀόρ. διέβασα κλπ.
τὸ διέβασμα, πληθ. τὰ διεβάσματα=ἡ ἀνάγνωσις, ἡ μελέτη.
ὁ διαβάτ'ς, γεν. τ' διαβάτ, πληθ. οἱ διαβάτες=ὁ διαβάτης.
ἡ διαβολιά, πληθ. οἱ διαβολιές=ἡ πονηρία, ἡ πανουργία.
ἡ διαβόλ'σα=ἡ πανοῦργα, ἡ σατανικὴ γυνή.
ὁ διάβολος, πληθ. οἱ διαβόλ'.
ἡ διαθήκ', πληθ. οἱ διαθῆκες=ἡ διαθήκη.
τὸ διαλάλ'μα, πληθ. τὰ διαλαλήματα=ἡ διαλάλησις, κοινολόγησις.
ὁ διαλαλ'τής, πληθ. οἱ διαλαλ'τάδες=ὁ δημόσιος κήρυξ, ὁ ντελάλης.
διαλέγω=ἐκλέγω, παρατ. διάλεγα, μέλλ. θὰ διαλέξω, ἀόρ. διάλεξα.
ὁ διαλογισμὸς=ὁ συλλογισμός, ἡ σκέψις.
ὁ διαμαντένιος=ὁ ἀδαμάντινος.
τὸ διαμάντ, πληθ. τὰ διαμάντια=ὁ ἀδάμας.
τὰ διαμαντικὰ=τὰ τιμαλφῆ, τὰ κοσμήματα.
ἡ διασκελιὰ=μέγα βῆμα.
ἡ διαταγή, πληθ. οἱ διαταγὲς=ἡ διαταγή.
διατάζω, παρατ. διάταζα, μέλλ. θὰ διατάξω, ἀόρ. διάταξα.
διαφεντέβω=ἐξουσιάζω, προστατεύω.
διαφέρω, παρατ. διάφερνα, μέλλ. θὰ διαφέρω.
ἡ διαφορά, πληθ. οἱ διαφορές.
τὸ διάφορο=τὸ πρὸς ἐπίλυσιν ζήτημα (τὶ διάφορο ἔχτη;).
δικάζω, δίκαζα, θὰ δικάσω, ἀόρ. δίκασα, πληθ. δικάσαμ κλπ.

δικαιώνω=ἀπονέμω τὸ δίκαιον.
τὸ δικαστήριο, πληθ. τὰ δικαστήρια=τὸ δικαστήριον.
ὁ δικαστής, γεν. τ' δικαστῆ, πληθ. οἱ δικαστές.
ἡ δίκ', πληθ. οἱ δίκες=ἡ δίκη.
ὁ δικηόρος, γεν. τ' δικηόρ, πληθ. οἱ δικηγόρ=ὁ δικηγόρος.
τὸ δίκηο, πληθ. τὰ δίκηα=τὸ δίκαιον.
ἡ δκράν', πληθ. οἱ δκράνες=τὸ δίκρανον.
τὸ δίμτο=ὕφασμα λευκὸν ἢ χρωματιστὸν μὲ πυκνὴν ὕφανσιν.
διορθώνω, παρατ. διώρθωνα, μέλλ. θὰ διορθώσω, θὰ διορθώ'ς, θὰ διορθώς, θὰ διορθώσουμ κλπ. ἀόρ. διώρθωσα, διώρθωσες, διώρθωσε κλπ.
ἡ διορία=ἡ προθεσμία.
δίπατος, θηλ. ἡ δίπατ. οὐδέτ. τὸ δίπατο=ἡ διώροφος (οἰκία).
δίπλα=παρὰ πλεύρως.
δπλώνω=πτύσσω, διπλῶ, παρατ. δίπλωνα, μέλλ. θὰ δπλώσω, ἀόρ. δίπλωσα, δίπλωσες, δίπλωσε, δπλώσαμ, δπλώστε, δπλώσαν.
διπλοπόδ, κάθημαι χαμαὶ μὲ κεκαμμένους τοὺς πόδας χιαστί.
ὁ διπλός, ἡ δπλῆ, τὸ δπλὸ=ὁ διπλούς, ἡ διπλῆ, τὸ διπλοῦν.
τὸ δισάκ', πληθ. τὰ δσάκια=τὸ δισάκκιον.
τὸ δισεγγόνι μ'=τὸ δισέγγονόν μου (καὶ διὰ τὰ τρία γένη).
ἡ δικάλα=διχαλωτὸν κατασκεύασμα ἐκ ξύλου ἢ μετάλλου.
τὸ δίχτ, γεν. τ' διχτιοῦ, πληθ. τὰ δίχτυα=τὸ δίκτυον.
δικτυωτὸς=ἐν εἴδει δικτύου.
δίχως=ἄνευ, χωρίς.
τὸ διώξμο=ἡ δίωξις, ἡ ἀπομάκρυνσις, ἡ ἀποπομπή.
διώχνω καὶ διώχτω=ἀποπέμπω, διώκω, ἀπομακρύνω.
ὁ διωχμένος, ἡ διωχμέν', τὸ διωχμένο=ὁ ἐκδιωχθείς.
ἡ δίψα, γεν. τς δίψας.
δλέβω, δλέβς, δλέβ, δλεύουμ, δλέβτη, δλέβνη=ὑπηρετῶ, ἐργάζομαι.
ἡ δλειᾶ=ἡ ἐργασία, ἡ ὑπόθεσις, τὸ ἔργον.
τὸ δοκάρ=ἡ δοκός, τὸ δοκάρι.
δοκιμάζω, παρατ. δοκίμαζα, μέλλ. θὰ δοκιμάσω, ἀόρ. δοκίμασα.
ὁ δόλιος=ὁ ἀξιολύπητος, ὁ δυστυχής.
τὸ δόλωμα, πληθ. τὰ δολώματα=τὸ δέλεαρ.
τὸ δόντ, γεν. τ' δοντιοῦ, πληθ. τὰ δόντια=ὁ ὀδούς.
ἡ δόξα, γεν. τς δόξας, πληθ. οἱ δόξες.
τὸ δοξάρ, γεν. τ' δοξαριοῦ, πληθ. τὰ δοξάρια=τὸ πλῆκτρον, τὸ δοξάριον.
ὁ δοξασμένος, ἡ δοξασμέν', τὸ δοξασμένο=ὁ ἔνδοξος.
τὸ δούλεμα=ἡ ἐργασία, ἡ ἐπεξεργασία.
ὁ δουλευτὴς=ὁ φιλόπονος, ὁ ἐργατικός, θηλ. ἡ δουλευτάδσα.
ὁ δοῦλος, ἡ δοῦλα=ὁ ὑπηρέτης.
δοχῶ=ὁδηγῶ μακράν, ἀπομακρύνω ἕν ἢ πολλὰ ζῶα.
ὁ δραγουμάνος, πληθ. οἱ δραγουμάν'=ὁ διερμηνεύς.
τὸ δράμ, γεν. τ' δραμιοῦ, πληθ. τὰ δράμια=τὸ 1) 400 τῆς ὀκᾶς.
ἡ δραχμή, γεν. τς δραχμῆς, πληθ. οἱ δραχμές.
τὸ δρεπάν', γεν. τ' δρεπανιοῦ, πληθ. τὰ δρεπάνια=τὸ δρέπανον.
ὁ δρόμος, γεν. τ' δρόμ, πληθ. οἱ δρόμ.
ἡ δροσά, γεν. τς δροσᾶς=ἡ δρόσος.
δροσίζω=ἀναψύχω διὰ δροσεροῦ ὕδατος.
δροσίζουμη, παρατ. δροσίζουμνη, δροσίζεσνη, δροσίζνταν, δροσιζόμαστε, δροσίζεστε, δροσίζνταν, μέλλ. θὰ δροστῶ, θὰ δροστῆς, θὰ δροστῆ, θὰ δροστοῦμη, θὰ δροστῆ-

τε, θὰ δροστοῦνη. ἀόρ. δροσίστκα, δροσίστκες, δροσίστκε. δροστήκαμ, δροστῆκτε, **δροστήκαν.**

ὁ δρωκοπμένος, ἡ δρωκοπμέν. τὸ δρωκοπμένο=ὁ κάθιδρως.

δρώνω, δρών'ς, δρών', δρώνουμ. δρών-τη, δρώνγη, παρατ. ἴδρωνα. ἴδρωνες, ἴδρωνε, δρώναμ, δρών-τε, δρώναν, μέλλ. θὰ δρώσω. θὰ δρώγ'ς κλπ. ἀόρ. ἴδρωσα, ἴδρωσες, ἴδρωσε, δρώσαμ. δρώστε, δρώσαν.

τὸ δροσὸ=ἡ δρόσος. ἡ δροσιὰ (τὸ δροσὸ—λέξις ἄκλιτος).

τὸ δροστκὸ=τὸ δροσιστικόν.

τὸ δυάρ, πληθ. τὰ δυάρια=ἡ δυάς, τὸ δυάριον.

ἡ δύναμ, πληθ. οἱ δυνάμες=ἡ δύναμις.

δυναμώνω=καθίσταμαι ρωμαλέος.

δυνατὰ=ἰσχυρῶς, σφοδρῶς.

ὁ δυνατός, ἡ δυνατή. τὸ δυνατό=ὁ ἰσχυρός, ὁ ρωμαλέος.

ἡ δὺς=ἡ δύσις

τὸ δύσκολο=τὸ δύσκολον, τὸ ζόρικον.

δυσκολέβουμη, παρατ. δυσκολέβουμνη, δυσκολέβεσνη, δυσκολέβνταν. δυσκολευβόμαστε, δυσκολέβεστε. δυσκολέβνταν. μέλλ. θὰ δυσκολευτῶ, ἀόρ. δυσκολέφτκα, δυσκολέφτκες, δυσκολέφτκε κλπ.

δυσκολοανάβατος=δυσανάβατος.

δυσκολόβραστος=δυσέψητος. κακόβραστος.

δυσκολοκατέβατος=δυσκατάβατος.

ὁ δύστυχος, ἡ δύστυχ' τὸ δύστυχο.

ἡ δυστυχίγια=ἡ δυστυχία.

δυστυχῶ, δυστυχᾶς κλπ. ἀόρ. δυστύχ'σα, δυστύχ'σες κλπ.

ὁ δύτ'ς, γεν. τ' δύτ, πληθ. οἱ δύτες=ὁ δύτης.

ὁ δψασμένος, ἡ δψασμέν', τὸ δψασμένο=ὁ διψῶν.

δψῶ, δψᾶς, δψᾶ, δψοῦμη κλπ. Παρατ. δψοῦσα κλπ. μέλλ. θὰ δψάσω. θὰ δψάγ'ς, θὰ δψᾶ, θὰ δψάσουμ.κλπ., ἀόρ. δίψασα, δίψασες, δίψασε. δψάσαμ. δψάστε, δψάσαν.

δώδεκα—δωδεκάχρονο κλπ.

δωνά=ἐδῶ καὶ δεδῶ.

Ε'

εἴ δὲ μὴ=ἄλλως, διαφορετικά.

τὸ 'κονοστάς, πληθ. τὰ κονοστάσα=τὸ εἰκονοστάσιον.

τὸ εἰκόν'σμα καὶ τὸ 'κόν'σμα=ἡ εἰκών.

εἴκους=εἴκοσι. 'κουσένα, 'κουσιδυό. 'κουστρίγια κλπ.

εἰκοσάχρονος, θηλ. γή εἰκουσάχρον', οὐδ. τὸ 'κουσάχρονο.

τὸ 'κουσάφραγκο, πληθ. τὰ 'κουσάφραγκα=τὸ εἰκοσάδραχμον.

εἰμη, εἶση, εἶνη, εἴμαστη. εἶστη, αὐτοὶν' εἶνη. παρατ. ἤμνη. ἤσνη, ἦνταν, ἤμαστε, ἤστε. αὐτοὶν' ἦνταν, μέλλ. θὰ ν εἰμη, θὰ ν εἶση. θὰ ν εἶνη. θὰ ν εἴμαστη, θὰ ν εἶστη, θὰ ν εἶνη. Εἰς ἄλλους χρόνους δὲν συναντᾶται. Σχηματίζεται ἐξ ἄλλων ρημάτων ὡς βρέθηκα. ἐκ τοῦ βρίσκουμη κλπ.

εἴτε=εἴτε, (εἴτε ἔρτ'ς εἴτε δὲν ἔρτ'ς=εἴτε ἔλθης. εἴτε δὲν ἔλθης).

ἐκεῖ καὶ κεινὰ καὶ δεκεῖ=ἐκεῖ.

ἐκειός, ἐκείν', ἐκειὸ=ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο.

γή ἐλεμοσύν'=ἡ ἐλεημοσύνη. πληθ. γοὶ ἐλεημοσύνες.

γή ἐλευτέρωσ=ἡ ἐλευθέρωσις.

ὁ Ἕλληνας, γεν. τ' Ἕλληνα. πληθ. γοὶ Ἕλλην'. Στερεῖται γενικῆς.

γή ἐλπίδα, γεν. τς ἐλπίδας. πληθ. γοὶ ἐλπίδες.

ὁ ἔμπορας, γεν. τ᾽ ἔμπορα, πληθ. γοὶ ἐμπόρ.
ἐνάντια=ἐναντίον.
ἐναντιώνουμη=ἐναντιοῦμαι. Παρατ. ἐναντιώνουμνη, μέλλ. θὰ ἐναντιωθῶ, ἀόρ. ἐναντιώθκα, ἐναντιώθκες, ἐναντιώθκε, ἐναντιωθήκαμ κλπ.
ἕνας=εἷς. Μιὰ=μία. Ἕνα=ἕν.
ἕνα δεβὲρ=κἄποτε, μίαν ἐποχήν.
ἐννηά=ἐννέα, ἐννηάμς=ἐννέα καὶ ἥμισυ.
ἐννενήντα=ἐννενήκοντα. Ἐννενηντάχρονος=ἐννενηκοντούτης.
ἡ ἔννοια=ἡ φροντίς, ἡ σκέψις. Πληθ. οἱ ἔγνοιες.
ἔντεκα=ἕνδεκα. Συλλαβίζεται καὶ προφέρεται ἔ—ντε— κα.
ὁ ἑξάχρονος, ἡ ἑξάχρον᾽, τὸ ἑξάχρονο=ὁ ἑξαετής, τὸ ἑξαετές.
τὸ ἐξωκκλῆς=τὸ ἐξωκκλήσιον, πληθ. τὰ ἐξωκκλῆσα.
ὁ ἐπίτροπος, θηλ. γή ἐπιτρόπσα τς ἀγκκλ᾽σᾶς=τῆς ἐκκλησίας.
ὁ ἐργάτ᾽ς=ὁ ἐργάτης. εΓν. τ᾽ ἐργάτ, πληθ. γοὶ ἐργάτες.
γή ἐρημιά, γεν. τς ἐρημιᾶς=ἡ ἐρημία.
ἔρχουμη=ἔρχομαι. Ἔρχεση, ἔρχετη, ἐρχόμαστη, ἔρχεστη, ἔρντην, παρατ. ἤρχουμνη, ἤρχεσνη, ἤρνταν, ἐρχόμαστε, ἤρχεστε, αὐτοὶν ἤρνταν, μέλλ. θὰ ν ἔρτω, θὰ ν ἔρτ᾽ς, θὰ ν ἔρτ, θὰ ν ἔρτουμ, θὰ ρθῆτη, θὰ ρθοῦνη, ἀόρ. ἤρτα, ἤρτες, ἤρτε, ἤρταμ, ἤρτετε καὶ ρθῆκτε, ἤρταν.
ὁ ἐρχομός, γεν. τ᾽ ἐρχομοῦ=ἡ ἄφιξις.
ὁ ἔρωτας, γεν. τ᾽ ἔρωτα, πληθ. γοὶ ἔρωτες.
ὁ ἑσπερινὸς (ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἑσπερινός).
ἑτοιμάζω, ἑτοιμάγ᾽ς, ἑτοιμάζ, ἑτοιμάζουμ, ἑτοιμάζτη, ἑτοιμάζνη, παρατ. ἑτοίμαζα, ἑτοίμαζες, ἑτοίμαζε, ἑτοιμάζαμ, ἑτοιμάζτε, ἑτοιμάζαν, μέλλ. θὰ ν ἑτοιμάσω, θὰ ν ἑτοιμάγ᾽ς, θὰ ν ἑτοιμάς, θὰ ν ἑτοιμάσουμ, θὰ ν ἑτοιμάστη, θὰ ν ἑτοιμάσνη, ἀόρ. ἑτοίμασα, ἑτοίμασες, ἑτοίμασε, ἑτοιμάσαμ, ἑτοιμάστε, ἑτοιμάσαν.
ὁ ἕτοιμος, ἡ ἕτοιμ. τὸ ἕτοιμο. Πληθ. γοὶ ἕτοιμ, οἱ ἕτοιμες, τὰ ἕτοιμα.
ἔτς=οὕτω, τοιουτοτρόπως. Συναντᾶται καὶ ὑπὸ μορφὴν διέτς.
τὸ Βαγγέλιο=τὸ Εὐαγγέλιον. Συναντᾶται καὶ ὑπὸ μορφὴν Βγαγγέλιο.
εὐτὺς=εὐθύς, ἀμέσως, πάραυτα. Περισσότερον ἐν χρήσει εἶναι τὸ ἐπαναλαμβανόμενον δὶς μάνε μάνε καὶ τὸ μπερντέμ.
ὁ εὔκολος, ἡ εὔκολ᾽, τὸ εὔκολο.
τὸ εὕρημα, πληθ. τὰ εὑρήματα.
ὁ εὐτυχισμένος, ἡ εὐτυχισμέν᾽, τὸ εὐτυχισμένο.
γή εὐκή, γεν. τς εὐκῆς, πληθ. γοὶ εὐκές=ἡ εὐχή.
γή ἐκτίμης=ἡ ἐκτίμησις, ἡ ὑπόληψις.
ἔχω, ἔχ᾽ς, ἔχ᾽, ἔχουμ, ἔχτη, ἔχνη. Παρατ. εἶχα, εἶχες, εἶχε, εἴχαμ, εἴχτε, εἶχαν, μέλλ. θὰ ν ἔχω, θὰ ν ἔχ᾽ς, θὰ ν ἔχ᾽, θὰ ν ἔχουμ, θὰ ν ἔχτη, θὰ ν ἔχνη. Ἀόρ. εἶχα μιὰ βολά, εἶχες μιὰ βολά, εἶχε μιὰ βολά, εἴχαμ μιὰ βολὰ κλπ.=ἔσχον κἄποτε κλπ.

Ζ΄

ὁ ζαβός, ἡ ζαβή, τὸ ζαβὸ=ὁ ἠλίθιος, ἐλαττωματικός, ἰδιότροπος, ἀνόητος, κουτός, παλαβός.
ὁ ζαβλιάρς, ἡ ζαβλιάρα, τὸ ζαβλιάρκο=ὁ ἀσυνεπὴς πρὸς τὰς διαφόρους κοινωνικὰς ὑποχρεώσεις. Ὁ παραβαίνων τὰ καθιερωμένα καὶ συμπεφωνημένα κατὰ τὴν τέλεσιν παιγνίων.
τὸ ζαγὰρ=κύων ἀδέσποτος, ἐνοχλητικὸς καὶ ἐπίμων.
ἡ ζάλ᾽, πληθ. οἱ ζάλες=ἡ ζάλη.

ζαλίζουμη, παρατ. ζαλίζουμνη, μέλλ. θὰ ζαλ᾽στῶ, ἀόρ. ζαλίστκα.
ζαλίζω, παρατ. ζάλ᾽ζα, μέλλ. θὰ ζαλίσω, ἀόρ. ζάλ᾽σα.
τὸ ζάρ, γεν. τ᾽ ζαριοῦ, πληθ. τὰ ζάρια=ὁ κύβος.
τὸ ζαρκάδ, γεν. τ᾽ ζαρκαδιοῦ, πληθ. τὰ ζαρκάδια=ἡ δόρκη, ἡ δορκάς.
ὁ ζαρωμένος, ἡ ζαρωμέν᾽, τὸ ζαρωμένο=ἐρρυτιδωμένος, ὁ ρικνώδης.
τὸ ζάρωμα, πληθ. τὰ ζαρώματα=ἡ ρίκνωσις, ἡ ρυτίδωσις.
ζαρώνω, παρατ. ζάρωνα, μέλλ. θὰ ζαρώσω, ἀόρ. ζάρωσα=ρυτιδῶ.
ὁ ζαχαροπλάστ᾽ς, πληθ. οἱ ζαχαροπλάστες.
τὸ ζαχαρωτό, πληθ. τὰ ζαχαρωτὰ=τὸ σακχαρόπηκτον.
ἡ ζγαριά, πληθ. οἱ ζγαριὲς=ὁ ζυγός, ἡ ζυγαριά.
ζεματίζω, παρατ. ζεμάτ᾽ζα, μέλλ. θὰ ζεματίσω, ἀόρ. ζεμάτ᾽σα.
ζεματ᾽στός, ζεματ᾽στή, ζεματ᾽στὸ=ὁ ζέων, τὸ ζέον ὕδωρ.
τὸ ζεμπίλ᾽, τ᾽ ζεμπιλιοῦ, πληθ. τὰ ζεμπίλια=ἡ σαργάνη.
ὁ ζερβός, ἡ ζερβή, τὸ ζερβὸ=ὁ ἀριστερόχειρ.
ἡ ζέστ, πληθ. οἱ ζέστες (πλακώσαν οἱ ζέστες)=ὁ καύσων, ἡ θερμότης.
ὁ ζεστός, ἡ ζεστή, τὸ ζεστὸ=ὁ θερμός, ἡ θερμή, τὸ θερμόν.
τὸ ζευγάρ, γεν. τ᾽ ζευγαριοῦ, πληθ. τὰ ζευγάρια=τὸ ζεῦγος.
ζευγαρίζω=ἀροτριῶ, παρατ. ζευγάρζα, μέλλ. θὰ ζευγαρίσω, ἀόρ. ζευγάρσα.
ὁ ζευγὰς=ὁ ζευγηλάτης, ὁ ἀρότης γεωργός.
ζλέβω=ζηλοτυπῶ, φθονῶ. Παρατ. ζούλευα, μέλλ. θὰ ζλέψω, ἀόρ. ζούλεψα.
ὁ ζλιάρς, ἡ ζλιάρα, τὸ ζλιάρκο=ὁ ζηλότυπος, ὁ φθονερός.
ἡ ζημιά, γεν. τς ζημιᾶς, πληθ. οἱ ζημιὲς=ἡ ζημία.
ζημιώνουμη=ζημιοῦμαι, παρατ. ζημιώνουμνη κλπ.
ζημιώνω=ζημιῶ, παρατ. ζήμιωνα, μέλλ. θὰ ζημιώσω, ἀόρ. ζήμιωσα.
τὸ ζμάρ, γεν. τ᾽ ζμαριοῦ, πληθ. τὰ ζμάρια=ἡ ζύμη.
τὸ ζμί, γεν. τ᾽ ζμιοῦ, δοτ. στὸ ζμί, πληθ. τὰ ζμιὰ=ὁ ζωμός.
ζλῶ, ζλᾶς, ζλᾶ, ζλοῦμη κλπ. παρατ. ζλοῦσα, μέλλ. θὰ ζλήξω, ἀόρ. ζούλ᾽ξα.
τὸ ζνάρ, γεν. τ᾽ ζναριοῦ, πληθ. τὰ ζνάρια=ἡ ζώνη.
τὸ ζνίχ᾽, γεν. τ᾽ ζνιχιοῦ, πληθ. τὰ ζνίχια=ὁ τράχηλος.
ἡ ζούλια, γεν. τς ζούλιας.
ὁ ζουμερός, ἡ ζουμερή, τὸ ζουμερὸ=ὁ πολύχυμος, ὁ πολύχυλος.
ἡ ζουγὴ=ἡ ζωή, γεν. τς ζουγῆς, δοτ. στ᾽ ζουγὴ καὶ αἰτ. τ᾽ ζουγή.
ζωντανεύω, ζωντάνευα, θὰ ζωντανέψω, ζωντάνεψα=ἀναζωῶ, ζῶ ἐκ νέου.
ἡ ζωντορήρα, γεν. τς ζωντοχήρας, πληθ. οἱ ζωντοχῆρες.
ζώνω=ζώνυμι, περικυκλῶ. Παρατ. ἔζωνα, μέλλ. θὰ ζώσω κλπ.
τὸ ζῶ=τὸ ζῶον. Πληθ. τὰ ζᾶ κλπ.

Η΄

ὁ ἥλιος, γεν. τ᾽ ἥλιου, δοτ. στὸν ἥλιο, αἰτ. τὸν ἥλιο.
ὁ ἥμερος, γἡ ἥμερ, τὸ ἥμερο.
ἡμερώνω, παρατ. ἡμέρωνα, μέλλ. θὰ ἡμερώσω, ἀόρ. ἡμέρωσα.
ἥσυχα=ἡσύχως.
ἡσυχάζω, ἡσυχάγ᾽ς, ἡσυχάζ, ἡσυχάζουμ κλπ. Παρατ. ἡσύχαζα, μέλλ. θὰ ν ἡσυχάσω, θὰ ν ἡσυχάγ᾽ς, θὰ ν ἡσυχάς, θὰ ν ἡσυχάσουμ κλπ. ἀόρ. ἡσύχασα, πληθ. ἡσυχάσαμ κλπ.
γἡ ἡσυχία=ἡ ἡσυχία.

Θ΄

θά, μόριον χρησιμεῦον διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ μέλλοντος.
ἡ θάλασσα, γεν. τς θάλασσας.

ἡ θαλασσοταραχὴ=ἡ τρικυμία.
τὸ θάμμα, πληθ. τὰ θάμματα=τὸ θαῦμα.
θαμπὰ=ἀμυδρῶς, ἀμαυρῶς.
θανατώνω=προκαλῶ τὸν θάνατον, φονεύω, σκοτώνω.
θάφτω καὶ θάβω, θάφτ᾽ς, θάφτ, θάβουμ, ἀόρ. ἔθαψα κλπ.
θαρρετὰ=ἐπίρρημα θαρραλέως, εὐτόλμως.
θαρρετὸς=τολμηρός, θαρραλέος.
θαρρῶ=πιστεύω, νομίζω. Παρατ. θάρρουμνη, θάρρειες, θάρρειε, θαρρούσαμ, θαρροῦστε, θαρροῦσαν. Στερεῖται μέλλοντος καὶ ἀορίστου.
τὸ θάψμο=ἡ ταφή, ὁ ἐνταφιασμός, πληθ. τὰ θαψίματα.
ὁ θειός, ἡ θειὰ=ὁ θεῖος, ἡ θεία.
τὸ θέλ᾽μα, πληθ. τὰ θελήματα=τὸ θέλημα.
ἡ θελιὰ καὶ ἡ θηλιά, πληθ. οἱ θηλιὲς=ὁ βρόχος.
θέλω, θέλ᾽ς, θέλ᾽, θέλουμ, παρατ. ἤθελα, ἀόρ. θέλ᾽σα.
τὸ θεμέλιο=τὸ θεμέλιον, πληθ. τὰ θεμέλια.
ὁ Θεὸς καὶ οὐ Θός, γεν. τ᾽ Θοῦ καὶ τ᾽ Θεοῦ, δοτ. στὸ Θὸ κλπ.
θερίζω, θερίγ᾽ς, θερίζ, θερίζουμ, παρατ. θέρζα, ἀόρ. θέρσα.
θεριέβω, θεριέβ᾽ς, παρατ. θέριεβα, ἀόρ. θέριεψα=ἀποθηριοῦμαι.
τὸ θεριό, πληθ. τὰ θεριὰ=τὸ θηρίον.
ὁ θεριστής, πληθ. οἱ θερστάδες=ὁ θεριστής.
ὁ Θερνός, γεν. τ᾽ Θερνοῦ=ὁ μὴν Ἰούνιος.
ἡ θημωνιά =ἡ θημωνία, γεν. τς θημωνιᾶς, πληθ. οἱ θημωνιές.
θημωνιάζω, πληθ. θημώνιαζα κλπ.=σχηματίζω σωρὸν ἐκ σιτηρῶν.
ὁ θμόδς, ἡ θμόδσα, τὸ ἀράθμο=ὁ ὀξύθυμος, ὁ εὐέξαπτος.
ὁ θμὸς=ὁ θυμός, γεν. τ᾽ θμοῦ. Εἰς τὸν πληθ. δὲν συναντᾶται.
θμοῦμη=ἐνθυμοῦμαι, παρατ. θμούμνη, μέλλ. θὰ θυμθῶ, ἀόρ. θμήθκα. θμήθκες, θμήθκε, θυμθήκαμ, θυμθήκτε, θυμθήκαν.
ὁ θολός, ἡ θολή, τὸ θολὸ=ὁ θαμβός, ὁ θολερός.
ὁ θόλος, γεν. τ᾽ θόλου, δοτ. στὸ θόλο, αἰτ. τὸ θόλο, πληθ. οἱ θόλ᾽.
θολώνω, θόλωνα, θὰ θολώσω, θόλωσα=θολῶ, θαμβώνω.
τὸ θρέμμα. Συναντᾶται μόνον εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐνικοῦ.
ὁ θρεμμένος, ἡ θρεμμέν᾽, τὸ θρεμμένο=ὁ εὐτραφής.
τὸ θρονὶ=ὁ μικρὸς θρόνος, ἀνάκλιντρον, θρονίον.
ὁ θρόνος, γεν. τ᾽ θρόν᾽, δοτ. στὸ θρόνο, πληθ. οἱ θρόν᾽.
ἡ θυγατέρα=ἡ θυγάτηρ. Γεν. τς θυγατέρας, πληθ. οἱ θυγατέρες.
τὸ θυμητικὸ=ἡ μνήμη.
θυμιάζω, παρατ. θύμιαζα, μέλλ. θὰ θυμιάσω, ἀόρ. θύμιασα.
τὸ θύμιασμα=τὸ θυμίαμα, ἡ θυμίασις.
τὸ θυμιατῆρ καὶ τὸ θυμιατὸ=τὸ θυμιατήριον.
ἡ θύρα, γεν. τς θύρας, πληθ. οἱ θῦρες.
ἡ θυσία, γεν. τς θυσίγιας, πληθ. οἱ θυσίγιες.

Ι΄

ὁ ἴδιος, ἡ ἴδια, τὸ ἴδιο=ὁ ἴδιος, ἡ ἰδία, τὸ ἴδιον.
ὁ ἱδρώτας, τ᾽ ἱδρώτα, στὸν ἱδρῶτα, τὸν ἱδρῶτα.
τὸ ἱερό, τ᾽ ἱεροῦ, στὸ ἱερό, πληθ. τὰ ἱερά.
ὁ Ἰούδας, γεν. τ᾽ Ἰούδα=ὁ προδότης.
ἴσα=τῶν αὐτῶν διαστάσεων, τὰ εὐθυτενῆ σώματα, ὅμοια.
ἴσια=τὰ ἴδια, τὰ ὄρθια εὐθυτενῆ, κατ᾽ εὐθεῖαν.

ἴσος=εὐθύς, ἰσομεγέθης, ἰσόμετρος, εὐθυτενής.
ἡ ἰσιάδα=ἡ ἰσότης, ἡ εὐθύτης, τὸ ἴσον.
ὁ ἴσκιος=ἡ σκιά, γεν. τ᾽ ἴσκιου, πληθ. γοὶ ἴσκ᾽.
ἡ ἱστορία, γεν. τς ἱστορίας, πληθ. γοὶ ἱστορίες.
ἰσώνω, παρατ. ἴσωνα, μέλλ. θὰ γ ἰσώσω, ἀόρ. ἴσωσα, ἴσωσες, ἴσωσε, ἰσώσαμ, ἰσώστε, ἰσώσαν=καθιστῶ τι ὁμαλόν.
τὸ ἴσωμα, πληθ. τὰ ἰσώματα=τὸ ἐπίπεδον ἔδαφος ἢ δάπεδον.

Κ΄

τὸ καβάδ, τ᾽ καβαδιοῦ, πληθ. τὰ καβάδια=ἐσώρρουχον πολὺ λεπτὸν διὰ βρέφη. Ὑποκοριστικὸν τὸ καβαδέλ᾽, πληθ. τὰ καβαδέλια.
τὸ καβάκ᾽, τ᾽ καβακιοῦ, πληθ. τὰ καβάκια=ἡ λεύκη. Δένδρον μεγάλης ἀναβλαστικῆς δυνάμεως φυόμενον εἰς ὑγροὺς τόπους. Ὁ κορμός του ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς ἱστὸς ἱστιοφόρων πλοίων.
ἡ καβάλλα=ἡ ἵππευσις, ἡ ἱππασία. Λέξις ἄκλιτος εἰς τὴν λημνιακήν.
καβαλλ᾽κέβω=ἱππεύω. Καβαλλ᾽κέβ, καβαλλ᾽κέβ᾽ καβαλλ᾽κέβουμ, καβαλλ᾽κέβτη, καβαλλ᾽κέβνη. Παρατ. καβαλλίκεβα, μέλλ. θὰ καβαλλ᾽κέψω, ἀόρ. καβαλλίκεψα, καβαλλίκεψες, κβαλλίκεψε, καβαλλ᾽κέψαμ κλπ.
ὁ καβαλλάρς, τ᾽ καβαλλάρ, πληθ. οἱ καβαλλάρδες=ὁ ἱππεύς.
ἡ καβαλλίνα, τς καβαλλίνας, πληθ. οἱ καβαλλίνες=ἡ κόπρος τοῦ ἵππου, τοῦ βοὸς καὶ γενικῶς τῶν μεγάλων τετραπόδων.
ὁ κάβος, πληθ. οἱ κάβ=ἀκρωτήριον.
ὁ κάβουρας, τ᾽ κάβουρα, πληθ. οἱ καβοῦρ=ὁ καρκῖνος, ὁ πάγουρος.
τὸ καβοῦρ=ὁ κάβουρας, γεν. τ᾽ καβουριοῦ, πληθ. τὰ καβούρια.
ἡ καβουρομάνα=εὐμεγέθης καρκῖνος.
ὁ καβουρμᾶς=κρέας τεμαχισμένον περιωπτημένον (τσιγαρισμένον) χοίρου ἢ ἄλλου οἰκοσίτου, ὡς προβάτου κλπ., διατηρούμενον εἰς ψυχρὸν μέρος ἐντὸς πηλίνων δοχείων.
καβουρντίζω, καβούρντ᾽ζα, μέλλ. θὰ καβουρντίσω, ἀόρ. καβούρντ᾽σα, καβούρντ᾽σες, καβούρντ᾽σε, καβουρντίσαμ, καβουρντίστε, καβουρντίσαν=περιφρύγω, ξεροτηγανίζω.
τὸ καβουρντιστῆρ, πληθ. τὰ καβουρντιστήρια.
τά κάγκελα=αἱ κιγκλίδες.
ὁ κάδος, πληθ. οἱ κάδ=σκεῦος διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος.
τὸ καζάν᾽, τ᾽ καζανιοῦ, πληθ. τὰ καζάνια=ὁ λέβης.
καζαντίζω, καζάντ᾽ζα, θὰ καζαντίσω, καζάντ᾽σα, καζάντ᾽σες, καζάντ᾽σε, καζαντίσαμ κλπ. πλουτῶ, πλουτίζω, κερδαίνω.
καθαρά, ἐπίρρημα=καθαρῶς.
καθαρίζω, καθαρίγ᾽ς, καθαρίζ, καθαρίζουμ, καθαρίζτη, καθαρίζνη, παρατ. καθάρζα, κθάρζες, καθάρζε, καθαρίζαμ, καθαρίζτε, καθαρίζαν, μέλλ. θὰ καθαρίσω, θὰ καθαρίγ᾽ς, θὰ καθαρίς, θὰ καθαρίσουμ, θὰ καθαρίστη, θὰ καθαρίσνη, ἀόριστ. καθάρσα, καθάρσες, καθάρσε, καθαρίσαμ, καθαρίστε, καθαρίσαν.
ὁ καθαρός, ἡ καθαρή, τὸ καθαρό.
κάθε=ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. Κάθε ἄνθρωπος, κάθε ἄντρας, κάθε γ᾽ναῖκα, κάθε χρόνο, κάθε μῆνα κλπ.
καθεμέρα=καθημερινῶς, χρονικὸν ἐπίρρημα.
ὁ καθμερνός, ἡ καθμερνή, τὸ καθμερνὸ=ἐπίθετον.
καθίζω, κάθζα, θὰ καθίσω, κάθσα, κάτσα καὶ ἔκατσα, πληθ. καθίσαμ, καθίστε, καθίσαν=κάθημαι.

καθὸλ=καθόλου, καθ' ὁλοκληρίαν, παντελῶς, παντάπασι.
τὸ καθσὸ=ἡ ἀργία, ἡ ὀκνηρία.
ὁ καθστός, ἡ καθστή, τὸ καθστὸ=ὁ καθιστὸς (ὁ οὐχὶ ὄρθιος).
καθὼς ἢ καταπὼς=ὅπως.
ὁ καινούργιος, ἡ καινούργια, τὸ καινούργιο=ὁ καινουργής.
καινουργώνω καὶ ξανακαινουργώνω=ἀνακαινίζω.
ὁ καιρός, τ' καιροῦ στὸ καιρό, τὸ καιρό.
κακά, ἐπίθ. γέν. οὐδετ. συναντώμενον μόνον εἰς τὴν ὀνομαστικὴ τοῦ πληθυντικοῦ (κακὰ χαμπάρια, κακὰ μαντάτα).
ἡ κακίγια=ἡ κακία.
κακίζω, κακίγ'ς, κακίζ, κακίζουμ, κακίζ'τη, κακίζγη, παρατ. κάκ'ζα, κάκ'ζες, κάκ'ζε, κακίζαμ, κακίζτε, κακίζαν, μέλλ. θὰ κακίσω, θὰ κακίγ'ς, θὰ κακὶς κλπ., ἀόρ. κάκ'σα, κάκ'σες, κάκ'σε, κακίσαμ, κακίστε, κακίσαν.
κακκανὶζ καὶ κακκαρὶζ=ἡ ὄρνις κρέκει, τετράζει.
τὸ κακκάν'σμα ἢ τὸ κακκάρσμα=ὁ κρεγμός.
κακκαρώνω=μ' ἐγκαταλείπουν αἱ αἰσθήσεις, λειποθυμῶ.
τὸ κακάρωμα=λειποθυμία, ἀφασία καὶ ἀκαριαῖος θάνατος.
ἡ κακογλωσσά, γεν. τς κακογλωσσᾶς=κακολογία.
ὁ κακόγλωσσος, θηλ. ἡ κακογλωσσοῦ=ὁ καὶ ἡ κακολόγος.
ὁ κακομοίρς, τ' κακομοίρ, πληθ. οἱ κακόμοιρ., δοτ. τς κακόμοιρ κλπ.=ὁ δυστυχής, ὁ κακότυχος, ὁ ταλαίπωρος, θηλ. ἡ κακομοῖρα, τς κακομοίρας, πληθ. οἱ κακόμοιρες κλπ.
ἡ κακομοιριὰ=ἡ δυστυχία, ἡ δυσπραγία.
ἡ κακορρειζικιὰ=ἡ κακοτυχία, ἡ ἀτυχία, ἡ ἀναποδιά, ἡ κατσποδιά.
κακοφαίνετη, παρατ. κακοφαίνναν, μέλλ. θὰ κακοφανῆ, ἀόρ. κακοφάν'κε. Εἶναι ἐν χρήσει μόνον εἰς τὸ τρίτον τοῦ ἑνικοῦ καὶ ἔπεται πάντοτε ἢ μιᾶς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἢ ἄρθρου ὑπέχοντος θέσιν προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἀδιακρίτως γένους ὡς: μοὶ κακοφαίνναν, σὲ κακοφάν'κε, τς κακοφαίνναν, μὴ σᾶς κακοφανῆ π' δὲ θὰ ν ἔρτω.
καλὰ=καλῶς, ὀρθῶς, εὖ.
τὸ καλάθ, τ' καλαθιοῦ, πληθ. τὰ καλάθια=ὁ κάλαθος.
τὸ καλάϊ=ὁ κασσίτερος.
τὸ καλάμ, τ' καλαμιοῦ, πληθ. τὰ καλάμια=ἡ κάλαμος.
ὁ καλαμαρᾶς, πληθ. οἱ καλαμαράδες=ὁ ἐγγράμματος.
τὸ καλαμάρ (ι) πληθ. τὰ καλαμάρια=τὸ μελανοδοχεῖον.
τὸ καλαμάρι, πληθ. τὰ καλαμάρια καὶ καλαμαράκια=ἡ θαλάσσιος τευθίς.
τὰ καλαμπαλήκια=πλῆθος πραγμάτων, οἰκιακὰ σκεύη, ἔπιπλα.
τὸ καλαμπόκ', τ' καλαμποκιοῦ, τὰ καλαμπόκια=τὸ ἀραπόσιτον.
ἡ καλαμωτή, πληθ. οἱ καλαμωτές=ἡ ἐκ καλάμων σκέπη.
τὸ καλαπόδ, τ' καλαποδιοῦ=σχῆμα ξυλίνου ποδός.
τὸ καλντερὶμ ἢ καλδερὶμ=τὸ λιθόστρωτον.
τὸ καλυμμαῦκ', πληθ. τὰ καλυμμαύκια=ὑψηλὸν μέλαν κυκλικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν.
κάλλιο, ἐπίρρημα=προτιμότερον.
καλλιγώνω=πεταλώνω.
ὁ καλλιγωτὴς= ὁ πεταλωτής.
ὁ καλοαναθρεμμένος=ὁ καλῆς ἀνατροφῆς, ὁ εὐτραφής.
καλοβλέπω=περιποιοῦμαι τινά, φροντίζω προθύμως, παρατ. καλόβλεπα, μέλλ. θὰ καλοδιῶ, ἀόρ. τὸν στάθκα, τὸν στάθκες, τὸν στάθκε, τὸν σταθήκαμ, τὸν σταθήκτε, τὸν σταθήκαν πῶς καὶ πῶς=τὸν περιποιήθησαν πολύ.

καλόβολος=πολὺ λογικὸς καὶ ἐν ταὐτῷ εὐπροσήγορος.
ὁ καλοβρασμένος, ἡ καλοβρασμέν', τὸ καλοβρασμένο.
ὁ καλόβραστος=ὁ εὐκόλως βραζόμενος.
ἡ καλόγρια, τς καλογρηγιᾶς=ἡ μοναχή.
ὁ καλογερκός, ἡ καλογερκὴ=ὁ μοναχικός, ἡ μοναχική.
ὁ καλόγερος=ὁ καλόγηρος. Ὁ ζῶν εἷς τινα μονὴν ἱερωμένος.
καλογηρεύω, καλογήρευα, θὰ καλογηρέψω, καλογήρεψα=ἀποφασίζω νὰ μείνω ἄγαμος περιβαλλόμενος τὸ μοναχικὸν σχῆμα, γινόμενος καλόγηρος.
ἡ καλόγρηγια=ἡ καλογραῖα.
καλοδέχουμη, καλοδέχουμνη, θὰ καλοδεχτῶ, καλοδέχτκα, πληθ. καλοδεχτήκαμ=δέχομαι εὐχαρίστως καὶ ὑποδέχομαι εὐχαρίστως.
καλοκαθίζω, καλοκάθζα, θὰ καλοκαθίσω, ἀόρ. καλοκάτσα=κάθημαι εὐχαρίστως ἢ κάθημαι ἀνέτως.
καλοκαῖρ=θέρος καὶ αἰθρία.
καλοκαιρία=αἰθρία.
καλοκαιρνὸς=θερινὸς καὶ αἴθριος.
καλοκαιριάζ=ἐπέρχεται τὸ θέρος.
καλοκαμωμένος=εὐπαρουσίαστος, εὔσωμος, κομψός.
καλοκαρδίζω=εὐφραίνω, καθιστῶ εὐθύμους.
καλόκαρδος= εὔθυμος, φαιδρός, διασκεδαστικός.
καλοκυττάζω=περιποιοῦμαι τινὰ εὐχαρίστως.
καλομαθαίνω=συνηθίζω εἰς κάτι τὸ εὐχάριστον.
καλονυχτίζω=εὔχομαι τὴν καλὴν νύκταν.
καλοπέρας=εὐζωΐα.
καλοπερνῶ=εὐζωῶ, ζῶ μετ' ἀνέσεων. Καλοπερνᾶς, καλοπερνᾶ, πληθ. καλοπερνοῦμη, καλοπερνᾶτη, καλοπερνοῦνη. Παρατ. καλοπερνοῦσα κλπ.
καλοπιάνω=κολακεύω, θωπεύω ἵνα ἐπιτύχω κάτι.
καλοπληρώνω=πληρώνω μετ' ἐλευθεριότητος.
καλοπληρωτὴς=ὁ τακτικὸς εἰς τὰς πληρωμάς του.
καλαπόδ=καλαπόδιον (φόρμα ποδιοῦ).
καλὸς— καλὴ — καλό.
καλωσὺν'=ἡ ἰδιότης καὶ ἡ διάθεσις τοῦ καλοῦ. Ἡ εὐδία.
καλοτχίζω=εὔχομαι εἴς τινα εὐδαιμονίαν, εὐτυχίαν. Καλοτχίγ'ς, καλοτχίζ, καλοτχίζουμ κλπ. Παρατατ. καλοτύχ'ζα κλπ.
καλότυχος=μακάριος, εὐτυχής, εὐδαίμων.
καλοῦπ=καλοῦπι, φόρμα, χυτήρ.
καλοφκιαγμένος=εὔτυκτος, κομψός.
κάλπς=ἀνειλικρινής, κάλπης, ὑποκριτής, ἀνέντιμος.
κάλπκος, κάλπκια, κάλπκο=κίβδηλος.
καλπζάν'ς=ἀνειλικρινής, κίβδηλος.
κάρτσα=περικνημὶς, περιπόδιον, κάλτσα.
τὸ καλὺβ=καλύβιον, παραπηγμάτιον, παράπηγμα.
καμάκ'=κάμαξ, αἰχμηρὸν ἁλιευτικὸν ἐργαλεῖον.
καμακίζω=ἁλιεύω διὰ κάμακος. Παρατ. καμάκ'ζα, μέλλ. θὰ καμακίσω, ἀόρ. καμάκ'σα, παρακείμ. ἔχω καμακίς.
κάμαρα=θάλαμος, δωμάτιον.
καματερός, ἡ, ὸ=ἐργατικός, φιλόπονος.
ἡ καμήλα=ἡ κάμηλος. τς καμήλας, πληθ. οἱ καμῆλες.
ὁ καμηλιέρς=ὁ καμηλάτης. Πληθ. οἱ καμηλιέρδες.
τὸ καμίν'=ἡ κάμινος. Γεν. τ' καμινιοῦ.

τὸ κάμμα=ὁ καύσων, τὸ ἔγκαυμα.
καμμιὰ=καμμία, οὐδεμία.
κάμνω=ποιῶ, κάμειν᾽ς, κάμειν᾽ κλπ., παρατ. ἔκαμνα, μέλλ. θὰ κάμω, ἀόρ. ἔκαμα.
τὸ καμπαχιὲτ=μνησικακία, ἔχθρα, μῖσος, φθόνος, κακία.
καμπαχιετλῆς=κακός, μνησίκακος, φθονερός.
καμπυλωτὸς=καμπυλοειδής.
καμπαρντίζω=ἐπαίρομαι, κοινῶς κουρντίζομαι.
τὸ κανάλ᾽, γεν. τ᾽ καναλιοῦ, πληθ. τὰ κανάλια=διόρυγμα, διῶρυξ.
ὁ καναπὲς, γεν. τ᾽ καναπέ. Πληθ. οἱ καναπέδες=τὸ ἀνάκλιντρον.
ἡ κανάτα, τς κανάτας. Πληθ. οἱ κανάτες=ὁ ἀμφορεύς.
τὸ κανάτ᾽, τ᾽ κανατιοῦ. Πληθ. τὰ κανάτια=τὸ παραθυρόφυλλον.
ἡ κανέλλα, γεν. τς κανέλλας=τὸ κίνναμον ἢ κάσσια ἢ σῦριγξ.
κανένας καὶ κανὲς=κανείς, οὐδείς.
τὸ κανναβάτσο=τὸ κανναβόπανον.
τὸ κανάβ, γεν. τ᾽ κανναβιοῦ=ἡ κάνναβις.
ἡ κανονιά, γεν. τς κανονιᾶς=τὸ τηλεβόλημα.
ἡ κάνουλα, γεν. τς κάνουλας, πληθ. οἱ κάνουλες=ὁ κρουνός, ἡ στρόφυγξ.
τὸ καντῆλ᾽, γεν. τ᾽ καντηλιοῦ, πληθ. τὰ καντήλια=ὁ λυχνίσκος.
ἡ καντῆλα, γεν. τς καντήλας=ὁ λύχνος, ὁ φανός.
καπλαντίζω, παρατ. καπλάντ᾽ζα=ὑπορράπτω.
τὸ καπλάντ᾽σμα=ἡ ὑπορραφὴ (στρώματος).
ὁ καντηλανάφτ᾽ς, γεν. τ᾽ καντηλανάφτ.
ἡ καντλήθρα, γεν. τῆς καντλήθρας.
ἡ κάπην᾽, γεν. τς κάπην᾽ς=ἡ κάπνη.
καπνίζω, παρατ. κάπνιζα. Μέλλ. θὰ καπνίσω, ἀόρ. κάπνισα.
καπνστός, ἡ, ὸ=τεταριχευμένος διὰ καπνοῦ.
ὁ καπνοδόχος=ἡ καπνοδόχη.
κὰπ κὰπ= κἄπου κἄπου ἢ κατὰ διαστήματα (χρον. ἐπίρρημα).
ὁ καπνός, γεν. τ᾽ καπνοῦ, δοτ. στὸ καπνὸ κλπ.
κἄποιος, κἄποια, κἄποιο. Ἄκλιτον.
τά καπούλια=τὰ ὀπίσθια τῶν τετραπόδων.
ἡ κάππα, γεν. τς κάππας. Πληθ. οἱ κάππες=ἡ χλαῖνα, ἡ σισύρνα.
ὁ κάπρος=ὁ ἀγριόχοιρος.
τὸ καπόν᾽, γεν. τ᾽ καπονιοῦ. Πληθ. τὰ καπόνια=ὁ κάπων.
τὸ καράβ᾽, γεν. τ᾽ καραβιοῦ. Πληθ. τὰ καράβια=τὸ ἱστιοφόρον.
μιὰ καραβιὰ=φορτίον ἑνὸς ἱστιοφόρου.
ἡ καραβίδα=ἡ καραβὶς (μακρόουρον, μαλακόστρακον).
ὁ καραβοκύρς, γεν. τ᾽ καραβοκύρ, δοτ. στὸ καραβοκὺρ κλπ. Πληθ. οἱ καραβοκύρδες =πλοίαρχος ἱστιοφόρου.
καραβοτσακίζουμη=ταλαιπωροῦμαι ὡς ναυτικός, ναυαγῶ.
καραβοτσακ᾽σμένος=ναυαγός.
καρακάξα=κολλυρίων, κίσσα, καλοιακοῦδα.
καραμπίνα=ἀραβὶς (πολεμικὸν ὅπλον).
καραταίρνω, καράταιρνα, θὰ καρατάρω, καράταρα=ὑπολογίζω, ἀναμετρῶ.
καραούλ᾽=σκοπός, φρουρός, βάρδια.
καρβνάδκο=ἀνθρακαποθήκη.
τὸ κάρβνο=ὁ γαιάνθραξ. Πληθ. τὰ κάρβνα.
τὸ καρδάρ, γεν. τ᾽ καρδαριοῦ=ὁ γαυλός, ἡ πέλλα.
ἡ καρδερίνα=ἡ ἀκανθυλλὶς ἢ ἀκανθίς.
τὸ καρδιοχτῦπ=ἡ καρδιοπαλμία.

ἡ καρίνα=ἡ τρόπις, ἡ στεῖρα, τὸ στείρωμα.
τὸ καρναβάλ', γεν. τ' καρναβαλιοῦ=ἡ ἀπόκρεως.
τὸ καρροῦλ',=μικρὸς ξύλινος κύλινδρος χρησιμεύων πρὸς περιτύλιξιν κλωστῆς ἢ νήματος=πηνίον, κουβαρίστρα.
καρρουλιάζω=τυλίσσω κλωστὴν ἢ νῆμα εἰς καρροῦλι.
ὁ καρπερός, ἡ καρπερή, τὸ καρπερὸ=καρποφόρος.
ὁ καρπός, γεν. τ' καρποῦ, πληθ. οἱ καρποί.
τὸ καρποῦζ, γεν. τ' καρπουζιοῦ, πληθ. τὰ καρποῦζα=ὁ ὑδροπέπων.
τὸ καρῦδ, γεν. τ' καρυδιοῦ, πληθ. τὰ καρύδια.
ἡ καρυδιά, τς καρυδιᾶς. Πληθ. οἱ καρυδιὲς=ἡ καρύα.
τὸ καρυδότσεφλο=τὸ λέπος τοῦ καρύου.
τὸ καρφί, γεν. τ' καρφιοῦ. Πληθ. τὰ καρφιὰ=ὁ ἧλος.
τὸ κάρφωμα=ἥλωσις.
καρφώνω=στερεῶ τι διὰ καρφίων, ἡλῶ, καθηλῶ.
καρφωτὸς=στερεωμένος διὰ καρφίων.
τὸ καρῶτο=τὸ καρωτὸν (ρίζα δαύκου).
τὸ κασσὲρ καὶ κασκαβάλ'=ἰταλικὸς σκληρὸς τυρός.
ὁ κασίδς καὶ κασιδιάρς=ὁ πάσχων εἰς τὸ τριχωτὸν μέρος τῆς κεφαλῆς καὶ ἄτομον μωροκεγόδοξον.
κασκαρίκα=πανουργία εἰς βάρος τινός.
τὸ κασκέτο=πηλίκιον μετὰ γείσου.
τὸ κασμῆρ, γεν. τ' κασμηριοῦ=λεπτὸν μάλλινον ὕφασμα.
ἡ καστανιὰ=τὸ δένδρον ἡ καστανέα.
τὸ κάστανο=τὸ κάστανον.
ὁ καστανὸς=ὁ καστανόχρους.
ὁ καστανότοπος=ὁ καστανεών.
τὸ κάστρο=τὸ φρούριον.
τὸ κατάβρεμμα=τὸ κατάβρεγμα.
καταγῆς=χαμαὶ (ἐπίρρημα).
καταδικάζω, καταδίκαζα, θὰ καταδικάσω, καταδίκασα.
ὁ κατάδικος, τ' κατάδικου. Πληθ. οἱ κατάδικ'.
κατβάζω, παρατ. καταίβαζα, μέλλ. θὰ κατβάσω, ἀόρ. καταίβασα, πληθ. κατβάσμ. κατβάστε, κατβάσαν.
τὸ καταίβασμα=ἡ κατάβασις.
ὁ κατακλυσμός, τ' κατακλυσμοῦ, πληθ. οἱ κατακλυσμοί.
καταχτῶ, καταχτᾶς, καταχτᾶ, καταχτοῦμη, καταχτᾶτη, καταχτοῦνη. Παρατ. καταχτοῦσα, μέλλ. θὰ καταχτήσω, ἀόρ. κατάχτησα.
καταλαβαίνω, καταλαβαίν'ς, καταλαβαίν', καταλαβαίνουμ, καταλαβαίντη, καταλαβαίννη. Παρατ. καταλάβαινα, μέλλ. θὰ καταλάβω, ἀόρ. κατάλαβα, κατάλαβες κλπ. Πληθ. καταλάβαμ κλπ.
κατάματα=ἀσκαρδαμυκτὶ (ἐπίρρημα).
καταματωμένος=καθημαγμένος—αἱμόφυρτος.
κατάμαυρος=πολὺ μέλας—μελάντατος.
καταμεσήμερο=ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ.
κατάντια=κακὴ κατάστασις.
καταντῶ=περιέρχομαι εἰς κρίσιμον κατάστασιν. Καταντᾶς, καταντᾶ, καταντοῦμη, καταντᾶτη, καταντοῦνη. Παρατ. καταντοῦσα, μέλλ. θὰ καταντήσω, ἀόριστος κατάντ'σα, πληθ. καταντήσαμ κλπ.
καταπιάνουμη=ἐπιδίδομαι εἰς κάτι. Ἀπασχολοῦμαι.
καταπίνω, καταπίν'ς, καταπίν, καταπίνουμ, καταπίντη, καταπίννη. Παρατ. κατάπνα,

κτάπνες κλπ., μέλλ. θὰ κταπιῶ, ἀόρ. κατάπια, κατάπιες, κατάπιε, πληθ. καταπγήκαμ, καταπγήκτε κλπ.

καταπλακώνω=πιέζω ἰσχυρῶς, καταθλίβω.

καταπὸδ=καταπόδας. Ἐπίρρ.=κατόπιν.

ἡ κατάρα, τς κατάρας=ἡ ἀρά.

ὁ καταραμένος, τ᾽ καταραμένου, στὸ καταραμένο, τὸ καταραμένο κλπ., πληθ. **οἱ καταραμέν᾽**. Στερεῖται γεν. πληθ.

ἡ καταραμέν᾽, τς καταραμέν᾽ς κλπ. πληθ. **οἱ καταραμένες.**

καταριέμη=καταρῶμαι, καταριέση, καταριέτη, καταριέμαστη, καταριέστη, καταριέντην. Παρτ. καταργιέμνη, μέλλ. θὰ καταραστῶ, ἀόρ. καταράστκα, καταράστκες κλπ. πληθ. καταραστήκαμ.

τὸ κατάρτ=ὁ ἱστὸς τοῦ πλοίου, τὸ κατάρτι ἢ ἄρμπουρο.

κατασάμαρα=ἐπὶ τοῦ σάγματος (ἐπίρρ.).

κατάσαρκα=ἐπὶ γυμνοῦ (ἐπίρρ.).

ὁ κατάσκοπος, γεν. τ᾽ κατάσκοπου, δοτ. στὸ κατάσκοπο, αἰτ. τὸ κατάσκοπο. πληθ. οἱ κατασκὸπ κλπ. Στερεῖται γενικῆς.

καταστρέφω, καταστρέφτ᾽ς, καταστρέφτ, καταστρέφτουμ, καταστρέφτη, καταστρέφγη, παρατ. κατάστρεφα, κατάστρεφες, κατάστρεφε, καταστρέφαμ, καταστρέφτε, καταστρέφαν, μέλλ. θὰ καταστρέψω, ἀόρ. κατάστρεψα, κατάστρεψες, κατάστρεψε, καταστρέψαμ, καταστρέψτε κλπ.

ἡ καταστροφή, τς καταστροφῆς, σ᾽τ καταστροφὴ κλπ.

κατασφάζω, παρατ. κατάσφαζα, μέλλ. θὰ κατασφάξω, ἀόρ. κατάσφαξα.

κατατρομάζω, παρατ. κατατρόμαζα, θὰ κατατρομάξω κλπ.

κατατρομαγμένος, κατατρομαγμέν᾽, κατατρομαγμένο.

καταφέρνω, καταφέρειν᾽ς, καταφέρειν᾽, καταφέργουμ, καταφέρνετη, καταφέρνε, παρατ. κατάφερνα, μέλλ. θὰ καταφέρω, ἀόρ. κατάφερα.

ὁ καταφερτζῆς=ἐπιτήδειος, ἐπιδέξιος κλπ.

καταφιάζω=δυσφορῶ, ἔχω δύσπνιαν, ἀναπνέω μετὰ δυσκολίας.

ἡ καταχνιά, γεν. τς καταχνιᾶς=ὁμίχλη, ἀχλίς.

ὁ κατεργάρς=φυγόδικος, κακὸν ὑποκείμενον. Γεν. τ᾽ κατεργάρ κλπ., πληθ. οἱ κατεργαροὶ κλπ. Στερεῖται γενικῆς πληθ.

ἡ κατεργαριά=ἡ πονηρία, ἡ πανουργία.

τὸ κάτεργο, πληθ. τὰ κάτεργα=τὸ κάτεργον.

τὸ κατευόδιο=ἡ εὐόδωσις. Ἄκλιτον εἰς τὰ τὸν ἑν. καὶ πληθ.

κατγορῶ=κατηγορῶ, κατγορᾶς, κατγορᾶ, κατγοροῦμη, κατγοράτη, κατγοροῦνη., παρατ. κατγοροῦσα, κατγοροῦσες καὶ κατγόρειες, κατγοροῦσε καὶ κατγόρειε, πληθ. κατγορούσαμ, κατγοροῦστε, κατγοροῦσαν, μέλλ. θὰ κατγορήσω, θὰ κατγορήγ᾽ς, θὰ κατγορής, θὰ κατγορήσουμ, θὰ κατγορήστε, θὰ κατγορήσνε, ἀόρ. κατγόρσα, κατγόρσες, κατγόρσε, κατγορήσαμ, κατγορήστε, κατγορήσαν.

κατφορίζω=κατέρχομαι ἐπικλινὲς ἔδαφος, παρατ. κατφόρζα, κατφόρζες, κατφόρζε, πληθ. κατφορίζαμ, κατφορίζτε, κατφορίζαν, μέλλ. θὰ κατφορίσω, θὰ κατφορίγ᾽ς, θὰ κατφορίς, θὰ κατφορίσουμ κλπ. ἀόρ. κατφόρσα κλπ. πληθ. κατφορίσαμ, κατφορίστε, κατφορίσαν.

ὁ κατήφορος, γεν. τ᾽ κατήφορου=κατωφερὲς ἔδαφος.

ὁ κάτος, γεν. τ᾽ κὰτ=ὁ γάτος, ἡ γαλῆ. Πληθ. οἱ κάτ.

τὸ κατουρλιὸ=οὖρησις, συχνὴ οὖρησις, ἀκράτεια οὔρου.

τὸ κατούρμα=ἡ οὖρησις, τὸ οὖρον. Ἄκλιτον.

κατουρῶ=οὐρῶ, οὐρῶν βρέχω τινά.

τὸ κατρακύλ=κύλινδρος, κύλιστρον.

κατρακ᾽λῶ=κατακυλινδῶ, κατρακ᾽λᾶς, κατρακ᾽λᾶ, πληθ. κατρακ᾽λοῦμη κλπ., παρατ.

κατρακ'λοῦσα, μέλλ. θὰ κατρακ'λύσω, θὰ κατρακ'λύγ'ς, θὰ κατακ'λὶς, πληθ. θὰ κατρακ'λίσουμ κλπ. ἀόρ. κατρακύλ'σα, κατρακύλ'σες, κατρακύλ'σε, πληθ. κατρακ'λίσαμ κλπ.

τὸ κατρὰμ καὶ τὸ κατράν' = πίσσα ρευστή.

ὁ κατρέφτ'ς, τ' κατρέφτ = τὸ κάτοπτρον. πληθ. οἱ καθρέφτες.

ἡ κατσαρίδα = ὁ κάνθαρος.

ἡ κατσαρόλα = μαγειρικὸν σκεῦος.

ὁ κατσαρὸς = ὁ ἔχων σγουρὰ μαλλιά.

τὸ κατσίκ' = τὸ ἐρίφιον, γεν. τ' κατσικιοῦ, πληθ. τὰ κατσίκια.

ἡ κατσίκα = αἴξ, γεν. τς κατσίκας ἢ τς αἴγας.

τὸ κατσκίσο = αἴγειον.

τὸ κατώγ', γεν. τ' κατωγιοῦ = ὑπόγειον κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, μεταχειριζόμενον ὡς ἀποθήκη.

τὸ κατωσάγωνο = ἡ κάτω σιαγών.

καυγαντίζω = ἐρίζω, φιλονικῶ, διαπληκτίζομαι, παρατ. καυγάντ'ζα, καυγάντ'ζες, καυγάντ'ζε, καυγαντίζαμ, καυγαντίζτε, καυγαντίζαν, μέλλ. θὰ καυγαντίσω, ἀόρ. καυγάντ'σα, καυγάντ'σες, πληθ. καυγαντίσαμ κλπ.

καυγᾶς = ἔρις, φιλονικία.

καυγατζῆς = φίλερις, πληθ. οἱ καυγατζῆδες.

καϋμένος, καϋμένη, καϋμένο = τάλας, δυστυχής.

καϋμὸς = σοβαρὸς ψυχικὸς πόνος.

καψαλίζω = περιφρύγω, περιφλογίζω.

καψάλ'σμα = περιφρυγμός, περιφλόγισις.

κάψα καὶ **κάψιμο** = καῦσις, κατάφλεξις.

καψερὸς = δυστυχής, ἀξιολύπητος.

καψώνω, παρατ. κάψωνα, μέλλ. θὰ καψώσω, ἀόρ. κάψωσα = ὑποφέρω ἐξ ὑπερβολικοῦ καύσωνος.

καύκημα = καύχημα.

καυκιὰρς = ἀλαζών, κομπορρήμων.

καυκιέμη, καυκιέμνη, θὰ καυκιστῶ, ἀόρ. καυκίστκα, καυκίστκες, καυκίστκε, καυκιστήκαμ, καυκιστήκτε, καυκιστήκαν.

τὸ καψοῦλ' = τὸ καψύλλιον, γεν. τ' καψυλλιοῦ.

κειός, θηλ. κείν', οὐδ. κειὸ = ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο.

τὸ κεχρὶ = ὁ κέγχρος, γεν. τ' κεχριοῦ, πληθ. τὰ κεχριά.

κελεπὶρ = εὐχάριστον εὕρημα.

κενώνω = κενῶ, ἀδειάζω (ἰδίως τὰ φαγητὰ εἰς τὰ πιάτα).

κέντμα = στὸ κέντμα κλπ. πληθ. τὰ κεντήματα = κέντημα.

τὸ κεντρὶ = κέντρον. Εἶναι ἄκλιτον.

ὁ κεντμένος, ἡ κεντμέν', τὸ κεντμένο = ὁ κεντημένος.

κεντρίζω = κεντῶ.

κεντρόνω, παρατ. κέντρωνα, μέλλ. θὰ κεντρώσω, ἀόρ. κέντρωσα.

τὸ κέντρωμα = ἐγκέντρισις, κέντημα.

τὸ κεραμίδ', γεν. τ' κεραμιδιοῦ, πληθ. τὰ κεραμίδια.

τὸ κεραμιδαρειὸ = τὸ κεραμεῖον.

ὁ κεραμδᾶς, γεν. τ' κεραμδᾶ = ὁ κεραμεύς.

τὸ κεράς, γεν. τ' κερασοῦ, πληθ. τὰ κεράσα = τὸ κεράσιον.

ὁ κεραστὴς = ὁ οἰνοχόος.

τὸ κέρασμα = προσφορᾶ ποτοῦ, οἰνοχόημα.

ὁ κερατὰς = κερασφόρος ἀλλὰ καὶ πανοῦργος, πολυμήχανος, κερατώνω, παρατ. κεράτωνα, μέλλ. θὰ κερατώσω, ἀόρ. κεράτωσα.

τὸ **κέρατο**, στερεῖται γενικῆς ἑν. καὶ πληθ.
ὁ **κεραυνὸς** ἢ τ᾽ ἀστροπελὲκ=κεραυνός.
ὁ **κέφαλος** ἢ ὁ κεφάλας=ὁ ἔχων ὑπερμεγέθη κεφαλήν.
τὸ **κέφ**, τ᾽ κιεφιοῦ, πληθ. τὰ κέφια=θυμηδία.
ἡ **κιτρινάδα** ἢ κιτρινίλα=ὠχρότης.
ὁ **κιτρινιάρς**, ἡ **κιτρινιάρα**, τὸ **κιτρινιάρκο**=ὁ ὠχριῶν, ὁ χλωμός.
κιτρινίζω=ὠχριῶ, ὠχρῶ, παρατ. κιτρίν᾽ζα, κιτρίν᾽ζες, κιτρίν᾽ζε, κιτρινίζαμ, κιτρινίζτε, κιτρινίζαν, μέλλ. θὰ κιτρινίσω θὰ κιτρινίγ᾽ς, θὰ κιτρινίς, θὰ κιτρινίσουμ κλπ. ἀόρ. κιτρίν᾽σα, κιτρίν᾽σες, κιτρίν᾽σε, κιτρινίσαμ, κιτρινίστε, κιτρινίσαν.
τὸ **κίτρο**=τὸ κίτρον.
τὸ **κλάδεμα**=ἡ κλάδευσις.
τὸ **κλαδευτῆρ**, πληθ. τὰ κλαδευτήρια=τὸ κλαδευτήριον.
κλαδέβω, κλαδέβς, κλαδέβ, κλαδέβουμ, κλαδέβτη, κλαδέβνη, παρατ. κλάδεβα, μέλλ. θὰ κλαδέψω, ἀόρ. κλάδεψα.
τὸ **κλαδὶ** γεν. τ᾽ κλαδιοῦ, πληθ. τὰ κλαδιά.
κλαίγω=κλαίω, παρατ. ἔκλαιγα, μέλλ. θὰ κλάψω, ἀόρ. ἔκλαψα, ἔκλαψες, ἔκλαψε, πληθ. κλάψαμ, κλάψτε, κλάψαν.
τὸ **κλάμμα**=τὸ κλαῦμα, πληθ. τὰ κλάμματα.
ὁ **κλανιὰρς**=ὁ πορδαλέος, γεν. τ᾽ κλανιάρ, πληθ. οἱ κλανιάρδες.
κλάνω, κλάνς, κλάν᾽, παρατ. ἔκλανα, μέλλ. θὰ κλάσω, θὰ κλάγ᾽ς, θὰ κλάς, θὰ κλάσουμ κλπ., ἀόρ. ἔκλασα κλπ.
τὸ **κλάσ᾽μο**=ἡ πέρδησις, ἡ ἀποψόφησις.
ὁ **κλαψάρς**, γεν. τ᾽ κλαψὰρ=ὁ κλαυσιάρης.
τὸ **κλειδί**, γεν. τ᾽ κλειδιοῦ, πληθ. τὰ κλειδιὰ=τὸ κλειδίον.
κλειδόνω, κλειδόν᾽ς, κλειδόν᾽, κλειδόνουμ, κλειδόν᾽τη, κλειδόννε, κλείδωνα, θὰ κλειδώσω, κλείδωσα=κλειδῶ κλείω.
κλειδαριά, πληθ. οἱ κλειδαριὲς=τὸ κλεῖθρον.
κλέβω, κλέβς, κλέβ, κλέβουμ, κλέβτη, κλέβνη=κλέπτω.
ὁ **κλέφτς**=ὁ κλέπτης. Ἡ κλεφτροῦ, τὸ κλεφτροῦδκο.
ἡ **κλεψά**, τς κλεψᾶς=ἡ κλοπή.
ἡ **κληματσίδα**, τς κληματσίδας=ἡ κληματίς.
ὁ **κληρονόμος**, πληθ. οἱ κληρονόμ. Στερεῖται γενικῆς.
κληρονομῶ, παρατ. κληρονομοῦσα, μέλλ. θὰ κληρονομήσω, ἀόρ. κληρονόμσα.
ἡ **κληρονομιά**, γεν. τς κληρονομιᾶς=ἡ κληρονομία.
τὸ **κλουβί**, γεν. τ᾽ κλουβιοῦ, πληθ. τὰ κλουβιὰ=ὁ κλωβός.
ὁ **κλούβιος**, τὸ κλούβιο=ὁ πτωχὸς τῷ πνεύματι, ἐπιπῶν=τὸ ἔπλον τὸ χαλασμένον.
κλώθω, κλώθς, κλώθ, παρατ. ἔκλωθα, μέλλ. θὰ κλώσω, ἀόρ. ἔκλωσα, ἔκλωσες, ἔκλωσε.
τὸ **κλωνί**, πληθ. τὰ κλωνιὰ=κλαδίσκος - κλωνίον.
ἡ **κλῶσσα**, γεν. τς κλώσσας, πληθ. οἱ κλῶσσες.
τὸ **κλωσσοπoῦλ**, γεν. τ᾽ κλωσσοπουλιοῦ, πληθ. τὰ κλωσσοπούλια=ὀρνίθιον, ὀρνιθοπoῦλ᾽, νεοσσός.
ἡ **κλωστή**, γεν. τς κλωστῆς, πληθ. οἱ κλωστὲς=μίτος, νῆμα, λίνον.
ὁ **κλώστ᾽ς**, γεν. τ᾽ κλώστ, πληθ. οἱ κλῶστες=ὁ κλώστης.
ἡ **κλωτσά**, γεν. τς κλωτσᾶς, πληθ. οἱ κλωτσὲς=τὸ λάκτισμα.
κλωτσῶ, παρατ. κλωτσοῦσα, θὰ κλωτσήσω, ἀόρ. κλώτσσα, κλώτσσες, κλώτσσε, κλωτσήσαμ, κλωτσήστε, κλωτσήσαν=λακτίζω.
ἡ **κνᾶ**, γεν. τς κνᾶς=ἡ κάνθη, τὸ ξάνθιον.

ὁ κην'κάτος, ἡ κην'κάτ, τὸ κιν'κᾶτο=ἐρυθρός, ὑπέρυθρος, κόκκινος, κνηκώδης, κνηκοειδής.
ἡ κλοιᾶ, γεν. τς κλοιᾶς, πληθ. οἱ κλοιὲς=ἡ κοιλία.
κοιλόπονος, πληθ. οἱ κοιλόπον'=κοιλιοστροφία.
κοιλοπονῶ=ὠδίνω, πονῶ εἰς τὴν κοιλίαν, παρατ. κοιλοπονοῦσα, μέλλ. θὰ κοιλοπονέσω, ἀόρ. κοιλοπόνεσα, κοιλοπόνεσες, κοιλοπόνεσε, κοιλοπονέσαμ, κοιλοπονέστε, κοιλοπονέσαν.
κ'μίζω=κοιμίζω, κ'μίγ'ς, κ'μίζ, κ'μίζουμ, κ'μίζτη, κ'μίζνη, παρατ. κοίμζα, κοίμζες, κοίμζε, κ'μίζαμ, κ'μίζτε, κ'μίζαν, μέλλ. θὰ κ'μίσω, θὰ κ'μίγ'ς, θὰ κ'μίς, θὰ κκ'μίσουμ, θὰ κ'μίστη, θὰ κ'μίσνη, ἀόρ. κοίμσα, κοίμσες, κοίμσε, κ'μήσαμ, κ'μήστε, κ'μήσαν.
ὁ κοιμσμένος, ἡ κοιμσμέν', τὸ κοιμσμένο=ὁ εἰς τὸν ὕπνον παραδοθείς, μεταφορ. νωθρός, ὀκνηρός.
κ'μοῦμη=κοιμῶμαι, κ'μᾶση, κ'μᾶτη, κ'μούμαστη, κ'μάστη, κ'μούντην, παρατ. κ'μούμνη, κ'μούσνη, κ'μοῦνταν, κ'μούμαστε, κ'μοῦστε, κ'μοῦνταν, μέλλ. θὰ κοιμθῶ, θὰ κοιμθῆς, θὰ κοιμθῆ, θὰ κοιμθοῦμη, θὰ κοιμθῆτε, θὰ κοιμθοῦνη, ἀόρ. κ'μήθκα, κ'μήθκες, κ'μήθκε, κοιμθήκαμ, κοιμθήκτε, κοιμθήκαν.
κνῶ=κινῶ, παρατ. κνοῦσα, μέλλ. θὰ κνήσω, ἀόρ. κούν'σα κλπ.
κ'τάζ (ἐπὶ πτηνῶν)=κοιτάζει=κοιμᾶται τὸ πτηνόν, παρατ. κοίταζε, πληθ. κ'τάζαν, μέλλ. θὰ κ'τάξ, πληθ. θὰ κ'τάξνη, ἀόρ. κοίταξε, πληθ. κ'τάξαν (τὰ πλιᾶ).
κοίτουμη=κατάκειμαι, παρατ. κοίτουμνη, κοίτεσνη, κοῖνταν, κοιτομάστε, κοίτεστε, κοῖνταν, μέλλ. θὰ ξαπλώσω, θὰ ξαπλώγ'ς, θὰ ξαπλώς, θὰ ξαπλώσουμ, θὰ ξαπλώστη, θὰ ξαπλώσνη, ἀόρ. ξάπλωσα, ξάπλωσες, ξάπλωσε, ξαπλώσαμ, ξαπλώστε, ξαπλώσαν (ρῆμα ἀνώμαλον).
ἡ κοκκάλα=μέγα ὀστοῦν. Στερεῖται γεν. πληθ.
τὸ κοκκαλάκ'=ὀστάριον. Στερεῖται γεν. ἑν. καὶ πληθ.
ὁ κοκκαλένιος=ὀστέϊνος. Στερεῖται γεν. ἑν. καὶ πληθ.
ὁ κοκκαλιάρς=ὁ ὀστώδης, πολυόστεος. Στερεῖται γεν. πληθ.
τὸ κόκκαλο=τὸ ὀστοῦν. Στερεῖται γεν. ἑν. καὶ πληθ.
κοκκαλώνω, κοκκάλωνα, θὰ κοκκαλώσω, κοκκάλωσα.
τὸ κοκκάρ, γεν. τ' κοκκαριοῦ=τὸ μικρὸν κρόμμυον.
κοκκ'νίζω=ἐρυθριῶ, παρατ. κοκκίν'ζα, μέλλ. θὰ κοκκ'νίσω, ἀόρ. κοκκίν'σα, κοκκίν'σες, κοκκίν'σε κλπ.
τὸ κοκκ'νὰδ=τὸ ροῦζ τῶν χειλέων.
ὁ κοκκ'νομάλ'ς, γεν. τ' κοκκ'νομάλ'=ὁ πυρρόθριξ.
ὁ κόκκ'νος, γεν. τ' κόκκ'νου=ὁ ἐρυθρός, πληθ. οἱ κόκκιν'.
τὸ κοκκ'νόχωμα=ὁ μίλτος, τὸ ἄμμιον.
ὁ κοκκίτ'ς, γεν. τ' κοκκίτ=ὁ κοκκίτης.
κολάζω=ἀποσιωπῶ, καταπνίγω, συγχωρῶ, μετριάζω, ἐλαφρύνω τὴν θέσιν ἑνὸς ὑπολόγου. Πῶς νὰ κολάσω τὸ πρᾶμμα;=πῶς νὰ συγχωρήσω, ἢ νὰ ἀποκρύψω, ἢ νὰ δείξω ἐπιείκειαν; παρατ. κόλαζα, μέλλ. θὰ κολάσω, θὰ κολάγ'ς κλπ. ἀόρ. κόλασα.
ἡ κόλας=ἡ κόλασις, γεν. τς κόλασης κλπ.
ὁ κολασμένος=ὁ ἁμαρτωλός, ὁ κατάδικος.
ὁ κολοιός, γεν. κολιοῦ, πληθ. οἱ κολοί. Στερεῖται γεν. πληθ.
ἡ κόλλα, γεν. τς κόλλας, πληθ. οἱ κόλλες. Στερεῖται γεν. πληθ.
κολλ'τὰ=ἐπίρρημα. Συμφυῶς, σύγκολλα.
ὁ κολλ'τὸς=ἑνωμένος.
τὸ κλοῦρ=τὸ κολλύριον. Ἄρτος εἰς κυκλικὸν μικρὸν σχῆμα. Γεν. τ' κλουριοῦ, στὸ

κλοῦρ κλπ. πληθ. τὰ κλούρια. Στερεῖται γενικῆς.

ἡ κουλ'μπήθρα=ἡ κολυμβήθρα. Γεν. τς κουλ'μπήθρας κλπ. πληθ. οἱ κουλ'μπῆθρες. Στερεῖται γενικῆς.

κουλ'μπῶ=κολυμβῶ, παρατ. κουλ'μποῦσα καὶ κουλήμπουμνη, κουλ'μποῦσες καὶ κολύμπας, κουλ'μποῦσε καὶ κολύμπα. Πληθ. κουλ'μπούσαμ, κουλ'μπούστε, κουλ'μπούσαν, μέλλ. θὰ κουλ'μπήσω, ἀόρ. κολύμπσα, κολύμπσες, κολύμπσε, πληθ. κουλ'μπήσαμ κλπ.

τὸ κολὺμπ=τὸ κολύμβημα, γεν. τ' κολυμπιοῦ.

τά κόλλ'βα=τὰ κόλλυβα.

κολοβός, κολοβή, κολοβό.

κολοβώνω=κολοβό -ω κολοβῶ, παρατ. κολόβωνα, μέλλ. θὰ κολοβώσω, ἀόρ. κολόβωσα, κολόβωσες κλπ.

τὸ κμπί, γεν. τοῦ κουμπιοῦ, δοτ. στὸ κμπὶ κλπ. πληθ. τὰ κμπιά. Στερεῖται γεν. πληθ.

τὸ κομπόδεμα=τὸ κομβόδεμα. πληθ. τὰ κομποδέματα.

κομποδένω, παρατ. κομπόδενα, μέλλ. θὰ κομποδέσω, ἀόρ. κομπόδεσα.

τὸ κούμπωμα=τὸ κόμβωμα, πληθ. τὰ κουμπώματα.

ἡ κουμπότρυπα=ἡ κομβότρυπα.

ἡ κομμάρα, γεν. τς κομμάρας=ὁ κόμματος, κόπωσις, καταπόνησις.

τὸ κομμάτ'=τὸ τεμάχιον ἢ τὸ ὀλίγον.

κομματοῦδ=ὀλίγον, ἢ μικρὸν τεμάχιον, πληθ. τὰ κομματούδια.

ἡ κομμάτα=μέγα τεμάχιον.

ὁ κόμματος=μέγα τεμάχιον ἢ ὡραῖα εὔσωμος καὶ ἀξιέραστος γυνή.

κομματιάζω=τεμαχίζω, παρατ. κομμάτιαζα κλπ.

κομμάτιασμα=κατακερματισμός.

κομπιάζω, μένω πρὸς στιγμὴν ἀμφίρροπος, ἀναποφάσιστος, ἔκπληκτος κλπ. κομπιάγ'ς, κομπιάζ, κομπιάζουμ, κομπιάζνη, κομπιάζνη, παρατ. κόμπιαζα, κόμπιαζες, κόμπιαζε πληθ. κομπιάζαμ, κομπιάζτε, κομπιάζαν, μέλλ. θὰ κομπιάσω, ἀόρ. κόμπιασα.

τὸκομπολόγ', γεν. τ' κομπολογιοῦ=τὸ πατερμόν, κομβοσχοίνιον.

κοντά=πλησίον (ἐπίρρημα).

κοντίνω=βραχύνω, σμικρύνω, κοντίν'ς, κοντίν', κοντίνουμ, κοντίν -τη, κοντίννη, παρατ. κόντνα, κόντνες, κόντνε, κοντίναμ, κοντίν -τε, κοντίναν, μέλλ. θὰ κοντίνω κλπ.

τὸ κοντάκ', γεν. τ' κοντακιοῦ, πληθ. τὰ κοντάκια=τὸ κοντάκιον.

κοντανασαίνω=μετὰ δυσκολίας ἀναπνέω, ἀγκομαχῶ, παρατ. κοντανάσαινα, πληθ. κοντανασαίναμ, κοντανασαίν -τε, κοντανασαίναν, μέλλ. θὰ κοντανασάνω, ἀόρ. κοντανάσανα, κοντανάσανες, κοντανάσανε, κοντανασάναμ κοντανασάν -τε, κοντανασάναν.

τὸ κόντμα=σμίκρυνσις.

τὸ κοντάρ, τ' κονταριοῦ=ὁ κάμαξ, ὁ κοντός, τὸ κοντάριον.

ὁ κοντζές, τ' κοντζέ, οἱ κοντζέδες=βλαστός, ὁ κάλυξ, τὸ μπουμπούκ'.

κοντέβω, κοντέβς, κοντὲβ κλπ.=εἶμαι ἐγγύς, πλησιάζω, εἶμαι ἐν τῷ τελειοῦσθαι, παρατ. κόντεβα, μέλλ. θὰ κοντέψω, ἀόρ. κόντεψα, κόντεψες, κόντεψε, κοντέψαμ κλπ.

τὸ κοντογοῦν, τ' κοντογουνιοῦ=βραχὺς χιτών.

ὁ κοντολαίμς, τ' κοντολαίμ=ὁ βραχυτράχηλος.

κοντολογῆς=ἐν ὀλίγοις, μὲ ὀλίγας λέξεις (ἐπίρρημα).

κοντοστέκουμπ=ἴσταμαι ἐπ' ὀλίγον, ὀκνῶ προσωρινῶς.

τὸ κοπάδ', τ' κοπαδιοῦ=ἡ ἀγέλη.

κοπαδιαστὰ=ἀγεληδὸν (ἐπίρρημα).
κοπανίζω=πτίσσω, τρίβω, λεαίνω.
τὸ κοπάν'σμα=ἡ τρίψις, ὁ πτισμός.
ἡ κοπέλα=ἡ κόρη, δεσποινίς, κορίτσι.
ἡ κοπελοῦδα=τὸ κοράσιον, κοριτσάκι.
κοπιάζω=ἔρχομαι, κόπιασε=ἔλα, πέρασε, παρακάθησε.
ὁ κόπος=ὁ μόχθος.
ἡ κοπριά, πληθ. οἱ κοπριὲς=ἡ κόπρος τῶν ζώων.
ὁ κοπροβελῆς=ὁ ὀκνηρός, ὁ ἀργός, τεμπέλης.
τὸ κοπρόσκυλο=ὁ ἀδέσποτος καὶ ἁρπακτικὸς κύων.
τὸ κοχῦλ', γεν. τ' κοχυλιοῦ, πληθ. τὰ κοχύλια=τὸ κογχύλιον.
κόφτω=κόπτω, κάφτ'ς, κόφτ, κόφτουμ, κόφτη, κόφτνη, παρατ. ἔκοφτα, ἔκοφτες, ἔκοφτε, κόφταμ, κόφτετε, κόφταν, μέλλ. θὰ κόψω, θὰ κόψης, θὰ κόψ, θὰ κόψουμ, θὰ κόψτε, θὰ κόψνε, ἀόρ. ἔκοψα, ἔκοψες κλπ. πληθ. κόψαμ κλπ.
ὁ κόρακας=ὁ κόραξ, πληθ. οἱ κοράκ'.
κορντώνουμη=ἐπαίρομαι, γαυριῶ, καμαρώνομαι, παρατ. κορντώνουμνη, μέλλ. θὰ κορντωθῶ, ἀόρ. κορντώθκα.
κόρντωμα=καμάρωμα, φούσκωμα.
τὸ κορμί, γεν. τ' κορμιοῦ=τὸ σῶμα, τὸ σκῆνος, πληθ. τὰ κορμιά.
ἡ κορφή, γεν. τς κορφῆς, πληθ. οἱ κορφὲς=ἡ κορυφή.
κορφολογῶ=βλαστολογῶ, βλαστοκοπῶ.
κορφολόγ'μα=βλαστολογία, βλαστολόγημα.
τὸ κόσκ'νο=τὸ κόσκινον, πληθ. τὰ κόσκ'να.
ὁ κόσμος, δοτ. στὸ κόσμο, αἰτ. τὸ κόσμο.
τὸ κὸτς=ὁ ἀστράγαλος, τὸ κότσι, πληθ. τὰ κότσα.
ἡ κουτσλιὰ=ἀποπάτησις πτηνοῦ, πληθ. οἱ κουτσλιές.
τὸ κβάρ, γεν. τ' κβαριοῦ πληθ. τὰ κβάρια=ἡ τολύπη.
κβαριάζω=τολυπεύω, συνελίσσω, παρατ. κβάριαζα, μέλλ. θὰ κβαριάσω, ἀόρ. κβάριασα, κβάριασες κλπ.
ἡ κουβαρίστρα=ἡ ἀγαθίς, ὁ σπειρωτήρ.
ὁ κουγιουμτζῆς=ὁ χρυσοχόος, πληθ. οἱ κουγιουμτζῆδες.
τὸ κδοῦν', τ' κδουνιοῦ, πληθ. τὰ κδούνια=ὁ κώδων.
κδουνίζω, κουδούν'ζα, θὰ κδουνίσω, κουδούν'σα=κωδωνίζω.
ἡ κουκκιὰ=ἡ κύαμος.
τὸ κκί, γεν. τ' κκιοῦ, δοτ. στὸ κκί, αἰτ. τὸ κκὶ πληθ. τὰ κκιά, δοτ. στὰ κκιά, αἰτ. τὰ κκιὰ=οἱ κύαμοι.
ἡ κκίδα=ἡ στιγμή, γεν. τς κκίδας, πληθ. οἱ κκίδες.
ὁ κοῦκκος, γεν. τ' κούκκου=ὁ κόκκυξ, πληθ. οἱ κοῦκκ'.
ἡ κουκκβάγια, πληθ. οἱ κουκβάγιες=ἡ γλαύξ.
ἡ κουκκοῦλα=ἐπικάλυμμα τῆς κεφαλῆς.
κουκκολώνω=ἐπικαλύπτω, παρατ. κουκκούλωνα, μέλλ. θὰ κουκκλώσω, ἀόρ. κούκκλωσα, κούκκλωσες κλπ.
τὸ κούκκλωμα=ἡ συγάλυψις, ἡ ἐγκορδύλησις.
ἡ κουκκνάρα=ὁ κῶνος, ὁ στρόβιλος.
τὸ κουκκνὰρ=τὸ πιτύϊνον κάρυον, ἡ ὀστρακίς.
τὸ κουκοῦτς=ὁ πυρήν, ὁ κόκκος, πληθ. τὰ κουκούτσα.
ἡ κλοῦρα, τς κλούρας, πληθ. οἱ κλοῦρες=ἡ κολλύρα, τὸ κολλύριον, ἡ κολλυρίς, ὁ κόλλαβος, τὸ στρεπτὸν ἢ ὁ στρεπτός.
ὁ κολλουρᾶς=ὁ κολλυροποιός, ὁ κολλυροπώλης.
κουλλουριάζω=συστρέφω, συσπειρῶ, συνελίσσω.

κολλούριασμα=συστροφή. πληθ. τὰ κουλλουριάσματα.
ὁ κλουχὲρς ἢ ὁ κλός, ἡ κλή, τὸ κλὸ=ὁ μονόχειρ.
τὸ κμάρ, γεν. τ᾽ κμαριοῦ=τὸ κυμβίον, τὸ σκεῦος.
τὸ κμάς=τὸ κοττάναθρον=τὸ κουμάσιον.
ἡ κμπάρα, ὁ κμπάρος=ἡ καὶ ὁ ἀνάδοχος.
ὁ κουμπαρᾶς=ἡ ἀργυριοθήκη.
κμπαριάζω, κμπαριάγ᾽ς, κμπαριάζ, κμπαριάζουμ, κμπαριάζ᾽τη, κμπαριάζνη, παρατ. κμπάριαζα, μέλλ. θὰ κμπαριάσω, ἀόρ. κμπάριασα, πληθ. κμπαριάσαμ κλπ.
τὸ κνέλ᾽ τ᾽ κνελιοῦ, πληθ. τὰ κνέλια=ὁ κόνικλος.
τὸ κούν᾽μα=ἡ κίνησις. πληθ. τὰ κουνήματα.
κουνουστίζω=γνωρίζω. παρατ. κουνούστ᾽ζα. μέλλ. θὰ κουνουστήσω, ἀόρ. κουνούστ᾽σα.
τὸ κούντμα=ἡ ὥθησις. Στερεῖται πληθυντικοῦ.
τὸ γκντερίδ, γεν. τ᾽ γκντεριδιοῦ, πληθ. τὰ γκντερίδια=τὸ ξυλοκέρατον.
γκντῶ=ὠθῶ, παρατ. γκντοῦσα, μέλλ. θὰ γκντήσω, ἀόρ. κούντ᾽σα κούντ᾽σες, κούντ᾽σε, γκντήσαμ, γκντήστε, γκντήσαν κλπ.
ἡ κοῦπα, γεν. τς κούπας, πληθ. οἱ κοῦπες=βαθὺ μαγειρικὸν σκεῦος.
τὸ κουποῦκ᾽, πληθ. τὰ κουπούκια=εὐτελές, ἐλεεινὸν ὑποκείμενον.
τὸ κπὶ=ἡ κώπη, ὁ ἐρετμός, τὸ κουπή, γεν. τ᾽ κπιοῦ, δοτ. στὸ κπὶ αἰτ. τὸ κπί. πληθ. τὰ κπιά. Στερεῖται γενικῆς.
κουράζουμη, κουράζεση, κουράζετη, κουραζόμαστη, κουράζεστη, κουράζντην. παρ. κουράζουμνη, κουράζεσνη, κουράζνταν, κουραζόμαστε, κουράζεστε, κουράζνταν, μέλλ. θὰ κουραστῶ, ἀόρ. κουράστκα κλπ.
ἡ κούρας=κόπος, κάματος, πόνος. Ἄκλιτον.
ὁ κουρασμένος, ἡ κουρασμέν᾽, τὸ κουρασμένο.
ὁ κουραστκός, ἡ κουραστκιά, τὸ κουραστκό.
τὸ κοῦρβλο, πληθ. τὰ κοῦρβλα=ὁ στέλεχος τῆς ἀμπέλου.
κουρντίζω=ἐντείνω. Παρατ. κούρντ᾽ζα, κούρντ᾽ζες, κούρντ᾽ζε, κουρντίζαμ, κουρντίζτε, κουρντίζαν. Μέλλ. θὰ κουρντίσω, ἀόρ. κούρντ᾽σα, κούρντ᾽σες κλπ.
τὸ κουρέλ᾽, γεν. τ᾽ κουρελιοῦ. Πληθ. τὰ κουρέλια=τὸ ράκος.
ὁ κουρελιάρς=ὁ ρακένδυτος. Γεν. τ᾽ κουρελιάρ. Πληθ. οἱ κουρελιάρδες. Στερεῖται γεν. πληθ.
τὸ κούρεμα=ἡ κουρά. Στερεῖται γεν. ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.
ἡ κουρκούτα=πολτός, ἄλευρον ἐφθόν, φυστὴ μᾶζα.
τὸ κουροῦπ=κελέβη, κελέβειον, γεν. τ᾽ κουρουπιοῦ.
τὸ κσοῦρ=τὸ λάττωμα. Πληθ. τὰ κσούρια.
τὸ κτάβ, γεν. τ᾽ κταβιοῦ=ὁ σκύλος, πληθ. τὰ κτάβια.
τὸ κταβοῦδ=τὸ σκυλάκιον, πληθ. τὰ κταβούδια.
τὸ κτὶ=τὸ κυτίον. Πληθ. τὰ κτιά. Στερεῖται γεν.
τὸ κτάλ᾽, γεν. τ᾽ κταλιοῦ, πληθ. τὰ κτάλια=τὸ κοχλιάριον.
ἡ κτάλα=μέγα κοχλιάριον. Πληθ. οἱ κτάλες.
τὸ κουταλάκ᾽=τὸ μικρὸν κοχλιάριον.
κτσαίνουμη=καθίσταμαι χωλός. Παρατ. κτσαίνουμνη, κτσαίνεσνη, κτσαίννταν, κτσαινόμαστε, κτσαίνεστε, κτσαίννταν. Μέλλ. θὰ κτσαθῶ, ἀόρ. κτσάθκα, κτσάθκες κλπ. πληθ. κτσαθήκαμ κλπ.
κτσαίνω=χωλαίνω. Παρατ. κούτσαινα, μέλλ. θὰ κτσάνω.
ὁ κτσός, γεν. τ᾽ κτσοῦ=ὁ χωλός. Πληθ. οἱ κτσοί.
τὸ κούτσουρο=τὸ πρέμνον. Πληθ. τὰ κούτσουρα.
ἡ κουφάλα=τὸ κοίλωμα. Πληθ. οἱ κουφάλες.
τὸ κφὰρ=ὁ σκελετὸς μικροῦ ζώου.

τὸ κουφέτο=τὸ σακχαρόπηκτον, τὸ κουφέτον.
κφίζω=βαρυκοῶ. Κφίζω, κφίγ'ς, κφίζ, κφίζουμ, κφίζτη, κφίζνη, παρατ. κούφζα, κούφζες, κούφζε, κφίζαμ, κφίζτε, κφίζαν. Μέλλ. θὰ κφίσω, θὰ κφίγ'ς, θὰ κφίς, θὰ κφίσουμ, θὰ κφίστε, θὰ κφίσνε. Ἀόρ. κούφσα, κούφσες, κούφσε, κφίσαμ, κφίστε, κφίσαν.
ὁ κφὸς=ὁ κωφός. Γεν. τ' κφοῦ, δοτ. στὸ κφὸ κλπ. Πληθ. γοὶ κφοί. Στερεῖται γεν. πληθυντικοῦ.
τὸ κουφίν', γεν. τ' κουφινιοῦ=ὁ κόφινος. Πληθ. τὰ κουφίνια.
ὁ κοφτερός, ἡ κοφτερή, τὸ κοφτερὸ=ὁ κοπτερός.
κόφτω καὶ κόβω=κόπτω. Παρατ. ἔκοβα, μέλλ. θὰ κόψω, ἀόρ. ἔκοψα.
κοχλακιάζ, παρατ. κοχλάκιαζε=κοχλάζει.
τὸ κόψιμο=τομή, ἐντομή.
τὸ κρεββάτ, γεν. τ' κρεββατιοῦ=ὁ κράββατος.
κράζω, ἔκραζα, θὰ κράξω, ἔκραξα.
ὁ κρασάτος=ὁ οἰνοειδής, ὁ οἰνώδης.
τὸ κρασί, γεν. τ' κρασοῦ=ὁ οἶνος. Πληθ. τὰ κρασᾶ.
κρασοβάρελο=οἰνηρὸν ἄγγος.
κρασοβρόχ'=τρώγω ἐμβαπτίζων τὸν ἄρτον ἐντὸς οἴνου.
κρασοκανάτας=οἰνοπότης, φίλοινος.
κρασοπουλειὸ=οἰνοπωλεῖον.
τὸ κρέας, γεν. τ' κρεατιοῦ. Πληθ. τὰ κρέατα.
τὸ κρεββὰτ καὶ κρεββατώνουμη=κατακλίνομαι λόγω ἀσθενείας.
ἡ κρεμάλα, γεν. τς κρεμάλας=ἡ ἀγχόνη.
ὁ κρεμασμένος, ἡ κρεμασμέν', τὸ κρεμασμένο.
τὸ κρεμαστάρ, γεν. τ' κρεμασταριοῦ=τὸ ἄρτημα.
τὸ κθάρ, γεν. τ' κθαριοῦ=ἡ κριθή.
ὁ κριθαρένιος, ἡ κριθαρένια, τὸ κριθαρένιο=ὁ κρίθινος.
κρίνω=κρίνω, ἐξετάζω τινὰ ὡς ὑπόλογον, κρίνω αὐστηρῶς, παρατηρῶ τινὰ αὐστηρῶς, κλπ.
ἡ κρὶς=ἡ ἀντίληψις, ἡ κρίσις (δὲν ἔχ'ς κρὶς νὰ σκεφτῆς;).
ὁ κριτής, γεν. τ' κριτῆ. Πληθ. οἱ κριτές. Στερεῖται γεν.
ὁ κρόκος=τὸ ἐρυθρὸν μέρος τοῦ ὠοῦ.
τὸ κρομμῦδ=τὸ κρόμμυον. Γεν. τ' κρεμμυδιοῦ, δοτ. στὸ κρυμμῦδ, αἰτ. τὸ κρομμῦδ. Πληθ. Τὰ κρεμμύδια. Στερεῖται γενικῆς πληθυντικοῦ.
ὁ κρομμδότοπος, τὸ κρομμυδοπάζαρο.
ὁ κρομμδοφάγος, ἡ κρομμδοφαγοῦ, τὸ κρομμδοφαγοῦδκο.
κρύβω, παρατ. ἔκρυβα, μέλλ. θὰ κρύψω, ἀόρ. ἔκρυψα.
τὸ κρύγιο=τὸ ψῦχος.
ὁ κρυγιὸς=ὁ ψυχρός, ἡ κρύγια, τὸ κρύγιο.
κρυγιώνω, παρατ. κρύγιωνα, μέλλ. κρυγιώσω, ἀόρ. κρύγιωσα.
τὸ κρυολόγ'μα=τὸ κρυολόγημα, πληθ. τὰ κρυολογήματα.
κρύβουμη, κρύβεση, κρύβετη, κρυβομάστη, κρύβεστη, κρύβντην. Παρατ. κρύβουμνη, κρύβεσνη, κρύβνταν, κρυβόμαστε, κρύβεστε, αὐτοίν' κρύβνταν. Μέλλ. θὰ κρυφτῶ, θὰ κρυφτῆς, θὰ κρυφτῆ, θὰ κρυφτοῦμη, θὰ κρυφτῆτε, θὰ κρυφτοῦνε. Ἀόρ. κρύφτκα, κρύφτκες, κρύφτκε, πληθ. κρυφτήκαμ κλπ.
ἡ κρυφτσάνα, τς κρυφτσάνας=ἡ κρύπτη. Πληθ. οἱ κρυφτσάνες.
ὁ κρυφός, ἡ κρυφή, τὸ κρυφὸ=ὁ κρύφιος, ὁ ἀφανής, ὁ μυστικός.
κρυφακούγω, κρυφακοῦς, κρυφακούγ', κρυφακοῦμη, κρυφακοῦτη, κρυφακοῦνη. Παρατ. κρυφάκουμνη καὶ κρυφάκγα, ρυφάκγες, κρυφάκγε, κρυφακούγαμ, κρυφακούγτε, κρυφακούγαν. Μέλλ. θὰ κρυφακούσω, θὰ κρυφακούγ'ς, θὰ κρυ-

φακούς, θὰ κρυφακούσουμ, θὰ κρυφακούστε, θὰ κρυφακούσνε. Ἀόρ. κρυφάκσα, κρυφάκσες, κρυφάκσε, κρυφακούσαμ, κρυφακούστε, κρυφακούσαν.
κρυφοκυττάζω=κρυφίως ὁρῶ, κρυφοβλέπω.
τὸ κ'δών'=τὸ κυδώνιον.
ἡ κ'δωνιὰ=ἡ κυδωναία.
τὸ κῦμα=τὸ κῦμα, πληθ. τὰ κύματα.
τὸ κυνήγ'μα=τὸ κυνήγημα καὶ ἡ δίωξις, τὸ δίωγμα.
τὸ κυνῆγ'=ἡ θήρα, ἡ ἄγρα.
ὁ κυνηγός, τ' κυνηγοῦ, πληθ. οἱ κυνηγοί. Στερεῖται γενικῆς.
κυν'γῶ, κυν'γᾶς, κυν'γᾶ, κυν'γοῦμη, κυν'γᾶτη, κυν'γοῦνη. Παρατ. κυν'γοῦσα, κυν'γοῦσες, κυν'γοῦσε κλπ. Μέλλ. θὰ κυν'γήσω, ἀόριστος κυνήγ'σα.
ἡ κυρίγια=ἡ κυρία, γεν. τς κυρίγιας, πληθ. οἱ κυρίγιες.
κυττάζω, παρατ. κύτταζα, μέλλ. θὰ κυττάξω, ἀόρ. κύτταξα=ὁρῶ, βλέπω, παρατηρῶ, προσέχω, ἐπιδιώκω νὰ κλπ.
κφαίνουμη, παρατ. κφαίνουμνη, μέλλ. θὰ κφαθῶ, ἀόρ. κφάθκα.
ὁ κφός, ἡ κφή, τὸ κφό=ὁ κωφός, ἡ κωφή, τὸ κωφόν.
κφίζω=κωφεύω. Κφίζω, κφίγ'ς, κφίζ, κφίζουμ, κφίζτη, κφίζνη. Παρατ. κούφζα, κούφζες, κούφζε, κφίζαμ, κφίζτε, κφίζαν. Μέλλ. θὰ κφίσω, κφίγ'ς, θὰ κφίς, θὰ κφίσουμ, θὰ κφίστε, θὰ κφίσνε. Ἀόρ. κούφσα, κούφσες, κούφσε, κφίσαμ, κφίστε, κφίσαν.

Λ'

ἡ λάβρα=ὁ καύσων, τὸ καῦμα, γενικὴ τς λαύρας.
τὸ λαυράκ', γεν. τ' λαυρακιοῦ=ὁ λάβραξ (ἰχθύς).
ἡ λαβωματιὰ=τραῦμα, πληγή.
ὁ λαβωμένος, ἡ λαβωμέν, τὸ λαβωμένο=ὁ τραυματίας.
τὸ λαγγόν', πληθ. τὰ λαγγόνια=ἡ λαγών.
ἡ λαγήνα, γεν. τς λαγήνας=ἡ λάγηνος καὶ λάγυνος.
ὁ λαγός, γεν. τ' λαγοῦ, πληθ. οἱ λαγοὶ=ὁ λαγωός.
τὸ λαγδέρ, πληθ. τὰ λαγδέρια=ὁ λαγιδεύς.
τὸ λαγοῦμ, γεν. τ' λαγουμιοῦ, πληθ. τὰ λαγούμια=ὁ ὀχετός.
τὸ λαγοῦτο, πληθ. τὰ λαγοῦτα=ὁ βάρβιτος.
τὸ λαγύν', γεν. τ' λαγυνιοῦ, πληθ. τὰ λαγύνια=ἡ μικρὰ λάγηνος.
τὸ λαγωνικὸ=θηρευτικὸς κύων.
τὸ λάδ, γεν. τ' λαδιοῦ, πληθ. τὰ λάδια=τὸ ἔλαιον.
ὁ λαδᾶς=ὁ ἐλαιοπώλης. Πληθ. οἱ λαδάδες.
ἡ λαδιά, γεν. τς λαδιᾶς, πληθ. οἱ λαδιὲς=κηλὶς ἐλαίου.
λαδώνω=ἐλαιῶ καὶ κλέπτω, ὑποκλέπτω.
ὁ λαδωμένος=ἐλαίω ἠρτυμένος.
λαθραῖος=κρυφός, μυστικός.
ὁ λαθρέμπορας, γεν. τ' λαθρέμπορα, πληθ. οἱ λαθρεμπόρ.
ὁ λαιμός, γεν. τ' λαιμοῦ, πληθ. οἱ λαιμοί.
ὁ λάκκος, δοτ. στὸ λάκκο, πληθ. οἱ λάκκ'=ὄρυγμα, τάφος.
ἡ λάμπα, γεν. τς λάμπας=ὁ λαμπτήρ, ὁ λύχνος.
ἡ λαμπάδα, γεν. τς λαμπάδας κλπ.=ἡ λαμπάς, ἡ δάς.
ἡ Λαμπρὴ=τὸ Ἅγιον Πάσχα.
τὸ λαμπριάτκο=τὸ Πασχαλινόν.
λάμπ=λάμπει (αὐτός, αὐτή, αὐτό), πληθ. λάμπνε=λάμπουν.
ἡ λανάρα, πληθ. οἱ λανάρες=τὸ ξάνιον.

λαναρίζω, παρατ. λανάρζα κλπ.=ξαίνω.
τὸ λανάρσμα, πληθ. τὰ λαναρίσματα=ἡ ξάνσις.
ἡ λαναρίστρια=ἡ ξάντρια.
τὸ λαρδὶ=λιπαρὸν παστὸν τεμάχιον κρέατος.
ἡ λάσπ, οἱ λάσπες=ὁ πηλός.
τὸ λάσπωμα=ἡ πήλωσις.
λασπώνω, παρατ. λάσπωνα, μέλλ. θὰ λασπώσω, ἀόρ. λάσπωσα=πηλῶ.
λαφρυὰ=ἐλαφρῶς, ἐπίρρημα.
λαχαὶν=τυγχάνει (ἄκλιτον).
λαφρόμυαλος=ὁ εὐήθης, ἐλαφρόνους=ξελάφρωμα=ἐλάφρωσις.
λαχαίνω, παρατ. λάχαινα, μέλλ. θὰ λάχω, ἀόρ. ἔλαχα=τυγχάνω.
λαχανιάζω=ἀσθμαίνω, πνευστιῶ, ἀγκομαχῶ.
τὸ λαχάνιασμα=τὸ ἄσθμα, τὸ ἀγκωμαχητό.
τὸ λάχανο, πληθ. τὰ λάχανα. Στερεῖται γενικῆς.
τὸ λαχεῖο, πληθ. τὰ λαχεῖα.
λέγω, λές, λέγ', λέμη, λέτη, λένη. Παρατ. ἔλεγα, ἔλεγες, ἔλεγε, λέγαμ, λέγτε, λέγαν. Μέλλ. θὰ πῶ θὰ πῆς, θὰ πῆ, θὰ ποῦμη, θὰ πῆτη, θὰ ποῦνη. Ἀόριστος εἶπα, εἶπες, εἶπε, πήκαμ, πῆκτε, πήκαν.
ὁ λειπανάβατος, ἡ λ'πανάβατ, τὸ λ'πανάβατο=ὁ ἄζυμος.
λειποθμῶ καὶ **λ'γοθμῶ**= λειποθυμῶ. Παρατ. λ'γοθμοῦσα καὶ λ'ποθμοῦσα, μέλλ. θὰ λ'ποθμήσω, ἀόρ. λ'ποθύμσα καὶ λ'γοθύμσα.
τὸ λείψανο=τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ.
λειψά, ἐπίρρ.=ἐλλιπῶς.
ὁ λειψός, ἡ λειψή, τὸ λειψὸ=ὁ ἐλλειπής.
τὸ λεμόν', γεν. τ' λεμονιοῦ, πληθ. τὰ λεμόνια.
ἡ λεμονιά, γεν. τς λεμονιᾶς, πληθ. οἱ λεμονιές.
ὁ λεμπέσαρος, πληθ. οἱ λεμπέσαρ=ὁ ἄξεστος, ὁ ἀγροῖκος, ὁ ἐνδεής.
ἡ λεμπίδα, γεν. τς λεμπίδας, πληθ. οἱ λεμπίδες=ἡ λεπίς.
ἡ λὲξ=ἡ λέξις, πληθ. οἱ λέξες.
τὸ λέπ, πληθ. τὰ λέπια=τὸ λέπιον τοῦ ἰχθύος.
ἡ λέπρα, γεν. τς λέπρας.
ἡ λέρα, γεν. τς λέρας, πληθ. οἱ λέρες=τὸ ρύπος, τὸ μίασμα.
τὸ λέρωμα=ἡ ρύπανσις.
ὁ λερωμένος, ἡ λερωμέν', τὸ λερωμένο=ὁ ρυπαρός.
λερώνω=μολύνω, ρυπαίνω, μιαίνω.
ἡ λεχοῦσα, γεν. τς λεχούσας, πληθ. οἱ λεχοῦσες=ἡ λεχώ.
ἡ λιακάδα=ζωογόνος χειμερινὸς ἥλιος.
λιανίζω=κατακερματίζω, κομματιάζω.
λιάν'σμα=κατακερματισμός, κομμάτιασμα.
τὸ λιανοπούλ'=πώλησις μικρῶν ποσοτήτων.
ὁ λίβας, γεν. τ' λίβα=ὁ λίψ (νότιος θερμὸς ἄνεμος).
τὸ λ'βάδ, γεν. τ' λειβαδιοῦ=τὸ λιβάδιον, ὁ λειμών.
τὸ λιβὰν'=ὁ λίβανος, ὁ λιβανωτός.
λιβανίζω=θυμιάζω, θυμιῶ.
ἡ λίγδα=τὸ λίπος, ἡ λέρα, τὸ ρύπος.
ὁ λιγδιάρ'ς καὶ **ὁ λίγδος**=ὁ ρυπαρός, ὁ βρώμικος.
ἡ λιγδιά, πληθ. οἱ λιγδιές=ἡ κηλίς.
λιγῶ, λ'γᾶς, λ'γᾶ, παρατ. λ'γοῦσα, μέλλ. θὰ λ'γήσω, ἀόρ. λίγ'σα.
τὸ λιθάρ, γεν. τ' λιθαριοῦ, πληθ. τὰ λ'θάρια=ὁ λίθος.
λιέμη, λιέση, λιέτη, λιέμαστη, λιέστη, λιέντην=περιφέρομαι ἀσκόπως.

λ'μάζω, παρατ. λίμαζα=λιμοκτονῶ, βουλιμιῶ.
ὁ λ'μασμένος, ἡ λ'μασμέν', τὸ λ'μασμένο=ὁ λιμώττων.
λ'μπίζουμη, παρατ. λ'μπιζούμνη, μέλλ. θὰ λ'μπιστῶ, ἀόρ. λ'μπίστκα, λ'μπίστκες, λ'μπίστκε, λ'μπιστήκαμ, λ'μπιστήκτε κλπ.=ἐπιποθῶ, λαχταρῶ.
τὸ λιοντάρ, γεν. τ' λιονταριοῦ, πληθ. τὰ λιοντάρια=ὁ λέων.
λιουκαίγουμη, παρατ. λιουκαίγουμνη, μέλλ. θὰ λιουκαγῶ, ἀόριστος λιουκάγ'κα=εἶμαι ἐκτεθειμένος εἰς καυστικὸν ἥλιον, καίομαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου.
λιχνίζω=λικμίζω, ἀναλικμῶ, ἐκλικμῶ.
λογαριάζω=ὑπολογίζω, μετρῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.
λογαριασμὸς=ὑπολογισμός.
τί λογῆς, ἄκλιτος=τί εἴδους (τί λογῆς ἄθρωπος εἶνη;).
λογικέβουμη=σκέπτομαι λογικῶς, παρατ. λογικέβουμνη, λογικέβεσνη, λογικέβνταν, λογικεβόμαστε, λογικέβεστε, λογικέβνταν, μέλλων θὰ λογικευτῶ, ἀόρ. λογικέφτκα, λογικέφτκες, πληθ. λογικεφτήκαμ κλπ.
ὁ λόγος=ὁ λόγος καὶ μεταφορ. ἡ αἰτία (ἔχ'ς κᾶνὲ λόγο=ἔχεις αἰτίαν τινά;), ἔβγαλε λόγο στ' ν ἀγκκλ'σὰ=ἐξεφώνησε λόγον εἰς ἐκκλησίαν. Ἔκαμες λόγο στὸ Γιάνν';=ἀνέφερες τι εἰς τὸν Ἰωάννην;
τὸ λοιπός, λοιπὸς=λοιπόν.
λοξά=λοξῶς (βλέπω λοξὰ=ὁρῶ πλαγίως διὰ τοῦ κανθοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ).
λοξὸς=ἐπικάρσιος, πλάγιος.
ὁ λοστὸς=μοχλός, διωστήρ.
τὸ λουλοῦδ, γεν. τ' λουλουδιοῦ, πληθ. τὰ λουλούδια=τὸ ἄνθος.
λούζω=λούω. Παθητ. λούζουμη=λούομαι. Λούζουμη, λούζεση, λούζετη, λουζόμαστη, λούζεστη, λούζντην. Παρατ. λούζουμνη, λούζεσνη, λούζνταν, λουζομάστε, λούζεστε, λούζνταν. Μέλλ. θὰ λουστῶ, θὰ λουστῆς, θὰ λουστῆ, θὰ λουστοῦμη, θὰ λουστῆτε, θὰ λουστοῦνη. Ἀόριστος λούστκα, λούστκες, λούστκε, λουστήκαμ, λουστήκτε, λουστήκαν.
τὸ λούσ'μο=ἡ λοῦσις.
ὁ λουφές, γεν. τοῦ λουφὲ κλπ. Πληθ. οἱ λουφέδες=μισθός.
ἡ λυγαριά, πληθ. οἱ λυγαριὲς=ἄγνος, λύγος (φυτόν).
λ'γῶ= λυγίζω, κάμπτω, καταβάλλω, ὑποχωρῶ. Λ'γῶ, λ'γᾶς, λ'γᾶ, λ'γοῦμη, λ'γᾶτη, λ'γοῦνη. Παρατ. λ'γοῦσα, λ'γοῦσες, λ'γοῦσε, λ'γούσαμ, λ'γοῦστε, λ'γοῦσαν. Μέλλ. θὰ λ'γήσω, θὰ λ'γήγ'ς, θὰ λ'γής, θὰ λ'γήσουμ, θὰ λ'γήστη, θὰ λ'γήσνε. Ἀόρ. λύγ'σα, λύγ'σες, λύγ'σε, λ'γήσαμ, λ'γήστε, λ'γήσαν.
τὸ λυθρίν', γεν. τ' λυθριν̓οῦ, πληθ. τὰ λυθρίνια=ὁ ἐρυθρῖνος (ἰχθύς).
ἡ λύκαινα, γεν. τς λύκαινας, πληθ. οἱ λύκαινες.
ὁ λύκος, γεν. τ' λύκου, πληθ. οἱ λύκ'. Στερεῖται γενικῆς.
ἡ λύπ'=ἡ λύπη. Πληθ. οἱ λύπες. Στερεῖται γενικῆς ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.
λύνω, λύν'ς λύν', λύνουμ, λύν-τη, λύννε. Παρατατικός ἔλ'να, ἔλ'νες, ἔλ'νε, λύναμ, λύν'τε, λύναν. Μέλλ. θὰ λύσω, θὰ λύγ'ς, θὰ λύς, θὰ λύσουμ, θὰ λύστε, θὰ λύσνε. Ἀόριστος ἔλ'σα, ἔλ'σες, ἔλ'σε, λύσαμ, λύστε, λύσαν.
λυπητερὰ=λυπηρῶς, γοερῶς (ἐπίρρημα).
λ'ποῦμη=λυποῦμαι, λ'πᾶσαι λ'πᾶτη, λ'πούμαστη, λ'πᾶστη, λ'ποῦντην. Παρατατ. λ'πούμνη, λ'πούσνη, λ'ποῦνταν, λ'πούμαστε, λ'ποῦστε, λ'ποῦνταν. Θὰ λυπθῶ, θὰ λυπθῆς, θὰ λυπθῆ, θὰ λυπθοῦμη, θὰ λυπθῆτε, θὰ λυπθοῦνε. Ἀόρ. λ'πήθκα, λ'πήθκες, λ'πήθκε, λ'πθήκαμ, λ'πθήκτε, λ'πθῆκαν.
τὸ λύσ'μο=ἡ λύσις, πληθ. τὰ λυσήματα.
ἡ λύσσα, γεν. τς λύσσας.
ὁ λ'σασμένος, ἡ λ'σασμέν', τὸ λ'σασμένο=ὁ λυσσῶν, ὁ λυσσαλέος.
τὸ λ'χνάρ, τ' λυχναριοῦ, πληθ. τὰ λ'χνάρια=ὁ λύχνος.

ἡ λώβα=ἡ λέπρα.
ὁ λωβιάρς καὶ ὁ λουβιάρς=ὁ λωβιασμένος.
τὸ λουρί, γεν. τ' λουριοῦ, πληθ. τὰ λουριὰ=τὸ λῶρον.

Μ'

μά, α) μόριον ὁμοτικόν: μὰ τ' Παναγιὰ θὰ πάγω, μὰ τὸ Θεό, σοὶ λέγω δὲν ἔφαγα κλπ.
β) σύνδεσμος ἀντιθετικὸς=ἀλλά.
ὁ μαβύς, ἡ μαβειά, τὸ μαβὺ=ὁ κυανοῦς.
μαγαρίζω=μολύνω, μιαίνω, ρυπαίνω.
μαγαρισμένος=μεμολυσμένος, ἀκάθαρτος.
μαγειρέβω, μαγειρέβς, μαγειρέβ, μαγειρέβουμ, μαγειρέβτη, μαγειρέβνη. αΠρατατ. μαγείρεβα κλπ. Μέλλων θὰ μαγειρέψω, ἀόριστος μαγείρεψα.
ὁ μάγειρας, γεν. τ' μάγειρα, πληθ. οἱ μαγεῖρ. Στερεῖται γενικῆς.
τὸ μαγείρεμα=τὸ μαγείρευμα, πληθ. τὰ μαγειρέματα.
ἡ μαγείρσα=ἡ μαγείρισσα. Γεν. τς μαγείρσας. Οἱ μαγεῖρσες κλπ.
μαγέβω, μαγέβς, μαγέβ, μαγέβουμ, μαγέβτη, μαγέβνη. Παρατ. μάγεβα, μέλλ. θὰ μαγέψω, ἀόρ. μάγεψα, πληθ. μαγέψαμ.
τά μάγια, εὔχρηστον εἰς τὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν τοῦ πληθυντικοῦ.
ἡ μαγκοῦρα=ὁ καλαῦροψ, πληθ. οἱ μαγκοῦρες.
τὸ μάγλο=ἡ παρειά, τὸ μάγουλον. Πληθ. τὰ μάγλα κλπ.
τὸ μάδμα=τὸ μάδημα.
μαδίζω καὶ μαδῶ, παρατ. μάδζα καὶ μαδοῦσα κλπ.
μαζέβω=συνάζω, συναγθροίζω. Ἐν χρήσει μόνον εἰς τὸν ἐνικόν.
τὸ μάζεμα=ἡ σύναξις, συγκέντρωσις.
μαζῆ, μαζί καὶ μαζὺ=ὁμοῦ, ἐπίρρημα.
τὸ μάζωμα ἴδε μάζεμα=συλλογή, σύναξις, συνάθροισις.
μαθαίνω, παρατ. μάθαινα, μέλλ. θὰ μάθω, ἀόρ. ἔμαθα.
τὸ μάθμα=τὸ μάθημα. Πληθ. τὰ μαθήματα.
μακὰρ καὶ μακὰρ νὰ=εἴθε.
μακαρίζω=καλοτυχίζω, εὐδαιμονίζω. Παρατ. μακάρζα κλπ.
ὁ μαϊδανός, τ' μαϊδανοῦ.
μακρυὰ=μακράν, ἐπίρρημα.
ὁ μακρυνός, ἡ μακρυνή, τὸ μακρυνὸ=ὁ ἀφεστηκώς.
μακρύνω=ἐπιμηκύνω. Πληθ. μακρύνουμ, μακρύν-τε, μακρύννε.
μαλάζω=μαλάσσω. Παρατ. μάλαζα, μέλλ. θὰ μαλάξω, ἀόρ. μάλαξα.
τὸ μάλαθρο, πληθ. τὰ μάλαθρα. Στερεῖται γενικῆς.
μαλακὰ=ἐλαφρῶς, ἁπαλά.
μαλακός, μαλακιά, μαλακὸ=ἁπαλός, ἡ, ὁ.
τὸ μαλλί, γεν. τ' μαλλιοῦ=ἡ θρίξ. Πληθ. τὰ μαλλιά.
μαλλιαρός, ἡ, ὸ=ὁ δασύτριχος.
μαλώνω=ἐρίζω, παρατ. μάλωνα, μέλλ. θὰ μαλώσω, ἀόρ. μάλωσα.
μάλωμα=ἔρις καὶ ἐπιτίμησις, ἐπίπληξις.
ἡ μαμμή, γεν. τς μαμμῆς=ἡ μαῖα. Πληθ. οἱ μαμμές.
ἡ μάντρα=ἡ μάνδρα.
μαντρίζω=περιορίζω. Παρατ. μάντριζα, μέλλ. θὰ μαντρίσω, ἀόρ. μάντρισα.
μαθαίνω=μανθάνω. Παρατ. μάθαινα, μέλλ. θὰ μάθω, ἀόρ. ἔμαθα, ἔμαθες, ἔμαθε, πληθ. μάθαμ κλπ.
μαντρώνω=περιφράσσω, περιορίζω, περικυκλώνω, φυλακίζω. Παρατ. μάντρωνα, μέλλων θὰ μαντρώσω, ἀόρ. μάντρωσα, πληθ. μαντρώσαμ.

μαντρόσκ'λο=κύων ἀγροκτήματος.
μανία=μανία (συνήθως — ἔχει τὴν κακὴν συνήθειαν).
μανίζω=ὀργίζομαι, θυμώνω, παρατ. μάν'ζα, μάν'ζες, μάν'ζε, μανίζαμ, μανίζτε, μανίζαν. Μέλλ. θὰ μανίσω, θὰ μανίγ'ς, θὰ μανίς, θὰ μανίσουμ, θὰ μανίστε, θὰ μανίσνε. Ἀόρ. μάν'σα, μάν'σες, μάν'σε, μανίσαμ, μανίστε κλπ.
τὸ μαν'τάρ, πληθ. τὰ μαν'τάρια=ὁ μύκης, ὁ ἀμανίτης.
ἡ μάννα, γεν. τς μάννας, πληθ. οἱ μάννες=ἡ μήτηρ.
τὸ μαντῆλ', γεν. τ' μαντηλιοῦ, πληθ. τὰ μαντήλια=τὸ μανδήλιον.
ἡ μαοῦνα καὶ μαγοῦνα, πληθ. οἱ μαοῦνες=ἡ φορτηγίς.
τὸ μαξιλάρ, γεν. τ' μαξιλαριοῦ, πληθ. τὰ μαξιλάρια=τὸ προσκεφάλαιον.
μάξουζ καὶ μαζοῦζ=ἐπιταὐτοῦ, ἐπίτηδες, σκοπίμως.
μαραγκός, γεν. τ' μαραγκοῦ, πληθ. οἱ μαραγκοὶ=ὁ ξυλουργός.
τὸ μάλαθρο, γεν. τ' μάλαθρου, πληθ. τὰ μάλαθρα.
τὸ μαργαριτάρ, γεν. τ' μαργαριταριοῦ, πληθ. τὰ μαργαριτάρια.
ἡ μαρίδα, γεν. τς μαρίδας=μικροελάχιστος ἰχθύς. Ἐπὶ παιδίων πολλῶν καὶ ὄχλου πολλοῦ (εἶχε μαζευτῆ οὔλ' ἡ μαρίδα).
μάρμαρο=τὸ μάρμαρον ἐξ οὗ καὶ μαρμαρᾶς, μαρμαρένιο κλπ.
ὁ μάρτυρας, γεν. τ' μάρτυρα, πληθ. οἱ μαρτὺρ=ὁ μάρτυς.
τὸ μαροῦλ', γεν. τ' μαρουλιοῦ, πληθ. τὰ μαρούλια=ὁ θρῖδαξ.
μαρτυρῶ, μαρτυρᾶς, μαρτυρᾶ, μαρτυροῦμη, μαρτυρᾶτη, μαρτυροῦνη κλπ.
ἡ μασά καὶ μασιά, γεν. τς μασᾶς, πληθ. οἱ μασὲς=ἡ πυρολαβίς.
τὸ μασοῦρ, γεν. τ' μασουριοῦ, πληθ. τὰ μασούρια=ἡ πήνη, τὸ πηνίον.
μασουρίζω=ἀναπηνίζω, παρατ. μασούρζα, μασοῦρζες, μασοῦρζε, μασουρίζαμ κλπ. μέλλ. θὰ μασουρίσω, θὰ μασουρίγ'ς, θὰ μασουρίς κλπ. ἀόρ. μασούρσα, μασοῦρσες, μασοῦρσε, μασουρίσαμ, μασουρίστε, μασουρίσαν.
τὸ μαστάρ=ὁ μαστὸς θηλαστικοῦ ζώου, ἴδε βζί, γεν. τ' βζιοῦ, πληθ. τὰ βζᾶ.
ἡ μαστίχα, γεν. τς μαστίχας=ἡ μαστίχη.
ὁ μάστορας, γεν. τ' μάστορα, πληθ. οἱ μαστὸρ=ὁ ἐπιδέξιος, ὁ δεξιοτέχνης, ὁ ἱκανὸς τεχνίτης εἰς μίαν τέχνην.
οἱ μασκάλες=αἱ μασχάλαι. Στερεῖται γενικῆς πληθυντικοῦ.
μασῶ=τρώγω, μασᾶς, μασᾶ, μασοῦμη, μασᾶτη, μασοῦνη. Παρατ. μασοῦσα, μέλλ. θὰ μασήσω, θὰ μασήγ'ς, θὰ μασής, θὰ μασήσουμ, θὰ μασῆστε, θὰ μασῆσνε, ἀόρ. μάγ'σα, μάγ'σες, μάγ'σε, μασήσαμ, μασήστε, μασήσαν. (Κατ' ἐπέκτασιν οἰκείως — μασᾶς τὰ λόγια σ' κλπ.).
τὸ μάτ, γεν. τ' ματιοῦ, πληθ. τὰ μάτια=ὁ ὀφθαλμός.
τὸ μετάξ, γεν. τ' μεταξοῦ, πληθ. τὰ μετάξα=ἡ μέταξα.
ἡ ματιά, γεν. τς ματιᾶς=τὸ βλέμμα. Πληθ. οἱ ματιές.
ματιάζω=βασκαίνω, ἐποφθαλμιῶ, σκοπεύω, σημαδεύω. Παρατ. μάτιαζα, μέλλων θὰ ματιάσω, ἀόρ. μάτιασα, μάτιασες κλπ.
μάτιασμα (ἄκλιτον)=βασκανία.
ματίζω=ἑνώνω δύο ἄκρας (ἰδίως ἐπὶ δικτύων ἁλιέων. Ματίζω τὰ δίχτυα). Ματίζω, ματίγ'ς, ματίζ, ματίζουμ, ματίζτη, ματίζνη. Παρατ. μάτ'ζα, μάτ'ζες, μάτ'ζε, ματίζαμ ματίζτε, ματίζαν. Μέλλ. θὰ ματίσω, θὰ ματίγ'ς, θὰ ματίς, θὰ ματίσουμ, θὰ ματίστε, θὰ ματίσνε. Ἀόρ. μάτ'σα, μάτ'σες, μάτ'σε, ματίσαμ, ματίστε, ματίσαν.
τὰ ματόκλαδα=αἱ βλεφαρίδες κοινῶς τὰ ματοτσίνουρα. Ἄκλιτον.
ματοκ'λίζω=καθαιμάσσω, αἱματοκυλίω. Παρατ. ματοκύλ'ζα, ματοκύλ'ζες, ματοκύλ'ζε ματοκ'λίζαμ, ματοκ'λίζτε, ματοκ'λίζαν. Μέλλων θὰ ματοκ'λίσω, θὰ ματοκ'λίγ'ς, θὰ ματοκ'λίς, θὰ ματοκ'λίσουμ κλπ. Ἀόριστος ματοκύλ'σα, ματοκύλ'σες, ματοκύλ'σε, ματοκλύσαμ κλπ.

ὁ **ματόπονος**=ἡ ὀφθαλμία. Γεν. τ' ματόπονου, πληθ. οἱ ματόπον'.
τὸ **μάτωμα**=αἱμορραγία. Ἄκλιτον.
ματώνω=αἱμορραγῶ, αἱμάσσω, ματών'ς, ματών', ματώνουμ κλπ. Παρατ. μάτωνα, μέλλ. θὰ ματώσω, ἀόρ. μάτωσα κλπ.
τὸ **μαυράδ**, πληθ. τὰ μαυράδια=ἡ μελανὴ κηλὶς (τ' ματιοῦ τὸ μαυράδ).
μαυρίζω=ἀμαυρῶ (μὲ ἢ σὲ ἢ τὸν μαύρισεν ὁ ἥλιος).
ὁ **μαυροφούγ'ς**=ὁ ἔχων μέλαιναν ὄψιν.
ὁ **μαυρομάλλ'ς**=ὁ μελανόθριξ.
ὁ **μαυρομάτ'ς**=ὁ ἔχων μαύρους ὀφθαλμούς.
ἡ **μαυροματοῦ** ἢ ἡ **μαυρομάτα**=ἡ ἔχουσα μαύρους ὀφθαλμούς.
ὁ **μαῦρος**, ἡ μάβερ, τὸ μαῦρο=ὁ μέλας, μέλαινα, τὸ μέλαν.
ἡ **μάχ'**=ἡ μάχη. Στερεῖται γενικῆς ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.
ὁ **μαυροφρύδ'ς**, ἡ μαυροφρύδα=ὁ μελανόφρυς.
τὸ **μαχαῖρ**, γεν. τ' μαχαιριοῦ, πληθ. τὰ μαχαίρια=ἡ μάχαιρα.
ἡ **μαχαιριά**, πληθ. οἱ μαχαιριές=πληγὴ ἐκ μαχαίρας.
τὸ **μαχαιροῦδ**, πληθ. τὰ μαηαιρούδια=τὸ μαχαιρίδιον.
ὁ **μαχαιροβγάλτ'ς**=ὁ φονεύων μὲ μάχαιραν.
τὰ **μαχαιροπήρουνα**=ἐπιτραπέζιοι μάχαιραι καὶ περόναι.
τὸ **μαχαίρωμα**=πλῆγμα διὰ μαχαίρας.
μὲ=μετὰ καὶ ὁμοῦ, ἤτοι μαζί.
ὁ **μεγάλος** καὶ ὁ **μουγάλος**, ἡ μεγάλ', τὸ μεγάλο=ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, τὸ μέγα.
ἡ **Μεγαλόχαρ**, γεν. τς **Μεγαλόχαρης**=ἡ Θεοτόκος.
μεγαλώνω=μεγενθύνω, αὐξάνω, ἀναπτύσσομαι.
μεθάβεργιο=μεθαύριον ἢ ἡ μετὰ τὴν αὔριον ἡμέρα.
τὸ **μεθύς**, γεν. τ' μεθυσιοῦ, πληθ. τὰ μεθῦσα=ἡ μέθη.
ὁ **μεθσμένος**, ἡ μεθσμέν', τὸ μεθσμένο=ὁ μεθυσθείς.
ὁ **μεθύστακας** ἢ ὁ **μπέκρος**=ὁ πολὺ ἢ ὁ μέγας πότης.
ἡ **μεθύστρα** ἢ ἡ **μπεκροῦ**=ἡ μέθυσος γυνή.
μεθῶ, μεθοῦσα, θὰ μεθύσω, μέθσα, μέθσες, μέθσε, μεθύσαμ κλπ.
τὸ **μελάν'**, τ' μελανιοῦ, πληθ. τὰ μελάνια=ἡ μελάνη.
ἡ **μελανιὰ**=χρώματος μελάνης, ἢ κηλὶς μελάνης.
ὁ **μελαχροινός**, ἡ, ὸ= ὁ, ἡ, τό, χρώματος μελανοῦ.
τὸ **μέλ'**, γεν. τ' μελιοῦ, πληθ. τὰ μέλια=τὸ μέλι.
ὁ **μελεμενιός**, ἡ, ὸ=ὁ ἀδυνάτου κράσεως, ντελικᾶτος.
ἡ **μέλ'σα**, γεν. τς μέλ'σας, πληθ. οἱ μέλ'σες=ἡ μέλισσα.
τὸ **μελίς**, πληθ. τὰ μελίσα=τὰ σμήνη τῶν μελισσῶν.
ἡ **μελ'τζάνα**, τς μελ'τζάνας, πληθ. οἱ μελ'τζάνες=ἡ μελιτζανίς.
ἡ **μελόπτα**=μέλι ἀκόμη ἐντὸς τῶν κηρηθρῶν.
ἡ **μέρα** καὶ **ἡμέρα**, γεν. τς μέρας, πληθ. οἱ μέρες.
τὸ **μεράκ'**, πληθ. τὰ μεράκια=ψυχικὸς πόνος, καῦμὸς καὶ ἐρωτικὸς πόθος, μελαγχολία, θλῖψις.
ὁ **μερακλῆς**=ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὸ ὡραῖον, τὸ καθαρὸν καὶ ἐντυπωσιακόν.
τὸ **μερεμέτ**=μικροεπισκευὴ καὶ «τὸν δῶκεν ἕνα σουλτὰν μεραμέτ'»=πρὸς συμμόρφωσιν ἢ τὸν ἐπέπληξεν αὐστηρότατα ἢ τὸν ἐξυλοκόπησεν ἀνηλεῶς δικαίως ἢ ἐπὶ καλῷ.
μερεμετίζω=ἐπισκευάζω, ἐπιδιορθώνω, ἰδίως ἐπὶ οἰκοδομῶν.
τὸ **μερί**, πληθ. τὰ μεριὰ=ὁ μηρός, οἱ μηροί.
ἡ **μεριὰ**=τὸ μέρος, ἡ πλευρὰ (ἀπ' αὐτὴν' τ' μεριά).
μεριάζω=παραμερίζω, ἀποσύρομαι. Παρατ. μέριαζα.
τὸ **μεροδοῦλ'**, πληθ. τὰ μεροδούλια=ἡμερήσιος ἐργασία.

τὸ μερόν'χτο=τὸ ἡμερονύκτιον. Πληθ. τὰ μερόν'χτα.
τὸ μέρος=τὸ μέρος. Πληθ. τὰ μέρ. Στερεῖται γενικῆς ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.
τὸ μερτκὸ=τὸ μερίδιον, πληθ. τὰ μερτκά. Στερεῖται γενικῆς.
μερώνω=κατευνάζω. Μέρωνα, θὰ μερώσω, μέρωσα.
μέσα=ἐντός. Μέσα ὄξω=ἐντὸς καὶ ἐκτός, ἐπίρρημα τοπικόν. Πήγαινε μέσα ἢ ἔβγα ὄξω=ἢ εἴσελθε ἢ ἔξελθε. Μέσα σ' ἕνα μῆνα θὰ τὸν πληρώσω κλπ.
τὸ μέρωμα=ἡ ἐφησύχασις, καθησύχασις, τιθάσευσις.
ὁ μεσανός, ἡ μεσανή, τὸ μεσανὸ=ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὸ μέσον.
ἡ μσάντρια=μεγάλη ἱματιοθήκη. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐχρησίμευεν ἰδίως πρὸς φύλαξιν κλινοστρωμνῶν καὶ ἐφαπλωμάτων.
μεσάν'χτα=μεσονύκτιον (τά). Ἔχει μεσάνυχτα=δὲν γνωρίζει τίποτε.
ἡ μές=ἡ μέση ἢ τὸ μέσον. Στ' μές=εἰς τὸ μέσον. Ἡ μέση μ'=ἡ ὀσφύς μου. Ἔχ'ς ὄμορφ μὲς=ἔχεις ὡραίαν μέσην.
τὸ μεσ'μὲρ=ἡ μεσημβρία. Μέρα μεσημὲρ=ἐν πλήρει ἡμέρα.
μεσημεριάτκο=τὴν μεσημβρίαν. Ἦρτες μεσημεριάτκο νὰ=μετ' ἀγανακτήσεως διότι δὲν ὤφειλε νὰ ἔλθῃ αὐτὴν τὴν ὥραν.
ὁ μεσίτ'ς, γεν. τ' μεσίτ, πληθ. οἱ μεσῖτες=ὁ μεσίτης.
μεσολαβῶ, μεσολαβᾶς, μεσολαβᾶ, μεσολαβοῦμη, μεσολαβεῖτε, μεσολαβοῦνη. Παρατ. μεσολαβαῦσα, μέλλ. θὰ μεσολαβήσω, θὰ μεσολαβήγ'ς θὰ μεσολαβής κλπ. Ἀόρ. μεσολάβσα, μεσολάβσες κλπ., πληθ. μεσολαβήσαμ κλπ.
τὸ μσοφὸρ=ἐσωτερικὴ φοῦστα. Πληθ. τὰ μσοφόρια.
μσόχρονα καὶ μισοχρονὶς=εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔτους.
τὸ μέστωμα=ἡ ὡρίμανσις. Ἄκλιτον.
μεστώνω=ὡριμάζω, καθιστῶ τι ὥριμον. Γίνομαι μεστός.
μεταλαβαίνω=δίδω εἴς τινα τὴν Ἁγίαν Κοινωνίαν καὶ κοινωνῶ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ὁ παπᾶς τὸν μετάλαβε.
τὸ μεταλλεῖο, τὰ μεταλλεῖα, στὰ μεταλλεῖα κλπ.
τὸ μεταλλίκ' =τουρκικὸν μεταλλικὸν νόμισμα (χαλκοῦν).
ἡ μετάνοια, τς μετάνοιας=ἐδαφιαία προσκύνησις ἐνώπιον εἰκόνος τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ Χριστοῦ ἢ ἑνὸς ἐκ τῶν Ἁγίων.
μετανοιώνω=μετανοῶ, παρατ. μετάνοιωνα, μέλλ. θὰ μετανοιώσω, ἀόρ. μετάνοιωσα, μετάνοιωσες, μετάνοιωσε, μετανοιώσαμ, μετανοιώστε κλπ.
τὸ μετὰξ=ἡ μέταξα. Πληθ. τὰ μετάξα κλπ.
τὸ μεταξωτὸ=τὸ ἐκ μετάξης ὕφασμα. Πληθ. τὰ μεταξωτά.
ὁ μετρημός, ἄκλιτον εἴς τε τὸν ἑνικὸν καὶ πληθυντικὸν (κὴ μετροῦσα κὴ μετροῦσα κὴ μετρημὸ δὲν εἶχαν).
τὸ μέτρημα=ἡ μέτρησις. Ἄκλιτον εἴς τε τὸν ἑνικὸν καὶ πληθυντικόν.
ὁ μετρημένος, ἡ μετρημέν', τὸ μετρημένο. Μετοχὴ τοῦ μετρῶ=ὁ ἠριθμημένος. Ἀλλὰ καὶ προσεκτικός, τακτικὸς καὶ φρόνιμος.
τὸ μέτρο=τὸ μέτρον. Πληθ. τὰ μέτρα.
μετρῶ, μετροῦσα, θὰ μετρήσω, μέτρησα, πληθ. μετρήσαμ κλπ.
ἡ μηλιὰ=ἡ μηλέα (δένδρον). Πληθ. οἱ μηλιές.
τὸ μῆλο=τὸ μῆλον. Πληθ. τὰ μῆλα.
ὁ μήνας, γεν. τοῦ μήνα, πληθ. οἱ μῆνες=ὁ μήν.
τὸ μηνιάτκο=ὁ μηνιαῖος μισθὸς ἢ μηνιαῖον μίσθωμα.
τὸ μηνίγκ, πληθ. τὰ μηνίγκια=ὁ κρόταφος.
μνῶ (μηνάω, ἐκ τοῦ μηνύω) =εἰδοποιῶ, ἀναγγέλλω, φέρω εἴδησιν. Μνῶ, μνᾶς, μνᾶ, μνοῦμη, μνᾶτη, μνοῦνη. Παρατ. μνοῦσα, μνοῦσες, μνοῦσε, μνούσαμ, μνούστε, μνούσαν. Μέλλων θὰ μνήσω, θὰ μνήγ'ς, θὰ μνής, θὰ μνήσουμ, θὰ μνήστε, θὰ

μνήσνε. Ἀόριστος μήν᾽σα, μήν᾽σες, μήν᾽σε, μνήσαμ, μνήστε, μνήσαν.
τὸ μηρὶ=τὸ μηρίον. Γεν. τ᾽ μηριοῦ, πληθ. τὰ μηριὰ=οἱ γλουτοί.
μήτε=οὔτε, οὐδέ. Μήτε κείν᾽ μήτε κειός, Σύνδεσμ. ἀρνητικός.
ἡ μηχανή, γεν. τς μηχανῆς, πληθ. οἱ μηχανές. Στερεῖται γενικῆς.
ὁ μηχανικός, γεν. τ᾽ μηχανικοῦ. Πληθ. οἱ μηχανικοί. Στερεῖται γενικῆς.
ὁ μκρός, ἡ μκρή, τὸ μκρὸ=ὁ μικρός, ἡ μικρά, τὸ μικρόν. Πληθ. ἀρσεν. οἱ μκροί. Πληθ. θηλ. οἱ μκρές. Πληθ. οὐδετ. τὰ μκρά.
μικροδείχνω=δεικνύω ἢ φαίνομαι μικρότερος.
τὸ μίλ᾽, πληθ. τὰ μίλια=τὸ μίλιον. Στερεῖται γενικῆς ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.
τά μιλιούνια=μέγας ἀριθμὸς ἑκατομμυρίων.
ὁ μιναρές, γεν. τ᾽ μιναρέ. Πληθ. οἱ μιναρέδες.=Πύργοι τζαμίων (τουρκικῶν ἐκκλησιῶν) ἀπὸ τὸν ἐξώστην τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ὁ μουεζίνης ἢ ὁ Χότζας καλεῖ τοὺς Μωαμεθανοὺς εἰς προσευχήν.
ὁ μσός, ἡ μσή, τὸ μσὸ=ὁ ἥμισυς, ἡ ἡμίσεια, τὸ ἥμισυ. Πληθ. οἱ μσοί, οἱ μσές, τὰ μσά. (Ἐμ σὺ μ᾽ ἔφερες μσὸ ποτῆρ). (Κειὸς πῆμνε μσός). (Ἐμ κεῖν᾽ οὔτε στὰ μσᾶ δὲ σὲ φτάν᾽). (Οἱ μσὲς ἄβεργιο νὰ πᾶνε σύνταχα σύνταχα νὰ δλέψνη στ᾽ ἀμπέλ᾽).
τὸ μνῆμα, πληθ. τὰ μνήματα. Στερεῖται γενικῆς ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.
τὸ μνημονικὸ=ἡ μνήμη. Ἄκλιτον εἰς τὸν πληθυντικόν.
τὸ μνημόσ᾽νο, πληθ. τὰ μνημόσ᾽να. Στερεῖται γενικῆς.
τὸ μνὶ=τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, μουνί.
μνούδιας=φιλογύνης. Ἄκλιτον εἰς τὸν πληθυντικόν.
ἡ μόδα, τς μόδας. Πληηθ. οἱ μόδες.
ἡ μοδίστρα, τς μοδίστρας. Πληθ. οἱ μοδίστρες.
τὸ μοδιστράδκο=τὸ ἐργαστήριον τῆς μοδίστρας.
ἡ μοῖρα, τς μοίρας. Πληθ. οἱ μοῖρες. Στερεῖται γενικῆς.
μοιράζω, μοιράγ᾽ς, μοιράζ, μοιράζουμ, μοιράζτη, μοιράζνη. Παρατ. μοίραζα, μοίραζες, μοίραζε, μοιράζαμ, μοιράζτε, μοιράζαν. Μέλλων θὰ μοιράσω, θὰ μοιράγ᾽ς, θὰ μοιράς, θὰ μοιράσουμ, θὰ μοιράστη, θὰ μοιράσνη. Ἀόριστος μοίρασα, μοίρασες, μοίρασε, μοιράσαμ, μοιράστε, μοιράσαν.
ἡ μοιρασὰ=τὸ μοίρασμα, ἡ διανομὴ (στ᾽ μοιρασὰ πιαστήκαν).
τὸ μοιρολόγ᾽, πληθ. τὰ μοιρολόγια=θρῆνος, θρῆνοι, ἐπιτάφιος.
μοιρολογῶ=θρηνῶ διὰ τὸν θάνατον προσφιλοῦς προσώπου.
μόλα=ἄφησε, λύσε (ναυτικὸν πρόσταγμα).
μολέρνω=ἔλυσα ἢ ἄφησα. Ἐνεστὼς μολέρνω, μολέρειν᾽ς, μολέρειν᾽, μολέρνουμ, μολέργετη, μολέρνη. Παρατ. μόλερνα, μόλερνες, μόλερνε, μολέρναμ, μολέρνετε, μολέρναν. Μέλλων θὰ μολάρω, θὰ μολάρς, θὰ μολάρ, θὰ μολάρουμ, θὰ μοράρτη, θὰ μολάρνη. Ἀόριστος μόλαρα, μόλαρες, μόλαρε, μολάραμ, μολάρτε, μολάραν.
τὸ μολύβ, τ᾽ μολυβιοῦ. Πληθ. τὰ μολύβια=τὸ μολυβδοκόνδυλον.
ὁ μονάκριβος, ἡ μονάκριβ, τὸ μονάκριβο=μόνος καὶ προσφιλῆς.
μοναξά=τόπος χωρὶς κίνησιν, ἠρεμία. Ἄκλιτον εἰς τὸν πληθ.
τὸ μοναστῆρ, τ᾽ μοναστηριοῦ, πληθ. τὰ μοναστήρια=ἡ μονή.
ὁ μοναχογυιὸς=ὁ μονογενὴς υἱός.
ἡ μοναχοκὸρ=ἡ μονογενὴς θυγάτηρ.
ὁ μοναχός, ἡ μοναχή, τὸ μοναχὸ=ὁ μόνος, ἡ μόνη, τὸ μόνο.
τὸ μοναχοπαῖδ=τὸ μονογενὲς τέκνον.
μονοιάζω, μόνοιαζα, θὰ μονοιάσω, μόνοιασα=συμφιλιοῦμαι ἐκ νέου.
τὸ μσχάρ, τ᾽ μσχαριοῦ. πληθ. τὰ μσχάρια=ὁ μόσχος.

τὸ μλάρ, γεν. τ᾽ μλαριοῦ, πληθ. τὰ μλάρια=ὁ ἡμίονος.
τὸ μλαρίσο, πληθ. τὰ μλαρίσα (τὰ πείσματα)=τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν ἡμίονον ἐξ οὗ καὶ μλαρώνω=πεισμώνω, παρατ. μλάρωνα, μέλλ. θὰ μλαρώσω, ἀόρ. μλάρωσα, μλάρωσες, πληθ. μλαρώσαμ κλπ.
τὸ μλαροῦδ=τὸ μικρὸν τῆς ἡμιόνου.
μουλιάζω, παρατ. μούλιαζα, μέλλ. θὰ μλιάξω, ἀόρ. μούλιαξα, πληθ. μλιάζαμ, μλιάζτε, μλιάζαν=διαβρέχομαι, μουσκεύω.
μουλώνω=φράσσω, σκεπάζω ἢ πληρῶ κάτι πρὸς ἰσοπέδωσιν, μουλώνω, μουλώνς, μουλών᾽, μουλώνουμ, μουλών -τη, μουλώννη, παρατ. μούλωνα, μέλλ. θὰ μουλώσω, ἀόρ. μούλωσα, πληθ.μουλώσαμ κλπ.
ἡ μουριά, τς μουριᾶς, πληθ. οἱ μουριὲς=ἡ μορέα.
ἡ μουρμούρα, τς μουρμούρας=μεμψιμοιρία, γκρίνια.
ὁ μουρντὰρς=ἀκάθαρτος, ὁ ἀρεσκόμενος εἰς ἀνηθίκους ἀσχημίας.
ἡ μουρούνα=ἰχθὺς ἐξ οὗ καὶ μουρουνόλαδο.
ὁ μσαφίρς, ἡ μσαφίρσα=ὁ προσεκλημένος ἢ φιλοξενούμενος.
ὁ μουσαμᾶς, τ᾽ μουσαμᾶ, οἱ μουσαμάδες=ἀδιάβροχον κάλυμμα.
τὸ μουσεῖο, τ᾽ μουσείου, πληθ. τὰ μουσεία.
μούσκεμα=κατάβρεγμα ἐπὶ ἀτόμου (ἔγινα μούσκεμα ἢ τὸν κάναν μούσκεμα ἢ ἔγινα μούσκεμα στὸν ἱδρῶτα κλπ.).
μουσκεύω=μούσκευα, θὰ μουσκέψω, μούσκεψα, μούσκεψες, μούσκεψε, μουσκέψαμ, μουσκέψτε, μουσκέψαν=καταβρέχομαι.
τὸ μστάκ, τ᾽ μστακιοῦ, πληθ. τὰ μστάκια=ὁ μύσταξ.
μουσταλευριγιὰ ἢ μουστόπτα=γλύκισμα ἐκ μούστου καὶ ἀλεύρου.
ὁ μουστερὴς=ὁ πελάτης, ὁ ἀγοραστής, πληθ. οἱ μουστερῆδες.
ὁ μοῦστος, γεν. τ᾽ μούστου, πληθ. οἱ μοῦστ.
ὁ μσερὸς=ὁ ἀνάπηρος, ὁ ἀκρωτηριασμένος.
τὸ μσχαροῦδ, πληθ. τὰ μσχαρούδια=ὁ μικρὸς μόσχος.
τὸ μσχοκάρυδο, πληθ. τὰ μσχοκάρυδα=τὸ μοσχοκάρυον.
ἡ μοσκοβολ᾽τάδα=τὸ μοσχοβόλημα.
μοσχοβολῶ=εὐωδιάζω. Ἀόρ. μοσκοβόλ᾽σα, μοσκοβολήσαμ.
μουδιάζω=πάσχω ἀπὸ τοπικὴν σωματικὴν ἀναισθησίαν. Παρατ. μούδιαζα, μέλλ. θὰ μουδιάσω, ἀόρ. μούδιασα.
τὸ μούδιασμα=τοπικὴ κακὴ κυκλοφορία τοῦ αἵματος.
ὁ μουζαβὶρς=δαιμόνιος, πανοῦργος διαβολεύς, ἐνσπείρων ζηζάνια.
ἡ μτζοῦρα=ἡ κηλίς.
μτζουρώνω=κηλιδώνω, παρατ. μουτζούρωνα, μέλλ. θὰ μτζουρώσω, ἀόρ. μουτζούρωσα, πληθ. μτζουρώσαμ κλπ.
μουγγρίζω=γογγύζω ἐκ πόνου, παρατ. μούγγριζα, μέλλ. θὰ μουγγρίσω, ἀόρ. μούγγρισα, μούγγρισες κλπ. πληθ. μουγγρίσαμ.
τὸ μούγγρισμα=μυκηθμὸς βοὸς καὶ βρυχηθμὸς λέοντος.
ὁ μουεζίνης=ἱερωμένος Μωαμεθανὸς καλῶν τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὸν μιναρὲ τοῦ τεμένους διὰ νὰ προσευχηθοῦν.
τὸ μοῦτρο, πληθ. τὰ μοῦτρα=τὸ πρόσωπον, ἡ ὄψις.
ὁ μοῦτσος, τ᾽ μούτσου, πληθ. οἱ μοῦτς=ὁ ναυτόπαις. Ὁ μαθητευόμενος ναυτικὸς ἀλλὰ μικρᾶς ἡλικίας.
ἡ μτσοῦνα, τς μτσούνας, πληθ. οἱ μτσοῦνες=ἡ προσωπὶς (μάσκα).
ὁ μπαρμπέρς=ὁ κουρεύς, γεν. τ᾽ μπαρμπὲρ, πληθ. οἱ μπαρμπέρδες.
τὸ μπαρμπεριὸ=τὸ κουρεῖον, πληθ. τὰ μπαρμπεριά.
ἡ μούχλα, τς μούχλας, πληθ. οἱ μοῦχλες=ὁ εὐρώς.

μουχλιάζω=εὐρωτιῶ, ἀόρ. μούχλιασα, μούχλιασες κλπ.
ὁ μουφλούγ'ς, πληθ. οἱ μουφλούζδες=ὁ χρεωκόπος, ὁ πτωχεύσας.
μπαγιάτκος=οὐχὶ νωπός, πολλοῦ χρόνου, οὐχὶ πρόσφατος.
μπαγλαρώνω=δένω σφυκτά, παρατ. μπαγλάρωνα, μέλλ. θὰ μπαγλαρώσω, ἀόρ. μπαγλάρωνα κλπ. πληθ. μπαγλαρώσαμ, μπαγλαρώστε κλπ.
ὁ μπαγλαρωμένος, πληθ. οἱ μπαγλαρωμέν'=ὁ σφυκτοδεμένος.
ἡ μπάζα=ἡ ἐπιτυχία, ἰδίως εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον. (Δὲ πιάνω μπάζα ἢ ἀντιθέτως ὅταν εὐνοεῖται τις «ἔκαμα τ' μπάζαμ=ἀπεκόμισα ἀρκετὰ κέρδη ἤτοι μὲ ηὐνόησεν ἡ τύχη).
τὰ μπάζα=περιττὰ ἐκ παλαιᾶς οἰκοδομῆς ὑλικὰ πρὸς ἀπόρριψιν (ἤρτε τὸ κάρρο νὰ πὰρ τὰ μπάζα;).
ἡ μπάλλα=ἡ σφαῖρα καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὰ κοινῶς λεγόμενα τόπια καὶ πᾶσαι αἱ ἐξ ἐλαστικοῦ σφαῖραι αἱ χρησιμοποιούμεναι ὑπὸ διαφόρων ὁμάδων ἤτοι τῶν ποδοσφαιριστῶν, τοῦ μπάσκετ, τοῦ βόλλεϋ κλπ.
ὁ μπαλτᾶς, γεν. τ' μπαλτᾶ, πληθ. οἱ μπαλτάδες=ὁ πέλεκυς.
τὸ μπαλκόν' γεν. τ' μπαλκονιοῦ, πληθ. τὰ μπαλκόνια=ὁ ἐξώστης.
ὁ μπάλλος=εἷς τῶν ἑλληνικῶν χορῶν.
μπαλλώνω=ἐπιδιορθώνω ὑποδήματα ἢ ἐνδύματα.
μπαλλοματᾶς ἢ μπαλλωματὴς=ὁ ἐπιδιορθωτὴς ὑποδημάτων κλπ.
ἡ μπάμια, γεν. τς μπάμιας, πληθ. οἱ μπάμιες.
τὸ μπαμπάκ', γεν. τ' μπαμπακιοῦ, πληθ. τὰ μπαμπάκια=ὁ βάμβαξ.
τὸ μπαρμπούν', γεν. τ' μπαρμπουνιοῦ, πληθ. τὰ μπαρμπούνια.
τὸ μπάνιο, τ' μπάνιου, πληθ. τὰ μπάνια=τὸ λουτρόν.
τὸ μπαστούν', τ' μπαστουνιοῦ, πληθ. τὰ μπαστούνια=ἡ βακτηρία.
μπαμπόγρηγια, πληθ. οἱ μπαμπόγρηγιες, ἐπίθ. μειωτικὸν=ἡ κακὴ γραῖα.
ὁ μπάμπουρας, τ' μπάμπουρα, πληθ. οἱ μπαμποῦρ=ὁ κηφήν.
τὸ μπαρούτ, τ' μπαρουτιοῦ, πληθ. τὰ μπαρούτια=ἡ πυρῖτις.
ὁ μπαρουτοκαπνισμένος=ὁ λαβὼν μέρος εἰς πολλὰς μάχας.
τὸ μπατάκ'=ὁ κακοπληρωτής, ὁ μὴ ἀξιόχρεως προσβλητικὴ λέξις.
ὁ μπαταχτσῆς=ὁ γνωστὸς κακοπληρωτής.
μπατάρω καὶ μπατέρνω=παρατ. μπατάρζα, μέλλ. θὰ μπατάρω, ἀόρ. μπατάρσα, μπατάρσες, μπατάρσε, πληθ. μπατάραμ, μπατάρτε, μπατάραν=ἀνατρέπομαι, ἀναποδογυρίζομαι κλπ.
μπατσίζω, μπατσίγ'ς κλπ.=ραπίζω, παρατ. μπάτσζα, μέλλ. θὰ μπατσίσω, ἀόρ. μπάτσσα.
μπάτσος, τ' μπάτσου=τὸ ράπισμα, πληθ. οἱ μπάτς.
τὸ μπαχὰρ=γεν. τ' μπαχαριοῦ=τὸ ἰνδοπέπερι.
ὁ μπαχτσαβάν'ς, πληθ. οἱ μπαχτσαβάν'δες=ὁ κηπουρός.
ὁ μπαχτσές, τ' μπαχτσέ, πληθ. οἱ μπαχτσέδες=ὁ κῆπος.
ἡ μπερδεψὰ=σύγχυσις, πληθ. οἱ μπερδεψές.
μπερδέβω=συγχέω, περιπλέκομαι, ἐμπλέκομαι, παρατ. μπέρδεβα, μέλλ. θὰ μπερδέψω, ἀόρ. μπέρδεψα, μπέρδεψες κλπ.
ὁ μπέκρος ἢ μπεκρὴς=ὁ μέθυσος.
ἡ μπεκρού, γεν. τς μπεκροῦς, πληθ. οἱ μπεκροῦδες=ἡ μέθυσος.
ὁ μπεσλεμὲς=κατοικίδιον ζῶον τρεφόμενον ἐντατικῶς ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιβήτωρ=μπεσλεντίζω.
τὰ μπεντένια=αἱ ἐπάλξεις (ἀπὸ τὰ μπεντένια πέφτω γιὰ νὰ σκοτωθῶ).
μπλέκω=παρατ. ἔμπλεκα=ἐμπλέκομαι, ἀόρ. ἔμπλεξα κλπ.
τὸ πνιγοῦρ=σῖτος θραυσμένος εἰς ὄγδοα καὶ δέκατα τοῦ κόκκου τὸν ὁποῖον βρα-

ζόμενον μὲ καβουρμᾶ τρώγομεν ἰδίως τὸν χειμῶνα.
τὸ μπόγ', πληθ. τὰ μπόγια=τὸ ἀνάστημα.
ἡ μπογιά, τς μπογιάς, πληθ. οἱ μπογιὲς=ἡ βαφή.
μποδίζω, μποδίγ'ς, μποδίζ κλπ. παρατ. μπόδζα, μέλλ. θὰ μποδίσω, ἀόρ. μπόδσα=ἐμποδίζω.
τὸ μπόδιο=τὸ ἐμπόδιον.
ὁ μπογιατζῆς, τ' μπογιατζῆ, πληθ. οἱ μπογιατζῆδες=ὁ βαφεύς.
τὸ μπόλ'=τὸ ἐμβόλιον, πληθ. τὰ μπόλια.
μπολιάζω=ἐμβολιάζω, παρατ. μπόλιαζα, μέλλ. θὰ μπολιάσω, ἀόρ. μπόλιασα, μπόλιασες, μπόλιασε, πληθ. μπολιάσαμ κλπ.
μπόλ'κος, μπολ'κια, μπολ'κο=ἀρκετός, πολύς.
ἡ μπόρα, τς μπόρας, πληθ. οἱ μπόρες=ἡ θύελλα, ἀνεμοζάλη.
τὸ μπόριο=ἡ ἐμποροαγορά.
ἡ μπουζῆ=ἡ ἀδελφῆ μου.
τὸ μπουρίν, τὰ μπουρίνια=καταιγὶς (μικρᾶς διαρκείας).
τὸ μπουκάλ', τ' μπουκαλιοῦ, τὰ μπουκάλια=ἡ φιάλη.
τὸ μπουμποῦκ'=ὁ βλαστός, ὁ κάλυξ.
τὸ μπουμπούκιασμα=ἡ βλάστησις.
μπουμπνίζ=βροντᾶ (ἐν καιρῷ βροχῆς).
τὸ μπουμπουν'τὸ=ἡ βροντή, βρόντημα.
τὸ μπουμπούν'σμα=τὸ βρόντημα, ὁ βρόντος.
τὸ μπράτσο, πληθ. τὰ μπράτσα=ὁ βραχίων.
μπρέ, κλητικὸν ἤτοι μωρέ, ἔ σύ, μᾶλλον οἰκεῖον.
μπρὸς=ἐμπρός.
μπροστά=ἔμπροσθεν.
ὁ μπροστνὸς=ὁ ἐμπρόσθιος (ἐπίθετον).
ὁ μπροῦτζος=ὁ ὀρείχαλκος.
τὸ μυαλό, πληθ. τὰ μυαλὰ=ὁ μυελός, ὁ ἐγκέφαλος.
ὁ μυαλωμένος, ἡ μυαλωμέν', τὸ μυαλωμένο=ὁ λογικός.
ἡ μυΐγα, τς μυίγας, πληθ. οἱ μυῖγες=ἡ μυῖα.
τὸ μγοῦδ, πληθ. τὰ μγούδια=τὸ μυίδιον.
ἡ μυλόπετρα, πληθ. οἱ μυλόπετρες=ἡ μύλη.
ὁ μῦλος, πληθ. οἱ μῦλ'. Στερεῖται γενικῆς.
ὁ μυλωνᾶς, τ' μυλωνᾶ, πληθ. οἱ μυλωνάδες=ὁ μυλωθρός.
μυρίζω=ἐβωδιάζω ἀλλὰ καὶ ὀσφραίνομαι, μυρίγ, μυρίζ, μυρίζουμ, μυρίζτη, μυρίζνη, παρ. μύρζα, μύρζες, μύρζε, μυρίζαμ, μυρίζτε, μυρίζαν, μέλλ. θὰ μυρίσω, ἀόρ. μύρσα, μύρσες, μύρσε, μυρίσαμ, μυρίστε, μυρίσαν.
τὸ μυρμῆγκ', τ' μυρμηγκιοῦ, πληθ. τὰ μυρμήγκια=ὁ μύρμυξ.
ἡ μυρμηγκιὰ=πλῆθος, μυρμήγκων καὶ πλῆθος ἀτόμων.
ἡ μυρμηγκοφωλιά=ἡ φωλεὰ τῶν μυρμήγκων.
ἡ μυρουδιά, τς μυρουδιᾶς, πληθ. οἱ μυρουδιὲς=ἡ ὀσμή.
τὸ μυρωδκό, πληθ. τὰ μυρωδκὰ=τὸ ἄρωμα.
τὸ μυστρί, πληθ. τὰ μυστριὰ=τὸ παράξυστρον ἢ ὑπόλειπτρον.
ὁ μυταρᾶς, ἢ κειὸς ὁ μύτος=ὁ ἔχων μεγάλην ρίνα.
ὁ μυτερός, ἡ μυτερὴ τὸ μυτερὸ=ὁ αἰχμηρός.
ἡ μύτ, πληθ. οἱ μύτες=ἡ ρίς.
τὸ μωρό, τ' μωροῦ, πληθ. τὰ μωρὰ=τὸ βρέφος.
τὰ μωροδιακὰ=τὰ ρουχικά, τὰ χρησιμεύοντα εἰς τὰ βρέφη.

Ν

Νὰ=ἰδού ἤ λάβε, ἤ πάρε (δεικτικόν).
νανουρίζω, παρ. νανούρζα, θὰ νανουρίσω, ἀόρ. νανούρσα=βαυκαλίζω.
τὸ νανούρσμα, πληθ. τὰ νανουρίσματα=καταβαυκάλησις.
ὁ ναῦλος=πληθ. οἱ ναῦοιλ'.
ναυλώνω=παρ. ναύλωνα, μέλλ. θὰ ναυλώσω, ἀόρ. ναύλωσα=ναυλῶ.
ὁ ναύτ'ς=τ' ναύτ, πληθ. οἱ ναῦτες=ὁ ναύτης.
ὁ νειός, ἡ νειά, τὸ νειὸ=ὁ νέος, ἡ νέα, τὸ νέον, πληθ. οἱ νειοί.
τὰ νειᾶτα=ἡ νεότης.
ὁ νειόγαμπρος=πληθ. οἱ νειόγαμπροι=ὁ νεόνυμφος.
ἡ νεόνυμ ἢ ἡ νὺφ=ἡ νεόνυμφος.
ὁ νεκροθάφτ'ς, τ' νεκροθάφτ, πληθ. οἱ νεκροθάφτες=ὁ νεκροθάπτης.
τὸ νεράτζ=ὁ καρπὸς τῆς νεραντζέας.
ἡ νερατζᾶ=ἡ νεραντζέα.
τὸ νερό, τ' νεροῦ, πληθ. τὰ νερὰ=τὸ ὕδωρ.
ὁ νεροχύτ'ς, τ' νεροχύτ, πληθ. οἱ νεροχύτες=τὸ λείβηθρον.
νεντουρλώνουμη=ἀνυψῶ ἐμαυτόν, παρατ. νεντουρλώνουμνη, μέλλ. θὰ ἀναντουρλωθῶ, ἀόρ. ἀνεντουρλώθκα.
ὁ νευρικός, ἡ νευρικιά, τὸ νευρικὸ=ὁ νευρώδης ἢ εὐερέθιστος.
τὸ νευροκαβαλλίκεμα=τὸ νευρόθλασμα.
τὸ νεῦρο, πληθ. τὰ νεῦρα=τὸ νεῦρον, ὁ τένων.
τὸ νευρόσπαστο=ὁ πάσχων ἐξ ἀσθενείας τῶν νεύρων.
τὸ νεφρί, τ' νεφριοῦ, πληθ. τὰ νεφριὰ=ὁ νεφρός.
ὁ νεφρίτ'ς=φλεγμονὴ τοῦ νεφρικοῦ ἱστοῦ.
τὸ νῆμα, πληθ. τὰ νήματα.
τὸ ν'σί, γεν. τ' ν'σοῦ (προφέρεται τεν'-σοῦ) πληθ. τὰ ν'σᾶ=ἡ νῆσος.
τὸ ν'σοῦδ, πληθ. τὰ ν'σούδια=ἡ νησίς.
ὁ ν'κοκύρς, ἡ ν'κοκυρὰ=ὁ οἰκοδεσπότης, ἡ οἰκοδέσποινα.
νοιάζουμη, παρατ. νοιάζουμνη, μέλλ. θὰ νοιαστῶ, ἀόρ. νοιάστκα=φροντίζω, μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι καὶ ἀνησυχῶ συνεχῶς διὰ κάτι.
νοιώθω καὶ νοιώνω, παρατ. ἔνοιωθα καὶ ἔνοιωνα, μέλλ. θὰ νοιώσω, θὰ νοιώ'ς, θὰ νοιώς, κλπ. ἀόρ. ἔνοιωσα, ἔννοιωσες, ἔννοιωσε, νοιώσαμ, νοιώστε, νοιώσαν=αἰσθάνομαι, καταλαμβάνω, ὀσφραίνομαι.
ὁ νοιωτής, γεν. τ' νοιωτῆ, πληθ. οἱ νοιωτῆδες=ὁ εὐκόλως ἀντιλαμβανόμενος, ὁ ὀσφραινόμενος, ὁ προβλέπων τὸν κίνδυνον.
ὁ νοῦς=ἡ σκέψις, ἡ λογική, ἡ σύνεσις. Κλίνεται μόνον εἰς τὸν ἑνικὸν (κοντὰ στὸ νοῦ κη' ἡ γνὼς) (τὸ νοῦ κὴ ποιὸς δὲ τὸν θέλ').
ὁ νοῦς μ'=ὁ νοῦς μου προφέρεται ὁ νοῦ - ζιμ.
ὁ νταβρανᾶς, πληθ. οἱ νταβρανάδες=ὁ σωματώδης, ὁ ἰσχυρός.
νταγιαντῶ, παρατ. νταγιάντουμνη καὶ νταγιαντοῦσα, νταγιαντοῦσες καὶ νταγιάντας, νταγιαντοῦσε καὶ νταγιάντα, νταγιαντούσαμ, νταγιαντοῦστε, νταγιαντούσαν, μέλλ. θὰ νταγιαντήξω, ἀόρ. νταγιάντ'ξα, νταγιάντ'ξες, νταγιάντζε, νταγιαντήξαμ, νταγιαντήξτε, νταγιαντήξαν=ἐρείδομαι, στηρίζομαι, ἀκκουμπῶ.
ἡ νταμιτζάνα, γεν. τς νταμιτζάνας, πληθ. οἱ νταμιτζάνες=ἡ πυτίνη.
ὁ νταμλᾶς=ἡ ἀποπληξία, ὁ κόλπος.
ἡ νταρντάνα, πληθ. οἱ νταρντάνες=γυνὴ σωματώδης καὶ εὔσωμος.
ὁ ντενεκὲς=ὁ λευκοσίδηρος.
ὁ ντενεκεδένιος=ὁ λευκοσιδηροῦς.

ὁ ντόπιος, ἡ ντόπια, τὸ ντόπιο=ὁ ἐγχώριος, ὁ ἐπιτόπιος.
ντρέπουμη=αἰδοῦμαι, παρατ. ντρέπουμνη, μέλλ. θὰ ντραπῶ, ἀόρ. ντράπκα, ντράπκες, ντράπκε, ντραπήκαμ, ντραπήκτε κλπ.
ἡ ντροπή, πληθ. οἱ ντροπὲς=ἡ αἰδώς, αἰσχύνη.
ντουσντίζω=ἐπιδίδομαι μετ' ὀρέξεως ἢ προθυμίας εἴς τι π.χ. εἰς τὸν χορὸν ἢ εἰς εὐωχίαν, παρατ. ντούσντ'ζα, μέλλ. θὰ ντουσντίσω, ἀόρ. ντούσντ'σα, ντούσντ'σες, ντουσντίσαμ, κλπ.
ντύνουμη=ἐνδύομαι, παρατ. ντύνουμνη, μέλλ. θὰ ντθῶ, ἀόρ. ντύθκα, ντύθκες, ντύθκε, ντυθήκαμ, ντυθήκτε, ντυθήκαν.
ἡ νύστα=ἡ ὑπνηλία.
νυστάζω=ἔχω ὑπνηλίαν, παρατ. νύσταζα, μέλλων θὰ ν'στάξω, θὰ ν'στάξης, θὰ ν'στάξ, θὰ ν'στάξουμ, θὰ ν'στάξτη, θὰ ν'στάξνη, ἀόρ. νύσταξα, νύσταξες, νύσταξε, νυστάξαμ, νυστάξτε, νυστάξαν.
ἡ νύφ, γεν. τς νύφς, πληθ. οἱ νύφες=ἡ νύμφη.
ὁ νυμκάτος=χορὸς ἀφιερωμένος εἰς τὴν νύμφην.
ὁ ν'χᾶς=χειμὼν βαρύτατος προσβάλλων καὶ τοὺς ὄνυχας.
τὸ νύχ', γεν. τ' νυχιοῦ, πληθ. τὰ νύχια=ὁ ὄνυξ.
ἡ νυχιά, πληθ. οἱ νυχιὲς=ἡ δι' ὄνυχος ἀμυχή.
ἡ νύχτα, γεν. τς νύχτας=ἡ νύξ.
ἡ νυχτερίδα, πληθ. οἱ νυχτερίδες=ἡ νυκτερίς.
τὸ νυχτοπούλ'=μεταφορικῶς ὁ ξενύκτης.
ὁ νυχτοφύλακας, πληθ. οἱ νυχτοφυλάκ'=ὁ νυκτοφύλαξ.
νυχτώνουμη=καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς νυκτός. Παρατ. νυχτώνουμνη, νυχτώνεσνη, νυχτών-νταν, νυχτωνόμαστε, νυχτώνεστε, νυχτώνναν, μέλλων θὰ νυχτωθῶ, ἀόριστος νυχτώθκα, νυχτώθκες, νυχτώθκε, νυχτωθήκαμ, νυχτωθήκτε, νυχτωθήκαν.
νωρὶς=ἐνωρίς. Χρονικὸν ἐπίρρημα.

Ξ

ξαγριώνουμη=ἐξαγριοῦμαι. Παρατ. ξαγριώνουμνη, μέλλων θὰ ξαγριωθῶ, ἀόριστος ξαγριώθηκα κλπ.
ξαγρυπνῶ=ἀγρυπνῶ, παρατ. ξαγρυπνοῦσα, μέλλων θὰ ξαγρυπνήσω, ἀόριστος ξαγρύπνησα, ξαγρύπνησες, ξαγρύπνησε, ξαγρυπνήσαμ κλπ.
ὁ ξάδερφος, γεν. τ' ξάδερφου, πληθ. τὰ ξαδέρφια=ὁ ἐξάδελφος.
ὁ ξακουστὸς ἢ ξακουσμένος=ὁ διάσημος, ὁ περίφημος.
ξανὰ=ἐκ νέου, πάλιν, αὖθις (ξαναβάζω, ξαναλέγω, ξαναγράφω).
ξανοίγ'=γίνεται πάλιν αἰθρία.
ἡ ξάπλα, πληθ. οἱ ξάπλες=ἡ ἐξάπλωσις.
ξαπλώνω=κατακλίνομαι ἢ πλαγιάζω. Παρατ. ξάπλωνα, μέλλ. θὰ ξαπλώσω, θὰ ξαπλώγ'ς, θὰ ξαπλώς, ἀόρ. ξάπλωσα κλπ.
ξαποσταίνω=ἀναπαύομαι, ξεκουράζομαι.
ξαρμυρίζω=ἐξαλμυρίζω, παρατ. ξαρμύρζα, μέλλ. θὰ ξαρμυρίσω, ἀόρ. ξαρμύρσα, ξαμύρσες, ξαρμύρσε, ξαρμυρίσαμ, ξαρμυρίστε κλπ.
τὸ ξάρτ, πληθ. τὰ ξάρτια=τὰ ἐξάρτια τοῦ πλοίου.
ξασπρίζω=λευκαίνω, παρατ. ξάσπριζα κλπ.
ξάστερα=καθαρῶς, σαφῶς, ἐναργῶς.
ἡ ξαστεριὰ=ὁ ἀστερόεις οὐρανός, ὁ ἀνέφελος οὐρανός.
ξαφνικὰ=αἰφνιδίως, ὅλως ἀπροόπτως, ἀπροσδοκήτως.

ξαφρίζω, ξάφριζα, θὰ ξαφρίσω, ξάφρισα=ἐξαφρίζω.
ξεβίδωμα=ἡ ἀποκοχλίωσις.
ξεβιδώνω=ἀποκοχλιῶ. Παρατ. ξεβίδωνα, μέλλ. θὰ ξεβιδώσω, ἀόρ. ξεβίδωσα, ξεβίδωσες, ξεβίδωσε, ξεβιδώσαμ ξεβιδώστε κλπ.
ξεβούλλωμα=ἀποσφράγισις, πληθ. τὰ ξεβουλλώματα.
ξεβουλλώνω=ἀποσφραγίζω, ἐκπωματίζω. Παρατ. ξεβούλλωνα. Μέλλων θὰ ξεβουλλώσω, ἀόριστος ξεβούλλωσα, ξεβούλλωσες, ξεβούλλωσε, ξεβουλλώσαμ κλπ.
ξεβρωμίζω=ἀφαιρῶ τὴν δυσοσμίαν, καθαρίζω. Παρατ. ξεβρώμιζα, μέλλ. θὰ ξεβρωμίσω, ἀόρ. ξεβρώμισα, πληθ. ξεβρωμίσαμ κλπ.
τὸ ξέγδαρμα=ἡ ἐκδορά. Πληθ. τὰ ξεγδάρματα.
ξεγδαίρνω **καὶ γδαίρνω**=ἐκδέρω. Παρατ. ξέγδαιρνα, μέλλ. θὰ ξεγδάρω, ἀόριστος ξέγδαρα, ξέγδαρες, ξέγδαρε, πληθ. ξεγδάραμ κλπ.
ξεγεννῶ=μαιεύω. Παρατ. ξεγεννοῦσα, μέλλ. θὰ ξεγεννήσω κλπ.
ξεγλιστρῶ=διολισθαίνω. Παρατ. ξεγλιστροῦσα κλπ.
ξεγράφω=ἐξαλείφω τὰ γεγραμμένα. Παρατ. ξέγραφα, μέλλ. θὰ ξεγράψω, ἀόριστος ξέγραψα, ξέγραψες, ξέγραψε, ξεγράψμ κλπ.
ξεγυμνώνω=ἀποδύω, ἀπογυμνῶ. Ἴδε γδύνω.
ξεδπλώνω=ἀνελίσσω, ἀναπτύσσω. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ξεφέγνω= διαφεύγω. Παρατ. ξέφεγνα, μέλλ. θὰ ξεφύγω, ἀόρ. ξέφγα.
ξεθαρρεύω=ἀναθαρρῶ. Παρατ. ξεθάρρευα, μέλλ. θὰ ξεθαρρέψω κλπ.
ξεθμαίνω=καταφέρομαι ἐναντίον τινὸς μεθ' ὃ ἐπαναχτῶ τὴν ἠρεμίαν μου. Παρατ. ξεθύμαινα, μέλλ. θὰ ξεθμάνω. Ἀόριστος ξεθύμανα, ξεθυμάναμ, ξεθυμάν-τε κλπ.
ὁ ξεθωριασμένος, ἡ ξεθωριασμέν', τὸ ξεθωριασμένο=ὁ ἄχρους.
ξεκαβαλ'κεύω=ἀφιππεύω. Παρ. ξεκαβαλίκευα, μέλλ. θὰ ξεκαβαλ'κέψω, ἀόριστος ξεκαβαλίκεψα, πληθ. ξεκαβαλ'κέψαμ κλπ.
ξεκαρδίζομαι=γελῶ παραφόρως. Παρατ. ξεκαρδίζουμνη, μέλλ. θὰ ξεκαρδιστῶ, ἀόρ. ξεκαρδίστκα, ξεκαρδίστκες, πληθ. ξεκαρδιστήκαμ κλπ.
ξεκαρφώνω=ἀποκαθηλῶ. Παρατ. ξεκάρφωνα κλπ. (ὁμαλῶς).
ξεκλειδώνω=ἀνοίγω τι τὸ κλειδωμένον. Παρατ. ξεκλείδωνα, μέλλ. θὰ ξεκλειδώσω, ἀόρ. ξεκλείδωσα, ξεκλείδωσες κλπ.
ξεκολλῶ=ἀποσπῶ. Παρατ. ξεκολλοῦσα, μέλλ. θὰ ξεκολλήσω, ἀόρ. ξεκόλ'σα, ξεκόλ'σες, ξεκόλ'σε, πληθ. ξεκολλήσαμ κλπ.
ξεκόφτω=ἀποσπῶμαι, φεύγω, δραπετεύω. Παρατ. ξέκοφτα, μέλλ. θὰ ξεκόψω, ἀόρ. ξέκοψα, ξέκοψες, ξέκοψε, ξεκόψαμ κλπ.
ξεκρέμασμα=ἡ καθαίρεσις.
ξελαφρώνω=ἐλαφρύνω.
ὁ ξελογιασμένος, ἡ ξελογιασμέν', τὸ ξελογιασμένο=ὁ πρὸς στιγμὴν ἀπερίσκεπτος, μὴ ἔχων ὀρθὴν κρίσιν, μὴ λογικευόμενος.
τὸ ξελόγιασμα=ἡ ἀποπλάνησις.
ξεμαυλίζω, ἴδε ξελογιάζω. Παρατ. ξεμαύλιζα, μέλλ. θὰ ξεμαυλίσω, ἀόρ. ξεμαύλισα, ξεμαύλισες, ξεμαύλισε, ξεμαυλίσαμ κλπ.
ξεμεθῶ=ἀπομεθύσκομαι, παρατ. ξεμεθοῦσα, μέλλ. θὰ ξεμεθύσω, ἀόρ. ξεμέθσα, ξεμέθσες, ξεμέθσε, ξεμεθύσαμ, ξεμεθύστε κλπ.
ξεμοναχιάζω=ἀπομονῶ τινὰ ἢ σύρω τινὰ κατὰ μέρος. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ξεμουδιάζω=καταλαμβάνομαι ὑπὸ μερικῆς αἰμωδίας τοῦ σώματος (μουδιάσανε τὰ πόδια μου. Μούδιασε τὸ χέρι μου. Μουδιάσανε τὰ δόντια μου). Παρατ. ξεμούδιαζα, μέλλ. θὰ ξεμουδιάσω, ἀόρ. ξεμούδιασα κλπ.
ξεμπερδεύω=ἀπαλλάττομαι. Φέρω εἰς πέρας περίπλοκον ἢ σοβαρὰν καὶ ἐπίπονον

ὑπόθεσιν. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεμυαλίζω=παραπλανῶ, παραπείθω. Παρατ. ξεμυάλ᾽ζα, μέλλ. θὰ ξεμυαλίσω, ἀόρ. ξεμυάλ᾽σα, ξεμυάλ᾽σες, πληθ. ξεμυαλίσαμ κλπ.

ξεμυαλισμένος, ἡ μέν᾽, τὸ μένο=ὁ ἔκφρων, ὁ παράφορος.

ξεμυτίζω=μόλις τολμῶ νὰ παρουσιασθῶ. Παρατ. ξεμύτ᾽ζα, ξεμύτ᾽ζες, ξεμύτ᾽ζε, ξεμυτίζαμ, ξεμυτίζτε, ξεμυτίζαν. Μέλλ. θὰ ξεμυτίσω, θὰ ξεμυτίγ᾽ς, θὰ ξεμυτίς, θὰ ξεμυτίσουμ, θὰ ξεμυτίστε, θὰ ξεμυτίσνε. Ἀόρ. ξεμύτ᾽σα, ξεμύτ᾽σες, ξεμύτ᾽σε, ξεμυτίσαμ, ξεμυτίστε, ξεμυτίσαν.

ξεμωραίνω=ἀπομωραίνομαι. Παρατ. ξεμώραινα, μέλλ. θὰ ξεμωράνω, ἀόρ. ξεμώρανα, ξεμώρανες, ξεμώρανε, ξεμωράναμ κλπ.

ἡ ξενητειά, τς ξενητειᾶς=ἡ ξένη, ἡ ἀλλοδαπή, τὸ ἐξωτερικόν.

ξενητεύουμη=μεταβαίνω ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

ξενοιάζουμη=ἀπαλλάσσομαι τῆς φροντίδος ἀπὸ ζητήματος, τὸ ὁποῖον μὲ ἀπησχόλει, ἐφησυχάζω. Παρατ. ξενοιάζουμνη, μέλλ. θὰ ξενοιαστῶ, ἀόρ. ξενοιάστκα, ξενοιάστκες, ξενοιάστκε, ξενοιαστήκαμ, ξενοιαστήκτε, ξενοιαστήκαν.

ὁ ξενοιασμένος, ἡ μέν᾽, τὸ μένο=ἄφροντις, ἀμέριμνος, ἥσυχος.

ξενοδλεύω=ἐργάζομαι ὡς ὑπάλληλος (τότε ὁ δοῦλος) ἴδε δλέβω.

ξενυχτίζω=διανυκτερεύω. Παρατ. ξενύχτ᾽ζα, ξενύχτ᾽ζες, ξενύχτ᾽ζε, ξενυχτίζαμ, ξενυχτίζτε, ξενυχτίζαν. Μέλλ. θὰ ξενυχτίσω, θὰ ξενυχτίγ᾽ς, θὰ ξενυχτίς, θὰ ξενυχτίσουμ, ἀ ξενυχτίστε, θὰ ξενυχτίσνε. Ἀόρ. ξενύχτ᾽σα, ξενύχτ᾽σες, ξενύχτ᾽σε, ξεν᾽χτίσαμ, ξεν᾽χτίστε, ξεν᾽χτίσαν.

ξεν᾽χτῶ=διανυκτερεύω, ξεν᾽χτᾶς, ξεν᾽χτᾶ, ξεν᾽χτοῦμη, ξεν᾽χτᾶτη, ξεν᾽χτοῦνη. Παρατατ. ξεν᾽χτοῦσα, ξεν᾽χτοῦσες, ξεν᾽χτοῦσε, ξεν᾽χτούσαμ, ξεν᾽χτοῦστε, ξεν᾽χτοῦσαν, ἐξ οὗ καὶ ὁ **ξενύχτ᾽ς**, τ᾽ ξενύχτ κλπ.

ξεπαγιάζω=κρυώνω ὑπερβολικά. Παρατ. ξεπάγιαζα, μέλλ. θὰ ξεπαγιάσω, θὰ ξεπαγιάγ᾽ς κλπ. Ἀόριστος ξεπάγιασα, ξεπάγιασες, ξεπάγιασε κλπ.

ξεπατώνω=ἐξολοθρεύω. Κλίνεται ὁμαλῶς εἰς ὅλους τοὺς χρόνους.

ξεπάτωμα=ἐξολόθρευσις.

ξεπερνῶ=ὑπερβάλλω τινά. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεπεσμένος=παρηκμακώς.

ξεμπλέκω=λύω τὶ τὸ πεπλεγμένον. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεπλύνω=ἐκπλύνω καὶ ἀποπλύνω, Παρατ. ξέπλυννα, ξέπλυννες, ξέπλυννε, ξεπλύνναμ, ξεπλύνν᾽τε, ξεπλύνναν, μέλλ. θὰ ξεπλύνω, θὰ ξεπλύν᾽ς θὰ ξεπλύν, θὰ ξεπλύνουμ, θὰ ξεπλύν-τε, θὰ ξεπλύννε, ἀόρ. ξέπλυνα, ξέπλυνες, ξέπλυνε, ξεπλύναμ, ξεπλύν᾽τε, ξεπλύναν.

ξεποδαριάζω=καταπονῶ τινὰ εἰς τὸν δρόμον. Παρατ. ξεποδάριαζα, μέλλ. θὰ ξεποδαριάσω, θὰ ξεποδαριάγ᾽ς κλπ. ἀόρ. ξεποδάριασα, ξεποδάριασες κλπ.

ξεπορτίζω=ἀποβάλλω τινὰ ἐκ τῆς θύρας τῆς οἰκίας μου. Διώκω, ἀποπέμπω. Παρατ. ξεπόρτ᾽ζα, ξεπόρτ᾽ζες, ξεπόρτ᾽ζε, ξεπορτίζαμ κλπ. Μέλλων θὰ ξεπορτίσω, θὰ ξεπορτίγ᾽ς, θὰ ξεπορτίς κλπ. Ἀόριστος ξεπόρτ᾽σα, ξεπόρτ᾽σες, ξεπόρτ᾽σε, ξεπορτίσαμ κλπ.

τὸ ξεπούλ᾽μα=ἡ ἐκποίησις ἐμπορευμάτων εἰς εὐθηνὰς τιμάς.

ξεπουλῶ=ἐκποιῶ ἐμπορεύματα εἰς χαμηλὰς τιμάς.

ξερακιανὸς=ἀδύνατος, λειπόσαρκος.

ξερόβχας, γεν. τ᾽ ξερόβχα, αἰτ. τὸ ξερόβχα. Ἄκλιτον εἰς τὸν πληθ.

ξεροβήχω=ἴδε βήχω, βήχ᾽ς, βήχ᾽ κλπ.

τὸ ξερονῆς=ἔρημος νῆσος, πληθ. τὰ ξερονῆσα.

ξερριζώνω=ἐκριζῶ, ἀνασπῶ, παρατ. ξερρίζωνα, μέλλ. θὰ ξερριζώσω, θὰ ξερριζώγ᾽ς κλπ. ἀόρ. ξερρίζωσα κλπ.

ξερρωγίζω=ραγολογῶ, παρατ. ξερρώγ'ζα, ξερρώγ'ζες, ξερρώγ'ζε, ξερρωγίζαμ, ξερρωγίζτε, ξερρωγίζαν, μέλλ. θὰ ξερρωγίσω, θὰ ξερρωγίγ'ς, θὰ ξερρωγὶς κλπ. ἀόρ. ξερρώγ'σα, ξερρώγ'σες, ξερρώγ'σε, ξερρωγίσαμ κλπ.

ξέρω, ξέρς, ξέρ, ξέρουμ κλπ. παρατ. ἤξερα. Εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἀόρ. δὲν κλίνεται.

ξεσαμαρώνω=ἀφαιρῶ τὸ σάγμα. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεσηκώνω=διεγείρω, ἀναστατῶ, ἀλλὰ καὶ ἀντιγράφω.

ξεσκεπάζω=ἀποκαλύπτω, φέρω εἰς φῶς. Κλίν. ὁμαλῶς.

ξέσκεπος=ἀσκεπής, ἀκάλυπτος.

ξεσπαθώνω=ξιφουλκῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεσπαθωμένος=ξιφήρης.

ξεσκίζω=σχίζω, σκίζω, σκιγ'ς, σκίζ, σκίζουμ, σκίζτη, σκίζνη, παρατ. ξέσκιζα, μέλλ. θὰ ξεσκίσω, θὰ ξεσκίγ'ς, θὰ ξεσκὶς κλπ.

ὁ ξεταχτὴς=ὁ ἀνακριτής, ὁ ἐρευνητής, ὁ ἐξεταστής.

ξετρελλαίνουμη=χαίρω ὑπερβολικά, ὑπερχαίρω, παρατ. ξετρελλαίνουμνη, μέλλ. θὰ ξετρελλαθῶ, ἀόρ. ξετρελλάθηκα.

ξετρυπώνω=ἐξέρχομαι τῆς κρύπτης μου, παρουσιάζομαι ὅλως ἀπροόπτως, παρατ. ξετρύπωνα, μέλλ. θὰ ξετρυπώσω, ἀόρ. ξετρύπωσα.

ξεφαντώνω=εὐωχοῦμαι καὶ συμποσιάζω, παρατ. ξεφάντωνα, μέλλ. θὰ ξεφαντώσω, ἀόρ. ξεφάντωσα.

ξεφάντωμα=εὐωχία.

ξεφλουδίζω=ἀποφλοιῶ, παρατ. ξεφλούδζα, μέλλ. θὰ ξεφλουδίσω, ἀόρ. ξεφλούδσα, ξεφλούδσες, ξεφλούδσε, ξεφλουδίσαμ κλπ.

τὸ ξεφλούδ'σμα=ἡ ἀποφλοίωσις, πληθ. τὰ ξεφλουδίσματα.

ξεφορτώνω=ἐκφορτῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεφουρνίζω=ἐξάγω ἐκ τοῦ κλιβάνου. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεφουσκώνω=ἐκπνευματῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ξεφράζω=ἀποφράσσω. Ἐνεστὼς ξεφράζω, ξεφράγ'ς, ξεφράζη κλπ. παρατ. ξέφραζα, μέλλ. θὰ ξεφράξω, ἀόρ. ξέφραξα κλπ.

ξεφτὲρ=ὑπὸ μεταφ. ἔννοιαν, πολὺ ἔξυπνος ἄνθρωπος=αὐτὸς εἶναι ξεφτὲρ ἤτοι αὐτὸς εἶναι παντογνώστης (τὰ ξὲρ οὖλα).

ξεφλακώνω=ἀποφυλακίζω, ξεφλακών'ς, ξεφλακών', ξεφλακώνουμ, ξεφλακών-τη, ξεφλακώννη, παρατ. ξεφλάκωνα κλπ., μέλλ. θὰ ξεφλακώσω, ἀόρ. ξεφλάκωσα κλπ.

ξεφυτρώνω=παρουσιάζομαι αἰφνιδίως, ὅλως ἀπροόπτως.

ξεχνῶ=λησμονῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ὁ ξεχασμένος, ἡ ξεχασμέν', τὸ ξεχασμένο=τὸ ἀντίθετον τοῦ ἔξυπνος.

ξεχ'λίζω=ἐκχειλίζω, ξεχ'λίγ'ς, ξεχ'λίζ, ξεχ'λίζουμ, ξεχ'λίζτη, ξεχ'λίζνη, παρατ. ξεχείλ'ζα, ξεχείλ'ζες, ξεχείλ'ζε, ξεχ'λίζαμ, ξεχ'λίζτε, ξεχ'λίζαν, μέλλ. θὰ ξεχ'λίσω, θὰ ξεχ'λίγ'ς, θὰ ξεχ'λὶς, θὰ ξεχ'λίσουμ, θὰ ξεχ'λίστη, θὰ ξεχ'λίσνε, ἀόρ. ξεχείλ'σα, ξεχείλ'σες, ξεχείλ'σε, ξεχ'λίσαμ, ξεχ'λίστε, ξεχ'λίσαν.

ξεχ'μωνιάζω=διαχειμάζω, ξεχ'μωνιάγ'ς, ξεχ'μωνιάζ, ξεχ'μωνιάζουμ, ξεχ'μωνιάζτη, ξεχ'μωνιάζνη, παρατ. ξεχ'μώνιαζα, ξεχ'μώνιαζες, ξεχ'μώνιαζε, ξεχ'μωνιάζαμ, ξεχ'μωνιάζτε, ξεχ'μωνιάζαν, μέλλ. θὰ ξεχ'μωνιάσω, θὰ ξεχ'μωνιάγ'ς, θὰ ξεχ'μωνιάς, θὰ ξεχ'μωνιάσουμ, θὰ ξεχ'μωνιάστη, θὰ ξεχ'μωνιάσνη, ἀόρ. ξεχ'μώνιασα, ξεχ'μώνιασες, ξεχ'μώνιασε, ξεχ'μωνιάσαμ, ξεχ'μωνιάστε, ξεχ'μωνιάσαν.

ξεχώνω=ἐκχώνω, ξεχών'ς, ξεχών', ξεχώνουμ, ξεχών-τη, ξεχώννε, μέλλ. θὰ ξεχώσω, ἀόρ. ξέχωσα, ξέχωσες, ξέχωσε, ξεχώσαμ κλπ.

ξεχρεώνω=ἐξοφλῶ τὰ χρέη μου, παρατ. ξεχρεώνουμνη, ξεχρεώνεσνη, αὐτὸς ξεχρε-

ώνναν, ξεχρεωνόμαστε, ξεχρεώνεστε, αὐτοὶν 'ξεχρεώνναν, μέλλ. θὰ ξεχρεώσω, θὰ ξεχρεώγ'ς, θὰ ξεχρεώς, κλπ., ἀόρ. ξεχρέωσα κλπ.

ξεχωρίζω=χωρίζω, ἀποχωρίζω, διακρίνω, ἐκλέγω, ἐπιλέγω, παρατ. ξεχώρζα, μέλλ. θὰ ξεχωρίσω, ἀόρ. ξεχώρσα, ξεχώρσες, ξεχώρσε κλπ.

ὁ ξέχωρος, θηλ. ἡ ξέχωρ, οὐδ. τὸ ξέχωρο=ὁ χωριστός, ὁ μὴ συναφής.

ξέχωρα=ἐκτός.

ξεχωρστὸς=ἐξαιρετικός, ἐπίλεκτος, διακεκριμένος, ἐκλεκτός.

ξεψαχνίζω=ἀφαιρῶ τὸ κρέας ἀπὸ τὰ ὀστᾶ, παρατ. ξεψάχνιζα, μέλλ. θὰ ξεψαχνίσω, ἀόρ. ξεψάχνισα, ξεψάχνισες κλπ.

ξεψυχῶ=ἐκπνέω, παρατ. ξεψυχοῦσα, μέλλ. θὰ ξεψυχήσω κλπ.

ξημεροβραδυάζουμη=ἀγρυπνῶ ἡμέρας καὶ νύκτας, ξημεροβραδυάζεση, ξημεροβραδυάζετη, ξημεροβραδυαζόμαστη, ξημεροβραδυάζεστη, ξημεροβραδυάζντην, παρατ. ξημεροβραδυάζουμνη, ξημεροβραδυάζεσνη, ξημεροβραδυάζνταν, ξημεροβραδυαζόμαστε, ξημεροβραδυάζεστε, ξημεροβραδυάζνταν, μέλλ. θὰ ξημεροβραδυαστῶ, θὰ ξημεροβραδυαστῆς, θὰ ξημεροβραδυαστῆ, θὰ ξημεροβραδυαστούμη, θὰ ξημεροβραδυαστῆτε, θὰ ξημεροβραδυαστοῦνη, ἀόρ. ξημεροβραδυάστκα, ξημεροβραδυάστκες, ξημεροβραδυάστκε, ξημεροβραδυαστήκαμ, ξημεροβραδυαστήκτε, ξημεροβραδυαστήκαν.

ξημερών'=γίνεται ἡμέρα.

ξημερώνουμη=διανυκτερεύω. Κλίνεται ὡς τὸ βραδυάζουμη.

ὁ ξερακιανὸς=ὁ λειπόσαρκος, ὁ ἰσχνός.

τὸ ξύδ, τ' ξυδιοῦ, πληθ. τὰ ξύδια=τὸ ὄξος.

ὁ ξνός, ἡ ξνή, τὸ ξνὸ=ὁ ὄξινος, πληθ. οἱ ξνοί, θηλ. οἱ ξνές.

ξοδιάζω, παρατ. ξόδιαζα, μέλλ. θὰ ξοδιάσω, ἀόρ. ξόδιασα=δαπανῶ, ἐξοδεύω.

τὸ ξόμπλι, πληθ. τὰ ξόμπλια=τὸ ποίκιλμα (ἐπὶ κεντημάτων).

τὸ ξύλο, πληθ. τὰ ξῦλα=τὸ ξύλον.

ἡ ξλιᾶ, πληθ. οἱ ξλιὲς=ἡ προξενηθεῖσα μὲ ξυλίνην ράβδον πληγή.

ξύνω=ξύω, ξύν'ς, ξύν', ξύνουμ, ξύν-τη ξύννε, παρατ. ἔξνα, ἔξνες, ἔξνε, ξὺναμ, ξύν-τε, ξύναν. Μέλλ. θὰ ξύσω, θὰ ξύγ'ς, θὰ ξύς, θὰ ξύσουμ, θὰ ξύστε, θὰ ξύσνε. Ἀόριστος ἔξυσα, ἔξυσες, ἔξυσε, ξύσαμ κλπ.

ξπάζω=ἐκφοβίζω ἀποτόμως ἢ δολίως, πτοῶ, ξπάγ'ς, ξπάζ, ξπάζουμ, ξπάζτη, ξπάζνε. Παρατ. ξύππαζα, ξύππαζες, ξύπαζε, ξπάζαμ, ξπάζτε, ξπάζαν. Μέλλων θὰ ξπάσω, ἀόριστος ξύππασα, πληθ. ξπάσαμ κλπ.

ξύππασμα, πληθ. τὰ ξπάσματα=πτόησις, ἐκφόβησις.

τὸ ξουράφ, πληθ. τὰ ξουράφια=τὸ ξυράφιον.

τὸ ξούρσμα=τὸ ξύρισμα.

ξώλαμπρα=εὐθὺς μετὰ τὸ Πάσχα (ὕστερα ἀπ' τ' Λαμπρή).

ξωμερνὸς=ὁ ξένος, ὁ ἀλλοδαπός.

τὸ ξώφλο=τὸ ἐξώφυλλον.

Ο

ὀγδόντα=ὀγδοήκοντα.

ὀγδονταριὰ=ἡ ὀγδοηκοντὰς (ἦνταν καμμιὰ ὀγδονταριά).

ὁλόγυρα=γύρωθεν, πέριξ.

ὁλοένα=ὁλονέν, ἀδιαλείπτως.

ὁ ὁλόκληρος, ἡ ὁλόκληρ, τὸ ὁλόκληρο.

ὁλόρθος, ἡ ὁλόρθ, τὸ ὁλόρθο=ὁ ὄρθιος.

ὁλοφάνερα=πασιφανῶς, ὀφθαλμοφανῶς, πασιδήλως.

ὁλοχρονὶς=καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους.
τὸ ὄνειρο, πληθ. τὰ ὄνειρα=τὸ ὄνειρον.
ἡ ὀξά=ἡ ὀξύα (δένδρον).
ὅποιος, ὁποία, ὁποῖο, καὶ ὅγοιος, ὅγοια, ὅγοιο=ὁ οἷος δήποτε καὶ κλίνεται μόνον εἰς τὴν δοτικὴν τοῦ ἑνικοῦ. Σ' ὁποιον, σ' ὅγοια κλπ.
γὴ ὀργή, γεν. τς ὀργῆς, δοτ. στ'ν ὀργὴ (ἄ στ'ν ὀργὴ) =ἡ ὀργή.
ἡ ὀργυὰ=ἡ ὀργυιά. (Μονὰς μετρήσεως, «δέκα ὀργυὲς μάκρος»).
γὴ ὄρεξ=ἡ ὄρεξις, πληθ. γοὶ ὀρέξες.
ὁρίζω=κρατῶ, δεσπόζω, κυβερνῶ (δὲ τὸ ὁρίζ κανεὶς=δὲν τὸ ἐξουσιάζει ἢ κυβερνᾶ, ἢ εἶναι ἰδιοκτησία οὐδενός). Ὁρίγ'ς, ὁρίζ, ὁρίζουμ, ὁρίζτη, ὁρίζνη. Ὥρζα, ὥρζες, ὥρζε, ὡρίζαμ, ὡρίζτε, ὡρίζαν. Μέλλων θὰ ὁρίσω, θὰ ν ὁρίγ'ς, θὰ ν ὁρίς, θὰ ν ὁρίσουμ, θὰ ν ὁρίστε, θὰ ν ὁρίσνε. Ἀόρ. ὥρσα, ὥρσες, ὥρσε, ὡρίσαμ, ὡρίστε, ὡρίσαν.
ἡ ὄρνιθα, γεν. τς ὄρνιθας, πληθ. οἱ ὄρνιθες=ἡ ὄρνις.
τὸ ὄρος ἢ τὸ βγό, πληθ. τὰ ὄρ.
γὴ ὀρφάνια=ἡ ὀρφανία.
ὁ ὀρφανός, ἡ ὀρφανή, τὸ ὀρφανὸ=ὁ ὀρφανός.
ὅντας=ὅταν, ὁπόταν.
ἄ,τ'=ὅ,τι (ἀόριστος ἀντωνυμία οὐδετέρου γένους).
οὖλος, οὔλ', οὖλο=ὅλος, ὅλη, ὅλον.
ἡ οὐρά, γεν. τς οὐρᾶς, πληθ. οἱ οὐρές=ἡ οὐρά.
ὄχ= ἐπιφώνημα συνεπεία πόνου ἢ στενοχωρίας.
ὄχ'=ὄχι (μόριον ἀρνητικόν. Τὸ χ' ψιλόν).
ἡ ὀχιά, γεν. τς ὀχιᾶς καὶ ἡ ὄχεντρα, τς ὄχεντρας=ἡ ὄχις.
ὁ ὀχτρὸς=ὁ ἐχθρός. Γεν. τ' ὀχτροῦ, πληθ. γοὶ ὀχτροί.
ἡ ὄφ=ἡ ὄψις, δοτ. στ'ν ὄψ. Εἰς τὸν πληθυντικὸν δὲν κλίνεται.

Π

πὰ=ἐπί, ἐπάνω (πὰ στὸ τραπὲζ=ἐπὶ τῆς τραπέζης κλπ.).
τὸ παγὶδ=ἡ πλευρά, πληθ. τὰ παγίδια.
παγώνω=αἰσθάνομαι δριμὺ ψῦχος.
παζαρεύω=διαπραγματεύομαι τὴν τιμὴν ἑνὸς ἀντικειμένου. Παρατ. παζάρευα, μέλλ. θὰ παζαρέψω, παζάρεψα, παζάρεψες, παζάρεψε.
τὸ παζὰρ=ἡ ποικίλη ἀγορά.
παθαίνω=πάσχω, μοῦ συμβαίνει κάθε τόσο κἄτι. Παρατ. πάθαινα, μέλλ. θὰ πάθω, ἀόρ. ἔπαθα. Μετοχὴ παρακ. ὁ παθμένος.
τὸ πάθμα=τὸ πάθημα. Πληθ. τὰ παθήματα.
ἡ πάθης=ἡ πάθησις. Πληθ. οἱ παθήσες (ἔχ' μιὰ πάθης).
ὁ παθιασμένος=φιλάσθενος, νοσημματικός.
τὸ πάθος=πάθημα, συμφορά. Πληθ. τὰ πάθ.
τὸ παιγνίδ=τὸ παίγνιον, τὸ ἄθυρμα. Πληθ. τὰ παιγνίδια.
παιδεύω=τυραννῶ, στενοχωρῶ, ἐκνευρίζω, προκαλῶ τινά. Παρατ. παίδευα, μέλλ. θὰ παιδέψω, ἀόριστος παίδεψα, παιδέψαμ κλπ.
τὸ παιδί, γεν. τ' παιδιοῦ, πληθ. τὰ παιδιὰ=ὁ παῖς.
τὸ παιδιογόν'=πλῆθος ἀτάκτων παίδων.
παίζω, παίγ'ς, παίζ, παίζουμ, παίζτη, παίζνη. Παρατ. ἔπαιζες, ἔπαιζε, παίζαμ, παίζτε, παίζαν, μέλλ. θὰ παίξω, ἀόρ. ἔπαιξα κλπ.
παίρνω=λαμβάνω, δέχομαι. Παρατ. ἔπαιρνα, μέλλ. θὰ πάρω, ἀόρ. πῆρα, πῆρες,

πῆρε, πήραμ, πήρτε, πήραν.
παλαίβω=παλαίω. Παρατ. πάλαιβα, μέλλ. θὰ παλαίψω, ἀόρ. πάλαιψα, πάλαιψες, πάλαιψε, παλαίψαμ, παλαίψτε, παλαίψαν.
τὸ παλάτ, γεν. τ᾽ παλατιοῦ=τὸ ἀνάκτορον.
τὸ πάλαιμα=ἡ πάλη.
τὸ παλπάλογο=ὁ κακὸς ἵππος.
ὁ παλπάνθρωπος=ὁ εὐτελής, ὁ ἐλεεινὸς ἄνθρωπος.
ὁ παλπόγερος=ὁ κακὸς γέρων.
ἡ παλπόγρπα= ἡ κακὴ γραῖα.
τὸ παλιοκόριτσο=τὸ κακὸν κοράσιον.
τὸ παλπόπανο=τὸ παλαιόπαγον.
τὸ παλποπάπουτσο=τὸ παλαιὸν ἢ σαθρὸν ὑπόδημα.
τὸ παλπόρρουχο=τὸ παλαιόν, τὸ σαθρὸν ἱμάτιον.
ὁ παλπός, ἡ παλπά, τὸ παλπὸ=ὁ παλαιός.
τὸ παλπόσπιτο=τὸ παλαιὸ οἴκημα.
τὸ παλαιοχῶρ=μικρὸν καὶ ἄσχημον χωρίον.
τὸ παλλπκαράκ᾽=ὁ ἔφηβος.
ὁ παλλπκαρᾶς=ὁ ἀνδρεῖος νέος.
ἡ παλλπκαριά, γεν. τς παλλπκαριᾶς=ἡ ἀνδρία.
τὸ παλοῦκ᾽, γεν. τ᾽ παλουκιοῦ, πληθ. τὰ παλούκια=ὁ πάσσαλος.
ἡ πάνα=ἡ περιμάκτρα, τὸ φουρνόπανον.
τὸ πανέρ=τὸ κάνιστρον, εὐρὺ καὶ ἀβαθὲς καλάθιον.
τὸ πανηγῦρ, τ᾽ πανηγυριοῦ, πληθ. τὰ πανηγύρια=πανήγυρις.
τὸ πανί, γεν. τ᾽ πανιοῦ, πληθ. τὰ πανιὰ=τὸ ὑφασμάτιον.
ἡ πανοῦκλα=ἡ πανώλης (λοιμικὸν νόσημα).
τὸ παντζὰρ=τὸ τεῦτλον, τὸ κοκκινογοῦλι.
πάντα=πάντοτε, γιὰ πάντα=αἰωνίως, παντοτεινά.
παντέχω=ἀναμένω, περιμένω. Πάντεχα, θὰ παντέξω, ἀόρ. πάντεξα.
παντοῦ=πανταχοῦ.
ἡ παντόφλα=ἡ ἐμβάς, ἡ εὐμαρίς.
ἡ παντρειὰ=ὁ συζυγικὸς βίος, ὁ γάμος.
τὸ παξμάδ, πληθ. τὰ παξμάδια=ὁ διπυρίτης ἄρτος.
ἡ πάππια, πληθ. οἱ πάππιες=ἡ νῆσσα.
ὁ παππούς, γεν. τ᾽ παππού, πληθ. οἱ παππούδες=ὁ πάππος.
παραβάζω=βάλλω ἢ θέτω περισσότερον τοῦ δέοντος. Παρατ. παράβαζα, μέλλ. θὰ παραβάλω, ἀόρ. παράβαλα, παράβαλες κλπ.
παραβγάζω=εὐοδῶ (κατευοδώνω τινὰ μετὰ συγγενῶν μου ἢ φίλων μου μέχρι τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως ἤτοι ἀποθραν ἢ σταθμόν).
παραβγαίνω=διαγωνίζομαι, διαμιλλῶμαι. Παρατ. παράβγαινα, μέλλ. θὰ παραβγῶ, ἀόρ. παραβγῆκα, παραβγῆκες, πληθ. παραβγήκαμ κλπ.
παραβλέπω=προσποιοῦμαι ὅτι δὲν ἀντιλαμβάνομαι ἢ ὅτι δὲν βλέπω. Παρατ. παράβλεπα, μέλλ. θὰ παραβλέψω, ἀόρ. παράβλεψα.
παραβράζω=βράζω πέραν τοῦ δέοντος.
παραβρέχω=βρέχω πέραν τοῦ δέοντος.
τὸ παραγάδ, γεν. τ᾽ παραγαδιοῦ=πολυάγκιστρον ἁλιευτικὸν ἐργαλεῖον.
παραγγέρνω=παραγγέλλω. Παρατ. παράγγερνα, μέλλ. θὰ παραγγείλω, ἀόριστος παράγγειλα.
παραγεμίζω=ὑπερπληρῶ. Παρατ. παραγέμιζα, μέλλ. θὰ παραγεμίσω, ἀόριστος παραγέμσα, παραγέμσες, πληθ. παραγεμίσαμ κλπ.

ὁ παραγυιὸς=ὁ ὑπάλληλος, ὁ ἔμπιστος βοηθός.
παραδέχουμη=παραδέχομαι. Παρατ. παραδέχουμνη, μέλλ. θὰ παραδεχθῶ, ἀόρ. παραδέχτκα, παραδέχτκες, πληθ. παραδεχτήκαμ κλπ.
παραδίνω=παραδίδωμι, παρατ. παράδνα, παράδνες, παράδνε, παραδίναμ, παραδίν-τε, παρδίναν, μέλλ. θὰ παραδώσω, θὰ παραδώγ᾽ς, θὰ παραδώς κλπ. ἀόρ. παράδωσα, πληθ. παραδώσαμ κλπ.
τὸ παραπονίδ, πληθ. τὰ παραπονίδια=μικρὰ ἐξανθήματα τοῦ δέρματος παρουσιαζόμενα πλησίον μεγάλου «σπυριοῦ» ὡς ὁ ψευδάνθραξ.
ἡ παραζάλ᾽=ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή.
παραζαλίζω=ἀνησυχῶ, ἐνοχλῶ, ταράσσω.
τὸ παραθαλάσσ᾽=ἡ παραλία, τὸ παραθαλάσσιον τοπεῖον.
τὸ παραθυράκ᾽=τὸ θυρίδιον.
τὸ παραθῦρ, γεν. τ᾽ παραθυριοῦ, πληθ. τὰ παραθύρια=τὸ παράθυρον.
παρακαθίζω=κάθημαι πέραν τοῦ δέοντος. Ἴδε καθίζω.
τὰ παρακάλια=αἱ παρακλήσεις.
παρακαλῶ, παρακαλοῦσα, θὰ παρακαλέσω, παρακάλεσα.
παρακατνὸς=εὐτελέστερος, κατώτερος.
παρακάτ᾽=κατωτέρω, πιὸ κάτω.
παρακ᾽μοῦμη=κοιμῶμαι πολύ. Ἴδε κ᾽μοῦμη.
παραμερίζω=ὑποχωρῶ, μεθίστημι. Παρατ. παραμέρζα, παραμέρζες, παραμέρζε, παραμερίζαμ, παραμερίζτε, παραμερίζαν. Μέλλων θὰ παραμερίσω, ἀόρ. παραμέρσα, πληθ. παραμερίσαμ κλπ.
παραμονεύω=παρατηρῶ, ἐνεδρεύω, παραφυλάσσω. Παρατ. παραμόνευα, παραμόνευες, παραμόνευε, παρμονεύαμ, παραμονεύτε, παραμονεύαν. Μέλλ. θὰ παραφλάξω, θὰ παραφλάξης, θὰ παραφλάξ, θὰ παραφλάξουμ, θὰ παραφλάξτη, θὰ παραφλάξνε. Ἀόριστος παραφύλαξα, πληθ. παραφυλάξαμ κλπ.
ἡ παραμονή, γεν. τς παραμονῆς=ἡ προεόρτιος ἡμέρα.
ἡ παροιμία, τς παροιμίας, πληθ. οἱ παροιμίες.
τὸ παρώνομα=τὸ παρώνυμον.
πασκίζω=προσπαθῶ, ἐπιδιώκω. Παρατ. Πάσκιζα, θὰ πασκίσω κλπ.
πασπατεύω=ἐρευνῶν μετὰ προσοχῆς εἰς τὸ σκότος, ψάχνω.
ἡ πάστρα=ἡ καθαριότης.
παστρέβω=καθαρίζω. Παρατ. πάστρεβα, μέλλ. θὰ παστρέψω κλπ.
τὸ πάστρεμα=ὁ καθαρισμός.
ἡ πατάτα, γεν. τς πατάτας, πληθ. οἱ πατάτες κλπ.
πατσαλείβω=ἀλείφω, παρατ. πατσάλ᾽βα, πατσάλ᾽βες, πατσάλ᾽βε, πατσαλείβαμ κλπ. μέλλ. θὰ πατσαλείψω κλπ. ἀόρ. πατσάλ᾽ψα πατσάλ᾽ψες, πατσάλ᾽ψε, πατσαλείψαμ, πατσαλείψτε, πατσαλείψαν.
τὸ πάτωμα, πληθ. τὰ πατώματα.
ὁ παχύς, ἡ παχειά, τὸ παχύ.
ἡ πεθερά, γεν. τς πεθερᾶς, πληθ. οἱ πεθερὲς=ἡ πενθερά.
ὁ πεθερός, τ᾽ πεθεροῦ, πληθ. οἱ πεθεροὶ = ὁ πενθερός.
πειράζω, πειράγ᾽ς, πειράζ, πειράζουμ κλπ., κλίνεται ὁμαλῶς.
τὸ πεῖσμα, πληθ. τὰ πείσματα. Στερεῖται γενικῆς πληθυντικοῦ.
ὁ πεισματάρς, γεν. τ᾽ πεισματάρ, πληθ. οἱ πεισματάρδες=ὁ πείσμων.
πεισματώνω, πεισμάτωνα, θὰ πεισματώσω, πεισμάτωσα.
τὸ πέλαγος, γεν. τ᾽ πελάγου, πληθ. τὰ πέλαγα.
πελαγώνω, πελάγωνα, θὰ πελαγώσω, πελάγωσα=πλέω εἰς πέλαγος συμφορῶν, ὑποχρεώσεων ἢ ἀτασθαλιῶν (εἶμαι πελαγωμένος).

πεντακόσα=πεντακόσια.
ἡ πεντάμορφ, γεν. τς πεντάμορφς, πληθ. οἱ πεντάμορφες=ἡ καλλονή.
τὸ πεπόν' καὶ τὸ ποπόν'=ὁ πέπων. Πληθ. τὰ ποπόνια ἢ πεπόνια.
τὸ πέρασμα, πληθ. τὰ περάσματα=ἡ διάβασις, ἡ δίοδος.
ὁ περαστικὸς=ὁ διαβατικός, πληθ. οἱ περαστικοί.
ἡ πέρδικα, γεν. τς πέρδικας, πληθ. οἱ πέρδικες=ἡ πέρδιξ.
τὸ περδίκ'=ἡ ὡραία μικρὰ πέρδιξ.
περιμένω καὶ παντέχω=ἀναμένω. Παρατ. περίμενα, ἀόρ. πάντεξα.
περήφανος, ἡ περήφαν', τὸ περήφανο=ὑψηλόφρων, ἀγέρωχος.
ὁ περίπατος, πληθ. οἱ περίπατ.
τὸ περίσσεμα, πληθ. τὰ περισσέματα=τὸ πλεόνασμα.
περισσέβω, περίσσεβα, θὰ περσέψω, περίσσεψα=πλεονάζω.
τὸ περιστέρ, γεν. τ' περιστεριοῦ, πληθ. τὰ περιστέρια=ἡ περιστερά.
περνῶ= διαβαίνω, διέρχομαι. Κλίνεται ὁμαλῶς.
πὲρς=τὸ παρελθὸν ἔτος, πέρυσι.
ἡ πεταλούδα, γεν. τς πεταλούδας, πληθ. οἱ πεταλοῦδες.
τὸ πέταμα=ἡ πτῆσις.
ὁ πεταμένος, ἡ πεταμέν', τὸ πεταμένο.
πετειέμη=τινάσσομαι, παρατ. πετειέμνη.
πετνόμυαλος=ὁ ἐπιπόλαιος.
ὁ πετνός, πληθ. οἱ πετνοὶ=ὁ ἀλέκτωρ.
ἡ πέτρα, γεν. τς πέτρας, πληθ. οἱ πέτρες.
ἡ πετριά, γεν. τς πετριᾶς, πληθ. οἱ πετριές=βολὴ λίθου.
πετροβολῶ=λιθοβολῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.
πετρότοπος=πετρώδης ἢ βραχώδης τόπος.
τὸ πετσί, γεν. τ' πετσιοῦ, πληθ. τὰ πετσᾶ=τὸ δέρμα.
τὸ πέτσινο, πληθ. τὰ πέτσινα=τὰ δερμάτινα.
τὸ πεῦκ', γεν. τ' πευκιοῦ, πληθ. τὰ πεύκια=ὁ τάπης.
πέφτω=πίπτω. Κλίνεται ὁμαλῶς.
πετῶ, παρατ. πέτουμνη καὶ πετοῦσα, μέλλ. θὰ πετάξω κλπ.
τὸ πηγάδ ἢ πγάδ, γεν. τ' πγαδιοῦ, πληθ. τὰ πγάδια=τὸ φρέαρ.
ὁ πηγαιμός=ἡ μετάβασις.
πηγαίνω—πγαίνω, παρατ. πήγαινα, μέλλ. θὰ πάγω, ἀόρ. πῆγα, πῆγες, πῆγε, πήγαμ, πήγτε, πήγαν=μεταβαίνω.
τὸ πήδμα, πληθ. τὰ πδήματα=τὸ ἅλμα.
ἡ πήττα, γεν. τς πήττας, πληθ. οἱ πῆττες=ὁ πλακοῦς.
ἡ πήχ', πληθ. οἱ πῆχες=ὁ πῆχυς.
πιάνω, παρατ. ἔπιανα, μέλλ. θὰ πιάσω, ἀόρ. ἔπιασα=ἅπτομαι.
τὸ πιάσ'μο, πληθ. τὰ πιασίματα=ἡ λαβή, ἡ σύλληψις, ἡ λῆψις.
τὸ πιατάκ', πληθ. τὰ πιατάκια=τὸ μικρὸν πινάκιον.
τὸ πιατοῦδ, πληθ. τὰ πιατούδια=τὸ μικρὸν πινάκιον.
ἡ πιατοθήκη, πληθ. οἱ πιατοθῆκες=ἡ πινακοθήκη ἢ ὁ ἄζαξ.
τὸ πιάτο, πληθ. τὰ πιάτα=ἡ πατάνη, τὸ πινάκιον.
πιδεξέβουμη=ἀσχολοῦμαι ἢ τελειοποιοῦμαι εἴς τινα τέχνην. Παρατ. πιδεξέβουμνη, μέλλ. θὰ γίνω ξεφτέρ, ἀόρ. ἔγινα ξεφτέρ.
πιδέξος, πιδέξα, τὸ πιδέξο=ἐπιδέξιος εἴς τινα τέχνην.
τὸ πθάρ, γεν. τ' πθαριοῦ, πληθ. τὰ πθάρια=ὁ πίθος.
ἡ πίκρα=ἡ πικρία, ἡ θλῖψις.
ἡ πικράδα—πκράδα=ἡ πικρότης.

ὁ πικρὸς—πκρός, ἡ πκρή, τὸ πκρό=ὁ πικρός.
πίνω, πίν'ς, πίν', πίνουμ, πίν-τη, πίννε. Παρατατικὸς ἔπνα, ἔπνες, ἔπνε, πίναμ, πίν-τε, πίναν. Μέλλων θὰ πιῶ, θὰ πγῆς, θὰ πγῆ, θὰ πιοῦμη, θὰ πγῆτη, θὰ πιοῦνη, ἀόριστος ἔπια, ἔπιες, ἔπιε, πγήκαμ, πγήκτε, πγήκαν.
τὸ πιοτὶ=τὸ ποτόν, πληθ. τὰ πιοτά.
τὸ πιπὲρκαὶ τὸ πεπέρ, πληθ. τὰ πεπέρια=τὸ πέπερι.
ἡ πιπεριά, γεν. τς πιπεριᾶς, πληθ. οἱ πιπεριὲς=ἡ πεπερίς.
ἡ πίσσα, γεν. τς πίσσας.
πιτχαίνω, πετύχαινα, θὰ πιτύχω, ἀόρ. πέτχα=ἐπιτυγχάνω.
πιταυρίζουμη=τανύομαι ἰδίως μετὰ τὸν ὕπνον πρὸς ἀνακούφισίν μου.
πνασμένος, ἡ πνασμέν', τὸ πνασμένο=ὁ πεινα λέος.
πνῶ=πεινῶ, πνᾶς, πνᾶ, πνοῦμη, πνᾶτη, πνοῦνη. Παρατ. πνοῦσα, πνοῦσες, πνοῦσε, πνούσαμ κλπ. μέλλων θὰ πνάσω, θὰ πνάγ'ς, θὰ πνάς κλπ. ἀόριστος πείνασα, πείνασες, πείνασε, πνάσαμ κλπ.
πστέβω, πστέβς, πστέβ, πστέβουμ, πστέβτη, πστέβνη, Παρατατικὸς πίστεβα, πίστεβες, πίστεβε, πστέβαμ, πτέβτε, πστέβαν. Μέλλων θὰ πστέψω, θὰ πστέψης, θὰ πστέψ, θὰ πστέψουμ, θὰ πστέψτη, θὰ πστέψνη. Ἀόριστος πίστεψα, πίστεψες, πίστεψε, πστέψαμ, πστέψτε, πστέψαν.
ἡ πὶστ=ἡ πίστις, δοτ. στ' πίστ, αἰτ. τ' πίστ. Εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις δὲν κλίνεται.
τὸ πιστόλ', γεν. τ' πιστολιοῦ, πληθ. τὰ πιστόλια=τὸ περίστροφον.
ἡ πλαγιά, γεν. τς πλαγιᾶς, πληθ. οἱ πλαγιὲς=ἡ κλιτύς.
πλάθω, πλάθς, πλάθ, πλάθουμ, πλάθτη, πλάθνη. Παρατ. ἔπλαθα, ἔπλαθες, ἔπλαθε, πλάθαμ, πλάθτε, πλάθαν. Μέλλ. θὰ πλάσω, θὰ πλάγ'ς, θὰ πλὰς, θὰ πλάσουμ, θὰ πλάστη, θὰ πλάσνη. Ἀόριστος ἔπλασα, ἔπλασες, ἔπλασε, πλάσαμ, πλάστε, πλάσαν.
ἡ πλάκα, γεν. τς πλάκας, πληθ. οἱ πλάκες=ἡ πλάξ.
τὸ πλάνεμα=ἡ πλάνη.
τὸ πλάρ, γεν. τ' πλαριοῦ, πληθ. τὰ πλάρια=ὁ πῶλος.
πλαντάζω=ἀποπνίγομαι. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἡ μπλασταριά, τς μπλασταριᾶς, πληθ. οἱ μπλασταριὲς=ἡ πλαθάνη.
ἡ πλάτ, πληθ. οἱ πλάτες=ἡ ὠμοπλάτη.
τὸ πλέξιμο, πληθ. τὰ πλεξίματα=ἡ πλοκή.
πλέκω, πλέκ'ς, πλέκ', πλέκουμ, πλέκτη, πλέκνε=ἐργόχειρον καὶ ἐπιπλέω κολυμπῶν. Παρατ. ἔπλεκα, μέλλ. θὰ πλέξω, ἀόριστος ἔπλεξα, ἔπλεξες, πλέξαμ κλπ.
ὁ πλευρίτ'ς, γεν. τ' πλευρὶτ=ἡ πλευρῖτις. Στερεῖται πληθυντικοῦ.
ἡ πληγή, γεν. τς πληγῆς, πληθ. οἱ πληγές.
πληγώνω, πληγών'ς, πληγών', πληγώνουμ κλπ.=τραυματίζω, τιτρώσκω, πληγώνω καὶ ψυχικῶς τινά. Παρατατικὸς πλήγωνα, μέλλων θὰ πληγώσω, πλήγωσα.
ἡ πλημμύρα, γεν. τς πλημμύρας, πληθ. οἱ πλημμύρες=ἡ πλήμμυρα.
πλημμυρίζω=ξεχειλίζω καὶ κατακλύζω, παρατ. πλημμύρζα κλπ.
πληρώνω, ἐξ οὗ καὶ πληρωτής, καλοπληρωτής, κακοπληρωτὴς ,λπ.
τὸ πλοῦδ, πληθ. τὰ πλούδια=τὸ πτηνάριον, τὸ πλί, τὰ πλιᾶ.
ὁ πλούσιος, πληθ. οἱ πλούσιγ', στερεῖται γενικῆς.
πλύνω, πλύν'ς, πλύν, πλύνουμ, πλύντη, πλύννε, παρατατικὸς ἔπλυνα, ἔπλυνες, ἔπλυνε, πλύναμ, πλύνντε, πλύναν, μέλλων θὰ πλύνω, θὰ πλύν'ς, θὰ πλύν', θὰ πλύνουμ, θὰ πλύν-τε, θὰ πλύννε, ἀόριστος ἔπλυνα, ἔπλυνες, ἔπλυνε, πλύναμ, πλύν-τε, πλύναν.
τὸ πλύσ'μο, πληθ. τὰ πλυσίματα=ἡ πλύσις.
τὸ πλυσταριό, γεν. τ' πλυσταριοῦ, πληθ. τὰ πλυσταριὰ=τὸ πλυντήριον.
ὁ πλύστ'ς, γεν. τ' πλύστ, πληθ. οἱ πλύστες=ὁ πλυντήρ.

ἡ πλώρ, πληθ. οἱ πλῶρες=ἡ πρώρα.
τὸ πνάκ'=μονὰς μετρήσεως δημητριακῶν καὶ ὀσπρίων.
πνίγουμη, πνίγεση, πνίγετη, πνιγόμαστη, πνίγεστη, πνίγντην, παρατατικὸς πνίγουμνη, πνίγεσνη, πνίγνταν, πνιγόμαστε, πνίγεστε, πνίγνταν, μέλλων θὰ πιν'γῶ, θὰ πιν'γῆς, θὰ πιν'γῆ, θὰ πιν'γοῦμη, θὰ πιν'γῆτε, θὰ πιν'γοῦνη, ἀόριστος πνίγ'κα, πνίγ'κες, πνίγ'κε, πιν'γήκαμ, πιν'γήκτε, πιν'γήκαν.
ἡ πλύστρα, γεν. τς πλύστρας, πληθ. οἱ πλύστρες.
πνῶ, πνᾶς, πνᾶ, πνοῦμη, πνᾶτη, πνοῦνη=πεινῶ.
τὸ ποδάρ, γεν. τ' ποδαριοῦ, πληθ. τὰ ποδάρια=ὁ ποῦς.
τὸ ποδαρκό. Μεταφορικῶς οἰωνός, ἐπιρροὴ (καλὸ ἢ κακὸ ποδαρκό).
ποιός, ποιά, ποιὸ=ποῖος, ποία, ποῖον. Πληθ. πγοί, ποιές, ποιά.
ὁ πόλεμος, πληθ. οἱ πολέμ.
πολεμῶ, παρατ. πολεμοῦσα, μέλλων θὰ πολεμήσω, ἀόριστος πολέμσα.
ἡ πολιτεία, γεν. τς πολιτείας, πληθ. οἱ πολιτεῖες=ἡ πόλις.
ὁ πολίτ'ς=ὁ πολίτης, πληθ. οἱ πολίτες.
πολλὲς φορὲς=πολλάκις.
ὁ πολύς, ἡ πολλή, τὸ πολύ.
ὁ πολυέλαιος, πληθ. οἱ πολυέλαιοι=τὸ πολύφωτον, τὸ ὑψίφωτον.
ὁ πολυλογᾶς, ἡ πολυλογοῦ=ὁ πολλὰ καὶ περιττὰ λέγων.
ὁ πολυτεχνίτ'ς=ὁ πολύτεχνος, ὁ πολυτέχνης.
ὁ πολύχρονος=ὁ πολυχρόνιος, θηλ. ἡ πολύχρον'.
πονηρεύουμη, παρατ. πονηρεύουμνη, μέλλ. θὰ πονηρευτῶ, ἀόρ. πονηρεύτκα, πονηρεύτκες, πονηρεύτκε, πονηρευτήκαμ κλπ.
ἡ πονηριά, γεν. τς πονηριᾶς, πληθ. οἱ πονηριὲς=ἡ πονηρία.
ὁ πόνος, πληθ. οἱ πόν'.
πονῶ, παρατ. πονοῦσα, μέλλων θὰ πονέσω, ἀόρ. πόνεσα κλπ.
τὸ πορτοκάλλ', πληθ. τὰ πορτοκάλλια=τὸ χρυσόμηλον.
ἡ πορτοκαλλιά, πληθ. οἱ πορτοκαλλιὲς=ἡ πορτοκαλλέα.
πόσος, πόση, πόσο.
τὸ ποτάμ, γεν. τ' ποταμιοῦ, πληθ. τὰ ποτάμια=ὁ ποταμός.
τὸ ποταμάκ', πληθ. τὰ ποταμάκια=οἱ μικροὶ ποταμοί.
ποτὲς=ποτέ, οὐδέποτε.
πότε=καὶ ἐρωτηματικὸν — πότε θἄρτ'ς νὰ πιοῦμη κἀνὲ ρακί; καὶ χρονικὸν — πότε - πότε λέγ' καμμιὰ σωστὴ κουβέντα.
τὸ ποτῆρ, γεν. τ' ποτηριοῦ, πληθ. τὰ ποτήρια=τὸ συνήθως ὑάλινον μικρὸν δοχεῖον ἢ κύπελλον πρὸς πόσιν.
ποτίζω=ποτίζω, ποτίγ'ς, ποτίζ, ποτίζουμ, ποτίζτη, ποτίζνη, παρατατικὸς πότ'ζα, πότ'ζες, πότ'ζε ποτίζαμ, ποτίζτε, ποτίζαν, μέλλων θὰ ποτίσω, θὰ ποτίγ'ς, θὰ ποτίς, θὰ ποτίσουμ, θὰ ποτίστε, θὰ ποτίσνε, ἀόριστος, πότ'σα, πότ'σες, πότ'σε. ποτίσαμ, ποτίστε, ποτίσαν.
ὁ ποτ'στής, γεν. τ' ποτιστῆ, αἰτ. τὸ ποτ'στῆ=τὸ ποτιστήριον. Μετάλλινον δοχεῖον χρησιμεῦον εἰς τοὺς κήπους πρὸς πότισμα.
ποῦ, τοπικὸν ἐπίρρημα — ποῦ μένετε; ποῦ κατοικεῖτε;
πού, ἐπίρρημα ἐγκλινόμενον ἀορίστως, συνηθέστατον εἰς τὴν δημοτικήν.
τὸ πκάμσο, πληθ. τὰ πκάμσα=ὁ ὑποχίτων, τὸ ὑποκάμισον.
πούπετα καὶ πούπετας=οὐδαμοῦ, πουθενὰ (ἐπίρρημα).
τὸ ποῦλ', πληθ. τὰ πούλια=τὸ γραμματόσημον.
τὸ πουρνὸ=τὸ πρωὶ (πουρνὸ πουρνὸ=λίαν πρωί).
πουσκιουρντίζω, παρατ. πουσκιούρντ'ζα, μέλλ. θὰ πουσκιουρντίσω, ἀόρ. πουσκιούρ-

γτ'σα=ἐν θυμῶ καταβρέχω τινά.

τὸ πρᾶμμα, πληθ. τὰ πράμματα=τὸ πρᾶγμα.

ὁ πραμματευτής, γεν. τ' πραμματευτῆ, πληθ. οἱ πραματευτάδες=ὁ ἔμπορος, ἐξ οὗ καὶ πραμμάτεια = ἐμπόρευμα καὶ πραμμάτειες λογῆς λογῆς = διάφορα ἐμπορεύματα.

μπρὶν καὶ **μπριχού**, ἐπίρρημα χρονικὸν=πρό, πρῶτον, προτοῦ καὶ πρίν.

τὸ πουρνάρ, γεν. τ' πουρναριοῦ=ὁ πρῖνος.

τὸ πριόν', γεν. τ' πριονιοῦ=ὁ πρίων, τὸ πριόνι.

μπροβάλλω=προβάλλω, παρατ. μπρόβαιρνα, μπρόβαιρνες, μπρόβαιρνε, μπροβαίρναμ, μπροβαίρνετε, μπροβαίρναν, μέλλων θὰ μπροβάλω, θὰ μπροβάλ'ς θὰ μπροβάλ', θὰ μπροβάλουμ, θὰ προβάλτη, θὰ μπροβάλνη, ἀόρ. μπρόβαλα, μπρόβαλες, μπρόβαλε, μπροβάλαμ, μπροβάλτε, μπροβάλαν.

τὸ πρόβατο, πληθ. τὰ πρόβατα καὶ προύβατα=τὸ πρόβατον.

ἡ προβειά, γεν. τς προβειᾶς, πληθ. οἱ προβειές=ἡ μηλωτή.

προδίνω=προδίδω, παρατ. πρόδινα, πρόδινες, πρόδινε, προδίναμ, προδίν-τε, προδίναν, μέλλων θὰ προδώσω θὰ προδώγ'ς, θὰ προδώς, θὰ προδώσουμ, θὰ προδώστε, θὰ προδώσνε, ἀόριστος πρόδωσα, πρόδωσες, πρόδωσε, προδώσαμ, προδώστε, προδώσαν.

ὁ προδότ'ς, γεν. τ' προδότ, πληθ. οἱ προδότες=ὁ προδότης.

ἡ προδοσά, γεν. τς προδοσᾶς=ἡ προδοσία.

τὸ προζύμ, γεν. τ' προζυμιοῦ, πληθ. τὰ προζύμια=ἡ ζύμη.

ἡ προῖκα, γεν. τς προίκας, πληθ. οἱ προῖκες=ἡ προῖξ.

προοικίζω, προικίγ'ς, προικίζ, προικίζουμ, προικίζτη, προικίζνη, παρατ. προύκ'ζα, προύκ'ζες, προύκζε, προυκίζαμ, προυκίζτε, προυκίζαν, μέλλ. θὰ προυκίσω, θὰ προυκίγ'ς, θὰ προυκίς, θὰ προυκίσουμ, θὰ προυκίστη, θὰ προυκίσνη, ἀόρ. προύκ'σα, προύκ'σες, προύκ'σε, προυκίσαμ, προυκίστε, προυκίσαν.

ὁ προκομμένος, ἡ προκομμέν', τὸ προκομμένο=λόγιος, μορφωμένος, γραμματισμένος. Ἀλλὰ καὶ εἰρωνικῶς — ὁ μορφωμένος μέν, ἀλλὰ ἀνίκανος — ὁ μὴ δυνηθεὶς νὰ σταδιοδρομήση.

ἡ προκοπή, γεν. τς προκοπῆς, πληθ. οἱ προκοπὲς=πρόοδος ἐπιμέλεια.

προκόφτω=προοδεύω, ἀναδεικνύομαι, μορφώνομαι. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ἡ προξενειά, γεν. τς προξενειᾶς, πληθ. οἱ προξενιές=μεσολάβησις πρὸς σύναψιν συνοικεσίου.

ὁ προξενήτ'ς, γεν. τ' προξενήτ, πληθ. οἱ προξενητάδες=ὁ προτείνων πρόσωπόν τι πρὸς γάμον, ὁ νυμφαγωγός, ὁ προξενητής.

μπροσβαίρνω=προσβάλλω, μπροσβαίρειν'ς, μπροσβαίρειν', μπροσβαίρνουμ, μπροσβαίρνετη, μπροσβαίρνε, παρτ. μπρόσβαιρνα, μπρόσβαιρνες, μπρόσβαιρνε, μπροσβαίρναμ, μπροσβαίρνετε, μπροσβαίρναν, μέλλων θὰ μπροσβάλω, θὰ μπροσβάλ'ς, θὰ μπροσβάλ', θὰ μπροσβάλουμ κλπ. ἀόριστος μπρόσβαλα, μπρόσβαλες, μπρόσβαλε, μπροσβάλαμ, μπροσβάλτε, μπροσβάλαν.

ἡ μπροσβολή, γεν. τς μπροσβολῆς, πληθ. οἱ μπροσβολὲς=ἡ προσβολή.

ἡ προσευκή, γεν. τς προσευκῆς, πληθ. οἱ προσευκὲς=ἡ προσευχή.

προσέχω, προσέχ'ς προσέχ', προσέχουμ, προσέχτη, προσέχνη, παρατ. πρόσεχα, πρόσεχες κλπ., μέλλων θὰ προσέξω κλπ., ἀόριστος πρόσεξα, πρόσεξες, πρόσεξε, προσέξαμ, προσέξτε, προσέξαν.

μπροσκαλῶ, μπροσκαλᾶς, μπροσκαλᾶ, μπροσκαλοῦμη, μπροσκαλᾶτη, μπροσκαλοῦνη, παρατ. μπροσκαλοῦσα κλπ., μέλλων θὰ μπροσκαλέσω, θὰ μπροσκαλέγ'ς, θὰ μπροσκαλές κλπ., ἀόρ. μπροσκάλεσα, μπροσκάλεσες, μπροσκάλεσε, μπροσκαλέσαμ, μπροσκαλέστε, μπροσκαλέσαν.

ὁ μπροσκαλεσμένος, ἡ μπροσκαλεσμέν', τὸ μπροσκαλεσμένο=ὁ προσκεκλημένος.
τὸ προσκύν'μα, πληθ. τὰ προσκυνήματα=ἡ προσκύνησις.
προσκυνῶ, προσκυνᾶς, προσκυνᾶ, προσκυνοῦμη, προσκυνᾶτη, προσκυνοῦγη, παρατ. προσκ'νοῦσα, προσκ'νοῦσες κλπ., μέλλων θὰ προσκ'νήσω, θὰ προσκ'νήγ'ς, θὰ προσκ'νής κλπ. ἀόρ. προσκύν'σα, προσκύν'σες, προσκύν'σε, προσκ'νήσαμ, προσκ'νήστε, προσκ'νήσαν.
τὸ προσόψ, πληθ. τὰ προσόψα=τὸ προσόψιον, τὸ μάκτρον.
μπροσπερνῶ=προπερνῶ, ὑπερτρέχω. Μπροσπερνᾶς, μπροσπερνᾶ, μπροσπερνοῦμη, μπροσπερνᾶτη, μπροσπερνοῦγη, παρατ. μπροσπερνοῦσα, μέλλων θὰ μπροσπεράσω, θὰ μπροσπεράγ'ς κλπ., ἀόρ. μπροσπέρασα, μπροσπέρασες, μπροσπέρασε, μπροσπεράσαμ κλπ.
τὸ προσφάϊ, πληθ. τὰ προσφάγια=τὸ προσόψημα, τὸ συμπλήρωμα.
τὸ πρόσφωλο, πληθ. τὰ πρόσφωλα=τὸ τεχνητὸν ᾠὸν ἐκ λίθου ἢ μαρμάρου, τὸ ὁποῖον τίθεται καὶ παραμένει μονίμως εἰς φωλεὰν ὄρνιθος.
τὸ πρόσωπο, πληθ. τὰ ποσώποτα=τὸ πρόσωπον.
προτήτερα=πρότερον.
ὁ προύχοντας, τοῦ προύχοντα, πληθ. οἱ προύχοντες=ὁ προύχων.
ἡ πρωτάρα, γεν. τς πρωτάρας, πληθ. οἱ πρωτάρες=ἡ πρωτοτόκος.
ὁ πρωτνός, ἡ πρωτνή, τὸ πρωτνό, πληθ. οἱ πρωτνοί=ὁ ἀρχαῖος.
ὁ πρωτοκλέφτ'ς=ὁ ἀρχιληστής, ὁ ἀρχικλέπτης.
ὁ πρωτοψεύτ'ς=ὁ ἀρχιψεύστης.
ὁ πρωτοψάλτ'ς=ὁ πρῶτος ψάλτης (τοῦ κόρου τῶν ἐκκλησιῶν).
ἡ πυρωστιά, γεν. τς πυρωστιᾶς, πληθ. οἱ πυρωστιὲς=ἡ πυρά.
ἡ πτιά, πληθ. οἱ πτιὲς=τὸ ἐξ εἰδικῶν ἀδένων τοῦ γαστρικοῦ ὑγροῦ ἐκκρινόμενον ἔνζυμον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν πῆξιν τοῦ γάλακτος.

Ρ

τὸ ραβασάκ', πληθ. τὰ ραβασάκια=σύντομοι ἐρωτικαὶ ἐπιστολαὶ κοινῶς γράμματα στελλόμενα ἰδίως δι' ἐμπίστων.
τὸ ραβδί, πληθ. τὰ ραβδιὰ=ἡ ράβδος (ραβδὶ π' σὲ λείπ).
ράβω=ράπτω, παρατ. ἔρραβα, μέλλων θὰ ράψω, ἀόρ. ἔρραψα.
ραγίζω=ρήγνυμι, ρηγνύω, σπάζω, συντρίβω. Παρατ. ράγ'ζα, ράγ'ζες, ράγ'ζε, ραγίζαμ, ραγίζτε, ραγίζαν, μέλλων θὰ ραγίσω, θὰ ραγίγ'ς κλπ., ἀόρ. ράγ'σα, ράγ'σες, ράγ'σε, ραγίσαμ, ραγίστε, ραγίσαν.
τὸ ράγ'σμα=ἡ σχισμή, τὸ ράγισμα, τὸ ρῆγμα.
τὸ ραδίκ', γεν. τ' ραδικιοῦ, πληθ. τὰ ραδίκια=χόρτον τοῦ βουνοῦ.
τὸ ρακί, γεν. τ' ρακιοῦ, πληθ. τὰ ρακιὰ=οἰνοπνευματῶδες ποτόν, ἐξ ἀποστάξεως ἐκ διαφόρων φυτικῶν ὑλῶν κυρίως ὅμως ἐκ στεμφύλων.
τὸ ραφτάδκο, πληθ. τὰ ραφτάδκα=τὸ ραφεῖον.
ὁ ράφτ'ς, γεν. τ' ράφτ, πληθ. οἱ ραφτάδες=ὁ ράπτης.
ἡ ράχ', γεν. τς ράχ'ς, πληθ. οἱ ράχες (τοῦ ὄρους—βουνοῦ)=ἡ ράχις.
τὸ ραχόν', πληθ. τὰ ραχόνια=ἡ ράχις τοῦ ὄρους (τοῦ βουνοῦ) ὀλίγον ἀπέχον ἀπὸ τὴν κορυφὴν ('πὰ στὸ ραχόν') ἐπὶ τῆς ράχεως.
τὸ ρεπάν', γεν. τ' ρεπανιοῦ, πληθ. τὰ ρεπάνια=ὁ ράφανος, ἡ ραφανίς.
τὸ ρετσέλ'=γλύκισμα ἐξ ἐψημένων ὀπωρῶν μὲ μοῦστον.
τὸ ρέμμα, πληθ. τὰ ρέμματα=τὸ ρεῦμα.
τὸ ρμάδ, πληθ. τὰ ρμάδια=ἢ οἴκημα παλαιόν, ἢ μάνδρα ἐγκαταλελειμμένη, ἢ κῆπος ἔρημος.

ἡ ρεματιά, πληθ. οἱ ρεματιὲς=ἡ χαράδρα καὶ κοίτη χειμάρρου.
ρημάζω=ἐρημῶ, λεηλατῶ, καταστρέφω. Ἐνεστὼς ρμάζω, ρμάγ'ς, ρμάζ, ρμάζουμ, ρμάζτη, ρμάζνη. Παρατ. ρήμαζα, ρήμαζες, ρήμαζε, ρμάζαμ, ρμάζτε, ρμάζαν. Μέλλων θὰ ρμάξω, θὰ μάξης, θὰ ρμάξ, θὰ ρμάξουμ, θὰ ρμάξτη, θὰ ρμάξνη, ἀόρ. ρήμαξα, ρήμαξες, ρήμαξε, ρμάξαμ, ρμάξτε, ρμάξαν.
ὁ ρηχός, ἡ ρηχή, τὸ ρηχὸ=ὁ ἀβαθής. (Στὰ ρχὰ τὰ νερά).
ἡ ρίγαν'=τὸ ὀρίγανον.
ἡ ρίζα, γεν. τς ρίζας, πληθ. οἱ ρίζες.
τὸ ριζικὸ=τὸ πεπρωμένον, ἡ εἱμαρμένη.
ριζώνω, παρατ. ρίζωνα, μέλλων θὰ ρζώσω, ἀόρ. ρίζωσα, πληθ. ρζώσαμ.
ρίχνω=ρίπτω, ρίχειν'ς, ρίχειν', ρίχνουμ, ρίχνετη, ρίχνη, παρατ. ἔρχνα, ἔρχνες, ἔρχνε, ρίχναμ ρίχνετε, ρίχναν. Μέλλων θὰ ρίξω, θὰ ρίξης, θὰ ρίξ, θὰ ρίξουμ, θὰ ρίξτη, θὰ ρίξνη. Ἀόριστος ἔρξα, ἔρξες, ἔρξε, ρίξαμ, ρίξτε, ρίξαν.
ἡ ρόδα, γεν. τς ρόδας, πληθ. οἱ ρόδες=ὁ τροχός.
ἡ ριξά, τς ριξᾶς, πληθ. οἱ ριξὲς=ἡ ρίψις.
ἡ ρῶγα καὶ ρόγα=μισθὸς (τ' τσομπανοῦ ἡ ρῶγα).
ροχαλίζω, ροχάλ'ζα, θὰ ροχαλίσω, ροχάλ'σα.
τὸ ροχάλ'σμα=ὁ ρόγχος, τὸ ροχαλητό.
τὸ ρυάκ, γεν. τ' ρυακιοῦ, πληθ. τὰ ρυάκια=ὁ ρύαξ.
τὸ ρυακοῦδ, πληθ. τὰ ρυακούδια=ὁ μικρὸς ρύαξ.
τὸ ρύζ, γεν. τ' ρζοῦ (προφέρεται τερζοῦ), πληθ. τὰ ρίζα=ἡ ὄρυζα.
τὸ ρῶδ, τ' ρωδιοῦ, πληθ. τὰ ρώδια=ἡ ροιά.
ἡ ρωδιά, γεν. τς ρωδιᾶς, πληθ. οἱ ρωδιὲς=ἡ ροιά.

Σ

σὰ=ὅπως, σάν, ὡσάν.
τὸ σάβανο=τὸ ἐκ λίνου λευκὸν ὕφασμα μὲ τὸ ὁποῖον περιτυλίσσεται τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ.
σαβανώνω=περιτυλίσσω τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ μὲ λευκὸ ὕφασμα, παρατ. σαβάνωνα, μέλλων θὰ σαβανώσω, ἀόρ. σαβάνωσα.
σαββατιανός, σαββατιανή, σαββατιανὸ=τῆς ἡμέρας τοῦ Σαββάτου.
τὸ σαββατοκύριακο=ἐννοεῖται ἡ ἀργία ἡ ἀφιερωμένη εἰς τὴν θρησκείαν.
τὸ σαβούρωμα=ἡ ἐρμάτισις.
σαβουρώνω=ἐφοδιάζω πλοῖον μὲ σαβούραν ἤτοι ἐρματίζω. Παρατ. σαβούρωνα, μέλλων θὰ σαβουρώνω, ἀόρ. σαβούρωσα.
σάζω, σάγ'ς, σάζ, σάζουμ, σάζτη, σάζνη, παρατ. ἔσαζα, μέλλων θὰ σάξω, ἀόριστος ἔσαξα=τακτοποιῶ.
ἡ σαΐττα=ἡ κερκίς, σαγίττα.
ὁ σακάτ'ς, γεν. τ' σακάτ, πληθ. οἱ σακάτδες=ὁ ἀνάπηρος.
τὸ σακατλῆκ'=ἡ ἀναπηρία.
σακατεύω=καθιστῶ τινὰ ἀνάπηρον, σακάτην, ἀκρωτηριάζω. Παρατ. σακάτευα, μέλλ. θὰ σακατέψω, ἀόριστος σακάτεψα.
τὸ σακί, πληθ. τὰ σακιὰ=τὸ σακίδιον.
τὸ σακοῦλ', πληθ. τὰ σακούλια=τὸ μαρσίπιον, τὸ πουγγί.
τὸ σαλάχ', πληθ. τὰ σαλάχια=ὁ ἰχθὺς σέλαχος, σελάχιον.
σαλεύω=κινοῦμαι ἀνεπαισθήτως, ἐλαφρῶς. Παρατ. σάλευα, μέλλων θὰ σαλέψω, ἀόριστος σάλεψα, σάλεψες, σάλεψε, σαλέψαμ, σαλέψτε κλπ.
ὁ σαλιάρ'ς=μωρολόγος, φλύαρος καὶ ἐπιπόλαιος ἐν ταὐτῷ.

ἡ σάλα=εὐρύχωρος αἴθουσα. Πληθ. οἱ σάλες.
τὸ σαμάρ, γεν. τ᾽ σαμαριοῦ, πληθ. τὰ σαμάρια=τὸ σάγμα.
ὁ σαμαρᾶς, γεν. τ᾽ σαμαρᾶ, πληθ. οἱ σαμαράδες=ὁ σαγματοποιός.
σαμαρώνω=ἐπισάττω. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ὁ σαματᾶς=θόρυβος, ταραχή, ὀχλαγωγία.
σάματις=ὑποθετικόν, ἄραγε, ὡς ἄν, σὰν νά, γιατὶ ἄν.
τὸ σανίδ, γεν. τ᾽ σανιδιοῦ, πληθ. τὰ σανίδια=ἡ σανίς.
τὸ σανδέλ᾽, πληθ. τὰ σανδέλια=τὸ σανίδιον.
ἡ σανίδα, γεν. τς σανίδας=ἡ σανὶς (θέλ᾽ ξύλο μὲ βρεμμέν᾽ σανίδα).
ὁ σάπιος, ἡ σάπια, τὸ σάπιο=ὁ σαπρός, ὁ σεσηπής.
τὸ σαποῦν᾽, γεν. τ᾽ σαπουνιοῦ, πληθ. τὰ σαπούνια=ὁ σάπων.
σαπνίζω=σαπουνίζω. Παρατ. σαπούν᾽ζα, σαπούν᾽ζες, σαπούν᾽ζε, σαπνίζαμ, σαπνίζτε, σαπνίζαν. Μέλλων θὰ σαπνίσω, θὰ σαπνίγ᾽ς, θὰ σαπνίς, θὰ σαπνίσουμ, θὰ σαπνίστε, θὰ σαπνίσνε. Ἀόριστος σαπούνσα, σαπούνσες, σαπούν᾽σε, σαπνίσαμ, σαπνίστε, σαπνίσαν.
ὁ σάρακας, γεν. τ᾽ σάρακα=ἡ τερηδών.
ὁ σαρακοφαγωμένος=σητόβρωτος, θριπήδεστος κλπ.
ἡ σαρακοστὴ=ἡ τεσσαρακονθήμερος νηστεία.
ὁ σαρακοστιανὸς=ὁ νηστήσιμος.
σαράντα=τεσσαράκοντα, (σαραντάμερο, σαρανταποδαροῦσα κλπ.).
σαραντίζω=συμπληρῶ τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ
σαραντάρς=τεσσαρακονταετὴς (ἀνὴρ) σαραντάρα (ἡ γυνή).
σαστίζω=ἐκπλήττομαι, θορυβοῦμαι. Σαστίγ᾽ς, σαστίζ, σαστίζουμ, σαστίζτη, σαστίζνη. Παρατ. σάστ᾽ζα, σάστ᾽ζες, σάστ᾽ζε, σαστίζαμ, σαστίζτε, σαστίζαν. Μέλλ. θὰ σαστίσω, θὰ σαστίγ᾽ς, θὰ σαστίς, θὰ σαστίσουμ, θὰ σαστίστε, θὰ σαστίσνη. Ἀόριστος σάστ᾽σα, σάστ᾽σες, σάστ᾽σε, σαστίσαμ, σαστίστε, σαστίσαν.
ὁ σαστ᾽σμένος, ἡ σαστ᾽σμέν᾽ τὸ σαστ᾽σμένο=συνταραγμένος.
ἡ σαύρα, γεν. τς σαύρας, πληθ. οἱ σαῦρες.
σάψαλο, μόνον εἰς τὸ οὐδέτερον γένος=κατεφθαρμένον, σαθρόν.
σαψαλιάζω, γίνομαι σαπρός, ἀποσαθροῦμαι.
ἡ σβάρνα, γεν. τς σβάρνας=ὁ βολοκόπος.
σβαρνίζω=βολοκοπῶ, παρατ. σβάρνιζα κλπ.
σβέρκο ἢ τὸ σνίχ᾽=ὁ αὐχήν. Πληθ. τὰ σνίχια.
σβήνω, σβήν᾽ς, σβήν᾽, σβήνουμ, σβῆν-τη, σβήννη=σβέννυμι. Παρατ. ἔσβηνα, ἔσβηνες, ἔσβηνε, σβήναμ, σβήν-τε, σβήναν. Μέλλων θὰ σβήσω, θὰ σβήγ᾽ς, θὰ σβής, θὰ σβήσουμ, θὰ σβήστε, θὰ σβήσνε. Ἀόριστος ἔσβησα, ἔσβησες, ἔσβησε, σβήσαμ, σβήστε, σβήσαν.
τὸ σβήσ᾽μο=ἡ σβέσις.
ἡ σγάρα=ὁ πρόλοβος τῶν πτηνῶν, πληθ. οἱ σγάρες.
σγκόφτω=ἐμποδίζω, διακόπτω. Παρατ. ἔσγκοφτα, μέλλων θὰ σγκόψω κλπ.
σγουραίνω, σγουραίν᾽ς κλπ.=συστρέφω, συνελίσσω, συσπείρω.
ὁ σγουρός, ἡ σγουρή, τὸ σγουρὸ=ὁ ἔχων σγουρὰ μαλλιά, ὁ ἔχων βόστρυχον κόμην, κατσαρομάλλ᾽ς, ἡ κατσαρομάλλα.
ἡ σειρά, γεν. τς σειρᾶς, πληθ. οἱ σειρές.
τὸ σειρῆτ, τ᾽ σειρητιοῦ, πληθ. τὰ σειρήτια=τὸ λῶμα, τὸ σειράδιον.
τὸ σείσ᾽μο=ἡ σεῖσις, τὸ σείσιμον.
ὁ σεισμός, γεν. τ᾽ σεισμοῦ, πληθ. οἱ σεισμοί.
ἡ σέλλα, γεν. τς σέλλας, πληθ. οἱ σέλλες=τὸ ἐφίππιον.
σελλώνω, σελλών᾽ς, σελλών᾽ κλπ.=θέτω τὸ ἐφίππιον ἐπὶ τοῦ ἵππου.

τὸ σεμιγδάλ' ἢ σημιγδάλ'=ἄλευρον ἐξ ἐκλεκτοῦ σίτου.
τὸ σεντόν' ἢ τὸ σιντόν', γεν. τ' σιντονιοῦ, πληθ. τὰ σιντόνια=ἡ σινδών.
τὸ σεντοῦκ, γεν. τ' σεντουκιοῦ, πληθ. τὰ σεντούκια=ὁ σάνδυξ, ὁ φωριαμός.
ἡ σεργιὰ=ἡ ποικιλία, ἡ ράτσα (μόνον ἐπὶ ζώων).
τὸ σεργιὰν ἢ συργιάν', πληθ. τὰ συργιάνια=ὁ περίπατος.
σεργιανίζω=περιπατῶ καὶ περιελαύνω χάριν ἀναψυχῆς.
τὸ σερμπὲτ=σακχαροῦχον ἡδύποτον, ἀναψυκτικὸν ποτόν.
σέρνω, σέρειν'ς, σέρειν', σέρνουμ, σέρνετη, σέρνη=σύρω.
ὁ σερσὲμς=ἀνισόρροπος, μισότρελλος, γεν. τ σερσέμ, πληθ. οἱ σερσέμδες.
σκώνω=ἀνυψῶ, αἴρω, βαστάζω, ἐνεστ. σκώνω, σκών'ς, σκών'.
ὁ σεφτὲς=ἡ πρώτη πώλησις τῆς ἡμέρας.
σκώνουμ, σκών-τη, σκώνγη. Εἰς τοὺς λοιποὺς χρόνους κλίνεται ὁμαλῶς.
τὸ σήκωμα=ἡ ἄρσις, ἡ ἔγερσις, ἡ ἀνέγερσις.
τὸ σκῶτ, γεν. τ' σκωτιοῦ, πληθ. τὰ σκώτια=τὸ ἤπαρ, τὸ σηκῶτι.
τὸ σμάδ, πληθ. τὰ σμάδια=τὸ σῆμα καὶ τὸ σημεῖον.
σμαδεύω=σκοπεύω, σημαδεύω. Ἐνεστ. σμαδεύω, σμαδεύς, σμαδεύ, σμαδεύουμ, σμαδεύτη, σμαδεύγη. Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους κλίνεται κανονικῶς.
ἡ σαμαντούρα, πληθ. οἱ σαμαντοῦρες=ὁ θαλάσσιος σημαντήρ.
σήμερα=σήμερον ὁ σμερνὸς=ὁ σημερινὸς κλπ.
τὸ σὰμ καὶ τὸ σουσὰμ=ἡ σήσαμος. Γεν. τ' σαμιοῦ, πληθ. τὰ σάμια.
τὸ σαγῶν', γεν. τ' σαγωνιοῦ, πληθ. τὰ σαγώνια=ἡ σιαγών.
σάζω=τακτοποιῶ, διευθετῶ, συγυρίζω. Ἐνεστ. σάζω, σάγ'ς, σάζ, σάζουμ, σάζτη, σάζνη, παρατ. ἔσαζα, ἔσαζες, ἔσαζε, σάζαμ, σάζτε, σάζαν, μέλλ. θὰ σάξω καὶ ἀόρ. ἔσαξα, ἔσαξες, ἔσαξε, σάξαμ, σάξτε, σάξαν.
τὸ σάλιο, πληθ. τὰ σάλια=ὁ σίαλος.
ὁ σιγανός, ἡ σιγανή, τὸ σιγανὸ=ὁ σιγηλὸς ἢ σιγαλέος ἢ ἤρεμος.
σίγουρα=ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως.
σιγουράρω=ἐξασφαλίζω, βεβαιῶ, ἐξ οὗ καὶ σίγουρος=ἀσφαλής.
ὁ σιδερᾶς, γεν. τ' σιδερᾶ, πληθ. οἱ σιδεράδες=ὁ σιδηρουργός.
ὁ σιδερένιος, ἡ σιδερένια, τὸ σιδερένιο=τὸ σιδηροῦν.
ὁ σιδηρόδρομος, πληθ. οἱ σιδηροδρόμ.
τὸ σινάπ, γεν. τ' σιναπιοῦ, πληθ. τὰ σινάπια=τὸ σινάπι.
τὸ σιντὲφ=τὸ μαργαριτάρι, ὁ μάργαρος.
ἡ σκάλα, γεν. τς σκάλας, πληθ. οἱ σκάλες=ἡ κλίμαξ.
σκαλίζω=ζητῶ, ἀναζητῶ, ἐρευνῶ, σκαλεύω, γυρεύω κλπ. σκαλίγ'ς, σκαλίζ, παρατ. σκάλ'ζα, μέλλ. θὰ σκαλίσω, ἀόρ. σκάλ'σα.
τὸ σκάλ'σμα=ἡ ἀναζήτησις ἡ ἔρευνα.
τὸ σκαλοπάτ, γεν. τ' σκαλοπατιοῦ, πληθ. τὰ σκαλοπάτια=ἡ βαθμίς.
τὸ σκαμνὶ=πληθ. τὰ σκαμνιὰ=μικρὸν ξύλινον κάθισμα, σκίμπους, σκαμνίον.
ὁ σκατζόχοιρος, πληθ. οἱ σκατζόχοιρ=ὁ ἀκανθόχοιρος, ὁ ἐχῖνος.
ἡ σκάρα, γεν. τς σκάρας, πληθ. οἱ σκάρες=ἡ ἐσχάρα.
τὸ σκαρὶ=καταγωγή, γένος, ποικιλία, ἐνῶ εἰς τὸν πληθ. -τὰ
σκαριὰ - στὰ σκαριὰ=ναυπηγεῖον, ἱστιοφόρων πλοίων ἤτοι καραβιῶν.
σκαρφίζουμη=μηχανεύομαι ἐπινοῶ ἐν σιωπῇ. Μέλλ. θὰ σκαρφτῶ, ἀόρ. σκαρφίστκα, σκαρφίστκες, σκαρφίστκε, σκαρφστήκαμ, σκαρφστῆκτε κλπ.
ἡ σκάφ=ἡ σκάφη, πληθ. οἱ σκάφες.
σκάφτω=σκάπτω. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἡ σκιλ'τάδα=ἡ φύτρα, τὸ γένος.
σκαρώνω=ἐπιγοῶ κάτι εἰς βάρος ἄλλου. Κλίνεται ὁμαλῶς.

ὁ σκ'λουψούγ'ς, πληθ. οἱ σκ'λουψοῦζδες=ὁ ἔχων ὄψιν σκύλακος (ὑβριστικόν).
σκοτίζω=πειράζω ἐπιμόνως τινά, διεγείρω, προκαλῶ.
τὸ σκεπάριν', γεν. τ' σκεπαργιοῦ, πληθ. τὰ σκεπάργια=τὸ σκέπαρνον.
ἡ σκέπα, γεν. τς σκέπας, πληθ. οἱ σκέπες=ἡ σκέπη.
σκέβουμη=σκέπτομαι, παρατ. σκέβουμνη, μέλλ. θὰ σκεφτῶ, ἀόρ. σκέφτκα.
ὁ σκλάβος, πληθ. οἱ σκλάβ, θηλ. οἱ σκλάβες=ὁ δοῦλος, ὁ αἰχμάλωτος.
σκλαβώνω=αἰχμαλωτίζω. Μεταφορ. ὑποχρεῶ τινα πολύ.
τὸ σκολειό, γεν. τ' σκολειοῦ, πληθ. τὰ σκολειὰ=τὸ σχολεῖον.
ἡ σκούν'=ἡ κόνις, ὁ κονιορτός.
ἡ σκοπιὰ=τόπος χρησιμεύων πρὸς κατόπτευσιν.
ἡ σκορδαλιά, γεν. τς σκορδαλιᾶς=ἡ σκορδάλμη.
τὸ σκόρδο, πληθ. τὰ σκόρδα=τὸ σκόρδον.
σκορπῶ=σκορπίζω, ἐνεστ. σκορπῶ, σκορπᾶς, σκορπᾶ, σκορποῦμη, σκορπᾶτη, σκορποῦνη, παρατ. σκορποῦσα, μέλλ. θὰ σκορπίσω, ἀόρ. σκόρπσα.
σκοτνιάζ, σκοτείνιαζε, θὰ σκοτνιάς, σκοτείνιασε=ἀμαυρῶ, ζοφῶ.
ὁ σκοτνός, ἡ σκοτνή, τὸ σκοτνὸ=ὁ σκοτεινός.
τὸσκουλαρίκ', πληθ. τὰ σκουλαρίκια=τὸ ἐνώτιον.
τὸ σκουλῆκ', πληθ. τὰ σκουλήκια=ὁ σκώληξ.
ὁ σκλῆκος, πληθ. οἱ σκλῆκ'=ὁ σκώληξ.
τὸ σμάρ, τ' σμαριοῦ, πληθ. τὰ σμάρια=ἡ ζύμη.
σμαζεύω, σμάζευα, θὰ σμαζέψω, σμάζεψα=συνάζω.
σμπαίνω, σμπαίν'ς, σμπαίν', σμπαίνουμ, σμπαίν -τη, σμπαίννη, παρατ. ζέμπαινα, ζέμπαινες, ζέμπαινε, ζμπαίναμ, σμπαίν -τε, σμπαίναν, μέλλ. θὰ σμπῶ, θὰ σμπῆς, θὰ σμπῆ, θὰ σμποῦμη, θὰ σμπῆτη, θὰ σμποῦνη, ἀόρ. ζέμπκα, ζέμπκες, ζέμπκε, σμπήκαμ, σμπήκτε, σμπήκαν=εἰσβαίνω, εἰσέρχομαι.
σμπνιάζω, παράφθορον τοῦ ἀρχαίου συμβιάζω=βιάζω ἐπιμόνως διὰ τῶν χειρῶν μου ἢ δι' αἰχμηροῦ ἐργαλείου.
ἡ σοδειὰ=ἡ συγκομιδή. Τὸ σύνολον τῶν ἀποθηκευομένων καρπῶν.
σοδειάζω, σοδειάγ'ς, σοδειάζ, σοδειάζουμ, σοδειάζτη, σοδειάζνη, παρατ. σόδειαζα, σόδειαζες, σόδειαζε, σοδειάζαμ, σοδειάζτε, σοδειάζαν, μέλλ. θὰ σοδειάσω, ἀόρ. σόδειασα, σόδειασες, σόδειασε, σοδειάσαμ, σοδειάσαν=ἐσοδεύω.
τὸ σόϊ ἢ σόγ'=ἡ γενεά, τὸ γένος (μόνον ἐπὶ ἀνθρώπων).
ἡ σοῦβλα, τς σούβλας, πληθ. οἱ σοῦβλες=ὁ ὀβελίας.
ὁ σουβλερός, ἡ σουβλερή, τὸ σουβλερὸ=ὁ ὀξύς, ὁ αἰχμηρός.
τὸ σουβλί, τ' σουβλιοῦ, πληθ. τὰ σουβλιὰ=τὸ ὀπήτιον, τὸ ὀβελίδιον.
σουβλίζω, σούβλιζα, θὰ σουβλίσω, σούβλισα=ὀβελίζω.
τὸ σουγλί, πληθ. τὰ σουγλιὰ=τὸ κέντρον, τὸ κεντρί.
σουγλώνω, σούγλωνα, θὰ σουγλώσω, σούγλωσα=κεντρίζω.
σπαράζω=ἀσπαίρω, σφαδάζω. Παρατ. σπάραζα κλπ.
τὸ σπάρσιμο=ἡ σπορά.
σπαρταρῶ, σπαρταροῦσα, θὰ σπαρταρήσω, σπαρτάρσα=σκιρτῶ, ἀσπαίρω.
σπέρνω, ἔσπερνα, θὰ σπείρω, ἔσπειρα=σπείρω.
ἡ σπλήνα, τς σπλήνας, πληθ. οἱ σπλῆνες=ὁ σπλήν.
σπολλάτη=εὐχή. (μεταφορ. ἐννοεῖ: αὐτὸ ἀνεμένετο).
ὁ σπόρος, πληθ. οἱ σπὸρ=ὁ σπόρος πρὸς σποράν.
ὁ σπτολόγος=ὁ οἰκουρῶν ὑπὲρ τὸ δέον ἄνευ λόγου.
σουρντίζω=ἐννοῶ, βλέπω, ἀντιλαμβάνομαι, καταλαμβαίνω.
τὸ σούρουπο=ἡ δείλη, ἡ ὀψία.
ὁ σουρτουκλαμᾶς=ὁ ἀκαμάτης, ὁ ἀλήτης.

τὸ συκλέτ, πληθ. τὰ συκλέτια=ψυχικὸς πόνος.
συκλεντίζουμη=στενοχωροῦμαι, ἀγωνιῶ, ἀνησυχῶ καὶ ὑποφέρω ἐξ ἔρωτος, ἀόρ. συκλεντίστκα, συκλεντίστκες κλπ.
συτχαίνω=ἀπαντῶ, ὁμιλῶ, παρατ. σύτχαινα, σύτχαινες, σύτχαινε, συτχαίναμ, συτχαί-τε, συτχαίναν, μέλλ. θὰ συτήχω, θὰ συτήχ᾽ς, θὰ συτήχ᾽, θὰ συτήχουμ, θὰ συτήχτε θὰ συτήχνε, ἀόρ. σύτχα, σύτχες, σύτχε, συτήχαμ, συτήχτε, συτήχαν.
ἡ στάλα, πληθ. οἱ στάλες=ἡ σταγών, ἡ ρανίς, ἡ ψεκάς.
ὁ στάλαχας=τὸ ἄσθμα ἢ ὁ ὑποφέρων ἐξ ἄσθματος.
ἡ σταλιὰ=σταγὼν (σταλιὰ νερὸ δὲν ἔχ᾽=οὐδὲ σταγὼν ὕδατος).
ἡ στάμνα, πληθ. οἱ στάμνες=ἡ λάγηνος.
τὸ σταμνί, πληθ. τὰ σταμνιὰ=ἡ μικρὰ λάγηνος.
τὸ στανιὸ=ἡ βία «μὲ τὸ στανιὸ θὰ μὲ μπουκώγ᾽ς;).
τὸ στασίδ, πληθ. τὰ στασίδια=τὸ ἑδώλιον τῆς ἐκκλησίας.
τὸ σταφύλ᾽, τ᾽ σταφυλιοῦ, πληθ. τὰ σταφύλια=ἡ σταφυλή.
τὸ στάχ᾽, τ᾽ σταχυοῦ, πληθ. τὰ στάχυα=ὁ στάχυς.
στεγνώνω, στέγνωνα, θὰ στεγνώσω, στέγνωσα.
τὸ στειλιὰρ ἢ στελιὰρ=ἡ ῥάβδος πρὸς ραβδισμὸν ἐνόχων.
στελιαρώνω, στελιάρωνα, θὰ στελιαρώσω, στελιάρωσα.
στέκουμη, παρατ. στέκουμνη, μέλλ. θὰ σταθῶ, ἀόρ. στάθκα, στάθκες, στάθκε, σταθήκαμ, σταθήκτε, σταθήκαν=ἵσταμαι.
ὁ στενός, ἡ στενή, τὸ στενὸ κλπ.
στερεώνω=στερεῶ, παρατ. στερέωνα, μέλλ. θὰ στερεώσω κλπ.
ἡ στερνά, τς στερνᾶς, πληθ. οἱ στερνὲς=ἡ ξηρά.
στέρνω, στέρνειν᾽ς, στέρνειν᾽, στέρνουμ, στέρνετη, στέρνη, παρατ. ἔστερνα, ἔστερνες, ἔστερνε, στέρναμ, στέρνετε, στέρναν, μέλλ. θὰ στείλω, θὰ στείλτς, θὰ στειλ᾽, θὰ στείλουμ, θὰ στείλτε, θὰ στείλνε, κλπ.
στμαίρνω, στμαίρειν᾽ς, στμαίρειν᾽, στμαίρνουμ, στμαίρνετη, στμαίρνη, παρατ. στίμαιρνα, στίμαιρνες, στίμαιρνε, στμαίρναμ, στμαίρνετε, στμαίρναν, μέλλ. θὰ στμάρω, θὰ στμάρς, θὰ στμάρ, θὰ στμάρουμ, θὰ στμάρτε, θὰ στμάρνε, ἀόρ. στίμαρα, στίμαρες, στίμαρε, στμάραμ, στμάρτε, στμάραν=ἐκτιμῶ.
τὸ στεφάν᾽, τ᾽ στεφανιοῦ, πληθ. τὰ στεφάνια=τὸ στέφανον.
στεφανώνω, στεφάνωνα κλπ.=στεφανῶ.
στήνω, στήν᾽ς, στήν᾽, στήνουμ, στήν-τη, στήννη=ὀρθῶ, ἀνεγείρω, παρατ. ἔστνα, μέλλ. θὰ στήσω, ἀόρ. ἔστισα, ἔστ᾽σες, ἔστ᾽σε κλπ.
ἡ στοίβα=ὁ σωρός, τὸ σώρευμα.
στολίζω, στολίγ᾽ς, στολίζ, παρ. στόλ᾽ζα, μέλλ. θὰ στολίσω, ἀόρ. στόλ᾽σα.
τὸ στόμα, πληθ. τὰ στόματα. Στερεῖται γενικῆς πληθ.
τὸ στομάχ᾽, τ᾽ στομαχιοῦ, πληθ. τὰ στομάχια=ὁ στόμαχος.
τὸ στουπί, τ᾽ στουπιοῦ, πληθ. τὰ στουπιὰ=τὸ στυππεῖον.
στουππώνω, στουππών᾽ς, στουππών᾽, στουππώνουμ, στουππών-τη, στουππώννη=πωματίζω, φράσσω μὲ στυππεῖον.
ὁ στρατός, πληθ. οἱ στρατοί.
ὁ στρογγλός, ἡ στρογγλή, τὸ στρογγλὸ=ὁ στρογγύλος.
στρυμώνω, στρύμωχνα, θὰ στρυμώξω, στρύμωξα=συνωθῶ.
στρύμωμα καὶ στρύμωγμα=συνώθησις, συμπίεσις.
τὸ στρῶμα, πληθ. τὰ στρώματα=ἡ στρωμνή.
στρώνω, στρών᾽ς, στρών᾽, στρώνουμ, στρών-τη, στρώννη=στρώγνυμι καὶ στρωγνύω, παρατ. ἔστρωνα, μέλλ. θὰ στρώσω, ἀόρ. ἔστρωσα.
τὸ στχειό, πληθ. τὰ στχειὰ=τὸ δαιμόνιον.

συγυρίζω, συγυρίγ'ς, συγυρίζ, συγυρίζουμ, συγυρίζτη, συγυρίζνη=διευθετῶ, εὐτρεπίζω, διακοσμῶ, εὐθετῶ, καλλύνω, παρατ. συγύρζα, μέλλ. θὰ συγυρίσω, ἀόρ. συγύρσα, συγύρσες, συγύρσε, συγυρίσαμ κλπ.

τὸ συγύρσμα=διευθέτησις, διακόσμησις.

σφουγγίζω=ἀπομάσσω, παρατ. σφούγγ'ζα, θὰ σφουγγίσω, σφούγγ'σα.

ὁ σχωρεμένος, ἡ σχωρεμέν, τὸ σχωρεμένο=ὁ συγχωρημένος.

ἡ σχώρες=ἡ συγχώρησις.

σχωρνῶ, σχωρνᾶς, σχωρνᾶ, σχωρνοῦμη, σχωρνᾶτη, σχωρνοῦνη=συγχωρῶ. Παρατ. σχωρνοῦσα, μέλλ. θὰ σχωρέσω, ἀόρ. σχώρεσα, σχωρέσαμ κλπ.

σμπαθῶ, σμπαθᾶς, σμπαθᾶ, σμπαθοῦμη, σμπαθᾶτη, σμπαθοῦνη=συγχωρῶ εἰς τὴν λημνιακὴν καὶ οὐχὶ συμπαθῶ.

ὁ σμπέθερος, ἡ σμπεθέρα=ὁ συμπέθερος καὶ ἡ συμπεθέρα.

συμφωνῶ, συμφωνοῦσα, θὰ συμφωνήσω, συμφών'σα.

σνατοί μας, σνατοί σας, σνατοί τς=μεταξύ μας, μεταξύ σας, μεταξύ των (προσωπικὴ ἰδιότυπος καθαρῶς λημνιακὴ ἀντωνυμία).

τὸ σνάχ'=κατάρρους, συνάγχη, συνάχι.

σναχώνουμη, παρατ. σναχώνουμνη, μέλλ. θὰ σναχωθῶ ἀόρ. σναχώθκα.

συνειθίζω, συνείθζα, θὰ συνειθίσω, συνείθσα καὶ συνειθισμένος.

ἡ συνήθεια, τς συνήθειας, οἱ συνήθειες.

σνορίζουμη, σνορίζουμνη, θὰ σνορστῶ, σνορίστκα=παρεξηγῶ, δὲν σὲ λαμβάνω ὑπ' ὄψιν, δὲν σὲ ὑπολογίζω=δὲ σὲ **σνορίζουμη**.

συννεφιά=συσσώρευσις νεφῶν, συννέφεια.

συννεφιασμένος=νεφελώδης.

ὁ συνταξειδιώτ'ς, πληθ. οἱ συνταξειδιῶτες=σύντροφος τοῦ ταξιδίου.

ὁ σύντεκνος=ὁ ἀνάδοχος=ὁ κουμπάρος.

ὁ στερνός, ἡ στερνή, τὸ στερνὸ=ὁ τελευταῖος.

τὸ στολίδ, πληθ. τὰ στολίδια=τὸ καλλώπισμα, διάκοσμος.

στερῶ, παρατ. στεροῦσα, μέλλ. θὰ στερήσω, ἀόρ. στέρσα=ὑστερῶ.

στολίζω, στόλιζα, θὰ στολίσω, στόλισα=διακοσμῶ, ἐξωραΐζω, καλλωπίζω.

τὸ στόμα, στὸ στόμα, τὰ στόματα.

τὸ στομάχ', πληθ. τὰ στομάχια=ὁ στόμαχος.

στομαχιάζω=ὑποφέρω ἀπὸ στομαχικὸν πόνον.

στοχάζουμη, στοχάζουμνη, θὰ στοχαστῶ, στοχάστκα=διαγοοῦμαι.

στραβοκυττάζω, στραβοκύτταζα, θὰ στραβοκ'τάξω, στραβοκύτταξα=ὑποβλέπω.

στραβομτσνιάζω, παρατ. στραβομτσούνιαζα, στραβομτσούνιαζες, στραβομτσούνιαζε, στραβομτσνιάζαμ, στραβομτσνιάζτε, στραβομτσνιάζαν, μέλλ. θὰ στραβομτσνιάσω, θὰ στραβομτσνιάγ'ς, θὰ στραβομτσνιάς, θὰ στραβομτσνιάσουμ, θὰ στραβομτσνιάστη, θὰ στραβομτσνιάσνε, ἀόρ. στραβομτσούνιασα, στραβομτσούνιασες, στραβομτσούνιασε, στραβομτσνιάσαμ, στραβομτσνιάστε, στραβομτσνιάσαν=διαστρέφω τὸ πρόωπον διὰ μορφασμῶν δυσαρεσκείας.

σχαίνουμη, σχαίνουμνη, θὰ σχαθῶ, σχάθκα.

σώζουμη=σώζομαι, παρατ. σώζουμνη, σώζεσνη, σώζνταν, σωζώμαστε, σώζεστε, σώζνταν, μέλλ. θὰ σωθῶ, ἀόρ. σώθκα.

τὸ σῶμα, τὰ σώματα.

σώνω, ἔσωνα, θὰ σώσω, ἔσωσα=φθάνω. Δὲ σώνω=δὲν φθάνω. Δὲν ἔσωνες, ἤσνη κοντοστούπι. Καὶ φέρω εἰς πέρας.

σωριάζω, σώριαζα, θὰ σωριάσω, σώριασα=σωρεύω.

σωστός, σωστή, σωστὸ=ἀκέραιος, τέλειος.
ὁ σωτήρας, γεν. τ᾽ σωτήρα, πληθ. οἱ σωτῆρες=ὁ σωτήρ.

Τ

τὸ ταβάν᾽, τ᾽ ταβανιοῦ, πληθ. τὰ ταβάνια=ἡ ὀροφή.
ταβανώνω=κατασκευάζω τὴν ὀροφήν, ὀροφῶ.
ὁ ταβᾶς καὶ νταβᾶς, πληθ. οἱ ταβάδες=ἡ ἐψάνη.
ἡ τάβλα, τς τάβλας, πληθ. οἱ τάβλες=ἡ σανίς.
ὁ τροβᾶς, τ᾽ τροβᾶ, πληθ. οἱ τροβάδες=ὁ μάρσιπος.
τὸ ταγῆν᾽, πληθ. τὰ ταγήνια=ἐπισίτιον, συμφωνηθὲν ἐπισίτιον.
ταΐζω καὶ ταγίζω=σιτίζω, παρατ. τάγ᾽ζα, μέλλ. θὰ ταγίσω, θὰ ταγίγ᾽ς, θὰ ταγίς, θὰ ταγίσουμ, θὰ ταγίστη, θὰ ταγίσνη, ἀόρ. τάγ᾽σα, τάγ᾽σες, τάγ᾽σε, ταγίσαμ, ταγίστε, ταγίσαν.
τάζω, τάγ᾽ς, τάζ, τάζουμ, τάζτη, τάζνη, παρατ. τάγ᾽ζα, μέλλ. θὰ ταγίσω, ἀόρ. τάγ᾽σα, τάγ᾽σες, τάγ᾽σε, ταγίσαμ, ταγίστε, ταγίσαν=ὑπόσχομαι.
τὸ ταῖρ, πληθ. τὰ ταίρια=τὸ ζεῦγος, ὁ ὅμοιος, ὁ ἴσος, ὁ καὶ ἡ σύζυγος.
ταιριάζω, ταίριαζα, θὰ ταιριάσω, ταίριασα=ὁμοιάζω, συνοικιῶ.
ὁ ταλαίπωρος, ἡ ταλαίπωρ, τὸ ταλαίπωρο=ὁ δυστυχής, ὁ ἀξιολύπητος.
τὸ ταλιάν᾽, πληθ. τὰ ταλιάνια=τὸ ἰχθυοτροφεῖον.
τὸ τάμμα, πληθ. τὰ τάμματα=ἡ ὑπόσχεσις πρὸς ἀφιέρωσιν.
τὸ ταμάχ᾽, πληθ. τὰ ταμάχια=ἡ ἀπληστία, ἡ λαιμαργία.
ὁ ταμαχκιὰρς=ὁ ἄπληστος, ὁ ἀδηφάγος, ὁ πλεονέκτης.
ἡ ταν-τέλλα=ἡ δαντέλλα, τὸ τρίχαπτον.
τὸ ταξεῖδ ἢ ταξίδ, πληθ. τὰ ταξίδια=ἡ ἀποδημία.
ταξιδεύω, ταξίδευα, θὰ ταξιδέψω, ταξίδεψα=περιηγοῦμαι.
ὁ ταξιδιώτ᾽ς, πληθ. οἱ ταξιδιῶτες=ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ἀποδημῶν.
τὸ ταπέτο, πληθ. τὰ ταπέτα=ὁ τάπης.
τὸ τάραμα=τὸ τάραγμα.
ταράζω, τάραζα, θὰ ταράξω, τάραξα=ταράττω.
ὁ τάραχος=ἡ ταραχή, ὁ τρανταγμός.
ὁ ταῦρος ἢ τὸ ταυρί, πληθ. τὰ ταυριὰ=ὁ ταῦρος.
τάχα=ἄρα, ἆρά γε, δηλαδή.
ταχειά καὶ τὸ ταχ᾽νὸ=αὔριον ἐνωρὶς (πρωΐ).
ἡ τέν-τα, τς τέντας, πληθ. οἱ τέντες=ἡ σκηνή.
ὁ τέτζερης, τ᾽ τέτζερ, πληθ. οἱ τετζερέδες=τὸ λεβήτιον.
τεντώνω, τέντωνα, θὰ τεντώσω, τέντωσα=ταινύω, ἁπλώνω.
ὁ τεντωμένος, ἡ τεντωμέν᾽, τὸ τεντωμένο=ὁ τεταμένος.
τέτοιος, τέτοια, τέτοιο=τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτον.
ὁ τετράγωνος, ἡ τετράγων᾽, τὸ τετράγωνο.
τὸ τετράποδο, πληθ. τὰ τετράποδα.
τὸ τζάμ, τ᾽ τζαμιοῦ, πληθ. τὰ τζάμια=ὁ ὑαλοπίναξ.
ὁ τζερεμές, πληθ. οἱ τζερεμέδες=ἡ ζημία, τὸ πρόστιμον.
ὁ τζιλβές, πληθ. οἱ τζιλβέδες=ἀκκισμός, νάζι, κάμωμα.
ὁ τσίγκος, πληθ. οἱ τσίγκ᾽=ὁ ψευδάργυρος.
τὸ τγάν᾽ ἢ τὸ τηγάν᾽, πληθ. τὰ τγάνια=τὸ τήγανον.
ὁ τηλέγραφος, πληθ. οἱ τηλέγραφ.
τὸ τηλεγράφημα, πληθ. τὰ τηλεγραφήματα.
τί; ἐρωτηματικὸν οὐδέτερον τοῦ τὶς (τὶς μπρέ;) (τοῦνς μπρὲ=τίνος μωρέ;) καὶ διατί, ὡς π.χ. τὶ τς τοὔπης;=διατί τὸ τῷ εἶπες;

τὸ τιμόν', τ' τιμονιοῦ, πληθ. τὰ τιμόνια=τὸ πηδάλιον.
τὸ τίναμα=τὸ τινάσσειν, τὸ τίναγμα.
τμῶ, τμοῦσα, τὰ τμήσω, τίμσα=μετ' ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδικῶν ἐκτιμῶ τὴν προξενηθεῖσαν μοι ζημίαν ἵνα ἀποζημιωθῶ.
τλίζω, τύλ'ξα, θὰ τλίξω, τύλ'ξα=τυλίσσω.
τνάζω, τνάγ'ς, τνάζ, παρατ. τίναξα, μέλλ. θὰ τνάξω, ἀόρ. τίναξα=τινάσσω.
τὶς ἢ ποιός, ποιά, ποιὸ=ἀντωνυμία προσωπική.
ὁ τοῖχος, πληθ. οἱ τοῖχ'.
τὸ τόπ, τ' τοπιοῦ, πληθ. τὰ τόπια=ἡ μικρὰ ἐξ ἐλαστικοῦ σφαῖρα.
ὁ τόπακας=ὁ δυσκίνητος, ὁ δυσκόλως μεετακινούμενος, ὁ νωθρός.
ὁ τόπος, πληθ. οἱ τόπ.
τόσος, θηλ. τόσην', οὐδέτ. τόσο.
τότες=τότε (χρονικὸν ἐπίρρημα).
τὸ τοῦβλο, πληθ. τὰ τοῦβλα=ἡ ὀπτὴ πλίνθος.
τὸ τουλοῦμ=γεν. τ' τουλουμιοῦ, πληθ. τὰ τουλούμια=ὁ ἀσκός.
τὸ τλουπάν', γεν. τ'λουπανιοῦ, πληθ. τὰ τλουπάνια=τὸ διαφανὲς ὑφασμάτιον πρὸς κάλυψιν τῆς κεφαλῆς, τὸ χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν γυναικῶν.
τὸ τούμπανο, πληθ. τὰ τούμπανα=τὸ τύμπανον.
τουρλώνω=ἐπιδεικνύω στρογγύλον καὶ ἐξέχον κἄτι.
τουρλωτὸς=καμπύλος καὶ ἐξέχων.
τὸ τουρσί, γεν. τοῦ τουρσιοῦ, πληθ. τὰ τουρσὰ=τὰ ὀξωτά, τὰ σιλφιωτά.
ἡ τοῦρτα, γεν. τς τούρτας, πληθ. οἱ τοῦρτες=ἐπιτραπέζιον γλύκισμα.
τουρτουρίζω=ριγῶ ἐκ τοῦ ψύχους, παρατ. τουρτούρζα, μέλλ. θὰ τουρτουρίσω, ἀόρ. τουρτούρσα, τουρτοῦρσες, τουρτοῦρσε, τουρτουρίσαμ κλπ.
τοῦτονάς, τούτηνιά, τοῦτονὰ=αὐτός, αὐτή, αὐτό.
τὸ τφέκ', τ' τφεκιοῦ, πληθ. τὰ τφέκια=τὸ πυροβόλον ὅπλον.
τφεκίζω καὶ ντουφεκίζω=πυροβολῶ, παρατ. τουφέκ'ζα, τουφέκ'ζες, τουφέκ'ζε, τφεκίζαμ, κλπ. μέλλ. θὰ τφεκίσω, ἀόρ. τουφέκ'σα κλπ.
τραβῶ=σύρω, ἕλκω, ἑλκύω καὶ μεταφορ. ὑποφέρω. παρατ. τραβοῦσα καὶ τράβουμνη, τραβοῦσες καὶ τράβας, τραβοῦσε καὶ τράβα, τραβούσαμ, τραβοῦστε, τραβούσαν, μέλλ. θὰ τραβήξω, θὰ τραβήξης, θὰ τραβήξ, θὰ τραβήξουμ, θὰ τραβῆξτε, θὰ τραβήξνε, ἀόρ. τράβξα, τράβξες, τράβξε, τραβήξαμ, τραβῆξτε κλπ.
τραγανίζω=μασῶ θραύω τι τὸ σκληρὸν μετὰ τριγμοῦ ἤτοι τρωγανίζω, παρατ. τραγάνζα, κλπ. μέλλ. θὰ τραγανίσω, ἀόρ. τραγάν'σα, τραγάν'σες κλπ.
τὸ τραγάν'σμα=τὸ τρωγάνισμα.
τραγανὸ=τρωγανό, πληθ. τὰ τραγανά.
ὁ τράγος, πληθ. οἱ τράγ' καὶ τὸ τραγὶ πληθ. τὰ τραγιὰ=ὁ τράγος.
τὸ τραγοῦδ, γεν. τ' τραγουδιοῦ, πληθ. τὰ τραγούδια=τὸ ἆσμα.
ὁ τραγδιστής, πληθ. οἱ τραγδιστάδες=ὁ ἀοιδός.
τραγδῶ, τραγδεῖς καὶ τραγδᾶς, τραγδᾶ, τραγδοῦμη, τραγδᾶτε, τραγδοῦνη, παρατ. τραγούδουμνη καὶ τραγδοῦσα, τραγούδας καὶ τραγδοῦσες, τραγούδα καὶ τραγδοῦσε, τραγδούσαμ, τραγδοῦστε, τραγδοῦσαν, μέλλ. θὰ τραγδήσω, θὰ τραγδήγ'ς, θὰ τραγδής, θὰ τραγδήσουμ, θὰ τραγδῆστε, θὰ τραγδῆσνε, ἀόρ. τραγούδσα, τραγούδσες, τραγούδσε, τραγδήσαμ, τραγδήστε, τραγδήσαν.
τρακόσοιν', θηλ. τρακόσες, οὐδ. τρακόσα=τριακόσιοι, τριακόσιαι, τριακόσια.
ὁ τρανός, ἡ τρανή, τὸ τρανό, πληθ. οἱ τρανοί, οἱ τρανές, τὰ τρανά.
ἡ τραμντάνα=ἡ τραμουντάνα=ὁ βορρᾶς.
τὸν τραμντάν'σε=ἤρχισε νὰ πνέῃ βορρᾶς.

τὸ τράνταγμα, πληθ. τὰ τραντάγματα=βίαιος συγκλονισμός.
τραντάζω=σείω βιαίως, κραδαίνω.
τὸ τραπέζ, γεν. τ᾽ τραπεζοῦ, πληθ. τὰ τραπέζα=ἡ τράπεζα.
τραπεζώνω=παραθέτω τράπεζαν, παρατ. τραπέζωνα κλπ.
τραυλίζω=προφέρω κακῶς τὰς λέξεις, ὁμιλῶ μετὰ δυσκολίας καὶ διακεκομμένως, ἔχω βραδυγλωσσίαν κλπ. τραυλίγ᾽ς, τραυλίζ, τραυλίζουμ, τραυλίζτη, τραυλίζγη, παρατ. τραύλιζα, τραύλιζες κλπ. μέλλ. θὰ τραυλίσω, ἀόρ. τραύλισα, τραύλισες, τραύλισε, τραυλίσαμ, τραυλίστε, τραυλίσαν.
ὁ τραυλός, ἡ τραυλή, τὸ τραυλὸ=ὁ βραδύγλωσσος, ὁ προφέρων δυσκόλως.
ὁ τραχανᾶς=ζυμαρικὸν ὑπὸ μορφὴν χονδρᾶς ἄμμου καὶ παρασκευαζόμενον ἐκ σίτου ἢ σεμιδάλεως, βρασθὲν προηγουμένως ἐντὸς γάλακτος καὶ ἀποξηρανθὲν καλῶς εἰς τὸν ἥλιον.
τρεκλίζω καὶ ντρεκλίζω καὶ ντρικλίζω καὶ τρικλίζω=βαδίζω μὴ δυνάμενος νὰ ἰσορροπήσω, παραπαίω, παραπατῶ, τρικλίζω, τρικλίγ᾽ς, τρεκλίζ, τρεκλίζουμ, τρεκλίζτη, τρεκλίζγη (οἱ μεθσμέν᾽), παρατ. τρίκλιζα, τρίκλιζες, τρίκλιζε, τρεκλίζαμ, τρεκλίζτε, τρεκλίζαν, μέλλ. θὰ τρεκλίσω, θὰ τρεκλίγ᾽ς, θὰ τρεκλίς, θὰ τρικλίσουμ, θὰ τρικλίστη, θὰ τρικλίσγη, ἀόρ. τρίκλισα, τρίκλισες, τρίκλισε, τρεκλίσαμ κλπ.
ὁ τρεμλιάρς, ἡ τρεμλιάρα, τὸ τρεμλιάρκο=ὁ τρέμων καὶ ριγῶν.
τρεμλιάζω=τρέμω καὶ ριγῶ ἐν ταὐτῷ=τρεμλιάγ᾽ς, τρεμλιάζ, τρεμλιάζουμ κλπ., παρατ. τρεμούλιαζα, μέλλ. θὰ τρεμλιάσω, ἀόρ. τρέμλιασα, τρέμλιασες, τρέμλιασε, τρεμλιάσαμ, τρεμλιάστε, τρεμλιάσαν κλπ.
τὸ τρέξμο, πληθ. τὰ τεξίματα=ὁ δρόμος.
τρεχάτος, θηλ. ἡ τρεχάτ, οὐδ. τρεχάτο=ὁ δρομαῖος.
ὁ τρεχούμενος, ἡ τρεχούμεν᾽, τὸ τρεχούμενο=ὁ ῥέων, ἡ ῥέουσα, τὸ ῥέον.
τὰ τρεχάματα=φροντίδες, ἀσχολίαι καὶ ὑποθέσεις ὑπερεπείγουσαι.
τρέχω, τρέχ᾽ς, τρέχ᾽, τρέχουμ κλπ. παρατ. ἔτρεχα κλπ. παρατ. πληθ. τρέχαμ, τρέχτε, τρέχαν, μέλλ. καὶ ἀόρ. κλίνονται ὁμαλῶς.
τὸ τραντάφλο, πληθ. τὰ τραντάφλα=τὸ τριαντάφυλλον.
τρίβω, παρατ. ἔτριβα, μέλλ. θὰ τρίψω, ἀόρ. ἔτριψα.
τριγυρίζω=περιφέρομαι περὶ τι σημεῖον καὶ περιπλανῶμαι, παρατ. τριγύρζα, μέλλ. θὰ τριγυρίσω, ἀόρ. τριγύρσα, τριγύρσες, τριγύρσε κλπ.
τὸ τρίζμο, πληθ. τὰ τριξίματα=ὁ τριγμός.
ὁ τρισέγγονος, πληθ. οἱ τρισέγγον᾽.
ὁ τρίτος, ἡ τρίτ, τὸ τρίτο, πληθ. οἱ τρίτ.
ὁ τρίφτ᾽ς, γεν. τ᾽ τρίφτ, πληθ. οἱ τρίφτες=ὁ τρίπτης.
ὁ τριφτός, ἡ τριφτή, τὸ τριφτό=ὁ τριπτός.
τὸ τριφῦλλ᾽ γεν. τ᾽ τριφυλλιοῦ, πληθ. τὰ τριφύλλια=τὸ τρίφυλλον.
ἡ τρίχα, γεν. τς τρίχας, πληθ. **οἱ τρίχες=ἡ θρίξ.**
τριχιμδίζουμη=ἀνατριχιάζω, ριγῶ, μέλλ. θὰ τουρτουρίζω, ἀόρ. τουρτούρξα ἢ τρεμούλιαξα.
ὁ τριχωτός, ἡ τριχωτή, τὸ τριχωτὸ=ὁ τριχώδης, μαλλιαρός.
τὸ τρίψιμο, πληθ. τὰ τριψίματα=ἡ πρόστριψις, ἡ ἐντριβή, ἡ μάλαξις.
ὁ τρομαγμένος, ἡ τρομαγμέν᾽, τὸ τρομαγμένο=ἔντρομος, περίφοβος.
τρομάζω=ταράττω, ἐκφοβίζω, τρομοκρατῶ, τρομάγ᾽ς, τρομάζ, τρομάζουμ, τρομάζτη, τρομάζγη, παρατ. τρόμαζα, μέλλ. θὰ τρομάξω, ἀόρ. τρόμαξα.
ἡ τρομάρα, γεν. τς τρομάρας=ὁ τρόμος, ὁ φόβος.
τροχίζω, τροχίγ᾽ς, τροχίζ, τροχίζουμ, τρογίζτη, τροχίζγη=θήγω, ἀκονίζω τὶ προστρίβων ἐπὶ ἄλλου σώματος, ἰδία δὲ ἐπὶ περιστρεφομένου τροχοῦ, παρατ. τρόχ᾽ζα, μέλλ. θὰ τροχίσω, ἀόρ. τρόχ᾽σα.

ὁ τροχός, γεν. τ᾽ τροχοῦ, πληθ. οἱ τροχοί.
ὁ τρυγητὸς=ὁ ἐποχὴ τοῦ τρυγητοῦ ἤτοι τῆς συγκομιδῆς, ἰδία τῶν σταφυλῶν καὶ τοῦ μέλιτος.
τὸ τρυγών᾽, γεν. τ᾽ τρυγωνιοῦ, πληθ. τὰ τρυγώνια=ἡ τρυγών.
τρυγῶ, τρυγᾶς, τρυγᾶ, τρυγοῦμε, τρυγᾶτε, τρυγοῦνε, παρατ. τρυγοῦσα, μέλλ. θὰ τρυγήσω, ἀόρ. τρύγ᾽σα, τρύγ᾽σες, τρύγ᾽σε, τρυγήσαμε, τρυγήστε κλπ.
ἡ τρύπα, τς τρύπας, πληθ. οἱ τρύπες=ἡ ὀπή, ἡ φωλεὰ μικροῦ ζώου ἐντὸς τῆς γῆς, ἡ ἀθλία ἐντὸς τῆς γῆς κατοικία ἤτοι τρώγλη.
τὸ τρυπάν᾽, γεν. τ᾽ τρυπανιοῦ, πληθ. τὰ τρυπάνια=τὸ τρύπανον.
τρυπανίζω=τρυπῶ διὰ τρυπάνου, παρατ. τρυπάν᾽ζα, ἀόρ. τρυπάν᾽σα.
τὸ τρυπτὸ=σκεῦος μαγειρικὸν διάτρητον διαφόρων μεγεθῶν καὶ σχημάτων.
ὁ τρύπιος, ἡ τρύπια, τὸ τρύπιο=ὁ διάτρητος, ὁ ἔχων ὀπάς.
τρυπῶ, τρυποῦσα, θὰ τρυπήσω, ἀόρ. τρύπσα, τρύπσες, τρύπσε, τρυπήσαμε.
ὁ τρυφερός, ἡ τρυφερή, τὸ τρυφερό.
ἡ τσάγλα, γεν. τς τσάγλας, πληθ. οἱ τσάγλες=τὸ ἀμύγδαλον.
ὁ τσαγκάρης, γεν. τ᾽ τσαγκάρη, πληθ. οἱ τσαγκάρδες=ὁ ὑποδηματοποιός.
τὸ τσαγὶρ=ὁ προωρισμένος πρὸς βόσκησιν οἰκοσίτου ζώου ἀγρός.
τὸ τσακάλ᾽, τ᾽ τσακαλιοῦ, πληθ. τὰ τσακάλια=ὁ θώς.
τὸ τσακίλ᾽=ὁ χάλιξ πρὸς χαλικόστρωσιν ὁδῶν πλατειῶν κλπ.
τὸ τσακμάκ᾽, γεν. τ᾽ τσακμακιοῦ, πληθ. τὰ τσακμάκια=τὸ πυρεῖον.
τσαλαβτῶ=ἐργάζομαι ἀναταράσσων ἀκάθαρτα ὕδατα. Μεταφορ. ἐργάζομαι ἀτέχνως.
τσαλακώνω=ρυτιδῶ, συνθλίβω ὕφασμά τι διὰ νὰ κάμη πτυχάς.
τσαλαπατῶ=καταστρέφω, συντρίβω διὰ τῶν ποδῶν.
ὁ τσαμπάγ᾽ς=ὁ ἐπιτήδειος πωλητὴς καὶ ἀγοραστὴς ζώων.
τὸ τσαμπὶ=ὁ βότρυς σταφυλῆς, γεν. τ᾽ τσαμπιοῦ, πληθ. τὰ τσαμπιά.
τὸ τσάμ, πληθ. τὰ τσάμια=ἡ πεύκη, ἡ ἀγριοκουκουναριά.
ἡ τσαμπούνα, πληθ. οἱ τσαμποῦνες=ὁ αὐλός, ὁ ἄσκαυλος.
τὸ τσαμπούν᾽σμα=ὁ ἦχος τῆς τσαμπούνας. Μωρολογία, ματαιολογία, ὀχληρὰ συζήτησις, ἀνόητος φλυαρία καὶ κλαυθμήρισμα.
τὸ τσανάκ᾽, τ᾽ τσανακιοῦ, πληθ. τὰ τσανάκια=τὸ πινάκιον, τὸ πιᾶτον.
ἡ τσάντα, πληθ. οἱ τσάντες=πολυτελὲς σακκίδιον κυρίας.
ὁ τσανακογλύφτ᾽ς, πληθ. οἱ τσανακογλύφτες=ὁ ζῶν εἰς βάρος ἄλλων, ὁ κλασσικὸς τεμπέλης.
τσαντήλα, ὑφασμάτιον χρησιμεῦον διὰ τὴν ἀποστράγγισιν ὑγρῶν.
τὸ τσαντίρι, γεν. τοῦ τσαντιριοῦ, πληθ. τὰ τσαντίρια=ἡ σκηνή.
ἡ τσάπα, γεν. τς τσάπας, πληθ. οἱ τσάπες=ἡ σκαπάνη, τὸ τσαπί.
ὁ τσαπατσούλ᾽ς, γεν. τ᾽ τσαπατσοῦλ᾽, πληθ. οἱ τσαπατσοῦλ᾽δες=ὁ ἀτέχνως ἐργαζόμενος, ἀκατάστατος, ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὴν ἀκαταστασίαν.
τὸ τσαπί, γεν. τ᾽ τσαπιοῦ, πληθ. τὰ τσαπιὰ=ἡ σκαπάνη.
τσαπίζω, τσαπίγ᾽ς, τσαπίζ, τσαπίζουμε, τσαπίζτε, τσαπίζνε, παρ. τσάπζα, μέλλ. θὰ τσαπίσω, θὰ τσαπίγ᾽ς, θὰ τσαπὶς κλπ. ἀόρ. τσάπσα κλπ.
τὸ τσαρντάκ, γεν. τ᾽ τσαρντακιοῦ, πληθ. τὰ τσαρντάκια=ἡ σκιάς.
ὁ τσαρλατάνος, πληθ. οἱ τσαρλατὰν=ὁ ἀγύρτης, ὁ ἀπατεών.
τὸ τσερβοῦλ᾽, γεν. τ᾽ τσερβουλιοῦ, πληθ. τὰ τσερβούλια=ὑπόδημα ἐξ ἀκατεργάστου ἐλαφροῦ δέρματος.
τὸ τσατάλ᾽, γεν. τ᾽ τσαταλιοῦ, πληθ. τὰ τσατάλια=ἡ διχαλωτὴ ῥάβδος.
τσατίζω=συναντῶ, παρατ. τσάτ᾽ζα, μέλλ. θὰ τσατίσω, ἀόρ. τσάτ᾽σα, τσάτ᾽σες, τσάτ᾽σε, τσατίσαμε τσατίστε, τσατίσαν.
ὁ τσαχλιατσάρης, γεν. τ᾽ τσαχλιατσάρη, πληθ. οἱ τσαχλιατσάρδες=ὁ ἀπεριποίητος καὶ ἀκάθαρτος, ὁ τελείως ἀτημέλητος.

τσηβδίζω, τσηβδίγ'ς, τσηβδίζ, τσηβδίζουμ, τσηβδίζτη, τσιβδίζνη, παρατ. τσήβδιζα, μέλλ. θὰ τσηβδίσω, ἀόρ. τσήβδισα=τραυλίζω ἴδε λέξ.
τσηγαρίζω=περικαίω, φρύγω, καβουρντίζω
τσηγάρισμα=παρόπτησις, περιόπτησις, καβούρντισμα.
τὸ τσιγκέλ', πληθ. τὰ τσιγκέλια=ἡ ἀγκυρίς, ἡ μικρὰ ἁρπάγη.
τὸ τσίπουρο, πληθ. τὰ τσίπουρα=τὸ στεμφυλόπνευμα.
τσίκνα=κνῖσα, ὀσμὴ καιομένου κρέατος ἢ καέντος φαγητοῦ.
τὸ τσιγκρίκ', πληθ. τὰ τσιγκρίκια=ἠλακάτη μὲ δύο τροχούς.
ἡ τσίμπλα=ἀκαθαρσία τῶν ὀφθαλμῶν.
τσιμουδιὰ=προσταγὴ πρὸς ἀπόλυτον σιωπήν.
ὁ τσιμπλιὰρς καὶ τσιμπλιασμένος=ὁ ἔχων... τσίπλες.
τὸ τσιμποῦκ', τ' τσιμπουκιοῦ, τὰ τσιμπούκια=ἡ καπνοσύριγξ.
τὸ τσμοῦρ, πληθ. τὰ τσμούρια=ὁ κυνορραϊστής, ὁ κρότων, τσιμποῦρι.
τσμπῶ=συνθλίβω μὲ τοὺς δύο τακτύλους μου σῶμα ζῶντος ὀργανισμοῦ, τσμπᾶς, τσμπᾶ, τσμποῦμη, τσμπᾶτη, τσμποῦνη, παρατ. τσμποῦσα, τσμποῦσες, τσμποῦσε, τσμπούσαμ, τσμποῦστε, τσμπούσαν, μέλλ. θὰ τσμπήσω, θὰ τσμπήγ'ς, θὰ τσμπής, θὰ τσμπήσουμ, θὰ τσμπῆστε, θὰ τσμπήσνε, ἀόρ. τσίμπσα, τσίμπσες, τσίμπσε, τσίμπσε, τσμπήσαμ, τσμπήστε, τσμπήσαν.
τὸ τσιράκ', πληθ. τὰ τσιράκια=μαθητής, μαθητεύων, πρωτόπειρος.
τσιρίζω=φωνάζω ἐκβάλλων ὀξεῖαν κραυγήν, παρατ. τσίρζα, μέλλ. θὰ τσιρίσω, ἀόρ. τσίρσα, τσίρσες, τσίρσε, τσιρίσαμ, τσιρίστε κλπ.
ἡ τσίρλα, γεν. τς τσίρλας, πληθ. οἱ τσίρλες=ἡ ὑγρὰ διάρροια.
ὁ τσιρλιάρς, ἡ τσιρλιάρα, τὸ τσιρλιάρκο=ὁ ἔχων ὑγρὰν διάρροιαν.
τὸ τσίτι, πληθ. τὰ τσίτια=ὕφασμα ἐλαφρὸν λινὸν ἢ βαμβακερόν.
τσιτώνω=μηκύνω, ἐπιμηκύνω, τεντώνω, μέλλ. θὰ τστώσω. κλπ.
τσίφνα=ὁ εὐέξαπτος καὶ νευρικός, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἔξυπνος.
ὁ τσομπάν'ς, πληθ. οἱ τσομπανοὶ=ὁ βοσκός.
τὸ τσόκαρον, πληθ. τὰ τσόκαρα=τὸ ξυλοπέδιλον.
ὁ τσορβᾶς, ζωμός, ρόφημα ἐξ ἑβρασμένου ἀλεύρου.
τὸ τσβάλ', πληθ. τὰ τσβάλια=ὁ σάκκος.
τὸ τσβαλοῦδ, πληθ. τὰ τσβαλούδια=τὸ σακκίδιον.
ἡ τσουγκράνα=σιδηροῦν κτένιον. (γεωργικὸν ἐργαλεῖον).
ἡ τσουγκρανιὰ=ἐλαφρὸν τραῦμα δι' ὀνύχων.
τσουγκρίζω=συγκρούω δυὸ ἀντικείμενα ἢ ἔρχομαι εἰς ἔριδα μετά τινος.
τσούζω=ἀντὶ τοῦ πίνω (μεταξὺ φίλων) τσούγ'ς, τσούζ, τσούζουμ, τσούζτη, τσούζνη, παρατ. ἔτσουζα, μέλλ. θὰ τσούξω, ἀόρ. ἔτσουξα.
ἡ τσκάλα, πληθ. οἱ τσκάλες=ἡ χύτρα.
τὸ τσκάλ', γεν. τ' τσκαλιοῦ, πληθ. τὰ τσκάλια, ἡ χύτρα ὁ τεντζερές.
ἡ τσουκνίδα, πληθ. οἱ τσουκνίδες=ἡ κνίδη, ἡ ἀκαλύφη.
τὸ τσουράπ, πληθ. τὰ τσουράπια=τὸ περιπόδιον, ἡ κάλτσα.
τσουρουφλίζω=περικαίω, περιφλύζω, καψαλίζω, παρατ. τσουρούφλιζα, μέλλ. θὰ τσουρουφλίσω, ἀόρ. τσουρούφλισα.
ἡ τσμπίδα, πληθ. οἱ τσμπίδες=ἡ λαβίς.
τὸ τσέφλοιο=ὁ φλοιός, ἡ φλοῦδα.
ἡ τσόχα=τὸμάλλινον ὕφασμα.
τὸ τυλ'γάδ, γεν. τ' τυλ'γαδιοῦ, τὰ τυλ'γάδια=τὸ τυλιχτῆρ, ἡ μήρινς.
τυλ'γαγιάζω=τυλίσσω τῇ βοηθείᾳ τοῦ τυλ'γαδιοῦ.
τὸ τούμπανο, πληθ. τὰ τούμπανα=τὸ τύμπανον.
τὸ τύραγνο (τὸ βάσανο κὴ τὸ τύραγνο)=προκειμένου περὶ ἀτιθάσσων κακῶν παιδίων)=τὸ βάσανον, τὸ στενοχωροῦν καὶ ἐνοχλοῦν.

τὸ τυρί, γεν. τ᾽ τυριοῦ, πληθ. τὰ τυριὰ=ὁ τυρός.
τὸ τυρβόλ᾽=τὸ τυροβόλιον (πλεκτὸν ἐκ βούρλων).
τύφλα=περιφρονητικὴ ὑβριστικὴ χειρονομία, ἀλλὰ καὶ κατάρα.
τὸ τφέκ᾽, γεν. τ᾽φεκιοῦ, πληθ. τὰ τφέκια=φορητὸν πυροβόλον ὅπλον.
τφεκίζω=πυροβολῶ διὰ τυφεκίου, τφεκίγ᾽ς, τφεκίζ, τφεκίζουμ, τφεκίζτη, τφεκίζνη, παρατ. τφέκ᾽ζα, τφέκ᾽ζες, τφέκ᾽ζε, τφεκίζαμ, τφεκίζτε, τφεκίζαν, μέλλ. θὰ τφεκίσω, θὰ τφεκίγ᾽ς, θὰ τφεκίς, θὰ τφεκίσουμ κλπ. ἀόρ. τφέκ᾽σα κλπ. ἀόρ. τφέκ᾽σα, τφέκ᾽σες, τφέκ᾽σε τφεκίσαμ, τφεκίστε, τφεκίσαν.
τώρα=τώρα.

Υ

ὕστερα=κατόπιν, ἔπειτα, (ἐπίρρημα χρονικόν).

Φ

ὁ φαγᾶς, ἡ φαγοῦ, τὸ φαγάδκο=ἀδηφάγος, γαστρίμαργος.
τὸ φαγγρί, γεν. τ᾽ φαγγριοῦ, πληθ. τὰ φαγγριᾶ=ὁ φάγρος (ἰχθύς).
τὸ φαγί, γεν. τ᾽ φαγιοῦ, πληθ. τὰ φαγιὰ=τὸ φαγητόν, τὸ ἔδεσμα.
τὸ φάδ, πληθ. τὰ φάδια=ὁ μίτος, ἡ κρόκη, ἡ ροδάνη.
φαίνουμη, φαίνεση, φαίνετη, φαινόμαστη, φαίνεστη, φαίνντην, παρατ. φαίνουμνη, φαίνεσνη, φαίνταν, φαινόμαστε, φαίνεστε, φαίνντην, μέλλ. θὰ φανῶ κλπ., ἀόρ. φάν᾽κα, φάν᾽κες, φάν᾽κε, φανήκαμ, φανῆκτε, φανήκαν.
φαίνω, παρατ. ἔφαινα, μέλλ. θὰ φάνω, ἀόρ. ἔφανα=ὑφαίνω.
τὸ φακιόλ, γεν. τ᾽ φακιολιοῦ, πληθ. τὰ φακιόλια=ὁ κεκρύφαλος, ὁ κρήδεμνος κλπ.
ἡ φαράκρα=ἡ ἄνευ τριχῶν κεφαλή.
τὸ φανάρ, γεν. τ᾽ φαναριοῦ, πληθ. τὰ φανάρια=ὁ φανός.
φανερά, ἀπροκαλύπτως, σαφῶς, ἐναργῶς - ἐμφανῶς κλπ.
φανερώνω, φανερώγ᾽ς, φανερών᾽ φανερώνουμ, φανερών -τη, φανερώννη, παρατ. φανέρωνα, μέλλ. θὰ φανερώσω, ἀόρ. φανέρωσα κλπ.
τὸ φάνταμα=τὸ φάντασμα, πληθ. τὰ φαντάματα.
φαντάζω=διαλάμπω, διαπρέπω, παρατ. φάνταζα, μέλλ. θὰ φαντάξω, ἀόρ. φάνταξα, φάνταξες, φάνταξε, φαντάξαμ, φαντάξτε κλπ.
φαντός, φαντή, φαντὸ=ὁ ὑφαντός.
ἡ φάντρια, γεν. τ᾽ς φάντριας, πληθ. οἱ φάντριες=ἡ ὑφάντρια.
τὸ φαρμάκ, γεν. τ᾽ φαρμακιοῦ, πληθ. τὰ φαρμάκια=τὸ δηλητήριον, τὸ φάρμακον.
ὁ φάρος, γεν. τ᾽ φάρου, πληθ. οἱ φάρ.
ἡ φάς, πληθ. οἱ φάσες=ἡ φάσις.
ἡ φασκιά, γεν. τς φασκιᾶς, πληθ. οἱ φασκιὲς=ταινία, περιζώστρα.
φασκιώνω=περιτυλίσσω τὸ βρέφος, σπαργανῶ. Κλίνεται ὁμαλῶς.
ἡ φασκομηλιά, πληθ. οἱ φασκομηλιὲς=σφάκος καὶ ἐλελίσφακος.
τὸ φασοῦλ᾽, γεν. τ᾽ φασουλιοῦ, πληθ. τὰ φασούλια=ὁ φασίολος ὁ κοινός.
ὁ φαφλατᾶς, γεν. τ᾽ φαφλατᾶ, πληθ. οἱ φαφλατάδες=ὁ μωρολόγος.
ὁ φαφούτ᾽ς, γεν. τ᾽ φαφούτ᾽, πληθ. οἱ φαφοῦτδες=ὁ νωδός.
ὁ Φλεβάρ᾽ς, γεν. τ᾽ Φλεβαριοῦ=Φεβρουάριος.
τὸ φεγγάρ, γεν. τ᾽ φεγγαριοῦ, πληθ. τὰ φεγγάρια=ἡ σελήνη.
ὁ φεγγίτ᾽ς, γεν. τ᾽ φεγγίτ, πληθ. οἱ φεγγίτες.
φέγγω, φέγγ᾽ς, φέγγ᾽, φέγγουμ, φέγγ᾽τη, φέγγ᾽νη, παρατ. ἔφεγγα, ἔγεγγες, ἔφεγγε, φέγγαμ, φέγγτε, φέγγαν, μέλλ. θὰ φέξω, θὰ φέξης, θὰ φέξ, θὰ φέξουμ, θὰ φέξτη, θὰ φέξνη, ἀόρ. ἔφεξα, ἔφεξες, ἔφεξε, φέξαμ, φέξτε κλπ.

τὸ φεῖδ, γεν. τ' φειδιοῦ, πληθ. τὰ φείδια=ὁ ὄφις.
ἡ φελοῦκα, γεν. τς φελούκας, πληθ. οἱ φελοῦκες=μεγάλη λέμβος, φορτηγίς.
τὸ φέρσιμο=συνήθως ἀγωγή, τρόπος τοῦ φέρεσθαι.
φέρνω, φέρειν'ς, φέρειν', φέρνουμ, φέρνετη, φέρνη, παρατ. ἔφερνα, ἔφερνες, ἔφερνε, φέρναμ, φέρνετε, φέρναν, μέλλ. θὰ φέρω, θὰ φέρς, θὰ φέρ, θὰ φέρουμ κλπ. ἀόρ. ἔφερα, ἔφερες, ἔφερε, φέραμ, φέρτε, φέραν.
τὸ φελί, πληθ. τὰ φελιὰ=ἡ φέτα.
φέτος καὶ φέτο=ἐφέτος.
φετνός, γεν. τ' φετνοῦ, πληθ. οἱ φετνοὶ=ὁ ἐφετεινός.
φευγατίζω, βοηθῶ τοὺς θέλοντας νὰ δραπετεύσουν, νὰ φύγουν. παρατ. φευγάτ'ζα, φευγάτ'ζες, κλπ. μέλλ. θὰ φευγατίσω. ἀόρ. φευγάτ'σα.
φευγάτος=ὁ φυγάς, ὁ δραπέτης.
τὸ φευγιὸ=ἡ φυγή, ὁ δρασμός.
φέγνω, φέγειν'ς, φέγειν' κλπ. (κατὰ τὸ φέρνω) =φεύγω.
φτάνω=ἀφικνοῦμαι, φθάνω, φτάν'ς, φτάν' φτάνουμ, φτάν-τη, φτάννη, παρατ. ἔφτανα, μέλλ. θὰ φτάσω, θὰ φτάγ'ς κλπ. ἀόρ. ἔφτασα κλπ.
φκιάχνω=κατασκευάζω, παρατ. ἔφκιαχνα, μέλλ. θὰ φκιάξω, ἀόρ. ἔφκιαξα, ἔφκιαξες, ἔφκιαξε, φκιάξαμ, φκιάξτε, φκιάξαν.
φιλεύω=προσφέρω γεῦμα ἢ δεῖπνον, φιλοξενῶ συνδειπνίζων.
ἡ φιληνάδα, γεν. τς φιληνάδας, πληθ. οἱ φιληνάδες=ἡ φίλη.
τὸ φιλί, γεν. τ' φιλιοῦ, πληθ. τὰ φιλιὰ=τὸ φίλημα.
ὁ φίλος, πληθ. οἱ φίλ' κλπ.
ἡ φιστικιά, γεν. τς φιστικιᾶς, πληθ. οἱ φυστικὲς=ἡ πιστάκη ἢ ἡ πιστακία.
τὸ φλαμοῦρ, γεν. τ' φλαμουριοῦ=ἡ φιλύρα, τὸ τίλιον.
ἡ φλέβα, γεν. τς φλέβας, πληθ. οἱ φλέβες=ἡ φλέψ.
ἡ φλόγα, γεν. τς φλόγας, πληθ. οἱ φλόγες=ἡ φλόξ.
ἡ φλοῦδα, γεν. τς φλούδας, πληθ. οἱ φλοῦγες=ὁ φλοιός.
τὸ φλουρὶ=χρυσοῦν νόμισμα χρησιμεῦον ὡς κόσμημα.
τὸ φλυτζάν', γεν. τ' φλυτζανιοῦ, πληθ. τὰ φλυτζάνια=τὸ κύπελλον (μικρὸν).
ἡ φοβέρα, γεν. τς φοβέρας, πληθ. οἱ φοβέρες.
φοβοῦμη, παρατ. φοβούμνη, μέλλ. θὰ φοβθῶ, ἀόρ. φοβήθκα.
ὁ φουβτσάρς, γεν. τ' φουβτσάρ, πληθ. οἱ φουβτσάρδες=ὁ δειλός.
ὁ φονιᾶς, γεν. τ' φονιᾶ, πληθ. οἱ φονιάδες=ὁ δολοφόνος.
τὸ φονικό, πληθ. τὰ φονικὰ=ὁ φόνος.
ἡ φορά, γεν. τς φορᾶς, πληθ. οἱ φορὲς (πολλὲς φορές).
ἡ φοράδα, γεν. τς φοράδας, πληθ. οἱ φοράδες=ἡ φορβάς.
φορτώνω, παρατ. φόρτωνα, μέλλ. θὰ φορτώσω, ἀόρ. φόρτωσα.
τὸ φόρτωμα, πληθ. τὰ φορτώματα=τὸ φορτίον.
φορῶ, φορεῖς καὶ φορᾶς, φορεῖ καὶ φορᾶ, φορούμη, φορᾶτη, φοροῦνη, παρατ. φόρουμνη καὶ φοροῦσα, φόρειες καὶ φοροῦσες, φόρειε καὶ φοροῦσε, φορούσαμ, φοροῦστε, φοροῦσαν, μέλλ. θὰ φορέσω, θὰ φορέγ'ς, θὰ φορές, κλπ. ἀόρ. φόρεσα, φόρεσες, φόρεσε, φορέσαμ=ἐνδύομαι.
ἡ φοῦχτα, τς φούχτας, οἱ φοῦχτες=ἡ δράξ, τὸ κοῖλον τῆς χειρός.
φουχτιάζω=δράττομαι, χειροβολιάζω, παρατ. φούχτιαζα, μέλλ. θὰ φουχτιάσω, ἀόρ. φούχτιασα, φούχτιασες, φούχτιασε, φουχτιάσαμ κλπ.
ἡ φοῦντα, γεν. τς φούντας, πληθ. οἱ φοῦντες=ὁ θύσανος.
τὸ φουντοῦκ'=πληθ. τὰ φουντούκια=τὸ λεπτοκάρυον.
ἡ φουντουκιὰ=ἡ λεπτοκαρυά.
ὁ φουρνάρς, γεν. τ' φουρνάρ, πληθ. οἱ φουρνάρδες=ὁ ἀρτοποιός.
ἡ φουρνιά=ἀριθμὸς ἄρτων ἐξηνομένων καθ' ἑκάστην φορὰν δμοῦ.

ἡ **φουρτούνα**, τρικυμία, καταιγίς, θαλασσοταραχή.
ἡ **φούσκα**, γεν. τς φούσκας, πληθ. οἱ φοῦσκες=ἡ κύστη καὶ ἡ κύστις.
ἡ **φουσκαλίδα**=ἡ φλύκταινα.
φουσκώνω=ἐξογκώνω, ἐξοιδαίνω, ἐξογκῶ, πρήσκω, παρ. φούσκωνα, μέλλ. θὰ φουσκώσω, θὰ φουσκώγ᾽ς, θὰ φουσκώς, ἀόρ. φούσκωσα κλπ.
τὸ **φούσκωμα**=ἡ διόγκωσις, τὸ οἴδημα.
φραγκεύω=μιμοῦμαι τοὺς Φράγκους, γίνομαι Φράγκος καὶ Καθολικός.
τὸ **φραγκόσκο**=τὸ φραγκόσυκον, ἢ σῦκον τὸ ἰνδικόν.
ἡ **φράουλα**, γεν. τς φράουλας, πληθ. οἱ φράουλες=τὸ χαμαικέρασον.
φράζω, φράγ᾽ς, φράζ, φράζουμ, φράζτη, φράζνη=φράσσω, παρατ. ἔφραζα, μέλλ. θὰ φράξω, θὰ φράξης, θὰ φράξ, ἀόρ. ἔφραξα, ἔφραξες κλπ.
ὁ **φράχτ᾽ς**=ὁ φράκτης. Πᾶν ὅ,τι περικλείει χῶρον τινά.
τὸ **φρόκαλο**=τὸ μικρὸν σάραθρον (συνήθως ἐκ βούρλων).
ὁ **φρέν᾽μος**, θηλ. ἡ φρένιμ, οὐδ. τὸ φρέν᾽μο=ὁ φρόνιμος.
φρυγανίζω=φρύγω, ἐψήνω ἐπὶ φλογός, καψαλίζω, παρατ. φρυγάν᾽ζα, μέλλ. θὰ φρυγανίσω, ἀόρ. φρυγάν᾽σα.
τὸ **φρύδ**, γεν. τ᾽ φρυδιοῦ, πληθ. τὰ φρύδια=ἡ ὀφρύς.
φταίβω=πταίω, φταίβς, φταίβ, φταίβουμ, φταίβτη, φταίβνη, παρατ. ἔφταιβα, ἔφταιβες, ἔφταιβε, φταίβαμ, φταίβτε, φταίβαν, μέλλ. θὰ φταίψω, θὰ φταίψης, θὰ φταίψ, θὰ φταίψουμ κλπ. ἀόρ. ἔφταιψα, ἔφταιψες, ἔφταιψε, φταίψαμ κλπ.
τὸ **φταίξμο**=τὸ πταῖσμα.
ὁ **φταίχτ᾽ς**, γεν. τ᾽ φταίχτ, πληθ. οἱ πταῖχτες=ὁ πταίστης.
φτερνίζουμη=πταρμίζομαι, παρατ. φτερνίζουμνη, μέλλ. θὰ φτερνιστῶ καὶ θὰ φτεριν᾽στῶ, ἀόρ. φτερνίστ᾽κα, φτερνίστκες, φτερνίστκε κλπ.
τὸ **φτέρνισμα**, πληθ. τὰ φτερνίσματα=ὁ πταρμός.
ἡ **φτεροῦγα**, πληθ. οἱ φτεροῦγες=ἡ πτέρυξ.
φτερουγίζω=πετῶ, παρατ. φτερούγ᾽ζα, φτερούγ᾽ζες, φτερούγ᾽ζε, φτερουγίζαμ κλπ. μέλλ. θὰ φτερουγίσω, θὰ φτερουγίγ᾽ς κλπ., ἀόρ. φτερούγ᾽σα, φτερούγ᾽σες κλπ.
τὸ **φτίλ᾽**, γεν. τ᾽ φτιλιοῦ, πληθ. τὰ φτίλια=τὸ φυτίλι, ἐλλύχνιον.
φτουρεῖ, εἰς τὸ τρίτον πληθ. φτοροῦνη=αὐξάνω, πληθαίνω. (Αὐτὸ τὸ ψωμὶ δὲ φτουρεῖ=αὐτὸς ὁ ἄρτος εἶναι ἀσύμφορος καταναλίσκεται ταχέως.).
τὸ **φκυάρ**, γεν. τ᾽ φτυαριοῦ, πληθ. τὰ φκυάρια=τὸ πτύον.
τὸ **φκιασίδ**—τὸ **φκιάσιμο**=ὁ ψιμμυθισμός, τὸ ἔντριμμα.
ὁ **φύλακας**, γεν. τ᾽ φύλακα, πληθ. οἱ φύλακες=ὁ φύλαξ.
φλακώνω ἢ **φλακίζω**=φυλακίζω. (Τὸν φλακίσαν τὸ κλέφτ καὶ τς λαθρεμπόρ τς πιάσαν κὴ τς φλακώσαν ψὲ τὰ μεσάν᾽χτα).
φλάγω, φλάγ᾽ς, φλάγ᾽, φλάγουμ, φλάγτη, φλάγνη, παρατ. φύλαγα, φύλαγες, φύλαγε, φλάγαμ, φλάγτε, φλάγαν, μέλλων θὰ φλάξω, θὰ φλάξεις, θὰ φλάξ, θὰ φλάξουμ, θὰ φλάξτη, θὰ φλάξνη, ἀόρ. φύλαξα, φύλαξες, φύλαξε, φλάξαμ, φλάξτε, φλάξαν.
ἡ **φλάδα**, γεν. τς φλάδας, πληθ. οἱ φλάδες=τὸ διδακτικὸν βλβλίον, τὸ ἀλφαβητάριον, «ἡ φυλλάδα». Οὕτως ἐλέγετο ἐπὶ τουρκοκρατίας.
ὁ **φράχτ᾽ς**, γεν. τ᾽ φράχτ, πληθ. οἱ φράχτες=ὁ φράκτης.
τὸ **φύλλο**, πληθ. τὰ φύλλα=τὸ φύλλον.
τὸ **φύσ᾽μα**, πληθ. τὰ φσήματα=τὸ φύσιμον.
φσῶ, φσᾶς, φσᾶ, φσοῦμη, φσᾶτη, φσοῦνη=φυσῶ. Παρατατικὸς φσοῦσα, μέλλων θὰ φσήξω, θὰ φσήξεις, θὰ φσήξ, θὰ ψσήξουμ, θὰ φσήξτη, θὰ φσήξνη, ἀόρ. φύσξα, φύσξες, φύσξε, φσήξαμ, φσήξτε, φσήξαν.
τὸ **φύτεμα**=ἡ πρᾶξις τοῦ φυτεύειν.

φτέβω=ἐμβάλλω σπέρμα φυτοῦ εἰς τὴν γῆν. Φτέβω (ἀντὶ τοῦ φτεύω), φτέβς, φτέβ, φτέβουμ, φτέβτη, φτέβνη. Παρατατ. φύτεβα, φύτεβες, φύτεβε, φτέβαμ, φτέβτε, φτέβαν. Μέλλων θὰ φτέψω, θὰ φτέψεις κλπ., ἀόριστος φύτεψα, φύτεψες, φύτεψε, φτέψαμ, φτέψτε, φτέψαν.

ἡ φύτρα, γεν. τς φύτρας=τὸ βλάστημα, τὸ γένος, ἡ γενεά.

φτρώνω, φτρών᾽ς φτρών᾽, φτρώνουμ, φτρών-τη, φτρώννη. Παρατ. φύτρωνα, φύτρωνες, φύτρωνε, φτρώναμ, φτρών-τε, φτρώναν, μέλλ. θὰ φτρώσω, θὰ φτρώγ᾽ς, θὰ φτρώς, θὰ φτρώς, θὰ φτρώσουμ κλπ., ἀόρ. φύτρωσα, φύτρωσες, φύτρωσε, φτρώσαμ, φτρώστε, φτρώσαν.

ἡ φώκια, γεν. τς φώκιας, πληθ. οἱ φώκιες=ἡ φώκη.

ἡ φωλιά, γεν. τς φωλιᾶς, πληθ. οἱ φωλιὲς=ἡ φωλεά.

φωνάζω, φωνάγ᾽ς φωνάζ, φωνάζουμ, φωνάζτη, φωνάζνη=βοῶ, φωνῶ, κραυγάζω.

ἡ φωνή, γεν. τς φωνῆς, πληθ. οἱ φωνὲς (ἡ φωνάρα=μεγάλη κραυγή).

τὸ φῶς, πληθ. τὰ φῶσα καὶ τὰ φῶτα.

ἡ φωτιά, γεν. τς φωτιᾶς, πληθ. οἱ φωτιές=τὸ πῦρ, ἡ πυρκαϊά.

φωτίζω, φωτίγ᾽ς, φωτίζ, φωτίζουμ κλπ., παρατ. φώτ᾽ζα, φώτ᾽ζες, φώτ᾽ζε, φωτίζαμ, κλπ., μέλλων θὰ φωτίσω, θὰ φωτίγ᾽ς, θὰ φωτίς, θὰ φωτίσουμ κλπ., ἀόρ. φώτ᾽σα, φώτ᾽σες, φώτ᾽σε, φωτίσαμ, φωτίστε, φωτίσαν.

ἡ φώτις=ἡ ἔμπνευσις.

ἡ φωτογραφία, γεν. τς φωτογραφίας, πληθ. οἱ φωτογραφίες.

ὁ φωτογράφος, γεν. τ᾽ φωτογράφ, πληθ. οἱ φωτογράφ.

φωτογραφίζω, παρατ. φωτογράφζα, μέλλων θὰ φωτογραφήσω, ἀόρ. φωτογράφσα.

Χ

τὸ χαβιάρ, γεν. τ᾽ χαβιαριοῦ, πληθ. τὰ χαβιάρια=τὸ κοινῶς λεγόμενον χαβιάρι.

ἡ χαβοῦζα, γεν. τς χαβούζας, πληθ. οἱ χαβοῦζες=ἡ ὑδατοδεξαμενή.

ἡ χάβρα, γεν. τς χάβρας, πληθ. οἱ χάβρες=ἡ χάβρα (τῶν Ἑβραίων).

τὸ χάδεμα, πληθ. τὰ χαδέματα=ἡ θωπεία.

ὁ χαδεμένος, ἡ χαδεμέν᾽, τὸ χαδεμένο=ὁ ἀνατραφεὶς ἐν θωπείαις, ὁ πολὺ ἀγαπητός, ὁ πολὺ προσφιλὴς καὶ συμπαθὴς εἰς ὅλους τοὺς οἰκείους.

χαδέβω, χαδέβς, χαδέβ, χαδέβουμ, χαδέβτη, χαδέβνη =θωπεύω, παρατ. χάδεβα, μέλλων θὰ χαδέψω, ἀόρ. χάδεψα, χάδεψες, χάδεψε, χαδέψαμ κλπ.

τὸ χάδ, γεν. τ᾽ χαδιοῦ, πληθ. τὰ χάδια=ἡ θωπεία.

ὁ χαντούμς, γεν. τ᾽ χαντούμ, πληθ. οἱ χαντοῦμδες=ὁ εὐνοῦχος.

χαιρετῶ, χαιρετᾶς, χαιρετᾶ, χαιρετοῦμη, χαιρετᾶτη, χαιρετοῦνη, παρατ. χαιρετοῦσα, μέλλ. θὰ χαιρετήσω, ἀόρ. χαιρέτ᾽σα, χαιρέτ᾽σες, χαιρέτ᾽σε κλπ.

χαιρετίσματα,=χαιρετισμοὺς (πληθ. φιλοφρονήσεις, προσρήσεις).

τὸ χαλάζ, γεν. τ᾽ χαλαζιοῦ=ἡ χάλαζα.

τὸ χάλασμα=ἡ φθορά, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐρείπιον (ἐπὶ μικροοικοδομῶν).

ὁ χαλασμὸς=καταστροφή, ὄλεθρος, μεγάλη φθορὰ καὶ θεομηνία.

ὁ χαλαστὴς ἐξ οὗ καὶ μαστροχαλαστὴς=ὁ ἀδέξιος τεχνίτης.

ὁ χαλβᾶς, γεν. τ᾽ χαλβᾶ, πληθ. οἱ χαλβάδες=τουρκικὸν γλύκισμα, παρασκευαζόμενον νῦν ὑπὸ πολλῶν ἑλληνικῶν ἐργοστασίων καὶ καταναλισκόμενον εὐρέως εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

τὸ χαλί, γεν. τ᾽ χαλιοῦ, πληθ. τὰ χαλιὰ=ὁ τάπης.

χαρνῶ, χαργᾶς, χαρνᾶ, χαρνοῦμη, χαρνᾶτη, χαρνοῦνη=διαφθείρω, φθείρω, καταστρέφω, κρημνίζω, κατεδαφίζω, σπαταλῶ, ἐξοδεύω. Παρατ. χαρνοῦσα, μέλλ. θὰ χαλάσω, ἀόρ. χάλασα κλπ.

τὸ χαμόμηλο=τὸ χαμαίμηλον.
ὁ χαμάλ'ς, γεν. τ' χαμάλ' πληθ. οἱ χαμάλ'δες=ὁ ἀχθοφόρος.
ὁ χαμένος, θηλ. ἡ χαμέν', οὐδ. τὸ χαμένο=ὁ ἀπωλεσθείς, ὁ εὐήθης.
χαμλά, — πλησίον τοῦ ἔδάφους, παρὰ τὸ ἔδαφος — (ἐπίρρημα).
χαμλός, ἡ χαμλή, τὸ χαμλὸ=ὁ χθαμαλός, ὁ ταπεινός.
χαμλώνω=κατέρχομαι εἰς χθαμαλὸν ὕψος, παρατ. χαμήλωνα, μέλλ. θὰ χαμλώσω, ἀόρ. χαμήλωσα.
ὁ χαμὸς=ἡ ἀπώλεια, ὁ ὄλεθρος.
χάμω καὶ καταγῆς=χαμαὶ (ἐπίρρημα τοπικόν).
τὸ χαντάκ', γεν. τ' χαντακιοῦ, πληθ. τὰ χαντάκια=ὁ χάνδαξ.
χαντακώνω, χαντακών'ς, χαντακών', χαντακώνουμ, χαντακών-τη, χαντακώννη, παρατ. χαντάκωνα, μέλλ. θὰ χντακώσω, ἀόρ. χαντάκωσα=καταστρέφω, ἀφανίζω.
τὸ χάν', πληθ. τὰ χάνια=ἐξοχικὸν πανδοχεῖον ἐπὶ τουρκοκρατίας.
τὸ χατζάρ, πληθ. τὰ χατζάρια=μάχαιρα φονέως.
χάνω, χάν'ς, χάν', χάνουμ, χάν-τη, χάννη. Παρατ. ἔχανα, ἔχανες, ἔχανε, χάναμ, χάν-τε, χάναν. Μέλλων θὰ χάσω θὰ χάγ'ς, θὰ χάς, ἀόρ. ἔχασα, ἔχασες, ἔχασε, χάσαμ, χάστε, χάσαν.
χαράζ, εἰς τὸ τρίτον ἑνικὸν=ὑποφώσκει (ἡ ἡμέρα).
τά χαράματα=τὸ λυκαυγές, βαθὺς ὄρθρος.
ἡ χαραματιὰ=ἡ ἐντομή, ἡ ἐγκομή, ἡ ἀμυχή, ἡ χαραγματιά.
ὁ χάρακας, γεν. τ' χάρακα, πληθ. οἱ χάρακες=ὁ χάραξ.
ἡ χάρ, πληθ. οἱ χάρες=ἡ χάρις.
χαρίζω, χαρίγ'ς χαρίζ, χαρίζουμ κλπ., παρατ. χάρζα, χάρζες, χάρζε, χαρίζαμ κλπ., μέλλων θὰ χαρίσω, θὰ χαρίγ'ς, θὰ χαρίς, θὰ χαρίσουμ κλπ., ἀόριστος χάρσα, χάρσες, χάρσε, χαρίσαμ κλπ.
ὁ χαριτωμένος, ἡ χαριτωμέν', τὸ χαριτωμένο.
τὸ χαρτί, γεν. τ' χαρτιοῦ, πληθ. τὰ χαρτιὰ=ὁ χάρτης.
ὁ χαυταρεύρας=νωθρός, ὀκνηρὸς καὶ εὐήθης.
ὁ χάφτος, γεν. τ' χάφτ, πληθ. οἱ χάφτες=ὁ πολὺ εὐήθης.
χάφτω, χάφτ'ς, χάφτ', χάφτουμ, χάφτετη, χάφτνη, παρατατικὸς ἔχαφτα, ἔχαφτες, ἔχαφτε, χάφταμ, χάφτετε, χάφταν, μέλλ. θὰ χάψω, θὰ χάψεις κλπ., ἀόριστος ἔχαψα, ἔχαψες, ἔχαψε, χάψαμ, χάψτε, χάψαν.
ὁ χάχας, πληθ. οἱ χάχες=ἄνθρωπος εὐήθης γελῶν ἄνευ αἰτίας.
χαχανίζω, παρατ. χαχάν'ζα, μέλλ. θὰ χαχανίσω, ἀόρ. χαχάν'σα, χαχάν'σες, χαχάν'σε, χαχανίσαμ, χαχανίστε, χαχανίσαν=ἀνακαγχάζω.
χαχαν'τό, πληθ. τὰ χαχαν'τὰ=συνεχὴς καὶ θορυβώδης γέλως.
ὁ χ'λαρᾶς, θηλ. ἡ χ'λαροῦ, πληθ. οἱ χ'λαράδες, οἱ χ'λαροῦδες=ὁ ἔχων ἢ ἡ ἔχουσα μεγάλα χείλη, ὁ καὶ ἡ χείλων.
τὸ χειμαδιὸ καὶ ξεχ'μαδιὸ=θερμὸς τόπος ἔνθα διαχειμάζει τις εὐχαρίστως.
τὸ χεῖλ', γεν. τ' χειλιοῦ, πληθ. τὰ χείλια=τὸ χεῖλος.
ὁ χ'μώνας, πληθ. οἱ χμών'δες=ὁ χειμών.
χ'μωνιάζ, χ'μώνιαζε, θὰ χ'μωνιάς, χ'μώνιασε=χειμάζει.
χ'μωνιάτκος=χειμερινός.
τὸ χέρ, γεν. τ' χεριοῦ, πληθ. τὰ χέρια=ἡ χείρ.
χειροπιαστός, ἡ χειροπιαστή, τὸ χειροπιαστὸ=ὅτι εἶναι κατάφωρον, φανερόν, δυνάμενον νὰ τὸ ἐγγίσῃ τις διὰ τῶν χειρῶν του.
χειρότερα (τρὶς χειρότερα)=χεῖρον ἢ χείρων=χειρότερος.
χειροτερεύω=γίνομαι χειρότερος ἢ κάνω τινὰ χειρότερον, παρατ. χειροτέρευα, μέλλ. θὰ χειροτερέψω, ἀόρ. χειοτέρεψα.

τὸ **χελιδόν'** καὶ τὸ **χελ'δόν'**, γεν. τ' **χελιδονιοῦ**, πληθ. τὰ **χελ'δόνια**=ἡ **χελιδών**.
ἡ **χελώνα**, γεν. τς **χελώνας**, πληθ. οἱ **χελῶνες**=ἡ **χελώνη**.
ὁ **χερόμλος**, πληθ. οἱ **χερόμυλ'**=μικρὸς μύλος στρεφόμενος διὰ τῆς χειρός.
ἡ **χήνα**, γεν. τς **χήνας**, πληθ. οἱ **χῆνες**=ὁ **χήν**.
ἡ **χήρα**, γεν. τς **χήρας**, πληθ. οἱ **χῆρες**.
χτὲ ἢ **χτὲς**=χθές.
χίλια, **χ'λιάδες**=χίλια καὶ χιλιάδες.
τὸ **χιόν'**, γεν. τ' **χιονιοῦ**, πληθ. τὰ **χιόνια**=ἡ **χιών**.
χιονίζ, **χιόν'ζε**, θὰ **χιονίς**, **χιόν'σε**=πίπτει χιών.
ἡ **χιονίστρα**, πληθ. οἱ **χιονίστρες**=ἡ **χειμέτλη** ἢ τὸ **χείμελτον**.
ὁ **χλιός**, ἡ **χλιά**, τὸ **χλιὸ**=ὁ **χλιαρός**, ἡ **χλιαρά**, τὸ **χλιαρόν**.
ἡ **χλωμάδα**=ἡ **ὠχρότης** ἢ **ὠχρίασις**.
χλωμιάζω, παρατ. **χλώμιαζα**, μέλλ. θὰ **χλωμιάσω**, ἀόρ. **χλώμιασα**, **χλώμιασες**, **χλώμιασε**, **χλωμιάσαμ**, **χλωμιάστε**, **χλωμιάσαν**=ὠχριῶ.
ὁ **χλωρός**, ἡ **χλωρή**, τὸ **χλωρὸ**=ὁ **νωπός**, **φρέσκος**.
τὸ **χνάρ**, γεν. τ' **χναριοῦ** πληθ. τὰ **χνάρια**=πρότυπον, ὑποτύπωμα, **χάρτινον σχέδιον** ὑποδήματος ἢ φορέματος ἀνδρὸς ἢ γυναικός.
τὸ **χνοῦδ**=ὁ **χνοῦς**, ἁπαλὴ καὶ λεπτὴ τρίχωσις.
ὁ **χνουδωτός**, ἡ **χνουδωτή**, τὸ **χνουδωτὸ**=ὁ **χνοώδης**, ὁ **χνουδᾶτος**.
ἡ **χολέρα**, γεν. τς **χολέρας**, βαρεῖα ἐνδημικὴ νόσος.
χολοσκάζω, **χολοσκάγ'ς**, **χολοσκάζ**, **χολοσκάζουμ**, **χολοσκάζτη**, **χολοσκάζνη**, παρατ. **χολόσκλαζα**, **χολόσκαζες**, **χολόσκαζε**, **χολοσκάζαμ**, **χολοσκάζτε**, **χολοσκάζαν**, μέλλ. θὰ **χολοσκάσω**, θὰ **χολοσκάγ'ς**, θὰ **χολοσκὰς** κλπ. ἀόρ. **χολόσκασα**, **χολόσκασες**, **χολόσκασε**, **χολοσκάσαμ** κλπ.=ἀνησυχῶ μετὰ λύπης μου ἢ καὶ πικρίας, πάσχω ψυχικῶς, ἀδημονῶ.
οἱ **χοντράδες**, μικρὰ τεμάχια χονδροῦ φύλλου ζύμης.
χοντράνθρωπος, ἄνθρωπος ἀνάγωγος σκαιὸς καὶ βάναυσος.
ὁ **χοντροκέφαλος**, ἰσχυρογνώμων ἢ ἐπίμων καὶ ἀμαθὴς ἐν ταὐτῷ.
ὁ **χοντρός**, ἡ **χοντρή**, τὸ **χοντρὸ**=ὁ **χονδρός**, ὁ **παχύς**.
ἡ **κόρδα**=ἡ **χορδὴ** ἐγχόρδου μουσικοῦ ὀργάνου.
ὁ **χορευτής**, γεν. τ' **χορευτῆ**, πληθ. οἱ **χορευτάδες**, θηλ. ἡ **χορεύτρια**.
χορέβω, **χορέβς**, **χορέβ**, **χορέβουμ**, **χορέβτη**, **χορέβνη**, παρατ. **χόρεβα**, **χόρεβες**, **χόρεβε**, **χορέβαμ**, μέλλ. θὰ **χορέψω**, ἀόρ. **χόρεψα**, **χόρεψες**, κλπ.
χοροπδῶ, παρατ. **χοροπδοῦσα**, μέλλ. θὰ **χοροπδήξω**, ἀόρ. **χοροπήδξα**=ἀνασκιρτῶ ἐκ χαρᾶς ἢ ἐξ ἄλλης χαροποιοῦ εἰδήσεως.
χορταίνω=τρώγω μέχρι κορεσμοῦ, **κορέννυμι**.
τὸ **χορτάρ**, γεν. τ' **χορταριοῦ**, πληθ. τὰ **χορτάρια**=τὸ **χόρτον**.
ὁ **χορταστκὸς**=ἄφθονος, πλήσμιος.
ὁ **χορτάτος**, ἡ **χορτάτ**, τὸ **χορτάτο**=ὁ **κεκορεσμένος**.
τὸ **χλιάρ**, γεν. τ' **χλιαριοῦ**, πληθ. τὰ **χλιάρια**=τὸ **κοχλιάριον**.
τὸ **χνί**, πληθ. τὰ **χνιὰ**=τὸ **χωνίον**, ἡ **χώνη**.
χοχλακίζ, **χοχλάκ'ζε**, θὰ **χοχλακίς**, **χοχλάκ'σε**=κοχλάζει.
χοχλάκιασμα=ὁ **κοχλασμός**.
χρειγιάζουμη, παρατ. **χρειγιάζουμνη**, μέλλ. θὰ **χρειγιαστῶ**, ἀόρ. **χρειγιάστκα**.
ὁ **χρειαγιαζούμενος**, ἡ **χρειγιαζούμεν'**=ὁ καὶ ἡ **χρειώδης**.
χρεώνουμη, παρατ. **χρεώνουμνη**, μέλλ. θὰ **χρεωθῶ**, ἀόρ. **χρεώθκα**.
χρεωκοπῶ, **χρεωκοπᾶς**, **χρεωκοπᾶ**, **χρεωκοποῦμη**, **χρεωκοπάτη**, **χρεωκοποῦνη**, παρ. **χρεωκοποῦσα**, μέλλ. θὰ **χρεωκοπήσω**, ἀόρ. **χρεωκόπσα**.
ὁ **χριστιανός**, γεν. τ' **χριστιανοῦ**, πληθ. οἱ **χριστιανοί**.

ἡ χριστιανοσύν', τς χριστιανοσύν'ς=ἡ χριστιανοσύνη.
ὁ Κστός, γεν. τ' Κστοῦ=ὁ Χριστὸς τοῦ Χριστοῦ.
τὸ χριστόψαρο, πληθ. τὰ χριστόψαρα.
τὸ Χριστοψὼμ καὶ τὸ Κστοψὼμ=τὸ Χριστόψωμον.
ἡ χρονιά, γεν. τς χρονιᾶς, πληθ. οἱ χρονιὲς=τὸ ἔτος (κεἶν τ' χρονιὰ=ἐκεῖνο τὸ ἔτος. Χρονιὰ σ' κὴ χρονιὰ μ' κλπ.).
χρονιάρκος=ἡλικίας ἑνὸς ἔτους, ἐνιαύσιος.
χρονίζω=καθίσταμαι ὀκνός, βραδύς, χρονίγ'ς, χρονίζ, χρονίζουμ, χρονίζτη, χρονίζνη, παρατ. χρόν'ζα, χρόν'ζες, χρόν'ζε, χρονίζαμ, χρονίζτε, χρονίζαν, μέλλ. θὰ χρονίσω, θὰ χρονίγ'ς, θὰ χρονίς, θὰ χρονίσουμ, θὰ χρονίστη, θὰ χρονίσνε, ἀόρ. χρόν'σα, χρόν'σες, χρόν'σε, χρονίσαμ κλπ.
ὁ χρόνος=τὸ ἔτος, πληθ. οἱ χρόν' καὶ εἰς τὸ οὐδέτ. τὰ χρόνια.
τὸ χρυσάφ, γεν. τ' χρυσαφιοῦ, πληθ. τὰ χρυσάφια=ὁ χρυσός.
τὸ χρῶμα, πληθ. τὰ χρώματα.
τὸ χτέν', γεν. τ' χτενιοῦ, πληθ. τὰ χτένια=τὸ κτένιον.
τὸ χταπόδ, γεν. τ' χταποδιοῦ, πληθ. τὰ χταπόδια=ὁ ὀκτάπους, ἀλλὰ καὶ σκῶμμα, μᾶλλον μεταξὺ γνωστῶν καὶ φίλων, «βρὲ χταπὸδ=ἀνόητε».
χτενίζω, παρατ. χτέν'ζα, μέλλων θὰ χτενίσω, ἀόρ. χτέν'σα=κτενίζω.
χτικιάζω=προσβάλλομαι ὑπὸ φθίσεως. Βασανίζομαι, ὑποφέρω.
ὁ χτικιάρς, γεν. τ' χτικιάρ, πληθ. οἱ χτικιάρδες=ὁ φθισικός.
χτυπιέμη=τύπτομαι, χτυπιέμαι.
χύνω, χύν'ς, χύν, χύνουμ, χύν -τη, χύνη, παρατ. ἔχ'να, ἔχ'νες, ἔχ'νε, χύναμ, χύν -τε, χύναν, μέλλ. θὰ χύσω, θὰ χύγ'ς, θὰ χύς, θὰ χύσουμ, θὰ χύστη, θὰ χύσνη, ἀόρ. ἔχ'σα, ἔχ'σες, ἔχ'σε, χύσαμ, χύστε, χύσαν=ἀφήνω νὰ ρεύσῃ ὑγρόν τι.
χωρίζω, παρατ. χώρζα, μέλλ. θὰ χωρίσω, ἀόρ. χώρσα.
τὸ χωριό, γεν. τ' χωριοῦ, πληθ. τὰ χωριὰ=τὸ χωρίον.
χώρις ἢ χωρίς, ἐπίρρ. καὶ πρόθεσις.
χώνω, χών'ς, χών', χώνουμ, χών -τη, χώνη, παρατ. ἔχωνα κλπ.
ἡ χωρίστρα, γεν. τς χωρίστρας=κανονικὸς διαχωρισμὸς τῶν τριχῶν τῆς κόμης.
ἡ χωσά, γεν. τς χωσᾶς=ἡ κρύπτη (ὑπόγειος κρύπτη χρημάτων καὶ τιμαλφῶν).

Ψ

ἡ ψάθα, γεν. τς ψάθας, πληθ. οἱ ψάθες=ἡ ψίαθος.
τὸ ψαλίδ, γεν. τ' ψαλιδιοῦ, πληθ. τὰ ψαλίδια=τὸ ψαλίδιον.
ἡ ψαλίδα, γεν. τς ψαλίδας, πληθ. οἱ ψαλίδες=ἡ ψαλίς.
ψαλ'δίζω, ψαλίδ'ζα, θὰ ψαλ'δίσω, ψαλίδσα=ψαλιδίζω.
ὁ ψαρῆς=ὁ ἔχων κόμην ἢ τρίχωμα χρώματος ἰχθύος.
ὁ ψάλτ'ς, τ' ψάλτ, πληθ. οἱ ψαλτάδες=ὁ ἱεροψάλτης.
τὸ ψάξμο=ἡ ψηλάφησις, ἡ ἔρευνα.
τὸ ψάρ, τ' ψαριοῦ, πληθ. τὰ ψάρια=ὁ ἰχθύς.
ὁ ψαρᾶς, τ' ψαρᾶ, πληθ. οἱ ψαράδες=ὁ ἁλιεύς.
τὸ ψαροπάζαρο, πληθ. τὰ ψαροπάζαρα=τὸ ἰχθυοπωλεῖον.
τὸ ψαχνὸ=τὸ ἄνευ ὀστοῦ μυῶδες τεμάχιον κρέατος.
ψάχνω=ἐρευνῶ, παρατ. ἔψαχνα, μέλλ. θὰ ψάξω, ἀόρ. ἔψαξα.
ψὲ ἢ ἐψὲ ἢ ψὲς=χθὲς τὸ ἑσπέρας.
τὸ ψέμμα, πληθ. τὰ ψέμματα=τὸ ψεῦδος.
ἡ ψεῖρα, πληθ. οἱ ψεῖρες=ἡ φθεὶρ.
ψειριάζω, ψείριαζα, θὰ ψειριάσω, ψείριασα=φθειριῶ.

ἡ ψευτροῦ, τς ψευτροῦς, πληθ. οἱ ψευτροῦδες=ἡ ψεύστρια.
ἡ ψίχα=τὸ ἐσωτερικὸν λευκὸν μέρος τοῦ ἄρτου.
ἡ ψχάλα, τς ψχάλας, πληθ. οἱ ψχάλες=ἡ ρανίς, ἡ ψεκάς, σταγών.
ψχαλίζ, ψχάλ'ζε, θὰ ψχαλίς, ψχάλ'σε=πίπτει ψιλὴ βροχή.
ἡ ψχὴ=ἡ ψυχὴ (ὑποκοριστικὸν ἡ ψχοῦλα).
ὁ ψυχογυιός, τ' ψυχογυιοῦ=ὁ θετὸς υἱός.
ἡ ψυχοκόρ, τς ψυχοκὸρς=ἡ θετὴ θυγάτηρ.
ψχομαχῶ=πνέω τὰ λοίσθια, ψυχορραγῶ.
ἡ ψχόπτα=ὁ προσφερόμενος εἰς μικρὰ τεμάχια ἄρτος τὰς ἡμέρας τῶν γενικῶν μνημοσύνων τῶν νεκρῶν, τῶν τελουμένων ὑπὸ τῶν συγγενῶν, ἴδία δὲ κατὰ τὰ ψυχοσάββατα, τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν Νηστειῶν καὶ τῆς πρὸ τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστής.
τὸ ψωμί, τ' ψωμιοῦ, πληθ. τὰ ψωμιὰ=ὁ ἄρτος.
ψωνίνω, ψών'ζα, θὰ ψωνίσω, ψών'σα=ἀγοράζω διάφορα εἴδη.
τὰ ψώνια=αἱ πολλαὶ ἀγοραὶ διαφόρων εἰδῶν.
ἡ ψώρα, μεταδοτικὴ πάθησις τοῦ δέρματος.
ὁ ψωροπερήφανος=ὁ μωροκενόδοξος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΤΕΛΟΣ

ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΡΓΟΥ

καὶ

ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	Ἀθησσυνία	ἀπὸ σελ.	324	ἕως	333
2	Ἀεροπορικὴ συγκοινωνία — «Ὀλυμπιακή»	»	»	182	»	186
3	Ἀθηναῖοι	»	»	29	»	30
4	Ἀπελευθέρωσις τῆς Λήμνου τὸ 1912	»	»	112	»	123
	» » »	»	»	392	»	409
5	Ἀργοναῦται	»	»	22	»	24
6	Βασίλειος ὁ Πρώην Σεβασμιώτατος Λήμνου	»	»	180	»	181
7	Βατικανό	»	»	314	»	315
8	Γενουήνσιοι — Γαττιλοῦζοι	»	»	34	»	38
9	Γένουα καὶ τὸ κοιμητήριόν της	»	»	313	»	319
10	Γραμματικὴ τῆς Λημνιακῆς Διαλέκτου	»	»	441		
11	Δῆμος Μυριναίων	»	»	100	»	112
12	Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Λήμνου (Ε.Ο.Α.)	»	»	154	»	178
13	Εἰκαστικαὶ τέχναι	»	»	31	»	32
14	Ἐκκλησία «Ἅγιος Πέτρος» Ρώμης	»	»	314	»	315
15	Ἐλευθέριος Βενιζέλος	»	»	379	»	409
	» » »	»	»	374	»	375
16	Ἐλεύθερος Λημνιακὸς στίχος	»	»	356	»	440
17	Ἑλλὰς ἀπὸ τοῦ 1963 μέχρι τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967	»	»	206	»	236
18	Ἑλλὰς καὶ Λῆμνος ἀπὸ 21ης Ἀπριλίου 1967	»	»	236	»	280
19	Ἑνετοὶ καὶ Ἑνετικὸν φρούριον Μυρίνης	»	»	11	»	13
	» » » »	»	»	34	»	38
20	Ἕνωσις Γονέων Πολυτέκνων Λήμνου	»	»	106	»	110
21	Ἕνωσις Λημνίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς	»	»	193	»	198
22	Ἕνωσις Λημνίων Θεσσαλονίκης «Ο ΗΦΑΙΣΤΟΣ»	»	»	198		
	ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 21ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967	»	»	203	»	280
23	Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς	»	»	291	»	296
24	Ἡφαίστειον Μόσυχλον καὶ Ἑρμαῖον	»	»		»	27
25	Θρησκεία, Γράμματα, Γεωργία, Κτηνοτροφία	»	»	46	»	89
26	Ἰταλία, Ἰταλός, Ἰταλίς	»	»	310	»	311

27 Καραβοκύρηδες (πλοίαρχοι ἱστιοφόρων) .. .. .. » » 42 » 66
» » » .. .. .. » » 360 » 373
28 Κατάργησις τοῦ χρήματος .. .. » » 288 » 355
29 Κομμουνισμὸς .. .. » » 320 » 323
30 Κινηματογραφικὸν δυστύχημα .. .. » » 110 » 112
31 Λημνιακὴ Διάλεκτος .. .. » » 281 » 355
32 Λεξικὸν τῆς Λημνιακῆς Διαλέκτου .. .. » » 497 » 564
33 Λῆμνος πρὸ καὶ μετὰ τὸν Β' Παγκ. Πόλεμον .. .. » » 125 » 131
34 Λῆμνος ὑπὸ Γερμανικὸν ζυγόν .. .. » » 131 » 143
35 Λῆμνος κομμουνιστοκρατουμένη .. .. » » 143 » 154
36 Λῆμνος ὑπὸ Τουρκικὸν ζυγὸν .. .. » » 37 » 46
37 Λημνιάδες Ποιήτριαι .. .. » » 198 » 206
38 Λήμνιοι, ἐγκατεστημένοι εἰς Αἴγυπτον .. .. » » 95 » 98
39 Λήμνου Ναυμαχία .. .. » » 123 » 124
30 Λήμνιοι πεσόντες εἰς τὰ διάφορα πεδία τῶν μαχῶν » » 114 » 123
41 Λημνίων Σφαγὴ ὑπὸ Χασὰν Χατζῆ Τζεζάερλη .. .. » » » 41
42 Λήμνου κατάληψις ὑπὸ Ρωσικοῦ στόλου .. .. .. ἀπὸ σελ. ἕως 39
43 Λήμνιοι ἐγκατεστημένοι εἰς Ἀμερικὴν .. .. » » 89 » 99
44 Λήμνου κατάληψις ὑπὸ Μακεδόνων .. .. » » 30 » 31
36 Μετάβασίς μας διὰ βολίδος εἰς τὸ Οὐράνιον
σῶμα «ΑΣΠΡΟΝ» .. .. » » 335 » 355
46 Μῦθοι, ἄσματα, χοροί, ἤθη, ἔθιμα .. .. » » 356 » 440
47 Ντὲ Γκώλ .. .. » » 24 » 29
48 Πελασγοὶ — Πέρσαι .. .. » » 24 » 29
49 Πρῶτοι κάτοικοι τῆς Λήμνου .. .. » » 13 » 15
50 Προσωπικότητες ἀγαπήσασαι τὴν Λῆμνον .. .. .. » » 186 » 193
51 Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία — Βυζάντιον — Λῆμνος .. » » 31 » 34
52 Σίντιες οἱ πρῶτοι γνωστοὶ κάτοικοι τῆς Λήμνου .. » » 15 » 24

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὴν 10ην σελίδαν ἡ τρίτη ὑπογραφὴ τῆς προτελευταίας σειρᾶς δέον νὰ ἀναγνωσθῇ «Κατακοζηνὸς μπάρκα», ὡς ἐν τῷ αὐθεντικῷ ἐγγράφῳ.

εἰς τὴν 183ην σελίδαν ἡ πρώτη ἐπικεφαλὶς Η ΜΚΕΒΑ δέον ν' ἀναγνωσθῇ Η ΜΚΒΕΑ.

Εἰς τὴν 186ην σελίδα σειρὰν 43ην ἡ λέξις «ἐμπορεῖται» δέον ν' ἀναγνωσθῇ ἐμφορεῖται.

Εἰς τὴν 187ην σελίδα σειρὰν 43ην, ἡ λέξις «συενστίασις» δέον ν' ἀναγνωσθῇ συνεστίασις.

Εἰς τὴν 188ην σελίδα, τὸ ὄνομα τοῦ εἰς τὴν φωτογραφίαν εἰκονιζομένου Ἐπιθεωρητοῦ κ. Π. Γαλλιώτου δέον ν' ἀναγνωσθῇ Γαλλιῶτος, οὐχὶ Γαλλιώτης.

Εἰς τὴν 196ην σελίδα σειρὰν 41ην ἡ λέξις παλαίαχος δέον ν' ἀναγνωσθῇ παλαίμαχος.

Εἰς τὴν 198ην σελίδα ὁ ἀναφερόμενος ὡς φιλοπρόοδος δικηγόρος τοῦ Συλλόγου τῶν Λημνίων Θεσ)νίκης ὀνομάζεται Ἐμμανουὴλ Βαλάκος.

Εἰς τὴν 283ην σελίδαν ἡ 36 σειρὰ δέον ν' ἀναγνωσθῇ οὕτω: «θέλουμ ὁ ἕνας νὰ φάγ' τὸν ἄλλο ὅπως τρώγντην στ'ν Ἀφρικὴ κὴ στ'ν Ἀσία».

Εἰς τὴν 288ην σελίδα ἡ 17η σειρὰ νὰ ἀναγνωσθῇ πρὸ τῆς 16ης.

Εἰς τὴν 317ην σελίδα μεταξὺ τῶν ὅσων ἀναφέρομεν περὶ τῆς ὑπεραιωνοβίου Θεονίκης, δέον νὰ ἀναγνώσωμεν... 18 ἐγγόνους κ.τ.λ.

Εἰς τὴν 328ην προτελευταῖα σειρὰ δέον ν' ἀναγνωσθῇ οὕτω: «μιὰ γωνιὰ ὁ ἕνας κὴ στ'ν ἄλλ' ὁ ἄλλος».

Εἰς τὴν 329ην εἰς τὴν 26ην σειρὰν δέον ν' ἀναγνώσωμεν «ποῦνη τόσο ὠφέλιμο στὸν ἄθρωπο ποὺ καλλίτερο δὲν ὑπάρχ'».

Εἰς τὴν 360ήν σελίδα τὰς τρεῖς λέξεις «νὰ κόψουμ νὰ» τοῦ προτελευταίου στίχου δέον νὰ τὰς προσθέσωμεν εἰς τὴν λέξιν «δροστοῦμη» τοῦ τελευταίου στίχου.

Εἰς τὴν 364ην εἰς τὸν 33ον στίχον τῆς δευτέρας στήλης ἐκ παραδρομῆς ἐγράφη ἀγκόνια ἀντὶ ἀγγόνια.

Εἰς τὴν 166ην σελίδαν ὁ 5ος στίχος τῆς δευτέρας στήλης δέον νὰ ἀναγνωσθῇ «Κὴ' ἀφοῦ γι' αὐτὸ τὸ Καρατζᾶ».

Εἰς τὴν 378ην σελίδα μετὰ τὸν 18ον στίχον τῆς δευτέρας στήλης δέον ν' ἀναγνώσωμεν τὸν στίχον «ποτὲς δὲ θὰ ξεχάσω».

Εἰς τὴν 395ην σελίδα εἰς τὸν 20ὸν στίχον δέον ν' ἀναγνώσωμεν «θωρηχτά».

Εἰς τὴν 398ην σελίδα εἰς τὸν 6ον στίχον τῆς δευτέρας στήλης δέον ν' ἀναγνώσωμεν «μοχτηροί».

Εἰς τὴν 400ὴν σελίδαν εἰς τὸν τελευταῖον στίχον δέον νὰ ἀναγνώσωμεν «ἐμπρός».

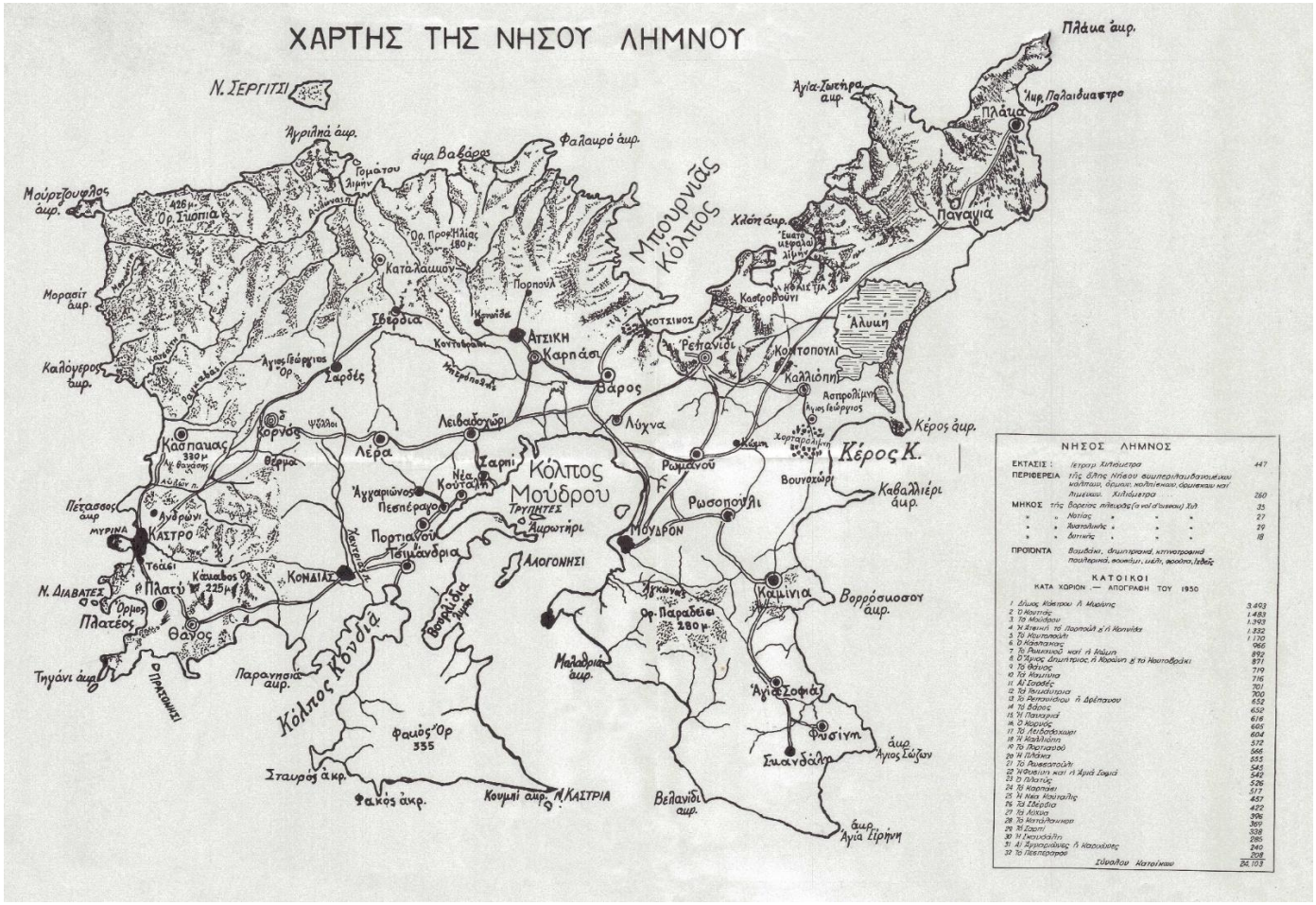

ΝΗΣΟΣ ΛΗΜΝΟΣ		
ΕΚΤΑΣΙΣ :	τετραγ. Χιλιόμετρα	447
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	τῆς ὅλης Νήσου συμπεριλαμβανομένων κολπίσκων, ὅρμων, κοιλοτήτων, ὁμοιωμάτων κτλ.	
	Μιλιόμετρα. Χιλιόμετρα	260
ΜΗΚΟΣ	τῆς Βορείου πλευρᾶς (ἀπὸ σ'ἀκρωτ.) Χιλ.	35
"	" Νοτίας " " "	27
"	" Δυτικῆς " " "	29
"	" Ἀνατολικῆς " " "	18
ΠΡΟΪΟΝΤΑ	Βαμβάκι, δημητριακά, κτηνοτροφικά προϊόντα, σκουλήκι, μέλι, ψαρεύτικα, ὑφάσματα	

ΚΑΤΟΙΚΟΙ
ΚΑΤΑ ΧΩΡΙΟΝ — ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ 1950

1. Δῆμος Κάστρου Ἡ Μυρίνης	3.403
2. Ὁ Κοντιάς	1.483
3. Τὰ Μούδρου	1.393
4. Ἡ Σταυρὶ τὸ Πορτολὶ μ' Ἡ Κοντιάς	1.332
5. Τὰ Κουτσοῦλι	1.170
6. Ὁ Κοκκινος	966
7. Τὸ Ρωμανοῦ καὶ Ἡ Κάμπι	892
8. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος Ἡ Κεραύνη μ' τὸ Νεοχωράκι	871
9. Τὸ Θάνος	719
10. Τὸ Κουτσὸ	716
11. Ἁ Σοφιάς	701
12. Τὸ Ἠφαιστεῖο	700
13. Τὸ Ρεπανιδιοῦ Ἡ Δρέπανου	652
14. Τὸ Βάρος	650
15. Ἡ Παναγιά	616
16. Ὁ Κορυδός	605
17. Τὸ Λεβαδοχώρι	604
18. Ἡ Καλλιόπη	572
19. Τὸ Ρεπανιδιό	566
20. Ἡ Πλάκα	555
21. Τὸ Ρωσσοπούλι	545
22. Ἡ Κοιμωμένη καὶ Ἡ Ἁγιά Σοφιά	542
23. Ὁ Πλατύς	526
24. Τὸ Κορτιάνι	517
25. Ἡ Νέα Κουταλή	457
26. Τὰ Σδερδιὰ	422
27. Τὸ Λούτσο	398
28. Τὸ Κεπαλοχώρι	369
29. Τὸ Σαρπί	338
30. Ἡ Σκοπολίτη	285
31. Αἱ Ἀγριολίμνες Ἡ Καρυόλιες	240
32. Τὸ Πεπεράτο	208
Σύνολον Κατοίκων	24.103